

DÜSTUR

Birinci tertip

CILD

8

23 Muharrem 1322 — 28 Mart 1320
15 Cemaziyelâhır 1326 — 1 Temmuz 1324

Başvekâlet Neşriyat ve Müdevvenat Dairesi Müdürlüğünce
tertib olunarak bastırılmıştır

ANKARA
BAŞVEKÂLET DEVLET MATBAASI

1943

A

Tarihi		Mündericat		Sahife numarası	
Mülkiye					
23 muharrem	1322	28 mart	1320	Osmani, Mecidi ve Şefkat nişanı hümayunları için yazılacak beratı âliler kuyut ve muamelâtının temini inzibatı hakkında Tali-mat	15
27 muharrem	1323	21 mart	1321	25 ramazan 1308 tarihli Liyakat Madalyası Nizamnamesinin nisvana dahi teşmili hakkında - Nizam-namei mezkûra müzeyyel - mevaddı nizamiye	168
18 recep	1323	5 eylül	1321	Yemen madalyası hakkında iradei seniyei hususiye	302
13 muharrem	1325	13 şubat	1322	Babîâli Teshilât Sandığı Nizamnamesi	645
Adliye					
3 cemaziyelâhır	1322	2 temmuz	1320	Nafaka dâvalarına dair taşralarda Rum Piskoposhanelerince verilip Patrikhanelerin tasdikına muhtaç olmıyan kararların devairi icraiyece infazı hakkında iradei seniye	73
5 cemaziyelâhır	1322	4 ağustos	1320	Cerainı şahsiyeden dolayı müstekânın rüesayı ruhaniye aleyhindeki deavii cezaiyenin memurini Devlet hakkında cari usule tevfikân mahakîmi adliyede rüyeti hakkında iradei seniye	76
19 şevval	1322	13 kânunuevvel	1320	Hazinei Devlete ait muhakemat için şahadetnameli dâva vekili bulunmıyan mahallerde veya şahadetnamesiz dâva vekili istihdamına mecburiyet görüldükte bunlara verilecek ücretin tarafı hasımdan tesviye olunmak üzere ilâmata derci hakkında iradei seniye	111

B

Tarihi				Mündericat	Sahife numarası
27 şevval	1322	21 kânunuevvel	1320	Selânik, Manastır ve Edirne Vilâyetlerinde müteşekkil mahakimi fevkalâdeden verilen idam hükümlerinin hemen icrası hakkında iradei seniye	128
19 zilkade	1322	12 kânunusani	1320	19 cemaziyelâhır 1296 tarihli Usulü Muhakemei Hukukiye Kanunu muvakkatinin 252 nci maddei muaddelesi	135
19 zilkade	1322	12 kânunusani	1320	Teşkilâtı Mahakim Kanunu muvakkatinin 23 şevval 1304 tarihli 4 üncü faslı muaddelinin 8 inci maddei muaddelesi	136
2 zilhicce	1322	25 kânunusani	1320	Ceraimi siyasiyede bulunan Bulgarların icrayı muhakemeleri için Kosova'da bir Mahkemei Fevkalâde teşkili hakkında irade	139
25 safer	1323	17 nisan	1321	Rum eşkiyasının Rumeli Vilâyatı Şahanesi Mahakimi Fevkalâdesinde icrayı muhakemeleri hakkında iradei seniye	217
11 cemaziyelâhır	1323	30 temmuz	1321	Dersaadet Ticareti Bahriye mahkemesinin daavii ticariyei berriyeyi dahi rüyete salâhiyeti munzamması hakkında iradei seniye	293
21 cemaziyelâhır	1323	9 ağustos	1321	Kanunu Ticarete müzeyyel mevaddı kanuniye	298
29 muharrem	1324	12 mart	1322	Sigorta muamelâtına dair Ticareti Berriye Kanununa müzeyyel mevaddı kanuniye	463

C

Tarihi				Mündericat	Sahife numarası
18 safer	1324	30 mart	1322	Beslemek şartıyla farağ olunan musakkafat ve müstegallâtı mev-kufede şarta ademi riayet iddiala-rının kemakân Mahkemei Teftişçe rüyeti ve fariğden evvel mefruğun-lehin vefatı vukuunda bunların fa-riğa iadesi hakkında iradei seniye	500
4 rebiyülevvel	1324	15 nisan	1322	Umum emvali eytamın sureti idaresi hakkında tadilen kaleme nan nizamname	515
24 cemazivelevvel	1324	3 temmuz	1322	Ceza Kanununun 58 inci mad-desinin ikinci zeyli makamına ka-im fıkاراتı kanuniye	573
25 safer	1325	27 mart	1323	28 zilhicce 1274 tarihli Ceza Kanununun 156 ncı maddesine mü-zeyyel fıkrâi kanuniye	664
4 rebiyülevvel	1325	4 nisan	1323	Teşkilâtı Mahakim Kanunu muvakkatinin 2 temmuz 1303 ta-rihli 4 üncü faslı muaddelinin 4 ve 5 inci mevaddı muaddesi	665
12 recep	1325	8 ağustos	1323	3 cemaziyelâhır 1296 tarihli mahakimi nizamiye harç tarifesi-nin 17 nci faslına müzeyyel mad-de ile 18 inci faslı makamına kaim maddei kanuniye	744
27 şaban	1325	22 eylül	1323	19 cemaziyelâhır 1325 tarihli Devairi Sulhiye Nizamnamesinin 53 üncü maddei muaddesi	747
27 şaban	1325	22 eylül	1323	Rumeli Vilâyatı Selâsei Şaha-nesinde istihdam olunacak Adliye müfettişleriyle müstantiklerin ve-sair memurini Adliyenin sureti tahlifi hakkında maddei kanuniye	748

D

Tarihi				Mündericat	Sahife numarası
29 şaban	1325	23 evlül	1323	19 cemaziyelâhır 1325 tarihli nizamnamenin neşrinden mukaddem hakkı tevarüs ve intikal ashabından müddeti muayyenesinde müracaat edeceklerden dahi harcı intikal alınmaması hakkında iradei seniye	748
5 şevval	1325	29 teçrinievvel	1323	19 cemaziyelâhır 1296 tarihli Usulü Muhakematı Cezaiye Kanunu muvakkatinin 125 inci maddei kaimesi	751
5 şevval	1325	29 teçrinievvel	1323	19 cemaziyelâhır 1296 tarihli İcra Kanunu muvakkatinin 9 uncu maddesine müzeyyel fıkrâi kanuniye	752
12 şevval	1325	5 teçrinisani	1323	19 Cemaziyelâhır 1325 tarihli Devairi Sulhiye Nizamnamesinin 1 inci maddei müddelesi	758
29 şevval	1325	22 teçrinisani	1323	Mukavelât muharrirlikleriyle Mahakimi Adliyece vekâlet tasdik ve tescilinde istifa olunan Mektebi Hukuk ianesinin ciheti maarife teslimi hakkında iradei seniye	796
29 şevval	1325	22 teçrinisani	1323	4 rebiyülevvel 1324 tarihli Emlali Eytam Nizamnamesinin 99 uncu maddesine müzeyyel fıkrâi nizamiye	797
18 muharrem	1325	8 şubat	1323	Tebaaî Osmaniyeden olup Tâbiyyet Kanununun neşrinden sonra ecnebi ile izdivaç eden kadınların vefatında ecnebi olan veresesinin hukuku intikaliyesi ve olbapta konsoloshanelerinden verilecek il-mühaberlerin itibarı hakkında iradei seniye mübellig tahrirâtı meşihatpenahi	823

E

Tarihi				Mündericat	Sahife numarası
27 safer	1326	17 mart	1324	Ceza Kanununun 58 inci maddesinin 5 şaban 1321 tarihli 2 nci maddesi müzeyyele-ine müzevvel fikrayı kanuniye	834
8 cemazivelevvel	1326	25 mayıs	1324	İhtilâfı tâbiyyetin tevarüs ve intikali emlâk hususunda derece-i tesirâtı hakkında iradei seniye	850
Maliye					
7 ramazan	1319	5 kânunuevvel	1317	Emlâk ve temettü vergisiyle bedeli askerilerini sene nihayetine kadar tesviye edenlerden % 5 tenzilat icrası hakkında irade.	1
19 safer	1322	22 nisan	1320	1320 senesi bütçesi hakkında müttehaz mukarrerata dair iradei seniye	18
25 safer	1322	28 nisan	1320	Resmi Damga Kanunu	22
1 rebiyülevvel	1322	4 mayıs	1320	Filokseralı mahallerde Amerika asma çubuklariyle tesis ve teddit edilen bağların on sene müddetle üşür ve vergiden ve kezalik filokseralı mahallerde yerli asma çubuklariyle tesis edilmiş veya edilecek olup kışın elli gün kadar su altında bulundurulacak olan bağların yine on sene müddetle yalnız üşürden mâfuiyetleri hakkında talimat	54
9 rebiyülâhır	1322	20 haziran	1320	25 safer 1322 tarihli Resmi Damga Kanununun 51 inci maddesinin 2 nci fıkrasının tay ve muafiyet cetvelinin 54 numaralı fıkrasının tashihi hakkında iradei seniye	71
10 recep	1322	7 eylül	1320	1299 senesi nihayetine kadar olan bakaya ve matlubatı emiriyesinin affı hakkındaki müsaadenin dairesi şumülüne dair iradei seniye	81

F

Tarihi				Mündericat	Sahife numarası	
3	şaban	1322	29 eylül	1320	Islahı umuru maliye için teşkil buyurulan Komisyonu Alinin ve zaifini havi talimat	90
7	şaban	1322	3 teşriniovvel	1320	Ecnebi piyangolarını satanların Promes Nizamnamesi mucibince tedibi hakkında iradei seniye	93
2	ramazan	1322	28 teşriniovvel	1320	8 zilhicce 1319 tarihli Tahsili Emval Nizamnamesinin 41 inci maddei muaddelesi	98
6	ramazan	1322	1 teşrinisani	1320	Müskirat resmi mirisine müte-dair selhi ramazan 1298 tarihli nizamnamenin 4 üncü maddei muaddelesi	99
6	ramazan	1322	1 teşrinisani	1320	Memaliki şahanede imal olunan biralardan alınacak resmi mirinin sureti tahsili hakkında talimat	100
22	şevval	1322	16 kânunuevvel	1320	Hayvanatı ehliyenin tadadiyle resminin cibayetine dair talimat	115
26	şevval	1322	20 kânunuevvel	1320	Sinini sabıka ile 1320 senesi Dersaadet emlâk vergisine mukabil suret ve sergilerin tarzı kabul ve mahsubu hakkında iradei seniye	126
2	zilkade	1322	26 kânunuevvel	1320	Memurini maliyenin sureti intihabat ve terakkiyatı hakkında nizamname	128
27	zilkade	1322	20 kânunusani	1320	24 muharrem 1297 tarihli Memurin Kefalet Nizamnamesinin 3 üncü maddei muaddelesi	139
29	zilhicce	1322	21 şubat	1320	Tevhid; mubayaat hakkında iradei seniye	153
24	zilhicce	1322	16 şubat	1320	Selânik, Kosova ve Manastır vilâyatı selâsesi varidat ve masarifatinin sureti ahz ve sarfı hakkında nizamname	157

G

Tarihi				Mündericât	Sahife numarası
12 muharrem	1323	6 mart	1321	24 muharrem 1297 tarihli Memurin Kefalet Nizamnamesinin 7 nci maddesine müzeyyel fıkrai nizamiye	161
2 safer	1323	25 mart	1321	Bakayanın tetkik ve tahsili hakkında talimat	169
2 safer	1323	25 mart	1321	Åşarın arazi üzerinden sureti istifasını mübeyyin talimat	180
7 safer	1323	30 mart	1321	Teçhizatı askeriye tertibinin mavuzialehinin gayriye sarfınan memnuiyeti hakkında iradei seniye	189
11 safer	1323	3 nisan	1321	Yüzde dört faizli 1905 senesi teçhizatı askeriye istikraz mukavelenamesi	191
1 rebiyülâhır	1323	23 mayıs	1321	1320 senesi nihayetine kadar olan düyunun tesviyesi için tahvilât ihracı ve memurin maaşatından vergiyi şahsi alınması maddelerinden sarfı nazar olunması hakkında iradei seniye.	217
				Yüzde dört faizli 1901-1905 senesi istikrazı mukavelenamesi	229
				Yüzde dört faizli bin dokuz yüz dört senesi istikrazının 4-17 eylül 1319 (1903) tarihli mukavelenamesine zamimeten tanzim olunan mukavelename	237
16 rebiyülevvel	1323	8 mayıs	1321	Vilâyatı şahane teçhizatı askeriye tertibi ve hayvanatı ehliye rüsumu ve Hicaz Demiryolu ianesi muamelât ve hesabatının sureti teftişi hakkında iradei seniye	240
23 rebiyülevvel	1323	15 mayıs	1321	Rumeli'de âsarın cürümden olan kan lekelerinin tahlili için tahlili lâzımgelen eşyanın muvakkaten Selânik Gureba Hastanesi tahlilhanesine irsali hakkında iradei seniye	243

H

Tarihi				Mündericat	Sahife numarası	
3	rebiyülâhır	1323	25 mayıs	1321	Ashabi servetten olan muhacirinin kendi akçeleriyle aldıkları emlak ve arazinin iki sene vergiden muafiyeti hakkında iradei seniye	250
18	rebiyülâhır	1323	9 haziran	1321	1321 bütçesinde husulü tevazün için vergiyi şahsi tesisi, arzuhallerden kaydiye ve mesakin ve akar vergi tezakirinden esman nispiye ahzi, ihtira beratleriyle alâmeti farika rüsumunun taz'if, aşarın maktuiyete raptı usulünün tedricen tamim ve bedeli askerinin 50 kuruşa iblâğıyle ittihaz edilecek hazı tedabiri tasarrufiye hakkında iradei seniye	253
16	remaziyelevvel	1323			Vergiyi şahsi hakkında talimat	259
18	rebiyülâhır	1323	9 haziran	1321	Âşar Nizamnamesi	263
23	şaban	1323	9 teşrinievvel	1321	Nahiyelerde verilecek istidana-melerin ve jandarma neferatiyle aceze ve muhacirinin arzuhal kaydiyesinden muafiyetleri hakkında iradei seniye	303
24	sevval	1323	8 kânunievvel	1321	Rumeli Vilâyatı Selâseî şahanesi umuru maliyesi hakkında Nizamname	305
26	zilkade	1323	8 kânunusani	1321	(Ezharından ıtır ihraç etmek için memaliki şahanede yetiştirilecek akasya ve emsalinin on sene üçürden affı hakkında iradei seniye	337
28	zilkade	1323	10 kânunusani	1321	Masarifi tahririyenin kemakân kıyemi emlakten binde bir ve temettüatı esnaftan yüzde yarım hesabıyla ahzi hakkında irade	344
18	zilhicce	1323	30 kânunusani	1321	Umum Askerî Mütekaidin ve Eytam ve Eramili Kanunnamei Humavunu	349

Tarihi				Mündericat	Sahife numarası
25 zilhicce	1323	6 şubat	1321	Resmi Damga Kanunu	369
12 muharrem	1324	23 şubat	1321	Vergiyi şahsinin tarhı hakkındaki usulün tadiline dair iradei seniye	427
26 muharrem	1324	9 mart	1322	Sinini sabıkaya ait düyünü emiriyenin sureti tesviyesi hakkında iradei seniye	461
6 safer	1324	18 mart	1322	Devleti Alivei Osmaniyenin 1322 senesi Muvazenei Umumiyesi	476
14 safer	1324	26 mart	1322	Terkini kuvuda mahallerine mevdu bakayaya ait Teçhizatı Askeriye tertibi hakkında olunacak muamele hakkında iradei seniye	494
26 safer	1324	7 nisan	1322	7 zilhicce 1322 tarihli Ağnam Talimatının 38 inci maddesi muadilesi	505
22 rebiyülevvel	1324	3 mayıs	1322	Vergiyi şahsinin tarh ve tahsiline dair talimat	549
28 rebiyülâhır	1324	8 haziran	1322	Tahvilâtı mümtazenin mübadelesi hakkında mukavelename	564
28 rebiyülâhır	1324	8 haziran	1322	Tahvilâtı mümtazeninin mübadelesi hakkında kararname	566
2 cemazılevvel	1324	11 haziran	1322	18 safer 1299 tarihli Zabıtai Saydiye Nizamnamesinin 27 nci maddesine müzevvel fıkrâi Nizamıye	568
19 cemazılevvel	1324	28 haziran	1322	Müzei Hümayun için ebniye kalfalarıyla dülger, taşçı ve emsali esnaf ve rençper ve inşaat ve tamirat tezkerelerinden alınacak resmi munzam hakkında iradei seniye	571
20 cemazıelâhır	1324	29 temmuz	1322	Lieclittahkikat isten el çektirilipte bilâhara infisali vukubulan memurinden beraetleri tebeyyün edenlere tarihi azillerine kadar nisf maaş itası hakkında iradei seniye	600

J

Tarihi				Mündericat	Sahife numarası
17 recep	1324	23 ağustos	1322	Makamı resmîyeye verilmekte olan arzuhaller için muhdes kaydiye resminin ilgası hakkında iradei seniye	622
7 şaban	1324	12 eylül	1322	Tarik mükellefiyeti bakayısından 1322 senesi nihayetine kadar bedelen ve bedenen ifayı mükellefiyet edeceklerin cezadan afları hakkında iradei seniye	627
24 zilhicce	1324	25 kânunvesani	1322	Aydın Vilâyeti ve Midilli Sancağı Âşar Nezaretinin vezaifine mahsus talimat	641
24 zilhicce	1324	25 kânunvesani	1322	İşkodra pazarında fûruht edilmek üzere getirilen cüz'iyülmiktar meyva ve sarmısak ve peynir gibi mahsulât ve mamulâtı dahiliveden teçhizatı askerîye tertibi alınmaması hakkında iradei seniye	644
4 safer	1325	6 mart	1323	Hayvanatı ehliye rûsumunun tadili hakkında iradei seniye	652
5 safer	1325	7 mart	1323	Vergiyi şahsinin tarhı hakkındaki usulü muaddil iradei seniye	655
8 safer	1325	10 mart	1323	Vergiyi şahsi ile hayvanatı ehliye resminin lâgvı hakkında iradei seniye hususiye	657
25 safer	1325	22 mart	1323	Temettü Vergisi Nizamnamesi	658
14 rebî,ülevvel	1325	24 nisan	1323	18 rebiyülâhır 1323 tarihli Âşar Nizamnamesininin 59 uncu maddesine müzeyyel fıkrai nizamiye	697
20 rebiyülâhır	1325	20 mayıs	1323	Hırtai Yemaniyede tuz fiyatının iki sene müddetle muvakkaten tenzili hakkında iradei seniye	697
27 rebiyülâhır	1325	27 mayıs	1323	Maliye Müfettişlerine dair Talimat	700

K

Tarihi				Mündericat	Sahife numarası
28 rebiyülâhır	1325	28 mayıs	1323	Vergi Emaneti Tevzi Kalemi ketebei muvakkatesinin Tekâüt Sandığına mütedair 18 şevval 1302 tarihli talimatın 8 inci maddei muaddelesi	707
21 cemaziyelâhır	1325	19 temmuz	1323	Memurini mülkiye mazuliyet maaşlarına mütedair 27 cemaziyel- evvel 1309 tarihli kararnamenin 8 inci maddei muaddelesi	744
16 zilkade	1325	8 kânunuevvel	1323	Temettü Vergisi Nizamnamesi	798
16 zilkade	1325	8 kânunuevvel	1323	Temettü Vergisi Nizamnamesi- nin Dersaadet'ten maada bilûmum vilâyatı şahanece yerli ve ecnebi bircümle tüccar ve sanatkâran hak- larında tatbikına dair iradei seniye	805
20 zilhicce	1325	11 kânunuseni	1323	Âşar Nizamnamesinin mülte- zimlerden alınacak teminat ve ke- falete ve tekasitin sureti tahsiliye- sine mütedair mevaddının Hazinei maliyeye ait rûsumat hakkında da meriyeti mutazammın iradei seniye	807
29 zilhicce	1325	20 kânunuseni	1323	Tahrir ve tadili umumisi icra kılınacak mahaller hakkında ta- limat	813
7 muharrem	1326	28 kânunuseni	1323	18 rebiyülâhır 1323 tarihli Âşar Nizamnamesinin 51 inci maddei muaddelesi	820
14 rebiyülevvel	1326	2 nisan	1324	Dersaadet emlak vergilerini se- nesi içinde ve geçmiş senelere ait vergiilerini 1324 senesi nihayetine kadar tediye edenlere icra kılın- cak tenzilâta dair irade	834
26 rebiyülâhır	1326	14 mayıs	1324	Borsa muamelâtından dolayı istifa olunmakta olan resmin 1324 senesi maliyesi gayesine kadar nis- fına tenzili hakkında iradei seniye	838

L

Tarihi				Münderjat	Sahife numarası
28 cemaziyellevvel	1326	14 haziran	1324	Harır kozası uşru ambar hesabının usulü rüyeti hakkında irade	860
16 cemaziyelâhır	1322	15 ağustos	1320	Hamidiye Hicaz Demiryolu memurin ve müstahdeminine mahsus Tekaüt Nizamnamesi	77
Defterhakani					
27 rehiyülâhır	1322	28 haziran	1320	Defterhakani Nezaretince istifa kılınmakta olan hasılatı müte-nevviadan memurini icraiye ve tahsiliyeye verilmekte olan aidatın enva ve nispetlerinin sureti hesabı hakkında iradei seniye	70
Tapu					
18 safer	1324	30 mart	1322	Filokseradan kürumu mahvolan arazi on sene zarfında ihya edilmediği halde müstahakkı tapu olması hakkında irade	637
19 cemaziyelâhır	1325	17 temmuz	1323	Nilâyatı şahane Defterhakani idarelerinin tensikat ve teşkilâtına ve memurin ve müstahdemininin vezaifine dair nizamname	729
Divanı Muhasebat					
12 ramazan	1325	6 teşrinievvel	1323	Teğhizatı Askeriye Nezareti hesabının dahi Divanı Muhasebat-ça rüyet ve tetkik olunması hakkında iradei seniye	750
Dahiliye					
23 ramazan	1321	30 teşrinievvel	1319	Nahiye müdürleriyle kaza kaymakamlarının terfii sıvıt imtihanları hakkında iradei seniye	4

M

Tarihi				Mündericat	Sahife numarası
7 şaban	1322	3 teşrinievvel	1320	Ecnebi piyangolarını satanların Promes Nizamnamesi mucibince tedibi hakkında iradei seniye	93
11 zilkade	1322	4 kânunusani	1320	5 rebiyülevvel 1320 tarihli Nüfus Nizamnamesinin 62 nci maddei muaddelesi	143
17 safer	1323	9 nisan	1321	Mektebi Mülkiyei Şahane mezunlarının maiyet memuriyetleriyle kaza kaymakamlıklarına tâyinleri emrinde müttehaz usul hakkında iradei seniye	200
24 gevval	1323	8 kânunuevvel	1321	Muhacirini İslâmiye Komisyonu Âlisinin sureti teşkiline ve vezaif ve salâhiyetine dair Nizamname	309
24 gevval	1323	8 kânunuevvel	1321	Dersaadet ve Rumeli sevhâlin-den Anadolu'nun vilâyatı malûmesine sevkolunan ve badema gönderilecek olan muhacirinin icrayı iskânları emrinde vali ve mutasarrıf ve iskân memurları ve vilâyat ve elviye merkezlerinin idare komisyonları ve kaza kaymakamlarıyla mezkûr komisyonlar şubelerinin sureti hareketlerini mübeyyin talimat	313
24 gevval	1323	8 kânunuevvel	1321	İskân olunacak muhacirinin zürra takımına arazi itası hakkında talimat	322
26 zilkade	1323			Muhacirin Talimatı	333
5 rebiyülevvel	1325	5 nisan	1323	Polis Nizamnamesi	666
19 cemastyelâhur	1325	17 temmuz	1323	Nevahi merkezlerinde bulunan nahiye meclislerinin vezaifi sulhiye ve adliyesini mübeyyin nizamname	712
19 gevval	1325	12 teşrinisani	1323	2 şaban 1299 tarihli Posta Nizamnamesinin 32 nci maddesi	793

N

Tarihi				Mündericat	Sahife numarası
19 şevval	1325	12 teşrinvasani	1323	Rusya'dan gelmekte olan hücaç için Dahiliye, Sıhhiye ve Zaptiye Nezaretleriyle Muhacirin Komisyonu Riyasetinden münthap birer memurdan mürekkep olarak Anadolu Kavağı'nda muvakkaten müteşekkil sevk komisyonuna mahsus talimat	794
24 şevval	1323	8 kânunuevvel	1321	Muhacirin Komisyonu Muhacirini İslâmiye Komisyonu Âlisinin sureti teşkiline ve vezâif ve salâhiyetine dair Nizamname	309
24 şevval	1323	8 kânunuevvel	1321	Dersaadet ve Rumeli sevahilinden Anadolu'nun vilâyatı malûmesine sevkolunan ve hadema gönderilecek olan muhacirinin icrayı iskânları emrinde vali ve mutasarrıf ve iskân memurları ve vilâyat ve elviye merkezlerinin idare komisyonları ve kaza kaymakamlarıyla mezkûr komisyonlar şubelerinin sureti hareketlerini mübeyyin talimat	313
24 şevval	1323	8 kânunuevvel	1321	İskân olunacak muhacirinin zürra takımına arazi itası hakkında talimat	322
26 zilkade	1323			Muhacirin Talimatı	333
16 safer	1324	28 mart	1322	İskânı muhacirine mahsus olmak üzere Ziraat Bankasına mürettep piyangodan maada sair piyangoların men'i hakkında iradei seniye	498
17 safer	1325	19 mart	1323	26 zilhicce 1323 tarihli İskânı Muhacirin Talimatının 10 ve 11 inci maddelerinin tayyi hakkında iradei seniye hususiye	657

Tarihi				Mündericat	Sahife numarası
25 mubarrem	1322	30 mart	1320	Hariciye Devleti Aliye ile Bulgaristan emareti beyninde münakit itilâf-name	16
4 safer	1323	27 mart	1321	Tabiiyet kaleminden alınması lâzım gelen rüsumu mübeyyin 1 mart 1299 tarihli tarifeyi muaddil tarife	188
13 safer	1323	5 nisan	1321	14 şaban 1299 tarihli tarifei şeh-benderinin 5 inci maddei muaddelesi	199
16 safer	1324	28 mart	1322	7 şevval 1285 tarihli Tabiiyet Kanununa müzeyyel bazı mevaddı mühimme	495
23 cemasiyelevvel	1325	21 haziran	1323	Tarafeyn konsoloslariyle tebaa ve ticaretleri hakkında en ziyade mazharı müsaade olan millet muamelesi icrasına dair Norveç'le mümza Protokol	709
Askeri					
22 safer	1323	14 nisan	1321	Mıntaka Nizamnamesi	207
2 zilkade	1323	15 kânunuevvel	1321	Bulgaristan hattı imtiyazından Bulgar eşkiyası tecavüzatının sureti men'iyle Rumeli vilâyatında Bulgar erbabı şakvetinin derdest ve istisalinde sureti hareketi mübeyyin talimat	323
18 zilhicce	1323	30 kânunusani	1321	Umum Askeri Mütেকaidin ve Eytam ve Eramil Kanunnamei Humayunu	349
Rüsumat					
15 muharrem	1324	26 şubat	1321	Memurini Rüsumiyenin Uşulü İntihabiyesi Hakkında Nizamname	431
29 muharrem	1324	12 mart	1322	Rüsumat Heyeti Teftişiyesi ve zaifine dair Nizamname	467

Tarihi				Mündericat	Sahife numarası
23 şaban	1322	19 reşinlevvel	1320	Gümrük Resmi Dahilde bir iskeleden diğer iskeleye imrar olunacak alelümum yaş sebzenin gümrük resminden istisnası hakkında iradei seniye	97
29 rebiyülevvel	1323	20 mayıs	1321	Gümrüklerce icra edilecek muayenei sıhhiye nizamnamesi	245
23 recep	1324	29 ağustos	1322	Memaliki ecnebiyeye gönderilmek üzere dâhilen bir iskeleden diğerine gönderilecek eşyadan mürettep olan % 2 teçhizatı askeriye tertibinin % birinin nakden ve diğer % birinin seneden ahzi hakkında iradei seniye	624
15 muharrem	1325	15 şubat	1322	Muamelâtı rüsumiyeye dair Talimatı Mahsusa	648
9 rebiyülevvel	1325	9 nisan	1323	% 3 gümrük resmi munzamı hakkında düveli sittede muazzama ile imza olunan itilâfname	692
9 rebiyülevvel	1325	9 nisan	1323	% 3 gümrük resmi munzamına dair Almanya ile mün'akit 26 ağustos 1890 tarihli Ticaret Muahedesine müzeyyel mukavele-name	695
9 cemazirelevvel	1325	7 haziran	1323	Gümrük resmine zammı mukarrer olan % 3 hakkında Düyunu Umumiye tıntırlattırca icra olunacak vazifei tetkikiye hakkında talimat	708
17 muharrem	1326	7 şubat	1323	Harıçten Memaliki Şahaneye gelecek zehairin kemafissabrk gümrük resmine tabi tutulması ve harice zahire çıkarılması memnuiyetihh ilgası hakkında iradei seniye	822

R

Tarihi				Mündericat	Sahife numarası
7 şaban	1322	3 teşrinievvel	1320	Maarif 23 rebiyülâhır 1301 tarihli Âsarı Atika Nizamnamesinin 17 nci maddei muaddelesi	92
12 gevval	1322	6 kânunievvel	1320	Etfali yetime mahsus Leyli Kız Sanayi Mektebine iki taksitte 7 1/2 lira alınmak şartıyla evlâdı ağniyadan nehari tâlibat kabulü hakkında iradei seniye	109
15 muharrem	1324	26 şubat	1321	Dersaadet Mekâtibi Âliyei İddiyesine tâyin olunan müdürü sanilerin vezaifine dair nizamname	434
29 safer	1324	10 nisan	1322	Âsarı Atika Nizamnamesi	506
7 muharrem	1325	7 şubat	1322	24 şaban 1285 tarihli Mekâtibi Sanayii Şahane Nizamnamesine müzeyyel maddei mahsusai nizamıye	645
				Nafta	
16 rebiyülevvel	1322	19 mayıs	1320	Hicaz Demiryolu evrakı matbuasına tahriri muktazi hususatı evrakı âdiyeye yazanlarla buna işmaz eyliyen memurlardan alınacak cezayı nakdi ve müteferriatı hakkında iradei seniye	61
15 rebiyülâhır	1322	16 haziran	1320	Devairi resmiyede elli kuruluş ve daha ziyade masraf senedatının Hicaz Demiryolu menfaatine tabı ve furuhtu hakkında iradei seniye	69
16 cemaziyelâhır	1322	15 ağustos	1320	Hamidiye Hicaz demiryolu memurin ve müstahdeminine mahsus Tekaüt Nizamnamesi	77

S

Tarihi				Mündericat	Sahife numarası
9 şaban	1322	5 teğrinievvel	1320	Askerî trenlerinde pişdar suretiyle tahrik ettirilen lokomotiflerin ücretleri hakkında iradei seniye	95
27 ramazan	1322	22 teğrinisani	1320	Galata - Beyoğlu beyninde tah-telarız demiryolu imtiyazının temdidine dair mukavelename	102
6 şevval	1322	30 teğrinisani	1320	Hamidiye Hicaz Demiryolunun İşletme İdaresinde bulundurulacak heyeti sıhhiyenin vezâifine ve işletme memurin ve müstahdemini muvazzafa ve muvakkatesinin mükellefiyetleriyle heyeti sıhhiyeden hakkı istifadelerinin derecatına dair nizamname	107
7 zilkade	1322	31 kânunuevvel	1320	Devairi resmîyeye tevdi olunan evraka mukabil ahabına verilecek numara pusulalarının Hicaz Demiryolu menfaatine tab'ı ve yirmişer paraya satılması hakkında iradei seniye	132
8 zilkade	1322	1 kânunusani	1320	Devairi resmîyeye icra kılınan münakasa ve müzayede kaimelerinin Hicaz Demiryolu menfaatine tab'ı ve müteferriatı hakkında iradei seniye	133
16 robîyülevvel	1323	8 mayıs	1321	Vilâyatı şahane teşhizatı askeriye tertibi ve hayvanatı ehliye rüsumu ve Hicaz Demiryolu ianesi muamelât ve hesabatının sureti teftişi hakkında iradei seniye	240
14 cemaziyelâhır	1323	2 ağustos	1321	Demiryolların usulü zabıtasına dair 8 safer 1284 tarihli nizamnamenin 2 nci maddesine müzeyyel fikrai nizamiye	294

T

Tarihi				Mündericat	Sahife numarası	
2	cemaziyelevvel	1324	11 haziran	1322	Demiryolların usulü zabıtasına dair 8 safer 1284 tarihli nizamnamenin 4 üncü maddesine ilâve olunan fıkra	569
27	recep	1324	2 eylül	1322	Memurin tercümeihal varakalarına raptolunacak evrakı müsbite suretlerinin Hamidiye Hicaz Demiryolu ianesine mahsus kıymetli yalnız bir varakaya cevazı tahriri hakkında iradei seniye	625
15	zilkade	1324	18 kânunuevvel	1322	Dersaadet tramvayının tevsiî hutut ve temdidi müddeti imtiyaziyesi hakkında mukavelename.	633
17	gerval	1325	10 teşrinisani	1323	Konya Ovasının irva ve iskası hakkında mukavelename	754
29	zilhicce	1325	20 kânunusani	1323	Adana Vilâyeti dâhilinde Seyhan ve Ceyhan nehirleri mecralarının bittanzim mümkün olan mahallerinin merakibi sağırei bahriye işliyecek hale ifrağı ve sedler ve bentler ve cetveller vesair müessesatı sınaie inşası ve iktiza eden sondaj ameliyatının icrası ve civarda bulunan bataklıkların kurutulmasıyle icabeden mahallerin iskası için icabeden keşfiyat ve ameliyatın suveri icraiyesine dair talimat.	817
			20 mayıs	1324	Bağdat hattının Bulgurlu'dan Halif'e kadar temdidi ve Telha-beş'den Halep'e bir şube inşası hakkında 20 şubat 1318/5 mart 1903 tarihli Bağdat Demiryolu imtiyaz mukavelenamesine müzeyyel mukavelei munzamma.	836

U

Tarihi		Mündericat	Sahife numarası
20 mayıs	1324	% 4 faizli Bağdat Demiryolu-nun Bulgurlu - Halif kısmı için 2 ve 3 üncü tertip istikraz mukave-lenamesi	841
8 cemaziyelâhır 1326	24 haziran 1324	Güzergâhtaki şelâlelerden kuv-vei elektrikiye istihsali hukukunun Hicaz Demiryoluna ihşamı hakkın-da iradei seniyei hususiye	861
Sıhhiye			
12 rebiyülâhır 1322	13 haziran 1320	Kakodilât dö sud nam ecza ile «siyonür dö potasyum» nam sem-mi katilin men'i ithal ve fûruhtu hakkında iradei seniye	66
1 recep 1324	8 ağustos 1322	İleli sariyeye karşı ittihaz olu-nacak tedabiri tahaffuziye ve tat-birâtı fenniye ile hey'atı sıhhiye ve belediye ve etıbbayı hususiye-nin ve tephirhane memurlarının vezaifine dair nizamname	602
19 şevval 1325	12 teerrisinani 1323	Rusya'dan gelmekte olan hü-caç için Dahiliye, Sıhhiye ve Zap-tiye Nezaretleriyle Muhacirin Ko-misyonu Riyasetinden müntehap birer memurdan mürekkep olarak Anadolu Kavağı'nda muvakkaten müteşekkil Sevk Komisyonuna mahsus talimat	794
10 muharrem 1326	31 kânunusani 1323	Bahri Sefit'ten mürur edecek sefainin muamelâtı sıhhiyesine mü-tedair 27 zilkade 1310 tarihli ni-zamnamenin Bahri Siyah Boğazına gelecek sefaine de teşmili hakkın-da iradei seniye	820

Tarihi				Mündericat	Sahife numarası
Ticaret					
29 muharrem	1324	12 mart	1322	Mermaliki Mahrusai Şahannede ifayı muamele etmekte olan ecnebi anonim şirketleriyle sigorta kumpanyaları hakkında nizamname	470
15 cemaziyelâhır	1324	24 temmuz	1322	Esham ve Tahvilât Borsası Nizamnamesi	575
15 cemaziyelâhır	1324	24 temmuz	1322	Borsa Muamelâtı Resmine dair Nizamname	592
23 cemaziyelevvel	1326	9 haziran	1324	Mersayı Dersaadet'e hareket eden vapurlara bağlanarak Boğaziçine gidip gelen büyük ve küçük kayıklar hakkında müttehad tedabiri inzibatiye hakkında iradei seniye	856
Ziraat					
19 şaban	1323	5 tescinievvel	1321	11 şevval 1286 tarihli Orman Nizamnamesinin 23,36 ve 52 nci mevaddı muaddelesi	302
29 rebiyülevvel	1324	10 mayıs	1322	Harir tohumu istihsal ve fûruhtuna dair nizamname	556
29 rebiyülevvel	1324	10 mayıs	1322	Böcekhanelerle harir tohumu muayenehaneleri için tâyin kılınacak teftiş memurlarının sureti tâyinleriyle alacakları maaş ve ifa edecekleri vezâifi mübeyyin Ziraat Nezaretiyle Düyunu Umumiye İdaresi beyninde takarrür eden nizamnamei dahilî	559
29 rebiyülevvel	1324	10 mayıs	1322	Tohum istihsali için böcek besleyenler tarafından tatbiki lâzım gelen usul ve kavait hakkında talimat	562

Y

Tarihi				Mündericat	Sahife numarası
29	muharrem 1326	19 şubat	1323	Trablusgarp'ta zürraın gayri ashabı emlâke Ziraat Bankasından vukubulacak ikrazat hakkında ta- limatname	831
Maadin					
21	zilkade 1323	3 kânunıevani	1321	18 zilhicce 1304 tarihli Maadin Nizamnamesiyle 25 rebiyülâhır 1308 ve 10 safer 1319 tarihli me- vaddı muaddele ve müzeyyesini muaddil mevaddı nizamiye	327
14	safer 1324	26 mart	1322	Maadin Nizamnamesi	439
Jandarma					
21	zilhicce 1324	22 kânunıevani	1322	Aydın Vilâyeti Jandarma Ala- yının sureti tensik ve ıslahı hak- kında talimat	638
18	muharrem 1326	8 şubat	1323	Selânik ve Üsküp ve Manastır Jandarma Alayları zabitanının ter- fii meratip için sureti intihabatını mutazammın talimat	826
2	remaziylevvel 1326	19 mayıs	1324	Vilâyatı Selâsei Şahanede müs- tahdem jandarma efradının mu- hafazai nükudu hakkındaki usulü havi talimatın 1 inci maddei mu- sahhası	840
Posta, Telgraf ve Telefon					
27	recep 1322	24 eylül	1320	Dersaadet - Köstence kablosu ımtiyaz mukavelenamesiyle Elâ- riş'e kadar temdit edilecek hat hakkında mukavelename	82
22	zilkade 1322	15 kânunıevani	1320	Memaliki Şahanede keşide olu- nacak telgrafnamelerde kısa adres istimallerinden alınacak ücret hak- kında iradei senive	137

Z

Tarihi				Mündericat	Sahife numarası
23 zilhicce	1322	15 şubat	1320	Memaliki mahrusai şahane postaneleri arasında teati olunacak posta paketleri hakkındaki nizamnameyi tadilen kaleme alınan nizamname	145
23 muharrem	1323	17 mart	1321	Avusturya ve Macaristan ile Yunanistan arasında tariki Osmanî ile teati olunan telgrafnamelerden alınan hisse-i imrariyenin tenzili hakkında irade-i seniye	167
3 rebiyülâhır	1323	25 mayıs	1321	İngiltere, Almanya, Belçika ve Felemenk'ten Hocabey kablosu tarikiyle Memaliki şahaneye gelecek telgrafnamelerden Hükümeti Seniye'ye ait hisse-i ücretin tenzili hakkında irade-i seniye	251
14 cemaziyelâhır	1323	2 ağustos	1321	Devleti Aliye ile Bulgaristan Emareti beyninde Posta ve Telgraf muamelâtına dair münakit sureti tasfiye	295
				Dersaadet Budapeşte arasında Bulgaristan ve Sırbistan tarikiyle doğru bir hattı telgrafi tesisi hakkında Macaristan ile mümza zabıtname	503
2 recep	1324	8 ağustos	1322	Trablusgarp, Tunus, Cezair ve Tanca dâhil olmak üzere Avrupa ve Avrupadan transit olarak Mısır ve Halfa tarikiyle hattai Hicaziye ve Musavva ve tevabij ve Habesistan arasında tariki Osmaniden teati olunacak telgrafnamelerin Elâriş'e kadar tenzili ücreti hakkında	618
8 cemaziyellevval	1324	17 haziran	1322	Muhaberatı Telgrafiye Tarife-i dâhiliyesinin haddi asgariye mütaallik ahkâmının Hicaz hattı vesatetiyle cereyan eden muhaberatı hakkında da meriyetine dair irade-i seniye	620

AA

Tarihi				Mündericat	Sayfa numarası
28 rebiyülâhır	1325	28 mayıs	1323	23 zilhicce 1322 tarihli Posta Paketleri Nizamnamesinin 1 inci maddei muaddelesi	706
20 cemaziyelâhır	1325	18 temmuz	1323	9 zilhicce 1317 tarihli dâhili kıymeti mukaddereli Mekâtib Nizamnamesinin bazı mevaddı muaddelesi	737
20 cemaziyelâhır	1325	18 temmuz	1323	23 zilhicce 1322 tarihli Dâhili Posta Paketleri Nizamnamesinin bazı mevaddı muaddelesi.	740
Vakıflar					
8 rebiyülâhır	1322	9 haziran	1320	Emlâk ve arazi mahlûleyi ihbar edenlere mahlûlâtı vakfiye usulüne tevfiakan ihbariye itası hakkında iradei seniye	62
17 safer	1323	9 nisan	1321	İcarat ve matlubatı evkafın Tahsili Emval Nizamnamesi mucibince fakat memurini vakfiye canibinden tahsili hakkında iradei seniye	205
2 muharrem	1324	13 şubat	1321	Dersaadet'te kâin meberratı Vakfiye Heyeti Keşfiyesine dair Nizamname	417
18 şaban	1324	24 eylül	1322	Taşra memurini vakfiyesinin keyfiyeti imtihan ve intihaplariyle tâyin ve terakkileri hakkında Nizamname	628
Belediye					
7 zilhicce	1322	30 kânunusani	1320	Memaliki Şahane gaz depolarının Hazinei Maliyeye devri ve depolara vazedilecek gaz ve mevaddı müstalei saireden alınacak ücret hakkında iradei seniye	141

AB

Tarihi				Mündericat	Sahife numarası
12 muharrem	1323	6 mart	1321	Anadolu şimendiferiyle Dersa- adet'e vürud edecek zahairden kile resmî ahzından sarfınazar edilmesi hakkında iradei seniye	161
26 rebiyülevvel	1323	18 mayıs	1321	Sisam Ceziresi Meclisi Umumî ve Meclisi İdare Azası ile Belediye memurları müddeti intihabiyeleri- nin tadili hakkında iradei seniye	241
28 zilkade	1323	10 kânunusani	1321	İnoz iskelesinde belediyece istifa olunacak ithalât ve ihracat rü- sumu muvakkatesi hakkında iradei seniye ve tarife	338
9 cemaziyevvel	1324	18 haziran	1322	Gaz depolarının kemakân belediye- celere iadesiyle gaz sandıkların- dan alınan ücuratın tenzili ve beleye- lere ait zephiye ve kantar rüsumunun da kısmen ve mukabeleten Maliyeye alınması hakkında iradei seniye	569
30 şaban	1324	4 teşrinievvel	1322	Devairi belediyece ihdas olu- nacak gaz depolarına dair Nizam- name	632
27 rebiyülâhır	1326	15 mayıs	1324	Devairi belediyece bilistimlâk tarika kalbedilen emlakten ferağ harcı alınmaması hakkında iradei seniye	839
19 cemaziyevvel	1326	5 haziran	1324	Alasonya kasabası Dairei Be- lediyesince alınacak rüsum hak- kında iradei seniye ve tarife	853
Bankalar					
15 muharrem	1323	9 mart	1321	Rumeli Vilâyatı selâsesi varidat ve masarifinin ahz ve sarfı için Bankı Osmanî'ye verilecek komisyon hakkında iradei seniye	165

AC

Tarihi				Mündericat	Sahife numarası
27 cemaziyelâhır	1323	15 ağustos	1321	Menafi sandıklarından Ziraat Bankasına müdevver matlubatı atıka bakayasının affı hakkında iradei seniye	300
30 zilcade	1323	12 Münunnesani	1321	İskânı muhacirin için Ziraat Bankasınca tertib olunan piyango hakkında nizamname Evvelce tadil edilmiş olan 17/29 ağustos 1315/1899 tarihli Bankı Osmani İmtiyaz Mukavelenamesini muaddil mukavelename	345
4 rebiyülevvel	1324	15 mayıs	1322	Emniyet sandığına merhun olupta indelmüzayede bedeli lâ-yıkını bulmıyan emlâkin sandık namına sureti tefevvüzü ve müteferriatı hakkında iradei seneyi	563
29 cemaziyellevvel	1325	27 haziran	1323	Emniyet Sandığı İdaresinin Ziraat Bankasına ilhakiyle Sandığı mezkûr Nizamnamenin merhunata mütedair 20 nci maddesinin takyidi ve müteferriatı hakkında iradei seniye	710
29 muharrem	1326	19 şubat	1323	Trablusgarp'ta zürrain gayri ashabi emlâke Ziraat Bankasından vukubulacak ikrazat hakkında talimatname	831
4 rebiyülevvel	1323	26 nisan	1321	Reji Memaliki şahane mahsulü tömbekilerin bir kilosundan Duhan Reji İdaresince 4 kuruş resim ahzi hakkında iradei seniye	238
24 şevval	1323	8 Münunnevvil	1321	Rumeli Rumeli Vilâyatı Selâse-i Şahanesi umuru maliyesi hakkında nizamname	305

AD

Tarihi	Mündericat	Sahife numarası
23 zilhicce 1325 14 kânunusani 1323	Rumeli Vilâyatı Şahanesinde Selânik ve Manastır ve Kosova ve Serez ve hududu Yunaniye mıntakaları tarafından eşkiyayı mevcudenin tedip ve tenkilâtı için mütehtiden tatbik ve ifa kılınacak taraha hareketinin sureti icrası hakkında talimat	810
15 cemaziyelâhır 1326 1 temmuz 1324	Rumeli Vilâyatı Selâsei Şahanesinde Ziraat ve felâhatin istih-sali terakkiyatı hakkında talimat	861
15 cemaziyelâhır 1326 1 temmuz 1324	Rumeli Vilâyatı Selâsei Şahanesinde hayvanatı ehliyenin ıslah ve tezyidi hakkında talimat	872

**No: 1 — Emlâk ve temettü vergisiyle bedeli askerilerini
sene nihayetine kadar tesviye edenlerden % 5 tenzilât
ıcrası hakkında irade**

Meclisi Vükelâ Mazbatası

Emvali umumiyenin vakt-ü zamaniyle bilistifa bakayadan kurtarılması zımında İktiza eden tedabiri siyasiye derdesti müzakere olup ancak senei haliye nihayetine kadar idarei merkeziyenin mehma emken teminine müteallik tedabir cümlesinden olmak üzere vilâyatı şahane üzerinde görünen külliyetli bakaya için aidat ve sali hal emvali için bir ikramiye itasiyle emval ve bakayanın istifası lüzumuna dair Maliye Nezaretinden gelen tezkere üzerine bermucibi iş'ar icabının icrası ve tahsilâtı vakıa yüzde ellisinin Hazinei Celileye diğer ellisinin mahallerine terki hakkında cereyan eden müzakereyi şamil meclisi bendeğânemizden tanzim ve takdim kılınan mazbata manzuru âli olarak olbapta şeref müteallik buyurulan iradei seniyei hazreti hilâfetpenahiye mübelliğ tezkere hususiye meyanei çakeranemizde kıraat ve mütalâa olundu. Hükmü celili emrû fermanı hümayunu mülûkâne mazbatası mezkûrede bakayanın nakden vukubulacak tahsilâtı umumiyesinden yüzde yedi aidat ve bakaya ile sali hal mürettebatı tahsilâtından yüzde üç ve iki ve yarım ikramiye itası gösterilmiş olup ancak bu miktar esasen şayanı istiksar olmakla beraber zaten kura ve kasabatta emvali umumiyeye memurini aidesince senesi içinde tahsil olunduktan başka senei âtiye hesabına dahi akçe tahsil edildiği mesmuatı vakıadan anlaşılmakta bulunduğuna binaen tahsildarlara kadimen verile gelen aidattan fazla bu suretle bir ikramiye dahi vadedilecek olursa mumailiyemin cerri menfaat için hini tahsilde yanlarına jandarma alarak ahaliye eza ve cefaya bile kıyam edecekleri melhuz idüğünden ve diğer taraftan bakayayı emvalin yüzde bir miktarı af ve terk olunarak mütebakisinin sureti adilânede istifasına teşebbüs edilecek olursa ashabı zimemin haklarında bu veçhile ibraz olunacak atıfet ve sühuletten müstefit olmak emeliyle tahakkuk edecek borçlarını tediye müsarraat edecekleri tabii olmasıyle bu yolda bir tedbir ittihazı takdirinde hem daha külli miktarda istifayı nakut esbabı temin edilmiş ve hem de tahsildaranın ahaliye cebir ve tazyık ile bigayri hakkın istifade etmelerine mahal bırakılmamakla beraber ahali gözetilmiş olacağına ve bu halde efradı ahalinin anlayacağı

veçhile bir ilânname tertip ve neşri ve tediyeyi düyun için bir müddet tayini iktiza edeceğinden ona göre keyfiyetin bir kere daha müzakere-
siyle verilecek kararın arzı atebey ul'ya kılınması merkezinde olmasına
ve bu suretle bilcümle tebaa ve ziridestan baklarında hemise mebzul ve
raygân buyurulagel'ın ulüvvü merhamet ve atıfeti hazreti hilâfetpenahi
cümlei celilesinden olarak mahzû hikmet ve inayet bulunmasına binaen
ona göre icrayı icabı nezareti müşarileyhaya ledelişar cevaben varit
olup meyanei çakeranemizde kıraat edilen tezkereye melfuf komisyon
mazbatasında mükellefini ahaliden köylüler ile fukaranın senesi içinde
vergilerini alekser vermekte olmalarına nazaran görünen bakayanın
kısmı âzama mütemevvilân ve müteneffizan ile bir takım muhtar ve
kabzumallar zimmetlerinde olup kısmı cüz'î mütebakisi cidden tesviyei
deyne gayrimuktedir fukara ve aceze zimmetlerinde kaldığından ve aceze
ve fukarayı mükellefinin tesviyei deyinleri zımında evvelce bütçe da-
hilinde olup muahharan yedi bin liraya tenezzül eden senevi on bin
tiranın yirmi bin liraya ibläğiyle aceze ve bivayegâmı merkume zimmet-
lerinin tamamen ve usulü mevzuasına tevfikân ondan tesviye ve mahsubu
ve senei haliye vergilerini şubat nihayetine kadar tamamen ve nakten
verenlere dahi borçlarından yüzde beşinin affı ve üç yüz on altı senesi
nihayetine kadar görünen bakayanın affı âliye iktiran edecek ve senevisi
yirmi bin liradan ibaret bulunacak olan aceze vergilerinden maadası
mütemevvilân ve müteneffizan ve kabzumallar ile muhtaran zimmet-
lerinde bulunmasına göre bunlar için bir şey terkine mâhal olmadığından
ve işbu bakayanın takip ve tahsili zımında memurini mülkiye ve
maliye ile tahsildarana birkaç senedenberi verilegeldiği misillü müte-
saviyen tevzi olunmak üzere aidat itası derececi vücupta bulunduğundan
en ziyade tahsilât olan üç yüz on beş ve on altı seneleri tahsilâtı mikyas
itibar olunarak o dereceyi bulduracakları tahsilâtı umumiye üzerinden
yüzde altı ve bundan yüzde on fazla olarak tahsilât vukuunda yine tah-
silâtı umumiye üzerinden başkaca yüzde üç aidat ita edilmesi ve bu
aidatın emlak ve akar ve temettüat vergileri ve bedelâtı askeriye baka-
yası tahsilâtıyla emaneti aşarın Düyunu Umumiyeye mevdu kısmından
itasıyla taviz zehairi esmanın tahsilâtına münhasır ve işbu bakaya
tahsilâtından yüzde yetmiş beşini Hazineye gönderecek olan vilâyet-
lerce verilecek aidatın mezkûr yüzde yetmiş beşin Hazineye irsaline
mevkuf ve meşrut tutulması ve vergiler ile bedelâtı askeriye tekasitinin
mevsim cibayeti zaten muayyen ve sureti maruza ise şubat nihayetine
değin icra edilecek tahsilâta ait olmasıyla ve Tahsili Emval Nizamna-

mesi mart iptidasından itibaren mevkii icraya konulmak üzere derdesti tekkik ve tadil bulunmasıyla başkaca müddet tayinine mahal olmayıp ancak bu müddet zarfında senei haliyeden tekâlifi emiriyasını nakten ve tamamen tediye edeceklere yüzde beşinin berveçhi maruz terkedildiğini müş'ir kaleme alınan ilânname müsveddesinin gönderildiği ve aceze vergisinin marüzzikir af ve mahsubunda bir gûna yolsuzluk ve suiistimal vukuuna meydan verilmemesinin ve mütemevvilân zimmetlerinin tahsilinde betaatkârane hareket edecek ve emvali devletin ziyasına sebebiyet verecek memurini mülkiye ve maliyenin birinci defasında ihtar ve ikincisinde tekdir ve üçüncüsünde azledileceklerinin tahtı karara alınarak keyfiyetin lâzımgelenlere tebliği ve bir de ekser mahallerde bazı emakin inşaatı vesilesiyle ahaliden iane celp ve cemine iptidar ile ahalinin tazyıkına ve emvali devletin teahhürü tahsiline sebebiyet verilmekte olduğunu ve bu yolda birçok suiistimalât dahi vukubulduğu istihbar olunduğundan ve bilâistizan bu yolda iane cem'i ve bu sebeple ahalinin tazyik ve rencide edilmesi mugayiri rızayı âli bulunduğundan bu bapta dahi vilâyata tebligat icrası dermeyeran kılınmış ve mütalâatı maruza şimdilik sene gayetine değin tehvini idare için Hazinei Celileye celbi muktazi akçenin tesrii tahsilâtı hakkında bir tedbiri âcil ve muvakkat hükmünde olarak münasip ve mezkûr ilânname müsveddesi dahi maslahata muvafık görünüp şu kadar ki mazbatai mütেকaddimei âcizanemizde arz olunduğu veçhile vilâyatın tesviyei masarifi için sinini sabika bakayasından vakı olacak tahsilâtın yalnız yüzde yirmi beşinin tahsisi masarifatı mahalliyeyi tazyik ile müşkülâtı müstelzim olacağı sevabı delâletiyle malûm bulunmasına binaen tahsilâtı vakıyadan yüzde ellisinin mahallerine terkile diğer ellisinin Hazineye celbi tezekkür ve tensip olunarak mezkûr tezkere mefluflariyle arz ve takdim kılınmış ise de olbapta.

4 ramazan 1319 ve 2 kânunuevvel 1317

Arz tezkeresi

Emvali umumiyenin vakt-ü zamaniyle bilistifa bakayadan kurtarılmasına ve senei haliye nihayetine kadar idarei merkeziyenin mehuma emken teminine müteallik tedabiri hâvi Meclisi Mahsusu Vükelânın manzuru âli buyurulan mazbatai maruzası üzerine şerefmüteallik buyurulan iradei senaiyei hazreti hilâfetpenâhiyi mübelliğ tezkerei hususiyeyi

utufileri mucibince sebkeden iş'ar ve tebliğâ cevaben Maliye Nezareti Celilesinden gelen tezkere melfufiyle meclisi mezkûrda kıraat olunarak olbapta kaleme alınan mazbata melfuflariyle arz ve takdim olunmakla münderecatı hakkında her ne veçhile iradei seniyei cenabı hilâfetpenahî şerefsünûh ve sudur buyurulur ise *amantuku âlisi infaz* olunacağı beyaniyle.

6 ramazan 1319 ve 2 kânunuevvel 1317

İradeyi mübelliğ hamîş

Residei desti tâzim olup Meclisi Mahsusu Vükelânın mazbatai maruzası ve melfuflariyle manzuru âli buyurulan işbu tezkerei samiyei sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahî şerefümüteallik buyurulmuş olmakla olbapta.

7 ramazan 1319 ve 5 kânunuevvel 1317

No: 2 — Nahiye müdürleriyle kaza kaymakamlarının terfii sınıf imtihanları hakkında iradei seniye

Şûrayı Devlet Tanzimat Dairesi Mazbatası

Kaza kaymakamlariyle nahiye müdürlerinin Mektebi Mülkiyei Şahane icra olunacak terfii sınıf imtihanları programının imtihan komisyonu marifetiyle tevsiyan yeniden tertibi bilistizan şerefümüteallik buyurulan iradei seniyei hazreti hilâfetpenahî muktezayı celilinden bulunduğu beyanı âlisiyle olveçhile imtihan programının bittanzim irsali hakkında tastir buyurulan 23 kânunusani 1318 tarihli tezkerei samiye üzerine mezkûr komisyon tarafından tanzim olunan program ile mazbatanın takdim kılındığı beyaniyle icrayı icabına dair Maarif Nezaretinin Şûrayı Devlete havale buyurulan 29 muharrem 1321 tarih ve kırk beş numaralı tezkere Tanzimat Dairesinde kıraat olundu. Mazbatai mezkûrede mülga İntihabı Memurin Komisyonunun vezaifine dair nizamname hükmünce kaza kaymakamları Mektebi Mülkiyei Şahane mezunlarına ve nahiye müdürlükleri Mektebi Sultani ile mekâtibi idadiye şhadetnamelilerine

münhasır olduğu gibi Mektebi Mülkiyei Şahanedan neş'et etmemiş bulunduğunda halde intihapnameyi hâiz olarak müstahdem bulunan kaymakamlıklardan dört sene hizmet ettiğine dair mensubolduğu vilâyattan şehadetname istihsal ve mektebi mezburda bilimtihan isbatı ehliyet edenlerin terfii sınıflarında ve mektebi sultani ile mekâtibi idadiyeden mezun nahiye müdürlerinden kezalik dört sene hizmet ve bilimtihan ibrazı liyakat eyliyenlerin üçüncü sınıf kaymakamlığa terfi olunmaları mukarrer ve yine nizamnamei mezkûrun cümle ahkâmından bulunduğu veçhile müntahap nahiye müdürlerinin bazı kuyut ve şurut tahtında bilimtihan kaymakamlığa terfi edebilmeleri ahiren ba iradei seniyei hazreti padişahî ittihaz kılınan karar iktizasından olup gerek mezkûr nizamname mefadının ve gerek kararı ahir hükmünün bahçettiği müsaadattan dolayı kaymakamlık talebinde bulunanların adedi gittikçe tekessür etmekte olmasına ve mevcut imtihan cetvelinin matluba ademi kifayeti derkâr bulunmasına binaen zikrolunan cetvelin komisyonu mezkûr marifetiyle Mektebi Mülkiyei Şahane programı dahilinde bulunan ulûmu idare ve iktisadiye ve maliyeden bazıları ilâve olunmak suretiyle tevsi ve derecatı muhtelifede tertip edilmesi ve mektebi sultani ile mekâtibi idadiyeden mezun nahiye müdürlerinin sekiz ve kaideten nispet muhafaza olunmak üzere mektepsiz müntahap nahiye müdürlerinin on sene hizmet etmesi meşrut olmakla beraber bir kere terfii sınıfa kesbi istihkak eyliyenlerin ilerdeki sınıflara usulü hazıraya tevfikân yine dört senede terfi eylemeleri ve terfii sınıf imtihanlarının senede bir kere icra olunmasının ve maahâza alelûmum müdürlerden kaymakamlığa terfi edilen mülâziminin adedi on beşe tenezzül etmedikçe bir sene mürur etse bile yeniden terfii sınıf imtihanı küşat edilmemesinin usul ittihazi Şûrayı Devlet ve Meclisi Âlii Vükelâ kararıyle bilistizan şerefsudur buyurulan iradei seniyei hazreti hilâfetpenahî iktizayı âlisinden bulunduğundan o yolda bir imtihan cetvelinin tanzimi emrû iş'ar buyurulmuş olmasıyle keyfiyet ledelmüzakere evvelki programda mevcut ilmi hesap ve tarihi osmani ve coğrafyayı osmani ve kitabeti resmîye ile kavanin ve nizamata müteallik bulunan mebahisin aynen ibkası ve bunlara bermucûbi kararı âli dafa bir takım mesailin ilâvesi ve ulûmu idare ve iktisadiye ve maliye için icabeden suallerin tertip ve tezyili suretiyle mezkûr program bir dereceye kadar tevsi ve derecatı sunufa göre yani nahiye müdürlüğünden üçüncü sınıf ve üçüncü sınıftan ikinci sınıf ve ikinci sınıftan birinci sınıf kaymakamlığa terfi edilecekler için üç derece itibariyle taksim olunarak yo-

niden bir program tanzim kılınmış ve usulü müttehaze veçhile imtihanların kezaîk tahrîrî olarak icrası ve kitabeti resmîye ve hesap ve tarihi osmani ve coğrafyayı osmani için birerden dört ve kavanin ve nizamattan altı ve yeni ilâve olunan ulûmu iktisadiye ve maliyeden iki olmak üzere ceman on iki sual tertibi ve bir suale haddi âzami olarak on numara tayin ve mecmuu olan yüz yirmi numaradan sülûsanı bulunan seksen numaranın kazandırılmasının terfia kesbi istihkak için şart ittihaz kılınması ve sualler heyeti mümeyyize tarafından imtihanın yevmi icrasında tertip olunup imtihanın dahi heyeti mezkûre huzurunda icrası kararlaştırılmış olduğu gösterilmiştir.

Mezkûr programın münderecatı icabı maslahata muvafık ve terfii sınıf edecek kaymakam ve müdürlerin iktidarını tayine kâfi olduğu bilmuhabere Memurini Mülkiye Komisyonu Riyasetinden bildirilmiş ve dairece bittetik muktazayı maslahata muvafık görünmüş olduğundan nüshai mübeyyezasi leffen takdim kılınmış olmakla bilistizan iradei seniyei hazreti padişahî müteallik ve şerefsudur buyurulduğu takdirde keyfiyetin nezareti müşarileyhaya havalesi ve Dahiliye Nezaretiyle Memurini Mülkiye Komisyonu Riyasetine malûmat itası tezekkür kılındı. Olbapta emrû ferman hazreti menlehülemrindir.

24 şaban 1321 ve 1 teşrinisani 1319

Arz tezkeresi

Maarif Nezareti Celilesinden bilvürüt Şûrayı Devlete havale olunan tezkere üzerine Tanzimat Dairesinden kaleme alınan ve melfufiyle arz ve takdim kılınan mazbatada kaza kaymakamlarıyla nahiye müdürlerinin Mektebi Mülkiyei Şahanede icra olunacak terfii sınıf imtihanları programının imtihan komisyonu marifetiyle tevsiyan yeniden tertibi iradei seniyei cenabı hilâfetpenahî iktizayı âlisinden olmasına mebni evvelki program ledettetik bunda mevcut ilmi hesap ve tarihi osmani ve coğrafyayı osmani ve kitabeti resmîye ile kavanin ve nizamata müteallik mebahisin aynen ipkası ve bunlara bir takım daha mesailin ilâvesi ve ulûmu idare ve iktisadiye ve maliye için icabeden suallerin tertip ve tezyili suretiyle mezkûr program bir dereceye kadar tevsi ve derecatı sunufa göre yani nahiye müdürlüğünden üçüncü sınıf ve üçüncü sınıftan ikinci sınıf ve ikinci sınıftan birinci sınıf kaymakamlığa terfi edilecekler için üç derece itibariyle taksim olunmuş ve usulü müttehaze

veçhile imtihanların kezalik tahriri olarak icrası ve kitabeti resmiye ve hesap ve tarihi osmani ve cografyayı osmani için birerden dört ve kavanin ve nizamattan altı ve yeni ilâve olunan ulûmu iktisadiye ve maliyeden iki olmak üzere ceman on iki sual tertibi ve beher suale haddi âzami olarak on numara tayin ve mecmuu olan yüz yirmi numaradan sülûsanı bulunan seksen numaranın kazanılmasının terfia kesbi istihkak için şart ittihaz kılınması ve sualler heyeti mümeyyize tarafından imtihanın yevmi icrasında tertip olunup imtihanın dahi heyeti mezkûre huzurunda icrasını mutazammın yeniden bir program tanzim olunarak münderecatı icabı maslahata muvafık ve terfii sınıf edecek kaymakam ve müdürlerin iktidarlarını tayine kâfi görünmüş olduğundan olveçhile ifayı muktezasının nezareti müşarileyhaya havalesi ve Dahiliye Nezaret ve Memurini Mülkiye Komisyonu Riyaseti Celilelerine malûmat itası dermeyeran olunmuş olmakla olbapta her ne veçhile iradei seniyei hazreti hilâfetpenahî şeref mütaallik buyurulur ise mantuku münifi infaz olunacağı beyaniyle tezkerei senaveri terkim olundu efendim.

18 ramazan 1321 ve 25 teşrinisani 1319

Iradei seniyei hazreti padişahiyi mübelliğ hamış

Residei desti tazim olup melfuflariyle manzuru âli buyurulan işbu tezkerei samiyei sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabi hilâfetpenahî şerefsudur buyurulmuş olmakla olbapta emrû فرمان hazreti veliyülemrindir.

23 ramazan 1321 ve 30 teşrinisani 1319

İkinci sınıf kaza kaymakamlarının terfi imtihanı

Nahiye müdürlüğünden üçüncü sınıf kaymakamlığına ve üçüncü sınıf kaymakamlığından ikinci sınıf kaymakamlığına terfi edecekler için mürettep ve balâda muharrer sualler dahil olmak üzere ilâveten mesaili âtiye sual olunacaktır :

18 muharrem 1309 tarihli Ebniye }
Kanunu }

Mülhakata ait cihetleri lâykiyle mütalâa olunacaktır.

Memurini devletin tebaai ecnebiye }
meskenlerine sureti duhulüne anü- } Lâykiyle mütalâa olunacaktır.
teallik mukarrerat shkâm }

Tabiatı müslimeî osmaniyeinin te- }
baai İraniye ile izdivaçlarının } Baştan nihayetine kadar mütalâa
memnuiyetine dair 25 şaban 1295 } olunacaktır
tarhli nizamname }

Bazı memurin ve müessesatı ecne- }
biyenin yerliden istihdam ede- }
cekleri eşhas hakkında 23 safer }
1280 tarhli nizamname }

Memurini Mülkiye Komisyonu Ni- } Madde 6 ve 7 ve 8 ve 9 ve 10 ve
zamnamesi } 11 ve 12 ve 14 ve 15

Şûrayı Devletin devairi idaresiyle }
her birinin vezaifi ve encümeni ih- }
tilâfın vazifesi }

İlmi iktisat ve maliye programı

Nahiye müdürlerinin üçüncü sınıf kaza kaymakamlığına terfi imtihanı

İlmü iktisadın tarif ve gayet ve taksimi
İhtiyaç ve servet ve faide ve kıymet ve fiat tabirlerinin tarifi
İstihsalî servet ne demektir
Vesaiti istihsalî servet kaçtır ve nelerdir
Alât ile makinenin farkı ve makine istimalinin fevaidi ve makinelere
edilen itirazat ile ecvibesi.
taksimi amalin tarifiyle fevaidi
Mübadelenin tarifi ve vücuhu mübadele
Kıymeti mucip olan esbap
Arz ve talep ve rekabet ne demektir ve rekabetin faidesi nedir
Meskûkâtın mahiyet ve hizmeti
Menabii varidatı düveliyenin ilmi malice üç büyük kısma taksimiyle
her birinin tarif ve beyanı
Ormanların fevait ve muhassanatı ve ormanların Devletçe tabii muha-
faza ve idareye alınmasının lüzumu

Verginin tarif ve tediyesi ve mütehattimi zimmet olduğunun beyanı
Teklifi vahit ve tekâlifi müteaddide usullerinin tarifıyla ikinci usulün
esbabı rüçhanının beyanı

Kitabı evvelden faslı evvel ve faslı sani ve faslı hamis

(Kitabı saninin babı evvelinden faslı evvel ve faslı sani: işbu ah-
kâmı kanuniye mahakimi idare teşkilâtiyle tevfiik edilerek ifade olu-
nacaktır.

Ahız Asker Kanunu :

Madde 1 ve 7 ve 8 ve 9 ve 10 ve 16

Faslı salis

Faslı rabi

Faslı hamisten madde 69 ve 77 ve 78 ve 79 ve 80
81 ve 82 ve 83 ve 84 ve 86 ve 87 ve 88 ve 89 ve 90

Faslı sadisten madde 91 ve 92 ve 93

Faslı sabiden madde 110 ve 114 ve 116

Faslı saminden madde 118 ve 119 ve 120

Hali seferde vesaiti nakliyei cü- } İdarei mülkiyeye taallük eden ci-
nudiyeinin sureti tedarikine dair } hetleri lâyikiyle mütalâa oluna-
12 muharrem 1307 tarihli kanun } caktır

Üçüncü sınıf kaymakamların terfi imtihanı

Nahiye müdürlüğünden üçüncü sınıf kaymakamlığına terfi ede-
cekler için mürettep ve balâda muharrer sualler de dahil olmak üzere
ilâveten mesaili âtiye sual edilecektir :

Reji muamelâtına müteallik efrat tarafından }
vukubulan müracaat ve Reji İdaresince der- }
meyan edilen bazı mütalâat hakkında Şûrayı } Baştan nihayete kadar
Devlet Tanzimat Dairesiyle Meclisi Âlii Vüke- } mütalâa olunacaktır
lâca ittihaz olunan mukarreratı hâvi 12 zilhicce }
1311 tarihinde neşrolunmuş olan talimat }

Ceza Kanunu

Madde 1 ve 2 ve 3 ve 4 ve 5 ve 6

Mukaddmeden üçüncü fasıl

Madde 52 ve 53 ve 54

Birinci bapdan üçüncü fasıl

- » » dördüncü fasıl
- » » beşinci fasıl
- » » altıncı fasıl
- » » on beşinci fasıl

21 cemaziyelevvel 1294 tarihli me-
nafii umumiye için İstimlâki Em- } Baştan nihayetine kadar mütalâa
lâk Kararnamesi } olunacaktır.

İdarei umuru maliyei vilâyatça }
memurini mülkiye ve maliyenin }
vezaifi hakkında 10 zilhicce 1315 }
tarihli talimat }

20 nisan 1305 tarihli Alâmeti Farika Nizamnamesi

**Nahiye müdürleriyle kaza kaymakamlarının Mektebi Mülkiyei
Şahane icra olunacak terfi sınıf imtihanlarını
mübeyyin program**

İlmi hesap programı

*Nahiye müdürlerinin üçüncü sınıf kaza kaymakamlığına
terfi imtihanı*

Âdadı tamme ve küsuratı âdiye ve aşariye âmali, küsuratı âdiyenin
ihtisarı hakkındaki kavayitten intihap olunacak bir bahsin kavaidiyle
âdadı tamme ve küsuratı şamil bir mesele basite hallettirilmesi.

Üçüncü sınıf kaza kaymakamlarının terfi imtihanı

Evvelki de dahil olmak üzere âdadı asliye âdadın mazrubu asli-
lere tefriki kasım müstereki azam küsuratı âdiye ve aşariyenin yekdi-
ğerine tahvilleri âdadı mürekkebe mikyasatı atika ve cedide ve yekdi-
ğerine tahvilleri ve refi ve cezir mebahisi kavaidinden intihap olunan
bir sual ile bunları şamil ve muğlak olmamak üzere bir mesele halletti-
rilmesi.

İkinci sınıf kaza kaymakamlarının terfi imtihanı

Evvelkiler de dahil olmak üzere nispet ve tenasüp faizi müfret ve
mürekkep iskonto ayar adedi vasati taksimi mütenasip veya gurama
tadil ve terkib mebahisi kavaidinden bir sual ile pek muğlak olmamak
üzere işbu mebahise ait bir mesele hallettirilmesi.

Tarihi osmani programı

*Nahiye müdürlerinin üçüncü sınıf kaza kaymakamlığına
terfi imtihanı*

Selâtinî izamı osmaniye hazeratının tarihi cülûsları ve müddeti
saltanatlarıyla zamanlarında vukuagelen fütuhatin meşhurları sual olu-
nacaktır.

Üçüncü sınıf kaymakamların terfi imtihanı

Evvəlki de dahil olmak üzere fethi Kostantaniye'ye kadar olan vukuatın tafsili sual olunacaktır.

İkinci sınıf kaymakamların terfi imtihanı

Evvəlkiyle beraber bin tarihine kadar kaydolan vukuatın tafsili sual olunacaktır.

Coğrafyayı osmani programı

Nahiye müdürlerinin üçüncü sınıf kaza kaymakamlığına terfi imtihanı

Memaliki şahane dahilinde bulunan vilâyat ve eyalâtın hududiyle münkasım olduğu sancak ve sancak merkezlerinin esamisi tahrir edilip harita üzerinde mevkileri gösterilecektir.

Üçüncü sınıf kaza kaymakamlarının terfi imtihanı

Memaliki şahanenin hududiyle sevahilindeki kasabatı meşhure ve liman ve körfez ve burunlarının ve dahilinde bulunan meşhur dağlarla nehir ve göllerinin ve münkasım olduğu vilâyatın sancak merkezleriyle kasabatı meşhuresinin yalnız esamisi tahrir edilip harita üzerinde mevkileri gösterilecektir.

İkinci sınıf kaymakamların terfi imtihanı

Memaliki şahanenin hududiyle sevahilindeki iskele şehirlerinin ve liman ve körfez ve burunlarının ve dahilinde bulunan dağlarla nehir ve göllerinin ve münkasım olduğu vilâyatın sancak ve sancak merkezlerinin ve kasabatı meşhurenin mufassalan ve turuk ve şimendiferlerinin muhtasaran tahriri ve harita üzerinde mevkilerinin gösterilmesi matluptur.

Kitabeti resmiye programı

Nahiye Müdürlerinin üçüncü sınıf kaza kaymakamlığına terfi imtihanı

Re'sen veyahut cevaben oldukça mühim bir mevzu üzerine tahrirat veyahut tezkere kaleme aldırılacaktır.

Üçüncü sınıf kaza kaymakamlarının terfi imtihanı

Re'sen veyahut cevaben mühim bir mevzu üzerine mazbata yazdırılacaktır.

İkinci sınıf kaza kaymakamlarının terfi imtihanı
Vâsice bir mevzu üzerine lâyiha kaleme aldırılacaktır.

Kavanin ve nizamât programı

*Nahiye müdürlerinin üçüncü sınıf kaza kaymakamlığına
terfi imtihanı*

Teşkilî Vilâyet Nizamnamesi :	Babı evvel faslı evvel madde	6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15
	Babı sani faslı evvel madde	29, 30, 31, 32, 33, 34, 36
	Babı salis faslı evvel madde	43, 44, 45, 46, 47, 48, 49
	Babı rabi faslı evvel madde	54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62
	Babı hamis faslı evvel madde	63, 64, 65, 66
	Babı hamis faslı sani madde	67, 68, 69, 70, 71, 72
	Babı hamis faslı salis madde	73, 74, 75, 76
	Babı hamis faslı rabi madde	77
İdareî Umumiyeî Vilâyat Nizamnamesi :	Babı evvel	madde 1, 2, 3
	Babı sani faslı evvel madde	4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15
	Babı sani faslı sani madde	17
	Babı salis faslı evvel madde	35, 36
	Babı salis faslı sani madde	43, 45, 46, 47, 48, 49
	Babı salis faslı salis madde	56, 57, 58 faslı rabi madde 59, 60
	Babı rabi faslı sani madde	76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89
	Babı rabi faslı rabi madde	92, 93
	Babı rabi faslı sadis madde	107, 108, 109, 110

Vilâyat Belediye Kanunu: Baştan nihayetine kadar mütalâa olunacaktır.

24 şevval 1306 tarihli Aşar Nizamnamesi

20 cemaziyelulâ 1305 tarihli Ağnam Talimatı

8 zilhicce 1319 tarihli Tahsili Emval Nizamnamesiyle ona mülhak 11 muharrem 1320 tarihli mevaddı nizamiye

9 rebiülahir 1311 tarihli Bedelâtı Askeriye Kararnamesi

Memurin Muhakemesine dair nizamname ile mevaddı müzeyyelesi ve onları müfessir izahname ve memurini mülkiye hakkında ceraimi şahsiyeden dolayı icra olunacak tahkikatı adliye ve muamelâtı idareyi havi Şûrayı Devlet Tanzimat Dairesi Mazbatası } Tamamiyle mütalâa olunacaktır

Orman Nizamnamesi Madde 1, 3, 5, 17, 18, 21, 22, 23, 25, 26

18 zilhicce 1304 tarihli Maden Nizamnamesi 1, 2 ve 3 üncü maddeleriyle altıncı fasıl

Maden Nizamnamesinin 26 safer 1319 tarihli faslı muaddeli tamamen mütalâa olunacaktır.

26 safer 1320 tarihli Taş Ocakları Nizamnamesi } Baştan nihayetine kadar mütalâa olunacaktır

Amelei mükellefe usulü

Maarifi Umumiye Nizamnamesi: Madde 1, 2, 3, 4, 5, 9, 10, 11, 12, 13, 18, 19, 129, 130

Tabiiyeti Osmaniye Kanunu : Baştan nihayete kadar mütalâa olunacaktır.

23 rebiülahır 1304 tarihli Âsarı Atika Nizamnamesi Madde } 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 19, 22, 23, 25, 28, 29, 32, 36

18 zilkade 1304 tarihli Mürur Nizamnamesi Madde } 1, 2, 15, 18, 19, 20, 21, 22, 23

23 rebiülahır 1301 tarihli Pasaport Nizamnamesi Madde } 1, 4, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18

Ecnebilerin tasarrufu emlak etmelerine dair 7 safer 1284 tarihli mevaddı kanuniye ile zaten tebaai osmaniyeden iken bilâhara tebdili tabiiyet etmiş olanlar hakkında emvali gayrimenkuleden dolayı cereyan edecek muamelâta mütedair 2 rebiülahır 1300 tarihli kanun } Tamamiyle mütalâa olunacaktır

20 recep 1300 tarihli Reji Şartnamesi Madde } 5, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 27

Zürrain Rejiye ve Rejinin zürraa karşı olan hukuk ve vezaifine ve ahkâmı cezaiyeye dair 4 rebiülevvel 1304 tarihli nizamname } Birinci ve ikinci ve üçüncü fasılları

Arazi Kanunu Madde 1, 2, 3, 4, 5, 6

- » » Babı evvel faslı evvel madde 12, 25, 31, 32, 33
- » » Babı evvelden faslı rabi
- » » Babı saniden faslı evvel ve faslı sani

Usulü Muhakematı Cezaiye Kanunu Madde 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

Bilvasıta ve bilâ vasıta tekâlifin tarifleri ve bir memlekette bu iki nevi tekâlifin vücudu lâzım olduğunun müdellelen beyanı

Üçüncü sınıf kaza kaymakamlarının terfi imtihanı

Evvelki de dahil olmak üzere esilei âtiye iradolunacaktır

Servetin aksamı ve her birinin tarifi

İlmü iktisatça arz kelimesinin manası ve arzın diğer sermayelerden farkı
Vesaiti istihsali servetten olan sa'yin ehemmiyeti ve müsmir olmasının şerait ve aksamı

Sermayenin tarif ve taksimi ve servet ile sermayenin farkı

Arazinin ashabı tarafından bizzat veyahut ortakçılık veya icar suretiyle işletilmeleri tariklerinden hangisi hayırlıdır ve esbabı nedir

Arazinin küçük ve orta ve büyük kıtada taksimiyle ziraat edilmesi keyfiyetlerinden hangisi ne gibi ahvalde daha hayırlıdır

Amelenin ne gibi ahvalde yevmiye ile ve ne gibi ahvalde maktuan çalıştırılması daha faidelidir

Kıymetin servetten farkı

Ormanlardan ne suretle varidat hâsıl olur

Orman varidatının tezayüdünü mucip olan esbap

Orman İdaresinin vezaifi

Devletçe Hazineye varidat tedarik etmek maksadiyle efrat ile rekabet ederek menabi icra eylemek caizmidir.

Yol vergisi nedir ve nasıl coreyan eder

Gümrük rüsumunun tarhi hususundaki rayiç ve tarife usullerinin izahı

Belediyeler ne gibi rüsum tarhedebilirler

İkinci sınıf kaymakamların terfi imtihanı

Evvelkilerle birlikte âtideki sualler sorulacaktır

İtibar ne demektir faidesi nedir ve envayı itibarın beyan ve izahı

Vasıtai mübadele olacak şeyin haiz olması lâzımgelen evsaf

Meskûkâtça mikyası vahit ve mikyas usullerinin tarif ve izahı

Bankaların hizmetat ve muamelâtı banknotlar ve evrakı naktiye

Ticaret, ticareti dahiliye ve ticareti hariciye ve ithalât ve ihracat ne demektir

Ticarette usulü himayenin fennen muvafık olmadığının müdellelen beyanı

Transit ve faidesi nedir

Antrepo reddi rüsum ve kabulü muvakkat usullerinin tarifi

İlmi iktisatça istihlâkin manası ve envai istihlâkât

Bizde ormanlar kaç nevidir ve bunlardan istifa olunan rüsum kaç türdür ve bu rüsum hangi dairelere aittir

Maden bizde kaç nevidir ve bunlardan ne gibi rüsum ve harç istifa olunur

Arazi vergisinin ebniye vergisiyle karıştırılmamasının esbabı nedir

Bizde musakkafat ve ebniye vergisinin sureti cereyanının izahı

Bizde temettü vergisi nasıl cereyan eder

Bizde tuz ve tütün resimleri nasıl caridir

No: 3 — Osmanî, Mecidî ve Şefkat nişanı hümayunları için yazılacak beratı âliler kuyut ve muamelâtının temini inzibatı hakkında Talimat

23 muharrem 1322, 28 mart 1320

Madde 1 — İşbu nişanı âliler için itası lâzımgelen beratı hümayunlar nümunesine tatbikan isim ve unvan mahalleri açık olarak tab ve temsil ve koçanlı defter şeklinde tertip ve teclit olunmak ve her birine birden itibaren sırasıyle karşılıklı numara vazedilmek üzere dokuz kıta beratı âli defteri ittihaz olunmuştur.

Madde 2 — Nişanı hümayunlarla icra buyurulacak taltifata dair şerefsadır olacak iradei seniyei hazreti padişahiyi havi tezakir Babıali Evrak Odasınınca ve Teşrifat Dairesince isadellikayıt senedatı makbuze mukabilinde Divanı Hümayuna ve oradan Nişan Kalemine ita olunacaktır.

Madde 3 — Olveçhile taltifatı seniyyeye mazhar olanların isim ve şöhretleriyle haiz oldukları rütbe ve unvanları ve ihsan buyurulan nişanı hümayunların nevi ve dereceleri gösterilerek Nişan Kalemince muhtasarın müsveddeleri tanzim ve Beylikçilik Memuriyeti tarafından görüldüğü yazıyla işaret edildikten sonra müsveddatta isimleri muharrer zevatın isim ve unvanları meratibi teşrifatiye ve kaidei mevzuaya göre salifüzzikir dokuz nevi beratı âliden hangisine dercolumak lâzımgelirse

İsim ve unvan mahalleri doldurularak ve mahalli mahsusuna Beylikçilik tarafından alelülul resit çekilerek Teşrifat Dairesine gönderilecek ve oradan dahî muvafıkı kuyut olduğu bittetik mührü resmî ile tahtim olunduktan sonra Babıali Evrak Odasına verilecektir.

Madde 4 — Beratı âlilerin esnayı tebyizinde sehiv vukuundan naşi tebdili lâzımgelen beratın koçanına vazolunmuş olan sıra numarası yürütülmeyip tebdilen yazılacak berat ve koçana yine o numara konulacak ve yanlış yazılan berat kâğıdı aynıyle müsvedde derununda ve koçanı cildi arasında hizfolunacaktır.

Madde 5 — Bu suretle muamelesi ikmal edilerek Babıali Evrak Odasına ita olunacak beratı âliler mezkûr odaca iradatı seniyyeyi havi tezkere ile tatbik ve kayıtlarına işaret ve tenmik edildikten sonra ashabına ita olunmak üzere mensup oldukları devaire irsal olunacak ve mukabilinde alınacak makbuz senedatı muntazaman hizfedilecektir.

Madde 6 — İşbu talimatın hüsnü cereyanına Beylikçilik ve Teşrifatçılık ve Evrak Müdürlüğü memuriyetleri canibinden aleddevam dikkat ve nezaret edilecektir.

No: 4 — Devleti Aliye ile Bulgaristan Emareti beyinde münakit itilâfname

25 muharrem 1322, 30 mart 1320

Devleti Aliyei Osmaniye ile Bulgaristan Emareti mevaddı âtiye hakkında beyinlerinde itilâf hâsıl etmişlerdir :

Evvelen — Bulgaristan Emareti gerek kendi arazisi üzerinde ve gerek Rumelii Şarki dahilinde ihtilâl komiteleri ve müsellâh çeteler teşekkülünü ve bir de Memaliki Şahaneye karşı bilcümle tahrikâtı fesatcuyane ikamı menetmeği ve Bulgaristan ahalisinden olup da vilâyatı mültesikâi şahanede asayışı umumiyeyi muhil harekâta cüret ile Bulgaristana veya Rumelii Şarkiye iltica edenler olursa onlar hakkında mücazâtı şedidei kanuniyeyi tertip ve icra eylemeği deruhde eder.

Saniyen — Emaret, Vilâyatı Müteccavirei Şahaneye bilcümle mevaddı infilâkiye ve semmiyenin ve bir de sıhhati umumiyeye irası mazarrat edebilecek kâffei mevaddın men'i ithali için tedabiri lâzımeyle tevessül eyliyecektir.

Salisen — Devleti Aliyece Avusturya ve Rusya Devletleriyle bilitilâf Selânik, Manastır, Kosova Vilâyetleri için kararlaştırılmış olan mevaddı ıslahiye Hükümeti Seniye tarafından mevkii tatbika konulacaktır. Binaenaleyh karihai ilham sabihai mülükânededen ihsan buyurulan affı umumî dahi tamamıyla icra olunacaktır. Gerek doğrudan doğruya ve gerek bilvasıta harekâtı şekavetkâri töhmetiyle müttehem veya bir suretle maznunen mevkuf bulunanlar, yahut politika cinayetiyle bilmuhakeme mahkûm olanlar ile mahali muhtelifeye tebid edilenlerin sebilleri tahliye kılınarak vatanlarına iade edilecektir. Şu kadar ki vapur ve şimendiferlere ve köprülerle müessesatı umumiyeye karşı dinamit istimal etmelerinden dolayı cinayetle mahkûm olan eşhas müstesnadır.

Rabian — Rumeli Vilâyatı Şahanesi ahalisinden olup ahvali iğtişâsiyeden dolayı iki senedenberi Bulgaristan veya Rumelii Şarkıye gitmiş veya hut memlekette kalıp haneleri muhterik olmuş olanların köylerine avdetlerinde meskenlerinin yeniden inşası ve arazilerinin iadesi hususunda memurini osmaniyece kendilerine teshilât gösterilecektir.

Hamisen — Paytahtı Saltanatı Seniye veya sair Vilâyatı Şahanede veya Bulgaristan ve Rumelii Şarkide bir cürüm aka ile firar etmiş olanların tarafı Hükümeti Seniyeden Emarete ve Emaret tarafından Hükümeti Seniyeye iadesi ve kezalik asker firarilerinin mütekebilen red ve teslimi için ayrıca bir sureti tanzimiye tertip olunacağı gibi eşkıya ve çeteler tecavüz edememek için Hükümeti Seniye ile Emaret tarafından mahsusen memurini askeriye ve mülkiyeden mürekkep hattı imtiyazda heyetler tayin olunacaktır ve buna dair ayrıca bir sureti tanzimiye yapılacak ve buraca ve oraca olan mevaddı muallâkanın tetkiyle tesviyesi zımında muhtelî bir komisyon teşkil olunacak ve bu komisyon hemen tetkikata iptidar eyliyecektir.

Sadisen — Bulgaristan ve Rumelii Şarki mevaridatı hakkında gümrüklerce ahiren ittihaz olunan tedabiri istisnaiye birrefi evvelce mer'i olan aynı muamelât ve teshilât irae edilecektir. Hattı imtiyazın temini huzur ve asayiş zımında her iki tarafça tedabiri müessireye tevessül olunacaktır.

Sabian — Şimendifer katarları serbestçe amedü şüt edecek ve muntazam evrakı hâmil oldukları halde hususatı zatiyeleri için Bulgaristan veya Rumelii Şarkiden gelecek olan Bulgar'ların gelip gitmelerine asla ikâa mevani olunmayacaktır.

Saminen — Tebaai Şahanenin bilâ istisna her sınıfa liyakat ve iktidarları derecesinde istihdam olunmakta olduğu cihetle sıfatı matlubeyi haiz olan Bulgar'ların da hidematı mülkiye ve adliyede kabul ve istihdamlarına devam olunacaktır.

Tasdikan ilmekal Tarafı Hükümeti Seniyeden Şûrayı Devlet Reisi Devletlû Sait ve Yaveri Ekremi Hazreti Şehriyari Tophanei Âmire Müşürü Devletlû Zeki Paşa Hazeratiyle Bulgaristan Emareti tarafından bilhassa memur edilen Mösyö J. D. Naçoviç işbu sureti tanzimiyeyi imza ve temhir eylemişlerdir.

İşbu sureti tanzimiye 21 muharrem 1322 ve 26 mart 1320 tarihinde Dersaadet'te tanzim olunmuştur.

Naçoviç Zeki Sait

Protokol

Hükümeti Seniye ile Bulgaristan Emareti

Ervelen — Hattı imtiyazın muhafazası için mütekabilen ittihaz olunacak tedabire

Saniyen — Posta ve Telgraf hizmetinin tanzimi ile yol tezakirine

Salisen — Mücrimin ve asker firarilerinin silâh ve cephaneleriyle beraber mütekabilen iadesine

Rabian — Hizmeti askeriyece yerlilik ahval ve şeraitine

Hamisen — Tarafeyn tüccar vekillerinin vezaifine

Sadisen — Şimendiferlerin tarafeynin menafiine muvafık surette atiyen iltisakına dair sureti tanzimiyeyi mahsusa akdeyliyeceklerdir.

21 muharrem 1322 ve 26 mart 1320

Naçoviç Zeki Sait

No: 5 — 1320 senesi bütçesi hakkında müttehaz mukarrerata dair İradei Seniye

Meclisi Mahsusu Vükelâ Mazbatası

Bin üç yüz yirmi senesi maliyesi bütçesi hakkında tanzim ve arz ve takdim kılınan mazbatai kemteranemizde vaz'ı teklif olunan şahsi

verginin tarhi ahaliye yeni bir bâr tahmilî demek olduğu cihetle rızayı âliye muvafık olmadığı gibi geçen seneler düyunat ve maaşatına hiçbir akçe verilmemesi de mugayiri nefselemler bulunduğundan bu bapta şerefsudur buyurulan iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi üzerine Maliye Nazırı Paşanın riyasetinde müteşekkil komisyonca mezkûr verginin vaz'ı ve yüzde altı tevkifatın ona iblâğı ve senei sabıka tediyeatının tahdidî tedbirlerinin müruruzaman mülâbesesiyle bittâlik tedabiri maruzai saire icra ve masarifi fevkalâde karşılığının başkaca tedariki hakkında Babialice bir karar itihaz edilmek şartıyla senei haliye zarfında idarei umuru maliyenin hüsnü temşiyetine itina kılınması ve şu suretle bu sene bütçesinde görünecek sekiz yüz seksen bin lira açığın senei âtiye bütçesi müzakereatı sırasında icabının icrası ve senei âtiyeye ait tedabir hakkındaki takibata fasıla verilmeyerek gelecek sene mart ibtidasına kadar yetiştirilmesi ve bütçede tevazün istihsali için tahattur edilecek tedabiri nafiyanın bir taraftan tetkik edilmesi arz ve beyan edilmesiyle bugünkü meclisi çakeranemizde müzakerei keyfiyet olunarak ve şu günlerde maaşı umumî itası lâzimededen bulunmuş olduğundan birkaç gün zarfında tevziata başlanılmak üzere bu bapta da ıktizayı hal temmül edilerek müsaraaaten arzı atabei ulya kılınması şerefsudur buyurulup ba tezkerei hususiye tebliğ olunan iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi icabı celilinden olmasına mebni hermantuku emrû fermanı hümayunu mülûkâne meyanei bendegânemizde müzakerei keyfiyet olundu. Maliye Nezaretinin iş'aratı ve Komisyonu Mahsusun ifadatu üzerine senei haliye bütçesinin tevazün edebilmesi zmnında bazı tedabir bilmüzakere arz ve istizan edilmiş olup ancak komisyonun maruzatı ahiresine nazaran şahsi verginin tarhi ve tevkifatın yüzde ona iblâğı ve tediyeatın tahdidî hususları bittâlik tedabiri saire icra ve masarifati fevkalâde karşılığı başkaca tedarik ile idarei maslahata çalışılmak şartıyla bütçede yalnız sekiz yüz seksen bin lira açık görüneceği anlaşılmış olmakla şahsi vergi ve tezyidi tevkifat ve tahdidî tediyeat maddelerinin talikiyle komisyondan arz ve ifade olunduğu üzere bütçenin abkâmı sairesinin tatbik edilmesi yani devairi askeriye ve mülkiye muhassatınca icra edilen sair tasarrufat ve tadilat ifa edilmekle beraber devairi merkeziyece maaş zammı ve memuriyet ihdası ve maaşlı rütbelerin karşılık gösterilmedikçe terfii arzolanmaması ve mecalis âzalıkları ve bilüzum memuriyetler münhal oldukça maaşlarının Hazine manda edilmesi ve iki ve daha ziyade memuriyeti olup her memuriyeti için ayrı ayrı maaş alanlara en çok memuriyet maaşı verilmek üzere diğerlerinin ve maaşatı zatiye ashabından

dahi gerek Hazineden gerek Tekaüt Sandığından mükerrer maaşı olanlara yalnız en çok olan bir maaş verilerek kezalik diğerlerinin verilmemesi ve geçen sene nihayetine kadar devam eden merkeziyet usulünün bu sene nihayetine kadar da idame edilmesi ve varidatı umumiyei Devlet meyânında tanzimî idare ile tezayüdü memul olan posta ve telgraf ve orman ve maadin ve ziraat ve rüsumat hasılatının tezyidi esbabının dairelerince istihsal edilmesi ve senei haliye varidatının senesi içinde tahsiline ve masarifatın kavaidi iktisadiyeye tevfikân tediyesine her tarafça ikdam ve ihtimam olunması ve masarifatı fevkalâdeye gelince hasbelicap Rumeli ve Anadolu Vilâyatı Şahanesinde bulundurulmakta olan asakiri nusret measiri hazreti padişahi için sene nihayetine kadar vukubulacak masarifin ne miktara baliğ olacağına dairi askeriyece tayin ve tahminiyle çünkü bu misillü masarifin münasip bir avans ile temini umuru zaruriyeden ve ahvali fevkalâde ilcasıyla sair memleketlerde dahi ihtiyar olunan muamelâtın olmasıyla hemen lâzımgelen müessesatı sarafiye ile söylenilerek neticesinin bilmüzakere arz ve istizan olunmak üzere serian izbar ve senei âtiye bütçesinin vaktiyle tertibi ve olbapta lâzımgelen tedabirin ve senei haliye bütçesi açığı hakkında üktizayı hâlin teemmüliyle kezalik müzakere ve arzü istizan kılınmak üzere iş'ar edilmesinin Maliye Nezaretine havalesi ve saniha pirayı sudur olan emrû fermanı menahim beyanı hazreti mülûkâne mucibi âlî-since hemen şu günlerde maaşı umuminin tevziine mübaşeret olunması mütehattim ve maaşı mezkûrun zamanı tahsili hulûl eden ağnam resminden ve varidatı saireden ifası muktazi olduğundan resmi mezkûrun usul ve müddeti muayyenesi zarfında tahsilinde rehâvet veyahut mürettep olduğu masarifin haricinde sarfiyata cüret edenler olursa Maliye Nezaretinin tahkik ve iş'ariyle haklarında muzamele lâzime icrası ve mebaliği kâfiyenin emvali vilâyatı şahaneden hemen bittertip müddeti kalile içinde yetiştirilmesi için memurini mülkiye ve maliyeye tebligatı katiye ifası ve bittakip mebaliği kâfiyenin istihsaliyle hükmü emrû fermanı hümayunu mülûkânenin infazı tezekkür kılınıdı ise de olbapta ve katıbai ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemir efendimizindir.

18 safer 1322 ve 21 nisan 1320

Arz tezkeresi

Bin üç yüz yirmi senei maliyesi bütçesi hakkında Maliye Nazırı Devletlü Paşa Hazretlerinin riyasetinde müteşekkil komisyonda ittihaz

olunan mukarrerat üzerine şerefsudur buyurulan emrû fermanı hümayunu mü'lûkâneyi mübellîğ tezkerei hususiyeyi devletleri Meclisi Mahsusu Vükelâda ledelmütalâa cereyan eden müzakereye tevfikân tanzim olunan mazbata arz ve takdüm olunmakla münderecatı hususunda her ne veçhile iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi müteallik ve şerefsudur buyurulur ise mantuku münifi infaz edileceği beyaniyle tezkerei senaveri terkîm kılındı efendim.

18 safer 1322 ve 21 nisan 1320

Iradei seniyei mübellîğ hamîş

Residei desti tâzim olan işbu tezkerei samiyeyi sadaretpenahileri Meclisi Mahsusu Vükelânın mazbatai maruzasiyle manzuru âli olarak mazbatai mezkûreye de hamîş terkimiyle tebliğ olunduğu üzere merkezîyet usulünün bu sene nihayetine kadar idâme edilmesi arz ve beyan olunuyorsa da merkezîyet usulünün tevkîti caiz olmayıp bu usulün aleddevâm cereyanı menafii Devlet icabından olduğu cihetle matlûbu katîi hazreti padişahi bulunduğundan olveçhile muamele olunmak ve masarifi fevkalâde için yeniden bir takım hesabat tanzimiyle büyük büyük istikraz akdi münasip olmayıp Rumeli'de masarifi fevkalâdeyi teşkil eden redif taburları olmasına ve bunun muvakkat bulunmasına nazaran hüsnü idarei maslahat edilmek ve vilâyetlere öyle yolsuz havalât icra olunmamakla beraber zaten sarfiyatı vakta irade ve ferman buyurulacak zevattan mürekkep bir komisyonu mahsus tarafından kontrol olunacağı cihetle suiistimalâta mahal verilmemek ve tezkerei maruzai sadaretpenahileri üzerine tebliğ olunduğu üzere emvali Hazinenin vilâyattan yoluyla ve süratle celbî hususunda tarafı samîi sadaretpenahilerinden bilhassa takibat icra ile gerek maaşı umuminin tesviyesi ve gerek sair masarifatın tediyesi emrinde bezli ikdamat olunmak ve mütaaddit memuriyeti olup her bir memuriyeti için ayrı ayrı maaş alanlara en çok memuriyet maaşı verilerek diğerlerinin kat'ı hakkındaki karar mensubini ilmiyeye teşmil olunmamak üzere mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefsudur buyurulmuş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülemrindir.

19 safer 1322 ve 22 nisan 1320

No: 6 — Resmî Damga Kanunu

25 safer 1322, 28 nisan 1320

FASLI EVVEL

Mevaddı umumiye hakkındadır

Madde 1 — Damga resmi tekâlifi Devletten olarak işbu kanunda enva ve derecatı tâyin ve tâdat edilen evrak ve senedat ve ilânat ile saireye mahsustur.

Madde 2 — Damga resmi iki kısımdır :

Birisi resmi maktu olup evrak ve senedat ve ilânat ve sairenin nevi ve mahiyetlerine göre tarhedilmiştir. Diğeri resmi nispidir ki lieclil-ihticac ibraz olunacak veya olunabilecek evrak ve senedatta muharrer meblâğ ve kıymete göre istifa edilir.

Madde 3 — Damga resminin ifa ve istifası evvelen: evraka pul ılsakı ve saniyen: kanunen mücaz olan ahvalde fevkalâde damga vaz'ı suretiyle olur.

Madde 4 — Damga resminin istifası Düyunu Umumiye Varidatı Muhassasa İdaresine aittir. Fevkalâde damga vaz'ı muamelesi münhasıran Dersaadet'te idarei mezkûre tarafından icra kılınacaktır. Resmi damga pulu Dersaadet ve vilâyatı şahanede Düyunu Umumiye İdaresi memurları ve İdare tarafından mezun pul bayileri marifetiyle beyi ve fûruht olunur.

Bilâ ruhsat resmi damga pulu fûruhtunu itiyat edenlerden üç Osmanlı lirası ve tekerrürü halinde bunun iki misli cezayı nakdî alınacak ve bu suretle fûruht edilecek pullar zabt olunarak İdareye teslim kılınacaktır.

Ruhsatı resmîyeyi haiz olup fakat pulları kıymeti muayyenelerinden fazla fiatla fûruht eden bayilerden cezayı nakdî olarak üç Osmanlı lirası ve tekerrürü halinde bunun iki misli alınır.

Madde 5 — Sahte damga ve pul imal edenler ve ettirenler ve bilerek satanlar ve sürmiye say edenler hakkında Ceza Kanunnamei Hümayununun yüz kırk dokuzuncu maddesinin fıkrâi ulâsı hükmüne tevfikân on seneden ziyade olmamak üzere muvakkat kürek veyahut kalebentlik cezası icra olunur. İptal veya tahrif edilmiş olan pulları bilerek kullananlar ve satanlar birinci defası için beş Osmanlı lirasın-

dan elli Osmanlı lirasına kadar cezayı nakdiye ve tekerrürü halinde beş günden bir aya kadar hapse ve iki kat cezayı nakdiye mahkûm edilir.

Madde 6 — Devairi Hükümet ile efrat beyinde teati olunacak senedatın damga resmi efrat tarafından tediye edilir.

Efrat beyinde teati edilen senedatın damga resmi senedin mümzisine ait olup ancak makbuz ve ibra senedatıyla ibrayı mutazammın evrakın ve sigorta mukavelenamelerinin resmi damgası medyun tarafından tesviye olunur.

Madde 7 — Bir şahsın veyahut eşhası müteaddidenin imzasını muhtevi olup taahhüdatı mütekabileyi mutazammın olanıyan evrak ve senedatın tabii bulunduğu damga resmi yalnız bir defa tediye olunur. Makbuz ve ibra senetlerine bu hükümden müstesna olmak üzere havi oldukları beher imza için ayrıca pul ilsak edilir. Âkîdini müteaddide beyindeki senedat resmi damgası her nüsha için vacibüttediyedir.

Madde 8 — Bir senette yekdiğerine merbut muamelâtı müteaddide münderiç bulunduğu halde resmi damga en ziyade resim istifasını istilzam eden cihet üzerinden tahsil olunur. Muamelât yekdiğerinden tamamen ayrı ve müstakil olursa her muamele nevine göre başka başka resme tabidir.

FASLI SANİ

Rüsumu maktuaya dairdir

Madde 9 — Âtiyüzzikir senedat ve evrakı saire her biri için ayrı ayrı gösterilen resmi maktua tabidir.

BİRİNCİ FIKRA

Memurin ile efrat beyinde teati olunan evrak ve senedat

	Kuruş	Para
1 - Maden imtiyazı fermanları	200	
2 - Sair fermanlar kefalet akçelerinin yüzde yarım nispetinde bir resme tabidir		
3 - Maden taharriyatı ruhsatnameleri	20	
4 - Taş ocakları ruhsatnameleri		5

	Kuruş	Para
	-----	-----
5 - Fabrika ve müessesatı sınıaye ihdası için ita olunan resmî ruhsatnameler	100	
6 - Resmen icra olunacak müzayede ve münakasa esnasında pey sürenler tarafından gösterilecek kefillerden alınacak senedatı muvakkate veya verilecek şerhler ve meblâğı muayyeni havi kefalet ve rehın senedatı :		
On bin kuruşa kadar	5	
On binden ziyade yirmi bin kuruşa kadar	10	
Yirmi bin kuruştan yukarısı	20	
7 - Beş bin kuruşa kadar olan bircümle emlak ve arazi tasarruf ve tapu senetleri		20
Beş bin kuruştan yukarı on bin kuruşa kadar	1	
On bin kuruşu müteceviz olan	3	
8 - Muafiyata dair olan dördüncü fasılda muharrer celpnamelerden maada hukuku âdiyei şahsiye ve ticariye celpnameleri	1	
9 - Müraselâtı şer'iyeye	1	
10 - Tarafeyni muhasımeynin mahkemeye verdikleri lâyiha ve muhtıra ve müzekkereler	3	
11 - Protesto ve itiraznamelerin her bir nüshası	3	
12 - Haciz istidansmeleri	2	
13 - Şûrayı Devlet ve mahakim ve mecalisten ve alelûmum hey'atı resmîyeden muayyen bir meblâğı havi olmıyarak efrada ita olunan ilâm ve kararname ve mazbatalar ve bir meblâğı muayyeni havi olmıyan hakem kararları	10	
14 - Emlâkin takdir ve tadili kıymeti için alâkadaran tarafından vukubulan müracaat üzerine muhamminler canibinden ita olunan raporlar ile takdiri bedeli icar için verilen rapor ve mazbatalar	5	
15 - Ba ilâm verilen hüküm üzerine ahzedilen mebalîğ için mahakim icra dairelerine ita olunan makbuz senetleri		20
16 - Her nevi eşyanın tesellümünü mutazammın efrat tarafından devairi resmîyeye defter üzerinde veya ayrıca varaka ile verilen makbuz ve ibra senetleri		20

	Kuruş	Para
17 - Mileli gayri müslime münakehatının tasdikı zımında muhtaran tarafından tanzim olunan şehadetnameler	10	
18 - İlmühaber nevinden madut olan ve efratı nâsa resmen ita olunan şehadetnamelerle tasdikname ve beyan-nameler	2	
19 - Memaliki Şahaneden ihraç olunan veyahut dahilen bir mahalden diğerine nakledilen emtianın vusulünü mü-beyyin olup ayrı bir varaka ile veyahut evrakı sairenin zi-rine veya zahrına yazılmak suretiyle ita olunan şehadetna-meler	3	
20 - Nüfus tezkereleri	1	
21 - Müzayede ve münakasa kaimelerine keşide oluna-cak karardadeler	3	
22 - Ziraat Bankasından istikraz edenlere mahallelerin-den ita olunan ilmühaberler	1	
23 - Emvali metruke bin kuruştan aşağı olduğu surette mahakimi şeriye tarafından eytam vasilerine verilecek hü-cetler	1	
24 - Hükkâmı muvazzafa tarafından verilen münakehat izinnameleri	10	
25 - Hükkâmı gayri muvazzafa tarafından verilen mü-nakehat izinnameleri	1	
26 - Dördüncü fasılda münderiç ihbarnamelerden ma-ada her nevi ihbarnameler	10	
27 - Hüviyeti meçhul eşhas tarafından satılan hayva-natın ihini furuhtunda bayininin tayini hüviyeti için imam ve muhtarlar tarafından ita olunan tezakir	10	
28 - Ziraat Bankasının müzayede kaimeleri	5	
29 - Mesalibi zatiyelerine mütaallik memurin tarafın-dan ita olunan tezkere ve takrirler	3	
30 - İstimare defterlerine geçirilen beher kayıt için	1	
31 - Arak imalinde istimal edilmek üzere müskirat âmil-leri ve meyhaneciler tarafından mubayaa olunan kuru ü-züm ve incir ve hurma ve saire gibi mevaddı iptidaiyenin kaydına mahsus deftere her kaydolunan miktar için	2	

	Kuruş	Para
32 - Her bir âmilin imal ettiği şarap ve arakın miktarını mutazammın olarak istimare defterlerine geçirilen her kayıt için	2	
33 - Kitap ve risale neşri ruhsatnameleri	10	
34 - Gümrük idareleri tarafından verilen kapu pusulaları		10
35 - Mesalihi hususiye için makamata resmîyeye keşide olunan telgrafnamelerin nüshâ asliyesi	1	
36 - Pul bayilerinin pul ihtirasına dair olan bordroları ve fevkalâde damga vaz'ı bordroları	1	
37 - Pul bayilerine verilecek ruhsatnameler	25	
38 - Havalenâmelerin ahzini mübeyyin ita olunan makbuzlar		20
39 - Posta ve telgraf ücretleri için alınan makbuzlar		10
40 - Müzayede ve münakasa depozito ilmühaberleri	3	
41 - Devairi resmîyeye ibraz olunan bedeli tesviye edilmiş olan faturalar		10
42 - Mekâtibi rüştiye şahadetnameleri	5	
» idadiye »	10	
» Âliye »	20	
43 - Muhataratı bahriyeye dair rapor (provo di fortune)	3	

İKİNCİ FIKRA

Efrat beyninde teati olunan evrak ve senedat

44 - Kırk kuruşu müteceviz meblâğı havi olarak ayrıca bir varaka ile veyahut hamış ve zahriye suretiyle efrat beyninde teati olunan makbuz ve ibra senetleriyle tebriyei zımmeti mutazammın mektup ve sair her nevi evrak	20
45 - Tahriren tanzim veya şifâhen tescil olunan vekâletnameler :	
Meblâğı havi olmıyan ve bin kuruşa kadar meblâğı mutazammın olanları	10

	Kuruş	Para
	-----	-----
Bin kuruştan yukarı bir meblâğı havi olanları	20	
46 - Hakemlere veyahut ehli hibreye müracaat olunmak üzere yapılan ve bir meblâğı muayyeni havi veya gayri havi olan kompromseler ve ehli hibre tarafından tanzim olunan raporlar ve sulhnameler ve konkordatolar	20	
47 - Hisse senedatına ve senedatı mezkûrenin devir ve naklini havi defterlerin her bir yaprağından		10
48 - Çekler		20
49 - Kredi mektuplarından on bin kuruşa kadar	5	
On bin kuruştan yukarı elli bin kuruşa kadar	10	
Elli bin kuruşa müteceviz olanları	20	
50 - Nakit ve esham veya eşya ve hini ibrazında vacibüttekiye olup faiz getirmiyen sandık bonoları ve depozito ilmühaberleri		3
51 - Kambiyo veya her nevi esham iştirasına veya füruhtuna dair meblâğı muayyen veyahut gayrimuayyen bordrolar		1
52 - Borsa mübayaacıları tarafından tertip olunan fiat cetvelleri		2
53 - Müessesatı sarrafiye ve ticariye ve sinaiyenin kendi muamelei dahiliyeleri için tanzim ettiklerinden maada nota ve hesap pusulaları ve hesabı cari		20
54 - Hâmiline ait kuponlar ile hisse senedatı ve tahvilâtın numara bordroları		20
(Üç kuruşluk pula tabi depozito ilmühaberlerine merbut olan bordrolar muafıtır)		
55 - Nakliyatı berriye ve bahriye sigorta mukavelenamesi		1
56 - İncimat ve feyezân ve dolu ve sair muhataratı ziraîye ve telefi hayvanat sigorta mukavelenamesi		2
57 - Harik sigorta mukavelenameleri		3
55, 56 ve 57 numaralar hizasında muharrer rûsumu maktua sigorta şirketleri tarafından yüz liraya kadar tazmini taahhüt olunan mebalîği havi senedattan istîfa olunmaz		

	Kuruş	Para
58 - Açık sigortalar ile nakliyat abonman sigorta mukavelenameleri	5	
59 - Hayat sigorta mukavelenameleri	25	
Sigorta şirketleri tarafından tanzim edilen ve (Avnan) tabir olunan beyannameler 55 numaradan elli dokuz numaraya kadar olan sigorta mukavelenamelerinin tabi olduğu aynı rüsumu maktuaya tabi olacaktır.		
Sigorta mukavelenamesinde muharrer mesken ve mahallerin tebdili veyahut sigorta bedelinin tenzili veya ücretin jadesi hakkındaki (avnan)lar müstesnadır.		
60 - Sigorta için tanzim kılınan muvakkat şahadetnameler		1
61 - Sigorta için hakem tayini zımında tanzim kılınan kompromseler		5
62 - Hakem ve ehli hibre tarafından sigorta için tanzim kılınan raporlar yüz liraya kadar tayin kılınan tazminat için		5
Yüz liradan yukarı beş yüz liraya kadar		10
Beş yüz liradan yukarısı için		20
63 - Manifestolar ile eşyayı mahmule listesi		3
64 - Navul mukavelenameleri		2
65 - Konışmentolar ve nakliye kaimeleriyle her nevi hamule varakalarının beher nüshası		1
66 - Gümrük anbarlarına çıkarılmıyan eşya aahabına verilen teslim listeleri		1
67 - İrsalât ve teslimat ordinoları		10
68 - Demiryolu şirketleri tarafından ita olunan makbuzlar		20
69 - Kırk kuruştan yukarı meblâğı muhtevi yolcu ve eşya biletleri		20
70 - Tiyatro ve konser biletleri :		
Yirmi kuruştan kırk kuruşa kadar		1
Kırk kuruştan yukarı		2
71 - Su kumpanyalarıyla sair buna mümasil şirketlerin abone mukavelenameleri		1

	Kuruş	Para
	-----	-----
72 - Gazetelerin abonman makbuzları		20
73 - Menafii hususiyeye ait her nevi inşaat keşif defterleriyle bunlara mütaallik pîlân ve resimler beher keşif defteri için	3	
74 - Mecellenin 705 ve 852 nci maddeleriyle onları mütaakıp mevadda muharrer sekestro varakalarıyla iare senetleri	2	
75 - Muvazaa senetleri	20	

ÜÇÜNCÜ FIKRA

İlân ve ilân levhaları

76 - Efrat tarafından kâğıt ve bez veya sair mevad üzerine tertip ve mazruf ve gayrı mazruf olarak tevzi olunan matbu ve gayri matbu ilânnameler, programlar ve tarifli ilânlar ve umumî mektuplar	2
77 - Devairi resmîye tarafından kâğıt veya mukavva üzerine tahrir olunan ve efrat menafiine mütaallik bulunan ilânat	5
78 - Efrat tarafından kâğıt veya mukavva üzerine her ne suretle olursa olsun tertip ve umumî mahallerin dahil veya haricinde talik veyahut ilsak edilen ilânat	5
79 - Tiyatro perdelerine, duvarlara, mevakii umumiyye ve kâffe vesaiti nakliyeye yazı ve boya ile nakış ve tahrir veyahut kâğıt ve mukavvanın gayri mevad üzerine bit-tertiple vaz ve talik olunacak bir metre murabbaında ve ondan ziyade ilânatın beher metresi için senevi	5
Bir metre murabbaından dún ve elli santimetre murabbaından fazla olanları senevi	1
Elli santimetre ve ondan dún olanlar senevi	20
80 - Bir maddeye mahsus olmıyarak eşya ve mevaddı mütenevvianın ilânını mutazammın varakalar	1
81 - Emtia ve eşyanın ve kitapların fiyatını mübeyyin matbu varakalar ve risaleler	10

	Kuruş	Para
82 - Ticarethane ve saire adreslerini havi mecmualar	5	
83 - Her nevi sanat ve ticareti havi olarak dükkân ve mağaza ve emakini saire üzerine veya camekânına tâlik olunacak kitabe ve levhalar senevi	20	
84 - Her nevi gazetelerle resaili mevkuze ve gayri mevkuze ve mecmua ve saire ile neşredilen ilânatın nusahı asliyeleri :		
Bir defa tabedilecek ilân için	1	
Ona kadar	2	
Yirmiye kadar	3	
Elliye kadar	5	
Ziyadesi için	20	
Tekerrür edecek ilânlar ilk ilân tarihinden itibaren bir sene içinde olacaktır.		

DÖRDÜNCÜ FIKRA

Mütferrika

85 - Vasiyetnameler	50
86 - Hiç bir meblâğı havi olmıyan taahhütname ve mukavelenameler	10
87 - İki bin kuruşa kadar bedeli icarı seneviyi havi olan icar ve isticar mukavelenamelerinin her bir nüshası senevi	2
İki binden yukarı on bin kuruşa kadar olanları	5
On binden yukarı yirmi bine kadar olanları	10
Yirmi binden yukarı olanları	20
88 - Damga resmine tabi veya gayri tabi kuyudu resmiyenin hülâsa ve suretleri	5
89 - Rikâbı şahaneye takdim olunan arzuhaller	3
90 - Devairi Hükümete verilen arzuhallerle mezuniyet ve tekaüt istidaları ve istifanameler	1
91 - Anonim şirketleri tarafından devaire yazılan tezkere ve takrirler	3

	Kuruş	Para
	-----	-----
92 - Meblâğı muayyeni mutazammın olmıyan rehin senedatiyle kefaletnameler	1	
93 - Meblâğı muayyeni havi olmıyarak beynennas tanzim ve teati olunan veya efrat tarafından bir dairei resmiyeye ita edilen her nevi şehadetname ve tasdikname ve beyannameler	3	
94 - Memurinin tercümei hal varakaları	5	
95 - Muafiyatın on altıncı numarasında muharrer evrakın gayrı evrakın sureti mütercemeleri	5	
96 - Oyun kâğıtları (elli ikilik paket)		10
97 - » » (otuz ikilik »)		5

Madde 10 — Maddei sabıkada gayrı münderiç ve resmi nispiye gayrı tabi olup mahakim ve devairi Hükümete resmen ibraz olunan her nevi evrak ile bunların hülâsa ve suretleri bir kuruşluk resmi maktua tabidir.

Madde 11 — Beş kuruş ve ondan fazla damga resmine tabi olup mahakim ve devairi Hükümete resmen ibraz olunan evrakın hülâsa ve suretlerinden beş kuruş ve bu miktardan dún damga resmine tabi olan evrakın hülâsa ve suretlerinden dahi asıllarının tabi olduğu damga resmi istifa olunacaktır.

Madde 12 — Resmi maktua tabi olup yüz kuruş ve ondan dún meblâğı natık bulunan senodat kırk kuruştan dún meblâğı havi makbuz ve ibra senetleri müstesna olmak üzere on paralık damga resmine tabidir.

FASLI SALİS

Resmi nispi

KISMI EVVEL

Miktarı rüsum hakkındadır

Madde 13 — Rüsumu maktua ile muafiyat fasıllarında muharrer evrakın gayrı kâffei evrak ve senodat ve tütün ve emtiai saire ihracat senedatı natık oldukları veyahut senette münderiç erkamın hâsil ode-

ceği mebalîğ nispetinde resmi nispiye tabidir. Resmi mezbur berveçhi âti tayin edilmiştir. Şöyle ki :

Yüz kuruş ve ondan dün mebalîğ için	10 para
Yüz kuruştan yukarı bin kuruşa kadar	20 para
Bin kuruştan yukarı iki bin kuruşa kadar	40 para

İki bin kuruştan on bin kuruşa kadar beher iki bin kuruş ve küsuru için bir kuruş ve on binden yüz bin kuruşa kadar beher beş bin ve küsuru için yüz para ve yüz bin kuruştan fazla mebalîğ için beher on bin kuruş ve küsuru için beş kuruş istifa edilir.

KISMI SANİ

Senedatı ticariye

Madde 14 — Memaliki ecnebiyeden ve Memaliki Devleti Aliye eyalâtından işbu kanun hükmünce resmi damga usulü cari olmıyan mahallerden Memaliki Mahrusai Şahane üzerine tanzim olunan poliçeler ve emre muharrer veya hâmiline ait senetler mandatolar ve rötretler ve alınıp satılan bilcümle evrak ve senedatı ticariye Memaliki Şahane dahilinde tanzim olunanlar misillü maddei sabıka hükmüne tevfikan resmi nispiye tabidir.

Memaliki ecnebiyenin birinden diğerine keşide olunup dahili Memaliki Şahannede mevkii tedavüle vazolunan ve mezkûrûlesami evrak nevinden olan evrakı ticariye on üçüncü maddede muayyen nispetin nısfı derecesinde resme tabidir.

Senedatı ticariyei mephusenin damga resmi dahili Memaliki Şahannede bey ve fûruht ve tediyesinden evvel ilk istimal eden taraftan tesviye edilecektir.

Madde 15 — Bir veya iki veya üç veya ondan ziyade nüsha olarak tanzim olunan poliçe veya sair evrakı ticariyenin yalnız mevkii tedavüle çıkarılan nüshaları resme tabi olacak ve şu kadar ki tedavüle çıkarılmıyan nüshalardan biri için resmin tediyeye edilmiş olması mevkii tedavülde bulunan nüshanın resmi damgadan istisnasını müstelzim olmayacaktır.

Madde 16 — Damgalanmamış poliçe veya sair evrakı ticariye ve mütedavile Ticaret Kanunnamei Hümayununun 76 ncı ve 78 inci maddelerinde münderiç kefaleti müteselsile meziyetini kesbedemez. Şöyle ki onu ciro edenler kefaletten azade bulunup poliçe mürselünileyh tarafın-

dan kabul olunmadığı surette hâmil onun bedelini yalnız keşide edenden talep ve dâva edebilir ve kabul olunduğu takdirde hâmilin onun bedelini yalnız keşide eden ile kabul eyliyenden talep ve dâva edebilir. Ancak keşide eden kimse poliçenin vadei tediyesinde kabul eden kimse nezdinde bedeli karşılığı bulunmuş olduğunu ispat ederse o da her türlü mesuliyetten kurtulmuş olur. Evrakı mezkûre kısmen damgalanmış olduğu takdirde hâmilin yalnız noksan olan kısmı için hakkı müracaattan mahrum olacaktır.

KISMI SALIS

Sigortalar hakkındadır

Madde 17 — Sigorta mukavelenameleriyle onların yerine kaim olacak her nevi senedat dokuzuncu maddenin ikinci fıkrasında gösterilen rüsumu maktuaya tabi olmakla beraber sigortacı tarafından verilecek makbuz veya ibrayı mutazammın senet her ne şekilde olursa olsun ücret namıyla alınan mebalîğâ göre berveçhi zir tayin edilen resmi nispiye dahi tabi tutulacaktır.

Nakliyatı berriye ve miyahiye sigortalarıyla açık sigortalar ve nakliyat aboneman sigortaları.

Ve dolu ve incimat ve feyezân ve sair muhataratı ziraiye ile hayvanat telefatına karşı sigortalar :

200 liraya kadar olan sigorta için	Yüzde 10 para
200 liradan yukarı beş yüz liraya kadar	» 15 »
500 liradan yukarı	» 20 »
Harik sigortası — yüz liraya kadar	» 10 »
Yüz liradan yukarı beş yüz liraya kadar	» 15 »
Beş yüz liradan yukarı bin liraya kadar	» 20 »
Bin liradan yukarı	» 30 »
Hayat — yüz liraya kadar	» 5 »
Yüz liradan yukarı 300 liraya kadar	» 10 »
300 liradan yukarı 500 liraya kadar	» 15 »
500 liradan yukarı 1000 liraya kadar	» 20 »
1000 liradan yukarı 2000 liraya kadar	» 30 »
2000 liradan yukarı	» 1 kuruş

Yüz kuruş küsuratı yüz kuruş itibar olunacaktır.

Sigorta mukavelenamesinden başka ayrıca ibra senedi ita kılınır ve ait olduğu mukavelenameye tabi olduğu resmi maktudan başka usul r.

len nispi pul dahi ılsak kılınmış bulunursa İbra senedinden pul resmî istifa edilmez.

Bu halde İbra senedi üzerine (damga resmi tarih ve numaralı mukavelenameden alınmıştır) ibaresi yazılacaktır.

Madde 18 — Madde-i sabıkada muharrer evrak nevinden memaliki ecnebiyede tanzim olunup dahili Memaliki Şahanede hükmü cari olacak kâffei senedat aynı rüsuma tabi olacaktır.

Madde 19 — Bİlcümlle nakliye şirketleri tarafından ita olunan komisyonlar veya evrakı mümasilenin mutazammın olduğu sigortalar sigorta mukavelenamesi itibar olunarak olveçhile rüsumu mahsusasına tabi olacaktır.

Madde 20 — Her nevi sigorta şirketleri talebettikleri halde damga rüsümünü İdarece mûmza bir defteri mahsusı kendi taraflarından dercolunan kayıtlar üzerine tesviye edebileceklerdir. Defteri mezkûre şirketler gerek doğrudan doğruya ve gerek tellâl ve memurlar vasıtasıyla akdettikleri alelûmum sigorta ve temdidi muamelâtıyla bunların resûlmal ve ücretlerince icra olunan zamaim derç ve kaydedilip kuyudatı mezkûreye göre tesviye olunan rüsüm miktarı damga memurları tarafından defteri mezkûre sene nihayetinde işaret edilecektir.

KISMI RABİ

Hisse üzerine müesses şirketler senedatı beyanındadır

Madde 21 — Ba fermanı âli teşkil edilecek her nevi şirketlerin muvakkat veya katî hisse senedatı resûlmali itibarisinin yüzde yarımı nispetinde bir defalık olmak üzere pul resmine tabi olacaktır ve yüz kuruş küsuratı yüz kuruş itibar edilecektir.

Madde 22 — Mezkûr şirketler tarafından ihraç olunacak muvakkat veya katî tahvilât kıymeti itibariyeleri üzerinden yüz kuruşta veya yüz kuruş küsuratında on para hesabıyla pul resmine tabi olacaktır.

Madde 23 — Bir anonim şirketinin müddeti temdit edildikte sermayei itibarisi üzerinden yeniden yüzde yarım hesabıyla damga resmi alınacaktır.

Madde 24 — Bir şirketin resûlmali hattâ hisse senedatı cedidesi ihraç edilmeksizin dahi tezyit edilecek olursa damga resmi sermayeye zammolunan miktar üzerinden tahsil edilir.

Hisse senedat ve tahvilâtı resmi damgaya tabi olmıyan bir şirket ile birleşen şirketler sermayesinin kısmı mütezayidi için aynı resim istüfa edilir.

Madde 25 — Yirmi bir ve yirmi ikinci maddelerde beyan olunan tahvilât ve hisse senedatı ve saire evvelce pulu ilsak edilmeksizin mev-kii tedavüle vazedilemez usulen damgalanmış senedatı muvakkateleri ibraz olunduğu halde hisse senedatı katiyesi yeni bir resim tediye edilmeksizin damgalanır. Senedatı cedide ihraç edildiği ve senedatı iptidaiyenin mevadda asliyesince yani resülmal ve faiz ve tekasitinçe tadilât icra kılınmadığı halde senedatı cedide atıklarının ibrazında meccanen damgalanır.

Madde 26 — Hisse senedat ve tahvilâtı damga resminden muaf tutulacak şirketler müddeti muafiyetlerince umum eshamının tediye olunacak resülmali üzerinden binde bir hesabıyla tedavül resmi tediye edeceklerdir. İşbu resmin tesviye olunduğu şirketler tarafından sene nihayetinde Düyunu Umumiye İdaresine ita olunacak cetvele işaret edilecektir.

Madde 27 — Memaliki Şahanede alınıp satılan her nevi eshamı ecnebiye kıymeti itibariyeleri üzerinden yüzde bir rubu nisbetinde resme tabidir. Ve kıymeti itibariyeleri muayyen olmadığı surette kıymeti hakikiyeleri üzerinden istüfayı rüsüm olunur.

FASLI RABİ

Muafiyat

BİRİNCİ FIKRA

Devair beyninde teati olunan evrak

Madde 28 — Âtide tadad olunan evrak ve senedat damga resminden muaftır :

- 1 - Devairi resmiye ve hazain ve mal sandıkları beyninde teati olunan evrak,
- 2 - Devairi resmîyeye ve Tütün Rejisine ita olunan posta ve telgraf makbuzları,
- 3 - Eimme tarafından kuzata ve mahakime irsal olunan mestureler.

İKİNCİ FIKRA

Devair ile efrat beyinde teati olunan evrak

4 - Devairi Hükümeti Seniye ile Bankı Osmani beyindeki muamelâtı maliyeye dair olan evrak.

5 - Rüsümü maktua tarifesinde zikir ve tadat olunanlardan maada Ziraat Bankasınca tanzim olunan evrak.

6 - Muamelâtı dahiliyesine dair Emniyet Sandığına tanzim olunan ve efrada verilen veya sandıkça hıfzolunan evrak.

7 - Şark Demiryolları Şirketinin imtiyaz ve teşekkülüne mütaallik olan evrak.

8 - Damga Kanununa muhalif harekâta mütaallik olan îlanat.

9 - Efradın devairi resmîyeye ikraz eyledikleri mebalîğın tediye-sine mukabil miri sandıklarına verdikleri makbuzlar.

10 - Resmî müzayede ve münakasalara iştirak edenler tarafından vazolunan depozito akçelerinin ret ve iadesinde ita olunan makbuz ve ibra senetleri.

11 - Küfelânın itibarı malisini mübeyyin resmî tasdiknameler ile bu muameleye dair verilen şahadetnameler.

12 - İcra dairelerinin tarafı mahkûmdan vukubulan tahsilâta dair olan makbuzları.

13 - Tekâüt sandıklarınca tanzim olunup mütekaidine ve eytam ve eramile ita olunan evrak.

14 - Resim ve vergilerin tediyesi hakkında mükellefine tebliğ olunan ihbarnameler.

15 - İmza ve mühürlerin resmî tasdiknameleri.

16 - Elsinei ecnebiye üzere Damga Kanunu ahkâmı hilâfına tanzim olunmuş olan evrakın sureti mütercemeleri.

17 - Küfelâ derecei servetinin yoklamasına mahsus evrak.

18 - Devairi resmîye ve hazain ve mal sandıklarından efrada verilen suret ve sergiler.

19 - Mütekaidini askeriye ile asakiri şahane eytam ve eramili hakkındaki yoklama ilmühaberleri.

20 - Sekenesinden buldukları kaza dahilinde münakasat ve müzayedata iştirak etmek arzusunda bulunan eşhasın takdiri servetleri hakkındaki mazbatalar.

- 21 - Demiryollar Nizamatı Zabıtasına mugayir ahvale dair evrak.
- 22 - Memaliki Şahane tahaffuzhanelerinden çıkan yolculara memurini sıhhiye tarafından verilen ilmühaberler.
- 23 - Başçavuşa kadar asakiri şahane ve jandarma efradına ve eytam ve eramiline ita olunan ilâmatı şer'îye.
- 24 - Bedeli askerî ita etmek arzusunda bulunan asakiri şahane efradı müstesna olmak üzere terhis veya istibdalleri icra olunan veyahut mezun bulunan asakiri şahaneye (başçavuşa kadar) mütaallik mazbatalar.
- 25 - Başçavuşa kadar asakiri şahane efradına maaşları hakkında verilen veya onlar tarafından ita olunan evrak ve senedat.
- 26 - Memurin tarafından başçavuşa kadar efradı asakiri şahaneye veyahut mühtacine ita olunan her nevi ilmühaber ve şahadetnameler.
- 27 - Seferde bulunan asakiri şahane tarafından veya onlar için tevdi olunan mebalîğa mukabil postanelerce verilen makbuzlar.
- 28 - Başçavuşa kadar efradı asakiri şahane tarafından mesalibi hususiye için emirlerine takdim olunan arzuhaller.
- 29 - Posta havalenameleriyle bunlara mütaallik makbuzlar.
- 30 - Memaliki ecnebiyeye irsal olunan taahhütlü mekâtip ve eşya için postanelerden verilen makbuzlar.
- 31 - Beş yüz kuruş ve ondan dun olarak mütekaidine veyahut ailelerine Tekâüt Sandığından tahsis kılınacak maaşat hakkındaki Şûrayr Devlet mazbataları.
- 32 - Hakkı tekaüde malik olmıyan muhtacini memurine veya halî zarurette vefat eden memurin ailelerine dair mazbatalar.
- 33 - Memurine mensuboldukları idarelerden vazifei memuriyetlerinden dolayı verilen tebriyei zimmet şahadetnameleriyle pulu havi su retleri hulâsaları.
- 34 - Cüzi kıymetli arazii gayri mezrua üzerinde köylü haneleri inşasına mütaallik mazbata ve plânlar.
- 35 - Hüsnü ahlâk mazbataları.
- 36 - Evvelce tanzim olunmuş mazbataları müfessir mazbatalar.
- 37 - Yüz kuruşa kadar maaşat için ita olunan hayat şahadetnameleriyle hüviyet ve ahvali şahsiye şahadetnameleri.
- 38 - Sanayi mektepleri talebesi cüzdanlariyle ücretlerinin tesviyesine mukabil verilen makbuzlar.

39 - Mürur tezkerelerinin meccanen istihsali zımında talebei ulûma kefaletname makamında ita olunan şahadetnameler.

40 - Bir karyeden diğer karyeye gidenlere eimme ve muhtaran tarafından ita olunan ilmühaberler.

41 - Mürur tezkeresi istihsali için muhtacine ita olunan ilmühaberler.

42 - Babı Meşihatçe eytama verilen faiz kuponları ve idane hüccetleri metnine yazılan kefaletnameler.

43 - Asılları resmi damgaya tabi bulunan mezuniyet istidalarına ve istifanamelere ve memurinin icrayı tekaütleri zımında takdim edecekleri arzuhallere merbut evrak.

44 - Varidatı Devlete mütaallik ihbarnameler.

45 - İhbar eyledikleri maddeden dolayı vakı olacak masarifin te-diyesi taahhüt olduğuna dair muhbirler tarafından verilecek senetler.

46 - 25 kânunusani 1302 tarihinden mukaddem tanzim olunan tercümeihal varakalariyle merbutatı.

ÜÇÜNCÜ FIKRA

Efrat beyninde taati olunan evrak

47 - Bafermanı Âli damga resminden muaf tutulmuş olan şirketler hisse senedatı ve tahvilâtı.

48 - Zaten pulu havi olan evrakı ticariye üzerine tahrir olunan ciro ve kabul ve kabzi mutazammın ibareler.

49 - Muhacirlerin müddeti muafiyeti nizamiyeleri içinde memleketlerindeki emlâkleri hakkında tanzim ettirecekleri vekâletnameler.

50 - Memurinin ahvali sıhhiyesine veya sinnine ve darp ve cerh veya katle ve telkihi cederiye dair etibba tarafından verilen bilcümle şahadetnameler.

51 - Etibba reçeteleri ve erbabı fakru zarurete verilen her nevi şahadetnameler.

52 - Aslı kırk kuruş ve ondan dun mebalîği havi makbuz ve ibra senetleri. Mubayaa veya kabul veyahut tahsil edilecek evrakı ticariyenin teslimini tasdik için gerek mektup ile ve gerek başka suretle verilen ilmühaber ve makbuzlar ve hesabı cari defterlerine yazılan kayıtlar.

(Yetmiş yedinci maddede beyan olunanlar ile dokuzuncu maddenin yetmişinci numarasında muharrer biletler müstesnadır.)

DÖRDÜNCÜ FIKRA

İlanat

53 - Devairi resmîyenin efrada taallük etmiyen ilânatı ile Bankı Osmaninin müstakrazata ve düyunu Devlete mütaallik ilânların asılları ve ledelhace ibraz olunacak suretleri.

54 - Sefarat ile Konsoloshanelerin Mehakimi Osmaniyeye ibraz olunmıyacak bilcümle ilânatı.

55 - Risale ve kitapların kaplarında sahibi telifin âsarını veyahut matbaacının mevcut kitaplarını gösteren cetvel ile emtia üzerine ve kutu ve şişe ve paket gibi şeylere yapıştırılan yaftaların havi olduğu adrese ve ilân ve tarifli ilânlar ve eşyayı mezkûre üzerine sarılan her nevi ilân varakaları.

56 - Lokanta ve otellerin masaları üzerinde bulundurululan me'kûlât ve meşrubat listeleri.

57 - Satılık eşya üzerindeki sabit ilânlar.

58 - Menafii umumiyeye hadım olup mevakii umumiyeye vazolunan veya talik edilen levhalar ile sigorta şirketleri tarafından sigorta edilen mahaller üzerine talik edilen levhalar.

59 - Tâbiler veya naşirler tarafından neşredilen cep takvimleri, seyahalara mahsus rehnumalar ve hiç bir ilânı havi olmıyan divar takvimleri, müessesatı hayriye ve talimiye tarafından neşredilen ilânat ve yalnız sanat ve mahalli ikameti mübeyyin kartlar.

60 - Zayiata ve umuru hayriyeye mütaallik olarak gazetelerle neşrolunan ilânatın nüshai asliyesi.

BEŞİNCİ FIKRA

Müteferrika

61 - Kabahat ve cünha ve cinayet umuruna mütaallik muamelât evrakının nüshai asliyesi ve devairi adliyeden maada bilcümle devairi resmîyeden celbi mutazammın olarak irsal edilen varakalar ve silâh altında bulunduğu esnada vefat eden asakiri şahnenin sıfatı verasetini musaddık veraset hüccetleri.

62 - Sefaratı Ecnebiye ile bunlara merbut olan politika memurları ve konsoloslar tarafından verilen beyanname ve ilmühaber ve takrirler (Bunların efrada mütaallik olarak vize edecekleri evrak, resmî damgaya tabi kalacaktır.)

63 - Cevamii şerife veya menafii umumiyeye mütaallik müessesatı saireye dair olup müessesatı mezbure menafiine olarak ita olunan makbuz ve şehadetname ve ihbar varakaları.

64 - İşbu kanunun yedinci faslında muharrer müzekkere ve ilâmlar.

65 - Gazeteler ve ulûm ve edebiyat ve sanayiden bâhis ressâli mev-kute.

66 - Defin ve olbaptaki masarife mütaallik evrak.

67 - Erbabı fakr-ü zarurete ve mekâtibe ve müessesatı mezhebiyeye ve hayriyeye ita olunan înat makbuzları ile muamelei kaydiyelerine mütaallik cüzdanlar.

68 - Harir tohumlarının kuluçkaya vaz'ı için verilen ruhsatnameler.

69 - Ağnam tezkereleri.

70 - Hancılar ve otelciler tarafından verilen ihbarnameler.

71 - Köy bekçilerine verilen tezkereler.

72 - Bilâdı selâse aktarma, cer, irsaliye, gaz ve ambar pusulaları.

73 - Muhtacini zürraa tevzi olunan hubutata mütaallik makbuz se-netleriyle kefalet şerhleri.

74 - Erbabı ihtiyaca eimme vasıtasıyla tevzi olunan namı aziz ve saire ilmühaberleri.

75 - Şûrayı Devlet ve mahakim ve mecalisten ve alelûmum devairi resmîyeden fakrû ihtiyaçları mensup oldukları mahallâttan ba ilmü- haber tasdik olunacaklara ita olunan ilâm ve mazbatalar.

76 - İntihap mazbataları.

77 - Şirketler tarafından içtimaı umumii senevileri münasebetiyle neşredilen matbu lâyiha ve bilângolar.

FASLI HAMİS

Rüsumun sureti tediyesi

KİSMİ EVVEL

Resmî damga pulları

Madde 29 — Enva ve derecatı mahsusada imal olunacak olan ve nûmuneleri işbu kanuna merbut bulunan resmî damga pulları işbu ka-nunda diğerk suretle damgalanması mestur olmıyan her nevi evrak ve senedat ve sairenin ifayı resmî için istimal olunur. Tek pul buluna-

maduğı halde senedin tabi olduğu damga resmine muadil olmak şartıyla iktiza eden neviden mütaaddit pul ılsakı caizdir.

Madde 30 — İlsak edilen pullar mümzii senedin hem imza veya mühürü ve hem tarih ile veyahut şirketler ve banka ve ticarethanelerde müstamel tarihli imza damgasiyle iptal olunur.

Mütaaddit pul ılsakı halinde her biri bu suretle ayrı ayrı iptal edilecek veyahut pulların biri bu suretle iptal olunup diğerleri üzerine aynı yazıyla bilâ ihtisar tarih vazolunacaktır. İmza damgası yalnız ismi muhtevi ise pul üzerine ayrıca tarih dahi vazolunur.

Madde 31 — Memaliki ecnebiyeden alınan senedata ılsak olunacak pullar senedatı mezkûreyi evvel beevvel ahzeden şahıs tarafından otuzuncu maddede mestur şerait dairesinde iptal edilecek ve şahsı salis tarafından kabulü lâzım gelen senedatın pulları işbu şahsı salis tarafından şeraiti mephuse dahilinde ılsak ve iptal kılınacaktır.

KISMI SANİ

Fevkalâde damga

Madde 32 — Âtide tadad olunan evrak ve senedatın damga resmi pul yerine fevkalâde damga vaz'ı suretiyle ifa olunabilir.

- 1 - Makbuz ve ibra senetleri
- 2 - Çekler ve tediye emirleri
- 3 - Borsa ve tüccar bordroları
- 4 - Nota ve faturalar
- 5 - Hesap pusulaları ve hesabı cariler
- 6 - Emanet senetleri.
- 7 - Demiryol ihmühaberleri ve nakliye varakaları.
- 8 - Yolcu biletleri.
- 9 - Manifesto ve konişmentolar ve navul mukavelenameleri.
- 10 - Mavnalara tahmil olunan denk bordroları.
- 11 - Sigorta mukavelename ve beyannameleri.
- 12 - İlan ve ilân levhaları.
- 13 - Evrakı mephuse envama dahil olabilecek her türlü evrakı matbua.

Madde 33 — Fevkalâde damga 2 ve 5 ve 10 ve 20 paralık için kırmızı ve 1 ve 2 ve 3 ve 5 ve 25 kuruşluk için mavi renkte olacaktır.

Rüsum peşin olarak istifa ve yüzde beşi tenzil edilir.

Fevkalâde damga vazı için vukubulacak istida Düyunu Umumiye Varidatı Muhasassa İdâresi tarafından meccanen verilecek bordrolara tahrir ve dokuzuncu maddenin otuz altıncı numarası veçhile pul ilsak edilerek İdareye ita kılınır.

Madde 34 — Sigorta şirketleri tarafından yirminci maddede muharrer şerait dairesinde ifa olunacak damga rüsumunun keyfiyeti tediyesi sigorta mukavelenamelerinin ve evrakı mümasileye (şirket tarafından damga rüsumu tesviye olunmuştur) ibaresini havi İdarei mezkûrece boyalı bir damgayı mahsus ile işaret edilir.

Memaliki ecnebiyede ihraç olunan ve yirmi ve yirmi ikinci maddelerde muharrer olan senedat ve tahvilât ve sairinin istifa olunacak damga resmi İdare tarafından Dersaadet'te neşrolunan evrakı havadisle ilân edilecek ve işbu ilân damga vaz'ı makamına kaim olacaktır.

KISMI SALİS

İlân varakalarıyla ilân levhalarına ve kitabelere mahsus ahkâm

Madde 35— İlânnameler ya resmi damga pulunu havi olur veyahut İdare tarafından damgalanır. Memaliki Şahanede neşredilecek ilânnamelere ilsak olunacak pullar metni ilânın pul üzerinde tabi suretiyle iptal edilir. Memaliki ecnebiyeden gelen ilânâtın pulları ya tarih vaz'ı veyahut ilânı neşreden şirket veya şahsın unvan ve isim veya mahalli ikametinin tahririyle iptal edilir.

Madde 36 — Resmi seneviye tabi tutulan ilânnameler eshabı, ilânlarını mevakii umumiyede teşhir ve talik ve tahrirden evvel Düyunu Umumiye İdaresine müracaatla rüsumu muayyeneyi ifaya ve bir senenin inkızasından sonra mahallerinde ipka edilen ilânnameler eshabı ise resmi damgayı senei âtiye iptidasında tediyeye mecburdurlar.

Damga resmi tediyeye edilmiş olan ilânların bir mahalden diğer mahalle nakli yeniden bir resim istifasını icabetmeyip ancak olbapta eshabı tarafından Düyunu Umumiye İdaresine itayı malûmat olunacaktır.

Madde 37 — Otuz altıncı maddede muharrer ilânât eshabı tarafından rüsumun ifasından evvel Düyunu Umumiye İdaresine nüshateyn

olarak tanzim olunmuş bir beyanname ita edilecek ve işbu beyanname evvelâ ilânname müderecatiyle şekli ve mesahasının kaç metre veya santimetre murabbaından ibaret olduğu saniyen nüshalarının adedi salîsen ilân sahibinin isim ve şöret ve mahalli ikametiyle sanatı rabian ilânnamenin vaz ve teşhir edilecek mevaki, hamisen tâbiin ismi, sadîsen resmi damganın sureti tediyesi tahrir ve izah olunacaktır. İşbu nüshalardan biri İdarede hıfzolunup diğeri üzerine tediyesi iktiza eden resmin miktarı tahrir olunarak vize edildikten sonra sahibine iade olunacaktır. Mezkûr beyannameler damga resminden muafur.'

Madde 38 — Dokuzuncu maddenin üçüncü fıkrasında muharrer levha ve kitabeler cins ve şekilleri Düyunu Umumiye İdaresine ihbar edildikten ve resmi tediye edilip makbuzu alındıktan sonra mahallerine vaz edilir. Senenin hangi ayında neşredilecek olursa olsun resmi seneviye tabi-tutulan ve dokuzuncu maddenin 79 uncu numarasında mezkûr olan ilânnamelerden hükmü senei cariyenin nihayetine kadar olmak üzere bir senelik resmin tamamı alınır.

Gazete idareleriyle resaili mevkute ve gayrı mevkute ve kitap ve mecmua tâbi ve naşirleri dokuzuncu maddenin 84 üncü numarasında muharrer ilânların tarih ve pulu havi nüshai asliyesini talebe mecburdur.

FASLI SADİS

Ahkâmı cezaiye ve tetkikat ve takayyüdat

KISMI EVVEL

Ahkâmı cezaiye ve cezayı nakdilerin ciheti aidiyeti

Madde 39 — İşbu kanunda münderiç olup tabi buldukları damga resmi ifa edilmemiş veyahut pulları ahkâmı nizamiyeye tevfiikan iptal kılınmamış olan bilcümle evrak ve senedat ve ilânat ve sairenin mevcudiyeti resmen sabit olduğu halde gerek memurini Hükümete gerek efrada ait bulunsun resmi damgadan maada mahiyetleri itibariyle resmi nispiye tabi iseler natık oldukları meblâğın yüzde altısı nisbetinde cezayı nakdî alınır. Senede ilsak olunan nispî pul noksan olduğu takdirde pulun noksanı ikmal olunmakla beraber cezayı nakdî on üçüncü maddede muharrer nisbete göre pulun noksanı üzerinden istifa olunur.

Resmi maktua tabi bulunan senedat cezayı nakdisi mikyası âtiye tevfiikan istihsal edilir.

İki ve beş paralık pula tabi senedat için					yüz kuruş
On paralık	»	»	»	»	iki yüz kuruş
Yirmi paralık	»	»	»	»	Üç yüz kuruş
Bir ve iki kuruşluk	»	»	»	»	Dört yüz kuruş
Üçten beş kuruşa kadar pula tabi senedat için					Beş yüz kuruş
Beş kuruştan fazla pula tabi senedat için					bin kuruş

Resmi maktua tabi olan senedat noksan pulu havi olduğu takdirde pulun noksanı ikmal ve cezayı nakdî tam olarak istihsal edilecektir. Kemiyeti nizamiyesine mutabık ve fakat nev'i mahsusuna gayrı muvafık pulu havi olan evrak puluz addolunarak iktiza eden pul yapıştırılacak ve fakat cezayı nakdî alınmayacaktır. Resmi damgadan dolayı **cezaya** nakdî ahzi lâzımgelen evrak hâmilî tarafından terk edilse dahi tabi olduğu cezayı nakdî ve resmi istifa kılınır.

On yedinci madde ahkâmı hilâfına hareket eden sigorta şirketlerinden sigorta ücretinden alınmak lâzımgelen resmin elli misline müsavî cezayı nakdî alınır. Pul noksan olduğu halde **cezayı** nakdî tamamen istifa kılınıp pul dahi ikmal ettirilir.

Madde 40 — Makbuz ve ibra senetlerinden mütevellit cezayı nakdî senedatı mephuse hâmillerine hakkı müracaatları olmamak üzere mümzilerinden alınır.

Madde 41 — Evrak ve senedatı ticariye hakkındaki ahkâma muğayir harekâtan dolayı alınacak cezayı nakdiler (resmi damgadan mada) Memaliki Şahanede evrak ve senedatı mezkûreyi imza ve kabul edenden ve nam ve emrine tanzim olunandan ve evvel beevvel ciro eyliyenden ayrı ayrı ahz olunur.

Memaliki Şahanede tabedilen ilân ve ilân levhalarının beşinci faslın üçüncü kısmı hükmüne muhalif olanlarından alınacak cezayı nakdî tâbi ile nam ve hesabına tab ve tevzi edilen kimseden münasafaten ve memaliki ecnebiyeden gelenler için istifa kılınacak cezayı nakdî Memaliki Şahanede mukim olup onları tevzi veya talik ettirenden alınır.

Otuz sekizinci madde mucibince tarih ve pulu havi ilânatın nüshai asliyesini talep etmiyen veyahut bunları noksan pullu veya pulları sureti nizamiyede iptal edilmemiş olarak kabul eden gazete idareleriyle resaili mevkute ve gayrı mevkute ve kitap ve mecmuaların tâbi ve nâşirlerinden kanunen muayyen olan cezayı nakdî alınır.

Madde 42 — Tarihi teşekküllerinden itibaren üç ay zarfında hisse

senedatı ve tahvilâtı ve eshamı sairelerine ait damga resmini ifa etmemiş olan şirketler resmi mezkûr ile eshamı mebhusenin kıymeti itibariyelerinin yüzde üçüne müsavi cezayı nakdî tediyesine mecburdur. Yirmi altıncı maddede muharrer resmi tedavül usulen ifa edilmemiş olduğu halde dahi resmi damgadan başka aynı cezayı nakdî alınır.

Madde 43 — Yirmi yedinci madde ahkâmına muhalif surette esham ve tahvilâtı ecnebiye bey ve furuht edenlerden esham ve tahvilâtı mezkûrenin kıymeti itibariye veya hakikiyelerinin yüzde beşi nisbetinde cezayı nakdî istifa olunur. İşbu cezayı nakdî her muamele için bin kuruştan dun olmayacak ve bayi ile müşteriden münasafaten istifa edilecektir.

Madde 44 — Bircümle mahakim ve mecalis âzası ile memurini Hükümet resmi damga cıbayetine sureti mahsusada memur olan Düyunu Umumiyei Osmaniye İdaresi memurları misillü otuz dokuz ve kırk ve kırk bir ve kırk iki ve kırk üçüncü maddelerde mestur cezayı nakdileri istifaya mecburdurlar. Cezayı nakdî tav'an ifa edildiği halde mensup oldukları daire veznesine teslim edilir. Aksi halde yedinci fasıl mucibince muamele olunur. Muhalifi kanun bir maddeden mütevellit rüsum ve cezayı nakdileri muhalifi kanun hareket edenlerin yalnız birisinden tamamen istifaya memurini mephuse salâhiyettardırlar.

Madde 45 — Mahkemece rüyet olunan daaviye ait senedattan alınacak cezayı nakdî mahakeme ve idare tarafından meydana çıkarılan veyahut mahakime ihbar edilen hilâfı kanun harekâtın cezayı nakdileri idareye aittir.

Madde 46 — Kırk dördüncü maddede muharrer olup işbu kanunda muayyen rüsum ve cezayı nakdilerin tediyesini talebetmiyen mahakim ve mecalis rüesasiyle memurinden kanunen alınması lâzımgelen cezayı nakdinin üç misli istifa olunacaktır.

Memurin tarafından işbu kanun hükmüne münafi surette tanzim edilmiş evrakı hâmil bulunanlardan yalnız resmi damga istifa ve cezayı nakdî doğrudan doğruya o memurdan istihsal edilir.

Madde 47 — Mesalihi zatiye için devairi resmiye ve müessesatı umumiyyeye yazılan tezkere ve tahrir ve arzuhal ve istidanameler pulsuz veya noksan pullu veyahut pulları kanuna muhalif olarak iptal edilmiş olduğu halde kabul edilmeyecektir. Bu gibi evrakı kabul ile üzerine muamele icra eyliyen memurinden yarım Osmanlı lirası cezayı nakdî alınır.

Madde 48 — Hilâfı kanun tanzim edilmiş evrakı, Düyunu Umu-

miye İdaresine tevdi ve teslim edenlere gerek memurinden ve gerek ef-rattan bulunsun alınacak cezayı nakdinin sülüsü ita olunur.

KISMI SANİ

Tetkikat ve takayyüdat

Madde 49 — *Damga resminin ahkâmı kanuniye dairesinde temini istifası için Dünyu Umumiye Varidatı Muhassasa İdaresi tensibedeceği vakitte hisse senedatiyle müteşekkil şirketler ile müessesatı maliye ve sınaie ve ticariyede senede bir defa icrayı tetkikata salâhiyettardır. Tetkikat için istihdam olunacak memurlar idarenin heyeti hazırası meyanında evsafı lâzimeyi haiz olanlardan intihabedilecektir.*

Madde 50 — *Devairi resmiye muhasebe kalemlerinde damga resmine tabi olan kâffe evrakın tetkik ve muayenesi Maliye Nezaretince tayin edilecek bir müfettiş tarafından icra edileceği gibi hini rüyeti hesapta Divanca da tetkik edilecektir.*

Madde 51 — *Tabiiyeti ecnebiyede bulunan her türlü anonim şirket ve müessesatı maliye ve sınaie ve ticariyeye mütaallik tetkikat İdare tarafından tahriren ve umuru müstacelede şifahen vâkı olacak talep üzerine mükellefinin mensup oldukları konsülâtonun bir tercümanı hazır olduğu halde icra kılınacaktır.*

Madde 52 — *Eyyamı resmiye ve tatilyede tetkikat icra edilemez. Tetkikat idarehanelerde sureti mümküni seriada ifa edilecek ve muamelâtı ihlâl etmemek için evrak bir mahalden diğer mahalle nakledilmeyecektir. Tetkikat idarehanelerin bermutat açık bulunduğu saatlere tesadüf ettirilecektir. Ahkâmı kanuniyeye muhalif surette tanzim edilmiş olarak bulunacak evrak için bir mazbata tanzim ve memur ile sahibi evrak tarafından imza edilecektir. Sahibi evrak mazbatayı imzadan imtina ederse evrak zabt ve mazbataya rabt kılınacaktır.*

Madde 53 — *Evrakın iraesinden imtina edildiği surette -esbabı hükkâm tarafından takdir olunmak üzere- keyfiyet tetkik memuru tarafından mahallinde tanzim olunacak bir mazbata ile tahakkuk ettirilecek ve ibrazından imtina edilen evraktan istifası lâzımgelen rüsum ve cezayı nakdiden başka mümteni'den dört liradan kırk liraya kadar cezayı nakdi alınacaktır.*

Madde 54 — *Hükmü kanuna muhalif evrak taharrisi için büyük ve mesakini hususiyeye duhal caiz olmayacağı gibi damgasız evrakı hâmilidir zannıyla kimsenin üzeri taharri ve bulunacak evrak zabtedile-*

mez. Ancak bir şahsın üzeri ve eşyası başka bir maksatla memurini saire tarafından taharri olunduğu sırada damgalanmamış evrak zuhur ederse takibatı lâzimenin icrası için evrak Düyunu Umumiye İdaresine tevdi olunacaktır.

Madde 55 — Temin ve taharrii varidata inhisar eden memuriyetleri hududunu tecavüz eden memurin idareten tedip olunmakla beraber Ceza Kanunnamei Hümayununun yüz altıncı maddesine tevfiikan mücazat olunurlar.

Madde 66 — İşbu kanunun icrayı ahkâmı için idarece vukubulacak müracaat üzerine müddeiumumiler ve memurini belediye ile polis ve gümrük memurları takibatı lâzimedede bulunacaklardır.

FASLI SABİ

Takibat hakkındadır

Madde 57 — Kırk dördüncü maddede tadad edilen memurince hi-lâfı kanun bir senedin mevcudiyeti ahkâmı kanuniyeye tevfiikan sabit olmuş ve resmi damga ve cezayı nakdinin tediyesi zammında vâkı olan talepleri tarihinden itibaren nihayet bir hafta zarfında muhalifi kanun hareket eden kimse resmi damga ve cezayı nakdiyi tediyeden imtina etmiş bulunursa memurini mephuse senedi mezburu veyahut onun yerine kaim olan mazbatayı elli dokuzuncu madde ahkâmı mahfuz tutulmak üzere Düyunu Umumiyei Osmaniye İdaresine tevdi edecek ve İdare dahi mahallî icra dairesine bu maddeye mütaallik ahkâmı kanuniyeden bâhis bir müzekkere irsal eyliyecektir.

Madde 58 — Muhalifi kanun hareket etmiş olan kimse icra daire-sinden kendisine vuku bulan tebligat tarihinden itibaren sekiz gün zarfında itiraz edebilir.

İtiraz istidası mahallî bidayet hukuk mahkemesine ita olunup bir sureti mahkeme tarafından üç gün zarfında Düyunu Umumiye İdaresine tebliğ olunacak ve İdarei mezkûrece işbu tebliğ tarihinden itibaren sekiz gün zarfında cevabı ita olunacaktır.

İtiraz istidası ile İdarenin cevabı ve cezayı nakdiye tabi tutulan senet mevcut olabilecek evrakı müteferriasiyle beraber mahkeme tarafından üç gün zarfında mahallî Müddeiumumiliğine tevdi olunup Müddeiumumilikçe dahi sekiz gün zarfında lâzımgelen mütalâanamesi ita ve üç gün zarfında da Mahkemece müzakere odasında keyfiyetin tetki-kına ibtidar olunur.

Mahkemece lüzum görüldükte tarafeyn huzuru mahkemeye celbedilir.

Mahkemenin kararı sekiz gün zarfında müddeiumumi marifetiyle gerek muterize ve gerek İdareye tebliğ olunacaktır. Bu müddet zarfında cevap verilmediği halde itiraz istidasiyle evrakı saire mahkemeye tevdi olunur. Müddeiumumi bulunmayan kazalarda işbu kanun hükmünce müddeiumumilere tevdi olunan vazife 66 ncı maddede beyan olunan ahval müstesna olmak üzere âzayı mahkemeden reisçe tâyin olunacak bir vekil tarafından ifa olunur.

Madde 59 — Mahakimi adliyece dâvanın esnayı müyetinde Damga Kanununa muhalif surette tanzim olunmuş bir senet ibraz edildükte senedi mezkûr hakkında ayrıca bir hüküm ita olunmak iktiza eder.

Mahakimi İdarece dahi fıkrai sabıkada muharrer ahvalde elli yedinci maddede tâyin olunan şeraiti havi müzekkere ile ayrıca bir karar ittihaz edilecek ve madde mezkûrenin son fıkrası ahkâmına tevfiakan muamele olunmak üzere işbu müzekkere mahallî icra memuriyetine tebliğ olunacaktır.

İşbu maddede bahsolunan karar ve müzekkere hilâfı kanun senedin ibrazını mucip olan dâva hakkında hüküm sudurundan evvel ita edilmek icabeder.

Madde 60 — İşbu kanunun tatbikatından mütehattis deavide sadır olacak hükümler elli dokuzuncu maddenin bir fıkrasında bahsedilenler misillû kabili istinaf ve itiraz alelhüküm ve iadei muhakeme değildir. Yalnız tarihi tebliğlerinden itibaren 30 gün zarfında temyiz olunabilir. Aynı maddede bahsedilen müzekkereler elli sekizinci maddede muayyen şerait dairesinde kabili itiraz olacak ve bu halde müzekkere ile muterizin istidası suretleri mahkemece Düyunu Umumiye Osmaniyeye İdaresine tebliğ edilecektir.

Madde 61 — Mahakimi adliyece cezayı nakdiye mahkûm olan taraf temyiz istidasını vermekle beraber itasına mahkûm olduğu meblâğı ya mahkeme veznesine veyahut Düyunu Umumiye İdaresi sandığına tevdi mecburdur.

Ancak cezayı nakdi miktarı bin kuruşu tecavüz eylediği halde teydiyi arzu etmiyen taraf Mahkemei Temyizce tahtı hükme alınacak mebalığı bilâ itiraz tesviye edeceğine dair muteber bir kefil iraesine mecbur olduğu gibi kefilin senedi ve derece itibarı Mukavelât Muharrirliği tarafından musaddak olacak ve Mahkemece dahi usul ve nizâmı veçhile ilâm harcı alınacaktır.

Madde 62 — Temyiz istidası kararı veren mahkemeye ita olunup evvelen esbabı mucibeyi, sanıyen mahkûmünbîh olan mebalîğın ita olunduğunu veyahut 61 inci maddenin ikinci fıkrasında beyan olunan ahvalde kefaleti hâzme ita olunup ilâm harcının dahi tesviye edildîğini havi olması iktiza eder.

Mezkûr istida bu bapta cari olan usule tevfiikan defteri mahsusuna kaydolunup bir sureti 3 gün zarfında canibi rıyasetten diğér tarafa tebliğ olunacak ve tarafı mebhûs dahi işbu temyiz istidası hakkındaki lâ-yihai cevabıyeyi sekiz gün zarfında mahkemeye ita edecektir.

Madde 63 — Temyiz istidaları altmış ikinci maddede muharrer şerai-ti cami olmayıp da Mahkemei Temyizce reddolunduğú halde evvelece verilen karar kesbi katiyet eder.

Madde 64 — Temyiz istidanameleri cevap lâ-yihasının kaydolunduğú tarihten itibaren beş gün zarfında cezayı nakdiyi müstelzim senet diğér evrak veya sureti musaddakalarıyle beraber doğrudan doğruya mahallî müddeiumumileri tarafından Mahkemei Temyiz Başmüddeiumu-miliğine irsal olunur ve salıfüzükir cevap lâ-yihasının ademî itası halin-de hitamı müddeti mütâakıp evrakı mezkûre Başmüddeiumumiliğê gön-derilir.

Madde 65 — Mahkemei Temyiz Başmüddeiumumiliğince altmış dör-düncü maddede muharrer evrakın ahzi tarihinden itibaren sekiz gün zar-fında mütalâanamesi bittanzim Mahkemei Temyiz İstida Dairesine tevdi olunup dairei mezkûrece sureti müstacelede ve mesalihi saireye terehan rüyet ve tetkiki keyfiyet edilecektir.

Madde 66 — İstida Dairesinden verilen karar müzekkere şeklinde tebrir olunarak üç gün zarfında Mahkemei Temyiz Başmüddeiumumi-liğine tevdi edilecek ve memuriyeti mezkûreden dahi üç gün zarfında istidası reddolunan veya mahkûm olan tarafa tebliğ olunmak üzere ma-hallî müddeiumumiliğine ve müddeiumumi bulanzadediğú halde mahke-meye irsal olunacak ve bir sureti dahi diğér tarafa tebliğ kılınacaktır.

Madde 67 — Kararı iptidai İstida Dairesince nakzolunduğú halde işbu nakzı havi sadır olacak ilâmın ibrazı üzerine mahkemece keyfiyetin yeniden tetkikine iptidar olunur.

Mahkeme, kararı sabıkında ısrar eylediğú halde işbu ikinci karar hakkında verilecek temyiz istidaları Mahkemei Temyiz Heyeti Umumiye-sinde tetkik olunur.

İkinci defa vukubulan işbu temyiz dâvasıyla verilecek netice hakkında kezaîlik 62, 63, 64, 65 ve 66 ncı maddeler ahkâmı icra edilecek ve evvelki temyiz istidası kefalet irasıyla vukubulmuş ise kefalet teçdit kılınacak ve Heyeti Umumiyeden sadır olacak karara mahkeme itibaa mecbur olacaktır.

Madde 68 — Resmî damgaya muhalif harekâtta mütevellit deavi ilâm harcından maada sair her gûna masarifi muhakemeden muafır. Hükmü havi müzekkereler ile Düyunu Umumiye ve memurini saire tarafından tanzim olup icra dairesine tevdi edilen diğer müzekkerelerin muamelesi tebligiyesini ifa edecek olan mübaşir ücreti kademesiyle indelicap gönderilecek davetiye varakalarının tabi olduğu pul resmî haksız çıkan taraftan alınacaktır.

Madde 69 — Damga rüsumu medyunun veresesinden talebedilir.

İflâs vukuunda rüsum ve cezayı nakdiler imtiyazlı olarak müflisin masasından istifa olunur.

Madde 70 — Hilâfı kanun hareket eden kimse tebaai ecnebiyeden ise aleyhinde ikame olunan dâva şahsı merkumun mensubolduğu Devlet tebaasının deavii hukukiyesini faslu rüyet eden Mahkemei Osmaniye de ikame edilir ve munhasıran mahkemei mezkûrece cari olan usulü muhakemeye tevfikı hareket olunur.

Mahakimi muhtelitaca rüyet olunan deavinin hini tetkikinde Damga Kanununa münafi mevada tesadüf edildiği takdirde mevaddı mebhuse dahi mahakimi mezkûrece usulü muhakemei mer'iyeferine tevfi kan rüyet olunur.

Madde 71 — Aleyhindeki cezayı nakdî talebinin esasına ademi itiraz ile beraber duşar olduğu cezayı nakdinin tamamen veya kısmen affı medyun tarafından istida edildiği halde cezayı nakdinin miktarı bin kuruşu tecavüz etmemek şartıyla Düyunu Umumiye İdaresince bu bapta bir karar ita olunabilir. Miktarı mezkûr fevkındaki mebaliğ için usulü mutade dairesinde muamele edilir.

FASLI SAMİN

Ahkâmı müteferrika

Madde 72 — 5 ramazan 1310 tarihli Damga Kanununun neşrinden evvel kanuna muğayir olarak tanzim edilmiş olan senedattan ce-

zayı nakdî alınmıyacak ve işbu kanun ahkâmına tevfikân pul vazedilmek üzere mahakime ibraz dahi edilebilecektir.

Evrakı mezkûreyi fıkraî sabıkada muharrer surete mugayir olarak kabul ile icrayi muamele eden hükkâmdan yarım osmanlı altunu cezayı nakdî alınır.

Madde 73 — 5 ramazan sene 1310 tarihli kanundan işbu kanunun mevkiî tatbik ve icraya vaz'ı tarihine kadar ahkâmı kanuniyeye muhalif olarak tanzim olunan evrak ve senedat işbu kanunun tarihi neşrinden itibaren altı ay zarfında idarei mahsusasına ibraz edildiği halde hini tanziminde mer'î kanun mucibince yalnız resmi damganın istifasiyle iktifa edilip işbu müddetin inkızasından sonra mahakim ve devaire ibraz olunan muhalifi kanun evrak ve senedattan işbu kanunda muayyen resim ve cezayı nakdî alınır.

Madde 74 — Üzerinde Rumelii Şarki'nin pulu bulunan evrak (Vilâyeti mezkûre dâhilinde tanzim edilmiş olmak şartıyla) sair vilâyatı şahanede pul resminden muaftır. Üzerinde umum vilâyatı şahaneye mahsus pul bulunan evrak dahi Rumelii Şarki'de pul resminden muaftır.

Madde 75 — Senedatın natık olacağı meskûkâtı ecnebiye fii mukanenî âti mucibince hesab edilir :

İngiliz lirası	110	kuruş	
Frank	4	>	kırk santim
Ruble	11	>	yetmiş beş santim
Mark	5	>	kırk santim
Kuron	4	>	elli santim
Dolar	23	>	
Florin Felemenk	9	>	
Rupi	7	>	elli santim

Balâda muharrer olmıyan meskûkâtı saire pulun ilsak olunacağı günün kambiyo fiatı mucibince hesab olunacaktır.

FASLI TASI

Resmi munzam pulları hakkındadır

Madde 76 — Bileümle emlak ve akarın ve sefain ve merakibi bahriyenin ferağ ve intikaline dair tanzim olunan zabıtnameler on üçüncü maddede muharrer nispete göre resmi nispiye tabidir.

İntikal ve ferağ muamelâtı bir zabıtname ile icra olunur ise o mislinde zabıtnameler fıkrai üfâda muharer resmin iki misline tabidir.

Madde 77 — Her nevi rûsum ve tekâlif ve vergilerin ve varidatın ahzî kabzini mübeyyin devairi resmiye ile malsandıklarından ve emvali emiriye mültezimleri ve bilcümle tahsil memurları tarafından mükellefine ita olunan makbuz ve ibra senetleriyle ibrayı mutazammın evrak yirmi paralık pul resmine tabidir. İşbu makbuz ve ibra senedatının itası mecburidir. Rûsum ve tekâlif, kuponlu ve zahriyeli tezkere ve pusula ile istifa edildiği halde pul yalnız tezkere veya pusulaya işak edilir.

Kuruş

Madde 78 — Pasaportlar ve Payitahtı Saltanatı Saniyede ve Vilâyatı Şahane merakizinde ita olunan saydı berri tezkereleri 10

Pasavanlar ve üç yüz kuruştan yukarı resme tabi esnaf tezkereleriyle sergi ruhsatıyeleri 5

Saydı bahri tezkereleri ve Dersaadet ve merakizi vilâyattan gayri mahallerde verilen saydı berri tezkereleriyle silâh taşımak mezuniyetini mutazammın tezkereler ve iki yüz kuruştan yukarı ve üç yüz kuruşa kadar resme tabi esnaf tezkereleriyle sergi ruhsatıyesi 3

Mürur tezkereleriyle yüz kuruştan yukarı iki yüz kuruşa kadar esnaf tezkereleri ve sergi ruhsatıyeleri 2

Yüz kuruşa kadar olan esnaf tezkereleriyle sergi ruhsatıyeleri ve ferağ ve intikal ve inşaat ve tamirat tezkereleri 1

Devairi resmiye tarafından efrada her nevi nakliyat için ita olunan hasbî nakliye tezkereleriyle bunlara müteferri ruhsatıyeler ve bedeli üşre ve rûsumu saireye mukabil aynen bırakılan zehair ve eşya için verilen makbuzlar ve tömbeki ruhsat tezkereleri 20

pul resmine tabidir.

Madde 79 — Balâda zikir ve beyan olunan evrak ve senedata yapıstırılacak pul üzerine her birinin mevine göre emlâk ve akarın ferağ ve intikalini mübeyyin senedat zabıtnamelerine ve pasaporta ve pasavana ve saydı berri ve bahri ruhsatıyelerine ve mürur tezkerelerine ve silâh taşımak mezuniyetini mutazammın tezkerelere ve devairi resmiye makbuzlarına ve esnaf tezkereleri ve sergi ruhsatıye-

lerine ve ferağ ve intikal tezkerelerine ve inşaat ve tamirat tezkerelerine mahsustur ibareleri yazılacaktır.

Madde 80 — Ahkâmı ânife mucibince ihdas olunan pullara tabi olan ve 79 uncu maddede mezkûr pullardan gayrı pul ilsak edilmiş bulunan evrak ve senedata tabi oldukları pullar ilsak edilecek ve fakat cezayı nakdi alınmayacaktır.

Madde 81 — Balâda muharrer rüsumdan evrakı âtiye müstesnadır :

1 - Bir vergi veya resmin tediyesini mübeyyin olarak devairi resmîye beyninde teati olunan makbuzlar.

2 - Beş kuruş veya ondan dün vergi veya resmin tediyesine mukabil Adliye Nezaretiyle Şehremanetince ita olunan makbuzlar.

3 - Bedenen veya bedelen ifayı hizmet eden amelei mükellefeye verilen makbuzlar.

4 - Meccanen ita olunan pasaportlar ve mürur tezkereleriyle pasavanlar.

5 - Pasaport ve pasavanlara ve mürur tezkerelerine tahrir olunan vizeler.

Madde 82 — Balâda muharrer evrakı puluz veya noksan pullu olarak ita eden veya pul vazedip de otuzuncu madde ahkâmı dairesinde iptal etmeyen memurini Hükümet mesul ve kanunu mezkûrun otuz dokuzuncu maddesinde muharrer cezayı nakdiye mahkûm olurlar.

Mevaddı mahsusa

Madde 83 — Pula mütaallik kâffeî kavanin ve nizamât işbu kanunun mevkii tatbik ve icraya vasa tarihinden itibaren mefuhuttur.

İşbu kanun tarihi nehrinden itibaren bir mah sonra mevkii icraya vazolunacak ve şu kadar ki Yemen, Hicaz, Trablusgarp, Bağdat, Basra, Erzurum, Musul, Van, Bitlis, Mamuretülâziz, Diyarbekir vilâyetiyle Bingazi ve Zor sancaklarında iki ay sonra mevkii tatbika konacaktır.

Madde 84 — İşbu kanunun icrayı ahkâmına Maliye ve Adliye Nezaretleri memurdurlar.

Bağlı	Düster Cilt	Sahife No.
Varakâ Sahihâ Nizamnamesi	1/2	89
Resmî Damga Nizamnamesi	3	302
Pul Nizamnamesininin 20 ucu maddesinin 1 inci fıkrası yerine kâim fıkresel nizamıya	4	431

Başlığı	Düster Cilt	Sahife No.
Resmî Damga Kanunu	Zeyl 3	103
Rüsumu makrua tarifot muaddelot	5	206
Resmî Damga Kanununun 31 inci maddet muaddelot	5	389
Damga Kanununa müseyyel fikral kanunıye	5	465
Resmî Damga Kanununun tedil odilen maddelot	5	357
Resmî Damga Kanununa müseyyel mevad	6	120
Damga Kanununun 18 inci maddesinin tedill	5	918
Damga Kanununun 23 üncü maddesine müseyyel fikral kanunıye	6	152
Damga Kanununun 22 nci maddesine müseyyel maddet kanunıye	6	490
Damga Kanununun 12 nci maddesine müseyyel fikral nisamiye	6	949
Damga Kanununun Sefarata teblihi tarihtiden itibaren üç ay sonra ec-nobilot hakkında da mer'iyeti hakkında irade	1/6	1338
Damga Kanununun 7 silka'de 1304 tarihli 10 uncu muaddet maddet mekazıma kalın maddet kanunıye	1/6	1429
Damga Kanununun ecnobilot hakkında mer'iyeti için muayyen müddetin tedidit hakkında irade	1/6	1447
Resmî Damga Kanunu	1/8	
Kanunun 51 inci maddesinin 2 nci fıkrasının tayı ve muafiyat cetvelinin 54 numaralı fıkrasının tasbihi hakkında irade	1/8	
Damga Kanunu	1/8	
25 silhlice 1323, 6 subat 1321		
Evrakı sahiha idaresine dair talimat	1/2	95
Varakal sahiha ve pul bayileri hakkında talimat	1/2	814
Damga pullarının tedidit elveniyile müceddeden tab'i ve eeki pulların yanilariyle terayı mübedelot hakkında irade	1/7	213
Elvanı tedidit edilen cedit damga pullarının merkiz tedavile ihracı için muayyen müddetin tedidit elveniyile eeki pulların istimali için muayyen müddet hakkında irade	1/7	400
Damga Nizamnamesi hükümünce silınması lazım gelen cesayi nakdinin vuru-ti tabeiti ve olabedaki icrazatın mer'ii rüyeti hakkında nizamname	Zeyl 3	97
Aşar ve rüsumat müteakimatine verilecek zabıtnamelerin kırk paralık pulu tabi tutulması hakkında irade	6	1403

No: 7 — Filokseralı mahallerde Amerika asma çubuklariyle tesis ve tecdit edilen bağların on sene müddetle üşür ve vergiden ve kezalik filokseralı mahallerde yerli asmalarıyle tesis edilmiş veya edilecek olup kısm elli gün kadar su altında bulunduru-lacak olan bağların yine on sene müddetle yalnız üşürden mâfüviyetleri hakkında Talimat

1 rebiülevvel 1322 ve 4 mayıs 1320

BİRİNCİ KISIM

Amerika asma çubuklariyle tesis veya tecdidoluan bağların üşür ve vergiden mâfüviyetine dairdir

Madde 1 — 24 ramazan 1317 ve 12 kânunusani 1315 tarihinde şerefsudur buyurulmuş olan iradei seniye hazreti dilâfetpenahi

mantuku münifince filokseralı bulunan mahallerde Amerika asma çubuklarıyla tesis veya tecdit edilen bağlar tarihi tesis ve tecditlerinden itibaren on sene müddetle üşür ve vergiden mâfûv oldukları misillü şimdiye kadar tesis edilmiş ve tarihi tesisindenberi henüz on sene geçmemiş olan bu misillü bağların dahi bu mâfûviyetten müstefit olması muktezayı iradei seniyei cenabı padişahiden bulunmuş olmakla bunlar da müddeti mütebakiye için mâfûviyetten istifade edeceklerdir.

Madde 2 — Bu misillü bağlar ahabının istidayı mâfûviyet için her sene mayısın on beşine kadar kariye imam ve kocabaşı ve muhtaran ve ihtiyar meclisi âzası tarafından ziri mahtum şehadetname ve tezkerei osmaniyelerinin bir sureti musaddakasının rabtiyle mahallî hükümetlerine arzuhal ita eylemeleri muhtaran ve vesaiti sairei münasibe ile bağ yetiştiren mahaller ahalisine tebliğ ve ilân kılınacaktır. İşbu şehadetnamelerde mevaddı âtiye münderiç bulunacaktır :

- 1 - Müstedinin isim ve şöhreti ve mahallî ikameti ve pederinin ismi
- 2 - Tesis veya tecdidolunan bağın bulunduğu kariyenin ve aşarı, tımar veyahut divan üzerine ihale ve idare olunan mahallerde tımar ve divanın ismi
- 3 - Bağın bulunduğu mevki
- 4 - İttisalindeki arazi sahiplerinin isim ve şöhretleri yazılmak üzere bağın hududu erbaası
- 5 - Kırk arşın arz ve kırk arşın tul yani bin altı yüz arşın murabbaından ibaret atik dönüm itibariyle bağın mesahai sathiyesi
- 6 - Garsedilmiş olan çubukların miktarıyla bunların yekdiğerinden ne kadar fasılalı garsedildiği
- 7 - Taze olarak ekledilecek veya kurutulacak veyahut hamir imâl olunacak yerli üzüm envanının hangilerle aşılatacağı veyahut aşlatılmış olduğu
- 8 - Bağın teodiden veya tesisen tarîhi garsi
- 9 - Arazinin senevi vergisi miktarı
- 10 - Emlâk esas defteri adedi umümsi

İşbu mâfûviyet istidanemeleriyle şehadetname ve sair evrak mahalleri mecalisi idarelerince tetkik edildikten ve sıraat fen memurları vasıtasıyla tahkikatı lâzime icra olunarak kanaati kâmile hâsıl olduktan sonra meclisi idarece verilecek karar üzerine defterdar ve muhasebeci ve malmüdürleri tarafından tanzim ve tahtim olunacak matbu ilmüha-

herler Hükümeti mahalliyeenin en büyük memuru tarafından bittasdik ita kılınacaktır. İşbu ilmühaberde balâdaki izahat kâmilan münderiç olduktan başka üşür ve vergiden mâfûviyet müddetinin hangi tarhte hitam bulacağı dañi gösterilecektir.

İşbu mâfûviyetten istifade edecek kesanın vergiden ve cihatı saireden olan zimmetlerinin istifası meşrut olmayıp zimmetleri usulü mukarreresi dahilinde başkaca tahsil kılınacaktır.

Madde 3 — Evvelce Amerika asma çubuklariyle tesis veya tecdit edilmiş olan bağlarda çubukların garsedildikleri ve aşılardıkları tarihlerin tahkikine dikkat edilecek ve şayet lağ sahibi arazisine birkaç sene zarfında peyderpey çubuk garsederek bağ tesis eylemiş ise ilk garsiyat senesinden bed ile her sene garsettiği çubukların miktarı sahihiyle tesis veya tecdit eylediği bağın mesahasını ayrı ayrı bildirecektir. Bu misillü evvelce tesis veya tecdidedilmiş olan bağların mâfûviyet istidameleri işbu talimatın neşrinden sonra dañi bir seneye kadar kabul olunup ondan sonra müracaat edeceklerin istidaları kabul edilmeyeceğinden keyfiyet mahalli hükümetleri tarafından bağcılara ilân ve işaa olunacaktır.

Madde 4 — Bağların filokseradan muhafazası münhasıran Amerika çubağundan olmasına menut olduğundan Amerika çubuklariyle beraber yerli çubuk mağrus olan bağlar mâfûviyetten istifade edemeyeceği gibi üşüm çubuklariyle beraber kavun karpuz ve saire velhasıl diğere bir mahsul seredilirse o misillü bağlar ve bir de bağçeler etrafında çit olmak üzere yabut bağçeler derununda küçük parçalarda veya asmalık halinde veya yol kenarlarında perakende garsedilmiş olan Amerika asmaları mâfûviyete dâhil olamaz.

Amerika asma çubuklariyle tesis olunan bir bağın her sene bel-lenmesi ve çapalanması ve budanması ve vaktinde aşılınması gibi emeliyatta sahibi tarafından ihmal olunduğu bittahhik sebeyim ederse ita olunan mâfûviyet ilmühaberi istidat olunabilecektir.

İKİNCİ KISIM

Yerli memalanıyla tesis edilip ile velli gün su altında budandurulacak olan bağların üşürden mâfûviyetine dairdir

Madde 5 — Filokseralı mahallerde filokseranın men'i airayeti zımında nehir kenarındaki arazide ihdas olunarak mevsimi şitada asma

kütüklerinin kısmı haricileri elli gün su altında bulundurulabilecek olan bağların tarihi ihdasından itibaren on sene üşürden mâfûv tutulması iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi muktezayı âlisinden olduğu gibi filokserahlı mahallerden olup mevsimi şitada kezalik asma kütüklerinin kısmı haricileri elli gün su altında bulundurulacak olan bilûmum arzide ihdas olunacak bağlar dahi işbu mâfûviyetten istifade edeceklerdir.

Madde 6 — Bu misillü bağlarını su altında bulundurabilmek için icabeden ameliyatı yapmış olan bağcılar ziri imam, kocabaşı, muhtaran ve ihtiyar meclisi âzaları tarafından mahtum şehadetname ve tezkerei osmaniyelerinin bir sureti musaddakasının rabtiyle mahallî Hükümetine arzuhal ita eylemeleri muhtaran ve vesaiti sairei münasibe ile ahaliye tebliğ ve ilân kılınacaktır. İşbu şehadetnamelerde mevaddî âtiye mün-deriç bulunacaktır.

- 1 - Müstedinin isim ve şöhreti ve mahalli ikameti ve pedernin ismi
- 2 - Su altında bulundurulacak bağın bulunduğu kariye ile tımar veyahut divanın ismi
- 3 - Su altında bulundurulacak bağın mevki
- 4 - İttisalindeki arazi aşabının isim ve şöhretleri yazılmak üzere bağın hududu erbaası
- 5 - Kırk arşın arz ve kırk arşın tul yani bin altı yüz arşın marab-badan ibaret atık dönüm itibariyle bağın mesahai sathiyesi
- 6 - Su altında bulundurulacak bağın havi olduğu asma kütükleri-nin adediyle bunların yekdiğerinden ne kadar fasıllı olduğu
- 7 - Su altında bulundurulacak bağın havi olduğu asma kütüklerinin envayı
- 8 - Bağın su altında bulundurulmaya başlanıldığı tarih

Madde 7 — Su altında bulundurulacak bağ elli dönişünden ziyade olduğu takdirde verilecek istidhanamaya scelerin memuriyede muktar mfkil-lezimi ve muhtelif muvalesun takatına ve saireyi havi bağın mütecammel bir plânı saptılacaktır.

Madde 8 — Bağ sahibi bağının su altında bulundurulması işi âk-tisa eden suya mesuden ne suretle tedarrük edileceğini ve civarındaki su-aşije mesuret izas etmemek üzere suya bağında ne vacihle kılraç ey-liceceğini istidhanamesinde ayrıca beyan etmeye mecburdur.

Madde 9 — Hükümetçe filokserahlı tanınmış mahallerde şifas olu-nup su altında bulundurulacak yerli asmalarıyle mağrus bağların ma-

füviyeti mezkûreden müstefit olmak için su altında bulundurulan bağın arazisinin meyline göre büyük veya küçük tavalara münkasım olması ve suyun ithal ve ihracı için her tavanın itisalindeki tava ile beraber müteharrik kapı vasıtasıyla merbut tavaların etrafı erbaası kışın yani teşrinisani iptidasından şubat gayetine kadar müddet zarfında yalnız elli gün mütemadiyen sathı arzdan lââkal kırk santimetre irtifaında su altında bulundurabilmek üzere lüzumu kadar yüksek mukavemetli setlerle muhat bulunması lâzımdır.

Madde 10 — Her sene bağ sahibi bağını su altında bırakmaya ne vakit başlayacağını Hükümeti mahalliyeye bildirecektir. İhbarı keyfiyet etmiyenler mâfûviyetten istifade edemeyeceklerdir.

Madde 11 — Mahallî ziraat fen memuru refakatinde meclisi idare âzasından biri bulunduğu halde kışın bağ su altında bulundurulduğu zaman ameliatı nazarı teftiş ve muayeneden geçirerek bunlar tarafından tanzim ve ita kılınacak raporun tetkik ve tasdikından sonra mahallî meclisi idaresi tarafından üşür mâfûviyet ilmühaberi ita olunacaktır. Bu ilmühaberin hükmü, ahvali fevkalâde müstesna olmak üzere bağın her sene muntazaman ve mütemadiyen su altında bulundurulması şartıyla on sene müddetle cari olacaktır.

Madde 12 — Mâfûviyeti haiz olan bağların ferağ ve intikalinde dahi mâfûviyet devam edecektir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Mâfûviyete nail olan bağların sureti kayı ve muamelâtını mutazammındır

Madde 13 — Her kaza mal kalemlerinde mâfûviyet ilmühaberi ita olunmuş olan bağların kayıt ve tahriri için üçer nüsha olarak bir esas defteri tutulacaktır. Defteri mezkûrun sütunu mahsuslarına her bağ sahibinin ismi hizasında ashabı tarafından verilen istidanemelere merbut şehadetnamelerin havi olduğu bircümle isahat ile beraber arzuhalin tarihi kayıt sıra numarası koçanlı mâfûviyet ilmühaberinin sıra numarası mâfûviyetinin tarihi hitamı, ziraat fen memuru tarafından verilen raporun tarih ve numarası dercedilecek ve mülâhazat hanesine bağın ferağ ve intikali vukuatı ve bilinmesi lâzımgelen ahvali saire gösterilecektir. Ferağ ve intikal vukuunda mâfûviyet ilmühaberlerinin zahrına işaret edilecek ve bir bağdan ifraz vukuunda evvelki ilmühaber istirdat ile müceddeden ilmühaberler ita olunacaktır.

Madde 14 — Maddei sabıka mucibince tanzim olunan defterler mahalli meclisi idaresince tetkik ve tasdik olunduktan sonra bir nüshası mal kaleminde hıfz ve diğer ikisi merkezi livaya ve liva meclisi idaresince tetkik ve tasdik olunduktan sonra bir nüshası hıfz ile diğeri merkezi vilâyete irsal olunacaktır. Vilâyet muhasebe kalemleri umumunu câmi bir icmal tanzim edeceklerdir.

Madde 15 — Bağ sahiplerinin arzuhaller ile şehadetnameler ve keşif ve tahkik için gönderilecek olan heyet ve ziraat fen memurunun raporları ve zabıtnameler evrakı müsbite olmak üzere her kazanın mal kaleminde hıfzedilecektir.

Madde 16 — Her sene kazanın meclisi idaresi her köyde erbabu vukuftan iki bağ sahibi intihabederek bunlar refakatlerinde kariyei mezkûre ihtiyar meclisi âzasından iki kişi ve muhtarlar bulunduğu halde kariyelerinde mâfüviyete nail olmuş olan bağları birkaç gün zarfında harcırahsız olarak yegân yegân dolaşıp beher bağın üzüm mahsulü miktarını keşif ve tahmin ederek alelesami tertip edecekleri cetvele imlâ ve zeyli cetveli tahtim veya imza eyledikten sonra bilâ ifatei vakit merkezi kazaya göndereceklerdir. Kaza meclisi idaresi o seneki mahsulün bereketli veya noksan olmasını ve bağların bir âfete uğramış olup olmadığını ve her bağın kaç senelik olduğunu ve üzümlerinin nevini nazarı dikkate alarak ve defteri mahsusiyile tatbik ederek kariyelerden gönderilmiş olan tahmin cetvellerinin sıhhatini tetkik eyliyecek ve şayet bazı kariyelerden vürüdeden cedavilde tahmin olunan mahsul miktarı fazla görülürse mahallince tahkikat icra ettirilecek ve cedavili mezkûrenin makrunu sıhhat olduğuna lâyıkiyle kanaat hâsıl olduktan sonra meclisi idarece tasdik olunacaktır. Cetvellerin tetkikatında mahalli ziraat fen memuru meclisi idarede hazır bulundurulacaktır.

Madde 17 — Üzüm hâsılâtının tahmini üzerine aşarın gerek ilzam ve gerek emaneten idare olunsun, emaneten idarede verilmesi mutlak olan tâşir pusulaları gibi aştahı yedine bir keşif pusulası verilecektir. Bu pusulada mâfüviyet ilmühaberlerinin numara ve tarihi ilâve olunacağı gibi üzümün hamir imalinde mi istimal olunacağı yoksa kuru olarak mı sarfedileceği anlaşılacak üzere alınan mahsulün neveleriyle her nevinin miktarı ayrı ayrı işaret edilecek ve kurutulduktan sonra sarf ve fûruht edilecekse yaş üzümün miktarına göre her köyde alelâde ne miktar yaş üzümünden ne kadar kuru üzüm alınabilirse o nisbete göre elde edilecek kuru üzüm miktarı dahi yazılacaktır. Aşarın hini müzayedesinde işbu talimat mucibince Amerika asma çubuğıyle garşolu-

nan ve su altında bulundurulan mahallerin üşürden mâfûv buldukları müzayede kaimelerine tahrir ve her kariyede kaç dönüm bağ mâfûv bulunduğu yekûn üzerine terkim olunacak ve uhdesinde kalacak mültezime, talebi vukuunda müfredatını mübeyyin bir pusula verilecektir ve âşarı emanete kaldığı halde mâfûv olan bağların mahsuliyle üşür miktarı emanet âşar defteri zirinde bir kalem olarak başkaca gösterilecektir.

Madde 18 — Üzüm üşrü piyasa mahallinde veya harice hini imrarlarında aynen veyahut bedelen alınan mahallerde muafiyete dâhil olan bağların indelkeşif mahsulâtı muhammenesi yani madde sabıkada gösterildiği veçhile mâfûv bağların aşhabına verilen keşif pusulaları muhteviyatı tâsir defterine terkim ile hini tâsirde mâfûv bağlar mahsulünü getirenler tarafından keşif pusulası irae ve ita olunması üzerine memurini üşriye veya mültezimin tarafından mezkûr pusula münderecatı tâsir defteriyle tatbik olunduktan sonra işbu pusula bir daha istimal olunmamak üzere mahsul miktarıyla tarihi kabul ve mahsubu derununa sabit mürekkeple yazılarak iptal edilecektir. Mahsul miktarı toptan fûruht veya ihraç olunmadığı halde her defa fûruht veya ihraç edilecek miktarı ve tarihi mahsubu kezalik sabit mürekkeple irae ve bey ve ihraç muamelesinin hitamında pusula iptal edilecektir. Bu misillû mahallerde kuru üzüm alelekser tüccar veya simsarlar marifetiyle imrar edileğediğinden mâfûviyete nail olan bağ sahibi mahsulünü tüccar ve simsarlara sattığı zaman yedinde mevcut olması lâzımgelen ve üşürden mâfûv olduğunu dahi mutazammın bulunan mezkûr keşif pusulasını tüccar ve simsara ita eylediği ve tüccar ve simsar tarafından da piyasa mahallinde âşar memuru veyahut mültezime irae olduğu halde aynen sahibi irae etmiş gibi kabul edecektir. Bu halde zürra tüccar veya simsara devredeceği pusulanın zahrına «işbu pusulada . . kıye razakı veya çekirdeksiz veya siyah üzüm işbu pusula mucibince üşürden mâfûv olduğundan irae ve ibticaç olunmak üzere (filâna) devrolunmuştur» ibaresi yazılarak tahtim olunmak lâzımdır.

Madde 19 — Musaffir veya mühezim mâfûviyete nail olan bağlar aşhabının yedindeki keşif pusulalarından mâfûv olan mahsul miktarına mahsuben kaydettiği miktar için meccanen koçanlık bir ilmühaber verecektir.

İşbu ilmühabere üşürden mâfûv tutulan kuru üzümün miktarıyla bağ sahibinin ve tacir veya simsarın isimleri ve mâfûviyet ilmühaberini-

nin numara ve tarihi deroolunacak ve ziri muassir veya mültezim tarafından tahtim edilecektir.

Madde 20 — Üşür mäsüviyetini suiistimal ile üşürden mal kaçır-
mak veyahut hile karıştırmak isteyenler Aşar Nizamnamesi mucibince
kaçırdıkları malın iki kat üşürünü vereceklerdir.

İşbu talimat mucibince kura muhtar ve ihtiyar meclisleri ve me-
murini aidesi tarafından icra olunacak muamelâta kasta makrun bir
suiistimal vukuu halinde haklarında kanunen lâzımgelen muameleleri ce-
zaiye icra olunacaktır.

**No: 8 — Hicaz demiryolu evrakı matbuasına tahriri muktazi
hususatı evrakı âdiyeye yazanlarla buna iğmaz eyliyen
memurlardan alınacak cezayı nakdî ve müteferriâtı
hakkında iradei seniye**

Hicaz Demiryolu Komisyonu Âlisi Mazbatası

Âzamı âsarı seniyei hazreti hilâfetpenahilerinden olan Hamidiye
Hicaz demiryolu masarifine karşılık olmak üzere peyderpey şeremü-
taallik buyurulan iradatı seniyei hazreti hilâfetpenahileri muktezayı mü-
nifi üzere ihdas edilen ve evrakı mahsusa tab ve furuhtu suretiyle ci-
bayet olunan varidattan bazılarının mazbatası maruzalarında işbu evrakı
istimal etmeyenler ile evrakı mezkûre üzerine tahriri muktazi hususatın
evrakı âdiye üzerine yazıldığına resmen muttali olup da iğmaz eyli-
yenlerden ne miktar cezayı nakdî ahz olunacağı tasrih edilmemiş olduğu
cihetle devairce tereddüt edilmekte olduğundan bunlardan seyyänen
yarmı liradan bir buçuk liraya kadar cezayı nakdî alınması ve işbu
cezayı nakdiyi ifa etmeyenler haklarında Damga Nizamnamesi ahkâmına
göre muamele olunup müddeiumumilerin dahi takibata memur edilmesi
meyanei kemteranemizde münasip görüldüğünden bu suret karini kabulü
âlii cenabı şehriyariferi buyurulduğu takdirde keyfiyetin Babüâliye teb-
liği ve Komisyonun Âliye de malûmat itası memuru emrû fermanı hüma-
yonu cenabı mülkâneleri butanmağın olbapta.

İradei seniyeyi mübellîğ hamîş

Hicaz demiryolu masarifine karşılık olmak üzere ihdas edilen ve evrakı mahsusa tab ve fûruhtu suretiyle cıbayet olunan varidatın temini istıfası zımında işbu evrakı istimal etmeyenlerle evrakı mezkûreye tah-niri muktazi hususatın evrakı âdiye üzerine yazıldığına resmen muttali olup da iğmaz eyliyenlerden seyyanen yarım liradan bir buçuk liraya kadar cezayı nakdi alınması ve işbu cezayı nakdiyi ifa etmeyenler hak-larında Damga Nizamnamesi ahkâmına göre muamele olunup müddei-umumilerin dahi takibata memur edilmesi Komisyonu Âlinin mazbatası maruzası üzerine şerefsudur buyurulan iradei seniyei cenabı hilâfetpe-nahi icabı âlisinden olmağla olbapta.

16 rebiülevvel 1321 ve 19 mayıs 1320

**No: 9 — Emlâk ve arazi mahlûleyi ihbar edenlere mahlûlâta
vakfiye usulüne tevfiğkan ihbariye itası
hakkında iradei seniye**

Şûrayı Devlet Maliye Dairesi Mazbatası

Defteri Hakani Nezaretinden re'sen ve Dâhiliye Nezaretinden ce-vaben bittakdim Şûrayı Devlete havale buyurulan iki-kita tezkere Maliye Dairesinde kıraat olundu.

Defteri Hakani Nezaretinin gurre rebiülevvel 1321 tarihli tezke-resinde emlak ve arazi mahlûlâtından vaktiyle ceza alınamamasından dolayı o kabilden olan mahaller şunun bunun yedi ketmine geçip hu-kuku Hazine zayi olmakta bulunduğundan bahisle olbapta bir kararî âcil itihazi lüzumu bazı mahaller Defteri Hakani memurları tarafından iş'ar ve ahiren Gelibolu Defteri Hakani Memuriyetinden varit olan tah-riratta dahi Nüfus Nizamnamesi cedidi hükmünce muhtarının tevellüdat ve vefiyat vukuatını vakt-ü zamaniyle nüfus idarelerine ihbar etmekle mükellef tutuldukları gibi ashabı emlak ve araziden bilâ varis vefat edenler için verilecek ilmühabenlerin de nüshateyn olarak bittanzim bir nüshasının tapu ve vergi idarelerine itasına muhtarını mumailleyhimin meobur tutulmaları veyahut nüshai musaddakasının nüfus idarelerinden Defteri Hakani idarelerine tevdi mektumatı vâkıanın men'ini kâfil te-

dabirden olacağı beyan ve izbar kılınmış olup vakıa Dersaadet ve taşralarda mevcut olduğu kaviyen melhuz bulunan mahlûlatı emiriyenin zâhire ihraciyle Hazinei Celilenin husulü intifasını temin için mahallât ve kura eimme ve muhtarlarının vefiyat ve tevellüdat hakkında salîfüz-zikir nizamname icabınca nüfus idarelerine ba ilmühaber malûmat itası emrindeki mükellefiyetlerine zamimeten vefiyat vukuatını ihbar etmedikleri sırada şahsı müteveffanın uhdesinden mahlûl kalmış emlak ve arazi bulunduğu takdirde onların nerelerde vâkı ve ne makule şeylerden ibaret olduğunu mübeyyin mahallî Defteri Hakani idarelerine malûmat itasına mecbur tutulmaları en müessir tedbir olacağına ve bir mahalde bu vechile ihbar edilmemiş mahlûl bulunduğu ahiren tebeyyün eylediği surette ol mahallin vâkı olduğu kariye veya mahallesinin imam ve muhtarları haklarında muamelei cezaîye icrası ve buna mukabil vaktiyle ihbaratta bulunanlara mahlûlâtın badettefviz alınacak bedelât ve muaccelâtından ihbariye itası dahi taharrii mahlûlât hususundaki dikkat ve ihtimamı bir kat daha tezyit eyliyeceği umuru tabiiyeden bulunduğu binaen mahlûlâtı vakfiye ihbariyeleri hakkında kaleme alınıp meriyeti ahkâmına bilistizan iradei seniyei hazreti padişahi şerefsudur buyurulmuş olan kararname ahkâmına tevfikân mahlûliyeti haber verilen emlak ve arazi mahlûlâtı mektumeden ise yüzde on ve mahlûlâtı mektumeden olmıyanlardan da bin kuruşa kadar olanlardan yüzde on ve bin kuruştan on bin kuruşa kadar olanlardan yüzde beş ve on bin kuruştan yukarısı için yüzde iki kuruş nisbetinde ihbariye verilmesi ve ahiren zâhire çıkarılan mahlûlâtı vaktiyle ihbar etmedikleri tahakkuk eden eimme ve muhtarın tevellüdat ve vefiyata mûtaallik vukuatı ihbar etmeyip de ketmeyledikleri surette zikrolunan Nüfus Nizamnamesi hükümünce ne derecede mesul tutulmakta iseler mahlûlâtı emiriye için de olveçhile mesul tutulması ve bedelâtı misliye mukabilinde tefviz ve ihale olunacak arazi metruke ve muattalanın zâhire ihraciyle hukuku emiriyenin bu yüzden de temini istîfası için bu makule arazinin keyfiyeti ihbarında dahi berminvali meşruh emlak ve arazi mahlûle ihbaratında cari olacak muamelâta tevfiği hareket olunması hususlarının usul ittihazıyla olbapta Dersaadet ve taşraya da tamimem tebligat icrası lüzumu beyan kılınmıştır.

Dahiliye Nezaretinin 25 cemaziyelâhır 1321 tarihli tezkeresi mealinde imam ve muhtarlar ile cemaatı gayrı müslimenin kariye veyahut mahalle papazının veya şaham veya muhtarlarının vefiyata dair nüfus idarelerine malûmat ita eyledikleri misillü tapu idarelerine de malûmat

itاسیله mükellef tutulması mümkün olup ancak bunların müteveffanın mahalle ve kariye haricindeki emlak ve arazisinden malumatları olamayacağı tabii bulunduğu cihetle bunlardan da cema itasına mecbur tutulmalarının usul ittihazı şayanı tecemmül bulunduğu gibi nüfus idarelerinden vefiyata dair tapu idarelerine malumat itası kesreti vezaifi derkâr olan nüfus memurlarının vezaifi asliyesini sektedar edeceği Nüfus İdarei Umumiyesi ifadesine atfen dermeyen edilmiştir.

İktizayı maslahat ledelmüzakere emlak ve arazi mahlûlâtından vaktiyle haber alınarak hukuku Hazinenin temini için bilâvaris vefat edenlerin mensubolduğu mahalle ve kariye imam ve muhtar ve papaz ve sairesi tarafından alelûsul Nüfus İdaresine verilen ilmühaberlerin nüshateyn olarak bittanzim bunlardan birisinin tapu idarelerine itası münasip bulunmuş ise de bunların şahsı müteveffanın mensubolduğu mahalle ve kariyenin haricindeki bircümle emlak ve arazisine vâkıf olamayacakları tabii bulunmasına nazaran bu bapta verecekleri ilmühaberlerde müteveffadan kalan emlak ve sairenin tamamıyla kayıt ve işaretime mecbur tutulmaları ve noksan malumat ita edenlerin duçarî mücazat edilmeleri suretinde dermeyen olunan mütalâat muvafıkî mâdelet görülememiş olduğundan kariye ve mahallelerinde bilâvaris vefiyat vukubulan imam ve sairenin tapu idarelerine ita edilmek üzere tanzim edecekleri ilmühaberlere şahsı müteveffanın mensup ve kendilerinin memur oldukları mahalle ve kariyede bulunmak itibariyle kendilerince malûm olacağı tabii bulunan emlak ve arazi mahlûle varsa onları kayıt ve işaret ederek ita eylemeleri ve müteveffanın gerek ilmühaberde mukayyet olan ve gerek olmıyan emlak ve arazisi hakkında kayden ve suveri saire ile lâzımgelen tahkikat ve tetkikatın tapu idarelerince icra ve ikmal olunması ve imam ve sairenin ilmühaberlerde müteveffanın uhdesinde mevcut ve dairei memuriyetinde olmak hasebiyle kendisince malûm olan emlak ve araziyi kayıt ve tahrir eylemeleri sırf vazifei memuriyetlerine temas eder hususattan bulunmakla bundan dolayı kendilerine ihbariye itasına mahal olmayıp ancak bu misillü emlakî mahlûleden şahsı müteveffaya henüz intikali icra olunmaması ve müteveffanın murislerinin tahkiki hususunun ademi imkân derecesinde mucibi müşkülât bulunması hasebiyle kayden zâhire çıkarılamıyan ve esbabı saireden dolayı şunun bunun yedi ketminde kalan emlak ve arazi mahlûlenin zâhire ihracını temin için bunları ihbar edenler her kim olursa olsun mahlûlâtı vakfiye ihbariyeleri hakkında mer'i nispet ve usule tatbikan ihbariye itası muvafıkî hal ve maslahat görülmüş olmakla ol-

veçhile ifayı muamele olunmasının tamimen eimme ve muhtaran ve mileli gayrı müslime rüesasına tebliği hakkında lâzımgelen muamelenin icrası hususunun Dahiliye Nezaretine havalesi ve Defteri Hakani Nezaretine de tebliği keyfiyet olunması tezekkür kılındı olbapta.

22 ramazan 1321 ve 29 teşrinisani 1319

Arz tezkeresi

Defteri Hakani Nezareti Celilesinin Şûrayı Devlete havale olunan tezkeresi üzerine Maliye Dairesinden tanzim ve leffen arz ve takdim kılınan mazbatada beyan olunduğu üzere emlâk ve arazi mahlûlâtından vakit ve zamaniyle haber alınarak hukuku Hazinenin muhafazası için bilâvaris vefat edenlerin mensuboldukları mahalle ve kariye imam ve muhtarı ve papaz ve sairesi tarafından alelûsul nüfus idarelerine verilen ilmühaberlere müteveffanın mensup ve kendilerinin memur oldukları mahalle ve kariyede bulunmakla kendilerince malûm olan emlâk ve arazi mahlûlesi varsa onları kayıt ve işaret edip nüshateyn olarak bittanzim bir nüshasının da tapu idarelerine itası ve müteveffanın gerek ilmühaberde mukayyet olan ve gerek olmıyan emlâki ve arazisi hakkında icrasına lüzum görülecek tahkikatın tapu idarelerince ikmali ve emlâki mahlûleden kayden zâhire çıkarılamayıp yedi ketmanda kalmış olanların zâhire çıkarılmasını teminen bunları ihbar edecekler kün olursa olsun mahlûlâtı vakfiye hakkında mer'i nispete ve usule tevfiğin ihbariye verilmesi muvafıkı maslahat olacağından olveçhile ifayı muamele olunmasının eimme ve muhtaran ile mileli gayrı müslime rüesasına tebliği hususunun Dahiliye Nezareti Celilesine havalesi ve Defteri Hakani Nezareti Celilesine malûmat itası hususunda her ne veçhile iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefsünuh ve sudur buyurulur ise mantuku münifi infaz edileceği beyaniyle.

22 rebiülevvel 1322 ve 25 mayıs 1320

İradei seniyeyi mübellîğ hamış

Residei desti tâzim olup melfufiyle manzuru âli buyurulan işbu tezkeresi samiyei sadaretponahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefsudur buyurulmuş olmakla olbapta.

8 rebiülâhır 1322 ve 9 haziran 1320

**No: 10 — Kakodilât dö sud nam ecza ile «siyanür dö potasyum»
nam semi katilin men'i ithal ve fûruhtu
hakkında iradei seniye**

Meclisi Mahsusu Vükelâ Mazbatası

Kakodilât dö sud nam eczanın görünen mazarratından dolayı Memaliki Mahrusai Şahaneye ithal ve istimalinin insaniyete hizmeten katiyen men'i ve elyevm bilcümle eczanelerde bu eczadan mevcut olan miktarın eczacılara her kaç kuruşa mal olmuş ise o fiat üzerine tesviyei esmaniyle işтира ve ahz olunması ve yedlerinde mevcut olan kakodilât dö sudun miktarı bundan ibaret olup onu da Hükümete fûruht eylemiş olmalarına ve artık yedlerinde bu eczadan hiç bir şey kalmadığına dair eczacılardan senet alınması ve bu memnuiyet hilâfına olarak âtiyen bu eczadan getirilecek olursa derhal Hükümetçe müsadere ve getirenlerin mesul edilmesi ve siyanür dö potasyum denilen semi katilin dahi ithal ve fûruhtunun katiyen men'iyle elyevm bundan her nerede varsa bulunup derhal müsadere kılınması ve Ferik Bongofski Paşa ve Eczacı Zani Efendi ve Mirliya Doktor Hüsamettin ve Mektebi Tıbbiyei Şahane Eczacısı Refik Paşalarla Mektebi Tıbbiye Muallimlerinden Kolağası Mustafa Efendi dahi dahil olmak üzere Şehremanetinde bir komisyon teşkiliyle işтира ve müsadere edilecek marûzzikir eczayı muzırranın ne suretle imha edileceği kararlaştırılarak tanzim olunacak raporlar üzerine ehemmiyeti maslahata mebni işin bilmüzakere kararının arzı şerefsadır olan iradati seniyei cenabı hilâfetpenahi ahkâmı Âliyesinden bulunduğunu mübelliğ tezakiri hususiye ve olbapta sebbeden tebligata cevaben Dahiliye ve umum Mekâtibi Askeriyei Şahane Nezaretlerinden tevarüdeden tezkereler meyanei abidanemizde kiraat ve mütalâa olundu. Emrî fermanı hümayun hazreti cihanbani mantuku celiline tevfikân eczanelerde bulunan kakodilât dö sudun müfettişler marifetiyle toplatılmakta ve eczacılardan dahi senet alınarak Mektebi Tıbbiyece hifzedilmekte olduğu gibi siyanür dö potasyum denilen semi katilin dahi ithal ve fûruhtu katiyen menolunarak bundan her nerede bulunursa müsadere olunmakta olup mevcut iki yüz yetmiş şu kadar eczanenin teftişiyle kâmilen arkası alınması daha bir iki güne mühtaç bulunduğu ve heyeti teftişiye Şehremanetinden dahi bir memurun terfiki münasip olacağı Mekâtibi Askeriyei Şahane Nezaretinden iş'ar kılınmış ve zabt-ü müsadere edilmekte olan mezkûr eczaların sureti imhası hakkında zevatı müşar ve mumailayhim dahi dahil olduğu halde Şehremanetinde

teşekkül eden komisyonca cereyan eden müzakereyi havi tanzim olunup Dahiliye Nezaretinin salifüzzikir tezkeresi mefufatından bulunan mazbata da dahi mezkûr iki eczanın ecza müfettişleri marifetiyle eczanelerle ecza depolarından ve Mısır Çarşısıyla aktar ve fotoğrafçı ve boyacı ve kuyumcu dükkânlarından kâffeten toplanılarak yedlerinde daha bu eczadan kalmadığına dair ahabından alınacak senetlerle beraber Mektebi Tıbbiyede tahsis olunacak depoya teslim ve miktarları esami üzerine bir deftere terkim olunarak arkası alındıktan sonra bunlardan kakodilât dö sudun bir heyeti fenniye tahtı nezaretinde mahfuzen memleket haricine naklolunarak münasip bir mahalde kömür tozu ve demir ekintisiyle bittahlit ihrak edilip arseniki hadit maddei gayrı müessiresine tahvil edilmesi ve siyanür dö potasyumun dahi mevzu bulunduğu şişelerden büyük fiçılar derununa imlâ olunarak su ile halledildikten sonra usulü fenniye dairesinde gayet mütebassirane ve müdekkıkane bir surette boru vasıtasıyla uzak bir mahalden derununa âdi hamızı klor ma yani tuz ruhu ilâvesiyle hâması kıyanus manın tamamıyla harice intişarı ve siyanür dö potasyumun klor potasyuma tahviliyle maddei müsemmimesi külliyyen tayran ettiği bilkimya taayyün ettikten sonra mevaddı mütebakıyei gayrı müsemmime gerek karaya gerek denize döküldüğü halde bir mazarratı müeddi olamayacağından bunun da tensibolunacak suretle imha kılınması ve işbu muamele kimyeviyenin icrası esnasında civarında kimse bulundurulmamasıyla icraya memur olanların da tesemmümden vikayeleri için nezterinde birer miktar müvellidülhumuzalı su bulundurulması lüzumu dermeyan edilmiştir. Salifüzzikir kakodilât dö sud ile siyanür dö potasyumun tesirâtı muzırrasına mebni men'i ithal ve istimaliyle mevcudunun toplattırılması hakkında isabet efzayı sünuh ve sudur buyurulan iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi mantuku celiline tevfikân eczanelerde ve sair ecza fûruht olunan mahallerdeki mevcudunun toplattırılmasına mübaşeret olunduğu cihetle komisyonun tensibi veçhile Mektebi Tıbbiyede münasip bir mahalde hıfzedilerek eczayı mezkûrenin kâmilen arkası alındıktan sonra komisyonca dermeyan olunan mütalâatı fenniye veçhile imhası icabı maslahata muvafık olarak bunların bilkimya havassı izale ile mevaddı gayrı muzırraya tahvilinden sonra açık denize nakil ve ilkası muktazı bulunduğundan gerek Dersaadet'çe gerek vilâyatı şahanece ona göre icrayı icabının ve badezin bunların celp ve Memaliki Mahrusai Şahanece ithali tahtı memnuiyette olduğu cihetle getirilecek olursa bilmüsadere bir heyeti tıbbiye marifetiyle hemen imha edilerek ve celbedenler dahi mesul tu-

tularak muhafazai memnuiyete hemîye itina olunması hususlarının Dahiliye ve Mekâtibi Askeriyei Şahane Nezaretlerine iş'arı ve Rüsumat Emanetine ona göre tebligat ifası ve eczanelerden ve mahâli saireden toplattırılmakta olan eczayı mezkûrenin her kaçâ amal olmuş ise tesviyei esmaniyle iştirası cümlei fermanı hümayun hazreti padişahiden olup Mekâtibi Askeriyei Şahane Nezaretinin sıyaktı iş'arına göre eczanelerde miktarı cüz'i olarak mevcut olan mezkûr eczayı ashabı bilâbedel teslim etmekte ise de depolarda külliyyetle mevcut olan mezkûr kakodilât dö sud ile siyanür dö potasyum için ber mantuku emrû fermanı hümayunu cenabı mülûkâne tesviyei esmanı tabii olmasına mebni berveghi iş'ar Şehremanetinden dahi bir memur terfikıyle bir iki gün zarfında mezkûr eczalar kâmilen toplattırıldıktan sonra esmanın ciheti tesviyesi kararlaştırılmak üzere kimler yedinden alındığına ve miktarlarına dair tanzim olunacak defterde bunların kıymetlerinin dahi başkaca gösterilerek mezkûr defterin irsali lüzumunun Dahiliye Nezaretine ilâveten tebligat olunması tezekkür ve tensip ve evrakı mezkûre leffen arz ve takdim kılınmış olmakla olbapta ve katıbei ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemir efendimizindir.

12 rebiülâhır 1322 ve 13 haziran 1320

Arz tezkeresi

Kakodilât dö sud nam eczanın mazarratı cihetiyle Memaliki Mahrusai Şahaneye ithal ve istimalinin katiyen men'i ve eczahanelerde mevcut olan miktarın iştirası ve siyanür dö potasyum denilen semî katilin dahi ithal ve lürubtunun katiyen men'ıyle bundan her nerede bulunursa müsadere olunması ve zevatı malûmeden mürekkep Şehremaneti Celilesinde bir komisyon teşkil olunarak iştirâ ve müsadere edilecek mevaddı muzırranın ne suretle imha edileceği kararlaştırılıp tanzim olunacak raporlar üzerine işin müzakeresiyle kararının arzı şerefsudur buyurulan emrû fermanı hümayunu mülûkâne icabı celilinden bulunduğunu mübelliğ tezakiri hususiyei devletleri ve sehkeden iş'ara cevaben Dahiliye ve Umum Mekâtibi Asakiri Şahane Nezareti Celilelerinden gelen tezkereler Meclisi Mahsusu Vükelâda ledelmütalâa cereyan eden müzakereyi havi kaleme alınan mazbata melfufiyle arz ve takdim olunmakla olbapta her ne veğhile iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi mütaallik ve şerefsudur buyurulur ise mantuku münifi infaz edileceği beyaniyle.

12 rebiülâhır 1322 ve 13 haziran 1320

İradei seniyeyi mübellîğ hamîş

Meclisi Mahsusu Vükelânın işbu mazbatası mefluflariyle manzuru âli buyurularak bu baptaki tezkereî samiyeyi sadaretpenahiye hamîş terkiimiyle de tebliğ edildiği üzere bunların bilkimya mevaddı semmiyesi izale olunduktan sonra dahi denize ilkası halinde semden bir miktarının kalabilmesi ihtimaline nazaran hâli ve ücra olan ve etrafında kuyu ve mecra bulunmayan bir mabalde derin bir kuyu kazılıp orayo dökülmesi daha salim olacağından ona göre icabı icra kılınmak üzere mucibince iktizayı halin ifa olunması ve bir de edviyei müstahzaranın revacına himaksadın çalışanlar varsa da sıhhat ve selâmeti umumiye için böyle şeylerin cevazı istimali hakkında evvel emirde Mektebi Tıbbiye ve Meclisi Sıhhiyece karar verilmek ve ondan sonra Memaliki Şahaneye ithal ve istimal edilmek lâzımgöleceğinden bunu temin etmek üzere bir nizamnamei mahsus tanzimiyle arz ve takdim kılınması hususlarına iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefmütaallik buyurulmuş ve bu bapta şerefsadır olup tebliğ kılınan iradei seniyei cenabı mülûkâne de işbu mevaddı semmiyenin insaniyete hizmeten men'i heyân ve ferman buyurulduğu halde işbu mazbatada bu sarahat mevcut olmadığından ber mantuku emrû fermanı hümayun hazreti padişahi işbu cümle mazbataya ilâve kılınmış olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülem-rindir.

12 rebiülâhır 1322 ve 13 haziran 1320

No: 11 — Devairi resmîyede elli kuruluş ve daha ziyade masraf senedatının Hicaz Demiryolu menfaatine tab ve fûruhtu hakkında iradei seniye

15 rebiyülâhır 1322 ve 16 haziran 1320

Devairi merkeziye veznelerine taşra mal sandıklarınca vukubulan tediyata mukabil alınan bilcümle masraf senedleri bir sıyakta tanzim ile muamelece mazbutiyeti mucip olmak üzere maasatta cari olduğu veçhile elli kuruluş kadar olan sarfiyat bilistisna işbu masraf senedatının da Hicaz Demiryolu İdarei Maliyesi Nezaretince tab'iyile kırklar paraya fûruhtu ve ashâbı mesalâh ve müracaat için sühuleti mucip olmak üzere

bunlardan lüzumu kadarı bilmubayaa devairi merkeziye veznelerinde mevcut bulundurulması ve mezkûr senedatı fûruht edecek olanlara hizmetleri mukabili olarak emsali veçhile bey'iyeye verilmesi Komisyonu âlinin mazbatai maruzası üzerine şerefsudur buyurulan iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi icabı âlisinden olmakla olbapta.

**No: 12 — Defteri Hakani Nezaretince istifa kılınmakta olan
hasılattı mütenevviadan memurini icraiye ve tahsiliyeye
verilmekte olan aidatın enva ve nispetlerinin sureti
hesabı hakkında iradei seniye**

Şûrayı Devlet Maliye Dairesinin meyanei abidanemizde kıraat olunan işbu mazbatasında Defteri Hakani muamelâtından istifa edilmekte olan harçlardan müstahdemine daimi ve yoklama icraatı itibariyle muhtelif teşebbüsler üzerine aidat ve kâtibiye tevzi edilmekte olup bu ise muamelâtça ademî ittiradı ve kuyutça da teşvişi müstelzim olduğu cihetle aidatı mezkûrenin tevhidî lüzumu dermeyeran olunmuş ve izah olunan esbaba nazaran mezkûr aidatın bittevhit suret ve nispeti meşruha veçhile müstahdemine bütçe dahilindeki tertibi mahsusundan tesviye ve tevzi olunacağı anlaşıl原因arak yolunda ve muvafıkı maslahat görünerek melfuf cetvel arz ve takdim kılınmış olmakla ber mucibi istizan icrayı icabının Defteri Hakani Nezaretine havalesi tezekkür kılındı ise de olbapta ve katıbai ahvalde.

15 rebiyülâhır 1322 ve 16 haziran 1320

Arz tezkeresi

Defteri Hakani muamelâtından dolayı istifa edilmekte olan harçlardan müstahdemine verilmekte olan aidatın tevhidîyle sureti tevzii hakkında Şûrayı Devlet Maliye Dairesinden tanzim ve Meclisi Mahsusu Vükelâdan tezyil olunan mazbata melfuf cetvel ile beraber arz ve takdim olunmuş olmakla olbapta her ne veçhile iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi şerefsudur buyurulur ise mantuku münifi infaz edileceği beyaniyle tezker.

15 rebiyülâhır 1322 ve 16 haziran 1320

İradei seniyeyi mübelliğ hamış

Residei desti tâzim olup Şûrayı Devletin Meclisi Vükelâdan müzeyyel mazbatası ve melfufatiyle beraber manzuru âli buyurulan işbu tezkerei samiyeyi sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı padişahi şerefmütaallik buyurulmuş olmakla olbapta.

27 rebiyülâhur 1322 ve 28 haziran 1320

**No: 13 — 25 safer 1322 tarihli Resmi Damga Kanununun
51 inci maddesinin 2 nci fıkrasının tay ve muafiyat
cetvelinin 54 numaralı fıkrasının tashihi
hakkında iradei seniye**

Meclisi Mahsusu Vükelâ Mazbatası

Damga Kanunu cedidinin bir müddet için tühiri icraatı süfera tarafından talep ve teklif edileceği haber alınarak bundan tevli dedecek mehazir ve müşkülâtan bahisle bir gûna mütalâa dermeyanına meydan verdirmeyecek surette sefaratı ecnebiyenin istihsalı muvafakati lüzumuna dair Maliye Nezaretinden evvel ve âhir sebkeden iş'arat üzerine bilmuhabere Hariciye Nezaretinden varit olup meyanei abidanemizde mütalâa olunan tezkerei cevabiyede kanunu mezkûr nüshaları sefaratı ecnebiyeye gönderilerek kabulü için ve hattâ tefhimat ve tenbiyatı muknia ve müessire ifa edilmiş ve sefaretlerce mezkûr kanunnamenin tebaai ecnebiyeye mütaallik olan elli birinci maddesinin ve muafiyat cetvelinin elli dört numarasında mukayyet menafii hususiyeye taallük etmiyen fıkrasının tay ve ihracı talebinde bulunulacağı haber alınmasına binsen icabı tetkik olunmak üzere bu baptaki itirazlarının iş'arı ve maa-haza mezkûr kanunnamenin esasen kabulünü müş'ir cevap ita eylemeleri yolunda telmihatta bulunulmuş olmasına mebni süferadan ekserisinin işbu kanunnamenin esasen kabulüne müsait ve mütemayil görüldükleri gibi tervici keyfiyete teşebbüs edecekleri istidlâl olunmakla beraber bunun tetkikiyle devleti metbualarından istizan eylemeleri bir müddete mütevakkıf ve mevkii tatbika vaz'ı için tayin olunan müddetin dahi pek kısa olduğundan bu surete muvafakat olunamayacağı cevabı alınmış olduğu gibi Fransa ve Almanya sefaretlerinden bu yolda takrirler alındığı ve diğer sefaretlerden dahi bu mealde tekarir vürut et-

mekte bulunduğu ve binaenaleyh işbu kanunnamenin mevkii icraya vaz'ı zamanının istihsali muvafakatlerine sa'yü gayret edilerek işin arkası alınabilmek üzere iki ay daha temdidi münasip olacağı dermeyan olunmuştur. İş'arat ve izahatı vakiyaya nazaran süfera kanunu mezkûrun tebaai ecebîye hakkında dahi meriyeti ahkâmı için beyanı muvafakate mütemayil olup yalnız elli birinci maddesinin tayyını ve muafiyat cetvelinin elli dört numarasında mukayyet menafii hususiyeye taallük etmiyen fıkrasının tadilini talep edecekleri ve istedikleri müddetin bu bapta tetkikat ve teşebbüsatta bulunmak maksadına müstenit bulunduğu müsteban olup zikrolunan elli birinci maddenin hükmü tabiiyeti ecebîyede bulunan her türlü anonim şirket ve müessesatı maliye ve sınaive ve ticariyeye mütaallik tetkikat idare tarafından tahriren ve umuru müstacelede şifaben vâkı olacak talep üzerine mükellefinin mensup oldukları konsülâtonun bir tercümanı hazır olduğu halde icra kılınacağına ve ikinci defa vukubulacak talep ve davet üzerine tercüman icabetten imtina ederse idare memurlarınca tetkikatı lâzime bilicra iktiza eden mazhata tanzim ve ait olduğu konsülâtoya itisil edileceğine dair ve mezkûr fıkra mazmununu dahi sefarat ile konsoloshanelerin menafii hususiyeye taallük etmiyen ilânatının resmi damgadan mafüviyetine mütaallik olup talebi vâkı dahi elli birinci maddenin tercüman icabetten imtina ederse idare memurlarınca tetkikatı lâzime icra edileceğine dair olan fıkrâi sanienin tayyi ve elli dördüncü numarada mukarrer istisnaatın menafii hususiyeye taallük etmiyen ilânata hasredilmiyerek sefarat ile konsoloshanelerin bilcümle ilânatına teşmili istenilmekte olmasına ve tadilâtı mezkûrenin esasen kabulünde bir beis görülememesine mehni kanunu mezkûrun iki ay müddetle tehiri icraatı gibi malen ve maslahaten mahzurlu görünen bir suretin ihtiyarından ise istenilen tadilâtın icrasıyla zaten mukarrer olduğu üzere kanunu mezkûrun tamamı rami iptidasından itibaren temini meriyeti icabı hal ve menafii Hazinei celîleye daha muvafık görülmüş ve şu kadar ki zikrolunan elli dördüncü numarada murakkam istisnaatın mahakimi osmaniyeye ibraz edilmeyecek ilânat kaydıyla takyidi münasip bulunmuş olmakla ve madde mezkûre ile istisnaatı havi cetvelin elli dördüncü fıkrası o yolda bittadil kanunnamei mezkûrun tadilâtını havi nüshası Hariciye Nezaretinin tezkeresiyle beraber arz ve takdim kılınmış olmakla olbapta ve katibei ahvalde emrû ferman hazreti veliyyülemir efendimizindir.

19 rebiyülâhır 1322 ve 20 haziran 1320

Arz tezkeresi

Damga kanunu cedidinin bir müddet için tehiri icraatı süfera tarafından teklif ve talebedileceği haber alındığından bahisle sefaratı ecnebiyenin istihsali muvafakati lüzumuna dair Maliye Nezareti Celilesinden vâkı olan iş'arat üzerine bilmuhabere Hariciye Nezareti Celilesinden gelen tezkereci covabiye Meclisi Mahsusu Vükelâda ledelkirae cereyan eden müzakerata tevfiikan kaleme alınan mazbata kanunu mezkûrun tadilatını havi nüshası ve melfufiyle beraber arz ve takdim kılınmış olmakla olbapta her ne vehile iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefsudur buyurulur ise mantuku celili infaz edileceği beyaniyle tezkereci senaveri terkim kılındı efendim.

19 rebiyülâhır 1322 ve 20 haziran 1320

İradei seniyei hazreti padişahı mübelliğ hamış

Residei desti tâzîm olup Meclisi Mahsusu Vükelânın mazbatası maruzası ve melfuflarıyla beraber mazbata âli buyu olan iş'arat tezkereci samiyeyi sadaretpenahileri üzerine mezkûre nazrataya hamış teklimiyle dahi tebliğ kılındığı vehile mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefmütaallik buyurulmuş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyyülemrindir.

19 rebiyülâhır 1322 ve 20 haziran 1320

[1] Damga Kanunu ile müzeyyelâtu için bu cildin sahifesine bakınız.

No: 14 — Nafaka dâvalarına dair taşralarda rum Piskoposhanelerince verilip Patrikhanenin tasdikına muhtaç olmayan kararların devairi İcrayeye infazı hakkında İradei Seniye

Şûrayı Devlet Tanzimat Dairesi Mazbatası

Adliye ve Mezahip Nezaretinin Şûrayı Devlete havale buyurulan 20 cemaziyelâhır 1321 tarihli tezkereci Tanzimat Dairesinde kırıntı olundu:

Mealinde Çatalca Piskoposhanesinden nafaka hakkında verilen ka-

rarların mahallî icra dairesince tenfiz edilmemekte olduğundan bahisle olbapta mahalline tebligat icrası Rum Patrikliğinden batakrir istida olunmasına ve mukarreratı ahireyi mutazammın tastir buyurulmuş olan 23 cemaziyelâhır 1308 tarihli emirnamei sâimde nafaka dâvalarının burada Patrikhanede ve taşralarda metropolithanelerde görülmekte olduğu misillü badema dahi taamülü kadime riayet olunması muharrer olarak şu sarahat devairi icraiyyeye tevdi olunacak kararnamelerin ya Patrik veyahut metropolithanelerden verilmiş olmasını müstelzim bulunmasına binaen olbapta mezkûr Patrikliğe tebligatı lâzime bilifa ve ahiren verilen takrirden burada Patrikhanenin rüyet eylemekte olduğu hususâtın taşrada metropolit ve piskoposhanelerde görülmesi Patrikhane Nizamnamesinin cümlei ahkâmından olduğu ve nizamnamede metropolitlerin piskopos namıyla yadedildiği gibi nafaka ve saire hakkında piskoposhanelerden verilen karar ve ilâmların icrası taamülü kadim iktizasından bulunduğu beyaniyle tekrar istida kılınmış olduğundan ve piskoposların bu gibi mukarreratının icrası yolunda taamüle dair Nezaretçe kayıt ve malûmat olmayıp mamafih sureti istida Patrikhane Nizamnamesiyle mukarreratı mezkûrenin tefsirine mütâallik bulunduğundan bahisle icabı halin Şûrayı Devletçe tezekkürü lüzumu dermeyan olunmuştur.

Vakaa şimdîye kadar piskoposhanelerce verilen kararların icra dairelerince mevkii icraya vazolduğuna dair emsal bulunamadığı ve Patrikhanenin imtiyazatı mezhebiyesine mütedair mukarreratı ahireyi mutazammın olan 1308 tarihli emirnamei sâimde nafaka dâvalarının Der-saadet'te Patrikhane ve taşralarda metropolithanelerde görülmekte olduğu misillü badema da taamülü kadimine riayet olunacağı hakkındaki fıkranın sarahatine nazaran icra dairelerine tevdi olunacak kararların Patrik veya metropolithanelerden verilmesi lâzımlı geleceği Nezaretçe dermeyan edilmekte bulunmuş ise de Patrikhane veya metropolithanelerde rüyet edilmekte olan mesalihin derecesi mezuniyeti dâhilinde olanlarını onlara tabi olan piskoposhanelerin de rüyet edebilmesi tabii olmasına göre aynı vazâif ile mükellef olan piskoposlar tarafından verilip Patrikhanenin tasdikına muhtaç olmıyan mukarreratı âdiyenin taşra devairi icraiyesince mevkii icraya vaz'ında beis görülemediğinden olveçhile icrayı iktizasının devairi icraiyyeye tebliğinin ve Patrikhaneye malûmat itasının dahi Nezareti müşarünileyhaya havalesi tezekkür kılındı. Olbapta emrû ferman hazretü menlehülemrindir.

12 safer 1322 ve 15 nisan 1320

Meclisi Mahsusu Vükelânın Mazbatâi Müzeyyeleri

Şûrayı Devlet Tanzimat Dairesinin meyandî bendegânemizde kıraat olunan işbu mazbatasında Rum Patrikhanesinin imniyazatı mezbebiyesine dair mukarreratı ahirede nafaka dâvaları Dersaadetçe Patrikhanelerde ve taşralarca metropolithanelerde görülmekte olduğu misillü hadema da taamülü kadimine riayet olunacağı fıkrası münderiç ise de Patrikhane veya metropolithanelerde rüyet edilmekte olan mesalihin derecei mezuniyeti dâhilinde olanlarını onlara tabi olan piskoposhanelerin de rüyet edebilmesi tabii olmasına göre aynı vazâif ile mükellef olan piskoposlar tarafından verilip Patrikhanenin tasdikına muhtaç olmıyan mukarreratı üdiyenin Patrikliğin istidası veçhile taşra devairi icraiesince mevkii icraya vaz'ında beis olmadığı dermeyan olunmuş ve piskoposlar, metropolitlerin dununda haemri âli nasbolunur, memurini ruhaniyeden bulunmalarından naşi piskoposhanelerin de metropolithaneler misillü haizi salâhiyet olmaları tabii bulunmuş olduğundan bermucibi mazbata nafaka dâvalarına dair taşralarda rum piskoposhanelerince verilip Patrikhanenin tasdikına muhtaç olmıyan kararların taşra devairi icraiesince mevkii icraya vaz'ı zammında ifayı muktezasının ve Rum Patrikhanesine malûmat taşının Adliye ve Mezahip Nazareti Celilesine tehliği tezekkür kılınmakla olbapta ve katıbe ahvalde emrî ferman hazreti veliyülemir efendimizindir.

17 cemaziyelevvel 1322 ve 18 temmuz 1320

Arz tezkeresi

Nafaka dâvalarına dair taşralarda rum piskoposhanelerince verilip Patrikhanenin tasdikına muhtaç olmıyan kararların taşra devairi icraiesince mevkii icraya vaz'ı hakkında Şûrayı Devlet Tanzimat Dairesince kaleme alınıp Meclisi Mahsusu Vükelâdan tezyil olunan mazbata arz ve takdim olunmuş olmakla olbapta her ne veçhile iradei seniyei hazreti hilâfetpenahî şerefsudur buyurulur ise mantuku münifi infaz edileceği beyaniyle.

17 cemaziyelevvel 1322 ve 18 temmuz 1320

İradei seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tazim olup melfufiyle manzuru âli buyurulan işbu tezkeresi sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahî şerefmütaallik buyurulmuş olmakla olbapta.

3 cemaziyelâhır 1322 ve 2 temmuz 1320

No: 15 — Ceraimi şahsiyeden dolayı müstekâ anh rüesayı ruhaniye aleyhindeki deavii cezaiyenin memurini Devlet hakkında cari usule tevfikân mahakimi adliyyede rüyeti hakkında iradei seniye

Meclisi Vükelâ Mazbatası Sureti

Sabık Menlik Metropolitidi Leonidyos Efendi'nin bir darp maddesinden dolayı mahalli bidayet mahkemesince dört mah müddetle hapse mahkûm olduğunu mübeyyin ilâm sureti mumaileyhe lieclittebliğ Dersaadet Rum Patrikliğine gönderilmiş ve Patrikhanece, patriklik ve metropolitlik beratı âlilerinde münderiç fıkraya istinaden rüesayı ruhaniyenin Dersaadet'te muhakemeleri icabedeceğine dair serdü itiraz edilmiş olmasına mebnî olbapta Adliye ve Mezahip Nazaretinden mürsel tezkere üzerine Şûrayı Devlet Tanzimat Dairesinin Mülkiye Dairesinden müzeyyel işbu mazbatası evrakı müteferria ile beraber meyanei bendegâne-mizde kiraat ve mütalâa olundu. Meallerinden müsteban olduğu üzere patriklik ve metropolitlik beratı âlilerinde münderiç olup Patrikhanece işnad olunan fıkrada mevcut hukuka mütaallik her gûna dâva ibaresinin vuzuh ve sarahatine binaen deavii hukukiyye inhisarı ve deavii cezaiyye ademi yümülü derkâr ve dâva evvel ihşan buyurulmuş olan berevatı âliyyede bu makamda muharrer şer'i şerife mütaallik her ne gûna dâva ibaresinin medlûlü de io vaktin usul ve muamelâtınca yine deavii hukukiyyeden ibaret olduğu bedidar olup eğerçi şu sırada deavii hukukiyyenin dahi mahalleri mahakimi aidesinde rüyeti mazbataı mezkûrenin cümlei mündericatından ise de şimdiki halde deavii hukukiyye meselesi mevzuu bahis olmadığından rüesayı ruhaniyyeye aitt deavii cezaiyenin sıfatı memuriyetlerine nazaran memurini Devlet hakkında cari olduğu veçhile Mezahip Nazareti tarafından tahkikatı evveliyeye ikmal ve icra ve Patrikhaneye malûmat ita olunarak bilistizan iradei seniyei cenabı cihanbani şerefmütaallik buyurulduğu halde mütaallik olduğu mahakimi nizamiyyede rüyeti ve Patrikhanece ona göre tebligat icrası hususlarının Nazareti müşarünileyhaya havalesi ve Dahiliyye Nazaretine malûmat itası tezekkür ve tasvip edilmiş olmakla olbapta.

27 cemaziyelevvel 1322 ve 28 temmuz 1320

Arz tezkeresi

Sabık Menlik Metropolitidi Leonidyos Efendinin bir darp maddesinden dolayı mahkûmiyyetine dair mahalli bidayet mahkemesince veri-

len ilâm sureti hakkında Adliye ve Mezahip Nezareti Celilesinin tezkeresi üzerine Şûrayı Devlet Tanzimat ve Mülkiye Dairelerinin Meclisi Mahsusu Vükelâdan müzeyyel mazbatları meflufîleriyle maan arz ve takdim kılınmış olmakla münderecatı hususunda her ne veçhile iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi şerefmütaallâk buyurulur ise mantuku âlîsi infaz olunacağı beyaniyle.

27 cemaziyellevvel 1322 ve 28 temmuz 1320

İradei seniyei mübelliğ hamış

Residei desti tâzim olup Şûrayı Devletin Meclisi Mahsusu Vükelâdan müzeyyel mazbatası maruzasiye manzuru âli buyurulan işbu tezkeresi samiyeyi sadaretpenahileri üzerine mucîbince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefsudur buyurulmuş olmakla olbapta.

5 cemaziyelâhır 1322 ve 4 ağustos 1320

No: 16 — Hamidiye Hicaz Demiryolu Memurin ve Müstahdeminine mahsus Tekâüt Nizamnamesi

16 cemaziyelâhır 1322 ve 15 ağustos 1320

(Mevaddı umumiye)

Madde 1 — Hamidiye Hicaz Demiryolu İdarei Maliye Nezaretinde işbu demiryolu memurin ve müstahdeminine mahsus bir tekaüt sandığı teşkil kılınacaktır.

Madde 2 — İşbu tekaüt sandığı Nezareti müşarünileyha idarei maliyesi muhasebeciliğinin tahtı idaresinde bir heyeti hesabiye canibinden idare olunacak ve her sene Divanı Muhasebata hesap ita kılınacaktır.

BİRİNCİ FASIL

Tekaüdün şerâti

Madde 3 — Hamidiye Hicaz Demiryolunun bilcümle memurin ve müstahdeminini işbu nizamname mucîbince hakkı tekaüde nail olur ve bunlardan vefat edenlerin eytam ve eramiline maaş tahsis edilir. Ancak yevmiye ile kullanılan amele ve saire müstesna olduğu gibi mu-

vakkaten istihdam olunan memurun dahi kendi talep ve istidaliyle aidat ita etmedikçe hakkı tekaütten istifade edemezler.

Madde 4 — Bir memurun hakkı tekaütten istifade edebilmesi için Hamidiye Hicaz Demiryolunda yirmi yaşından itibaren yirmi sene muvazzaf olarak hizmet etmiş olması şarttır.

Madde 5 — Memurun ve müstahdeminden biri mükellef olduğu vazifeyi ifa sebebiyle badema demiryolu hidematında kullanılamıyacak derecede alil ve sakat olursa müddeti hizmeti yirmi seneyi ikmal etsin etmesin fevkalâde tekaüde müstahak olur.

Madde 6 — Bilâ mezuniyet hizmeti ecnebiyeye giren veyahut müebbeden rütbe ve memuriyetten ve hukuku medeniyeden iskat ile mahkûm olanlar hakkı tekaüde nail olamaz. Şu kadar ki mahkûminin vefatından sonra ailelerine maaş tahsis olunur.

İKİNCİ FASIL

Tekaüt maaşının sureti tahsisi ve miktarı

Madde 7 — Tekaut maaşı iki nevi olup birisi müddeti malûme hizmet ve diğeri malûliyet mukabili tahsis edilir.

Madde 8 — Hizmet mukabili tekaüde müstahak olanların en sonra bulunduğu memuriyet ve hizmetten infikâki ve henüz müstahdem ise istidası tarihinden itibaren geriye doğru on senelik memuriyet ve hizmeti maaşı toplanılıp hasılından üçrünün on ikide birinin yüzde ellisi şehri tekaüt maaşı olmak üzere tahsis olunur ve eğerçi tekaüde müstahak olanların en sonra müstahdem buldukları zamandan geriye doğru on sene alettevali memuriyette bulunmamış iseler sırasıyle daha geri seneler maaşları dahili hesap edilerek mutlaka on senelik maaşlarının miktarı tâyin olunduktan sonra tekaüt maaşı tahsis edilir ve bunların yirmi seneden ziyade geçirdikleri senelerin beheri için yirmi senede nail olacakları maaşın yirmide biri maaşı mezkûra zam olunup bu hesap üzere otuz sene hizmet etmiş bir memura tekaüt maaşı olarak on senelik maaşı yekûnundan üçrünün on ikide birinin yüzde yetmiş beşi tahsis edilmiş olur ve otuz seneden ziyade müddet için bir şey verilmeyip yine otuz senelik maaş tahsis kılınır. Eğer yirmi sene hizmet etmiş olan bir memurun nizamem istihkakı yüz kuruştan dun ise tamam yüz ve otuz sene hizmet etmiş bir memurun istihkakı yüz elli kuruştan noksan ise yüz elli kuruşa iblâğ edilip bu miktarlardan dun tekaüt maaşı tahsis olunmaz.

Madde 9 — Fevkalâde tekaüde müstahak olanlar mükellef olduğu vazifeyi ifa sebebiyle aharın ianesine muhtaç olacak derecede cismen malûl ve sakat olmuş ise son memuriyet ve hizmeti maaşının nisfî miktar maaş ile tekaüt edilir. Cismen aharın ianesine mühtaç olmayıp fakat demiryolu hidematının gayri hidematı ifaya kudreti bulunacak derecede malûl olanlara son memuriyeti hizmeti maaşının rub'u ve müddeti hizmeti on seneyi tecavüz etmiş ise sülüsü miktar maaş tahsisıyla tekaüt edilir.

Madde 10 — Mütেকaidinden birisi tekrar Hamidiye Hicaz Demiryolunda memur ve istihdam edilirse kemafissabık aidat itasıyle mükellef olur. Şayet yine memuriyetinden çekilirse ilk tekaüt maaşını ahze hakkı olup ondan ziyade bir şey talep ve istida edemez.

Madde 11 — Demiryolu memurin ve müstahdeminden infisali vukubulup da tekrar istihdam edilenlerin müddeti mazuliyeti iki seneyi tecavüz etmemiş ise nisfî tekaüde mahsubedilir. Ondan ziyadesi dahili hesap olmaz.

Madde 12 — Mütahakkı tekaüt olanların icrayı tekaüdü eğer muvazzaf ise maaşının kat'ı ve değil ise istidanamesi üzerine Dersaadet'te Hamidiye Hicaz Demiryolu İdarei Maliye Nezareti canibinden ve taşrada memuru muameleyhin bulunduğu mevkiin en büyük demiryolu memuru tarafından icra olunacak ilk muameleden itibar olunur.

Madde 13 — Memurinin tekaüdü Hamidiye Hicaz Demiryolu İdarei Maliye Nezareti canibinden icra kılınıp şehri beş yüz kuruştan ziyade tekaüt maaşı tahsisi icabedenlerin maaşları bilistizan şerefsudur buyurulacak iradei seniyei hazreti padişahi üzerine tahsis olunur. Tekaut muamelesi tarihi istidadan itibaren üç ay zarfında ifa ve ikmal edileceği gibi tahtı muhakemede bulunanların İberaatine karar verilmeksizin tekaüt muameleleri icra edilmez.

Madde 14 — Tekaude kesbi istihkak etmeksizin azledilen veya istifayiyen demiryolu memurini müstahdemini müddeti hizmetlerinde mahkûm olmamışlar ise iptidayı memuriyetlerinden tarihi azil veya istifalarına değin maaşlarından yüzde beş hesabıyla sandığa ne miktar akçe vermişler ise onun nisfî miktarı kendilerine mükâfatı nakdiye ita olunur.

Madde 15 — Hamidiye Hicaz Demiryolu memurin ve müstahdemin ve mazulin ve mütেকaidininden vefat edenlerin eytam ve eramiline memurini Mülkiye Tekaut Kararnamesinde munderiç usul ve miktar veç-

hile maaş tayin ve tahsis edilir. Ancak müteveffanın müddeti hizmeti on seneden duri ise müstahakki maaş olan eytama madde sabıkada gösterilen nispet dairesinde mükâfatı nakdiye ita kılınır.

ÜÇÜNCÜ FASIL.

Tekaüt Sandığı sermayesi

Madde 16 - Tekaüt sandığı sermayesi:

Ervelen - Bu sandıktan istifade edecek olan memurin ve müstahdemnin maaşlarından şehri yüzde beş hesabıyla icra olunacak tevkifatın.

Saniyen - Müceddeden memuriyet ve hizmete dahil olacıklara tahsis kılınacak maaşların ilk aylığının nisfından.

Salisen - Memurin ve müstahdemnin maaşlarına zammolunan miktarın bir defa olmak üzere tamamından.

Rabian - Demiryollar Zabıtası Nizamnamesi mucibince ahiz ve istifa olunacak cezayı nakdilerden.

Hamisen - Mebaliği hasılanın irbahiyle nemasından ibarettir.

Madde 17 — İşbu nizamnamenin neşrinden mukaddem demiryolu memuriyet ve hizmetine dahil olup da bu nizamname mucibince tekaüt aidatı itasıyla mükellef bulunanlar tarihi memuriyetinden nizamnamenin zamanı neşrine kadar gûzar eden müdde, zarfında almış oldukları maaşlardan her kaç kuruş aidat ita etmeleri lâzımgeliyorsa badema işliyecek maaşlarından yüzde iki hesabıyla bittevkif tahsil olunacaktır.

Madde 18 -- Sandık sermayesinden perakende suretiyle akçe ikrazı kat'a caiz olmayıp Hamidiye Hicaz Demiryolu İdarei Maliyesi Nezaretiyle Ziraat Bankası Müdiriyeti Umumiyesi beyminde kararlaştırılacak şerait ve münasip miktar faiz ile Ziraat Bankasına bilita tenmiye olunacak ve Nezaretle banka arasında hesabı cari açılacaktır.

Madde 19 -- Tekaüt aidatını vaktü zamaniyle tevkif etmeyenler yahut hadettahsil Ziraat Bankasına tevdi etmeyip başka yerde sarfeyliyenlerden tevkif etmedikleri veya sarfeyledikleri mebaliğ ma faiz ahzolunacağı gibi kanunen dahi mesul tutulacaktır.

Hâtıme

Madde 20 -- Hamidiye Hicaz Demiryolu İdarei Maliyesi Nezareti işbu nizamnamenin icrasına memurdur.

No: 17 — 1299 senesi nihayetine kadar olan bakaya ve matlubatı emiriyenin affı hakkındaki müsaadenin dairei şümulüne dair iradei seniye

Mazbatai maruza

Adliye Nezaretinden bilvürut heyeti bendegânemizde kıraat olunan tezkerede bin iki yüz doksan dokuz senesi nihayetine kadar olan bakaya ve matlubatı emiriyenin affıyla Hazinei Celile ve Vilâyatı Şahanece terkini kayıtları şerefsudur buyurulan iradei seniyei cenabı hilâfetpenabi muktezayı âlisinden olup ancak emlâk ile tahtı teminde bulunan matlubatı Hazinenin terkini kaydı lâzım gelmiyeceğinden mahcuz olan emlâkin hacizleri fekkettirilmeyerek matlubatı mezkûrenin alelûsul istihsal esbabı istifası meclisi bendegânemiz ve kayıtları terkin olunacak matlubatın ukuatan mütevellit alacaklara taallûku olmamasından naşı âşarın emaneten idare olunduğu müddete ait bakaya ile emlâk ve temettü vergisi ve ağnam rûsumu gibi mükellefin zimmetinde olan matlubatın terkini kaydıyla bundan maada matlubatı Hazinenin istihsal esbabı istifası Şûrayı Devlet kararıyle tebliğ ve iş'ar olunmuş ve keyfiyet icabedenlere tamimen bildirilmiş ise de Hazinei Celilenin affa dahil olmıyan zimematın tahsili istifası hususunda ikame etmekte olduğu daavi ahiren üttihaz olunan mukarreratın iradei seniyei hazreti cihanbaniye iktiran etmemiş olması cihetiyle mahakimce reddedilmekte ve bu sureti muamele Mahkemei Temyizce dahi tasdik olunmakta olduğundan bu bapta iktiza eden iradei seniyei cenabı padişahinin istihsali lüzumu dermeyan olunmuş ve emlâk ile tahtı temine alınan ve terkini kayıtları iktiza edeceği beyan ve tadad edileu alacakların maadası bulunan matlubatı Hazinenin tahsili lâzimedden bulunmuş olduğundan mahakimce ona göre muamele olunmasının Nezareti Müşarünileyhaya tebliği tezekkür ve tensip ve tezkereî mephuse leffen arz ve takdim kılınmış olmakla olbapta ve katibei ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemir efendimizdir.

6 rebiyülevvel 1322

Arz tezkeresi

Bin iki yüz doksan dokuz senesi nihayetine kadar olan bakaya ve matlubatı emiriyenin affıyla Hazinei Celile ve Vilâyatı Şahanece terkini kayıtları bilietizan şerefsudur buyurulan iradei seniyei hazreti cihan-

bani muktezayı âlisinden olup kayıtları terkin olunacak matlubatın ukuttan mütevellit alacaklara taallûku olmamasından naşi âşarın emaneten idare olduğu müddete ait bakaya ile emlâk ve temettü vergisi ve ağnam rüsumu gibi mükellefin zimmetinde olan matlubatın kayıtları bitterkin bundan maada matlubatı Hazinenin istifası zımında Hazinece ikame olunan daavinin mahakimce istımaı lâzım geleceğine dair Adliye Nezareti Celilesinin tezkeresi üzerine Meclisi Mahsusu Vükelâdan kaleme alınan mazbata 6 rebiyülevvel 1322 tarihinde bu tezkere senaveri arzı huzuru âli kılınmıştı. Keyfiyet Nezareti Müşarünileyhadan takip ve sual olunmakta bulunmuş ve mazbataı mezkûrenin sureti arz ve takdim olunmuş olmakla olbapta her ne veçhile iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefsünuh ve sudur buyurulur ise mantuku münifi infaz edileceği beyaniyle tezkere senaveri terkim kılındı efendim.

24 cemaziyelevvel 1322 ve 25 temmuz 1320

Iradei seniyei mübelliğ hamış

Residei desti tâzım olup melfufiyle manzuru âli buyurulan işbu tezkere sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefmütaallik buyurulmuş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülemdir.

10 recep 1322 ve 7 eylül 1320

No: 18 — Dersaadet - Köstence kablosu imtiyaz mukavelenamesiyle El Arışe kadar temdit edilecek hat hakkında Mukavelename

27 recep 1322 ve 24 eylül 1320

Dersaadet ile Köstence arasında temdit olunacak kablonun imtiyaz şeraitini havi Mukavelename

Madde I — Hükümeti Seniye Dersaadet'le Romanya arasında temdit olunacak tahtelbahır doğruca bir telgraf kablosunun Memaliki Şahanede karaya çıkarılmak hakkını sahibi imtiyaza şeraiti âtiye ile ita buyurur.

Madde 2 — İşbu tahtelbahir telgraf kablosunun noktai iptidaiyesi Romanya'da bulunacak ve noktai intihaiyesi Memaliki Şahanenin Bahri Siyahta kâin Rumeli sahilinde ve Kilyos kurbünde olacak ve Telgraf Nezareti tarafından icabatı fenniyyeye muvafık olarak gösterilecek bir mahalde karaya çıkarılacaktır. Oradan Nezaretçe gösterilecek güzengâhtan sahibi imtiyaz tarafından fennî bir memur bulundurulmak suretiyle yine Nezaret müstahdemini marifetiyle berren fevkalârz bir iltisak hattı temdidıyla Beyoğlu Merkezine raptedilecektir. İşbu hattı «berri» nin inşasına muhtazî tellerle edevat ve masarifi inşaiye ve amele yevmiyesi bittabi sahibi imtiyaz tarafından tedanik ve tesviye kılınacaktır. Canibi Nezaretten bu işte istihdam edilecek çavuşlarla memurinin yevmiye ve masarifi zaruriyeleri sahibi imtiyaz tarafından tesviye olunacaktır.

Madde 3 — Tahtelbahir kablo ile berren temdit edilecek iltisak hattı şimdilik yalnız bir nâkili hâmil olacak ve merbut varakada muharrer şeraiti fenniye mucibince en mükemmel bir usule tevfiikan inşa olunacaktır. Muhaberatın bir kat daha tesrii için nâkiller adedinin tezyidi lüzumu saltanatı seniyece tahakkuk eylediği takdirde ve bu lüzum hissolundukça sahibi imtiyaz nâkillerin adedini tezyide mecbur olacaktır.

Madde 4 — Tahtelbahir telgraf kablosunun idaresi kendi memur ve müstahdemini Beyoğlu Merkezinde bulunduracaktır. Fakat kablo vasıtasıyla teati olunacak telgrafnamelerin kabul ve tevzii muamelâtı münhasıran saltanatı seniye memurları vasıtasıyla icra kılınacaktır. Yalnız bir müdür ile icabı halinde onun yerine kaim olacak memurdan maada Kablo İdaresinin muhabere memurlarıyla sair bilcümle müstahdemini tebaai Devleti Aliyeden olacak ve bunların intihap ve tayini Telgraf Nezaretinin inzımanı rey ve muvafakatine muallâk bulunacak ve Telgraf ve Posta Nezaretince lüzum gösterildiği halde tehdil edilecektir.

Madde 5 — Mezkûr kablo ile iltisak hattının ve merkezin tesisi için lüzum olacak eşya ve edevatı telgrafiye yalnız bir defaya mahsus olmak üzere resmi gümrükten muaf olup bundan maada getirtilecek eşya ve edevatı telgrafiye bilâ istisna resmi gümrüğe tabi olacaktır.

Madde 6 — Tahtelbahir kablo ile berri fevkalârz iltisak hattının tamir ve icabı halinde tehdidi masarifi Kablo İdaresine ait olacaktır.

Madde 7 — Bu kablo ile teati olunacak muhaberatı telgrafiye tarifesiyle bu muhaberatın Devleti Aliyenin hissei ücreti hakkında Hükümeti Seniye ile sahibi imtiyaz beyninde bilittifak tadilât icra olun-

madıkça marüzükir tarife ve hissei ücurat telgraf mukavelenamei umumiysiyle nizamnamesinin ahkâmı esasına müsteniden tertip ve tâyin edilecektir.

Madde 8 — Hükümeti Seniye ahvali fevkalâde ilcaatiyle lüzum gördüğü halde Kablo İdaresinin istihdam eylediği müdür ve muhabere memurlarını çıkarıp kabloyu sahibi imtiyaz hesabına olarak muvakkaten nezaret memurları vasıtasıyla işletmek hakkını haiz olacaktır. Bu takdirde sahibi imtiyaz kablo merkezinde kablonun ahval ve şeraiti fenniyesini muhafaza ve mesuliyeti deruhte etmek üzere bir fen memuru bulunduracaktır.

Madde 9 — Nezaretle sahibi imtiyaz beyninde usulü muhasebe ile kat'î hesabatta ve kablonun işletilmesi ve ledelhace kabloyu (izole) ederek muhaberei telgrafiyenin tatili umurunda ve bileümle muamelâtı saireden 22 temmuz 1875 tarihinde Petresburg'ta münâkit Telgraf Mukavelenamesiyle bunun tatbikatına dair olan nizamname ve zeyilleri ve âtiyen bunlarca icra olunacak tadilat ahkâmı meriyülcra tutulacaktır.

Madde 10 — Posta ve Telgraf Nezaretiyle Kablo İdaresinin muamelâtına ait muhaberatı meccanen keside kılınacaktır.

Madde 11 — Müddeti imtiyaziye hattın işlemeğe başladığı tarihten itibaren otuz sene olacaktır. Bu otuz sene müddet zarfında Hükümeti Seniye Romanya ile Memaliki Şahanenin Bahri Siyabta kâin Rumeli sahili beyninde tabtelbahir diğer bir telgraf kablosu vaz'ı için ahara imtiyaz ita etmemeği taahhüt eyler.

Madde 12 — Sahibi imtiyaz ahvali mücbire müstesna olarak işbu mukavelename ahkâmına muhalif harekette bulunduğunu veya kendisini mesul addetirecek esbaptan naşi kabloyu bir sene muattal bıraktığı veyahut Romanya Hükümeti tarafından Kablo İdaresine verilen imtiyaz nez'edildiği takdirde işbu imtiyaz sahibi imtiyazın zarar ve ziyân talebine hakkı olmaksızın Hükümeti Seniyece hükümden iskât olacaktır.

Madde 13 — On birinci maddede tâyin olunduğu veçhile imtiyazın müddeti olan otuz senenin inkızasında Hükümeti seniyenin kablo nisfını ve hattı berriyi ve kumpanyaya ait olup Beyoğlu Merkezi derununda bulunan âlât ve edevatı telgrafiyeyi ma teferruat o vakitki kıymetlerine göre iştirâ etmek hakkını haiz olacaktır. Beynettarafeyn itilâf hasıl olmadığı takdirde semeni mebi tarafeyn canibinden mansup ehli hibre tarafından tâyin edilecektir. Ancak sahibi imtiyaz şeraiti imtiyaziyeği hakkıyla ifa emniş bulunur ve hattın işletilmesi ahâr kimseye

ihalesi Hükümeti Seniyece arzu buyurulacak olursa sahibi imtiyaz kabloyu hilâfî fak râyîn edilecek şeraitle işlemekte devam edebilecektir. Hükümeti Seniye imtiyazı tezditten feragatle kablonun Devletçe işletilmesini münasip görürse bu hak kendisine mahfuzdur. Maamafih Hükümeti Seniye imtiyazı ahar kimseye ihaleye karar verildiği halde sahibi imtiyaz şeraiti cedidenin kabul veya reddi hakkındaki kararını iki ay zarfında bildirecek ve şeraiti mütesaviye ile hakkı rüçhamı haiz olacaktır.

Madde 14 — İşbu Kablo İdaresi işbu mukavelenameye mütâallik mesailde Devleti Aliyonin kavanin ve nizamatı hazıra ve âtiyesine tabi olacaktır.

Telgraf Nezaretiyle Kablo İdaresi beyninde işbu mukavelenameden imbias edebilecek ihtilâfat doğrudan doğruya Şûrayı Devletçe tetkik ve faslı hasm buyurulacaktır. Şûrayı Müşarimileyhaca bu bapta verilecek karar katî olacaktır.

Madde 15 — Sahibi imtiyaz olbapta iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi istihsal olunmadıkça işbu imtiyazını ahara asla ve kat'a devir ve fûruht edenmeyeceği gibi kablonun hiç bir suretle yeddi ahara geçmesine müsaade etmemegi taahhüt eyler. Her ne suretle olursa olsun kablo hilâ mezuniyet yeddi ahara geçerse Hükümeti Seniye bu bapta bir gûna tazminata mecbur olmaksızın işletmeği menedecektir. Sahibi imtiyaz Hükümeti Seniyenin muvafakati munzam olmadıkça kablonun veya bunun bir kısmının hakkı tasarrufunu gerek meccanen ve gerek bir bedel mukabilinde Romanya Hükümetine veyahut diğer bir devlete devir ve ferağ etmemeyi taahhüt eyler.

Madde 16 — Berren fevkalârz bir iltisak hattının temdidiiyle Payıtahtı Saltanatı Seniyece rabtolunacak olan işbu kablonun muamelât ve muhaberatı Beyoğlu Telgrafhanesinde irae olunacak mahalde icra edebilecektir. Nezaret kablonun muamelât ve muhaberatını ve muhabere odasıyle telgraf makinelerini her zaman teftişe salâhiyettar olacak ve işbu teftiş sureti daimede ifa edilebilmek üzere münasip gördüğü surette Beyoğlu Merkez müdürü ve muavinleri bu vazifeyi ifaya memur edilebilecektir.

Kablo İdaresi mezkûr telgrafhanede işgal edeceği mahal nisbetinde icarei umumiyeye iştirak edecektir.

Madde 17 — İşbu kablo Memaliki Şahane ve Romanya'da karaya çıktığı noktalar arasında doğrudan doğruya mümtet olup güzergâhta hiç bir noktada karaya çıkarılamıyacaktır.

Madde 18 — Kablonun tesisi için Romanya Hükümetinin istihsali müsaadesi sahibi imtiyaza racidir. Şeraiti hazıranın sahibi imtiyaz tarafından kabulünden itibaren iki ay müddet zarfında sahibi imtiyaz Dersaadet'le Köstence beyinde mümtet tahtelbahir bir kabloyu Romanya toprağında karaya çıkartmak hakkını haiz olduğuna dair Hükümeti Seniyeeye bir delil ibraz eyliyecektir. Kabloya mütaallik mukavelenamenin mer'iyeti ahkâmına dair iradei seniyei hazreti padişahi ancak sahibi imtiyaz kabloyu Romanya'da karaya çıkartmak hususundaki hakkını ispat ettikten sonra şerefsudur buyurulacaktır. Şayet müddeti mezkûre hitamında sahibi imtiyaz kabloyu Romanya'da karaya çıkartmak hususundaki hakkını ispat etmediği halde şeraiti hazıranın mumailiyh tarafından kabulü bihakkın hükümsüz addolunacaktır. Sahibi imtiyaz tarihi imzadan itibaren bir sene zarfında inşaatı ikmal ve muhabereye mübaşeret etmeyi taahhüt eder. Şayet bu müddetin inkızasında sahibi imtiyaz kabloyu tesis etmez ve muhabereye başlamazsa imtiyaz mefsuh addolunacak ve mukavelenamenin imzasından mukaddem teminat makamında Bankı Osmaniye tevdi edilmiş olan elli bin frank Hükümeti Seniyeeye ait bulunacaktır.

İşbu mukavelename nüshateyn olarak Dersaadet'te tanzim olunmuştur.

9 teşrinievvel 1904

İmza

İmza

El Arış kadar temdidedilecek hat hakkındaki Mukavelename

Madde 1 — Sahibi imtiyaz Mısır'a gönderilecek olan ve mürsilleri tarafından hangi tarik ile irsal olunacağı tayin ve tasrih kılınmadığı halde Almanya Posta ve Telgraf İdaresince istenildiği gibi sevkedilen telgrafnamelerin Köstence - Dersaadet - El Arış hattıyla naklini Almanya Posta ve Telgraf İdaresinden istihsal etmeyi taahhüt eyler ve şu şartla ki telgrafnameler bu hat ile diğer hutut derecesinde sürat ve selâmetle irsal olunmak ve bunlardan lâalettayin diğer bir hat için istifa olunan en dun ücretten fazla bir ücret istifa edilmemek lâzımgelir. Diğer bir hattan istifa olunan en dun ücretçe tenzilât icra olduğunda takdirde Hükümeti Seniye alâkadar olan telgraf idareleri canibinden buna bir nispet üzere iştirak edilmek şartıyla (El Arış) hattından istifa

olunan resimden buna muadil tenzilât icrasına muvafakat buyuracaktır. Telgrafnamelerin nakil ve irsalince matlup olan sürat ve selâmetin temini için şurası kararlaştırılmıştır ki evvelâ El Arış hattından transît suretiyle naklolunan telgrafname hakkı teftişin icrasından naşi tekrar irsallerince Dersaadet'te tebhürata duçar olmayacaklar ve Köstence-Dersaadet hattı makinelerinden «Dersaadet - El Arış» hattı makinelerine ve bilmukabele «Dersaadet - El Arış» hattı makinelerinden «Köstence - Dersaadet» hattı makinelerine nakil ve imrarları Beyoğlu Merkezinde sürati mümkün ile icra olunacaktır. Saniyen «Dersaadet - El Arış» hattında bozukluk zuhuru halinde Köstenceden alınan telgrafnameler Beyoğlu Merkezine ve oradan da tebhürata mahal verilmeksizin gerek Hükümeti Seniye'ye ait diğer kara hututiyle ve gerek «Estern Telgraf» Kumpanyası kablolarıyla irsal olunacaktır.

Madde 2 — Hükümeti Seniye «El Arış» hattı hizmetinin bilcümle ihtiyacatına muvafık olması için tedabiri lâzimeye tevessül buyuracaktır. Bu maksada mebnî evvelâ Dersaadet ile El Arış beynine üç milimetre kutrunda tunçtan bir tel vaz'olunacaktır «Dersaadet - Köstence» kablo-siyle vürut edip Mısır'a ve Mısır'ın ötesine mahsus olan ve bilmukabele Mısır ile Mısır'ın ötesinden vürut edip «Dersaadet - Köstence» kablosuna mahsus olan muhaberati saireye takdimen ve birinci maddenin (saniyen) işaretli fıkrasında musarrah bozukluklar müstesna olmak üzere münhasıran mezkûr tel ile nakil ve irsal olunacaktır.

Saniyen - Beyoğlu Merkezinde «Köstence - Dersaadet» hattı noktai intihaiyesi «Dersaadet - El Arış» hattının nâkili cedidi noktai intihaiyesine o derece takrip edilecektir ki iki hattın birinden diğerine geçen telgrafnameler derhal ve elden ele teati olunacaktır.

Salisen - Hükümeti Seniye ile «Dersaadet - Köstence» Kablo İdaresi beyninde bilittifak hattı cedid hizmet için ledelhace doğrudan doğruya Bükreşten Dersaadet'in ötesinde vâkı telgraf merakiziyle icrayı muhaberata müsait olacak âlât ve edevat intihap olunacaktır.

Rabian - Hükümeti Seniye «El Arış» hattı nâkili cedidinin muhaberati kesireye elverişli ve kezalik tercihan beynelmülel muhaberati hizmetine mahsus doğru bir tel ile Mısır cihetinde de devam etmesini lieclilistihsal Hıdiviyeti Mısriye nezdinde teşebbüsâtı lâzime icra buyuracaktır.

Madde 3 — Sahibi imtiyaz Posta ve Telgraf Nezareti Aliyesine nâkili cedidin imaliyle (izolâtörler) ve saire dahil olduğu halde hattın

güzergâhı üzerine vaz'î masarifi için âtiyüzzikir şeraitle dört yüz bin franka kadar avans edecektir.

Evvelâ - Tel ile (izolâtör) ler ve sairinin evsafi fenniyesi Posta ve Telgraf Nezareti Aliyesi şartnamei umumisinde musarrah evsafa muvafık olacaktır.

Saniyen - Tel ve (izolâtör) le sair sahibi imtiyaz tarafından irac olunacak birinci derece fabrikalardan biri tarafından ihzar olunacaktır. Tedarik olunacak eşya fiyatınca Posta ve Telgraf Nezareti Aliyesiyle fabrika arasında itilâf hâsıl olamadığı surette fiyat Nezareti Müşarünileyhanın 1900 ve 1901 ve 1902 seneleri mubayaatının aynı cins eşya fiyatının haddi vasatîsi üzerine takarrür edecektir.

Salisen - Posta ve Telgraf Nezareti Aliyesi alât ve edevatın imalâtını kendi memurin ve müstahdemini marifetiyle teftiş etmek salâhiyetini haiz olacaktır.

Rabian - Avansın tediyatı masarifiin mecmuu Posta ve Telgraf Nezareti Aliyesince tâyin olunduktan sonra ameliatı inşaîyenin terakîsi nispetinde peyderpey icra olunacaktır. Teslimat Posta ve Telgraf Nezareti Aliyesince kabul olunur olunmaz alât ve edevatın bedeli sahibi imtiyaz tarafından avans akçesine mahsuben doğrudan doğruya fabrika tesviye edilebilecektir.

Hamisen - Tel ile (izolâtör) ler ve sairinin teslimatı «Dersaadet - Köstence» kahlosunun vaz'ından sonra nihayet üç ay zarfında icra olunmak lâzımgelip aksi takdirde tâyin olunacak münasip bir cezayı nakdî ahzedilecektir.

Sadisen - Avans akçesine senevi yüzde dört faiz yürütülecek ve yirmi beş senelik bir müddet zarfında amortisman ile faizi kapatmaya kâfi bir taksiti senevi ile resûlmali tediyeye olunacaktır. Taksiti senevi bilittifak kararlaştırılacak bir zamanda ve altı ayda bir tesviye olunacaktır. Bakaya yüzde dört faiz yürütülecektir. Hükümeti Seniye amortisman miktarını tezyit etmek ve peşinen tediyat icra eylemek hakkını muhafaza buyurur.

Sabian - Posta ve Telgraf Nezareti Aliyesi «Dersaadet - El Arış» hattıyla bu hatta vaz'olunan nâkili cedidi hüsnü halde muhafaza edecek ve bozulduğu takdirde sür'atî mümkününe ile yeniden tesis eyleyecektir.

Saminen - Avans faizi ile amortismanı nâkili cedit varidatı gayri sâfiyesinin ilk kalem deynini teşkil edecek ve bu suretle varidatı mezkûre evvel beevvel ve bilhassa altı aylık tediyat tekasitine tahsis kılı-

nacaktır. Bu varîdat kifayet etmediği takdirde sahibi imtiyaz avansın faiziyle amortismanından dolayı matlubu olan meblâğı kablo hesabına ithal ettirmek hakkını haiz olacaktır.

Madde 4 — Hükümeti Seniyenin muhaberatı resmîyesi kablo güzergâhında yüzde elli tenzilâtta müstefk olacaktır.

Madde 5 — Evvelâ Köstence kablosu vasıtasıyla bir taraftan Rumeli vilâyatı şahanesi diğer taraftan Romanya ve Avusturya - Macaristan arasında teati olunan muhaberat için Memaliki Şahane de istifa olunan ücreti intihaiye tarafeyn kara hututu âliyesinde işbu muhaberat için istifa olunan ücrete müsavi olacaktır.

Seniyen - Teati olunan muhaberat için Memaliki Şahane de alınacak transit ücreti

a) El Arış tarikiyle Almanya ve Mısır beyninde kelime başına doksan beş santim

b) «Dersaadet - El Arış» hattı bozulup ta Mısır'a mahsus telgrafnameler «Eastern Telgraf» Kumpanyası kabloları vasıtasıyla irsal olduğu zaman Hükümeti Seniye bu hattın ahalice El Arış hattından daha masraflı olmaması esbabını istikmal buyuracaktır.

Salisen - Posta ve Telgraf Nezareti Aliyesi sahibi imtiyaza :

a) Rumeli Vilâyatı Şahanesiyle Romanya beyninde teati olunan muhaberat için kelime başına 35 santim

b) Memaliki Şahane ile Almanya beyninde teati olunan muhaberat için kelime başına on santim

c) Bir taraftan Memaliki Şahane ve diğer taraftan Belçika ve Danimarka ve Lüksemburg ve Norveç ve Felemenk ve İsveç memaliki beyninde teati olunan muhaberat için kelime başına on santim ikramiye verecektir.

(a), (b), (c) işaretli fıkralarda musarrah ikramiyeler Devleti Aliyenin ücreti intihaiyesinden alınacaktır.

Madde 6 — Köstence kablosu hattı Posta ve Telgraf Nezareti Aliyesince kendi hututu hariç olmak üzere Romanya ve Almanya ile olan muhaberat için başlıca tarik makamında ad ve itibar olunacak ve diğer taraftan Nezareti Müşarünileyha Mısır'a mahsus olup istediği gibi sevk ve irsalinde muhtar bulunduğu telgrafnameleri «Dersaadet - El Arış» hattı nakili cedidiyle irsal eyliyecektir.

Madde 7 — İşbu mukavelename Köstence kablosu imtiyazı sahibi imtiyaz tarafından katıyen istihsal olunacağı gündün itibaren meriyülic-
ra olacaktır. Maamafih beşinci maddenin (salisen) işaretli (c) fıkrasının
ahkâmı ancak yeni telin Dersaadet'te tesliminden üç ay sonra kesbi
meriyet edecektir.

İşbu mukavelename nüshateyn olarak Dersaadet'te tanzim olun-
muştur.

9 teşrinievvel 1904

İmza

İmza

**No: 19 — Islahı umuru maliye için teşkil buyurulan Komisyonu
Âlinin vezaifini havi Talimat**

3 şaban 1322 've 29 eylül 1320

Madde 1 — Gelecek bin üç yüz yirmi bir senei maliyesi için senenin
hulûlünden evvel mütevazın bir bütçe tanzimi zımnında şimdiden icrayı
tekkikat ve müzakerat ile taklîli masarifat ve tanzim ve tezyidi varidat
esbabı mütalâa olunarak mukarreratı vakta atebî ulyayı mülûkâneye
arzolunacak ve bu suretle tasdikı âliye iktiran edecek bütçenin mahfu-
ziyet ahkâmına dikkat ve nezaret kılınacaktır.

Madde 2 — Badezin maaşatı zatiye münhalâtının nısfı hazine
manda edilerek diğeri nısfı tahsisatı atiyeye karşılık tutulacak ise de
işbu tahsisatı atiyenin dahi sureti tahsisi ve nezaretler maiyetlerinde bu-
lunan memuriyetlerce münhalât ve tebeddülât vukuunda o memuriyetin
lüzumu ve maaşının miktarı Komisyonu Âlinin takdir ve tasdikına ha-
vale edilecektir.

Madde 3 — İşbu üç yüz yirmi senesi nihayetine değin idarei masa-
rifat için devair ve vilâyat ile bilmuhabere tedabiri lâzıme ittihaz olu-
nacaktır.

Madde 4 — Devletçe bir muameleci maliye icrası lâzımgeldikte ev-
vel emirde Komisyonu Âlide tetebbu olunarak badehu verilecek karara
göre Meclisi Mahsusu Vükelâda müzakere olunacaktır.

Madde 5 — Tahsisatı muvazenei umumiyeye dâhil bulunan devair
bir hafta zarfındaki varidatıyla tediyatının enva ve mekadirini her pa-

zartesi günleri muhasebeden musaddak ve memhur bir pusla ile Komisyonu Âliye bildirecek ve Maliye Nezaretince ve devairi askeriye haftalıkları mürettep olan dairelerce mürettebatı askeriye tediyatı tediyatı saireye tercih olunacaktır.

Madde 6 — Vilâyetlerde bir hafta zarfında vukubulan tahsilâtın ve lâzımüttekiye masarifat ile havalâtı askeriye için itası iktıza eden mebalîğin enva ve mekadirini havi pazartesi günleri Komisyonu Âliye vasıl olmak üzere telgraf keşide olunacak ve Komisyonu Âliden verilecek mezuniyet üzerine icrayı tediyat kılınacaktır.

Madde 7 — Şahıs üzerine havale itası ve bir sene malından geçen sene masrafına akçe tediyesi memnuiyetleri teyid olunmuştur.

Madde 8 — Memnuiyet hilâfında ve Komisyonu Âlinin mezuniyeti haricinde tediyat icra edenlere vazifei memuriyetini suiistimal etmiş nazariyle bakılıp haklarında mücazâtı kanuniye icra olunacaktır.

Madde 9 — Komisyonu Âlinin bilcümle vilâyat memurini mülkiye ve maliyesi haklarında şükür ve şikâyeti nezdi âlîde müsmir ve müessir olup betahsis memurini maliyeden Komisyonu Âlice vazifelerinde suiistimal ve tekâsülleri his olunanların derhal azilleriyle yerlerine müna siplerinin intihabı devairi aidesine tebliğ olundukta bilâ tehir icahı icra kılınacaktır. Muhakemeyi mucip hal ve harekette bulunanlar mahakimi idareye tevdi olunacak ve haklarında lâhik olacak ahkâm mazbatalarının suretleri Komisyonu Âliye tevdi kılınacaktır.

İşbu ahkâm Komisyonu Âlice ledettetik muhalifi hakikat ve kanun görünenlerin tabakatı mahakimden geçerek kesbi katiyet etmiş olsa bile bu misillü memurine muhtas olmak üzere fevkalnizam feshiyle yeniden muhakeme icrası Komisyonu Âlice atabei ulyaya bamazbata arz olunacaktır.

Madde 10 — Hazinei celilenin maaşat ve masarifattan müterakim olan düyununun miktarı tekkik ile sureti tasfiye ve tesviyesi hakkında bir karar ittihaz olunacaktır.

Madde 11 — Mubayaatın tevhidî ve tediyatın temini hususları daht müzakere olunacaktır.

Madde 12 — Verginin sureti tarh ve tevziyle beraber gerek bunun ve gerek varidatı sairei Devletin emri cibayeti hususunda bir sureti salîme ittihazı ve vilâyetlerce tensiki kuyud ile umuru hesabiyenin hazinei celileye sureti muntazamada vaktü zamanında hesabı sahih verebilecek

bir hali intizama ifrağı ve memurini maliyenin sureti intihap ve terakkîyatına ait bir nizamname tanzimi suretleri mütalâa olunacaktır.

Madde 13 — Komisyonu Âli pazartesi ve perşembe günleri haftada iki defa inikad edecek ve ledelicap sureti fevkalâdede dahi içtima eyliyecektir.

Madde 14 -- İşbu talimatın icabı hal ve maslahata göre tadil ve tevsii lüzumunda arzı atöbei ulya kılınacaktır.

**No: 20 — 23 rebiüfâhır 1301 tarihli Âsarı Atika Nizamnamesinin
17 inci maddei muaddesi [1]**

7 şaban 1322 ve 3 teşrinievvel 1320

Âsarı atika taharrisi için ruhsatı resmîye verilebilmesi evvelâ taharri amelîyatında kılâ ve istihkâmatça ve ebniyei âliye ve ihtiyacatı umumiyece bir gûna mahzur olmadığını tahakkuk etmesine, saniyen taharri ve hafriyat, efrat ve cemaata ait arazide jera olunacak ise o arazinin mutasarrıfı irza edilmek icabedeceği gibi Müzei Hümayun Idaresince lüzum görüldüğü takdirde o arazinin Idarei mezkûre tarafından iştirâ veya istimlâkiyle hafriyat müddeti zarfında müteharrî ve hafirlere jare edilmesine, salisen Müzeler Müdiriyyetinin inzımanı malûmatıyla tensip ve tayin olunacak kefalet akçesini müsted'inin vedia etmiş bulunmasına menuttur. Bu şerait ikmal olduğu halde Maarif Nezareti maddei sabıkanın tayin eylediği muamelâtın ifasından sonra ruhsatname ita eder. Ancak nihayet iki seneden ziyade müddeti havi ruhsatname verilmez. Şu kadar ki hafriyata başlanmaksızın veya başlandı da henüz ikmal edilmeksizin bazı eshabı mücbire üzerine müddeti mezuniyet geçirilmiş olur da müteharrinin hafriyata devam etmek istediği ledettahkik mazereti tebeyyün eylediği halde Müzeler Müdiriyyetinin inzımanı malûmatıyla Maarif Nezaretinden nihayet seneyi tecavüz etmemek üzere bir müddeti münasibe ile temdidi ruhsata mesâğ vardır.

No.	Basılı	Düshü: Tertip	Cilt	Sahife	Reasıl Tirasete Sayı
[1] Asarı atika nizamnamesi 1 zilcade 1285 - 1 şaban 1284					Düshüra drıçedilmemettir
Asarı atika nizamnamesi		1	3		426
10 uncu maddesinin indili		Zevl 1	1		65
Asarı atika nizamnamesi		Zevl	4		89
» 17 nci maddei muaddesi					8
Asarı atika nizamnamesi					8

**No: 21 — Ecnebi piyankolarını satanların Promes Nizamnamesi
mucibince tedibi hakkında iradei seniye**

Şûrayı Devlet Tanzimat Dairesi Mazbatası

Dahiliye Nezaretinden bittakdim Şûrayı Devlete havale buyurulan 15 safer 1322 tarih ve 960 numaralı tezkere, mefluflarıyla Tanzimat Dairesinde kıraat olundu:

Tezkereî mezkûrede Osmanlı Sigorta Şirketinin Üsküp'teki memuru Petraki Komad'ın hizmetkârı Nikola'nın üzerinde on sekiz ve merkur Komad'ın dükkânında yirmi dört adet Macar piyanko bileti bulunduğuna ve bunun gönderildiğine dair Kosova Vilâyetinden vuku bulan iş'ar üzerine bilmuhabere Ticaret ve Nafia Nezaretinden alınan tezkerede ecnebi piyanko biletlelerinin Memaliki Mahrusai Şahaneye ithal ve fûruhtu memnu olduğu halde işbu memnuîyet hilâfına Dersaadet ve vilâyatı şahanece bazı kesân taraflarından bu misillü piyanko biletleleri fûruht edilmede bulunmasına hînaen mezkûr biletleler ile emsalinin gerek Dersaadet ve gerek taşraca fûruhtu memnuîyetinin idamesiyle beraber gümmüklere ve posta merkezlerine vürudunda ithaline müsaade olunmaması zımında icâbedenlere tebligat icrası ve şunun bunun elinde bulunup derdest edilenler hakkında lâzımgelen muamelenin dahi Bahâlice, tayini lüzumu gösterilmesiyle bu gibi memnu biletlelerin ithal ve fûruhtuna meydan verilmemesi vilâyat ve elviyei gayri mülhakaya tamîmen yazılmış ve Rûsumat, Emanet ve Zabtiye ve Posta ve Telgraf Nezaretlerine de ifayı vesaya edilmiş olduğu beyaniyle mezkûr biletlelerden eşhas yedinde derdest edilecekler hakkında olunacak muamelenin de Şûrayı Devlete tayini lüzumu gösterilmiştir.

İcâbı müzakere olundukta, üç rey tarafından Promes Nizamnamesinde müsaadei resmîye ile horsalarda alınıp satılması caiz olan tahvilâtı ecnebiyeden maada kur'alı ve kur'sız ecnebi tahvilâtı promeslerini alıp satanlardan birinci defa için bir liradan üç liraya ve tekerriürü halinde üç liradan on liraya kadar cezayı nakdi almır diye musarrâh olduğu halde Nizamnameî mezkûrun üçüncü maddesinde yalnız piyanko için hisse bileti tabî ve ihraç veyahut memaliki ecnebiyede yapılmış o makule biletlelerin Memaliki Osmaniye'ye ithaliyle fûruhtu tabî memnuîyete alınarak ne hâmil ve de bâyilerin bir ceza tehdidi altında bulundurulmaması alelûmum piyanko biletlelerinin ecnebi tahvilâtı promesleri kadar haizi ehemmiyet olmamasından tevellüt etmiş ve hînaenaleyh tahvilâtı ecnebiye promeslerini alıp satanlar hakkında lâzımüttatbik olan cezanın

kıyasen bunlara da teşmili vazı kanunun maksadına münafi bulunmuş olduğundan elde edilen biletlerin zapt ve müsaderesiyle müteccsirleri hakkında nizamı mülkiyeye ademi riayetlerinden dolayı başkaca Ceza Kanunnamei Hümayununun 254 üncü maddesi ahkâmının tamamii tatbiki icabedeceği dermeyan kılınmış ise de Promes Nizamnamesinin ikinci maddesinde müsaadei resmiye ile borsalarda alınıp satılması caiz olan tahvilâtı ecnebiyeden maada gerek kur'alı ve gerek kur'asız ecnebi tahvilâtı promeslerinin alınıp satılması memnudur. Ve 15 inci maddesinde dahi 2 nci maddede gösterilen memnuiyet ahkâmına muhalif olarak promesi satan ve sattıranlardan birinci defada bir altından üç altına ve ikinci defada üç altından on altına kadar cezayı nakdî alınır diye muharrer olup ecnebi piyanko biletlerinin furuhtu ise memnu olduğu cihetle bunları hilâfı memnuiyet satan ve sattıranlardan nizamnamei mezbur ahkâmına tevfikan cezayı nakdî ahzı Kanunu Cezadaki cezayı nakdinin cüzüyetine mebni daha ziyade muhafazai memnuiyeti müstelzim bulunmuş olduğundan olveçhile icrayı icabı bilistizan makrunu müsaadei seniyei cenabı hilâfetpenahî buyurulduğu halde ifayı muktezasının Nezareti Müşarünileyhaya havalesi ekseriyetle tezekkür kılındı olbapta emrû ferman hazreti menlehülemrindir.

3 recep 1322 ve 31 ağustos 1320

Arz tezkeresi

Dahiliye Nezareti Celilesinden bilvürut Şûrayı Devlete havale olunan tezkere üzerine Tanzimat Dairesinden kaleme alınıp leffen arz ve takdim kılınan mazbatada Memaliki Şahaneye ecnebi piyango biletlerinin ithali memnu olduğu halde bazı kesen tarafından mezkûr biletler hafiyen ithal ve furuht edilmekte olduğundan memnuiyeti vâkıanın idamei mahfuziyeti için bunları satan ve sattıranlardan Promes Nizamnamesinin on beşinci maddesi mucibince birinci defa bir altından üç altına ve ikinci defa da üç altından on altına kadar cezayı nakdî alınması hususunun Nezareti Müşarünileyhaya havalesi lüzumu gösterilmiş olmakla olbapta her ne veçhile iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi şerefmütaallik buyurulur ise hükmü celili infaz edileceği beyaniyle tezkere senaveri terkim kılındı efendim.

21 recep 1322 ve 18 eylül 1320

İradei seniyeyi mübellîğ hamîş

Residei desti tâzim olup melfûfiyle manzuru âli buyurulan işbu tezkerei sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefsudur buyurulmuş olmakla olbapta emrû fermam hazreti veliyülemrindir.

7 şaban 1322 ve 3 teşrinievvel 1320

No.	Maclûfi	Düştür Tertip	Cilt	Sahife	Resmî Gazete Sayı
	Promes yani ikramiye biletlerinin ihraç ve fûruhu hakkında kararname	1	5	868	

No: 22 — Askerî trenlerinde pişdar suretiyle tahrik ettirilen lokomotiflerin ücretleri hakkında iradei seniye

ON BİRİNCİ TARİFE

Mahsus katarlara dairdir

Kilometre başına alınacak ücretat:

Kuruş	Para	
15		Lokomotif ile emniyet vagonundan
10		Salon arabalarının beherinden
5		Yolcu arabalarının beherinden
2	20	Âdi vagonların beherinden
2	20	Vagonda ikiden ziyade dingil olduğu halde beher fazla dingil için
460		Katar cetveli mahsusunda muayyen olan müddetten ziyade bekler ise her yarım saat için
35		Bir katarı mahsus için kilometre başına ücretin ekal derecesi
700		Bir katarı mahsus için ücretin ekal derecesi

Eğer mahsus trenle giden yolcu ve hayvanat ve yolcu eşyasından alınacak ücretat âdi trenler tarifelerinde gösterilen ücretatın miktarından ziyadeye balîğ olmaz ise sahibi imtiyaz âdi katarlara mahsus olan tarife mucibince istifayı ücret edebilir.

Meclisi Mahsusu Vükelâ Mazbatası

Askerî trenlerde pişdar suretiyle tahrik ettirilen lokomotiflerin ücretleri hakkında Şark Demiryolları Kumpanyasıyla vukubulan ihtilâftan dolayı cereyan eden muhabereden bahisle tarafı Seraskeriden varit olan tezkere üzerine Şûrayı Devlet Tanzimat Dairesinden kaleme alınan mazbata mucibince sebkededen karar ve iş'ara cevaben Ticaret ve Nafia Nezaretinden gelip meyanei çakeranemizde kıraat ve mütalâa olunan tezkerede katar lâfzı bir lokomotif ile bir kaç vagon mecmuuna itlak olduğuna göre yalnız bir lokomotifin katar addolunamayacağı gibi askerî katarının başka lokomotifi olup pişdar lokomotifi işbu katar haricinde vagonları çekmekten başka bir vazife ile mükellef müstakil bir makine olduğundan bu misillü lokomotiflerin şartname tarifesine mahalli tabiki bulunamaması ve tarife hükmünce bir katarı mahsus askerinin kilometre itibariyle ücreti katarı mahsusu âdinin ücreti olan otuz beş kuruşun sülüsünden yani on bir buçuk kuruştan ibaret olması hasebiyle katarın bir kısmı olan bir lokomotifin ücreti ondan dun olması tabii olduğundan bu nokta ve bir de mevzu bahis olan pişdar lokomotiflerinin ettiği hizmetin derecesi pişi nazarda tutularak gerek mezkûr Şark Demiryolları Kumpanyası ve gerek Dersaadet Selânik İltisak ve Manastır Şirketleri müdürleriyle sözleşilerek müceddeden ücret tayini Şûrayı Devlet kararı iktizasından olmasıyla zikrolunan kumpanya ve şirketler müdürleriyle cereyan eden müzakerat neticesinde sureti melfuf on bir numaralı tarifede katarı mahsus teşkil edecek cüzülerin her birinin ücretleri tayin ve bir katarı mahsusun kilometre başına ücretinin ekal derecesi otuz beş kuruş olacağı tasrih edilmiş olmasıyla asıl katar haricinde müstakillen hareket eden pişdar makinesi için merbutatı olmadığı halde dahi lâakal otuz beş kuruş ücret itası icap edeceği ve mezkûr makine sülüs ücrete tabi olan nakliyatı askerîye cümlesinden bulunduğu halde mezkûr şirketlerce pişdar makine için kilometre başına on beş kuruş istifası kararlaştırılmış olduğundan bundan tenzilât icrası mümkün olamayacağı müttefikan dermeyan edildiği beyaniyle ifayı muktezası gösterilmiş ve sureti iş'ara nazaran tenzili ücret için teşebbüsâtı lâzime icra olunmuş ise de ücreti mezkûrenin bundan ziyade tenziline şirketlerce muvafakat olunmadığı anlaşılaraq mezkûr tarife mucibince ücretin tesviyesi zaruri görünmüş olmakla muvafıkı emrû fermanı hümayun cenabı cühanbani buyurulduğu haide ifayı muktezasının Nezareti Müşarünileyhaya havale ve Seraskeri müşarünileyhe malûmat ita olunacağı ve mezkûr tezkerenin melfufiyle maan arz ve takdim kı-

İnıldığı muhata ilmü âli buyurulduğu takdirde olbapta ve katıbeî ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemir efendimizindir.

1 recep 1322 ve 29 ağustos 1320

Arz tezkeresi

Askerî trenlerde pişdar suretiyle tahrik ettirilen lokomotiflerin ücretleri hakkında Şark Demiryolları Kumpanyasıyla vukubulan ihtilâftan dolayı cereyan eden muhabere üzerine sebkeyliyen iş'ara cevaben Ticaret ve Nafia Nezareti Celilesinden varit olan tezkere Meclisi Mahsusu Vükelâca ledelmütalâa kaleme alınan mazbata arz ve takdim olmakla münderecatına nazaran her ne veçhile iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefsünuh ve sudur buyurulur ise mantuku münifi infaz edileceği beyaniyle tezkereî senaverî terkîm kılındı.

1 recep 1322 ve 29 Ağustos 1320

İradei seniyei mübellîğ hamîş

Residei desti tâzîm olup Meclisi Mahsusu Vükelânın mazbatai maruzası ve melfuflarıyla beraber manzuru âli buyurulan işbu tezkereî sâmiyeî sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefsudur buyurulmuş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülemrindir.

9 şaban 1322 ve 5 teşrinievvel 1320

**No: 23 — Dahilde bir iskeleden diğeri iskeleye inrar olunacak
alelûmum yaş sebzenin gümrük resminden istisnası
hakkında iradei seniye**

Arz tezkeresi

Şira ve sair mahallerden getirilen sebzenin rekabetinden kurtulmak üzere dahilde yetiştirilen turfanda sebzenin gümrük resminin affına bilistizan şayan buyurulan müsaadei seniyei hazreti padişahî bilûmum Rüşumat Nezaretlerine ledeltebliğ sebzenin bidayet mahsulü itibariyle ne kadar müddet turfanda nazariyle bakılacağında tereddüt edilerek istifsarî muamele olunmuş ve Memaliki Mahrusai Şahanenin iklim ve arazinin derecei tebeddülüne göre mahsulü mezkûrun her tarafta muhtelif zamanlarda hasıl olmasına mebai her bir mahalde mevsimin hangi vakte kadar

husule gelen sebzenin turfanda addedileceğinden tefrik ve tâyini mümkün olmayıp geçen bin üç yüz on dört senesi zarfında dahili Memaliki Şahanede bir iskeleden diğer iskeleye nakil ve imrar olunan yaş sebzeden alınan sarfiyatı dahiliye gümrüğü resminin doksan iki bin dört yüz elli dokuz kuruş beş paradan ibaret bulunduğunu ve mahsulü mezkûrun tezayüdü yüzünden üşür ve vergice Hazinei Celilenin istifade edeceği anlaşılmış olduğundan teşettütü muamelâta mahal kalmamak ve mahsulü mezkûrun terakkisiyle zürrain teşvikini mucip olmak üzere bir iskeleden diğer iskeleye imrar olunacak olan alelûmum yaş sebzelerin gümrük resminden istisnası hususunun Rûsumat Emaneti Celilesine havalesi ve Maliye Nezareti Celilesine malûmat itası hakkında Şûrayı Devlet Maliye Dairesinden kaleme alınan mazbata 22 cemaziyelâhır 1317 tarihinde makamı senaveriden arzı huzuru âli kılınmıştı tekidi havi Emaneti Müşarünileyhadan bu kere varit olan tezkere arz ve takdim olunmuş olmakla olbapta her ne veçhile iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi mütaallik ve şerefsudur buyurulur ise mantuku münifi infaz edileceği beyaniyle tezkerei senaveri terkim kılındı efendim.

26 recep 1322 ve 23 eylül 1320

Iradei seniyei mübellîğ hamîş

Residei desti tâzim olup melfufiyle manzuru âli buyurulan işbu tezkerei samiyeyi sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefsudur buyurulmuş olmakla olbapta emrû fermanın hazreti veliyülemrindir.

23 şaban 1322 ve 19 teşrinievel 1320

**No: 24 — 8 zilhicce 1319 tarihli Tahsili Emval Nizamnamesinin
41 inci maddei muaddelesi [1]**

2 ramazan 1322 ve 28 teşrinievel 1320

Madde 41 — Tahsildarların zuhur edecek zımmetleri tarihi zuhurundan iki ay evvelki zaman muamelâtına ait olduğu halde müfettişler onlarla birlikte mesuldür. Beyan olunan zımmetler dört ay evveline sirayet ettiği takdirde mal müdürleri cezaya teşrik olunacakları gibi

liva ve vilâyet merkez kazaları için muhasebeci ve defterdarlar mal müdürleri misillü ceza göreceklerdir.

No.	Başlık	Düster Tertip	Cilt	Sahife	Resmî Gazete Sayı
111	Rüsumatı ihtisabiye ve varidatı salrenin tanzimatı Hayriye usulüne tevfikân tahsill hakkında irade 27 silbice 1255				
	Tahsill emvali emriye talimatnamesi	1	3	269	
	Tahsill emval nizamnamesi	1	4	382	
	Tahsill emval nizamnamesi	1	5	644	
	25 inci maddesinin tadili	1	6	1253	
	Tahsill emval nizamnamesi	1	6	1461	
	29 üncü maddesinin tadili	1	7	248	
	Tahsill emval nizamnamesi	1	7	831	
	31 inci maddenin tadili	1	7	948	
	1919 senesi nihayetine kadar olan hakavanın sureti tedkik ve tahsill hakkında talimat	1	7		
	Bilcümle eyalât ve elvivede emvali emriyenin sureti tahsill hakkında nizamname				
	Tahsilât vakıfamecleri talimatı	1	3	269	

**No: 25 — Müskirat resmi mirisine mütedair selhi ramazan
1298 tarihli nizamnamenin 4 üncü
maddei muaddelesi [1]**

6 ramazan 1322 ve 1 teşrinisani 1320

Madde 4 — Bağ bozumu mevsimi hulûlünde imal olunan hamir ve arakın sebt ve tahririne bed'olunduğu zaman vakit geçirilmeyip kaza ve livalarda belediye meclisi heyetlerinin ve düyunu umumiye memuriyle müskirat âmillerinden iki zatın huzuriyle idare meclislerinde rayici beldeye tevfikân fiatı takdir ve icabeden mazbataları tanzim ve kaza fiatı meclisi idarei livada ve merkez liva fiatı dahi vilâyet idare meclisinde bittetik mutedil görülüp de mezkûr mazbatalar tasdik olunduktan ve merkezi vilâyette dahi Düyunu Umumiye memuru ve müskirat âmillerinden iki zat hazır olduğu halde belediye meclisinde kat'olunacak fiat meclisi idarei vilâyetçe tedkik ve tasvip kılındıktan sonra herkese zimmet kaydolanmış olan hamir ve arakın miktarına göre fiatından «yüzde on beş» hesabıyla resmi miri alınacaktır. Bu veçhile istifa olunacak resmi miri ne miktara baliğ olursa defterde âmîlinin ismi altına tahrir kılınır ve meblâğı mezburu şubat nihayetine kadar üç taksitte

tediye edeceğine dair defterde olan ismi ziri âmiline imza veya temhir ettirilip muhtara dahi tasdik ettirilecektir.

No.	İşleri	Düzen Türü	Cilt	Sahife	Kısmi Sarı
111	Müskirat resmi mirisi hakkında nizamname	Zevci	2	52	
	14 üncü maddesine müzeyyel fikrai nizamiye	1	5	465	
	Müskirat resmi mirisi nizamnamesinin 4 ve 5 inci maddelerine müzeyyel fikrai nizamiye	1	6	121	
	Müskirat nizamnamesine müzeyyel fikrai nizamiye	1	6	135	
	Kadeh ve kıya ile müskirat satanlardan alınacak resmi beyize ve müskirat satılan mahallere dair nizamname	1	8	718	

No: 26 — Memaliki Şahanede imal olunan biralardan alınacak resmi mirinin sureti tahsilı hakkında Talimat

6 ramazan 1322 ve 1 teşrinisani 1320

Madde 1 — Memaliki Şahanede imal olunan biraların resmi fabrikalardan ihraç olunacak miktar üzerinden istifa kılınacağından gerek mahallinde sarfolunmak ve gerek Memaliki mahrusanın sair mahallerine veya diyarı cenebiyeye sevkedilmek üzere biralar fiçılara vevahut şişelere konulduktan sonra mezkûr fiçi ve şişeler memuru mahsus tarafından hadettadad miktarı istiabısi tahakkuk ettirilmeyle beraber şişelerin ağzına ve fiçilerin tapalarına birer bandrol yapıştırılacaktır ve adedleriyle miktarı istiabileri defteri mahsusuna kaydolunacaktır.

Madde 2 — Âmil tarafından sevkiyat icra edileceği zaman memuru mahsus fabrikadan ihraç olunacak bandrollu bira şişe ve fiçilerinin adediyle miktarı istiabilerini koçanlı bir tezkereye kaydederek kat'edilecek tezkeresini memur kendisi imza ettikten sonra istifa kılınacak resme esas ittihaz olunacak koçana dahi âmîl vaz'ı imza edecek ve resmi miri her hafta nihayetinde ahz ve istifa kılınacaktır.

Madde 3 — Bira nakil ve sevkine mahsus fiçilerin üzerine miktarı istiabını gösterir rakamlar kıvrın bir âletle işaret edilecek ve bu muamele kendi memurları muvacehesinde yapılmadığı takdirde Düyunu Umumiye İdaresi o fiçileri muayeneye salâhiyettardır.

Madde 4 — Fabrikadan çıkarken üzerine bandrol ilsak edilmiş şişe ve fiçilerin havi olduğu bira kaçak addolunacağından bira âmîli hakkında Müskirat Nizamnamesinin on yedinci maddesine tevfiakan muamele olunacaktır.

Madde 5 - İdareye malûmat verilmeksizin gerek gündüzleri ve gerek geceleri bira imali memnu olduğundan bira imal edilmek üzere her bir kazanın istihzarından yirmi dört saat akdem memuru mahsusuna tahriren haber verilecek ve olbapta âmil tarafından yazılacak malûmat varakasında kazanın yakılacağı ve ham biranın alâtı müherriden geçirileceği saatler ile istihsal olunacak biranın miktarı beyan edilecektir. İşbu malûmat varakası memur tarafından mensup olduğu idareye irsal kılınacaktır.

Madde 6 - Her kazanın istiap ettiği bira hadettebri ihtimara mahsus olan mahzenine sevkolunmazdan evvel memuru mahsus berayı teftiş ham biraların kesafeti tâyin edildikten sonra mezkûr mahzende mevcut dolu veyahut boş fıçılardan adedini muayene etmiye mecbur bulunacaktır. Her fıçıya bir sıra numarası vaz'olunacağı gibi âmil dahi derununda biranın tahammür etmesine mahsus kapların kâffesinin miktarı istiabi-siyle numarasını tahriren bildirmekle mükellef bulunacaktır. Derununda biranın tahammür ettiği mezkûr fıçılardan istimaresini İdare her istediği vakitte ıera etmek salâhiyetini haizdir.

Madde 7 - Bira hıfzına veyahut ihtimarına mahsus fıçılardan vaz'olunduğu mahzenlerin gayrı mahallerde âmil tarafından bira istia-bına salih hiç bir nevi kab bulundurulmayacaktır.

Madde 8 - Gerek ham biraların ve gerek biraların akıtırlacağı borular tulumbalar oluklar ve alâtı rafianın geçit mahalleri tamamıyla görünebilecek surette tertip olunacak ve görünmiyen boruların yerleri değiştirilerek görünecek bir yere konulacak ve bira imaline mahsus mahallerin kâffesi Düyunu Umumiye memurunun muayeneye hakkı olacaktır. Ham biralar ile biraları mahzenlerden ve şişelerin doldurulduğu mağazadan gayrı bir mahalle sevkedebilecek borular vaz'ı katiiyen memnudur.

Madde 9 - İşbu talimat mevkii icraya vazolunmazdan akdem her birabanenin mahzeninde mevcut olup resmi istifa kılınmış biraların miktarı İdarece kaydedildikten başka mevcut bulunacak bira miktarını gösterir nüshateyn zabıt varakaları tanzim olunacak ve bunun bir nüshası hitamı sarfiyata kadar ibra senedî makamında âmilin yedinde tufzolunacaktır.

Madde 10 - Balâdaki mevadda gösterilen muamelâtın tamamii ifasına nezaret etmek üzere Düyunu Umumiye İdaresi miktarı kâfi me-

murlar tâyin edecektir. Mevaddı mezkûreye muhalif harekât Müskirat Resmî Mirî Nizamnamesinin on yedinci maddesinde muharrer mücazata tabidir.

—●—

**No: 27 — Galata Beyoğlu beyninde tahtelârz demiryolu
imtiyazının temdidine dair Mukavelename**

Bir taraftan Hükümeti Seniye namına hareket eden Ticaret ve Nafia Nazırı Devletlû Zihni Paşa Hazretleriyle diğêr taraftan Galata Beyoğlu Tünel Şirketi beyninde mevaddı âtiye kararlaştırılmıştır:

Madde 1 — Galatadan Beyoğluna kadar mümtet olan tünelin müddeti imtiyaziyesi tarihi inkızasından itibaren yetmiş beş sene daha temdit buyurulmuştur.

Madde 2 — Şirket imtiyazı hazırın inkızasından itibaren mezkûr tünelin 2 şaban 1286 ve 25 teşrinievvel 1285 tarihli imtiyaz şartnamesinde münderiç ahkâm ve şeraite tevfikân işletilmesini taahhüt eylediği gibi mezkûr şartnamenin otuz ikinci maddesinde tünelin hasılatı sâfiyesinden Hükümeti Seniyeye aidiyeti muharrer olan yüzde bir buçuğun yerine müddeti hazırai imtiyaziyenin inkızası tarihinden itibaren yüzde dört itasını taahhüt eder.

Madde 3 — Şirketi mezkûr tünelin işletilmesi umurunun devamı zımında müddeti hazırai imtiyaziyenin inkızasından itibaren nihayet üç sene zarfında ba iradei seniye mevzu nizamname nümunesindeki ahkâm ve şeraite muvafık bir Osmanlı anonim şirketi teşkiline mecburdur.

Madde 4 — Şirket tünelin gerek Beyeğlü gerek Galata cihetinin elhaletü hazihi muvakkat heyette bulunan mevkiflerini hedmile yerlerine kâgir olmak ve taksimat ve tertibat ve tezyinatı dahiliye ve manzarai hariciyesi Nezaretçe kabul ve tasdik olunacak resim ve haritaya mutabık ve her halde nakliyatın ihtiyacatına muvafık bulunmak ve tünel ile mütemadiyülvuku olan iyap ve zehabı tas'ip ve işkâl etmiyecek surette olmak üzere müceddeden mevkifler inşa etmeği taahhüt eder şu kadar ki işbu mevkiflerin inşasından dolayı şirket üç mah müddetle işleme umurunu tatil edebilir.

Madde 5 — Şirket gerek mevkiflere ve gerek maddeci âtiyede muharrer akarata dair harita ve resimleri üçer nüsha olarak Osmanlı ano-

nim şirketinin teşekkülü tarihinden itibaren altı mah zarfında Ticaret ve Nafia Nezareti Celilesine takdim edecek ve Nezaret işbu harita ve resimleri tarihi takdiminden itibaren üç mah zarfında bittetik yolunda olduğu surette haliyle ve olmadığı takdirde icabeden tadilat ve tashihatın icrasıyla tasdik eyleyecektir. Mevkifler imalâtının resim ve haritalarının tasdik olduğu tarihi takip edecek mart ayından mübaşeretle gehri mezkûrun bulunduğu senenin kânunuevvel nihayetinde ikmal eyleyecektir. Akarata gelince bunlar harita ve resimlerinin tasdik tarihinden itibaren üç sene zarfında ikmal kılınacak ise de sureti meşruha dairesinde haritaların tasdikiyle emri inşaata müddeti imtiyaziyeyi hâziranın inkızasından evvel bed'eylemeye şirketin salâhiyeti olacaktır. Esbabı mücbireden münbais halât vukua gelmeksizin şirket muayyen olan müddet zarfında gerek mevkiflere ait ameliyata ve gerek akaratın inşaatına mübaşeret etmediği veya başlayıp da ikmal eylemediği halde günde elli frank cezayı nakdi alınacaktır. Mevkifler ameliyatının ikmalî şirket tarafından ihbar olundukta Ticaret ve Nafia Nezareti canibinden mansup bir fen komisyonu marifetiyle iktiza eylediği halde imalâtı ceditte ile asıl demiryolunun ve teferruatı sairesinin kabulü katisi icra edilecektir.

Madde 6 — Şirket dilediği gibi icar etmek üzere merbut muvakkat haritalarında sürhile irae olunan arsaları ahabını bilirza işтира ederek mevkif arazisine kalb ve ilhak eylemeği ve şu suretle hâsıl olacak arazinin mecmuu üzerinde akar olmak üzere ebniye yapmağı taahhüt ederek Beyoğlu cihetine yapacağı ebniye terbian bin beş yüz zira arsa üzerinde ve bu arsayı tamamen setredecek cesamette olacak ve mezkûr arsa elyevm mevkife ait bulunan bin iki yüz zira mahal ile anın ittisalinde ve tünel meydanına nazır ve tünele girilirken sol tarafında vâkı olup şirketin bilmubayaa birleştireceği mahalden teşekkül edecektir. İşbu ebniye dört kat olarak inşa olunacak ve yüzleri Sarrafoğlu Hanı tulünce mümtet olan sokak üzerinde olmak üzere mağazaları dahi havi bulunacak ve ebniyei mezkûrenin tarz ve şekli muntazam olacaktır. Galata cihetinde yapacağı ebniye terbian bin iki yüz zira arsa üzerinde ve bu arsayı tamamen setredecek cesamette olacak ve mezkûr arsa elyevm mevkife ait bulunan bin seksen zira mahal ile şirketin bilmubayaa onunla birleştireceği yüz yirmi zira murabbâ mahalden teşekkül edecektir. İşbu ebniye üç kat olarak inşa olunacak ve mevkif arkası istikametince mümtet olan sokak üzerinde yüzleri olmak üzere mağazaları dahi havi olacaktır. Ebniyei mezkûrenin tarz ve şekli mevkif ile Helbik

Hanı arasında ahiren yapılan ebniyeye mümasil bulunacaktır. Gerek Beyoğlu ve gerek Galata mevkifleriyle yanlarında berveği muharrer icra olunacak inşaatın masrafı otuz bin Osmanlı lirasından dun olmayacak ve madde-i sabıkada muharrer kabul muamelesi işbu akarata şamil olmayıp akarata mezkûrenin emri inşaatındaki muamele ile muamelâtı müteferriai sairesi Ebniye Nizamnamesine tabi olacaktır. Şirket şartnamenin otuz ikinci maddesi mucibince işbu akarat için dahi iktiza eden vergiyi verecektir. Mezkûr akaratın bedeli icarından bilcümle masarifi tahsilîye ve rûsumu nizamiyesi çıktıktan sonra yüzde beşi Hükümeti Seniyeeye ait olacaktır.

Madde 7 - İmtiyazın müddeti munkazi oldukta Hükümeti Seniyeeye intikali şartname-i mefhusun yirmi dokuzuncu maddesinde meşru olan demiryol ve saire meyânında işbu mukavele-name mantukunca muahharen inşa olunacak akarat ile icra edilecek sair müessesat dahi hüsnü halde olarak bilâbedel Hükümeti Seniyenin malı olacaktır.

Madde 8 - Şartnamenin yirmi sekizinci maddesinde muharrer olan hakkı mubayaa müddeti hazıralı imtiyaziyenin inkızası tarihinden itibaren yirmi beş sene müruruundan sonra istimal olunabilecek ve şu kadar ki bedeli mubayaa olmak üzere verilecek taksiti senevi demiryol hangi sene iştra olunacak ise ondan evvelki yedi sene zarfında vukubulan hasılatı sâfiye hesap olunarak en az hasılatı olan iki senenin temettüatından bittenzil kusur beş senenin miktarı temettüatı mutavassıtasından ibaret olacak ve binaberin şurası mukarrerdir ki salifüzzikir yirmi sekizinci maddede bedeli mubayaa miktarı senevisinin ona esas itihaz olunan yedi senenin son senesinin miktarı temettüatından ekal olmayacağına dair münderiğ şartın hükmü olmayacaktır. Salifülbeyan hakkı mubayaa müddetinin altıncı maddede muharrer akarata dahi şümulü olup ancak işbu akaratın emrû mubayaası sureti âtiyeye tevfiikan icra olunacaktır. Şöyleki akarata mezkûrenin bedeli mubayaası olmak ve müddeti imtiyaziyenin hitamına kadar canibi Hükümeti Seniyeden Şirkete tediye olunmak üzere bir taksiti senevi tayin olunacak ve şu taksiti senevi emrû mubayaanın icra edileceği seneden evvelki son yedi sene zarfında alınmış olan icar bedelâtı seneviyesi cemedilip şunun mecmuundan en az bedeli icar veren iki seneye mahsus miktar tenzil olunduktan ve geri kalan beş seneye ait icar bedelâtının miktarı vasatisinden de yüzde iki buçuk tenzil kılınıktan sonra baki kalacak akçadan ibaret bulunacaktır. Zikrolunan taksidi seneviyenin evkatı muayyenede tediyesi

tarafı Devletten temin ve bu hususa dair bir mukavele mahsus *tanzim* edilecektir.

Madde 9 — Şirket esbabı mücbireden madud ahval mevcut olmadığı halde işbu mukavelename mucibince deruhde eylediği şeraiti gerek kısmen ve gerek tamamen ifa edemez ise kâffei hakuku imtiyaziyesinden sâkıt olacaktır.

Madde 10 — Şirket müddeti hazıral imtiyaziyenin inkızasından itibaren tediyesine başlanmak üzere tesisatı askeriye için hasılatı sâfiyeden yüzde üç derecesinde bir meblâğı müddeti cedidei imtiyaziyenin hitamına kadar sene be sene tefrik ve ita etmeği dahi taahhüt eyler.

Madde 11 — Tünel imtiyazına dair elyevm mevcut ve mer'i olan salifüzzikir fi 2 şaban 1286 ve fi 25 teşrinievvel 1285 tarihli mukavelename ve şartnamenin işbu mukavelename ile tadil olunmıyan kâffei ahkâm ve şeraiti kemakân bakî ve mer'i olacaktır.

Madde 12 — Dersaadet'te diğer bir sistemde usulü cerrye tatbik ve istimaline Hükümeti Seniyece müsaade buyurulduğa takdirde Şirket işbu müsaadeden istifade edeceği gibi Şirket ameliatı cerryeyi daha ehven suretle icra edebilecek bir usulün tatbiki için Hükümeti Seniyeden istidayı müsaade edebilecektir.

Madde 13 — Şirket işbu mukavelenamenin teatisinde Hazinesi Celiyeye tevdi etmiş olduğu bin beş yüz lira kefalet akçasının müterakim olan faizinin dahi resülmalin bir misline tenziliyle baliğ olduğu üç bin liranın tediyeye olunacak hissei Hükümetten mahsubunu icra etmeğe muvafakat eyler.

Madde 14 — Şirket işbu mukavelenamenin teatisinde evvelâ tünel ameliatının usule mugayir ve masraflı olarak kuyular hafri suretiyle icrasına ve binaenaleyh masarifi zaid ihtiyarına mecburiyetinden mütevellit zarar ve ziyandan ve saniyen istimlak edilen mahaller için resmî bir komisyon marifetiyle tayin edilmiş olan bedelâtın iki defa tezyidinden münbais ziyandan ve salisen ücuratı muayyeninin nühas akça olarak istifası meşrut iken meskûkâtın tahavvülü fiatı cihetiyle vuku bulan ziyandan ve rabian Beyoğlu tarafında temdit olunan tramvayın rekabetinden neş'et eyliyen ziyandan dolayı Şirketin Hükümeti Seniyeye karşı serdi müddeiyat eylemekte olduğu yüz yirmi iki bin liradan ve sair her gûna müddeiyatından sarfı nazar etmeği taahhüt eylediği gibi Hükümeti Seniye dahi Şirket ile bâdii ihtilâf olan yüzde bir buçuk hissei hasılatın

işbu mukavelenamenin tarihi teatisine değin müterakim olan miktarından ve metalibi sairesinden feragat eyler.

Madde 15 — Gerek mevkiflerin ve gerek mebanî ve akaratın inşaat ve tesisatı iptidaiyesi için memaliki ecnebiyeden celbedilecek potrellerle mevaddı madeniye resmi gümrükten muaf tutulacaktır.

Madde 16 — İşbu imtiyaz 18 zilkade 1317 tarihli fermanı âli ile Cebraîl Gazalî Efendi namına ihsan buyurulmuş ise de mumaileyh Cebraîl Gazalî Efendinin namı namı müstear olduğundan imtiyazı mezkûrun sahibi hakikisi olan utufetlû Necîp Melhamê Efendi hazretlerinin hiç bir gûna itirazı olmadığını mübeyyin müşarünileyh hazretleri tarafından Şirkete bir beyanname verilecek ve işbu mukavelenin hini teatisinde Şirket mezkûr beyannameyi makamı Nezarete ita edecektir.

Tarihi teati fi 27 ramazan 1322 ve fi 22 teşrinisani 1320.

5 kânunuevvel 1904

Senet suretidir

18 zilkade 1317 tarihli fermanı âli mucibince Cebraîl Gazalî Efendi namı müstearıyla ihsan buyurulup ahiren şerefsadır olan 23 ramazan 1322 ve 18 teşrinisani 1320 tarihli iradei seniyei hazreti padişahî hükmü âlisi mucibince sahibi hakikisi bulunduğum Galata tüneli imtiyazının Şirketi hazıraya devredilmiş olmasından dolayı hiç bir gûna itirazım olmadığını mübeyyin işbu senedim Şirketi mezkûreye ita kılındı.

27 ramazan 1322 ve 22 teşrinisani 1320

Ticaret ve Nafia Nezareti Müsteşarı

⌘Mühür

Necip Melhame

Hükmü iradei seniyece ve mukavelenameye muvafık ve usulü kanunî nisnei mutabık olarak tanzim kılındığı tasdik olunur.

22 teşrinisani 1320

Muavin
Bedros

Nezareti Müşarünileyha Hukuk
Müşavirliği Refiki
Reşad

**No: 28 — Hamidiye Hicaz demiryolunun İşletme İdaresinde
bulundurulacak heyeti sıhhiyenin vezaifine ve İşletme me-
murin ve müstahdemini muvazzafa ve muvakkatesinin mü-
kellefiyetleriyle heyeti sıhhiyeden hakkı istifadelerinin
derecatına dair Nizamname**

Madde 1 — Akdesi müessiri cenabı hilâfetpenahiden olan Hamidiye Hicaz demiryolunun İşletme İdaresine mensup bilûmum memurin ve müstahdemini muvazzafa ve muvakkate maaşat ve ücuratından heyeti sıhhiyeye tahsis olunacak maaşat ile eczayı tıbbiye karşılığı olmak üzere alesseviye şehri yüzde bir kuruş tevkif olunacaktır.

Madde 2 — Memurin ve müstahdemini muvazzafa ve muvakkate maaşat ve ücuratından tevkif olunacak şehri yüzde bir kuruşa mukabil heyeti muayyenei sıhhiye memurin ve müstahdemini mumaileyhim ile beraber ikametgâhları mevakıften pek baid olmaları ve nezdlerinde mu- kim bulunan efradı ailelerini meccanen tedavi vazifesıyla mükellef bu- lunacaklardır.

Madde 3 — Tedavi olunacak memurin ve müstahdemini ile aileleri efradına icabeden edviye meccanen ita olunacak ve hastalığın nevi ve derecesi itibariyle tıbben iktiza eden maraza hattın münasip bir mevki- inde ittihaz olunacak hastaneye nakil ile orada tedavileri icra edilecek- tir. Ancak aileler meyanındaki maraza yalnız ikametgâhlarında hakkı tedaviden istifade edebileceklerdir.

Madde 4 — Yevmiyeli müstahdeminden işleri başında buldukları esnada hastalanıp ta muhtacı tedavi ve istirahat oldukları hat etibhası tarafından ba rapor beyan ve âmiri tarafından terhis olunan ve iadei sıhhat etikten sonra müddeti tedavileri etibba tarafından tayin ve tasdik olunacak olanlara Komisyonu Âlinin 8 ağustos 1319 tarihli ve iki yüz sekiz numaralı emirnamei sâmisî mucibince tahtı tedavide kaldıkları müddet yemiyesinin yalnız nisfı tediye olunacak ve kezaalik yevmiye ile müstahdem bulunanların vazife esnasında eli veyahut ayağı veya âzayı sairesinden biri sakatlanmasından dolayı hastanelerin birine yatırılma- ları icabedenlerin de meccanen tedavi olunmakla beraber hastalıklarının üç mah imtidadı halinde üç aylık yevmiyeleri ve maaşlı memurini mu- vazzafadan aynı hale duçar olup ta tedavileri altı mah devam edenlerin dahi altı aylık maaşları tamam olarak tesviye edilecektir. Bu müddetler içinde kesbi sıhhat etmiyen hastagân veya mecruhunun maaşları hakkında edilecek muamele Komisyonu Âliden istizan olunacaktır.

Madde 5 - Hastalıkları mensup oldukları işletme idaresi tabibi tarafından tasdik olunmadıkça hastalık bahanesiyle bilâ ruhsat mevkii memuriyetlerinden infikâk edecek memurin ve müstahdemine müddeti gaybubetlerine ait maaş ve yevmiye itası caiz olmamakla beraber bu suretle olan gaybubetleri vazifelerine tesir etmiş olursa haklarında icab eden ceza dahi tertibolunacaktır.

Madde 6 - İfayı vazife esnasında kazaen cerihadar olacak veya eli ve ayağı sakatlanacak olanların meccanen tahit tedavide bulunacakları müddetçe yerlerine diğerlerinin tâyini lâzım geldikçe verilecek maaşat ve ücretatı tamamıyla hattı âliye ait olarak bundan kendilerine bir masraf terettüp etmiyecektir.

Madde 7 - Hastalanmalarından dolayı berayı tedavi işletme etibhasının gayrisine müracaat eden memurin ve müstahdemin hastalıklarının İşletme İdaresince nazarı itibara alınması, behemehal İdare mez-kûre etibhasının tasdikına mütevakkıftır. Hastalıklarını İdare etibhasına tasdik ettirdikten sonra masarifi kendilerine ait olmak üzere diledikleri etibha nezdinde tedavi olunabilirler ise de masarifi sıhhiye karşılığı bulunan şehri yüzde bir tevkifatı her halde tediyeye mecbur olacak ve terki hizmet edenlerin bıraktıkları tevkifat akçasını mütalebe ve istirdada hak ve salâhiyetleri olamiyacaktır.

Madde 8 - İşbu nizamnamenin ahkâmı mündericesi, hizmeti başında buldukları esnada hastalanan veya kazaen mecruh ve sakat olan memurin ve müstahdemine munhasır olup hastalık veya mecruhîyetleri kendi sunûlarından yani işret ve diğerleriyle mudarebe ve mücareha gibi ef'ali zemimei hususiyeden mütevellit olanlar ile frengi ve emsalî illetlere müptelâ bulunan maaşlı ve yevmiyeli bilûmum memurin ve müstahdeminin masarifi mualeceleri tamamen kendilerine ait olacak ve **bu gibilere tahit tedavide bulunacakları müddetçe maaş ve yevmiye itası da caiz olamiyacaktır.** Bu cihetle İşletme İdaresi etibhası bir mariz veya mecrubu ilk muayenede evvel be evvel maraz veya cerhin sebep ve menşei hakkında tahkikat ve tekikatu mükemmele ve fenniye bilicra teheyüm edecek hali mutazammın ol mariz veya mecruhun yedine rapor itasına mecburdur.

Madde 9 - Hattı âlide müstahdem ameliyat taburları nezdinde ayrıca etibha bulunduğu cihetle mezkûr taburların zâbitaniyle efradı işbu yüzde bir tevkifatın müstesnadır.

Madde 10 - İşletme memurları maaşatından tevkif olunacak yüzde

bir kuruş masarifi sıhhiye karşılığı ağırca hasta veya mœcrul olan veya men'i ihtilâtları lâzımgelenlerin tedavilerine itina olunmak üzere hattı âlinin münasip bir mevkiinde lüzumu ittihazı balâda üçüncü maddede gösterilen hastanenin masarifine dahi kifayet etmiyeceği cihetle mezkûr hastanenin eczayı tıbbiye esmaniyle masarifi u'amiyesine ve hademesi maâşatından memurin ve müstahdeminden tevkif olunmakta olan mücazâtı nakdiye hasılatı karşılık ittihaz olunacaktır.

Madde 11 — Gerek memurin ve müstahdeminin maâşat ve ücüratından tevkif olunacak yüzde bir kuruşun ve gerek hastane masarifi karşılığı bulunan mücazâtı nakdiye akçasının mah be mah tevkifiyle defatiri mahsusasına kaydine ve usulü dairesinde ba senedat sarfına ve ay nihayetinde tevkifat ve sarfiyat cedvellerinin bittanzim kontrol olmak üzere Komisyon muhasebesine irsaline velhasıl kâffe muamelâtı hesabiyesinin sulistimelden salim bir sureti muntazamada temin ve hüsnü cereyanına maiyeti ile beraber İşletme müdiri memurdur.

6 şevval 1322 ve 30 teşrinisani 1320

No: 29 — Etfali yetime mahsus Leyli Kız Sanayi Mektebine iki taksitte 7½ lira alınmak şartıyla evlâdı ağniyadan nehari tâlibat kabulü hakkında iradei seniye

Şûrayı Devlet Maliye Dairesi Mazlataşı

Maarifi Umumiye Nezaretinden bittakdim Şûrayı Devlete havale buyurulan 8 muharrem 1322 tarih ve 16 numaralı tezkere Maliye Dairesinde kıraat olundu:

Mealinde Leyli Kız Sanayi Mektebinin kısmı leylisi nizamnamei mahsusu nuucibince yetimelere munhasır olup tahsilî hüner ve marifet etmek arzusunda bulunan ağniya kızları için leylî bir mektep bulunması hasebiyle meccani tâlibat kemakân nizamı dairesinde kabul olunmak üzere badema mektebin vüs'atine göre iki taksitte senevi on beş lira ücretli leylî tâlibat kaydü kabulü hakkında mukaddema sebkeden istizan üzerine olveçhile ifayı muktezası hakkında şerefsünuh ve sudur buyurulan iradei seniyei hazreti padişahî mantuku münifine tevfikan ol suretle kaydü kabul edilmekte ise de bu kere Kız Sanayi Mektepleri Muhasebe Memuru tarafından verilen müzekkerede vaktü hali müsait olan

zevat evlâdından bazılarının ücretle nehari olarak mektebe kaydı zımında müracaat edilmekte olduğundan bahisle senevi iki taksitte yedi buçuk lira ücretle nehari tâlibat dahi kabulüne mezuniyet itası lüzumu dermeyeran edilmiş ve bu suretle mektepte yalnız gündüzleri taam etmek üzere nehari ücretli tâlibat kaydü kabulü münasip görülmüş olup fakat küsuratça sehvi hesabı mucip olmamak üzere iki taksitte sekiz lira istifası daha ziyade muvafık olacağından bahisle istizan olunmuştur.

Mektebi Sultanide bu misillü talebeden alınan ücret ile masarifi taamiye miktarı neden ibaret bulunduğu Nezareti Müşarünileyhadan sual olunarak cevaben varid olan tezkerede Mektebi Sultanide nehari talebe biri nisfı dahili ve diğeri harici namlariyle iki kısım olup nisfı dahili talebe mektepte yalnız beytutet etmemek vesair hususta leyli talebe gibi muamele olunmak yani gündüz taamı ve ders kitapları ve sairisi verilmek üzere senevi yirmi altın ve harici talebe ise taam etmediği halde senevi on ve gündüz taamiyle beraber on beş altın ücret vermekte ve Leyli Kız Sanayi Mektebinde gündüz taam edecekleri tayin olunan sekiz altın mektebin leyli ücreti olan on beş altına nispet edilmekte olduğu ityan kılınmıştır.

Bu gibi mekâtipten evlâdı memleketin istifadelerinin teminiyle beraber ücreti tedrisiye ve taamiyenin mümkün mertebe ehven olarak tayiniyle edilecek istifadenin tevsi dahi lâzımeden olmakla ikmali küsur maksadiyle nehari ücretinin sekiz liraya çıkarılmıyarak leyli ücretinin nisfı olmak üzere iki taksitte yedi buçuk lira alınmak şartıyla nehari tâlibat kabulü münasip görünmüş olmakla olveçhile ifayı muamele olunması lüzumunun Nezareti Müşarünileyhaya havalesi tezekkür kılındı olbapta emrû ferman hazreti menlehülemrindir.

24 recep 1322 ve 21 eylül 1320

Arz tezkeresi

Maarif Nezareti Celilesinin Şûrayı Devlete havale olunan tezkeresi üzerine Maliye Dairesinden tanzim ve leffen arz ve takdim kılınan mazbatada nizamnamei mahsusı mucibince etfali yetimeye mahsus olan Leyli Kız Sanayi Mektebine iki taksitte verilmek üzere senevi on beş lira ücretle evlâdı ağniyadan dahi leyli tâlibat kabulü hususuna bilistizan müsaadei seniyei hazreti hilâfetpenahî erzan buyurulmuş ve mektebi mezkûra ücretle nehari olarak dahi tâlibat kabulü zımında müracaat edilmekte bulunulmuş olduğundan leyli ücretin nisfı olmak ve yine

iki taksitte istifa olunmak üzere zikrolunan Kız Sanayi Mektebine senevi yedi buçuk lira ücretle nehari tâlibat kaydü kabulü hususunun Nezareti Müşarünileyhaya havalesi lüzumu gösterilmiş olmakla olbapta her ne veçhile iradei seniyei hazreti hilâfetpenahî şeref mütaallik buyurulur ise mantuku münâfi infaz edileceği beyaniyle.

13 recep 1322 ve 8 teşrinisanî 1320

Iradei seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tazim olup melfufiyle manzuru âli buyurulan işbu tezkereî sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabî hilâfetpenahî şeref mütaallik buyurulmuş olmakla olbapta.

12 şevval 1322 ve 6 kânunuevvel 1320

No: 30 — Hazinei Devlete ait muhakemat için şahadetnameli dâva vekili bulunmıyan mahallerde veya şahadetnamesiz dâva vekili istihdamına mecburiyet göründükte bunlara verilecek ücretin tarafı hasımdan tesviye olunmak üzere ilâmata derci hakkında iradei seniye

Şûrayı Devlet Tanzimat Dairesi Mazbatası

Defteri Hakani ve Orman ve Maadin ve Ziraat Nezaretlerinden bitakdim tevarihî muhtelitede Şûrayı Devlete havale buyurulan iki kıta tezkere birleştirilerek Tanzimat Dairesinde kıraat olundu:

Defteri Hakani Nezaretinin tezkeresinde mahlûlât ve mektumat cihetinden dolayı bazı eşhas tarafından Defteri Hakani İdaresi aleyhine mahakimi nizamiyede ikame olunan deavimin müdafaası için tayin olunan dâva vekillerinin şahadetnameyi haiz olmadıklarından ve bunların Mecellei celile ahkâmına tabi bulduklarından Ceridei Mahakimi Adliyyede münderiç emirnamei mahsus ahkâmına tevfiikan ücretlerinin tanzim olunacak ilâmata raptolunmayıp müekkillerinden istifası lüzumu mahakim riyasetinden kendilerine tefhim olunmuş ve yedlerinde şahadetname bulunmıyan dâva vekillerinin mahakime devam etmemeleri hukuku emiriyenin ziyânı müstelzim olacağı derkâr bulunmuş olduğu beyaniyle istifsarı muameleyi mutazammın Urfa Sancağı Defteri Hakani

Memuriyetinden varid olan tahrirat üzerine Defteri Hakani İdarelerine taallük eden deavii hukukiye için şahadetnameyi vekil bulunmayan veya bulunup ta mevki ve maslahatan tevkili mahzurdan salim olamayan mahallerde şahadetnamesiz vekiller intihap ve tayini ve bunlara icabına göre emvali mahalliyeden derecatı mütefavitede ücretler tahsili zaruri olup işbu ücretler indelmuhakeme haksız çıkan taraftan bittahsil yerlerine konmak suretiyle hasarı hazineye meydan verilmemesi de lâbüt bulunduğundan bizzarure istihdam olunacak şahadetnamesiz vekiller için de ücreti muktaziyenin istifası hususunun usul ittihazı hakkında Adliye Nezaretiyle bilmuhabere alınan cevapta Maliye Nezaretine merbut hukuk müşaviriyle dâva vekillerine ait talimatın ellinci ve altmış sekizinci maddelerinde ücreti vekâletin mahkûmu aleyhlerden tahsili mezkûr ise de talimatı mezkûrenin ikinci maddesinde vilâyatta ücreti mahsusa ile ruhsatnameyi dâva vekilleri istihdam edileceği meselesi de musarrah bulunmuş olduğuna ve dâva vekilleri bulunmayan mahallerde hizmeti vekâlette istihdam olunacak memurini muvazzafaya ücret itası ve âşar taksiti bedellerinden icraya taallük edecek işlerde mahkûmu aleyhlerden istifa edilmek üzere yüzde bir ücreti vekâlet verilmesi hususuna mütedair olarak ahiren şerefsudur buyurulan iradei seniyei hazreti padişahî hükmü münifi dahi memurini muvazafının bilâ ücret istihdam edilmemesi suretini şâmil ve ücreti vekâletin mahkûmu aleyhten istifa edilmesi hakkındaki fıkra ise ancak âşar tekasitinin marifeti icra ile tahsili cihetini müstemil olduğuna nazaran dâva vekillerine verilen ücretin tarafı hasımdan abzolunmak üzere ilâmata derci yolunda nizamname mahsusunun ruhsatı mahsusayı haiz olan dâva vekillerine bahşettiği imtiyazı kanunisinden bunların haricinde ifayı vekâlet edecek olanların istifadelerini bâdi olacak bir kayıt ve sarahat olmadığı ve keyfiyet mukaddema Maliye Nezaretine de iş'ar olunduğu gösterilmiş ise de alelumum deavide vekâlet ücreti kanunen bilâistisna masarifi muhakemedin madud ve ücreti mezkûrenin derecatı mahakimi nizamiyede masarifi saireye nispetle miktarca kesretli olduğu gibi haksız çıkanların bilcümle dâva masarifini tediyeye mahkûmiyet ve mecburiyetleri dahi Usulî Muhakematı Hukukiye Kanunu Muvakkatinin yüz otuz bir ve yüz otuz sekizinci maddeleriyle mevaddı sairei malûmesinde alelittlak muharrer bulunmuş ve taşralarca şahadetnameyi haiz dâva vekilleri nadir ve ekser mahallerde külliyyen mefkud olmasından dolayı devairi resmiye ile eşhas beyninde dâimiyülvuku olan deavide lüzum ve mecburiyetine binaen bizzarure şahadetnamesiz vekiller istihdam olunmakta ve bunlara

emvali umumiyeden derecatı muhtelifede ücret verilmekte olup mashaza nizamnamei mahsus mucibince mezuniyeti resmîyeyi haiz olmıyan kimselerin mahakîmi nizamiyede kabulü vekâletleri memnu iken salîfûlbe-yan esbabı zaruriyeden naşi şahadetnamesiz vekillerin mahakimce ka- bulü mukaddema Nezareti Müşarûnileyhaca bittensip tamamen rüesayî mahakime icrayı tebligat olunmuş iken bunlara ita olunan ücretlerin haksız çıkan tarafından bittahsil yerine konmak üzere ilâma dercinden mahakimce imtina edilmesi hukuku hazinenin zıyânını ve devaire karşı haksız çıkanların masarifi muhakemedan madut olan vekâlet ücretlerini tediyeden istisnaiyetleri devairi emiriye aleyhinde dâva ikamesi ve huku- ku hazineye tecavüz olunması hususlarında cesaretlerini tezyit edeceği derkâr olup bu ise kanunen ve maslahatan caiz olamayacağından bahisle bu makule şahadetnamesiz vekiller ücretlerinin dahi şahadetnameyi haiz vekiller ücuratı gibi haksız çıkanlardan hükmen istihsali ile hukuku ha- zinenin ziyadan vikayesi esbabının istikmalî zımında Maliye Hukuk Mü- şavirliği Nizamnamesiyle dâva vekilleri hakkında mevzu Nizamnameye Şûrayı Devletçe tadilen ve mütakillen bir fıkra veya maddei nizamiye derç ve ilâvesi lüzumu dermeyan olunmuş ve Orman ve Maadin ve Zi- raat Nezaretinin tezkeresinde de orman hususâtından mütevellit deavi için şahadetnameli dâva vekili bulunamıyan yerlerde tevdi vekâlet olu- nan şahadetnamesiz dâva vekilleri ücretinin dahi haksız çıkan tarafa tahmîli ile ilâmata derci hakkında bir usul ittihazı lüzumu bildirilmiş- tir.

Nezareti Müşarûnileyhimanın iş'aratı hakkındaki mütalâa Adliye ve Maliye Nezaretlerinden sual olunarak alınan cevaplarda nizamı mah- susunun ruhsatı resmîyeyi haiz dâva vekillerine bahsettiği imtiyazı ka- nuniden bunların haricinde icrayı vekâlet edecek olanların istifadesini bâdî olacak bir kayıt olmasıyla bilâ ruhsatname icrayı vekâlet edecek olanlara verilecek ücreti vekâletin dahi tarafı hasma tahmîli icabettiği takdirde talimatı mahsusasının o yolda tadîli lüzumu bildirilmiştir.

Vakaa şahadetnameli dâva vekilleri bulunmıyan mahallerde veya şahadetnamesiz dâva vekili istihdamına mecburiyet görüldükte o makule vekillere verilecek ücret haksız çıkan taraftan tesviye olunmak üzere ilâ- ma dercolunmadığı takdirde hukuku hazinenin zıyânını mucip olacağı derkâr ve bazı mahallerde o makule vekiller istihdamındaki zaruret âşi- kâr olup eğerçi vuku bulan iş'ar üzerine Defteri Hakani Nezaretince mez- kûr talimat ile dâva vekillerine dair olan Nizamname o yolda tadil olu- narak irsal kılınmış ise de böyle bir tedbiri muvakkat için tadîli nizam-

dan ise beyan olunan suretin ba iradei seniye usul ittihazı münasip olacağından şahadetnameli dava vekili bulunmayan mahallerde veya şahadetnamesiz dava vekili istihdamına mecburiyet görüldükte bunlara verilecek ücuratın tarafı hasımdan tesviye olunmak üzere ilâmata derci hususuna bilistizan iradei seniyei hazreti padişahî mütaallik ve şerefsudur buyurulduğu takdirde icrayı icabının Adliye Nezaretine havaleyle bilumum devairi merkeziyeye tebliğat icrası ve tahtimen vilâyat ile elviyei gayri mülhakaya tebliğinin Dahiliye Nezaretine havalesi tezekkür kılındı olbapta.

12 şevval 1322 ve 6 kânunuevvel 1320

Arz tezkeresi

Defteri Hakani ve Orman ve Maadin ve Ziraat Nezareti Celilelerinden vârit olup Şûrayı Devlete havale olunan tezkereleler üzerine Tanzimat Dairesinden kaleme alınan ve leffen arz ve takdîm kılınan mazbatada şahadetnameli dava vekili bulunmayan mahallerde veya şahadetnamesiz dava vekili istihdamına mecburiyet görüldükte bunlara verilecek ücuratın tarafı hasımdan tesviye olunmak üzere ilâmata derci hususunun Adliye Nezareti Celilesine havalesi ile bilumum devairi merkeziyeye tebliğat icrası ve vilâyat ile elviyei gayri mülhakaya tebliğinin Dahiliye Nezareti Celilesine iyâri tezekkür kılındığı dermeyan olunmuş olmakla olbapta her ne vechile iradei seniyei cenabı hilâfetpenahî şerefsudur ve sudur buyurulursa mantuku münifi infaz edileceği beyanıyla.

17 şevval 1322 ve 11 kânunuevvel 1320

Iradei seniyei mübellîğ hâmiş

Residei destî tâzîm olup mefluflariyle manzuru âli buyurulan işbu tezkereî sâmiyeî sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahî şerefmütaallik buyurulmuş olmakla olbapta.

19 şevval 1322 ve 13 kânunuevvel 1320

No: 31 — Hayvanatı ehliyenin tedadiyle resminin eibayetine dair talimat

22 fevval 1322 ve 16 kânunuevvel 1320

BİRİNCİ FASIL

Mevaddı umumiye

Madde 1 — Dersaadet ve vilâyatı şâhânedede bulunan at, beygir, kısarak, öküz, manda, inek, deve, ester ve canavardan «hayvanatı ehliye» resmî namıyla senevi onar ve merkepten üçer kuruş istifa olunur.

Madde 2 — İki yaşını ikmal etmemiş taylarla diğer hayvanatı ehliye yavruları resimden müstesnadır.

Madde 3 — Umuru ziraatte kullanılan öküz, inek ve mandanın ve çiftte koşulan beygirin yalnız bir çifti resimden muaf olur.

Bir şahsın bir çiftten fazla hayvanatı umuru ziraatte dahi istihdam edilse resimle mükelleftir. Bahçevanlara mahsus bostan ve bahçelerdeki dolap beygirinin bir adedi dahi resimden müstesnadır.

Madde 4 — Hini tadatta çift hayvanı olduğu iddia olunmasıyle resimden istisna edilen hayvanatın bilâhare çift hayvanı olmadığı tebeyün eder ise müceddeden resme tabi olmakla beraber bu muamelenin bir hileye müstenit olduğu anlaşıldığı takdirde ahabından resmi aslinin istifasından sonra işbu resmin nısfı miktarında cezayı nakdî dahi alınır.

Madde 5 — Bir hanede ikamet eden baba oğul ve diğer akrabadan iki üç şahıstan her biri müstakillen kendi hesabına veya kendi mülk ve arazisi dâhilinde ayrı ayrı ziraat ettikleri takdirde her bir aileye ait bir çift hayvan resimden müstesnadır.

Madde 6 — Esasen bazı çiftlik ahabınının malı olup bir ücret mukabilinde ve mezkûr çiftlik sahibi namına diğerleri tarafından umuru ziraatte istihdam olunan hayvanat dahi resimle mükelleftir. Resmi mezkûr ecire ait olmayıp sahibinden istifa kılınır. Fakat çiftlik sahibinin ziraate mahsus bir çift hayvanı resimden muaftır.

Madde 7 — İki şahsın bilistarak çiftte kullandıkları birer tek hayvan resimden muaftır.

Madde 8 — Devairi belediye malı olup hidematı umumiyede istihdam olunan hayvanat resimden müstesnadır.

Madde 9 — Tarafı Hükümeti Semiyeden küşat ve ihdas olunan nümune çiftlik ve tarlaları hayvanatı resme tabi değildir.

Madde 10 — Gerek asakiri şahane ve gerek jandarmadan kolağası rütbesine kadar olan zâbitan ile soyyar ve süvari jandarma efradının ve süvari polislerinin ve hamidiye hafif süvari alayları efradiyle zâbitanının birer tek binek hayvanı resimden müstesnadır.

İKİNCİ FASIL

Hayvanata ehliye tadat ve yoklama memurlarının usulü intihabı

Madde 11 — Hayvanatı ehliye ağnam ile birlikte ve ağnam memurları vesatatiyle tadat olunur. Bir kazada hayvanatı ehliyenin mevcut ağnam kolları marifetiyle tadadı mümkün olamadığı surette o kazanın cesametine ve hal ve mevkiinin icabına ve havi olduğu hayvanatı ehliyenin miktarına göre ağnam tadat memurlarının adedi tezyidolunmak suretiyle idare olunur.

Madde 12 — Hayvanatı ehliyeti ağnam ile beraber tadat etmekle dahi mükellef olan ağnam tadat memurlarına ilâve edilen işbu vazifeden dolayı ağnam tadadı için talimatı mahsusasına tevfikan alacakları ücretten başka lüzum ve ihtiyaç derecesinde mümasip bir ücret takdir ve tayin kılınacak ve bunun için aletusul kazaca tanzim edilecek bir kıta defteri behemehal kânunusani nihayetine kadar merkezi livaya ve muhasebei livaca umum sancak üzerine tertip olunacak icmal nihayet şubatın onuncu gününe kadar vilâyete gönderilecektir. Tadadın marttan evvel icrası mütaamil olan mahallerde dahi işbu defterin tadada mübaşeret olunmazdan yirmi gün evvel merkezi vilâyete irsali esbabı temin olunacaktır.

Madde 13 — Hayvanatı ehliyenin tadadı için ağnam tadat memurlarına zamimeten tâyin ve tahsis kılınacak olan işbu ücret hayvanatı ehliyenin tadat ve tahsili rûsumu için tahakkukatına nispetle sarfı mücaz olan yüzde beşten tefrik olunur. Kaza meclisi idarelerince takdir olunan işbu ücreti munzama maddei sabika mucibince tanzim edilecek defteri üzerine liva ve vilâyat meclisi idaresince badettetik tasdik olunduktan sonra tahsis ve sarfına vilâyetçe mezuniyet ita olunacaktır. Tadat ve tahsil muamelâunun yüzde beş derecesinde bir masrafla ikmalî meşrut olmasına göre umum vilâyetçe nispeti mephusenin muhafazası için işbu yüzde beşten tadat ve tahsil masrafına mukabil her kaza için lüzum ve ihtiyaç mahalli nispetinde ifrazı icabeden miktarının bittetik tâyini vilâyat meclisi idaresinin takdirine mevduur.

Madde 14 — Tadat memurları hayvanatı ehliyenin tadat ve yoklamasını hasbelicap müddeti muayyenesi zarfında ikmal edemez ise ikmaline kadar istihdam olunup bundan dolayı fazla ücret mütalebe edemezler.

Madde 15 — Emrü tahsilât (38) inci maddede gösterildiği üzere vesaiti mahsusaya mevdudur. Binaenaleyh tadat memurlarının muamelâtı tahsiliyeye müdahaleleri katiyen memnudur.

Madde 16 — Kol memur ve muharrir ve kolcularının memuriyetlerinden her hangi bir sebeple infisal ve infikâki vukuunda bunlar hakkında ağnam talimatının sekizinci maddesi mucibince ifayı muamele olunur.

Madde 17 — Tadat kollarına icabı takdirinde jandarma neferatı terfîk olunur. Jandarma ve tadat memurlarının ahaldiden yem ve yiyecek ve ashâbı hayvanattan her ne nam ile olursa olsun akça almaları katiyen memnudur. Hilâfı harekette bulunanlar hakkında Kanunu Cezanın maddei mahsusası mucibince muamelei cezaiye icra olunur.

ÜÇÜNCÜ FASIL

Tadat ve yoklama muamelâtının usulü icrası

Madde 18 — Tadada martta başlanılan yerlerde şubat iptidasında ve daha evvel başlanılması mütaamil olan mahallerde dahi tadada iptidar edilmezden bir ay evvel vilâyet ve liva ve kaza merkezlerinden bildümlü mahallât ve kuraya hayvanatı ehliyenin miktarı ecnan ile ashâbının esamisini mübeyyin (1) numara ile murakkam nümune veçhile matbu bir cetvel gönderilecektir. Her mahalle ve karyenin muhtar ve heyeti ihtiyariyesi tarafından o mahalle ve karyede bulunan hayvanatı ehliye sahiplerinin isim ve şöretü ve hayvanatın bulunduğu mahaller işbu cetvelin hanei mahsuslarına ayrı ayrı doldurulacaktır.

Şayet karyede türkçe yazan bulunmaz ise abalının kendi hisanları ile imlâ ve tahriri caiz olacaktır. Mezkûr cetvel muhtar ve heyeti ihtiyariye tarafından mühürlenerek nihayet marttan bir hafta akdem behemehal tabi olduğu kaza merkezine gönderilecektir. Ancak hiç bir hisandan okuyup yazar kimseleri olmıyan kurada merkepler için bir ve diğer hayvanatı ehliye için bir ki iki adet miktarı rüusu iş'ar eder çetele tanzim olunup merkezi kazaya isal ve meclisi idareye ita olunacaktır. Meclisi idare mezkûr çeteleler üzerine bir defter tanzim ve muhtarana tahtim ettirerek işbu çeteleler üzerine tanzim olunan defterlerle karye-

lerden gelecek defatirin zırları mührü zatî ile meclisi idare heyeti tarafından tabtim olunduktan sonra çeteleler ile beraber hizfolunur. Muhtar ve heyeti ihtiyariye tarafından tanzim oluncak cetvel ve çetelelerin nihayet marttan bir hafta evvel behemehal tabî olduğu kaza merkezine celbi zammında memurini mülkiye ve maliye tarafından takibatı lâzıme icra olunur.

Madde 19 — Hayvanatı ehliye tadat memurları bir karyede sayacakları hayvanatın cins ve miktarını ve sahibinin isim ve şöhretini ve müstesna hayvanatın ciheti istisnaiyesini (2) numaralı nümune veçhile matbu ve iplikleri meclisi idare mühriyle mahtum tadat defterinin hanei mahsuslarına yazacaklar ve hayvanat ashabına (3) numaralı nümune veçhile keza meclisi idare mühriyle mahtum ve renkli ve koğanlı bir tadat ilmühaberi ita edeceklerdir. Tadat cetveliyle ilmühaber sabit mürekkeple yazılacaktır. Bundan başka kâğıtlar üzerine muamele yapılması ve defterlerde hak ve silinti bulunması memnudur. Sehv vukuunda hak ketmek veya karalamak katiyen gayri caiz olup sehvi vâki okunur senette çizilerek üzerine doğrusu yazılmak muktazidir.

Madde 20 — Bir mahallin hayvanatı ehliyesi karye muhtariyle ihtiyar meclisinden hayvanatın tâyini sinni için lâzımgelen vukuf ve malûmatı haiz iki zat ile karyenin imam ve papazı huzuriyle tadat olunup sayılan hayvanatın cinsi ve müstesna olanlarının ne cihetten istisna edilmiş olduğu ve sahibinin isim ve şöhretiyle mahalli ikameti ve karyedeki hane numarası balâda zikri geçen (2) numaralı defterin hanei mahsuslarına geçirilir ve (3) numara ile mürakkam nümune veçhile ilmühaberi imlâ ve sıra numarası vasoluşduktan sonra memur ve muharrir tarafından birlikte mühürlenerek sahîbi yedine ita kılınacaktır. Karyenin imama ve papazı ve muhtarları dahi ayrıca defter tutup veçhi muharrer üzere sayılan hayvanatı ehliyeyi esası üzerine defteri mahsusuna kaydedecektir.

Madde 21 — Hitama tadatta memurlarla imam ve papas ve muhtarlar tarafından tutulan defter mukabele olunur ve karye tadada hitam bulup şu kadar hayvanatı ehliye tadat olduğu ve bundan fazla mevcut olduğu halde mektum addiyle ashabından ceza alınacağı ve başka hayvan var ise haber verilmesi ahali karyeye vesaiti mahsusla ile ve sureti münasibede tefhim ve ilân olunacaktır ve keyfiyet memur ve karye defteri zeyline yazılıp ziri memur ve muharrirle köyün ihtiyar meclisi tarafından temhir olunarak memurların defteri kendilerinde ve köye ait defter karyede kalacaktır.

Madde 22 — Vilâyet ve liva merkezleriyle kaza merkez kasabaları hayvanatı ehliyesi mahalle muhtar ve heyeti ihtiyariyesi muvaceshesinde usulü mahsusası veçhile tadat olunur.

Madde 23 — Bir karye hududu dâhilinde tadat olunan hayvanatı ehliye meyanında aşiret malı olduğu halde tadat muamelesinin icrasında köy ihtiyarlarından maada aşair rüesası ve köy kethüdâsı da bulundurulup hitamı tadatta defterin ziri bunlara da taktim ettirilir.

Madde 24 — Hayvanatı ehliye gerek tadat defterine ve gerek tadat ilmühâberlerine cinsi itibariyle yazılır. İstisna olunan hayvanatın dahi cinsiyle ciheti istisnası şerholunur. Tadat defter ve ilmühâberlerinde bir şahsa ait mütâaddit hayvanatın yalnız miktarı rüesunun toptan gösterilmesi caiz değildir. Behemehal ecnasına göre ayrı ayrı yazılıp resimlerinin o suretle hesap olunması icabeder.

Madde 25 — Tadat muamelesinde ağınam ile hayvanatı ehliyenin birbirine karıştırılması katıyen gayri caizdir. İşbu iki resimden birine ait olan evrak ve defatir ve ilmühâber diğeri için istimal olunamaz.

Madde 26 — Tadadını ikmal eden kol memurları bilmühâbere ve rülecek karar üzerine diğerkolun tadat ettiği hayvanatın yoklamasına memur edilecektir.

Yoklama memuru, memur olduğu kolun saydığı hayvanatı tadatta cari usul dairesinde yoklama ve teftiş ettikten sonra karye defteriyle tatbik edecek ve muvafık gördüğü surette (4) numara ile murakkam renkli ve koçanlı yoklama ilmühâberini ita eyliyecektir. Yoklamada muhur eden mektumat, yoklama ilmühâberlerinde başkaca irae olunur.

Madde 27 — Tadadı yoklamada ashabı hayvanata verilen ilmühâber koçanları merkezi kazaya götürülecek ve (32) no' madde mucibince tatbikatı bilicra hıfzolunacaktır.

Madde 28 — Hayvanatı ehliye bulunduğu kaza dâhilinde tadat olunur. Tadat ve yoklamaya sıra gelmezden evvel başka tarafa sevkolunacak hayvanatı ehliye ashabı merbut olduğu karye tadat memuruna veya mensup olduğu kaza merkezine müracaatla tezkere almağa mecburdur ve bu veçhile tezkere almayan hayvanatın tadat ve yoklama edilmezden evvel mahali saireye imrarma müsaade olunmaz Tadat ve yoklamadan evvel malik olduğu hayvanattan bir kısmını imrar etmek arzusunda bulunan kimsenin berveçhi muharrer hayvanatı tamamen tadat ve yoklama ve kendisine de tezkere ita edileceği gibi imrar edeceği hayvanat için asıl tezkeresinden ifras ile meccanen başka tezkere ita oluna-

caktır. Mükellefinin ifrazen veya tamamen mahali saireye nakledeceği hayvanları için tezkere alabilmesi behemehal resmin ifasiyle meşrut olur.

Madde 29 — Yoklama muamelesinin hitamından sonra tezkeresiz sevkolan hayvanat kaçak addolunur ve bu kabil hayvanattan resmi asli alınmakla beraber işbu resmin nisfı miktarında cezayı nakdî alınıp ashabına yeniden tezkere verilir.

Madde 30 — Yabancı ve geçici hayvanatı ehliyenin tadadında onların yabancı ve geçici hayvanatı ehliye olduğu tadat defterinde işaret olunmakla beraber miktarı ve ashabının esamisi ve gideceği mahal tadat memuru tarafından kaza merkezine bildirilecek ve resmi derhal istifa olunacaktır.

Madde 31 — Memaliki ecnebiyeden bilvürut resmi gümrüğü verilmiş olan hayvanatı ehliye resimden müstesnadır. Bu kabil hayvanatın sureti istisnası Ağnam Talimatının yirmi beşinci maddesi ahkâmına tevfik olunur.

Madde 32 — Şubatta kura ve mahallâta gönderilip muhtarlar tarafından imlâ olunan defterler ile tadat memurlarının tanzim eyledikleri defter ve yoklama memurları tarafından verilen yoklama ilmühaberleri koçanları kaza merkezine celp ve yekdiğerine tatbik ve mukayese ve mübâneyet görüldüğü halde derhal tahkikatına iptidar olunur. Her karyede sayılan hayvanatı ehliyenin ecnas ve miktarını ve miktarı müstesniyatını ve tahakkuk eden miktarı rüsumunu ve adedi mektumatını mübeyyin (5) numaralı nümune veçhile kaza namına bir hulâsa tanzim olunacaktır. Defterin zirine tatbikattan hasıl olan netice ve icra edilen tahkikat tahrir ve eğer muvafık ise muvafık olduğu şerh verilerek meclisi idarei kazadan zat mühriyle tahtim olunur. Hayvanatı ehliye tadat kaza icmalleri üç nüsha olarak tanzim ve biri kazada hıfzolunup diğeri iki adedi liva merkezine gönderilir.

Madde 33 — Livamn merkez kazasına ait defter üzerine tanzim edilen cetveli mülhak kazalardan gelen cetvel ile birleştirilerek üç nüsha üzerine (5) numaralı nümune veçhile umum liva icmalî tanzim olunup bu icmallerin bir nüshası merkezde ve diğeri ikinci nüshası kaza cedavili ile beraber vilâyete ve yalnız umum liva üzerine ve üçüncü nüshası Teçhizatı Askeriye Nezaretine gönderilir.

Madde 34 — Vilâyet dahi merkez kazası ile mülhak kazaları bir liva itibar ederek vilâyet merkez sancağı namına tanzim edeceği tadat icmal

defteriyle elviyei mülhakadan alacağı tadat icmallarını birleştirip merkez ve mülhakat liva tahakkukatını ayrı ayrı gösterir surette umum vilâyet namına (5) numaralı nümune veçhile tanzim edeceği cetveli Teçhizatı Askeriye Nezaretine gönderecektir.

Madde 35 — Tadat cetvelini miadında tanzim ve Teçhizatı Askeriye Nezaretine isal etmiyen muhasebeci ve defterdarlar hakkında kararı mahsus veçhile katı maaş vesair mürettep olan ceza tatbik olunur.

DÖRDÜNCÜ FASIL

Mektumat

Madde 36 — Her ne suretle olursa olsun tadattan kaçırılan hayvanatı ehliyeden resmi asli alındıktan sonra bir nısfı da ceza olarak istifa olunur. Ahzolunan işbu cezayı nakdinin nısfı meclisi idarenin tasdikiyile ba senet muhbirine ita ve nısfı diğeri Teçhizatı Askeriye Nezaretine bilirsal irat kaydedilir. Ancak tadat ve yoklama muamelâtında alâkadar olanlara ihbariye verilmez.

Madde 37 — Hayvanatın keiminde alâkadar olan tadat ve yoklama memurları ve muhtarlarla mahallât ve kura heyeti ihtiyariyesi hakkında muamelei kanuniye icra olunur.

BEŞİNCİ FASIL

Usulü tahsil

Madde 38 — Hayvanatı ehliye rüsumu ağustos gayetine kadar ikmal olunmak şartıyla ücreti maktua ile tayin olunan muvakkat ve mükeffel tahsildarlar marifetiyle cibayet olunur.

Madde 39 — Dairei tahsiliyesi dâhilinde bulunan hayvanatı ehliye rüsumunu miad muayyeninde cibayet edemiyen tahsildaran tahsilât ile iştigal edeceği fazla günler için başkace ücret mütalebe edemezler.

Madde 40 — Hayvanatı ehliyenin tadat ve tahsili rüsumu için (13) üncü madde mucibince hasılatın yüzde beş sarfı mücaz olup işbu yüzde beşten tadat masrafı hadettenzil bakiyesi umuru tahsiliyede istifdam olunacak tahsildarana its olunur ve tahsildaranın alacağı ücreti maktua tadat ücuratı misillü munhâran vilâyet mecalisi idaresinin takdiline muhavveldir.

Madde 41 — Muhtaran emrú tahsilâtta tahsildarına muavenet icra-
siyle mükelleftir. Muhtaran tahsildaranın teşhili umuru emrinde sebkede-
cek mesaisine mukabil (42) nci maddeye tevfikân nâili mükâfat olur.

Madde 42 — Bir kazanın hayvanatı ehliye resmi ağustos gayetine
kadar bir akçası bakayaya kalmıyarak tahsil olunduğu surette Ağnam
Talimatının 37 nci maddesinde memurini mülkiye ve maliye ile Muhta-
rana tahsis olunan ikramiye derece ve nispetinde mükâfat ita olunur.

Madde 43 — Umuru tahsiliye bilhassa memurini mülkiyenin nezaret
ve mesuliyeti tahtında cereyan eder. Memurini maliye dahi işbu tertibin
sureti tahsilince nizamnamei mahsus hükmünü bihakkın icra ve takip
ile bir akça bile bakayaya bırakmamağa itina edecek ve bu bapta tekâ-
sülü sabit olanlar mesul olacaktır.

Madde 44 — Memurini mülkiye ve maliyenin aidatı tahsiliyeye
mahsuben akça almaları hakkındaki memnuiyet bakidir. Ağustostan ev-
vel infisali vuku bulan memurinin müddetine ait aidatı tahsiliyeyi ala-
bilmesi halefinin tahsilâtı ikmal etmesiyle meşrut olur. İkmal olunma-
dığı surette ne kendisine ve ne de halefine bir şey verilmez.

ALTINCI FASIL

Hayvanatı ehliyenin suret ve usulü istisnası

Madde 45 — İki yaşını ikmal etmemiş olan tay vesair hayvanatı
ehliye yavruları tadat memurlariyle tadat işinde bulundurulmuş muhtar
ve ihtiyar heyeti âzası ve karyenin imam ve papazı kararıyle istisna olu-
nur. Gerek ashabi hayvanatın bu baptaki iddiası ve gerek mezkûr heyet-
tin ademî ittifağı halinde ihtilâfı vâkı Mükümeti mahalliyenin intihap
ve havale edeceği ehli hibre vesatatiyle faslolunur.

Madde 46 — Umuru ziraatte istihdam olunan bir çift hayvanın re-
sinde istisnası hakkında heyeti ihtiyariye tarafından verilecek mazbata-
lar meclisi idarece tetkik ve ashabi hayvanatın züradan olduğu tasdik
olunur.

Madde 47 — Kura ve mahallât ihtiyarlariyle heyeti idare ve alâka-
dar olan diğer memurın işbu talimat mucibince müstesna olan hay-
vanatı ehliyenin tayini esnasında kemali dikkatle ve hakkaniyet daire-
sinde hareket edecekler ve bu bapta ahalinin ızrarı veyahut suiistimal
yolunda vuku bulacak muameleden dolayı haklarında bilâ imhal şedi-
den mücazat olunacaktır.

Madde 48 — Badettadat sirkat olunup istirdat olunamıyan ve muhterik ve âfattan bir şey isabetiyle ve ileli sâriyeden bir hastalıkla fevt olan hayvanatın Hükümeti mahalliyeden ba mazbata Teçhizatı Askeriye Nezaretine vuku bulacak iş'ar üzerine kaydı terkin edilir. Hükümetçe elde edilip ashabına iade olunan hayvanatı ehliye tekrar resimle mükellef olup bu misillü hayvanatın tashihi kaydı için keyfiyet Nezareti aidesine bildirilir.

YEDİNCİ FASIL

Pazar mahalleriyle salhanelerde icra olunacak takyidât

Madde 49 — Salhane ve kasaphanelere sevkolunan hayvanatı ehliyeden tezkeresiz olanlar resmi asli ve cezayı nakdisi alınmak üzere Hükümeti mahalliyeye sevkolunur.

SEKİZİNCİ FASIL

Hayvanatı ehliye resminin mahfuziyet ve mavuzialehine hasrı

Madde 50 — Teçhizatı askeriye hasılatı meyanına dâhil olan hayvanatı ehliye rüsümünün mavuzialehinin gayriye sarfı memnu ve nakden tesviyesi mecburi olup hazinesi celilede olan matlubat ile ierayı mahşubu katiyen caiz değildir.

Madde 51 — Memnuiyeti vâkıa hilâfında hareket eden memurini maliye vesaire hakkında Teçhizatı Askeriye Talimatının (13) üçüncü maddesi mucibince takibatı kanuniye icra olunur.

Madde 52 — Hayvanatı ehliye hasılatını mavuzialehinin gayriye sarf eden memurini maliyeye tekaüt ve aidatı sairede olduğu gibi beraat mazbatasını verilmez.

Madde 53 — Canavarlar usulü mer'iyesi dâhilinde kemafissabık hazinesi maliye memurları tarafından tadat ve resmi istifa olunur. Ancak bu resim ahiren on kuruşa biliblâğ hayvanatı ehliye meyanına dâhil olduğundan miktarı zam Teçhizatı Askeriye Nezaretine aittir. Binaenaleyh memurini maliyece zamaim miktarı doğrudan doğruya Teçhizatı Askeriye Nezaretine gönderilecektir ve (51) inci madde mucibince dahi işbu zammın mahfuziyeti ve nakden tahsili lâzımdır.

DOKUZUNCU FASIL

Dersaadet tahsildaranının intihap ve vazifesi

Madde 54 — Dersaadet'te bulunan hayvanatı ehliye mükeffel tahsildarlar vesatatiyle tadat ve rüsumu dahi bunlar marifetiyle tahsil olunur.

Madde 55 — Dersaadet ve bilâdı selâse on dairei tahsiliyeye taksim olunup her dairei tahsiliye lüzumu kadar tahsildar ile idare olunur. Umum tahsildarlar bir merkez kâtibi maiyetinde bulunur.

Madde 56 — Tahsildarlar lisansı resmii Devlete âşına ve okur yazar ve defter tutmağa muktedir ve Devlet memuriyetine tayin için evsaf ve şeraiti matlubei kanuniyeyi haiz şayanı itimat kimselerden intihap olunur.

Madde 57 — Merkez kâtibi altı bin ve diğer tahsildarlar beşer bin kuruş derecesinde kefalet vermeğe mecburdur. Kefili vefat veya istifa eden tahsildaran kefil irae edinciye kadar ifayı vazife edemez ve bunlar on beş gün zarfında tecdidi kefalete mecbur olup bu müddet zarfında kefil tedarik edemedikleri takdirde yerlerine diğeri intihap olunur.

Madde 58 — Vazifesi tadat ile de mükellef olan tahsildaran mart iptidasında dairei tahsiliyesi dâhilinde bulunan bilumum mahallat eimmesine bilmüracaa mahalle dâhilinde kimlerin ne cins hayvanatı bulunduğunu tahkik ile hayvanatı mezkûreyi ecnasına nazaran (1) numara ile murakkam matbu cetvelin hane mahsuslarına kayıt ve imlâ edecek ve defteri mezkûr mahallenin imam ve muhtarı tarafından mühürlenerek tahsildara tevdi olunacaktır.

Madde 59 — Muadditler muamelei tadadiyeye işbu tadadı evvel cetvellerini esas ittihaz ederek ahabı hayvanata müracaatla buldukları hayvanatı tadat ve hayvanatı mezkûreyi enva ve ecnasına göre (6) numaralı matbu tadat defterinin hane mahsuslarına kayıt ve imlâ ile beraber ahabı hayvanata dahi derhal (3) numaralı matbu tadat ilmühaberini teslim ve ita eyliyeceklerdir.

Madde 60 — Muadditler muamelei tadadiyede eimmenin malûmatına müracaatla imlâ edecekleri cetvellerden başka yük ve binek ve kira arabalarıyla keza her nevi yük ve binek ve sürücü hayvanatının ecnas ve miktarını ve ahabının esamisimi mübeyyin Şehremaneti Esnaf Kaleminden alınacak defterlere dahi müracaat ve icrayı tatbikatla muamelei tadadiyenin kemahi hakkına ifasına itina edeceklerdir.

Madde 61 — Şehremaneti Esnaf Kaleminden alınacak mephusuanh defterin Nezaretçe tadada başlanmadan bir ay evvel celbi esbabına tevessül olunur.

Madde 62 — Merkez kâtibi tadadın hini icrasında devairi tahsiliyeyi devir ile tadadın hüsnü icrasına nezaret edeceği gibi muamelâtı vâkıanın icabı halinde emrû teftişi için dahi müstahdemini Nezaretten memurini mahsusla tayin ve izam olunur.

Madde 63 — Tadadı hitam bulan bir dairei tahsiliye hayvanatı ehliyesi Nezaretçe tayin olunacak diğer dairei tahsiliye memurini tarafından tahkikat suretiyle yoklama olunur.

Madde 64 — Tadadı ikmal olunan bir dairei tahsiliye dâhilinde bulunan hayvanatı ehliyenin tahsildarlar vasıtasıyla tahsili rüsumuna derhal iptidar olunur. Rüsümü istifa olunan hayvanatı ehliye ashabına (4) numaralı matbu makbuz ilmühaberi ita edilecektir.

Madde 65 — Hayvanatı ehliye rüsumu mutlaka matbu makbuz ilmühaberi mukabilinde istifa olunur. Senedatı âdiye ile tahsili rüsum katiyen memnudur. Hilâfı memnuiyet hareket eden memurini tahsiliye derhal azlolunur.

Madde 66 — Tahsilâtı vâkıa tahsildarlar tarafından (5) numaralı tahsilât defterine günü gününe kayıt ve ertesi güne kadar behemehal Teçhizatı Askeriye Nezareti veznesine teslim olunacaktır.

Madde 67 — Tahsilâtı hilâfı emir nezdinde alkoyan veyahut tahsilâtı defterine günü gününe kaydetmeyip açıkta bırakan tahsildaran mesul tutulur. Teehhürü vâkı suiistimal maksadına müstenit olur ise müsebbibi hakkında mucibi azil olur ve takibatı kanuniye icra olunur.

Madde 68 — Dersaadet'te bulunan salhanelerle pazar mahalleri her gün bilmünavebe tahsildarların nezaret ve murakabesi altında bulunur. Buralarda zeph ve fûruht edilecek hayvanatın rüsumu alınmadıkça zeph ve fûruhtuna müsaade olunmaz.

Madde 69 — Tadad ve tahsil muamelâtında tahsildaran hini hacette memurini belediye ve zabitanın müzaheret ve muavenetine mazhar olurlar.

Madde 70 — İşbu talimatın icrasına Teçhizatı Askeriye ve tenfizi ahkâmına Maliye ve Dahiliye Nezaretleri memurdur.

No: 32 -- Senini sabıka ile 1320 senesi Dersaadet emlak vergisine mukabil suret ve sergilerle taru izahat ve muhsusu hakkında iradei seniye

Meclisi Mahsusu Fıkıhî Mazbatası

Dersaadet emlak vergisi bakayası miktarı külliye baliğ olup hazinei celilenin şu muzayakalı zamanında böyle külliyyetli bakayanın tahsil kalması tecviz olunamayacağından tesri ve temini tahsilât için ikrza eden tedabirin lüzumu hakkında sebceden iş'ar üzerine Nezaret Müstefarı ve Dersaadet Vergi İdaresi Müdür ve Muavininden müteakkil beyet tarafından kaleme alınan mütalâanamenin teffiyile icrayı icabına dair Maliye Nezaretinden mürsel tezkere mefufiyle meyanei bendegânemizde kıraat olundu. Mezkûr mütalâanamenin me'alinden mütebas olduğu üzere kuyudu mevcudeye nazaran Dersaadet emlak vergisi bakayasının miktarı sahihini tebeyyün ettirmek kabil olmayıp ancak hazinei celilenin zikrolunan vergiden az çok matlubu olduğu bedihi olmasına binaen kuyuda mevcudei hazinenin bir miktar masarîf bilihtiyar ıslahıyla beraber gerek mezkûr bakayanın ve gerek dâhili muvazene olan senelî haliye vergisinin tesrii tahsili için badezin vergi mahsubatının külliyyen ilgasıyla yalnız ashabı emlaktan maaş sahibi olanların kendi maaşlarıyla sırf kendisine ait olan emlak vergisinin irat ve masraf olunmasına hasrı ve tahsildarlar adedinin tezyidi ve takibatı mütemadiye icraasına dair tahsildarlara mahsus bir talimat tanzimiyle ifayı vazife ettirilmesi ve tahsildar maaşlarının muntazaman itası ve Şehremaneti esasen vuku bulacak tahsilâta bu iradei seniyei hazreti padişahî müşterek olmasıyla Emaneti Mi'yarünileyhaca da memurini aidesi canîbinden hem tahsildarlara hem de devair memurlarına emrû tahsilâtta muaveneti lâzıme ve fiiliyede bulunması ve şu kadar ki tahsilâtın nakde hasrı misillü bir muamelenin defaten mevkii icraya vaz'ı muvafık olamayacağından bu senelik işbu teğrinisani iptidasından kânunuevvel gayesine kadar sabıka ve haliyeden deyni bulunanların yüzde kırkı nakit ve altmışı suret ve sergi ve kânunusani iptidasından şubat nihayetine kadar yüzde ellisi nakit ve ellisi kezalik suret ve sergi ile mahsup ve gelecek 1321 senelî maliyesinden itibaren yüzde kırk ve elli nakit ve küsurunun sergi alınması suretinden sarfı nazarla ashabı maaşın kendisine ait emlak vergisinin kendi maaşıyla mahsubu suretinden başka bir cihete gidilmemesi lüzumu beyan olunmuş ve Dersaadet emlak vergisinin vaktü zamaniyle tahsili icabı hal ve maslahattan ve sureti maruzanın icrası bu

makûdun husûsüne delâlet edecek tedabîrden bulunmuş olup ancak mü-
amele mahsuliyetinin şahsî maasın emlakî usûlî vergisine hasrı vergi
bakayasından bir kısmının yine tahsil ve mahsup olundhamaması ve ashabı
emlakın vergi tediyatına şimdiye kadar nail olduğu teshilâtın mahru-
miyetini istilzam edeceğinden muvafık olmamasıyla ashabı maasın mü-
taallikatına ait emlak vergisinin sureti nakshübr hükmünde hazineye mer'î
olan usulün icrasına devâm ile muamele sairinin ifasa sınırında Nez-
reti Mühasibüleyhaya meclisiyet itasıyla beraber Erasmî Müparinley-
haya tebliğat iradının Dahiliye Nezaretine havalesi tezkere ve tenzip
ve salihüskir tezkere ve mütalâanamesi leffen arz ve takdim kılınmış ise de
olbapta.

22 ramazan 1322 ve 17 teşrinisani 1320

Arz tezkere

Dersaadet emlak vergi bakayasının külliyetli miktara ballıg olup
bunun na tahsil kalması tecviz olunamayacağından tesri ve temini tah-
silât için iktiza eden tedabirin ittihazı hakkında sebkeden iş'ar üzerine
teşekkül eden komisyon tarafından tanzim olunan mütalâanamenin lef-
fiyle Maliye Nezareti Cehlesinden vârit olan tezkere Meclis Mahsusu
Vükelâda ledelkitâe ceryan eden müzakerata tevfikân kaleme alınan
mazbata melfufiyle arz ve takdim olunmuş olmakla olbapta her ne veç-
hile iradei seniyei cenabı hilâfetpenahî şerefmütaallik buyurulur ise de
matuku münifi infaz edileceği beyaniyle.

22 ramazan 1322 ve 17 teşrinisani 1320

Iradei seniye mübellig hâmiş

Residei desti tâsin olup Meclis Mahsusu Vükelânın mazbatai ma-
rûsası ve melfufiyle manzuru âli buyurulan işbu tezkereî sâmiyei sada-
retpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahî şe-
refsudur buyurulmuş olmakla olbapta.

26 peyval 1322 ve 20 kânunuevvel 1320

**No: 33 — Selânik, Manastır ve Edirne Vilâyetlerinde müteşekkil
Mahakimî Fevkalâdeden verilen idam hükümlerinin hemen
icrası hakkında iradei seniye**

17 şevval 1322 ve 21 kânunuevvel 1320

Bulgaristan Komiseri Paşa Hazretlerinin üç gün evvel Rus Konsolosuyla vuku bulan mülâkâtı esnasında (Mumaileyhimin bir takım serserilerin fesatpişcelere kapılmaması temin edilmek üzere mahkûminin alenen salp ve idam edilmeleri pek müessir bir tedbir olacağını beyan eylediğine dair Komiseri Müşarünileyhten gelen tahriratın takdimini mutazammın residei desti tâzim olan 26 şevval 1322 tarihli tezkerei hususiyei sadaretpenahileri manzuru âli buyurulmuş ve (mumaileyh Konsolosun ifadei vâkıası nefsülemre pek muvafık olup o gibi mahkûmin hakkında mahakimce tertip olunan mücazâtı kanuniyenin siyaseten ve hemen icrası lâzımgüleceğinin şerefsudur buyurulan iradei seniyei cenabı hilâfetpenahî mantuku celiline tevfikân tebliğine iptidar kılınmış olmakla olbapta.

**No: 34 — Memurini Maliyenin sureti intihabat
ve terakkıyatı hakkında nizamname**

2 zilkade 1322 ve 26 kânunuevvel 1320

Madde 1 — Memurini Maliye İntihap Komisyonu Maliye Nezaretinin tahtı riyasetinde altı âzadan mürekkep olacaktır.

Madde 2 — Komisyon âzası Meclisi Maliye reisi ve Muhasebei Umumiyei Maliye muhasebecisiyle Divanı Muhasebat ve Meclisi Maliye âzalarından ikişer zat olmak ve bu âzadan bulunan zatlar her sene tebdil edilmek üzere dairelerince intihap ve bilistizan şerefsudur buyurulacak iradei seniyei hazreti hilâfetpenahî üzerine tayin olunurlar. Maliye Sicilli Ahval Kalemi, heyetiyle bu Komisyonun maiyetinde bulunacaktır.

Madde 3 — Komisyon haftada bir defa ve lüzumunda daha ziyade içtima edecektir. Komisyon Heyetinden beş zat mevcut olmadıkça karar verilemez. Maliye Nazırı bulunamadığı halde Maliye Nezareti Müsteşarı Komisyona riyaset eder. Müzakere olunan mevada ittihat veya ekseriyeti âra ile karar verilir, tesavii âra vukuunda reisin bulunduğu tarafın

reyi tercih olunur ve reyi hafiye müracaat olunmaksızın cereyan edecek müzakerede ekseriyete muhalif olanların rey ve mütalâaları Zabıt Ceridesine ve talepleri vukuunda kararı havi yazılacak mazbataya dercedilir.

Madde 4 — Komisyonun umuru tahririye ve kaydiyesi Maliye Sicilli Ahval Kalemi müdür ve muavini tarafından rüyet ve icra edilecektir. Sicilli ahvale ait vukuat ile Komisyonun umuru tahririye ve kaydiyesinin sürat ve intizam dairesinde devamı cereyanı için Komisyonca her bar teftiş olunacak ve ıslah ve ikmalî nevakısına lüzum görüldükçe bittezekkür Maliye Nezaretince icabı icra olunacaktır.

Madde 5 — Hazinei Maliye rüesayı memurini ile zâbitan ve ketebel aklâmı ve veznedarların intihap ve tâyinleri Nezaretin Nizamnamei Dâhilisi ahkâmına tabidir. Mekâtibi idadiye şahadetnamesini hâiz olmıyanlar Hazinei Celile aklâmına ve vilâyat muhasebe ve tahrir kalemlerine kabul olunamaz. Vilâyat ve elviye muhasebe kalemlerine mekâtibi mezkûre mezunlarından talip bulunmadığı halde bilimtihan İntihap Komisyonundan alınacak mezuniyet üzerine hariçten diğerinin kabulü caiz olur.

Madde 6 — Vilâyatı Şahane mal memurları derecat ve sunufu âtiyeye taksim olunmuştur:

Derecei ulâ

Sınıfı evvel	:	Birinci Sınıf vilâyat defterdarları			
» sani	:	İkinci	»	»	»
» salis	:	Üçüncü	»	»	»

Derecei saniye

Sınıfı evvel: Elviyei gayri mülhaka ve birinci sınıf livalar muhasebecileri ve birinci sınıf vilâyatın muhasebe mümeyyizleriyle tahrir müdürleri.

Sınıfı sani: İkinci sınıf livalar muhasebecileri ve ikinci sınıf vilâyatın muhasebe mümeyyizleriyle tahrir müdürleri,

Sınıfı salis: Üçüncü sınıf livalar muhasebecileri ve üçüncü sınıf vilâyatın muhasebe mümeyyizleriyle tahrir müdürleri.

Derecei salise

Sınıfı evvel: Birinci sınıf kazalar malmüdürleri ve vilâyat muhasebe mukayyitleri ve liva muhasebe başkâtipleri ve liva vergi memurları ve vilâyat tahrir idareleri mizan kâtipleri,

Sınıfı sani: İkinci sınıf kazalar malmüdürleri,

Sınıfı salis: Üçüncü sınıf kazalar malmüdürleri ve vilâyet muhasebe mukayyit muavinleri ve liva muhasebe mukayyitleri,

Sınıfı rabi: Malmüdür muavinleri ve tahsilât müfettişleri ve bâlâdaki sunuf haricinde olan vilâyet ve liva ve kaza muhasebe ve mal ve vergi kalemleri ketebesî,

Sınıfı mahsus: Sandık eminleri ve tahsildarlar.

Madde 7 — Mektebi Mülkiyei Şahane mezunları Hazinei Celile veya vilâyatı şahane muhasebe kalemlerinde muvazzaf ve gayri muvazzaf olarak üç sene müddet istihdam olunduktan sonra mektebi mezkûr şahadetnamesiyle istihdam olundukları mahaller rüesası tarafından verilen şahadetname ile tebeyyün edecek iktidarlarına göre derece saniyenin sınıfı salisinde olan mal memuriyetlerine ve Mektebi Sultaniden ve mekâtibi idadiyeden mezun olanlar kezalik Hazinei Celile veya vilâyatı şahane muhasebe kalemlerinde üç sene istihdam olunduktan sonra kezalik mektep ve istihdam olundukları kalemler rüesası tarafından verilen şahadetname ile tebeyyün edecek iktidarlarına göre derece salisenin birinci ve ikinci ve üçüncü sınıflarındaki malmüdürlüklerine intihap olunabileceği gibi derece mezkûrenin sınıfı rabii memuriyetlerine talip oldukları halde tercihan intihap ve tayin olunurlar.

Madde 8 — Badema Mektebi Mülkiyei Şahane ve Mektebi Sultanî ve mekâtibi idadiye ve Darüssefaka mezunlarından başkası sandık emînliği ve tahsildarlıklardan maada mal memuriyetine tayin olunamaz. Fakat elyevm müstahdem bulunanların işbu nizamname mucibince hakkı terfileri bakî olduğu gibi Hazinei Celile şube müdürleriyle Divanı Muhasebat sınıfı evvel mümeyyizleri kıdem ve ehliyetleri taayyün edecek haysiyetlerine göre derece ulânın sınıfı sani ve salisine ve Hazinei Celile şube müdür muavinleri ve Divanı Muhasebatın sunufu sairesi mümeyyizleriyle Meclisi Maliye ve Hazinei Celile aklâm mümeyyizleri ve Ziraat Bankası idarei merkeziye muhasebe mümeyyizleri kezalik kıdem ve ehliyetlerine göre derece saniyenin sınıfı evvel ve sanisine intihap edilebilir. Ziraat Bankasının müfettişleriyle vilâyet merkezlerindeki şube müdürleri derece saniyenin sınıfı sanisine ve mezkûr bankanın liva merkezlerindeki şube müdürleri derece mezkûrenin sınıfı salisine ve kaza merkezlerindeki şube memurları kıdem ve ehliyetlerine göre derece salisenin sınıfı evvel ve sani ve salisine intihap olunabilirler.

Madde 9 — Sunufu muharririnin birinden onun yukarısındaki sınıfa tâyin olunabilmek için aşağı sınıfta lâakal iki sene kat'ı maaş cezasına uğramaksızın hizmet etmek iktiza eder. Ondan maada derece salisenin sınıfı evvelinden derece saniyenin sınıfı salisine irtika etmek için Mektebi Mülkiyei Şahane mezunlarından maadasının Divanı Muhasebat dairesinde müteşekkil komisyonu mahsusunda imtihan vermeleri lâzımdır. İşbu komisyon Divanı Muhasebat ve Meclisi Maliye âzasından birer zat ile Muhasebei Umumiyei Maliye muhasebeci muavini ve Divanı Muhasebat mümeyyizlerinden iki zattan mürekkep olacaktır. Meclisi Maliyeden tâyin olunacak âza Maliye Nezareti tarafından ve Divanı Muhasebat âza ve mümeyyizlerinden tâyin olunacak zevat Divanı Muhasebat reisi tarafından intihap olunarak her sene tebdil olunacağı gibi bunların tekrar intihabı da caiz olacak ve Divanı Muhasebat âzasından müntahap olan zat bu komisyona riyaset edecek ve icra kılınacak imtihan için bir program tertip olunacaktır.

Madde 10 - Vilâyat merkezlerinde defterdar ve muhasebe mümeyyizi ve tahrir müdürü ve elviyei gayri mülhakada muhasebeci ve muhasebe başkâtibi ve vergi memurundan mürekkep bir komisyonca tercümeihalleri şayanı kabul görülüp de bilimtihan ispatı ehliyet edenler derece salisenin sınıfı rabiine intihap ve tâyin olunurlar. Bu imtihanların programı Divanı Muhasebat Dairesinde müteşekkil komisyon tarafından tertip ve irsal olunur.

Madde 11 — Derecei ulâ ve saniye memurları birinci ve ikinci maddelerde muharrer İntihabı Memurini Maliye Komisyonu tarafından intihap olup Memurini Mülkiye Komisyonunun karariyle ba iradei seniyei hazreti padişahî tâyin olunurlar.

Madde 12 — Derecei salisenin sunufu erbaastınca hakkı terakki dokuzuncu maddenin fıkrâi evvelisi hükmüne ve derecei mezkûre sınıflarına yeniden intihap olunmak hakkı yedinci madde hükmüne tevfiқан tahakkuk eyliyeceğinden derecei mezkûre sunufunca terfian veya müceddeden liva muhasebecileri tarafından intihap olunan memurların tercümeihal evrakıyla beraber alelusul tanzim olunacak intihapnameleri vilâyat defterdarlıklarına irsal ve oralardan dahi Maliye Nezaretine inha olup Meclisi Maliyece evrakı mezkûre bittetik tasdik ile intihap komisyonuna ita ve komisyonun tensibiyle memuriyetleri icra olunur. Açıkta kimse sunufu mezkûreye intihap olunamaz. Ancak bir liva dahilindeki kazaların derecei salise sunufu müstahdemini maliyesi arasında hakkı terakkiyi ihraz etmiş veyahut hakkı terakkiyi haiz olanlardan mütesel-

silen açılacak memuriyete mahallinde mekâtibi idadiye mezunlarından **intihapname ahzylemiş kimse bulunmadığı halde liva muhasebecisi** tarafından vilâyet defterdarlığına müracaatla hukuk ve evsafı mezkûreyi haiz memar talep olunarak vilâyetçe madde-i sabıka mucibince bilimtihan intihap ve tâyin olunacaktır.

Madde 13 — Sandık emînleri tercümeihallerine usulen ve nizamen kesbi istihkak eyledikleri halde kemakân iki sene müddetle tâyin olunurlar. Ancak bunlar badema memurini daimi sıfatıyla yüzde beş ve farkı terakki ita ederek nizamen hakkı tekaüde müstehak olacakları gibi memuriyetlerinin ikinci senesi hitamında munfasıl addolunarak on gün zarfında hesabı rüyetle usulen beraeti sabit olanlar yeniden ve kezalik iki sene müddet kaydiyle tâyin olunurlar ve her ikinci sene hitamında hesapları rüyet olunup tekrar işe başlayanlara münkati olmamış nazariyle bakılarak bunlardan nısıf maaş tevkif olunmaz. Sandık emînleri kıdem ve ehliyetlerine göre kazadan liva ve livadan vilâyet sandık emînliklerine terakki edebilecekleri gibi bilimtihan kaza sandık emînleri derece-i salisenin sınıfı rabîine ve liva sandık emînleri derece-i mezkûrenin sınıfı salisine ve vilâyet sandık emînleri ehliyet ve haysiyetlerine göre derece-i mezkûrenin sınıfı evvel ve sanisine intihap ve tâyin olunur.

Madde 14 — Defterdar ve muhasebeci ve malmüdürlüğünün terfian veya tahvilen icra veya tasdiki memuriyetleri müddeti memuriyeti sabıkalari defatiri hesabiyelerini muntazaman ve tamamen ittihaz ve şehriye cetvellerini tanzim ve irsal ve muamelâtı nakdiye ve ayniyeden beraeti mutazammın alelusul mazbata istihsal ve ibraz etmelerine mütevakıftır.

—●—

**No: 35 — Devairi resmîyeye tevdi olunan evraka mukabil
ashabına verilecek numara puslalarının Hicaz demiryolu
menfaatine tabî ve yirmişer paraya satılması
hakkında irade-i seniye**

7 zilcade 1322 ve 31 kânunuevvel 1320

Efradı asakiri şahaneyeye ait evrak müstesna olmak üzere badema devairi resmîyeye tevdi olunan evraka mukabil ashabı tarafından talep olunacak numara puslaları âdi evraka yazılmayıp Hicaz Demiryolu İdare-i Maliyesi Nezaretince sureti mahsusada tabî ve yirmişer para fiatla fûruht olunacak evrak üzerine tahrir olunması ve devairi resmîye vezne-

lerince işbu puslulardan lüzumu miktarı mubayaa ve tedarik ve idaresi evrak kalemine kayıt ile ita olunup numara puslası istiyenlere verilmesi ve esmanının Hamidiye Hicaz demiryolu masarifi inşaiyesine karşılık tutulması ve işbu evrak bedelâtının mavuzialehinin gayrisinde istimal edenlerin olbaptaki nizamnamei mahsus ahkâmına göre duçarı mücazat olacaklarının tamimen devair ve vilâyatı şahaneve tebliği zikrolunan Demiryolu Komisyonu Âlisinin mazbatai maruzası üzerine şerefsadır olan iradei seniyei cenabı padişahî iktızaı celilinden olmakla olbapta.

No: 36 — Devairi resmiyece icra kılınan münakasa ve müzayede kaimelerinin Hicaz Demiryolu menfaatine tab'ı ve müteferriatı hakkında iradei seniye

Hicaz Demiryolu Komisyonu Âlisi Mazbatası

Eazımı âsarı hayriyei hazreti hilâfetpenahilerinden olan Hamidiye Hicaz Demiryolunun ve Hayfa şubesinin sayei terakkivayeı cenabı şehriyarilerinde inşaatı ilerledikçe masarifi inşaiye dahi tezayüt edip bilhassa pek meniğ araziden geçen Hayfa şubesi için külli masraf vuku bulmakta ve hamiyetmendan ahali ve memurin taraflarından taahhüt olunan ianatın mümkünüttahsil olan aksamının arkası alınmakta bulunduğu binaen masarifi mezkûreye karşılık varidatı cedide tedariki lâzım geldiğinden ve devairi resmiyece icra kılınan münakasa ve müzayede kaimeleri sureti gayri muntazamada istimal olunmakta ve bu cihetle Hazinei Maliyece bazan zarar terettüp etmekte olduğundan ve bu gibi mahzurata mahal kalmamak için mezkûr kaimelerin bir şekli mahsusta İdarei Maliye Nezaretince tabettirilip bin kuruşa kadar olanlarının istisnasiyle münakasalarda ilk açılacak peye ve müzayedelerde müzayede olunan eşyanın kıymeti muhammenesine göre bin kuruştan on bin kuruşa kadar olan münakasa ve müzayedelerin tahrir olunacağı kaimelere onar kuruş ve on bin kuruş ve daha ziyade olularına bir mecdi kıymet vazolunduğu ve işbu kaimeler evvel emirde devairi resmiyece mubayaa olunarak neticei münakasa ve müzayedede kimin uhdesine ihalei katiye icra olunursa kâğıdın bedeli ondan tahsil edildiği takdirde bundan bir miktar varidat hasıl olacağı meyanı kemteranemizde teemmül kılındığından bu suret karini tensibi hümayunları buyurulduğu takdirde icrayı

icabının ve işbu evrak bedelâtının mavuzıalehinin gayrinde istimali halinde olbaptaki nizamname hükmüne göre mazharı mücazat olunacağının tamimden devair ve vilâyata ihtarı hususunun Babıâliye ve İdareî Maliye Nezaretine tebliği ve Komisyonu Âliye de malûmat itası menutu emrî fermanı hümayun cenabı mülûkâneleri bulunmağın olbapta.

23 şevval 1322

Hicaz Demiryolu Komisyonu
Âlisi Âzasından
Sadrazam abdi memlûkleri
Mehmet Ferit

Ticaret ve Nafia Nazırı
abdi memlûkleri
Esseyyid
Mustafa Zihni

Kâtibi hazreti şehriyarileri
Kurenadan
abdi memlûkleri
Ahmet İzzet

Bahriye İmalât Komisyonu
Reisi
abdi memlûkleri
Hüsni bin Mustafa

İradeî seniyeyi mübelliğ hâmiş

Komisyonu Âlinin manzuru âli buyurulan işbu mazbatası üzerine mucibince iradeî seniye cenabı hilâfetpenahî şerefmütaallik buyurularak tebligatı lâzime ifa kılınmış olmakla olbapta.

5 zilkade 1322 ve 29 kânunuevvel 1320

İradeî seniye

Devairi resmîyede icra kılınan müzayede ve münakasa kaimeleri sureti gayri muntazamada istimal olunmakta olup bundan dolayı Hazine Celilei Maliyeye bazı mertebe zarar terettüp etmekte olduğundan o gibi mehzire mahal kalmamak için mezkûr kaimeler Hamidiye Hicaz Demiryolu İdareî Maliyesi Nezaretince tahettirilerek bin kuruşa kadar olanlarının istisnasıyla münakasalarda ilk açılacak peye ve müzayedelerde müzayede olunan eşyanın kıymeti muhammenesine göre bin kuruştan on bin kuruşa kadar olan münakasa ve müzayedelerin tahrir olunacağı kaimelere onar kuruş ve on bin kuruş ve daha ziyade olanlarına bir mecidî kıymet vazolunduğu ve işbu kaimelerin evvel emirde devairi resmîyece mübayaa olunarak neticeî münakasa ve müzayedede kimin uhdesine ihaleî katiye icra olunur ise kâğıdın bedeli ondan tahsil edil-

diği takdirde bundan Hicaz Demiyolu için bir miktar varidat hasıl olacağı teemmül kılındığından o vechile icrayı icabı ve işbu evrak bedelâtının mavuzalehinin gayride istimali halinde olbaptaki nizamname hükmüne göre mazharı mücazat olacağıının tamimen devair ve vilâyata ihtarı mezkûr Demiryol Komisyonu Âlisinin mazbatai maruzası üzerine şerifsudur buyurulan iradei semiyei cenabı hilâfetpenâhî mantuku celilinden olmakla olbapta.

8 zilkade 1322 ve 1 kânunusani 1320

No: 37 — 19 cemaziyelâhır 1296 tarihli Usulü Muhakemei
Hukukiye Kanunu Muvakkatinin 252 nci
maddei muaddelesi

Mahkemei Temyiz Hukuk Dairesinin kararları üzerine itiraz alelhüküm ve iadei muhakeme istidası caiz değildir. Ancak ahvali âtiyeden birinin vücudu takdirinde tarafeynden biri dairei mezkûre kararının kendisine teliği tarihinden itibaren bir mah zarfında itirazatını mübeyyin ya doğrudan doğruya Mahkemei Temyize veyahut ikametgâhı mahkemesine bir arzuhal ita ve haklı çıktığı surette kendisine iade olunmak ve itirazatı *nefsülemre* muvafık görülmeyip te arzuhali reddedildiği halde tamamen irat kaydedilmek üzere beş adet lirayı osmani berveçhi peşin ifa ederek verilen kararın tashihini talep ve istida edebilir ve talebi vâkı medarı istinat olan evrakta sania veya sahtekârlık gibi ahvalin vücuduna mehni olduğu takdirde zikrolunan bir mah müddet ahvali mezkûrenin sübut ve tahakkuku tarihinden itibar olunacağı misillü esbabı tashihi havi arzuhal ile depozito akçasının mahakime ita ve kayıt tarihleri dahi tashihi karar talebinin vukuuna mebde addolunur.

19 zilkade 1322 ve 12 kânunusani 1320

No.	Başlığı	Düster Tertip	Cilt	Sahife	Resmî Gazetesi Sayısı
	Mahakimî nizamıyeye celp olunup gelmivenler hakkında hükmü gıyabi icrasına dair tezkere	1	3	154	
	Senedatın mühür ve imzaları hakkında mahkemece icra kılınarak tehkikata dair talimat	1	3	160	
	Arazi dâvalarının mercii mahakimî nizamıye olduğuna dair tezkere	1	3	165	
	Merkez ve mevki mahkemelerinin kabul edebilecekleri dava ve teferuatına dair Sürayı Devlet mazbatası	1	3	176	
	Mahakimî nizamıye ve Şer'iyeden verilen ilâmlarda mahkûmubîh mebalâğın tasrihine dair tezkere	1	3	195	

No.	Başlık	Düster Tertip	Cilt	Sahife	Resmî Gazete Sayı
	Yoklun müddeaalayhi tahlife mekun olduğunun vekâlet se- nedinde sarahatın gösterilmesi lüzumuna dair tezkere	1	3	196	
	Meclisi Ahkâmı Adliyenin 16 nı kitabının usulü muhake- meye dair olan hükümleri	1	4	119	
	Usulü Muhakemei Hukukiye Kanunu muvakkati	1	4	251	
	Ertakı şahihadan olan arazi musakkafat ile tasarrufatı mü- nazaatından maada arazi dâvalarıyla hudut münazaatının mah- kemi nizamiyede rüyeti hakkında tahriratı umümiye	1	3	344	
	Yemin usulünün vilâyet merkezlerinde Divanı Temyizlerde, Livalarda Temyiz Meclislerinde, İcrasının usul ittihazına dair tezkere	1	4	355	
	Ferağdan mütevellit zarar ve ziyân dâvalarının Mecelle ah- kâmına göre ruyet olunmasına dair Sûcayı Devlet tezkere	1	4	358	
	Mahkimden verilen ilâmlarda mahkûmubih meâlâtin cına ve vasfının tasrihine dair tezkere adliye	1	4	360	
	Tebası gayri müslimlere ferağ olunan menazilden dolayı şartı müfâti dâvalarının mahkimde men'i istiması hakkında tez- kere	1	4	375	
	Arazî emilyeye mütaallik mesall ve deavinin himi rüyotin- de defterhane memurlarıyla sairinin şahabı arazi hükmünde bazır bulundurulması hakkında tezkere	1	4	416	
	Hukuk ilâmlarında memurîni mülkiyenin «muicibince» iş- retine ihtivaç olmadığına dair	1	4	707	
	Resmî dairelerden ikame olunacak istinaf, temyiz dâvaları teminatı hakkında Sûrâyi Devlet Kararı	1	4	709	
	Ecnobilerin emlak tasarruflarından mütehadid dâvalarda olu- nacak muameleye dair	1	4	712	
	Masrifi muhakemenin cına ve miktarının ilâmda gösteril- mesine dair tezkere	1	4	712	
	Hukuk muhakemelerinde tutulacak dâva zabıtları hakkında tahrirat	1	4	755	
	Talimi usulü tahlif	Zeyl	1	16	
	Hükmi gayabi itası için müddeaalayhin üç defa davet edil- mesi hakkında Usulü Muhakematı Hukukiye Kanunu Muvak- katinin 144 üncü maddesine mevzu usulün lâgı hakkında irade	1	5	352	
	Usulü Muhakemei Hukukiye Kanunu Muvakkatinin 229 uncu maddei muaddesi	1	6	230	
	Usulü Muhakemei Hukukiye Kanunu Muvakkatinin 219, 223, 229, 253, 254 üncü mevaddı muaddesi	1	7	89	
	Usulü Muhakematı Hukukiye Kanunu Muvakkatinin 219 uncu maddei muaddesini müddil maddei kanuniye	1	7	114	
	Usulü Muhakematı Hukukiye Kanunu Muvakkatine müzeyyel maddei kanuniye	1	7	151	

**No: 38 — Teşkilâtı Mahakim Kanunu Muvakkatinin 23 şevval
1304 tarihli 4 üncü faslı muaddelinin 8 inci
maddei muaddesi**

İstida Dairesinin hüküm ve kararları evrak üzerine ita olundu-
ğundan tarafeyn davet ve istima olunmaz ve bu hüküm ve kararlardan
dolayı Dairei mezkûrede itiraz alelhüküm ve iadei muhakeme caiz ol-
madığı gibi Mahkemei Temyizin sair dairelerine müracaatla dahi şikâyet
olunamaz. Ancak mevaddı cezaiyeye mütaallik olmyan ve reddi istida
ile ilâmı mümeyyizühin tasdikını mutazammın olan mukarreratına
Usulü Muhakematı Hukukiye Kanununun iki yüz elli ikinci maddesinde

gösterilen müddet ve şerait dairesinde usulü mezkûrun iki yüz elli üçüncü maddesinde muharrer esbabı erbaadan birinin vücuduna mebnî tas-hibi karar tarikiyle itiraz olunabilir ve bu tarik ile ehat tarafeynden dermeyan olunacak itirazat bittetik şayanı kabul görülür ise kararı sa-bık ıslah ve aksi halde reddolunur ve bir madde hakkında tesavii âra vukuunda Mahkemei Temyizin Heyeti Umumiyesinde karar verilir.

19 zilhade 1322 ve 12 kânunusani 1320

No.	Baeldü	Dâhur Tertip	Cilt	Sahife	Resmî Cansote Sayı
	Mahakimî nizamiye nizamnamesi	1	1	352	
	Dersaadet hukuku âdiye ve caziye mahakimî nizamiyesinin teşkilât ve vezâifine dair nizamname	1	1	357	
	Mezkûr nizamnameye müzeyyel mevaddı nizamiye	1	1	361	
	Dersaadet mahakimî nizamiye nizamnamesi	1	1	696	
	Mahakimî nizamiye teşkilâtı kanunu muvakkati	1	4	235	
	Mahakimî nizamiye teşkilâtı kanunu muvakkatinin 4 üncü faslı muaddeli	1	5	853	
	Mahakimî nizamiye teşkilât kanununun 4 üncü faslının 5 inci maddesi yerine kaım maddesi kanuniye	1	5	992	
	Teşkilâtı Mahakim Kanununun 49 uncu maddesine ilâve olunan fıkra	1	6	81	
	Teşkilâtı Mahakim Kanunu muvakkatinin 31 inci maddesi muaddlesi	1	7	1080	
	Teşkilâtı Mahakim Kanunu Muvakkatinin 4 üncü faslı muaddelinin 8 inci maddesi muaddlesi	1	8		
	Teşkilâtı Mahakim Kanunu Muvakkatinin 4 üncü faslının 1 ve 5 inci maddesi muaddlesi	1	8		

No: 39 — Memaliki Şahanede keşide olunacak telgrafnamelerde kısa adres istimal edenlerden alınacak ücret hakkında iradei seniye

Meclisi Mahsusu Vükelâ Mazbatası

Telgraf Nizamnamesinin yirmi sekizinci maddesi mucibince telgraf merkezlerine tevdi kılınacak gayri resmî telgrafnamelerin balâlarında mürselileyhime isali için icaböden izahatın muharrer bulunması lâzımeden olduğu gibi memaliki sairede banka ve tacirler ve telgrafla muhaberesi kesir olan sair zevat bir ücret mukabilinde telgrafnamelelerinde kısa adres istimal etmekte olduklarına ve Petersburg Telgraf Muahedenamesi ahkâmına nazaran bu makule muhtasar telgraflar için mukaddema senevi yüz frank ücret verilmesi kararlaştırılmış ise de bu miktarın memaliki sairede emsali ücrete nispetle gali olduğuna binaen gelecek üç yüz on sekiz senesi martı iptidasından itibaren gerek Dersaadet'te ve gerek sair Memaliki Şahanede muhtasar adres itihaz edenlerden

Şûrayı Devlet mazbatasında gösterildiği veçhile senevi iki osmanlı altını istifasiyle bu isimlerin telgrafhanelerce kaydedilmesi ve olveçhile keyfiyetin ilân olunması hakkında Hariciye Nazırı Paşanın tahtı riyasetinde müteşekkil Komisyondan tanzim olunan mazbata Şûrayı mezkûr mazbatasıyla beraber ledelarz heyeti bendegânemizde müzakerei maslahatla kararının arz ve istizanı şerefmütaallik buyurulan iradei seniyei cenabı hilâfetpenahî muktezayı âlisinden olmasına mebni zikrolunan mazbatalar ledelmütalâa sureti maruza muhaberatı telgrafinin teshilinden ibaret ve tâyin olunan iki osmanlı lirası ücret mutedil olmasıyla berveçhi muharrer icrayı icabı ile keyfiyetin ilânı ve şu kadar ki bu usulün icrasına mebde ittihaz olunan üç yüz on sekiz senesi şehri martı mürur etmiş olduğundan usulü mezkûrenin senei haliye eylülü iptidasından itibaren mevkii icraya vaz'ı tensip edilmiş ve zikrolunan mazbatalar arz ve takdim olunmuş olmakla olbapta ve katıbeî ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemir efendimizindir.

23 cemaziyelevvel 1320

Arz tezkeresi

Dersaadet'te ve sair Memaliki Şahanede muhtasar adres istimal edenlerden senevi iki osmanlı lirası istifasiyle bu isimlerin telgrafhanelerce kaydedilmesi ve keyfiyetin olveçhile ilân olunması hakkında Hariciye Nazırı Devletlü Paşa hazretlerinin tahtı riyasetinde müteşekkil mefsuh Posta Komisyonundan tanzim olunan mazbata Şûrayı Devlet mazbatasıyla beraber hermantuku emrû fermanı hümayunu mü'lûkâne Meclisi Mahsusı Vükelâda ledelmütalâa sureti maruza muhaberatı telgrafinin teshilinden ibaret ve tâyin olunan iki lira ücret mutedil olmasıyla berveçhi muharrer icrayı icabıyla keyfiyetin ilânı istizanını havi kaleme alınan mazbata melfuflariyle beraber makamı senaveriden 23 cemaziyelevvel 1320 tarihinde arzı huzuru âli kılınmıştı. Sureti maruzanın mevkii icraya ademi vaz'ı varidatça zıyâ mucip olmakta olduğu Posta ve Telgraf Nezareti behiyesinden iş'ar olunmuş olduğu beyaniyle tekidi keyfiyeti mutazammın Dahiliye Nezareti Celilesinden bu kere varit olan tezkere mazbatayı mütekaddime suretiyle beraber arz ve takdim olunmuş olmakla olbapta her ne veçhile iradei seniyei cenabı hilâfetpenahî şerefmütaallik buyurulur ise mantuku âlisi infaz olunacağı beyaniyle...

15 zilkade 1322 ve 8 kânunusani 1320

İradei seniyeyi mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzim olup melfuflariyle manzuru âli buyurulan işbu tezkerei sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahî şerefsudur buyurulmuş olmakla olbapta.

22 zilcade 1322 ve 15 kânunusani 1320

No: 40 — 24 muharrem 1297 tarihli Memurin Kefalet Nizamnamesinin 3 üncü maddei muaddelesi

Birinci maddede muharrer memuriyet ve hizmetlerde bulunacaklardan veznedarlar ve sandık ümenası ve telgraf ve posta memurini gibi doğrudan doğruya akça ve emanatı saireyi kabz ve sarfetmekle mükellef olanlar alelusul kefaletle raptedilmedikçe işe başlatılmıyacaktırlar. Doğrudan doğruya akçaya vaz'iyet etmeyen defterdar ve muhasebeci ve malmüdürleri ve emsali memurin dahi vazifei memuriyetlerine bed ve mübaşeret ile beraber hükmü kefalet mekfululehin iptidayı memuriyetine dahi şamil olmak üzere nihayet bir buçuk ay zarfında kefalet tedarikine mecburdurlar. Bu müddet zarfında kefil veremiyenler müstafi addolunarak hemen işten menolunacaklardır.

27 zilcade 1322 ve 20 kânunusani 1320

No.	Başlığı	Düştur Tertin	Cilt	Sahife	Resmî Gazete Sayı
	Memurinin kefaletle rapı hakkında nizamname	1	2	108	
	Memurinin kefaletle rapı hakkında nizamname	1	3	23	
	Memurin kefalet nizamnamesi	1	4	692	
	Memurin kefalet nizamnamesine müzeyyel maddei mahsus	Zevl	3	119	
	Memurin kefalet nizamnamesinin 8 inci maddesi muaddelesi	1	5	926	
	Memurin kefalet nizamnamesinin 8 inci maddesi muaddelesini tadil eden madde nizamıye	1	6	323	
	Memurin kefalet nizamnamesinin 3 üncü maddesinin tadili	1	8		
	Memurin kefalet nizamnamesinin 7 nci maddesine müzeyyel ikrai nizamıye	1	8		
	Memurini maliyenin irac edecekleri küfelinin tâvini derecatı hakkında irade	1	6	491	

No: 41 — Ceraimi Siyasiyede bulunan Bulgarların icrayı muhakemeleri için Kosova'da bir Mahkemei Fevkalâde teşkili hakkında irade

Arz tezkeresi

Bulgar eşirrayı mahkûmesi hakkında mahakimce tertip olunan mücazâtı kanuniyenin siyaseten ve serian icrası lâzımgeleceği hususuna

dair şerefmütaallik buyurulan emrî fermanı hümayun cenabı hilâfetpenahî hükmü münifi Adliye ve Dahiliye Nezareti Celileleriyle Rumeli Vilâyatı Şahanesi Müfettişi Devletlû Paşa hazretlerine tebliğ edilmesine mebnî Kosova Vilâyetinde derdest edilmekte olan ve bir takımının en ağır cezayı kanunî ile mahkûm olacaklarında şüphe olmıyan erbabı fesadın tesrii muhakeme ve mücazâtı zımında orada dahi bir mahkemei fevkalâde teşkiline dair cevaben gelen telgrafnameler üzerine cereyan eden müzakeratın neticesini havi Meclisi Mahsusu Vükelâdan bittanzim 12 zilkade 1322 tarihinde ba tezkerei senaveri arz ve takdim kılınan mazbata ile Kosova'ca dahi Manastır ve Selânik'te cari usule tevfiikan derdest edilecek erhabı şekavetin muhakemesine bakmak üzere bir mahkemei fevkalâdenin teşkili arz ve istizan edilmişti. Bulgarların şu sırada takip eyledikleri tarîkı mefsedetin sed ve tahdidi bu gibi ef'ali cinaiyeden dolayı mahkûm olanların alenen ve serian icrayı mücazâtı hakkında şerefsudur buyurulan iradei seniyei cenabı mülûkâne hükmü münifinin hüsnü infaziyle hasıl olacağı ve harekâtı şekavetkâranenin men'ine bundan müessir bir tedbir olamayacağı beyaniyle Kosova'ca da işbu iradei seniye mantuku celiline tevfikı muamele olunmak üzere Müşarünileyh Müfettiş Paşa hazretlerinin iş'arı vâkı veçhile bir mahkemei fevkalâdenin sürati teşkili hususuna dair Kosova Vilâyetinden alınan telgrafname arz ve takdim kılınmış olmakla olbapta her ne veçhile iradei seniyei cenabı hilâfetpenahî şerefmütaallik buyurulur ise mantuku âlisi infaz olunacağı beyaniyle.

22 zilkade 1322 ve 15 kânunusani 1320

İradei seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tazim olan işbu tezkerei sâmiyei sadaretpenahileri melfufiyle beraber manzuru âli buyurularak bu baptaki 12 zilkade 1322 tarihli tezkerei sâmiyei sadaretpenahilerine 27 zilkade 1322 tarihinde hâmiş terkimiyile tebliğ edildiği üzere lâzım olan şey mahakime mütaallik muamelâtın sürüncemede bırakılmayıp sürati cereyan olduğundan ol veçhile muamele olunmak ve lâhik olacak hükümler hakkında alet-usul arz ve istizanı keyfiyet kılınmak üzere mucibince ifayı muktezası hususuna iradei seniyei cenabı hilâfetpenahî şerefmütaallik buyurulmuş olmakla olbapta.

2 zilhicce 1322 ve 25 kânunusani 1320

No: 42 — Memaliki Şahane gaz depolarının Hazinei Maliyeye devri ve depolara vazedilecek gaz ve mevaddı müştâilei saireden alınacak ücret hakkında iradei seniye

Meclisi Mahsusu Vükelâ Mazbatası

Memaliki Mahrusai Şahanenin her şehir ve kasabasında gaz ve ispiroto vaz'ına mahsus olmak üzere memleketin harik mahzurundan salim mahallinde devairi belediye tarafından gaz ambarları inşa ve ambar masrafı ve memur maaşı ve sigorta bedeli gibi masarifi zaruriyeye mukabil her mahallin ihtiyacına göre mevaddı mezkûreden ücret tâyin ve istifası Şûrayı Devlet ve Meclisi âcizanemiz kararıyle şerefsudur buyurulan iradei seniyei hazreti padişahî iktizayı âlisinden olup bazı iskelelerde depolar yapılarak işletilmekte ise de henüz tamim edilmemiş olduğundan devairi belediyece yapılıp işletilmekte olan mezkûr depoların Hazinei Celileye devriyle beraber henüz depo olmıyan ve bu yolda depo tesisi için bir tarafa imtiyaz verilmiyen şehir ve kasabalarda kezalik devairi belediyece depolar bittesis Hazinei Celilei Maliyeye teslimi ve bu depolara konulacak gaz sandıkları ile ispiroto, benzin ve neft gibi mevattan sureti muharrerede ücret istifası ve bu depolara tâyin olunacak bir müdür ile bir kâtip ve bir bekçiye her deponun varidatına göre münasip miktar maaş tahsisi hakkında Maliye Komisyonu Âlisinden tanzim kılınan mazbata manzuru âli buyurularak emrû fermanı hümayunu mülûkâne mantuku âlisine tevfiakan irsal kılındığı ve imtiyazlı olan depolar ashabına münasip bir meblâğ verilerek işbu depoların da diğeri misillü Hazinei Celileye tahvili irtibatları muvafık olacağından keyfiyetin Meclisi çâkeranemizde müzakeresiyle kararının arzı şerefsanîh olan iradei seniyei cenabı hilâfetpenahî hükmü münifinden bulunduğunu mübelliğ tezkerei hususiye mezkûr mazbata ile beraber meyanei abidanemizde kıraat ve mütalâa olundu. Komisyonu Âli mazbatasında dahi dermeyan kılınmış olduğu veçhile zikrolunan depoların Memaliki Şahanenin gerek sahildeki ve gerek dâhildeki her şehir ve kasabasında matluba muvafık surette inşasıyle Hazinei Celilece hüsnü idaresi halinde hem tehlikei harik zail hem de tevazünü matlup ve mültezem âli bulunan bütçenin husulü muvazenesine medar olarak varidatı mühimme hasıl olacağından devairi belediyece yapılıp elyevm işletilmekte olan depoların Hazinei Celileye devriyle beraber henüz depo mevcut olmıyan ve bu yolda depo tesisi için şimdiye kadar bir tarafa imtiyaz verilmiyen şehir ve kasabalarda dahi kezalik devairi belediyece şehrin

harik mahzurundan salim ve teshili nakliyata salih münasip mahallinde kâgir ve sirayeti harik tehlikesinden masun depolar bittesis Hazinei Celilei Maliyeye teslimiyle transit suretiyle Memaliki Şahnenin sair mahallerine nakil ve imrar olunacak bu gibi mevat müstesna olmak üzere mezkûr depolara konulacak gaz sandıklarının her birinden bir günden bir aya kadar müddet için altmışar ve ondan sonra bir günden bir aya kadar geçecek müddetler için kırkar para ve sandıklar derununda olmıyan gazın her kantarından bir sandıktan alınacak miktarın iki misli ücret istifası ve ispiro ve benzin ve nefi gibi mevaddi mümaseden dahi gaza kıyasen ücret ahzı ve bu depolara tayin olunacak bir müdür ile bir kâtip ve bir bekçiye her deponun varidatına göre münasip miktar maaş tahsisi ve şu kadar ki müdür maaşlarının nihayet bin ve kâtip maaşının yedi yüz ve bekçi maaşının iki yüz kuruş ve her yerde bunun tahsis olunacak maaşat yekûnunun varidatın her halde üşrünü tecavüz ettirilmemesi ve müdürlerin varidatın kabziyle mal sandığına ba senet teslimine memur ve binaenaleyh kabzedecekleri varidat nispetinde kefalete raptedilmeleri ve bu varidatın mal sandığına hiç bir yere sarfedilmiyerek masarifi merkeziyeye karşılık ittihaz olunmak üzere doğruca Hazinei Celileye gönderilmesi hususlatının usul ittihazı ve zikrolunan depolar sehlülünşa şeyler olduğu cihetle vilâyatı şahane valilerinin bizzat tesrii inşaata ihtimam eylemeleri için kendilerine talimat ita kılınması münasip ve muvafıkı hal ve maslahat görüldüğü gibi bermucibi emrû fermanı hümayun cenabı mülûkâne imtiyazlı olan depolar ashabına münasip bir meblâğ verilerek işbu depoların dahi diğerleri misillü Hazinei Celileye tahvili irtibatları ve ezan cümle Dersaadet'te müesses olan gaz deposu müddeti imtiyaziyesinin temdidi hakkında mukaddema Şehremanetine tebliğ olunan iradei seniyei hazreti cihanbâni muktezayı âlisine tevfikân Emaneti Müşarünileyhaca bir mukavelename tanzim olunmuş ise de alelusul Bahîâllice tetkikatı ikmal ve fermanı âlisi isdar olunmuş ve evvelki imtiyaz müddeti hitam bulmak üzere bulunmuş olduğundan işbu gaz depolarının tezdidi müddeti imtiyaziyesinden sarfı nazarla berveçhi maruz Komisyonu Âli mazbatası üzerine şerefmütaallik buyurulmuş olan hükmü emrû fermanı hümayun hazreti padişahî muktezayı âlisine tevfikân mezkûr müddeti bakıyei cüziye için sahibi imtiyaz Şûrayı Devlet Âzasından Sami Beye dahi münasip miktar tazminat verilerek ve marüzzikir Dersaadet gaz depolarının dahi diğerleri gibi Hazinei Celileye tahvili irtibatı ittıradı muameleyi mucip olacağından sureti maruza nezdî âli vefdi cenabı

melikdaride dahi rehini tasvip buyurulduğu halde olveçhile ifayı muktezıyatının Dahiliye ve Maliye Nezaretlerine havale ve Hariciye ve Ticaret ve Nafia Nezaretleriyle Rüsumat Emanetine itayı malûmat olunacağı muhatı ilmü âli buyuruldukte olbapta ve katıbeı ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemir efendimizindir.

23 zilkade 1322 ve 16 kânunusani 1320

Arz tezkeresi

Memaliki Şahanenin bazı şehir ve kasabalarında yapılmış olan gaz depolarının Hazinei Celileye devri ve henüz gaz deposu olmıyan yerlerde Hazinei Celile namına müceddeden inşası ile depolarca alınacak ücretin miktarı hakkında Maliye Komisyonu Âlisinden tanzim olunan mazbata tezkerei hususiyei devletleriyle tebliğ olunan iradei seniyei hazreti cihandarî mantuku âlisine tevfikan Meclisi Mahsusu Vükelâda ledelmütalâa cereyan eden müzakereye tevfikan kaleme alınan mazbata arz ve takdim olunmuş olmakla olbapta her ne veçhile emrû fermanı hümayun cenabı hilâfetpenahî mütaallik ve şerefsudur buyurulur ise mantuku münifi infaz edileceği beyaniyle tezkerei senaveri terkim kılındı efendim.

23 zilkade 1322 ve 16 kânunusani 1320

İradei seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzim olup Meclisi Mahsusu Vükelânın mazbatası ve melfufiyle manzuru âli buyurulan işbu tezkerei sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahî şerefmütaallik buyurulmuş olmakla emrû ferman hazreti veliyülemrindir.

7 zilhicce 1322 ve 30 kânunusani 1320

**No: 43 — 5 rebiyülevvel 1320 tarihli Nüfus Nizamnamesinin
62 nci maddei muaddelesi**

Tahrir Komisyonları meclisi idare ve belediye âzasından veyahut eşraf ve mütehayyızan mahalliyeden en ziyade şayanı vüsuk ve itimat olan zevattan intihap olunacak iki zat ile canibî askeriyeden tâyin kılınacak iki redif zâbitinden ve vilâyet merkezlerinde nüfus nazır ve

liva ve kazalarda nüfus memurlarından terekkiüp ve teşekkül ederek Komisyonun riyaseti mahallî vali ve mutasarrıf ve kaymakamı tarafından rütbeten ve haysiyeten ve iktidaren müreccah ve münasip görüleceklere havale olunacak ve muhtelit kazalarda cemaati gayri müsli-menin nüfusça ekser olanından dahi bir âza bulundurulacaktır. Komisyonun tadat edeceği mahallerde nüfus nazır ve memuru makamına kaim olmak üzere her komisyona memurun ve ketebeden evsafı lâzı-meyi haiz birer mükeffel memur tayin olunarak âza sıfatıyla devam ettirilecektir. Gerek bu memurların ve gerek ciheti mülkiyeden tâyin olunacak âzanın intihap ve tâyinleri vali ve mutasarrıf ve kaymakam-lara muhavveldir. Merkezi vilâyette teşekkül edecek komisyonlardan birinin refaketine nüfus nezaretinin ikinci kâtibi ve diğerlerinin ve liva ve kazalardaki komisyonların refakatlerine de hariçten ücretle birer kâtip ve her komisyona bir de okur yazar redif başçavuşu terfik olu-nacaktır. Kuvvei redifesi bulunmayan mahallerde heyeti tahririye re-fakatinde bulunacak zâbitan ile başçavuş kuvvei nizamiye var ise ora-dan yok ise jandarmadan ve jandarmada münasibi olmadığı halde bun-ların yerine de icabeden âza ve kâtip hariçten alınacaktır ve jandarma ile hariçten tedarikine lüzum görünen âza ve ketebe mahalleri memurini mülkiye ve askeriyesinin en büyükleri taraflarından müştereken intihap olunacaktır. Her komisyonun maiyetine birer ve icabına göre ikişer ve daha ziyade jandarma veya zaptiye verilecektir. Tahrir komisyon-larının heyetleriyle mamulâtı vâkıası hakkında vali ve mutasarrıf ve kaymakamlar ile kumandanlar tarafından teftişat ve takibatı müte-madiye icra ve emri tahririn müddeti muayyenesi zarfında ikmaline aleddevam itina kılınacaktır.

11 zilkade 1322 ve 4 kânunusani 1320

No.	Rezaîzî	Düerur Teşvîp	Cilt	Sahife	Rumuz Canebe Sayı
	Sicilli nüfus nizamnamesi	Zeyl	2	15	
	Sicilli nüfus nizamnamesinin 37 nci maddesine mestur münâ-kehat harçlarının matninfuatıyhi hakkında irade	1	5	74	
	Sicilli nüfus nizamnamesi hükmünce eimmet mahallât ve rikesyî rahaniye tarafından ita kılınacak beş nevi vakıat it- mühaberlerinin sureti imlâsiyle ita ve itihali hakkında tarifname	1	5	83	
	Sicilli nüfus vukuatı hakkında nüfus nazır ve memurları ta- rafından icra olunacak muamele ve ita kılınacak cevvelerin sureti tenaim ve itaına dair talimat	1	5	177	
	Vilâyatta sicilli nüfus muameletünün teftişine dair talimat	1	5	311	
	Sicilli nüfus nizamnamesinin 4 ve 5 inci fasıllarına müteer- yel maddeyi nizamiye	1	5	839	

No.	Başlık	Düster Tertip	Cilt	Sahife	Resmî Gazete Seri
	Sicilli nüfus nizamnamesinin 4 üncü maddesi muaddelesi	1	5	880	
	Sicilli nüfusa dair tarifname	Zeyl	3	52	
	Sicilli nüfus nizamnamesi	1	7	433	
	Sicilli nüfus nizamnamesi	1	7	864	
	Sicilli nüfus nizamnamesinin 73 üncü maddesinde vukuatı müterakime için muayyen muafiyet müddetinin temdidine dair irade	1	7	857	
	Sicilli nüfus nizamnamesinin 62 nci maddesi muaddelesi	1	8		
	Dersaadet tahriri nüfus talimatı	1	5	191	
	Nüfus ve mürur nizamnameleri vechile cezaî nakti itasından imtina edenlerin hapisle mücazatsına dair mazbata	1	6	827	
	Tahriri nüfusun sureti ıcrasına mahsus talimat	Zeyl	3	43	
	Nüfus tezkerelerine dair talimat	Zeyl	3	49	
	Münekehat, tevellüdât ve vefiyatın Dersaadet devairi Hedefiyesine sureti kaydı hakkında irade	Zeyl	2	2	

No: 44 — Memaliki Mahrusai Şahane postaneleri arasında teati olunacak posta paketleri hakkındaki nizamnameyi tadilen kaleme alınan nizamname

Posta paketlerinin sıkleti

Madde 1 — Sıkleti kırk kilogramı ve ebadı sekizinci maddede tâyin olunan miktarları tecaviiz etmiyen eşya, ashabı tarafından kıymet takdir ve beyan olunduğu halde kıymetli ve kıymet beyan olunmadığı halde âdi posta paketi namıyla naklolunur.

Adreslerin sureti tahriri

Madde 2 — Posta paketlerinin üzerinde mürselileyhin bulunduğu şehir ve kasaba ile isim ve şöhret ve sanatı ve mümkün olduğu halde sokağın ismiyle ikametgâhının numarası muharrer bulunacaktır. İşbu adres Türkçe yazılacaktır. Ashabı arzu eylediği halde Fransızca veya elsi nei saire ile dahi ilâveten adres yazabilirler. Adresi kurşun kalemi ile veya kelimatın yalnız hurufu iptidaiyesiyle muharrer bulunan posta paketleri kabul olunmayacaktır.

Posta paketlerinin sureti bendi

Madde 3 — Posta paketleri muhtevi olduğu eşyayı sureti kifayede muhafaza edebilecek ve esnayı naklinde bozulmıyacak ve heyeti asliyesine hâlel getirilmeksizin açılmıyacak surette ashabı tarafından bend olunacaktır. Mayiat ve bissühule kabili temeyyü olan mevat çifte kaba vazolunacaktır. Bunlardan birincisi şişe ve sürahi ve kavonoz ve kutu

ve ikincisi madeni veya mukavemetli tahta kutu gibi şeylerden olacak ve iki kap arasında bırakılacak miktarı kâfi boşluk talaş veya pamuk ve emsali müstaidi imtisas mevat ile imlâ edilecektir.

Posta paketlerinin kapatılması

Madde 4 -- Posta paketleri postanelerde muayene olunarak bunlardan kıymetli olanlar mutlaka ve kıymetsiz olanlar sahipleri arzu ettiği halde mürsilin ismini veyahut bir işareti hususiyesini havi mühür ile tahtim olunacağı gibi cümlesi postanenin mührü veyahut kurşun damgası ile mühürlenecektir.

Kıymetin haddi âzamu

Madde 5 — Kıymetli posta paketleri sıklet ve ebadı muayyene dahilinde kaç kuruş olur ise olsun kabul olunur.

Sahte kıymet takdiri

Madde 6 -- Posta paketlerine hile maksadiyle bedeli hakikisinden fazla kıymet takdir ve beyan olunduğu halde mürsil talebi tazminat hakkından sakıt olacağı gibi hakkında ledelhace takibatı kanuniye dahi icra olunacaktır. Bittesadüf veya alâkadaranın müracaatları üzerine bir paket derununa vazolunan eşyaya bedeli hakikisinden fazla kıymet takdir ve tahrir edildiği bir merkezce tahakkuk eder ise muamelei lâzime ifa olunmak üzere derhal Posta ve Telgraf Nezaretine malûmat verilecek ve bu bapta bir gûna tahkikata teşebbüs edilmiş ise evrakı birlikte gönderilecektir.

Kıymetin tarzı tahriri

Madde 7 — Her kıymetli paketin üzerine kıymeti kuruş olarak hem rakam hem yazı ile beyan olunacak ve hiç bir gûna hak ve silinti mu-saddak olsa bile kabul olunmayacaktır.

Mürsil kıymeti mukaddereyi diğer meskûkât hesabıyla de ilâveten terkim edebilir.

Posta paketlerinin eb'adı âzamisi

Madde 8 — Vesaiti nakliyesi kâmilen vapur ve demiryoldan ibaret olan iki merkez arasında teati kılınacak posta paketleri eb'adı selâse-

sinden her biri seksen santimetreyi tecavüz edemez. Ancak arzı ile umku kırk santimetreyi tecavüz etmek üzere tulü bir metreye kadar şemsiye ve baston ve harita ve resim ve eşyayı mümasile paketleri kabul olunur. Merakizi saire arasında teati kılınacak posta paketlerinin tulü kırk arzı otuz umku yirmi santimetreyi tecavüz edemez.

Nakli memnu olan mevât

Madde 9 — Memaliki Mahrusai Şahanede nakli memnu olan kâffeî eşya ve evrak posta paketleri olarak postanelere getirildiği halde eşya ve evrakı mezkûre ile mürsilleri hakkında usulü mukarreresi mucibince muamelei lâzime ifa olunur. Anlardan maada yalnız postalarca naklinde mahzur olan petrol ve zaçyağı gibi eşya kabul olunmayıp **ashabına reddolunacağı misillü** bu türlü mevada esnayı naklinde tesadüf olunduğu halde imha ile zürufu tutulacak zabıt varakasıyle birlikte mahreç merkezine iade ve mürsiline ihbarı keyfiyet edilir.

Postalar ile alelâde naklolunan kapalı ve açık mektup ve gazete ve evrakı mevkutenin posta paketi şeklinde veyahut posta paketi olarak gönderilen eşya meyânında nakli memnudur. Bunların hilâfı memnu-iyet posta paketleri ile nakledildiği anlaşıldığı takdirde haklarında Posta Nizamnamesi mucibince hareket olunacaktır. Ancak paketin derununda gönderilen eşyanın açık faturası ve paketin üzerindeki adres ile mürsilin adresinin suretlerini havi bir varaka vazolunabilir.

Sevk varakası

Madde 10 — Her posta paketi için nümunesi veçhile mürettep sevk varakalarından meccanen verilecek bir kitası mürsil veyahut talebi halinde posta memuru tarafından imlâ edilir. Mürsil sevk varakası kuponu üzerine gönderdiği eşya hakkında ifadat tahrir edebilir. Şahsı vahide gönderilecek mütaaddit kıymetsiz posta paketlerinden üç adedine kadar yalnız bir sevk varakası istimal olunabilir ise de kıymetli paketlerin her biri için sevk varakası tanzim edilir.

Etiket ve kaydı evzan

Madde 11 — Her posta paketinin ve sevk varakasının üzerinde mahreç merkezinin ismiyle mersule defteri numarası yazılacaktır. Bunun için etiket denilen varakai mahsusa istimal olunur. Her posta paketinin

darasıyla birlikte vezni gram hesabıyla etiket ve sevk varakası üzerinde mahalli mahsusuna işaret olunacaktır.

Ücret

Madde 12 — Posta paketlerinin ücreti âtide gösterilen esas üzerine hesap ve berveçhi peşin istifa olunur.

1 - İkisinin arasındaki vesaiti nakliye demiryol ve vapurdan ibaret bulunan merakiz ücreti: Marmara ile birlikte Bahri Siyah ve yine Marmara ile beraber Bahri Sefid ve bir de Bahri Ahmer ve her kol demiryolu bir daire itibar edilerek bunlardan bir deniz yahut bir kol demiryol üzerinde naklolunacak eşyadan beş kilograma kadar birinci daire itibariyle dört kuruş ve bir deniz ile bir kol demiryol veyahut mütaaddit deniz ve demiryol üzerinden naklolunacak eşya için ikinci daire itibariyle yedi kuruş ücret alınacaktır. Beş kilogramdan ziyadesi için beher beş kilogram ve küsurunda zikrolunan iki dereceye göre dört ve yedi kuruş zammolunacaktır.

Kıymetli paketler için beher bin kuruş veyahut küsurunda başkaca iki kuruş ücreti teminiye istifa edilecektir.

2 - İkisinin arasında demiryol ve vapur bulunmayan merakiz ücreti:

S I K L E T				Birinci daire	İkinci daire	Üçüncü daire	Dördüncü daire	Beşinci daire
250 grama kadar				4	4	4	4	4
250 gramdan 500 grama kadar				4	4	5	7	8
500 gramdan yukarı 1 kilograma kadar				4	6	8	10	12
1 kilogramdan .. 2				8	12	16	20	24
2 3				12	18	24	30	36
3 4				16	24	32	40	48
4 5				20	30	40	50	60
Daha fazla sikleti olan paketlerin beher Klg. ve küsuru için				4	6	8	10	12

Bir vilâyet dâhili birinci daire, mülâsık olan vilâyet ikinci daire, arada diğer bir vilâyet olan mahaller üçüncü daire, aralarında iki vi-

lâyet olanlar dördüncü daire, daha uzak mahaller beşinci daire itibar olunur. Kıymetli posta paketleri için kıymeti mukadderinin beher bin kuruş veyahut küsurunda birinci daire için iki ve diğer daireler için üç kuruş ücreti teminiye ahzolunur. Sahilde ve demiryol güzergâhında bulunan postanelerle dâhilde kâin olup demiryol ve vapur bulunmayan mahaller arasında teati olunacak posta paketleri için ikinci tarife tatbik olunacaktır.

Birinci tarife mucibince ikinci daireye ve ikinci tarife mucibince ikinciden beşinciye kadar olan dairelere mahsus ücret istifası lâzım gelen bazı mahaller için muamelâtın kesreti ve katolunacak mesafenin kısalığı itibariyle Telgraf ve Posta Nezaretinden verilecek mezuniyet üzerine yalnız bir daire ücretinin tenkisi caiz olacaktır.

Postanelerin kendi muamelerine göre istedikleri tarik ile gönderebilecekleri eşyanın ücreti nakliye ve teminiyesi ehven tarik hesabıyla istifa olunur. Fakat mürsil tarihi mahsus tâyin ettiği halde onun ücretini vermesi lâzımgelir. İşbu tâyin olunacak tarik mürsil tarafından sevk varakaları üzerine işaret olunmak muktazidir. Posta havalenamesi usulü cari olmıyan merkezler için sıkletine bakılmıyarak beş yüz kuruşa kadar nakit irsalâtın beher yüz kuruşundan kırk para istifa olunur.

İhbarı keyfiyet edildikten nihayet on güne kadar paketlerini ahzeylemiyenlerden mürur edecek her hafta için paket başına kırk para ardiye alınacaktır.

Ahız ücret

Madde 13 — Posta paketlerinin ücreti posta pulu olarak istifa ve işbu pullar sevk varakasının üzerinde mahalli mahsusuna vaz ve tarih mühriyle iptal edilir.

İade ilmühaberi

Madde 14 — Posta paketinin mürsili kırk para tediyesiyle gönderdiği paketin mürselileyhe tesliminden kendisine malûmat verilmesini talep edebilir. Bu talep paketin hini tevdiinde vuku bulmuş ise mahreç merkezi sevk varakasına bir kuruşluk pul ilsak ile paketin ve sevk varakasının üzerine el yazısı ile göze çaracak surette -iade ilmühaberlidir- ibaresini tahrir veyahut iade ilmühaberine mahsus mührü vazedecek ve iade ilmühaberini bittanzim sevk varakasına rapteyliyecektir. Mürsil paketin tevdiinden sonra müracaat etmiş ise mahreç merkezi bir iade

ilmühaberini tanzim ederek alacağı pulu ilmühaber üzerine vaz ve iptal eyliyecektir. Mevrit merkezi iade ilmühaberini mürselileyhe imza ettirdikten ve mahallî mahsusuna tarih damgası vazedildikten sonra evrakı resmiye tarzında mahreç merkezine iade eyliyecektir. Mahreç merkezi iade ilmühaberini mürsilin müracaatında bir makbuz mukabilinde kendisine ita edecektir.

Tevdi ilmühaberini

Madde 15 — Mahreç merkezine bir posta paketi tevdi olunduğu zaman paketin evsafı lâzimesini memur koçanlı deftere kayıt ve işbu deftere mülâsik olan tevdi ilmühaberini fek ile mürsile teslim eyliyecektir. Usulü dairesinde imlâ ve memur tarafından imza edilmiş koçanlar merkezde kemali dikkatle muhafaza olunacaktır.

Mersulât defteri

Madde 16 — Paketlerin evsafı lâzimesi mersulât defterine dahi kaydedilecektir.

Sevk nuamelâtı

Madde 17 — Posta paketleri mahreç merkezi tarafından sevk jurnalına kayıt ile sevk olunur. Kıymetsiz posta paketleri ile bunlara ait sevk varakaları ve ledelhace tanzim olunacak iade ilmühaberleri seyyar memurlarına veya tatarlara açıktan ve vapurlarda seyyar bulunmadığı halde mevrit merkezlerine göre tefrik ve ayrı torbalara vaz ile ba senet makbuz kaptan veyahut acentehaneye tevdi kılınacaktır. Kıymetli posta paketleri seyyar memurlarına veya tatarlara defteri mahsusunun tah-timiyle birer birer ve yeden be yet tevdi ve kaptan ve acentelere her merkeze ait olanları tedrik edildikten sonra konişmento ahziyle kezalik yegân yegân teslim edilecektir.

Tetkikat

Madde 18 — Posta paketlerinin hini vürudunda mevrit merkezleri işbu paketlere ait evrakı sevk jurnalına göre tetkik ve paketleri vezn ile etiket ve sevk varakası üzerinde muharrer evzan ile tatbik edecek ve üzerlerine mevzu mühürleri muayene eyliyecektir. İşbu hususat iki memur tarafından icra olunacaktır. Posta paketlerine ait evrakta bir gûna sehiv ve hata ve nisyan bulunduğu ve bazı paketler zuhur etmediği

veyahut sair intizamsızlık görüldüğü halde keyfiyet bu memurlar tarafından sevk jurnalında tashih ve işaret ile ziri imza olunacaktır.

Tahkik varakası

Madde 19 — Mevrit merkezi memurini sevk jurnalı üzerinde icra eyledikleri tashihat hakkında hemen bir tahkik varakası tanzim ve bilâ ifatei vakit evrakı resmiye tarzında mahreç merkezine irsal eyliyeceklerdir.

Zabıtname tanzimi

Madde 20 — Tetkikat esnasında bir paket zuhur etmediği veya İdarece zamanı mucip intizamsızlık ve bozukluk müşahede olunduğu halde mevrit merkezi bu bapta nüshateyn olarak bir zabıtname tanzim ederek bir nüshasını mahreç merkezine ve diğerini Başmüdüriyet vasıtasıyla Nezarete gönderecektir.

Mevrudat defteri

Madde 21 — Posta paketleri mevrit merkezinde mevrudat defteri mahsusuna kaydolunup teslim olundukça sevk varakası ve defter mürselileyhe imza veyahut tahtim ettirilecektir.

Sureti tevzi

Madde 22 — Posta paketlerinin vusulünü mütaakıp memur bir ihbarname tanzim ile meccanen mürselileyhine gönderecektir. Mürselileyhin postaneye müracaatında sevk varakasının zahrı imza veya tahtim ettirilerek paket kendisine teslim olunur. Postanece maruf olmıyan mürselileyhler tezkereî Osmanîye ve kanaat bahş olacak evrakı saire iraesî veyahut maruf bir kimsenin tahriren tasdikı ile ispatı hüviyete mecburdurlar. Tastik tahriri sevk varakasının zahrına işaret olunabilir. Mürselileyh asakiri berriye ve bahriye ve jandarma efradından veyahut mekâtibi mülkiye ve askeriye şakirdanından bulunduğu takdirde imza veya mühürlerini tasdikan zâbitlerinin veyahut mektep müdürlerinin mührü resmisi ile mahtum bir varaka ibrazına mecburdurlar.

İstirdat ve adres tebdili

Madde 23 — Posta paketleri mahtum veyahut mümzi bir varaka itasiyle mürsilleri tarafından istirdat veyahut adresleri tebdil edilebilir.

ve keyfiyet mürsilin arzusuna göre posta veyahut telgrafla mevrit merkezine tebliğ edilir. Bunun için tevdi ilmühaberinin iraesıyla beraber ledelhace ispatı hüviyet edilmesi lâzımdır. Tebliğ için irsal olunacak mektup veyahut telgrafname ücretiyle masarifi jade müsile aittir. Posta paketinin istirdadında sevk varakası zahrı mürsile imza veya tahtım ettirildikten ve yedindeki ilmühaber alındıktan sonra paket iade edilir.

Mürselileyhin tebdili mekân etmesi

Madde 24 — Mürselileyh tebdili mekân etmiş olup da azimet eylediği mahalde posta paketi muamelesi cari bulunur ve oraya sevkini talep eyler ise namına gelen paketler masarifi cedide kendisine ait olmak üzere oraya sekolunur.

Posta paketlerinin iadesi ücreti

Madde 25 — Mürselileyhleri bulunamamasından dolayı postanede kalan paketlerin mahrecine iade kılındığı halde hini irsalinde alınan ücretin bir misli daha mürsilden istifa olunur.

Mevkufat

Madde 26 — Her ne eshaba mebni olur ise olsun ashabına tevdi edilemeyen kıymetli ve kıymetsiz posta paketleri hakkında mürsiline malûmat verilmek üzere mevrit merkezinden mahreç merkezine ihbarı keyfiyet edilecektir. Mürsil bulunamadığı veya iki ay zarfında bir gûna cevap vermediği halde mahreç merkezi mevrit merkezine malûmat verecektir. Paketler mürsil veya mürselileyhin müracaatına talikan iki ay müddet daha mevrit merkezinde hıfzolunarak gerek İstanbul, gerek tağra postanelerinde bulunanlar posta merakizi kapılarına talik edilecek levha ile ilân kılınacaktır.

İşbu müddetin inkızasında kıymetli posta paketleri Posta ve Telgraf Nezaretine gönderilip Meclisi İdare huzurunda açılacak ve muhteviyatı nakit ise tadat ve nakitten başka ise fûruht ile nakde tahvil olunduktan sonra Meclisi mezkûrca tanzim kılınacak mazbata üzerine vezneye fevkalâde irat kaydedilecektir. Kıymetsiz posta paketleri mahreç merkezlerindeki Meclisi İdare huzurunda açılacak ve muhteviyatı kıymetli paketler muhteviyatı gibi fevkalâde irat kaydolunacaktır. Posta paketlerinin tarihi tesliminden itibaren iki seneye kadar sahipleri zuhur ettiği halde bittahkik nakit ise aynen ve satılmış ise ahzolunan bedeli

reddolunur. Müddeti mezkûrenin mürurundan sonra ashabının hiç bir şey iddiasına hakkı olamayacaktır.

Tazminat

Madde 27 — Defi ve izalesi gayri kabil esbabı mücbireye müpteni olmaksızın bir posta paketi zayi olur veya hasara uğrar veyahut sirkat olunur ise mürsile veya mürsilin talebi üzerine mürselileyhe zayıatın kıymeti hakikiyesine muadil bir tazminat ita olunacaktır. Şu kadar ki işbu zarar ve ziyanın mürsilin hata ve tekâsülünden ve eşyanın tabiatı iktizasından mümbais olmaması ve tazminatın dahi kıymetsiz paketler için bir osmanlı altınını tecavüz etmemesi meşruttur. İşbu tazminat ziyân tahakkukunu mütaakıp ve her halde istida tarihinden itibaren doksan bir gün zarfında ita olunur. Bu baptaki müstediyyatın paketin zamanı tesliminden itibaren bir sene zarfında vuku bulması muktazi olup ondan sonra müracaat olunur ise hükümsüz kalacaktır.

Tediye şartıyla posta paketi irsalı

Madde 28 — Bazı mahaller için mürsil tarafından sevk varakası ve posta paketi üzerine işaret olunan bedelin ahzından sonra mürselünileyhe teslim olunmak ve işbu bedel posta havalenamesi suretinde mürsile gönderilmek üzere kıymetli posta paketi irsaline Posta ve Telgraf Nezareti canibinden mezuniyet ita olunabilir.

Madde 29 — Posta Nizamnamei Dahilisinin emanatı nakdiye ve kıymetli eşya nakli hakkındaki mevaddının yerine işbu nizamname kaimdir.

23 zilhicce 1322 ve 15 şubat 1320

No.	Başlığı	Düster Tertip	Cilt	Sahife	Resmî Gazete Sayı
	Memaliki mahrusi şahane postahaneleri arasında teati oluncak posta paketleri hakkında nizamname	1	7	648	

No: 45 — Tevhidi mübayaat hakkında iradei seniye

Meclisi Mahsusu Vükelâ Mazbatası

Tevhidi mübayaat maddesine dair mukaddema komisyonu mahsusundan kaleme alınan ve manzuru âli buyurulan lâyiha bilmütalâa

olbapta cereyan eden tetkikat ve müzakeratın neticesini mutazammın Maliye Komisyonu Âlisi tarafından kaleme alınan ve şeref mütaallik buyurulan iradei seniyei cenabı tâcîdarî mantuku celiline tevfikân me-yanei âbidanemizde kıraat olunan mazbatada muayyenatı askeriye esmanının peşin itası halinde pek çok erbabı ticareti eşya ve levazımı askeriye tedarikine sevkedeceği ve bu suretle dairei rekabeti tevsi eyli-yeceği derkâr olmasına göre gerek erzak ve levazımı askeriye için gerek sair bilcümle devairi mülkiye levazımı mubayaatı umumiyesinin, mah-sus bir komisyon teşkili ve sermaye ve karşılık tâyini ile ciheti vahdete raptı mucibi fevâit olacağından ve tetkik olunan bin üç yüz yirmi bir senesi muvazenei umumiyesinde Nizamiye ve Bahriye ve Tophanei Âmireye ait muayyenat ve melbusat esmanı dört milyon üç yüz doksan bir bin sekiz yüz yedi liraya baliğ olup mubayaatı berveçhi muharrer tevhit ve tanzimi takdiminde, Teftişi Askerî Komisyonu Âlisinin cümlei mütalâatından bulunduğu ve erzak mütaahhitlerinin bile itirafı altında olduğu veçhile yüzde yirmi beş hesabıyla bir milyon lira kadar tasarruf edilmesi lâzım gelip bu kadar külli bir meblâğın tasarruf ve tenzili muvazenei umumiyei maliye açığının takliline medar olacağı bedihi idüğünden bahisle Tevhidi Mubayaat Komisyonunun her gün biliçtime ve devairi mütaallikasından verilecek defterler üzerine ihtiyacı askeriye için tetkik ve tedarikiyle iştiğal eylemek ve memurini askeriye ve mülkiyeden nezdi ilhamı vefâ hazreti hilâfetpenahide tensip buyurula-cak bir reis ile dört âzadan mürekkep olmak ve ordu ve fırakı hümayun-larla sair merakizi askeriye için vâkı olacak mubayaat hakkında mahal-lerince memurini askeriye ve mülkiye ve maliyeden mürekkep komis-yonlarca icra olunacak münakasata karşı bilmuhabere karşılıklı münaka-sa icra ederek karar tebliğ ve indelicap kapalı münakasa ve tenzilâtı kâfiye icrasiyle fabrikalarla doğrudan doğruya mukavele akdeylemek ve esmanı mubayaayı ahkâmı mukavelâta tevfikân muayyen ve muttarit tekasit ile muntazaman tediye eylemek ve mubayaat icrasında mahsulâtı dâhiliyeden tedarik ve temini mümkün olan erzak ve levazımı askeriye için mahsulâtı hariciyeye tercihan ve dâhilen tedariki cümlei vazâif mevduasından bulunmak üzere teşkili ve esleha ve mühimmatı harbiye gibi mubayaatı cesime kemakân teçhizatı askeriye karşılığında masarifi daimeye karıştırılmaksızın başkaca temin olunmak ve devairi mülkiyece mubayaatı külliyeye ihtiyaç tahakkuk edip de müracaat vâkı olur ise yine komisyonu mezkûrca ayrıca icabatı icra kılınmak üzere muayyenat ve melbusat ve levazımı sairei askeriye ihtiyacına karşılık

ve bir defaya mahsus iptidai ve ihtiyati olarak bir milyon liranın hesabı cariye mahsuben Bankı Osmanî'ye tevdiyle elyevm muayyenat ve melbusat masarifine medar olmak üzere Nizamiye Hazinesince istifa olunmakta bulunan bedelâtı nakdiyenin badema doğrudan doğruya mahalli tahsilindeki mal sandıklarınca bilistifa Bankı Osmanî şubelerine tevdi ve üst tarafı için iktıza eden mebalîğın dahi müstakrezaat ve tazminat ile demiryollar teminatına karşılık olan mahallerden maada münasip vilâyat varidatı üşriyesi mültezim senedatının Ziraat Bankası şubelerine ciro edilerek şubelerce tekasit tahsil olundukça kezalik Bankı Osmanî'ye irsalı ve gerek bedelâtı nakdiyeden gerek âşar hasılatından vâkı olacak teslimat ile muayyenat ve melbusatı cünüdiye esmanı muntazaman ve Bank üzerine vadeli vadesiz kambiya keşidesi suretiyle temin ve idare olunarak salifüzzikir sermayei iptidai ve ihtiyatiye halel getirilmemek üzere hesabı carinin Maliye Nezaretiyle mubayaat komisyonu ve Bankı Osmanî arasında karşılıklı attihaz olunması ve mezkûr sermayei iptidai ve ihtiyati olan bir milyon liranın icrası musammem olan muamelei maliye sırasında tedarik ve tehie edilmesi ve mubayaatı askeriye için üç yüz on yedi senesinde teşekkül eden komisyon tarafından tanzim kılınan levayih, müstelzimi fevait bazı mevaddı muhtevi bulunduğundan bunlara da müracaatla vazai müteferriaya ait nizam ve talimat kaleme alınarak Meclisi çakeranemizce mütalâa olunduktan sonra arzedilmesi veyahut mubayaatı umumiye esmanı berveçhi maruz tâyin ve tehie olunacak karşılıklardan muntazam ve peşin olarak Hazinei Maliyece tediye olunmak üzere münakasat ve mubayaatın kemakân devairi askeriyece icrası şıklarından birinin tercihi dermeyan olunmakla muktezayı keyfiyet ledel müzakere evvel ve ahır mevzuubahis olduğu ve mazbatai mezkûrede dahi bast ve ityan kılındığı veçhile erzak ve melbusat ve sair bilcümle levazım esmanının sureti muntazamada tediye olunmaması sebebiyle bir çok tüccar münakasaya girişmekten içtinâp ederek meydana rekabet eşhası mahdudeye inhisar etmekte ve münakasadan maksud olan fevait bihakkın hasil olamamakta ve erzak ve eşya mütaahhitlerince ekseriya havalâtı âdiye tarikiyle tediye bedelâtta vâkı olan tehhür mülâhazasıyla fiyatları fahiş ve gali veyahut nefaset ve metanetleri dun erzak ve eşya ita olunmakta bulunması gibi halâta mahal ve sebep kalmamak üzere mubayaatı umumiyenin mahsus bir komisyon marifetiyle icrası ve esmanının bilâ tehhür muntazaman tesviyesi tedbirine tevessül edilmesindeki fevait ve muhassenat derkâr olmasıyla Komisyonu Âlinin bu bapta dermeyan ettiği mülâhazat pek

münasip olduğundan mazbatayı mezkûrede tâyin olunan vazâif ile muvazzaf olmak ve nezdi maatı vefd cenabı hilâfetpenahide tensip ve ferman buyurulacak bir reis ile memurini askeriye ve mülkiyeden ikişer zattan mürekkep bulunmak üzere komisyonun teşkili ve böyle bir komisyondan muntazır olan fevaidi maliyenin husulü mubayaat esmanının peşin tediyesine ve bu da berveçhi maruz evvel emirde ihtiyatı olarak bir sermayenin tedarikine menut bulunduğundan Komisyonu Âliden ayrıca kaleme alınan ve kezalik meyanei bendegânemizde kıraat edilen mazbatada gösterildiği üzere ihtiyat sermayesi olarak iktıza eden bir milyon liranın derdest olan muamelei maliyenin icrasıyla ondan bit-tefrik banka tevdiile elyevm muayyenat ve melbusat masarifine medar olmak üzere Nizamiye Hazinesince istifa olunmakta hulunan bedelâtı nakdiyenin badema doğrudan doğruya mahalli tahsilindeki malsandıklarınca bilistifa Bankı Osmanî şubelerine verilmesi ve üst tarafı için iktıza eden mehalğin dahi müstakrazat ve tazminat ile demiryollar teminatına karşılık olan mahallerden maada münasip vilâyatı şahane varidatı üşriyesi müstelzim senedatının Ziraat Bankası şubelerine ciro edilerek şubelere tekasit tahsil olundukça kezalik Bankı Osmanî'ye irsali ve gerek bedelâtı nakdiyeden gerek âşar hasılatından vâkı olacak teslimat ile muayyenat ve melbusatı cünüdive esmanu muntazaman bank üzerine vadeli ve vadesiz kambiyal keşidesi suretiyle temin olunarak mezkûr sermayei iptidai ve ihtiyative hâlel getirilmemek için hesabı carinin Maliye Nezaretiyle mubayaat komisyonu ve Bankı Osmanî arasında karşılıklı olarak ittihaz olunması ve şu kadar ki devairi mülkiyece mubayaatı külliyeye ihtiyaç tahakkuk eder ise mezkûr mubayaat komisyonuna müracaat olunacağı eğerçi komisyonun mukarreratı maruzası cümlesinden ise de komisyonca matlup olan intizamı muamelâtın devamı ile beraber devairi mülkiyece süratla tedarik olunacak ufak tefek bazı eşya için muhaberât ve müracaat ile vakit geçirilmemek üzere devairi mezkûrenin doğrudan doğruya tedarik edebileceği levazım esmanı hakkında bir had tâyini ve bunun haricindeki mubayaat hususunda komisyonca müracaat eylemeleri daha münasip olmasıyle bu cihetin ve müteferriatı keyfiyetin bade yapılacak ve ledelistizan komisyonca tevdi edilecek talimata derci tezekkür kılınmış ve salifüzzikir iki kıta mazbatâ leffen arz ve takdim olunmuş olmakla olbapta ve katbeî ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemir efendimizindir.

28 zilhicce 1322 ve 20 şubat 1320

Arz tezkeresi

Tevhidi mubayaat maddesine dair mukaddema komisyonu mahsusundan kaleme alınan ve manzuru âli buyurulan lâyihanın mütalâasıyle olbapta cereyan eden tetkikat ve müzakeratın neticesini mutazammın Maliye Komisyonu Âlisi tarafından kaleme alınıp bermantuku emrû fermanı hümayunü cenabı mülûkâne Meclisi Mahsusu Vükelâca kıraat edilen mazbata üzerine Meclisi mezkûrda cereyan eden müzakeratı havi tanzim edilen mazbata arz ve takdim kılınmış olmakla mündericatı hakkında her ne veçhile iradei seniyei cenabı hilâfetpenahî şerefsünuh ve sudur buyurulur ise mantuku âlisi infaz edileceği beyaniyle tezkerei senaveri terkim kılındı efendim.

28 zilhicce 1322 ve 20 şubat 1320

Iradei seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzim olan işbu tezkerei sâmiyei sadaretpenahileri Meclisi Mahsusu Vükelâmın mazbatai maruzası ve melfuflariyle manzuru âli buyurularak işbu tevhide mubayaat usulünün bilcümle devairce iera kılınmakta olan mubayaata da teşmil edilmek üzere berveçhi arz ve istizan ifayı muktezası hususuna ve mezkûr komisyon riyasetine Masarifatı Askeriye Nazırı Müşir Devletlû Sadettin Paşa Hazretlerinin râyinine iradei seniyei cenabı hilâfetpenahî şerefmütaallik buyurulmuş ve mezkûr mazbataya da hâmiş terkimivle tebliğ kılınmış olmakla olbapta emrû ferman hazreti velivülemdir.

29 zilhicce 1322 ve 21 şubat 1320

No: 46 — Selânik, Kosova ve Manastır vilâyatı selâsesi varidat ve masarifatının sureti ahz ve sarfı hakkında nizamname

24 zilhicce 1322 ve 16 şubat 1320

Madde 1 — Maliye Nezareti Celilesi Selânik, Kosova ve Manastır Vilâyetlerinin her biri için tanzim olunarak bütçenin mufassal bir kıta suretini her sene Rumî martı iptidasından lâakal bir ay evvel Bankı Osmanî'ye ita edecektir. İşbu varakada her vilâyetin varidat ve masarifatının envai mufassalan zikredilecektir. İşbu bütçelerden her birine vilâyetin sancak ve kazalarının varidat ve masarifatının sureti tevziini

mübeyyin bir kıta cetvel raptedilecektir. Evrakı mezburenin nüshai saniiyeleri vaktü zamaniyle her biri muhasebeci ve malmüdürüne ita edilecektir.

Madde 2 — Müstakrezatı mütevvia ile şimendifer teminatına mahsus varidattan maada sair her nevi varidat evvel emirde muhassasatı mülkiye ve askeriyyeye mütaallik tediyat dâhil olmak şartıyla idarei mahalliye ihtiyacatına sarfedilecektir.

Madde 3 — Her bir vilâyetin varidat ve masarifatının muhasebesi merkezi vilâyette kâin Bankı Osmanî Acenteliğinde cem ve rüyet edilecektir. Binaenaleyh her kazanın malmüdürü şehir gayesinde bilcümle muamelâtını mübeyyin bir kıta icmal varakasıyle masarifatı mübeyyin evrakı ve meskûkâtın ecnasını mübeyyin bir kıta varakai mahsusa ile beraber varidatın fazlasını mübeyyin bir kıta icmal varakasını sancak muhasebeciliğine ita edecektir ve mezkûr varakai mahsusanın malmüdürü ile kaymakamı kazanın mühürlerini havi bulunması lâzım gelecektir. Muhasebeci dahi sancağın malmüdürü tarafından irsal edilen evrakı müsbiteyi icmalleriyle beraber Bankı Osmanî'nin acenteliğine ita edecek ve mezkûr sancak kazasının varidatiyle masarifatı için kendi tarafından vuku bulan tediyatın evrakı müsbitesini mübeyyin bir kıta icmalı dahi raptedecektir. Merkez sancağın salifüzzikir masarifatına muktazi mebalîğin tenzilinden sonra malmüdürleri tarafından kendisine teslim edilmiş olan fazlai varidatı meskûkâtın ecnasını mübeyyin olup kendisiyle mutasarrıf tarafından tahtim edilmiş bir kıta varakai mahsusa ile beraber mezkûr acenteliğe teslim edecektir.

Madde 4 — Muhasebeciler tarafından Bankı Osmanî acenteliklerine ita edilecek teslimat hakkında derhal vilâyetin muhasebei merkeziyesine malûmat verilip merkezi sancak ile mülhak kazaların varidat ve masarifatını mübeyyin icmalin bir sureti dahi tebliğ olunacaktır.

Madde 5 — Vilâyetin merkez sancağına mülhak kazalardan gönderilen mebalîğ merkezi vilâyet kazasının varidatiyle beraber günü gününe Bankı Osmanî'nin acenteliğine teslim edilecektir.

Madde 6 — Bütçede muharrer masarifatın tesviyesi her bir sancak ve kazanın memurini aidesi tarafından emredilecek ve fakat teftiş için Bankı Osmanî'nin acentelikleri tarafından tasdik edilmedikçe tediyesi caiz olamayacaktır. Bu bapta memurini merkume ifası lâzım gelen tediyata müteferri evrakı acenteliğe teslim edip acentelik dahi evrakı mezkûreyi derhal badettetik ve tasdik ferdası günü iade edecektir. Ancak

teklif edilen tediyatın bütçede muharrer olduğu veyahut bütçede muharrer kredileri tecavüz eylediği takdirde tasdikten imtina ederek esbabı mucibesinin beyaniyle evrakı mezkûreyi Müfettişi Umumiye irsal edecektir.

Madde 7 — Masarifatı gayri melhuza namıyla bütçede muharrer olup tesviyesi mübrem olan masarifatın evrakı müsbitesi Bankı Osmanî'nin acenteliği tarafından evvelce tasdik edilmeksizin bütçe tahsisatı dairesinde tesviyesi kabil olacak ve fakat bu suretle tesviye edilen masrafı memurini aidesi badehu derhal acentelik tarafından tasdik ettirilecektir.

Madde 8 — Vilâyetin varidat ve masarifatının hesabı Vilâyatı Selâse Müfettişi Umumisi ile birlikte Bank tarafından tayin olunan nümune veçhile tanzim edilmiş defatirde Bankı mezkûr acenteliğince tutulacak ve defterdarların dahi aynı yolda bir hesap tutmaları hususunda Müfettişi Umumî tarafından emir verilecektir.

Madde 9 — Bankı Osmanî acenteliği gerek nakden ve gerek masarifatın evrakı müsbitesi olarak teslim olunan mebalîği cinsi cinsine vilâyetin hesabına irat geçirecek ve bunun için vilâyetin merkez mahasebesine bir kıta senet makbuz ita edecektir. Diğer taraftan teslimat meyânında bulunan masarifat evrakında muharrer mekadiri hesabı mezkûra zimmet kaydedecektir. Üçüncü madde iktızasınca ay zarfında Bankı Osmanî acenteliğine ita edilmiş olan masarifatın evrakı müsbitesi vilâyetin merkez muhasebesine iade edilip mukabilinde işbu masarifat evrakının mecmuuna müsavi bir meblâğ için bir kıta senet ita edecektir.

Madde 10 — Bankı Osmanî acenteliği dâbîli vilâyette bulunan askeri şahanelerin muayyenat esmanını tediyeye memur olacaktır. İşbu tediye vilâyetin merkez muhasebesinin bir kıta havalesi mucibince bütçe tahsisatı dairesinde tediye edilip idarei askeriye tarafından ita edilen evrakı müsbitenin işbu havalenamelere merbut bulunması iktıza edecektir. Vilâyetin diğer bilcümle masarifatı askeriyesi dahi kezalik evrakı müsbitenin ibrazı bütçe tahsisatı dairesinde Bankı Osmanî'nin acenteliği marifetiyle tediye edilecek muhassasat ve zâbitan ve efradı askeriye maaşatı Bankı Osmanî'nin tasdiki üzerine mah be mah idarei askeriye tediye olunacağı gibi vilâyetin bilcümle memurini mülkiyesinin maaşatıyla bilcümle mütekaiddin maaşatı o sırada tesviye edilecek ve hiç bir gûna hususi tediye tevviz olunmayacaktır.

Madde 11 — Vilâyatı Selâse varidatının mecmuu Bankı Osmanî'nin şubesine teslim edileceği cihetle vilâyetin umuru nafıasına muhassas

yüzde beş Bankı mezkûrca bilifraz Ziraat Bankası tarafından ita edilecek senedatı makbuze mukabilinde tediye olunacaktır.

Madde 12 — Vilâyetin umum bütçesinin varidat ve masarifatı tevazün etmeyip de varidatın ademi kifayeti görüldüğü halde bu kifayetsizlik Maliye Nezareti Celilesi Canibinden Rûsumat Emaneti üzerine ita edilecek kambiyailler ile kapatılacak ve işbu kambiyaillerin bedeli on iki taksidi mütesavi ile Bankı Osmanî'ye tediye edilecektir.

Madde 13 — Varidatı mahalliyeden bilcümle memurini mülkiye ve askeriyeye ve adliye ve maliye maâşatıyla bilcümle masarifatı mahalliye ve askeriyenin tamamii tesviyesinden sonra senei maliye hesabâtı katiyen kapatıldıkta mevcut akça kalır ise Hazinei Celileye irsal olunacaktır.

Madde 14 — İşbu nizamnamenin hilâfında hareket eden memur mesul olacaktır.

Madde 15 — Gerek işbu nizamname ahkâmının ademi tatbikından ve gerek mezkûr nizamnameye müteferri muamelâtı maliyede ika edilen müşkilâtın dolayı memurini maliye aleyhinde Bankı Osmanî acentelikleri tarafından şikâyet vuku bulduğu halde keyfiyet derhal Vilâyâtı Selâse Müfettişi Umumiliğine iş'ar olunup şikâyeti mezkûre müşarünileyh tarafından nazarı itibara alınarak tedabir ve muamelâtı lâzime ittihaz ve icra edilecektir.

Madde 16 — Bankı Osmanî-Vilâyâtı Selâsenin bütçesinin tediyaatını ancak vuku bulan tahsilât dairesinde temin eylemeği taahhüt eder. Şu kadar ki rûsum ve tekâlif tahsilâtının cüzi olduğu zamanlarda muamelâtı teshil etmek maksadiyle Bankı Osmanî bütçe masarifatının yüz bin lira raddesine varıncıya kadar açığı tesviye eylemeğe muvafakat eder. Vilâyâtı Selâse hesabının zimmetinde görülen mebalîğe senevi yüzde yediden faiz yürütülecektir.

Madde 17 — 5/17 şubat 1875 tarihli nizamnamenin dokuzuncu maddesinin son fıkrası mucibince Vilâyâtı Selâse umuru maliyesinin temini zımında Bankı Osmanîce ihtiyar olunacak masarifatı mahsusanın tazimini için Bankı mezkûre yalnız tediyaatı üzerine yüzde yarım komisyon ita edilecek ve bu bapta her bir vilâyetin umumî bütçesinde miktarı kâfi karşılık gösterilecektir.

Madde 18 — İşbu nizamnamenin mevkii icraya vaz'ı için tedabiri lâzimeyi ittihaz eylemeğe Müfettişi Umumî veya gıyâbında vali ile Bankı Osmanî bilittifak şimdiden mezundurlar.

**No: 47 — 24 muharrem 1297 tarihli Memurin Kefalet Nizam-
namesinin 7 nci maddesine müzeyyel fıkrâi nizamiye**

Fakat telgraf ve posta memurlarının memuriyeti asliyeleri için ita edecekleri kefaletnamelerin ahkâmı memuru mekfulü anın mensup olduğu idarece gerek vekâleten ve gerek muvakkaten tâyin ve istihdam edilecek diğer memuriyetlere dahi şamil olarak tanzim olunduğu halde kefaleti mezkûrenin hükmü baki olduğu ve miktarı kefaleti derecei kifayede bulunduğu müddetçe ol memurun bilâhara idarece vekâleten veya muvakkaten tâyin ve istihdam olunacağı diğer memuriyetlerden dolayı tecdidi kefalete mecburiyet yoktur. Maahaza bu veçhile şümmüllü kefalet itası ihtiyaridir.

12 muharrem 1323 ve 6 mart 1321

**No: 48 — Anadolu şimendiferiyle Dersaadet'e vürüdedecek
zahairden kile resmi ahzından sarfı nazar edilmesi
hakkında iradei seniye**

Şûrayı Devlet Maliye Dairesi Mazbatası

Şimendifer güzergâhındaki devairi belediyece zahairden resim alınmaması iradei seniyei hazreti padişahî iktızaı âlisinden olmasıyle Anadolu şimendiferi ile Dersaadete getirilecek zahairden kile resmi alınmaması cihetine gidilecek olur ise kileci esnafı tarafından senevi Emanete verilmekte olan yüz bin kuruş bedeli maktuun kısmı küllisi kaybolacağından ba talimatı mevcude mucibince vazifei tekiliyenin esnaf uhdesinde takriri veyahut bedelin tenzili kileciler kethüda vekili tarafından talep olduğundan bahisle resmi mezkûrun Dersaadet'çe aldırılmamasında ısrar olduğuna binaen zikrolunan resmi maktudan tenzilât icrasıyle ona mukabil Emanete varıdatı cedide itası hakkında Şehremanetinın iş'arına atfen Dahiliye Nezaretinden vuku bulan istizan üzerine Haydarpaşa'ya vürüdeden zahairden kile resmi ahzından sarfı nazar edilmesi ve kileci esnafının Emanete verdikleri yüz bin kuruş bedeli maktudan icabeder ise bir miktar tenzilât icrası hakkında 14 safer 1322 tarihinde takdim kılınan mazbatada arz ve beyan kılınmıştı.

İşbu mazbata üzerine kile rüsumunun hangi tarihte mültezime ihale edildiğinin ve rüsumu saire ile beraber mi ihale olunduğunun ve müddeti ihalenin ne kadar bulunduğunun Emaneti Müşarünileyhadan istiza-
hiyle alınacak cevabın inbası hakkında sebkedem iş'arı sâmiî cenabı Vekâletpenahileri mucibince cereyan eden muhabereden bahisle istif-
sarı mütalâayı mutazammın Nezareti Müşarünileyhadan takdim kılınan 22 rebiyülevvel 1322 tarih ve 2016 numaralı tezkere ve melfufları Şûrayı Devlete havale buyrulmakla bu bapta zahire tüccarından bazıları ile kileci esnafı kethüdâhından verilen arzuhaller ile birleştirilerek Maliye Dairesinde kıraat olundu. Nezareti Müşarünileyhanın tezkeresinde Der-
saadet'e getirilen zahair için minelkadim cari olan muamelât ve rüsumu tekyiliye 1266 tarihinde doksan bin kuruş bedeli maktu ile ha iradei seniye kileci esnafına ihale ve ahiren varidatı saire meyanında Dairei Belediyeye terk ve ihale olunmuş ve bedeli maktu mezkûr 1299 tarihinde Şûrayı Devlet kararıyla yüz bin kuruşa iblâğ olunarak muamelâtı mez-
kûre kemakân kileciler uhdesinde ipka ve olbapta bir de talimat tanzim kılınmış ve bu husus öteden beri kileciler esnafına ihale olunup başka mültezime verilmemiş olduğundan ve resmi mezkûrun tarzı âhara tebdilinden dolayı tüccar zahirelerini kantar ile veznedip esnafa tekyil et-
tirmemeğe başlamalarından dolayı esnafı merkume bedeli maktuun ten-
zilini musirren talep etmekte oldukları beyaniyle iktizasının inbası Ema-
neti Müşarünileyhadan alınan tezkereci cevabiyede izbar ve buğday ve buna mümâsil hububatın badema şimendifer kantariyle veznedilmesi için Galata'da Havyar Hanında bir sendika teşkil olunup Anadolu mü-
varedatına karşı kısmen icrayı muamele eylemekte olduğuna ve tekyil yedlerinde bulunan talimatı mahsusa iktizasından ve teamül icabatından olup senevi yüz bin kuruş miktarı menfaati Hazineyi mucip olan hu-
bubatin şimendifer kantariyle veznedilmesinde Hükümeti Seniye için hiç bir menfaat olmadığı gibi bu suret kabul ve tatbik edildiği halde kileci esnafı perişan olacağından bahisle mezkûr sendikanın men'i lüzumu kileci esnafı kethüdâsı Ali mühriyle verilen arzuhalde istida edildiğinden keyfiyetin Şûrayı Devletçe tezekkürü lüzumu dermeyeran edilmiştir. Zahire tüccarını tarafından verilen mezkûr arzuhalin hulâsası da Der-
saadet'te bulunan değirmen sahiplerinden bir kaç buğday piyasasında buğday borsası veya dellâl şirketi tarzında hod be hod bir şirket teşkili ve evvelden beri meriyülicra olan ve âdatı kadimei ticariyeden bulunan buğdayın tâyini miktarında müstamel kile usulü yerine kantar ve tahlil usulünü ihdas ile ahzû itada tatbik edilmekte olan sade usulü teşviş ve

ücreti tabhiyeyi tezyide ve buğday ticaret ve tahmı hususunu tahtı inhi-sara alarak bu suretle gerek tüccar ve gerek ahali hakkında zararı azimi mucip ahvale tasaddi eyledikleri beyanıyla bu bapta bir kararı musip itası istidasında ve kileciler kethüdasının müstediyatı dahi makamı sâ-mii fahîmanelerine takdim edilip tezkerei Nezarette hikâye olunan arzihal mealininin tekrarından ibaret bulunmuştur. İktizayı maslahat mev-kii müzakereye konulduktan dört rey tarafından mazbatai mütেকaddimed e arz ve beyan olunduğu veçhile Anadolu şimendifer güzergâhındaki devairi belediyece zahairden resim alınmaması muktezayı iradei seniyei hazreti padişahiden olmasına mebni Haydarpaşaya vürüdeden zahairden kile resmi ahzinden sarfmazar edilmesi ve kileci esnafının Emanete verdikleri yüz bin kuruş bedeli maktudan icabeder ise bir miktar tenzilât icrası ve tüccar tarafından devairi belediyece müracaat vuku bularak kendi ihtiyarlariyle kile veyahut kantarla veznettirilmedikçe rüsümü keyyaliye alınmaması velhasıl kantar ve kile ile veznettirilmesi ihtiyara bırakılması lüzumu tekrar dermeyan kılınmış ise de 14 safer 1322 tarihinde takdim kılınan salifüzzikir mazbata üzerine sebkeden istifsarı sâmiye cevaben vuku bulan iş'arı Emanetten Dersaadet'e berren ve bahren gönderilen zahair için minelkadim cari olan muamelât ve rüsümü tekyiliye 1266 tarihinde doksan bin kuruş bedeli maktu ile ba iradei seniye kileci esnafına ibale ve ahiren varidatı saire meyanında İdarei Belediyeye terk ve ilâve olunmuş ve bedeli mezkûr 1299 tarihinde Şûrayı Devlet kararıyle yüz bin kuruşa iblâğ ve talimatı mahsusaya da raptolunarak muamelei mesrude şimdiye kadar bu veçhile ifa olunmakta bulunmuş olduğu ve Anadolu şimendifer güzergâhındaki devairi belediye tarafından zahairden resim alınmaması hakkındaki iradei seniyei hazreti padişahinin Şehremanetine ait rüsümü keyyaliyeye şumulü olduğundan bahisle bazı tüccar tarafından rüsümü keyyaliye itasından imtina edilmekte bulunduğu anlaşıldığı gibi Haydarpaşaya vürüdedecek zahairden rüsümü tekyiliye alınmasından sarfı nazar bulunduğu halde Belediyeye ait olan bedeli maktu miktarının tenzili tabii ve buna mukabil Emanete varidatı cedide tedarik ve tahsisi muktazi bulunduğu cümlei iş'arı Emanetten olup filhakika tezyinat ve muamelâtı Belediye uğruna mübremülifa bir hayli masarif ihtiyarına mecbur olan Şehremaneti bütçesinin bir hayli açığı olduğu bu defa mezkûr bütçenin Dairece icra kılınan tetkikatından anlaşılacak bunun kapatılması için varidatı hazirasının tamamii istifasının teminiyle beraber tezyidi varidatı için bir takım tedabiri cedide ve ciddiye ihtiyarına lüzumu katî bulunduğu

bir sırada varidatı hazırasının taklil miktarını mucip olacak surette muamele icrası gayri caiz bulunduğundan Anadolu şimendifer güzergâhındaki devairi belediyece zahairden rüsum alınmaması merkezinde olan ve güzergâha munhasır bulunan salifüzzikir iradei seniyei hazreti padişahi hükmünün Haydarpaşa'ya teşmil olunmıyarak burada rüsumu keyyaliye mukabil ileride Emanete bir varidatı cedide tedarik edinciye değin muvakkaten rüsumu mezburenin minelkadim devamı istifası zaruri ve münasip görülmüş olmakla olveçhile ifayı muamele olunması lüzumunun Emaneti Müşarünileyhaya lieclitebliğ Dahiliye Nezaretine havalesi ekseriyetle tezekkür olundu. Olbapta emrû ferman hazreti memlehulemrindir.

29 zilcade 1322 ve 22 kânunusani 1320

Meclisi Mahsusu Vükelâ Mazbatası

Anadolu şimendiferi ile getirilecek zahairden resim alınmadığı takdirde kileci esnafı tarafından senevi Emanete maktuan verilmekte olan ve kısmı küllisi kaybolacağı beyan olunan yüz bin kuruş resimden tenzilât icrasıyla ona mukabil Emanete varidatı cedide ihdası hakkında Şehremanetinden vuku bulan iş'ar ve cereyan eden muhabere ve zahire tüccarından bazılarıyla esnafı merkume kethüdalığından verilen arzu-haller üzerine Şûrayı Devlet Maliye Dairesinden kaleme alınan ve meyaneci bendegânemizde kiraat olunan işbu mazbatada şimendifer güzergâhındaki devairi belediyece zahairden resim alınmaması muktezayı iradei seniyei hazreti padişahiden olmasına mebni Haydarpaşaya vürüden zahairden kile resmi ahzından sarfınazar edilmesi ve salifüzzikir bedeli maktudan icabeder ise bir miktar tenzilât icrası ve tüccar tarafından ve devairi belediyeye bilmüracaa kendi ihtiyarlarıyla kile yahut kantar ile veznettirilmedikçe rüsumu keyyaliye alınmaması elhasıl kantar ve kile ile veznettirilmesinin ihtiyara bırakılması hakkında evvelce verilen karar ekalliyeti âraca teyit ve tekrar edilmiş ve bu suret münasip görülmüş olduğundan ona göre ifayı muamele olunmak üzere keyfiyetin Emaneti Müşarünileyhaya tebliğinin Dahiliye Nezaretine havalesi tezekkür kılınmakla olbapta ve katıbeî ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemir efimizindir.

17 zilhicce 1322 ve 9 şubat 1320

Arz tezkeresi

Anadolu şimendiferi güzergâhındaki devairi belediyece zahairden resim alınmaması iradei seniyei hazreti padişahî muktezayı âlisinden olmasına mebni icrası lâzımgelen muameleye dair Şûrayı Devlet Maliye Dairesinden tanzim ve Meclisi Mahsusu Vükelâdan tezyil kılınan mazbata arz ve takdim olunmakla olbapta her ne veçhile emrû fermant hümayunu cenabı hilâfetpenahî şerefmütaallik buyurulur ise mantuku âlisi infaz edileceği beyaniyle tezkerei senaveri terkim kılındı efendim.

17 zilhicce 1322 ve 9 şubat 1320

Iradei seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzim olup Şûrayı Devletin Meclisi Mahsusu Vükelâdan müzeyyel mazbatai maruzasiyle beraber manzuru âli buyurulan işbu tezkerei sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahî şerefsudur buyurulmuş olmakla olbapta emrû فرمان hazreti veliyülemrindir.

12 muharrem 1323 ve 6 mart 1321

No : 49 — Rumeli Vilâyatı Selâsesi varidat ve masarifinin ahz ve sarfı için Bankı Osmanî'ye verilecek komisyon hakkında iradei seniye

Meclisi Mahsusu Vükelâ Mazbatası

Maliye Nezaretinin meyanei bendegânemizde kiraat olunan tezkeresi mealinden müsteban olduğu veçhile Rumeli Vilâyatı Selâsesi Şahanesi varidat ve masarifinin ahz ve sarfı hakkında Bankı Osmanî'nin Nizamnamesine zeyil olmak üzere tanzim olunan nizamname bilistizan şerefsudur buyurulan emrû fermant hümayunu cenabı mülûkâne mantuku âlisine tevfikân iki nüsha olarak 22 şubat 1320 tarihinde Banka ile bitteati bir nüshası Hazinei Maliyede hıfz ve diğer nüshası Banka ita kılınmış ve Bankın nizamnamei aslisi mucibince muhassas olan komisyonuna senevi ve şubeler ikramiyeleriyle hesabı cari faiz küsurunun Düyunu Umumiye İdaresince tahsil edilmekte bulunan varidatı işriye

fazlasından ve Ziraat Bankalarına devir ve tevdi edilecek âşar senedatından tediyesi on beş gün zarfında temin olunduğu halde mezkûr Vilâyatı Selâsede vuku bulacak tediye üzerine itası istenilen yüzde yarım yerine senevi beş bin lira maktu komüsyona muvafakat edileceğine dair Pañçiri Bey canibinden verilen beyanname mündericâtını musaddak Mösyö Defs tarafından dahî bir senet verilmiş olduğundan bahisle icrayı icabı dermeyeran edilmiş olup sureti iş'arata nazaran Müşarünileyhima Pañçiri Bey ile Mösyö Defs Vilâyatı Selâsei mezkûrede vuku bulacak tediattan istenilen yüzde yarım komüsyon yerine senevi maktuan beş bin liraya husulü muvafakatı Bankanın nizamnamei aslisi hükmünce alacağı olan komisyon ve şubeler ikramiyesi ile hesabı cari ve faizi küsurunun tediyesi berveçhi muharrer temine talik etmekte olmasına ve salifüzzikir zeyil nizamname ahkâmının tesrii tatbikatı lüzumuna mebni Bankı Osmanî'nin salifüzzikir komüsyon ve şubeler ikramiyesi ile hesabı cari faizi küsurundan alacağı olan tahminen senevi yüz bin liradan elli bin lirasının berveçhi maruz Düyunu Umumiye İdaresince tahsil edilmekte bulunan varidatı üşriye fazlasından tesviyesi ve üst tarafı olan elli bin liranın dahî hissei menafi misillü münasip mahaller âşarının ihalesinde mültezimlerden Ziraat Bankası namına senet almak ve mezkûr Bankaca işbu senet mucibince tahsil olunacak bedeli âşardan tesviye kılınmak üzere Ziraat Bankası'nın tavsiati münasip olacağından ona göre Bankı Osmanî'ye icrayı tebligat edilmesinin Nezareti Müşarünileyhaya havalesi bittezekkür mezkûr tezkere leffen arz ve takdim olunmakla olbapta ve katubei ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemir efendimizindir.

8 muharrem 1323 ve 2 mart 1321

Arz tezkeresi

Rumeli Vilâyatı Selâsei Şehanesi varidatı ile masarifinin ahz ve sarfı hakkında Bankı Osmanî Nizamnamesine zeyil olmak üzere tanzim olunan nizamnamenin teati olunduğuna ve mezkûr varidat ile masarifatın ahz ve sarfı için istenilen komisyonun sureti tesviyesine dair Maliye Nezareti Celilesinin tezkeresi Meclisi Mahsusu Vükelâda tedekkurae cereyan eden müzakerata tevfikân kaleme alınan mazbata melfuflarıyla arz ve takdim olunmakla mündericâtı hususunda her ne veçhile emrû fermanı hümayunu hazreti hilâfetpenahî şerefsünuh ve sudur bu-

yurulur ise mantuku celili infaz edileceği beyaniyle tezkerei senaveri terkîm kılını efendim.

8 muharrem 1323 ve 2 mart 1321

İradei seniyei mübellîğ hâmiş

Residei desti tâzim olup Meclisi Mahsusu Vükelânın mazbatai maruzası ve melfufu ile beraber manzuru âli buyurulan işbu tezkerei sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahî şerefsudur buyurulmuş mazbatai mezkûreye hâmiş terkimiyle ifayı tebligat edilmiş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyül-emrindir.

15 muharrem 1323 ve 9 mart 1321

No : 50 — Avusturya ve Macaristan ile Yunanistan arasında tariki Osmanî ile teati olunan telgrafnamelerden alınan hissei imrariyenin tenzili hakkında iradei seniye

Meclisi Mahsusu Vükelâ Mazbatası

Şurayı Devlet Maliye Dairesinin meyanei kemteranemizde kıraat ve mütalâa olunan mazbatasında dermeyan olunduğu üzere Avusturya ve Macaristan ile Yunanistan arasında teati olunan telgrafnamelerin beher kelimesi Londra Beynelmîlel Telgraf Nizamnamesi mucibince vuku bulan tadilât üzerine Triyeste kablo tarikından yirmi sekiz ve tariki Osmaniden kırk iki buçuk santim ücrete tabi olup tariki Osmanî ücretinin nispeten gâli olması mezkûr kablo tarikına râğbeti intaç ederek Hükümeti Seniyece işbu telgrafnamelerden alınagelen hissei imrariyenin zayi olacağı cihetle temini menfaat için tariki Osmaniden beher kelime için alınmakta olan kırk iki buçuk santimin Triyeste kablosu ücreti derecesinde olarak yirmi sekiz santime tenziliyle melfuf pusla mucibince Yunan İdaresince beş, Memaliki Mahrusaca on bir, Bosna, Sırp ve Karadağ için dört ve Avusturya - Macaristan İdaresince sekiz santim olarak istifası hususunun Telgraf ve Posta Nezaretine tebliğinin Dahiliye Nezaretine havalesi bittezekkür mezkûr pusla leffen arz ve takdim kılınmış olmakla olbapta ve katıbeî ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemir efendimizindir.

24 zilhicce 1322 ve 16 şubat 1320

Arz tezkeresi

Devleti Aliye Telgraf İdaresince alınmakta olan telgraf ücretinin Triyeste kablosu ücreti derecesinde tenzili mucibi menfaat olacağına dair Şûrayı Devlet Maliye Dairesinden ita olunan mazbata Meclisi Mahsusu Vükelâda ledelmütalâa cereyan eden müzakereye tevfikân zeylen kaleme alınan mazbata arz ve takdim olunmuş olmakla münderecatı hakkında her ne veçhile iradei seniyei hazreti hilâfetpenahî şerefmütaallik buyurulur ise mantûku âlisi infaz olunacağı beyaniyle.

24 zilhicce 1322 ve 16 şubat 1320

İradei seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzim olup Meclisi Mahsusu Vükelânın mazbatası ve mekfufu ile manzuru âli buyurulan işbu tezkerei sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahî şerefmütaallik buyurulmuş olmakla olbapta.

23 muharrem 1323 ve 17 mart 1321

No: 51 — 25 ramazan 1308 tarihli Liyakat Madalyası Nizamnamesinin nisvana dahi teşmili hakkında - Nizamnamei mezkûra müzeyyel - mevaddı nizamiye

27 muharrem 1323 ve 21 mart 1321

Madde 1 — Zirde tadat ve beyan olunan hususâtı hayriyede hidematı cemilei insaniyetkârane ibrazına muvaffak olan nisvan dahi derecei hizmet ve muvaffakiyetlerine göre liyakat madalyasının altın veya gümüş kıtalarıyle taltife kesbi istihkak edeceklerdir.

Madde 2 — Esbabı istihkak Memaliki Mahrusai Şahane'de cami ve mektep misillü mebanii diniye ve hayriye inşa ettirmek veya dolaşısıyla ciheti askeriyeye ait hususatta bezli mesai eylemek ve mecruhin ve marazayı askeriyeye bakmak veya muavenet etmek gibi suveri müstahsene ile mesaii memduhai hamiyetkârîde ve tabiblik ve kabilelik ve muallimlik mesleklerinde hidematı ciddiyei insaniyetkârane bulunmaktan ibarettir.

Madde 3 — Liyakat madalyasıyla taltif buyurulacak olan nisvana verilecek berevatı âliyede madalyanın sebebi itası derç ve tasrih edilecektir.

Madde 4 — Nisvan tarafından ibraz edilecek hizmetin nevi ve derecesine göre usulü mer'iyesi veçhile liyakat madalyasının evvelâ gümüş kıtası ve hizmet ve muvaffakiyetin tekerrünü takdirinde altın kıtası ihsan buyurulacaktır. Maazalik gösterilecek hizmetin mahiyet ve ehemmiyeti mahsusasına göre mezkûr madalyanın yekten altın kıtasına da kesbi istihkak olunabilecektir.

No.	Başlığı	Düster Tertip	Cilt	Sahife	Arşiv Cansız Sayı
	Liyakat Madalyası Nizamnamesi	1	6	961	

No: 52 — Bakayanın tetkik ve tahsili hakkında talimat

2 safer 1323 ve 25 mart 1321

BİRİNCİ KISIM

Tasfiyei bakaya

Madde 1 — Her kaza merkezinde kaymakamların riyaseti altında mal müdürü muavini ve tahrirat kâtibi ve meclisi idare ile belediye meclisi âzasından birer zattan mürekkep olarak bir tetkiki bakaya komisyonu teşkil olunacaktır. Liva ve vilâyet merkezleri de birer kaza itibariyle işbu komisyonlar elviyede mutasarrıf veya muavinlerinin ve vilâyatta vülâtin veya tensip edeceği erkânı vilâyetten bir zatın riyaseti altında olarak muhasebe başkâtip ve mümeyyizleri ve vergi memur ve müdürleri ve Defteri Hakani memurları ve kezalik meclisi idarei mahalliye ve belediye âzasından bir zattan mürekkep olacaktır ve bu komisyonlara memur âzadan bazılarının bulunamadığı günlerde işe sekte gelmemek üzere âzadan nısfı mevcut oldukça ifayı muameleye devam edilecektir.

Madde 2 — Tahsili Emval Nizamnamesinin kırk yedinci maddesi mucibince istihdam olunacak ketebe işbu tetkiki bakaya komisyonları-

nın nezaret ve mesuliyetleri altında olarak kabızımlar hesabını tetkik ve rüyetle tahsildarlara devrettirecektir.

Madde 3 — Mal ve muhasebe kalemlerince evvelâ vergi ve temettü ve bedeli askerî bakayasının üç yüz senesinden üç yüz on yedi senesi nihayetine kadar her seneye ait miktarının başka başka olarak kura üzerine saniyen ağnam resmi bakayasının üç yüz senesinden üç yüz on dokuz senesi nihayetine kadar her seneye ait miktarının seneleri gösterilerek müfredat veçhile salisen emaneten idare olunan âşar bakayasının kezalik üç yüz senesinden üç yüz on dokuz senesi nihayetine kadar her seneye ait emanet âşar defterlerinden telhis olunacak miktarının şahıs üzerine rabian kefaleti müteselsile ile ehli kuraya ihale olunan âşar bedelâtı iltizamiyesi bakayasının kezalik üç yüz on dokuz senesi nihayetine kadar olan miktarının seneleri ayrı ayrı irae olunarak kura üzerine hâmisen mültezimlere ihale olunan bedelâtı üşriye bakayasının üç yüz on dokuz senesi nihayetine kadar olan miktarının senelerinin iraesiyile ve depozito ile mi veya emlak terhini mukabilinde mi ihale olduğunun ve asıllarının ve faizlerinin tasrihiyle birer kıta defter tanzim olunarak hilâ ifateki vakit tetkiki bakaya komisyonlarına tevdi olunacak ve bundan başka tevizen tevzi olunmuş zahair esmanı bakayasını olan mahallerde bakayayı mezkûrenin hangi seneye ait ve ne miktar olduğunu mübeyyin müfredat veçhile birer kıta defter tanzim ve ita olunacaktır. Bu komisyonlar umum tahsilât ve vergi müfredat ve emanet âşar ve âşar taksit defterleriyle yevmiyeleri aynen celp ve tetkik eyliyecektir.

Madde 4 — Tetkiki bakaya komisyonları madde sabıkada zikrolunduğu veçhile mal ve muhasebe kalemlerinden tanzim ve ita olunan defterler üzerine her kariyenin muhtarlarıyla ihtiyar meclisleri âzalarından icabedenleri celp ile emlak ve temettü vergileriyle musakkafat hissei maarifi ve bedelâtı askeriyeye ve emaneten veya kefaleti müteselsile ile ihaleten idare olunan âşar bakayasının ve taviz zahairi esmanı bakayasının kimlere ait olduğunu mübeyyin müfredat defterleri alıp ve bu müfredat defterlerini veremiyen muhtarların hesabı ikinci maddede beyan olunan ketebe marifetiyle rüyet ve müfredat defterleri tanzim ettirilip bunlardan emlak ve temettü vergileriyle bedelâtı askeriyeye ve musakkafat hissei maarif bakayasını asıllariyle teslimatı vâkıya göre evvelâ muhtarların kabızimal sergisi tabir olunan vergi teslimat sergileriyle saniyen mal ve muhasebe kalemlerinden alınacak olan bakaya defterleriyle tathik olunacak bu defterlerin muhteviyatı kısmen veya

tamamen yekdiğerine tevafuk eylemediği halde mal ve muhasebe kalemlerinde müttehaz ve mevcut olan vergi müfredat defterleriyle ve indeliktiza yevmiye defterleriyle tatbik edileceği gibi âşar ve taviz zahairi esmanı bakayasını havi muhtarlardan alınacak veya ketebe marifetiyle tanzim olunacak defterler dahî evvelâ marüzükir bakaya defterleriyle ve indeliktiza mal kalemlerindeki asıl defterlerle tatbik olacaktır.

Madde 5 — Maddei sabıkada beyan olunan tetkikata alelûsul sandık emînleri tarafından mahtum ve hak ve silinti ve sair şâibei tezvirden salim olarak irae olunacak kabzımal sergileri esastır. Binaenaleyh muhtarlar tarafından verilecek müfredat defterleri bu sergilere muvafık olmak lâzımgelir. Muhtarlar tarafından verilen müfredat defterindeki bakaya yekûnu sergilerde tebeyyün ettirilecek bakaya yekûnundan noksan ise aradaki fark hıttetik muhtara zimmet kaydolunur. Şu kadar ki bey ve ferağ olunan emlâk ve arazinin vergi defterlerince münakalesi icra olunmamış olması sebebiyle mutasarrıf sabık ve lâhikı namlarına veya herhangi bir sebeple mükerrer tezkere imlâ edilmiş mükerrer emlâk vergisi tahakkuk eylediği veyahut herkesin ticaret eylediği mahallerde istifası meşrut olan temettü vergisinden âhar mahalle gitmiş veya vefat ve gaybubet ederek hüviyeti na malûm bulunmuş olan efrada sinini sabıka kuyuduna nazaran tarhedilmiş ve bazı müessesat memurinine bin üç yüz on sekiz senesinden itibaren tarhi takarrür eden temettü vergilerinden üç yüz on yedi ve ondan evvelki senelere ait olup mazharı affı âli olduğu Maliye Nezareti Celilesinin 16 mayıs 1320 tarihli tahriratu umumiyesiyle tamîmen tebliğ olunmuş olan temettü vergileri bakayası tebeyyün eylediği halde işbu mükerrer ve gayrı mütehakkik vergilerin sergilerin balâsında murakkamı asliyat meyanına dahil bulunacağı cihette tenzili icabedeceğinden bunların herveçhi müfredat kemiyet ve keyfiyeti hıttâyın muamelei muktaziye icra olunmak üzere mazbataya raptolunur ve bir de bedelâtı askeriyeden vefat edip de kayıtları terkin ettirilmemiş ve şahıs ve hüviyetleri mefkut bulunmuş olanlara ve tehaai ecnebiyeye ancemaatin hisse tefrik edilmiş olduğu tebeyyün eylediği takdirde bu misillü kesân namlarına tarhedilmiş olan bedelâttan bedeli nizamî olan otuz yedişer kuruş birer buçuk paradan maadastı bedelâtı askeriyeye tevzi komisyonları marifetiyle yeniden efradı mevcudeye tevzi ettirilerek müteveffa ve madum ve ecnebilerden her birine otuz yedişer kuruş birer buçuk para hesabıyla ait olan mezkûr

bedelâtı nizamiyenin baliğ olduğu miktar kezaîk aslıyattan tenzil olunmak üzere mazbataya raptedir.

Madde 6 — Zikrolunan sergilerin temettü vergisi sütunlarında görülen bakaya tetkik olunarak zürraa ait kısmı bittahkik badehu kayıtları terkin olunmak üzere komisyonca derhal bir kıta mazbata tanzim edilir.

Madde 7 — Zürraa ait kısmı berveçhi muharrer mazbataya raptedildikten sonra esnafa ait kalan temettü vergisiyle emlak vergisi ve bedeli askerinin teslimatı asıllarını tecavüz eylediği tebeyyün ederse muhtarlar tarafından verilen mezkûr müfredat defterine nazaran bakayası bulunan diğer sütuna veya diğer seneye nakil ve mahsup olunmak üzere mal kaleminde müttehaz olan vergi müfredat defterinde ve yevmiyedeki teslimat kayıtlarıyla bittatbik mazbatası tanzim olunur.

Madde 8 — Mezkûr sergilerde muharrer teslimat kaydı yevmiye defterlerinde bulunmadığı takdirde teslimatı vâkıa sandık emînlerine zimmet kaydolunur.

Madde 9 — Muhtarların hak ve silinti ve şaibei tezvirden salim olarak verdikleri müfredat defterleri mevaddı sabıka mucibince tetkik ve tatbik olunduktan sonra musaddak olarak kuraya gönderilip defteri mezkûrda isimleri münderiç bulunan her ferde heyeti ihtiyariye huzurunda deyinlerinin nevi ve miktarı ve bir diyecekleri olup olmadığı ifade ve fazla teslimat iddiasında bulunanlara beş gün zarfında komisyona müracaatla makbuz ilmühaberleri ibrazile ispat. müddeaya eylemeleri lüzumu tefhim olunarak defatiri mezkûre nihayet bir haftaya kadar heyeti ihtiyariye tarafından tasdik ve komisyona iade olunur. Köylülerden fazla teslimat ispat eden efradın namlarına mukayyet olan bakayadan ispat olunan fazlai teslimat bittenzil kabızına zimmet kaydolunarak işbu defterler katiyet kesbeder.

Madde 10 — Berveçhi muharrer kesbi katiyet eden muhtar defterlerine nazaran emlak vergisinden bakıyei zimmetleri olanlar meyanında alelûsul aczi tahakkuk edenlerin aceze vergisi karşılığında mahsubu icra olunmak üzere bittetrik muamelei lâzime icra olunmak üzere komisyonca mazbataya raptolunur.

Madde 11 — Şahsı mükellefin vefatiyle mahalli istifası kalmamış ve terki sanat ve ticaret ederek şeyhuhat ve malûliyetle aczi tebeyyün eden kesana ait bulunmuş olan temettü vergisi bakayasının kayıtları

terkin olunmak üzere bilmüfredat kemmiyet ve keyfiyeti tâyin olunarak kezalik mazbataya raptolunur.

Madde 12 — Üçüncü maddede beyan olunan ağnam resmi bakayasının müfredat defteri tadat ve umum tahsilât ve ledelicap sandık yevmiye defterleriyle tetkik olunarak bakayayı mephuseden yerli zimmetinde olan miktarın ne kadarı kendileri ve vereseleri berhayat olan ashabı zimeme ve ne miktarı vefat edip de veresesi bulunmıyanlara ait olduğu muhtarlardan tahkik olunarak keyfiyet defatiri mezkûrenin mü-lâhazat sütununda tasrih olunduktan sonra mahtum olarak ait olduğu karyeye gönderilir. Kurada heyeti ihtiyariye tarafından işbu defter üzerine keyfiyet tetkik ve tahkik ve ashabı düyuna miktarı deyinleri tefhim olunarak bunlardan evrakı müsbite iraesiyile borçlarını tesviye ettiklerini ispat edenler olduğu takdirde kendilerinin nihayet beş gün zarfında komisyona müracaat eylemeleri lüzumu tefhim ve isimleri hizasına keyfiyeti iddiaları işaret olunmakla beraber münderecatı sairininin mukarini sıhhat olduğu tasdik olunarak defatiri mezkûre bir hafta zarfında komisyona iade ve tevdi olunur. Komisyonca defatiri mezkûre üzerine vefat eden ve veresesi bulunmıyanların miktarı zimematı bittetrik kayıtları terkin olunmak üzere mazbataya raptedileceği gibi teslimat iddiasında bulunan efradın namlarına mukayyet olan bakayayı muhtara teslim ettiğini iddia ve ispat edenlere ait zimemat muhtarlar ve malsandığına ita ettiğini beyan ve ispat edenlerin irac ettikleri evrakı müsbite üzerine yevmiye defterinden icrayı tetkikat olunarak irat kayda varsa müfredat defteri tashih yoksa kabzedenden sandık eminine zimmet kaydedilir. Mezkûr müfredat defterinde geçici ve yabancı zimmetinde gösterilen düyunun ashabı hakkında tahkikat icra olunarak buldukları mahal tahakkuk ettirildiği halde bu misillü ashabı düyun buldukları mahal hükümetince bilmuhabere evveleminde kefaletle raptettirilerek bittakip tahsil edilir. Nerede buldukları tahkik olunmıyan ve hüviyetleri katiyen meçhul bulunanlara ait miktarı da kayıtları terkin olunmak üzere mazbatası tanzim edilerek işbu müfredat defteri kesbi katıyet eder.

Madde 13 — Emanet âşar bakayasından mülga âşar idareleri zamanına ait olan üç yüz ve üç yüz bir seneleri bakayasının elde bulunan tâşir defterleri evvel beevvel tetkik olunarak müfredatı malûm olmıyan kısmının tamamen terkinı kayıtları icra olunmak üzere ayrıca mazbatası tanzim olunur. Mezkûr idareler zamanına ait olup müfredatı tâyin olunan miktarıyla üç yüz on dokuz senesi nihayetine kadar olan defterlere na-

zaran tahakkuk eden emanet âşar zimematının bedele raptolunmamış kısmı varsa evveleminde bedele raptettirilerek aşahrı zimem ve düyun meyânında teslimat iddiasında bulunup da ilmühâber veya makbuz ile isbatı müddeâ edenlerin teslimatı vâkıaları on ikinci maddede beyan olunan usule tevfikân tetkik olunarak zimmetleri mahsup veya nakl olunur. Ashabı düyun meyânında vefat edip de veresesi bulunmıyanların ve gaybubet edip hüviyeti meçhul olanların zimematı alelûsul terkin olunmak üzere mazbataya raptolunur.

Madde 14 - Kefaleti müteselsile ile ehli kuraya ihale olunan âşar bedelâtı iltizamiyesi bakayasının her seneye ait miktarının seneleri itibariyle kura muhtar ve hey'atı ihtiyariyesinden şahıs üzerine birer defteri talebolunarak o defter mucibince mutalebe olunur. Ancak esamisi münderiç olan ehli karye meyânında bilküllüye aczi tahakkuk edenlerin veya vefat edip de ziiktidar veresesi bulunmıyanların hisseleri işbu tetkiki bakaya sırasında bir defalık olarak yekdiğerine kafaletleri hasbiyle sair ehli karyeye tevzi olunmayıp - atıfeti mahsusai hazreti padişahi olmak üzere kayıtlarının terkinî zımında balâsı müfredatlı ve esbabı muciheli bir kuta mazbataya raptolunur.

Madde 15 -- İhale olunan âşar bedelâtı iltizamiyesi bakayasına dair üçüncü maddede musarrâh olan defterin aslıyatı kuyut ve evrakı müsbite ile ve teslimatı yevmiye defterleriyle tatbik ve tahakkuk ettiği gösterilen faiz hesabı tetkik olunup salimiyeti tebeyyün eyledikten ve mültezimin ve küfelâsının veya her ikisinin veresesinin merhun ve gayrı merhun emlâkiyle serveti nakdiyesi tahkik ve haciz vaz'ı lâzımgelenler derhal haczettirildikten ve defteri mezkûrun mülâhazat sütununa muamelâtı mephuse şerh ve izah olunarak ziri tahtim olunduktan sonra takibatı nizamiye icrası için mezkûr defter mal kalemine tevdi olunur. Ancak mülteziminden birinin veya küfelâsının veyahut bunların veresesinin emlâki merhune ve gayrı merhunesi ve serveti nakdiyeleri bedelâtı iltizamiye bakayasının tesviyesine kifayet edip de bunlar takibatı nizamiye icrasına mahal bırakmaksızın bir sene zarfında ve nihayet üç taksitte tamamen tesviye edeceğini taahhüt ve istida eder ve birinci taksiti bir ay zarfında tediye eylerlerse o gibi mültezimin veya küfelânın emlâki hakkında takibat icra olunmıyarak kendilerinden aranılan faizden sarfı nazar olunur. Bu suretle taahhüt edilip de ikinci veya üçüncü taksiti müddeti muayyenesinde ifa olunmadığı halde derhal takibatı nizamiye icrasıyla beraber zamanı istifasına değin müterakim faizi dahi tahsil olunur. Mültezimlerin ve küfelâsının ve bunların ve-

resesinin emiâki merhune ve gayri merhunesi ve serveti nakdiyeleri tesviyei deyne kâfi olmadığı ve kezalik takibatı nizamiyeye hacet kalmamak üzere dört sene zarfında ve dört taksitte müterakim faizleriyle beraber tesviyesini taahhüt ve bu taahhüdünü başkaca emlak terhini suretiyle kefil irae ederek ve Âşar Nizamnamesinde musarrah olan şeraitte tevfikân olbaptaki senedi mukavelât muharririne tasdik ettirerek temin eylediği takdirde bunlar hakkında takibat icra edilmeyip yeniden tâyin olunan tekasit miatları bulûlünde tahsil olunur ve bu suretle yeniden taksitte raptedilen âşar bedelâtı iltizamiyesi bakayası için işbu tekasit müddeti muayyenesi zarfında tesviye olunmak şartıyla faiz yürütülmez. Şu kadar ki balâda beyan olunduğu veçhile yeniden taksitte raptolunduğu zamana kadar teraküm eden faizler tekasiti cedide senedatına bilithal tahtı temine alınır ve bu tekasiti cedideyi dahi vaktinde ifa etmeyenler hakkında takibatı nizamiye icra ve zamanı istifaya kadar faiz talep edilir. Suveri muharrere ile tekasit ve teminatı cedideye raptolunan zimem ba mazbata mal kalemine bildirilir ve mal kalemince de bu usule tevfikî hareket olunur ve ukut ve mukavelâta merbut olan âşar bakayasından mültezim zimematının üç yüz senesine kadar af buyurulmuş olan vergi ve ağnam rûsumu gibi ahali üzerindeki mükellefatı emiriyeden istisnası ittihaz olunan karar ve şerefsadır olan iradei seniye iktizasından olduğundan bu cihet esnayı tetkikatta nazarı dikkatten dūr tutulmıyacaktır.

Madde 16 — Tavizen tevzi olunmuş zahair esmanı bakayası olan mahallerde bakayayı mezkûre hakkında üçüncü maddede muharrer olduğu veçhile mal kalemlerinden tanzim ve tevdi olunacak defterler üzerine ağnam resmi bakayasına dair olan ikinci maddede beyan olunan usule tevfikân muamele olunur.

Madde 17 — Mükerrer ve gayri mütehakkik vergilerle bedelâtı askeriyenin tenzili hakkında beşinci maddede ve zürra temettü vergileriyle aceze vergileri hakkında altıncı ve onuncu ve on birinci maddelerde tetkik komisyonlarından kura üzerine ve müfredat veçhile tanzim olunacağı beyan olunan mazbatalar meclisi idarei kazaca dahi bittetik ziri zat mühürleriyle tasdik olunduktan sonra evrakı müsbite ittihaz olunarak muhtevi bulunduğu akçeler bir taraftan ait olduğu mala irat ve diğer taraftan irsalât hesabına masraf kaydolunarak mezkûr mazbatalar şehriye cetveline raptolunur. Ancak on ikinci maddede muharrer ağnam resmi bakayası ile on üçüncü maddede muharrer emanet âşar bakayası ve on dördüncü maddede muharrer kefaleti mütesevile ile

ihale olunmuş âşar bakayasının aceze ve müteveffalar hissesi ve on altıncı maddede musarrâh taviz zahair esmanı bakayası hakkında mevaddı mezkûrede kura üzerine müfredat ve hile tanzim olunacağı beyan olunan mazbatalar kaza meclisi idaresinden kezalik tetkik ve ziri zat mühürleriyle tasdik olunduktan sonra elviyeye gönderilerek meclisi idarei livaca ve elviye tetkik komisyonlarından tetkikatı muktaziye bilicra bu suretle gönderilen mazbataların meclisi idarei vilâyetçe sıhhatı münderecatı tasdik olunduktan sonra Maliye Nezaretinden istizanı keyfiyetle Nezareti Müşarünileyhaca usulen müterettip muamele bilicra verilecek emir ve mezuniyet üzerine mahallince terkinî kayıt muamelesi icra edilir. Şu kadar ki kazalarca tetkik ve tasfiye muamele ve elviye ve vilâyatça tetkikatı lâzime icrasıyla Maliye Nezaretinden istizanı keyfiyet için haddi gaye olarak bir sene müddet tâyin olunmuş olduğundan her vilâyet muhtevi olduğu kazaların cesametine ve bakayasının miktarına göre tasfiye için ve elviyeye mülhak kazalarının adedine nazaran tasfiye ve tetkik için münasip bir müddet tâyin edecek ve bu müddetleri Hazineî Celileye iş'ar edecektir. Maddeî sabıkada muharrer olduğu ve hile ağnam resmi ve emanet âşar bedeli ve ehli karyeye kefaleti müteselsile ile ihale olunmuş âşar bakayasının aceze ve müteveffalar hissesi ve taviz zahairi esmanı bakayası hakkında berveçhî muharrer mezuniyeti mutazammın Hazineden vürut edecek emir üzerine diğerleri misillü bir taraftan ait olduğu mala irat ve diğer taraftan irsalât hesabına masraf kaydolunarak evrakı müşbiteleri şehriye cetvellerine raptolunmak suretiyle ifayı muamele olunur.

Madde 18 — Muhtaran yedlerinde bulunan icmal sergilerinin sütunları beyindeki münakale muamelesi hakkında yedinci maddede tasfiye komisyonlarından tanzim olunacağı beyan olunan mazbatalar üzerine mal kalemleri berveçhî zir ifayı muamele edecektir. Şöyle ki bir karye sergisinde meselâ emlak vergisinin asliyatı beş bin kuruş olduğu halde teslimat sütunu beş bin beş yüz ve temettü vergisi veyahut bedeli askerî sütunun asliyatı iki bin kuruş iken teslimat sütunu bin beş yüz kuruş olarak görülür ve muhtaranın verecekleri müfredat defterine nazaran emlak vergisinden fazla verildiği görülen beş yüz kuruşun temettü vergisi veyahut bedeli askerî sütununa ait olduğu anlaşılırsa vergi müfredat ve umum tahsilât defterlerinde ait olduğu kura kayıtları hizasına komisyonun hangi tarih ve numaralı mazbatasına müstenit olduğu sürh ile işaret olunarak emlak vergisi hesabından mezkûr beş yüz kuruş tenzil ve temettü ve bedeli askerî hesaplarından hangi hesaba ait ise o he-

saba zammolunur. Ancak bir sütunda noksan görünen miktara mukabil muhtarların verecekleri müfredat defterinde o seneye ait olarak bakiye akçe gösterilmiş bulunduğu veyahut bir karye sergisinde bu suretle meselâ emlak vergisi teslimatı asliyatından fazla akçe olup diğer sütunlarda tamamen istifa edilmiş olarak o sergiden başkaca matlup bulunmadığı halde meblâğı mezbur olbapta tasfiye komisyonundan tanzim olunan mazbata üzerine reddiyat hesabına masraf ve o karyede muhtarların verecekleri müfredat defterine nazaran deyni olan şahısların diğer seneden olan bakayasından tahsilât olarak irat kaydolunur. İşbu mazbatalar reddiyat muamelesinin evrakı müsbitesi olacağı gibi irat kaydını mutazammın olan sandık makbuzları da mezkûr mazbatalara raptolunarak şehriye cetveliyle Hazinei Celileye gönderilir.

Madde 19 — Dokuzuncu maddede beyan olunan muhtar zimematı hakkında meclisi idarelerden hüküm istihsali zımında olbaptaki mazbatalar memurini maliyeye tevdi olunacağı gibi sekizinci ve on ikinci maddeler mucibince memurini maliye ve sandık emasına zimmet kaydolunan akçeler hakkında kezalik mecalisi idareden hüküm istihsali zımında olbaptaki mazbatalar memurini mumaileyhime verilecektir. Memurini maliye muhtaran zimematını tahtı hükme aldırarak tahsili için kendi emval ve emlakine müracaat edilecek ve şayet zimmettar muhtarların emval ve emlakî zimmeti muhakkakalarını tesviyeye kifayet etmezse karşılıksız kalan kısmını müntehiplerine tevzi edecek ve tahsili için bir defterini tanzim ederek tahsilât komisyonuna tevdi edeceği gibi memurine ait zimematın hangi memurun zamanı idaresine ait ise o memura ve küfelâsına bilmüracaat tahsiline teşebbüsle beraber berveçhi müfredat Hazinei Celileye de derakap beyanı malûmat edecek ve bu suretle zimmetine akçe geçirdiği tahakkuk eden memurlar hakkında da muamelei nizamiye icrasına tevessül eyliyecektir.

İKİNCİ KISIM

Tahsili bakaya

Madde 20 — Tetkik komisyonlarının neticei tetkikatı mutazammın olan defatir ve mezabatın mükellefinden tahsiline taallûk eden aksamının muamelei icraiyesi Tahsili Emval Nizamnamesine tevfikân müteşekkil olan tahsilât komisyonlarına aittir.

Madde 21 — Aşar bedelâtı iltizamiyesi bakayasından maada bi-cümle bakayanın her dört seneliği bir senede vacibülifa olarak vergiler

için muayyen olan tekasit zarfında istifa olunur. Yani bir şahsın vakti tekasitte taksite isabet eden miktarı deymi senei haliye vergi taksitiyle beraber istihsal kılınır. Haliye mürettebatını birinci taksite kadar tamamen tesviye edenlere yüzde beş ikramiye verildiği misillû eylül nihayetine kadar bakayadan olan borcunun taksite raptile tahsili senei âtiyeye tehir olunmuş olan mekadiriyle beraber tamamını tesviye edenlere de yüzde beş ikramiye verilir.

Madde 22 - Tahsilât komisyonu kura üzerine alacağı defterlerden her şahsa ait vergi ve bedelâtı askeriye bakayasının o seneye ait tekasitini o şahsın vergi tezkeresine ve devairi tahsiliye teklif cetvellerine derç ve imlâ edeceği gibi ağnam resmi ve emaneti âşar bedeli ve tavizi zahair esmanı bakayasının kezalik o seneye ait tekasitini dahi devairi tahsiliyeye tefrik ederek vergi tezakiriyle teklif cetvellerini ita eylediği misillû her dairei tahsiliye tahsildarına o dairedeki ashâbı düyunun miktarı düyununu havi müfredat veçhile bir defter verecek ve defatir ve tezakiri mezkûre üzerine bakayayı mephuse zamanı tekasitte tahsildarlar marifetiyle Tahsili Emval Nizamnamesi ahkâmına tevfikân tahsil olunacak ve fakat âşar ihale bedelâtı kemafissabık usulü dairesinde istifa kılınacaktır.

Madde 23 - Vergilerle bedelâtı askeriyenin üç yüz on yedi senesi nihayetine kadar olan seneler bakayası tahsilâtından Tahsili Emval Nizamnamesi mucibince verilmekte olan yüzde beş aidat mürettebatı mezkûrenin mezkûr sene nihayetine kadar tahsilâtına ait olmak üzere yüzde ona iblâğ olunacağı gibi ağnam resmi ve emanet âşar bedeli ve tavizi zahair esmanı bakayasının üç yüz on dokuz senesi nihayetine kadar bakayasına teşmil edilecektir. Mezkûr yüzde on aidatın yüzde beşi tasfiye ve diğer yüzde beşi tahsilât komisyonlarına ita olunur. Tasfiyei hesap komisyonuna ait yüzde beşin umumundan kırk parası komisyon riyasetinde bulunan memurini mülkiyeye ve iki kuruşu mütesaviyen tevzi olunmak üzere dört âzaya ve küsur iki kuruşu bakaya hesabını ita ile beraber tetkik ve tahsili bakaya hususunda komisyonlara muaveneti sebkedecek olan muhtarandan her birine mensup olduğu karye tahsilâtı nispetinde bilifraz ita edilir. Ancak muhtaran bakaya hesabını ita ile mükellef olup vermedikleri takdirde Tahsili Emval Nizamnamesinin kırk yedinci maddesi mucibince hesapları mahsusân istihdam olunacak ketebe marifetiyle rüyet ettirilerek bilâhare ücreti kendilerine tazmin ettirileceği gibi muhtarana verilmesi lâzımgelen iki kuruş aidat dahi kâtiplere tevzi edilir. Tahsilât komisyonuna tefrik olunan diğer

yüzde beşin kezalik kırk parası komisyon riyasetinde bulunan memurini Maliyeye kırk parası mütesaviyen tevzi olunmak üzere iki âzaya yirmi parası komisyonun hizmeti tahririyesinde bulunacak ketebe ve iki kuruşu tahsil ettiği bakaya nispetinde tahsildarlara ita ve küsur yirmi parası da en ziyade bakaya tahsil eden tahsildarlardan birine mükâfaten verilmek üzere tefrik edilir. Mükâfat için tefrik olunan işbu yüzde yirmi para üç ay teraküm ettirilecek ve bu müddet zarfında en ziyade bakaya tahsil eden tahsildar kim ise ona bir maâş nispetinde mükâfat verilerek fazlası komisyon maiyetinde müstahdem ketebe beyinde taksim edilecektir.

Madde 24 -- Vergilerle bedelâtı askeriyenin üç yüz on sekiz ve on dokuz seneleri bakayasıyla ondan sonra sabıka âdadına dahil olacak seneler bakayasından nispeti muayyenei nizamiyeden fazla vukubulacak tahsilâtın doğrudan doğruya tahsildarlara ait olmak üzere yüzde beş aidaat verilecektir. Meselâ bir daire tahsildarına senesi içinde emvali mürettebenin yüzde sekseni veya doksanı tahsil olunmak şartıyla tahsis olunan aidaattan o tahsildar yüzde seksen veya doksandan noksan tahsilât icra etmişse bittabi aidaatını noksan alacağı gibi ertesi sene o nispete iblâğ edinceye kadar bir şey verilmeyip fakat o nispetten fazla tahsil ettiği yani yüzde seksen veya doksanı tecavüz eylediği takdirde fazla tahsil ettiği akçeden yüzde beş aidaat verilecektir.

Mevaddı müteferrika

Madde 25 -- On yedinci maddede muharrer olduğu veçhile tetkik komisyonlarına taallük eden vezaif vilâyetce tâyin olunacak miatlarda ikmal edilmediği takdirde mezkûr komisyonların riyasetinde bulunan memurini mülkiyeun kifayetsizliği anlaşılacağından Maliye Nezaretince keyfiyet sicilline kayıt için Memurini Mülkiye Komisyonuna ve azil ve tebdili için Dahiliye Nezaretine iş'ar olunacaktır.

Madde 26 -- Tahsili Emval Nizamnamesinin mevaddı mahsusasında muharrer vezaifi muayyeneyi tamamen ifa etmiyen ve mükellefine itası lâzımgelen ihbarnameleri bilâistisna müddeti muayyenesi zarfında tebliğ ettirmiyen ve mezkûr ihbarnameler üzerine icabeden muameleî icraiyyeye tevessül etmiyen ve işbu talimatta münderiç muamelâtı vaktinde tatbik ve icra eylemiyen tahsilât komisyonu riyasetinde bulunan memurini Maliye dahi azlolunmakla beraber sebebi azilleri sicillerine kaydolunacaktır.

Madde 27 — Tetkik komisyonlarının neticeî tetkikatını havi olan mezabıt ve evraka müteferri muamelâtın icrasına Hazineî Celile Tahsilât İdaresi memurdur. Vilâyattan vürut eden evrak üzerine nihayet üç ay zarfında cevap itasına İdarei mezkûre mecbur ve aksi halden mesuldür.

—●—

**No: 53 — Aşarın arazi üzerinden sureti istifasını
mübeyyin Talimat**

2 safer 1323 ve 25 mart 1321

Madde 1 — Devletçe tensibolunacak mahallerde ma hisseî menafi ve maarif âşar bedelâtı işbu nizamnamede gösterilen surete tevfikân arazi üzerinden sureti maktuada istifa olunacaktır.

Madde 2 — Kura ve kasabatta tapulu ve tapusuz tasarruf olunan arazinin mutasarrıfları yedlerinde bulunan tapu senedatının talep ve tatbiki için zaman geçmesine hacet bırakılmıyarak arazinin istiâp ettiği tohuma ve hudut ve sınırına nazaran sureti hakikiyede miktarını ve semti marufunu ve tarla veyahut bağ ve bahçe ve zeytinlik ve palamutluk gibi envainı müş'ir ashabından birer beyanname istenilecektir. Bu beyannameyi tanzime muktedir olanların arazisi için ashabının ifadesi ve kura ihtiyar meclisinin tasdiki mucibince tahrir ve tevzi memur heyet tarafından bir defter tanzim olunacaktır. Arazisinden bir miktarını ketmedenler olursa arazi mektumelerine ait bedeli üşür umum köylüye tahmil edilmiş olacağından ve bilâhara tahakkuku haliinde işbu talimatın yirmi birinci maddesi mucibince ketmeden şahıstan cezayı nakdi alınacağından zinhar buna cüret olunmaması lüzumu beyannamelerin esnayı talebinde köylüye tefhim kılınacaktır.

Madde 3 — Her bir nahiyeye tahrir ve tevzi heyeti namıyla bir memur ve bir dekâtip tâyin ve izam olunacak ve bu heyet karye karye dolaşıp beher karyede ikmalî tahkikata kadar kalıp diğerlerine ol suretle geçmek şartıyla köylüleri celp ile ikinci maddeye tevfikân hazırladıkları beyannameler mucibince ol karyede her nevi araziden kaç dönüm mevcut ise ihtiyar meclisi hazır olduğu halde miktar ve envaiyle ashabı esamisini alelmüfredat gösterir birer defterini tanzim ve meclisi mezkûra tasdik ettirecektir. Tahrir ve tevzi heyeti memurlarına biner

ve kâtiplerine yedi yüz ellişer kuruştan ekal olmamak üzere maaş tahsis olunacak ve dört ay zarfında ikmalî tahrir ve tevzi kendileri mecbur tutulacaktır. Şayet esbap ve izarı mühimme ve mâkule üzerine müddeti mezkûre zarfında itmamı vazife edemedikleri meclisi idarei vilâyetçe tahakkuk ederse memuriyetleri birer mah daha temdit edilecektir. İşbu tahrir ve tevzi heyetleri martın on beşinde ve şita devam ederse mart gayesinde köylere çıkarak ikinci madde müfâdını her karye ahalisine anlıyacıkları lisanla hey'atı ihtiyariye muvacehesinde tefhim ve izah ederek beyanname vereceklerin arazisini beyannameye tevfikân ve beyanname veremiyenlerin arazisini ihtiyar meclisi tarafından musaddak ifadâtı şifahiyelelerine tatbikân sebti defter edeceklerdir. Tahriri emlâk defterleri bu memurların nezdlerinde bulundurulup gerek beyanname ve gerek ifade şifahiye üzerine her şahsın arazisi sebti defter edildikten sonra tahriri emlâk kuyudıyla tatbik olunacaktır. Gerek hudutça ve gerek arazinin dönümünce ihtilâfatı külliye görülürse tahkikatı amika icra ve icabına göre kıtaî muhtelefünfiha üzerine sahibi ve ihtiyar meclisiyle birlikte azimet olunarak tahkikatı muktaziye icra edilecek ve ferağ ve intikali sırasında âşar defterlerince de icrası tabii olan nakil muamelâtından dolayı ileride müşkülâta ve yanlışlığa mahal bırakılmamak için tevzi defterlerine tahrir olunacak emlâk ve arazide tahriri emlâk kuyudundaki tertibe göre yazılacak ve tahriri emlâk defterlerindeki numaraların dahi âşar defterlerinde iraesine itina kılınacaktır. Arazi ashabından köyde hazır olmıyanların veya diyarı baidede bulunanların arazisi heyeti ihtiyariye ile akraba ve mütaallikatı sairesinden alınacak malûmata binaen tevzi defterine ithal edilecek ve fakat kimin verdiği malûmata istinaden yazıldığı ve arazinin mezru ve muattal olup olmadığı ve kimler tarafından idare ve ziraat edildiği defterin mülâhazat hanesine işaret olunacaktır.

Madde 4 — Tahrir ve tevzi heyeti kura arazisi meyanında miriye ait olup da mültezimine ihale olunagelen otlak ve yaylak mahalleri varsa bunların miktarı bedelleriyle kaç dönümden ibaret olduğunu ayrıca sebti defter ederek diğer karyeye geçecek ve helümme cerra dahili dairei memuriyeti olan kuranın tahririni bu suretle icra edecektir.

Madde 5 — Üçüncü maddede beyan olunan defterlerin tanzimi nihayet buldukta bunların musaddak birer nüshası köyde cami ve kilise ve mektep ve sair mecmai nâs olan mahallerde talik ile bütün karye ahalisine hakkı itiraz verilecek ve tevzi heyetleri beyannameler asha-

bını köyün ihtiyar meclisine celp ile defter münderecatını kendilerine tefhim edeceklerdir. Her karyenin hitamı tahririnde mezkûr defterin birer sureti kaza merkezine gönderilecektir.

Madde 6 -- Karye ahalisinden herkes komşularının arazisi noksan yazılmakla bedeli üşrün diğerlerine taksim ve tahmilinden dolayı mu-tazarır olmak tabii idüğünden defterde münderiç miktar ve cins ve nev'e itiraz etmek salâhiyetini haizdir. Her itirazını defterin tarihi ilânından itibaren nihayet on beş gün zarfında bir kâğıda yazdırıp memhuren kaza kaymakamlığına irsal etmekte veyahut bizzat müracaatla şifahen ifade etmekte muhtar olacak ve bu suretle müracaata muktedir olamayacak olanlar itirazlarını beşinci madde mucibince defter münderecatının kendilerine hini tefhiminde tevzi heyetlerine şifahen tembih ederek on-lar tarafından bir zabıtname tanzim ile ziri muterize tahtim ettirilecek ve ifadei mazbutasının zeyli hazırı bilmeclis olan karye ihtiyar heyeti ile tevzi memurları tarafından dahi tasdik ve tahtim olunacaktır. Vu-kubulan itiraz kaymakam tarafından heyeti tevziyeye gönderilerek tahkikat icra ettirilecektir. Mezkûr heyetlerin memur oldukları daire dahilindeki emlak ve araziye kâmilan tahrir ederek tevziatı icra için tekrar köylere azimetlerinde her köyde vukubulmuş olan itirazatı ihtiyar meclisleri muvacehesinde etrafiyle tahkik ve icabeden tashihâtı icra et-tikten ve artık hiç kimsenin bir gûna itirazı kalmadığı sureti katiyenle tebeyyün ettikten sonra bedeli üşrün tevziine başlanılacaktır. Tahrir ve tevzi heyetinin hallinden âciz kaldığı bir itiraz olursa meclisi idarei kazada tetkik ve faslolunmak üzere evrakı kaymakama jade olunacaktır.

Madde 7 — Madde sabıka mucibince icra olunacak tahkikat bilâ münazaa neticelenirse defteri mezkûr ona göre tadil olunacak ve işbu tahkikattan sonra muterizialeh veya muteriz tekrar itiraz ederse itirazı vâkı meclisi idarei kazada hal ve fasledilecektir. Meclisi mezkûrun tah-kikat ve tashihâtı tarihi itirazdan itibaren nihayet bir hafta zarfında icra ve ikmal olunarak ve sekizinci maddede beyan olduğu veçhile köyün geçmiş beş senelik âşar bedelâtına esas bedel ittihaz olunacak meblâğ her köye mahsus defterin nihayetine terkîm edilerek zeyli meclisi mezkûrdan tasdik olunacaktır.

Madde 8 — Her nahiyenin havi olduğu kuranın defatiri mevaddı sabıkada beyan olduğu veçhile tanzim ve itirazat neticelenerek de-fatiri mezkûre kespi katiyet ettikten sonra bedeli üşür berveçhi âti tak-dir ve tevzi olunacaktır. Şöyle ki her karyenin geçmiş beş senelik gerek hububat gerek mazı ve gerek boya ve kitre ve çehri ve afyon ve zeytin

ve incir ve palamut gibi ayrıca ihale olunan varidatı üşriyenin ma hisse-i menafi ve maarif miktarı kaza kuyudundan ihraç ve bir köyün mecmu âşar ve hisse-i anesi her neye baliğ olursa vasatisi alınıp yani beş senelik varidatının mecmuu tahmis olunarak hasıl olan hums esas bedel ittihaz olunacaktır. Bir kazada tahmisin mebbe ve müntehası olan beş sene zarfında kaç dönüm afyon zer'edildiği ve beş senelik bedelin kaç kuruşa baliğ olduğu tahkik ve cem olunarak beher dönüme kaç kuruş üşür isabet etmesi icabedeceği hesap edildikten sonra her karyenin hissesi tefrik ve hububat âşarına zammedilecektir. Her karyenin hububat ve afyon ve saire âşarının üç yüz on beş senesi bedelâtına teçhizat tertibi de mal kalemlerince ilâve olunarak tevzi ithal olunacaktır.

Madde 9 — Her nahiye için evvelce tâyin kılınmış olan tevzi heyetleri o nahiyenin havi olduğu kuranın yedinci maddede muharrer defterlerini müstahiben tekrar köylere izam olunarak esas ittihaz olunan bedel mevaddı âtiyede zikrolunduğu veçhile araziye tevzi ve taksim olunacaktır.

Madde 10 — Umum arazi beş sınıf itibar olunacak ve sınıflarca tâyini enva her mahallin icabatı mevkiyesine göre mahallerince takdir olunacaktır.

Madde 11 — Her köyün bedeli üşrü sekizinci maddede gösterilen surete tevfiikan tâyin olunduktan sonra esas bedel ittihaz olunan meblâğ her nevi araziye mütesaviyen taksim olunmuş olsa her dönüme kaç kuruş isabet edeceği tevzi heyeti tarafından köyün ihtiyar meclisine ihbar olunmakla beraber bedelin mütesaviyen taksimi ziyade mahsul veren arazi ashabını müntefi ve az mahsul veren arazi ashabını mutazarrır edeceği cihetle arazinin kuvvei inbatıyesine ve nefaseti mahsulüne göre sunufa tefriki makrunu adalet olacağı kendilerine tefhim olunarak badehu birinci neviden bulunanların beher dönümüne kaç kuruş konulmak münasip olacağı köyün ihtiyar meclisi âzasından bilsuat onların rey ve tensibine göre her dönüme bir bedel vaz'ı ve envai araziye tevzi olunarak mezkûr birinci ve ikinci nevi arazinin bu suretle tâyin olunacak bedeli üşürleri köyün umum esas bedelinden bittenzil bakî ne kalırsa o dahî diğer nevilere bulunan arazinin dönümüne mütesaviyen taksim olunacaktır. Birinci ve ikinci nevi araziye takdir olunacak bedeli üşürün biraz noksan vaz'ından dolayı diğer nevi araziye kalacak bedeli üşür ağır düştüğü ve mevaddı âtiyede beyan olunduğu veçhile ashabı tarafından itiraz ve şikâyet vukubulduğu hald: tekrar

ihhtiyar meclisinin ve icabına göre muteberanı ahalinin reyine bilmü-
racaa tadilâtı lâzime icra olunacaktır.

Madde 12 — Kabilî tadad olan hurma ve zeytin ve incir ve pa-
lamut gibi eşcarı müsmirenin bedeli üşrü köy beköy başkaca muayyen
olduğu ve bunların mağrus bulunduğu araziye hububat dahi zer' olun-
makta bulunduğu halde arazii mezkûre onuncu maddede gösterilen sı-
nıftan hangisine tabi ise her dönüme sınıfı mezkûra göre bedeli üşür
takter olunmakla beraber eşcarı mezkûre ahalinin rey ve tensibiyle
ve âlâ ve evsat ve edna itibariyle üç sınıfa bittaksim bedeli üşürleri
ağaç başına tevzi olunacak ve eşcarın mağrus bulunduğu araziye hu-
bubat zer'i mutad değilse işbu arazi haricez hesap tutulacaktır. Harir
üşrü ayrıca istifa edilmekte bulunduğu ve bedeli tahmise ilâve edil-
miyeceği cihetle harir yetiştirmeye mahsus dutluklar hububatı üşriyenin
dairesi tevziinden hariç bırakılacak ise de dutluklar dahi hudut ve dö-
nümleleriyle esnayı tahrirde sehti defter edilerek bedeli üşür hanesine
sıfır vaz'ıyla iktifa edilecektir. Yeniden dutluk yetiştirecek olanlar dut
fidanı garsedecekleri mahalleri hükümatı mahalliyeye beyan edecek-
lerdir. Dut fidanı garsolunan arazinin tarihi garstan itibaren iki sene
hububat ve saire zer'ıyla işgal edebileceği derkâr olmakla tarihi garstan
itibaren iki sene hububat üşrü alınarak üçüncü seneden itibaren kaydı
terkin edilecektir.

Madde 13 — Hurma ve zeytin ve incir ve palamut mahsulâtı şim-
diye kadar nahiye ve kaza ve livaca toptan mültezime ihale veyahut
yine toptan emaneten idare olunan mahallerde bunların köy köy bede-
lâtı üşriyeleri tefrik olunamayacağından bu gibi yerlerde eşcarı mez-
buronin toptan ittihaz olunacak esas bedelleri on birinci ve on ikinci
maddelerde beyan olunan usul dairesinde adedi eşcara tevzi olunacaktır.

Madde 14 — Balâda beyan olunan kavait dairesinde sunufu arazi
ve eşcar üzerine takdir olunacak bedelâtı maktuanın mükellefinin mik-
dar ve envat arazisiyle esamisini mübeyyin olmak üzere köy köy def-
terleri yapıldıktan sonra bu defterlerin bir sureti köyün cami ve kilise
ve sair memerrî nâs olan mahallerine talik olunarak cümleye ilân ve
işbu defterler üzerine vukubulacak itirazat bittetik tashihat ve tadilât
icra olunduktan sonra bir köyde bulunan ashâbı araziden her şahsın
kendi verdiği beyanname üzerine uhdesinde bulunduğu tahakkuk etmiş
olan arazinin enva ve miktariyle bunların tevzi heyetleri ve ihtiyar
meclisleri tarafından on birinci maddeye tevfikân tâyin olunan sunufu
ve her sınıf araziye veyahut adedi eşcara isabet eden bedeli üşrünün mik-

tarı merbut nümunesi veçhile başka başka birer pusulaya yazılıp ve ziri tevzi heyeti tarafından zat mühürleriyle mühürlenip ashabı araziye yeden beyet teslim ve hini teslimatta münderecatını anlıyabilecekleri surette biletraf tefhim olunacaktır. Zikrolunan defterler üzerine vukubulacak itirazat tahrir ve tevzi heyetlerince halledilecek ve bunların kararlarına kani olmıyanlar tarihi ilândan itibaren bir mah zarfında kaymakamı kazaya müracaatta muhtar bulunacaktır.

Madde 15 — Maddei sabıkada muharrer müddet zarfında kaymakamı kazaya müracaatla itiraz edenlerin itirazatı üzerine meclisi idarei kazaca tetkikatı lâzime bilicira itirazı vâkı muhik görülürse bedelin yekûnu umumisi dairesinde tadilât icra edilecek ve müddeti mezkûrenin inkızasından sonra vâkı olacak itiraz mesmu olmıyacaktır. Ancak meclisi idarei kazada tetkik ve faslolunacak itirazat işbu nizamname mucibince âşarın araziye sureti tevziinde tahaddüs edecek iddialara munhasır olup arazinin hukuku tasarrufiyesine mütaallik daavinin rüyeti kemakân devairi mahsusasiyle mahakime ait olacaktır.

Madde 16 — On dördüncü madde mucibince tâyin olunan müddeti itirazın müruriyle tevzi defteri kespi katiyet eyledikte bir şahsın her nevi arazi ve eşçarına isabet eden bedelât cem ve üçe taksim olunarak mahsulü erken yetişen yerlerde ağustos iptidasından tesrinievvel gâyesine ve mahsulü geç yetişen yerlerde eylül iptidasından itibaren tesrinisani nihayetine kadar birer mah fasıllı üç taksitte vergi tahsildarları marifetiyle olbapta olan nizam ve usul dairesinde tahsil ve her taksitin tahsilinde mükellefin yedinde bulunacak pusulanın hanei mahsusuna alındığı tahrir ile ziri tahtim olunacaktır.

Madde 17 — Taksitin her ay nihayetinde tediyesi meşrut olduğu cihetle bir taksitin tediyesini tehir edenlerden gelecek taksitte hem geçmiş taksit ve hem ol taksit tahsil olunmakla beraber güzëran eden müddete ait faizi nizamî de istüfa olunacaktır.

Madde 18 — Üçüncü taksit müddetinin hitamında bedeli üşrünü vermıyenlerin mevcut zahiresinden ve emvali menkulesinden kanunen satılması mücaz olan kısmı Tahsili Emval Nizamnamesi ahkâmına tevfiikan derhal sattırılarak istifayı matlup olunacak ve köylerde zahire fiatının düşkünlüğünden dolayı zahiresinin köyde furuhtu hakkında zarar ve hasarı mucip olacağını medyun dermeyan ettiği ve satılması lâzım gelen zahiresini masarifi nakliyesi kendisine ait olmak üzere kasaba ve pazar mahalline nakletmiye razı olduğu halde köyün kabzımalı ve-

yahut bir tahsildar birlikte olarak kasaba ve pazar mahalline naklettiler orada tahsilât komisyonu veyahut nahîye merkezinde ise nahîye müdürü nezareti ve sahibinin nakil ve bey'ini havale edeceği adam marifetiyle sattırılarak esmanından bedeli üşür istifa olunduktan sonra fazla para kalırsa sahibine veya vekiline terk olunacaktır.

Madde 19 — Arazinin ferağ ve intikalâtı vukuunda yeni sahibi ol mahallin bedeli üşrü maktuunu ita ile mükellef olacak ve hini ferağ ve intikalinde bedeli üşrünün işlemiş tekasiti mutasarrıfı sabık veya lâhikî tarafından ma faiz tamamen tediye olunmadıkça veyahut mutasarrıfı lâhikî tediye edeceğine dair tahsilât komisyonuna teminatı kaviye irae etmedikçe ferağ ve intikal muamelesi yürütülmeyecektir.

Madde 20 — Bu vechile üşrü maktuan alınan arazii emiriye ziraat olunsun olunmasın bedeli üşrü ifa olundukça ziraatten tatili sebebiyle müstahakkı tapu olmayacak ve kezalik bedeli üşrü verilen araziye ahashı temini istifadesi için bağ ve eşcarı müsmire ve gayrı müsmire gâsetmek gibi istediği suretle istimalde muhtar olacaktır.

Madde 21 — Uhdesinde bulunan araziye verdiği beyannamede noksan göstermiş veyahut tevzi heyetine noksan tahrir ettirmiş olduğu bidayeti tahrirde âharın ihbarıyla veyahut tevzi memurlarının tahkikiyetiyle tebeyyün eylediği surette arazii mektume dahili hesap edilerek tevziat ona göre icra olunmakla beraber ketmolunan arazinin her dönümü için bedeli üşrünün birinci taksitiyle beraber ketmeden şahıstan beş kuruş cezayı nakdî istifa olunacak ve tahrir ve tevzi muamelesi hitam bularak defterler kespi katiyet ettikten sonra herhangi bir zamanda mektumat tebeyyün ederse bidayeti tevziden mektumatın tarihi tebeyyününe kadar geçen senelere ait bedeli üşür kâtîmden ma faiz defaten tahsil olunmakla beraber tadilâtı umumiyeye icrasına değin güzeran edecek senelerin bedelleri dahi tekasiti hulûl ettikçe istifa kılınacaktır. Gerek cezayı nakdîden ve gerek arazii mektume bedeli üşründen hasıl olacak mehalîğ kaza mal sandıklarında köy namına başkaca emaneten ahz ve kabz olunarak bilâhara ait olduğu köyün bedeli üşrü maktuundan hiç bir çarei tahsili bulunmıyarak sırf mümteniüttahsil bakaya kaldığı tahakkuk ettiği halde kaymakamlıkça bilistizan alınacak emir üzerine mümteniüttahsil olduğu tebeyyün edecek bedeline mahsubu icra olunacaktır. Arazii mektumeden alınacak cezayı nakdinin nısfı muhbirine ait olacaktır.

Madde 22 — Ma hissei iane âşarı işbu nizamname mucibince araziye tevzi olunan mahallerdeki göğeri ve sair namıyla ahali den bedelen ve aynen bir şey talep olunmayıp fakat harir ve koza ve tohumıyla tütün

mahsulünün ve ahashabı uhdelerinde olup aşarı orman varidatı meyanında memurini mahsusası vasıtasıyla tahsil olunmakta olan hususi ormanlar mahsulâtının ma hissei iane üşrü kemakân başkaca idare ve tahsil olunacaktır. Minelkadim tütün ziraatine mahsus olan arazi dönüm ve hududiyle beraber sebtı defter edilerek fakat hububat aşarının dairei tevziinden hariç bırakılacaktır. Çent senedenberi tütün ziaatine tahsis olunan yerlerin kezalik dönüm ve hudutları sebtı defter olunacak ve kezalik dairei tevziinden hariç bırakılacaktır. Senei âtiyeden itibaren tütün zer'edildiğine ve üşrü verildiğine dair Reji İdaresinden resmî bir ilmühaber ibraz olunmazsa ol mahallin dönümüne ve cinsine göre ayrıca bedeli üşür konularak karyenin bedeli tahmisine zamimeten istifade edilecek ve ertesi sene veya daha sonraki senelerde tekrar tütün zer'olunursa Reji İdaresinden her minvali meşruh ahz ve ibraz olunacak ilmühaber üzerine hububat üşrü tenzil olunacaktır. Şimdiye kadar hububat üşrüne tabi olan bir kıtai arzıyede âtiyen tütün ekilirse Reji İdaresinin ilmühaberi üzerine mezkûr kıtai arzın hububat üşrü terkin edilecektir.

Madde 23 -- Üzerine ebniye ve kiremit ve tuğla ocağı gibi şeyler yapılmaktan dolayı ziraatten tatil olunarak nizamı mucibince evvelce bedeli üşre raptolunmuş olan mahaller tevziin haricinde kalıp onların bedelâtı mukarreresi kemakân başkaca tahsil ve istifa olunacaktır.

Madde 24 -- Aşarı araziye tevzi olunan mahallerde arazii mevattan memurunun izniyle yeniden tarla açılıp ziraate başlanıldığı halde kuvvei inbatıyesine göre hangi sınıf araziden ise ol sınıfın mükellef olduğu bedeli üşre tabi tutularak köyün bedeli üşrü maktuuna ilâveten sahibinden başkaca tahsil olunacak ve bilâ ruhsat tarla açarak ziraat ettiği mahalli vaktiyle beyan ve kaydedemiyen ve üşrünü vermiyenlerden dönüm başına beş kuruş cezayı nakdî alınacak ve eğer muhbiri varsa cezayı nakdinin nısfı yirmi birinci maddede gösterildiği veçhile muhbirine verilecektir.

Madde 25 -- İşbu nizamname mucibince araziye tevzi olunacak ma hissei iane bedeli üşrün iptidayı tevziinden itibaren beş senede bir kere tadili caiz olacak ve tadilâta esas olmak üzere aşarı maktuiyete raptolunan kazalarda Ticaret Nezareti tarafından ziraat istatistiği tuturulacaktır.

Madde 26 -- İşbu talimat üşrün arazi üzerinden sureti istifasına dair 15 muharrem 1297 tarihli nizamname makamına kaim ve icrasına Maliye Nezareti memurdur.

No: 54 — Tabiiyet Kaleminden alınması lâzımgelen rüsumu mübeyyin 1 mart 1299 tarihli tarifeyi muaddel

Tarife

4 safer 1323 ve 27 mart 1321

	Şimdiye kadar alınmakta olan harçlar	Badehu alınması lâzım gelen harçlar	
	Kuruş	Kuruş	
(1)	100	500	Tebaaî Devleti Aliyeden olup ba iradei seniye tabiiyeti ecnebiyeye duhul eden kesanın tebdili tabiiyet harcı
(2)	20	20	Ruhsatnamei resminin kaydiye harcı
(3)	50	50	Tabiiyeti Saltanatı Seniyye dehalet edenlere tezkerei Osmaniye itası için Nüfus İdaresine verilen ilmühaberden
(4)	20	50	Tebaaî ecnebiyenin hâmil oldukları pasaport veya ikamet tezkereleri üzerlerine icra kılınacak tasdik tabiiyet harcı «işbu harç gerek ilk defasında ve gerek muahharen yine her defa vukuunda istifa olunacaktır» [1]
(5)	5	10	Emlâk bey ve şira edecek ecnebilere sefaretlar tarafından ita olunup lieclittasdik kaleme ibraz olunan ilmühaberlerin beher adedinden tasdik harcı
(6)	20	20	Memaliki ecnebiyede tevellüt eden veyahut bir çok seneler oralarda ikametle muahharen Dersaadet'e gelenlerin veyahut nüfusu mektumede bulunanların yedlerine tezakiri Osmaniye ita olunmak üzere men-sup oldukları cemaat rüesasından tarafından verilip hasıl olan iştibah üzerine muamelei lâzime Nüfus İdarei Umumiyesinden ba derkenar istifsar olunan ve icabı yine kaleminden derkenar suretiyle yazılıp İdarei mezkûreye iade kılınan ilmühaberlerden

[1] Şimdiye kadar sefaratı ecnebiyeye mucibi şikâyet ve ihtilâf olan harcı tasdik badema eenevi itibariyle istifa olunmayacaktır.

	Şimdiye kadar alınmakta olan harçlar	Badehu alınması lâzım gelen harçlar	
	Kuruş	Kuruş	
(7)	20 ve 50	50	Kalemce zaten mukayyet bulunan veyahut yeniden bir gûna tahkikat icrasına hacet kalmıyan bir şahsın tabiiyeti hakkında ba istida vukubulan talep üzerine gerek arzuhallere derkenar suretiyle yazılacak ve gerek ayrıca tanzim ve ita kılınacak olan şehadetnamelerden
(8)	20	100	Tabiiyeti muhtelefünfıha olan bir şahıs hakkında kalem vasıtasıyla tahkikatı resmiyei muktaziye icra kılındıktan sonra her ne suretle olursa olsun tebeyyün eden sıfatı tabiiyetin harcı tasdikı
(9)	00	5	Lieclilmuayene kaleme ibraz olunacak pasaportlar ile ikamet tezkerelerinden ve Makamı Nezareti Celileye ashabı mesalih tarafından bittakdim icrayı icabı zımında kaleme havale buyurulacak olan her türlü arzuhallerden ve devair ve mahakim ve Vilâyatı Şahaneden ve Dersaadet'te bulunan memurini ecnebiyeden gerek doğrudan doğruya ve gerek Nezareti Celile vasıtasıyla bir şahsın tahkiki tabiiyeti zımında kaleme tahriren vukubulan istifsar ve müracaat üzerine takibi maslahat eden alâkadardan alınacak kaydiye resmi.

No.	Başlığı	Düster Tertip	Cilt	Sahife	Ruşni Gazete Sayı
	Tabiiyet kalemince alınacak harcın dair tarife 1 mart 1299 Tabiiyet kaleminden alınması lâzım gelen rüsumu mübeyyin tarifemin tadili	1		8	

No: 55 — Teçhizatı askeriye tertibinin mavuzialehinin gayriye sarfının memnuiyeti hakkında iradei hususiye

7 safer 1323 ve 30 mart 1321

Teçhizatı askeriye tertibinin mavuzialehinin gayriye sarfedilmekte olduğu hakkında hakipayi hümayunu mülükâneye maruzat vukubulmuş

olup tertibi mezkûrdan bir akçenin bile tarafı âhare sarfedilmemesi bermantuku iradei seniyei cenabı padişahi evvel ve âhar tebliğ edilmiş olduğundan hükmü emrû fermanı hümayunu cenabı padişahinin tamamî infazına her tarafça itina olunması zımında tebligatı ekide ifası şerefsudur buyurulan iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi icabı âlisinden olmakla olbapta.

7 safer 1323 ve 30 mart 1321

No.	Eşleşik	İhtisar Tertip	Cilt	Sahife	Resmî Gazete Sayı
	Ağnam, Aşar ve vergilerin mekadarı umumiyevî üzerinden teçhizatı askerîye namıyla ve % 6 hesabıyla bir para aşar ve istifası hakkında irade	1	7	379	
	Teçhizatı askerîye talimatı	1	7	373	
	Teçhizatı askerîye komisyonunun tesisiyle teferruatına dair irade	1	7	623	
	Teçhizatı askerîye tertibi hakkında talimat	1	7	826	
	Mîni ormanlarıyla madenler üzerine tarhulanan teçhizatı askerîyenin temakân alınmasına dair irade	1	7	911	
	Vilâvatı sahanede teçhizatı askerîye tertibi, havvanatı ohlive rüsumu, Hıraz Demiryolu İcraatı muamelât ve hesabâtının sureti teftiş hakkında irade				8
	Kayıdalarının terkini mahallerine mevdu bakavaya ait teçhizatı askerîye tertibi hakkındaki muameleye dair irade				8
	Teçhizatı Askerîye Nezareti hesabâtının dahi Divanı Muhasabatca rüyet ve tedkiki hakkında irade				8
	Dünyunu Umumiye İdaresine muhavvel ipok, bütün aşarlarla nüfus teşkerelerinin tabi olduğu teçhizatı askerîye tertibi, Ziraat Bankası varidâtından teçhizatı askerîye sandığıyla Hıraz Demiryoluna terkedilecek miktar hakkında irade				8
	Demiryoluyla gelen esyadan teçhizatı askerîye hesabına olarak % 2 hesabıyla alınacak meblağın Teşvîk ve Teçhizatı Askerîye Komisyonu Âlisine teslimi hakkında iradei hususîye 28/X/1317				
	İthal ve ihraç olunmuş tuzlu balıklar, ciromlardan alınacak teçhizatı askerîye lancesıyla ihraçat rüsuminin kıymetleri üzerinden istifasına dair irade				8
	İhraç edilmek üzere bir iskeleden diğerine gönderilecek esyadan % 2 teçhizatı askerîye tertibinin % 1 ini nakden ve diğerinin seneden aşar hakkında irade				8
	Teçhizatı askerîye tertibinin hiç bir tarafa sevkolunmaksızın muhtazaman ve billâ tehir Nezareti vezneine irsalî hakkında irade 15 nisan 1318				
	Defterdar, muhasebecî ve malmüdürlüğünün mahalli memuriyetlerinden infisâklerinde teçhizatı askerîye tertibi hesabının sureti rüvetine ve bunlardan infisâl edenler hakkında alınacak muameleye dair irade				8
	Teçhizatı askerîye tertibinin mevzuatının gayriye sarfının memnûiyeti hakkında iradei hususîye				8
	Ziraat ve felâhatın islah ve terakkîi maksadıyla sevkolunan dut fidanlarıyla emsalinden teçhizatı askerîye tertibi alınmamasına dair irade				8
	İnek ve Dobraca teçhizatı askerîye tertibi olan % 6 samamini alınmamasına dair irade				8
	İskodra pazarında satılan meyve ile sarımsak, peynir gibi mahsulat ve mamulâtı dahilîyeden teçhizatı askerîye tertibi alınmaması hakkında irade				8
	% 4 faizli 1905 seneli teçhizatı askerîye istikraz mukavelesine dair	1			8

**No: 56 — Yüzde dört faizli 1905 senesi teğhizatı askeriyeye
istikraz Mukavelesnamesi**

11 safer 1323 ve 3 nisan 1321

Bir taraftan 3 nisan 1321 (1905) tarihiyle şerefvarit olan iradeî seniyei hazreti padişahi mantuku oeliline tevfiқан Hükümeti Seniye namına ve hesabına hareket eden Sadrazam Fahametlü Devletlü Ferit Paşa ve Maliye (Nazırı) Devletlü Nazif Paşa hazeratı ve diğer taraftan Berlin'deki Doyçe Bank namına ve hesabına hareket eden bankı mezkûr Vekili ve Müşaviri (Has Doktor) Kurt Jander ve işbu mukavelesname Düyunu Umumiyei Osmaniye İdaresine mütaallik hususat için İdareî mezkûre Meclis Reisi sıfatıyla müdahale eden Müsyö Adam Bluk beylerinde mevaddı âtiye bilmukabele karargir olmuştur.

Madde 1 — Hükümeti Seniye faiz ve resülmal mürettebatı işbu mukavelesnamenin yedinci maddesinde muharrer varidattan ahz ve ifraz olunmak üzere miktarı itibarı olarak iki milyon altı yüz kırk bin Osmanlı liralık yeni bir istikrazın ihdasını kararlaştırmıştır.

Madde 2 — İşbu istikrazı credit «Devleti Aliyei Osmaniye'nin 1905 senesinde Doyçe Bank marifetiyle akdetmiş olduğu yüzde dört faizli altmış milyon franklık teğhizatı askeriyeye istikrazı» unvanını haiz olacak ve miktarı itibarı olarak beheri yirmi iki Osmanlı yani yirmi İngiliz liralık yahut beş yüz frank veya dört yüz sekiz marklık veyahut iki yüz kırk Felemenk florinlik yüz yirmi bin aded ki ceman iki milyon altı yüz kırk bin Osmanlı yani 2,400,000 İngiliz lirası veya 60,000,000 frank yahut 48,960,000 mark veyahut 28,800,000 Felemenk florini kıymetli tahvilâta münkasım bulunacaktır.

Doyçe Bank bir kaç tahvilâtı bir kıtada cem etmek salâhiyetini haiz olacak ve bu halde tanzim ettireceği kıtaların defterini tahvilâtı katiyenin tab ve temsilinden evvel Hükümeti Seniyyeye arzedecektir. Tahvilâtı mephuse kefalet ve teminat makamında olarak bilcümle hükümet veznelerince kabul olunacaktır.

Tahvilâtı mezburenin metni Türkçe ve Almanca ve Fransızca ve İngilizce olacaktır. Bu tahvilât hâmiline ait olacak ve senevi yüzde dört hesabıyla işliyecek olan faizi altı aydan altı aya yani her senenin mart ve eyül aylarının sfrence iptidalarında Dersaada'te ve Berlin'de ve Frankfurt (Sürmayn) da ve Paris'te ve Londra'da ve Amsterdam'da ve Brüssel'de ve Cenevre'de ve Zürih'te ve Avrupa'nın diğer şehirlerinde mezkûrâtı cariyei mahalliye ve yirmi iki lirayı Osmani ve yirmi İngiliz

lirası ve beş yüz frank ve dört yüz seksen mark ve iki yüz kırk Felemenk filorini kambiyo fiatı maktuası üzere tediye olunacaktır.

Resülmal akçesi senevi yüzde yarım olup tahvilâtın fiatı resülmali itibariden dun olduğu halde mubayaa tarikiyle ve resülmalden dun fiatla mubayaa kabil olmadığı takdirde bedelâtı başa baş tediye olunmak üzere kur'a keşidesi suretiyle tesviyei resülmal edilecektir.

İşbu istikrazın faiz ve resülmal mürettebatı seneviyesi yüz on sekiz bin sekiz yüz Osmanlı lirasından ibaret olacaktır. İşbu mukavelenamenin on altıncı maddesinde gösterildiği üzere mürettebatı mezkûrenin tediyesi ve kambiyo masarifinin ifası için Doyçe Banka tahsis kılınmış olan komisyon ânıfüzzikir meblâğı seneviye dahil değildir.

Tahvilâtı katiyenin nümunesi Hükümeti Seniyenin tasvibi âlisine arz olunacaktır. İşbu tasvip muamelesi mezkûr nümunenin Doyçe Bank tarafından Dersaadet'te Maliye Nezareti Celilesine takdimi tarihinden itibaren otuz gün zarfında icra edilecek ve şu müddet içinde bir cevap almamacağı halde takdim olunan nümuneye Hükümeti Seniye canibinden tasvip olunmuş nazariyle bakılacaktır.

Madde 3 — Tahvilâtı mezkûrenin faiz ve resülmal mürettebatı iptidayı mart efrenci 1905 tarihinden itibaren işleme başlayacak ve birinci kuponun bedeli iptidayı eylül efrenci 1905 tarihinde tediye olunacaktır. Şurası mukarrerdir ki iptidayı mart efrenci 1905 tarihinden itibaren işbu mukavelenamenin imzası tarihine kadar yüzde dört hesabıyla işliyen faizler zikrolunan kupon bedelinden tenzil edilecektir.

Kur'alar her senenin şehri ağustosunda Dersaadet'te Düyunu Umumiyei Osmaniye İdaresi marifetiyle İdarei mezkûre aklâmında keşide olunacaktır. Ledelhace birinci kur'a 1908 senesi ağustosunda keşide olunacaktır. Kur'a isabet eden tahvilâtın bedeli kur'a tarihini takip eden iptidayı eylül efrenci tarihinde ifa edilecektir.

Kur'a isabet eden tahvilâtın hini tediyesinde tarihi tediye kadar vadesi munkazi olmıyan kuponların kâmilen tahvile merbut bulunması lâzımgelecek ve noksan olan kuponların bedeli kur'a isabet etmiş olan tahvilin hâmiline vacibülifa meblâğdan tenzil olunacaktır.

Her kur'anın neticesi en nihayet yevmi keşidenin ferdası günü Düyunu Umumiyei Osmaniye İdaresi canibinden taahhütlü mektupla Doyçe Banka tebliğ olunacak ve masarifi Hükümeti Seniyyeye ait olmak üzere Doyçe Bank marifetiyle işbu istikrazın mürettebatına mütaallik kâffei ilânât misillü Dersaadet'te iki ve Berlin'de iki Frankfort (Sürmayn) da

bir ve Paris'te iki ve Londra'da bir ve Amistterdam'da ve İsviçre'de bir gazeteye derç ile ilân ettirilecektir.

Madde 4 — Duhul vadelerinden itibaren beş sene müruruna kadar bedelâtı istifa olunmak üzere getirilmeyen kuponlar ile kur'a isabet edip vacibülifa olduğu günden itibaren on beş sene zarfında bedelâtı alınmak üzere ibraz olunmayan tahviller Hazinei Celile menfaatine olarak müruru zamana uğriyacaktır.

Madde 5 — Hükümeti Seniye yüzde dört faizli tahvilâtı cedide kuponlarıyla resülmali üzerine hiç bir gûna tenzilât ve tenkisatı icra etmemeyi taahhüt eder.

İşbu tahviller ile kuponları Memaliki Devleti Aliyede halen ve istikbalen her nevi resmi vergi ve damgadan varededir.

İşbu mukavelename ile buna ait varakai ilâniyeye ve suretlere ve makbuz ve ibralara ve işbu mukavelenamenin baisi tanzimi olan istikraz taallük eden her nevi senedata ait olmak üzere Memaliki Devleti Aliyede vaz'ı iktiza eden damga masarifinin kâffesi Hükümeti Seniyeye ait olacaktır.

Hükümeti Seniye fi 1 mart efrenci 1915 tarihinden itibaren her ne zaman arzu edecek olursa keyfiyeti lâakal iki ay evvelinden halka ilân eyledikten sonra işbu istikrazın tahvilâtı mütedavilesini bedelâtının başa baş tediyesile tedavülden refetmek hakkını muhafaza buyurur.

Madde 6 — Vadesi duhul edip bedelâtı verilmiş olan kuponlarla mübayaa veya kur'ası keşide olunup resülmali tesviye kılınmış olan tahviller Doyçe Bank marifetiyle zambalanıp iptal olunduktan sonra her sene Düyunu Umumiyei Osmaniye İdaresine teslim olunacak ve İdarei mezkûre canibinden Hazinei Celileye ita kılınacaktır.

Madde 7 — İşbu istikrazın faiz ve resülmal akçesiyle komüsyon ve kambiyo masarifinin muntazaman tesviyesini temin etmek üzere Hükümeti Seniye zirde muharrer varidatı tahvilâtın resülmali itibarîsi kâmilten tesviyepedir oluncuya değin kendi tarafından ne kabili istirdat ve ciheti âhara sarfı gayrı caiz olarak Doyçe Banka havale ve tahsis buyurur.

Evvelen kilometre teminatıyla tahvilâtı Osmaniye istikrazının ve yüzde dört faizli 1903 senesi istikrazının ve yüzde beş faizli (1896) senesi istikrazının ve yüzde dört faizli 1901 senesi istikrazının ve Bağdat demiryolu birinci kısmına ait yüzde dört faizli istikraz Osmaninin mü-

rettebatı seneviyesine karşılık olup elhaleti hazihi Düyunu Umumiyei Osmaniye İdaresi marifetiyle cibayet olunmakta bulunan varidat üzerine mevzu olup doksan bin Osmanlı lirası tahmin olunan teçhizatı askeriye üzerine muhassas yüzde altı resmi munzamının hasılatı mecmuasıdır.

Saniyen fi 18 kânunuevvel 1316 tarihli iradei seniyei hazreti padişahi mantuku müminince Teçhizatı Askeriye Sandığı hesabına olarak Memaliki Şahane Gümrükleri İdaresince tahsil olunan rüsumdan senevi otuz bin Osmanlı lirasıdır. Rüsumu mezkûre elyevm haddi vasat olarak senevi yetmiş beş bin altı yüz elli sekiz liraya baliğ olmaktadır.

Meblâği mezbur beheri altın akçe iki bin beş yüz Osmanlı lirası olarak on iki taksiti şehride Gümrükler İdaresi canibinden doğrudan doğruya Düyunu Umumiyei Osmaniye İdaresine teslim olunacaktır.

Balâda muharrer yüzde altı teçhizatı askeriye resminin ahz ve kabzı hakkında hususatı âtiye karargir olmuştur.

Evvelâ salifüzzikir mürettebata muhassas âşarın hini müzayedesinde Düyunu Umumiye canibinden bir vekil hazır bulunacak ve âşarı muhavvele bedelâtı için mültezimlerden alınacak deyin senedatına yüzde altı teçhizat resmi munzamı ilâve olunarak mezkûr sancaklarda bulunan Düyunu Umumiyei Osmaniye Sandıkları emrine tediye olunmak üzere terkim ve tanzim edilecektir ve işbu istikraza muhassas yüzde altı reamî munzamın hasılı tahsilâtı mezkûreden bilifraz sekizinci madde ahkâmınca Düyunu Umumiye İdaresi canibinden Doyçe Banka teslim olunacaktır.

Saniyen Emanete kalan âşarın müteferri yüzde altı teçhizat resmi munzamına gelince resmi mezbur teminatı âşar muhassasatına müstenit bulunan bircümle mukavelâtta ittihez edilmiş olan sureti tahsil mucibince üçür bedeliyle birlikte ve bir zamanda Düyunu Umumiyei Osmaniye İdaresince kabz ve tahsil olunacaktır. Şöyle ki:

Nizamatı mevzu mucibince mültezimler bulmak büsbütün muhal olup da âşarın aynen tahsili lâzımgeldiği halde Hükümeti Seniye hasılatı mezburenin mecmuunu qıfta anahtarlı mağazalara ithal etmeyi taahhüt buyurur. Bu anahtarlardan biri Düyunu Umumiyei Osmaniye memurinine teslim olacaktır. Hasılatı mezkûre nizamatı mevzu mucibince Düyunu Umumiyei Osmaniye memurlarının inzımanı muavenetiyle Hükümeti mahalliye tarafından bilittifak fûruht olunacak ve müşteriler tarafından tediye olunacak mebalîğ tamamen ve doğrudan doğruya Düyunu Umumiyei Osmaniye sandıklarına teslim kılınacaktır.

ve hiç bir sebeple üşrü mezbur mahalli tahsisinden gayriye sarfedilmiyecektir. İşbu tahsisatı seneviye Düyunu Umumiyei Osmaniye İdaresi tarafından Doyçe Banka teslim edilecektir. Balâda tadad olunan varidat istikrazı mezkûrun faiz ve resûlmalinin tesviyesini temine kâfi olmadığı takdirde noksanı her bir kuponun duhul vadesinden on beş gün evvel Devletin emvali umumiyesinden ifraz edilecektir.

Şurası sarahaten mukarrerdir ki Düyunu Umumiyei Osmaniye İdaresi cibayet ve tahsil ve kabz masarifi olmak üzere teçhizatı askeriyeye muhassas yüzde altı resmi munzam hasılatının mecmuu üzerine senevi yüzde beş hesabıyla ve otuz bin Osmanlı lirası üzerine yüzde bir hesabıyla bir komisyon ifraz ve istifa edecektir.

Madde 8 — İşbu istikraza muhassas emvali üşriye tahsil olundukça istikrazın altışar aylık faiz ve resûlmal akçesine muktazi mebaliği Doyçe Banka teslim eylemeye ve mebaliği mezburenin mecmuunu her taksitin duhul vadesinden mihayet dört hafta evvel mezkûr Doyçe Bankın yedinde bulundurmıya Düyunu Umumiyei Osmaniye İdaresi necbur olacaktır.

Doyçe Bank dahi teslimatı vâkıanın her birini üç gün zarfında menafii Hazinei Celileye elverişli suretle marka tahvil ve hasılını Hükümeti Seniyeye bir hesabı mahsusta irat kaydedecek ve buna Almanya Bankasının resmi iskonto fiyatından yüzde bir noksanıyla faiz yürütülecektir.

İşbu faiz Doyçe Banka vukubulan teslimattan her birinin tarihi vukuundan itibaren ait oldukları altı aylık taksitin duhul vadesine iki hafta kalıncıya kadar Hükümeti Seniye hesabına yürütülecektir.

Anifülbeyan hesap her senenin efrenci mart ve eylül ayları iptidalarında Doyçe Bankla Düyunu Umumiyei Osmaniye İdaresi beyinde kat'olunacaktır.

Madde 9 — Hükümeti Seniye işbu istikrazının müddeti devamınca işbu mukavelenameye vaz'ı imza edenler beyinde evvelce ittifak hasıl olmaksızın ve istikrazın mürettebatına karşılık olmak üzere müsavi kıymet ve aynı teminatı haiz ve mümzilerce kabul olunmuş olmak üzere diğer varidat tahsis edilmeksizin işbu istikrazın mürettebatı seneviyesine hâssaten karşılık tahsis olunan varidatı tenkis veya tebdil edebilecek hiç bir güne tadilat icra etmiyeceğini beyan buyurur.

Madde 10 — Hükümeti Seniye işbu istikrazın yüz yirmi bin eded tahvilâtını kıymeti itibarı olarak yüz liralığı nakden seksen bir Osmanlı

lirası fiatiyle yani iki milyon altı yüz kırk bin Osmanlı lirası miktarı itibariliği nakten iki milyon yüz otuz sekiz bin dört yüz Osmanlı lirasına olarak maktuan Doyçe Banka terkeder.

Berveçhi muharrer hasıl olan iki milyon yüz otuz sekiz bin dört yüz lirayı Osmaniden Doyçe Bank zirde muharrer avansların tesviyesi için iktiza eden mebalîği evvel beevvel ifraz ve istîfa eyliyecektir.

Lirayı

Osmani

200 000	Anadolu Osmanlı Demiryolu Şirketi tarafından 4-17 şubat 1319 (1904) tarihinde ita olunan avans
50 000	Anadolu Osmanlı Demiryolu Şirketi tarafından 14-27 ağustos 1320 (1904) tarihinde ita olunan avans
80 000	Anadolu Osmanlı Demiryolu Şirketi tarafından 13-26 teşrinievvel 1320 (1904) tarihinde ita olunan avans
100 000	Doyçe Bank tarafından 20 teşrinisani ve 7 kânunuevvel 1904 tarihinde ita olunan avans

430 000 Yekûn

Mezkûr avansların mukaveleleri mucibince Hükümeti Seniye canibinden icra buyurulacak olan her muamele mahiyetinde hasıldan mezkûr avansların tesviyesi meşrû bulunduğu cihelle balâda gösterilen mebalîğin işbu mukavele namenin tarihi imzasına değin indelhesap işlemiş olan faizleri dahi mebalîği mezbureye zamm edilmek lâzımgelcektir.

Şurası mukarrerdir ki takriben balâda gösterilen dört yüz otuz bin Osmanlı lirasının miktarı katisi tarafeyn beyninde rüyet olacak hesaplar mucibince tayin edilecektir.

Mebalîği muharrere ifraz olunduktan ve on ikinci maddede gösterilen masarîf ile bedeli muahharan tesviye olunmak üzere vukubulmuş olan nakliyatı askeriye masarîfi tenzil olunduktan sonra istikrazın marûlbeyan hasılı nakdisinin bakisi on birinci madde ahkâmı mucibince Hükümeti Seniyenin emrine hazır bulundurulacaktır.

Madde 11 — İşbu istikrazın maktuan deruhde edilmesinden Hükümeti Seniyyeye ait bulunacak olan meblâğdan madde sabukada muharrer ifrazat ve masarifat tenzil olunduktan sonra bakisi işbu mukavelena-

menin hini imzasında Hükümeti Seniye'nin emrine hazır bulundurulmak üzere Doyçe Bank tarafından küşat olunacak bir hesabı cariye Hükümeti Seniye hesabına irat kaydolunacaktır.

İşbu mukavelenamenin hini imzasında Hükümeti Seniye hesabı cari mezkûrdan yedi yüz elli bin Osmanlı lirasını ahiz ve istimal edecek ve ma bakisinden haddi asgar olarak altı yüz elli bin Osmanlı liralık bir meblâğı altı aydan sonra istimal etmek üzere lâakal altı mah müddetle Doyçe Bank nezdinde terkeyliyecektir. Doyçe Bank anifüz-zikir hesabı cari kapanıncaya değin Hükümeti Seniyeye hesabı mezkûr üzerine yüzde üçten faiz yürütecektir.

İşbu mukavelenamenin on yedinci maddesinde gösterilen vukuat vücuda geldiği halde işbu istikrazın emisyonundan evvel Hükümeti Seniye veyahut Hükümeti Seniye hesabına teslim edilmiş olan mebalîğ senevi yüzde yedi hesabıyla faizi işlemek ve işbu istikraz muhassas karşılıklarla sureti tesviyeleri temin ve terhin edilmiş olmak üzere Hükümeti Seniyeye avans edilmiş mebalîğ ad ve itibar olunacaktır.

Madde 12 — Doyçe Bank istikrazı cedidin kıymeti itibari olarak beher yüz lirasından maktuan bir buçuk lirayı Osmani ifraz edip ecnebi damga resmiyle işbu istikraz tahvilâtının masarifi tanzimiyesini ve tahvilâtı cedideye müteferri bilcümle emisyon masarifiyle fiatı resmiye defterine ithali masarifi ve masarifi saireyi tesviyeye hasrı masraf edecektir.

Madde 13 — Yüzde dört faiz istikrazı cedidin Avrupa piyasalarında emisyon muamelesini tesri ve teshil etmek maksadiyle Hükümeti Seniye işbu istikrazı mahsus senedatı muvakkate tanzim ve ihraç eylemesi zammında Doyçe Banka mezuniyet ita eder. İşbu senedatı muvakkatenin bermutat evvelce Hükümeti Seniye'nin nazarı tasvibi âlisine arz olunması iktiza etmiyecektir.

Madde 14 — Tahvilâtı katiye Devleti Aliye Maliye Nazırının imzasını havi olacaktır ve nazırı müşarünileyh tarafından bunun için Berlin'e bir memur tayin edilecektir. Tahvilâtı mezkûreye Doyçe Bankın bir memurunun hattı destiyle imzası vaz'edilecek ve Düyunu Umumiyei Osmaniye İdare Meclis Reisinin tatbik imzası mevzu olacaktır. İşbu tahvilât Doyçe Bank marifetiyle senedatı muvakkate ile mübadele edilecektir.

Madde 15 — Hükümeti Seniye işbu istikrazın faiz ve resülmal mürettebatının tediyesi için Doyçe Banka yüz on sekiz bin sekiz yüz

Osmanlı liralık meblâğı senevi üzerine yüzde bir rubu hesabıyla iki yüz doksan yedi Osmanlı lirası ifa buyuracak ve bu meblâğ işbu istikrazın karşılığı olan varidattan ifraz kılınacaktır.

Bundan başka Doyçe Bank diyarı ecnebiyede tediyeye olunan kuponlarla mubayaa veya kur'a keşidesi suretiyle bedelâtı tesviye olunan tahvilâtın mütehasıl kambiyo farklarını dahi varidatı mezbureden ifraz edecektir.

Mezkûr yüz on sekiz bin sekiz yüz Osmanlı liralık meblâğı senevi ile iki yüz doksan yedi Osmanlı liralık komisyon ve kambiyo farkı çıktıktan sonra fazla her ne kalırsa Hükümeti Seniyeeye ait olacaktır. İşbu fazlanın miktarı her senenin eylül efrenci iptidasında tâyin olunacak ve evvel boevvel duhul edecek olan kupon takaiti karşılığı ikmal edildiği halde Doyçe Bank tarafından Hükümeti Seniye lehine olarak düyunu Umumiyei Osmaniye İdaresi yeddine teslim olunacaktır.

İşbu istikrazın mürettebatının hemen tesisi muamelâti için memurini lâzimeye iktiza eden evamirin itasına vakit kalmadığından birinci kuponun tediyesine muktazi mebalığı işbu istikrazın hasilından sureti istisnaiyede olarak Doyçe Bankın tevkif edilmesi meşrut bulunmuştur. Şurası dahi sarahaten mukarrerdir ki (1906) senesi eylül efrencisinin iptidası tarihinde Hükümeti Seniyenin hesabı Doyçe Bank marifetiyle tâyin edildiği zaman mezkûr kupon taksiti için Düyunu Umumiyei Osmaniye İdaresi marifetiyle bittahsil Doyçe Banka teslim edilmiş bulunacak mebalığı bankı mezkûr Hükümeti Seniye lehine dahili hesap edecektir.

Madde 16 — Yüzde dört faizli (1905) senesi istikrazı credit tahvilâtının Berlin Borsası ve Doyçe Bankın tâyin edeceği diğer Avrupa borsaları fiyatı resmiye defterine kayıt ve ithali muamelesi ve bu muamelâta müteferri masarif Doyçe Banka ait olacak ve Hükümeti Seniye kendi sefaretleri marifetiyle bu bapta icrayı tavassut buyuracaktır.

İşbu istikrazın emisyon muamelesinin icabeylediği evrakı ilâniye Maliye Nazırının imzasını havi bulunacaktır.

Madde 17 — Müstemlekâta yeniden bir muharebe zuhuru yahut Avrupa Hükümetlerinden birinin dahil bulunacağı diğer bir muharebe vukua geldiği veyahut Alman, Fransız veya İngiliz eshamının işbu mukavelamenin tarihi imzasında cari olan borsa fiyatından üç adedi sahib tedenni eylediği takdirde Doyçe Bank aynı şart dahilinde olarak

bir sene müddetle hakkı ihtiyarını muhafaza etmekle beraber taahhüdatı vâkcasının icrasını tecil edebilecektir.

Madde 18 — İşbu mukavelenamenin icra veya tefsir ahkâmından dolayı Hükümeti Seniye ile Doyçe Bank beyinde tahaddüs edecek olan her nevi ihtilâf biri canibi Hükümeti Seniyeden ve diğeri Doyçe Bank tarafından tâyin olunmuş iki âzadan mürekkep bir mahkemei hakemiye tarafından faslî hasm edilecek ve bunlar uyuşamadıkları halde işe netice vermek üzere bir hakemi salis tâyin edecekler ve bu hakemi salisin karara tarafeyn hakkında katiyülhüküm olacaktır.

İşbu mukavelename üç nüshaî asliye olarak Dersaadet'te fi 4-17 nisan 1321 (1905) tarihinde tanzim ve teati edilmiştir.

Maliye Nazırı
Ahmet Nazif

Sadrazam
Mehmet Ferit

Düyunu Umumiye Meclisi İdare Reisi
Adam Blok

(Doyçe Bank namına)
Doktor K. Jander

**No: 57 — 14 şaban 1299 tarihli Tarifei Şebbenderinin
5 inci maddei muaddelesi**

		Kuruş	
Sıra No: 5 — Sıhhiye patentası zahriyesi	}	Yüz tonilâtoya kadar olan sefaın için	10
		Yüz tonilâtodan yu-	
		karı olanlar için	20

13 safer 1323 ve 5 nisan 1321

No.	Başlık	Dünya Terip	Cilt	Sahife	Kitap Sayısı
	Şebbenderhaneler canibinden alınacak rüsum tarifesi	Zeyl	3	124	

No: 58 — Mektebi Mülkiyei Şahane mezunlarının maiyet memuriyetleriyle kaza kaymakamlıklarına tâyinleri emrinde müttehas usul hakkında iradei seniye

Şûrayı Devlet Mülkiye Dairesi Mazbatası

Dahiliye Nezaretinden bittakdim Şûrayı Devlete havale buyurulan 25 rebiyü'lâhır 1322 tarih ve 2066 numaralı tezkere (Mülkiye Dairesinde kuraat olundu.

Mealinde Mektebi Mülkiyei Şahanedan şehadetname ahziyle neş'et eden efendilerin mahalli istihdamlarının kendi arzu ve rağbetlerine tabi tutulması cihetiyle vilâyatı sairede maiyet hizmetlerini ikmal ettikten sonra vilâyatı sitte kazaları kaymakamlıklarına rağbet etmemekte olmalarına ve Mukarreratı İslahiye Lâyihası ahkâmınca vilâyatı mezkûre dahilindeki kazalarda Mektebi Mülkiyei Şahane mezunlarından kaymakamlar istihdamı lâzımgelmesine nazaran badezin mektebi mezbur mezunlarının kendi arzularına bırakılmıyarak kur'a usuliyile maiyet memurluklarına tâyinleri halinde vilâyatı sitteye isabet edeceğine ve maiyette istihdamlarında oraların ahvaline kespi vukuf eyliyeceklerine mebni münasip olacağı Erzurum Vilâyetinden ba tahrirat izbar kılınmış olup filhakika Mukarreratı İslahiye Lâyihası ahkâmınca vilâyatı sitte dahilindeki kazalar kaymakamlıkları Mektebi Mülkiyei Şahane mezunlarına münhasır ve ehemmiyeti mevkiye hasebiyle Rumeli Vilâyatı Şahanesince de mektebi mezbur mezunlarına ihtiyaç zahir olarak ancak bunların ilk mahalli istihdamları hakkında bir fıkrâi nizamiye olmadığundan vilâyat ve mutasarrıflık maiyet memuriyetleri için alelekser Aydın ve Hüdavendigâr ve Cezair Bahri Sefit ve Konya ve Ankara gibi Dersaadet'e karip mahalleri tercih ve ihtiyar etmekte ve maiyet memuriyetini ikmalden sonra bu vilâyetler dahilinde açılacak kazalar kaymakamlıklarına hasrı matlepla vilâyatı sitte dahilinde ve Rumelinin bin-nispe uzak olan cihetlerinde teklif olunan kaymakamlıkları kabulden istinkâf eylemekte olduklarından vilâyatı mezkûrece talep olunan mektepli kaymakamların tâyini hususunda müşkülâta tesadüf olunmasına mebni hem müşkülâtın izalesi hem de bulunacakları vilâyetlerde maiyet memuriyeti müddetinde o vilâyet ahvalince iktisap edecekleri malûmattan kaymakamlığa tâyinlerinde istifade edilmesi için mektepten şehadetname aldıktan sonra vilâyet maiyetlerine tâlip olacak mektebi mezkûr mezunlarının tâyini mahalli istihdamları zımında bazı tedabir

ittihazı muktazi görülmesiyle bu misillü mekâtibi âliyeden mezun taşrahı efendilerden teklif olunan memuriyeti kabulden istinkâf edenlerin muamelei askeriyelerinden dolayı dairei askeriyece ne yapılmakta olduğu Makamı Valâya Seraskeriden istüfsar olunarak alınan tezkerei cevabiyede Ahzı Asker Kanununun yirmi sekizinci maddesinde «bilûmum mekâtibi âliyede tahsilde bulunan taşrahı talebe sinni mükellefiyete duhullerinde ya kendileri veyahut vekilleri numara çekmiye mecbur olup bunlardan tertibi evvel numarası çekilmiş olanlar efradı mezune meyanına kaydolunur ve ikmalî tahsil ederek ba şehadetname mektepten çıktuktan sonra hizmeti Devlette müstahdem oldukça veya Maarif Nezaretinin tasdikı altında mekâtibi mütenevvia muallimliklerinde bulundukça kendileri kısmı sanide ipka kılınrlar» diye muharrer olmasına binaen mekâtibi âliyeden mezun taşrahların şehadetname istihsalinden sonra kısmı sanide ipkaları hizmeti Devlette bulunmakla meşrut olduğu ve zaten Mektebi Mülkiyei Şahane Nizamnamesinin dördüncü maddesinde de «Mektebi Mülkiyeye kabul olunan ve mektepten ikmalî tahsil ederek ba şehadetname çıkan talebe hizmeti askeriyece mâfûv olup ancak esasen hizmeti askeriye ile mükellef olup da mektepten çıktuktan sonra Devletçe teklif olunan memuriyetleri kabulden imtina eyliyenlerin işbu mâfûviyetten müstefit olamayacakları» musarrah bulunduğu dermeyan kılınmış ve esbap ve mütalâatı mesrudeye binaen mektebi mezkûr mezunlarından vilâyet maiyetlerine tâlip olacakların tâyin mahalli istihdamı zımında usulü mahsusa ittihazı derecei vücupta olarak kur'a usulünün tatbiki temini maksat edebileceği derkâr bulunmuş olmasına ve zaten mezunini mumaileyhimden hizmeti askeriye ile mükellef olanların hizmeti mezkûreden mâfûviyetleri Devletçe teklif olunan memuriyetleri kabul ile meşrut bulunmasına göre mezunini mumaileyhim içinde taşrahı bulunanlardan mensup oldukları vilâyet maiyetine gitmek arzu edenler bizzarure o vilâyete gönderilmek ve fakat itmamı müddeti muayyeneden sonra icabı hale göre başka vilâyet dahilinde kaymakamlıkla kayırlmak üzere diğerlerinin vilâyetçe lüzum gösterilecek miktar dairesinde tertip olunacak kur'aya ithaliyle ol suretle tâyini mevkii memuriyetleri bulunacakları vilâyetin ahvaline bihakkın kespi vukuf edebilmek üzere maiyet memurluğu müddeti olan üç seneden bir senesi mülhakatı vilâyetten bir livada ve diğer bir senesini başka livada ve bir senesini dahi merkezi vilâyette imrara ve bu müddet hitam bulunca o vilâyet dahilinde teklif olunacak kaza kaymakamlıklarında iki sene ifayı hizmete mecbur edilerek müddeti mezkûrenin hitamından evvel

vukubulacak istifaları ve başka vilâyet dahiline tahvili memuriyet bakındaki istidaları kabul edilmemesi ve kur'aları isabet eden vilâyet maiyet memurluğunu veyahut müddeti muayyeni badelikmal o vilâyet dahilinde teklif olunacak kaza kaymakamlığını kabulden imtina edenlerin muamelei askeriyeye tabi tutulmak üzere isimlerinin ciheti askeriyeye iş'arı hususunun usul ittihazı ve ancak bu mecburiyet taşra ahalisinin mükellef buldukları muamelei askeriyeden istisnalarına mukabil tâyin edileceği ve Dersaadet ahalisi ise esasen muamelei askeriyeye tabi olmadıkları cihetiyle mezunini mumaileyhim meyanında Dersaadet ahalisinden olup da vilâyet maiyet memurluklarına tâlip olacaklar kur'aya ithal edilmeyip yalnız tâyin kılınacakları vilâyet maiyetinde iki sene livalarda ve bir sene merkezde bulunmak üzere üç sene istihdamdan sonra o vilâyet dahilindeki kazalar kaymakamlıklarında iki sene kalmak kaydıyla kaymakamlığa tâyinleri münasip olacağı beyaniyle icrayı icabı istizan edilmektedir.

Müstağni arz ve izah olduğu üzere vilâyatı sitte dahilinde bulunan kazalarda Mektebi Mülkiyei Şahane mezunlarından kaymakamlar istihdamı Mukarreratı İslahiye Lâyihası ahkâmı iktizasından olmasına ve mezunini mumaileyhimin mahalli istihdamlarının kendi arzu ve rağbetlerine tabi tutulması hasebiyle vilâyatı mezkûre kazalarına tabi olmamakta bulunmalarına nazaran bunlar için kur'a usulü ittihazı dairece de münasip görülmüş olup ancak Mektebi Mülkiyei Şahane mezunları meyanında Dersaadet ahalisinden olup da vilâyet maiyet memurluklarına tâlip olacakların bu usulden istisnasına icabedecek bir sebep mutasavver olmadığı gibi taşra ahalisinden bulunup da kur'aları isabet eden vilâyet maiyet memurluğunu veyahut müddeti muayyeni badelikmal o vilâyet dahilinde teklif olunacak kaza kaymakamlığını kabulden imtina edenlerin muamelei askeriyeye tabi tutulmak üzere isimlerinin ciheti askeriyeye iş'arı dahi mutlaka hizmeti Devlette bulunmayacakları manasını işrap edip halbuki imtinayı vâkun sevki mazeretle olabilmesi ihtimali varit olduğundan ve böyle mazeret üzerine bir veya bir kaç defa kur'a isabet eden mahallere gidilmemesi ise âtiyen hizmeti Devlette bulunulmayacağını istilzam etmiyeceği derkâr bulunduğundan hem maksadın usulüne hadim olmak hem de özür vukuuna mahal kalmamak üzere gerek taşra ahalisinden olup da mensup oldukları vilâyet maiyetine gitmek arzu etmeyenlerin gerek Dersaadet ahalisinden bulunup da vilâyet

maiyet memurluklarına tâlip olacakların kur'aya ithaliyle tâyini mevkiî memuriyetleri ve maiyet memurluğu müddeti olan üç seneden bir senesini mülhakatı vilâyetten bir livada ve iki senesini merkezi vilâyette imrara ve bu müddet hitam bulunca o vilâyet dahilinde teklif olunacak kaza kaymakamlıklarında iki sene ifayı hizmete mecbur edilerek müddeti mezkûrenin hitamından evvel yukubulacak istifaları ve başka vilâyet dahiline tahvili memuriyet hakkındaki istidaları kabul edilmemesi ve taşralı bulunup da mensup oldukları vilâyat maiyetine gitmek arzu edenler bizzarure o vilâyete gönderilerek fakat itmamı müddeti muayyeneden sonra icabı hale göre başka vilâyet dahilinde kaymakamlıkla kayrılması ve kur'aları isabet eden vilâyet maiyet memurluğunu kabul etmiyenlere ondan sonraki kur'alara kadar memuriyet verilmemesi ve üç defa kur'a isabet eden mahalle gitmiyen olduğu ve ademi icabetin de bir özü mü mabule müstenit olmadığı tebeyyün eylediği takdirde ol zaman haklarında muamelei askeriye icra olunmak üzere isimlerinin ciheti askeriyye iş'arı ve kur'aları isabet eden maiyet memurluğunu kabul ile müddeti muayyeni ikmal ederek fakat bilâ itizar o vilâyet dahilinde teklif olunacak kaza kaymakamlığını kabul etmiyen veyahut kabul edip de kezalik bilâ özür pek az bir müddet bulunduktan sonra istifa eden taşralılara gelince bunların maiyet memurluğunu kabul etmeleri hizmeti Devlette bulunacaklarına delil olacağından artık haklarında muamelei askeriye icrasına mahal olmayıp yalnız ister taşralı olsun ister İstanbul'lu bulunsun bu gibiler için ceza olmak ve bulunacakları vilâyet maiyet memurluğu müddetinde o vilâyet ahvalince iktisap edecekleri malûmatan kaymakamlığa tâyinlerinde istifade maksadı temin edilmek üzere bir sene memuriyet verilmemesi hususlarının Dahiliye Nezaretine havalesi tezekkür kılındı olbapta emrû ferman hazreti menlehülemrindir.

29 zilhicce 1322 ve 21 şubat 1320

Meclisi Mahsusı Vükelâ Mazbatası

Şûrayı Devlet Mülkiye Dairesinin meyanei bendegânemizde kuraat olunan işbu mazbatasında beyan ve izah olduğu üzere vilâyatı sitte dahilinde vâkı kazalarda Mektebi Mülkiyei Şahane mezunlarından kaymakamlar tâyini Mukarreratı İslahiye Lâyihası ahkâmından olmasına ve mezunini mumeileyhimin mahalli istihdamlarının kendi arzu ve rağbetlerine tabi tutulması hasebiyle vilâyatı mezkûre kazalarına tâlip olmamakta bulunmalarına binaen gerek taşra ahalisinden olup da men-

sup oldukları vilâyet maiyetine gitmek arzu etmeyenlerin ve gerek Der-
saadet ahâlisinden bulunup da vilâyat maiyet memurluklarına tâlîp
olacakların kur'aya ithaliyle tâyini mevkii memuriyetleri ve maiyet
memurluğu müddeti olan üç seneden bir senesini mülhakatı vilâyetten
bir livada ve iki senesini dahi merkezi vilâyette imrara ve bu müddet
hitam bulunca o vilâyet dahilinde teklif olunacak kaza kaymakamlık-
larında iki sene ifayı hizmete mecbur edilerek müddeti mezkûrenin hi-
tamından evvel başka vilâyet dahiline tahvilî memuriyet hakkındaki
istidaları kabul edilmemesi ve taşralı bulunup da mensup oldukları
vilâyat maiyetine gitmek arzu edenler bizzarure o vilâyete gönderilerek
fakat itnami müddeti muayyeneden sonra icabı hale göre başka vilâyet
dahilinde kaymakamlıkla kayrılması ve kur'aları isabet eden vilâyet
maiyet memurluğunu kabul etmeyenlere ondan sonraki kur'alara kadar
memuriyet verilmemesi ve üç defa kur'a isabet eden mahalle gitmiyen
olduğu ve ademî icabetin dahi bir özrü makbule müstenit olmadığı te-
beyyün eylediği takdirde o zaman taşralı talebe haklarında muamele
askeriye âcra olunmak üzere isimlerinin ciheti askeriyye iş'arı ve kur'a-
ları isabet eden maiyet memurluğunu kabul ile müddeti muayyeneyi
ikmal ederek fakat bilâ itizar o vilâyet dahilinde teklif olunacak kaza
kaymakamlığını kabul etmiyen yahut kabul edip de kezalik bilâ özür
pek az bir müddet bulunduktan sonra istifa eden taşralılara gelince
bunların maiyet memurluğunu kabul etmeleri hizmeti Devlette buluna-
caklarına delil olacağından haklarında muamele askeriye icrasına ma-
hal olmayıp yalnız ister taşralı olsun ister İstanbul'lu bulunsun bu gi-
biler için ceza olmak ve bulunacakları vilâyet maiyet memurluğu müd-
detinde o vilâyet ahvalince iktisap edecekleri malûmattan kaymakamlığa
tâyinlerinde istifade maksadı temin edilmek için bir sene memuriyet
verilmemesi lüzumu gösterilmiş ve suveri maruza iktizayı hal ve mas-
lahattan bulunmuş olduğundan berminvali muharrer ifayı muktezasının
Dabiliye Nezaretine havalesi tezekkür ve tensip kılındı ise de olbapta
ve katibei ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemir efendimizindir.

22 muharrem 1323 ve 16 mart 1321

Arz tezkeresi

İMektebi Mülkiyei Şahane mezunlarının kaza kaymakamlıklarına
tâyinleri emrinde ittihazı lâzımgelen usule dair Şûrayı Devlet Mülkiye
Dairesinden kaleme alınıp Meclisi Mahsusu Vükelâdan tezyil kılınan

mazbata arz ve takdim olunmakla olbapta her ne veçhile iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi şerefmütaallik buyurulur ise mantuku âlisi infaz edileceği beyaniyle tezkerei senaveri terkim kılındı efendim.

22 muharrem 1323 ve 16 mart 1321

İradei seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzim olup Şûrayı Devletin Meclisi Mahsusu Vükelâdan müzeyyel mazbatasıyle manzuru âli buyrulan işbu tezkerei sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefmütaallik buyurulmuş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülemrindir.

17 safer 1323 ve 9 nisan 1321

No: 59 — İcarat ve matlubatı evkafın Tahsili Emval Nizamnamesi mucibince fakat memurini vakfiye canibinden tahsili hakkında iradei seniye

Şûrayı Devlet Tanzimat Dairesi Mazbatası

Evkafa ait matlubatın suveri tahsiliyesi hakkında Tahsili Emval Nizamnamesinde sarahat bulunmadığı beyaniyle istifsarı muameleyi havi Ankara Vilâyetinden irsal olunan tahrirat üzerine cereyan eden muhabereden bahisle bazı ifadeyi havi Dahiliye Nezaretinden bittakdim Şûrayı Devlete havale buyrulan 23 rebiyülâhır 1321 tarihli ve 2430 numaralı tezkere melfufatıyle Tanzimat Dairesinde kıraat ve Nezareti Mürşarünileyha ile Maliye ve Evkafı Hümayun Nezaretleriyle muhabere olundu.

Dahiliye Nezaretinin fezlekei iş'aratında gerek evkafı mazbuta ve gerek evkafı mülhaka musakkafat ve müstagalâtı icarat ve matlubatının emri tahsilinde düyunu emiriye hakkında kanunen icrası lâzımgelen ikâfî muamelâta tevfiği hareket edilmesi Şûrayı Devlet kararıyle Evkafı Hümayun Nezaretinin olbaptaki tahriratı iktizasından ise de işbu tebligatın tarihi ahiren mevkiî icraya vaz'olunan Tahsili Emval Nizamnamei cedidinden evvel olduğu ve salîfüzzâkir nizamnamede Evkafa ait matlubat tahsilâtı münderiç bulunmadığı cihetle keyfiyet Maliye Neza-

retinden ledelistifsar alınan tezkere de tahsildarlar tapu bakayası tahsilâtına tavâit edilmeyerek işbu tahsilâtın muamelâtı takibiye ve hesabiyesi kemakân Defterhanece müstahdem vesaiti mahsusa marifetiyle icra edilmek üzere emvali emiriyei saire misillü nizamnamei mezkûrda mûnderiç sureti tahsilîye ve icraiyyeye tabi tutulmasının usul ittihazı ba tezkerei sâmiyeyi tevarihî muhtelifede iş'ar buyrulduğundan şu halde Hazinei Evkafa ait matlubatın tahsili hususunda mezkûr nizamname ahkâmına tabi tutulmak istenildiği takdirde vergi tahsildarları tavâit edilmeyerek memurini vakfiye canibinden muamelei takibiye ifa olunmak üzere salifülbeyan matlubatın sureti tahsilîye ve icraiyesinin nizamnamei mezkûr ahkâmına tevfik edilmesi hakkında istihsali müsaade kılınması bildirildiğinden bahisle iktizasının Şûrayı Devletçe tecemmülü lüzumu gösterilmiş ve suveni maruzanın icrası lüzumu Maliye ve Evkafı Hümayun Nezaretlerinin tezkerei cevabiyelerinde teyiden ve tasdikân dermeyan edilmiştir.

İcabi ledetteemmül gerek evkafı mazbuta ve gerek evkafı mülhaka musakkafat ve müstagalâtın icarat ve matlubatının emri tahsilinde düyumu emiriye hakkında kanunen icrası lâzım gelen kâffe muamelâta tevfiķa hareket edilmesi zaten mukarrer olup eğerci ahiren mevkiî icraya vaz'olunan Tahsilî Emval Nizamnamei cedidinde buna dair sarahat yoksa da icarat ve matlubatı evkaf tahsilâtı nizamnamei mezburede mûnderiç sureti tahsilîye ve icraiyyeye tabi tutulduğu halde tahsilâtın temin edilmiş olacağı cihetle nizamnamenin tahsilâtı mezkûreye teşmili muvafığı maslahat olacağı muhaberati vâkıadan müsteban olmasına mebnî sabıkı ve tapu bakayasına bahşolunan müsaade misillü vergi tahsildarları tavâit edilmeyerek memurini vakfiye canibinden muamelâtı tahsilîye ve takibiye ifa olunmak üzere Tahsilî emval Nizamnamei cedidi ahkâmının tahsilâtı mezbureye de teşmili münasip olacağından ol veçhile icrayı icabının Evkafı Hümayun Nezaretine emrû iş'arı ve Dahiliye ve Maliye Nezaretlerine tobligat icrası tezekkür kılındı. Olbapta emrû ferman hazreti menlebülemdir.

16 muharrem 1323 ve 10 mart 1321

Arz tezkeresi

Dahiliye Nezareti Celilesinin Şûrayı Devlete havale olunan tezkeresi üzerine Tanzimat Dairesinden tanzim ve leffen arz ve takdim kılınan

mazbatada gerek Evkafı mazbûta ve gerek evkafı mülhaka müsakkafat ve müstagalâtı icarat ve matlubatının tahsili ahiren mevkii icraya vaz'olunan Tahsili Emval Nizamnamesinde münderic sureti tahsiliye ve icraiyye tabi tutulduğu halde tahsilât temin edilmiş olacağı cihetle vergi tahsildarları tavsit edilmeyerek memurüni vakfiye canibinden muamelâtı tahsiliye ve takibiye şfa olunmak üzere mezkûr Tahsili Emval Nizamnamesi ahkâmının matlubata evkaf tahsilâtına teşmîli hususunun Evkafı Hümayun Nezareti Celilesine iş'ara ve Dahiliye ve Maliye Nezareti Celilelerine tebligat icrası lüzumu gösterilmiş olmakla olbapta her ne veçhile iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefsünuh ve sudur buyurulur ise mantuku celîli infaz edileceği beyaniyle.

22 muharrem 1323 ve 16 mart 1321

Iradei seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzim olup mevfufiyle manzuru âli buyurulan işbu tezkerei sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefmütaallik buyurulmuş olmakla olbapta.

17 safer 1323 ve 9 nisan 1321

No: 60 — Mmtaka Nizamnamesi

İşbu Nizamname kalâ ve istihkâmâtın dairei müdafaa dahilindeki emlâk ve arazinin sureti istimallerini tâyin ve tahdit eder.

Madde 1 — Elyevm mevcut bulunan veya ilerde inşa edilecek olan kalâ ve istihkâmâtın dairei müdafaa dahilindeki emlâk ve araziden şahabının sureti istifadeleri işbu nizamname ile tâyin ve tahdit edilmiştir. İstihkâmâtın bu bapta mevcut olan bilcümle mukarrerata ahkâmı münfessîhtir.

Madde 2 — Nizamnamede mezkûr (Kale) tâbirinden maksat usulü hazraya tevfiikan inşa edilmiş muhit merkeziler yani şehri muhit tahkimat ve (İstihkâmât) tâbirinin medlûlü ise gerek dahilde ve gerekse câhilde mevcut tabya ve bataryalar misillü müfrez inşaat olup elyevm askerlik noktaı nazarından hiç bir kıymet ve ehemmiyeti baiz olmıyan

tarzı atık hisar ve duvarlar işbu nizamname ahkâmından hariç tutularak bunlar hakkında teamülî kadimi veçhile ifayı muamele olunacaktır.

Madde 3 — Salifülbahis tahdidatın icrası için evvel emirde kâla ve istihkâmâtın etrafı birinci ve ikinci mıntaka namıyla iki mıntakaya taksim edilir.

Madde 4 — Mıntakaların eb'adı istihkâmâtın zaviyei haricelerinin hattı aslileri istikametinde ahz olunup şiyu sahra sırtı ve şiyu sahra yoksa hendek haricinin dış kenarı ve hendeğin ademi vücudu halinde mezkûr istihkâmâtın ateş hattı birinci mıntaka için mebdede ittihaz olunur.

Madde 5 — Birinci mıntaka: elyevm mevcut bulunan veya ileride inşa edilecek olan kılâ ve istihkâmâtın berveçhi balâ mebdeden itibaren hattı asliler istikametinde alınacak (600) metrelik buudların nihayet noktalarını vasleden hatların dairen mâdar teşkil ettikleri kıt'ayı arzidir.

Madde 6 — İkinci mıntaka: birinci mıntakanın hududundan itibaren keza hattı asliler istikametinde alınacak (2400) (1) metrelik buudların nihayet noktalarını vasleden hatlarla tahdit edilen kıt'ayı arzidir.

Madde 7 — Elyevm mevcut bulunan kıla ve istihkâmatta işbu nizamnamenin kabul ve neşrini mütaakıp ve ileride yeniden inşa edilecek kılâ ve istihkâmatta dahi inşaatı mukarrereye başlanır başlanmaz kale veya ademi vücudu halinde (2) mevki kumandanlığı marifeti ve memurini mahalliye ve ashabi emlâk ve arazi muavenetiyle mezkûr kale ve istihkâmâtı muhit olan birinci ve ikinci mıntakalar bittâyin mezkûr mıntakaların hududu arazi üzerinde (mıntaka taşları) tâbir olunan bir takım işaretleri sabite ile irae ve tahdit olunur. İste şu andan itibaren mezkûr mıntakalar dahilindeki arazi ve emlâkin sureti istimali işbu nizamname ahkâmına tabî bulunur.

Madde 8 — Mıntaka hudutlarının berveçhi mephus arazi üzerinde tâyin ve tahdidini mütaakıp kale veya mevki kumandanlığı tarafından bir mıntaka pîlânile bir de mıntaka defteri tertip ve tanzim olunur. Mıntaka plânı (1/12500) veya (1/25000) mikyasında âdi bir mevki haritası gibi tanzim olunarak mezkûr haritalarda bilhassa mıntakaları tahdit eden hütutun kıla ve istihkâmata nazaran olan istikamet ve mecafatı ve mıntaka taşlarının vaziyetiyle numaraları ve mıntakalar dahilindeki arazinin - meselâ: tarla, bağ, bahçe vesaire suretinde - veçhi

istimalleri ve emakinin hali bazıları (işaret ve elyazma matbuası vasıtasıyla) sureti vazihada irae kılınır. Mıntaka defteri mıntaka plânına nazaran yapılır. Ve berveçhi üti malûmatı mübtevidir:

1 - Ashabı emlâk ve arazinin esası

2 - Her iki mıntakada mevcut emakin, köprü, bend, hendek ve şimendifer güzengâhları ve taş ve kireç ocakları ve orman ve bahçe ve saire misillü bilcümle mevaddın cesamet ve ahvaline ve hangi tarihte vücuda getirildiklerine dair malûmat.

3 - Ledelicap icrası lâzımgelen tahribatın müstelzim olacağı miktar tazminat.

Madde 9 — Mıntaka plâniyle defterinin hâni tanziminde bilcümle memurini mahalliye malik oldukları harita ve plânlarını ve mevcut arazi ve emlâk defterleriyle bunların mesahat ve cins ve kıymetleri hakkındaki malûmatın kâffesini kale veya mevki kumandanına beyan ve ibraza ve bu baptaki evrak ve vesâiki bir ilmühaber mukabilinde iadeye ve bu suretle iraei teshilâta mecburdurlar.

Madde 10 — Mıntaka plâniyle mıntaka defteri münderecatı mezkûr plân ve defterin tanzimini mütaakıp mıntakalara tesadüf eden emlâk ve arazinin ait olduğu devairi belediye veya muhtarını vasıtasıyla ahaliye âdeti belde üzere üç ay müddetle neşir ve ilân olunup bu bapta vukubulacak itirazat ve şikâyetin müddeti mezkûre zarfında mesmu tutulacağı ilâveten beyan olunur.

Bu müddet zarfında ahali canibünden vukubulacak müsted'iyat ile verilecek şikâyetnameler zahirına tarihi vürutleriyle müsted'iyatın mezkûr mıntaka plân ve defteri münderecatına vukuf ve itala ile yapıldıkları devairi belediye veya heyeti muhtaran taraflarından işaret olunarak tetkikatı lâzime ifa ve muktazi cevaplar ita edilmek üzere kale veya mevki kumandanlığına ita olunur.

Berveçhi mephus kumandanlığın vereceği cevaplara kanaat etmiyerek tekrar müsted'iyatta bulunmak isteyenler mezkûr cevapların kâddilerine tebliği tarihinden itibaren nihayet 3 mah zarfında makâmı Vâlâyı Seraskeriye müracaatta muhtardurlar. Sâlifülbeyan müddetlerin inkızaından ve binaenaleyh şikâyat ve itirazatı vâkıya muktazi cevaplar verilerek tadilâtı lâzime icra edildikten sonra mıntaka plâni ve defteri artık kespi katıyet etmiş olacağı cihetle keyfiyat hisclâhân mütaallik olduğu devairi belediye ile muhtarına tebliğ olunur.

Madde 11 — Mıntaka plâniyle mıntaka defterinin berveçhi balâ kespi katıyet etmesinden itibaren mezkûr plân ve defterin mıntakalar dahilindeki emlak ve arazide vukubulacak her türlü tebeddülâta göre tadil ve tashihi mevki veya kale kumandanlığının cümlei vezâifindedir.

Madde 12 — 24 üncü madde ahkâmına riayet edilmek şartıyla bilcümle mıntakalar dahilinde berveçhi âti inşaat ve tebeddülâtın icrasına müsaade veya mümanaat kale veya mevki kumandanlığının iktidar ve salâhiyeti dahilindedir:

1 - Kireç ve taş ocakları tesisi, kum, kil ve buna mümasil mevaddın ihraciyle hufreler ve zemin tesviyesinin tebeddülünü mucip olacak surette taş ve toprak yığınları husule getirilmesi.

2 - Set ve hendlerle hendek misillü mevaniin ve su yollarının ve miyahı cariyenin tebeddülü tesviyesini mucip olacak tertibatı smaiyenin ve bilümum su değirmenleri veya savak vesaire gibi suya mütaallik her nevi inşaatın ve yol, hututu hadîdiye ve şoselerin yeniden inşa ve yahut mevcutlarının tebdil ve tağyiri

3 - Ağaçlık ve fidanlıklar ile ormanların yeniden yetiştirilmesi

4 - Minare, çan kulesiyle bunlara mümasil kule tarzında yüksek inşaatın yeniden tesisi veya mevcutlarının tezyidi.

Berveçhi balâ tadat olunan inşaat ve tebeddülât istihkâmâtın tesir ateşine muzir bir hail teşkil etmediği ve kale ve istihkâm hendeklerinde bulunan suyun tesviyesince dai mazarrat bir tesir göstermediği ve mezkûr hendeklerle irtibatta bulunan kanallar veya miyahı cariyeler umklarınca hiç bir tebeddülâtı bâdi olmadığı ve su taşırılması tertibatına halel getirmediği ve kale ve istihkâmın dahiline evvelce görülen miktardan fazla bir nezareti haiz olacak surette inşa kılınmadıkları halde bunların icraları menedilemez.

Madde 13 — İkinci mıntaka dahilinde âtideki inşaat katiyen müsaade olunmaz :

1 - İrtifat zemin tesviyesinden otuz santimetreyi tecavüz etmemek şartıyla yapılacak temel ve ocaklardan maada bilcümle kâgir inşaat ve tamirata.

2 - Her nevi kemerli inşaat ile bodrum katları üzerlerinin demir ve kâgir inşaatla setrine.

3 - Daimî olarak tesis olunacak tuğla ve kireç ocaklarıyla fabrika veya sanayii muhtelifeye ait büyükçe ocaklara.

Mezkûr mntakada âtideki inşaatın icrası ise kale veya mevki kumandanlığının inzımanı reyine vabestedir :

1 - Yeniden mezarlık mahalli tayıni

2 - Kabirlerin (elli santimetreden) yüksek olarak tesisi ve mezar taş veya sütunları irtifaında (elli santimetreden) fazla yapılacak aksamının suhani taştan mamul bulunduğuna göre (on beş santimetreden) ve demirden yapıldığına göre (iki santimetreden) ziyade olarak inşası

3 - İcrasına berveçhi balâ katiyen müsaade olunmıyanların gayri inşaatın vücuda getirilmesi.

Bununla beraber irtifaları (on üç metreyi) temelleriyle ocak mahalleri misillü kâgir aksama (otuz santimetreyi) ve bacaları da (yirmi metreyi) tecavüz etmemek ve bodrum katlarının üzerleri ahşap kirişlemeleriyle setredilmek şartıyla cümle aksama ahşap veya suhuletle kabili tahrip olduğu bir heyeti askeriye tarafından tasdik olunan demir veyahut suhani (on beş santimetreden) fazla bulunmıyan dalma duvarlı inşaatın mümaanaat olunamaz.

Madde 14 — Birinci mntaka dahilinde âtideki inşaatın katiyen müsaade olunmaz :

1 - Berveçhi mephus ikinci mntakada icrasına müsaade olunmıyan bilcümle inşaatın (mahaza kâgir temeller irtifaının zemin tesviyesini «15 santimetreden» ziyade tecavüz etmemesi lâzımdır)

2 - Sathı yirmi metre murabbaından dun olan ve inşasına lüzumu kati görülen ahşap bekçi kulübeleri müstesna olmak üzere ikamete mahsus her nevi inşaatın.

3 - Ahşap veya suhuletle kabili tahrip olduğu bir heyeti askeriye tarafından tasdik olunan ve demirden maada malzeme ile yapılacak olan bilcümle inşaatın, kâgir mahzen, bodrum ve ocaklara ve ağaç, kamaş, saman, muşamba, çinko ve arduvazın gayri malzeme ile mestur damlara ve inşaat irtifaının (yedi metreyi) tecavüz etmesine.

4 - Lokomobillerin yani müteharrik buharlı makinelerin sür'atle tebdili mevkileri mümkün olamayacak surette vaz ve tespitlerine.

5 - Zemin tesviyesinin (elli santimetre) fevkındaki aksama, (30 santimetreden) sehın olan kâgir veya (üç santimetreden) kalın demir sütunlar ve parmaklıklara.

6 - Yeşeren dal ve çalılıklarla çit teşkiline, mezkûr mntakada âti-deki inşaatın icrası ise kale veya mevki kumandanının inzâmâtı reyine vabestedir :

1 - Yeniden mezarlık mahalli tâyini.

2 - Kabirlerin (elli santimetreden) yüksek olarak tesisi ve mezar taş veya sütunları irtifainin (elli santimetreden) fazla yapılacak ak-samı suhaninin taştan imal olunacağına göre (on beş santimetreden) ve demirden yapılacağına göre (iki santimetreden) ziyade olarak inşası,

3 - Ahşap yel değirmenleri (bunların istihkâmattan «üç yüz metre» veya daha ziyade bir mesafede inşa edileceklerine mümanaat olunmaz)

4 - Berveçhi meşruh inşasına müsaade olunmayanlardan gayri in-şaat ile suhuletle bertaraf edilmesi kabil tahta perde ve demir parmak-lıkların ve çeşme ve kuyuların tesisi.

Madde 15 — Birinci ve ikinci mntakada inşa olunacak mebaninin cepheleri müsadif oldukları şose ve baddeler ile taayyün etmediği tak-dirdir mezkûr cehbatın istihkâmate nazaran tâyini vaziyet ve istikameti kale veya mevki kumandanlığına aittir.

Madde 16 — Birinci ve ikinci mntakalar dahilinde ticaret ve sa-nayie mütaallik eşya ve edevatın vaz'ına mahsus gerek üstü açık ve gerekse kapalı baraka tarzında depolar vücuda getirilmesi kale veya mevki kumandanlığının müsaadesine vabestedir. Mamafih istihkâmattan yirmi beş metre ve daha uzak mesafede açıkta yığılacak veya istif edi-lecek mevaddı muhtelif yığınlarının âtide tadad olunan irtifaatı tecavüz etmiyenlerine mümanaat edilmez :

1 - Mevaddı gayri müstaile ile maden ve kok kömürü ve buna mü-masıl mevad için birinci mntaka dahilinde bir buçuk metre ikinci mntakada ise «iki metre irtifaatı»

2 - Turp ve tezek ve âdi kömür için mezkûr mntakalarda «üç metre» irtifaatı,

3 - Odun ve kereste gibi mevaddı haşebiye için birinci mntakada «dört metre», ikinci mntakada ise «beş metre» irtifaatı.

İrtifaları berveçhi mâruz beyan olunan mekadirin fevkında olarak yapılacak yığınlar için mevki veya kale kumandanlığının müsaadesini istihsal şarttır.

Madde 17 — Birinci ve ikinci mntakalarda icrasına müsaade olu-nan inşaatı mahsus malzemenin ve hafriyatı vâkranın teşkil ettikleri yığı-nlar misillü zeminin tesviyei tabiyesince vukua getirilecek muvakkat

tağyirat da mevki veya kale kumandanlığına yalnız beyanı malûmat ile iktifa olunur. Ancak tağyiratı mezkûreyi mucip olan esbabın zamanı izalesinin tayıni mezkûr kumandanlığa aittir. Maahaza gübre ve süprüntü yığınlarının teşkilinde kumandanlığın müsaadesini istihsal şarttır.

Madde 18 — Mali inhidam olmayan veyahut daha hafif bir tarzı inşaaya ifrağı mukarrer olan mevcut binalar balâdaki maddelerde mezkûr mukarrerat ahkâmına muhalif dahi bulunsalar, yirmi sekizinci madde ahkâmı mer'iyülicra olmak şartıyla - ipka edilirler. Ve icabında eski tarz ve inşa ve cesametlerini muhafaza etmek üzere yalnız kumandanlığa beyanı malûmat edilerek tamirleri de icra olunur. Ve bu esnada ebatça bir tezeyüt vukua getirilecek ise kumandanlığın müsaadesini istihsal elzemdir.

Madde 19 — İcraatı mahalliye gerek mntakaların vüs'atince ve gerekse balâdaki mevaddı kanuniye ahkâmınca bazı istisnaatı müstelzim olduğu takdirde istisnaatı mezkûrenin kabulüyle yalnız mevkî mezkûra ait bu baptaki tadilâtın icrası Makamı Seraskerî İstihkâm ve İnşaat Dairesince verilecek karar üzerine ledelistizan iradei seniyei cenabı hilâfetpenahinin şerefsuduruna mütevakkıftır.

Madde 20 — 12 noi ve mütaakıbı maddelerde beyan olunduğu üzere icrasına müsaade veya mümanaat olunan kale veya mevki kumandanlığının iktidar ve salâhiyeti dahilinde bulunan inşaat ve tebeddülâta mübaşerette ahabı tarafından mezkûr kumandanlıktan ba istidaname istihsalı müsaade lâzımdır.

Madde 21 — Mezkûr müstedyat memurini belediye veya heyeti muhtaran vasıtasıyla kale veya mevki kumandanlığına takdim ve icra kılınacak inşaatın nüshateyn plân ve eşkâli ayrıca raprt ve leffolunur. Kumandanlık tarafından da evrakı notaya bade tetkik bu baptaki müta-lâat istidanamenin zahrına ve icrası muhtazı tadilât dahi mezkûr plân ve eşkâl üzerine tahrir ve işaret olunarak mezkûr istidaname ile plân ve eşkâli birer nüshaları ahabına liecliliade memurini mumaileyhime irsal kılınır.

Madde 22 — Berveçhi mephus kumandanlık tarafından ahabı istidaya verilecek ecvibe ve müsaadat ol derece sarih ve işbu kanunnamenin mevaddı mevzua ve müteallikası ahkâmına ol suretle muvafık ve mutabak olmalıdır ki ahabı emlak veya ahlâfı gerekse inşaat ve gerekse ambar, depo ve fabrika misillü tesisatta ahkâmı mezkûreden inhirafa vesile bulamasınlar.

Men'i iorası işbu kanunnamede tecviz olunmıyan hususata mütaallik müsaadatin bir takım şeraite rapı ve taliki suretiyle müşkülât ıkaı caiz olmadığı gibi müstediyatin kısmen veyahut kâmilen ademi kabulü zımında esbabı reddiyenin sarahaten beyanı muktazidir.

Madde 23 — Herhangi bir husus hakkında istihsal olunan ruhsat ve müsaadeden iki sene zarfında istifade edilmediği takdirde hükmü münfesih addolunur.

Madde 24 — Kılâ ve istihkâmatın alehtlak kurp ve civarında şose, su bendi, demiryolu ve maden ocakları misillü müessesatı cesimenin yeniden inşaları halinde evvelemirde tesisatı mezkûrenin kılâ ve istihkâmâtı mevcude kıymeti tedafüiyelerine irası nakise edip etmediklerinin Erkânı Harbiye Umumiye Dairesince lieclittetik bu bapta ihzar olunan projeler Makamı Seraskeriye tevdi kalınır. Ve neticei mukarerrat bilâ tehhür devairi aidesine bildirilmekle berzber mezkûr kale veya mevki kumandanlığına tebliği keyfiyet olunur.

Madde 25 — Kanunen muayyen olan müsaadenin hilâfında veyahut kumandanlık tarafından kabul ve tasdik kılınan plânın haricinde bir inşaat veyahut tamirata teşebbüs eden ve kumandanlıktan müsaade istihsaline hacet olmayarak icra ve inşası yalnız makamı mezkûra beyanı malûmatla mümkün olabilen hususatta hükmü kanuna ademi riayet eden ashabı emlâk ve arazi ile bunları icra eden mimar veya kalfalar hükümeti mahalliye tarafından kanunen cezalandırılır.

Kumandanlığın hüküm ve karariyle usulü dairesinde tatil olunan inşaatın yine kumandanı mumaileyh tarafından üç mahtan dun olmamak şartıyla tâyin olunacak mehil zarfında hedmine ashabı davet ve icbar edilir. Ashabının taannüdü ile verilen kararı icra etmesi halinde ise masrafı yine sahibine ait olmak üzere mezkûr binanın hacmi hükümeti mahalliyeye aittir.

Ashabı emlâkin kumandanlığın vereceği karar ve hükme ademi kanaatle (madde 10) mucibince Makamı Seraskeriye müracaatları halinde ise balâda mezkûr mühletin makamı müşarünileyhten cevap vüruduna değin temdidü lâzimedendir.

Madde 26 — Mintakalar dahilindeki bircümle inşaat ile mevcut mebanı ve müessesat ve arazinin sureti istimalinin ahkâmı kanuniye dairesinde iora edildiğini teftiş, kale veya mevki kumandanlığının cümlei vezaifindedir.

Mezkûr teftişat kale veya mevki kumandanlığı maiyeti memurinin biriyle refakatine tâyin olunacak mahallî zabıta memuru, belediye ve heyeti ihtiyariyeden diğer bir âzadan mürekkep bir heyet tarafından vakti zuhur ile gurubu şems arasında geçecek zaman zarfında icra olunur. İcabında ve lâakal senede bir defa kale veya mevki kumandanının balâda mezkûr heyetiyle beraber tekml mıntakaları bizzat devri teftiş etmesi muktazidir.

Madde 27 — Mevcut veya ileride inşa edilecek olan kılâ ve istihkâmâtın dairei müdafaası dahilinde bulunan berveçhi balâ birinci ve ikinci mıntakalardaki emlâk ve arazinin tahdidî istimalinden dolayı vukuu melhuz tenezzül kıymetine karşı ahabuna hiç bir tazminat verilmaz.

Madde 28 — Hengâmı seferberide kale veya mevki kumandanları kılâ ve istihkâmâtın dairei müdafaaları dahilinde vâkı inşaat ve müessesatın hedim ve tahrîbi, eşcar ve sairinin kat'ı ve ref'i, ziraat ve umuru sinayeye müteallik hususatın tatili misillü istihzaratı iptidaiyeye ancak icraatı mephusonin zaman ve sureti vukuunu hükümeti mahalliyeye marifetiyle ahaliye neşir ve ilân ile bedi ederler. Bu halde mıntakalar dahilinde bulunan emlâk ve arazi mutasarrıfları kumandanlık tarafından berveçhi balâ neşir ve ilân edilen evamir ve tekâlifi tamamen icraya mecburdurlar.

Madde 29 — (Madde 28) deki tahribatın hâis olacağı tazminatın mıntaka defterinde münderiç mekadirini evvelemirde kumandanlığın maiyeti zâbitanından biriyle memurini belediye ve heyeti ihtiyariyeden ve erbabı vukuf ve hibreden birer âzadan mürekkep bir heyet vasıtasıyla ahabı emlâk ve arazi hazır buldukları halde mevcut mebani ve sairinin hali hazırlarına göre tashih ve tasdik ettirtmek seferberliğe bedi hengâmında kale veya mevki kumandanlığına mürettep vezaif cümlesindedir.

Madde 30 — (Madde 28) de gösterilen tahribatın müstelzim olacağı tazminatın miktarı berveçhi balâ takdir ve tashih edildikten sonra Makâmı Âli Seraskeriye inha ve muhaberenin hitamından itibaren altı mah zarfında miktarı tazminat mahallî kumandanlığı tarafından ahabı emlâke tesviye ve ita olunur. Ve alınacak makbuz senetleri devairi belediye ile hükümeti mahalliyeye tasdik ettirilerek dairei askeriyeye gönderilir.

*Cepanelikleri muhit olan arazinin tahdidi istimalini
mü'ir zeyil*

1 — Cepanelikleri muhit olan arazinin sureti tahdidi derunlarına barut veya fişek vaz'olunacağına göre icra olunur.

2 — Barut muhafazasına tahsis kılınan cepaneliklerin muhafazaları için mezkûr cepanelikler etrafında bulunan muhafaza sütrelerinden itibaren (250) metre arzında bulunan ve cepaneliği muhit olan emniyet mıntakası dahilinde hiç bir türlü inşaata ve ziraat ve hirasete müsaade olunmayacağı gibi mıntakai mezkûrede şimendiferler ve umumî şoseler dahi bulunmamalıdır. Aynı mıntaka dahilinde ateşli tüfekle saydı şikâra ve ağaçların neşvünümasına ve araziyi temizlemek için çalı ve çırpı ve saire ihrakına müsaade katiyen caiz değildir.

3 — Fişek muhafazasına tahsis kılınan cepanelikler etrafında terkolunacak salifülbeyan emniyet mıntakasının arzı (100) metreye kadar tenzil edilebilir.

4 — Bilümum cepanelikler bilmeceburiye ormanların kurp veya dahilinde inşa edilecekler ise mezkûr cepaneliklerin etrafında ve beden duvarından itibaren dairen mâdar barut veyahut fişek vaz'olunacağına nazaran yüz ilâ yüz elli metrelik bir mesafe dahilinde bulunan ağaçların zemini tesviyesinde kat'ı ve bu suretle vücuda getirilen orman hududuna iki metre arzında bir hendek hafri ve mezkûr hendegın ağaç köklerinden ve otlardan daimî surette tathiri muktazidir.

5 — Barut vaz'ına mahsus cepanelikler etrafındaki salifülbeyan emniyet mıntakasının haricinde ve mezkûr cepaneliklerden (800) metre dahilinde hiç bir bina inşa olunmayacaktır. Yalnız ziraat ve hirasete müsaade olunacaktır.

6 — Eğer biribiri kurbunda bir kaç barut mağazaları inşa edilecek ise birinde zuhura gelecek kazanın diğerlerine sirayet ve irası mazarrat eyleyememesi için mezkûr mağazalar yekdiğerlerinden ve etrafta bulunan sütrelenden itibaren lâakaal (120) metrelik bir mesafe ile tefrik olunurlar. Bir mevkiide mütaaddit fişek mağazaları inşa edildiği halde yirmi beşer metre aralık ve mesafe ile tertip ve inşa kılınpı ahvali istisnaiyede bu aralık ve mesafe (15) metreye tenzil olunabilir. Eğer işbu fişek cepanelikleri barut mağazalarının kurbu civarında inşa kılınacaklar ise aralarında mevcut bulunan mesafe lâakaal (50) metre olmalıdır.

7 — İşbu zeyil nizamname ahkâmının makabline sümülü olmayıp ancak mevkii tatbik ve icraya vaz'ından sonra inşa kılmacak cepaneliklere tatbik olunur.

22 safer 1323 ve 14 nisan 1321

No: 61 — Rum eşkıyasının Rumeli Vilâyatı Şahanesi mahakimi fevkalâdesinde icrayı muhakemeleri hakkında iradei seniye

Filorina kazasının Belkamen karyesine vürut eden Rum eşkıyasıyla asakiri şahane beyninde vukubulan müsademede ele geçirilmiş olan eşkıyanın asayişî memleketi ihlâl eür'et eden eşirradan olmalarıyla mahkemei fevkalâdede icrayı muhakemeleri hakkında Müfettiş Paşa Hazretlerinden varit olan telgrafnâmenin takdimiyle ve Rum çeteleri efradının sureti muhakemesi hakkında evvelce takdim olunan tezkerei sâmiyei sadaretpenahilerinde arzolunduğu üzere hududu tecavüz eden Rum eşkıyasının maksat ve hareketleri müdafaai nefis suretinden çıkarak asakiri şahaneye dahi silâh istimal ve asayişî memleketi ihlâl ettikleri takdirde onların da Bulgar eşkıyası gibi mahkemei fevkalâdede icrayı muhakemeleri kaidei ittirat ve müsavata ve icabî hal ve maslahata muvafık olacağı ve o kabilden oldukları anlaşılın işbu çete efradının da mahkemei fevkalâdeye tevdiî münasip görüldüğü beyaniyle istizâmı havi ziveri destî tâzim olan 25 safer 1323 tarihli tezkerei hususiyei sadaretpenahileri manzuru âli olarak mucibince ifayı muktezası hususuna iradei seniyei cenabî hilâfetpenahî şerefsudur buyurulmuş olmakla olbapta.

25 safer 1323 ve 17 nisan 1321

No: 62 — 1320 senesi nihâyetine kadar olan dünyunun tevsiyesi için tahvilât ihracı ve memurîn maaşatından vergiyi şahsi alınması maddelerinden sarfınazar olunması hakkında iradei seniye

Meclisi Vükelâ Mazbatası

Bin üç yüz yirmi bir senesi maliyesi için Maliye Nezaretinden tanzim ve Maliye Komisyonu Âlîsınca tetkik edilen muvazenei umumiye

defterleriyle Nezareti Müşarünleyhanın takriri ve Komisyonu Âlinin mazbatasını evrakı müteferria ile heyeti bendegânemizde bilmütalâa tetkikatı muktaziye icra olunmuş olduğu misillü ahiren ba iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi Serasker Paşanın Riyasetinde Maliye ve Evkaf Hümayun ve Ticaret ve Nafia Nazırları Paşalardan mürekkep olarak müteşekkil komisyonda dahi icra olunan tetkikat ve müzakeratın netayicini havi kaleme alınan mazbata ve hulâsai hesabiye meyanei âbidanemizde kiraat ve mütalâa olundu, zikrolunan mazbatada masarifi umumiyenin senesi içinde varidatı umumiyeden vukubulan tahsilâta nispetle beş milyon üç yüz bin lira açığı görünmesiyle husulü tevazüne medar olmak için tezyidi varidata dair Maliye Komisyonu Âlisi mazbatasında irat olunan mütalâattan birincisi gümrük tarifelerine mütalâatlık mukarreratın bir taraftan takibi ve varidatı rüsumiyece vukubulmakta olan zayıtı mühimmeye nihayet verecek tedabiri esasiye ve ciddiyenin kararlaştırılarak mevkii tatbika vaz'ı zımnında bir komisyon teşkili ve yüzde üç zammın bu seneden itibaren ahzı istifası esbabının istihsalı ve buna mukabil muvazeneye altı yüz bin lira ilâvesi maddesi olup ahiren ba iradei seniyei hazreti padişahi Rûsumat Emîni Paşanın Riyasetinde teşkil olunan komisyonun bu baptaki icraatının takibi lâzimedendiği gibi senesi haliyenin bir ayı geçip mevkii tatbika vaz'edilinceye kadar bir müddet daha geçeceğinden bu müddet için Komisyonu Âlice tahmin olunan mebalîğden yüz bin liranın tenziliyle bütçeye bu sene için beş yüz bin lira ilâvesi ve Hariciye Nazırı Paşa tarafından verilen malûmata göre mezkûr yüzde üç zammın icrasına Devletlerce muvafakat olunup fakat icraatı Maadin ve Tahvil Nizamnamelerinin tadiline talik edilmekte idüğü anlaşıldığından ve vakit geçtikçe zammı mezkûrun kısmen ve belki tamamen zayı olması muhtemel bulunduğundan mezkûr nizamnamelerin serian icrayı tadilâtiyle zammı mezkûrun mevkii tatbika vaz'ı için Hariciye Nezaretince takibat icrası ve ikincisi orman ve maadin varidatının tezyidi tedabirinin mütalâası için bir komisyon teşkili hususu olup vâkıa düveli sairece orman ve maadin varidatından pek çok istifade bulunduğu halde Memaliki Şahannede orman ve maadinin cesamet ve kesretine nispeten varidat pek cüz'î olduğundan ormanlarda fabrikalar ihdası ve sevhile yollar küşadiyle evvel beevvel en yakın yerlerden başlanılarak tedricen dekovil hatları tesisleriyle orman ve maden nakliyat ve ihracatının teshili ve sair devletlerde cari olan usulü idare ve istifadenin tesisleriyle işbu menabii varidattan bihakkın istifade olunması esbabının mütalâası ve kısım kısım orman-

ların ve açılacak yolların birer krokisinin tanzimiyle mevkii icraya vaz'ı için icabeden mütalâatın bildirilmesi zımında erbabı vukuf ve malûmattan mürekkep bir komisyon teşkili ve üçüncüsü telgraf varidatının tezyidile muvaredatı ticariyenin teshil ve temini için bir komisyon teşkili ve resmî telgraf muamelâtının mevaddı müstaceleye hasriyle telgraf hatlarının tezyidi dahi Komisyonu Âlînin cümlei mütalâatından bulunmakla bizde dahi o maksadın husulüne hizmet edecek tedabirin mütalâası için kezalik erbabı vukuf ve ihtisastan bir komisyon teşkili ve dördüncüsü umuru nafıanın tevsiî için bedelâtı nakdiyenin umuru nafıaya hasrı maddesi olup turuk ve meabirin tanzim ve teksiri askerlik ve ticaret noktaî nazarlarınca pek ziyade şayanı dikkat olduğundan bedelâtı mezkûrenin ciheti uhraya sarfolunmamak üzere tamamen mevuzialehine hasrı ve bunun tanzim ve temini cibayeti hususunun biletraf mütalâası zımında Ticaret ve Nafia Nezaretine tebliğat icrası ve beşincisi memleketin ithalât ve ihracatına ait teşebbüsât ile sair tedabiri iktisadiye hakkında bir nizamname kaleme alınması hususu olup bunun için dahi bir komisyon teşkili ve altıncısı inhisaratı hamse müzakeratına bir netice verilmesi hususu olup inhisaratı mezkûreden Devletin istifade edeceği bedihî olmasıyla buna mani olan esbabın izalesi hususunun Hariciye Nezaretine havalesi ve tenkisi masarifata ait mütalâata gelince bunun birincisi mubayaatı umûmiyenin tevhibi maddesi olup bu husus hakkında Komisyonu Âlice başkaca tanzim olunan mazbata üzerine müsaadei seniyei hazreti padişahi şayan buyurularak komisyonun reis ve âzası intihap ve tâyin kılınmış ve yalnız sermayei iptidainin henüz telbie olunamamasından dolayı icraatına bağlanılamayıp bundan bir milyon lira tasarruf husulü tahmin olunmuş ise de muayyenat ve melbusat esmanının teminü tesviyesi halinde daha ziyade tasarruf husulü derkâr olmasıyla devairi askeriye ve mülkiyeye ait bilcümle mubayaat esmanı olarak dakili bütçe olan mebalighden yüzde yirmisinin şimdiden tenziliyle bundan fazla daha ne kadar tasarruf husulü mümkün olabilirse buna ihtimam olunmasının komisyona tebliği ikincisi devairi merkeziyece muamelâtın ihtiyaç ve ihtizasına göre vezâifi daim ve asliyeyi ifa edecek memuriyetler ile ilerde mümkün olduğu zaman lâğvı caiz olabilecek memuriyetler tâyin ve tefrik ve devairde bulunan meclis âzalıkları bir haddi nizâmî ile tahdit edilerek her daireden biri ipkası icabeden diğeri açıldığında lâğvı lâzım gelen memuriyetlere mahsus olmak üzere şimdiden iki defter talep edilmesi ve bunlar tetkik ve tasdik olunduktan sonra birer nüshası

Babiâli ve Hazine ve dairelerinde bulundurulacak bin üç yüz yirmi bir senesinden itibaren ikinci kısım memuriyetlerden ve haddi nizamiye ininciye kadar meclis âzalıklarından münhal olacak maballere âharı tâyin edilmeyip maaşlarının Hazine mände edilmesi ve bu defterlerin tanzimine değin gerek merkez gerek taşrada memurinden münhal ve tebeddül vukubuldukça bunlardan ilgası icabedenlerin maaşları tamamen ve etmiyenlerin tadilen tasarruf edilmesi hususu olup bu suret iktizaya hale muvafak olduğu gibi devairi askeriyeye merkez ve orduyu hümayunlarında hali hazırda umum nizamiye ve redif erkân ve ümera ve zâbitanının tayin bedellerinin ve Tophane Bahriye zâbitanının dahi umumen tayin ve yem bedelâtınan mevkilerine göre merkezce bilhesap tâyin ve tebliğ edilecek fiat üzerinden tediyeye kılınması ve nizamiye ve redif taburları ve topçu alayları ve bahriye masarifi müteferrikalarının vesaiti mevcudei nakliyelerine göre kezalik Dairei Askeriye Mubasebat Dairesince ve dairei aidelerince hesap ve tâyin olunacak mekadîr mucibince verilmesi ve mülâzımdan alay eminine kadar berri ve bahri zâbitan elbise bedellerinin dahi fabrikai hümayunlarca imal olunan çuha fiatiyle tâyin olunması cihetlerinin de devairi askeriyeye havalesi ve üçüncüsü badezin gerek merkez gerek vilâyati şahanede muvazenei umumiyeye haricinde fevkalâde bir masraf zuhur ederse bunun karşılığı dahi gerek bilvasıta gerek bilâvasıta istifa edilmekte olan varidata sureti fevkalâdede bir zammı muvakkat icrası suretiyle yahut istikraz tarikiyle evvele mirde tedarik ve temin edilerek bütçede muharrer varidata herhalde tecavüz edilmemesi lüzumunu mutatammın olup her sene bütçesinde muharrer varidat o sene için tahmin olunan ve bütçeye ithal kılınan masarifin karşılığı olduğu cihetle bu varidattan bütçe haricinde zuhur edecek masarife para sarfı bütçeyi ihlâl ve tediyatı duçarı işkâl edeceği derkâr ve binacnaleyh masarifi fevkalâdenin bütçeye tahmilindeki mazaratı maddiye ve maneviye aşıkâr bulunduğundan gerek merkez gerek taşrada muvazenei umumiyeye haricinde fevkalâde bir masraf zuhurunda evvele mirde karşılığının tedarik ve tâyini lâzım geleceği gibi bütçe haricinde karşılıksız alelâde masraf zuhurunda dahi kezalik evvele mirde karşılığının tâyiniyle bütçede muharrer varidata tecavüz edilmemesi maddesi olup bu madde bütçenin mahfuziyet ahkâmı için en ziyade şayanı itina kavaidi esasiyeden olmakla her tarafça aleddevam mer'iyetine itina olunması hakkında devaire tebligatı katiye icrası muktazi olduğu gibi tanzim ve icraları muamelâta ait tedabirden birincisi âşarın makturiyete raptiyle arazi

üzerine taksimi için Rumeli'de icra edilmekte olan tecrübenin Anadolu cihetindeki vilâyatı sahihiyenin bir kaçında da bu seneden itibaren mevkii icraya vaz'ıyla badehu sür'ati mümkün ile tamimi hususu olup bu hususa ait olmak üzere Komisyonu Âlioc tanzim ve takdim kılınan mazbatada Rumeli vilâyatında tecrübe olunan üsulün bu seneden itibaren bedeli ihaleye mütezzimlerin masarif ve temettüatı mukabilinde yüzde on beş zammıyla vilâyatı sahihiyede ve şimendifer güzergâhı ve ticaretgâh olan mahallerin merkez kazalarında mevkii tecrübe ve tatbika vaz'ı ve bu usulün tamimi teyessür edinciye kadar ihale muamefâtinin ikmali nevakısı zımında bir kaç senedenberi Bahiâli ile Maliye Nezareti beyninde bitmuhabere tanzimi ve Şûrayı Devletçe tetkik ve tasvip edilen tadilat lâyihasının bu seneden itibaren icrası ve bir de eylevm mahsulüm yüzde on buçuğu üşür namıyla Hazinei Celileye ve yüzde bir buçuğu hissei menafi ve maarif namına Ziraat Bankalarına ve mezkûr yüzde on buçuğun yüzde altısı dahi Teçhizatı Askeriye Nezaretine ait olmak üzere yüzde on iki altmış üç kesir istifa kılınmakta olup hususu mezkûrun tevliidi kusurat eylemesinden ve zürraın bu kadar ince hesaba akılları ermemesinden dolayı mültézimler birçok yerlerde zürradan haddi muayyeninden ziyade hisse almakta olduklarından mahsulâtı arziyeden zürraın ifraz ve ita edeceği kısmın mutedil bir zamla basit bir hale ifrağı için menafi ve maarif hisseleriyle teçhizat aidatı badema beyneddevair muhasebe ve mukaseme olunmak üzere yedi buçukta bir alınması ve bu hesapça şimdikine nispetle yüzde yetmiş santim yani yüz kurusluk mahsulde yirmi sekiz para fazla alınmak lâzungelip şimdiki nispetin tatbikatı ameliyesine nispeten sühulet ve mazbutiyet husuliyle beraber takriben senevi iki yüz elli bin lira kadar bir meblâğın Hazineye ircaını istilzam edeceği gösterilmiş ve bu suret muvafık görülmüş olup ancak Rumeli vilâyatındaki tecrübe bedeli ihaleye yüzde on zammıyla icra edildiği cihetle Anadolu vilâyatında dahi icra kılınacak tecrübenin bedeli ihaleye yüzde on zammıyla merkez kazalarında icrası ve mezkûr tadilat lâyihasının bu seneden itibaren mevkii icraya vaz'ı ve hususu ve aidatı mezkûre beyneddevair muhasebe ve kemafissabık mukaseme olunmak üzere ağarın mahsulâtı arziyeden yedi buçukta bir nispetinde alınması ve ikincisi hesabın her sene bakayayı umumiyeden iki milyon lira kadar tahsilât ve düyunu müdevvereye dört milyon lira kadar tediyat vukubularak bu da en ziyade bütçeye tesir ve idareyi iştikâl etmekte olduğundan yeni sene malının düyunu sabıka tesiratından muhafazası zımında bakayadan tahsil edilecek iki milyon liradan

yedi yüz bin lirasının bin üç yüz yirmi senesi gayetine kadar teraküm eden düyuna karşılık ittihazıyla maaşatı müterakime ve saire gibi tasfiye olunacak düyuna verilmek üzere kur'alı ve ikramiyeli üç milyon liralık dahili tahvilât ihraç olunarak üç yüz bin lirasının tahvilâtı mezkûre resülmal ve ikramiyeli seneviyesine dört yüz bin lirasının da nakten tesviyesi iktiza eden düyuna bir nispeti muayyene dairesinde ifa ve bakaya tahsilâtının üst tarafı olan bir milyon üç yüz bin liranın yeni sene varidatına ilâvesi ve tahvilâtın sureti tertibiyle düyun tediyatının tâyini nevi ve nispeti cihetinin Maliye Nezaretine havalesi hususu olup vâkıa muvazenei umumiyenin temini mahfuziyet ve meriyeti için en ziyade nazarı itibar ve itinaya alınacak cihet sinini sabıka düyununun yeni sene varidatına karıştırılmaksızın tediyatı temin ve bir sureti salımeğe raptedilmedikçe yeni sene bütçesi tesirâtı vâkıasından kurtulamıyacağı müsellemattan bulunmuş ve eğerci Komisyonu Âlice bakaya tahsilâtından yedi yüz bin liranın düyunu sabıkaya tahsisıyla bir milyon üç yüz bin liranın yeni sene varidatına zammı tasavvur olunmuş ise de bunun nakit kısmından üç yüz bu kadar bin lirası şimdiden merkezce tahakkuk ederek derdesti tesviye bulunduğu cihetle salıfüzzikir yedi yüz bin lira kifayet edemeyeceğinden bakayadan tahsil kılınacak iki milyon lirasının âtide arz ve beyan olunacak surette düyunu sabıkaya tahsis olunmak üzere bir milyon lirasının salı hal bütçesine ilâvesi ve Komisyonu Âlinin cümlei mukarreratından birisi de mileli gayri müslimeden elyevm alınmakta olan bedelâtı askeriyeye yüz otuz beş kişiye beş bin kuruş hesabıyla matruh ve bundan bir şahsa isabet eden miktar otuz yedi kuruş bir buçuk paradan ibaret ve bu hisse ahali müslimeden hizmeti askeriyeyi ifa etmek istemiyenlerin vermekte oldukları bedelâtı nakdiyenin faizi basitine bile gayri muadil ve benaberin ahali gayri müslimenin bedelâtı hazırai askeriyesi ahali müslimenin verdikleri bedelâta nispetle bir kaç misli zamma mütahammil olduğundan tarhi tekâlifte sunufu tebaa beyinde gözetilmesi elzem olan kaidei müsavat-icabınca bu nispetsizliğin tedricen izalesi zammında şimdilik her şahıstan alınmakta olan otuz yedi kuruş bir buçuk paranın elli kuruşa iblâğı halinde bundan üç yüz elli bin liraya kadar bir zamime varidat hasıl olacağı hususu olup ahali müslime hakkında mer'i olan mükellefiyeti hazırai askeriyeye nispetle pek mutedil görünen zammı mezkûrun bu seneden itibaren icrası muvafıkı hal ve maslahat görüldüğünden ahiren mevkii tatbıkına vaz'olunan nizamı mahsusuna tevfikan mahalli hükümetlerince üç yüz yirmi bir senesi tevzi defterlerinin

o hesap ile tanzim ve tekâlifî saire ile beraber tahsil edilmesi hususunun Maliye Nezaretine tevdiî ve balâda gösterilen mebalîge ilâveten duhan üprü fazlası olan yüz bin ve tuz fiatına bir para zamdan ve harir üprünün tezyidinden dolayı husulü tahmin olunan altmış bin ve Hazinei Celile hesabına alınan gaz depoları hasılatı için elli bin liranın varidat meyanına ithali ve bazı tüccar matlubu için dahili muvazene olan mebalîğin düyunu sabıka meyanında bakayadan tesviye olunacağı cihetle muvazeneden ihracı Komisyonu Âli mazbatasu cümlei münderecatından olup zamaimi mezkûre evvelce iradei seniyei cenabı padişahiye iktiran etmiş olduğundan o veçhile bunların varidat meyanına ithal ve bazı tüccar matlublarının dahi bütçeden tenzil olunması ve bazı devairce bütçelerine zammı talebolunan masarifata dair evrak dahi ledettetik bunların içinde şayam tasdik bazı masraflar olduğu gibi sene ahirine kadar da böyle bazı masarifin zuhuru zaruri bulunduğundan muvazene ahkâmının temini mahfuziyeti zmnında masarifi mezkûrenin meclisi bendegânemizce tetkikiyle bilistizan iradei seniyei hazreti tâcidariye iktiran edecek kısmına karşılık olmak üzere muvazeneye elli bin lira ilâvesi muktazi görünmekle masraf cihetine ilâve ve ahiren tahakkuk eden bazı müstakrazat karşılığı olup salî hal emvalinden tediyesi mukarrer bulunan iki yüz yirmi bin lira dahi zammolunduğu ve berminal maruzu icra kılınan tetkikat ve tettebbuat neticesine göre tanzim kılınan muvazene hulâsasında muharrer olduğu üzere masarifi umumiyenin varidat tahsilâtına göre açığı olan beş milyon üç yüz bu kadar bin liradan Doyçe Bank ile Bankı Osmanînin istikrazları olarak bütçede dahil olup bu defa muamelei maliyeden mahsubu lâzım gelen iki yüz doksan sekiz bin otuz iki ve tevhidî mubayaat sebebiyle şimdiden berminal maruz devairi askeriye ve mülkiye tahsisatından tenzili icabeden bir milyon lira masarifi umumiyeden tenzil ve bakaya tahsilâtından senei haliye varidatına ilâvesi iktiza eden salîfüzzakir bir milyon lira ile balâda arz ve tadad olunduğu üzere kararlaştırılan zamaimin varidat meyanına ilâvesi ve badezin bütçe haricinde zuhur edecek mesarifi-âdiye için ilâvesi tensip olunan elli bin lira ve ahiren tahakkuk eden bazı istikrazat için zammı iktiza eden iki yüz yirmi bin liranın zammı suretiyle muvazene olunduğu halde açık bir milyon dokuz yüz doksan üç bin yetmiş beş liraya tenezzül eylediği ve gerek bu açığın ve gerek üç yüz yirmi senesi nihayetine kadar müterakim olan düyunun sureti tesviyesi temmül olundukta irat ve masraf beyninde bir tevazünü tam hasıl olmadıkça muamelei maliyenin bir mecrayı müstakimde cereyan

edemeyeceği tabii olduğundan ve şimdiye değin muvazene açığıyla beraber senei haliye ve sinifî sabıka varidatı ve masarifat ve düyunu muhteliten tesviye olunagelmesi idarei maliyece husulü intizama mâni olarak sureti mütesaviye ve muntzamada maasat ve masarifatın tesviye olunamamasından dolayı bihakkın şikâyatı dai ve idarei umurca müskülâtü müeddi olageldiğinden ve âtiyen gümrük tarifeleri mukarreratının tatbiki ve gümrüklerce vukubulan zayıatın telâfisi ve orman ve maadin ve posta ve telgraf hasılatının tezyidi ve inhisaratın icrası ve tasfiyei küvül muamelesinin tesisi halinde tevazüne hizmet edecek kadar varidat husulü memul olduğu gibi memuriyetlerce münhallât ve tebeddülât vukuunda icra edilecek tasarruftan dahi istifade kılınacağı ve senei âtiyeden itibaren umum maasattan temettü vergisi alındığı halde bundan da mebaîği külliye hasıl olacağı cihetlerle senei âtiyeden itibaren muvazenece tevazünü tam husulü esbap ve tedabirinin istikmaline teşebbüs olunmak üzere bu sene her tarafca mütesaviyen dokuz aylık ita kılındığı ve diğer üç aylığa mukabil bu seneye mahsus olmak üzere düyunu sabıka için çıkarılacak tahvilâtın verildiği halde işbu muamele mütesaviye herkesçe nazarı memnuniyetle görüleceğinden işbu üç aylığın miktarı Rumeli vilâyatı selâsesiyle kuntratlı memurlar ve Düyunu Umumiye ve sıhhiye memurları maaslarıyla bazı müstesniyattan maada bir milyon dokuz yüz doksan dört bin altı yüz elli iki bin liraya balığ olarak muvazene açığına tekabül eylediği ve Evkafı Hümayun tahsisatına mahsuben maas olarak Hazinei Celileden elyevm verilmekte olan otuz bin lira verildikten sonra sene nihayetinde üç aylık miktarın dahi tahvil olarak itasıyla Maarif Nezareti ve Şahremaneti ve Ziraat Bankası ve İdarei Mahsusa ve Ereğli memurları maasatı dairelerince varidatı mahsusalarından nakten Hazinei Celileye ita ile tahvil alınıp verilmesi ve mütekaidini mülkiye ve askeriyenin üç aylıkları dahi tahvil verilmek üzere karşılığundan o miktarının Hazineden ve devairden tahvil olarak itası ve maasatın dört ay zarfında üç aylığı nakit ve bir aylığı tahvil olarak verilmesi ve bir de Nizamiye ve Bahriye ve Topanoi Âmiri ile jandarmaya mensup mütekaidin ile eytam ve eramil maasatına karşılık olan zâbitanı askerî maaslarının yüzde beş tevkifatı kifayet etmediğinden Hazinei Celileden dahi başkaca tahsisat ita kılınmakta ise de bu da kâfi olmamasından dolayı mütakaidin ve eramil ve eytamı askeriye maasatı vakit ve zamaniyle verilemediğinden ve bunun ıslahı esbabının istikmalî lâzimedden olduğundan badezin vukuatı harbiye üzerine tahsisi ıktiza eden maasat Hazinei Celilece tesviye olun-

mak üzere vukuatı âdiye ile tekaüdü icra kılınan zabitan ile vefat edenler ailesine tahsisi icabeden masrafların tamamen ve muntazaman tesviyesini temin edecek karşılık tedarikiyle ve nizamnamesinin ona göre tediliyle Mütakaîdini Askeriye Sandığı muamelâtının bir hali intizama ifrağ hususunun dairei askeriyye havalesi ve düyunu sabıka bahsine gelince üç yüz yirmi senesi gayetine kadar müterakim olan düyun için bermiuvâli maruz bakayadan bir milyon lira tefrik ve tahsis kılınmış olduğundan bunun sekiz yüz kırk bin lirasının mukavelâta merbut ve nakten tesviyesi meçrut düyuna ve yüz altmış bin lirasının bakayağa mahsuben Düyunu Umumiyyeye mevdu âşar fazlalarından tesviye olunmak ve Ziraat Bankasından senevi elli bin lira ita kılınmak üzere iki yüz on bin liranın dahi çıkarılacak beş milyon liralık tahvilâtın kur'a ve ikramiyesine tahsisiyle işbu düyunun bir takımı hayli zamandanberi kalmış ve elden ele geçmiş şeyler olduğu cihetle seneleri itibariyle büttefrık birer nispet tâyiniyle üç yüz on senesi gayetine kadar senelere ait olanlarının yüzde yirmi beş ve üç yüz on bir senesinden üç yüz on beş senesi gayetine kadar senelere ait olanlarının yüzde elli ve üç yüz on altı ve üç yüz on yedi senelerine ait olanlarının yüzü yetmiş beş kuruş itibariyle tahvil itası ve üç yüz on sekiz ve üç yüz on dokuz ve üç yüz yirmi senelerine ait olanlardan mukavelâta merbut ve nakten tesviyesi meçrut olanları yüzü yüz kuruş itibariyle nakit ve maddasına yüzü yüz kuruş itibariyle tahvil itası ve tahvilâtı meakürenin beheri beşer lira itibarında bir milyon adet tertip ve ihraciyle senede iki defa kur'a keşide edilerek kırk bin adet tahvilin resülmaline berveçhi balâ iki yüz bin lira verilerek imha kılınması ve bundan başka temini kıymet ve râğbet için her keşidesinde birincisi bin beş yüz ve ikincisi yedi yüz elli ve üçüncüsü beş yüz ve üç adedi iki yüz elli ve dört adedi yüz yirmi beş ve kırk adedi yirmi beş lira olmak üzere elli tahvile beş bin lira hesabıyla senevi iki keşidede yüz tahvile on bin lira ikramiye tahsis olunması ve kur'a bedelâtiyle ikramiyelerin Bankı Osmani vesaletiyle temini tesviyesi ve işbu tahvilâtın sureti mazbutada olarak bir beyeti mutemene vasıtasıyla matbaai Osmaniyede serian tabettirilmesi ve Hazinenin bilöümle düyunu kararı mâruz daireşinde tesviye kılınacağı cihetle üç yüz senesinden üç yüz yirmi senesi nihayetine kadar vilâyet ve devair üzerinde bulunan havalât kayıtları kâmilen terkis edilerek üç yüz yirmi bir senesinden itibaren tediyatın bir hesabı sahîk ve muntazam daireşinde cerayan ettirilmesi ve salî hal muvazenesi bir sene varîdatından tahsil olunan mebahîğ itibariyle tanzim olunarak hu-

lâsai hesabiyede gösterildiği veçhile bazı varidat ihdas olunmak ve dokuz aylık nakten ve muntazaman maaş verilmek ve fakat bazı müstecmiyattan maada üç aylık maaş için kur'ahı ikramiyeli tahvil ita kılınmak üzere tevazün etmiş olup ancak mukarreratın mevkiî fiile vaz'ıyla iktitafı semeratına kadar senei haliyeden haylı zaman mürur edeceği ve şu aralık masarifi fevkalâde dahî bulunduğu cihetle hulâsai mezkûrede muharrer hesap veçhile idarei umur etmek elde bir sermayenin vücuduna mütevakkıf olmakla derdest olan muameleli maliyeden ele geçeceği tahmin olunan bir milyon sekiz yüz bin lira kadar akçeden sekiz yüz bin lirasının tevhidî mubayaat için ihtiyat akçesi olmak ve faizinden kısmen istifade kılınmak üzere hesabı cariye mahsuben Bankı Osmaniye ve küsur bir milyon lirasının masarifi fevkalâde ile beraber masarifi sairinin idaresi için Hazinei Celileye tevdi ve kaldı ki üç aylık maaş için tahvil itası bu seneye münhasır olup senei âtiyede bilcümle maaşatın tamamen itası zımında muvazenei maliye ve mukarreratı vâkıanın muhafaza ve tatbiki ahkâmı ve münhalât vukuunda lüzumsuz memuriyetlerin ilgası ve bazı devair varidatının ziyadan vikayesi ve senei lâtiyeden itibaren umum maaşattan temettü vergisi istifası ve sair lâzümülicra olan tedabiri ıslahiyei maliyenin ittihaz ve icrası esbabının takip ve istikmali ve üç ayda bir devairi sâdesiyle Hazineiden hesap alınarak bir hulâsai hesabiyeye tanzim ve takdîmi için nezdî âlide tensip buyurulacak bir reis ile devairi mütaallâka memurinden altı âzadan mürekkep bir komisyonu mahsus teşkili lüzumu dermeyan ve keyfiyetin bir kere daha tetkiki hakkında şerefsünuh ve sudur buyrulan iradei seniyei hazreti cihanbanî mantuku âlisine tevfikân cereyan eden müzakereyi havi komisyonu mahsusundan ahiren tanzim olunup heyeti bendegânemizde kiraat olunan mazbatada muvazenei umumiyeye dair Adliye (Nazırı Paşa tarafından arzı atebey ulya kılınan arızanın hulâsai meali maaşatın tadil ve tensiki ve âşara yeneden zam icrası zürraa ağır geleceğinden buna mukabil Dersaadet ve vilâyat emlak ve akar vergilerine lüzumu miktar zammedilmesi ve maaşat tasarrufatından hasıl olacak miktar tahvil verilecek üç aylığa tekbül etmediği takdirde açık görünecek mebalîğin maaşattan badettensik bir nispeti mütesaviyede tenzilat icrası suretiyle kapatılması hususları olup netice müzakeratta maaşattan bu suretle tenzilat icrası kabil olmasıyla şu halde üç aylık maaşa tahvil itası zaruri olduğu anlaşıldığından bu senelik gerek âşara ve gerek vergiye zamaim icrasından sarfı nazar edilerek bu hesapça muvazenede iki yüz elli bin lira

açık kalacağından bunun sene nihayetine kadar maaşat münhalâtından ve orman ve maadin ve rüsumat hasulatiyle inhisarâtı hamseden elogeçmesi mümkün olan fazladan tekabül ettirilmesi ve kalacak miktarının muamelesi maliye hasulından masarifi fevkalâde ve temini idare için Maliye Nezaretine tevdi mazbatası mütekaddimede arzolunan bir milyon liradan tesviye edilmesi ve tezyidi varidata ait olarak gelecek sene için bittetkik ihzar edilecek tedabir meyanında mezkûr âşar ve vergi zamaiminin devairi mütaallikasınca ve teşkil buyurulacak komisyonca biletraf tetkik edilmesi beyan olunmuştur. Tafsilâtı maruza bütçede tevazün husulü zımında ittihazına lüzum görünen tedabir hakkında lora olunan tetkikat ve tetebbüatın neticesi olup tedabiri mâruza husulü tevazüine hadim esbap cümlesinden olduğuna mebni heyeti ben-degânemizde dahi muvafık görünmüş olduğundan taşbikat ve icraatına iptidar olunması ve balâda arzolunduğu veçhile varidatı rüsumiyenin temini hüsnü cibayetiyle tezyidi esbabının istikmali zımında Rûsumat Emîni Hasan Fehmî Paşanın Riyaseti tahtında ba iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi bir komisyon teşekkül ederek ifayı vazifeye iptidar eylemiş olduğu gibi Orman ve Maadin İdaresinin terakkiyatıyla Hazine-i Celilenin bihakkın istifade edebilmesi esbabının tetkiki ve Memaliki Şahanede ticaret ve ziraatın terakkisi ve levayihî lâziminin tanzimi ve Posta ve Telgraf İdarelerinin ıslahı için teşkili yukarda arzolunan komisyonlara tâyini lâzım gelen zevat intihap edilerek diğer mazbatası çakeranemizle arz ve istizan edilmiş ve Maadin Taharriyatı ve Tahlilât Nizamnameleri bittadil evvelce arzı huzuru âli kılınmış olduğu ve mukarreratı vâkıanın takibi zımında teşkili lüzumu arzolunan komisyonun teşkibi menutu reyî âli bulunduğuş ve Maarif Nazarı Paşa geçen sene tanzim olunan bütçeden Hazine-i Celilenin her sene vermekte olduğu yetmiş iki bin lira maarif tahsisatı kâmilen çıkarılmış olmasıyla şeyvâ Nezaretin altmış iki bin lira açığı bulunmuş ve zaten senede ancak yedi sekiz aylık verebilmekte olduğu halde sureti karar veçhile üç aylık verilmek üzere ita olunacak tahvilât bedelinin işbu bütçede karşılık tutulmamış olan mebalîği külliyyenin nakten Hazine-i mezkûreye verilmekten ise bunun Nezaretin Hazincede matlubu bulunan altı yüz bin liradan mütecaviz mebalîğe mahsuben kararı umumisi veçhile üç aylıkla düyunu atıkasını tesviye etmek üzere iki yüz bin liralık tahvilâtı mezkûreden maarife itası zaruri olduğuşu beyan ile ancak bu cihotın tadil ve tashihi reyinde bulunup bu husus hakkında Hazine-i Celilece bir sureti tesviye bulunması tenâip edildiği ve komisyon mazbatasıyla

hulâsai hesabîye ve evrakı müteferria leffen arz ve takdim kılındığı muhatı ilmü alemşümül hazretü hilâfetpenahî buyuruldukte olbapta ve katıbeî ahvalde emrû ferman hazretü veliyülemrindir.

25 safer 1323 ve 17 nisan 1321

Arz tezkeresi

Bin üç yüz yirmi bir seneî maliyesi muvazeneî umumiyesi hakkında Meclisi Mahsusu Vükelâdan tanzim ve takdim olunup manzuru âli buyurulan mazbata üzerine ba iradeî seniyeî hazretü padişahi Adliye Nazırı ühhetlû Devletlû Paşa Hazretlerinin Riyasetinde müteşekkil komisyonandan kaleme alınan mazbata ledelarz mazbataî mütেকaddimenin mevkiî icraya vaz'ı ve bütçede açık görünen mebalîge karşılık tedariki hususunun Maliye Komisyonu Âlisine havalesi hakkında şerefsadır olup tezkereî hususiyeyi devletleriyle tebliğ olunan emrû fermanı hümayun cenabı hilâfetpenahî mantuku âlisine tevfikân meclisi mezkûrca mazbataî mütেকaddimeye zeylen yazılan mazbata evrakı müteferriasiyle maan arz ve takdim kılınmış olmakla olbapta her ne veçhile emrû fermanı hümayun hazretü hilâfetpenahî şerefmütaallik buyurulur ise mantuku münifi infaz olunacağı beyaniyle.

26 rebiyülâhır 1323 ve 18 mayıs 1321

İradeî seniyeî mübelliğ hâmiş

Resideî desti bâzım olup Meclisi Mahsusu Vükelânın mazbataî mâruzası ve melfuflariyle manzuru âli buyurulan işbu tezkereî sâmiyeî sadaretpenahileri üzerine mezkûr mazbataya hâmiş terkimiyle de tebliğ olunduğu üzere gerek Maliye Komisyonu Âlisince ve gerek bulunacak karşılığın tetkikatı hakkında Meclisi Vükelâca asla tehhürat vukua gelmeyip bütçe açığının bir an evvel kapatılması çaresi istihsal olunmak üzere mucibince iradeî seniyeî cenabı hilâfetpenahî şerefmütaallik buyurulmuş olmakla ve mezkûr mazbatanın ikinci kâğıdı birinci kâğıt gibi damgalı olmayıp badema böyle ikinci kâğıtların dahi damgalı olması hususunun usul ittihazı cümleî emrû fermanı hümayunu mülükânenen bulunmakla ve onun da balâsı tarihi seniye ile tevâhîh buyurulmakla olbapta.

1 rebiyülâhır 1323 ve 23 mayıs 1321

**No: 63 — Yüzde dört faizli 1901 - 1905 senesi istikrazı
Mukavelenamesi**

Bir taraftan fi 2 rebiyülevvel 1323 ve 24 nisan 1321 tarihiyle şerefsadır olan iradei seniyei hazreti padişahi mantuku celiline tevfikân Hükümeti Seniye namına ve hesabına hareket eden Sadrazam Fahmetlü Devletlü Ferit Paşa ve Maliye Nazırı Devletlü Nazif Paşa Hazeratı ve diğer taraftan Bankı Osmani namına ve hesabına hareket eden bankı mezkûr Müdiri Umumisi Mösyö Jül Defs ve Müdiri Umumi Muavini Mösyö Niyas ve işbu mukavelemede Düyunu Umumiyei Osmaniye İdaresine mütaallik hususat için müdahale eden idarei mezbure Meclis Reisi Mösyö Adam Bluk beyleninde mevaddı âtiye bilmukavele karargir olmuştur.

Madde 1 — 6-19 teşrinisani 1319 (1903) tarihinde yüzde dört faizli iki milyon altı yüz altmış bin altı yüz altmış dört Osmanlı lirası olmak üzere mübadelesi icra edilmiş olan yüzde beş faizli bin dokuz yüz bir senesi istikrazı mevkî intişara vaz'olunmadığına ve istikrazı mezkûr miktarın iki milyon altı yüz altmış altı bin altı yüz altmış dört Osmanlı lirasından beş milyon üç yüz altı bin altı yüz altmış dört Osmanlı lirasına iblağı Hükümeti Seniyece tahtı karara alınıp buna Bankı Osmani canibinden dahi muvafakat olduğuna binaen hususatı âtiye bilittifakı karargir olmuştur.

Madde 2 — İstikrazın miktarı beş milyon üç yüz altı bin altı yüz altmış dört Osmanlı lirası usamı dahi yüzde dört faizli (1901 - 1905) senesi istikrazı olacak ve miktarı itibari olarak beheri yirmi iki Osmanlı yahut yirmi İngiliz lirası veya beş yüz frank veyahut dört yüz sekiz mark kıymetinde veya bunların mazruplarından mürekkep olmak üzere iki yüz kırk bir bin iki yüz on iki tahvile münkasım ceman beş milyon üç yüz altı bin altı yüz altmış dört Osmanlı veya dört milyon sekiz yüz yirmi dört bin iki yüz kırk İngiliz lirasından yahut yüz yirmi milyon altı yüz altı bin frank veya doksan sekiz milyon dört yüz on dört bin dört yüz doksan altı marktan ibaret bulunacaktır. Tahvilâtı mezkûrenin metni Türkçe, Fransızca, İngilizce ve Almanca olacak ve hâmiline ait olup altı aydan altı aya yani her senenin 1 - 14 temmuz ve fi 1 - 14 kânunusani tarihlerinde Dersaadet'te ve Londra'da ve Paris'te ve Berlin'de tediye olunmak üzere senevi yüzde dört hesabıyla faiz işliyecektir.

Resûlmal akçesi senevi yüzde yarım olup tahvilâtın fiatı resûlmali itibariden dun olduğu halde mübayaâ tarihiyle ve resûlmalden dun

fiatla mübayaâ kabil olmadığı takdirde bedelâtı başa baş tediye olunmak üzere kur'a keşidesi suretiyle tesviyei resülmal edilecektir.

Faiz ve resülmal mürettebatı seneviyesi iki yüz otuz sekiz bin yedi yüz doksan dokuz Osmanlı lirasıyla seksen sekiz kuruştan ibaret olacaktır. Mürettebatı mezkûrenin tediyesi için işbu mukavelenamenin on dördüncü maddesinde gösterildiği üzere Bankı Osmaniye tahsis olunan komisyon ile kambiyo farkları anfüzükir meblâğı seneviye dahil değildir.

Tahvilâtı katiyenin nümunesi Hükümeti Seniye'nin tasvibi âlisine arz olunacaktır. İşbu tasvip muamelesi mezkûr nümunenin Bankı Osmaniye'nden Dersaadet'te Maliye Nezareti celilesine takdim tarihinden itibaren otuz gün zarfında icra edilecek ve işbu müddet içinde bir cevap alınmadığı halde takdim olunan nümuneye Hükümeti Seniye'nden tasvip olunmuş nazariyle bakılacaktır.

Madde 3 — Tahvilâtı mezbûrenin faiz ve resülmal mürettebatı 1-14 kânunusani 1905 tarihinden itibaren işlemeye başlayacak ve birinci kuponun bedeli 1-14 temmuz 1905 tarihinde tediye olunacaktır. Şurası meşruttur ki canibi Hükümeti Seniye'den verilen karar mucibince bu istikrazın kısmı mütemmimini teşkil eden yüz yirmi bin adet tahvil üzerindeki birinci kupon için işbu mukavelenamenin tarihi imzasından itibaren 30 haziran (13 temmuz) 1905 tarihine kadar mürur eden müddete ait faizi şamil bulunacaktır.

Kur'alar senede bir kere şehri haziranda Maliye Nezareti Celilesinden bir memur hazır olduğu halde Dersaadet'te Düyunu Umumiye Müdiresi marifetiyle keşide olunacaktır ve ledelhace birinci kur'a bin dokuz yüz altı senesi haziranında çekilecektir. Kur'a isabet eden tahvilâtın bedeli kur'a keşidesi tarihini takip eden 1-14 temmuz tarihinde tesviye olunacaktır.

Kur'a isabet eden tahvilâtın hini tediyesinde tarihi tediyeye kadar vadesi münkazi olmıyan kuponların kâmilan tahvile merbut bulunması iktiza edecek ve noksan olan kuponların bedeli kur'a isabet eden tahvilin hâmiline vacibülifa meblâğdan tenzil olunacaktır.

Her kur'anın neticesi Dersaadet'te ve memaliki ecnebiyede üç gazeteye Bankı Osmani tarafından masarifi bilifa derç ve ifân ettirilecektir.

Madde 4 — Dübrul vadelerinden itibaren altı sene müruruna kadar bedelâtı istifa olunmak üzere getirilmeyen kuponlar ile kur'a isabet

edip vacibülifa olduğu günden itibaren on beş sene zarfında bedelâtı alınmak üzere ibraz olunmayan tahviller Hazinei Celile menfaatine olarak müruru zamana uğrıtacaktır.

Madde 5 — Hükümeti Seniye yüzde dört faizli tahvilâtı cedide kuponlarıyla resülmal üzerine hiç bir güne tenzilât ve tenkisat icra etmemeği taahhüt eder. İşbu tahviller ile kuponları Memaliki Devleti Aliyede halen ve istikbalen her nevi resim ve vergi ve damgadan varestedir.

Hükümeti Seniye 1-14 temmuz 1905 tarihinden itibaren her ne zaman arzu edecek olursa işbu istikrazın tahvilâtı mutedavilesini bedelâtının başa baş tediyesiyle tedavülden refetmek hakkını muhafaza buyurur.

Madde 6 — Vadeleri duhul edip bedelâtı verilmiş olan kuponlar ile mubayaa olunup veya kur'a isabet eyleyip resülmali tesviye kılınmış olan tahviller zimbalanıp iptal olunduktan sonra her sene Hazinei Celileye teslim olunacaktır.

Madde 7 — İşbu istikrazın faiz ve resülmaliyle komisyon ve kambiyo masarifinin muntazaman tediyesini temin etmek üzere Hükümeti Seniye 21 teşrinisani 1317 (4 kânunuevvel 1901) ve 6-19 teşrinisani 1319 (1903) tarihli mukavelenameler hükmünce zaten tahsis olunup bilâ kayıt ve şart ifa olunan ve ledelicap işbu mukavelename ile teyid edilen karşılıklardan başka tahvilâtın resülmali itibarisi kâmilten ödeninceye değin zikri âti karşılığı na kabili istirdat ve kendi tarafından ciheti âhara sarfı gayri caiz olarak münhasıran Bankı Osmaniye havale ve tahsis buyurur.

İşbu karşılık yüzde dört faizli bin dokuz yüz iki senesi gümrükler istikrazına muhassas olup Bankı Osmani şubelerine ifa olunmakta bulunan Selânik ve İzmir ve Edirne ve Bursa ve Berut gümrükleri hasılatından istikrazı mezkûr mürettebatının karşılığı olan senevi üç yüz doksan bin Osmanlı lirası çıktıktan sonra fazlasından yüz yirmi iki bin Osmanlı lirasına varıncıya kadar bir meblâğdır. Karşılık için iktiza eden meblâğ Bankı Osmani marifetiyle resen anıfüzzikir fazladan tehie ve tedarik olunacaktır.

Marülbeyan 21 teşrinisani 1317 (4 kânunuevvel 1901) ve fi 6-19 teşrinisani 1319 (1903) tarihli mukavelenameler ahkâmına tevfikten evvelce tahsis edilip hasılatının ahz ve kabzı zaten Düyunu Umumiyei Osma-

niye İdaresine muhavvel bulunmuş olan karşılıklar dahi berveçhi âti tezkâr olunur. Şöyle ki :

Evvelen - Düyunu Umumiyei Osmaniye İdaresi marifetiyle ciba-yet edilmekte olan kâffee âşardan İdarei merkumece Hükümeti Seniye hesabına olarak âfraz olunan yüzde yarım resmi munzam.

Saniyen - Zirde muharrer sancak ve kazalar âşarından berveçhi âti tahsis olunan mebaliğ yani :

Osmanlı
lirası

32,000	Aydın Vilâyeti dahilinde	Menteşe	Sancağından	
20,000	Halep Sancağı dahilinde	Antep	Kazasından	
9,500	Serfiçe	»	»	Cuma »
3,600	Serfiçe	»	»	Serfiçe »
3,500	Halep	»	»	Reka »
8,800	Canik	»	»	Ünye »
5,300	»	»	»	Terme »

82,700

Zikrolunan 6-19 teşrinisani 1319 (1903) tarihli mukavelenamentin sekizinci maddesinin kâffee ahkâm ve şeraiti tamamıyla ipka ve teyit edilmekle berveçhi âti tezkâr olunur.

Balâda gösterilen sancak ve kazaların hasılatı üşriyesi miktarı mezkûra baliğ olmadığı takdirde noksanı diğer kazalar emvali üşriye-sinden ikmal olunacaktır.

Ânifüzzikir birinci ve ikinci fıkralarda gösterilen varidatın Dü-yunu Umumiye İdaresi marifetiyle ahz ve kabzolundukça mecmuu Os-manlı lirası olarak İdarei mezkûreden Bankı Osmaniye teslim kılınacak ve fakat bin sekiz yüz doksan altı senesi yüzde beş faizli istikraz mu-kavelenamesinin sekizinci maddesinde beyan olunduğu veçhile düyunu Umumiyei Osmaniye İdaresine tahsis olunan masarifi tahsiliye evvelce teslimatı mezkûreden tenzil olunacaktır.

Şurası mukarrerdir ki mevakii mezkûrede âşarın hini müzayede-sinde her sancak ve kazada Düyunu Umumiyei Osmaniye İdaresi me-murlarından bir vekil hazır bulunarak müzayedenin icabeylediği kâffee muamelâta hilfiil iştirak edecek ve bedeli ihale mukabilinde mültezim-

lerin vereceği ceman seksen iki bin yedi yüz Osmanlı liralık senedatı mevakkii mezkûrede kâin Düyunu Umumiyei Osmaniye vezneleri emrine vacibüttekiye olmak üzere tanzim olunarak bedelâtı münhasıran zikrolunan veznelere ifa edilecektir. Âşarın müzayedesî âşar nizamâtı cariyesi ahkâmına tamamiyle muvafık surette icra edilecektir.

Şayet kavanini cariyeye mucibince mütezim bulunması bilkülliyeye muhal olup da âşarın aynen tahsili iktiza eylediği takdirde Hükümeti Seniye işbu mahsulâtı üşriyenin mecmuunu çifte anahtarlı ambarlara vaz'etmeği taahhüt eder. Bu anahtarların her biri Düyunu Umumiyei Osmaniye İdaresi memurları yedine tevdi olunacaktır. Mahsulât kavanini cariyeye tevfiakan hükümeti mahalliye tarafından Düyunu Umumiye memurlarının ittifak ve inzımanı marifetiyle satılıp müşteriler canibinden verilecek esmanı kâmilen ve doğrudan doğruya Düyunu Umumiye veznelerine teslim olunacaktır. İşbu âşar hiç bir bahane ile ciheti tahsisiyesinden gayriye hasredilemeyecektir.

Gerek 6-19 teşrinisani 1319 (1903) tarihli mukavelenamede tadad olunan ve gerek mukavelename mucibince suret mütemmimede olarak tahsis kılınan varidatın mecmuu istikrazın faiz ve resülmalıyla kambiyo masarifinin ve komüsyonunun tesviyesini temine kâfi olmadığı halde noksanı her bir kuponun dühul vadesinden on beş gün evvel Devletin emvali umumiyesinden ifraz edilecektir.

Madde 8 — Hükümeti Seniye işbu istikrazın müddeti devamınca ve işbu mukavelenameye vaz'ı imza edenler beyninde evvelce ittifak hasıl olmaksızın ve istikrazın mürettebatına karşılık olmak üzere müsavı kıymet ve aynı teminatı haiz ve mümzilerce kabul olunmuş olmak üzere diğer varidat tahsis edilmeksizin işbu istikrazın mürettebatı senevesine hassaten karşılık tahsis olunan varidatı tenkis veya tebdil edebilecek hiç bir güne tadilât icra etmeyeceğini beyan buyurur.

Madde 9 — 6-19 teşrinievvel 1319 (1904) tarihli İstikraz Mukavelenamesinin onuncu maddesi mucibince Hükümeti Seniye istikrazı mezkûrun yetmiş altı bin iki yüz on iki adet tahvilâtı üzerindeki hakkını Bankı Osmaniye terketmiş ve tahvilâtı mezkûre bu suretle münhasıran bankı mezkûrun malı bulunmuş olduğuna binaen bankı mezkûr bu kere ihdas olunacak iki yüz kırk bir bin iki yüz on iki adet tahvilâttan kendisine ait olan yetmiş altı bin iki yüz on iki adedini ifraz edecektir. Bu halde Hükümeti Seniyyeye üç milyon altı yüz otuz bin Osmanlı lirası miktarı itibarilik yüz altmış beş bin adet tahvil kalır ki bunun resülmalî itibari

olunarak beher yüz Osmanlı liralığını Hükümeti Seniye nakten seksen bir Osmanlı lirasına yani nakit olarak iki milyon dokuz yüz kırk bin üç yüz Osmanlı lirasına maktuan Bankı Osmaniye terkeder.

Zikrolunan iki milyon dokuz yüz kırk bin üç yüz Osmanlı lirasından Bankı Osmani salifülbeyan 6-19 teşrinisani 1319 (1903) tarihli mukavelenamenin onuncu maddesi muktezasınca Hükümeti Seniyenin aktececeği muameleli maliye haslından vacibüttesviye olan yüz otuz bin Osmanlı liralık bakiyenin işbu mukavelenamenin tarihi imzasına kadar hesap olunarak faizleriyle beraber resülmalinin tesviyesini mukatazi meblâğı evvel beevvel ifraz ve istifa edececeği gibi bin üç yüz on dokuz ve bin üç yüz yirmi seneleri hesabı mahsusasının bakiyesini teşkil eden takriben iki yüz on üç bin Osmanlı lirasını dahi resülmal ve faiz olarak kezalik ahz ve ifraz ve 14-27 şubat 1905 tarihinde ita eylediği yedi bin Osmanlı liralık avansın resülmal ve faizlerini de ifraz ve istifa eyliyecektir.

Şurası mukarrerdir ki gerek mezkûr yüz otuz bin liralık bakiye takribiyenin ve gerek hesabı mahsusa ile ânifüzzikir yedi bin Osmanlı liralık avansın mekadiri katiyeleri tarafeyn beyninde rüyet olunacak hesaplar mucibince tâyin olunacaktır.

Ifrazatı mezkûre ile on birinci maddede gösterilen masarifat çıktıktan sonra baki kalan meblâğ onuncu maddede muharrer müddetlerde Hükümeti Seniye emrine hazır bulundurulacaktır.

Madde 10 — İstikrazın maktuan deruhde edilmesinden Hükümeti Seniyeeye ait bulunacak olan meblâğı sâfiden dokuzuncu ve on birinci maddelerde muharrer ifrazat ve masarifat badettenzil bakisi zirde gösterilen müddetlerde yani beş yüz bin Osmanlı lirası işbu mukavelenamenin hini imzasında ve küsuru dahi mah bemaah dörder yüz bin lira hesabıyla Hazinei Celileye teslim ve ifa kılınacaktır.

Madde 11 — Bankı Osmani yüzde bir hesabıyla ecnebi damga resmini ve istikraz tahvillerinin masarifi tanzimiyesiyle emisyon ve kot masarifini ve tahvilâtı cedideye müteferri masarifi saireyi kapatmak için istikrazın iki milyon altı yüz kırk bin Osmanlı lirasına varıncaya kadar resülmali itibarisinin beher yüz liralığından bir buçuk Osmanlı lirasını maktuan ifraz edecektir (işbu istikrazın iki milyon altı yüz altmış altı bin altı yüz altmış dört Osmanlı lirası resülmali itibarlık kısmı diğzerinin icaboden karşılığı ise evvelce teşkil ve tertip edilmiştir)

Madde 12 — Hükümeti Seniye yüzde dört faizli istikrazın Avrupa piyasalarında mevkiî tedavüle vaz ve neşri muamelesini tesri ve teshil maksadiyle bu istikraza mahsus senedatı muvakkate tanzim ve ihraç eylemesi zımında Bankı Osmaniye mezuniyet ita eder. İşbu senedatı muvakkatenin emsali veçhile evvelce Hükümeti Seniyenin nazarı tasvibi âlisine arz olunması iktiza etmiyecektir.

Madde 13 — Tahvilâtı katiyeye Maliye Nazırının matbu imzası vaz'olunacak ve bunun için Nazırı Müşarünileyh tarafından Paris'te bir vekil tâyin olunacaktır. Tahvilâtı mezkûreye Bankı Osmaninin bir vekili vaz'ı imza edecek ve bu tahvilât kezaîk bankı mezkûr marifetiyle unîfüzzikir senedatı muvakkate ile mübadele kılınacaktır.

Madde 14 — Hükümeti Seniye işbu istikrazın faiz ve resülmal te-diyyatı için muhassas olan iki yüz otuz sekiz bin yedi yüz doksan dokuz Osmanlı lirasıyla seksen sekiz kuruş üzerine Bankı Osmaniye yüzde bir rubu hesabıyla beş yüz doksan yedi Osmanlı lirası komisyon ita edecek ve bu komisyon işbu istikraza muhassas varidattan ifraz edilecek-tir.

Bundan başka Bankı Osmani diyarı ecnebiyede ifa edeceği kupon-lar ile muhayaa editmiş veya kur'a isabet etmiş tahvilât bedelâtından mütahassıl kambiyo farklarını dahi varidatı mezbureden ifraz ve istiffa eyliceğktir.

Gerek Düyunu Umumiyei Osmaniye İdaresinin cibayet ettiği va-ridattan ve gerek Bankı Osmaniye tediye olunan beş gümrük hasılatın-dan marüzzikir iki yüz otuz sekiz bin yedi yüz doksan dokuz Osmanlı lirasıyla seksen sekiz kuruş mürettebatı seneviye ve beş yüz doksan yedi Osmanlı lirası komisyon ile kambiyo farkı ve zaten Düyunu Umumiyei Osmaniye muhassas masarifi tahsiliye çıktuktan sonra fazlası Hükü-meti Seniye ait olacak ve bu fazlanın miktarı her senenin 1-14 eylül tarihinde tâyin olunarak mütaakiben dıbul edecek olan kupon bedelinin karşılığı tamamiyle ikmal olduğu anda zikrolunan fazla miktarı der-hal Bankı Osmani canibinden Hazinei Celîleye teslim olunacaktır.

Madde 15 — İşbu mukavelenamenin baisi tanzimi olan istikraz Hükümeti Seniye marifetiyle Paris Borsasının fiatı resmîye defterine kayıt ve kabul ettirildiği takdirde ahkâmı mukavele mer'iyülicra olacak ve bu kayıt ve kabul muamelesinin intaç eylediği masarif Bankı Os-maniye ait bulunacaktır.

Madde 16 — Avrupa'da veya müstemlekâta bir muharebei cedide zuhur ettiği yahut Fransız ve İngiliz veya Alman eshamının işbu mukavelenamenin tarihi imzasında cari olan fiatı resmîyesi üç adedi sahih miktarı tenezzül eylediği takdirde Bankı Osmani aynı şartlar tahtında hakkı ihtiyarı muhafaza etmekle beraber taahhüdâtı vâkiasının icrasını bir sene müddetle tehir edebilecektir.

Bu halin vukuunda işbu istikrazın emisyonundan evvel Hükümeti Seniyeye teslim edilmiş olan mebalîge tevarihî teslimlerinden itibaren senevi yüzde yedi hesabıyla faiz işlemek üzere ikraz edilmiş avanslar nazariyle bakılacaktır. Şurası dahi sarahaten mukarrerdir ki hakkı ihtiyarın Bankı Osmani tarafından refedileceği vakte değin işbu istikraza tahsis olunan karşılıkların mecmuu yine bu istikraza muhassas bulunacaktır.

Madde 17 — İşbu mukavelenamenin icra veya tefsiri ahkâmından dolayı Hükümeti Seniye ile Bankı Osmani beyrinde tahaddüs edecek her gûna ihtilâfat biri canibi Hükümeti Seniyeden ve diğeri Bankı Osmani tarafından müutahap iki hakemden mürekkep bir heyeti hakemiye marifetiyle faslü haşmolunacak ve bunlar beynlerinde uyuşamadıkları takdirde işe netice vermek üzere zikrolunan hakemlerce bir hakemi salis nasbedilecek ve bunun voreceği karar tarafeyn hakkında katiyülhüküm olacaktır.

İşbu mukavelename üç nüshai asliye olarak Dersaadet'te fi 25 nisan 1321 ve 8 mayıs 1905 tarihiyle tanzim ve teati olunmuştur.

Maliye Nazırı Sadrazam
Ahmet Nazif Mehmet Ferit

Bankı Osmani namına

Müdiri Umumî Muavini	Müdiri Umumi	Düyunu Umumiye Meclisi İdare Reisi
A. Niyas	J. Defs	Adam Bluk

**No: 64 — Yüzde dört faizli bin dokuz yüz dört senesi
istikrazının 4-17 eylül 1319 (1903) tarihli
mukavelenamesine zamîmeten tanzim
olunan mukavelename**

Bir taraftan 2 rebiyülevvel 1323 ve 24 nisan 1321 tarihiyle şeref-sadır olan iradei seniyei hazreti padişahi mantuku münâfince Hükümeti Seniye nam ve hesabına olarak hareket eden Sadrazam Fahametü Devletlû Ferit Paşa ve Maliye Nazırı Devletlû Nazif Paşa Hazeratı ve diğeri taraftan Bankı Osmanî ve Paris Kontuvar Deskont Şirketiyle Fransa Ticaret ve Sanayi Bankalarından mürekkep olup Bankı Osmanî Reisi Baron Hotenkerin Riyaseti tahtında Paris'te müteşekkil Tevhidi Düyun Heyeti Sarrafiyesinin kaideten vekili mezunı bulunan Bankı Osmanî Müdiri Umumisi Mösyö Jül Defs beyninde mevaddı âtiye bilmukavele karargir olmuştur.

Madde 1 — Yüzde dört faizli bin dokuz yüz dört senesi istikrazının 4/17 eylül 1319 (1903) tarihli mukavelenamesinin on üçüncü maddesi mucibince Tevhidi Düyun Heyeti Sarrafiyesine ita edilmiş olan hakkı ihtiyarın fiatı yüzde seksen iki buçuktan yüzde seksene tenzil edilmiştir. Buna mukabil Heyeti Sarrafiye dahi istikrazı mezkûrun bir milyon İngiliz liralık miktarı itibarisi üzerindeki hakkı ihtiyarını Hükümeti Seniyeye terkedip işbu hakkını istikrazı mezkûrun bakiyesi bulunan yalnız bir milyon beş yüz bin İngiliz lirası üzerine muhafaza eyliyecektir.

Madde 2 — İstikrazı mezburun maktuan deruhde edilmesi için mukavelenamei mezburun on dördüncü ve on beşinci maddelerinde tâyin olunan hakkı ihtiyar müddetleri 1-14 kânunusani 1905 tarihinden itibaren bir sene daha temdit edilmiştir.

Madde 3 — Tevhidi Düyun Heyeti Sarrafiyesi salîfulbeyan mukavelenamenin on dördüncü maddesi mucibince Hükümeti Seniyeye küşat edilmiş olan kredinin miktarını bir milyon İngiliz lirasından bir milyon yüz bin İngiliz lirasına iblâğ etmiştir. Hükümeti Seniye mezkûr bir milyon İngiliz liralık krediyi zaten sarf ve istimal etmiş olmakla bakiyesi bulunan yüz bin İngiliz lirası Hükümeti Müşarünileyha emrine hazır tutulmuştur.

Salîfüzzikir bir milyon İngiliz liralık krediye bu suretle yüz bin lira zammedilmiş olmakla Hükümeti Seniye dahi 4-17 eylül 1903 tarihli

mukavelenamenin on dördüncü maddesi mucibince mezkûr bir milyon İngiliz liralık kredinin teminatı bulunan yüzde dört faizli bin dokuz yüz dört senesi üstikrazından tahsis kılınan altmış altı bin kıta tahvile indennispe altı bin altı yüz kıta daha zammedecek ve bu besapça tahsisatı mezkûre yetmiş iki bin yüz tahvile baliğ olacaktır.

Salıfüzükir bir milyon yüz bin İngiliz liralık krediye iptidavî kânunusani efrensi 1905 tarihinden itibaren senevi yüzde beşten faiz yürütülecektir. İşbu faizden Hükümeti Seniyyeye hiç bir şey terkedilmemekle beraber Düyunu Umumiyei Osmaniyenin hasılatı sâfiyesinden Hükümeti Seniyyeye ait olacak fazlalardan altı aydan altı aya tediyе olunacaktır.

Asıl kredinin bedeli dahi 4-17 eylül 1903 tarihli mukavelenamenin on dördüncü maddesinde muharrer müddet ve suretlerde tesviye olunacaktır.

Madde 4 — 4-17 eylül 1319 (1903) tarihli mukavele ahkâm ve şeraitinden işbu mukavelenamei muzamma ile tadil edilmemiş olanları tamamen bakî ve meriyülhüküm bulunmuştur.

İşbu mukavelename 25 nisan 1321 ve 8 mayıs 1905 tarihiyle iki nüshai asliye olarak Dersaadet'te tanzim ve teati olunmuştur.

Müdiri Umumî
J. Defs

Maliye Nazırı
Ahmet Nazif

Sadrazam
Mehmet Ferit

**No: 65 — Memaliki Şahane mahsulü tömbekinin bir kilosundan
Duhan Reji İdaresince 4 kuruş resim ahzı hakkında
iradei seniye**

Meclisi Vükelâ Mazbatası

Maliye Nezaretinin meyanei bendegânemizde kiraat olunan tezkeresi meâlinden müsteban olduğu üzere Memaliki Mahrusai Şahanede hasıl olan tömbakiler kadimen iki kuruş otuz beş para resme tabi olup Reji İdaresi bu resmi her tarafa istifa ettiği gibi mukavelesi mucibince ecnebi tömbekilerinden dört kuruş resim istifası lâzımgeldiği sırada Reji İdaresi yerli tömbekileri resmini dört kuruşa iblağ ederek istihsaline teşebbüs etmiş ve Memaliki Şahanede her nerede tömbeki ser'edil-

se resmi nizamisinin abzu ıktiza ederek bir kaç senedenberi tömbeki ziraatine iptidar olunan Aydın Vilâyetinde dahi resmi mezkûrun istifasınca muamelei istisnaiyeye mahal olmadığı ve yerli tömbekilerinden dört kuruş resim alındığı halde bermucibi şartname iki kuruş otuz beş parası Rejiye kalmak üzere kırk beş parasının Hükümeti Seniyyeye ita edileceği ifade olunmuş olup vilâyeti mezkûre dahilinde son dört senece yetiştirilen tömbekilerin bihesap vasati miktarı senevisi otuz üç bin kilodan ibaret bulunduğu anlaşılmış ve vâkıa vilâyeti mezkûre için muamelei istisnaiye icrasına mahal olamayacağı derkâr bulunmuş olduğundan berminvali maruz mezkûr vilâyet ve vilâyati sairede zer'edilen tömbekilerin beher kilogramından dahi dört kuruş resim ahziyle işbu dört kuruşun kırk beş parasının Hükümeti Seniyyeye itası zımında ifayı muktezasının Nezareti Müşarünileyhaya tebliği tezekkür ve tezkerei mezkûre leffen arz ve takdim kılındı ise de olbapta.

7 safer 1323 ve 30 mart 1321

Arz tezkeresi

Aydın Vilâyetinde zer'üne teşebbüs olunan tömbekilerin beher kilogramından Reji İdaresince istifa edilecek dört kuruş resmin kırk beş parasının Hükümeti Seniyyeye itası hakkında Maliye Nezareti Celilesinin tezkeresi Meclisi Mahsusu Vükelâda ledelkırae cereyan eden müzakerata tevfikân kaleme alınan mazbata melfuflarıyle beraber arz ve takdim kılınmış olmakla münderecatı hakkında her ne veçhile emrû fermanı hümayun hazreti hilâfetpenahi şerefsünuh ve sudur buyurulur ise mantuku celili infaz edileceği beyaniyle.

7 safer 1323 ve 30 mart 1321

İradei seniyyeyi mübellîğ hâmiş

Residei desti tâzim olup Meclisi Mahsusu Vükelânın mazbatai maruzasıyle manzuru âli buyrulan işbu tezkerei sâmiyeyi sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyyeyi cenabı hilâfetpenahi şerefsudur buyurulmuş olmakla olbapta.

4 rebiyülevvel 1323 ve 26 nisan 1321

No: 66 — Vilâyatı Şahane teçhizatı askeriye tertibi ve hayvanatı ehliye rûsumu ve Hicaz Demiryolu ianesi muamelât ve hesabatının sureti teftişi hakkında iradei seniye

Meclisi Mahsusu Vükelâ Mazbatası

Vilâyatı Şahane teçhizatı askeriye tertibi ve hayvanatı ehliye rûsumu ve Hicaz Demiryolu ianesi muamelât ve hesabatının teftişi zımında bazı devairi merkeziyeye kıyasen Teçhizatı Askeriye Sandığı Nezaretince istihbaratı mevzuka ve kuyudu muhasebe üzerine lüzumu katı görülecek mahallere izam edilecek masarifi saire vukuuna mahal bırakılmamak üzere Muhasebei Nezarete merbut ve dört kişiden mürekkep bir heyeti teftişiyeye teşkiliyle bunlara merkezce bin iki yüz ellişer kuruş maaş tahsis ve taşraya izamları halinde maaşlarına birer misli zam ve Harcırah Kararnamesine tevfikân o nispette harcırah itası ve fakat Merkezi Saltanatı Seniyyeye bait olan Yemen ve Bağdat ve Basra ve Halep ve Musul ve Mamuretülâziz ve Van ve Bitlis ve Erzurum ve Trablusgarp vilâyetleriyle Bingazi ve Zor sancaklarına izam olunacak müfettişler maaşının zamaimiyle beraber üç bin beş yüz kuruşa iblâğ ve o nispette harcırah itasına ve işbu heyeti teftişiyenin vezaifini havi kaleme alınan talimat müsveddesinin arz ve takdimine dair Nezareti Mûşarünileyhanın müzekkeresi manzuru âli buyurularak tetkik ve tezekkürü keyfiyetle neticesinin arzı şerefsadır olan iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi iktüzayı âlisinden bulunduğunu mübelliğ tezkerei hususiye meyanei bendeğânemizden vaz'ı mevkii müzakere olundu. Vâkıa Teçhizatı Askeriye tertibi ve hayvanatı ehliye rûsumu ve Hicaz Demiryolu ianesi hesabat ve muamelâtının tetkik ve teftişi lâzımden ise de böyle bir heyeti teftişiyeyi daim teşkiliyle berminvali mâruz maaş tahsisi ve harcırah itasına ve Teçhizat Sandığına ait varidatın kısmen ve bu yolda sarfına mahal görülemeyip hesabat ve muamelâtı mephusenin bazı yerlerde teftişi icabettiği takdirde vilâyatı Şahanenin ekserisinde elyevm müstahdem olan Maliye müfettişleri bu misillü hesabat ve muamelâtın tetkik ve teftişine salâhiyyettar oldukları cihetle onlar vasıtasıyla ve Maliye müfettişlerinin bulunmadığı mahallerde Ziraat Bankası müfettişleri marifetiyle icrayı tetkikat ve teftişat ettirilmesi ve bazı yerlerde muvakkaten müfettişi mahsus tâyin ve izam olunması muvafıkı hal ve maslahat bulunduğundan ona göre icabının icrasına sarfı mesai olunmasının Nezareti Mûşarünileyhaya tebliği ve Maliye ve Ticaret ve Nafia Neza-

retlerine malûmat itası tesekkür ve tensip kılındı ise de olbapta ve kab-
tubi ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemir efendimizindir.

25 safer 1323 ve 17 nisan 1321

Arz tezkeresi

Vilâyatı Şahane teçhizatı askeriye tertibi ve hayvanatı ehliye rüsu-
mu ve Hicaz Demiryolu ianesi muamelât ve hesabatının teftişi zımında
bir heyeti teftişiye teşkiline ve teferruatına dair Teçhizatı Askeriye Ne-
zarati Celilesinin tezkeresi mâruzası üzerine tetkik ve tezekkürü keyfi-
yetle neticesinin arzı şerefsudur buyrulan iradei seniyei cenabı hilâfet-
penahi iktizayı âlisinden bulunduğunu mübelliğ tezkeresi hususiyei Dev-
letleri Meclisi Mahsusu Vükelâda ledelkırâe cereyan eden müzakerata
tevfikan kaleme alınan mazbata arz ve takdim kılınmış olmakla olbapta
her ne veçhile iradei seniyei hazreti padişahi şerefsünuh ve sudur bu-
yurulur ise hükmü münifi infaz edileceği beyaniyle tezkeresi senaveri
terkim kılındı efendim.

25 safer 1323 ve 17 nisan 1321

İradei seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzim olup Meclisi Mahsusu Vükelânın mazbatasıyla
beraber manzuru âli buyrulan işbu tezkeresi sâmiyei sadaretpenahileri
üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefmütaallik
buyurulmuş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülemirindir.

16 rebiyülevvel 1323 ve 8 mayıs 1321

No: 67 — Sisam Cezîresi Meclisi Umumi ve Meclisi İdare Âzası ile
Belediye memurları müddeti intihabiyelerinin
tadili hakkında iradei seniye

Meclisi Mahsusu Vükelâ Mazbatası

Şûrayı Devlet Tanzimat Dairesinin meyasai bendegânemizde mü-
talâa olunan işbu mazbatasına Mülkiye Dairesinden yazılan ecyilde Si-
sam Emeretince Meclisi Umumi Âzasıyla memurini belediyenin fermanı
âli hükmüne nazaran üç sene için intihaba usulü mukâddema cari oldu-
ğu halde ahiren vâkı olan talep ve gösterilen küsuma mebni âza ve me-

murîni mumaileyhimin müddeti intihabiyeleri şayan buyurulan müsaadei seniyei cenâbı hilâfetpenahi üzerine iki seneye tenzil edilmiş ve bu tadilin Cezirece şirâhiye kadar bir mahzuru maddisi zuhur etmemiş olduğu gibi usulü intihabiyenin böyle sık sık tebdil ve tağyiri esasen gayri muvafık ve bu suret ahali Cezirece de kıylükali bais olacağı cihetle nizamâtı mahsusa ile tâyin edilmiş olan intihabatı mezkûre müddetleriyle Meclisi İdare Âzası müddeti intihabiyesinin tebdil olunmaması ekseriyetle tezekkür olduğu ifade kılınmış ise de Sisam Emareti tarafından ba tahrirat beyan ve ekalliyeti âra tarafından dahi dermeyen olduğu veçhile Meclisi Umumî Âzasıyla memurîni belediye müddeti intihabiyelerinin bir sene temdidıyla üç seneye iblâğı intihabatın sık icrası sebebiyle husule gelen heyecanı efkârın teskinini ve binaenâzalik İdarece hıfzı inzıbat ve intizam gibi bir faideyi müstelzim olması itibariyle muvafıki maslahat olduğundan emri intihabın Cezirenin hukuk ve vezaifini tâyin eden fermanı âli ahkâmı münifesine tevfiқан üç senede bir icrası ve Meclisi İdare Âzası doğrudan doğruya ahali tarafından intihap olunmuşarak her sene içtima eden Meclisi Umumice intihap edilmekte olmasıyle bunların intihabında galeyânı efkâr mahzuru gayri varit olmakla beraber müddeti intihabiyelerinin kasrı dört zattan ibaret olan âza arasında zuhur edecek ihtilâfın devamı yüzünden unu ru idarece tabiiyühusul olan müşkülâtın ref'ine de hadim olacağından âzayı mumaileyhimin müddeti intihabiyelerinin dahi bir seneye tenzili tensip edilmiş ise de olbapta ve katıbeî ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemir efendimizindir.

23 rebiyülevvel 1323 ve 15 mayıs 1321

Arz tezkeresi

Sisam Ceziresi Nizamâtı Mahsusası ahkâmının Meclisi Umumî Âzasıyla belediye memurları intihabatının üç senede bir defa ve Meclisi İdare Âzası intihabının da her sene icrası yolunda tadili hakkında Meclisi Umumiî mezkûrdan tanzim olunan lâyihai nizamiye üzerine Şûrayı Devlet Tanzimat ve Mülkiye Dairelerince cereyan eden müzakeratı mutazammın kaleme alınan ve Meclisi Mahsusu Vükelâda ledelkırac tezyil olunan mazbata arz ve takdim kılınmakla mündereçâtına nazaran her ne veçhile iradei seniyei cenâbı hilâfetpenahi şeremütaallik buyurulur ise mantuku münifi infaz edileceği beyaniyle tezkerei senaveri terkim olundu efendim.

23 rebiyülevvel 1323 ve 15 mayıs 1321

İradei seniyeyi mübellâğ hâmiş

Residei desti tazim olup Meclisi Vükelâdan müzeyyel Şûrayı Devlet mazbatasıyla beraber manzuru âli buyurulan işbu tezkerei sâmiyei sadâretpenâhileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenâhi şerefmütaallik buyurulmuş olmakla vobapta emrû ferman hazretî yeliyülemdir.

26 rebiyülevvel 1323 ve 18 mayıs 1321

No 68 — Rumelide âsarı cürümden olan kan lekelerinin tahlili için tahlili lâzımgelen eşyanın muvakkaten Selânik Gureba Hastanesi tahlilhanesine irsali hakkında iradei seniye

Meclisi Mahsusu Vükelâ Mazbatası

Âsarı cürümden olan kan lekelerinin tahlili için Mektebi Tıbbiye Şahane Tahlilhanesine gönderilen eşyanın tahlilâtı tulû müddet teahhür ederek şikâyeti istilzam eylediği cihetle o gibi eşyanın Selânik'te Gureba Hastanesi tahlilhanesinde tahlil ettirilmeğe üzere mezuhiyet itası ve lekeli eşyanın jadesi lüzumu Rumeli Vilâyatı Şahanesi Müfettişliğinden bildirildiği beyaniyle icrayı icabına dair Adliye Nezaretinden gelen tezkere üzerine sebmeden iş'ara cevaben Mekâtibi Askeriyei Şahane Nezaretinden mürsel iki kına tezkere ve evrakı müteferria ile beraber meyanî bendegânemizde ledelkırâe sıyâkı iş'ara nazaran tahlilâtın teahhürü kimyahane levazımının henüz ikmal edilememesinden neşet eylediği ve nevakısı hazıranın ikmalî ise yirmi dört bin iki yüz elli sekir kuruşun sarf ve itasına mevkufl bulunduğuy ve Mektebi Tıbbiye tahlilhanesinin gayrı mahalde tahlilât icrası caiz olmadığı anlaşılmuş ve Mektebe kimyahane inşası lâzımeden bulunmuş olduğundan meblâğı mezkûrun Hazinei Celîleden hemem idareî askeriyeye itası hususunun Maliye Nezaretine bavalesi ve meblâğı mezkûrun ahziyle kimyahane nava-kısının ikmaline ve tahlilâtın bir an evvel icrasına ihtimam olunması zımında ifayı muktezasının tarafı seraskeriye tebliği ve Mekâtibi Askeriyei Şahane Nezaretine malûmat itası ve Mektebi Tıbbiye kimyaha-

nesi haricinde tahlilât icrası caiz olmadığı öümleî iş'ardan ise de sayei terakkiyatvayei cenabı hilâfetpenahide Selânik Hamidiye Gureba Hastanesinin her türlü tahlilâtı icra için icabeden alât ve edevatı şamil olmasına ve tahlilâtın bir an evvel icrası mütehattim bulunmasına mebrî Mektebi Tıbbiyei Şahane tahlilhanesi nevakısının ikmaline kadar şimdilik oralarca tahlili lâzımgelen eşyanın berveçhi iş'ar Selânik Gureba Hastanesinde tahlil ettirilmesi zımnında Müfettişi Müşarünileyhe mezuniyet ve Adliye Nezaretine cevaben malûmat itası tezekkür ve tensip ve mezkûr tezkereler leffen arz ve takdim kılındı ise de olbapta ve katıbeî ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemrindir.

Arz tezkeresi

Asarı cürümden olan kan lekelerinin tahlili için Mektebi Tıbbiyei Şahane tahlilhanesine gönderilen eşyanın tahlilâtı tulû müddet tevhür ederek şikâyatı istilzam eylediği cihetle o gibi eşyanın Selânik Gureba Hastanesi tahlilhanesinde tahlil ettirilmek üzere mezuniyet itası Rumeli Vilâyatı Müfettişi Devletlû Paşa Hazretleri tarafından iş'ar olunması üzerine icrayı icabını havi Adliye ve bilmuhabere Mekâtibi Askeriyei Şahane Nezareti Celilelerinden gelen tezkereler Meclisi Mahsusu Vükelâda ledelmütalâa cereyan eden müzakeratı şamil kaleme alınan mazbata arz ve takdim olunmuş olmakla olbapta her ne veçhile iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi şerefsudur buyurulur ise mantuku münifi infaz edileceği beyaniyle tezkerei senaveri terkim kılındı efendim.

14 safer 1323 ve 6 nisan 1321

İradei seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzim olup Meclisi Mahsusu Vükelânın mazbataî mâruzası ve melfuflariyle manzuru âli buyurulan işbu tezkerei sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefsudur buyurulmuş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülemrindir.

23 rebiyülevvel 1323 ve 15 mayıs 1321

**No: 69 — Gümrüklerce icra edilecek muayenei
Sıhhiye Nizamnamesi**

29 rebiyülevvel 1323 ve 20 mayıs 1321

Ahkâmı Umumiye

Madde 1 — Âtide tadat olunan eşya gümrüklerce muayenei sıhhiyeye tabidir:

Evvelen - Müstahzaratı kimyeviye ve ispençiyariye ve edviyei hususiye

Saniyen - Yağlar ve unlar

Salisen - Kahve ve çaylar

Rabian - Yirmi üçüncü maddede beyan olunan müskirat

Madde 2 — Muayenei sıhhiyenin icrası için Dersaadet'te Rüsumat Emanetinde bir tahlilhane bulunacak ve bunda bir serkimyager ve üç kimyager ve bir bakteriyolog istihdam edilecektir. İşbu tahlilhanenin Galata Emteai Ecnebiye Gümrüğünde bir şubesi bulunarak orada da üç kimyager bulundurulacaktır. İzmir, Selânik, Trabzon, İskodra, Beirut, Iskenderun, Basra, Trablusugarp limanları gümrük idarelerinde dahi birer kimyager bulunacaktır. Kimyagerler münhasıran Dersaadet'te Rüsumat Emaneti ve vilâyatta rüsumat nezaretleri maiyetinde bulunarak muvazzafan istihdam edileceklerdir. Kimyager bulunmayan mahallerde muayenei sıhhiye belediye tabipleri vasıtasıyla icra ve hini muayenede bilâ tahlili kimyevi imrarı katiyen caiz olmadığı etıbbayı belediye taraflarından ba müzekkere rüsumat idarelerine bildirilen eşyanın nümuneleri kimyager bulunan en yakın rüsumat idaresine sevk ile orada tahlil ettirilecektir.

Madde 3 — Kimyagerlerin tebaai Devleti Aliyeden olmaları ve kimyagerlik şahadetnamesini haiz bulunmaları meşruttur. Bunlar Rüsumat Emanetince intihap olunacak bir memur huzurunda Emanet kimyageriyle Mektebi Tıbbiyei Şahaneden izam olunacak iki kimya mualliminden mürekkep bir heyet tarafından bilimtihan isbatı ehliyet eyedikten sonra tarafı Emanetten tâyin olunurlar.

Madde 4 — Gümrüklerce muayenei sıhhiyeye tabi tutulan mevaddın muayyenesi ve icabı halinde tahlili gümrük kimyagerleri marifetiyle ve sürati mümkününe ile icra olunur ve bidayeten vukubulacak muayene ve tahlilâtan bir güne harç alınmaz.

Madde 5 — Birinci maddede muharrer olup gümrüğe çıkarılacak eşyanın alelûsul gümrüklerce muayenei lâzimesi icra ve defteri mahsuslarına kayıt ve imlâ olunduktan sonra eşyayı mezkûrenin sahibi hazır olduğu halde alınacak nûmuneleri Rûsumat İdaresi ve eşyanın ashabı taraflarından üçe taksim ve sahipleri muvacehesinde billûr kap veya şişelere vaz ve ağızları kendi kapaklarıyla güzelce kapatılarak ve üzerleri idare ile sahibi tarafından müstereken tahtim edilerek bunlardan biri gümrük heyeti fenniyesine tevdi ve biri Gümrük İdaresinde hıfz ve üçüncüsü de sahibine ita edilecektir.

Kimyagerler tarafından nûmunelerin sıra numarasıyla ve muktaziyatı fenniyeye tatbikan derhal muayenesi ifa ile imrarında mahzur olmadığı halde muamelesi icra ve şayet bu muayenei ipüdaie sâfiyetinde şüphe ettirse o halde Rûsumat İdaresine malûmat verilerek üç günü tecavüz etmemek üzere sürati mümkün ile tahlil olunup imrarı caiz görülecek olursa defterlerin ziri tasdik ile mahtumen îade ve gümrüklerce de işbu defterlerdeki eşyanın resmi bilistihsal imrar edilecektir.

Madde 6 — Muayene olunan mevaddın mağşuş ve bozuk veya muzirı sıhhat olduğu tebeyyün ederse kimyagerler keyfiyeti defterdeki kayıtları hizasına şerh ve işaret ile zirini imza edecek ve mezkûr nûmuneleri tahtim ve tarih vaz'ıyla tahlilhanede otuz gün kadar hıfz edilecektir ve bu tahlil varakasının sureti makbuz mukabilinde eşya sahibine verilecektir.

Madde 7 — Alâkadaran heyeti fenniyenin vukubulan muayenesi neticesine kanaat etmediği halde eşyanın tekrâr tahlil ettirilmesi âltinci maddede beyan olunan tahlil varakası suretine mevzu tarihten itibaren otuz gün zarfında Rûsumat İdarelerine müracaâtla talep ve istida edebilir ve müddeti mezkûreden sonra vâkı olacak müstediyyat kabul olunmaz.

Madde 8 — İşbu nûmunelerin tekrar tahlili müddeti nizamiyesi zarfında talep ve istida olduğu surette yedinci madde mucibince hıfzolunacak nûmuneler alâkadaran tarafından tahlik sani harcının peşinen itasından sonra Dersaadet'te Rûsumat Emaneti tarafından memur edilen bir zat muvacehesinde gümrük serkimyageriyle tahlili evveli icra eden kimyager ve alâkadarın tevkiil edeceği diğer kimyager tarafından ve vilâyatta kezalik Rûsumat İdaresinin bir memuru mahsusu muvacehesinde gümrük kimyageriyle alâkadarın irae edeceği kimyager ve Gümrük İdaresince bulundurulacak bir üçüncü kimyager tarafından

sureti müsterekde ve sürati mümüne ile icra olunur. Tahlili sanide kimyagerlerden ikisi hangi reyde bulunursa o suret kati addolunacaktır. Üçüncü kimyager bulunamıyan mahallerde Gümrük İdaresinin neticesi tahliline kanaat olunmadığı takdirde alâkadaran tahlilin Dersaadet'te iorasını talepte muhtardır.

Madde 9 — İndelmuayene ithali caiz görülmiyen eşyayı Gümrük İdaresi imrar ettirmeyip sahibine tefhimi keyfiyetle geldiği mahalle veya tarafından intihap olunacak diğer bir ecnebi memleketine usulü veçhile iade ve ihraç ettirecektir. Bu halde eşya sahibi eşyayı mezkûrenin iade olunduğunu mübeyyin ikinci konişmentosunu Rüsumat İdaresine itaya mecbur olacaktır.

Madde 10 — Tahlili sani neticesinde eşya sahibinin sıhhat müddeası tebeyyün eylediği takdirde evvelce Rüsumat İdarelerince alınan tahlil harcı kendisine rêt ve iade olunacak ve aksi halde sahibinin tahlil harcını isitirdada hakkı olmayacaktır. Eşyanın muamelâtı tahliliye esnasında gümrük ambarlarında kaldığı müddet için ardiye resmi alınmaz.

Madde 11 — Tahlili sani harcı yüz kuruştur. Bir cinsten bir tacire sit olarak muayene olunaok nûmunelerin zurufu taaddüt etse dahi bunlardan yalnız bir nûmune için muayyen olan tahlil harcı ahıtır. Ancak muhtelif cinsten olan nûmunelerin her biri için ayrı ayrı olarak harç istifa olunur.

Madde 12 — Dersaadet'te icra olunan tahlilât netayicetine nazaran bilâ tahlil ithali mücaz olacak matmulâtın esami ve alâmâtı farikasittü mübeyyin her ay nihayetinde serkimyager tarafından verilecek celvel badettekkik peyderpey Rüsumat Emanetinden vilâyat rüsümât idarelerine tamimten tebliğ edilecek ve bu misillü eşya ve matmulât mâhtallêrince tahlile hacet kalmaksızın imrar olunacaktır. Dersaadet'te muayenesi icra olunan eşyanın aynen vilâyata irsalinde tekrar muayenei sıhhiyeye hacet kalmamak üzere keyfiyet eşyayı mezkûre için verilen hasbi tezkerelerde derç ve işaret edilecektir.

Madde 13 — Kimyagerler tarafından vezâfi memurelerince suhis tîmâlât vukubulduğu ve muamelâti ticâriyeye tas'ibat ika edildiği halde haklarında Rüsumat Emanetince takibâtı kanuniye icra olunacaktır.

*Müstahzaratı kimyeviye ve ispençiyariye
ve edviyei hususiye*

Madde 14 — Terkibi meçhul olan veyahut safiyet ve halisiyeti Hükümeti Seniyenin kabul eylediği düsturüledviyede musarrah geraitten dun bulunan edviyenin ithaline müsaade olunmaz. Şu kadar ki meçhülütterkip olan edviye resmi bir akademi veya sair devair ve hey'atı mahsusai resmiye tarafından kabul olunmuş ise tasdikname ve nümunesiyle miktar tasrih edilmiyerek yalnız mevaddı terkihiyesi esamisini havi cetvel Rüsumat İdaresine ibraz ve tevdi edildiği ve kimyagerlerce bittetik mevaddı memnuayı havi olmadıkları anlaşıldığı haide duhulüne müsaade olunur. Ancak ibrazı lâzımgelen tasdiknamelerin Saltanatı Seniye şebbenderlikleri tarafından musaddak olması mukta-zıdır. Mualecat ve müstahzarattan tasdiknameyi haiz olmıyanların terkihibinde dâhil bulunan mevaddın kezalik yalnız esamisini havi cetvel ile nümunesi Rüsumat İdaresine ita olunduğu halde gümrük kimyagerleri tarafından tetkik ve muayene ve icabederse tahlil edildikten sonra tebeyyün edecek neticeye göre muamele olunur.

Madde 15 — On dördüncü madde mucibince imrarlarına müsaade edilmiş bulunan müstahzaratı kimyeviye ve ispençiyariye ve edviyei hususiyenin mahiyeti muttaridesi mâruf bir alâmeti farika ile temin edilmiş olduğu halde bunların her defa tahliline mahal bırakılmıyarak imrarları teshil ve tesri edilir.

Madde 16 — İstimalinde mazarrat görülmüş olan kokain ve mürekkebatı sülfatlı ve serum anti tüberkülin di Koh ve balık otu ve pikrotofin ve kanayis endika yani esrar ile mamul edviyei hususiyenin ithali memnudur. Bunlar dokuzuncu maddeye tevfikân iade edilir.

Madde 17 — Eczayı nariye imal ve istihzarına salih olan klorat dö potas ve klorat dö sud ve nitrat dö potas ve nitrat dö sud ve pikranlar ve nitro gliserin ve folmi koton ve emsali eczayı kimyeviyeinin ithali memnudur. Bu misillü ecza gümrüklere vürudunda zapt ve müsadere ile usul ve nizamına tevfikı muamele olunur.

Madde 18 — Maddei sabıkada beyan olunan eczayı memnuadan tababette istinalleri mecburi olan klorat dö potas ve klorat dö sud ve nitrat dö sud ve nitrat dö potas ve pikranların beher eczane ve akar için Mektebi Tıbbiyei Şahane ve sanayi ve ziraatte kullanılacaklarını dahi ait olduğu nezaretlerce tâyin olunacak miktarı teminat tahtında

olarak Tophanei Âmire marifetiyle ve fiyatı asliyesiyle ita olunacaktır. Fakat edviyei hususiye şekline ifrağ edilmiş olmasından dolayı eczayı nariye imaline salih olmayan klorat dö potas pastillerinin ve omsalı edviyenin ithali mücazıdır.

*Mekûlât ve meşrubat ve müskiratın muayenei sıhhiyeye
tabi mevad*

Madde 19 — Gümrüklere vürut eden yağlardan bilmuayene muhilli sıhhat mevaddı muzırırayı havi bulunmasından veya kokmuş ve bozulmuş olmasından naşi ekle gayri salih bulunanların ithaline müsaade olunmaz. Sanayide istimal olunmak üzere getirilecek pamuk yağları bittelvin ve keزالik sanayide istimal olunacak şuhum ve züyutu nebatiyei saire mahlût olmamak ve isimleri müsemmalarına mutabık olmak şartıyla bilâ telvin imrar ettirilip heyeti haliyeleriyle imrarı caiz olmayan her türlü yağların sahibi tarafından arzı edildiği halde usulü fenniyesine tatbikan badettelvin imrarına müsaade olunur.

Madde 20 — Gümrüklere gelecek dakiklerin esnayı muayene ve tahlilinde alçı ve kibrیتیeti barit ve tebeşir ve sabuncu tuzu ve kaba manyezi ve şap ile mahlût olanları ve lâakal yüzde altı glüteni havi olmayanları imrar edilmeyip iade olunur.

Madde 21 — Kahvelerden kurum yeşili gibi mevaddı semmiyei madeniye ile mülevven ve çaylardan masnu ve mağşuş bulunanları ithal edilmeyip keزالik iade edilecektir.

Madde 22 — Lâhmi hınzırdan mamul sucuk ve pastırmalala jambonlar ve hayvanat ileli sariyesi mevcut olan bir memleketten getirildikleri halde yalnız muayenei sıhhiye ile iktifa olunmayıp mamulâtı mezkûrenin illetten salim oldukları hakkında mevritleri devairi resmıye-sinden mûta bir tasdiknamenin ibrazı dahi talep olunacaktır.

Madde 23 — Memaliki Şahaneye ithal edilecek müskirat ve meşrubatı küuliyeden muhafaza için asit salisilik katılmış ve telvin ve kuvvetini tezyit zımında muhilli sıhhat olacak derecede mevaddı muzırır ilâve edilmiş olanlarının imrarı caiz değildir. Mâruf fabrikalar mamulâtından olan şişeleri üzerindeki etiketlerde mahiyetleri tebeyyün eden ve fiyatları gali bulunan şampanya ve şarap ve konyak ve likörler gibi müskiratın muamelesi doğrudan doğruya gümrük memurları marifetiyle icra edilecektir.

Mevaddı şetta

Madde 24 — Muayenei sıhhiyeye tabi olan eşyadan telvînat noktai nazarından vukubulacak muayenede kurşun ve krom ve civa ve bakır ve antimon ve arsenik mürekkebatı gibi mevaddı madeniyei semmiye ile mülevven olanlarının ithali memnudur.

Madde 25 — Gümrüklere vürüt etlen bilcümle eşya ve mevaddın muayenesiyle muamelei lâzimesinin icrası emrinde rüsumat idarelerince meriyülicra olan usul kemakân bakî olup işbu nizamname ahkâmı yalnız muayenei fenniye ve tahlilâtı kimyeviye tabi ve muhtaç olan eşya ve mevadda münhasırdır.

Madde 26 — Eczayı tıbbiye teftiş memurlarının vezaifine dair 6 mayıs 1300 ve 6 şaban 1301 tarihli nizamnamenin ve Hıfzıssıhhai Umumiye Komisyonunun vezaifini havi olan 25 haziran 1301 ve 24 ramazan 1302 tarihli talimatın teftişatı dahiliyeye mütaallik ahkâmı müstesna olmak üzere gümrüklerce icra olunacak muamelâta ait mevaddı ve gümrüklerce vâkı olan muayenei sıhhiyeye dair 26 şevval 1317 ve 14 şubat 1315 tarihli nizamname işbu nizamname ile mefsuhtur.

Madde 27 — İşbu nizamnamenin icrasına Rüsûmat Emaneti memurdur.

No.	Başlık	Düster Tertip	Cilt	Sahife	Resmî Gazete Sayı
	Gümrüklerde icrâ edilecek muayenei Sıhhiye Nizamnamesi	1	7	375	

No: 70 — Ashabı servetten olan muhacirinin kendi akçalarıyle aldıkları emlak ve arazinin iki sene vergiden muafiyeti hakkında iradei seniyeye

Şûrayı Devlet Maliye Dairesinin müzbatası

Maliye Nezaretinin Şûrayı Devlete havale buyurulan 25 zilkade 1322 tarih ve iki bin dokuz yüz doksan numaralı tezkeresi Maliye Dairesinde kıraat olundu. Mealinde muhacirinden ashabı servet olanlarının kendi akçalarıyle aldıkları emlak ve arazinin arazisi canibi Hükümeti Seniyeden ita olunân muhacirin misillü tarihi iskânları itibarıyle iki sene vergiden mâfûv tutulup tutulmayacağı Sivas Vilâyetinden istifsar olunmuş ve muhacirinin iskân eyledikleri günden itibaren iki

sene müddet tekâliften mâfûviyete mazharîyetleri Şûrayı Devlet kararıyla mütaallik buyurulan iradei aliye iktisadından bulunması ve şu mâfûviyeti muvakkate muhacirinin iskân ile tamimi hal eyletmeleti esasına müstenit olmasına nazaran mâfûviyeti mezkûrenin muhacirinin kendi akçalarıyla aldıkları emlak ve arazi vergilerine dahi şamil tutulması muvafıki maslahat gibi görünmekte idiğünden bahisle istizarı keyfiyet kılınmış ve sureti iş'ar dairece dahi münasip görülmüş olmakla bermucibi istizan ifayı muktezasının Nezareti Müşarünileyhaya havalesi tezekkür kılındı olbapta.

6 safer 1323 ve 29 mart 1321

Arz tezkeresi

Maliye Nezareti Celilesinin Şûrayı Devlete havale olunan tezkeresi üzerine Maliye Dairesinden tanzim ve leffen arz ve takdim kılınan mazbatada muhacirinden ashâbı servet olanlarının kendi akçalarıyla aldıkları emlak ve arazinin arazisi canıbi Hükümeti Seniye'den ita olunan muhacirin misillû tarihi iskânlarından itibaren iki sene vergiden mâfûv tutulması hususunun Nezareti Müşarünileyhaya havalesi lüzumu gösterilmiş olmakla olbapta her ne vechile iradei seniyei cenabı hilâfetpenahî mütaallik ve şerefsudur buyurulur ise hükmü celili infaz edileceği beyaniyle.

27 safer 1323 ve 19 nisan 1321

İradei seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tanzim olup mehfûfiyle manzuru âli buyurulan işbt tezkereti sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mücibibetce iradei seniyei cenabı hilâfetpenahî şerefsudur buyurulmuş olmakla olbapta.

3 rebiyülâhır 1323 ve 25 mayıs 1321

No: 71 — İngiltere, Almanya, Belçika ve Felemenk'ten Hocabey kablosu tarikiyle Memaliki Şahaneye gelecek telgrafnamelerden Hükümeti Seniye'ye ait hisseî ücretin tenzili hakkında iradei seniye

Meclisi Mahsusu Vükelâ Mazbatası

Şûrayı Devlet Maliye Dairesinin meyanei bendegânemizde kiraat olunan mazbatasında beyân olunduğu üzere Memaliki Mahrusai Şahane

ile İngiltere ve Almanya ve Belçika ve Felemenk memaliki arasında cari muhaberata mahsus olarak Hocabey kablo tariki tarifesinin turuku saire tarifesi miktarına tenzili hususunda sair menfaatdar olanlarla itilâf hasıl olduğundan bahisle Hükümeti Seniyece de hali hazırda mezkûr kablo tarikiyle beher kelimedede otuz santim olan hissei ücretten on santimin terki ve bu tenzilâtın mezkûr dört memleketten (Memaliki Şahane) gelecek telgraflara hasır ve tahdidî Estern Kumpanyası tarafından iltimas ve istida olunmuş ve balâda muharrer esbap ve mülâhazata nazaran tenzilâtı mephusun anhanın icrası münasip ve menfaati hazineye muvafık görünmüş olduğundan olveçhile ifayı muktezasının Telgraf ve Posta Nezaretine tebliğinin Dahiliye Nezaretine havalesi tezekkür kılındı ise de olbapta ve katıbeî ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemir efendimizindir.

28 safer 1323 ve 20 nişan 1321

Arz tezkeresi

Memaliki Mahrusai Şahane ile İngiltere ve Almanya ve Belçika ve Felemenk memaliki arasında cari muhaberata mahsus olmak üzere Hocabey kablo tarikiyle alınmakta olan otuz santim hissei ücretten on santimin tenzili Estern Telgraf Kumpanyası tarafından istida olunduğuna dair Dahiliye Nezareti Celilesinden varit olan tezkere üzerine Şûrayı Devlet Maliye Dairesinden tanzim ve Meclisi Mahsusu Vükelâda ledelkırae tezyil olunan mazbata arz ve takdim olunmuş olmakla olbapta her ne veçhile iradei seniyei hilâfetpenahî şeref mütaallik buyurulursa mantuku münifi infaz edileceği beyaniyle.

28 safer 1323 ve 20 nişan 1321

İradei seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desdi tâzim olup Şûrayı Devletin Meclisi Mahsusu Vükelâdan müzeyyel mazbataî maruzası üzerine mucibince iradei seniyei cenabi hilâfetpenahî şeref mütaallik buyurulmuş olmakla olbapta.

3 rebiyülâhır 1323 ve 25 mayıs 1321

No: 72 — 1321 bütçesinde husulü tevazün için vergiyi şahsi tesisi, arzuhallerden kaydiye ve mesakin ve akar vergi teza-kirinden esmanı nispiye ahzı, ihtira beratları ile alâmetli farika rüsumunun taz'if, âşarın maktuiyete raprı usulünün tedricen tamim ve bedeli askerinin 50 kuruşa iblâğı ile ittihaz edilecek bazı tedabiri tasarrufiye hakkında iradei seniye

Meclisi Mahsusu Vükelâ Mazbatası

Bin üç yüz yirmi bir senei maliyesi muvazenei umumiyesi hakkında Meclisi bendegânemizden tanzim ve takdim kılınan mazbatanın cümlei mündericatından olduğu veçhile senei merkume nihayetine kadar olan düyunun tesviyesi için tahvilât ihracı ve muvazenei mezkûre açığına kısmen karşılık olmak üzere memurin ve saire maaşetından şahsi vergi istifası maddelerinden sarfınazar olunması ve bütçede karşılıksız kalacak akça için başka bir çare ve tedbir ittihazı ve mazbatayı mezkûre ahkâmı sairesinin mevkiî icraya vaz'ı hakkında bermantuku emrû fermanı hümayunu cenabı hilâfetpenahî Adliye Nazırı Paşanın riyasetinde inikat eden Komisyondan kaleme alınan mazbata manzuru âli buyurularak bu veçhile keyfiyetin Meclisi kemteranemizde müzakeresiyle kararının bu mazbata arzı şeref mütaallık buyurulan iradei seniyei hazreti cihanbani mantuku münifinden olduğunu mübelliğ tezkereî hususiye Komisyon mazbatasıyla beraber kıraat ve mütalâa olundu. Muvazene açığına kısmen karşılık olmak üzere tasavvur ve tezekkür olunan tedabir cümlesinden olduğu veçhile bedeli yirmi bin kuruşa kadar mesakin ve akarat vergi tezkerelerinden kemakân bir kuruş alınmak üzere bedeli yirmi bin kuruştan ziyade mesakin ve akarat vergi tezkerelerinden ikişer ve bedeli kırk bin kuruştan ziyade olan mesakin ve akarat vergi tezkerelerinden dörder ve seksen bin kuruştan ziyade olan mesakin ve akarat vergi tezkerelerinden beşer ve bedeli yüz bin kuruştan ziyade olan mesakin ve akarat vergi tezkerelerinden onar kuruş ahzedilmesi ve zürra ve ehli kuranın vergiyi şahsiden istisnasiyle melfuf puslada muharrer olduğu üzere kaza merkezlerinde zürranın gayrı esnaf ve saireden senevi on beş ve liva merkezlerindeki esnaf ve saireden yirmi beş ve vilâyet merkezlerinde bulunan esnaf ve saireden otuz beş ve kazalardaki çiftlik sahipleriyle toptan ticaret edenlerden yetmiş ve bu sınıf ahalinin livalarda bulunanlarından yüz elli ve vilâyatta bulunanlarından iki yüz kuruş ve ağınyadan kezalik senevi dört yüz kuruş hesabıyla istifası ve kaza-

lardaki mahakimi adliyyede arzuhallerden beşer kuruş kaydiye alınmakta olduğundan onun istisnasiyle kazalarda arzuhallerden birer ve sancaklarda ikiaş ve vilâyet merkezlerinde üçer ve devatleri merkezide dörder kuruş kaydiye alınması ve şebenderler hasılatına yirmi beş bin liranın zammı için bir kıta tarifinin tanzimi hususunun Hariciye Nezaretine havalesi ve ihtira beratlarıyla alâmeti farika rüsumunun bir misli artırılması ve gümrük tarifelerine mütaallik mukarreratın bir taraftan takibi ve varidatı rüsumiyece vuku bulmakta olan zayıflığı mühimmeye nihayet verecek tedabiri esasîye ve ciddiyenin kararlaştırılarak mevkii tabrika vaz'ı zımnında bir komisyon teşkili ve yüzde üç gümrük resmi münzammının bu seneden itibaren ahzû istifası esbabının istihsali ve buna mukabil muvazeneye altı yüz bin liranın ilâvesi Maliye Komisyonu Âlisinin öümlei mütalâatından olarak Rüsumat Emîni Paşanın riyasetinde ahiren ba iradei seniyei padişahî teşkil olunan komisyonun bu bapta ki icraatının takribi lâzımeden olduğu gibi senei haliyenin üç mahı geçip resmi munzam ahzolonuncaya kadar bir müddet daha geçeceğinden bunun için tahmin olunan mebalîğden iki yüz bin liranın tanzili ile bütçeye bu sene için dört yüz bin liranın ilâvesi ve Hariciye Nazırı paşa tarafından verilen malûmata göre mezkûr yüzde üç zammın icrasına devletlerce muvafakat olunup fakat icraatı Maadin Nizamnamesinin tadiline talik edilmekte olduğu anlaşıldığından ve vakit geçtikçe zammı mezkûrun zayı olması muhtemel bulunduğundan mezkûr Nizamnamenin serian icrayı tadilâtiyle zammı mezkûrun mevkii tabrika vaz'ı ve ormanlarda fabrikalar ihdası ve sevahile yollar küşadiyle eyvel beevvel en yakın yerlerden başlanılarak tedricen dekovil hatları tesisi ile orman ve maadin nakliyat ve ihracatının teshili ve sair devletlerde cari olan usulü idare ve istifadenin vaz'ıyla işbu menabii varidattan bihakkin istifade olunması esbabının mütalâası ve kısım kısım ormanların ve açılacak yolların birer krokisinin tanzimi ile mevkii icraya konulması için icabeden mütalâatın bildirilmesi zımnında erbabi vukuf ve malûmattan mürekkep bir komisyon teşkili ve telgraf varidatının tezyidiyle muvaredatı ticariyenin teşkil ve temini ve resmî telgraf muamelelerinin mevaddı müstaceleye hasrı ile telgraf hatlarının tezyidi tedabirinin mütalâası maksat ve vazifesiyle kezalik erbabi vukuf ve ihtisastan mürekkep bir komisyon teşkili ve umuru nafianın tevsji zımnında bedelâtı nakdiyenin tamamen mavuzıalehine hasrı ve bunun tanzim ve temini cibayeti hususunun biletraf mütalâası için Ticaret ve Nafia Nezaretine tebligat icrası ve memleketin ihracat ve ithalâtına ait teşebbüsata sair tedabiri iktisad-

diye hakkında bir nizamname kaleme alınmak üzere bir komisyon teşkili ve inhisaratı hamse müzakeratına netice verilmesi için buna maai olan esbabın izalesi hususunun Hariciye Nezaretine havalesi ve devairi mülkiye ve askeriyeye ait bilcümle mübayaat esmanı olarak dâhili bütçe olan mebalîğden yüzde yirmisinin şimdiden tanziliyle bundan fazla daha ne kadar tasarruf husulü mümkün olabilir ise ihtimam olunmasının Tevhidi Mübayaat Komisyonuna tebliği ve devairi merkeziyece muamelâtın ihtiyaç ve ihtisasına göre vezaiî dâime ve asliyyeyi ifa edecek memuriyetler ile ileride münhal olduğu zaman lâğvı caiz olabilecek memuriyetler tâyin ve tefrik ve devairde bulunan mecalis âzâlıkları bir haddi nizâmî ile tahdit edilerek her daireden biri ipkası icabeden ve diğeri açıldığında lâğvı lâzımgelen memuriyetlere mahsus olmak üzere şimdiden iki defter talep olunması ve bunlar tetkik ve tasdik olduğuktan sonra birer nüshası Babıâli ve Hazinei Maliye ve dairelerinde bulundurulacak üç yüz yirmi bir senesinden itibaren ikinci kısım memuriyetlerden ve haddi nizâmiye ininceye kadar mecalis âzâlıklarından münhal olacak mahallere âharı tâyin edilmeyip maaşlarının hazine mande edilmesi ve bu defterlerin tanzimine değin gerek merkez ve gerek taşrada memurinden münhal ve tebeddül yuku buldukça bunlardan ilgası icabedenlerin maaşları tamamen ve etmiyenlerin tadilen tasarruf olunması ve devairi askeriyeye merkez ve orduyu hümayunlarda hali hazeride umum nizamiye ve redif erkân ve ümera ve zâbitanın tayin bedellerinin ve tophâne ve bahriye zâbitanının tayin ve yem bedelâtının mevkilerine göre merkezce bilhesap tâyin ve tebliğ edilecek fiat üzerinden tediye kılınması ve nizamiye ve redif tahurları ve topçu alayları ve bahriye masarifi müteferrikalarının vesaiti mevcudei nakliyelerine göre kezalik dairei askeriyeye muhasebat dairesince ve devairi mütaallikahlarınca hesap ve tâyin olunacak mekadir mucibince verilmesi ve mülâziminden alay eminine kadar berrî ve bahrî zâbitan elbise bedellerinin fabrikai hümayunlarca imal olunan çuha fiatiyle tâyin edilmesi cihetlerinin dairei askeriyeye havalesi ve badezin gerek merkez ve gerek vilâyatça muvazenei umumiye haricinde fevkalâde bir masraf zuhurunda evvelemerde karşılığının tedarik ve tâyini lâzımgelceği gibi bütçe haricinde karşılıksız alelâde masraf zuhurunda dahî kezalik evvelemerde karşılığının tâyini ile bütçede muharrer varidata tecavüz edilmemesine itina olunması hakkında devaire tebligatı katıye icrası ve âşarın mak-tuiyete raptı ile arazi üzerine taksimi için Rumeli'de icra edilmekte olan tecrübenin bu seneden itibaren Anadolu cihetindeki vilâyatı sahiliyonun

bir kaçında mevkii icraya vaz'ıyle badehu süratı mümkün ile tamimâ zımnında bedeli ihaleye mültezimlerin masarîfi ve temettüatı mukabilinde yüzde on zammıyle vilâyatı sahiliyede ve şimendifer güzergâhı ve ticaretgâh olan mahallerin merkez kazalarında mevkii tatbik ve tecrübeğe vaz'ı ve bu usulün tamimi teyessür edinciye kadar ihale muamelelâtının ikmalî nevakısı zımnında Şûrayı Devletçe tetkik ve tasvip edilen tadilât lâyhâsının bu seneden itibaren icrası ve her sene bakayayı umumiyeden iki milyon liraya kadar tahsilât ve düyünü müdevvereye dört milyon liraya kadar tediyat vuku bularak bu suret en ziyade bütçeye tesir ile idareyi işkâl etmekte olduğundan yeni sene malının düyünü sabika tesiratından muhafazası zımnında bakayadan tahsil edilecek iki milyon liradan bir milyon lirasının düyünü sabıkaya tahsis olunmak üzere bir milyon lirasının salî hal bütçesine ilâvesi ve mileli gayri müslimeden elyevm alınmakta olan bedelâtı askeriye yüz otuz beş kişiye beş bin kuruş hesabıyla matruh ve bundan bir şahsa isabet eden miktar otuz yedi kuruş bir buçuk paradan ibaret ve bu hisse ahali müslimenin vermekte oldukları bedelâtı nakdiyenin faizi basitine bile gayri muadil olduğundan tarhı tekâlifte sunufu tebaa beyinde gözetilmesi elzem olan kaidei müsavat icabınca bu nispetizliğin tedricen izalesi zımnında şimdilik her şahıstan alınmakta olan otuz yedi kuruş bir buçuk paranın elli kuruşa iblâğı halinde bundan üç yüz elli bin liraya kadar zamime varidat hasıl olacağından kariben mevkii icraya vazolunan nizamı mahsusuna tevfikân hükûmatı mahalliyeye üç yüz yirmi bir senesi tevzi defterlerinin o hesapla tanzim ve tekâlifi saire ile beraber tahsil edilmesi hususunun Maliye Nezaretine tevdi ve balâda gösterilen mebalîge ilâveten duhan üşrü fazlası olan yüz bin ve tuz fiatına bir para zamdan ve harir üşrümün tezyidinden dolayı husulü tahmin olunan altmış bin ve Hazinei Celile hesabına alınan gaz depoları hasılatı için elli bin liranın varidat meyanına ithali ve bazı devair bütçelerine zammı talep olunan masarifat için de şayanı tasdik bazı masraflar olduğu gibi sene ahırına kadar da böyle bazı masarifin zuhuru melhuz bulunduğundan masarifi mezkûrenin Meclisi bendegânemizce tetkikiyle bilistizan iradei seniyei cenabı taoidariye iktiran edecek kısmına karşılık olmak üzere muvazeneye elli bin lira ilâve ve ahiren tahakkuk eden müstakrezaat karşılığı olup salî hal emvalinden tediyesi mukarrer bulunan iki yüz bin lira zam olunması ve nizamiye ve bahriye ve tophanei âmire ile jandarmaya mensup mütekaidin ile eytam ve eramil maasâtına karşılık olan zabitanı askerî maaslarının yüzde beş tevkifatı ve Hazinei Celileden

başka verilmekte olan tahsisatı kâfi olmamasından dolayı mütekaidin ve eramil ve eytamı askeriye maaşatı vaktü zamaniyle verilemediğinden badezin vukuatı harbiye üzerine tahsisi iktıza eden maaşat Hazineci Celilece tesviye olunmak üzere vukuatı âdiye ile tekaüdü icra kılınan zâbitan ile vefat edenler ailesine tahsisi icabeden maaşatın muntazaman tesviyesini temin edecek karşılık tedarikiyle nizamnamesinin ona göre bittadil Mütekaidini Askeriye Sandığı muamelâtının bir hali intizama ifrağı hususunun dairei askeriyeye havalesi ve mukarreratın mevkii fiile vaz'ıyla iktitafı semeratına kadar senei haliyeden hayli zaman mürur edeceği ve şu aralık masarifi fevkalâde dahi bulunduğu cihetle idarei umur etmek elde bir sermayenin vücuduna mütevakkıf olmakla icra olunan muameleli maliyeden ele geçecek bir milyon sekiz yüz bin lira kadar akçadan sekiz yüz bin lirasının tevhidü mubayaat için ihtiyat akçası olmak ve faizinden kısmen istifade kılınmak üzere hesabı cariye mahsuben Bankı Osmani'ye ve kusur bir milyon lirasının masarifi fevkalâde ile beraber masarifi sairenin idaresi için Hazineci Celileye tevdi ve seneb atiyeden itibaren sair lâzımül icra olan tedabiri ıslahiye maliyenin ittihaz ve icrası esbabının takip ve istikmali ve üç ayda bir devairi mütallikasıyla Hazineden hesap alınarak bir hulâsai hesabıye tanzim ve takdimi için nezdi âlide tensip buyurulacak bir reis ile devairi mütallika memurinden altı âzadan mürekkep bir komisyonu mahsus teşkili muvafık olmasıyla berveçhi maruz tabkât ve icraatına iptidar olunması ve erbabı maaştan vergiyi şahsi alınmıyacağından ve sinîni sabıka bakayasının sinîni mezkûre düyununa karşılık ittihaz olunmasından dolayı karşılıksız kalacak bir milyon üç yüz bin ve evvelki mazbatai abidane-mizde muvazene açığı olarak gösterilen sekiz yüz on altı bin lira ki ceman iki milyon yüz on altı bin lira ile ihdas olunacak varidat aksamından senenin üç mahı mürur etmesinden dolayı tenakus edecek miktar için bir çare ve tedbir ittihazi ile peyderpey arzı hâkipayı âli kılınması ve Rumeli Vilâyatı Selâsesi düyunu hakkındaki karar kemakan bakı olmak ve onlara başkaca bir karşılık bulunmak üzere sinîni sabıka emvali tahsilâtının sinîni mezkûre düyununa hasrı ile senei haliye emvali tahsilâtından düyunu sabıkaya akça tediye olunmaması hakkındaki mukarreratın muhafazası tezekkür olunmuştur. Balâda arz olunduğu veçhile varidatı rüsumiyenin temini hüsnü cibayeti ile tezyidi esbabının istikmali zımında Rüsumat Emîni Hasan Fehmi Paşa'nın riyaseti altında ba iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi bir komisyon teşekkül ederek âfayı vazifeye iptidar eylemiş olduğu gibi Orman ve Maadin İdaresinin

terakkiyatıyla Hazinei Celilenin bihakkin istifade edebilmesi esbabının tetkiki ve Memaliki Şahane ticaret ve ziraatin terakkisi zımnında levayihî lâzimenin tanzimi ve Posta ve Telgraf İdarelerinin ıslahı için teşkili arzolunan komisyonlara bâyini lâzımgelen zevat intihap edilerek evvelce ba mazbata arz ve istizan edilmiş ve Maadin Taharriyatı Nizamnamesi bittadil mukaddemce arzı huzuru âli kılınmış olduğu ve mukarreratı vâkıanın takibi zımnında teşkili lüzumu arzolunan komisyonun teşkili menutu rey zerrini isabetrehini hazreti padişahi bulunduğu ve Dahiliye Nazırı Paşa mileli gayri müslimeden nüfus başına elli kuruş bedeli askerî alınması mukarrerat cümlesinden ise de efradı merkumenin Devletçe silki askeriyeye kabul olumacağı ilân olunursa bunlar hizmeti askeriyeye girmiyerek elli kuruşa bedel efradı müslime gibi kırk elli lira bedeli nakdî verecekleri ve bundan mebalîği külliye hasıl olarak varidatın tezayüdünü istilzam ödeceği reyinde bulunmuş olduğu umhatı ilmü âli buyruldukte olbapta ve katıbe ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemir efendimizindir.

14 tebiyülâhr 1323 ve 5 haziran 1321

İradei seniyei mübelliğ hâmiş

Meclisi Mahsusu Vükelânın işbu mazbatası manzuru âli buyurularak mucibince ifayı muktezası hususuna iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerofmütaallik buyurulmuş ve evvel ve ahır tebliğ olunduğu üzere muvazenei maliyece intizamı tam husulü matlubu âli bulunduğundan mukarreratı vâkıanın ve lâzımülittihaz tedabirin takibi zımnında keyfiyet tezkerei hususiyeyi sadaretpenahileriyle de arz ve istizan olunduğu ve hile Maliye Komisyonu Âlisine havalesi ve orman ve maadin ile posta ve telgraf varidatının ve ticaret ve sanayinin temini terakkiyatı esbabını tetkik için teşkil olunacak komisyonlara gelince taallüku maslahat mülâbesesiyle bu işlere dahi mezkûr Maliye Komisyonunda bakılarak ait oldukları devairden münasip görünen zevatın mezkûr Maliye Komisyonu Âlisine memuriyeti intizam ve süratı cereyanı umuru müstelzim olacağından bu cihetin ve Maliye Komisyonu Heyetine ilâveten intihap olunacak zevatın ilk Meclisi Vükelâda kararlaştırılarak ba mazbata arzedilmesi ve nüfusu gayri müslimeden alınacak bedeli askerinin Meclisi Vükelâca ekseriyetle verilen karar ve hile istifası ve yüzde üç gümrük resmi munzamınının bir an evvel istifası esbabının istihsali cümlei emrû fermanı hümayunu cenabı padişah-

hiden bulunmuş olmakla ve Maden Nizamnamesi işi hakkındaki mütalâai seniyei mülûkâne derdesti tebliğ bulunmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülemrindir.

18 rebiyülâhur 1323 ve 9 haziran 1321

No: 73 — Vergiyi şahsi hakkında Talimat

16 cemaziyelevvel 1323

Madde 1 — Dersaadet'te ve bilcümle vilâyat ve liva ve kaza ve nahiyeye merakizi olan şuhur ve kasabatta mütemekkin olup tebaai Devleti Aliyeden bulunan ve Hazinesi Devletten ve tekaüt sandıklarıyla Evkaf ve Maarif ve Düyunu Umumiye Sandıklarından ve Ziraat Bankasından hiç bir nam ile maaşu muhassaslar bulunmayan kâffeî ahali yirmi yaşından bed ile yetmiş yaşına varıncıya kadar şahsi vergi ile mükelleftir.

Madde 2 — Şuhur ve Kasabat ahalisinden olup da münhasıran ziraatla temini maişet eyleyenlerin ve sinni mükellefiyete dahil oldukları halde tahsili ilim ile meşgul bulunan mekâtibi âliye talebesine ve medrese neşin olan talebei ulûmun ve mahalle imamlarıyla papas ve rahiplerin ve meflûç ve muk'at ve iki gözlerinden âma ve kârü kisbe muktedir olmıyacak derecede malûl bulunan acezenin birinci sınıfı dahil olanları şahsi vergiden müstesnadır.

Madde 3 — Nüfusu mükellefeden istifa olunacak şahsi vergi berveçhi âti sınıflara taksim edilmiştir :

Kuruş Sınıf

15	1	}	Kaza merkezlerindeki zürram gayri esnaf ve saireden
25			Liva » » » » »
35			Vilâyet » » » » »
70	2	}	Kazalarda çiftlik sahipleriyle toptan ticaret edenlerden
150			Livalardaki » » » » »
200			Vilâyetlerdeki » » » » »
400	3		Ağniyadan

Madde 4 — Dahili sinni mükellefiyet olan müslim ve gayri müslim tebaai şahanelerin mahalle itibariyle nüfusu zükûru adedini mübeyyin nüfus idarelerinden her üç senede bir defa olmak üzere teşrini-

evvel iptidasında verilecek defterler üzerine emlak ve temettü vergilerinin tarh ve tadilinde müttehaz usule tevfikân mükellefinin sanat ve hüviyetleri tâyin ve müstesniyatı tefrik edilerek muayyen olan üç sınıftan birine ithal edilmek üzere şahsi vergi tarhla zikrolunan defterin haneî mahsuslarına işaret olunacaktır.

Madde 5 — Henüz tahriri icra olunmayan veyahut kısmen tahrir olunan mahallerde nüfusu Hükümetçe malûm ve mukayyet olanların kayıttan ve ledelhace mahallât heyeti ihtiyariyesiyle muhtarlardan icrayı tetkikat ve tahkikat edilmek suretiyle ve malûm ve mazbut olmadığı takdirde mahallât heyeti ihtiyariyesiyle muhtarlardan alınacak musaddak defatir üzerine nüfusun adedi mümkün mertebe tâyin ve sunufu tefrik edilerek ona göre muamelei tarhiye icra kılınacaktır.

Madde 6 — Her sene dâhili sin teklif olanların ve o sene vefatı vukubulanların ve sinni mükellefiyeti ikmal edenlerin esamisini mübeyyin nüfus idareleri tarafından ita olunacak defter üzerine muamelei tarhiye ve terkiniye ifası Dersaadet'te Dersaadet Tahrir ve Vergi Tahsil İdaresince ve taşrada mal kalemlerince tahkikatı muktaziye ifa ve esbabı mucibe dermeyaniyle Meclisi Maliye ve Mecalisi İdarenin tasdikına iktiran ettirilmesine vabestedir.

Madde 7 — Maddei sabıka mucibince tanzim olunacak defterde esamisi muharrer mükellefin için Dersaadet'te Tahrir ve Vergi Tahsil İdaresinden ve taşraca mal memurları tarafından ayrı ayrı birer varakai ihbariye tanzim ve kânunuevvelin iptidasına kadar Tahsili Emval Nizamnamesinin otuz birinci maddesinde muharrer usule tevfikân tebliğ olunur. Varakai ihbariye tebliğ olunan şahsın bir itirazı olduğu halde tebliğ tarihinden itibaren on gün zarfında Dersaadet'te Maliye Nezaretine ve taşrada bulunduğu mahallin en büyük mülkiye memuruna ba istidaname müracaat edip Dersaadet'te Meclisi Maliyece ve taşrada mecalisi idarece bilûmum vergilerin tadili hakkında müesses olan nizamata mukarrerata tevfikân tetkiki keyfiyet ile sınıflarında ipka veya tenzil edilmek veyahut bütün bütüne müstesna tutulmak üzere şubat iptidasına kadar itası karar olunur. Bu kararlar katî olup ihbar-namelere on gün zarfında itiraz vukubulmadığı halde dahi ihbar olunan miktarı kespi katiyet eder.

Madde 8 — Birinci sınıfa dahil olan mükellefinden meflûç ve muk'at ve iki gözlerinden âmâ buldukları halde kendilerine şahsi vergi tarhedilmiş bulunan veyahut muahharen duçarı malûlin olanlar veya

ehli kuradan ve zürra ve nizamen müstesna olanlar her ne vakit olursa olsun mahallelerinden veyahut bir dairei resmiyeden meccanen verilecek birer tasdik ilmühaberleriyle müracaatlarında Dersaadet'te Tahrir ve Vergi Tahsil İdaresince ve taşraca mal kalemlerince tahkikatı muktaziye icrasıyla mütalâai lâzime dermeyan olunduktan sonra meclislerce bittetik verilecek karar üzerine istisna olunurlar.

Madde 9 — Bir mahal ahalisinden olup da diğer mahalde sakin bulunanların şahsi vergileri bulunduğu mahallerce tarh ve istifa olunur. Şu kadar ki vergiyi şahsiden müstesna olan mahaller ile Vilâyatı Şahane ahalisinden olup da Dersaadet'te veyahut Dersaadet ve vilâyat ahalisinden olup da memaliki ecnebiyede bulunan eşhas maskatüre'slerince dâhili teklif edilerek vergileri Tahsili Emval Nizamnamesine tevfikân istifa edileceği gibi şehir ve kasaba ashabı emlakinden olup da kurada ihtiyarı ikamet edenler dahi şehir ve kasabanın hangi mahallesinde mukayyet iseler oraca dâhili teklif olunurlar.

Madde 10 — Mektum kalan nüfusun şahsi vergisi işbu verginin tarihi ihdasından itibaren bilhesap istifa kılınır.

Madde 11 — Mevaddı sabıkada beyan olduğu üzere tevziatın icra ve tadilatın ikmalini mütaakıp her mahalde şahsi verginin miktar ve sunufu tahakkuk edeceğinden kaza mal kalemlerince behemehal mart iptidasında sunuf üzerine mürettep olmak üzere «2» numara işaretleriyle nümunesi merbut bir kıta tahakkuk cetveli imlâ olunarak livaya ve livaca dahi mülhak kazalardan alınan cetvellerle merkez kazası için tanzim edilecek cetvel üzerine her kazanın miktarı tahakkukatını gösterir surette (3) numaralı işaretleriyle nümunesi merbut bir liva cetveli imlâ ederek nihayet nisan iptidasına kadar Hazinei Celileye gönderileceği gibi işbu cetvellerin birer sureti musaddakası da tabi oldukları vilâyata irsal kılınacak ve Dersaadet ahalî mükellefesine tarholunan şahsi verginin sunuf üzerine tahakkukunu müş'ir bir defterde Dersaadet Tahrir ve Vergi Tahsil İdaresince bittanzim ita olunarak vilâyattan gelen cetvellerle birleştirilip nihayet eylül gayesinde Tahsilât İdaresince bir cetveli umumî tanzim ve Babîâliye takdim kılınacaktır.

Madde 12 — Şahsi vergi miktarı her sene bir suretle tahakkuk ve cetvelleri tanzim olunduktan sonra Dersaadet'te Tahrir ve Vergi Tahsil İdaresince ve taşrada mal kalemlerince işbu verginin tahakkukat ve tahsilâtını ve vukuat muamelâtını câmi olmak üzere (4) işaretleriyle nümunesi merbut deftere devairi tahsiliye üzerine miktarı tahakkukat

hemen kaydedilerek mütaakiben tahsilât ve vukuat muamelâtı muntazaman yürütülecek ve cedavili şehriyede ve hesabâtı maliyede açılacak hesabı mahsuslara da keyfiyet tahakkuk ve tahsili terkim edilecektir.

Madde 13 — Üç ayda bir kere kazalarca şahsi vergiden vukubulan tahsilâtın nevi ve mekadirini mübeyyin (5) numara işaretiyle nümunesi merbut birer cetvel tanzim olunarak livaya gönderilecek ve livaca dahi her üç ayda bir kere kazalardan alacağı cetvellerle merkezi kaza cetvelini cem ve telfik ederek (6) numara işaretiyle merbut bir cetvel tanzimiyle Hazinei Celileye irsal olunacağı gibi Dersaadet Tahrir ve Vergi Tahsil İdaresi dahi tahsilâtı vâkırayı havi üç ayda bir kere bir cetvel tanzimiyle Tahsilât İdaresine ita edecektir.

Şahsi verginin sureti istifası

Madde 14 — Şahsi vergi her sene martının birinci günü vacibülifa olur ve senenin birinci üç ayı zarfında defaten tahsil olunur.

Madde 15 — Dersaadet'te Tahrir ve Vergi Tahsil İdaresi ve taşrada mal memurları tarafından şubatın on beşine kadar her mükellef için (1) numaralı nümunesine tevfikân tahsil olundukça tahsilâtı dahi kaydedilmek ve her sınıf için başka renkte bulunmak üzere bir vergi tezkeresi tanzim ederek mart iptidasına kadar tahsildarlar vasıtasıyla tevzi eder.

Madde 16 — Her şahsı mükellef emvali gayri menkule bey ve ferağ ve intikalinde ve icar ve isticarında ve mürur tezkeresi pasaport ahzında vergiyi şahsiden deynini tediye etmiş olması lâzımdır. Tediye etmemiş ise hususâtı muharrereye mütaallik muamelât tediye deyn etmesine kadar tehir olunur.

Madde 17 — Şahsi vergi tahriri icra edilen mahallerde Tahsili Emval Nizamnamesine tevfikân tahsildarlar ve henüz tahrir olunmayan yerlerde teamülü kadim veçhile vücud vesaiti tahsiliye marifetiyle tahsil olunur. Şahsi vergiyi tahsile memur olanlar ve doğrudan doğruya mal sandığına teslim olunmuş ise mal kalemi akçenin kabzolunduğunu ve kaydolunduğu yevmiyenin tarih ve numarasını tezkerelerdeki hane mahsuslarına işaretle zirini tahtim edecektir.

Madde 18 — Şahsi verginin cibayeti masrafı olmak üzere yüzde beş tahsis kılınarak bunun yüzde iki buçuğu masarifi tarhiye ve hesabiyyeye ve yüzde iki buçuk kuruşu doğrudan doğruya vergi tahsilâtı

hakkında cari nispet kaidesine tevfikân devairi tahsiliye üzerine tahsildarâna tevzî edilir.

Madde 19 — İşbu talimatın icrasına Maliye Nezareti memurdur.

— • —

No: 74 — Âşar Nizamnamesi

18 Rebiyülâhır 1323 ve 9 haziran 1321

FASLI EVVEL

Âşarın sureti istîfâsı hakkındadır.

Madde 1 — Üşür mahsulâtı arzıyeden istîfâ olunur.

Madde 2 — Şehir ve kasaba ve karyelerde kâin hanelere muttasıl ve etrafı duvar veya çit veyahut alâmeti farikâi saire ile muhat ve hane avlusundan madut bulunan dokuz yüz on dokuz yeni arşın murabbaından yani bir atik dönümden noksan mahallerin mahsulâtından üşür alınmaz.

Madde 3 — Hatap ve kömür alelîtlak üşürden müstesna olduğu gibi sebze ıtlak olunan mahsulâtın taraveti zail olduktan sonra ekil ve istimale salih olmiyan ve salamura olamiyan ve bostan ıtlak kılınmiyan milhiye ve ebeğümeci ve semizotu ve salata ve marul ve pırasa ve spanak gibi mahsulât dahi üşürden müstesnadır. Ancak salamuraya salih olan ve müddeti medîde hali taravette devam eden her nevi sebzeden üşür alınır.

Madde 4 — Arazi Kanunnamesinin yüz yirmi yedinci maddesinde beyan olunduğu üzere alelümüm mahsulât ve mezruatı arziye nerede harman olunursa olunsun herhangi karye hududu dahilindeki arazide nâbit olmuşsa âşarı o karyeye aittir. Şu kadar ki yetiştiği arazinin tabii olduğu karyeden başka mahalde harman edilen mahsulât ve mezruat beyeti ihtiyariye tarafından demet veçhile tadat veyahut takdir ve tahmin edilerek aşhabı yedine sureti hali mübeyyin ilmühaber ita olunur. Yaylak ve kışlak bedelâtı üşriyesiyle beşinci maddede beyan olunan saz üşrü hakkında dahi bu veçhile muamele olunur. Hiç bir karye dahilinde itibar edilmeyen yaylak ve kışlak ve sazlık üşürleri kemakân ayrıca idare ve ihale olunur.

Madde 5 — Sahibi olmiyan göller içinde ve kenarlarında nâbit olan sazlar ve kezalik sahibi olmiyan ormanlarda hasıl olan kereste

ile saz mahsulâtı miriye ait olup başkaca idare olunur. Sahibi uhdesinde bulunan göllerde hasil olan sazlar ile kezalik ashabi uhdesinde bulunan ormanlarda hasil olan her nevi mahsulâtın üşür alınır.

Madde 6 — Üşrü mahsulün vezin ve tekyiliyle aynen veyahut esmayı tahsilinde hasil olacak muvafakat tarafeyne göre bedelen alınıp fakat bazı mahsulâtın sureti tâşiri nizamâtı mahsusasına tabi olduğu gibi bazısından tahmin ve takdir ile üşür alınmak ve bazısının üşrü dahi mutlaka bedelen istîfa kılınmak müteamil olduğu cihetle bunların kavaidi tâşiriyeleriyle hangilerinden bedelen üşür almak lâzımgereceği işbu nizamnameye müzeyyel (1) numaralı tarifnamede gösterilmiştir.

Madde 7 — Tahmin üzerine tâşir olunacak olan mahsulâtın miktarınca beynettarafeyn uyuşulamadığı halde vâkı olacak müracaat üzerine mahsul meydanda iken kaza meclisi idaresince erbabı vukuf ve itimattan iki muhammin bittahlîf tâyin ve izam olunacak ve tarafeyn bunların rey ve kararına razı olmadıkları halde meclisi mezkûr âzasından mahalline iki zatın dahi izamiyle icra olunacak tetkikat üzerine meclisi mezkûrca verilecek karar katî olacaktır. Şu kadar ki işbu muhammin ve âzaların mahsulün kaldırılması müteamil ve muktazi olan zaman içinde derhal gidip ifayı vazife eylemeleri lâzımdır.

Madde 8 — Üşrü bedelen alınmak lâzımgelen mahsulât idrak etikçe meclisi idarei kazada rayiç beldeye tevfiakan kat'ı fiat olunarak tanzim olunacak mazbatanın hıfziyle bir sureti musaddakası kazada kaymakam ve merkezi livada mutasarrıf tarafından zabıta vasıtasıyla mahsulün bulunduğu köyün ihtiyar meclisine ve bir sureti musaddakası dahi âşarı deruhte eden mültezimine ve emaneten idaresi halinde mal memuruna tebliğ olunur.

Müstakilen idare olunan livalar ile vilâyetlerin merkezi olan kazalar mahsulâtının fiatı mal memurunun tahriren ihtarı üzerine belediye meclislerinde takdir olunup belediye meclisinin mazbatası meclisi idarei liva ve vilâyette hıfz ve bir sureti berveçhi muharrer alâkadâr olanlara zabıta marifetiyle tebliğ olunur. Bu yolda verilecek karara razı olmıyan taraf mazbatanın tarihi tebliğinden itibaren on gün zarfında itirazatını mübeyyin tanzim edeceği arzihal ile bir suretini fiat kazada takdir olunmuş ise kaymakama ve livada takdir olunmuş ise mutasarrıfa ita etmiye mecbur ve bu müddetten sonra vukubulacak itirazat gayri mesmudur. Verilecek arzuhalin sureti nihayet üç gün zarfında diğer tarafa bittebliğ bir hafta müddette anın dahi vereceği cevapname

zihrolunan arzihal ve mahfuz olan mazbata ile birleştirilerek kazadan tabi olduğu mutasarrıflığa ve livadan makamı vilâyete ba tahrirat takdim ile meclisi idareî livâ veya vilâyetçe tetkikatı lâzime bilicra olbapta verilecek kararı kati ve lâyetegayyer olmak üzere mahallince kat'olunan fiat tasdik veya tadil ve tezyit edilir. Müstakilen idare olunan mutasarrıflıklar ile vilâyet merkezlerinde belediye meclisinin kararına itiraz vukuunda arzihal doğrudan doğruya mutasarrıflık ve vilâyet makamına takdim olunacağı gibi tebligatı lâzime dahi meclisi idareî livâ ve vilâyet marifetiyle icra kılınır. Yalnız ahali veya mültezim tarafından verilecek arzuhaller Damga Kanununa tabi olup işbu takdiri fiat hususuna mütaallik evraki saire puldan müstesna olduğu gibi mukarrerat ve tebligatı mezkûreden dolayı hiç bir taraftan harç ve resim alınmaz.

Madde 9 — Zürra bir kasabanın zahairi üşriyesini o kasaba dahilinde ve bir köyün zahairi üşriyesini o köyde vâkı üşür ambarına ve köyün ambarı olmadığı halde o köyün hasılatı üşriyesini dahi harman mahallinden itibaren nihayet bir saat mesafede bulunan üşür ambarına kadar meccanen nakletmek ve köy ambarlarında teraküm edecek âşar zahairini mahalli meclisi idaresinden beher kâli cedit için katedilecek fiat ile civarda en karip bulunan kasaba ve iskeleye götürmek ile mükelleftir. Şu kadar ki zahairi mezburemin her sene kasımdan evvel nakledilmesi lâzimgelip şayet zirâatleri tatil olunmamak için kasımdan sonraya bırakılması ahaliî kura tarafından talep olunur ve o yolda mültezim yedine ihtiyar meclisi tarafından bir mazbata verilirse o halde teşrinisani gayetine kadar nakline ahali mükellef olup teşrinisaniden sonra işbu nakil maddesi mutlaka ahalinin rızasına menuttur.

Madde 10 — Muâşşire haber verilmiyerek tarladan ve harman yerinden kaldırılan ve her ne suretle olursa olsun üşrü verilmemek üzere ketmedilen mahsulât kaçak addolunup miri için iki kat üşür alınır. Âşar ihale olunmuş bulunursa nisfî mültezime ve muhbiri varsa nisfî diğerinin yarısı dahi muhbire verilir. Mahsulün üşürden kaçırıldığını sahibi itiraf etmezse mahkemeye müracaat olunur.

FASLI SANİ

Âşarın müzayede ve ihalesi hakkındadır.

Madde 11 — Âşar varidatı alenen bilmüzayede takarrür edecek bedeli nakdi ile bir senelik olmak üzere maktuan ihale olunur. Yalnız zeytin üşrünün iki seneliği ihale olunmak caizdir.

Madde 12 — Varidatı üşriyeyi iltizam edenler ile onlara kefalet eyliyenlerin tebaai Devleti Aliyeden bulunmaları ve yirmi yaşını ikmal etmiş olmaları ve Kanunu Cezanın yüz sekizinci maddesi mucibince muayyen olan âşarın miktarından ziyade bir şey ahz ve istihsal etmekten dolayı mahkûm olmuş veyahut diğer bir cünha ve cinayetden dolayı bir sene hapsolünmüş ve ona muadil bir ceza görmüş kesandan bulunmamaları meşruttur.

Madde 13 — Meclisi beledi ve ticaret ve ziraat odaları reis ve âzasiyle ketebesinden maada mülki ve askerî ve herhangi sınıfa mensup olursa olsun tarafı Devletten mansup bilûmum memurin ile mecalis ve mahakim âzasının ve ketebel aklâm ile hademei Devletin ve bunların mazullerinden dahi mazuliyet maaşı alanların gerek doğrudan doğruya ve gerek bilvasıta âşar iltizam etmeleri ve mültezimlerle aheni ve hafi şirket akdeylemeleri ve mültezimlere kefalet eylemeleri memnudur. Bu memnuiyet mecalis ve mahakim âzasiyle ketebel aklâmın evlâdına ve ekaribinden menfaat ve ticaretleri kendileriyle müşterek olanlara da şamil olup fakat bunların hane ve idareleri müstakil ve kendi emlak ve servetleriyle teminat itasına muktedir olan mütaallıkâtı âşar iltizam ve mültezimlere kefalet edebilirler. Memnu olanlardan hafiyen ve nam müstear ile âşar aldıkları ve mültezimlerle iştirak eyledikleri tahakkuk edenler memuriyetlerinden tardolunmakla beraber hemen ihale feshile diğer tâlibine ihale veya emaneten idare olunur ve bundan dolayı terettüp eden zarar ve ziyan ve fark kendilerine ve kefillerine tazmin ettirilir ve hilâfı memnuiyet bunlara âşar iltizamına bilerek müsaade eden memurin hakkında dahi muamelei kanuniye icra kılınır.

Madde 14 — Âşardan zamanı tediye hulûl etmiş deyni bulunan mültezimin ve küfelâsı tediye deyn etmedikçe Devlet memuriyet ve hizmetine bâyin olunmayacağı gibi mültezimler muamelâtı tâşiriyenin devam ettiği müddetçe hulûl etmiş tekasitten borçları bulunmamış ve hatta tekasitî âtiyeyi dahi vermiş olsa memuriyet ve hizmete giremezler.

Madde 15 — Hububat âşariyle onun meyanında satılan mahsulâtı saire âşarının vilâyet ve liwa ve kaza ve nahiyeye toptan müzayede ve ihalesi külliye ve katiye memnudur. Kurayı müteaddidenin timar ve dâvan ve kalem unvanlarıyla birleştirilmesi dahi memnu olup emri ihale ve müzayede mutlaka karye karye icra olunur. Ancak işbu nizamnamenin otuz üç ve otuz dördüncü maddelerinde muharrer esbaba mebni araziî mülâsık ve mahlût olan ve müteferrikan tâlibi çıkmıyan bazı köylerin

mezkûr maddelerde beyan olunduğu suretle birleştirilerek müzayede ve ihalesi caiz olduğu gibi palamut ve afyon ve harir ve zeytin âşarı ile meyan kökü ve halı ve bu kabilden olarak hububattan bittefrik ayrıca ve toptan satılacağı bazı mahsulâtın kaza kaza veyahut sancak üzerine müzayede ve ihalesi caiz olur.

Madde 16 — Sebze ve meyve ve kavun ve karpuz gibi erken yetişir mahsulâtı külliyyetli olan kasaba ve köylerde bu mahsulâtın ve üzüm ve mısır ve pamuk ve pirinç gibi geç yetişir mahsulâtı çok olan mahallerde dahi hasılâtı mezkûrenin köy üzerine ayrıca müzayede ve ihalesi caizdir. Nerelerin sebze ve meyve ve üzüm ve mısır mahsulü bu veçhile tefrik olunarak müzayede ve ihalesi lâzım geleceği işbu nizamnamenin neşrini mütaakıp mecalisi idarei kazadan ba mazbata livalara ve liva ve vilâyetlerce tetkikat icrasiyle kezalik ba mazbata Hazineye bildirileceği gibi âtiyen dahi bazı mahallerde üzüm ve mısır ve afyon ve palamut ve saire mahsulâtının tefriki veyahut müteferrikan ihale olunan bu misillü âşarın hububat ile birleştirilmesi lâzım geldiği halde kezalik mecalisi idarei vilâyet mazbatasıyla Hazineye malûmat verilir.

Madde 17 — Bazı mahallerde görülecek lüzuma mebni bilişar Hazineden alınacak mezuniyet üzerine hububat âşarının kısmen veyahut kâmilen ayniyat üzerine yani mültezimlerden bedeli ihale olarak malûmülmiktar zahire almak şartıyla ihalesi caizdir. İşbu ayniyat hinta ve sair ile idarei askeriyece lüzumu olabilecek mahsulâtın ibaret olacaktır.

Madde 18 — Her sene iptidasında vilâyet dahilinde bulunan kuranın adedine göre vilâyet merkezlerinde işbu nizamnameye merbut «6» numaralı nümune mucibince koçanlı mezat pusulaları tabettirilerek kazalara gönderilip ve kazalarda dahi derhal köylerin esami ve bedelâtı sabıkası maddeî âtiye mucibince tâyin olunan vakti müzayedenin hulûlünde meclisi idarei kazada alenen müzayedesine bed olunur.

Madde 19 — Her kazada hububat âşarının ve işbu nizamname mucibince hububattan bittefrik köy köy ayrıca ihalesi mücaz olan sebze ve meyve ve üzüm ve mısır ve pamuk ve pirinç mahsulâtının ve kezalik hububattan bittefrik toptan ihalesi caiz olan afyon ve palamut ve zeytin ve saire âşarının müzayede ve ihale müddetleri mebde ve münthalaları gösterilmek ve hububat ve sebze ve sairenin müzayede müddeti yirmi ve ihale müddeti on günden dun olmamak ve afyon ve palamut ve sairenin müzayede müddeti kezalik yirmi günden dun olmayıp bun-

ların yirmi dokuzuncu madde mucibince karardade keşidesinden sonra yevmi ihalesi muayyen bulunmak üzere işbu nizamnamenin meşrini mütaakıp mahallerince tâyin olunup ba mazbata merkezi vilâyet ve livaya iş'ar olunarak oralarca tetkikatı lâzime badelifa bir kâta cerveli vilâyet meclisi idaresi mazbatasıyla Hazineye irsal ile defteri mahsusuna kaydolunur ve tâyini müddet hususunda mahsulün erken veya geç yetişmesine itibar ve müddeti mezkûre her kaza kurasının adedine ve âşarının miktarına göre tahsis kılınır.

Şayet bir sene mahsulün zamanı idraki evvel hulûl etmek mülâbesesiyle müzayede ve ihalenin bir müddet evvel icrası iktiza ederse keyfiyet telgrafla kaza ve liva ve vilâyete ve Hazineye iş'ar olunacağı gibi esbabı tabiiye ve zaruriyeye mebni müzayede ve ihale müddetlerinin temdidi lâzım geldiği halde kezalik telgrafla liva ve vilâyet ve Hazinei Celileye bildirilir. İşbu temdidi müddet on beş günü geçmemek üzere yalnız bir defa icra olunabilir. Bu veçhile evvelce Hazineye kadar malûmat verilmedikçe müzayede ve ihalenin müddeti muayyenesinden evvel icrasından veyahut müddeti muayyenesinden sonraya tehirinden memurini mülkiye ve maliye mesuldürler.

Madde 20 — Tâyin olunan vakti müzayedenin hulûlünden evvelce her kazanın havi olduğu kura âşarının ihalesi için muayyen olan müddet vilâyet gazetesıyla ilân ettirileceği gibi keyfiyet livasının sair kazalarına ve münasebeti mevküye ve ticariyesi olan civar liva ve kaza merkezlerine dahi bildirilir ve müddeti ihale kura ahalisince de vaktiyle malûm olmak üzere müddeti mezkûrenin hulûlünden bir hafta mukaddem kaza merkezlerinden her karyeye işbu nizamnameye merbut «2» numaralı nümunesi mucibince matbu ihbar varakası gönderilerek bunların vusulünü müş'ir kura ihtiyar meclislerinden birer ilmühaber ahz ile kaza meclisi idaresinde hıfzolunur.

Madde 21 — (Merkezi vilâyet kazaları âşarının vilâyet ve liva merkezleri kazaları âşarının liva ve mülhak kazaları âşarının vilâyet ve liva merkezleri kazaları âşarının liva ve mülhak kazaları âşarının kaza meclisi idaresinde müzayedesini icra ve karardade ve ihale işaretleri meclisi mezkûre huzurunda vali ve mutasarrıf ve kaymakamlar tarafından terkim olunur. Vali ve defterdarların ve mutasarrıf ve vali muavinleriyle muhasebecilerin müzayede ve ihale esnasında kûzum görecekları mahallere de azimetle muamelât müzayede ve ihalenin hüsnü cereyanına nezaret edebilecekleri misillü indelicap (Maliye Nezaretinden

dahi emri müzayede ve ihaleye nezaret etmek üzere vilâyat ve elviyeye ve kazalara memurini mahsusâ izam olunur.

Madde 22 — Telgraf merkezi olan yahut nihayet iki saat mesafede telgraf merkezi bulunan nevahi âşarının kaza kaymakam ve mal müdürü veyahut ikisinden biri hazır bulunmak ve karardade ve ihale muameleleri onlar tarafından icra kılınmak üzere nevahi meclisinde iorasına vilâyetlerce mezuniyet ita olunabilir ve bu halde keyfiyet derhal Hazineye iş'ar olunur.

Madde 23 — Her kazada evvelce tâyin ve ilân olunan müddeti ihalenin hulûlünden lâakal bir hafta mukaddem âşar almak istiyenler meclisi idareye müracaat ile iltizam etmek istedikleri köylerin ismini tasrih etmeksizin yalnız kaç kuruşluk âşar deruhte etmek istediklerini ba arzuhal beyan edeceklerdir. Müstedilerin uhdesinde bulunan sük-nalarından ve zürraın taayyüs ve idarelerine kâfi ziraat arazisinden maada emlâkin defatiri tahririyece olan kıymetleri hini ihaledeki alım satım fiyatına göre bittetkik tenzil yahut tezyit ile tadil olunarak kuyudu tahririyece de muamelei lâzime ifa olunmak üzere işbu kıymetten yüzde onundan maadasının iki katı olarak bir itibarı malî takdir olup em-lâki mezkûre bir taraftan mahcuz olmadığı halde ol miktara yani elli bin kuruş kıymetli emlâk irae edenlerin doksan bin kuruşa kadar pey tutulmak üzere defteri mahsusuna kaydolunur ve hiç emlâki olmıyanlardan veyahut uhdesindeki emlâk kıymetine göre tâyin olunacak itibarı maliyeden ziyade âşar almak arzu edenler bulunursa fazlası için onlardan kaidei mepsuta dairesinde diğer kefil alınır. Gerek müstedilerin gerek kefillerinin uhdesinde bulunan emlâk kâfi görülmediği ve zirde gösterilen miktara muvafık nakit akçe depozito edilmediği veyahut âşar ve emvali saireden miriye vakti tediyesi hulûl etmiş bir deym ile medyun buldukları halde keyfiyeti arzuahalleri zahrına işaretle meclisi idarei kaza mühriyle mühürlenerek ashabına iade kılınır. Emlâki mezkûre için meclisi idarei kazaca tâyin olunacak kıymeti hakikiye derecesinin noksan olduğuna itiraz etmek istiyen mültezimin ve küfelâ hulûlü müddeti ihaleden evvel itiraz ile tasfihi madde olunmasını talep edebilirler ve bu itiraz üzerine icra olunacak tetkikatta tebeyün edecek hale göre meclisi idarei kazanın kararı teyit veyahut tadil edilir. Uhdesinde takarrür edecek âşar bedeli miktarının sülüsünü naktan depozito edenlerden diğer kefil ahzı lâzımgelmez. Ancak böyle depozito ile âşar iltizam etmek istiyenlerin serveti nakdiyeden maada emvali menkule ve gayri menkuleleri dahi olacağı cihetle ledelhace bunlara

müracaatla hukuku Hazinenin istifası mümkün olmakla beraber emtia veyahut nakit üzerine kendi maliyle ticaret eder. Tüccar ve sarrafandan veyahut ötedenberi iltizam işlerinde bulunarak ifayı taahhüt etmiş zevattan olması depozito ile âşar ihalesi hususunda şart ittihaz olunup hüviyeti ve haysiyeti itibarı mâruf olmıyan ve şunun bunun işlerinde müstahdem bulunan kesanın verecekleri sülûs nispetindeki teminatı nakdiye ile peylerinin kabulü caiz değildir. Nakit yerine Hükümeti Seniye-nin hamiline ait tahvilâtı tevdi edilmek istenildiği halde Dersaadet pi-yasası tahkik olunarak tahvilâtı merkume ondan yüzde yirmi noksanına kabul ve hıfzolunacaktır. Karyeleri âşarını almak istiyen ahali yekdi-ğlerine kefilî bilmal olmak üzere onlardan başkaca kefil alınmaz. Hi-tamı müzayedede Damga Kanunnamesine tevfikân pullu senet alınmak üzere esnayı müzayedede kefalet hususunun evrakı resmîyeden olan mezar pusulalarına bitterkim küfelâya tahtimiyle iktifa ve vakti müza-yedede bulunamayacak küfelâdan yine pullu olarak senedi muvakkat ahz ve istifa kılınır. Depozito akçesi en son taksite mahsup olunur.

Madde 24 — Madde-i sabıkada beyan olunduğu üzere evvelce ken-disinin ve kefilinin miktarı itibarını tahtı tasdika aldırmanın olanların müddeti ihale zarfında verecekleri peylerin meclisi idarei kaza tarafın-dan hemen tahkik ve takdir olunacak miktarı itibara göre kabulü caiz olursa da böyle ihaleye başlandığı sırada müracaat eden mültezimin ve küfelânın meclis tarafından beyan olunacak miktarı itibara kanaat etmeleri lâzımgelip bu bapta itiraza hakları olamaz.

Madde 25 — Bir kaza dahilinde kendisinin yahut kefilinin muta-sarrıf olduğu araziye teminat olmak üzere irae ile diğer kazadan âşar iltizam etmek isteyenler emlâki mezkûrenin bulunduğu mahal meclisî idaresine ba istüdaname müracaat ederek tetkikat ve tahkikatı lâzım icrasından ve emlâk kaydına şerh verildikten sonra tapu idarelerince emlâki mezkûrenin kıymetinin yüzde onundan maadası için ne miktar âşar ihale olunabileceğine dair meclisi idareden bir itibar mazbatası ita olunur. Mültezimin iltizam ettiği âşar bedelâtını faizi varsa onunla beraber tediye ederek ilişğini kestiği zaman o kazadan ahzile irae edeceği mazbata üzerine emlâki mezkûrenin kaydına verilen şerh ter-kin olunur.

Madde 26 — Kefilin emlâkiyle diğer bir yahut müteaddit kazadan âşar iltizam edecek olanlar o kazalara kefillerini beraber götürmedik-leri halde «5» işaretle merbut nümune mucibince muharrer ve muka-

velât muharririnden musaddak bir kefaletnameyi hâmil olmaları lâzımgelir.

Madde 27 — Maddeyi sabıka mucibince bir kazadaki emlak ile diğer kazadan âşar iltizam etmek isteyenlerin uhdesinde âşar mazbatasında muayyen miktardan dum âşar takarrür edip de mültezimin muameleyhim üst tarafı için bir üçünoü kazadan âşar iltizam etmek arzusunda bulunduğu halde itibar mazbatası salifüzzikir diğer kaza meclisi idaresinde hıfzolunarak sureti musaddakası zirine mültezime ne miktar âşar ihale olduğuna ve daha ne miktar âşar ihale olunabileceğine dair zeyil terkim ile mültezim yedine ita ve keyfiyeti itibar mazbatasını vermiş olan kaza kaymakamlığına imba olunur. Bu misillü mültezimler teminat ürae ettikleri mahalden kefalet senedi ahzetmiş oldukları halde bu senedin üçüncü bir kazada âşar iltizamına şamil olacak surette tanzim olunmuş bulunması lâzımdır.

Madde 28 — Müzayede tolanan âşara Dersaadet'ten pey vurmak veyahut vilâyetlerdeki mültezimlerden bazısına kefalet etmek isteyenler kendilerinin veya gösterecekleri kefillerin uhdelerinde kıymeti iltizam veyahut tekeffül edecekleri âşarın derecatına göre yirmi üçüncü maddede muharrer kavaide muvafık emlak ve arazi bulunduğu halde emlakî mezkûrenin tamamıyla ifayı taahhüt olununciya değin âhara ferağ olunamaması için kaydı balâsına şerh verildiği veyahut Hazinei Celilenin kabul edebileceği surette diğer teminatı maddiye yani âşarın sülüsü nispetinde nakit veyahut yine mezkûr maddede gösterildiği veçhile piyasa fiyatından yüzde yirmi noksaniyle hâmiline ait Devlet tahvilâtı depozito eylediği halde Hazinece pey ve kefaletleri tutulur ve işbu naktin son taksitlere mahsup olunacağı gibi tahvilât dahi ifayı taahhüde kadar iade edilmez. Bunlardan gayri bir suretle hiç kimsenin pey ve kefaleti kabul olunmaz.

Madde 29 — Heyeti meclis muvabehesinde icra olunan müzayedede bedeli sabık ve esbakına ve senei hâliyenin feyiz ve bereketine nazaran haddi lâyıkmı bulmuş olan köylere pey vurmuş olanlar birer birer meclise celp ile zam veyahut keffi yed eylemeleri teklif olunup zammedenler olursa müzayedeye tekrar devam olunarak peylerini kat ile zamdan istinkâf edenlere keffi yed ve imza ettirilir ve râğbetin inkıtaiyle müzayede pusulasında keffi yed etmemiş hiç bir kimse kalmasından sonra müzayede pusulası tellala verilerek şu kadar kuruşa şimdiki karardade çekilecektir diye Hükümet Konağı sofa ve avlusunda nîda

ettirilir. Bu ilân üzerine bir daha zammeden bulunmazsa pusulanın ye-kûnu hizasına şu kadar kuruş bedel ile kabul eyledim diye bir ibare yazılıp tarihi konularak tâlibine ve tâlibinin serveti kâfi görülmüş ol-mayıp da kefilî varsa ben de kefalet eyledim diye kefile temhîr veya imza ettirildikten sonra en büyük mülkiye memuru tarafından karar-dade terkîm kılınır.

Madde 30 — Bir köyün âşarına pey vurufta muahharen gerek ka-rardadesi çekildiği zaman gerek esnayı ihalede müzayede mevkiinde bulunmayan mültezimlerin hakları sakıt olur. Bunların son peyleri hi-zasına bulunmadıkları tahrir olunarak ziri meclis âzasından iki zata tahtim ettirilir. Ahalî kura kendi köylerine tâlip olup da muahharen peyleri üzerine zam vukuu ile keffi yed ederlerse karye muhtariyle ihtiyar meclisi âzasından mevkii müzayedede bulunanlara keffi yed ettikleri tasdik ve tahtim ettirileceği gibi müddeti müzayede ve ihale yirminci madde mucibince ba varakai ihbariye ahali kuraya bildiri-leceği cihetle müzayede vaktinde bulunmayan ahali haklarını iskat et-miş olacağından müzayede pusulası kenarına gelmedikleri işaret olu-narak ziri iki âza tarafından tahtim olunur. Kezalik madde mezkûrede beyan olduğu veçhile münasebeti mevkiiyesi olan civar liva ve kaza merkezlerine dahi bildirileceğinden müzayedenin yalnız merkez tâlip-lerine hasrolunmayıp diğer mahallerde zuhur edecek tâliplerin telgrafla bildirilecek peyleri kabul ve müzayede pusulasına zam ve ilâve ile kar-şılıklı müzayedesini icra ve otuz beşinci maddenin hariçten zuhur edecek tâlipler hakkındaki ahkâmı umumiyesine tevfikân muamelei lâzime ifa kılınır.

Madde 31 — Bir gün içinde karardadesi çekilmiş ne kadar karye varsa akşamı köylerin esamisiyle bedeli müzayedesini bir pusulaya ya-zılarak Hükümet Konağı kapısının dışarısına herkesin görebileceği bir mahalle yapıştırılır ve karardadesi çekilmiş olan bir karye âşarına tek-rar zam için eyyamı resmiye tatilîye müstesna olmak üzere karardade pusulalarının talikından itibaren ikinci günü akşama kadar müddet olup bu müddet zarfında yani karardade çekildikten kırk sekiz saat içinde yüzde üçten noksan olmamak üzere zam kabul ile müzayede tek-rar açılır ve bu suretle müzayedesini tekrar açılan bir karye âşarına zammedenlerin peyleri munkati olduktan sonra zamdan istinkâf eden tarafa keffi yed ve kabul eden tarafa kabul ve her ikisine tahtim ve son tâlipten kefil alınmış ise ona dahi tasdik ettirildikten sonra yine tellala nida ettirilerek tekrar karardadesini tahrir olunur.

Bir karye âşarına mezkûr iki gün zarfında birkaç defa karardade çekildikten sonra yüzde üç ve daha ziyade zam ile müzayede tekrar açıldığı halde berveçhi meşruh muamele edilir. Müzayedenin her kaç defa olur ise olsun tekrar açılması yüzde üçten noksan olmamak üzere zam vukuuna menuttur. Ancak müzayede bu suretle açıldıktan sonra tekrar karardade tahrir olununcuya değin her mültezim az çok istediği miktar zam edebilir. İşbu yüzde üç zam için muayyen olan iki günün mebdei ilk karardadeye mahsus olarak talik olunacak varakada mün-deriç tarih gününün akşamından yani saat on birinden müteber olup puslaya kaç defa karardade çekilir ise çekilsin işbu mebde tahvil olunmaz yani ikinci müzayede zikrolunan iki günden ziyade devam eyli-yemez. İhalei katiye dahi ikinci günü akşamı saat on birde icra olunup tâlip zuhur etsin etmesin ondan evvel ihale olunamaz.

Madde 32 — Karardadesi çekilen karyelerin ikinci günü akşam üstü isimleri ile bedeli müzayedeleri meclisi idarei kazada ve cümle muvacehesinde alenen kiraat olunduktan ve tellâla nida ettirdikten sonra bu karyelerin âşarına şayet yüzde üç ve daha ziyade zammeden bulunur ise ihaleleri ertesi güne tehir olunmamak üzere o akşam derhal müzayede icra ve ikmal olunup ve peylerin kat'iyle müzayede katiyen hitam verilip ziri meclisi idareden «işbu bedel ile ihalesi karargir oldu» ibaresi yazılarak zat mühürleriyle tahtim olunduktan sonra meclisi idareye riyaset eden vali ve mutasarrif ve kaymakam tarafından müzayede puslasına ihale olundu işaretini terkim ile uhdelerinde takarrür eden mültezimlerden ve kefilleri olanların küfelâsından kırk yedinci maddede gösterildiği veçhile senet ahzile zabıtname verilir ve sureti ihalesiyle şayet bedeli sabıkından bir sebebi sahih ve makbule müstenit olarak noksanı var ise esbabı mukannaası hakkında zeyli kaimeye meclisi idarei kazadan bir mazbata terkim olunur. Müzayede puslalarına ihale işareti tahrir olunan köylere muahharan her ne kadar zammeden olur ise olsun katiyen kabul olunmaz.

Madde 33 — Bazı mahallerde bir köyün arazisi mülâsıkı olan diğ-er bir köy arazisiyle mahlût olmakta veyahut bir köy ahâlisinin müraati o sene mülâsıkı olan diğ-er köy arazisinden bulunmaktan dolayı ayrı ayrı taşirinde müşkilât zuhuru tahakkuk eylediği halde bu gibi köylerin ikisi ve nihayet üçü birleştirilerek toptan müzayede ve ihalesi caizdir. Ancak bir şaharın uhdesinde başka başka takarrür eden kura ve kasabata mütâaddide âşarının bu sebeple birleştirilmesi caiz olmayıp ayrı ayrı ihalesi icra olunur.

Madde 34 — Müddeti muayyene içinde ihalei katiyesi icra kılınan karyelerden maada geriye kalan mütaaddit karyelerin ayrı ayrı hiç tâlibi bulunmadığı ve kura ahalişi dahi tâlip olmadığı halde keyfiyet müzayede puslasına işaretle ziri meclisi idarei kazadan ba mazbata tasdik edildikten ve ahalişi kuranın tâlip olmadığını beyan hakkında otuzuncu maddede gösterilen muamelât icra olunduktan sonra bu makule kuranın birleştirilerek toptan müzayede ve ihalesi caiz olur. Ancak bir mezat puslasında nihayet beşten ziyade karye birleştirilmeyecektir ve bu gibi birleştirilen köylerin bidayeten tanzim olunmuş olan müteferrik müzayede puslaları iptal olunmayıp beşine birden yapılacak mezat puslasına rapten hıfzolunacaktır.

Madde 35 — On beşinci maddede beyan olduğu veçhile kaza ve liva üzerine müzayede ve ihalesi caiz olan afyon ve palamut ve zeytin ve saire âşarı için münasip müddet müzayede vaz ile kaza ve liva ve vilâyette ve icabına göre civar mahallerde ve Hazinei Celile vastasıyla Dersaadet'te bililân müddeti muayyenesi zarfında müzayedesini icra ve ikmal olunduktan ve her tarafın peyleri kesildikten sonra en son bulunan bedelin haddi lâyük olduğu vilâyet meclisi idaresince bittetik tasdik olduğu halde vilâyetten vâkı olacak iş'ar üzerine âşarın ait olduğu liva veya kaza merkezinde karardadesi terkim ve keyfiyet karardade çekilen mahalden tekrar civarda telgrafla mahabere mümkün olan mahallere iş'ar olunur. İşbu karardadenin terkimi gönünden itibaren eyyamı tatiliye müstesna olmak üzere altı gün zarfında gerek karardade çekilen ve gerek ilân olunan mahallerde diğer tâlip zuhur eder ise yüzde birden noksan olmamak üzere edeceği zam kabul ile müzayede tekrar açılır. Bu suretle tekrar açılacak müzayede 31, 32, ve 33 üncü maddelerde muharrer kaideye tevfikân bilicra evvelki tâlibiyle muvacehe veyahut evvelki tâlibin bulunduğu mahal hükümetiyle muhabere edilip ve peyler kesilip tekrar karardade çekildikten ve tâyin olunan müddet tamam olduktan sonra mezkûr maddelerde muharrer kaide muoibince sureti katiyede ihalesi icra kılınır.

Madde 36 — Maddei sabıka mucibince toptan müzayede ve ihalesi mücaz olan âşar liva üzerine müzayede olunur ise liva meclisi idaresi ve kazaca müzayede olunur ise kaza meclisi idaresi mevkii müzayededir. Âşarı mezkûriye pey vurtmak isteyenler peylerini vaktiyle mevkii müzayedeye beyan etmeleri ve başka mahalde buldukları halde dahi buldukları mahal hükümetine kezalik vaktiyle müracaatla mevkii müzayedeye telgraf çekilmeleri lâzımgelip birinci müddeti müzayedenin

hitamı günü saat on birde kadar mevkii müzayedede beyan olunan ve oraya sair mahallerden bildirilen peylerin en yükseği son pey itibar olunup diğer tâlipler keffi yed etmiş olsun olmasın ve muhabere hitam bulsun bulmasın müzayede kat'ile karardade çekilir. Karardadesi çekildikten sonra yüzde bir zam ile ikinci müzayede açılmadıkça başka pey kabul olunmayacağı gibi ikinci müzayedenin son günü saat on birde takarrür eden en yüksek bedel son pey itibar olunarak muhabere hitam bulsun bulmasın ihale olunur. Çerek mevkii müzayedede olup ta vaktiyle daha yüksek bedel vermemiş ve gerek sair mahallerde olup ta zam telgrafları ihale günü saat on birden evvel mevkii müzayedeye vasıl olmamış olan mültezimlerin hakkı sakit olur. Şu kadar ki karardade veyahut ihale günü eshabı mücbireye mebni telgraf muhaberesi munkati olarak o gün sabahtan akşama kadar hiç bir tarafla muhabere olunmamış bulunur ise müddeti müzayede bittabi mümtet olup zikrolunan esbabı mücbirenin zail olmasından itibaren yirmi dört saat sonra karardade veyahut ihalesi icra olunur.

Madde 37 — Her köyün âşarı ihale olundukça köy ve mültezimin isimleriyle tarihi ihalesini mübeyyin puslası hükümet konağına talik olunacağı gibi bu puslanın bir sureti meclisi idare mühriyle mahtum olarak kaymakamı kaza tarafından vakit geçmeksizin karyelere irsal olunacaktır. Mültezimin tâsire iptidar etme nesinden ve köylülerin tarihi ihaleyi bilmemelerinden dolayı bir köyün harmanları kaldırılmayıp da telefât vukua geldiği halde mesuliyeti tarihi ihaleyi vaktiyle haber vermeyen kaymakama aittir.

Madde 38 — Âşarın müzayede ve ihalesine kadar idrak eden ve ayrıca ihale edilmemiş bulunan meyva gibi müteferrik mahsulât meclisi idareden memur tâyiniyle tâşir ettirilerek hasılat defterleri mültezime ita olunur. Badeli hale sair mahsulâtın tâşiri için dahi mültezimler köylere vaktü zamaniyle giderek veyahut adam göndererek mahsulü tâşir eylemiye mecburdurlar. Bir köy ahali harmanlarının hazır olduğunu ve harman edilmesi lâzımgelmeyen sair mahsullerin idrak eylediğini mültezime haber verdiklerinden itibaren üç güne kadar mültezim gidip veya adam gönderip mahsulü tâşire başlamadığı halde muvafıkı usul olan masarifi tâşiriye mültezime ait olmak üzere ihtiyar meclisi tarafından mahsul tâşir ve septi defter edilerek ahali mahının kaldırılmasına ruhsat verilir. Bundan dolayı mültezimin hiç bir güne iddiası mesmu olamayacağı gibi meyva ve sebze misillü şeyleri mül-

tezim vaktiyle tâsir etmeyip de mahsul toplandıktan sonra kendisi veya adamı tâsire mübaşeret eyler ise sahibi malın ifadesine kanaat etmiye mecburdur.

Madde 39 -- Bir kazanın havi olduğu karyelerin umumunun ve yahut bazısının bedelâtı üşriyesi haddi lâyıkmı bulamamak hasebiyle ihalei katiyeleri icra kılınamıyarak o kazanın başlı mahsulü idrak ile vakti hasat ve harman hulûl eylediği halde emaneten idaresine teşebbüs olunacak ve tâsire bed'olunduğu tarihten on gün müruruna kadar bu karyelerin evvelki tâlibi veyahut zuhur edecek diğer birisi bedelini defaten veyahut bilmüzayede haddi lâykına iblâğ eylediği halde karardadesinin keşide olunması ve müddeti malûmei muayyenenin müruriyle ihale edilmesi caiz olursa da tâyin olunan on gün müddet geçtikten sonra zam vukubulsa dahi kabul olunmayacaktır. On gün içinde tâlibi zuhur edip de ihalesi icra olunan karyelerin o müddette Hükümeti mahalliye marifetiyle tâsir ve tahrir edilen mahsulünün mültezim tarafından tekrar tahririne kıyam olunmayıp devrolunacak defteri mucihince kabul eyliyecektir. Bu veçhile ihaleye kadar istihdam kılınmış olan memurlara lâakal on beş günlük ücretleri ve o memuriyete tâyin olunmak için vermiş oldukları kefalet senedatının pul esmaniyle tasdik harçları mültezimlerden başkaca bilahiz memurini mumaileyhime ita olunacaktır.

Madde 40 -- Gerek müzayede ve gerek ihale esnasında müzayede pusulalarına pey vaz'etmiş olanlardan biri âşarı müzayede olunan mahalde dolu vurmak, su basmak, çekirge düşmek gibi ahval hudusiyle umum mahsulâtın yüzde onundan ziyadesini mahvetmiş olması sebebi müstenit olmaksızın peyinden veyahut kefilî kefaletinden nükûl ederek pey kırılırsa o pusulada muharrer âşar tekrar müzayede olunarak evvelki verilen pey miktarından daha aşağı bedel ile ihale olunduğu surette farkı peyinden nükûl eden şahıstan veyahut kefilinden tahsil olunur. Ve şayet başka hiç tâlibi bulunmazsa emaneten idare ve tâsir olunarak alınacak hasılatın gayri ez masraf miktarı evvelki verilen peyden dun olduğu halde farkı kezalik evvelki pey sahibinden veyahut kefilinden tazminen istîfa kılınır. Peyden nükûl edilmesi zikrolunan sebebe müsteniden olduğu surette meclisi idare ile kaza mahkemei bidayeti ve meclisi beledisinden kaza kaymakamlığınca intihabolunacak birer âzadan mürekkep bir komisyon teşkil olunarak o yolda hasar vukuu komisyon tarafından tasdik olunursa zararın dâvasından sarfı nazarla zikrolunan karye âşarı yeniden müzayede ve ko-

misyonun ita edeceği mazbatanın raptiyle keyfiyet liva ve vilâyetten Maliye Nezaretine iş'ar olunur.

(Madde 41 — Bedeli bin kuruşa kadar olan kura için maktuan iki buçuk ve bin bir kuruştan beş bin kuruşa kadar yedi buçuk ve beş bin bir kuruştan on bin kuruşa kadar on ve on bin bir kuruştan yirmi beş bin kuruşa kadar yirmi ve yirmi beş bin bir kuruştan elli bin kuruşa kadar otuz ve bundan ziyade bedeli olan kura için elli kuruş on beşinci maddede gösterildiği veçhile kaza veya sancak üzerine ihalesi caiz olan mahsulât âşarından dahi binde bir kuruş nispetinde tellâliye mültezimlerden ahzile tellâla verilir. Tellâl mûtaaddit ise mahallî meclisi idaresince her birinin derecesi hizmetine göre taksim olunur ve kaza veya sancak üzerine ihalesi caiz olan mahsulât âşarının tellâliyesi en son tâlibin bulunduğu mahal tellâlına ait olup diğer mahallerde icra olunan müzayededen dolayı oraların tellâllarına bir şey verilmez ve Dersaadet'te tâlibi uhdesine kalan o misillü âşar tellâliyesi mülteziminden başka bilistihsal Hazineye irat kaydolunur. Mültezimlerden bundan ziyade tellâliye ve zabıtname harcı ve sair nam ile hiç bir harç ve resim alınmaz.

FASLI SALIS

İhale olunan âşar bedelâtının sureti istifasiyle senedatının tanzimi beyanındadır.

Madde 42 — Hububat âşarı ihale bedelâtı her mahal mahsulünün mevsimi idrakine göre haziran, temuz, ağustos, evlül aylarından bed'ederek altı taksiti mütesavi ile istifa olunur yani mahsulü en erken idrak eden mahallerin âşarı hazirandan bed'ile teşrinisaniye ve en geç idrak eden mahallerin âşarı eylûlden bed ile şubatı kadar altışar tekasiti mütesaviye ile ahzedilir. Hububattan ayrıca ihale olunmuş olan sebze ve meyva ve kavun ve karpuz gibi âşar bedelâtı ihalesi mahsulün mevsimi idrakine göre temmuz ve nihayet ağustos geçmemek üzere üç taksite raptolunarak mahsul pek erken idrak etmiş ise marttan iptida ile mayısa ve geç idrak etmiş ise hazirandan iptida ile ağustosa kadar üç taksiti mütesavi ile istifa kılınır. Kezalik ayrıca ihale olunmuş olan üzüm ve mısır ve emsali mahsulât bedelâtı ihalesi mahsulün mevsimi idrakine göre o senenin şubatında hitam bulmak üzere dört taksite rapteditir. Bazı mahallerde mısır mahsulünün koçanlarında mu-

hafazasıyle ertesi senenin mevsimi baharında sarfı mütat olduğundan bu makule yerlerde ertesi senenin nisanında hitam bulmak üzere altı taksite raptı caizdir. Her taksitin vakti tediyesi mensubolduğu şehrin iptidasında duhul edip defaten veyahut ceste ceste şehri mezkûrun nihayetine kadar bilâ faiz ve ondan sonra her kaç gün mürur ederse gayei taksitten itibaren ma faiz ifa olunur. Mültezimlerin hem tekasitten hem de eyyamı mütaahhire faizinden deynleri bulunduğu halde teslimatı vâkıaları resülmalin edasına kadar tekasite mahsup olup badehu faiz istihsal olunur. Mültezimlerin ve kefillerinin jadei teminatı mutlaka faizden kalan borçlarının dahi tamamen istihsaline menuttur. Bir taksit mensup olduğu şehrin gayesine kadar tediyeye olunmadığı ve asıl deyn senedi mukavelât muharriri tarafından musaddak olduğu halde bir kıta hacizname tanzim olunarak bidayet mahkemesi reisinin kararı üzerine mukavelât muharriri vasıtasıyla mültezim veya kefiline veyahut her ikisine başka başka derhal tebliğ ve emvali menkulesi haciz ve tevkif olunarak taksiti mezkûr tarihi tebliğden itibaren on gün zarfında dahi tediyeye olunmazsa reis tarafından verilecek emir üzerine mezkûr taksit ma faiz icra memuru marifetiyle İcra Kanununa tevfiikan evvel emirde nizamen fûruhtu mücaz olan emvali gayri menkulesi ve kifayet etmezse kezalik nizamen fûruhtu mücaz olan emvali gayrimenkulesi satılarak ve mültezimin âşar malından mevcut zahiresi dahi toptan satılmak için beklettirilmeyip zuhur eden tâliplerine parça parça perakende suretiyle ve pazar yerlerinde derhal fûruht olunarak tahsil ve mültezim veya kefilinin bir gûna itiraz ve iddiası olduğu surete muahharen başkaca ait olduğu mahkemede rüyet ve tekkik edilir ve bir taksit için ihbarname tanzim olunduktan sonra tamamıyla istifâ olunmaksızın diğer taksitin dahi gayei şehir itibariyle vakti tediyesi hulûl ederse başkaca ihbarname tebliğine hacet olmayıp yalnız verilecek istidaname üzerine o makule zamanı tediyesi mürur eden tekasit bedelâtı dahi birlikte istifâ olunur.

Madde 43 — Ayniyattan ibaret olan bedelâtı üşriye mahsulün mevsimi idrakine göre temmuz, ağustos, eylül aylarından bed ile dört müsavi taksitle ahz olunur. Ayniyatı mezkûrenin mahalli teslimi kaza dahilinde olmak üzere hini müzayedede mezat kaimeleri üzerinde tâyin ve tasrih olunacaktır. Ayniyatın dokuzuncu madde mucibince kat'olunacak mesafe bir saati tecavüz eylediği halde zikrolunan mahallere kadar masarifi nakliyesi ve mahalli mezkûra teslimi masarifi mültezimlere aittir.

Madde 44 — Mültezim veya kefilinin fûruhtu lâzımgelen emlâk ve arazisinin dört senelik icare ve hasılatı tediyeı deyne kâfi olduğu halde deyn her halde dört seneyi geçmiyecek surette ma faiz tekasiti münasebeye taksim ile tâyin edilecek müddetler zarfında istıfa olunmak ve menafi sahibi tarafından ahzedilerek fakat emlâk ve arazi mahcuz kalmak üzere bunların fûruhtundan sarfı nazar olunur. Ancak tekasiti mezkûreden herhangi olursa olsun hattâ yalnız birincisi dahi müddeti muayyenesinde kâmilen tediye olunmadığı halde akar ve emlâki mezkûre artık bir daha mehil verilmiyerek fûruht ile tekasitin cümlesi istıfa kılınır. Arazi ve emlâkin dört senelik menafinin tediyeı deyne kâfi olduğu Devlet namına tefevvüz olunacak emlâk ve araziye kıymet takdiri hakkındaki usule tevfikan mecalisi idare ve mahakim marifetiyle tâyin olunur. Dört senelik menafii tediyeı deyne kâfi olmıyan emlâk ve arazi hiç bir mehil verilmiyerek fûruht edilir.

Madde 45 — Ayniyat tekasiti mensubolduğu şehrin iptidasından nihayetine kadar teslim olunmadığı halde her ne vakit olursa olsun aynen veyahut teslim olunacağı ayın son günü fiatı rayicesiyle bedele tahvil ve hini tediyeı kadar faiz zammedilerek nakten istıfası Hükümetin yedi ihtiyardan olup tekasiti mezkûrenin olveçhile aynen ve bedelen istıfası dahi nakdiyattan ibaret olan bedelâtı ihalenin sureti tahsiline tevfik olunur.

Madde 46 — Otuz sekizinci maddede beyan olunduğu üzere kabelihale idrak edip meclisi idareden memur tâyiniyle idare ve istıfa edilen mahsulât müteferrika üşrü hasılatından her ne tahsil olunmuşsa masarifi tâşireye badelihraç kusuru bedeli iltizamın ilk taksitinden mahsubedilir.

Madde 47 — Âşarın gerek mültezimin ve gerek ahaliı kura üzerlerinde takarrür etsin bedelâtının tekasiti ve hiç bir gûna matlubata takas ve mahsup edilmiyerek nakten tediye edileceği fıkrası derciyle deyn senedi alınacaktır. Uhdesinde mütaaddit kura âşarı takarrür eden bir mültezimden kuranın esami ve başka başka miktarı bedelâtı derç ile bir senet alınmak caizdir. Mültezimin ile ahaliı kuradan alınacak senetlerin nümuneleri «3»,«4» numaralarıyle işbu nizamnameye raptolunmuştur.

Madde 48 — Mültezimlerden alınacak senedat üzerine mültezimin veya küfelânın kifayeti kudretleri meclisi idare tarafından ba mazbata tasdik kılınacak ve senedatı mezkûreye Resmi Damga Kanununa tevfikan pul vaz'olunacaktır.

Madde 49 — Mültezimlerle kendi karyeleri âşarını deruhte eden ahali tarafından senedata vazolunacak imzalar sahipleri tarafından mukavelât muharrirliklerine ve mukavelât muharriri bulunmıyan mahallerde bu vazifeyi icra eden memura tasdik ettirilecektir.

Madde 50 — Mültezimin ve ahali kura lâzımgelen iltizam senedatını ihale katiye icrasından nihayet on güne kadar ita etmemiş oldukları halde bedeli iltizamın tekasite raptedilmeksizin defaten ve nakten ediyesine mecburdurlar. Zikrolunan on günün mürurunu mütaakıp müzayede kaimeleriyle mahkemeye müracaat ve bedeli müzayede tarihi ihaleden itibaren faiziyle beraber dâva ve hasılatı üşriye peyderpey ambara vazedildikçe haczolunur. Mahkemelerce bir müddeti kalile zarfında teşkili tarafeyn ile bir güne takas ve mahsup dâvası istima olunmaksızın ve mehil verilmeksizin faslı keyfiyet ve bedeli müzayedenin tahsili için icrayı muvakkat kararı ita olunur. Mültezim senedi tahtim edip de kefil mühürlememiş olduğu halde dahi aynı muamele icra olunur.

Madde 51 — Mültezimin ve küfelâdan ve kura ahalisinden alınacak senedat kaza meclisi idaresinde hulâsaten bir deftere kaydolunduktan sonra bu defter liva muhasebeciliğine gönderilip merkezi livada hıfzolunacak ve kaza kaymakam ve mal müdürleri senedatı mezkûrenin liva muhasebeciliğine vusulünü tahriratı resmiye ile ispat etmedikçe bu bapta heriyüzzimme addolunmayacaktır. Bedeli iltizamı tekasiti muayyenesinde veyahut taksit zamanlarından sonra ma faiz tediye etmiş olan mültezimin ve ahali kuranın senetleri taraflarından vâkı olacak istida üzerine kaza ve liva mal kalemlerince tetkikatı lâzime ifa olunduktan sonra zahırlarına ve kayıtlarına keyfiyeti şerholunarak ashabına iade olunur.

Madde 52 — Mültezimin ve küfelâdan yalnız sahibi mülk olmak haysiyetiyle pey ve kefaletleri tutulmuş olanların üzerlerinde âşar ta-karrür ederek ihale olundukça taahhütlerini ifaya kifayet edecek miktarı emlâkin yirmi üçüncü maddede gösterilen mesken ile kendi ziraatine mahsus arazinin dahi kaydı balâsına şerh verilerek mültezim veyahut kefil ifayı deyn etmeksizin uhdesindeki emlâki âhara ferağ ve kasrı yeddetmek istediği halde keyfiyet arazi memurları tarafından kabelferağ canibi Hükümete ihtar olunacak ve Hükümet emlâki mezkûreyi mahkeme marifetiyle haczedecektir. Arazi memurları keyfiyeti vaktiyle ihbar etmedikleri halde bilâhare terettüp edecek hasarın me-

suliyeti memurini mumaileyhime ait olur. Kısmen tediye olunursa kısmı mütebakisine kâfi emlâkin ipkasiyle maada emlâkin âhara ferağ ve kasrı yeddolunmasına canibi Hükümetten müsaade olunacağı gibi mültezim veya kefil borçları olan tekasitten birinin vadesi hulûlüne lâakal bir ay kalarak mukaddema teminat olmak üzere göstermiş oldukları emlâki âhara satmak istedikleri surette teminat itihaz olunmuş olan emlâkin bedeline müsavi kıymetleri emläke mutasarrıf olan şahsı âharı kefil gösterdikleri ve o şahsın emlâki kaydına şerh verildiği halde kendi uhdelerinde bulunan emlâkin satılmasına müsaade olunur. Bir mültezim veya kefilin bedeli âşar ifa ve ikmal olunmazdan evvel teminat olarak gösterdiği emlâkin harik sebebiyle ve esbabı saire ile kıymetine noksan terettüp ederse bu noksanın ikmaline mültezim veya kefil mecbur tutulur. Şayet ikmal edemedikleri halde zahairi üşriye mal memurunun istidası üzerine icra memuru marifetiyle satılıp esmanından bedelden olan borcu miktarı alınır.

Madde 53 — Âşar bedelâtı iltizamiyesinden ve cihatı saireden vakti tediyesi hulûl etmemiş borcu olanlara teminatı cedide ile âşar ihale olunabilir.

Madde 54 — Bir mültezimin emlâk iraesiyile iltizam etmiş olduğu âşar bedeline mahsuben vâkı olan tediyaatına nazaran emlâkin yirmi üçüncü madde mucibince alım satım fiyatından yüzde on tenziliyle takdir olunan kıymeti itibariyle fazlası kaldığı halde bu fazla yani ledetenzil kırk bin kuruş kıymetinde emlâk iraesiyile sek-en bin kuruşluk âşar iltizam eden bir mültezim bu akçenin altmış bin kuruşunu vermiş ise henüz vakti tediyesi hulûl etmiyen bakiyei deyni için nisf itibariyle on bin kuruşluk değil tamamı itibariyle yirmi bin kuruşluk emlâki evvelki borcu için haciz altında kalmak üzere emlâki mezkûrenin yalnız diğer yirmi bin kuruşluğu teminatı cedide makamında kabul olunabilir.

Madde 55 — Bir mültezimin iltizamında bulunan mahalde muharebe veya isyan hudusu gibi esbabı mücbireden naşi hasilatı üşriyenin miktarı küllisi istihsal olunamıyarak mültezim fevkalâde zarara uğradığı takdirde işbu zararın tahakkuk edecek miktarı ba iradei seniye bedeli iltizamdan tenzil olunur. Zararın tahakkuk ve taayyün miktarı bir mahkemeden hüküm suduruyle hükmü mezkûrun kespi katiyet eylesine menuttur. Bu gibi mahaller âşarının vadesi hulûl eden takasitinin tahsili için canibi Hükümetten kırk ikinci maddede beyan olduğu üzere bidayet mahkemesi riyasetine müracaat olduğu veyahut mültezim daha evvel esbabı mezkûreden dolayı bedelin terkini kayd

için mahkemeden hüküm talep eylediği halde verilecek hüküm zararın vukuunu musaddık ise kespi katiyet etmesine intizaren bedelin tahsili imal olunur. Hükmü mezkûr muahharen fesih ve nakzolunarak mültezim haksız çıktığı ve bedeli iltizamın tahsiline hükmolunduğu halde ma faiz ve masarifi muhakeme istifa olunur. Bidayeten ita kılınan hüküm böyle bir sebebin vukuunu musaddak değilse bedeli iltizam icrayı muvakkat suretiyle istihsal olunarak derececi ahirede Hazine aleyhine hüküm sudur eylediği halde reddedilir.

Madde 56 — Kâr ve zarar âşarı iltizam edenlere ait olup madde sabıkada gösterilen esbaptan maada hiç bir sebeple zarar ve ziyân iddiası mesmu olmayacaktır

FASLI RABİ

Âşarın muamelâtı tahsiliyesi hakkındadır.

Madde 57 — Her mültezim âşarını deruhte cylediği karye için esami ve nev'i mahsulât üzerine bir tâşir defteri tutmuş ve işbu defterin zirini karyenin ihtiyar meclisine tasdik ettirmiş mecburdur.

Madde 58 — Mültezim mahsulâtın âşarı ayniyesini hini idrakte ve bedelen istifa olunan âşarı fiat takdir olunduktan sonra istifa ve makbuzatı vâkıası için bir defter tutarak zürraa dahi makbuz ilmühâberi ita eder.

Madde 59 — Mültezimlerin ahali üzerinde ayniyat ve bedelâtın matlupları kaldıkta medyunların esamisini ve miktarı düyununu natık ita edecekleri müfredat defterlerinin kaza meclisi idaresince elli yedinci maddede beyan olunan musaddak tâşir ve kırk ikinci madde mucibince mültezimlerin tutacakları makbuzat defterleriyle tatbikatı ifa ile sıhhati anlaşılırsa ayniyatın aynen ve bedelâtı nakdiyenin nakten tahsili zımında müfredat defterleri tahsildarlara ita olunarak tahsildarlar marifetiyle Tahsili Emval Nizamnamesine tevfikân on beş gün zarfında istifa ile ayniyat ve nakdiyatın yüzde beşi aidat olmak üzere tahsildarlara verilerek kusuru mültezimlere ita olunur. Matlup defterinin tahsildara itasından sonra ayniyat ve bedelât matlubatı üzerine mültezimlerle zürra arasında ihtilâf hasıl olursa meclisi idareye müracaatla itiraza zürrain salâhiyetleri vardır.

Madde 60 — Mültezimler musaddak tâşir defteri ibraz etmedikleri ve mehuzatı vâkıaları için defter ittihaz ve ahaliye makbuz ilmühâberi

ita etmemiş oldukları surette matlubatlarının tahsiline Hükümetçe tavassut olunamaz. Kezalik mültezimler aynen tahsili mûtat olan zahairi aynen almayı da yerine nakit almak üzere imhal etmiş oldukları halde gerek nakten ve gerek aynen tahsiline Hükümetçe asla tavassut olunmaz.

Madde 61 — Maddei sabıka mucibince mültezimlerin zürra üzerindeki matluplarının tahsildarlar vasıtasıyla tahsili için mültezimlerin tâsirin hitamından itibaren nihayet üç ay zarfında müracaat etmeleri lâzımgelir.

Madde 62 — Mültezimlerin ahali üzerindeki matluplarını bedelâtı iltizamiyeye mahsup ve her ne sebeple olursa olsun tahsil olunamıyan bakayayı bedeli iltizamdan tenzil ettirmek iddiasına salâhiyetleri yoktur.

FASLI HAMİS

Emlâkin âşar deynine mukabil Hükümetçe sureti fûruht ve teferruğu hakkındadır

Madde 63 — Kırkikinci madde mucibince âşar bedelâtı iltizamiyesi için fûruhtu lâzımgelen emlâk memurini Maliyenin bu bapta mahkeme reisine tahriren vukubulacak müracaatı tarihinden itibaren on beş gün zarfında mezat kaimeleri tanzim ve usulü dairesinde ilân ile doksan birinci günü muvakkat karardadesi ve otuz bir gün sonra ihalei katiyesi icra olunmak üzere müzayedeye konulur. Muvakkat karardadesi keşide olunduktan sonra müzayedenin tekrar açılması yüzde beş zam vukuuna menuttur. Zikrolunan doksan bir gün zarfında tâlip zuhur etmemiş olursa ikinci müzayede müddeti olan otuz bir gün zarfında bulunacak bedel ile ihale olunup iki müzayedenin müddeti mecmuası olan yüz yirmi iki günü tecavüz ettirilmiyecektir.

Madde 64 — İkinci müddet müzayedenin hitamına kadar hiç tâlip zuhur etmediği veyahut verilen bedel kıymeti hakikiyesinden pek dün olduğu halde Hazine tarafından satılacağı zaman zarar edilmemek ciheti dahi nazarı dikkate alınarak hitamı müddeti müzayededen itibaren on gün zarfında kıymeti hakikiyei hazıralarına göre meclisi idare ile mahkemei nizamiye tarafından mütefikan takdir olunacak kıymet müzayede pusulasına vaz'olunarak bir hafta zarfında başka taraftan zam vukubulursa Hazine tarafından tekrar zammedilmiyerek tâlibine ihale kılınır. Başka taraftan tâlip zuhur etmediği halde bir haftanın nihayetinde Devlet namına muamelei tefevvüziyesi icra ve emlâk dahi derhal Hükümeti mahalliyeye teslim olunur. Bu veçhile tefevvüz olunan

emlâkin keyfiyeti tefevvüziyesi tafsilâtı lâzimesiyle Hazinei Celileye iş'ar ve muvakkat tapu senetleri tisyar olunur.

(Madde 65 -- Nevahide ihale olunan âşar bedelâtının tahsili hakkındaki muamelâtı icraiye ve emlâk fûruhtu hususatı nahiyenin tabi bulunduğu kaza merkezine aittir.

(Madde 66 -- Âşar bedelâtı iltizamiyesine mukabil Hükümet tarafından tefevvüz olunmuş olan emlâk bir sene zarfında âhara satılmış bulunduğu ve sahibi evveli o sene içinde bedeli tefevvüzü tediyeye eylediği halde hini tediye kadar emlâkin menafii Hazineye ait olmak üzere bilâ istizan sahibi evveline tefviz olunarak Hazineye malûmat ita olunacaktır.

FASLI SADIS

İhalât defterlerinin sureti tanzimine dairdir.

(Madde 67 -- Kazaların karye karye ihalâtı icra ve itmam olunduktan bir mah sonra merbut «5» numaralı nümunesine tevfikân her kaza kurasının esamisi hurufu heca tertibi üzere alelmüfredat derç ve terkîm olunarak bir kıta ihale defteri tanzim ve ziri meclisi idareden tasdik ile livaya gönderilir ve livadan dahi bilnûm sancağın kazalarını ve her kazanın karye karye müfredatını havi bir defteri umumî tanzim ve ziri meclisten tasdik ile kazalar defatirinin tanzimi için tâyin olunan bir mahın hitamından itibaren kezalik bir mah zarfında vilâyete irsal kılınır ve her kazanın müzayede pusulaları ve koçanları ihale defterleriyle maan kazadan livaya ve livadan dahi merkezi vilâyete gönderilir.

(Madde 68 -- Maddei sabıkada muharrer defterlerle mezat pusulalarında muharrer bedelâtı sabıka kuyuda muvafık ve mezat pusulalarında murakkam mebalîğ deftere mutabık olup olmadığı muhasebei vilâyetten tetkik olunduktan ve yekûnları yoklanılıp sehiv ve hatadan berî olduğu ve hadelihale müzayede pusulası tebdili gibi bir suiistimale meydan kalmamak üzere her bir müzayede pusulasını koçanıyla bittatbik arada boş kalmış pusula olmadığı anlaşıldıktan sonra her sancağın defteri muhasebede bulunan sicilli mahsusuna aynıyle kayıt ve mecmuuna bir hulâsa tanzim ile elviye defatiri için tâyin olunan bir mahın gayesinden itibaren nihayet on beş gün zarfında livadan gelen defterlerle maan Hazinei Maliyeye irsal ve müzayede pusulaları koçanlarıyla beraber merkezi vilâyette hıfz kılınır.

Madde 69 — Liva ve vilâyet muhasebelerinde icra olunan tetkikatta müzayede pusulalarının müfredatı yekûnlarına nazaran fazla olduğu halde yekûnlara vaktiyle dikkat edilmemesinden dolayı Hazineye terettüp eden zarar pusuladaki müzayede muamelâtını ve karardade ve ihale işaretlerini tahrir eden memurlardan tazminen istüfa olunur. Şayet pusulalarda bazı mültezimine keffi yed ettirilmemiş olur veyahut pusula aded numaralarında noksan zühur ederse derhal tetkikatı lâzime bilifa tebeyyün edecek hale göre iktizası icra ve Maliye Nezaretine ma'lumat ita olunur.

Mevaddı şetta

Madde 70 — Defterdar ve mutasarrıf ve vali muavinleriyle muhasebeciler ihale muamelâtına nezaret ve teftiş için ledelhace mülhakaata azimet edecekleri gibi indelicap Hazinei Celileden dahi memuru mahsus izam olunacaktır. Defterdar ve mutasarrıf ve vali muavinleriyle muhasebecilere kararnamesine tevfikan maaşları nispetinde harcırah ve Hazinei Celileden gönderilecek memurlara maaş ve sıfatı memuriyetinin derecesine göre harcırah ve yevmiyelerine mukabil miktarı münasip ücreti maktua ita kılınacaktır.

Madde 71 — Her mültezimin âşar tekasitinden ne miktar borcu olduğunu ve vaktinde tediye etmediği halde faizini irae etmek üzere mal kalemlerinde «9» işaretiyle raptolunan nümune ve tarifnameye tevfikan bir defter ittihaz olunacaktır.

Madde 72 — Yedinci madde mucibince izam olunacak muhammin ve âzaya gidecekleri mahallin kurbiyeti cihetiyle masraf ihtiyarına mahal olmadığı ve tahminat ve tetkikat uzun müddete tevakkuf etmediği halde bir şey verilmeyip ancak mahsulü tahmin olunacak karye uzak bulunur veyahut tahminat ve tetkikat bir kaç güne mütevakkıf olursa masarifi zaruriyeleri için meoalisi idarei mahalliyece beş kuruştan otuz kuruşa kadar yevmiye takdir ile haksız çıkan tarafından ve neticei tahmin ve tetkik iki tarafın müddeasına da tamamıyla muvafık olmadığı surette münasafaten veyahut bir nispeti mutedile üzerine mukasemeten tarafeynden Hükümeti mahalliye marifetiyle bilistifa tahmin ve tetkika memur bulunan muhammin veya âzaya ba senet ifa olunur.

Madde 73 — Mültezimler ve adamları köylerde meccanen yem ve yiyecek alamayıp alacakları her nevi mekûlâtın berveçhi peşin parasını vermeye mechurdurlar.

Madde 74 -- Mültezimler muamelâtı tâşiriyede istihdam edecekleri adamları hüsnühal ashabından intihaba ve Hükümetin tahkikatı vâkıası üzerine suihami tebeyyün edip tebdili ihtar olunanları derhal değiştirmeye mecburdurlar.

Madde 75 -- Bir mahalde âşarın idaresi emanete kaldıkta muamelâtı bilûmum vilâyetler varidatı üşriyesinin müzayede ve ihale ve idaresi hakkında 16 rebiyülevvel 1288 tarihli talimatın faslı sanisi hüküme tevfikân cereyan edecektir.

Madde 76 -- Âşar ve rûsumatın sureti ihalesine dair 11 rebiyülâhır 1272 tarihli nizamnamenin âşara taallûk eden mevâd ve ahkâmı varidatı üşriyenin karye karye ihalesi hakkındaki zeyil nizam varidatı üşriye ve rûsumiyenin sureti tediyesine dair 2 zilhicce 1274 tarihli nizamnamenin âşara taallûk eden fıkraları gayri ez harir ve duhan ve zeytin ilzamen ihale olunan sair varidatı üşriye hakkında 9 şaban 1277 tarihli nizamname yine varidatı mezkûre hakkında 10 şaban 1282 tarihli nizamname nizamnamei mezkûrun on yedinci maddesine müzeyyel 5 recep 1284 tarihli fıkrâi nizamiye bilûmum vilâyetler varidatı üşriyesinin müzayede ve ihale ve idaresi hakkında 16 rebiyülevvel 1288 tarihli talimatın yirmi beş maddeyi havi olan faslı evveli Âşar ve Ağnam Emanetiyle maiyeti memurlarının vezaifine dair 4 safer 1297 tarihli nizamnamenin ihaleye taallûk eden fıkraları âşarın emaneten idaresine taallûk eden nizamât ve evamir müstesna olmak üzere âşarın sureti istifasiyle ihalesine mütaallik olan kâffei evamir ve nizamât işbu nizamname ile münfesihtir.

Madde 77 -- Maliye Nezareti işbu nizamnamenin icrasına memurdur.

NUMARA : 1

Her nevi mahsulât üşrü miktarının ne veçhile tâyin olunacağına dair tarifnamedir.

Envai mahsulât İcrası lâzımgelen muamelât

Bicilip demet edilmesi mûtat olan buğday ve arpa ve e.ush { Üşürleri usul ve teamülû dairesinde rızayı tarafeyn ile demet olarak alınır fakat ashabı harman ettikten sonra ölçüp vermesini isterse olveçhile istifa olunur.

- Mısır { Usul ve teamülü dairesinde tarlalarının dönümü üzerine tahmin olunmak veya nümune tutulmak ve yahut mahsulün idrakinde koçanlar tarlalarda kırılarak harman edilmek suretiyle tâşir olunur.
- Pamuk { Usul ve teamülü dairesinde kozaları toplanıp ambara vaz'olunduktan sonra veznolunarak veyahut mahsul tarlada iken tahmin edilerek üşrü alınır.
- Afyon ve haşhaş { Mecalisî idareî mahalliyeye erbabı vukuf ve kura ve ihtiyar mecalisi marifetiyle bilmuayene mahsulün tarlaları âlâ ve karibi âlâ ve evsat itibariyle üç sınıfa ayrılıp her sınıfın beher dönümünden nümune tutularak bu nümunelere tevfikân usul ve teamülü dairesinde tarlalarında bittahmin üşrü alınır.
- Zeytin { Usul ve teamülü dairesinde zeytin taneleri ya ashâbı tarafından mengene ve değirmen ve fabrikalara götürüldükçe oralarda veznolunarak veyahut ahali ambarlarında toplandıktan tahmin edilerek üşrü tane olmak üzere alınır tuzlama zeytinler dahi mevcut ve mahfuz buldukları mahallerde tahmin ile tâşir edilir.
- Bal { Kovanlar tadat ile ravicî mahallive göre bir kıyelik balın fiatı mikyas ittihaz edilerek beher kovan için mecalisi idarece takdir olunan fiattan üşrü bedelen istîfa olunur. Ancak avrı kovana vaz'olunan arı oğullarının ilk senesi mahsulünden üşür alınmaz.
- Üzüm { Üşrü dönüm itibariyle yahut âhar veçhile her verde elhaletü hazihî cari olan usul ve teamül üzere bedelen istîfa olunur. Fakat bazı mahallerde üzümün kurutulduktan sonra tâşiri mütat olduğundan o misillü kuru üzümün üşrünün rızayı tarafeyn ile aynen ve bedelen alınması caizdir.
- Üzümden gayri meyva { Mahallerince cari olan usule tevfikân âşarı istîfa olunur. Müteferrik meyva eşcarının üşrü aynen yahut rızayı tarafeyn ile bedelen alınır.
- Nizamnamenin üçüncü maddesinde âşarı müstesna tutulanlardan maada her nevi sebze { Usul ve teamülü dairesinde tarlalarında bittahmin bedelen ve uyuşulamadığı halde aynen üşür alınır. Şehir ve kasabalar derun ve civarında bulunan sebze ve meyva bostanlarının bir senelik mahsulü tahmin ile mecalisi idareî mahalliyeye takdir olunacak miktar mucibince dönüm itibariyle bedeli maktu üşür alınır.

Ot { Biçilen otun yağın veyahut araba ve yükleri için mahalli idare meclislerince kıyye itibariyle miktar tâyin olunarak o miktardan bedelen uyuşulamadığı halde aynen üşür alınır ve minelkadim kura ahalisinin hayvanatını râ'i için tahsis olunmuş olan ve ahali kuranın kendi hayvanatını ra'yolunmakta bulunan meralardan maada otu biçilmeyen bilûmum meralardan Arazi Kanunnamesinde beyan olduğu veçhile bedeli üşür istifa kılınır.

Tütün
Harir
Ashabı uhdele- } Üşürleri nizamâtı mahsusasına tevfiakan istifa olu-
rinde bulunan } nur.
ormanlarda hasıl }
olan kereste }

Âşar Nizamnamesiyle işbu tarifnamede tasrih olunmayıp üşre tebaiyeti lâzımgelen mahsulâtı saireden her yerin temülüne göre vezin ve tekyil veyahut tahmin ile üşür alınır.

NUMARA : 2

*Âşar ihalesi için karyelere gönderilecek
ihbarnamedir.*

..... dahilinde Sancağı Kazasına tabi karyesi senesi âşarı bu kerre mevkii müzayedeye konulmuştur günü kaza âşarının ihalesine başlanılacağından köy ahalisinin kendi köyleri âşarını üzerlerine almak isteyip istemediklerini bildirmek üzere mezkûr günü meclisi idarei kazaya gelmeleri lâzımdır.

Mezkûr ihbarnamenin makbuz pusulası

Karyemizin senesi âşarının müzayedeye ve ihale olunacağını mutazammın olan tarihli ihbarname ahz olunmuş olduğunu ve mezkûr ihbarnamenin ahali kura muvacehesinde okunarak meali cümleye tefhim edileceğini mübeyyin işbu ilmühaber verildi.

NUMARA : 3

Mültezîminden alınacak senet

Miktarı tekasit	
Kuruş	Şuhur

--

..... Vilâyeti dahilinde Sancağına tabi Kazası mülhakatından karyesinin işbu üç yüz ... senesi varidatı üşriyesi bilmüzayede kuruşta uhdemde takarrür etmiş olduğundan balâda muharrer tekasiti nizamen muayyen olan evkatta hiç bir gûna matluba mahsup ve takas edilmeksizin ve şayet vaktinde tesviye olunmazsa faiziyle beraber nakten mal sandığına ita edeceğimi ve işbu âşarı derubte etmeklikten dolayı Âşar Nizamnamesinin icabylediği taahhüdâtı kâmilen kabul eylemiş olduğumu mübeyyin işbu senet ita kılındı.

Kefil şahsı vahit işe yazılacak şerh

Derunu senette münderiç kuruşun ma faiz edasına ve taahhüdâtı sairenin ifasına kefaleti sahiha ile kefilî bilmal ve zâmin olduğumu mübeyyin işbu mahalle şerh verildi.

Küfelânın taaddüdü halinde yazılacak şerh

Derunu senette münderiç kuruşun ma faiz edasına ve taahhüdâtı sairenin ifasına başka başka kefaleti sahiha ile kefilî bilmal ve zâmin olduğumuzu mübeyyin işbu mahalle şerh verildi.

NUMARA : 4

Ahalîi kuradan alınacak senet

Aded ve miktarı tekasit «3» numaralı nümunedeki
veçhile irae olunacaktır.

... Vilâyeti dahilinde ... Sancağına tabi ... Kazası mülhakatından bulunan ... nam karyemizin işbu üç yüz ... senesi varidatı üşriyesi ... kuruşta uhdemizde takarrür ederek karyei mezkûre âşarını bilûmum ahalîi karye namına olarak kabul etmiş oldu-

ğumuzdan balâda tekasiti nizamem muayyen olan evkatta hiç bir gûna matluba takas ve mahsup edilmeksizin ve şayet vaktinde tediye olunmazsa faiziyle beraber nakten mal sandığına ita edeceğimizi ve işbu âşarı deruhte etmeğimizden dolayı Âşar Nizamnamesinin icabettiği taahhüdatı kâmilen kabul eylediğimizi ve şayet ahali karyeden bazıları işbu iltizam işine girişmemek isterlerse bundan tevellüt edecek münaazaat kat'an hukuku Hazineye dokunmamak üzere bedeli mezkûr ma faiz taraflarımızdan tediye edileceğini ve işbu taahhüdatın ifasında yekdiğerimize başka başka ve müteselsilen kefilî bilmal olduğumuzu mübeyyin işbu senet ita kılındı.

NUMARA : 5

Kefalet senedi nümunesi

. . . . Vilâyeti dahilinde Sancağına tabi Kazası mülhakatından karyesi ahalisinden Efendi bin işbu senesinde âşar iltizamına tâlip olduğundan kazalardan işbu senesi zarfında uhdesine ihale olunacak kuruş raddesinde varidatı üşriye bedelini tekasiti mukarreresinde ma faiz ifaya [7] kefaleti sahiha ile kefilî bilmal ve zâmin olduğumu mübeyyin işbu kefalet senedi ita kılındı.

Küfelânın taaddüdü halinde yazılacak senet

[7] Başka başka kefaleti sahiha ile kefilî bilmal ve zâmin olduğumuzu mübeyyin işbu kefalet senedimiz ita kılındı.

Mültezim mütaaddit kazalardan âşar iltizam edecek olduğu halde kazaların esamisi veyahut Vilâyeti dahilinde kâin Sancağının bilûmum kazalarından diye tasrih olunacaktır.

Âşar bedelâtı iltizamıyesi tekasitine mahsus defterin tarifnamesi suretidir

Nümunede gösterildiği veçhile bir mültezim bir şahıs veyahut müteselsilen yekdiğerine kefil olan mütaaddit eşhas kefaletiyle taksit zamanları yekdiğerine muvafık olarak iltizam edeceği mütaaddit karyelerin âşarı bir hesapta birleştirilip ayrı mültezimler için başka hesap tutulacağı misillü kefiller dahi başka olur veyahut taksit zamanları değıirse başka hesap tutulacaktır.

Karşılıklı birer sahifeden ibaret olan her hesap altı kısma ayrılmış olup her kısmın birinci sütunu tahakkukatına yani bir aylık taksit miktarına ikinci sütunu bu taksitin tamamen veyahut ceste ceste itası halinde tediye olunan mebaliğin terkimine üçüncü sütunu tarihi tediye dördüncü sütunu taksit bedelinin tesadüf eylediği ay gayesiyle tarihi tediye arasında vakit geçmişse eyyamı mütaahhire adedine beşinci sütunu eyyamı mütaahhire adediyle tediye sütununda hizasındaki miktarın hasılı zarfı olan âdada altıncı sütunu tediye vâkıının yevmiye defterindeki numarasına mahsus olup taksit bedelleri yevmi muayyeninde veyahut daha evvel tediye olduğu halde bittabi adedi eyyam sütununa bir şey yazılmıyacağı gibi âdat sütunu dahi boş kalacağından yalnız miktar ve tarihi tediye sütunlarıyla yevmiye numarası sütunları imlâ olunacak ve taksit bedeli yevmi muayyende velev bir gün sonra dahi tediye olduğu takdirde eyyamı mütaahhire adedi ve bu adedin o gün tediye olunan miktarıyla zarfından hasıl olan âdat sütunu mahsuslarına vazedilecek ve taksit bedeli defaten verilmeyip de ceste ceste ita olduğu halde her defaki tediye miktarı ve tarihi tadiyaheleri ve yevmi muayyine nispetiyle eyyamı mütaahhire adedleri ve eyyamı mütaahhire ile tediye zarfının âdatı hâsılası ve her birinin yevmiye numarası günü gününe sütunu mahsuslarına geçirilecek ve bir mültezim tarafından tevarih muhtelifede vâkı olan teslimat bir taksit bedelinden ziyade olduğu halde fazlası veli eden taksit hesabının tediye sütununa berveçhi meşruh üzere yazılıp nizamnamenin kırk ikinci maddesi mucibince mültezimin tekasit bedelâtının resülmalları tamamen tediye olununcuya kadar teslimatı vâkıa faize mahsup olunmıyacaktır.

Her taksit bedelinin resülmalı tamamen ahzolandukça o taksit hesabı kat'olunmak üzere tarif olduğu ve nümunedeki irae kıldığı veçhile her tediye günü bilâ tehir imlâ edilmiş olan sütunlardan âdat sütununun yekûnunun bir günlük faizi defterde taksit zirinde hesap edilecek yani âdat sütunu yekûnu faiz fiyatı olan «9» adediyle zarbedilip hasılı zarfı bir senei kâmilinin adedi eyyamı olan «365» rakamının «100» adedine zarfıyla hasıl olan «36500» adedine taksim edilecektir ki harici kısmet o taksitin eyyamı mütaahhire faizinin miktarının tâyin eder. İşbu âmali rakamiye mutlaka defterde her taksit hesabı kısmının zirinde aynen gösterilmek meşruttur.

Mezkûr kırk ikinci maddede musarraha olduğu üzere bir mültezimin ve kefilinin iadei teminatı tekasit bedelâtıyla beraber tahakkuk eden güzeşelerin dahi tamamen tadiyahesine mütavakkıf bulunduğundan

son taksit istifa olunduktan sonra birinci taksitten bed ile her taksit hesabının zirinde ne kadar faiz hesap edilmişse onlar da ahz olunup ve her bir taksit faizi o taksit hesabının zirine «falan tarih ve numarasıyla yevmiyeye kaydolunmuştur» ibaresi yazılacaktır.

Güzeşteden tahakkuk eden miktarlar her ay ve bunlardan balâda gösterildiği veçhile vukubulan tahsilât tahsil olundukça tesadüf eylediği şehriye cetvelinin hasılatı müteferrika hesabına konulacaktır.

Defterdarlar merkezi vilâyet ve muhasebeciler merkezi liva kazaları ve mal müdürleri de buldukları kazalar için her sene işbu nümüneye tevfikân birer defter tutmıya ve muamelâtını muntazaman icraya mecburdurlar. Şayet defter tutulmamış veyahut muamelâtında devam edilmemiş bulunursa haklarında muamele kanuniye ifa ve bu defterin tutulmasından dolayı terettüp eden faiz zayıyatı kendilerine tazmin ettirilecektir.

Maliye müfettişleri işbu defterin dahi teftişiyle mükelleftir.

No.	Başlığı.	Düster Tertip	Cilt	Sahife	İsmi Canev Sarı
	Kâffeî âsar ve rûsumatın sureti müzayede ve ihalesi ve kefalet rantı hakkında nizamname	1	2	41	
	Nizamnamei mezkûrun bazı maddelerini tefair eden irade	1	2	47	
	Nizamnamei mezkûrun 17 nci maddesine müzeyyel fıkrai nizamiye	1	3	242	
	Âsar ve rûsumatın ihale ve müzayedesine dair müzeyyel nizamname	1	2	47	
	Varidatı üşriye ve rûsumiye mütaahhitler tarafından sureti tediyeri mübeyyin nizamname	1	2	47	
	İpek, tütün ve zeytinden maada ilzamen ihale olunan sair varidatı üşriye nizamnamesi	1	2	55	
	Varidatı rûsumiye nizamnamesi	1	2	39	
	Gavri ez harir, duhan, zeytin ilzamen ihale olunan sair varidatı üşriye nizamnamesi	1	3	239	
	Nizamnamei mezkûrun 12 nci maddesi muaddelosi	1	3	241	
	Vilâyetlerde varidatı üşriyenin müzayede ve ihale ve idaresi hakkında talimat	1	3	243	
	Talimatı mezkûreye müzeyyel fıkra	1	3	268	
	Fıkrai müzeyyeli mezkûreyi muaddil fıkrai nizamiye	Zeyl	2	34	
	Emlâk ve temettü vektisiyle ağnam ve âsar kararnamesi	1	4	810	
	Âsar nizamnamesi	1	5	779	
	Âsar nizamnamesi	1	6	365	
	Âsar nizamnamesinin 8 inci maddesi muaddelosi	1	6	1252	
	Âsar nizamnamesinin 39 uncu maddesine müzeyyel fıkrai nizamiye	1	6	1258	
	Âsar nizamnamesi	1	8		
	Âsar nizamnamesinin 59 uncu maddesine müzeyyel fıkrai nizamiye	1	8		
	Âsar nizamnamesinin 51 inci maddesi muaddelosi	1	8		
	Âsar nizamnamesinin müteziimlerden alınacak teminat ve kefalato mütedair mevaddının idare ve ihalesi Hazinei maliyeye ait rûsumat hakkında irade	1	8		
	Hazinei celilece hasılatı beşlele raptolunacak kura ve mezari mevkufe âşarı hakkında talimat	1	4	400	
	Guzat ve âşar kırama mensup müstesna evkat âşarının vaziyeti kadime idarelerinin ipkesi hakkında	1	3	237	

No.	Bağlı	Dü- tür Tevcih	Gir	Santfe	Numar Ceside Sıra
	Akar vergisinin binde ona temettü vergisinin % 4 de iblâğ ve timar, zaamet, Evkaf kura ve memleha bedelâtının nisfa teuzilli hakkında irade	1	5	779	
	Evkaf âşarının bedele rapı hakkında irade	1	6	586	
	Kurayı mevkufe âşarının sureti cibavetiyle mütevelliler hesabının tarı rüyeti hakkında irade	1	6	714	
	Kurayı mevkufe bedelâtının tenzil olunan nisfının idesi hakkında	1	6	910	
	Evkafı mazbataya merbut Kura ve mezari âşarının Hazinci malıyeye sureti cibavet ve tesviyei bedelâtı hakkında irade	1	6	914	
	Evkafı mazbataya merbut kura ve mezari âşarının Hazinci için verilen alelhesaplara tevdiat hakkında mazbata	1	6	1036	
	Âşarın arazi üzerinden istifasına dair mizanname	1	3	618	
	Âşarın arazi üzerinden sureti istifasını mübevvin talimat	1	3		

No: 75 — Dersaadet Ticareti Bahriye Mahkemesinin daavii ticariyei berriyeyi dahi rüyete salâhiyeti munzamması hakkında iradei seniye

Arz tezkeresi

Dersaadet Ticaret Mahkemesinin münkasım olduğu üç meclisten birincisi tebaai Osmaniye ile ecnebler beyinde tekevün eden ticaret dâvalariyle bin kuruşu mütejaviz hukuku âdiye dâvalarını ve ikincisi iflâs muamelâtı dahil olduğu halde tebaai Osmaniye beyinlerinde mütehadis ticaret dâvalarını ve Ticareti Bahriye Mahkemesi bazı iflâs dâvalariyle muhtelit ve gayri muhtelit daavii bahriyeyi rüyetle mükellef olduğu cihetle tebaai Osmaniye meyânındaki daavii ticariyenin rüyeti ikinci meclise maksur kalıp bu suret tehhüratı istilzam etmekte olduğuna ve Ticareti Bahriye Mahkemesinin meşagili binnisbe hafif bulunduğuna binaen muhtelit gayri muhtelit daavii bahriye kemakân mahkemei bahriyede rüyet olunmak üzere tebaai Osmaniyyeye ait olarak âzayı ecnebiye ve tercüman bulunması lâzımgelmiyen ticareti berriye dâvalarını rüyet etmek için zikrolunan mahkemei bahriyeye salâhiyet ve mezuniyet itası hususunun Adliye Nezareti Celilesine havalesi hakkında Şûrayı Devlet Mülkiye Dairesinden kaleme alınan mazbata 24 muharram 1322 tarihinde ba tezkeresi senaveri arzı huzuru âli kılınmıştı. Ticareti berriye dâvalarının testii rüyeti için bermucibi arz ve istizan sabık icrayı icabı hakkında her ne veçhile emrû fermanı hümaynu cenabı hilâfetpenahi şerefsünuh ve sudur buyurulursa mantuku

münifi infaz olunacağı beyaniyle tezkerei senaveri terkim olundu efendim.

16 cemaziyelâhır 1323 ve 6 temmuz 1321

İradei seniyeyi mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzim olup melfufiyle manzuru âli buyurulan işbu tezkerei sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyeyi cenabı hilâfetpenahi şerefsudur buyurulmuş olmakla olbapta emrû fer-man hazreti veliyülemrindir.

11 cemaziyülâhır 1323 ve 30 temmuz 1321

**No: 76 — Demiryolların Usulü Zabıtasına dair 8 safer 1284
tarihli nizamnamenin 2 nci maddesine
müzeyyel fıkaraı nizamıye**

14 cemaziyelâhır 1323 ve 2 ağustos 1321

Balâda muharrer cemiyeti fesadiyeyi veya efradından birini maksat ve niyetlerini ve hali sıfatlarını bilerek ihfa veya onlara mekûlât ve meşrubat itası ve alât ve edevatı fesadiye tedariki ve yatacak mahal iraei suretleriyle yataklık ve kılavuzluk edenler velhasıl her ne suretle olursa olsun cürmün icrayı emrinde irae teshilât ve muavenet eyliyenler muvakkaten küreğe konulur. Bu gibi eşhasın mevcudiyetine kespi utıla edip de balâdaki fıkrada gösterildiği veçhile cürmün icrasını teshil maksadına müstenit olmayarak Hükümete haber vermiyenler üç aydan altı aya kadar haps olunur. Şimendifer hattının güzergâhında vâkı kura ve kasabat muhtar ve heyeti ihtiyariyesiyle köy bekçilerinin Devletçe görülen lüzum üzerine kendilerine irae olunan kısmın muhafazası emrinde tekâsülleri erbâbı fesat tarafından tahribat ikına sebebiyet verdiği tahakkuk ettiği surette bu misillûlar kusur ve tekâsüllerinin derecesine göre altı aydan bir buçuk seneye kadar haps olunur.

No.	Başlığı	Düster Tertip	Cilt	Sahife	Resmî Gazete Sayı
	Demiryolların usulü zabıtasına dair nizamname	1	2	340	
	Nizamnamei mezkûrun 2 nci maddesine müzeyyel fıkaraı nizamıye	1	3		
	Nizamnamei mezkûrun 4 üncü maddesine müzeyyel fıkaraı nizamıye	1	3		

**No: 77 — Devleti Aliye ile Bulgaristan Emareti beyninde
posta ve telgraf muamelâtına dair münakit
sureti tesviye**

14 cemazilâhır 1323 ve 2 ağustos 1321

Bir taraftan Devleti Aliye Posta ve Telgraf Nezareti ve diğer taraftan Bulgaristan Emareti Posta ve Telgraf İdaresi beyninde mevaddı âtiye kararlaştırılmıştır :

Madde 1 — İşbu iki İdare beyninde evvelâ kendi idarelerindeki mahallerden veyahut bunlar vasıtasıyla irsalâtta bulunan veya bulunacak olan sair memalikten mevрут posta evrakı ve posta ile menkul mevaddı saire evkatı muayyenede doğrudan doğruya ve sureti muntazamada teati ve mübadele olunacak ve saniyen umumiyet üzere bilümlle muhaberata kısade bulundurulmak üzere doğrudan doğruya ve muntazam bir muhabere telgrafi tesis kılınacaktır.

Madde 2 — Salifüzzikir birinci maddede bahsolunan posta evrakıyla mevaddı saire şunlardır :

- Evvelâ - Mekâtip ve mekâtip postası mevaddı sairesi,
- Saniyen - Kıymeti mukaddereli mekâtip ve kutular,
- Salisen - Manda postlar; posta havalemeleri,

Rabian - Tarafeyni Âkideyn beynindeki münasebatta vezni âzami on kilograma kadar olan posta paketleri.

Madde 3 — Salifüzzikir ikinci maddenin «evvelâ» ve «saniyen» ve «salisen» ve «rabian» işaretli fıkralarında beyan olunan posta ve mevaddı sairesi için İdareteyni Muakideteyn münasebatı mütakabillerinde bu baptaki mukavelât ve sureti tesviyei beynelmilel ahkâmını kabul ederler. Mamafih Rumeli Vilâyatı Şahanesinden biriyle diğer vilâyatı şahane beyninde teati kılınan muhaberatı dahiliye mevaddına ait ücretat beynelmilel muamelâtta cari ücretattan dun mekadire tenzil olunduğu takdirde işbu tenzilâtlı ücretat İdareteyni Muakideteyn hizmetleri arasında teati olunan aynı nevi mevaddı muhabere hakkında tatbik olunacaktır.

Madde 4 — Beş kilogramdan vezni âzami olan on kilograma kadar posta paketlerinin ücreti beş kilogram sikletine kadar olan posta paketleri ücretinin zıfı olacaktır.

Madde 5 — Mübadelât evvelâ Mustafa Paşada Devleti Aliye sey-yar postasıyla Bulgaristan postası arasında saniyen Köstendil'de Eğri-palanga ve Devebağirtan tariki üzerinde Devleti Aliye Posta tatarıyla Bulgaristan Posta Merkezi arasında salisen Dersaadet'te Varna ve Dersaadet'le Burgaz arasında tariki bahriden rabian Barakova'da Koçrino-vo-Cumai Bâlâ tariki üzere icra kılınacaktır.

İdareteyni Muakideteyn hizmetinin icabatına göre salifüzzikir ta-riklerden maada diğer tarikleri bilittifak tesis etmek salâhiyetini mu-hafaza ederler.

Madde 6 — Kara postaları masarifi bunların mensup oldukları idareye aittir.

Madde 7 — İdareteyni Muakideteyn postaya mütaallik münasebet-lerinde diğer bilcümle usulü bertarafı yalnız usulü âşariyi kabul ederler. İstifa olunacak ücurat bilcümle posta ve telgraf hesabında frank ve santim hesabıyla gösterilecektir.

Madde 8 — Evvelâ - Mustafa Paşa - Harmanlı

Saniyen - Eğripalanga - Köstendil

Salisen - Barakova yolunda Cumai Bâlâ - Koçrino-vo tarikleriyle doğrudan doğruya ve sureti muntazamada muhaberati telgrafiye tesis ve bunu idame etmeği Tarafeyni Âkideyn taahhüt ederler ve İdareteyni Muakideteyn turuku cedide ihdası için beyinlerinde itilâf edebilirler.

Madde 9 — Beynelmîl in'ikat eden telgraf ve konferansları ta-rafından kabul olunan bu hizmete mütaallik mukavelât ve nizamâtın bilcümle ahkâmı İdareteyni Muakideteyn hizmetleri arasındaki muna-sebati telgrafiye kabili tatbiktir.

Madde 10 — Marüzzikir dokuzuncu madde ahkâmından müstesnâ olmak üzere İdareteyni Muakideteyn hizmetleri beyinde doğru tarik-lerle teati olunan muhaberati telgraiyeden âtiyüzzikir ücuratı esasıye istifa kılınacaktır. Şöyle ki evvelâ bir taraftan Rumelî Şahane ve diğer taraftan Bulgaristan arasında sırf beher kelime başına hizmeti Osmaniye ücreti intihaiyesi 14 santim ve Bulgar hizmeti ücreti intihaiyesi 6 santim saniyen bir taraftan Asyayı Osmani ile Cezair Bahri Sefit ve diğer taraftan Bulgaristan arasında sırf kelime başına hizmeti Osma-niye ücreti intihaiyesi 30 santim ve Bulgar hizmeti ücreti intihaiyesi 6 santim.

Madde 11 — İdareteyni mezkûreteynin posta ve telgraf hizmetlerine mütaallik telgrafnameleri Tarafeyni Âkideynin hututu üzerinde bilâ ücret teati olunacaktır. Bu muafiyet ahvali havaiye ve rasadiye ve sıhhiyeye ait telgrafnamelerle menafii umumiyeye mütaallik diğer telgrafnameler için dahi bilittifak kabul olunabilecektir.

Madde 12 — Tatil olunan telgraf muhaberatının kontrolü icabına göre evvelâ Mustafa Paşa - Harmanlı tariki için bir taraftan Edirne ve Beyoğlundu ve diğer taraftan Filibe ve Sofya'da saniyen Eğripalanga - Köstendil tariki için bir taraftan Eğripalanga ve Üsküp'te ve diğer taraftan Köstendil ve Sofya'da salisen Barakov tariki için bir taraftan Cumai Bâlâ ve diğer taraftan Koçrinovo ve Sofya'da icra kılınacaktır.

Sekizinci maddede beyan olunan turuku cedidenin ihdasında Tarafeyni Âkideyn tesis ve tensibedilecek kontrol merakizi cedidesini bilittifak tâyin edeceklerdir.

Madde 13 — İki İdarei Âkidenin mensuboldukları memleketler kavanin ve nizamatı dahiliyesi işbu sureti tesviyede münderiç ahkâm ile tasrih olunmıyan kâffei hususatta kemakân meriyülicra tutulacaktır.

Madde 14 — İşbu sureti tesviye ahkâmı her zaman bilittifak tadil edilebilecektir.

Madde 15 — Hesabatı muallâka işbu sureti tesviyenin esas daire-sinde ve mevkii tatbika vaz'ından itibaren altı mah zarfında tanzim ve tâyin ve tesviyei bakaya hesabatın tanziminden nihayet altı mah zarfında ifa kılınacaktır.

Madde 16 — Sureti tesviyei hazıra imza olunduğu mahı mütaakıp hulûl eden ikinci ayın iptidasında mevkii tatbika konulacak ve bir müddeti gayri muayyene için ve Tarafeyni Âkideynden biri canibinden mefsubiyetinin tebliği gününden itibaren altı ay müddetin inkızasına değin meriyülicra kılınacaktır.

Madde 17 — İşbu sureti tesviye ahkâmı Rumelii Şarkiyeye dahi ma-behüttatbik olacaktır.

**No: 78 — Kanunu Ticarete zeyil olmak üzere komisyonu
mahsusunca bittanzim Şûrayı Devlet ve Meclisi Mahsusu
Vükelâca tashih edilip ledelarz meriyet ahkâmına
iradei seniyei hazreti padişahi şerefsudur
buyurulan mevaddı kanuniye**

21 cemaziyelâhar 1323 ve 9 ağustos 1321

Madde 1 — Ahz ve itası sıfatı ticarete muvafık olanlar aleyhinde keşide olunacak ademi tediye protestolarından dolayı mukavelât muharrirleri tarafından verilecek beyannamelerin rapt ve ilsakına mahsus olmak üzere mahakimi ticaretçe koçanlı bir defter tutulacaktır.

Madde 2 — Sindikler yani vekiller mahkeme eczasından olmyarak ruhsatnameyi haiz mutemet ve ahvali mücerrep dâva vekillerinden ve ticaret odalarında mukayyet tüccardan olmak üzere mahkemece tâyin olunacak ve bu misillû ruhsatnameli vekil ve mukayyet tüccar bulunmayan mahallerde mahkemenin vüsuk ve itimadını kazanmış olanlardan intihap edilebilecektir.

Madde 3 — Ashabı matluptan her biri jüj komiser yani naip mahkemeye müracaatla tahkiki düyun için tâyin olunan müddet zarfında bilasale ve bilvekâle müflisin evrak ve defatirini muayene ve tetkik ve olbapta vukubulacak itirazatını tahriren jüj komisere ve ledelik-tiza mahkeme ile müddeiumumiye beyan etmek salâhiyetini haiz olacağı gibi jüj komiser canibinden dahi tetkikatı cariyeyi natik tutulacak zabıtnameler münderecatından muamelâtı iflâsiyenin her hal ve zamanında hakkı tetkik ve müdahalesi bulunan müddeiumumilere tahriren malûmat verilecektir.

Madde 4 — Müddeiumumiler canibinden gerek vukubulan ihbar ve ıstikâya müsteniden ve gerek resen dermeyan edilecek hile ve taksirat dâvası hakkında takibatı kanuniye ifasına iptidar olunacak ve şu kadar ki mahkeme muamelâtı iflâsiyeye devamda veyahut müflisin emval ve eşyası hakkında tedabiri lâzime ittihaziyle ceza dâvası neticesine taliki muamelede muhtar olacaktır. Taksiratlı müflis hakkında ashabı matlubun müttefikân veyahut hâsıl olan ekseriyeti meblâğiye ve şahsiyeye hinaen konkordato yani uzlaşma senedi akit ve tanzimine muvafakatleri hiç bir vakit müddeiumuminin takibatına mâni olmayacak ve bu gibi müflis maksatların masası mevcudu düyunatı müsbitesine karşı hissei garama olmak üzere lâakal yüzde otuz nisbetinde te-

diyata baliğ olmadığı surette tanzim olunacak konkordato senedi mahkemeye tasdik edilmeyecektir.

Madde 5 — Mahalli âharda bulunan ashabi matlup namına müracaat edenlerin verilecek mehli münasip zarfında vekâletname ibrazına talikan ve muvakkaten alacakları defteri mahsusuna kayıt ve matlubatı sabit olan alacaklıların dahi görülecek lüzum üzerine juj komiser tarafından istizharen tahlifleri icra ve konkordato müzakeresi için ashabi matlubun celp ve davetini mübeyyin olan ilânat tahkiki düyun muamelâtının hitamından itibaren nihayet bir mah zarfında ifa olunacağı gibi Usulü Muhakematı Hukukiye Kanununun seksen ikinci maddesinde tâyin olunan derecede müflise karabeti olan alacaklıların ibraz edecekleri deyn senedatı mukavelât muharrirliğinden musaddak ve müflisin defterinde mukayyet olmadıkça kabul edilmeyecek ve her tacir uhdesindeki emvali gayrimenkulesini âhara rehin ve ferağ edecek olursa Defteri Hakani memuruna ibraz edeceği ilmühaberî ticaret odasına kaydettirmeye ve emval ve eşyayı ticariyesini kısmen veya tamamen âhara devir ve fûruht ile mevkii ticaretten çekilmek isteyenler dahi keyfiyeti feragatini evvelemerde evrakı havadisle neşir ve ilâna ve gazete bulunmayan mahallerde mahkemeye ihbara mecbur olacaktır.

Madde 6 — Nefsine ve idarei beytiyesine haddinden ziyade masarif ihtiyar ve emri itibari hükmünde olan borsa ve piyango muamelâtında mebalîği kesire sarfetmek ve kaşılığını istifa etmeksizin âharın hesabına iktidarı malisinin fevkinde taahhüdât ve muamelâtta ve iflâsını tehir maksadiyle iştirâ edeceği emtianın dun beha ile fûruhtu ve sermaye tedariki zımnında tüccar tahvilâtının tedavül ve teatisi ve mebalîği kesire istikrazı suretleriyle zarar ve ziyânı mucip harekâta bulunmak ve ifayı deynden aczi gününden bilitibar bir hafta zarfında yüz kırk sekiz ve yüz kırk dokuzuncu maddeler mantukunca iktiza eden ihbarname ve evrakı lâzimeyi tanzim ve mahkemeye teslim etmemek ve yevmi mezkûrdan sonra alacaklılarından bazısına tediyyatta bulunmak ve Mukavelât Muharrirliğinden musaddak defatiri lâzimeyi tutmamak misillü ahval her taciri müflis için taksirat ad ve itibar olunur.

Madde 7 — Muamelâtı ticariye ve hesabiyesini natık olan defterleri ve evrak ve senedatını külliyen veya kısmen ketim ve ihfa etmek ve bunları esasen sureti gayri sahibada olarak tertip ve tanzim veyahut bilâhare tağyir ve tahrif eylemek ve muvazaaten kendisini âhara medyun göstermek ve nukut ve tahvilâtiyle emvali gayri menkulesinin bir

kısmını saniaten şahsı diğere vermek gibi masayı ızzar kasdiyle sui ahval ve harekâtı mürtekip olduğu tahakkuk eden her taciri müflis hilekâr ad ve itibar olunarak gerek bu makuleler ve gerek şeriki töhmet oldukları tebeyün edenler Ceza Kanunnamei Hümayununa tevfikân mücazat olunur.

Madde 8 — Ticaret Kanunnamesinin işbu mevadda muhalif olan fıkaraatı ahkâmı münfesihtir.

No	Başlık	Düster Tertip	Cilt	Sahife	Kezâb Gazete Sayı
	Ticaretî Berriye Kanunnamei	1	1	375	
	146 nci maddesine müzeyyel fakal kanuniye	1	3	167	
	Kanunî Ticarete müzeyyel Kanun	1	8		
	Kanunî Ticarete müzeyyel Kanun	1	8		

No : 79— Menafi sandıklarından Ziraat Bankasına müdevver matlubatı atika bakayasının affı hakkında iradei seniye

Meclisi Mahsusu Fükela Mazbatası

Ziraat sandıklarının teşkilinden mukaddem mevcut olan menafi sandıklarından ikrazatı atika namıyla müdevver matlubattan bakayada kalıp kısmı küllisinin fukarai zürraa ait ve mümteniüttahsil bulunduğu anlaşılın mebalîğ hakkında tebliğ olunan iradei seniyei mülûkâne üzerine Maliye Komisyonu Âlisinden tanzim ve takdim kılınan mazbata mütalâa ve müzakere ile keyfiyetin arzı hâkîpayı âli kılınması emrû fermanı hümayun hazreti hilâfetpenahî iktızaı celilinden bulunduğunu mübellîğ tezkereî hususiye salifüzzikir mazbata ile beraber meyanei çâkiranemizde kıraat ve mütalâa olundu. Meali mazbatada menafi sandıklarından Ziraat Bankasına devrolunan ikrazatı atikanın bakayası kat edilen bin üç yüz on dokuz senei maliyesi hesabına nazaran elli milyon beş yüz elli bin dört yüz yetmiş iki kuruş on paraya baliğ olup bundan şimdiye kadar bir miktarının tahsil edilmiş olması melhuz ve tahsilâtı vâkıa miktarının tahakkuku bin üç yüz yirmi senesi iptidasından bu güne kadar olan müddete ait hesapların da rüyet ve kat'ına mütevakkıf bulunmakla beraber ikrazatı mezkûre bakayasının miktarı hazırı tahminen elli milyon kuruş derecesinde olmak lâzımgeleceğinden ve bunun kımı küllisi fukarai zürüraa ait ve mümteniüttahsil bulunduğundan ikrazatı mezkûreden şimdiye kadar tahsil olunan miktarından maada-

anın cülûsu hümayunu meymenet makrun cenabı hilâfetpenahiye müsadif olan yevmi mes'uda hürmeten sadakai âfiyet cihan kıymet hazreti tâcîdarî olmak üzere affı lüzumu gösterilmiş ve bu suret Meclisi bende-gânemizce de münasip ve şanü mekârim nişanı âliye muvafık görünerek mefruzu uhdei memlûkiyet olan duayı füzunü ömrü afiyet ve şevket hazreti velinimeti biminneti âzaminin tekrariyle tezyini elsinei ubudiyet kılınmış olmakla nezdi âlide rehini tasvip olduğu halde berminvali muharrer mukteziyatı ifa olunmak üzere Ticaret ve Nafia Nezaretine mezu-niyet âtası ve matlubatı mezkûrenin karihai ilhamı sabihai hazreti ci-hanbâniden olmak üzere af buyrulduğunun yevmi mes'udu mezkûrda tîlânı hususunun Dahîliye Nezaretine havalesi tezekkür kılınmakla olbapta ve katıbeî ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemir efendimizin-dir.

26 cemaziyelâhır 1323 ve 14 ağustos 1321

Arz tezkeresi

Menafi sandıklarından Ziraat Bankasına müdevver matlubatı atıka bakayasının sadakai afiyet cihan kıymet hazreti hilâfetpenahî olmak üzere cülûsu hümayun meymenet makrun cenabı mülûkâneye müsadif yevmi mes'uda hürmeten affı hakkında Maliye Komisyonu Âli-sinden takdim kılınıp bermantuku emrû fermanı hümayun Meclisi Mah-susu Vükelâda kiraat olunan mazbata üzerine cereyan eden müzakereyi havi kaleme alınan mazbata arz ve takdim olunmakla olbapta her ne veçhile iradei seniyei cenabı cihanbânî şerefmutaallik buyrulur ise mantuku münifi infaz edileceği beyaniyle tezkerei senaveri terkim kılınıcı efendim.

26 cemaziyelâhır 1323 ve 14 ağustos 1321

İradei seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzîm olup Meclisi Mahsusü Vükelânın mazbatası ve melfufu ile beraber manzuru âli buyurulan işbu tezkerei sâmiyei sada-retpenahileri üzerine mazbatası mâruzaya hâmiş terkimiyile dahî tebliğ kılınıcı veçhile mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahî şerefmutaallik buyurulmuş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülem-rindir.

27 cemaziyelâhır 1323 ve 15 ağustos 1321

**No: 80 — Yemen Madalyası hakkında
iradei seniyei hususiye**

18 recep 1323 ve 5 eylül 1321

Yemen hadisei ahiresi esnasında ibrazı hıdematı sadakadkâri eyliyen erkân ve ümera ve zâbitan ve efradı asakiri şahaneye hıdematı vâkıalarını takdiren ihsan buyurulmak ve Yunan Muharebesi Madalyası kıtasında gümüştan mamul olarak bir tarafı turrayı gurrayı hümayun ile müzeyyen ve diğér tarafında Yemen Madalyası muharrer bulunmak üzere ve sıra itibariyle Yunan Madalyasından sonra göğüse talik edilmek ve şeridi yeşil olmak üzere bir madalya ihdası hususuna iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefmütaallik buyurulduğı mabeyni hümayunu mü'lûkâne başkitabeti celilesinden ba tezkerei hususiye inba ve Maliye Nezareti Celilesine tebligat ifa kılındığını mübeyyin işbu müzekkere Divanı Hümayun kalemine ita kılındı.

**No: 81 — 11 şevval 1286 tarihli Orman Nizamnamesinin
23, 36 ve 52 nci mevaddı muaddelesi**

19 şaban 1323 ve 5 teşrinievvel 1321

Madde 33 — Miri ormanlarından bilâ ruhsat ağaç kat veya ihraç edenlerden kat veya ihraç ettikleri ağacın devresi bir ziradan iki ziraa kadar olduğu halde beher ağaç için sekiz beşlik ve iki ziradan üç ziraa kadar ise beherinden on beşlik ve üç ziradan yukarı olduğu halde beher ağaç için yirmi beşlik cezayı nakdi alınır. Eğer kat veya ihraç olunan ağacın devresi birer ziradan ekal ise beher dâbbe yüküne mukabil dört beşlik ve beher demet yahut adam yüküne mukabil iki beşlik cezayı nakdi alınır. Katı yahut ihraç olunan eşcar meşe ağacı olur ise balâda tâyin olunan cezayı nakdiler iki kat olarak istüfa olunur. Kat yahut ihraç olunan ağaçların devresi zeminden iki zira yukarısından ölçülür ve eğer ondan aşağı kat' olunmuş ise maktайдan ölçülür.

Madde 36 — Mevaddı sabıkada muharrer cezayı nakdilerden başka kat ve ihraç olunan ağaç ve saire mevcut ise Hazine namına zaptolunur. Eğer müstehlek ise kaimen kıymetleri ve hilâfı memnuiyet hareketten dolayı başkaca zarar ve ziyan tebeyyün eder ise bu dahı bilmuhakeme

tazmin ettirilir ve bu ceraimde kullanılan bıçkı ve balta ve küskü ve alâti saire dahî orman memurları tarafından Hazine namına zapt ve müsadere edilir.

(Madde 52 — Haklarında hükmolunan cezayı nakdiyi tediye eden ve kefil iraesinden âciz olanlar hükmolunan cezayı nakdinin beher iki beşliğine mukabil bir gün hapsolunur. Şu kadar ki bu hapis müddeti doksan bir günü tecavüz edemez.

No.	Başlığı	Düster Tertip	Cilt	Sahife	Madde Günlük Sayı
	Orman Nizamnamesi	1	2	404	
	Orman Nizamnamesinin 7 nci maddesi muaddelesi	1	6	1544	
	Orman Nizamnamesinin 33, 36, 52 nci maddesi muaddelesi	1	8		
	Evkef ormanlarının sureti itibarıyla mahsulatından alınacak harçlara dair Kararname	1	4	417	
	Tersane ve Topخانه Amir idarelerine muktazi kerestenin sureti tedarik ve itası hakkında Nizamname	1	2	415	
	Orman Nizamnamesi mucibince ahali kurava meccanen odun, kömür ve kerestenin sureti itası hakkında Talimat	1	3	285	
	Odun ve kömürden alınacak rüsumat hakkında Talimat	1	3	287	
	Ormanlardan çıkarılan odun, kömür, keresteden alınacak rüsumat hakkında Talimat	1	3	291	
	Ormanlardan kesilecek kereste ve sairinin ihalât ve müzayedatı hakkında Talimat	1			
	Miri ormanların tasarrufuna dair Talimat	1	7	4	
	Miri ormanlarındaki çam ağaçlarından sakız ihracına dair Talimat	1	3	297	
	Orman memurlarından sair hareketleri görülenlerin sureti istintak, muhakeme ve mücazatlari hakkında Talimat	1	4	450	
	Orman memurlarının sureti tertip ve vezafine dair Talimat	1	4	454	
	Vilâyet orman müvaziri ve piyade kolcularıyla tezkere müberrirlerinin sureti intihap ve tayinleri hakkında Talimat	1	5	805	
	Ormanları tahiti idare ve inasbata alınmayan vilâyate mahsus ve Orman Nizamnamesini müfessir Talimat	1	3	281	
	Ormanların tasarrufuna mütaallik müddeiyatı tedkik için teşekkül edecek komisyonların muamelesi hakkında Talimat	1	3	300	
	Orman Mektebi Nizamnamesi	1	2	296	
	Orman ve Maadin Mektebi Nizamnamesi	Zeyl 1	1	79	

No: 82 — Nahiyelerde verilecek istidanamelerin ve jandarma neferatıyla aceze ve muhacirinin arzuhal kaydiyesinden muafiyetleri hakkında iradei seniye

Meclisi Mahsusu Vükelâ Mazbatası

Senei haliye bütçesi hakkında kararlaştırılan tedbir oümlesinden olmak üzere mahakimi adliyece alınmakta olan beşer kuruş kaydiyenin istisnasıyla arzuhalardan kazalarda birer ve sancaklarda ikişer ve vi-

lâyet merkezlerinde üçer ve devairi merkeziyede dörder kuruluş kaydiye alınması mukarrer olup nevahide verilecek arzuhallerden kaydiye alınıp alınmayacağı bazı vilâyattan istifsar olunmakta olduğuna dair Maliye Nezaretinden ve bu husus hakkında tarafı Meşihattan ve Muhacirini İslâmiye Komisyonu Âlisi Âzahğından gelen tezkereler meyanei bendegânemizde kıraat olundu. Nezareti Müşarünileyhanın tezkeresinde hususatı şahsiye için nevahide arzuhal verilmesi nadir olduğundan şayet verildiği halde bunların cüzüyetine ve kaydiyeyi kabzedecek memur olmamasına nazaran nahiyelerde verilecek ve hükmü orada icra edilecek istidanamelerin kaydiyeden muaf tutulması ve hükmü nahiyelerde icra edilmeyecek istidanamelerin de kaza merkezlerine verilerek nahiyeye kabul olunmaması ve ita eyliyecekleri arzuhallere damga resminden ve Hamidiye Hioaz Demiryolu iane ilmühaberi ilsakından muaf olan jandarma neferatiyle fakrühali alelûsul tebeyyün eden acezeden dahi işbu kaydiye resminin istifa olunmaması iş'ar ve tezkeresi Meşihatte mahakimi şer'iyeye verilen arzuhallerden de kaydiye alınıp alınmayacağı istifsar olunmuş ve diğer tezkerede dahi muhacirinin ademi istitandan bahisle bunların Devletçe affolundukları bilcümle rüsum ve tekâlif müddetince mezkûr arzuhal kaydiyesinden de affı lüzumu gösterilmiştir. İcabı ledel müzakere, vâkıa hususatı zatiye için nevahide verilecek arzuhaller nadir olmakla beraber kaydiyeyi kabzedecek mal memuru gayri mevcut olduğuna nazaran nahiyelerde verilecek mal istidanamelerin gerek hükmü nahiyede icra edilsin gerek kazaya ait bulunsun kaydiyeden muaf tutulması ve jandarma neferatiyle fakrühali mütebeyyin olan acezeden ve bu kabilden olarak nikâh ve nafaka ve saireden dolayı mahakimi şer'iyeye müracaat edenlerden ve bilcümle tekâlif ve rüsumdan muaf oldukları müddet zarfında muhacirinden dahi işbu kaydiyenin aranılmaması ve bir de yalnız damga ve Hicaz Demiryolu pulu ilsakiyle taşradan Babıâliye ve devaire arzuhal gönderilmekte olduğu izahatı vâkıadan anlaşılıp bunların da nevahiden gönderilenlerinin kaydiyeden istisnası lâzımgeleceğine göre nahiyeden gönderilenler bilinmek için arzuhaller zahrına nahiyeye müdürü tarafından resmî mühür vaz ve tahtim ettirilerek irsal kılınması ve kaza ve liva ve vilâyet merkezlerinden gönderileceklerine gelince jandarma neferatiyle muhacirine ve acezeye ait olan arzuhallerin kazada kaymakam, livada mutasarrıf, vilâyette vali muavini tarafından zahrı resmî mühürle tahtim ve işaret ettirildikten sonra gönderilmesi muvafıkı hal ve mashahat görüldüğünden ona göre ifayı mukteziyatının tarafı Meşihat ve Nezareti

Müşarünileyhima ile Dahiliye Nezaretine ve mezkûr komisyona tebliği tezekkür ve tensip ve mezkûr tezkereler arz ve takdim kılınmakla olbapta ve katıbe ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemir efendimizindir

10 recep 1323 ve 28 ağustos 1321

Arz tezkeresi

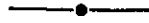
Seni haliye bütçesi hakkında kararlaştırılan tedabir cümlesinden olmak üzere mahakimi adliyece alınmakta olan kaydiyenin istisnasiyle arzuhallerden kaza ve sancak ve vilâyet merkezlerinde alınması mukarrer olan kaydiyenin nevahide verilecek arzuhallerden de istifası icabedip etmiyeceği istifsarına dair Maliye Nezareti Celilesinden ve bu husus hakkında Tarafı Âlii Hazreti Meşihatpenahi ile Muhacirini İslâmiye Komisyonu Âlisi Âzalığından gelen tezakir Meclisi Mahsusu Vükelâda kıraat ve mütalâa olunarak cereyan eden müzakeratın neticesini şamil kaleme alınan mazbata melfufiyle arz ve takdim olunmuş olmakla münderecatı hakkında her ne veçhile iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefsudur buyurulur ise mantuku âlisi infaz edileceği beyaniyle.

10 recep 1323 ve 28 ağustos 1321

İradei seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzim olup Meclisi Mahsusu Vükelânın mazbatai mâruzası ve melfuflariyle manzuru âli buyurulan işbu tezkeresi sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefsudur buyurulmuş olmakla olbapta.

23 şaban 1323 ve 9 teşrinüevvel 1321

No: 83 — Rumeli Vilâyatı Selâsei Şahanesi umuru maliyesi hakkında Nizamname

24 şevval 1323 ve 8 kânunuevvel 1321

Madde 1 — Selânik, Kosova ve Manastır vilâyetleri için iki sene müddetle bir Maliye Komisyonu teşkil edilmiştir. Bu komisyon vezaifini Mükümeti Seniye namı âlisine ifa edecektir. Komisyonu mezkûr Rumeli

Vilâyatı Şahanesi Müfettişi Umumiysiyle Avusturya ve Rusya ajan sivillerinden ve Devleti Aliyei Osmaniye ile Almanya, Fransa, İngiltere ve İtalya Hükümetleri tarafından mansup beş müşavirden mürekkep olup vezaifi evvelâ Maliye Nezareti Celilesiyle Bankı Osmani beyninde 22 şubat 1320 ve (7 mart 1905) tarihiyle kararlaştırılan nizamnamenin işbu nizamname ile tayin edildiği veçhile temini icrasından, saniyen âşar dahil olduğu halde tekâlifin sureti muntazamada istifasına salisen kespi katiyet etmezden evvel kendisine tebliği lâzımgelen vilâyatı selâse bütçelerinin tekkikiyle bilistizan meriyeti iradei seniyei hazreti padişahiye iktiran ettikten sonra tamamii icrasına rabian ıslahatı maliyenin tatbik ve icrasına dikkat ve nezaretten ibarettir.

Madde 2 — Komisyonun merkezi Selânik'te olacak ve aklâmı orada tesis edilecekse de içtimaatı daima reisin ikamet edeceği şehirde vukubulacaktır.

Madde 3 — Müfettişi Umumi komisyonun riyaaset edecek ve gayububeti halinde veya mani zuhurunda kendi tarafından müntahap ekâbiri memurini saltanatı seniyyeden biri icrayı riyaaset eyliyecektir.. Komisyon kendi dairei selâhiyeti dahilinde bulunan bilcümle mesalih hakkında (birinci madde) biliçtima icrayı müzakerat eyliyecektir.

Madde 4 — Komisyon âzasından biri «muavin âza» sıfatiyle reise muavenet edecektir. Bu vezaif Devletlerin hurufu heca tertibiyle Avusturya ve Rusya ajan sivilleriyle Almanya, Fransa, İngiltere ve İtalya müşavirleri tarafından bilmünavebe üçer ay müddetle ifa edilecektir. Muavin âza evvelâ komisyonca biliçtima mukarrerat itasına lüzum göstermiyen ve pek de ehemmiyeti haiz olmıyan işlere verilecek netice hakkında reis ile husulü itilâfa saniyen komisyonun hizmeti dahiliyesine ve salisen komisyon ile Bankı Osmani beynindeki münasebata memur olacaktır. «Muavin âza» reisin bir mahalle azimetinde müşarüni-levhava refakat edecektir.

Selânikten gayububete mecbur olacağı zaman ikinci veya üçüncü fıkralarda musarrah vezaifi Devletlerin hurufu heca tertibince kendisinden sonra gelen âzaya tevdi edilecektir.

Madde 5 — Komisyon alelâde haftada bir defa içtima edecek ve reis tarafından lüzum görüldükçe veya Komisyonun iki âzası tarafından talebedildikçe sureti fevkalâdede akti içtima davet edilecektir. Âzadan her biri komisyonca mevkii müzakereye vazetirmek arzusunda bulunduğu mevaddı fihristi müzakerata kaydettirebilir. Komisyon müzakerat

ve mukarreratının mamulünbih olması için reis veya vekili dahil olduğu halde lâakal dört âzanın vücudü lâzımdır. Mahalli âharda bulunan veya bir manii zuhur eden her bir âza rüfekasından birini tevkil edebilecek ve bu ahvalde ajan sivillere muavinleri tarafından vekâlet edilecektir. Komisyonun mukarreratı ekseriyeti âra ile ittihaz olunacak ve tesavii âra vukuunda reisin reyî müreccah tutulacaktır. Reis komisyonun mukarreratını icradan imtina ederse keyfiyeti Babiâliye veya Maliye Nezaretine iş'ar edecektir. Maliye Komisyonundaki âzayı ecnebiye dahi mercilerine beyanı hal eyliyeceklerdir.

Madde 6 — 22 şubat 1322 (7 mart 1905) tarihli nizamname ile vilâyatı selâse için tâvin edilmiş olan bütçe lâyihaları her sene nihayet kânunusani efrençi iptidasında komisyona tevdi olunacak ve komisyon bunların emri tetkikini bir ay müddet zarfında ikmal eyliyecektir. Komisyon varidat ve masarifat fasıllarında münderiç olup kavanin ve nizamatı mevcudeye mutabık olmyan veya memleketin ihtiyacı iktisadiye ve maliyesine tevafuk etmiyecek olan mevaddı tashih etmek hakkını haiz olacaktır. Komisyon evvel beevvel mezkûr bütçenin jandarma ve polis dahil olduğu halde idarei mülkiyenin ihtiyacı için iktiza eden tahsisatı muhtevi olduğuna kespi itminan eyliyecektir. Komisyonun talebi üzerine bütçe varidatıyla idarei mülkiye masarifine mûtaallik bilcümle malûmat kendisine ita olunacaktır. Bütçeler senei maliye ortasında tadil olunamayacaktır. Mamafih Müfettişi Umuminin talebi üzerine komisyon aynı vilâyet bütçesinin bir faslında muharrer tahsisattan bir kısmının diğer fasla naklini kabul edebilecektir.

Madde 7 — Gümrük rüsumiyle gerek 28 muharrem 1299 tarihli kararname ve gerek mukavelâtı mer'îye mucibince Düyunu Umumiyyeye muhassas varidat müstesna olduğu halde vilâyatı selâsede her ne namla olursa olsun icra olunacak olan bilcümle tahsilât varidat bütçesine kayıt ve tahrir kılınacaktır. Umuru nafıya mahsus ve 7 mart 1905 tarihli nizamnamenin on birinci maddesinde musarrah olan yüzde beş mufassal bir cetvel ile teyit edilmesi lâzım gelen bu tertip masarife mahsus faslın «haddi asgarını» teşkil edecektir. Şayet senei maliye nihayetinde bu faslında bir fazla kalacak olursa bu fazlanın miktarı senei âliye bütçesinin aynı faslına nakledilecektir.

Madde 8 — Bankı Osmani tahsil olunan varidat ile tesviye edilen masarifin mufassal şehriye cetvellerini komisyona tebliğ edeceği gibi 22 şubat 1320 (7 mart 1905) tarihli nizamname ile uhdesine tevdi kılı-

nan hizmete mütaallik bilcümle defatir ve hesabat ile evrakı muhabe-reyi dahi komisyonun talebi üzerine ona tebliğ eyliyecektir. Komisyon senei maliye hitamından itibaren üç ay müddet zarfında Bankı Osmani tarafından kendisine ibraz olunacak olan her senei maliyeye mahsus hesabat cetvellerini tetkik edecektir. Vilâyatı selâse Hazine muamelâtı için Bankı Osmanice tutulan muhasebe Selânik'teki Bankı Osmani şubesinde cemolunacaktır.

Madde 9 — Komisyon rüsum veya tekâlifi cedide tarhına müta-allik her gûna teklîfat ile tekâlifi mevcude miktar veya sureti tarh ve tevziinin veya vilâyatı selâsede tatbik olunacak muamelâtı maliye teşkilâtının tadiline ait her gûna tasavvurâtı Hukuku Hükümdariî Saltanatı Senivenin mahfuziyeti şartıyla tetkik edecektir. Komisyonun mukarreatı Müfettişi Umumi tarafından Bahiâliye arz olunacaktır.

Madde 10 — Komisyon hidematı muhtelif maliyede müstahdem memurin haklarında teftiş ve nezaret vazifesiyle mükellef olmak üzere vilâyetlerden her birine Devletin lisanı resmisine vâkıf tebaai Devleti Aliyeden birer müfettiş tâyin edecektir. Emri intihapları Hükümeti Seniyece kabul ve tasdik buyurulacak olan bu müfettişler hidematı maliye aklâmında teftişat icrasına iptidar ve muhasebei umumiyeye müta-allik bilcümle defatir ve hesabat ve evrakın kendilerine ibrazını talep ve vezneleri muayene edebilecekler ise de muamelâtın emri rüyet ve temsilatine doğrudan doğruya müdahale edemeyecekler ve raporlarını komisyona irsal eyliyeceklerdir. 25 mayıs 1312 tarihli nizamname ile tesis olunan maliye müfettişlerinin raporları suretleri dahi derhal komisyona tebliğ edilecektir. Komisyon işbu müfettişler ile maddeî hazırayı tatbikan kendi tarafından tâyin olunacak müfettişler marifetiyle müştereken teftişat icrasını talep edebilecektir. Komisyon veya reis ile birlikte «muavin âza» vilâyatı selâse muamelâtı maliyesine mütaallik ve komisyonun zamanı teşkilinden sonraya ait ahvalden münbais olarak kendilerine vukubulacak bilcümle şikâyatı tetkik eyliyeceklerdir. İşbu maddede beyan olunan raporlarla şikâyatı memurini maliye tarafından bir takım yolsuzluklar veya suiistimalât vukubulduğunu mertebai sübuta isal edecek olursa komisyonun müfettişleri bu ahvalin icabettireceği tahkikatta hazır bulunabileceklerdir. Komisyon töhmet ve kaba-hatleri görülen memurin haklarında Hükümetçe tatbik olunan mücazâtı intibahiye veya kanuniyeden reis marifetiyle haberdar edilecektir.

Madde 11 — Muamelâtı maliyenin cereyanınca ve hususiyile âşar dahil olmak üzere rüsum ve tekâlifin emri cibayetince tahakkuk ede-

cek yolsuzluklara veya suiistimalâta mütâallik bilcümle malûmat memurini aidesi tarafından komisyona tebliğ olunacaktır.

Madde 12 — Vilâyatı selâsede müstahdem memurini maliyece vukubulacak tebeddülâtın kâffesi esbabı mucibesinin zikir ve tasrihiyle komisyona bildirilecektir. Komisyon töhmet ve kabahatleri taayyyün eden memurini maliye haklarında lüzum göreceği tedabiri idarenin itihazını talebeyliyecektir.

Madde 13 — Komisyon vilâyatı selâse hidematı mülkiye ve maliyesi için vukubulacak münakasat ve müzayedatın kâffesinde kendi tarafından bir memur bulundurabilecektir.

Madde 14 — Âzanın maaşatı hariç olmak üzere komisyonun masarifi idaresi vilâyatı selâseden her birinin bütçesine sülûs itibariyle kayıt ve dercolunacaktır.

Madde 15 — Komisyon sureti muamelâtı dahiliyesini kararlaştıracaktır.

No: 84 — Muhacirini İslâmiye Komisyonu Âlisinin sureti teşkiline ve vezaif ve salâhiyetine dair Nizamname

24 şevval 1323 ve 8 kânunuevvel 1321

Madde 1 — İskânı Muhacirini İslâmiye Komisyonu Âlisi tahtı riyaseti mufahhamai hazreti padişahide olarak tarafı eşrefi hazreti hilâfetpenahiden tâyin buyurulan birinci âzadan maada yine intihabı âli ile memuru askeriden ve erkânı harp ferikanından bir ve ciheti mülkiyeden iki zat ki dört âzadan mürekkep bulunmak üzere teşkil buyurulmuştur.

Madde 2 — Komisyonu Âlinin umuru tahririye ve hesabiyesinde bulunmak üzere ikisi Babîâli ve ikisi Maliye Nezareti Celilesi aklâmından dört kâtip tâyin olunur.

Madde 3 — Komisyonu Âli muhacirinin arkası alınıncıya kadar ifayı vazifeye devam ve şimdilik haftada üç gün ve birinci âza tarafından lüzum görüldüğü halde daha ziyade içtima eyliyecektir ve komisyona memur olan âza ve ketebenin memuriyeti asliyelere olduğu halde

ilerde başka yerlere yerleştirilmek üzere maaşı muhassasları bir buçuk nispetinde yani nısf zam ile komisyona nakledilecektir.

Madde 4 — Komisyonu Âlinin başlıca vezaifi cihati muhtelifeden vürut eden ve edecek olan muhacirini islâmiye için arazii münasibe tedariki ve bunların hüsnü iskâniyle temini refah halleri esbabını müzakere ve tarafı Hükümeti Seniyeden ita ve tahsis buyurulacak mebalîğden maada işbu nizamnamede tâyin olunan esaslara tevfikân muhaceretin teshili ve muhacirinin temini iskânı zmnında tedarikî muktazi olacak sermayenin vücuda getirilmesi için daha ittihazı lâzımgelecek vesait ve tedabiri taharri ve mütalâa ile arzı hususlarıdır.

Madde 5 — Muhacirini merkumenin iskân ve işçeleri masarifini teminen bir defaya mahsus olmak üzere bir iane tertip ve bilcümle devair bütçesinden kezalik birer defalık olarak birer miktar meblâğ ifraz ve tefrik olunacaktır.

Madde 6 — Muhaceret ve iskân maddeleri için tarafı Devletten tahsis ve ita buyurulacak mebalîğ ile ashabı hamiyet taraflarından ifa olunacak ianatın sureti ahz ve sarfı hesaplarının mükemmel tutulmasına Komisyonu Âlice itina kılınacak ve ayda bir defa cetveli hesap ve hicret edenlerle iskân olunanların mahali iskâniyelerini mübeyyin bir hulâsa tanzim olunarak gazetelerle ilân olunacaktır.

Madde 7 — Komisyonu Âlinin varidat ve masarifatıyla nerelerden ne kadar nüfus hicret edip hangi mahallere iskân edildiğini mübeyyin her ay hulâsatan neşredeceği cetveller sureti mufassalada olarak altı ayda bir ayrıca tanzim ve arzı atebey ulya kılınıp şayan buyurulacak müsaadei seniye üzerine matbuat vasıtasıyla resmen neşir ve ilân edilecektir.

Madde 8 — Komisyonu Âlinin kâffe mukarreratını mübeyyin levayih ve mezabıt evvelemirde arzı sūddei seniye kılınacağı misillü Memaliki Şahaneye hicret etmek isteyen nüfusu islâmiyenin teshili muhaceretlerini mütaallik demeyan olunacak mütalâat ve tedabirin meza-bitı dahi atebey ulyaya takdim ile fradei seniyei cenabı padişahi şerefsadır oldukça dairesi kitabetten komisyona malûmat ita ve Babîâliye tebligat icra olunacak varidatı seniyei mülûkâne ahkâmı münifesine tevfikân Babîâlice muamelâtı muktaziyesi müsaraaten icra olunacaktır.

Madde 9 — Komisyonu Âli Memaliki Şahaneye hicret eden nüfusun vatani aslilerinde bırakılmaları emlâk ve emval ve eşyaya mütalâ-

allik ilişkilerinin kat'ı ve tesviyesi emrinde muavenet ve tedabiri mümkününe ittihaz ve muhaberatı resmiye cereyanını istilzam edecek olanları için bilistizan badehu devairi müteallâkasiyle muhabere edilecektir.

Madde 10 — Hicret eden nüfusun geleceklere yerlerden mahalli iskânlarına kadar vapur ve demiryol ve araba ücreti gibi muhtaç olacakları masarifin vilâyetlerce sureti tedarik ve tesviyesi Komisyonu Âlice kararlaştırılarak bu bapta tanzim kılınacak lâyiha arzı atebelüya kılındıktan sonra şayan buyurulacak müsaadei seniye üzerine bir nüshası Babıâliye irsal edilecek ve gelecek nüfus hayvanlarını da nakletmek istedikleri halde buna terettüp eden mütalâat dahi ilâveten mâruzat olunacak ve şimendifer idareleri ve ecnebi olmyan vapur kumpanyalarıyla muhacirinin nisf ve daha dun navul ile veyahut meccanen nakli maddesi kararlaştırılarak Komisyonu Âlice ona göre nakliyatâ müsaraat edilecektir.

Madde 11 — Muhacirin için tahsis edilecek mahallerin ziraate elverişli olduğunu tasdik için ziraat mektebinde tahsil etmiş olanlardan Orman ve Maadin Nezaretinin intihabiyle bir memur ve yapılacak karyelerin esvaki muntazam surette taksim ve küşat ve haneleri iklim ve havayı mahalliye göre tesis olunmak ve hayvan muhafazasına da elverişli bulunmak ve ehven masrafla vücuda gelmek ve lâtifülmanzar olmak üzere icabeden resim ve plânlarını tanzim için Mühendishane-i Berriden neş'et edenlerden intihabolunacak diğere bir zat mahallerine izam olunacak ve hicret eden nüfusun ziraat ve felâhatine muktazî alât ve edevat ve hayvanatın tedariki çareleri dahi teemmül olunacaktır.

Madde 12 — Muhacirinden bikudret olan her ailenin vatanı aslisinden iskân edilecek mahalle vusulüne ve badeliskân ziraatten istifadesi hususuna kadar güzereyi tabii bulunan bir buçuk nihayet iki sene zarfında iâşesi Komisyonu Âliye ait olacak ve içlerinde erbabı sanayiden bulunanların taşrada erbabı sanayii az olan şehirlere yerleştirilmek üzere iskân memurları tarafından verilecek malûmata göre sureti maişetlerince komisyonu Âli canibinden tedabiri lâzime ittihaz olunacaktır.

Madde 13 — Vilâyatı sahiliyeye doğrudan doğruya varit olan muhacirinin erbabı servet ve ashabı hırfet ve ziraat ve sahibi fakrû zaruret olanları derhal mahallerince komisyonu mahsuslar teşkiliyle tefrik olup Komisyonu Âliye müsaraaten malûmat verilecektir.

Madde 14 — Memaliki Şahaneye hicret edecek nüfusun ekseriyetle Anadolu kıtasında iskân olunmak üzere peyderpey sevkolunacakları vilâyat Komisyonu Âlice bilmüzakere tâyin olunmakla beraber her vilâyette iskâna tahsis edilecek arazi ve mezari mahalleriyle bilmuhabere tahdit ve tâyin ve derecei vüs'atlerine ve yekdiğeriyle olan bu'du mesafelerine göre iktiza eden cetveller tanzim olunacaktır.

Madde 15 — Hicret edecek nüfusun gerek Dersaadet'te ve gerek Anadolu sevahilinin çıkacakları iskelelerinde müddeti medide yığılıp kalmalarına ve duçarı sefalet olmalarına mahal bırakılmamak için mahalli iskânları evvelce tehie olunmak ve haneleri yapıncıya kadar oralarda sureti temekkünleri temin edilmek ve sevklerinde yollarda duçarı sefalet olmamaları zımında konak mahalli ittihaz edilecek yerlerde dahi kararlaştırılmak üzere mahalleriyle bilmuhabere Komisyonu Âlice tedabiri muktaziye ittihazına fevkalgaye itina kılınacak ve herhalde muhacirinin mahalli iskânları hazırlanmış bulunduktan sonra takım takım celpleri sureti nazarı dikkate alınacaktır ve şu muamelâtın muhafazai hüsnü cereyanı zımında memaliki ecnebiyeden gelecek muhacirin mahallerinden hareket etmezden evvel zamanı hicret ve hareketlerine dair Babûliden vaktü zamaniyle Komisyonu Âliye malûmat verilecektir.

Madde 16 — Vilâyat memurîni mülkiyesi iskânı muhacirin maddesinin icraatına muaveneti fiiliye ile mükelleftirler. Binaenaleyh vali ve mutasarrıf ve kaymakamlar taraflarından Komisyonu Âlinin icraat ve mukarreratına ve muhacirin efradına deriği muavenet olduğu halde esbabı mucibe beyaniyle haklarında şikâyeti havi Komisyonu Âliden takdim kılınacak mazbata üzerine mütaallik buyurulacak iradei seniyei hazreti padişahi mucibince lâzımgelen muamele icra olunacaktır.

Madde 17 — Komisyonu Âlinin tedabir ve icraatı iskâniyeye mütaallik ittihaz ve istizan eylediği kararların esas ve fûruatı hakkında doğrudan doğruya vilâyat valilikleri ve ledelicap mutasarrıflıklarla muhaberata mezuniyeti olacak ve hususatı mezkûreye dair muharrerat birinci âzâlık tarafından tastir olacaktır.

Maddei mahsusâ

Madde 18 — Komisyonu Âlinin muamelât ve icraatının göstereceği ihtiyacata göre işbu nizamnameye bazı mevad zam ve ilâvesi ve mevaddı hazırasının tadil ve tebdili lâzımgeldiği halde bir kıta esbabı

mucibe mazbatasının tanzim ve takdimiyle arz ve istizan olunacak ve şerefsanlık olacak iradei hikmeti mütadei mülûkâne mucibi âlisince icabı icra kılınacaktır.

No: 85 — Dersaadet ve Rumeli sevahilinden Anadolu'nun vilâyatı malûmesine sevkolunan ve badema gönderilecek olan muhacirinin icrayı iskânları emrinde vali ve mutasarrıf ve iskân memurları ve vilâyat ve elviye merkezlerinin idare komisyonları ve kaza kaymakamlarıyla mezkûr komisyonlar şubelerinin sureti hareketlerini mübeyyin tanzim olunan

Talimat

24 şevval 1323 ve 8 kânunuevvel 1321

BİRİNCİ FASIL

Vilâyetlere tâyin olunan memurine ve vilâyet merkezlerinde teşkil olunacak komisyonlara dairdir.

Madde 1 — Muhacir sevk ve iskân olunan vilâyat merkezlerine iskânı muhacirin memuru namıyla birer memur ve refakatlerine birer de kâtip tâyin olunmuştur.

Madde 2 — Bu memurların merkezi vilâyata vusullerinde vülâtı ızam hazeratının inzımanı rey ve muavenetleri memurini muameley-himin riyasetleri tahtında bulunmak üzere birer idarei muhacirin komisyonu teşkil olunacak ve bunların âzası merkezlerde memurini muvazzafadan birer ve meclisi beledi âzasından keza birer ve mahallî erkân ve mütehayyizanından ve ashabı hamiyet ve iktidarından üçer ve dörder kişiden mürekkep olacak ve icabına göre mahalleri ketebesinden bu komisyonlar refakatlerine bir veya iki kâtip verilecektir.

Madde 3 — İşbu komisyonlar her ne kadar vilâyat merkezlerinde teşekkül edecek ise de asıl muhacirin ihraç olunan iskelelerde başlıca şubeleri bulunacak ve icap ve ihtiyaca göre muhacirinin hini vürutlerinde memurin ve âzadan münasip olanları iskelelere gidecektir.

Madde 4 — Merkezi vilâyattaki komisyonlara merbut olmak üzere elviye ve kazalarda dahî birer şube teşkil olunacaktır. Elviye ve kazalar şubeleri umuru tahririyesinde mahallî ketebesinden biri ve olamazsa

mahalleri hamiyetmeden ahâlisinden fahrî olarak diğeri tedarik ve istihdam kılınacaktır.

Madde 5 — Vilâyet dahilinde kâin kazalara iskânları takarrür eden muhacirinin tayinat ruzi merrelerinin sureti tertip ve itası ve sair kâffe mevaddı bu komisyonlarda bilmüzakere verilecek karara tevfi-kan icra kılınacağından umuru muhacirine mütaallik bilcümle evrak bilâtehir bu komisyonlara havale olunacak ve bu makule evrakın komisyonlarda uzun uzadıya tehhür etmesi ehemmiyeti maslahata teva-fuk etmiyeceğinden vürudu anda iktizaları ne ise hemen bilmüzakere verilecek karar derhal zeyli evraka ilâm ve iade olunarak âdi bir günden ve mühim evrak dahi ve nihayet üç günden ziyade komisyonlarda tevkif olunmyacak ve hini müzakerede âzanın ekseri mevcut bulunarak kararnamele imza ve temhir edilecektir.

Madde 6 — Muhacirin tayinatı Hükümeti mahalliyeinin nezaret ve bu komisyonların vesatet ve marifetleriyle ita olunacak ve her vilâ-yet mevâki ve ahvâli hususiyetine göre işbu tayinat hususunu suimua-malât altından kurtarmak üzere tedabiri müessire ittihaz eyliyecektir.

Madde 7 — İskân komisyon ve şubeleri muhacirin hakkında olan müzakerat ve teşebbüsâtını Hükümeti mahalliyeeye beyan ile o vasıta ile icraata bakacaklar ve tehhür vukuunda esbabı mucibe ve sahihasını göstererek Dersaadet'te Muhacirin İdarei Umumiyesine müracaat ede-ceklerdir. Eğer memurlar bir işte tehhür görüp ve bulunduğu mevkiin birinci memurundan tesri ve tesviye talep edip de isga olunmadığı ve-yahut her ne ise iş bihakkın terviğ kılınmadığı halde İdarei Umumiyeeye müracaat vazifesini o memur icra etmemiş olursa kendisi tahtı mesu-liyete alınacaktır.

Madde 8 — Memurini mumaileyhim vülâtı ızamın ve sancak ve kaza komisyonları dahi mahalleri mutasarrıf ve kaymakamlıklarının nezaret ve muavenetleri altında iştigal ve ifayı vezaif eyliyecekleri gibi dairi vilâyette iskân ettirilecek muhacirinin vaktü zamaniyle yerleşti-rilerek esbabı huzur ve rahatlarının istikmalî vesailini istihsal etmek vazifei esasiyesiyle mükellef olduklarından vülâtı ızam ve mutasarrıfını kiram ve kaza kaymakamlıkları ve mecalisi mahalliye ve idarei mu-hacirin komisyonları şubeleri dahi bu emri ehemmin sekteden vikaye-siyle matlup olan mevaddı iskâniyenin bir an evvel istikrarını teyide müttefikan ve müttehiden gayret ve imrarı vakit edilmiyerek bu mat-

labın vaktü zamaniyle hayyizi husul ve fiile getirilmesine ve itina ve himmet edeceklerdir.

Madde 9 — Gerek memurini mumaileyhimin ve gerek âzalar icabına göre muhacirin iskân olunan mahalleri ve tahsis kılınacak araziden dolayı bir gûna dâva ve niza vukuunda o araziye ve verilmekte olan tayinatı ve ahvali saireyi muayene ve tetkik ve icabını kaideye tatbikan icra ile emri iskânı tatarruku halelden vikaye zımında geştü-güzar edeceklerdir.

Madde 10 — Memurini mumaileyhim merkezi vilâyatta bulundukça komisyonca cereyan edecek mevat üzerine karar verilecek şeylerin vaktü zamaniyle icrası hususunda vülâtı ızam ve mutasarrıfını kiram hazeratına müracaata mecbur oldukları gibi geştü-güzar edeceği mahaller muamelâtı hakkında dahi müşar ve mumaileyhim ile muhaberatı lâzime icrasına mübaderet eyliyecek ve akrabası bulunan muhacirlerin mümkün mertebe bir yerde yerleştirilmeleri ve kurayı mütecavirede boş kalan yerler olduğu halde diğer karyelerden muhacir celp ile oraya iskân kılınmaları ve peder ve mader ve evlâdü ayalden dür olup kaza veyahut liva ve vilâyatı sairede kalmışları varsa o makulelerin kaza ve kasabat ve kurayı kadimeleriyle esami ve şöhretlerinin ve kabilelerinin Dersaadet gazeteleriyle ilân olunmak üzere buraya irsaline ve vilâyet gazeteleriyle dahi tab ve ilânına himmet ederek bunların mümkün mertebe yekdiğeriyle içtimaları esbabı lâzimesinin istihsal kılınması hususlarına ikdam ve gayret eyliyecektir.

Madde 11 — Gerek memurini mumaileyhimin ve gerek komisyonlar ve şubeler âzasının geştü-güzar eyliyecekleri mahaller için saat hesabıyla iktiza eden harcırahları Hazinei Celilece meriyülicra olan nizamnameye tefikan Hükümet merifetiyle mahalleri emvalinden ita kılınacaktır.

Madde 12 — Merkezi vilâyet komisyonlarının iki yüz elli ve liva şubelerinin yüz elli ve kaza şubelerinin yüz kuruşa kadar şehriye masarifi müteferrikaları kabul olunabilecektir.

İKİNCİ FASIL

Mevaddı şettayı şamildir

Madde 13 — Muhacirinin haneleriyle diğer mahalle nakil ve hareket edememeleri ve bir maslahat ve ticret zımında bir tarafa gide-

ceklerin halleri bittahkik yedlerine mürur tezkeresi verilerek tezkeresiz bir tarafa salıverilmemeleri hususlarına ve şayet hanesiyle beraber gitmiş olanlar bulunursa uğradıkları mahallerde bittevkif iadelerine her tarafa dikkat olunacaktır.

Madde 14 — Memurini mumaileyhim balâda madde bemaadde beyan ve terkim kılınan mevaddın ahkâmı mündericesi veçhile hareketi kendilerine vazife ve farizeî zimmet bilerek gerek onların ve gerek teferruatı sairesinin icrası bahsinde dilhahı âliye tevfikı muamele ve hareketle ibrazı levazım kârı güzariye sarfı rüyet ve icabatı maslahat ve mevakie göre daha sair tedabir ittihazına lüzum olduğu halde vülâtı ızam hazeratıyla bilmuhabere komisyonca onların dahi iktizalarını icraya ikdamü gayret ve rızayı bâri ve âliye mugayir hareketten mübadetle ahvali cariyeden peyderpey bu tarafa malûmat itasına müsaraat eyliyecektir.

ÜÇÜNCÜ FASIL

Muhacirin sevkıyatına dairdir

Madde 15 — Dersaadet'ten ve sair Memaliki Şahane sevahilinden vilâyata sevkolunacak muhacirinin iskân olunacakları yerlere vusullerinde iskân komisyonları ve şubeleri vasıtalarıyle esami ve şöhet ve kaza ve memleketlerini ve zükûr ve inas ve sanatlarını mübeyyin bir kıta defteri tanzim edilecek ve bunların içinde ashabi servetten olup da tayinat verilmiyenler ile fakrû fakaleri cihetiyle tayinat ita olunmaya ihtiyacı olanların keyfiyetleri esamileri balâsına şerh verilerek tayinat lâzimleri dahi maddeî mahsusasında gösterilen usule tevfikân hitamı iskâna ve kendilerince tedariki taayyüşe iktidar hasıl oluncıya kadar ita olunacak ve hitamı iskânda cümlesi bir defter itibariyle vukuat verilerek mahallî idare komisyonundan yeniden muntazam bir defter yapıp Dersaadet Muhacirini İdare Komisyonuna takdim olunacaktır.

Madde 16 — Muhacirini merkumenin sevahilden vapurlara ve bir mahalden diğer mahalle hini irkâp ve sevklerinde nakil ve harekete muktedir olamayacak derecede hasta olanları kespi afiyet ettikten sonra sevkedilmek üzere familya ve müteallikatından istek edenleri dahi hastalarla alıkonularak o makulelerin sevki kafele ahireye talik edilecek ve şayet mahallince bu bapta müşkülât zuhur eder ve yalnız hastalarının tevkifiyle familyalarının irsaline ihtiyaç messeylerse o hastalar ifakat buldukları zaman familyalarını sühuletle bulmak için Hükümeti

mahalliye tarafından resmî mühürle birer pusula yazılacak ve işbu pusulaya mezbur hastaların familyası üzasının hangi vapur ile hangi mevki ve iskeleye yani iskân olunmak üzere hangi vilâyete sevkolundukları muvazzah olarak bitterkim zayi olmayacak suretle hastaların elbisesi içinde hıfzettirilecek ve hini ifakatte mezkûr pusulayı Hükümeti mahalliyyeye bilibraz kendisinin familyası nezdine gönderilmesine Hükümeti mahalliye tarafından itina ve himmet olunacaktır.

Madde 17 — Bir mevki ve iskeleye sevkolunacak muhacirinin imkân müsait olduğu kadar soğuk ve sıcaktan muhafazalarına ve hiç birinin açıkta ve hali sefalette kalmamalarına gayret ve itina olunacağı gibi muhacirini merkumenin iskelelere vusulleri anda hangi kaza derununa iskân olunacaklarsa lâzımgelen araba ve hayvan ve araba bulunmayan yerlerde yalnız lüzumu kadar hayvan tedarik ve bilâ tevkif o kazaya sevk ve izam olunarak Hükümet merkezlerine vusullerinde her mahalle gönderilecek muhacirlerin o mahallin nüfusuyle muvazene olunup kaç haneye ne kadar muhacir isabet eyleyse ona göre kendilerinin sureti müsaferette bu hanelere yerleştirilmesi lâzımgelsecektir.

Madde 18 — Bir iskele ve mevkie külliyetli muhacirin sevk ve ihraç olduğu ve o iskelenin merbut olduğu kazanın araba hayvanatı muhacirini varidenin nakliyatına kifayet etmediği surette o kazaya civar olan diğer kazalardan dahi indeliktiza başka vilâyet ve sancaklardan dahi Hükümet memurları yekdiğeriyle bilmuhabere araba ve hayvanat cihetiyle nakliyata muavenet etmeleri lâzımeden bulunduğu binaen muhacirinin iskelelere vürüdü anda idare komisyonu ve şubesi nüfusu varide ile kazanın mevcut araba ve hayvanatını muvazene ederek nakle kâfi olmadığı mütehakkak olduktaki keyfiyet derakap Hükümeti mahalliye memurlarına bilihbar mahali mütecavireden lüzumu miktar araba ve hayvan tedarik olunacak ve muhacirinin esnayı rahda hastaları zuhur ederse yolda terkedilmeyecektir.

Madde 19 — Bir mahalden liecliliskân diğer mahalle naklolunacak muhacirinin miktarı nüfusları ve buldukları mahallerden yevmi hareketleriyle mahalli iskânlarına kaç günde varabilecekleri bilinip ona göre teşebbüsâtı lâzimeye iptidar olunmak üzere muhacirin sevk ve hareket ettirilecek mahaller hükümetleri taraflarından keyfiyet yevmi hareketlerinden lâakal beş on gün mukaddem iskân olunacakları mahaller memurlarına iş'ar olunacağı misillü buldukları yerlerde dahi kendileri azimete müheyya olarak topluca bulunmak ve birlikte hareket ederek geride nüfus bırakılmamak üzere vaktü hareket ve azimetleri

yevmi hareketlerinden beş gün mukaddem o mahaller memurları tarafından ilân ve kalkacakları gün ve gidecekleri mahaller tâyin ve tefhîm olunacaktır.

Madde 20 — Bir mahalden diğerk mahalle nakil ve irsal olunacak muhacirinin kafile suretiyle gönderilmesi lâbût ve lâzım olduğundan meselâ yüz ve daha ziyade hanenin bir kafile itibariyle hini nakil ve izamlarında mahalli iskânlarına vusullerine kadar ara yerde kaç kaza varsa ahadühüma âhara teslim kaidesini icra ve ilmühaberini ahiz ve avdet eylemek ve hılâli rahta refah ve huzurlarını ve esbabını istihsal ile tayinat yüzünden dahi sefalet çekirtmemek üzere beher kafileye Hükümeti mahalliye canibinden münasip birer memur terfik olunacak ve civar kaza ve karyelerden yol üzerine tayinat indirilecek ve bu memur on sekizinci maddenin fıkrâi ahiresinde beyan olunan hastagânın hıfız ve sıyanetini nazarı dikkat ve mütalâatında bulunduracaktır.

Madde 21 — Muhacirinin sevkıyat ve nakliyatı hizmetine mahalleri memur ve zaptiye neferatı kifayet etmediği halde eğer bulunabilirse asakiri nizamiyei şahane taraflarından ve şayet bulunamazsa esnayı rabta ve vardıkları mahallerde hamiyetmendân ahâlden ve işe güce muktedir olanlardan icabeden zevatın memurini Hükümete muavenet etmek üzere istihdamları caiz olacak ve zevatı mumaileyhim yirminci maddede beyan olunan kaideye tevfikı hareket eyliyecektir.

DÖRDÜNCÜ FASIL

Muhacirine itası iktiza eden tayinat beyanındadır

Madde 22 — Muhacirini merkumenin on yaşına kadar olanlarına yevmi yüzer dirhem ve ondan yukarısına yevmi yarımşar kıye nanı aziz tayını ita kılınacaktır. Fakat bu tayinat zikudret ve ashâbı servetten olanlarına verilmeyip bîkes ve eramil ve aceze ve amelî manda olanlara hasr ve tahsis edilecektir. Ve verilen nanı azizin miktar ve kemiyeti ve mahallî fiatı kayıt ve imlâ olunarak beher mah ziri mazbatalı defterlerinin kaza şubelerinden tanzimiyle kaza meclislerinden badettasdik livâ şubelerine ve livâ şubelerinin kendi defatiri dahi beraber olduğu halde **livâ idare meclisine ita ile oradan yapılacak mazbata ile merkezi vilâyet komisyonuna verilip oraca dahi badettetik tasdik kıldıldıktan sonra makâmı vilâyete tebliğ olunarak meclisi idarei vilâyette görüldükten sonra muamelâtı maliyesi yürütülecek ve bu misillü şehriye cet-**

vellerinin birer nüshası da Dersaadet İdare Komisyonuna gönderilecektir.

Madde 23 — Maddei mahsusasında gösterildiği veçhile muhacirini merkumenin iskân olunacakları mahallere vusullerinde yapılacak deftere gerek tayinattan müstağni olacak derecede erbabı iktidarları ve gerek sahihan müstahakkı tayin olanları tahkik ve tefrik ile isimleri balâlarına işaret olunacaktır ve bir dereceye kadar tayinatın erbabı aczü zarurete verilebilmiş olacağını temin ederek defteri mezbur kuyuduna riayetle tayinatı mezkûrenin idarei muhacirin komisyonları ve şubeleri marifetleri ve marifeti Hükümetle itası lâzımgelirse de şayet içlerinde kudreti maliye ve serveti haliyesini ketmile kendisini fakir surette gösterip tayinat abzine tenezzül etmiş kimselerin bulunabileceği melhuz olduğu gibi ahvali ihtiyaciyesini memurini mahalliyyeye ifadeye muktedir olamamak ve söylemiş ise de anlatamamak ve hali servetten hali ihtiyaç ve zarurete tahavvül eylemek hasebiyle aç ve muhtaç kalmış olanları da bulunabileceğinden zikrolunan komisyonlar ve şubeler bu bahsi gereği gibi tahkik ve tamik ederek erbabı yesardan oldukları muhakkak olan kesanı tayinatı kat ve sahihan ihtiyacatı zaruriyeleri müşbet olan aceze ve eramili zükûr ve inasa itasına hasrı nazarı dikkat edecektir.

Madde 24 — Muhacirini merkume ziraat ve sanat ve ortaklık ve hizmetkârlık gibi vasıtalarla servet ve yesara nail olup da tayinatı mezburenin katına komisyonlarca lüzum görüldüğü zamana kadar usulü muharrere meriyülicra tutularak beyhude yere israf ve telefat vukuuna mesağ gösterilmeyecek ve şu kadar ki indettetik ashabı fakrû ihtiyactan oldukları komisyonlarca ve şubelerce tebeyyün eden efradı muhacirine verilmesi lâzımgelen tayinat için beher hane sahibi yedlerine komisyon ve şubelere mahsus olan mühürler ile memhur sergi suretinde nümunesi veçhile matbu birer kıta pusula ita ve tayinatı mezkûre aynen veyahut rayici mahalliye tatbikan bedelen ifa olunacaktır.

BEŞİNCİ FASIL

Muhacirine arazi ve levazimat itasını mutazammındır

Madde 25 — Muhacirinin kesret üzere vürut ve sevkleri cihetle mahallerine nakil ve isal kılınanların defaten iskânı kabil olmayacağına mebni evvelemirde kura ve kasabatı kadimeye maddei mahsusasında beyan olunduğu üzere sureti müsaferette taksimiyile her karye ve

kasaba ahalişi kendi hissesine düşen muhacirini barındırması lâzımdır. Ekser kasaba ve karyelerde arazii hâliyei miriye ve metruke ve mevkufe bulunduğundan o misillü araziden muhacirini merkumeye lüzumu miktar yer irae ve tahsis ve ahaliî karye ve kasabanın muaveneti umumiyesiyle iskâna elverişli haneler inşa olunup tavnin ve iskân ve muhtacı iane bulunan muhacirin edevat, çift vesaire tedarik edinciyedek ortakçılık ve amelelik gibi şeylerde kullanılarak veyahut ashabı kudret ve merhamet taraflarından sair suretle muavenet kılınarak esbabı taayyüşlerinin istihsalıyla zarurettten vikaye olunacaklardır ve muhacirini merkume kura ve kasabatı kadimeye sığmadıkları halde arazii emiriye ve hâliye ve mevkufe ve metrukeden iskâna elverişli mahallerde iva ve tavnin edileceklerdir.

Madde 26 — Muhacir tamamıyla iskân olunsa ve muhtaç oldukları levazım ve eşya tedarik edilse bile ilk sene için kendilerini idare edecek surette ziraat ve hirasete muktedir olamayacaklarından tarafı Hükümetten tefrik ve irae edilecek arazinin bir seneye mahsus olmak üzere ahaliî kadime canibinden açılıp ve sürülüp tohumları ektilerle hali müsaferetten ve senesi içinde ihtiyacatı vâkıalarını defa kifayet edecek kadar mahsulâta destrest olarak kendilerinin zaruret ve sefaletten kurtarılmasına memurini mahalliye ve komisyonlar ve şubeler taraflarından fevkalhad itina ve dikkat olunacaktır.

Madde 27 — Muhacirine verilecek tarlalar hâli veyahut mahlûl arazii emiriye ve vakfiyeden olmak lâzımgeleceği misillü maddei mahsusasında beyan olunan suretle ziraat ve hirasete ettirilecek ve müceddeden bir karye ihdas olunmak iktiza eylediği suretle mutlaka sulu yerlerde ve ormanlıklara karip mahallerde ve mümkün mertebe mürtefi ve ârizalı tepeler civarında intihabolunmasına başkaca gayret edilecektir.

Madde 28 — Vaktiyle hanesi çok olup da muahharen harap olmuş veyahut zaten hanesi az bulunan karyelere muhacir yerleştirilecek olmakla işbu muhacirler için tedarik olunacak arazi bahsinde bir karyenin ahvali maziye ve haliyesi idare komisyonları ve şubeleri ve meclisi idarei vilâyet ve liva ve kaza marifetleriyle biletraf tahkik ve tetkik olunarak sahihsiz yahut hâli olduğu tahakkuk eden yerlerin muhacirini mevcudenin beher nüfusuna arazinin kuvvei nabitesine ve mevkiin viis'atine ve bir hanenin miktarı nüfusuna göre yirmi dönümden elli dönüme kadar sureti mütefavitede itası caiz olacak ve işbu arazi mecalisi merkume ve tapu memurları marifetleriyle bittaksim koçan verileceğinden bunlar için koçan ve tapu harcı alınmıyacak ve sureti taksimi ve

ferâğ ve intikal zuhurunda muamelâtı sairesi Arazi Kanunnamesi ahkâmına tevfikân icra kılınacaktır. Ve bu hususlarda mahallerince bir ârizaya ve müşkülâta tesadüf edilirse Defteri Hakani Nezaretine müracaat lâzımgelecektir.

Madde 29 — Muhacirin için yapılacak hanelerin kerestesinin kat'ı ve haneler inşası emrinde kendilerinin ve kerestenin nakli hususunda da ahalinin istihdamlarıyla yekdiğerine muavenet ettirilerek yapılacak hanelerin mahalleri ashâbı hamiyet ve iktidarının muavenatı vatanperveraneleriyle husule getirilmesine çalışılacaktır.

Madde 30 — Her mahalde en ziyade mahsul veren hububat her ne ise mümkün olan yerlerde canibi Hükümetten yine bir seneye mahsus olarak tohumluk verilip ahâlî kadime vasıtasıyla zer'ettirilecek ve ziraatın sair ameliyat ve fiiliyatında muhacirinin istihdam olunması gibi tedabirin ittihaz ve icrası lâzımgelecektir ve hububatı mezkûreden beher kilesi yirmi kıyye itibariyle muhacirin haneleri nüfusunun galebeliğine göre beş kileden on kileye kadar tohumluk ita kılınacaktır.

Madde 31 — Muhacirini merkumenin kâffesinin mutlaka kurayı kadimeye veyahut müceddeden inşa olunacak köylere yerleştirilmeleri lâzımgelmeyip şehir ve kasaba ve kenar ve civarlarında hâlî arazi olduğu halde oralarda muhacir iskân ve iva ve başlıca yapılan köylerde birer mescit ve birer mektep inşa kılınacaktır.

Madde 32 — Muhacirini merkumenin cümlesi ashâbı ziraatten olmayıp içlerinde hocalar ve ehli sanayi adamlar dahi bulunduğundan bu misillü hocalardan ehliyet ve istihkakı sabit olanlarının imamet ve cihatı saire tevcihıyla tatyipleri ve icrayı sanat etmek üzere şehirde ikametlerini arzu ederek dükkân ve han isticar ve iştirasına ve kalfa ve çıraklık ile ahâlî esnafın yanına girmeye tâlip olanlar ve ashâbı servetten olarak şehirde temekkün etmesini istiyenler olursa haklarında cümle tarafından bezli himmet ve gayret ve teshilâtı lâzime ve muaveneti muktaziye ifa olunacaktır.

Madde 33 — Muhacirler kendilerine tâyin olunan iskân mahallerine azimetten nükül ederlerse bu misillü kendilerini idareye muktedir olmak itibariyle tayinat yevmiyeleri verilmeyecek ve bunlardan hali müsaferekte buldukları kazalarda ve kazahayı mütecevirede çiftlik vesaire alıp da ikamet etmeyi arzu edenlere mezuniyet verilecektir.

Hâtîme

Madde 34 — Muhacirinin üskân ve ivaları emrinde Hazinei Celi-leye şu halî müzayakasında tahmîli masarîf edilmîyerek mahallerince kabîl ve mümkün olabilen her türlü esbabı mümkünenin taharri ve istihsali hususlarına mahalleri memurini kiramı ve ahaliî hamîyetmen-danı taraflarından himmet buyurulacaktır.

No: 86 — İskân olunacak muhacirinin zürra takımına arazi itası hakkında Talimat

24 şevval 1323 ve 8 kânunusevvel 1321

Memaliki Mahrusai Şahanede muhacirin iskânına salih olan mirî çiftlikleri ve hâli karyeler ile mahlûlâtan ve sair araziî hâliyeî miriyeden muhacirine beher haneye bir çift ütibariyle her çift için arazinin kuvvei nabitesine göre yetmiş dönümden yüz otuz dönüme kadar arazi verilecektir. Her hane birden beşe kadar nüfusu zükûru şamildir.

Berveçhi bâlâ muhaoirine verilecek arazi iki kısım olup bir kısmı sabangir arazidir. Diğer kısmı pırnallık gibi yeniden açmaya muhtaç olan ham arazidir. Defaten ziraate salih olan çayırlarla hayvan ra'yedilen yerler birinci kısımdan ve daîma su basıp fakat yazları hayvan ra'yedilen mahaller pırnallık kısmından addolunacaktır.

Çiftliklerden ve hâli karyelerden yahut mahlûlâtı vâkıradan kendilerine sabangir arazi verilen muhacirler öküz ve çift edevatını kendi taraflarından tedarik edeceklerdir ve bu arazide ba tapu mutasarrıf olacaklarsa da on sene geçmedikçe o araziye âhara fariğ olamayacaklardır.

Kendilerine ham arazi verilen muhacirler o arazide ba tapu mutasarrıf olacak ve onlar da on sene geçmedikçe o araziye âhara fariğ olamayacaklardır. Fakat onlar için hariçten akçe istikraz edilirse bu arazinin katiyen yahut vefaen ferağ istikraz mukavelesinin şeraitine tabi olacaktır.

Zeyil

Yeniden tesis olunacak yirmi karye bir nahîye ad ve itibar olunarak ve bu kura sıra numarasına tabi tutularak her nahîyeye usul ve

nizamatı mevzuai Devlete tevfikân birer müdür ve birer kâtip ile tahsildarlar ve icabı kadar zabıta memurları tâyin olunacaktır.

No: 87 — Bulgaristan hattı imtiyazından Bulgar eşkıyası tecavüzatının sureti men'iyle Rumeli Vilâyatında Bulgar erbabı şekavetinin derdest ve istisalinde sureti hareketi mübeyyin Talimat

2 zilkade 1323 ve 15 kânunuevvel 1321

Madde 1 — Hattı imtiyaz üzerinde ve geri taraflarındaki mevaki askeriyede bulunan bilûmum erkân ve ümera ve zâbitan memur oldukları mıntakalar dâhilinde vuku bulacak eşkıya hâdisatından mesul olacakları cihetle mıntakalarının ahvali tabiiyesine kespi vukuf ve ıtıla ile eşkıya tecavüzat ve hâdisatının men'i vukuu için muktazi tedabir ve tertibatı tesfitkâriyi ona göre icra eylemek üzere kendi mıntakaları dâhilinde icrayı keşfiyat eylemeleri muktazi bulunduğu gibi kumandanlar dahi kendi mıntakalarını devir ve teftiş ederek eşkıya vukuatının men'i ve meydanı vukua gelmemesi için müttehas olan tedabir ve tertibatta noksan ve hata görür ise derhal tashih ve tadil ederek ikmal ve takviyei tedabir ve tertibat eyliyecekler ve neticei meşhudat ve olbaptaki mütalâatı mübeyyin orduyu hümayun merkezine gönderecekleri raporların bir nüshasını dahi doğrudan doğruya makâmı seraskeriye irsal eyliyecekler ve lüzum görüldükçe kendi mıntakalarına devir ve teftişe mecbur olacaklardır. Ve merkezlerinde bulunup da teftişle mesul olmadıkları zamanlarda ittihaz ve ikmal ve takviyei tedabir ile meşgul bulunacaklar, velhasıl Rumelii Şahane'de eşkıya vukuatının pek az zaman zarfında men'i vukuunu katiyen temin edecek tedabirin ittihazında zerretüma tevizi terahi ve kusur etmiyecekler ve mıntakalarını devir ve teftiş etmiyenler mesul olacaklardır.

Madde 2 — Hattı imtiyazı tecavüze tasaddi edecek olan eşkıya alel-ekser doğrudan doğruya hattı imtiyaz kuleleri üzerine gelmeyip avarızı araziden ve sarp mahallerden ve ormanlık yerlerden istifade eyliyecekleri tabii bulunduğundan kulelerde bulunan zâbitan ve küçük zâbitan tarafından kulelerin civarındaki o gibi ârizalı mahaller vaktü zamaniyle keşif ve muayene olunarak gece ve gündüz ve hususiyle sisli zamanlarda oralarda gerek tarassut kulelerinden ve gerek istinat ve merkez karakol-

larından pusular tertip ve sıkça sıkça kuvvetli devriyeler sevkolunacak ve devriye ve pusu tertibatından efradı ahaliden hiç kimseye serrişte ve rilmemeğe ihtimam olunacaktır. Cüzütam kumandanları işbu tertibatı maiyet zâbitanına bırakmıyarak bizzat kendileri yapacaklardır.

Madde 3 — Hattı imtiyaz üzerindeki kulelerden her hangi birinin civarında eşkiya tecavüzü ve sair hâdisatı asayış şifkenane vukua gelecek olur ise mezkûr kule ve karakol muhafızları tarafından derhal tedabiri icabiyeye tevessül olunmakla beraber kulenin sağ ve solunda bulunan kulelere ve geri taraflarındaki istinat ve merkez karakollarına münasip işaretlerle hemen ihbarı keyfiyet olunacak ve işaret hususunda kullanılacak hal'de her neden ibaret olacak ise orduyu hümayun ve orduyu hümayunlardan dahi makamı Seraskerive bildirilecektir.

Madde 4 — İşbu işareti gören kıtai askeriye kumandanı hâdisenin sağ veya sol cihetlerden hangi taraflardan tekevvün ettiğini anhyacağından ona göre icabı kadar kuvvei askeriye zâbitan kumandasıyla derhal o tarafa sevk ederek hazelenin bir ferdinin bile tecavüzüne imkân bırakmıyacak ve hattı imtiyaz üzerinde emri takayyüt ve tarassutta ihtimamkârane ve basiretperverane hareketle cephane ve esliha gibi şeylerin dahili Memaliki Şahaneye duhulüne zinhar ve zinhar meydan vermiyecek ve şayet ferceyabı duhul olacaklar bulunursa izlerini kaybetmeksizin takib ederek bir ferdinin bile firarına ve dahili Memaliki Şahaneye yayılmalarına ve esliha ve cephanenin köylüleri eline geçmesine katiiyen imkân bırakmıyacaktır.

Madde 5 — Dahili Memaliki Şahanede emnü asayışe tesir edebilecek edna mertebe hadisatın vukuuna meydan ve imkân bırakılmaması vacibatı umurdan olduğundan her türlü ahvali mefsedetkâranenin zuhurundan evvel haber alınabilmek için mahallî memurini askeriye ve mülkiyesi aleddevam takip ve tahkiki maslahat ile her ciheti memurini yekdiğerini haberdar edecektir. Asayışın muhafazai istikrar ve devamı için istilâatı ahval hususunda vazifedar olanların olbapta bir gûna betaat ve tehbür ve edna mertebe rehavetleri vukuageldiği takdirde tahtı mesuliyete alınacaklardır.

Madde 6 — Gerek dağlarda ve gerek kura ve kasabat civarında bir hâdisə zuhur edeceği istihbar kılınır kılınmaz derhal ciheti mülkiye ve askeriyece tedabiri lâzime ittihaz olunarak hâdisə mezkûrenin imkânı vukuu men'olunacaktır.

Madde 7 — Her vilâyet dahilindeki kuvvei askeriye buldukları mevaki ve cüzütam itibarıyla bir takım mıntakalara taksim olunarak

her kıta askeriyeye buldukları mıntakalar dahilindeki memurini mülkiye ile birlikte o mıntakanın idame ve muhafazai asayışı için her türlü tedabir ve tertibatın ittihaz ve icrasıyle mükellef olmaları muktazi bulunduğundan emri muhafazada işbu mıntaka taksimatına riayet ve bir mıntaka dahilinde zuhur edecek hâdisei asayiş şikenanenin derhal olduğu yerde bastırılması için civardaki mıntaka kuvayı askeriyesinden muaveneti muktaziyeyi talebe müsaraat edilecek ve işbu kaziyeye ciheti askeriyeye ve mülkiyece itina olunacaktır.

Madde 8 — Bir mahalde bir hâdise zuhur ettiği istihbar olunur olunmaz ânifülârz mıntakalardan hangisi dahilinde zuhur etmişse o mıntakadaki kumandan ile kuvvei askeriyeye tarafından bir an ve dakika fevtedilmiyerek ve geceye ve gündüze bakılmıyarak son derece sürekârane ve dikkatpenverane hareketle şekavetin olduğu yerde hemen bastırılmasına ve erbabı şekavetin içlerinden bir ferдинin bile firarına zinhar ve katıyen meydan verilmemesine velhasıl refi ve men'i şekavet emrinde ifayı vazifei dikkatkâranede asla ve kat'a tecvizi kusur edilmemesine ciheti askeriyeye ve mülkiyece gayetülgaye ihtimam olunacaktır.

Madde 9 — Gerek hattı imtiyaz civarında ve gerek dahilinde zuhur edecek Bulgar eşkıyası üzerine tertip ve sevkolunacak takip müfrezelerinin yalnız zâbitan kumandasına bırakılmıyarak hâdisenin ehemmiyetiyle eşkıyanın kesretine ve mevkii şekavetin ahvali tabiiyesine göre mezkûr takip müfrezelerinin harakâtını tanzim ve tevhit ile ittihazı tedabir eylemek ve işe faaliyet ve germi vermek üzere tabur ve alay ümerası dahi indeliktiza bizzat hareket ederek müfrezelerin umumunun kumandasını deruhte edeceklerdir.

Madde 10 — Bir taraftan eşkıya zuhur ettiğini mütaakıp o mahalde veya civardaki kıtaatı askeriyeye taraflarından berveçhi balâ tedabiri lâzimeye tevessül olunmakla beraber tüfek sadasiyle veya telgraf veyahut vesaiti saire ile civardaki müfrezeyi askeriyeye ihbarı keyfiyet ve hal ve mevkie ve hâdisenin ehemmiyetine göre talep ve muavenet olunacağından vakadan haber alan her müfreze kumandanı derhal muaveneti muktaziyeye şıtap edecektir. Tüfek sadasiyle telgrafın gayri kullanılacak vesait her neden ibaretse üçüncü maddede beyan olduğu vehile Orduyu Hümayundan Makamı Seraskeriyeye bildirilecektir.

Madde 11 — Bir mahalde bir hâdisei şekaviye zuhurunda hadisei mezkûrenin bastırılması ciheti mülkiye ve askeriyenin cümlei vezaifinden bulunduğundan efradı ahalinin işe müdahale etmesine ve bir sınıf

ahalinin diğeri sınıf ahali hakkında bir gûna tecavüz ve taaddide bulunmalarına ve ikâi hasara tasaddi eylemelerine zinhar ve zinhar meydan verilmeyerek hâdisenin mahallinde bastırılmasına ve etrafa sirayet edememesine itina olunarak hilâfı merzii âli edna mertebe ahval zuhuruna imkân bırakılmıyacaktır.

Madde 12 — Hükümete ve kanuna karşı hareket ve asker üzerine silâh istimaline cüret edenlere karşı kanunen ve kaideten mukabelei bilmisil muamelesi icra ile *Bulgar eşkiyasının* tecavüz ve şakavetine asla meydan verilmeyecektir.

Madde 13 — Rumeli Vilâyatı Şahanesinde ve asayişin idame ve muhafazası için ittihazı muktazi tedabiri mutazammın olan işbu talimat münderecatının tatbikatına ve hal ve mevkie göre münasip göreceklere tedabiri sairei asayışperveranenin vakit ziyana meydan bırakmaksızın ittihaz ve icrasına bilûmum erkân ve ümera ve zâbitan itina edeceklerdir.

Madde 14 — Vilâyatı selâse ile Edirne Vilâyeti dahilindeki emakini emiriye ve müessesatı maliye ve hususiyenin ve ezvümle cepaneliklerle esliha debboylarının etrafına lüzumu kadar nöbetçiler ikame edilerek ve sık sık devriye kolları gezdirilerek erbabi fesadın bunlara takarrüp ve taarruz ve ikâi hasar eylemelerine katiyen meydan verilmemesi ve nöbetçilerin ve devriyelerinin vezaiifi sık sık teftiş olunarak bu bapta edna mertebe tekâsül ve rehavet vukuuna imkân bırakılmaması ve emakini mezkûreye ve hususiyle müessesatı maliye ve saireye lieclilmaslaha geleceklerin hüviyeti usulü dairesinde anlaşularak öyle ahvali dahi şüphe kimselerin takarrüp ve duhul etmelerine imkân bırakılmamak üzere memurini aidesince fevkalâde müteyakkızane davranılması ve fakat ahali bu bapta tazyik olunur mânası verilmemek için takayyüdatı vâkıtanın sırf inzıbat noktasından icra ve takibi lâzımdır.

Madde 15 — Vilâyatı mezkûre dahilinde bulunan şimendifer hatlarının ve bunların üzerindeki büyük ve küçük köprülerin ve hususiyle tünellerin ve sair emâkin ve imalâtın sınıyerinin ve telgraf emakin ve hututunun zaten emri muhafazalarına tâyin ve tahsis edilmiş olan müfrezeler tarafından eşkiyanın her türlü taarruzdan muhafazalarına son derece dikkat ve itina edilmesi ve mezkûr hutut ve imalâtı devriye kolları tarafından sık sık muayene ve teftiş olunarak civarlarında eghası meçhulenin geçtiğüzar ve hatta ikâi mazar eylemelerine meydan verilmemesi icabı haldendir.

Madde 16 — Asakiri Şahaneden gerek kıtaat beyninde muhaberatı resmîye evrakını nakledeceklerin ve gerek hasbelvazife bu mevkiden diğer mevkîye gönderilecek efradı Şahanenin kalikülmiktar ve dağınık olarak gönderilmeyip daîma toplu ve muntazam ve ziyade miktarda olarak gönderilmelerine itina olunması lâbüttür.

Madde 17 — İşbu talimat ahkâmının harfiyen ve tamamen icrasında ve tatbikatını takipte rehavet ve bataet ve teahhür göserenler katiyen mesul olacaklardır.

**No: 88 — 18 zilhicce 1304 tarihli Maadin Nizamnamesiyle
25 rebiyülâhır 1308 ve 10 safer 1319 tarihli mevaddı
muaddele ve müzeyyesini muaddil
mevaddı nizamiye**

21 zilkade 1323 ve 3 kânunusani 1321

*Nizamnamei mezkûrun usulü taharriye dair olan 10 safer 1319
tarihli 3 üncü faslı muaddeleli makâmına
kâim olan fasıl*

Madde 9 — Sahipli arazide ashabı tarafından maden taharrişi ilmühâber ahzine ve sahibi irza olunmayan arazi ile arazii hâliyei emiriyede taharriyat icrası dahi taharri ruhsatnamesi istihsaline mütavakkıftır.

Madde 10 — Taharri ilmühâberi veya ruhsatnamesi istihsal için taharriyat icra olunacak mahallin merbut olduğu vilâyet valisine ve elviyei gayri mülhakada mutasarrıfı livaya ba arzuhal müracaat olunur ve o vilâyet veya livaca mezkûr arzuhalin itasıyle beraber mahsusen tutulacak deftere kaydolunarak bilâtehir makbuz ilmühâberi verildikten sonra tahkikatı lâzime bilicra on ikinci maddede beyan olan esbabı maniadan biri bulunmadığı tebeyyün eylediği halde icabeden ilmühâber veya ruhsatname ita olunarak telgrafla ve o tarihle badehu tahrirat ile derhal Orman ve Maadin ve Ziraat Nezaretine malûmat verilir. İşbu ruhsatnamenin Nezaret indettetik nizama muvafık olduğunu görürse dört ay zarfında kabul ve tasdikı havi mahalline tebligat ifa edecek ve on ikinci maddede muharrer esbabı maniadan birine müstenit görürse dört ay hitamından iki ay evvel esbabı mucibesiyile beraber Ba-

baîliye bildirecek ve olbaptaki evrakı mahalliyeyi merbuten gönderecektir. Ruhsatname istida eden şahıs veya şirket dahi Babîliye müracaat edebileceği gibi Babîlice de Şûrayı Devletçe veya Meclisi Mahsusu Vükelâca müddeti mezkûre zarfında itihazi karar ile beraber atebî seniyeyi mülûkâneye arzı malûmat edilecektir. İşbu muamelât ve mukarrerat dört ay zarfında itmam olunup tasdik ve iptale dair mahalline bir şey tebliğ olunmadığı halde mahallince verilen ruhsatname mer'i olacaktır. Müddeti mezkûre Maden Nezaretine aynı tarihle irsal olunan telgraf ve tahriratın havi olduğu tarihten muteber olacaktır ve şu takdirde bu tahriratın postaya tevdiinin tarihi vilâyetten veya gayri mülhak livadan ba telgraf Maden Nezaretine bildirilecektir. Şu kadar ki Dersaadet ve bilâdi selâsede vâkı gerek sahipli arazide gerek arazii hâliye emiriyede maden taharrisi için iradei seniyeyi hazreti padişahi şeremûtaallik buyurulmadıkça kimseye taharri ilmühaberî ve ruhsatnamesi ita olunmayacaktır.

Madde 11 — Maddeyi sabıkada beyan olunan deftere sahibi istidanın ismi ve arzuhalin tarihi itasiyle hulâsai münderecatı ve ilmühaber ve ruhsatname verilirse kezalik bunların münderecatı ve verilmediği veyahut verilip de şeraiti nizamiyenin ademi ifasından naşi hakkı taharrisi iskat ve haiz olduğu ilmühaber ve ruhsatname iptal olduğu halde esbabı mucibesi kayıt ve dercedilecektir. İşbu defter her tarafça yeknesak olmak ve kuyudu mepsutayı ihtiva etmek ve sahifelerinde sıra numarası bulunmak üzere Nezareti Müşarünileyhaca tertip ve iktiza eden vilâyet ve elviyeye irsal olunacaktır.

Madde 12 — Bir veyahut ziyade karye ve kasabaya mahsus pazar yeri ve bahçe ve meydan misillü umuma ait mahallerde maden taharrisi memnu olduğu gibi maden taharrisi istida olan arazi, mera ve koru gibi kezalik umuma mahsus mahaller olup da icra edilecek hafriyat ve amelîyat ait olduğu karye veya kasaba ahalisinin ihtiyacatını hasr ve tazyik edeceği veyahut maden taharri olunacak arazi dahilinde veya kurp ve civarında bir gûna emakini hususiye ve müessesatı emiriye ve umumiye ve mezhebiye ve kılâ ve istihkâmat ve sair emakini askeriye bulunup da taharri amelîyatının bunlara mazarratı olacağı icra edilecek keşfiyat neticesinde tebeyyün ederse bu kabil mahallerde dahi maden taharrisi için ilmühaber ve ruhsatname verilmeyecektir.

Madde 13 — Ruhsat itası istidasını havi verilecek arzuhalde müstedinin ve şerik veya şürekâsı varsa onların isim ve şöhret ve tabiiyet

ve ikametgâhları ve maden taharri olunacak arazinin mevki ve hududu ve hangi liva ve kaza dahilinde olduğu ve ne cins maden taharri olunacağı ve arazinin nev'i ve arazi eşhas uhdesinde ise ashabının isim ve şöhretleri ve taharri ve hafriyat ve ameliyatından dolayı ashabına teterrüp edip mütehharriye ait olacak olan zarar ve ziyan tazmin edileceği ve on ikinci maddede muharrer esbabı maniadan dolayı ilmühaber ve ruhsatname verilmediği halde bir gûna masraf ve zarar ve ziyan talep etmiyeceği zikir ve tasrih olunacak ve maden taharrisi istida olunan mahallin mümkün mertebe nukatı sabitesini ve bu noktaları yekdiğere rapt için müstakim hatlar ile irae edilmek üzere hududunu gösterir bir kıta kroki işbu arzuhale raptedilecektir. Taharri ruhsatı anonim bir şirket namına talep olunursa bu şirketin Hükümetçe musaddak olduğunu mübeyyin evrakın dahi arzuhal ile birlikte itası lâzımdır.

Madde 14 — Bir ruhsatname ile maden taharrisine tâyin ve tahsis olunacak mahallin vüs'ati nihayet on beş bin dönümü tecavüz etmiyecektir.

Madde 15 — Talep ruhsatı havi verilecek arzuhaller üzerine icra olunacak tahkikat maden taharri olunacak mahallin vâkı olduğu kaza veya liva meclisi idaresinden tâyin olunacak ve mahallî heyeti ihtiyariyesinden alınacak birer âza veya muhtar ile vilâyet maden mühendisinden mürekkep bir heyet marifetiyle madenin bulunduğu mahalde ve ruhsat talebeden şahsın veya musaddak vekilinin huzurunda icra edilecektir. İşbu heyetin icra edeceği tahkikatı mutazammın kaleme alınacak evrak kaza veya liva meclisi idaresince bittetik neticei tetkikatı havi tanzim olunacak mazbata canibi vilâyete ve elviyei gayri mülhakada canibi mutasarrıfiye gönderecektir. Mahallinden ba mazbata gönderilecek olan evrakı tahkikiye üzerine meclisi idarei vilâyetçe ve elviyei gayri mülhakada meclisi idarei livaca tetkikatı muktaziye bilicra on ikinci maddede gösterilen esbabı maniadan biri bulunmadığı halde müstediden kefil alındıktan sonra icabeden taharri ilmühaberî veya taharri ruhsatnamesi verilecektir.

Madde 16 — Taharri ilmühaber ve ruhsatnamelerine taharri ameliyatında istimaline hacet meseden barut ve fitil gibi mevaddın cins ve miktar ve kemmiyeti evvelmirde Hükümete beyan ve ancak bu maksat uğurunda istimal olunacağına dair teminat ita ile olbapta ruhsatı mahsusa istihsaline mecbur olacaklarını ve kılâ ve istihkâmat hududuna takarrüp olunmayacağını mutazammın kuyudu lâzime ve madenin hududu muayyene ve miktarı mesahası dercedilecektir.

Madde 17 — Taharri ilmühaberlerinden üç altından beş altına kadar ve taharri ruhsatnamelerinden maden taharrisine tahsis olunacak mahallin cesametine göre haddi asgar beş ve haddi evsat on ve haddi âzam on beş altın olmak üzere harç alınacaktır.

Madde 18 — Taharri ruhsatnameleri zirinde muharrer tarihten itibaren bir seneyi tecavüz etmemek üzere verilir. Ancak işbu taharri müddeti zarfında müteharrinin taharri için teşebbüsâtı cedidede bulunduğu tahakkuk ederse bir daha temdit olunmamak üzere şeraiti mevzuanın tecdidıyla bir sene daha temdit olunur.

Madde 19 — Taharri ruhsatnamesi talep edip de arzuhalinin kabulünden itibaren altı ay müddet takip etmiyenlerin şhbara hacet kalmaksızın arzuhalleri hükümsüz addolunacağı gibi her bir muamelesi itmam edilen ruhsatnameyi canibi vilâyet ve mutasarıfiden vukubulacak tebliğ tarihinden itibaren iki ay zarfında müracaat edip almıyan müstedilerin dahi hakları iskat olunarak kaydı balâsına şerh verilecektir. Taharri ruhsatnamelerine mütaallik olarak vilâyet ve mutasarıfluk ile müstedi arasında tahaddüs edecek ihtilâf bidayeten Orman ve Maadin ve Ziraat Nezaretince ve derececi saniyede Şûrayı Devletçe hal ve faslolunacaktır.

Madde 20 — Taharri ruhsatını haiz olan şahıs veya şirket bidayeten veya temdiden tâyin olunan müddeti taharri zarfında işbu nizamnamenin ihale ve imali maadin hakkındaki dördüncü faslı ahkâmınca ihalenin istihsali için lâzımgelen muamelâta teşebbüs etmediği surette ruhsatname fesih ve iptal olunarak keyfiyet kaydı balâsına şerh verilmekle beraber evrakı havadis ile ilân olunur ve diğer tâlibine ruhsatname verilir ve işbu fesih ve iptal muamelesinden dolayı müteharrii sabıkın hiç bir gûna masraf ve tazmin iddiasına hakkı olamaz.

Madde 21 — Maden taharrisine mezun olan şahıs veya şirket haiz olduğu ruhsatı vilâyat veya gayri mülhak liva idaresince tahkikatı lâzime bilicra Maden Nezaretinden ba mazbata vukubulacak istizan üzerine Meclisi Mahsusu Vükellâ kararına göre Babîaliden verilecek emir veçhile âhara devir ve ferağ edebilir. Devrolunacak şahsın asıl ruhsatnameyi alan adamdan bidayeti emirde aranmış olan kâffei evsaf ve şeraiti câmi olması meşruttur ve işbu devir muamelesinde ruhsatname harcının nisfı miktarı harç alınır.

Madde 22 — Taharri ruhsatnamesini haiz olan kimse tarafından takibi maslahat olunmyarak maden tenkolunduğu surette taharri es-

nasında ihraç olunan mevaddı madeniyenin resmi nispişi mensup olduğu nev'in kırk üçüncü maddede beyan edilen derecenin haddi âzâmı üzerinden badelistifa nakil ve fûruhtuna ruhsat ita olunur.

Madde 23 — Taharri ilmühâber ve ruhsatnamelerinin şamil olduğu hududu muayyene dahilinde ve müddeti taharri zarfında aynı cinsten maden taharrisi için âhara ruhsat verilmez.

Madde 24 — Taharri olunmakta olan madenin değeri anlaşılmak için Avrupa'ya nümune gönderilmek istenildiği halde madenin cinsine göre rûsumu nispiyesi alınarak yüz tonilâtoya kadar cevherin nakil ve imrarına müsaade olunur ve müteharri tarafından istida olduğu halde resmi nispişi madenin mensubolduğu nev'in en yükseği üzerinden istîfa olunarak işbu miktarın iki bin tonilâtoya iblâğına müsaade olunabilir.

Madde 25 — Mevaddı madeniyenin kıymeti Avrupa'da cari olan fiattan Memaliki Osmaniye iskelesinden Avrupa'ya kadar lâzımgelen navul ve masarifi izabe ve tasfiye badettenzil mütebakisi üzerinden tâyin olunacaktır

Madde 26 — Yirmi ikinci, yirmi üçüncü, yirmi beşinci maddeler hükmüne muğayir hareket edenlerden yirmi beş altından yüz altına kadar cezayı nakdi alınır ve ruhsatname istirdat kılınır ve ruhsatsız mevaddı madeniye satmışlarsa onun rûsumatı muayyenesi dahi malın esmanından iki kat olarak başkaca istîfa olunur.

Madde 27 — Maden taharrisi ameliyatında istimal olunmak üzere Hükümetçe müsaade olunan barut ve fitil gibi mevaddın müteharri tarafından maksudünlehi hilâfında kullanılmamasına ve esnayı taharride bir suretle hukuku ahaliye tecavüz ve taarruz edilmemesine mahallî Hükümetleri tarafından dikkat ve hilâfı merzii âli bir hal ve hareket vukuuna meydan verilmemek için Hükümeti mahalliye tarafından teftiş ve nezaret edilecek ve memnuiyet hilâfında hareket eden müteharriyer mesul tutulacaktır.

*Maddin Nizamnamesinin yirmi üçüncü maddesine zeyledilmiş
olan fıkrayı tadîben kaleme alınmış olan
fıkraî nizamiye*

Herhangi sınıftan olursa olsun Devleti Aliye ve düveli ecnebiye memurları ve bunların akraba ve taallûkatı dairei memuriyetleri da-

hilinde bulunan mahallerde maden imtiyazını haiz olamaz. İşbu memnuiyet memuriyette bulunmakla beraber icrayı ticaret ve san'ate mezun olanlara dahi şamildir.

*Nizamnamei mezkûrun 51 inci maddesine müzeyyel
fıkraî nizamiye*

Yevmiye ihraç olunacak cevherin miktarına dair tutulacak yevmiye defteri defatiri ticariyeye muvafık ve sahifelerinde sıra numaraları mevzu olacak ve meclisi idarei vilâyetçe bittadat kaç sahife olduğu işaret olunduktan sonra ilk ve son sahifeleri meclisi mezkûrun mühriyle tahtim edilecektir.

Nizamnamei mezkûra müzeyyel mevaddı nizamiye

Madde 1 — İşbu nizamname mucibince maden müteharri ve mültezimlerinden istifası lâzımgelen cezayı nakdiler vilâyat ve elviyei gayri mülhaka meclisi idarelerince tahtı karara alınacaktır.

Madde 2 — Bir yerde maden taharrisi ve ba imtiyaz maden imal ve ihracı maddesi o yerin hukuku asliyei tasarrufiyesine tesir edemez ve müteharri ve mülteziminin taharri ve imtiyaz müddetleri zarfında maden taharri ve ihracından başka o mahalde bir sıfat ve salâhiyeti yoktur. O mahal arazii hâliyei emiriyeden ise Hükümetin ve sahipli araziden ise sahibinin muvafakati olmaksızın müteharri ve mültezim orada ziraat ve garsi eşcar edemez ve nizamnamede muharrer ve muayyen ve sırf madene mahsus mebaniden gayri mebani inşa ve ihdas eyliyemez. Madenden hâli olan kısımlarda ziraat bulunduğu ve eşcarı müsmire ve gayri müsmiresinden istifade kılındığı ve otlağı mevcut olup da muavazaten hayvanat ra'yedildiği halde menafii hâsılası Hükümete veyahut mutasarrıfına aittir. Arazii mezkûre dahilinde nebean ve cereyan eden enhardan ve göllerden gerek mutasarrıfı arzın gerek kanunen hakkı gürp ve sakyi olan kesianın işbu hukukuna müteharri ve mülteziminin bir gûna müdahalesi olamaz.

No.	Bağlısı	Düster Tertip	Cilt	Sahife	Resmî Gazete Sayı
	Maadin Nizamnamei	1	2	310	
	Maadin Nizamnamei	1	5	386	
	Maadin Nizamnameininin 23 üncü maddesine müzeyyel fıkraî nizamiye	1	6	322	
	Maadin Nizamnameininin 78 inci maddei muaddilesi	1	7	373	
	Maadin Nizamnameininin usulü taharriye mütedair 3 üncü faslı mevaddi	1	7	385	
	Maadin Nizamnameisiyle 23 üncü maddesi zerilini tadil eden mevaddı nizamiye	1	8		

No: 89 — Muhacirin Talimatı

26 zilhade 1323

Madde 1 — Liecliliskân vilâyata gönderilecek muhacirinin umuru iâşe ve iskâniyesine memur olmak ve vali ve mutasarrıf ve kaymakamların tahtı riyasetlerinde bulunmak üzere mecalisi idarenin defterdar ve muhasebeci ve mal müdürü ve mektubi ve tahrirat müdür ve kâtipleri gibi âzayı tabiiyesinden birer ve âzayı müntahabesinden birer ve belediye âzasından ikişer zattan mürekkep komisyonlar teşkil olunacaktır. Muhacirine ait umuru tahririye ve hesabiyeye kaza ve liva ve vilâyetin heyeti umumiyei tahririyesi memurdur.

Madde 2 — Mezkûr komisyonlar heyeti vilâyete gelecek muhacirini vürutları anda tahtı himaye ve idarelerine alarak boş emakini emiriye bulunduğu halde oralara ve bulunamadığı veyahut bulunup da kâfi gelmediği halde derhal isticar edecekleri han ve hane gibi mahallere muvakkaten yerleştirerek vürutları saatinden itibaren iâşe edecek ve bunlara muktazi mebalîği tahsisatından usulü veçhile ba senedi mahsus ahz ve sarfeyliyecektir ve ziri mazbatalı masraf cetvellerini evrakı müsbitesiyle beraber Komisyonu Âliye irsal edecektir.

Madde 3 — Muhacirlerin vürudunu mütaakıp bunların nerelerde iskânları lâzımgelceği mezkûr komisyonca kararlaştırılacak ve âzadan biri refakatiyle belediye mühendis ve kalfası izam edilecek ve inşaat icabeden muhacir haneleriyle camii şerif ve mektep binalarının bunlar vasıtasıyla resim ve keşifnameleri tanzim ve ilân ve münakasa muamelesi ikmal olunduktan sonra birer suretleri âcilen Komisyonu Âliye irsal olunacaktır.

Madde 4 — İşbu resim ve keşifname suretleri bittetik tasdik olunduktan ve telgrafla vilâyete mezuniyet verildikten sonra derhal emri inşaata iptidar ve ihtimam ve bu inşaatın süratle ikmaline kezalik mezkûr komisyon âzasından biri memur edilerek oehdü ikdam edilecektir.

Madde 5 — İnşaatın ikmalini ve ziraatlerine muktazi arazinin tefrik ve tahsisini mütaakıp muhacirini varide hemen muvakkaten ikame edildikleri yerlerden alınarak inşa olan hanelere aile itibariyle sureti münasibede yerleştirilecek ve zamanı hasada kadar aynen veya bedelen nisıf tayın ita olunacaktır.

Madde 6 — Muhacirinin inşa olunan hanelere nakilleri icra ve arazileri kendilerine tefrik ve ita olduğunu mütaakıp derhal her

haneye müteselsil numara vaz'ıyla orada sakin ailenin isimlerini ve miktarı nüfusunu ve kendilerine tahsis ve ita olunan arazinin zirasını natık bir defter tanzim ve memuru mühriyle tahtim olunarak hükümeti mahalliye ita olunacaktır.

Madde 7 — Hükümeti mahalliye mezkûr defter üzerine nüfus memuru marifetiyle tekrar yoklama icra ettirecek ve tahakkuk edecek hale göre muhacirini mezkûreye tezkerei Osmaniye ita eylemekle beraber ciheti askeriyeye mezkûr defterin sureti musaddakasını tevdi ve isra eyliyecektir.

Madde 8 — Bu suretle teşekkül edecek muhacirin mahallâtına ve cami ve mektebine usul ve nizamına tevfikân mahalli hükümetlerince icabeden muhtar ve tahsildar ve muallimler intihap ve râyin olunmakla beraber yirmi haneden aşağı olmamak üzere teşekkül edecek karyenin yirmisi bir nahiyeye ad ve itibar olunarak ve bu kura tahrir defterlerinde ayrıca sıra numarasına tabi tutularak her nahiyeye usul ve nizamâtı mevzuai Devlete tevfikân birer müdür ve bir kâtip ile tahsildarlar ve icabı kadar zabıta memurları tâyin olunacak ve her bir karye için lâzımgelen mera ve baltalıklar dahi bittefrık dönümleri miktarıyla nukatı mârufeyi irae eder. Hududu havi harita şeklinde üç nüsha olarak hudutname tanzim edilecek ve bunlardan birisi mahalli meclisi idaresi nezdinde hıfzolunarak diğeri nüshası mahalli tapu idaresince bilkayıt Defteri Hakani Nezaretine gönderilecek ve üçüncü nüshası da karye muhtarında bulundurulacaktır.

Madde 9 — Muhacirinin teşkil edecekleri karyeler Selâtinî Âli-Osmanî Celilülunvan hazeratından münasiplerin namı âlîlerine izafele tevsim olunması hakıpayı âliye arzı istizan olunmak üzere keyfiyet vilâyet vasıtasıyla Komisyonu Âliye bildirilecektir.

Muhacirinin sureti infak ve işelerine dairdir

Madde 10 — Muhacirinin iskânlarından itibaren zamanı hasada kadar verilecek nısıf tayinat yalnız ekmekten ibaret olacaktır. Fakat müsaferetleri ramazanı şerife tesadüf eden muhacirine akşam ve sahur zamanlarında çorbalık pirinç dahi ilâveten ita olunacaktır.

Madde 11 — Muhacirinden on iki yaşına kadar olanlarına verilecek namı aziz tayının miktarı yevmi yarımşar ve ondan yukarısına yevmi birer okkadan ibaret olacaktır.

İskânlarından itibaren muhacirine verilecek arazi ve tohumluğun miktarına ve sureti itasına daırdır

Madde 12 — Muhacirine tahsis olunabilecek mahaller miri çiftlikleri ve hâli karyeler ve sahıpsiz mahlûl arazi ve arazi hâliye emiriye olup her hane bir çift itibariyle her çift için tahsis olunacak arazinin miktarı kuvvei nabıteye göre elliden yüz dönüme kadar olabilecektir. Her hane ise birden beşe kadar nüfusu zükûru havi olacaktır.

Madde 13 — Balâda beyan olunan arazi iki kısım olup bir kısmı sabangirdir. Diğer kısmı pırnallık gibi yeniden açılmıya muhtaç olan ham arazidir. Çayırarla hayvan ra'yedilen mahaller pırnallık addolunur.

Madde 14 — Arazi verilen muhacirlerden beher hane icrayı ziraat için tarafı Devletten alâtı ziraiye ile bir çift hayvan ve lüzumu miktar tohumluk verilecektir.

Madde 15 — Muhacirler araziye sahip olabilmek için on sene mütemadiyen o araziye haraset ve ziraat etmiş olmaları lâzımgüleceğinden hukuku tasarrufiyelerini natuk Senedi Hakani bu on senenin hitamında verilip fakat o zamana kadar vaz'ı yedleri mahallî muhacirin idarelerinden tanzim ve vilâti izam tarafından tahdim ile yedlerine verilecek bir ilmühaberle temin edilecektir ve onuncu senenin ikmalinde mezkûr ilmühaberleri Defteri Hakani idarelerine teslim ederek mukabilinde alacakları turalı senedat ile hukuku tasarrufiyeye katiyen nail olacaklardır ve Senedi Hakani ile hakkı tasarruf sabit olmadıkça arazi âhara devir ve ferağ olunamaz. Sureti katiyede hukuku tasarrufiyeye sabit olmaksızın vefat vukubulursa vaz'ıyed hukuku kanunen muayyen olan derecatı vereseye intikal eder ve yedlerine ilmühaber verilir.

Arazi taharrisine ve bulunacak arazinin sureti tahsis ve taksimine daırdır

Madde 16 — Muhacirin iskânı mukarrer olan vilâyet ve liva ve kazalarda birer de taharri ve taksimi arazi komisyonları teşkil olunacak ve bu komisyonların riyasetinde Defteri Hakani memurları bulunmak üzere âzası evkaf ve ziraat memurlarıyla nefia ve beledi mühendislerinden ve beledi tabibinden tereküp edecektir.

Madde 17 — İşbu komisyonlar muhacirin iskânına elverişli arazi bulmaya memur oldukları gibi bulunacak arazinin on ikinci maddede

gösterilen araziden hangisi olduğunu ve sahipsiz bulunduğunu ve ikamete ve karye ittihazına mevken ve sıhhaten salih ve salim olup olmadığını ve ziraate elverişli bulunduğunu tahkik ve tetkik etmek ve muhacirini varidenin vatanı aslilerini nazarı dikkate alarak alıştukları abu havaya mümkün mertebe muvafık olacak mahaller tefrik ve tahsis eylemek vazifesiyle de mükelleftirler.

Madde 18 — İşbu komisyonlar bulacakları arazinin bilâhara her gûna münazaa ve müdahaleden âri olduğunu tamamiyle tahkik ve tetkik eyledikten sonra haneye muktazi araziye ve câmi ve mektep yerlerini ve mera ve baltalıkların hudut ve miktarını gösterir birer kıta resimlerini bittersim vilâyet meclisi idaresince badettasdik hıfzederak muhacirin vürut ettikçe on yedinci madde mucibince münasip görülecek mahallerin emri inşaata ve iskâna iptidar olunmak üzere derhal krokisiyle beraber vilâyet veya liva veya kaza komisyonuna irae olunacaktır.

Madde 19 — Teşkil olunacak mahallât ve kuranın en ziyade demir ve posta yolları güzergâhında inşa ve ihdasına ve mümkün olduğu kadar civarda su ve orman bulunmasına dikkat ve dağ altları gibi havasız ve tehlikeye mârûz mahallerde olmıyarak mürtefi ve havadar mahaller intihabına begayet itina olunacaktır. Civarda ihtitaba salih pırnallıklar bulunmıyan muhacir karyeleri etrafında odun ve kömür ihtiyacatını âtiyen temin edecek baltalıklar yetiştirilmesi için lüzumu miktar arazi tahsis olunarak memurini fenniye tarafından talim ve irae edilecek usul ve kavaidin tamamii icrası emrinde muhacirini meskûne mehur ve mükellef tutulacaktır.

Madde 20 — Muhacirinin iskânı veya arazi ve karyelerinin tâyini mevakii memuriyetiyle izam olunacak memurine muhacirin tahsisatından harcırahı nizamî verilir. İşbu komisyonların kâffe muamelâtı tahririye ve hesabiyeleri devairi emiriyenin usul ve nizamına tevfi edilecektir.

Heyeti teftişiyeye vezâifine daîrdir

Madde 21 — Muhacirin için tahsis edilecek mahallerin ziraate elverişli olduğunu tasdik için ziraet mektebinde tahsil etmiş olanlardan Orman ve Maadin Nezaretinin intihabiyle bir memur ve yapılacak karyelerin esvakı muntazam surette taksim ve küşat ve haneleri iklim ve havayı mahalliye göre tesis olunmak hayvan muhafazasına da el-

verişli bulunmak ve ehven masrafla vücuda gelmek ve lâtifülmanzar olmak üzere icabeden resim ve pilânları tanzim için Hendesehane-i Mülkiden neşet edenlerden intihap olunacak diğer bir zattan ve Defteri Hakani Nezaretinden tayin olunacak muktur bir memurdan mürekkep olarak Teftişi Askerî Komisyonu Âlisi âzasından bir zatın tahtı riya-setinde olmak üzere terekkiüp edecek bir heyeti teftişiye mahallerine izam olunacaktır. Bu heyet işbu talimatta muharrer kâffei vezaifi takip ve alelhusus inşaat ve mübayaat münakasalarının suveri icraiyesini ve bilûmum muhacirin muhassasatının keyfiyeti istimalini teftiş ve on beş günde muvazzah bir mazbata ile Komisyonu Âliye beyanı meşhudat edecek ve mahallî komisyonlarına ihtarâtı muktaziye ifa eyliyecektir ve mahallerince teşkil olunan komisyonlar ile doğrudan doğruya muhaberatta bulunabileceklerdir.

Madde 23 — Mahallî komisyonları indelicap Muhacirin Komisyonu Âlisinden izam olunacak heyeti teftişiye muavenet edecek ve onlara tevdi olunacak talimat mucibince hareket ve ifayı memuriyet eyliyeceklerdir. İşbu İskâmı Muhacirin Talimatının tamamii tatbik ve icrasında vülâti kiram mesuldürler.

Lâhika

Sayei umran vâyei hazreti hilâfetpenahide muhacirin karye ve nahiyeleri peyderpey teşkil olundukça birer fotoğrafları alınarak Komisyonu Âliye gönderilecektir.

No: 90 — Ezharından ıtır istihraç etmek için Memaliki Şahanede yetiştirilecek akasya ve emsalinin on sene üşürden affı hakkında iradei seniye

Meclisi Mahsusu Vükelâ Mazbatası

Şûrayı Devlet Maliye Dairesinin meyanei bendegânemizde kıraat olunan işbu mazbatasında ezhar ve evrakından ıtır istihraç edilmek için Memaliki Mahrusai Şahanede yetiştirilecek akasya ve yesemin ve menekçe ve melisa ve zambağın tarihi garılarından itibaren on sene müddetle üşürden affıyla müteşebbislerinin teşviki lüzumu beyan olunmuş ve bunların teksiri garsiyatı fevaidi müstelzim ve yetiştirmeye teşebbüs

edenleri teşvikan o kadar müddetle üşürden muafiyetleri münasip görünmüş olduğundan o veçhile icrayı icabının Orman ve Maadin ve Ziraat Nezaretine tebliği ve Maliye Nezaretine malûmat itası tezekkür kılınmakla olbapta ve katıbeî ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemir efendimizindir.

5 zilkade 1323 ve 18 kânunuevvel 1321

Arz tezkeresi

Ezhar ve evrakından ıtır istihraç edilmek üzere Memaliki Mahrusai Şahanede yetiştirilecek akasya ve yasemin ve menekşe ve melisa ve zambağın tarihi garılarından itibaren on sene müddetle üşürden affiyle müteşebbislerinin teşviki hakkında Şûrayı Devlet Maliye Dairesinin Meclisi Mahsusu Vükelâdan müzeyyel mazbatası arz ve takdim olunmuş olmakla olbapta her ne veçhile emrû fermanı hümayunu cenabı hilâfetpenahi şerefsünuh ve sudur buyurulursa mantuku münifi infaz olunacağı beyaniyle tezkeresi senaveri terkim olundu efendim.

5 zilkade 1323 ve 18 kânunuevvel 1321

İradei seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzim olup melfufiyle manzuru âli buyurulan işbu tezkeresi sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefmütaallik buyurulmuş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülemrindir.

26 zilkade 1323 ve 8 kânunusani 1321

No: 91 — İnoz iskelesinde belediyece istifa olunacak ithalât ve ihracat rüsumu muvakkatesi hakkında iradei seniye ve tarife

Şûrayı Devlet Maliye Dairesi Mazbatası

İnoz Belediyesi varidatının cüz'iyetine binaen kasabaya isalesi mutasavver olan su masarifine karşılık olmak üzere kasabai mezkûrede

belediye tarafından Nehri Meriç üzerinde inşa edilmiş olan iskeleden imrar edilecek eşyadan resim ahzi hakkında bazı ifadatı mutazammın Edirne Vilâyeti Meclisi İdaresinden meb'us mazbatanın leffiyle icrayı icabına dair Dahiliye Nezaretinin Şûrayı Devlete havale buyurulan tezkeresi Maliye Dairesinde kıraat olundu.

Resmi mezkûrun ahzine yerli ve ecnebi tüccarın muvafakatlerinin istihsaliyle eşya ve emtiai ticariyenin cins ve vezin ve aded ve kilini mübeyyin tarifinin tanzim ve irsali lüzumuna dair sebkedен iş'ara cevaben vilâyeti müşarünileyhadan varit olan 21 zilhicce 1322 tarih ve bin dört yüz seksen sekiz numaralı tahriratta bu bapta tafsilâtı lâzimeyi muhtevi olan Dedeâğaç Mutasarrıflığından mürsel mazbata ile muvafakatnamenin leffen gönderildiği beyan kılınmış olduğundan evrakı mezkûre nazarı mütalâaya alındı.

İşbu resmin ahzine yerli ve ecnebi tüccarın muvafakatleri istihsal kılınıp kılınmadığı bildirilmemiş ve gönderilen tarife pusulasında muharrer eşyanın cins ve vezin ve aded ve kili tasrih edilmemiş olduğundan ilerde bir gûna müşkülât hudusuna mahal kalmamak üzere mazbatayı mezkûrede icra edilen tergibat ve teşvikat üzerine bu kerre yeniden tanzim ve sureti musaddakası irsal kılınan tarifede muharrer eşya ve emtiai ticariyenin mezkûr iskeleden ihraç ve ithalinde on beş sene müddetle resim istifasına ve varidatının kasabaya demir borularla suların celbine hasır ve tahsisine ecnebi ve yerli tüccaran tarafından talep ve muvafakat edilmekle arzuyu umumî veçhile ve ihtiyacı mübremi mahalliye binaen icrayı icabına müsaade itası dermeyan olunmuş ve mezkûr tarife ledettetik ahzi kararlaştırılmış olan resmin miktarı haddi itidâlde görülmüş olmakla keyfiyet bilistizan makrunu müsaadei seniyei cenabı padişahi buyurulduğu halde infazı mantuku münifinin mahallâne lieclittebliğ Nezareti Müşarünileyhaya havalesi tezekkür ve mezkûr tarifinin nüshai mübeyyazası leffen takdim kılındı. Olbapta emrû ferman hazreti menlehülemdir.

3 safer 1323 ve 26 mart 1321

Meclisi Mahsusu Vükelâ Mazbatası

Şûrayı Devlet Maliye Dairesinin meyanei bendeğânemizde kıraat olunan işbu mazbatasında Edirne Vilâyetinde Dedeâğaç Sancağına merbut İnoz Kasabasına isalesi mutasavver olan suyun muhtaç olduğu ma-

masarife karşılık olmak üzere kasabai mezkûre belediyesi tarafından Meriç Nehri üzerinde inşa edilmiş olan iskeleden ihraç ve ithal edilecek eşya ve emtiai ticariyeden mahallince tanzim ve ırsal kılınan tarifeye tevfikan on beş sene müddetle resim istifası lüzumu gösterilmiş ve buna yerli ve ecnebi tüccar tarafından muvafakat olduğu anlaşılmasına ve ihtiyacı mübremi mahalliye nazaran resmi mezkûrun o suretle istifası münasip ve tarife münderecatı mutedil ve muvafık görünmüş olduğundan o veçhile ifayı muktezasının Dahiliye Nezaretine havalesi tezekkür ve tarife leffen arz ve takdim kılınmakla olbapta ve katbeî ahvalde emrû ferman hazreti veliyyülemir efendimizindir.

8 zilkade 1323 ve 21 kânunuevvel 1321

Tezkerei Mâruza

Dedağaç Sancağına merbut İnoç Kasabasına isalesi mutasavver olan suyun muhtaç olduğu masarife karşılık olmak üzere kasabai mezkûre belediyesi tarafından Meriç Nehri üzerinde inşa edilmiş olan iskeleden ihraç ve ithal edilecek eşya ve emtiai ticariyeden mahallince tanzim edilmiş ve mutedil ve muvafık bulunmuş olan tarifeye tevfikan on beş sene müddetle resim istifası hakkında Şûrayı Devlet Malîye Dairesinden tanzim ve Meclisi Mahsusu Vükelâdan tezyil edilen mazbata arz ve melfufiyle takdim olunmakla olbapta her ne veçhile iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefsünuh ve sudur buyurulursa mantuku münifi infaz olunacağı beyaniyle tezkerei senaveri terkim olundu efendim.

8 zilkade 1323 ve 21 kânunuevvel 1321

İradei seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzim olup Şûrayı Devletin Meclisi Mahsusu Vükelâdan müzeyyel mazbataî mâruzası ve melfufiyle beraber manzuru âli buyurulan işbu tezkerei sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefsudur buyurulmuş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyyülemrindir.

28 zilkade 1323 ve 10 kânunusani 1321

Tecdiden inşa olunacak İnoz iskelesince mahallî dairei belediyesince alınacak hayvanat ve eşyanın ithalât ve ihracatından sim mecidi yirmi kuruş hesabıyla mukarrer olan rüsumunun tarifesidir

Öküz ve kara sığır, inekten	Kuzu ve oğlak zebhedilmiş ve gerek dirisinin beherinden
Aded	Aded
1	1
Kuruş Para	Kuruş Para
— 30	— 5

Kuruş Para	Eşyanın nevi ve miktarı
1	Kaplıca ve alef ve şairin beher kili İstanbuliden
2	Hınta, kızılca çavdar, darı, kuş yemi, mercimek, keten, börülce ve alelûmum zahirenin beher kili İstanbuliden
3	Tuzun beher yüz kıyyei atıkasından
2	Palamutun beher kantarından
2	İspermeçet mumunun beher kilosundan
1	Tulum peynirlerinin beher kıyyei atıkından
10	Seksen kıyyei atıka memlû soğan çuvallarının beher adedinden
10	Dakik çuvallarından elli kıyye ve daha ziyadesinin beher adedinden
1	Şehriye ve makarnanın beher sandığından
5	Memlû katranın beher tenekesinden
1	Bilcümle demir ve saç, tahta ve sairlerinin beher kantarından
1	Bir kantar çelik fiçılarının beher adedinden ve yetmişten seksen kıyyeye kadar çimento ve porselen fiçılarının beher adedinden
10	Arşınlık söke için ham taş ile değirmenlik taşların beher parçasından yani bir kantardan elli kıyyeye kadar olanlarından

1	Kaba ve âdi sarı ve mavi kâğudın seksen kıyyei atiklik beher denginden
1	Hurmanın ve incirin beher kantarından
10	Memlû kükürt torbalarının beherinden yirmi beş kilosu ve elli kıyyelîğinden yirmi para
1	Memlû cam sandıklarına kilit ve keser ve küfe sandıklarından
20	Harup çuvallarının beherinden
1	Patates memlû elli kıyyeden seksen kıyyeye kadar olan çuvallarının beherinden
5	Memlû portakal ve limonun beher yüzünden
1	Kestanenin altmış kıyyeden seksen kıyyeye kadar beher çuvalından
20	Kaşkaval çuvalın beherinden
20	Seksen kıyyeden yüz kıyyeye kadar memlû fasulye çuvallarının beherinden
20	Ekser fıçısının beherinden
10	Karfiçe beher çuvalından
20	Şeker ve sabun ve piring çuvallarının elli kıyyeden seksen kıyyeye kadar olanlarından ve miktarı kıyyesi aşağı olanlarından nispet dairesinde resim alınacaktır.
20	Badem, ceviz, kırmızı biberin altmış kıyyeden seksen kıyyeye kadar olanlarından ve miktarı kıyyesi aşağı olanlarından nispet dairesinde resim alınacaktır.
20	Susam, kuru üzüm, nohut, leblebi çuvallarından keza elli kıyyeden seksen kıyyeye kadar memlû olan çuvalların beherinden ve miktarı kıyyesi aşağı olanlarından nispet dairesinde resim alınacaktır.
30	Kırk kıyyeden altmış kıyyeye kadar tuzlu balık sepet ve fiçilerinin beherinden
20	Beher yüz çuvalından olan ip ve kendir çuvaları ve denkerlerinin beherinden vezni daha ziyade olanlarından bilhesap nispet dairesinde resim alınacaktır.
10	Kemik çuvallarının beher altmış kıyyesinden

Kuruş	Para	Eşyanın nevi ve miktarı
1		Kolanın kırk kıyyeye kadar olanlarından
	5	Sirke ve şarabın kırk kıyyesinden
	20	Manda derilerinin beher adedinden
	10	Öküç derilerinin beher adedinden
1		Rom, konyak fıçılarının kasasından yirmi para alınacaktır
1		Kahve ve karabiber çuvallarının beherinden
1	20	Şişe, porselen mamulâtı fıçılarının beher adedinden lâmba ve fincan ve saire
1		Zeytinin beher yüz kilosundan
	20	Katran fıçılarının seksen kıyyeden yüz kıyyeye kadar olanlarının beherinden
	10	Kalayın beher yirmi kilosundan
	30	Sahtiyân balyalarının altmış kıyyeden seksen kıyyeye kadar olanlarının beherinden
1		Tavuk, hindi, kaz kafeslerinin beher adedinden seksen adet tavuk bir kuruş kırk hindi ve kaz keza bir kuruş resim alınacaktır.
1		Keçi kılı memlû çuvallarının altmıştan seksen kıyyeye kadar olanlarının beherinden
1		Yapağın beher yüz kilosundan
1		Saçmanın beher yüz kilosundan
	5	Zeytin yağı beher tenekesinden
	5	» » beher fıçı on beş kıyye olmak üzere olanlarından
2		Kösele balyasının beherinden
1		Kırmızı tarama ve havyar fıçılarının beherinden
	10	Küp ve testi ve kiremit ve tuğla kayık ve salllarının beher tonilâtosundan
1		Çinko fıçılarının yüzden yüz elli kıyyeye kadar olanlarından
	20	Kav ve kibrit sandıklarının beherinden
1		Ecza ve aktariye ve çerci sandıklarının yüz kıyyeye kadar olanların beherinden

Kuruş	Para	Eşyanın nevi ve miktarı
	20	Sigara kâğıdı sandığının beherinden
1		Keçi, oğlak ve kuzu derilerinin yüz adedinden
2		Manifatura memlû yüz kıyyelik sandık ve balyasından
1	20	Koza balyalarının kırk kıyyeden seksen kıyyeye kadar olanlarından
	10	Rugan kaşkaval tenekelerinin beher adedinden
1		Balmumunun yüz kıyyesinden
	5	Bal ve pekmezin beher yirmi kıyyesinden
	5	Ziftin beher yüz kilosundan
	10	Kereste ve tahta masnuatının beher yüz kuruluşundan
—	—	Carnî şerîf ve mektep ve kilise ve hastane gibi hayrat ve ebniyei miriyeye mahsus olarak gelecek ve ihracat olacak olan edevat ve eşya nesimden müstesnadır.
7	20	Kereste ve tahta masnuatının beher salından

3 safer 1323 ve 26 mart 1321

No: 92 — Masarifi tahririyenin kemakân kıyemi emlakten binde bir ve temettüatı esnaftan yüzde yarım hesabıyla ahzi hakkında irade

28 zilcade 1323 ve 10 kânunusani 1321

Tahrir usulünün bidayeti tesisindenberi masarifi tahririye kıyemi emlakten binde bir ve temettüatı esnaftan yüzde yarım hesabıyla mükellefinin ilk sene vergisine zamimeten alınmakta olduğu halde ahiren bazı vilâyat ve elviyenin merkezi kazalarında yoklama suretiyle icrası takarrür eden tahrir için bir milyon üç yüz elli bin kuruşa mukabil bu hesapla üç milyon on bin kûsur kuruş masraf tahsili icabedeceği ve yoklama icrasından maksadı aslı emlak vergisince de lâzimei adalet tevfiki muamele ile verginin tamamen tahsilini teminden ibaret olup masraf karşılığı namıyla alınacak paradan istifadeye mahal olmadığı beyaniyle yoklama muamelâtı için sarfı tahmin olunan salifüzzebir bir milyon üç yüz elli bin kuruşun ne nispetle tevzii icabederse o veçhile

bilhesap yoklama muamelâtının hitamında onun yeniden terettüp edecek verginin ilk seneliğinin birinci taksitiyle birlikte istifası lüzumu mülga Umuru Maliye Komisyonu Riyasetinin iş'arı üzerine Meclisi Vükelâ kararıyla bilistizan şerefsadır olan iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi mantuku âlisine tevfikân mezkûr kazaların tahriri icra ve masarifi vâkıa berminvali mâruz tevzi ve istifa olunmuş ise de bu mo-yanda tahrir olunan Kartal Kazasınca ashabı emlâkten yüzde otuz beş derecesinde masarifi tahririye alındığı müracaat ve şikâyatı vâkıa üzerine cereyan eden muhaberattan anlaşılmasına nazaran bu usulü tevziin hilâfı maksut olarak ashabı emlâkı pek ziyade ızrar ettiği tahakkuk eylediğinden badezin masarifi tahririyenin ba iradei seniyei hazreti padişahi minelkadim mütehaz ve muktezayı madelete daha muvafık bulunduğu tecrübe vâkıa ile de müsbet olan usule tevfikân kemakân kıyemi emlâkten binde bir ve temettüatı esnaftan yüzde yarım hesabıyla ahzi zımında Maliye Nezaretine tebligat icrası Maliye Komisyonu Âlisinin mazbatai mâruzası üzerine şerefsudur buyurulan iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi icabı celîlinden bulunmuş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülemrindir.

—●—

**No: 93 — İskânı muhacirin için Ziraat Bankasınca tertip
olunan piyango hakkında Nizamname**

30 zilhade 1323 ve 12 kânunusani 1321

Evvelâ — İşbu piyango bilcümle ahalinin anlıyabileceği surette gayet sade olmakla beraber beher biletin bedeli bir aded sim mecidi olup bunların bir kısmı ikiye münkasım olacak ve nisf biletler yarım Mecidi'ye satılacaktır. Bir bilet müteaddit kur'alara iştirak etmeyip yalnız bir keşideye mahsus olacaktır.

Saniyen — Mezkûr piyango iki ayda bir defa keşide ve ikramiye isabet eden numaralar Dersaadet'te ve taşralarca gazetelerle ilân olunacak ve her defaki biletlerin tam adedi şimdilik yüz yetmiş beş binden ibaret olacaktır. İlerde meclisi idare kararıyla biletlerin adedi icabı kadar tezyit olunabilecek ve ikramiyelerin miktar ve adedi dahi tadil edilebilecektir.

Salisen — Mezkûr yüz yetmiş beş bin biletin bedelâtı olan üç milyon beş yüz bin kuruştan yüzde ellisi zirde gösterildiği üzere kur'a isabet eden numaralara ikramiye olarak tevzi edilip yüzde kırkı muhassasun lehine verilecek ve mütebaki yüzde onu biletlerin tab'îye ve sevkiye ve bey'îye ve idare masarifine tahsis olunacaktır. Biletlerin bir kısmı satılmadığı halde bunların bedelâtı muhassasun lehine ait hisei temettüden tevkif edilecektir.

Rabian — Kur'anın ve numaraların sureti tertip ve keşidesi Dersaadet'te Bankanın Meclisi İdare Heyetiyle muhasebecisi ve Maliye Nezareti Celilesinden ve Divanı Muhasebattan ve Bankı Osmaniden gönderilecek birer memuru mahsus muvacehesinde icra edilecektir.

Muamelâtı mezkûrede hazır bulunan işbu zevatın her birine masraf mukabili olarak Ziraat Bankasına terkolunan mebaliğ meyanından yevmî birer adet Osmanlı lirası verilecektir.

İkramiyelerin aded ve miktarı

İkramiye Kuruş	Aded	Esmeni baliğası Kuruş
500.000	1	500.000
250.000	1	250.000
125.000	1	125.000
50.000	1	50.000
25.000	1	25.000
10.000	5	50.000
	10	1.000.000
1.000	50	50.000
500	100	50.000
100	1.000	100.000
20	27.500	550.000
	28.660	1.750.000

Elli bin kuruş ve daha ziyade miktardaki ikramiyelerin tediyatı Dersaadet'te Ziraat Bankası İdarei Merkeziyesiyle Bankı Osmaniden ve taşrada vilâyat merkezlerindeki Ziraat Bankası şubatiyle Bankı Osmani şubelerinden icra olunur. Elli bin kuruştan dun olan ikramiye-

ler ile yalnız bilet bedelini kazanan numaralar ashabı biletlerini buldukları mahallerin Ziraat Bankası şube ve sandıklarına ve Bankı Osmani şubesi olan yerlerde mezkûr şubelere teslim ettikleri halde bedelleri oralarca tesviye olunacaktır.

Hamisen — Kur'anın yevmi keşidesinden bir gün evvel saat altıya kadar fûruht muamelesi icra olunup ondan sonra tatil edilecek ve taşrada Ziraat Bankası sandıklarında henüz satılmayıp kalmış olan biletler mahallî meclisi idaresi ve banka meclisi heyetleri muvacehesinde tadat ve numaraları her iki meclisin karar defterlerine tahrir ve zabıt ve ayrıca iki nüsha zabıtname tanzim olunarak gerek mezkûr defterlerin ve gerek zabıtnamelerin zirleri hazır bulunanlar tarafından mührü zatî ile tahtim edilecek ve işbu zabıtnamenin bir nüshası akibi tanziminde ve diğeri ertesi posta ile evrakı mühimme olduğunun tasrihiyle ve imza mukabilinde mahallî postanesine teslimen Bank İdarei Umumiyesine irsal olunacaktır.

Satılmayıp kalmış olan biletlerin numaraları berveçhi balâ tetkik ve zaptedildikten sonra biletler badeliptal bir torba derunuma vaz ile üzeri yekpare ip ile mütaaddit yerlerinden çapraz bağlanarak ipin düğüm mahalli ve çaprazların birbiri üzerine gelen yerleri hükümeti mahalliyenin en büyük memuriyle banka ve belediye reisi ve bank memuru tarafından dört yerinden mühür mumu ile mühürlenecek ve bu halde banka kasasının iç gözüne vazedilerek işbu iç gözün kapısı dahi zevatı mumaileyhim tarafından mühürlendikten sonra mezkûr iç gözün anahtarını Hükümetin en büyük memuruna tevdi edilecektir.

Sadisen — İşbu piyango'nun kâr ve zararı muhassasun lehine ait olacağı cihetle satılmayıp kalan biletlere isabet eden veya ashabı tarafından altı mah zarfında aranmıyan ikramiye dahi muhassasun lehine ait olacak ve ikramiyelerden altı aya kadar talep olunmıyanların ashabı hakkı talepten sakıt olacaktır.

Sabian — Piyango biletleri Dersaadet'te Ziraat Bankası İdarei Merkeziyesi ve taşrada şube ve sandıkları ve Bankı Osmani şubeleri olan

yerlerde mezkûr şubeler marifetiyle tam bilet bir Mecidiye ve nısf biletler yarım Mecidi'ye ve fakat toptan iştirâ edecek bayilere yüzde beş noksanına satılacak ve bir top yirmi beş adet tam bileti havi olacaktır. Bayiler tarafından satılmayıp da bankaya iade olunmak istenilen biletler keşideden üç gün evveline kadar kabul edilip ondan sonra getirilenlerin bedelleri verilmeyecektir.

Sâminen — Mezkûr piyangoya müteallik kâffei muamelât her nevi rûsumdan muaf olacağı gibi posta paketi muamelesi cari olan mahallere gönderilen ve oralardan Dersaadet'e iade olunan piyango biletleri ile onların esmanı hâsılası ve ikramiyeler postanelerce kıymetli posta paketi olarak meccanen nakledilecek ve posta paketi muamelesi cari olmyan mahallere gönderilecek biletler ile onların esmanı hâsılası hükümeti mahalliye'nin mesuliyeti ve zabitanın nezareti tahtında sevkolunacaktır.

Tâsian — Mezkûr piyango için vukubulacak sarfiyat ve tediyyat indelicap tavizen Ziraat Bankasınca tesviye olunacaktır.

Armaî Hümayun		
Ziraat Bankasınca tertip olunan piyango biletidir.		
Tam bilet		Billet entier
Fiati bir adet sim mecidiyedir.		Prix un Médj
<i>Loterie organisée par la Banque Agricole</i>		
Keşide numarası		Tirage No:
Ziraat		
Muhasebeci	Bankası İdarei Umumiyesi	Müdür
Bilet numarası		No:
Tarihi keşide		Date du tirage
İki ayda bir defa heyet huzurunda keşide olunacaktır ve her biletin hükmü yalnız bir keşideye mahsustur.		
Les tirages auront lieu chaque deux mois		
Ce billet ne sera valable que pour le tirage du . . .		

Zahrı bilet

İkramiyelerin aded ve miktarı					
Kazanılacak akçenin miktarı	Her biletin kazanacağı miktar	Aded	Primes	Piastres	Piastres
Kuruş	Kuruş				
500.000		1	1		500.000
250.000		1	1		250.000
125.000		1	1		125.000
50.000		1	1		50.000
25.000		1	1		25.000
50.000	10.000	5	5	de 10.000	50.000
50.000	1.000	50	50	de 1.000	50.000
50.000	500	100	100	de 500	50.000
100.000	100	1.000	1.000	de 100	100.000
550.000	20	27.500	27.500	de 20	550.000
<hr/>					<hr/>
1.750.000					1.750.000

No: 94 — Umum Askerî Mütেকaidin ve Eytam ve Eramili
Kanunnamei Hümayunu

18 zilhicce 1323 ve 30 kânunusani 1321

BİRİNCİ KISIM

(Seferberlik zamanı)

BİRİNCİ FASIL

Müşirden mü'lâzımı saniye kadar berrî ve bahrî bilcümle erkân ve ümera ve zâbitanı asakiri şahane ve meratibi askeriyyeye muadil rütbeleri hâiz olan etibba ve memurini sıhhiye ile memurin ve ketebeli aklâmı askeriye ve sair mensubini cünüdiyenin hengâmı seferberide nail olacakları tehaüt maaşları

Madde 1 — Kâffe erkân ve ümera ve zâbitan ve memurin ve ketebeli aklâmı askeriye ile mensubini sairei cünüdiyeden meydanı muharebede

veyahut eşkiya müsadematında aldığı yaranın tesiratiyle artık hidamatı mevduasını ifa edemiycek ve vücutça bir işe yaramıyarak âharın muavenetine muhtaç olacak kadar sakat ve alil olanlar sinîni hizmetleri aranılmaksızın elli sene hizmet edenler gibi tekaüt maaşına nail olacaklardır.

Madde 2 — Madde sabıkada zikrolunan cerihanın intaç eylediği mâlûliyeti hidamatı mevduasını külliye ifa edemiycek ve fakat âharın muavenetine muhtaç olmayacak mertebede bulunanların müddeti hizmetleri otuz sene veyahut daha ziyade olur ise nail olacakları tekaüt maaşı elli sene ifayı hizmet edenlere tahsis olunan maaş miktarında olacak ve müddeti hizmetleri otuz seneden dün olanların müstahak olacakları maaş dahi sinîni hizmetlerine ve son rütbelerinde iki sene kıdem kesbetmesi şartına bakılmıyarak otuz sene hizmet edenlerin mazhar olacakları maaşa muadil bulunacaktır.

Madde 3 — Meydanı harpte veyahut müsadematı eşkiyada mermi ve esliha tesiratının gayrı avarızdan dolayı hizmeti askeriyeye elvermeyecek derecede sakat olanlar ikinci madde ahkâmına tevfikân tekaüt maaşına nail olacaklardır.

Madde 4 — Darülharekâta (iki muhasım ordunun harekâtı hasmane icra edecekleri kı'ai arazi) tesirâtı havaiyeden ve mezahim ve avarızı seferiyeden dolayı hastalanarak olunan tedavi neticesinde veya hasbelicap icra kılınan ameliyei cerrahiye nihayetinde sakat ve mâlûl olup da mâlûliyetleri hizmetlerini külliye ifaya mâni olacak mertebede bulunanlar müddeti hizmetleri otuz seneye baliğ olmamış olsa bile, otuz sene hizmet edenlerin mazhar olacakları tekaüt maaşının yüzde doksanına ve otuz seneden ziyade hizmet etmiş bulunanlar elli senelik tekaüt maaşının kezalik yüzde doksanına nail olacaklardır.

Madde 5 — Mütেকaidinden iken vakti seferde hizmeti askeriyeye alınmış olanlar mevaddı sabıkada zikrolunduğu veçhile mâlûl ve sakat olurlar ise rütbei kadimelerine ve eğer dâhil oldukları harp ve hizmet esnasında terfii rütbe etmiş bulunurlar ise rütbei cedidelerine nazaran yeniden tekaüt edileceklerdir.

İKİNCİ FASIL

Seferberlik ahvalinden dolayı berrî ve bahrî bilcümle erkân ve ümera ve zâbitan ve etâbba ve memurini suhhiye ve memurin ve ketebei aklâmı askeriye ve sair mensubân ve efradı cünüdiyenin eytam ve eramiline tahsis olunacak maaşlar

Madde 6 — Meydanı muharebede veyahut eşkıya müsadematında mermi ve esliha tesiratiyle şehiden veyahut aldığı yaralardan bilâhara müteessiren vefat edenler rütbei hazıraları müddeti mukannenisi olan iki seneyi doldurmamış ve tekaüt müddeti istihkakıyesi olan otuz seneyi ikmal etmemiş olsalar bile bu misillûların eytam ve eramiline elli sene hizmet edenlerin nail olacakları tekaüt maaşının yüzde sekseni tahsis olunacaktır.

Madde 7 — Darülharekâtta tesirati havaiye ve avarızı seferiyeden dolayı hastalanıp da tedavi olunduğu sırada veya hasbelicap icra olunan ameliyei cerrahiye neticesinde vefat edenlerin eytam ve eramiline rüt-belerinin müddeti mukannenisi olan iki ve tekaütlük müddeti olan otuz seneyi ikmal etmemiş olsalar bile elli sene hizmet edenlerin nail olacakları tekaüt maaşının yüzde yetmiş beşi tahsis olunacaktır.

ÜÇÜNCÜ FASIL

Seferberlik zamanında silâhendazların nail olacakları fevkalâde tekaüt maaşlarıyla eytam ve eramiline tahsis olunacak aile maaşları

Madde 8 — Meydanı muharebede veyahut eşkıya müsadematında mermiyat ve her nevi esliha ile cerihadar olup alîl ve sakat olan ve ezöümle iki kolu veyahut iki bacağı veyahut iki gözü birden zayi olmak veyahut madum hükmüne girmek gibi velhasıl illet ve sakatlığı e'fal ve harekâtı tabiiyesini haleldar ederek mutlaka âharın muavenetine muhtaç bir dereceye gelen silâhendazlar bir mülâzım saninin elli senelik kıdem maaşı miktarında bir maaşa nail olacaklardır.

Madde 9 — Darülharekâtta hidematı fiiliyei askeriye esnasında her hangi bir suretle sakat olan veyahut icrası lâbüt ameliyatı cerrahiye neticesinde alîl kalan silâhendazlar sakatlığı kendi kendini idareye muktedir olamayacak ve işe güce yaramıyacak ve mutlaka âharın muaveno-

tine muhtaç olacak derecede ise bir mülâzımı saninin otuz senelik kıdem maaşı miktarında bir maaşa nail olacaklardır.

Madde 10 — Gerek meydanı muharebede ve gerek eşkıya müsadematında aldığı yaranın tesiratından veyahut darülharekâta tesirâtı havaiye ve meşakî seferiye ile hastalanarak neticeî tedavide gayrı kabili iltiyam âsarı marazdan dolayı sakat kalmış ve sakatlığı yalnız külliyyen ifayı hizmeti askeriyyeye mâni derecede olup fakat âharın muavenetine ihtiyaçtan vâreste bulunmuş olan silâhendazlar bir mülâzımı saninin otuz senelik kıdem maaşının yüzde ellisi miktarında bir maaşa nail olacaklardır.

Madde 11 — Meydanı muharebede veyahut eşkıya müsadematında şehiden vefat eden silâhendazların ailelerine bir mülâzımı saninin otuz senelik kıdem maaşının sülüsü maktuan tahsis olunacaktır ve bu maaş efradı ailenin her birerlerine seviyyen taksim edilecektir.

Birinci kısmın hâtimesi

Seferberliğe mahsus işbu fevkalâde tekaüt maaşlarının tahsis muamelesi ordu veya kolordu ve donanmayı hümayun erkânı harbiyeleri tarafından tanzim olunacak şahadetname ve işbu kıtaata merbut sıhhiye heyetlerinin mazbatalı raporlarının leffiyle ordu veya kolordu ve donanmayı hümayun kumandanlıkları tarafından gönderilecek inhalara müsteniden icra kılınacaktır.

İKİNCİ KISIM

Hazari zamanı

BİRİNCİ FASIL

Müşirden mülâzımı saniye kadar berri ve bahri bilcümle erkân ve ümera ve zâbitanı asakiri şahane ve meratibi askeriyyeye muadil rütbeleri hâiz olan etibba ve memurini sıhhiye ve memurin ve ketebei aklâmı askeriye ve sair mensubını cünudiyyenin hengâmı hazerde nail olacakları tekaüt maaşları

Madde 12 — Kemali sadakat ve istikametle otuz sene hüsnü ifayı hizmet eyliyen bilcümle erkân ve ümera ve zâbitan ve etibba ve memurin

ve ketebe ve mensubini asakiri şahane tekaüt maaşına kesbi istihkak eyliyeceklerdir.

Madde 13 — Otuz sene hüsnü ifayı hizmetten sonra tekaüdünü istida eyliyeceklerin veyahut ifayı vezaifi memuriyete muktedir olamayacak derecede alil ve mariz oldukları sabit olacakların tekaütleri icra kılınacaktır.

Madde 14 — Müddeti hizmetleri otuz seneye varmaksızın tedavi ile kesbi sıhhat ve hiffet edemeyecek surette menzul ve muk'ad ve iki gözü âma ve mecnun ve cismen âharın ianesine muhtaç olacak derecede mâlûl olanlara otuz senelik kıdem maaşının yüzde seksen beşi ve mâlûliyetleri âharın muavenetine muhtaç olmayacak ve fakat ifayı hizmeti mevduaya külliye muktedir olamayacak derecede bulunanlara kezalik otuz senelik kıdem maaşının yüzde yetmiş ve bu misillûlardan müddeti hizmetleri on seneye balığ olmıyanlara miktarı mezburun yüzde altmış tekaüt maaşı olarak tahsis kılınacaktır ve bunlardan otuz seneyi doldurmuş veyahut daha ziyade hizmet etmiş bulunanların kıdem maaşlarıyla tekaütleri icra olunacaktır.

Madde 15 — On dördüncü maddede muharrer illet ve sakatlık vezaifi resmiye ifasından ve ezümle hidematı seferiye ve tâbiyetüloeyş tatbikiyle manevra ve ateşli nişan talimlerinden ve karakol ve devriye ve nöbet gibi vezaifin ifasından mütevellit ise bu misillûlara maddei mezkûrede nispeti murakkam maaşata yüzde on daha zammıyla mecmuu tekaüt maaşı olarak tahsis edilecektir.

Madde 16 — Maddei sabıkada muharrer hidemat ve vezaifi resmiye askeriyenin ifası sırasında mâlûl ve sakat olup âharın ianesine muhtaç kalan mekâtibi askeriyeye şahane talebesiyle silâhondasane bir nefer maaşının üç misli tekaüt maaşı tahsis kılınacaktır.

Madde 17 — Mevaddı sabıkada murakkam ahvalin gayrı vukuattan ve ezümle münazaa ve mudarebe ve envarı harekât ve ef'ali zatiyeden dolayı hidematı mevduasını ifa edemeyecek derecede mâlûl ve sakat olanların sinini hizmetlerine göre tekaütleri icra olunacaktır.

Madde 18 — Berri ve bahri kâffe erkân ve ümera ve zâbitan ve memurin ve ketebe ve mensubini asakiri şahaneden tekaütleri icra kılınacakları tahsis olunacak maaşın miktarı: müşar ve mumailiyehimin tekaüt olacakları zaman hâiz oldukları rütbe veyahut sınıf ve makam maaşının sinini hizmetleri adedine darbiyle hâsılı derbın altmış tekaüminden müstahsal harici kısmet ile tâyin ve tahdit edilecektir.

Meselâ otuz sene hizmeti sepkeden bin kuruş maaşlı bir zatın adedi sinîni hizmeti olan otuz rakamı hini tekaüdünde almakta olduğu maaş miktarı bulunan bine darbolunarak hâsılı darbi olan otuz binin altmışa taksiminden müstahsal beş yüz kuruş o zatın otuz senede nail olacağı tekaüt maaşından ibaret olacaktır.

Madde 19 — Mevaddı sabıkada muharrer olduğu üzere kıdem veyahut mâlûliyet gibi esbaptan dolayı olmayıp fakat açığa çıkarılmak suretiyle tekaütleri icra kılınacaklara on sekizinci maddede muharrer düstura tevfikan müdeti hizmetlerine göre tahdit olunacak maaşın nisfı tahsis edilecektir. Bu gibilerden sinîni hidematı yirmiyi geçmiş ve otuza varmamış olanlara herveçhi halâ müddeti hizmet üzerine tahdit olunacak maaşa ilâveten bunlara has olmak üzere kendilerinin yirmiyi tecavüz eden beher senei hizmetleri için rütbelerine ait otuz senelik kıdem tekaüt maaşının yirmide biri zammolunacaktır.

Madde 20 — On sekizinci maddede muharrer düstura tevfikan hesap olunacak tekaüt maaşı yüz kuruştan dun olursa yüz kuruşa iblâğ olunacak ve yedi bin beş yüz kuruştan ziyade olur ise fazlası tayyedilecektir. Velhasıl yüz kuruştan aşağı ve yedi bin beş yüz kuruştan yukarı tekaüt maaşı tahsis olunmayacaktır. Fakat elli sene hizmeti sepkeden birinci feriklerin tekaüt maaşının haddi âzamı altı bin kuruş olacaktır.

Madde 21 — Yimi sene bilâ fasıla silâh altında terki tezkere ederek ifayı hizmeti askeriye eyliyen silâhendazlara terki tezkere ettikçe tahsis olunan zamaimin tay ve tenziliyle rütbei hâzırası maaşı emektarlık namıyla tahsis olunacaktır.

İKİNCİ FASIL

Eceli mev'udiyle vefat eden berri ve bahri bilcümle erkân ve ümera ve zâbitan ve etibba ve memurini sıhhiye ve memurin ve ketebei aklâmı askeriye ve sair mensubini cünüdiyenin eytam ve eramiline tahsis olunacak maaşlar

Madde 22 — Eceli mev'udiyle vefat eden berri ve bahri kâffei erkân ve ümera ve zâbitan ve mensubini sairei askeriye ailelerine müteveffanın sinîni hizmetine göre on sekizinci maddede muharrer düstura tatbikan tâyin ve tahdit edilecek tekaüt maaşının üç humsu aile maaşı namıyla tahsis olunacaktır.

Madde 23 — Erkân ve ümera ve zâbitan ve memurin ve ketebe ve mensubini sairei askeriye mütekaidininin vukuu vefatlarında almakta

oldukları tekaüt maaşının üç humsu ailelerine tahsis olunacaktır. Ancak yirminci madde mucibince yüz kuruşa iblâğ olunmuş olan maaşların miktarı aslisine ircaından sonra üç humsu aileye tahsis kılınacaktır.

Madde 24 — Bir mahalde kolera veyahut veba illeti mevcut ve müstevli iken memuren oraya giderek ileli mezbureden vefat edenler hini vefatlarında hâiz oldukları rütbelerin müddeti mukannenisi olan iki ve tekaüt maaşına nailiyet müddeti olan otuz seneyi ikmal etmemiş olsalar bile elli senede nail olacakları tekaüt maaşının yüzde yetmiş beşi ailelerine tahsis olunacaktır.

Madde 25 — Aileye maaş tahsisi: Memurin ve ketebei aklâmı askeriyeye ve mensubini cünüdiyenin tamam on sene edayı hizmetten sonra vefat etmiş olmalarına vabestedir.

Madde 26 — Tamam on sene hizmet etmeksizin vefatı vukubulanlar makamı memuriyetlerinde ve ifayı hidematı mevdua esnasında mahalik ve muhatarata uğrıyarak vefat etmiş bulunurlarsa o misillülârin ailesine müteveffanın almakta olduğu maaşın humsu tahsis edilecektir.

Madde 27 — Aile maaşı beş yüz kuruştan ziyade olur ve bundan müstefit olacak ancak bir yetim bulunursa bu yetime aile maaşının beş yüz kuruşu ile işbu beş yüz kuruştan fazla olan miktarın nisfı birleştirilerek hâsılı yekûnu tahsis olunacak ve eğer iki yetim varsa beş yüz kuruş ile beş yüz kuruştan fazla olan miktarın üç rub'u cemolunarak hâsılı mezkûr iki yetime mütesaviyen taksim ve ita ve üst tarafları tevkif edilecektir ve eğer eytam üç ve daha ziyade ise aile maaşının cümlesi mütesaviyen efradı eytama tevzi ve tahsis kılınacaktır.

Madde 28 — Bir aileye tahsis olunacak maaşlar efradı aileye taksim olunduğu halde şahıs başına isabet eyliyecek miktarı otuz kuruştan dun olursa noksantı ianeten zammedilerek her ferdin maaşı otuz kuruşa iblâğ olunacaktır. Böyle ma zamaim tahsis olunmuş olan maaşlardan mahlûl olanlar sair efradı aileye taksim edilmeyip tamamen tevkif olunacak ve bunlardan mahlûl tekerrür ettikçe ianeten zammedilen akçe kâmilen istirdat edilinciye kadar münakale olunmayacaktır.

Madde 29 — Yirmi ikinci maddede muharrer düstura tevfiakan bir aileye tahsis olunacak maaş indelhesap beş bin kuruştan fazla zuhur edecek olursa üst tarafı tay ve tevkif olunarak yalnız beş bin kuruş tahsis edilecektir.

Madde 30 — Maaş tahsis olunacak aile efradı zevcei metruke ve evlâd, cedde, valde, ve müsün ve mâlûl ve muhtaç pedâr, ve ceterden ibaret olup bunlardan erkek evlâda yirmi yaşının iptidasına kadar ve kız ve dul evlâda ve zevcei metrukeye ve valdelere dahi diğer erlerle akitleri icra olunduğu güne kadar maaş verilecek ve böyle yirmi yaşına dahil olmak veyahut izdivaç eylemekten veya sair bir sebepten dolayı kat'olunacak maaşların otuz dördüncü madde hükmüne tevfikân diğer efradı aileye münakalesi icra olunacak ve yirmi yaş mebd'ei velâdet olan senei hicriyenin müsadif olduğu senei maliyeden itibaren senei maliye üzerinden hesap edilecektir.

Madde 31 — Tahtı nikâhında iken zevcinin vefatıyla dul kalan bir zevce veya mütaaddit zevcelerin cümlesi bir yetim ve valde ve ceterlerin ikisi de kezalik bir yetim hükmünde olup zevcelerin taaddüdü halinde bir hissei maaş zevcat beyninde ve kezalik bir hissei maaş valde ile cedde arasında mütesaviyen taksim olunacaktır. Aile arasında sinni yetmişe baliğ olmakla beraber esbabı maişetten mahrum veyahut sinni yetmişten dun amma emlâk ve akara gayri malik ve mâlûliyeti sebebiyle maişetini tedarikten âciz bir peder varsa o halde bulunan cet ile peder de bir yetim addedilecektir.

Madde 32 — İki gözü âma veya meflûç veya mecnun veya (asam-epkem) veya belâheti tamme sahibi olmak gibi gayri kabili tedavi emraz sebebiyle maişetini bizzat- istihsalden acizleri tibben sabit olan eytama hangi yaşta olursa olsun kaydı hayat şartıyla maaş tahsis olunacaktır.

Madde 33 — Kerimelerin ere varmalarından dolayı kat'edilen maaşları muahharen talâk veya vefat hasebiyle dul kaldıklarında hitamı iddetlerinden sonra takdim edecekleri istidanamelerin havale tarihinden itibaren iadeten ita olunacaktır. Pederlerinin hini vefatında zatüzevç olup aile maaşından hissedar olamıyan kerimeler bilâhara dul kaldıklarında zevç ve evlâtlarından dolayı müstehakkı maaş olamadıkları halde aynı muameleye mazhar olacaklardır. Bu madde hükmünün (Ümüm Askeri Tekâüt Sandığı Nezaretî) namıyla Nezaretin ilk tarihi teşkili olan bin üç yüz iki senesinden evvelki zamana şümülü olmayacaktır.

Madde 34 — Efradı aileye tevzi ve tahsis kılınmış olan maaşlardan birisi sinni nizamiyi doldurmak ve ere varmak veyahut vefat vukubulmak gibi esbaptan dolayı mahlûl olacak olursa bu mahlûlün nısfı tevkif edilecek ve nısfı diğeri sair mevcut efradı aile maaşları üzerine seviyyen taksim ve ilâve ve eğer mahlûl taaddüt edecek olur ise

ayniyle icrayı muamele olunacaktır. Aile maaşından bir yetim hissesi alan mütaaddit zevcelerden ere varmak veya vefat etmek gibi sebepler ile münhal olan maaşlar diğer zevcelere münakale olunmayıp tevkif edilecek ve kalan zevcelerin dahi hakkı maaştan sakıt olmalarıyle aile içinde müstahakkı maaş zevce kalmadığı takdirde esasen bir yetim hissesi alan zevcat maaşının nisfı sair efradı eytama seviyen taksim olunacaktır.

Madde 35 — Umum Askerî Tekâüt Umuru Nezaretinin nizamen maaş tahsis edeceği bir aile efradı arasında sinni henüz yirmiyeye varmamış ve zâbitlik rütbesini ihraz etmiş erkek evlât bulunursa aile maaşından isabet edecek olan hissesi yirmi yaşına kadar kendisine verilmeyip tevkif olunacak ve yirmi yaşına vardıkta mezkûr hisse ailenin efradı sairei müstahakkasına usulü dairesinde münakale edilecektir ve eğer bu yetim Devlet memuriyetinde müstahdem ve maaşı da beş yüz kuruştan dun ise aile maaşından olan hissesinden memuriyet maaşını beş yüz kuruşa iblâğ edecek miktarı kendisine tahsis ve ita ve üst tarafı tevkif olunacaktır ve şayet aile maaşı hissesi memuriyet maaşını beş yüz kuruşa iblâğ edemiyecek miktarda ise kâmilen tahsis edilecektir. Ve memuriyet maaşı beş yüz kuruştan ziyade ise aile maaşından olan hissesi kendisine verilmeyip tevkif olunacak ve bu gibi yetimin şu suretle tevkif edilen hisseleri sinleri yirmiyeye vâsıl oldukça eytamı sairei müstahakkaya usulü veçhile nakil ve taksim edilecektir. Aile maaşından hisselerine şehri beş yüz kuruştan ziyade isabet edip de mücerret bu maaşı almak fikriyle hizmetlerini terkeden erkek yetimlere hizmet maaşını beş yüze iblâğ için balâda beyan olunan kaide mucibince verilecek miktardan maadası verilmeyecektir.

Madde 36 — Zevce ve kerimeler tabiiyeti Osmaniyeyi muhafaza ve Memaliki Mahrusai Şahanede ikamet etmek şartıyla aile maaşına müstahak olacaklardır.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Ahkâmı umumiyeye

Madde 37 — Tekâüde ait istihkak müddeti hizmeti askeriyeye dâhul tarihinden itibaren hesap olunacak ise de sinni mükellefiyeti askeriyeye addolunan yirmiden evvelki seneler dahilî hesap edilmeyecektir. Berrî ve Bahrî Mekâtibi Askeriyeyi Şahaneden ba şahadetname neget

edenlerin müddeti hizmeti askeriyeleri Mektebi Harbiyeye tarihi duhullerinden iptidaen hesap olunacak ve Mektebi Tıbbiyei Mülûkânenen neşet eden etıbbanın müddeti hidematı askeriyeleri şehadetname almazdan dört sene mukaddemki tarihten itibaren hesap ve tadat edilecektir ve memurin ve ketebei aklâmı harbiye ile sair mensubini askeriyenin yirmi yaşından evvel sepkeden müddeti hizmetleri sinini mukannenei tekaüdiyeden addolunmyacaktır.

Madde 38 — Hem pederinden hem zevcinden hem oğullarından veyahut şunların her ikisinden nizamen müstahakkı maaş olan kerime ve zevce ve valdeler bunların yalnız birisinden ve fakat en çok maaş hangisinden tahsisi iktiza eyliyecekse o cihetten maaşa nail olacaklardır.

Oğul veyahut torunları vefat eden valdelerin silki askerîde ve daha büyük rütbede diğer oğul veya torunları varsa bu gibi valdelere eytam maaşı tahsis olunmyacaktır.

Madde 39 — Seferberlik zamanında hasbelicap hizmeti askeriyeye alınacak mütekaidinin hitamı seferde tekrar nail olacağı tekaüt maaşının tâyini miktarı için hesap ve tadat olunacak sinini hidematı arasına mukaddema tekaüt maaşına nail oldukları tarihten tekrar hizmeti askeriyeye girdikleri tarihe kadar mütekaiden geçen müddeti istirahatleri ithal edilmeyecektir.

Madde 40 — Seferberlik zamanında muharip ordular ile beraber bulunmuş olan erkân ve ümera ve zâbitan ve memurin ve ketebei aklâmı harbiye ve sair mensubini askeriyeden otuz sene ifayı hizmet etmiş olanların müddeti hizmetleri üzerine muharebede buldukları müddet dahi ilâve olunarak tekaüt istihkakları tezyit edilir. Seferberlik müddeti ise ilâni harp ve akti sulh günleriyle mahduttur. Bu suretle tahdit olunan müddeti seferberî bir kaç aydan ibaret ise bir sene ad ve itibar olunur. Seferberlik müddeti bir kaç sene imtidat eder ve makabil ve mabait senelerde bir kaç ay bulunursa işbu aylar ile tamam senenin muhtevi olduğu ayların ceman yekûnundan tamam seneleri teşkil edecek aylar çıkarılıp adedi sinin tâyin edildikten sonra bakî üç veya daha ziyade ay kalırsa işbu aylar dahi bir sene itibar olunmak suretiyle müddeti seferberî tâyin olunmuş olur. İşbu hesapta üç aydan dun olarak zuhur edecek kesirler tayyolunur. Müddeti hizmetleri otuz seneye baliğ olmamış olanların harpte buldukları müddet nazarı itibara alınmaz.

Madde 41 — Hapis cezasıyla mahkûm olanların müddeti hapisleri sinini hizmetleri âdadına ithal olunmayacaktır.

Madde 42 — Otuz seneyi itmam ederek kendi talep ve arzusuyla tekaütleri icra olunacaklar son rütbelerinde iki sene kespi kıdem etmemişlerse bir derece madunu rütbenin maaşına ve memurin ve ketebei aklâmı askeriye ve sair mensubini cünüdiye dahi son terakki maaşlarını iki sene almamışlarsa ondan evvel almış oldukları maaşa nazaran on sekizinci maddede muharrer düstura tevfikân tahdit olunacak maaş ile tekaüt edileceklerdir.

Madde 43 — Tahsis olunacak tekaüt ve eytam maaşlarının kuruluş küsuratı tay ve tenzil edilecektir.

Madde 44 — Tekâüt maaşlarının haciz ve tevkif ve tenkis ve taklîli caiz olmaz. Ancak düyunu mahkûmei emiriyesi mütebeyyin ve nikâh ve nafaka bedelinden şer'an takdir ve tahsis edilmiş düyunu bulunan mütekaidin maaşlarından rub'unu tecavüz etmemek üzere icrayı tevkifat olunacak ve nafaka için rubu maaş kifayet etmediği halde nafaka miktarı şey kat'olunacaktır.

Madde 45 — Tekâüt maaşına nailiyet hizmeti Devlete duhulden itibaren maaşının mah bemağ yüzde beşini ve terakki ettikçe farkı muhassasatını tamamen tediye etmiş bulunmaya vabestedir.

Madde 46 — Hidematı mülkiyede istihdam olunup da bir müddet yalnız ciheti mülkiyeden maaş alan erkân ve ümera ve zâbitan ve mensubini askeriye almakta oldukları maaşlardan rütbei askeriyelerine mahsus olan miktarının yüzde beşini Askerî Tekâüt İdaresi (Nezaretine irsal ve ita eyliyeceklerdir. Bu cihetle yüzde beşlerini ita ve irsal etmemiş olanlardan tekaüde kespi istihkak edenler mezbur yüzde beşi ma faizi nizamî ita eyledikleri surette derece istihkaklarına nazaran tekaüde nail olacak ve bunu tesviye ve ifa etmeyenler kaç sene tediye eylememişler ise müddeti istihkakiyelerinden o kadar sene tenzil olunduktan sonra baki müddete göre tekaüt maaşına mazhar olabileceklerdir ve bu misillülârin eytamına maaş tahsisinde dahi aynı veçhile muamele icra kılınacaktır.

Madde 47 — Tekâüt veyahut aile maaşına esas itibaz olunan sinini hidematın bazıları aidat tevkifi usul hükmüne girmemiş veyahut maaşlardan yalnız yüzde iki tevkifat icra kılınmış olan zamanlara tesadüf eyliyecek olursa öyle zamanlarda dahi yüzde beş vermiş ola-

bilmeceleri için indelhonasap tediyeye mecbur oldukları meblâğı ödeyin-
ciye kadar mütekaidin veya aile maaşlarından yüzde on tenzil olu-
nacaktır.

Madde 48 — Rütbei askeriye ve makâmı memuriyet ve sınıflarına muhassas maaştan fazla tahsisat alanlar aldıkları tahsisatın aidatını tediye eyliyeceklerdir.

Madde 49 — Tekaiüt veyahut aile maaşlarının hesap ve tahsisi için ittihaz olunacak mikyas: Sunufu muhtelifei askeriye erkân ve ümera ve zâbitanın rütbelerine ve memurini kalemiyenin zatlarına ve ketebe ve mensubini askeriye sınıf ve makamlarına muhassas olan maaşların badettecil kalan miktarıdır. Bir memuriyet veya sınıfa nakil ve tâvin olunup da o memuriyet veyahut sınıfın tamamı maaşına nail olmamış olanların tekaüt ve aile maaşlarına almakta oldukları maaş mikyası ittihaz olunacaktır.

Madde 50 — Muvazenei Umumiyei Maliyenin Tahsisatı Askeriye sütununda murakkam maaşat yüzde beşleriyle farkiyatının mahalli teslimi Askerî Tekaiüt İdaresi Veznesidir.

Madde 51 — Tekaiüt aidatını istihsal ve mahalli muayyenine isal ile mükellef olanlardan aidatı mezbureyi zimmetine geçirenler emvali emriyeyi zimmetine geçirenler gibi duçarı mücazat olmakla beraber emvali menkule ve gayrimenkulelerinin fâruhtu veya maaşları sülûsanının tevkifi suretiyle zimmeti mezbureyi ma faiz nakten tediye eyliyeceklerdir. Bu gibilerin zimmetlerini tediye etmeksizin vefatları vukuunda terekelerinden istifa tahtı imkânda olmadığı halde ailelerine tahsis olunacak maaşatın hitamı tediyei zimmete kadar rub'u tevkif olunacaktır.

Madde 52 — Bilcümle erkân ve ümera ve zâbitan ve efradı cüvdu cenabı mülûkâne ile memurin ve ketebe ve mensubini askeriyeeye işbu kanunname ahkâmına tevfiken tahsis olunacak tekaüt maaşları Makâmı Vâlâyı Seraskerî ve Tophanei Âmiriye Müşüriyet ve Bahriye Nezareti Celileleri taraflarından Umum Askerî Tekaiüt Umuru Neza-
retiyile bilmuhabere hâsil olacak neticeye binaen bilistizan şerefsadır olacak iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi üzerine tahsis edilecektir. Ve Müşar ve mumâileyhâmin ailelerine verilecek maaşlar ise kazalık Neza-
retî Müşarünileyha ile bilmuhabere takarrür eyliyecek neticeye göre Makâmı Vâlâyı Seraskerî ve Tophanei Âmiriye Müşüriyet ve Bahriye Nezareti Celilelerince tahsis olunacaktır. Ve yalnız iadeten tahsis ve

münakalei maaş muamelesi Umum Askeri Tekaüt Umuru Nezaretince icra kılınacaktır.

Madde 53 — Tekaüt maaşları tarihi iradei seniyyeden ve aile maaşları müteveffaların yevmi vefatının ertesi gününden itibaren tahsis ve ita kılınacaktır.

Madde 54 — Mâlûliyetlerine binaen tekaüdü lâzımgelenlere tahsis olunacak mâlûliyet maaşı kıdem maaşından dun olacak olursa o gibilere kıdem maaşı tahsis ve ita kılınacaktır.

Madde 55 — Seferberlik ahvalinden dolayı tahsisi iktiza eden tekaüt ve aile maaşları Hazinei Celilece tesviye olunacağı 7 rebiyülevvel 1323 ve 25 mayıs 1321 tarihli tezkerei sâmiye ile tebliğ buyurulan iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi ahkâmı celilesiyle dahi teyit ve kavanini varidatı sabıkai şehriyari hükmü tekit buyurulmuştur.

*Umum Mütekaidin ve Eytam ve Eramili Askeriye
Umuru Nezareti*

Madde 56 — Umum Mütekaidin ve Eytam ve Eramili Askeriye Umuru Nezareti tarafı eşrefi hazreti hilâfetpenahiden müntahap ve mansup bir nazır ile bir tetkik ve teftiş ve bir muhasebe ve bir tahrirat heyetlerinden ve lüzumu kadar hademe ve saireden mürekkep olacaktır.

Madde 57 — Tetkik ve teftiş heyeti: Makamı Vâlâyı Seraskeriden müntahap erkân veya ümerayı askeriyeden bir müdür ile kezaik Makamı Vâlâyı Seraskeriden ve Tophanei Âmire (Müşüriyet ve Bahriye Nezareti Celilerinden müntahap ümerayı askeriyeden birer âza ve tahrirat kaleminden terfik ve tahsis edilecek bir kısmı salis mümeyyizi ve iki sınıfı rabi ketebesini ve iki mülâzimden ibaret bulunacaktır.

Madde 58 — Muhasebe heyeti: Muhasebeci ve bir muavin ile icabı kadar şubata tefrik edilmek üzere üç kısmı salis mümeyyizi ve üç sınıfı evvel ve üç sınıfı sani ve altı sınıfı salis ve on sekiz sınıfı rabi ketebesini ve on sekiz mülâzim ve bir veznedar ve üç veznedar muavinini ve sınıfı salis ketebesinden bir tahsil memurundan ibaret olacaktır.

Madde 59 — Tahrirat heyeti: Mektupçu ve tetkik ve teftiş heyeti refakatine üyin olunanlardan maada bir kısmı salis mümeyyizi ve bir sınıfı evvel ve bir sınıfı sani ve bir sınıfı salis ve üç sınıfı rabi ketebesini üç mülâzimden mürekkep olacaktır.

Madde 60 — Tahrirat heyetinin bir şubesi olan kayıt ve hıfzı evrak kalemi sınıfı evvelden bir müdür ile bir sınıfı salis ve dört sınıfı rabi ve beş mülâzimden müteşekkil olacaktır.

Madde 61 — Nazırın ve tetkik ve teftiş heyeti müntahabesinin muhassasatı mensup oldukları devairden tesviye olunacaktır.

Madde 62 — Nazır ile tetkik ve teftiş heyeti müntahabesinden maada bilûmum memurin ve ketebe ve hademenin beş yüz yirmi sekiz bin kuruştan ibaret olan maaşı senevilerinin iki yüz yirmi bin kuruş kadarının karşılığı zirde murakkam olduğu veçhile mevcutsa da üst tarafı olup karşılığı bulunmıyan üç yüz sekiz bin kuruş zirdeki nispet daire-sinde Nizamiye ve Tophane ve Bahriye ve Jandarma bütçelerine ilâveten ve müceddeden tahsis olunarak oralardan dahi mah bemah Mütেকaidini Askeriye İdaresine verilecektir.

	Kadimen verilmekte olan	Müceddeden zammolunacak olan	Yekûn
Dairei Umuru Askeriyeden	100.272	182.660	282.932
Tophanei Âmireden	20.208	36.811	57.019
Dairei Bahriyeden	21.600	39.347	60.947
Jandarmadan	27.000	49.182	76.182
Cüzdan bedelâtından	50.920	—	50.920
	220.000	308.000	528.000

Madde 63 — Nezaret dairesine mütaallik her nevi masarifi müteferrika cüzdan bedelâtının maaşa karşılık ittihaz olunan miktarının bakiyesinden sarfolunup mütেকaidin ve eramil ve eytam maaşı karşılığı olan sunufu varidattan Nezaret Dairesi masarifine kat'en ve katibeten bir akçe sarf ve istimal olunamıyacaktır.

Madde 64 — Umum Mütেকaidin ve Eytam ve Eramili Askeriye Umuru Nezareti devairi selâse askeriyenin bir şubesi ve memurin ve ketebe ve hademesi de devairi mezburenin mensubini olduklarından devairi mezkûre kalemlerinde münhalât zuhur ettikçe Nezaret ketebesini dahi müsabaka imtihanlarına duhul hakkını haiz olacak ve devair ketebesinin Nezaret aklâmına ve Nezaret ketebesinin devair aklâmına intihap küttabı askeriyeye komisyonları marifetiyle bilimtihan nakil ve

terfileri icra kılınacaktır. Binaenaleyh Nezaret ketebesinin tertibatı ahireye göre Dairei Askeriye İntihabı Küttap Komisyonunca Nezareti Rüesayı aklâmide hazır oldukları halde sunufa taksimatı bilicra künyeleri devairi sairei askeriyede dahi mukayyet bulunacaktır.

Madde 65 — Tetkik ve Teftiş Heyeti Umum Mütেকaidin ve Eytam ve Eramili Askeriye Umuru Nezaretinin kâffei mesalihinin sureti daimede tetkik ve teftiş ve nizamname ahkâmının tamamen icrasını temin vezaifiyle mükellef olduğundan.

Evvelen — Yeniden tahsis olunacak mütেকaidin ve eytam ve eramil maaşları evrakının usulüne muvafık ve tahsisi maaşa kâfi her nevi izahat ve tafsilâtı matlubeyi câmi ve nizamname ahkâmına mutabık olup olmadığını tetkik edecek ve evrakı mevcude üzerinde muharrer malûmat ve tetkikat kanaati vicdaniye husulüne gayri kâfi olduğu halde vesaiti mevcudesiyle başkaca ve sureti hafiye ve aleniyyede icrayı tahkikat eyliyecektir.

Saniyen — Nezaretin maaş ve masarifi merkeziyesinin tezayüdünü müstelzim esbabın men'ine ve tekaüt ve eytam ve eramil maaşatı yekûniyle varidat ve muhassasatın tevazünü vesailinin istikmaline ve beher sene muntazaman tesviyei maaş için şehri mart hulûlünden mukaddem tertibi havalât ve aleddevam takibi muamelât ile celbi mürettebat vesaitinin istihsaline dikkat ve itina eyliyecektir.

Salisen — Mürettebattan celbolunan mebalîğle Dersaadet'te mütেকaidin ve eytam ve eramile ne zaman ve ne suretle maaş tevziine mübaderet olunabileceğine dair tertibatı lâzimeyi ifa ederek ba muhtıra Makamı Nezarete beyan ve inba edecektir.

Rabian — Ashabı maaşın mevcudiyet ve hüviyetlerini tâyin etmek üzere senede iki defa usulen icrası mûtat olan yoklama zamanlarının gayri evkatta vefat eden veyahut hakkı maaştan nizamen sakıt olanlara vesaiti lâzime ile bittahkik fazla maaşlar verilmemesine ve bittazammun Tekaüt İdaresinin zarardan vikayesine ihtimam edecektir.

Hamisen — Taşralarda dahi mütেকaidin ve eytam ve eramili askeriyeye maaşlarını muntazaman tesviyeye kâfil esbap ve vesaiti Umum Askerî Tekaüt Umuru Nezaretinin muavini mesabesinde olmak üzere vilâyat ve elviyyede teşkil edilecek komisyonlar marifetleriyle istihsal eyliyecek ve ashabı maaşın evkatı muayyenesinde yoklamasını icra ettirecektir.

Sadisen — Mahlûl olacak maaşları işbu nizamnamenin tahdit eybediği usul dairesinde ıcrayı tahkikattan sonra eytamı saireye münakale ettirecektir.

Madde 66 -- Umum Mütেকaidin ve Eytam ve Eramili Askeriye Umuru Nezaretince fasıl ve tesviye olunamıyan mesalih Makamı Vâlâyı Seraskeride mün'akit Meclisi Rüesayı Askeriye marifetiyle fasıl ve tesviye olunacaktır.

Madde 67 — Umum Mütেকaidin ve Eytam ve Eramili Askeriye Umuru Nezareti Dairesinde mütেকaidinden bir müdür ile devairi askeriyeden memur birer kanun ve üçer nefer çavuş bulunacak ve dairenin zaptü raptiyle intizamını muhafaza için Zaptiye Nezareti Celilesinden bir çavuş ile beş jandarma neferi ve bir komiser ile bir polis neferi râyin olunacaktır.

Vilâyat ve elviye merkezinde müteşekkil Mütেকaidini Askeriye Umuru Komisyonları

Madde 68 — Vilâyatı Şahanede mukim askerî mütেকaidin ve eytam ve eramili maaşlarının temini intizamı tediyatına mütaallik kâffei muamelât ve takibatı icra eylemek üzere merakizi vilâyat ve elviyede ve indelicap kazalarda birer mütেকaidini askeriyeye umuru komisyonları bulunacaktır. Bu komisyonların reisleri oralarda bulunacak ferik veyahut mirliya veya miralay veya kaymakamlardan ve âzaları dahi jandarma ümera ve şâbitaniyle mahallî meclisi idaresi âzasından müntahap birer zattan ibaret olacaktır.

Madde 69 — Taşra mütেকaidini askeriyeye umuru komisyonları mahallerindeki mütেকaidin ve eytam ve eramili askeriyenin bir senelik maaşları karşılığı olan havalâtı vaktiyle celbettirerek bu havalâta mahşuben heber mah mütেকaidin ve eytam ve eramili mumaileyhim maaşlarını tesviye ve tevzi ettirecek ve bu hapta vülât ve defterdar ve mu-tasarrıf ve muhasebecilerle bilmüzakere maaşların tedahüle kalmamasına müstelzem esbabı istihsal ve istikmal eyliyecek ve Merkezi Saltanatı Seniyyede mukim mütেকaidin ve eytam ve eramili cünüdiye maaşlarının karşılığı olup mah be mah alay ve taburlara tahakkuk eyliyecek yüzde heşler ile farkı muhassasatı muhtevi olarak kıtaatı askeriyeye canibinden tanzim edilecek senedatı mahsusayı olbaptaki talimatı seniyenin sekizinci maddesi ahkâmına tefîkan her ayın son gününde mal sandıklarına teslim ettirip bu senedatı mahsusayı tanzim eden kıtaata maaş namına akçe

tediyesine mübaşeret etmeden akdem ve en evvel senedatı mezbure muhteviyatını tediye ettirerek mal memurları marifetiyle bersabik postaya tevdiat Dersaadet'e irsal ettirecektir.

Madde 70 — Her mah devr ve tamam olup da o aya mahsuben mal sandıklarından maaş namıyla vukubulacak ilk tediya mutlaka ve behemehal yüzde beş ve farkı muhassasat olmak lâzımgeleceğini gerek memurini maliyeye ve gerek Mütেকaidini Askeriye Umuru Nezaretinden müstefit olan erkân ve ümera ve zâbitan ve mensubini cünüdiyeye ifham ederek bunların bieyyihal tediyesiyle ba posta veyahut bank ceki olmak üzere Dersaadet'e irsaline iktam ve itina eyliyecektir.

Madde 71 — Nezaretin Dersaadet maaşatı karşılığı olmak üzere vilâyattan mürettep haftalıklarını ve taşrada tediye olunan mütেকaidin ve eytam ve eramil maaşlarından tevkif olunan yüzde beşlerle zimematı emiriyeye mahsuben vukubulan mevkufatı dahi mal memurları marifetleriyle irsal ettirecektir.

Madde 72 — Bilûmum mütেকaidin ve eytam ve eramili askeriye maaş ve havalelerine mütaallik emvali vilâyatta bir gûna ilişik kalmamasına iktam ile beraber mal memurlarının hini infisallerinde devri hesap mazbatalarını ve meclisi idarelerce tanzim ve tahtimi mütat olan tebriyei zimmet varakalarını işbu komisyonlar dahi tahtim eyliyeceklerinden mütেকaidin ve eytam ve eramili mumailiyhim maaşlarından ve Tekaiüt Umuru Nezareti havalâtı tediyaından dolayı emsaline nazaran bir gûna ilişik varsa mazbata ve varakai mezbureye o ilişigi derkenar ile tahtim edeceklerdir.

Madde 73 — İşbu komisyonlar kendi dairei memuriyetleri dahilinde mukim mütেকaidin ve eytam ve eramili askeriyeden vefat edenlerle nizamen hakkı maaştan sakıt olanları daima tahkik ve taharri eyliyerek bu gibilerin maaşlarını kat'ettirecek ve hâmil oldukları cüzdân ve beratları istihsal ile Mütেকaidini Askeriye Umuru Nezaretine irsal edeceklerdir.

Madde 74 — Senede iki defa mart ve eylül aylarında icrası mütat olan yoklamaları her bir redif taburu dairesine isabet eden mütেকaidin ve eytam ve eramilin tahkiki hüviyet ve mevcudiyetleri o tabur meclisi marifetiyle icra olunmak üzere ifa ettirecek ve olbapta istihsal olunan

yoklama ilmühaberlerini nümunei müttehazesine tevfikân tanzim olunacak cetveller ile maan Makamı Nezarete gönderecektir.

*Umum Mütekaidin ve Eytam ve Eranüli Askeriye Umuru
Nezaretinin sermayesi âtidedeki
menabiden müretteptir*

1 - Hazinei Celileden maktuan muhassas olan yirmi sekiz milyon dokuz yüz altı bin üç yüz yirmi yedi kuruş.

2 - Berrî ve bahri bilcümle erkân ve ümera ve zâbitan ve memurin ve ketebei aklâmı askeriye ve mensubini cünüdiye maaşatının yüzde beşleriyle bunların terfii rütbe ve maaş ettikçe ilk bir aylık farkı muhassasatları

3 - Memurin ve ketebei aklâmı askeriyenin eyyamı hâliye ve kısıtelyem maaşatı

4 - Mütekaidin maaşlarının yüzde beşleriyle yüzde beş tevkifi usul hükmüne girmemiş olan zamanlardan kalma aidattan borçlu olanların maaşlarından usulen tevkif kılınacak yüzde on

5 - Berrî ve bahri bilcümle erkân ve ümera ve zâbitan ve mensubini askeriyenin tayinat bedelâtı yüzde beşleri

6 - Ceride ve Mekâtibi Askeriye ve Dairei Umuru Bahriye matbaalarının gayri ez masrafı hâsılatı sâfiyeleri

7 - Nizamiye ve Tophane ve Bahriye ve Birinci ve İkinci Fırkai Hümayunlar ile taşra Orduyu Hümayunları merkezlerinde ve Jandarma Dairesinde bulunan bilcümle teshilât sandıklarının ma temettüat mevcudu hâzırlarının binnispe nakit ve senellerinin iki sülüsü

8 - Bundan böyle de mezkûr sandıkların her beş sene nihayetinde seneden ve nakten teraküm edecek temettüatı umumiyelerinin nisfı

9 - Tayinat istihkaklarının terkimine mahsus ve tayinat pusulaları namıyla mâruf varakaların ashabına hini itasında bir nefer tayını müstesna olmak üzere kolağasıya kadar olan rütbe ashabından beher varaka için alınacak yirmişer para ve binbaşidan miralaya kadar meratip asha-

bından alınacak otuzar ve mirlivadan yukarı erkânı askeriyeden alınacak ellişer para varaka pahası

10 - Bilûmum deviri askeriyeye ve orduyu hümayunlar veznelerinden tediyeye kılınacak maaş ve harcırah için muhasebe kalemlerinden yazılacak suretler muhteviyatının binde biri nispetinde alınacak varaka pahası

11 - Mubayaat esmanını havi tüccar ve müteahhitler yedlerine verilecek ve muhteviyatı binden on bin kuruşa kadar olacak olan senedatı mahsus ve sureti varakalar için beher binde bir kuruş ve on binden yüz bine kadar yazılacak o misillü varakalar için de on binden üst taraflar için binde yirmi para ve yüz binden yukarı olanlara da yüz binden yukarı için beher binde beş para kıymet takdir olunarak tüccaran ve mütaahhidandan bu suretle istihsal olunacak varaka pahası

12 - Askerî Tekaüt İdaresinden ashabı maaş yedlerine verilmekte olan cüzdanlar için on kuruştan ziyade maaş alanlardan şahıs başına beher sene alınmakta olan bir kuruş cüzdan bedeli

13 - Dairei Umuru Askeriyeden kadimen muhassas olan yüz bin iki yüz yetmiş iki ve müceddeden tahsis olunacak olan yüz seksen iki bin altı yüz altmış ki ceman iki yüz seksen iki bin dokuz yüz otuz iki ve Dairei Umuru Bahriyeden kadimen muhassas olan yirmi bir bin altı yüz ve müceddeden tahsis olunacak olan otuz dokuz bin üç yüz kırk yedi ki ceman altmış bin dokuz yüz kırk yedi ve Tophanei Âmiriden kadimen muhassas olan yirmi bin iki yüz sekiz ve müceddeden tahsisi lâzımgelen otuz altı bin sekiz yüz on bir ki ceman elli yedi bin on dokuz ve Dairei Umuru Askeriyeye şubâtından olan jandarma dairelerinden kadimen muhassas olan yirmi yedi bin ve müceddeden tahsis olunacak olan kırk dokuz bin yüz seksen üç ki ceman yetmiş altı bin yüz seksen üç kuruşun beher mah aklâm suretleri yazıldığı sırada miktarı şehrisine birer kıta suret yazılıp Askerî Tekaüt İdaresine verilmek ve aklâm ketebesine maaş verildiği zaman tediyeye olunmak üzere ceman dört yüz yetmiş yedi bin seksen kuruştan ibaret olan muhassasatı mak-tuai seneviye

14 - Umum Mütakaidini Askeriye Nezaretine ihsan buyurulacak bazı imtiyazat

15 - Bilûmum erkân ve ümera ve zâbitan ile memurin ve mensubini sairei askeriyeden vefat edenlerin müddeti medide icra edilecek taharriyat ve tetkikat neticesinde mahalli itası bulunamıyan güzeste matlubat ve metrukâtı

Vakti hazere mahsus tekaüt ve aile maaşları

	Vaışı aslı Kuruş	Onuz seneye mahsus tekaüt maaşı Kuruş	Onuz senelik aile maaşı Kuruş	Elli seneye mahsus tekaüt maaşı Kuruş	Elli senelik aile maaşı Kuruş	Şüheda ailelerine tâsis olunacak maaşat Kuruş
Müşür	13.500	6.750	4.050	7.500	5.000	9.000
Birinci ferik	9.000	4.500	2.700	6.000	4.500	6.000
Ferik	5.400	2.700	1.620	4.500	2.700	3.600
Mirliva	3.600	1.800	1.080	3.000	1.800	2.400
Miralay	1.800	900	540	1.500	900	1.200
Kaymakam	1.125	562,5	337	937,5	562,5	749
Binbaşı	900	450	270	750	450	600
Alay emini ve imamı	750	375	225	625	375	500
Alay kâtibi	625	312,5	187,5	520	312,5	416
Kolağası	600	300	180	500	300	400
Tabur kâtibi	416	208	124,5	345	207,5	276
Yüzbaşı	400	200	120	332,5	200	265
Yüzbaşı vekili	350	175	105	290	175	232
Mülâzimi evvel ve imam	300	150	90	250	150	200
Mülâzimi sani	250	125	75	205	125	164

İşbu cetvelde murakkam tekaüt maaşatını hesap için ittihaz olunmuş olan usul: sinîni hizmetî maaşı aslıye zarp ve hâsılı zarbı alınmışa taksim etmekten ibarettir. Bu suretle hesap olunmuş tekaüt maaşatın üç hamsu aile maaşdır.

No: 95 — Resmi Damga Kanunu

25 zilhicce 1323 ve 6 şubat 1321

MEVADDI UMUMİYE

Madde 1 — Damga resmi işbu kanunda muharrer bulunan ve liec-lilihticağ ibraz olunabilecek olan evrak ve senedat ile ilânata mahsus tekalifi Devlettedir.

Damga resmine tâbi evrak ve senedat mahiyetinde bulunan ve onların makamına kaim olacak olan şerhler dahi aynı resme tâbidir.

Madde 2 — Damga resmi iki kısımdır:

Biri resmi maktu olup evrak ve senedat ve ilânatın nevi ve mahiyetlerine göre tarhedilmiştir. Diğeri resmi nispidir ki evrak ve senedatta muharrer meblâğ ve kıymete göre istifa edilir.

Madde 3 — Damga resmi; evraka pul ılsakı ve mesağı kanunî olan ahvalde fevkalâde damga vaz'ı veyahut makbuz itası suretiyle istifa olunur.

Madde 4 — Damga resminin istifası Düyunu Umumiyei Osmaniye Varidatı Muhassasa İdaresine aittir.

Resmi damga pulu Dersaadet ve Vilâyatı Şahanede Düyunu Umumiye İdaresi memurları ve İdare tarafından mezun pul bâyileri marifetiyle beyi ve fûruht olunur.

Fevkalâde damga vaz'ı muamelesi munhasıran Dersaadet'te ve makbuz itası suretiyle istifayı resim dahi Dersaadet ve Vilâyatı Şahanede İdarei mezkûre memurlarına mevdudur.

Gerek bilâ ruhsat resmi damga pulu fûruhtunu itiyat edenlerden gerek ruhsatı resmîyeyi hâiz olup pulları kıymeti muayyenelerinden fazla fiyat ile satanlardan cezayı nakdî olarak üç Osmanlı lirası ve te-kerrürü halinde altı Osmanlı lirası alınır.

Madde 5 — Damga ve pulları taklit veya sahtekârlık suretiyle tağyir edenler ve ettirenler ve taklit veya tağyir edilmiş damga ve pulları bilerek satanlar ve sattıranlar hakkında Ceza Kanunnamei Hümayununun yüz kırk dokuzuncu maddesinin fıkrai ulâsı hükmüne tevfiakan on seneden ziyade olmamak üzere muvakkat kürek veyahut kalebentlik cezası hükmolunur.

Taklit veya tağyir edilmiş olan damga ve pulları bilerek kullananlar ve iptal olunmuş pulları bilerek kullananlar ve satanlar birinci defası için beş Osmanlı lirasından elli Osmanlı lirasına kadar cezayı nakdiye ve tekerrürü halinde bir haftadan bir aya kadar hapse ve iki kat cezayı nakdiye mahkûm edilir.

Madde 6 — Gerek devairi resmîyeden efrada, gerek efrat tarafından devairi resmîyeye ita olunacak bilcümle senedat ve evrakı sairenin tâbi olduğu damga resmi efrat tarafından tediye edilir.

Efradın yekdiğerine vereceği senedat ve evrakı sairenin damga resmini mümzileri ifaya mecburdur. Ancak makbuz ve ibra senedatiyle ibrayı mutazammın evrakın damga resmi senedat ve evrakı mezkûreyi ahzeden ve sigorta mukavelenameleriyle anların makamına kaım olacak senedat ve evrakın damga resmi dahi sigorta ücretini ita eyliyen taraftan tesviye olunur.

Efrada ait nakliyat için demiryol kumpanyaları tarafından verilecek veyahut alınacak evrak ve senedatın damga resmi efrat tarafından ifa kılınır. Devairi resmîye münakalâtına dair olan evrak ve senedatın damga resmini fıkrâi ulâ mucibince mezkûr kumpanyalar tesviye edecektir.

İlânât her kimin nam ve hesabına olur ise olsun damga resmi onları tevzi veya teşhir ettirenler tarafından tediye olunur.

Memaliki ecnebiyede veya Memaliki Şahanenin işbu Kanun hükmü cari olmıyan mahallerinde tanzim edilen evrak ve senedat Kanunu mezburun cari olduğu mahallerde istimal olunduğu surette bermucibi kanun damga resmine tâbi olacaktır. Resmi mezbur evrak ve senedatı mezkûreyi ilk istimal edenler tarafından ifa kılınacaktır.

Efrat tarafından düveli ecnebiye sefaret ve konsoloshanelerinde akit ve taati veya mezkûr sefaret ve konsoloshanelerce kabul olunan evrak ve senedat Devairi Hükümeti Seniyyeye ibraz edildiği zaman mübrizi damga resmini ifaya mecburdur.

Mümzisinin veya muhatabının ademi mükellefiyeti itibariyle damga resmine tâbi olmıyan evrak ve senedatı ticariye resmi mezbur ile mükellef olanlar tarafından fûruht olunduğu takdirde resmi damgaya tâbi olur. İşbu resim ilk fûruht muamelesini icra eden şahsı mükellef tarafından tediye kılınır.

Madde 7 — Evrak ve senedat ve ilânata vazedilen imzanın taaddüdü damga resminin tekerrürünü istilzam etmez. Ancak resmi maktua tâbi

olup eşhası mütaaddidenin imzasını muhtevi bulunan makbuz ve ibra senedatının damga resmi adedi imzaya göre alınır. Şu kadar ki bir dairei resmiye veya bir şahıs veya bir şirket namına olarak senedatı mezburaya vazedilen mütaaddit imzalar bir imza hükmünde tutulur.

Resmi nispiye tâbi olup eşhası mütaaddidenin imzasını muhtevi bulunan makbuz ve ibra senedatında her imza sahibine ait olan hisse ayrıca tâyin edilmiş ise damga resmi her hissei muayyene nispetinde ayrı ayrı tediye olunur.

Mukâvelenamerler ile mütaaddit nüsha olarak tanzim olunan sair senedat ve evrakın her nüshası başka başka damga resmine tâbidir.

Madde 8 — Taahhüdü havi bir varakada yekdiğerine merbut ve bir asıldan müteferri muamelâtı mütaaddide münderiç bulunduğu halde resmi damga en ziyade resim istifasını istilzam eden cihet üzerinden tahsil olunur. Ancak muameleli asliyenin âkitlerinden gayri bir şahsın inzımam eden taahhüdü ayrıca resme tâbi olur.

Muamelât yekdiğerine merbut olmayıp da tamamen ayrı ve müstakil olur ise her muamele için nev'ine göre başka başka resim alınır.

FASLI EVVEL

Resmi maktu

Madde 9 — Resmi maktua tabi olan evrak ve senedat ve ilânât berveçhizir beyan olunur:

	Kuruş	Para
1 — Maden imtiyazı fermanları	200	—
2 — Kefalet akçası olmayan imtiyaz fermanları	100	—
3 — Kefalet akçası olan imtiyaz fermanları: Kefalet akçasının beher yüz kuruşu için	—	20
4 — İhtira beratları	20	—
5 — Maden işletilmesine mahsus olarak verilen teakere ve ruhsatnameler	25	—
6 — Maden taharriyatı ruhsatnameleri	20	—
7 — Taşocakları ruhsatnameleri	5	—
8 — Alâmeti farika ilmühâberleri	10	—

	Kuruş Para	
	—	—
9 — 1, 4, 5, 6, 7 ve 8 numaralarda muharrer ferman ve berat ve ruhsatname ve ilmühâberlerin muhtevi oldukları hukukun tamamen veya kısmen ferağı muamelesi asıllarından alınan damga resminin nısfına tabidir.	—	—
10 — Fabrika ve matbaa ve sair müessesatı sınaie ihdası için ita olunan ruhsatnameler	100	—
11 — Bir imtiyazın istihsali zımında devairi resmîyeye ita olunan itibarı malî şahadetnameleri	10	—
12 — Devairi resmîye ile ashabı imtiyaz beyninde taati olunan imtiyaz mukavelenama ve şartnamelerinin her nüshası	100	—
13 — Anonim şirketleri sermayesinin tamamı imza olduğuna ve yüzde onunun veya daha ziyadesinin tediye kılındığına dair müessesatı maliyeden verilen beyannameler	50	—
14 — Anonim şirketleri nizamname; dâhililerinin Hükümetçe kabul ve tasdik edilmiş olan nüshalarının her biri	50	—
15 — Şirketlerce mevkii tedavüle çıkarılacak hisse senedatına ve tahvilâta tâlip olanlar tarafından talebi havi ita edilecek varakalar (Bulletin de subscription)	1	—
16 — Bilocümle emlak ve arazinin ve müsakkafat ve müstagallâtı mevkufenin tasarruf senedatı:		
İki bin kuruşa kadar kıymeti havi olanlar	—	10
İki bin kuruştan yukarı beş bin kuruşa kadar kıymeti havi olanlar	—	20
Beş bin kuruştan yukarı on bin kuruşa kadar kıymeti havi olanlar	1	—
On bin kuruştan yukarı elli bin kuruşa kadar kıymeti havi olanlar	3	—
Elli bin kuruştan yukarı kıymeti havi olanlar	5	—

	Kuruş	Para
Resmi damga pulu ilk verilecek senede ilsak edilir. (Muvakkat senede ilsak edildiği halde senedi hâkaniye tekrar pul ilsak olunmayıp damga resminin evvelce istifa kılındığı işaret ve resmî mühür ile tasdik olunur.		
17 — Meblâğı muayyeni havi olmıyan taahhüt senedatı (Meblâğı muayyeni havi olanlar resmi nispiye tabidir) (Muafiyatın 26 ncı numarasına müracaat)	2	—
18 — Meblâğı muayyeni havi olmıyan mukavelenameler	10	—
19 — İstikrazı veya ikrarı deyni mutazammın olanlardan maada meblâğı muayyeni havi mukavelenameler:		
On bin kuruşa kadar olanlar	3	—
On bin kuruştan yukarı yirmi beş bin kuruşa kadar olanlar	5	—
Yirmi beş bin kuruştan yukarı elli bin kuruşa kadar olanlar	10	—
Elli bin kuruştan yukarı yetmiş beş bin kuruşa kadar olanlar	15	—
Yetmiş beş bin kuruştan yukarı yüz bin kuruşa kadar olanlar	20	—
Yüz bin kuruştan yukarı yüz elli bin kuruşa kadar olanlar	30	—
Yüz elli bin kuruştan yukarı olanlar (İstikrazı veya ikrarı deyni mutazammın olanlar resmi nispiye tabidir) (Muafiyatın 2 nci numarasına müracaat)	50	—
20 — İcar ve isticar mukavelenameleri:		
Müddeti mukaveleye nazaran bedeli icarın mecmuu iki bin kuruşa kadar olanlar	1	—
Müddeti mukaveleye nazaran bedeli icarın mecmuu iki bin kuruştan yukarı beş bin kuruşa kadar olanlar	2	—

	Kuruş	Para
Müddeti mukaveleye nazaran bedeli icarın mecmuu beş bin kuruştan yukarı on bin kuruşa kadar olanlar	3	—
Müddeti mukaveleye nazaran bedeli icarın mecmuu on bin kuruştan yukarı yirmi beş bin kuruşa kadar olanlar	5	—
Müddeti mukaveleye nazaran bedeli icarın mecmuu yirmi beş bin kuruştan yukarı elli bin kuruşa kadar olanlar	10	—
Müddeti mukaveleye nazaran bedeli icarın mecmuu elli bin kuruştan yukarı yetmiş beş bin kuruşa kadar olanlar	15	—
Müddeti mukaveleye nazaran bedeli icarın mecmuu yetmiş beş bin kuruştan yukarı yüz bin kuruşa kadar olanlar	20	—
Müddeti mukaveleye nazaran bedeli icarın mecmuu yüz bin kuruştan yukarı yüz elli bin kuruşa kadar olanlar	30	—
Müddeti mukaveleye nazaran bedeli icarın mecmuu yüz elli bin kuruştan yukarı olanlar	50	—
21 — Meblâğı muayyeni havi olmıyan vasiyetnameler (Meblâğı muayyeni havi olanlar resmi nispiye tabidir) (Muafiyatın 83 üncü numarasına müracaat)	80	—
22 — Kırk bin kuruştan yukarı meblâğı havi olan kefalet senedatı (Kırk bin kuruş veya ondan dün meblâğı havi olanlar resmi nispiye tabidir) (Muafiyatın 6, 23 ve 36 ncı numaralarına müracaat)	25	—
23 — Resmen icra edilecek müzayede ve münakasa esnasında pey sürenler tarafından gösterilecek kefil-lerden alınacak senedatı muvakkate	1	—
24 — Meblâğı muayyeni havi olmıyan kefalet senedatı	10	—

	Kuruş	Para
Bunlardan kefaleti nefsiye senedatiyle maaşı beş yüz kuruş veya ondan dün olan memurin ve müstahdeminden alınacak kefaletnameler (Muafiyatın 23 üncü numarasına müracaat)	1	—
25 — Rehin için mürtehin tarafından verilen senet (Muafiyatın 6 ncı numarasına müracaat)	1	—
26 — Mali merhun veya mahcuzun şahsı salise tevdiinde alınacak senet ile iare senetleri	2	—
27 — Muvazaa senetleri	20	—
28 — Çekler ile hini ibrazında havi olduğu meblâğın tediyesi meşrut olan poliçeler ve rötretler (Muafiyatın 5 inci numarasına müracaat)	—	20
29 — Kredi mektupları :		
On bin kuruşa kadar olanlar	5	—
On bin kuruştan yukarı elli bin kuruşa kadar olanlar	10	—
Elli bin kuruşu mütecaviz olanlar	20	—
30 — Depozito ilmühaberleri ve hini ibrazında tediyesi lâzımgelip faiz getirmiyen sandık bonoları :		
Yüz kuruşa kadar meblâğı natik olanlar	—	10
Yüz kuruştan yukarı beş yüz kuruşa kadar meblâğı natik olanlar	—	20
Beş yüz kuruştan yukarı bin kuruşa kadar meblâğı natik olanlar	1	—
Bin kuruştan yukarı meblâğı natik olanlar ile meblâğı muayyeni havi olmıyan depozito ilmühaberleri	3	—
31 — Erbabı ticaret ve sanat ile banker ve sarrafların kabız ve ibrayı havi olmıyarak ita eydedikleri hesap pusulaları ve faturalar (Muafiyatın 52 nci numarasına müracaat)	—	5
32 — Hesabı cari varakaları	—	20
33 — Hesabı cari cüzdanları (Muafiyatın 80 inci numarasına müracaat)	—	20

	Kuruş	Para
	—	—
34 — Hisse senedatı sahiplerinin esamisini ve senedatı mezkûrenin devir ve bey'ini havi olan defterlerin her sahifesi	—	10
35 — Kambiyo veya her nevi esham ve tahvilât ve hisse senedatı iştirasına veya fûruhtuna dair bordrolar	—	20
36 — Esham ve hisse senedatı ve tahvilât kuponlarının numara bordroları (Muafiyatın 84 üncü numarasına müracaat)	—	20
37 — Borsa mubayaacıları tarafından tertip olunan fiat cetvelleri	—	20
38 — Konişmentolar ve nakliye kaimeleri (letr dö vüvatür) beher nüshası (Muafiyatın 53 ve 79 uncu numaralarına müracaat)	1	—
39 — Arabacı ve emanetçi ve mekâri gibi nâkiller tarafından nakledecekleri nukut ve eşyanın kendilerine teslim edildiğini havi verilecek bilet ve senetler (Muafiyatın 53 ve 79 uncu numaralarına müracaat)	—	20
40 — Demiryol barnameleri	1	—
41 — Eşyanın irsal veya teslim olunmasını mutazammın olan ordinolar (Muafiyatın 85 inci numarasına müracaat)	—	10
42 — Yolcuların ve yolculara mahsus eşyanın ücreti nakliyesine dair biletler : Yüz kuruşa kadar olanlar Yüz kuruştan yukarı (Muafiyatın 52 nci numarasına müracaat)	—	10
	—	20
43 — Navul mukavelenameleri	2	—
44 — Nizamen gümrük idarelerine itası mecburi olup gerek idarelerde kalacak gerek iade kılınacak muasaddak manifesto nüshaları	3	—
45 — Acentalar veya vekilleri marifetiyle sefainden ceste ceste gümrüğe getirilen eşya listeleri	—	10

	Kuruş Para	
46 — Gümrük ambarlarına ithal edilmeyen eşya için acenta veya vekilleri tarafından ashabına verilen listeler	1	—
47 — Vukuatı bahriye raporları (<i>pruva di fortöne</i>)	3	—
48 — Sigortalar için tanzim kılınan muvakkat beyan-nameler	—	20
49 — 16 ncı ve 17 nci maddelerde muharrer olanların gayri sigorta avönanları	—	20
50 — Sigortalar hakkında tanzim olunan tahkimnameler	5	—
51 — Hakem ve ehli hibre tarafından sigortalar için tan-zim kılınan raporlar :		
Yüz liraya kadar tâyin kılınan tazminat için	5	—
Yüz liradan yukarı beş yüz liraya kadar tâyin kılınan tazminat için	10	—
Beş yüz liradan yukarı tâyin kılınan tazminat için	20	—
52 — Rikâbı Şahaneye takdim olunan arzuhaller	3	—
53 — Devairi resmîyeye verilen arzuhal ve tahrir ve tez-kere ve lâyiha ve muhtıra ve müzekkere ve beyan-name ve ihbarnameler (Muafiyatın 16, 21, 22, 25, 33, 43, 44, 63 ve 86 ncı numaralarına müracaat)	1	—
54 — Mezuniyet ve tahvil ve becayışı memuriyet ve talebi tekaüde mütaallik istida ve istifanameler	1	—
55 — Haciz istidanameleri	2	—
56 — Tahrir ve tanzim edilen veya şifahen tescil ettiri-len vekâletnameler :		
Hususi olanlar	10	—
Umumî olanlar	20	—
(Muafiyatın 6 ve 38 inci numaralarına müracaat)		
57 — Mahakim ve mecalisin umuru hukukiye ve ticari-yeye dair olan celpnameleri	1	—
58 — Mahakimi şer'îye müraselatı	1	—

	Kuruş	Para
59 — Protesto ve ihtarnamelerle cevapları ve bunların suretleri	3	—
60 — Kıyemi emlâkin veya bedeli icarın veyahut vergilerin takdir veya tadili hakkında alâkadaran tarafından vukubulacak müracaat üzerine muhamminlerin ita edecekleri raporlar (Muafiyatın 34 üncü numarasına müracaat)	5	—
61 — Hat ve hâtemin teškiki veya münaziünfihün keşif ve muayenesi zımında mahakimce ita olunan kararnamele ve tâyin edilen naiplerin verecekleri raporlar ve biltümle ehli hibre raporları ve bunların tarafeyne tebliğ edilecek suretleri	3	—
62 — Tahkimnameler ve sulhnameler ve mümeyyiz raporları ve konkordatolar ve mahakime ibraz olunacak bilânçolar	20	—
63 — Şûrayı Devlet ve alelûmum mahakim ve mecalis ve hey'atı resmîyenin muayyen bir meblâğı havi olmıyarak efrada ait olan mazbata ve ilâm ve hüccetleriyle kararnamele ve hakemlerin bir meblâğı muayyeni havi olmıyan kararları (Meblâğı muayyeni havi olanlar resmî nispiye tabidir) (Muafiyatın 9, 12, 13, 14, 22, 30, 34, 40, 41 ve 42 nci numaralarına müracaat)	10	—
64 — Kırk bin kuruştan yukarı meblâğı havi olup itiraz veya fesih veya nakz veyahut sair esbabı kanuniyeden dolayı aynı mahkemeden tekrar ita edilecek ilâm ve hüccetler Kırk bin kuruş veya ondan dun meblâğı havi olanlar on birinci maddede tâyin edilen resmî nispinin nisfina tabidir.	10	—
65 — Kura ihtiyar meclislerinin meblâğı muayyeni havi olmıyan ve efrada ait bulunan mazbataları (Meblâğı muayyeni havi olanlar resmî nispiye tabidir)	1	—

	Kuruş	Para
66 — Bilûmum mütekaidin ve mazulîn ve eytam ve eramile tekaüt ve mazuliyet sandıklarından beş yüz kuruştan ziyade maaş tahsisi kararı katisini havi mazbatalar (Muafiyatın 40 ve 41 inci numaralarına müracaat)	10	—
67 — Emvali gayrimenkuleden maada terekeleri iki bin kuruşa baliğ olmıyanların eytam hakkındaki vesayet hüccetleri	1	—
68 — Nafaka hüccetleri	1	—
69 — Efradin talebi üzerine resmen ita olunan ilmühaberler ve sair şahadetname ve tasdikname ve beyannameler (Muafiyatın 16, 17, 18, 21, 22, 27, 30, 31, 32, 35 ve 44 üncü numaralarına müracaat)	2	—
70 — Devri muhasebe defterleriyle beraeti zimmet mazbatalarının memuru munfasıla ve Divanı Muhasebat ilâmlarının muhasibi mes'ule verilen nüshaları	5	—
71 — Efrat tarafından devairi resmîyeye ita edilen her nevi şahadetname ve tasdiknameler (Muafiyatın 16, 21, 22, 27, 30, 32, 35 ve 44 üncü numaralarına müracaat)	2	—
72 — Ziraat Bankasından istikraz edeceklere mahallelerinden ita olunan ilmühaberler	1	—
73 — Resmî mekâtibi rüştiye ve bu derecede bulunan mekâtibi saire şahadetnameleri	5	—
Resmî mekâtibi idadiye ve bu derecede bulunan mekâtibi saire şahadetnameleri	10	—
Resmî mekâtibi âliye ve bu derecede bulunan mekâtibi saire şahadetnameleri (Muafiyatın 18 ve 19 numaralarına müracaat)	20	—
74 — Mesalihi hususiye için makamatı resmîyeye keşide olunan telgrafnamelerin mahtum veya mûmza olan nüshası	1	—

	Kuruş	Para
75 — Tezakiri Osmaniye (Muafiyatın 70 inci numarasına müracaat)	1	—
76 — Her nevi eşyanın mahalli husul ve mahreç şahadetnameleri	3	—
77 — Memaliki Şahanedden ihraç olunan veyahut dahililen bir mahalden diğer mahalle nakledilen eşya için gümrük idarelerinden verilecek tezkere veya şahadetname üzerine eşyayı mezkûrenin vusulünü mübeyyin yazılacak şerh ve zahriyeler veyahut bunların yerine kaim olacak varakalar : Teminatı mehuzesi yüz kuruş veya ondan düny eşyaya ait olanlar	—	10
Teminatı mehuzesi yüz kuruştan ziyade eşyaya ait olanlar	3	—
Mezkûr şerh ve zahriyeler taaddüt eylediği surette damga resmi yalnız birincisinden istüfa olunur.		
78 — Gümrük idareleri tarafından verilen kapı pusulaları	—	10
79 — Hükâmı muvazzafa tarafından verilen münakehat izinnameleri	10	—
80 — Hükâmı gayri muvazzafa tarafından verilen münakehat izinnameleri	1	—
81 — Mileli gayrimüslime münakehat vukuatına mahsus ilmühaberler	10	—
82 — Hayvanatı ehliyenin hini fûruhtunda ledeliktiza bâyiinin tâyini hüviyeti için imam ve muhtarlar vesair memurlar tarafından ita olunan varakalar	—	10
83 — Devairi resmîyeden efrada tebliğ olunacak evrakın tebellûğ ve tesellümünü havi ilmühaberler	—	20
84 — Devairi resmîyeden efrada tebliğ olunacak her nevi ihbarnameler (Muafiyatın 24 üncü numarasına müracaat)	—	10
85 — Kabz ve ibrayı havi her nevi evrak : Yüz kuruşa kadar meblâğı havi olanlar	—	10

	kuruş	para
Yüz kuruştan yukarı meblâğı havi olanlar ile meblâğı muayyeni havi olmayanlar (Efradın meblâğı muayyeni havi olarak devairi resmîyeye ita eyledikleri makbuz ve ibra senetleri resmî nispiye tabidir) (Muafiyatın 6, 23, 37, 45, 52, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 61, 62 ve 79 uncu numaralarına müracaat)	—	20
86 — Ba ilâm verilen hüküm üzerine ahzedilen mebalîğ için icra dairelerine ita olunan makbuz senetleri: Yüz kuruşa kadar meblâğı havi olanlar Yüz kuruştan ziyade meblâğı havi olanlar (Muafiyatın 52 ve 60 nci numaralarına müracaat)	—	10
87 — Posta ve telgraf ücretleri için verilen makbuzlar	—	10
88 — Emanatı zayia mukabilinde ashabına tazminen verilen mebalîğin makbuzları: Yüz kuruşa kadar meblâğı havi olanlar Yüz kuruştan yukarı meblâğı havi olanlar (Muafiyatın 52 nci numarasına müracaat)	—	10
89 — Devairi resmîyeden efrada verilen havalenmelerin ahzini mübeyyin ita olunan makbuzlar	—	20
90 — Her nevi gazete ve risalelerin aboneman makbuzları: Yüz kuruşa kadar meblâğı havi olanlar Yüz kuruştan yukarı meblâğı havi olanlar (Muafiyatın 52 nci numarasına müracaat)	—	10
91 — Efrat tarafından kâğıt ve bez veya sair mevât üzerine tertip ve tevzi olunan matbu ve gayri matbu ilânnameler ve programlar ve tarifli ilânlar ve ilânı havi katoloğlar ve mektup tarzında açık varakalar (sirkülerler) (Muafiyatın 67 nci numarasına müracaat)	—	2
92 — Efradın menafiine mütaallik olarak talik edilen devairi resmîye ilânatı (Muafiyatın 64 ünöü numarasına müracaat)	—	5

	kuruş para	
	—	—
93 — Efrat tarafından kâğıt veya mukavva üzerine hit- tertîp mevakii umumiyede talik ve ilsak veyahut âhar suretle teşhir edilen ilânât	—	5
Ayrı ayrı eşhas tarafından mevaddı mütenevvia hakkında tanzim edilip bir kâğıt veya mukavvaya dercolunan işbu numarada muharrer ilânâtın her biri için ayrıca resim ifası lâzımgelir. (Muafiyatın 65 inci numarasına müracaat)		
94 — Efrat tarafından kâğıt ve mukavvanın gayri me- vat üzerine bittertip mevakij umumiyede talik ve- ya ilsak veyahut âhar suretle teşhir edilen ilânât: Bir metre murabbain nisfı veya ondan dun olan- lar senevi	—	20
Bir metre murabbain nisfından ziyade bir metre murabbaina kadar olanlar senevi	1	—
Bir metre murabbaindan ziyade olanların beher metre murabbai ve küsuratı için senevi	5	—
(Muafiyatın 65 inci numarasına müracaat)		
95 — Her nevi adresleri havi mecmualar:		
İki yüze kadar sahifeyi havi olanlar	1	—
İki yüzden yukarı beş yüze kadar sahifeyi havi olanlar	2	—
Beş yüzden ziyade sahifeyi havi olanlar	5	—
96 — Doğrudan doğruya efrat veya efradın menafiine ait olarak devairi resmîye tarafından her nevi ga- zetelere ve resâili mevkuteye dercettirilen ilânâtın nüshai asliyesi :		
Bir defa tabettirilecek ilân için	1	—
İki defadan on defaya kadar tabettirilecek ilân için	2	—
On bir defadan yirmi defaya kadar tabettirilecek ilân için	3	—
Yirmi bir defadan elli defaya kadar tabettirilecek ilân için	5	—

	20	—
Elliden ziyadesi için		
Tekerrür edecek ilânlar ilk ilân tarihinden itibaren bir sene içinde neşredilmiş olmalıdır.		
İlânatı mükerrere metninin teferruatınca icra edilecek tadilat fazla damga resmi istifasını istilzam etmez.		
(Muafiyatın 64, 66 ve 68 inci numaralarına müracaat)		
97 — Resaili gayri mevkuteye dercettirilen ilânatın nüshai asliyesi	1	—
(Muafiyatın 64 ve 67 nci numaralarına müracaat)		
98 — Beş kuruş veya andan fazla maktu veya nispi damga resmine tabi evrakın Devairi Hükümete ibraz olunan hulâsa ve suret ve tercümeleri	5	—
Beş kuruştan dun damga resmine tabi evrakın Devairi Hükümete ibraz olunan hulâsa ve suret ve tercümelerinden asıllarının tabi olduğu damga resmi istifa olunur.		
(Muafiyatın 75 inci numarasına müracaat)		
99 — Efrat tarafından vukubulan talep üzerine kuyudat ve mukarreratı resmiyenin efrada verilecek hulâsa ve suretleri	5	—
(Muafiyatın 4 ve 9 uncu numaralarına müracaat)		
100 — Her nevi inşaata mütaallik olarak efrat tarafından devairi resmiye ita kılınacak resim ve plân ve haritaların beheri	3	—
(Muafiyatın 12 nci numarasına müracaat)		
101 — Her nevi inşaata mütaallik olarak devairi resmiyeden mütaahhitlere verilecek resim ve plân ve harita ve keşif defterlerinin beheri	3	—
102 — Memurinin tercümesi hal varakaları	5	—

Tercümei hal varakalarına raptolunacak evrakı müsbite suretleri bir kâğıt üzerine tahrir edilmiş olursa bir suret addolunarak beş kuruş resmi mak-tua tabidir.

((Muafiyatın 72 nci numarasına ve 69 uncu mad-deye müracaat)

103 — Müzayede ve münakasa kaimelerine keşide oluna-cak ihalei katiye kararları:		
Bin kuruşa kadar bedeli ihaleyi havi olanlar	1	—
(Bin kuruştan yukarı bedeli ihaleyi havi olanlar	3	—
104 — Mültezimine ilzamu havi ita olunacak zabıtnameler	2	—
105 — Arak imalinde istimal edilmek üzere müskirat â-milleri ve meyhaneciler tarafından mubayaa olu-nan kuru üzüm ve incir ve hurma gibi mevaddı ip-tidaiyenin kaydına mahsus deftere her kaydolunan miktar için	2	—
106 — İmal olunan şarap ve arakın miktarını mutazam-ının olarak istimare defterlerine ve tüccar beynin-de alınıp satılan harir ve kozaların kaydına mah-sus resmî cüzdanlara icra edilen beher kayıt için	2	—
107 — Fevkalâde damga vaz'ı bordroları	1	—
108 — Pul bâyilerinin pul iştirasına dair olan bordroları	1	—
109 — Pul bey'iyeye ruhsatnameleri	25	—
110 — Kitap ve risale ve gazete neşri ruhsatnameleri	10	—
111 — Su ve gaz kumpanyalarıyla bunlara mümasil şir-ketlerin aboneman mukavelenameleri	1	—
112 — Su ve gaz ve tramvay kumpanyaları ve bunlara mümasil şirketlerin turuk ve maabirde hafriyat ve tamirat icrası için devairi belediyeye verecek-leri ihbarnameler	—	10
113 — Tiyatro ve konser ve balo biletleri:		
Yirmi kuruştan kırk kuruşa kadar olanlar	1	—
Kırk kuruştan yukarı olanlarla biletin üzerinde kıymeti muharrer olmıyanlar	2	—

(Muafiyatın 88 inci numarasına müracaat)

Madde 10 — Rüsümü maktua tarifesinde ve muafiyat faslında münderiç olmıyan ve resmi nispiye tabi bulunmıyan her nevi evrak ile bunların hulâsa ve suret ve tercümelerine dair Hükümete ibraz olunduğu zaman bir kuruşluk resmi maktu pulu ilsak edilecektir.

FASLI SANİ

Resmi nispi

KISMI EVVEL

Miktarı rüsum

Madde 11 — Rüsümü maktua tarifesiyle muafiyet faslında muharrer olmıyan ve meblâğı muayyemi havi bulunan kâffeı evrak ve senedat ile tütün ve emtiai saire ihracat senedatı natık oldukları veyahut evrak ve senedatta münderiç erkamın hasıl edeceği mebaliğ nispetinde resmi nispiye tabidir. Resmi mezkûr berveçhi âti tâyin edilmiştir. Şöyle ki:

Yüz kuruş ve ondan dun mebaliğ için	10 para
Yüz kuruştan yukarı bin kuruşa kadar	20 »
Bin kuruştan yukarı iki bin kuruşa kadar	40 »

İki bin kuruştan on bin kuruşa kadar beher iki bin kuruş ve küsuru için kırk para ve on binden yüz bin kuruşa kadar beher beş bin kuruş ve küsuru için yüz para ve yüz bin kuruştan fazla mebaliğ için beher on bin kuruş ve küsuru için beş kuruş istifa edilir.

KISMI SANİ

Senedatı ticariye

Madde 12 — Memaliki ecnebiyeden veya Memaliki Şahanenin işbu Kanun ahkâmı cari olmıyan mahallerinden kanunu mezkûr hükmü cari olan mahaller üzerine tanzim edilen emre muharrer veya hâmiline ait senetler ve mandatolar ve vadeli poliçe ve rötretler ile resmi maktu tarifesinde muharrer olanların gayri bilcümle evrak ve senedatı mütedavile veya ticariye kanunu mezkûr hükmü cari olduğu mahallerde

tanzim olunanlar misillü on birinci maddede tâyin edilen derecat üzere resmi nispiye tabidir.

Fıkraj ulâda muharrer evrak ve senedattan memaliki ecnebiye veya Memaliki Şahanenin işbu kanun ahkâmı cari olmıyan mahallerinin birinden diğeri üzerine tanzim edilip işbu kanun hükmünün cari olduğu mahallerde mevkîi tedavüle vaz'olunanlar nisf resimi nispiye tâbidir.

Memaliki ecnebiyeden veya Memaliki Şahanenin işbu Kanun ahkâmı cari olmıyan mahallerinden gelen evrak ve senedatı mezkûrenin damga resmi işbu Kanun ahkâmı cari olan mahallerde evrak ve senedatı mezbureyi en evvel fûruht veya tediye veya kabul veyahut âhar suretle istimal eden şahıs tarafından ita kılınacaktır.

(Muafiyatın 79 uncu numarasına müracaat)

Madde 13 — Mütaaddit nüsha olarak tanzim olunan poliçe veya sair evrakı ticariyenin damga resmi mevkîi tedavüle çıkarılan nüshası üzerine ifa olunur. Ancak nüshai mezkûre damga resmi ifa edilmiş diğeri bir nüshaya merbut bulunursa resmi mezbura tabi olmıyacaktır.

Madde 14 — Damga resmi ifa kılınmamış veyahut ilsak olunan pullar tarifatu kanuniye mucibince vazı ve iptal edilmemiş olan poliçeler Ticaret Kanunnamei Hümayununun yetmiş altıncı ve yetmiş sekizinci maddelerinde münderiç kefaleti müteselsile imtiyazından müstefit olamaz. Şöyle ki:

Cirantalar kefaletten âzade bulunup poliçe mürselünileyh tarafından kabul olunmadığı surette hâmilî onun bedelini yalnız keşide edenden ve kabul olduğu takdirde keşide eden ile kabul eyliyenden talep ve dâva edebilir. Ancak keşide eden kimse poliçe bedelinin tediyesi meşrut olduğu zamanda karşılığının kabul eden kimse nezdinde mevcut bulunduğunu ispat ederse hâmilî yalnız kabul edenden talep ve dâva edebilir.

Poliçenin damga resmi kısmen ifa edilmiş ise imtiyazı mezkûr yalnız resmi ifa kılınmış olan kısmı için mahfuzdur.

Poliçelere nev'i mahsusundan başka pul ilsak edilmesi imtiyazı mezkûru iskat etmez.

Poliçelere dair balâda muharrer ahkâm sair evrak ve senedatı ticariye veya mütedavile hakkında da tatbik olunur.

KISMI SALIS

Sigortalar

Madde 15 — Sigortalar âtide tâyin edildiği veçhile damga resmine tabidir :

Evvelâ — Harik sigortaları :

Üç mahtan ziyade müddet için aktedilenler:

Temin olunan meblâğın beher on bin kuruşu için 10 para

Küsurat on bin kuruş itibar olunacaktır.

Resmi mezbur sigorta müddetinin beher senesi için istifa olunur.

Sene küsuratı bir sene itibar olunacaktır.

Üç mah veya ondan noksan müddet için aktedilenler:

Temin olunan meblâğın beher on bin kuruşu için 5 para

Küsurat on bin kuruş itibar olunacaktır.

Saniyen — Hayat sigortalarıyla kazayı şahsi sigortaları:

Sigorta ücreti olarak sigortanın inkızasına değın dediye olunacak beher yüz kuruş için 20 para

Küsurat yüz kuruş itibar edilecektir.

Salisen — Nakliyatı berriye ve miyahiye sigortaları ve sair bilcümle sigortalar :

Sigorta ücreti olarak dediye olunacak beher elli kuruş için 10 para

Küsurat elli kuruş itibar olunacaktır.

(Muafiyatın 87 nci numarasına müracaat)

Madde 16 — Harik sigortalarının tabi olduğu damga resmi sigorta mukavelenameleri ve sigortanın tecdit ve temdidi halinde verilecek beyanname veya makbuzlar ile bunların hüküm ve mahiyetinde bulunan sair evrak ve senedattan istifa olunur.

Temin olunan meblâğın tezyidini havi avönanlar ve sair evrak ve senedat tezyit olunan miktara göre resme tabidir.

Temin olunan meblâğın miktarı işbu maddede zikrolunan evrak ve senedatta tâyin edilmediği halde bunlarda muharrer sigorta ücretinin beher beş parası mukabilinde yüz kuruş temin edilmiş addolunacaktır.

Sigortanın müddeti evrak ve senedatı mezburede beyan olunmadığı surette işbu müddet bir sene itibar olunacaktır.

Madde 17 — On beşinci maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarında beyan olunan sigortaların tabi olduğu damga resmi sigorta ücretinin tesviyesini mübeyyin verilen makbuz senedatından veyahut kabzi mübeyyin ibare ve şerhi mutazammın sigorta mukavelenameleri ve sigortanın tecdit ve temdidi halinde ita olunan avönan ve beyannameler ve bunların hüküm ve mahiyetinde bulunan evrak ve senedatı saire üzerinden istifa olunur.

Madde 18 — Sigorta mukavelenameleri mütaaddit nüsha olarak tanzim olduğu surette resmi damga yalnız sigorta ettiren tarafa ita kılınan nüsha üzerine tediye olunup diğer nüshalara mezkûr mukavelenamelerin işbu Kanun ahkâmına tevfikân tabi bulunduğu damga resminin salifüz zikir nüsha üzerine ifa kılındığı yazılacaktır.

Madde 19 — On altıncı ve on yedinci maddelerde muharrer evrak ve senedat nev'inden olarak memaliki ecnebiyede veya Memaliki Şahnenin işbu Kanun ahkâmı cari olmıyan mahallerinde tanzim edilip hükümleri kanunu mezburun mer'i olduğu mahallerde cari olacak kâffeî evrak ve senedat on beşinci maddede tâyin edilen resme tabi tutulacaktır.

Bilcümle nakliye şirketleri veya sair nâkiller tarafından ita olunan konişmentolar ve nakliye kaimeleri ve evrakı mümasile sigortayı da havi olduğu halde bunlardan sigortanın tabi olduğu damga resmi dahi on yedinci ve on sekizinci maddelerde tâyin edilen vecih ve şerait üzere istifa olunur.

Madde 20 — Her nevi sigorta şirketleri talebettikleri halde damga rüsumunu Düyunu Umumiye Varidatı Muhasasa İdareî Merkezi yesince musaddak bir defteri mahsusa şirketlerin dercedecekleri kayıtlar üzerine tesviye edebileceklerdir. Şirketlerin gerek doğrudan doğruya gerek tellâl ve acenteler vasıtasıyla akdettikleri bilcümle sigorta ve temdit muamelâtiyle temin olunan mebalîğ ve sigorta ücretlerince icra kılınan zamaim defteri mezbura kaydedilecektir. Kuyudatı mezkûreye göre alınması lâzımgelen damga resmi sene nihayetinde idare memurları tarafından istifa ve deftere işaret olunacaktır.

KISMI RÂBİ

Hisse üzerine müesses şirketler senedat ve tahvilâtı ve ecnebi istikrazat eshamı

Madde 21 — Ba fermanı âli teşkil edilecek her nevi şirketlerin muvakkat veya katî hisse senedatı kıymeti itibariyelerinin yüz kuruşta yirmi para nispetinde bir defa olmak üzere damga resmine tabi olacaktır. Ve yüz kuruş küsuratı yüz kuruş itibar edilecektir.

Âtiyen bu misillü teşekkül edecek şirketler hiç bir vechile damga resminden istisna edilmeyecektir.

Madde 22 — Yirmi birinci maddede muharrer şirketler tarafından ihraç olunacak muvakkat veya katî tahvilât kıymeti itibariyeleri üzerinden yüz kuruşta veya yüz kuruş küsuratında on para hesabıyla kezalet bir defa olmak üzere pul resmine tabi olacaktır.

Madde 23 — Yirmi birinci maddede muharrer şirketlerin müddeti temdit edildiği halde hisse senedatından temdidî müddetin takarrür eylediği günden itibaren üç mah zarfında mezkûr yirmi birinci maddede tâyin edilen damga resmi yeniden ahz olunur. Ve evvelce şirket için tâyin edilen müddetin inkızası tarihinde şirket tahvilâtından henüz imha edilmemiş olanları bulunursa bunlardan tarihi mezkûrdan itibaren kezalet üç mah zarfında yeniden yirmi ikinci maddede mestur damga resmi istifa olunur.

Madde 24 — Yirmi birinci maddede muharrer şirketlerin sermayeleri tezyit edilecek olursa damga resmi sermayeye zammolunan miktar üzerinden yirmi birinci ve yirmi ikinci maddeler mucibince istifa olunur.

Sermayenin tezyidi yeniden hisse senedatı ve tahvilât ihraciyle vukubulmadığı halde damga resmi mevcut olan hisse senedatı ve tahvilât üzerinden ahz olunacaktır. Damga resmine tabi bir şirketin resmi mezbura tabi olmıyan bir şirket ile birleşmesiyle sermayesi tezayüt eylediği takdirde dahî damga resmi sermayeye zammolunan kısım için tediye edilecektir.

Madde 25 — Yirmi bir ve yirmi ikinci maddelerde beyan olunan hisse senedatı ve tahvilât damga resmi tediye edilmeksizin mevkîi tedavüle vaz'edilemez. Usulen damgalanmış muvakkat hisse senedatı ve tahvilât ibraz olunduğu veyahut damga resmi başka suretle ifa edildiği

halde bunların senedat ve tahvilâtı *katiyesi yeni bir resim tediye edilme*ksizin damgalanır. Tebdilen hisse senedatı ve tahvilât ihraç edilip de senedat ve tahvilâtı iptidaiyenin faizine veya tekasitine dair tadilât icra kılınmadığı halde credit hisse senedatı ve tahvilâtı atıklarının ibrazında meccanen damgalanır.

Madde 26 — Memaliki Şahanede alınıp satılan ecnebi istikrazat *eshamı* ve tahvilât ve hisse senedatı kıymeti itibariyeleri üzerinden bir defa olmak üzere yüz kuruşta on para nispetinde damga resmine tabi olacak ve kûsurat yüz kuruş itibar edilecektir. Kıymeti itibariyeleri muayyen olmadığı surette damga resmi kıymeti hakikiyeleri yani piyasa kıymeti üzerinden alınır.

Resmî mezbur bâyi ile müşteri tarafından münâsafaten tediye kılınır.

FASLI SALİS

Muafiyat

Madde 27 — Âtide tadat olunan evrak, senedat ve ilânat damga resminden muafıdır :

- 1 - Devairi resmîye beynindeki muamelâtı havi her nevi evrakı resmîye.
- 2 - Devairi resmîyece akdolunacak istikraz mukavelenameleri.
- 3 - Mevkii tedavüle çıkarılacak Hükümeti Seniye müstakrazatı tahvilâtına tâlip olanlar tarafından talebi havi ita edilecek varakalar (bülten dö süskripsion).
- 4 - Efrada ait muamelâta müteferri olarak devairi resmîyece görülecek lüzum üzerine malûmatı kaydiye ve kalemiyeye dair yazılacak detkenarlar ve evrak veya çıkarılacak suret ve hulâsalar.
- 5 - Memaliki ecnebiyede veyahut Memaliki Şahanenin işbu Kanun ahkâmı cari olmıyan mahallerinde tanzim ve doğrudan doğruya devairi resmîye nam ve hesabına keşide edilen poliçeler ve sair evrak ve senedatı ticariye.
- 6 - Ziraat Bankasından ikraz edilen mebalîğ*e* mahsus senedatta muharrer vekâlet ve kefalet ve rehin şerhleriyle mebalîği mezkûre tahvilâtı için ita kılınan makbuzlar.

7 - Emniyet Sandığının efrada verdiği veya muamelâtı dahiliyesine dair tanzim eylediği evrak.

8 - Kabahat ve cünha ve cinayet umuruna mütaallik bilcümle muamelâtı natik evrakın nüshai asliyesiyle kanunen tebliği lâzımgelen suretleri ve resmi maktu tarifesinin 57 ve 58 inci numaralarında gösterilen evraktan maada devairi resmiyeden celbi mutazammın olarak irsal edilen varakalar.

9 - Damga Kanununa muhalif muamelâta mütaallik olan ve yedinci fasılda muharrer bulunan müzekkere ve ilâmlar ile altıncı ve yedinci fasıllarda gösterilen zabıtname ve musaddak suretler.

10 - Demiryollar Nizamatı Zabıtasına mugayir ahvale ve demiryollar üzerinde vukubulan kazalara dair evrak.

11 - Kuzat ve mahakim tarafından tanzim ve irsal olunan mestureler ile bunların cevapnameleri.

12 - Köylü haneleri inşasına mütaallik mazbata ve plânlar.

13 - İntihap ve tevcih mazbataları.

14 - Evvelce tanzim edilmiş olan mazbatayı tasdikan veya tefsiren tabakatı mecalisten veyahut mükerreren aynı heyetten yazılacak mazbatalar.

15 - Kura ve mahallât eimme ve muhtaraniyle papas ve hahamlarının devairi resmiyeye vazifeten ihbarına mecbur oldukları vukuata dair olan ilmühaberleri.

16 - Cevamii şerife ve bilûmum müessesatı hayriye ve mezhebiyenin menafiine mütaallik olan ilmühaber ve şahadetname ve tasdikname ve beyannameler ve ihbar varakaları.

17 - Bir vilâyet dahilinde geçtügüzar için eimme ve muhtaran ve sair memurin tarafından ita olunan ilmühaberler.

18 - Talebei ulûmun medrese nişin olduklarına ve mürur tezkerelerinin meccanen itasına dair verilen şahadetnameler ile talebei ulûm icazetnameleri.

19 - Mektep küşadı ruhsatnameleriyle mekâtibi iptidaiye ve darüluallimin iptidaiye şahadetname ve ehliyetnameleri.

20 - Mekâtip ve müessesatı hayriye ve mezhebiye menfaatine verilen tiyatro ve konser ve balo ruhsatnameleri.

21 - Yüz kuruşa kadar maaşat ve vezaif ahabının berhayat olduklarına ve ahvali hâzıralarına dair verilen ilmühaberlerle sair şahadetname ve tasdikname ve beyannameler.

22 - Muhtacine verilecek her nevi ilmühaberler ve şahadetname ve tasdikname ve beyannameler ile kezalik muhtacın hakkında bilûmum devairi resmiyeye tanzim edilen ilâm ve hüccet ve mazbata ve karar-nameler.

23 - Muhtacini zürraa tevzi olunan hububata mütaallik makbuz senetleriyle kefaletnameler.

24 - Her nevi tekâlif ve sair bilcümle varidata ve menafii umumiyeye mütaallik olarak devairi resmiyeden efrada tebliğ olunan ihbarnamelerle Posta ve Telgraf İdarelerince alâkadarana gönderilen her nevi ihbarnameler.

25 - Varidat ve menafii Devlete mütaallik efrat tarafından devairi resmiyeye ita ve irsal olunan ihbarnameler.

26 - İhbar eyledikleri maddeden dolayı vâkı olacak masarifin teyidi taahhüt olunduğuna dair muhbirler tarafından verilecek senetler.

27 - İmza ve mühürler hakkında şahadet ve tasdiki havi şerhler.

28 - Müzayedat ve münakasatı resmiyeye dahil olacakların takdir ve tasdiki servetlerini havi evrak.

29 - Harir tohumlarının kuluçkaya vaz'ı için verilen ruhsatnameler.

30 - Hüsnuhal mazbata ve şahadetnameleri.

31 - Memaliki Şahane tahaffuzhanelerinden çıkan yolculara memurini sıhhiye tarafından ita olunacak ilmühaberler ile hayvan ve mevaddı hayvaniyeye ve gümrüklerce muayenei sıhhiyeye tabi olan eşyaya dair memurini mahsusası tarafından tanzim olunacak varakalar ve raporlar.

32 - Telkihi cederiye ve hukuku umumiyeden dolayı tetkikatı feniyeye dair verilen rapor ve şahadetnameler ve bilcümle etubba reçeteleri.

33 - Hancı ve otelciler tarafından zabrtaya verilen ihbarnameler.

34 - Kıyemi emlakın ve bedeli icarın ve vergilerin takdir ve tadili hakkında alâkadarın tarafından müracaat vukubulmaksızın devairi resmiyeye görülecek lüzum üzerine tanzim olunacak rapor ve mazbatalar.

35 - Küfelânın itibarı malisini mübeyyin şahadetnameler ile resmen icra edilecek muamelei tasdikıye ve küfelânın derecei servetinin yoklamasına mahsus evrak.

36 - Emvali Eytam İdaresince eytama verilen faiz kuponları ile mahakimi şer'iyeden ita kılınan idane hüocetlerinde muharrer kefaletler.

37 - Emvali eytam sandıklarından verilen nafakalara ait makbuzlar.

38 - Muhacirlerin müddeti muafiyeti nizamiyeleri içinde memleketlerindeki emvali gayrimenkuleleri hakkında tanzim ettirecekleri ve-kâletnameler.

39 - Tekâüt sandıklarınca tanzim olunup mütekaidine ve eytam ve eramile ita olunan evrak.

40 - Bilûmum mütekaidin ve mazulin ve eytam ve eramile tekaüt ve mazuliyet sandıklarından maaş tahsisine dair olup kararı katıyî havi olmıyan mazbatalar ile beş yüz kuruş veya ondan dun maaş tahsisi kararı katısını mutazammın olan mazbatalar.

41 - Hakkı tekaüde malik olmıyan muhtacini memurinin veya bunlardan vefat edenler ailelerinin terfih ve ikdarına dair olan mazbatalar.

42 - Başçavuşa kadar asakiri Şahaneden silâh altında bulunan ve asker olup da henüz silâh altına alınmıyan ve terhis ve istübdal edilen ve mezun bulunanların hususâtı askeriyeleri ve maaşları hakkında gerek kendi taraflarından verilen gerek devairi resmıyece tanzim edilen ve onlardan vefat edenlerin eytam ve eramili maaşlarına dair kezalik tanzim ve ita olunan bilcümle evrak ile silâh altında buldukları esnada vefat edenlerin vârislerinin sıfatı verasetlerini musaddık veraset hüccetleri ve gönüllü olarak silki askeriye dâhil olmak istiyenler tarafından ita edilecek arzuhaller ile işbu arzuhaller üzerine icrası lâzım-gelen muamelâta mütaallik evrak.

43 - Başçavuşa kadar asakiri Şahaneden silâh altında bulunanların mesalihi zatiyelerine dair verecekleri arzuhaller.

44 - Başçavuşa kadar efradı asakiri Şahaneye ita olunan ilmühaber ve şahadetname ve tasdikname ve beyannameler.

45 - Seferde bulunan asakiri Şahane tarafından veya onlar için tevdi olunan mebalîge mukabil postanelerce verilen makbuzlar.

46 - Devairi Hükümeti Seniye ile Bankı Osmani beynindeki muamelâti sarrafiyeye dair olan veya mezkûr Bankaca Hükümeti Seniye hesabına tanzim edilen her nevi evrak ve ilânât ile Bankın hisse senedatı ve banknotları.

47 - Memaliki Şahane Duhanları Müsterekülmenfaa Reji İdaresi Şartnamesinin beşinci maddesinde gösterilen evrak.

48 - Şark Demiryolları Şirketi Şartnamesinin yirmi yedinci maddesinde muharrer evrak.

49 - Ba fermanı âli damğa resminden muaf tutulmuş olan hisse senedatı ve tahvilât.

50 - Düveli ecnebiye sefaret ve konsoloshaneleriyle diğer devairi resmîyenin mühür veya imzasını havi olan takrir ve ilmühaber ve ilânları ve sair evrakı resmîyesi.

51 - Efrat tarafından düveli ecnebiye sefaret ve konsoloshanelerinde akıt ve teati veya mezkûr sefaret ve konsoloshanelerce kabul olunan ve fakat Devairi Hükümeti Seniyyeye ibraz edilmeyen evrak.

52 - Aslı kırk kuruş veya ondan dün meblâğ için ita kılınan her nevi makbuz ve ibra senetleri ve yolcu ve yolculara mahsus eşya biletleri ve hesap pusulaları ve faturalar.

(Sigortalara mütaallik maddeler ile yetmiş dördüncü maddede beyan olunan makbuzlar bu muafiyete dâhil değildir.)

53 - Beş kuruş veya ondan dün ücret istifasını müstelzim olan nakliyata dair her nevi evrak ve senedat.

54 - Devairi resmîyece naklettirilecek askiri Şahane ve talebei ulûm ve eşhası saire ile nukut ve eşyanın nakliye ücreti için kumpanya ve acenteler tarafından verilecek makbuzlar.

55 - Furuht veya kabul veyahut bedeli tahsil edilecek evrak ve senedatı ticariyenin tesellümünü mübeyyin her ne şekilde olursa olsun verilen makbuzlar.

56 - Posta havalenameleri (mandapostlar) ve bunlara mütaallik makbuzlar.

57 - Posta idarelerinin defterleri üzerinde mürselünileyhim tarafından yazılan makbuzlar.

58 - Memaliki ecnebiyeye irsal olunan taahhütlü mekâtip ve eşya için postanelerden verilen makbuzlar.

59 - Devairi resmiyeye depozito edilen nukut ve esham ve eşyanın ret ve iadesinde ita olunan makbuz ve ibra senetleri.

60 - İcra daireleri tarafından mahkûmunbihin ahiz ve tahsiline dair verilecek makbuzlar ve hesap pusulaları.

61 - Sanayi mektepleri talebesi cüzdanlariyle ücretlerinin tesviyesine mukabil verilen makbuzlar.

62 - Muhtacine ve mekâtime ve müessesatı mezhebiyeye ve hayriyeye ita olunan ianat ve hademei Evkaf tayinatı makbuzlariyle muamele kaydiyelerine mütaallik cüzdanlar.

63 - Otuz altıncı maddede muharrer beyannameler.

64 - Efradın menafiine mütaallik olmıyan devairi resmiye ilânatı.

65 - Sigorta şirketleri tarafından sigorta edilen mahaller üzerine isimlerini veya markalarını havi olarak vaz'olunan levhalar ve vapur kumpanyaları tarafından vapurların vakti hareketlerini ve uğrıyacıkları iskelelerin esamisini havi olarak kâğıt ve mukavvanın gayri mevad üzerine bittertip vapurlara ve iskele mevkilerine talik edilen levhalar.

66 - Tâbi ve nâşirler tarafından neşredilen cep takvimleri ve seyahalara mahsus rehnumalar ve hiç bir ilânı havi olmıyan duvar takvimleri ve müessesatı hayriye ve talimiye tarafından neşredilen ilânat ve yalnız isim ve sanat ve mahalli ikameti mübeyyin kartlar.

67 - Risale ve kitapların kaplarında sahibi telifin âsarını veyahut matbaacının mevcut kitaplarını gösteren cetvel ve satılık her nevi eşyanın üzerlerine veya kutu ve şişe ve paket gibi zarflarına vaz'edilen ve yapıştırılan adres ve ilân ve tarifnameler ve eşyayı mezkûreye sarılan her nevi ilân varakaları.

68 - Zayiata ve umuru hayriyeye mütaallik olarak gazetelerle neşrolunan ilânat.

69 - Lokanta ve otellerin mekûlât ve meşrubat listeleri.

70 - Meccanen verilen tezakiri Osmaniye.

71 - Devairi resmiyeden tediyesi lâzımgelen mebaliğ için verilen suret ve sergiler ve senedatı mahsusa.

72 - 13 cemaziyülevvel 1304 tarihinden mukaddem tanzim olunan tercümei hal varakalariyle merbutatı.

73 - Mezuniyet istidalarına ve istifanamelere ve memurinin icrayı tekaütleri ve vefat eden memurin ailelerinin maaş tahsisı hakkında ve-recekleri arzuhallere merbut evrak.

74 - Bir liman veya gümrük kordonu dahilinde aktarma veya bir gümrükten diğer gümrüğe veya bir iskeleden diğer iskeleye veya se-faine nakil ve tahmil veya sefainden ihraç olunacak veyahut gümrük idaresi bulunmayan mevakiden mevrit gümrük idarelerine irsal kılınacak eşya için hukuk ve muamelâtı rüsumiyeyi teminen memurini aidesi tarafından verilecek varakalar.

75 - Türkçeden başka bir lisan ile tanzim ve devairi resmîyeye tak-dim olunan evrakın üzerinde muharrer olan veya merbut bulunan ter-cümeleri.

76 - Ağnam ve hayvanatı ehliye tadat ve yoklama ve ifraz tezke-releri.

77 - Köy bekçilerine verilen bekçilik tezkereleri.

78 - Defin ve ona mütaallik masarife dair evrak.

79 - Evrak ve senedatı ticariye veya mütedavile ve resmi maktu tarifesinin otuz sekizinci ve otuz dokuzuncu numaralarında mezkûr ev-rak ve senedat üzerine tahrir olunan ciro ve kabul ve avalî ve kabzı mutazammın şerhler.

80 - Hesabı cari defterlerine yazılan kayıtlar.

81 - Şirketler tarafından inikatı umumileri münasebetiyle neşredi-len lâyiha ve bilânçolar.

82 - Gazeteler ve ulûm ve edebiyat ve sanayiden bâhis risaleler.

83 - Bin kuruşa kadar meblâğı havi olan vasiyetnameler.

84 - Depozito edilen hisse senedatının ve tahvilâtın kuponlarına dair olan bordrolar.

85 - Devairi resmîyenin kumpanya ve acentelere gönderecekleri ordinolar ile kumpanya ve acentelerin muamelâtı dahiliyeleri için tan-zim edecekleri her nevi ordinolar.

86 - Devairi resmîyenin sual ve istizahı üzerine efrat tarafından yazılacak cevaplar.

87 - Sigorta ücreti beş kuruş veya ondan dün olan nakliyat sigor-taları.

88 - Tiyatro ve konser ve balo biletlerinin kıymeti yirmi kuruştan aşağı olanlarıyla mekâtip ve müessesatı hayriye ve mezhebiye menfaatine ait bulunanları.

FASLI RÂBİ

Rüsumun sureti tediyesi

KISMI EVVEL

Resmi damga pulları

Madde 28 — Tabii oldukları damga resminin suveri saire ile ifasına işbu kanunda mesağ gösterilenlerden maada her nevi evrak ve senedat ve ilânatin ifayı resmi için nümuneleri merbut resmi damga pulları istimal olunur. Damga resminin miktarına muadil olmak üzere iktiza eden neviden mütaaddit pul ilsakı caizdir.

Resmi maktua tabii olanların damga resmi resmi maktu pullarının ve resmi nispiye tabii olanların damga resmi resmi nispi pullarının ilsakiyle tediyeye olunur.

Madde 29 — Pullar evrak ve senedatın hini tanziminde ilsak edilecek ve işbu kanuna merbut nümuneler vechile tarih ve mühür ile veyahut tarih ve imza ile iptal olunacaktır. Tarih ve mührün veya tarih ve imzanın birer kısmı evrak ve senedatın ve diğer kısımları pulların üzerine vaz'edilecektir.

Evrak ve senedata müteaddit pul ilsak olunursa pullar yekdiğlerinden ayrı olarak yapıştırılacak ve fakat beher iki pul bir tarih ve bir mühür veyahut bir tarih ve bir imza ile iptal olunabilecektir.

Şirketler ve banka ve ticarethanelerce tanzim edilecek evrak ve senedat üzerine ilsakı lâzımgelen pullar bunlarda müstamel tarihli imza damgalariyle iptal edilebilir. İmza damgası yalnız ismi muhtevi ise pul üzerine ayrıca tarih dahi vaz'olunur.

Madde 30 — Memaliki ecnebiyeden veyahut Memaliki Şahanenin işbu kanun ahkâmı cari olmıyan mahallerinden gelen evrak ve senedata ilsakı lâzımgelen pullar altıncı ve on ikinci maddeler mucibince damga resmini ifaya mecbur olanlar tarafından yirmi dokuzuncu maddede ahkâmına tevfiakan vaz ve iptal edilecektir.

KISMI SANİ

Fevkalâde damga

Madde 31 — Âtîde tadat olunan evrak ve senedat ve ilânatın damga resmi pul yerine fevkalâde damga vaz'ı suretiyle dahi ifa olunabilir.

- 1 - Makbuz ve ibra senetleri.
- 2 - Çekler ve hini ibrazında tediyesi meşrut olan poliçeler.
- 3 - Borsa ve tüccar bordroları.
- 4 - Faturalar.
- 5 - Hesap pusulaları ve hesabı cari varaka ve cüzdanları.
- 6 - Depozito ilmühaberleri ve sandık bonoları.
- 7 - Her nevi nakliyata dair olan evrak.
- 8 - Balo ve konser ve tiyatro biletleri.
- 9 - Resmi Maktu Tarifesinin kırk dokuzuncu numarasında muharrer sigorta avönanları.
- 10 - Her nevi ilân varakaları.
- 11 - Resmi Maktu Tarifesinin otuz dördüncü numarasında muharrer defatir.
- 12 - Bin kuruştan yukarı damga resmine tabi evrak ve senedat.

Madde 32 — Fevkalâde damga 2, 5, 10 ve 20 paralık için kırmızı ve yirmi paralıktan yukarısı için mavi renkte olacaktır.

Fevkalâde damga vaz'olunacak evrakın resmi peşin olarak istîfa ve yüzde beşi tenzil edilir.

Fevkalâde damga vaz'ı için vukubulacak istida Düyunu Umumiye Varıdatı (Muhassasa İdarei Merkeziyesi tarafından meccanen verilen bordrolara tahrir ve Resmi Maktu Tarifesinin yüz yedinci numarası veçhile pul ilsak edilerek idareye ita kılınır.

Madde 33 — Sigorta şirketleri tarafından yirminci maddede muharrer şerait dairesinde ifa olunacak damga resminin tediyesi sigorta mukavelenamelerine ve evrakı mümasileye (Şirket tarafından damga resmi tesviye olunmuştur) ibaresini havi Düyunu Umumiye İdarei Merkeziyesince boyalı ve mahsus bir damga ile işaret edilir.

Yirmi bir ve yirmi ikinci maddelerde muharrer olan hisse senedatı ile tahvilât gerek Memaliki Şahanede gerek memaliki ecnebiyede ihraç

edilmiş bulunsun bunların tabi olduğu damga resmi pul ilsak edilmiyerek Düyunu Umumiye İdarei Merkeziyesince makbuz itası veya fevkalâde damga vaz'ı suretiyle istîfa olunur.

Resmi mezbur makbuz itası suretiyle istîfa edildiği takdirde keyfiyeti istîfa Dersaadet'te neşrolunan gazetelerle İdarei mezkûre tarafından ilân edilecektir.

Yirmi altıncı madde mucibince alınması lâzımgelen damga resmi fevkalâde damga vaz'ı suretiyle dahi istîfa edilebilir.

KISMI SALIS

İlânata mahsus ahkâm

Madde 34 — Resmi seneviye tabi olmıyan ilânlar ya resmi damga pulunu havi olur veyahut Düyunu Umumiye Varidatı Muhassasa İdarei Merkeziyesi tarafından damgalanır. Pul ilsak edilecek olursa pul-lar yirmi dokuzuncu madde mucibince vaz'olunarak ya maddei mezkûre ahkâmına tevfikân veyahut metni ilânın pul üzerine tab'ı suretiyle iptal edilir.

Madde 35 — Resmi seneviye tabi tutulan ilânnameler mevakkii umumiyeye tahrir ve talik ve ilsak suretiyle veya suveri saire ile teşhir edilmezden evvel bunları teşhir ettirenler Düyunu Umumiye İdaresine müracatla resmi muayyeni ifa edeceklerdir.

Senei maliyenin inkızasından sonra mahallerinde ipka edilen ilânnameleri teşhir ettirenler resmi damgayı senei âtiyei maliye iptidasında tekrar tediyeye mecburdurlar. Sene küsuratı tam bir sene addolunur. Ve resmi mezbur yalnız makbuz itası suretiyle istîfa kılınır. Damga resmi tediyeye edilmiş olan mezkûr ilânnamelerin bir mahalden diğer mahalle nakli müceddeden resim istifasını icabetmeyip ancak bunları teşhir ettirenler olbapta Düyunu Umumiye İdaresine itayı malûmat eyliyeceklerdir. Malûmat vermedikleri takdirde yeniden ifayı resme mecbur olacaklardır.

Madde 36 — Resmi seneviye tabi olan ilânnameleri teşhir ettirenler tarafından resmin ifasından evvel Düyunu Umumiye İdaresine nüshateyn olarak tanzim olunmuş bir beyanname ita edilecek ve işbu beyanname evvelâ ilânname münderecatı ve şekli ve mesahasının kaç metre veya desimetre murabbaından ibaret olduğu sanjiyen nüshalarının adedi salisen ilânı teşhir ettirenin isim ve şöhet ve sanatı ile mahalli

ikameti râbian ilânmatenin vaz ve teşhir edilecek mevakii gösterilecektir. İşbu nüshalardan biri İdarede hıfzolunup diğeri üzerine tediyesi İktiza eden resmin miktari tahrir olunarak vize edildikten sonra ilânı teşhir ettirene iade olunacaktır.

((Muafiyatın 63 üncü numarasına müracaat)

Madde 37 — Tabii ve nâşirler gazete ve her nevi resaili mevkute ve gayri mevkuteye dercedecekleri ilânların neşrettirenler tarafından pulu İlsak ve iptal olunmuş nüshai asliyesini ahiz ve bir sene nezdinde hıfzetmiye mecburdur. İlanatı mükerrere için müddeti mezkûrenin mebdai son ilân tarihinden itibar olunur.

FASLI HÂMİS

Ahkâmı cezaiye ve cezayı nakdinin ciheti aidiyeti

Madde 38 — Gerek memurin gerek efrat tarafından tanzim kılınıp damga resmi işbu kanun ahkâmına tevfikân ifa edilmemiş olan evrak ve senedat ve ilânat için damga resminden maada âtide tâyin edilen dercat üzere cezayı nakdî alınır.

Resmi maktua tabii olan evrak ve senedat ve ilânattan:

	Kuruş
İki paraya kadar olan resim için	75
İki paradan yukarı beş paraya kadar resim için	100
Beş paradan yukarı on paraya kadar resim için	150
On paradan yukarı yirmi paraya kadar resim için	250
Yirmi paradan yukarı bir kuruşa kadar resim için	300
Bir kuruştan yukarı iki kuruşa kadar resim için	400
İki kuruştan yukarı beş kuruşa kadar resim için	500
Beş kuruştan yukarı on kuruşa kadar resim için	600
On kuruştan yukarı yirmi beş kuruşa kadar resim için	700
Yirmi beş kuruştan yukarı elli kuruşa kadar resim için	800
Elli kuruştan yukarı yüz kuruşa kadar resim için	900
Yüz kuruştan yukarı resim için	1000

Resmi nispiye tabi olan evrak ve senedattan havi oldukları meblâğın beher yüz kuruşu için beş kuruş alınacak ve küsurat yüz kuruş itibar olunacaktır.

Resmi maktua tabi olan evrak ve senedat ve ilânatın damga resmi noksan olarak ifa edildiği takdirde resim itmam olunmakla beraber cezayı nakdî yalnız noksan için istifa olunur.

Resmi nispiye tabi olup noksan pullu bulunan evrak ve senedatın cezayı nakdîsi bunların natık olduğu meblâğın on birinci maddede tâyin edilen derecata tevfikân resmi ifa edilmemiş olan kısmı üzerinden hesap ve istifa olunur. Ancak resmin itmamında evrak ve senedatı mezkûreye mevzu pulların mecmuu muteber addedilir.

Resmi Maktua Tarifesinin yirmi iki ve altmış dördüncü numaralarında resmi nispiye tabiiyeti gösterilen evrakın cezayı nakdîsi hususunda resmi maktua tabi olanlara mütaallik ahkâm tatbik olunur.

Sigortalar hakkındaki ahkâma muhalif harekâttan dolayı sigortalının tabi olduğu damga resminin elli misli cezayı nakdî alınır. Ve pul noksan olduğu halde noksan ikmal ettirilmekle beraber cezayı nakdî yalnız noksan üzerinden istifa kılınır.

Evrak ve senedat ve ilânatın tabi bulunduğu damga resmi ifa kılınmış olup da pullar tarifâtı kanuniyeye tevfikân vaz ve iptal olunmamış ise bunlardan damga resmi tekrar istifa olunmayıp yalnız işbu maddede muayyen cezayı nakdî alınır.

Madde 39 — Evrak ve senedat ve ilânat üzerine kemmiyeti nizamiyeye ve tarifi kanuniyeye muvafık surette pul vaz ve iptal edilmiş olmakla beraber nev'i mahsusundan yapışturulmamış ise zikrolunan evrak ve senedat ve ilânatın hâmile ilsakı lâzımgelen pul kıymetinin üçrüne muadil olmak ve fakat on paradan dün olmamak üzere nev'i mahsusundan pul vaz ve iptal edecektir. Hâmil tediyâtı vâkıasından dolayı damga resmiyle kanunen mükellef olana hakkı müracaatı haizdir.

Madde 40 — Evrak ve senedatın damga resminden dolayı ahzi lâzımgelen cezayı nakdî işbu kanunun mevaddı mahsusasında tasrih edilenlerden maada ahvalde münzilerinden alınır.

Cezayı nakdiden mesul olanlar taaddüt eylediği surette hisseleri için yekdiğerine hakkı müracaatları olmak üzere cezayı nakdî damga resmiyle beraber kefaleti müteselsile kaidesine tevfikân mesul olanlardan istifa olunur.

Madde 41 — Memaliki Şahanede tanzim olunan evrak ve senedatı ticariye veya mütedavilenin damga resmi hususunda işbu kanun ahkâmına riayet edilmemiş olmasından dolayı alınması lâzımgelen cezayı nakdî damga resmiyle beraber mûmziden veya mûmziye hakkı müracaatları olmak üzere kefaleti müteselsile kaidesine tevfikân hâminden ve cirantalardan ve kabul edenden istifa olunur,

Memaliki ecnebiyede veyahut Memaliki Şahanenin işbu kanun hükmü cari olmıyan mahallerinde tanzim olunup kanunu mezkûrun hükmü cari olan mahallerine ithal edilen evrak ve senedatı ticariye veya mütedavilenin damga resminden dolayı alınması lâzımgelen cezayı nakdî damga resmiyle beraber bunları badelithal en evvel fûruht veya kabul veya tediye veyahut sair suretle istimal eden şahıstan veya şahsı mezkûra hakkı müracaatları bulunmak üzere kefaleti müteselsile kaidesine tevfikân hâminden ve evrak ve senedatı mezkûrenin kezalik ithalinden sonra kabul ve ciro ve tediye edenlerden istihsal olunur.

Memaliki Şahanede tanzim edilip pulsuz veya pulu noksan olan veyahut pulu kanuna muvafık surette vaz ve iptal edilmemiş bulunan poliçeler kabul veya ciro veyahut tediye olunmazdan evvel Düyunu Umumiye İdaresine mûmzisi veya hâмили tarafından ibraz edildiği halde ahkâmı kanuniye mucibince evrakı mezbure için lâzımgelen pullar bedelinin üç misli İdareci mezkûrece mûmziden veya mûmziye hakkı müracaatı olmak üzere hâminden istifa olunarak resmi damga muamelesi ikmal olunur. Ve bu poliçeler kefaleti müteselsile imtiyazından sâkit olmaz.

Madde 42 — Tarihi teşekküllerinden veya temdit müddetlerinin takarrür eylediği günden itibaren üç ay zarfında hisse senedatına ait damga resmini ifa etmemiş olan şirketler resmi mezkûru ifa eyledikten başka senedatı mezburenin kıymeti itibariyelerinin yüzde üçüne müsavî cezayı nakdî tediyesine mecburdur. Hükmü mezkûr tarihi ihdaslarında veya yirmi üçüncü maddenin fukrai ahiresinde gösterilen inkızaı müddet tarihinden itibaren üç mah zarfında tabi oldukları damga resmi ifa edilmemiş olan tahvilâta dahi tatbik olunacaktır.

Madde 43 — Yirmi altıncı madde ahkâmına tevfikân damga resmi ifa kılınmamış olan ecnebi eshamı ve tahvilât ve hisse senedatı fûruht olunduğu takdirde bunların kıymeti itibariyeleri ve malûm olmadığı surette piyasa kıymeti üzerinden yüzde beş nispetinde cezayı nakdî istifa olunur. İşbu cezayı nakdînin miktarı beher fûruht muamelesi için iki

yüz kuruştan dun olmayacak ve nisfı için yekdiğerine hakkı müracaatı olmak üzere tamamı bâyi veya müşteriden alınabilecektir.

Madde 44 — Resmi damga muamelesi dördüncü faslın üçüncü kısmı ahkâmına muhalif olan ilânlardan ahzi lâzımgelen cezayı nakdî damga resmiyle beraber her kîmin nam ve hesabına olursa olsun onları tevzi veya vaz ve teşhir ettirenlerden alınır.

Damga resmi muamelesi ahkâmı kanuniyeye muhalif olmasından dolayı memurini aidesi tarafından zaptedilen ilân nüshalarının adedi her ne miktar olursa olsun cezayı nakdî beher zabıt muamelesi için yalnız on nüsha üzerinden alınıp diğerkleri damga resminin istifasiyle iade edilir.

Gazeteler ile resaili mevkuze ve gayri mevkuze dercedilecek ilânattan damga resminden dolayı alınması lâzımgelen cezayı nakdî damga resmiyle beraber yalnız mezkûr ilânların pulu havi nüshasını otuz yedinci madde mucibince ahiz ve hıfzetmiyen veyahut işbu nüshayı noksan pullu veya pulları tarifâtı kanuniye dairesinde vaz ve iptal edilmiş olduğu halde kabul eden gazete müdürleriyle resaili mezkûre tâbi ve nâşirlerinden istifa olunup ancak bunlar yalnız damga resmi için ilân sahiplerine müracaat hakkını haiz olacaklardır.

Madde 45 — Cezayı nakdî ahzi lâzımgelen evrak ve senedat ve ilânatın hâmilleri tarafından terkedilmesi cezayı nakdinin istifasına mâni olamaz.

Tahsil olunacak cezayı nakdinin miktarı istifayı resim için yapıştırılacak pulların üzerine işaret olunup mezkûr pullar cezayı nakdiyi tahsil eden daire veznesinin resmî mührü ve tarih ile iptal olunur.

Madde 46 — Biloümle mahakim ve mecalıs rüesa ve âzası ve sair memurini Devletten her kim olursa olsun işbu kanun hükmünce alınması lâzımgelen resim ve cezayı nakdiyi talebê mecburdur.

Cezayı nakdî tav'an ifa edildiği halde irat kaydolunmak üzere men-sup oldukları daire veznesine teslim edilir aksi halde yedinci fasıl mu-eibince muamele olunur.

Madde 47 — Maddei sabıkada muayyen vazifeyi ifa etmeksizin damga resmi muamelesi işbu kanun ahkâmına muvafık olmayın evrak ve senedat ve ilânat hakkında muamele icra eykiyen bilcümle memurinden mezkûr evrak ve senedat ve ilânattan dolayı kanunen alınması

lâzımgelen cezayı nakdinin bir misli kırkıncı maddenin fıkrası saniyesine tevfikân istifa olunacaktır.

Memurun tarafından tanzim edilip damga muamelesi işbu kanun hükmüne muhalif bulunan evrakın damga resmi mükellef olandan ve cezayı nakdisi evrakı tanzim eden memurdan istihsal edilir.

**Madde 48 — Devairi resmîyeye verilen ve Resmî Maktu Tarife-
sinin 53, 54 ve 55 numaralarında muharrer bulunan evrak pul-suz veya
pulu noksan olduğu veyahut yirmi dokuzuncu madde hükmüne gayri
muvafık surette vaz'edildiği halde kabul edilmeyecektir. Bu gibi evrakı
kabul veya bunlar hakkında muamele icra eyliyen memurinden yarım-
şar Osmanlı lirası cezayı nakdî alınır. Evrakı mezkûrenin mümzilerine
cezayı nakdî terettüp etmez.**

Zikrolunan evrakın tabi olduğu pul ılsak olup da tarifâtı ka-nuniye dairesinde iptal edilmemiş ise kabul eden memur tarafından resmî mühür ile muamele-i iptaliye icra ve ikmal edilecektir.

**Madde 49 — Mahakimde rüyet olunan daaviye ait olup damga mu-
amelesi muhalifi kanun olduğu mahakimce tebeyyün eden evrak ve se-
nedat ve ilânattan alınacak cezayı nakdî alelûsul irat kaydolunmak üzere
mahakime ve müzekkere üzerine devairi icraiyece veya itirazen ma-
hakim kararıyle istifa olunacak ve dördüncü ve beşinci maddeler mu-
cibince alınacak olan cezayı nakdiler kezalik irat kaydolunmak üzere
Düyunu Umumiye İdaresine aittir.**

**Madde 50 — Damga muamelesi muhalifi kanun olan evrak ve se-
nedat ve ilânatı hâmil olup bunların cezayı nakdisinden mesul olma-
yanlar mezkûr evrak ve senedat ve ilânatı Düyunu Umumiye İdaresine
teslim veya isal eyledikleri surette tahsil edilecek cezayı nakdinin nısfı
kendilerine ita kılınır.**

Zikrolunan evrak ve senedat ve ilânat sirkat ve cebir ve taarruz ve emniyeti suiistimal gibi kanunen memnu ahval sebebiyle elde edilmiş ise ihbariye ita kılınmaz.

**Madde 51 — Damga resminden dolayı terettüp eden cezayı nak-
diye itiraz edilmeksizin ve hüküm lâhik olmaksızın cezayı mezkûrun
tamamen veya kısmen affı medyun tarafından istida olduğu ve ce-
zayı nakdinin miktarı bin kuruşu tecavüz etmediği halde Düyunu Umu-
miye Varidatı Muhassasa İdarei (Merkeziyesince bu bapta bir karar
ita olunabilir.**

Miktarı mezkûr fevkındaki mebalîğ için Hazinesi Maliyece usulü dairesinde muamele edilir.

FASLI SÂDİS

Tetkikat ve takâyüdat

Madde 52 — Damga resminin ahkâmı kanuniye dairesinde temini istifası için Düyunu Umumiye Varidatı Muhassasa İdaresi tensibedeceği vakitte anonim şirketlerin ve hisse senedatiyle müteşekkil sair bîcümle şirketlerin idarehanelerinde ve şubelerinde icrayı tetkikata salâhiyet-tardır. Tetkikat için istihdam olunacak memurlar İdarece evsafı lâzimeyi haiz olanlardan intihap edilecektir.

Damga varidatının temini istifasından ibaret bulunan vazifei memuriyetlerini esnayı tetkikatta tecavüz ve suiistimal eden memurlar idareten tedip olunmakla beraber Ceza Kanunnamei Hümayununun yüz altıncı maddesi hükmüne tevfikan mücazat olunur.

Madde 53 — Damga resminden dolayı devairi resmide lâzım-gelen tetkikat Maliye Nezaretince bir müfettiş marifetiyle icra ettirilecektir.

Madde 54 — Elli ikinci ve elli üçüncü maddelerde muharrer tetkikat eyyamı resmiye ve tatiliyede ve devairi resmiye ve idarehanelerin bermûtat açık olmadığı saatlerde icra edilemez. Tetkikat sureti mümküni seriada ifa edilecek ve muamelâtı ihlâl etmemek için evrak ve senedat ve ilânat bulunduğu mahalden diğer mahalle nakledilmeyecektir.

Elli ikinci maddede muharrer şirketlerin ve şubelerinin idarehanelerinde damga muamelesi ahkâmı kanuniyeye muhalif evrak ve senedat ve ilânat bulunduğu halde cins ve nev'ini ve kanuna sureti muhalefetini mübeyyin memur tarafından bir zabıtname tanzim edilecek ve bunların idarehanede mevcudiyetini tasdikan zabıtname zini mezkûr idarehane müdürüne imza ettirilecektir.

Zabıtnamesini tasdik ve imzadan müdürün imtina edeceği evrak ve senedat ve ilânat zabıt ve zabıtnameye rabıt kılınacaktır.

Elli üçüncü madde mucibince Maliye Nezareti tarafından icra ettirilecek tetkikat neticesinde damga resmi muamelesi ahkâmı kanuniyeye muhalif evrak ve senedat ve ilânat bulunduğu halde yedinci fasılda muharrer ahkâma tevfikan muamele edilecektir.

Madde 55 — Elli ikinci maddede beyan olunan tetkikatın icrasına muhalefet edildiği surette keyfiyet memur tarafından mahallinde tanzim olunacak bir zabıtname ile tahakkuk ettirilecektir. Muhalefeti vâkıanın kanunen şayanı kabul olmadığı mahkemei aidesince tebeyyün eylediği halde Düyunu Umumiye İdaresine ait olmak üzere dört Osmanlı altınından kırk Osmanlı altınına kadar cezayı nakdî hükmolunacak ve işbu cezayı nakdî evrak ve senedat ve ilânatın tabî olduğu resim ve cezayı nakdiden başka olarak istifa kılınacaktır.

Madde 56 — Damga muamelesi hükmü kanuna muhalif evrak ve senedat ve ilânat aramak için büyütl ve mesakini hususiyeye duhul ve kimsenin üzeri taharrî edilemez ve mütecasirleri Ceza Kanunnamei Hümayunu ahkâmına tevfikân mücazat olunur. İşbu madde hükmüne muhalif hareket neticesinde ele geçecek evrak ve senedat ve ilânat hakkında takibatı kanuniye icra olunmaz.

FASLI SÂBİ

Takibat

Madde 57 — Kırk altıncı maddede muharrer olan memurince damga resmine tabî evrak ve senedat ve ilânatın damga resmi işbu kanun ahkâmına tevfikân ifa edilmediği veya pulların ilsak ve iptali kanuna muvafık olmadığı meşhut olur ve resim ile cezayı nakdinin tediyesi zımında vâkı olan talep tarihinden itibaren nihayet sekiz gün zarfında resim ve cezayı nakdiden mesul olan kimse bunları tediyyeden imtina etmiş bulunursa memurini mezkûre o mäkule evrak ve senedat ve ilânatı veyahut onlar yerine kaim olan zabıtnameyi elli dokuzuncu madde ahkâmı mahfuz olmak üzere Düyunu Umumiye Osmaniyeye İdaresine tevdi edecek ve İdare dahi mahallî icra dairesine bu maddeye mütaallik ahkâmı kanuniyeden bâhis bir müzekkere irsal eyleyecektir.

Madde 58 — Damga resminden dolayı kendisinden cezayı nakdî talep olunan kimse icra dairesinden vukubulan tebligat tarihinden itibaren sekiz gün zarfında itiraz edebilir.

İtiraz istidası mahallî bidayet hukuk mahkemesine ita kılınıp bir sureti mahkeme tarafından üç gün zarfında Düyunu Umumiye İdaresine tebliğ olunacak ve İdare mezkûrece işbu tebliğ tarihinden itibaren sekiz gün zarfında cevabı ita edilecektir.

İtiraz istidası ve İdarenin cevabı ve cezayı nakdiye tabi tutulan evrak ve senedat ve ilânat veya bunların makamına kaim olacak zabıtname müteferriatiyle beraber mahkeme tarafından mezkûr cevabın vürudu tarihinden itibaren üç gün zarfında mahallî müddeiumumiliğine tevdi olunur ve sekiz gün zarfında İdareden cevap verilmemiş olsa da bu vechile muamele edilir.

Müddeiumumilikçe dahi sekiz gün zarfında lâzımgelen mütalâa-name ita ve üç gün zarfında da mahkemece müzakere odasında keyfiyetin tekkikına iptidar olunur.

Mahkemece lüzum görüldükte tarafeyn huzuru mahkemeye celbedilir.

Mahkemenin ilâmî cezayı nakdiyi müstelzim olan evrak ve senedat ve ilânatın veya olbapta tanzim edilmiş olan zabıtnamenin ve müteferriatının birer sureti musaddakasiyle beraber sekiz gün zarfında müddeiumumi marifetiyle gerek muteriza gerek Düyunu Umumiye İdaresine tebliğ olunacaktır. Müddeiumumi bulunmayan kazalarda işbu kanun hükmünce müddeiumumilere ait vazife vekili kanunileri tarafından ifa olunur.

Madde 59 — Mahakimi adliyece bir dâvanın esenayı rüyetinde damga muamelesi kanuna muhalif evrak ve senedat ve ilânat ibraz edildikte bunlar hakkında müddeumumi istima edilmeksizin hemen ayrıca bir hüküm ita olunmak iktiza eder ve bu hüküm asıl dâvanın rüyetini tehir etmez.

Madde 60 — 58 ve 59 uncu maddelerde beyan olunan hükümler tarihi tebliğlerinden itibaren otuz gün zarfında yalnız temyiz olunabilir.

Temyiz istidasında bulunacak kimse evveleminde itasına mahkûm olduğu meblâğı ya mahkeme veznesine veyahut Düyunu Umumiye İdaresi Sandığına tevdi mecburdur.

Ancak meblâğ mahkûmunbiñ bin kuruşu tecavüz eylediği halde Mahkemei Temyizce tahtı hükme alınacak meblâğı bilâ itiraz tesviye edeceğini mütahhüt ve senedi usırlen Mukavelât Muharrirliğinden musaddak kefil iraesı dahi caizdir.

Temyiz istidası evvelen esbabı mucibeyi saniyen fıkrâi sabıka mucibince mahkûmunbiñ olan meblâğın veya kefaleti lâzimenin ita kılınacağını muhtevî olmak ve salisen asıl ilâm veya sureti musaddakası 58 inci maddede muharrer evrakı müteferriatının sureti musaddakalarıyla beraber merbut bulunmak şartıyla mahkûmu aleyhin ikametgâhı mahkeme-

sine veya doğrudan doğruya Mahkemei Temyiz İstida Dairesine ita ve irsal olunur.

Temyiz istidasının harç nizamı badelistifa defteri mahsusuna kaydile bir sureti üç gün zarfında canibi riyasetten diğer tarafa tebliğ olunacak ve tarafı mezkûr dahi lâyihaı cevabiyesini sekiz gün zarfında mahkemeye ita edecektir.

Temyiz edilen hüküm elli dokuzuncu madde mucibince verilen hüküm nev'inden olduğu halde kezalik temyiz istidası sureti üç gün zarfında Düyunu Umumiye İdaresine tebliğ edilecek ve İdarei mezkûrece dahi yine sekiz gün zarfında cevap lâyihası verilecektir.

Madde 61 — İkametgâh mahkemesine verilen temyiz istidaları cevap lâyihasının kaydolunduğu tarihten itibaren beş gün zarfında elli sekizinci ve altmışıncı maddelerde gösterilen evrak ile beraber mahallî müddeiumumileri tarafından Mahkemei Temyiz Başmüddeiumumiliğine irsal olunur.

Doğrudan doğruya Mahkemei Temyize ita veya irsal olunacak istidalar kezalik beş gün zarfında Başmüddeiumumiliğe tevdi edilir.

Salifüzzikir cevap lâyihası altmışıncı maddenin fıkrâi ahiresinde gösterilen sekiz gün zarfında verilmezse evrakı mezkûre hitamı müddeti mütâakıp Başmüddeiumumiliğe gönderilir.

Madde 62 — Mahkemei Temyiz Başmüddeiumumiliğince altmışıncı maddede muharrer evrak ahzolunduğu tarihten itibaren sekiz gün zarfında tanzim edilecek mütalâaname ile Mahkemei Temyiz İstida Dairesine tevdi kılınacak ve dairei mezkûrece dahi müstacelen ve mesalihi saireye tercihan tetkik olunacaktır.

Madde 63 — İstida Dairesinden verilen karar üç gün zarfında Mahkemei Temyiz Başmüddeiumumiliği memuriyetine tevdi edilecek ve memuriyeti mezkûreden dahi kezalik üç gün içinde istidası reddolunan veya mahkûm olan tarafa tebliğ olunmak üzere mahallî müddeiumumiliğine ve müddeiumumi bulunmadığı halde mahkemeye irsal olunacak ve bir sureti dahi diğer tarafa tebliğ kılınacaktır.

Madde 64 — Kararı iptidai İstida Dairesince nakzolunduğu halde nakzı havi sâdır olacak ilâmın ibrazı üzerine mahkemeye keyfiyetin yeniden tetkikına iptidar olunur.

Mahkeme kararı sabıkında ısrar eylediği halde işbu ikinci karar

hakkında verilecek temyiz istidaları Mahkemei Temyiz Heyeti Umumiyesinde tetkik olunur.

İkinci defa vukubulacak temyiz dâvası hakkında altmış ve altmış bir ve altmış iki ve altmış üçüncü maddeler ahkâmına tevfikî muamele edilecek ve evvelki temyiz istidası kefalet iraesıyla vukubulmuş ise kefalet tecdit kılınacaktır.

Heyeti Umumiyeden sâdır olacak karara mahkeme ittibaa mecburdur.

Mahkemei Temyiz devairinden re'sen verilen cezayı nakdî hükümleri aleyhine yalnız itiraz olunabilir. İtiraz istidası altmışıncı maddede beyan olunduğu vechile esbabı mucibeyi ve meblâğı mahkûmunbihin veya kefaletî lâzimenin ita kılındığını muhtevi olmak şartıyla hükmü mezburun tarihi tebliğinden itibaren sekiz gün zarfında hükmü ita eyliyen daireye verilir. İşbu istida hakkında kezalik maddei mezkûrenin fıkrâi ahiresi ahkâmı tatbik olunur.

Damga resminden ve cezayı naktiden dolayı Mahkemei Temyizce lâhik olacak hükümler tashihi karara tabi değildir.

Madde 65 — Resmî Damga Kanununa muhalif muamelâtan müevvelit daavi ilâm harciyle mübaşir ücreti kademiyesinden maada masarifi muhakemeye tabi değildir.

Madde 66 — Damga resmi muamelesinden dolayı muhalifî kanun hareket edenlerden vefat eyliyenlerin veresesinden cezayı nakdî alınmayıp yalnız damga resmi talep edilir.

İflâs vukuunda damga resmi düyunu mümtazeden ve cezayı nakdî düyunu âdiyeden olarak masadan istifa olunur.

Madde 67 — Cezayı naktinin hüküm altına alınması için vâkı olacak dâva iktiza eden resmin ifası lâzımgeldiği günden itibaren on sene sonra sâkıt olur.

İşbu kanunun tarihi neşrinden evvel tanzim olunan evrak ve senedat ve ilânat hakkındaki müruru zamanın mebdei tarihi mezkûrdan itibar olunur.

FASLI SÂMİN

Ahkâmı müteferriks

Madde 68 — 5 ramazan 1310 tarihli Damga Kanununun mevkii icraya vaz'ından evvel hükmü cari olan kanuna muvafık olarak damga

resmi muamelesi ifa edilmemiş bulunan evrak ve senedat ve ilânattan cezayı nakdi alınmayacaktır. Bunların devairi resmîyeye ibrazı halinde işbu kanun ahkâmına tevfikân yalnız damga resmi mübrizi tarafından ifa kılınacaktır.

Fıkraî ulâ mucibince damga resmi ifa edilmemiş olan evrak ve senedat ve ilânatı kabul veya bunlar hakkında icrayı muamele eden memurinden yarımşar Osmanlı altını cezayı nâdi ile mübrize hakkı müracaatları olmak üzere kefaleti müteselsile kaidesine tevfikân damga resmi alınır.

Madde 69 — 5 ramazan 1310 tarihli kanunun mevkii icraya vaz'ından işbu kanunun meriyeti tarihine kadar tanzim edilmiş olan evrak ve senedat ve ilânattan damga resmi muamelesi ahkâmı kanunîyeye muhalif bulunanlar işbu kanunun tarihi neşrinden itibaren altı ay zarfında Düyunu Umumiye İdarelerine ibraz edildiği halde bunların tabi olduğu damga resminin tediyesi lâzımgeldiği zaman mer'i olan kanuna tevfikân yalnız resmi mezbur istüfa kılınır.

Resmî mezkûru kanunen resmi damga ile mükellef olan şahsa hakkı müracaatı olmak üzere mübriz ifaya mecburdur.

Müddeti mezkûrenin inkızasından sonra devairi resmîyeye ibraz olunacak mezkûr evrak ve senedat ve ilânatın işbu kanunda muayyen damga resmi ve cezayı nakdisi hâmilinden abzolunur. Hâmilin yalnız damga resmi için şahsı mezbure hakkı müracaatı vardır.

13 cemaziyelevvel 1304 tarihinden işbu kanunun meriyeti tarihine kadar mürur eden müddet zarfında tanzim edilmiş olan tercümei hal varakalarıyle merbutatından damga resmi muamelesi muhalifi kanun olanlar cezayı nakdiye tabi tutulmayıp bunların yalnız damga resmi muamelesi işbu kanun ahkâmına tevfik olunur.

Madde 70 — Üzerinde Rumelî Şarkinin pulu bulunan evrak - vilâyeti mezkûre dahilinde tanzim edilmiş olmak şartıyla . sair Vilâyatı Şahanede pul resminden muaftır. Üzerinde umum Vilâyatı Şahaneye mahsus pul bulunan evrak dahi Rumelî Şarki'de pul resminden muaftır.

Madde 71 — Evrak ve senedatın natık olduğu mebalîğ altın meskûkât üzerine ise Osmanlı lirası yüz ve altının gayri meskûkât üzerine ise sim mecidî on dokuz kuruş hesabıyla taayyün edecek miktar istifayı resme esas ittihaz olunacaktır.

Meskûkâtı ecnebiye Osmanlı lirası yüz kuruş itibariyle fii mukannenî âti mucibince hesap olunur:

	Kuruş	Santim
İngiliz lirası	110	
Frank	4	40
Ruble	11	75
Mark	5	40
Kuron	4	50
Dolar	23	
Florin (Felemenk)	9	
Rupi	7	50

Balâda muharrer olmıyan meskûkâtı saire pulun ilsak olunacağı günün kambiyo fiatı mucibince hesap olunacaktır.

FASLI TÂSİ

Munzam pulları

Madde 72 — İşbu fasılda muharrer evrak ve senedatın damga resmi nispi ve maktu olmak üzere nûmuneleri merbut munzam pulların ilsakiyle istifa olunur.

Madde 73 — Bilüümle emvali gayrimenkulenin ve sefain ve merakibi bahriyenin ferağ ve intikaline dair tanzim olunan zabıtnamelere on birinci maddede muharrer nispete göre munzam pulları ilsak edilir.

İntikal ve ferağ muamelâtı bir zabıtname ile icra olunursa işbu muamelelerin her biri fıkrai ulâda beyan olunan nispete göre ayrı ayrı resme tabidir.

İntikal muamelâtının taaddüdü mükerrer damga resmi istifasını müstelzim değildir.

Madde 74 — Her nevi tekâlif ve sair irat kaydı lâzımgelen mebeliğin ahiz ve kabzını mübeyyin devairi resmiye ile mal sandıklarından ve emvali emiriye mültezimleri ve bilüümle tahsil memurları tarafından ita olunan makbuz ve ibra senedatına yirmi paralık maktu munzam pulu ilsak olunur. İşbu makbuz ve ibra senedatının itası mecburidir. Her nevi tekâlif kuponlu makbuz veya zahriyeli pusula ile istifa edildiği halde kuponlara ve zahriyelere pul vaz'edilmeyip yalnız asıl tezkereye veya pusulaya yirmi paralık bir pul yapıştırmır.

Madde 75 — Devairi resmiye tarafından efrada her nevi nakliyat için ita olunan hasbî nakliye ve eda ve transit tezkereleri veya bunların

yerine kaim olacak ruhsatname ve ilmühaberler ve bedeli üg्रे ve rüsumu saireye mukabil aynen bırakılan zahair ve eşya için verilen makbuzlar ve her şekilde tütün ve tömbeki bey'iyе tezkereleri ve devairi belediyece verilen nakil tezkereleri ve her nevi mecra hafriyat ve tamirâtı ruhsatnameleri 20 para

Ferağ ve intikal ve inşaat ve tamirat tezkereleri ve yüz kuruşa kadar olan esnaf tezkereleriyle sergi ruhsatnameleri 1 kuruş

Mürur tezkereleriyle on kuruş harca tabi olan pasaportlar ve pasavanlar ve yüz kuruştan yukarı iki yüz kuruşa kadar esnaf tezkereleri ve sergi ruhsatnameleri 2 kuruş

Saydı bahri ve Dersaadet ve merakizi vilâyattan gayri mahallerde verilen saydı berri tezkereleri ve silâh taşımak mezuniyetini mutazammın tezkereler ve iki yüz kuruştan yukarı üç yüz kuruşa kadar resme tabi esnaf tezkereleriyle sergi ruhsatnameleri 3 kuruş

Pasavanlar ve üç yüz kuruştan yukarı resme tabi esnaf tezkereleriyle sergi ruhsatnameleri 5 kuruş

Pasaportlar ve Paytahtı Saltanatı Seniyyede ve Vilâyatı Şahane merakizinde ita olunan saydı berri tezkereleri 10 kuruş maktu resme tabidir.

Madde 76 — Balâda zikir ve tadat olunan evrak ve senedata envaina göre ihdas edilmiş olan pullardan ilsak olunacaktır.

Ancak işbu fasılda muharrer olan ve yirmi para resmi mak-tua tabi bulunan evrak ve senedat için devairi resmiye makbuzlarına mahsus pullar ve on kuruş harca tabi pasaport ve pasavanlar için dahi mürur tezkerelerine mahsus iki kuruşluk pullar istimal edilecektir.

Madde 77.— Munzam pullarına tabi olan evrak ve senedata bermucibi kanun ilsakı lâzımgelen pulların gayri pul ilsak edilmiş ise iktiza eden pul kıymetinin üşrüne muadil olmak ve fakat on paradan dun olmamak üzere hâmil tarafından yeniden munzam pulu vaz ve iptal olunacaktır. Hâmil tediyatı vâkiasından dolayı memuru mümziye hakkı müracaatı haizdir.

Madde 78 — Balâda muharrer evrakı pul-suz veya noksan pullu olarak ita eden veya pul ilsak edip de işbu kanunun yirmi dokuzuncu maddesi ahkâmı dairesinde vaz ve iptal etmiyen memurin kanunu mezkûrun otuz sekizinci maddesinde muharrer cezayı nakdiye mahkûm olurlar.

Madde 79 — İşbu fasılda muharrer rüsumdan evrakı âtiye mu-
aftır :

- 1 - Devairi resmiye beyinde teati olunan makbuzlar.
- 2 - Ashı beş kuruş veya ondan dün her nevi tekâlif ve sair irat
kaydı lâzımgelen mebaliğ için devairi resmiyeden verilecek makbuzlar.
- 3 - Aceze vergisi tezkereleri.
- 4 - Bedenen veya bedelen ifayı hizmet eden amelei mükellefeye
verilen tezkere ve makbuzlar.
- 5 - Meccanen ita olunan pasaport ve mürur tezkereleriyle pasa-
vanlar.
- 6 - Pasaport ve pasavanlara ve mürur tezkerelerine tahrir olunan
vizeler.

MEVADDI MAHSUSA

Madde 80 — İşbu kanunun icrayı ahkâmından dolayı tebaai ec-
nebiye hakkında gerek idareten gerek muhakemeten ifası lâzımgelcek
muamelât tebaai mezkûreye mahsus ahkâmı ahdiye ve usulü meriyeye
tevfik olunacaktır.

Madde 81 — Pula mûtaallik kâffeî kavşinin ve nizamat ve mukar-
rerat işbu kanunun mevkii icraya vaz'ı tarihinden itibaren mefsuttur.

İşbu kanun tarihi neşrinden itibaren bir mah sonra mevkii icraya
vaz'olunacak ve şu kadar ki Yemen, Hicaz, Trablusugarp, Bağdat, Basra,
Erzurum, Musul, Van, Bitlis, Mamuretülâziz, Diyarıbekir vilâyatıyla
Bingazi ve Zor Sancaklarında üç ay sonra meriyülicra olacaktır.

Madde 82 — İşbu kanunun icrayı ahkâmı için Dîryunu Umumiye
İdaresince vukubulacak müracaat üzerine müddeiumumiler ve memu-
rini belediye ile polis ve gümrük memurları muavenatı lâzimedede bulu-
nacaklardır.

Madde 83 — İşbu kanunun icrayı ahkâmına Adliye ve Maliye Ne-
zaratleri memurdur.

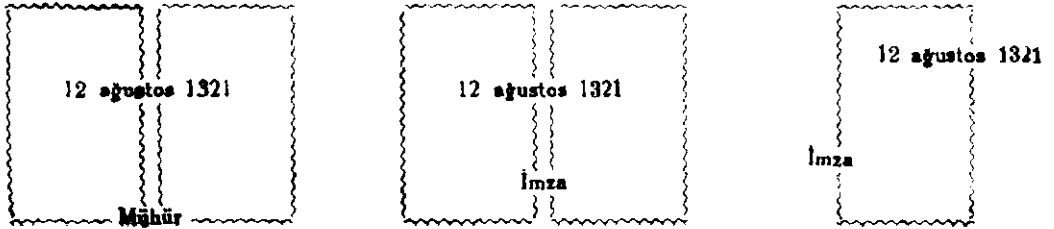
Bir pulun sureti iptali

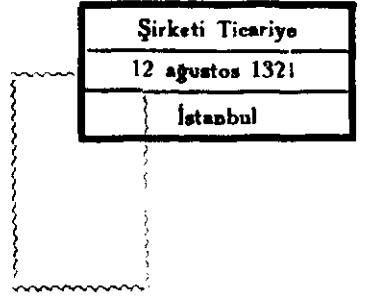
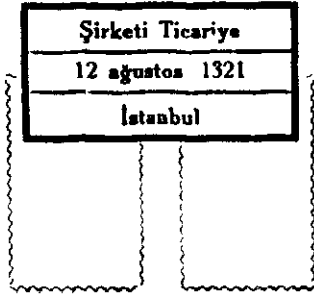
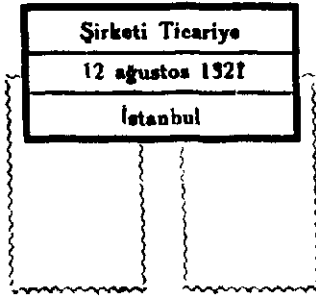
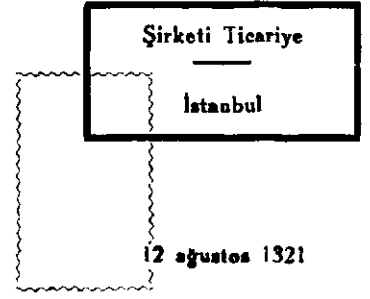
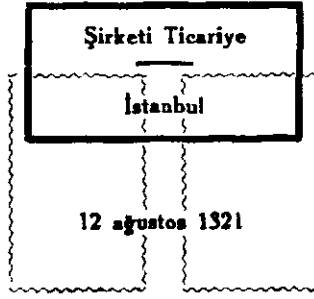
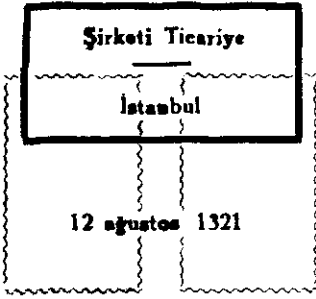
IHTAR :

Yirmi dokuzuncu madde mucibince tarih ile mühür ve imza ve yahut imzalı damganın kısmı pulların üzerinde bulunmak şartıyla mühür ve imza ve tarih ve imzalı damganın her vechile olursa olsun pulların üzerine vaz'ı ve tahriri caizdir.

Müteaddit pulun sureti ilsak ve iptali

Müteaddit pulun sureti ilsak ve iptali

No.	Başlık	Düştür Tartip	Cilt	Sabika	Resmî Gazete Sayı
	Varakai Sahiha Nizamnamesi	1	2	89	
	Resmî Damga Nizamnamesi		3	362	
	Pul Nizamnamesinin 20 nci maddesinin 1 inci fıkrası yerine kısım fıkrası nisamiye		4	421	
	Resmî Damga Kanunu	Zeyl	3	103	
	Rüsumu Maktua Tarifei muaddelei		5	206	
	Resmî Damga Kanununun 31 inci madde muaddelei		5	389	
	Damga Kanununa müzeyyel fıkrai kanuniye		5	465	
	Resmî Damga Kanununun tadil edilen maddeleri		5	857	
	Resmî Damga Kanununa müzeyyel mevad		6	120	
	Damga Kanununun 18 inci maddesinin tadili		5	918	
	Damga Kanununun 23 üncü maddesine müzeyyel fıkrai ka- nuniye		6	152	
	Damga Kanununun 22 nci maddesine müzeyyel maddel ka- nuniye		6	490	
	Damga Kanununun 12 nci maddesine müzeyyel fıkrai niza- miye		6	949	
	Damga Kanununun seferata tebliği tarihinden itibaren üç ay sonra ecnebler hakkında da meriyeti hakkında irade	1	6	1338	
	Damga Kanununun 7 zilkade 1304 tarihli 10 uncu muaddele maddesi makamına katım madde kanuniye	1	6	1429	
	Damga Kanununun ecnebler hakkında meriyeti için muay- yen müddetin temdidî hakkında irade	1	4	1447	
	Resmî Damga Kanunu	1	8		
	Kanunun 51 inci maddesinin 2 nci fıkrasının tayyi ve muafiyet cetvelinin 54 numaralı fıkrasının tasihî hakkında irade	1	8		
	Damga Kanunu	1	8		
	(25 zilhicce 1323, 6 şubat 1321)				
	Evraki Sahiha İdaresine dair Tâlimat	1	2	95	
	Varakai Sahiha ve Pul Bâyileri hakkında Talimat	1	2	314	
	Damga pullarının tebdilî elvanıyla müceddeden tab'i ve eski pulların yenileriyle icrayı mübadelesi hakkında irade	1	7	213	
	Elvanı tebdil edilen cedit damga pullarının mevkiî tedavüle ihracı için muayyen müddetin temdidîyle eski pulların is- simalî için muayyen müddet hakkında irade	1	7	400	
	Damga Nizamnamesi hükmünce alınması; lâzım gelen cezayı nakdinin sureti tahsili ve olabırdaki itirazatın mercii rüyeti hakkında Nizamname	Zeyl	3	97	
	Âşar ve rüsumat mültezimlerine verilecek zabıtnamelerin kırk paralık pula tabi tutulması hakkında irade		6	1403	
	Resmî Damga Kanununun 38 inci maddesiyle 52 nci mad- desinin fıkrai evveliyosini muadil Kanun	2	9	604	
	Resmî Damga Kanununun 9 uncu maddesinin 91 inci fıkrası- na müzeyyel fıkrâ hakkında Kanunu Muvakkat	2	7	690	
	Damga Resminin tezyidine dair Kanun		1	81	4
	4 şubat 1321 tarihli Damga Kanununun «71» inci maddesini muadil Kanun		5	780	
	Damga ve Tuz Resimlerinin tezyidine ve pamuk, yün men- sucatın istihlak resmî alınmasına dair Kanun		4	130	87
	Damga Kanununun 37 nci maddesinin tadiline dair Kanun		7	725	315
	Damga Resmî Kanununa müzeyyel Kanun		8	95	549
	Damga Kanununun «9» uncu maddesinin «85» inci fıkrası ahkâmına tadiline dair Kanun		8	1046	637
	Damga, Tuz, saydî bahri ve berri resimlerinin ve Rejî İdare sinin satmakta olduğu tütün ve sigara fiyatlarına vâkı olan zamalmin harp kararlığı vasodildiği hakkındaki kanunun tefsiri		3	131	
	Resmî Damga Kanununun muafiyet faslının 42 nci maddesi- nin tefsiri		5	584	

No.	Başlık	Düştür Tertip	Cilt	Sabite	Resmî Gazete Sayı
	Varakâi Sabiha Nizamnamesi	1	2	89	
	Resmî Damga Nizamnamesi		3	302	
	Pul Nizamnamesinin 20 nci maddesinin 1 inci fıkrası yerine kaim fıkra nizamıye		4	421	
	Resmî Damga Kanunu	Zeyl	3	103	
	Rusumu Maktua Tarifet muaddesi		5	204	
	Resmî Damga Kanununun 31 inci maddet muaddesi		5	389	
	Damga Kanununa muzeyyel fıkra kanuniye		5	465	
	Resmî Damga Kanununun tadil edilen maddeleri		5	857	
	Resmî Damga Kanununa muzeyyel metab		6	120	
	Damga Kanununun 18 inci maddesinin tadili		5	918	
	Damga Kanununun 23 uncu maddesine muzeyyel fıkra kanuniye		6	152	
	Damga Kanununun 22 nci maddesine muzeyyel maddet kanuniye		6	491	
	Damga Kanununun 12 nci maddesine muzeyyel fıkra nizamıye		6	949	
	Damga Kanununun sefarata teblihi tarihinden itibaren uc ay sonra cerebiler hakkında da meriyeti hakkında irade	1	6	1338	
	Damga Kanununun 7 zikade 1304 tarihli 10 uncu muaddet maddesi makamına kaim muaddet kanuniye	1	6	1429	
	Damga Kanununun cerebiler hakkında meriyeti için muayyen muddetin temidit hakkında irade	1	6	1447	
	Resmî Damga Kanunu	1	8		
	Kanunun 31 inci maddesinin 2 nci fıkrasının tayyi ve muafiyat cetvelinin 54 numaralı fıkrasının tashihı hakkında irade	1	8		
	Damga Kanunu	1	8		
	(25 zilhicce 1323, 6 şubat 1324)				
	Varakâi Sabiha İdarisine dair Fajimat	1	2	93	
	Varakâi Sabiha ve Pul Bâyleri hakkında Fajimat	1	2	314	
	Damga pullarının teblihi elvaniyle mucuddeden tab'i ve eski pulların yenileriyle icrası muabilesi hakkında irade	1	7	213	
	Elvani teblihi edilen cedid damga pullarına mevku tedavule icrası için muayyen muddetin temiditile eski pulların isimali için muayyen muddet hakkında irade	1	7	400	
	Damga Nizamnamesi hükumence alınması lâzım gelen cezayı naklinin sureti tahsil ve olubulakı itazatin sureti tayyi hakkında Nizamname	Zeyl	3	97	
	Azır ve hususî muhtezemlerine verilecek zabıtnamelerin kırk paralık bulı tabi tutulması hakkında irade		6	1403	
	Resmî Damga Kanununun 38 inci maddesiyle 52 nci maddesinin fıkrası cveliyesin muaddet Kanun	2	9	604	
	Resmî Damga Kanununun 9 uncu maddesinin 91 inci fıkrasına muze vîl fıkra hakkında Kanunu Muvakkat	2	7	690	
	Damga Resminin tezyidine dair Kanun	1	81		4
	4 şubat 1321 tarihli Damga Kanununun «71» inci maddesinin muaddet Kanun		5	780	
	Damga ve Tuz Resimlerinin tezyidine ve pamuk, yun mercucattan istihlak resmî alınmasına dair Kanun	6	130		87
	Damga Kanununun 37 nci maddesinin tadiline dair Kanun	7	725		335
	Damga Resmî Kanununa muzeyyel Kanun	8	95		549
	Damga Kanununun «9 uncu maddesinin «45» inci fıkrası ahkâmının tadiline dair Kanun	8	1846		637
	Damga, Tuz, sayılı bahri ve bezi resimlerinin ve Reji İdarisinin satmakta olduğu tütün ve sigara fiatlarına vâkı olan zamanın harp karşılığı vazedildiği hakkındaki kanunun tefsiri		3	131	
	Resmî Damga Kanununun muafiyat istahın 42 nci maddesinin tefsiri		5	584	

**No: 96 — Dersaadet'te Kâin Mühüratı Vakfiye Heyeti
Keşfiyesine dair Nizamname**

2 muharrem 1324 ve 13 şubat 1321

FASLI EVVEL

Heyeti Keşfiyenin memurini mevcudesiyle vezâifine dair

Madde 1 — Babı Vâlâyı Seraskeri İnşaat Dairesine mensup zâbitanı askeriyyeden üç ve Hazine mühendisiyle yevmiye ile müstahdem bulunan kalfadan ve ketebel mevcudeden mürekkep olmak üzere elyevm müteşekkil bulunan heyet inşaat ve tamirat ve tefrişat hakkında tanzim kılınacak keşfi evvelerde âtîde muharrem talimat dairesinde hareket eyliyecektir.

Madde 2 — Heyeti Keşfiye bilcümle inşaat ve tamirat ve teftişatın keşfi evvelerini tanzim edecek ve masarifi bin kuruşa kadar olanlarının keşfi sanilerini yapacak ve miktarı sarfiyatı ondan fazla bulunan ebniyelerin keşfi sanileri usulü dairesinde Şehremanetince icra kılınacak ve tamirat ve inşaatı dair taşradan vürut edip havale kılınacak keşif defterleri ve resim ve harita misillü merbutu varsa onların muvafığı fen olup olmadığını tetkik eyliyecektir.

Madde 3 — Yapılacak işin ehemmiyet ve cesametine göre mahalli inşaatı gidilecek ve küçük ve gayri mühim olanlarında lâakal iki zat bulunacak ve tanzim kılınacak keşfi evvel defterlerinde işin ehemmini mühimmine takdim etmek kaidesi gözetilecek ve keşfedilen mahallin hademe ve sekene tarafından gösterilen lüzum ve arzuya ittiba edilerek hali asli ve vaz'isi bir gûna tağyir edilmeyecek ve ebniyei cesime ve nefisede iktizayı fennî ve zaruri görülüp de tarzı inşalarınca bazı gûna tabavvül ve tebeddül muktazi bulunduğu halde bu makule calibi dikkat ve ehemmiyet olan tebeddül ve tağyürün eshabı fennî veya iktisadisî evveleminde Masarifat İdaresine alâvehittatısil ba rapor bildirilecek ve İdarei mezkûrece de icabı halinde karar altına alınarak heyeti mezkûreye tevdi ile keşif defteri ona göre tanzim kılınacaktır.

Madde 4 — İnşaat ve tamiratı lâziminin her bir cihetine ait olan sureti inşaat ile kullanılacak levazımatı tamirat memurları veya mütaahhitleriyle tetkik ve muayene memurlarınca lâyıkıyla ve etrafiyle görülüp bilinmek ve bir gûna ihtilâf ve ihtibaha mahal kalmamak üzere tanzim kılınacak keşif defterlerinde yapılacak binanın metanet ve resaneti daima nazarı itinada tutulmakla beraber ebniyelerdeki sikletin

temel ve duvar ve direk ve kemer gibi noktaî istinatlarına taksimiyle husulü tevazümlerine dikkat ve itina olunacak ve temel varsa umkiyle sihanının tâyini ve taş direk rekzolunacak veya taştan örme ayak yapılacaksa onların irtifaiyle kutrunun miktarı ve istimal edilecek taş ve tuğla ve kiremitin cins ve nev'iyle miktarı muhammenesi ve harcının ne cins ve ne miktarın mezciyle yapılacağı ve kerestelerin keزالik cins ve eb'adiyle esamisinin tefrik ve tavrzihi ve ebniye veya muhafaza duvarlarına vaz'olunacak hatıl veya onun yerine kullanılan tuğla kaçar arşında bir konmak iktiza eylediği ve çatı ve etraf duvarlarının ne veyhile ve ne surette bağlanmaları muktazi bulunduğu başka başka beyan ve izah kılınacak ve icabı halinde haritasını mikyasiyle beraber tersim ve ledeliktiza şekli haricisini gösterir resmini raptederek ve keşif defterinin dahi zirini temhir ve tasdik eyliyerek Masarifat İdaresine ita ve anlara ait olan müsvette ve kopyalarını İdarede sıra numarasıyla hıfzeyliyecektir.

Madde 5 — Maktuan ihale olunan inşaat ve tamirat ve tefrişat için usulen verilecek taksiti evvel miktarına göre iş yapıp vücuda getirildiği Heyeti Keşfiyeye tasdik olunmadıkça mütahhithlere Masarifat İdaresince tekasiti saire verilmeyeceğinden bu bapta mütahhithler tarafından alelûsul verilecek istidalar evveleminde Masarifat İdaresinden Heyeti Keşfiyeye havale olunarak taksiti iptidai miktarınca iş yapıp vücuda getirildiği heyeti mezkûrece anlaşılıp tasdik ile iade kılınıdıktan sonra taksiti sani ita kılınacağı gibi tekasiti sairenin itasınca da bu veyhile muamele olunacak ve şu kadar ki Heyeti Keşfiye tarafından olbapta ifası lâzımgelen tahkikat nihayet bir hafta zarfında ikmal edilecektir.

Madde 6 — Hayrat ve müberratı şerifeden bir yerde âharı tarafından tecavüz veya hedim ve tahrip veya tarzi tağyir ve tebdil gibi bir hal vukubulup da bu yolda Heyeti Keşfiyeye havale edilecek evrak üzerine mahalleri heyeti mezkûrece biletraf keşif ve muayene olunarak tecavüz varsa bu bapta tanzim kılınacak raporda nereden ve ne miktarda bulunduğu ve hedim ve tahrip ise zuhura gelen zarar ile iadesinde ihtiyar edilecek masarifin miktarı ve sureti iadesi keyfiyeti muvazzahan gösterilecek ve icabına göre haritası tanzim ve tersim edilerek Masarifat İdaresine ita olunup İdarei mezkûrece dahi Şûrayı Devletün kararı ahiri veyhile ifayı muamele olunmak üzere Mev'î Tecavüz Komisyonuna tevdi edilecektir.

FASLI SANI

*Emaneten inşa ve tamir olunacak bircümle hayrat ve müberratı
şerife ve musakkafatı vakfiye ile tefrişatın
sureti icrasına dairdir*

Madde 7 — Tamirat ve inşaat emaneten veya maktuan icra ettirilir. Emaneten icrasında menfaat ve maktuan inşasında bir mahzur mütalâa olunur ve hasbelicap doğrudan doğruya Makamı Nezaretten emir ve mezuniyet verilir veyahut münakasa icra olunup da bedeli münakasasının ziyadeliği ve emaneten inşa veya tamir veya tefrişinde bedeli münakasadan daha noksaniyle icrası kabil olacağı anlaşılır veya masarifi vâkıa bin kuruştan dun bulunursa emaneten inşa veya tamir veya tefriş ettirilir.

Madde 8 — Tamirat memuru Masarifat İdaresinden ita olunacak mezuniyeti havi müzekkere üzerine Dersaadet ve Bilâdı Selâsede mevcut cevamiî şerife hayrat ve müberratı münifenin ve bunlara merbut kâffei mebanii vakfiyenin emaneten icra kılınacaklarını inşa ve tamir ve tefriş ettirmek vazifesiyle mükelleftir.

Madde 9 — Masarifat İdaresinden Tamirat Memurluğuna tevdi kılınacak inşaat ve tamirat ve tefrişat keşfi evvel defatiri mucibince icra edilip şayet esnayı ameliyatta harici keşif bazı nevakıs zuhuriyle keşfinin tebdili veyahut fennen bazı ameliyat icrası iktiza eylediği surette derhal bir müzekkere ile Masarifat İdaresine bildirecek ve İdarei mezkûre dahi zikrolunan müzekkereyi havale tarikiyle Heyeti Keşfiyeye tevdi ve yeniden muayene olunarak icabeden rapor ve keşif defteri tanzim edilerek Masarifat İdaresine ita kılınup alınacak mezuniyet müzekkeresi üzerine ameliyata devam ettirilecek ve mezkûr rapor ve defter münderecatına nazaran evvelki keşif mucibince alınan mezuniyet üzerine zammı iktiza eyliyen mebalîğ keşfi evvel miktarıyla ikinci keşif miktarı beş bin kuruşu tecavüz eylemediği takdirde Masarifat İdaresi derhal Makamı Nezaretten emrini alarak ve mezuniyet haricinde olup da bir taraftan ameliyatın devamına halen ve maslahaten ihtiyacı kalı görüldüğü surette keyfiyet Babîali canibi sâmisinden istizan olunmakla beraber ameliyata devam için dahi mezuniyet ita edilecek ve eğer istizan cevabının vüruduna kadar tehirinde beis olmıyan ameliyattan ise hâdehistizan mezuniyet müzekkeresi verilecek ve Tamirat İdaresi bilâ keşif ve mezuniyet hiç bir gûna ameliyat icra etmiyecektir.

Madde 10 — Tamirat memuru tamirat ve inşaat ve tefrişatı refakatinde bulunan muavinlerle ifa eyliyecek ve yalnız mefruşat işlerinde elyevm muvazzaf bulunan memuru dahi kullanacak ve lüzum görünen mutemetleri münhasıran Tamirat İdaresinde bulunan Efendilerden istihdam ve kifayet eylemediği surette hariçten tedarik edecek ve müstahdemini Hazineden hiç bir kimseyi tamirat ve mefruşat işlerinde kullanılmıyacaktır.

Madde 11 — Maddei sabıkada beyan olunduğu veçhile inşa veya tamir olunacak hayratı şerife ve mebanii vakfiyenin birbirine kurbiyeti olup da bir mutemetle idaresi kabil olduğu halde yalnız bir mutemet istihdam edilecek ve yevmiyesi yalnız bir hayratın tamiri masarifinden tesviye ile olsuretle icmal defterine ithal olunacak ve Masarifat İdaresince ona göre muamelei lâzime ifa kılınacaktır.

Madde 12 — Tamirat memurluğuna tevdi olunacak mezuniyet evrakı üzerine her inşaat ve tamirat ve tefişat masarifi için ayrı ayrı suret verilmeyip biri inşaat için yüz bin diğeri tamirat için üç yüz bin ve üçüncüsü mefruşat için yüz bin kuruş olarak tamirat memuru namına usulüne tevfikân üç kıta suret ita kılınacak ve inşaat ve tamirat ve tefişat masarifi işbu suretlerden tesviye ve ita olunacak ve mezkûr suretler üzerindeki mebalîğ onar bin kuruşa tenezzül edinciye kadar diğeri ita kılınmıyacaktır.

Madde 13 — Tamirat Memuru ita kılınacak mezuniyeti havi evrakı ve inşaat ve tamirat ve tefişata dair verilecek suretleri ve onlardan ahzeyliyeceği mebalîği ve refakatindeki memurlara ita eyliyeceği akçeyi ve bendi mahsuslarında gösterildiği veçhile mubayaa edilecek lezazmatı cins ve nevi ve fiatlarıyla merbut numuneleri veçhile ittihaz kılınan defatiri mahsusuna sırasıyla ve tarihleriyle kayıt ve imlâ ve evrakı müsbitei müteferriasını dahi Masarifat İdaresine tevdiine değin dosya usulüne tevfikân hüsnü muhafazasına itina eyliyecektir.

Madde 14 — Her ameliatın hitamında inşa veya tamir veya tefişat olunan mahalle ait bilcümle evrak ve senedatı icmalıyla Masarifat İdaresine ita ve keşfi sani muamelâtının tesriini takip ile ikmalinde sarfiyatı vâkıanın mahsup muamelesini ifa ettirerek icabeden ilmühaberlerini ahiz ve hıfzedecektir.

Madde 15 — Dersaadet ve Bilâdı Selâsode vâkı Salâtini İzam hazeratı cevami ve etrabı şerifeleriyle Hazinei Evkatı Hümayundan tamiratı icra olunagelmekte bulunan hayrat ve müberratı şerifenin birinde cüzi bir tamire lüzum görüldüğü takdirde haliyle terkinde masarifi

mühimme ve cesimeye meydan bırakmamak üzere o yolda Masarifat İdaresine hademei hayrat taraflarından zaten vukubulmakta olagelen ihbarat üzerine eyyamı tatiliye müstesna olmak üzere nihayet iki üç gün zarfında İdarei mezkûreden Tamirat Memurluğuna tebliği keyfiyet olunarak üç yüz kuruşa kadar bir meblâğ ile vücuda geleceği anlaşılırsa hemen bilâ keşif tamirâtı mezkûre Tamirat Memurluğunca icra ve masarifi vâkıayı mübeyyin defteri tanzim ve ziri mensup olduğu hayratı şerife eimme veya hademesine tasdik ettirilerek ve keşfi sani icrası zımında Masarifat İdaresine ita kılınacaktır.

Madde 16 — Tanzifat ve tathirâtı teftiş eylemek vazifesiyle mükellef ve muvazzaf Hazineye memurlar bulunduğu cihetle bunlar ifayı vazife zımında dolaşacakları sırada bendi sabıkta gösterilen hayratı şerifede görecekları tamirâtı cüz'iyeyi dahi Masarifat İdaresine ba rapor ihbarı keyfiyetle mükellef ve mecbur olacaklardır.

Madde 17 — Tamirat Memurluğuna verilmiş olan inşaat ve tamirat ve tefrişat herhalde işbu talimat dairesinde tamirat memur ve muavinleri marifetleriyle yapılarak hariçten bir kimseye kendileri tarafından maktuan ihale veya Tamirat İdaresi marifetiyle yapılmış gibi kezalik hariçten bir kimseye terk ve tevdi eylemek gibi muamele katiyen caiz olmayacaktır.

Madde 18 — Tamirat ve inşaatda kullanılan ve lüzumu tâyin ve tahmin edilen her nevi eşyanın cins ve nev'ini ve eb'adını gösterir surette her sene iptidasında Heyeti Keşfiye ve Tamirat İdaresince müştereken tanzim edilecek defter üzerine levazımâtı mezkûre Meclisi İdarei Hazinece cins ve nev'ine göre başka başka münakasaya vaz ile mütaahhitlerine ihale kılınacak ve tamirat ve inşaatda lüzumu olan eşya tamirat memuru tarafından mütaahhitlerinden alınıp hariçten katiyen muayene edilmiyecek ve şu kadar ki mefruşata ait olup cins ve nevilerinin mütenevvi ve muhtelif bulunması itibarıyla bilmünakasa alınamiyacak olan eşya tamirat tetkik ve muayene ve Heyeti Keşfiyeden birer zat birleşerek iştirâ ve evrakı müşbitesi icmalıyla beraber Masarifat İdaresine ita kılınacaktır.

Madde 19 — Tamirat Memurluğunca kullanılmak üzere Dersaadet'in munasip bir cihetinde ve mümkün mertebe Hazinei Celilei Evkafı Hümayun Dairesi civarında vüs'ati kâfiyede üzeri sakıf ve etrafı duvarla muhat muhafazalı bir mahal ambar ittihaz kılınarak inşaat ve tamirâtı ikmal kılınan bilcümle ebniyei vakfiyede istimal olunan iske-

lelik kereste ve kazma ve kürek ve makara ve harç teknesi ve süzgeci ve halat ve fazla kalan tuğla ve çimento ve küfe ve çinkolar ve mebanii hayriye ve vakfiyeden sökülmiş her nevi demir ve pencere parmaklığı ve potrel ve boru gibi eşya ve âhar mahalde işe yarar kapı ve çerçeve ve emsali ve kezalik enkaz hakıyesinden madut olan ve tarzı şekli cüz'î bir tebeddül ve tağyir edilmek suretiyle âhar yerde istimalle salih görülen direk ve başlık ve kürsü ve mermer ve işlenmiş söke ve kemer taşları misillü her nevi levazımatı inşaiye vakıfları ve takdiri kıymeti mürküün olduğu halde Heyeti Keşfiyeden de bir zat bulunup kıymetleri gösterilerek tanzim kılınacak defteri Masarifat İdaresine ita edilerek ittihaz olunan ambara vaz'olunacak ve ambarın iki anahtarı olup biri tetkik ve muayene memurlarında diğeri Tamirat Memurluğunda bulunacak ve oradan çıkarılacak eşya tetkik ve muayene memurlarından biri dahi hazır olduğu halde çıkarılıp cins ve envanını mübeyyin tanzim kılınacak defteri tetkik ve muayene memuru ile tamirat memuru tarafından temhir olunarak kezalik Masarifat İdaresine ita kılınacak ve yalnız memurini mumaileyhimden biri tarafından ambar küfat ile hiç bir eşya ithal ve ihraç olunmayacak ve ahiz ve sarfında vakıfları beyinde irat ve masraf muamelesi icra edilecektir.

Madde 20 — Tamirat memur ve muavinleri işbu talimat ahkâmına tevfiği muameleye mecbur olup ancak vukubulan inşaat ve tamirat ve tefrişatta keşif defteri muharrer levazımatın tâyin olunan nevi ve cinsine mugayir olan âhar malzeme ile idarei maslahat olunmuş ve metanet ve resanetine dahi hâlel getirilmemiş bulunmak suretiyle kullanılıp verilecek icmalde kullanılan cins ve nev'in fiatı dahi miktarı sahihiyle gösterilmiş bulunan muamelâtta tamirat memuru veya muavinleri lâzımülmuahaze görülmeyecek ve şayet bir menfaati şahsiye iltizamiyle yapılmış bulunduğu tahakkuk ve tebeyyün ederse haklarında lâzım gelen muameleleri kanuniye icra kılınacaktır.

FASLI SALIS

*Maktuân inşa ve tamir olunacak biçümle hayratı şerife
ve musakhafatı vakfiye ile tefrişatın sureti
icrasına dairdir*

Madde 21 — Münakasaya vaz'olunacak inşaat ve tamirat ve tefrişatın mevaki ve esamisi ve keşfi evvel defterinde muharrer masarifi

muhammenesi ve münakasa icra olunacak gün ve saati münakasa icrasından on gün evvel gazetelerle ilân olunacaktır.

Madde 22 — Madde-i sabıkada gösterilen ilân üzerine inşaat ve tamirat ve tefrişatı deruhte etmek isteyenler müddeti muayyene zarfında gelip resim ve keşif defterini mütalâa eyledikten sonra yüzde on nisbetinde lâzımgelen depozito akçesini veyahut işin ehemmiyet ve cesametine göre sureti resmîyede musaddak kefalet senedini hâmilan münakasa kaimesini imza veya temhir etmek üzere yevmi münakasada veya daha evvel Meclisi İdarei Evkafa müracaat eden memurini muvazzafadan maada tâlipler münakasaya kabul edilecektir.

Madde 23 — İnşaat ve tamirat ve mefruşatı tahhüt etmek isteyenler yevmi münakasada Meclisi İdarei Hazineye hazır bulunarak icra kılınan münakasa muamelesi hitamında istinkâf edenlerin münakasa kaimesinde muharrer hane-i mahsusuna keffi yed eylediklerini imza veya temhir ettirileceği gibi uhdesinde takarrür edenler dahi «Bu binayı veya mefruşatı şu kadar kuruş mukabilinde inşa veya tamir veya imalini deruhte eyledim.» ibaresi yazılarak ve tarih vaz'edilerek kezalik mütaahhide imza veya temhir ettirildikte ihale-i evveliyesi icra kılınacaktır.

Madde 24 — İhale-i evveliyeye tarihinden itibaren eyyamı resmîyel tatiliye müstesna olmak üzere üç gün zarfında mecmu esmanı on bin kuruşa kadar olanlardan yüzde beş on binden yirmi beş bin kuruşa kadar olanlardan on bin kuruşu için yüzde beş ve üst tarafı için yüzde üç ve yirmi beş bin kuruştan fazla olanların da kezalik on bin kuruşu için yüzde beş ve on beş bin kuruşu için yüzde üç ve fazlası için yüzde iki tenzilât kabul olunarak yeniden münakasa küşat edilecek ve salıfuzzikir üç günün hitamına kadar her ne miktar olursa olsun tenzilât kabul olunup mezkûr üç günün hitamında münakasa kaimesinin zirine hemen Meclisce mazbatası tahrir ve tanzim ve Makâmı Nezarete takdim olunarak mucibince işareti keşidesiyle ihale-i katiye muamelesi icra ve ikmal kılınacak ve ondan sonra az ve çok hiç bir tenzilât kabul edilmeyecektir.

Madde 25 — Münakasaya dahil olupta tenzilât icra etmiş bulunanlar tâyin olunan müddetlerde münakasa mahalline gelmez veya musaddak vekil göndermezlerse onlara keffi yed etmiş nazarıyla bakılarak bu bapta bir gûna iddiaları mesmu olmayacaktır.

Madde 26 — Yirmi dördüncü maddede gösterildiği veçhile ihale-i katiyesi icra olunduktan sonra Hazine ile mütaahhit beyninde nizamen

icabeden muamelei ahirei lâzime Müşavirlik Dairesince usulüne tev-
fikan nihayet on beş güne kadar ifa ve ikmal kılınacak ve şayet bu
müddet zarfında mütaahhit dairei mezkûrece yapılacak muameleye ya-
naşmaz ve taallül gösterirse o halde nakten depozito ita etmişse depo-
zito akçesi ret ve iade kılınmayacak ve kefil irae eylemiş bulunduğu
takdirde taahhüdü miktarının yüzde onuna isabet eden mebaliğ kendi-
sinden veya kefilinden tahsil kılınacak ve şu kadar ki memurin tara-
fından muamelece bir gûna tehhüre sebebiyet verilmeyecektir.

Madde 27 — Münakasaya dahil olacak mütaahhitler keşfi evvel
defterinin bir suretini kendileri istinsah ederek münakasa icrası günün-
den evvel mahalli inşaata gidip muayene ve keşfi evvel defterine mü-
racaat ve tatbik etmiye ve taahhüt edeceği inşaat ve tamiratın icrasına
mâni olacak surette görülememiş olması cihetle keşif defterine ithal
edilmemiş bir noksan varsa onu Meclisi İdareye ve badelihaile müta-
ahhit işe mübaşeret eyledikten sonra o mahallin keşfi evvelinde gö-
rülüp bilinmesi kabil olmamış olan bazı ahvalin zâhire çıkmasından
dolayı keşfi evvel defterine tatbikan tamir olunamayacağı anlaşılan ne-
vakıs zuhurunda dahi inşaatı muvakkaten tehir ile nihayet üç güne ka-
dar Masarifat İdaresine beyanı keyfiyet ederek İdarei mezkûrece de bir
gûna tehhürata uğratılmaksızın müsaraaten Heyeti Keşfiyeye tevdi olu-
narak ihbarı vâkı tahakkuk ve tebeyyün ederse o kısmı dahi bilâ imhal
keşfile masraf yekûmuna bir meblâğ zammı iktiza eylediği halde do-
kuzuncu madde mucibince muamele ifa olunacak ve heyeti mezkûrece
tahakkuk ve tebeyyün eylemediği takdirde mütaahhidi bulunan kimse
herhalde keşfi evvel defteri mucibince inşa ve tamire mecbur olacaktır.

Madde 28 — Maddei sabıkada beyan olduğu veçhile hini mü-
başerette zuhur eden nevakıstan dolayı keşfi evvel defterine fazla ola-
rak ilâvesi lüzumu tahakkuk ve tebeyyün eden miktardan evvelki mü-
nakasa miktarı nispetinde tenzilât icrasıyle kabul etmeğe mütaahhit
her halde mecburdur.

FASLI RÂBİ

*Teşkil kılınacak tetkik ve muayene memurlarının
vezâifine dairdir*

Madde 29 — İnşaat ve tamirat ve tefrişatı mevaddı âtiyede tâyin
olunan surette tetkik ve muayene etmek vezâifiyle mükellef muvazzaf ve
seyyar dört zattan ve umuru tahriiriye ile iştiğal eylemek üzere dahi

kezalik muvazzaf iki kâtipten mürekkep bir tetkik ve muayene memurları tâyin kılınacaktır. Âsarı atıkadan madut olan bazı mebaninin üçüncü madde mucibince esnayı keşif ve tamirinde Müzei Hümayundan ilmi âsarı atıkada mütehasıs bir zat dahı bulundurularak âsarı mezkûrenin hali aslısı tağyir edilmemek suretiyle tamirine dikkat ve itina edilecektir.

Madde 30 — İşbu tetkik ve muayene memurları herhalde Sanayii Nefise Mektebinden mimarlık şahadetnamesiyle mezun olup ehliyet ve liyakat ve kifayeti Mektep İdaresince musaddak bulunan ve hüsnü hal ashabından bulunduğu ibraz edeceği varaka ile anlaşılan zevattan tâyin kılınacaktır.

Madde 31 — Gerek emaneten ve gerek maktuan inşa veya tamir veya tefriş olunacak mahaller hakkında Masarifat İdaresinden ita kılınacak mezuniyet ilmühaberleri evvelemerde tetkik ve muayene memurlarına tevdi edilerek sıra numarasıyla kayıt ve iade olunduktan sonra Masarifat İdaresinden tamirat memuriyle mütaahhitlere verilecektir.

Madde 32 — İşbu tetkik ve muayene memurları sureti mütemadiyede bilecümle tamirat ve inşa ve tefrişatı tahtı teftişatta bulunduracak ve yapılmakta olan ameliyatta muayene eden tetkik ve muayene memuru keşfi evvel defterine veya fenne mugayir bir hal gördüğü takdirde kendi tarafından ve müzakere ve istişareyi icabeden hususatta rüfekasıyle birlikte bilmüzakere tetkiki keyfiyetle mugayereti fenniyesi biletraf gösterilerek bu baptaki mütalâaları dahı derç ve ilâve edilerek tanzim edilecek rapor Masarifat İdaresine ita kılınacak ve icabeden muamelenin ifasına kadar devamı inşaatta mahzur olduğu surette ameliyatı muvakkaten tehir ettirecektir.

Madde 33 — Tetkik ve muayene memurları inşa ve tamiratı mütemadiyen muayene ile işin suret ve cesametine göre her bir derece inşaiesinin keşif ve muayenesi için mütaahhit ve memurlarca vakitleri malûm ve muayyen olmıyan günlerde inşaatı mühimme ve cesimede herhalde haftada iki ve âdiye ve gayri mühimmeye lâakal haftada bir defa muayeneye mecbur bulunacaklar ve fakat tetkik ve muayenatın her biri bir memura münhasır kalmıyarak inşaatın hitamına kadar icra kılınacak tetkikat muayene memurlarının öümleri tarafından devredilmek suretiyle tahtı tetkik ve muayenede bulundurulacaktır.

Madde 34 — Gerek emaneten ve gerek ihaleten icra kılınacak inşaat ve tamirat için ihzar edilen levazımtan taş ve kum ve kireç ve çimento gibi eşya aslı tağyir edilerek harç haline getirildikten sonra cins ve envainı tâyinde duğarı müşkülât olunacağından bu gibiler behemehal istimal edilmeksizin kereste ve levazımatı saire dahi esnayı ameliyatta görülebileceğinden inşaat ve tamirâtı mühimme ve cesimede binanın her derecesi inşaiyesini görmek üzere tetkik ve muayene memurları mevkii inşaaata giderek muayene edecekleri gibi emaneten yapılan inşaat ve tamiratta istihdam edilen rençper ve amele ve mutemetleri tadat ve inşaatı vâkıanın icabına tatbik ile amelei müstahdemnin lüzumundan dun veya fazla bulunduğunu dahi bildireceği cihetle tanzim kılınan nümunesi veçhile tetkik ve muayene memurlarının nezdinde matbu ve koçana merbut bir varakai resmiye mücelledi bulunup gittiği mahaldeki tetkik ve muayene ve meşhudatını veya lüzumuna göre inşaat ve tamirâtın tehir veya tatilini ve onu icabeden esbabını tahrir ve koçanından fek ile emaneten ise tamirat memur veya muavinlerine ve ihaleten ise mütaahhidine verilerek koçanda muharrer bulunan «Falan Efendi bugün muayenesini icra eyledi.» ibaresini temhîr veya imza ettirerek nezdinde hıfzeyliyecek ve her ay nihayetinde mezkûr koçanları Masarifat İdaresi Tamirat Masasına ibraz eyliyecek ve Masaca o ay zarfında inşa ve tamir edilmekte olan ebniyelerin talimat dairesinde tetkik ve muayene edilmediği bittetik anlaşıldığı takdirde maddei âtiyede muharrer muamelei mukarrere haklarında icra kılınacaktır.

Madde 35 — Kâffei inşaat ve tamiratta mevaddı sabıkada gösterildiği veçhile tetkik ve muayene usulü işbu talimat dairesinde icra kılınmamak suretiyle Masarifat İdaresince tebeyyün ettirilen noksanî vazife tetkik ve muayene memurlarının hangisi tarafından vukua getirildiği kendileri tarafından tabakkuk ettirilen memurun bir aylık maaşının rub'u ikincisinde nisfı üçüncüsünde tamamı kat'olunarak memuriyetinden çıkarılacak ve böyle tâyini nam ve şahıs ettirilemediği halde işbu tetkik ve muayene vazifesi esasen tetkik ve muayene memurlarından birine münhasır bulunmayıp cümlesine mevdu ve mürettep bulunmuş olduğundan vâkı olan kayıtsızlık ve ademî ifayı vazife mesuliyeti dahi bittabi kâffesine ait ve şamil bulunduğundan şu halden dolayı bir memurun rubu maaşına isabet eden miktar tetkik ve muayene memurlarının maaşatı yekûnunun yüzdesine nispeten her ne miktara bağığ olursa

kat ve tevkif kılınacak ve tekerrürü halinde şahsı vahit hakkında icra kılınacak muamele umumu haklarında dahi ifa olunacaktır.

Madde 36 — Heyeti Keşfiye ile tetkik ve muayene memurları bey-ninde ihtilâf zuburunda Şehremaneti Hendesehanesince tetkik edilecek ve oradan verilecek kararlar kati addolunacaktır.

— — —

**No: 97 — Vergiyi şahsinin tarhı hakkındaki usulün tadiline
dair iradei seniye**

Şûrayı Devlet Tanzimat Dairesi Mazbatası

Şahsi verginin derecatı muharrereye göre tadili ve umum memurin ve müstahdeminden senede bir defa üçer günlük maaşları nispetinde şahsi vergi alınması hakkında Maliye Komisyonu Âlisinden tanzim ve takdim olunan ve suretleri evrakı müteferria ile maan irsal kılınan iki kıta mazbatanın alelûsul Şûrayı Devletçe müzakeresinden sonra Meclisi Vükelâda mütalâa ve kararının ba mazbata arzı hakipayı âli kılınması şerefsudur buyurulan iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi iktizayı âlisinden bulunduğu Mabeyni Hümayunu (Mülûkâne Başkitabe-tinden ba tezkerei hususiye iş'ar olunduğu beyanı âlisiyle ber mantuku emrû fermanı hümayunu şahane iktizasının sürati ifa ve imbasını ve evrakı mezkûrenin iadesini âmir şerefvarit olan 8 muharrem 1324 tarihli tezkerei sâmiye melfuflariyle Tanzimat Dairesinde kıraat olundu.

Maliye Komisyonu Âlisinin salifüzzikir iki kıta mazbatasından 18 zilhicce 1323 tarihli mazbatasında şahsi verginin istifasında bazı mahallerce tesadüf edilmekte bulunan müşkülât ve bu bapta vukubul-makta olan müracaat ve şikâyatın mezkûr verginin sureti tarhındaki nispetsizlikten mûmbais bulunduğu ve tadilâtı münasebe icrası muvafak olacağı Rumeli Vilâyatı Şahanesi Müfettişliğinden iş'ar olunmuş ve mezkûr Müfettişliğin mülâhazatı bazı vilâyattan mürsel muharreratta dahi teyit kılınmış olup vâkıa bu baptaki talimatta esnaf ile çiftlikler aşhabından ve sair erbabı ticaret ve servetten istifa olunacak şahsi vergi kaza ve liva ve vilâyet itibariyle derecatı mütezayideye taksim edilmiş olmasına ve halbuki tâyini sunuf için ittihazı lâzım olan nispete ancak derecatı istitaat ve istifade esas olabılıp mükellefinden mücerret ka-zada bulunmaları itibariyle az ve vilâyette bulunmaları hasebiyle zi-

yade vergi alınması muvafıkı hakkaniyet olamayacağı derkâr bulunmasına nazaran mükellefinin kaza ya liva yahut vilâyette bulunmalarına itibar edilmiyerek her nerede bulunurlarsa bulunsunlar esnaftan ve erbabı ticaret ve servetten alınacak şahsi verginin bunların üçer günlük temettüü ve çiftlikler ahabından istifa olunacak miktarın da buna kıyasen çiftliklerin kıyemi tahririyesi nispetinde hesap ve tayini muktezayı madelete mutabık ve mutedil olacağından çiftlik ahabının gayri bilûmum mükellefinden üçer günlük temettüü on dokuz kuruşa kadar olanlardan on ve yirmi kuruştan yirmi dokuz kuruşa kadar olanlardan yirmi ve otuz kuruştan otuz dokuz kuruşa kadar olanlardan otuz kuruş alınmak hesabıyla yüz kuruşa kadar aşeratın ve kezalik üçer günlük temettüü yüz kuruştan yüz doksan dokuz kuruşa kadar olanlardan yüz ve iki yüzdən iki yüz doksan dokuz kuruşa kadar olanlardan iki yüz ve üç yüzdən üç yüz doksan dokuz kuruşa kadar olanlardan üç yüz kuruş alınmak üzere bin kuruşa kadar olan miatın bu minval üzere hesabedilmesi ve üç günlük temettüü bin kuruştan bin dokuz yüz doksan dokuz kuruşa kadar olanlardan bin ve iki bin kuruştan iki bin dokuz yüz doksan dokuz kuruşa kadar olanlardan iki bin ve üç bin kuruş ve daha ziyade olanlardan üç bin kuruş alınması ve kıymeti tahririyesi bin liraya kadar olan çiftliklerin ahabından elli ve binden iki bin liraya kadar olanlardan yüz ve iki binden dört bine kadar olanlardan iki yüz ve dört binden altı bine kadar olanlardan dört yüz ve daha ziyade olanlardan altı yüz kuruş ahzolunması ve derecatı mezkûrenin mahalleri mecalisi belediyesince tayiniyle ahabı tekâlif tarafından nihayet on beş gün zarfında itiraz vukubulduğu halde mahallî meclisi idaresince istinafen tetkikiyle ba mazbata verilecek kararın katî addedilmesi ve bu tadilâtın teşvişata mahal kalmamak üzere bin üç yüz yirmi iki senesi maliyesi iptidasından itibaren her tarafça mevkiî tatbika vaz'ı ve 21 zilhicce 1323 tarihli mazbatasında dahi mezkûr verginin talimatı cariyede muharrer sunufunun tadili muktazi ve şerefi tabiiyeti Saltanatı Seniye ile mübahî nüfusu zükûrın zi iktidar olanlarından umumen alınmakta olan bu vergiden yalnız memurinin istisnası muvafık olmayacağı beyandan müstağni bulunmasına ve tadilen alınacak şahsi verginin mükellefinin üçer günlük temettüü nispetinde hesap ve ahzi tezekkür ve arz edilmiş olmasına nazaran umum memurine ve müstahdemini Devletten dahi aidat ve ianat tenzil olunmak üzere senede bir defa üçer günlük maaşları nispetinde şahsi vergi alınması hususunun Meclisi Mahsusu Vükelâca müzakeresi mütalâa kılındığı bildirilmiştir.

Vâkıa Komisyonu Âlinin işbu tadilâtı öteki suretten hâsıl olan ihtilâfı mehma emken defedebilmekle beraber her teklîfini veren emlâk ve arazi hâsılatının vergiyi şahsi için esas mikyas ittihazı da diğer gûna iddiaya müsaıt görünürse de malûmu âli olduğu üzere bu misillü fevkalâde teklifat nasıl olsa defaten yerleşemiyerek şikâyat vukubulduka icabına bakıla bakıla yoluna gireceğine ve memurin ve müstahdemin maaşından senede üç günlük kesilmesi ise zaten muhtacı bahis olmadığına binaen Komisyonu Âlinin kararı meşruhu üzerine şeref-sadır olacak iradei seniyeve tefîkı muamele olunması lâzımgelceği tezekkür ve evrakı mezkûre takımıyle iade ve takdim kılını olbapta emrû ferman hazreti menlehülemdir.

10 muharrrem 1324 ve 21 şubat 1321

Meclisi Mahsusu Vühelâ Mazbatası

Şahsi verginin derecatı muharrereye göre tadili ve umum memurin ve müstahdeminden senede bir defa üçer günlük maaşları nispetinde şahsi vergi istifası hakkında Maliye Komisyonu Âlisinden tanzim ve takdim olunan mazbatalar üzerine bermantuku iradei seniyeve hazreti hilâfetpenahi Şûrayı Devletçe cereyan eden müzakeratı havı Tanzimat Dairesinden kaleme alınıp melfufatiyle beraber meyanei abidanemizde mütalâa olunan işbu mazbatada dermeyan olunduğu veçhile mezkûr verginin sureti tarhındaki nispetisizlikten dolayı istifası hususunda bazı mahallerce tahaddüs eden müşkülâta binaen bunun sureti taksimi hakkında ittihaz olunan evvelki usulün tadiliyle esnaftan ve erbabı servet ve ticaretten alınacak şahsi verginin bunların ikamet ettikleri kaza ve liva veya vilâyet nazarı itibara alınmaksızın seviyen üçer günlük temettüleri ve çiftlikler ashabından alınacak miktarın dahi buna kıyasen çiftliklerin kıyemi tahririyesi nispetinde hesap ve tâyini muvafıkı madalet olacağı gibi temettüatı vâkıa ve çiftlikâtın kıyemi tahririyesi mekadirine göre alınacak şahsi vergi için Maliye Komisyonu Âlisince kararlaştırılan ve metni mazbatada münderic ve muharrer bulunan nispet ve derecat dahi mutedil görünmüş ve bilûmum tebaai Saltanatı Seniye-den alınacak işbu verginin mükellefiyetinden memurinin istisnası münasip olamayacağına nazaran umum memurin ve müstahdemini Devletten dahi aidat ve ıanat tenzil olunmak üzere senede bir defa üçer günlük maaşları nispetinde şahsi vergi alınması muvafıkı maslahat bulunmuş olmakla ona göre ifayı mukteziyatının devairi aidesine tebliği

tezekkür ve evrakı müteferria leffen takdim kılındı ise de olbapta ve katıbe ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemir efendimizind'r.

11 muharrem 1324 ve 22 şubat 1321

Arz tezkeresi

Şahsi verginin derecatı muharrereye göre tadili ve umum memurin ve müstahdeminden senede bir defa üçer günlük maaşları nispetinde şahsi vergi istifası hakkında Maliye Komisyonu Âlisinden kaleme alınıp takdim olunan mazbatalar üzerine ber mantuku iradei seniyei cenabı cihanbani Şûrayı Devlet Tanzimat Dairesinden tanzim ve Meclisi Mahsusu Vükelâdan tezyil olunan mazbata arz ve takdim olunmakla olbapta her ne veçhile iradei, seniyei hazreti hilâfetpenahi şerefsudur buyurulursa mantuku münifi infaz edileceği beyaniyle tezkerei senaveri terkim kılındı efendim.

11 muharrem 1324 ve 22 şubat 1321

Iradeyi seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzım olup Şûrayı Devletin Meclisi Mahsusu Vükelâdan müzeyyel mazbatası ve melfufiyle manzuru âli buyurulan işbu tezkerei sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mucübince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefsudur buyurulmuş ve mezkûr mazbataya hâmiş terkimiyle de tebliğ kılınmış olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülemirindir.

12 muharrem 1324 ve 23 şubat 1321

No.	Usulü	Düstur Tarih	Cilt	Sahife	Emmü Gazete Sâhif
	Dersaadete Mahsus Vergisi Şahsi Nizamnamesi	Tanzimat defteri	6	238	
	5 inci maddet muaddelesi		7	48	
	Vergiyi Şahsi Nizamnamesi	1	7	1064	
	1320 senesi nihayetine kadar olan düvunun teavüvü için tahvilât ibracı ve memurin maaşlarının vergiyi şahsi alınması maddelerinden sarfınazar edilmesi hakkında irade	1	8	217	
	1321 senesi bütçesinde irvâkân hüsnü için vergiyi şahsi tesisi hakkında irade	1	8	233	
	Vergiyi Şahsi hakkında Talimat	1	8	259	
	Vergiyi şahsinin tarhi hakkındaki usulün tadilini mutazamın irade	1	8	427	
	1322 senesinden itibaren tadillâtı ahireye göre tarh ve tevzi edilecek Vergiyi Şahsi Talimatnamesi	1	8		
	Vergiyi şahsinin tarhi hakkındaki usulü muaddil irade	1	8		
	Vergiyi şahsi ile hayvanatı ahliye resminin lügvi hakkında irade	1	8		

**No: 98 — Memurini Rüşumiyenin Usulü İntihabiyesi
hakkında Nizamname**

15 muharrem 1324 ve 26 şubat 1321

Madde 1 — Alelûmum Memurini Rüşumiyenin Cemiyeti Rüşumiyece ve Rüşumat Emininin tahtı riyasetinde müteşekkil heyetçe intihabı hakkında müttehaz olan usul kemakân muhafaza olunacak ve şu kadar ki bu heyete Şûrayı Devlet Mülkiye ve Maliye Daireleri ve Divanı Muhasebat âzasından üç zat ilâveten ithal olunacaklardır.

Şûrayı Devlet ve Divanı Muhasebatın marûlbeyan âzası altı ayda bir kere tebdil ve Şûrayı Devlet ve Divanı Muhasebat Riyasetleri tarafından intihap ve izam olunurlar.

Madde 2 — Merkez ve taşra Rüşumat nazır ve müdür ve istimatör ve muavinleri ve muhasebeci ve tahrirat başkâtipleriyle gümrük müdürlerinin ve bilûmum müfettişlerin intihabı hakkında heyeti mezkûre tarafından lâhik olacak mukarrerat Memurini Mülkiye Komisyonunca tetkik olunacak ve lâhik olacak mukarrerat Babîâlice Rüşumat Emanetine tebliğ olunacak ve fakat nazırlar ile birinci sınıf istimatörlerin ve müfettişlerin ve Nezaret muhasebecilerinin memuriyetleri tasdik olunduğu halde bilistizan şeref-mütaallik buyurulacak iradei seniyei cenabı padişahi mucibi âlisince icra olunacaktır.

Madde 3 — Rüşumat Emininin tahtı riyasetinde müteşekkil heyet lâakal haftada iki kere Rüşumat Dairesinde içtima edecektir.

Madde 4 — Memurini Rüşumiye haklarında vukubulan şikâyat ve tahkikat bidayeten Cemiyeti Rüşumiyece badettetik heyeti mezkûrece ikinci derecede tetkik olunacaktır. Beraete dair lâhik olan mukarrerat Memurini Mülkiye Komisyonunca bittetik tasdik olunmadığı halde memuru maznun evrakıyla beraber ait olduğu Şûrayı Devlete ve Mecalisi İdareye sevkedilecektir.

Madde 5 — Elyevm müstahdem bulunan bircümle memurini rüşumiye işbu Nizamnamenin neşri tarihinden itibaren nihayet üç mah zarfında tercümei hal varakalarını tanzim ve tescile mecburdurlar. İşbu varakalar müstahdem oldukları dâirenin en büyük zabiti tarafından tetkik ve meslek ve mişvarları hakkındaki malûmat bîparanîha tahrir ve imza olunacak ve mühürleneyecektir.

Madde 6 — İşbu evrak Cemiyeti Rüşumiyece maddeyi ulûda gösterilen heyetçe tetkik olunacak ve bittetik makrunu hakikat olma

ları tebeyyün edecekleri tasdik ve hilâfı hakikat esasa müstenit oldukları taayyün eyliyecekleri ret ile birinci derecede tasdik edenler haklarında sahtekârlık dâvasının mahkemei aidesince ikame olunmasını tebliğ edecektir.

Madde 7 — Tasdik veya reddolunan teracimi ahval evrakı aynen ve mufassalan sicil kaleminde kaydolunacaktır ve talebedenlere harcı alınarak birer suretleri verilecektir.

Madde 8 — Badezin müdürler müdiriyyet muhasebe başkâtipleriyle istimatorlardan ve nazırlar Nezaret Muhasebe başkâtipleriyle birinci sınıf istimatorlardan ve müdürlerden tercihan intihabolunacaktır.

Madde 9 — İstimatorluk ve muayene kitabetlerine hiç bir kimse tâyin olunmayıp bu memuriyetlere onların madununda bulunan mektepli ve şahadetnameli memurlar tercihan tâyin olunacaktır.

Madde 10 — Badema Rüsumat İdarelerine mülâzim sıfatiyle hiç bir kimse alınmayıp alelittlak Rüsumat memuriyet ve kitabetleri Darüşşefakadan ve Hamidi Ticaret Mektebiyle Sanayi ve Sultaniye ve idadi mekteplerinden ba şahadetname mezunlara münhasır olacaktır. Hukuk ve Mülkiye Mektepleri mezunlarından istek edenler de kabul ve istihdam olunurlar. Kantarcı ve sandalcı ve hademe bu maddenin hükmünden müstesnadır.

Madde 11 — Her sene maddei sabıkada muharrer mekteplerce icra olunan imtihanda mezuniyet şahadetnamesi istihsal edenlerin esamisi ve derecatı müktesibeleri Maarif Nezaretinden ba tezkere Rüsumat Emanetine bildirilecektir. Emanet memura ihtiyaç görürse iktiza edenleri Rüsumat hizmetine alacaktır. Bunlar muvazzafan istimatorların muayene kitabetlerinde istihdam olunacaklardır. İşbu muayene kâtipleri hizmete dâhullerinden itibaren lââkal ikişer sene muayene kâtipliği ve muayene memurluğu ve istimator muavini sınıflarında istihdam olunmadıkça istimatorluğa ve gümrük memur ve müdürlükleriyle Nezaret Başkâtipliklerine terfi olunamazlar.

Madde 12 — Rüsumat Emaneti Riyaseti tahtında müteşekkil Heyet iki senede bir kere merkez ve mülhakatta müstahdem marûlbeyan muayene kâtipleri için müsabakat imtihanı küşat edecek ve terakkiye kespi istihkak edenlere heyetin zat mühürleriyle mahtum birer kıta şahadetname ita eyliyecektir. İşbu şahadetnamede imtihan olunanların hangi sınıf memuriyete lââyık oldukları derç ve tasrih olunacaktır.

Madde 13 — Muamele-i imtihaniye taşrada dahi Rüsumat nazırlarının riyasetleri tahtında Nezaret muhasebeci veya başkâtipleriyle merkez müdürlerinden mürekkep heyet marifetiyle tahriren jera olunacaktır. Şu kadar ki taşra heyetleri şahadetnameler itasına salâhiyet-tar olmayıp tanzim eyledikleri evrakı imtihaniyeyi ba mezabıt Rüsumat Emanetine irsal edecektir. Evrakı imtihaniye bittetik şahadetname itasına kâfi görülürse balâda zikrolunan usul veçhile şahadetname tanzim ve mahalline irsal olunacaktır. Bilâkis kâfi görülmediği takdirde evrakı mezkûre iade olunacak ve iki sene sonra tezdidi imtihan olunması tebliğ kılınacaktır.

Madde 14 — İki defa imtihan evrakı reddolunan memur artık hizmeti rüsumiyeye elvermiyeceği sabit olmuş olacağından hizmeti rüsumiyeden ihraç olunacaklardır.

Madde 15 — Bilimtihan ispatı ehliyet ve bittecrübe ibrazı me'seri istikamet eden bu makule memurlar balâda gösterilen sunufa terakki edecekleri gibi Rüsumat Nezaretlerine ve Devletçe tensip oluncak diğer hidemata tâyin ve terakki ettirilebileceklerdir.

Madde 16 — Kababatle mükerreren ve cünha ile bir defa mahkûm olan memurlar Rüsumat sifkinden ihraç olunur ve bir kere tahtı istintaka alınanlar terakki için mevzu olan marüzzikir iki senelik müddetten istifade edemeyip bir sene daha intizara mecbur olurlar.

Madde 17 — Rüsumat Emaneti gümrükçüleri Rüsumat müdiriyyet ve nezaretlerini ve muhasebecilik ve başkıtabetleri ve alefûmum istîmator ve muavinliklerini ve muayene memuriyyet ve kıtabetlerini ve mubassırlıkların sunufu muhtelifeye taksim edecek ve defterlerini Babıâli vasıtasıyla arzı atıyei ulyayı cenabı padişahi eyleyecektir.

Madde 18 — İstîmatorlar takdiri kıyemde müstakillünbilrev olup ancak mafevkı tarafından tadilât icrasına lüzum görülürse işbu tadilâta lüzum gösterenler kendi hatı destleriyle ve mubassır defterleri tâbir olunan eşyayı mukarrere defterlerinde tasrih etmeleri iktiza eder ve şu halde tadilât ve tezyidatı vâkıadan hasren âmirler mesul olacaklardır.

Madde 19 — Merkezde Rüsumat Emaneti ve taşrada Nezaretler Avrupa'nın başlı horsalarının gazetelerine abone olmak ve Memaliki Şahanedeki büyük ticaretgâhların eşya celbettikleri fabrika ve ticaretgâhların kataloglarıyla es'arı hâzırası matbu cetvellerini celbedecek ve bunları Türkçeye bittercüme idarelere tevzi ve nümune lıfzı müm-

kün olan eşyanın nümunelerini muntazaman hıfzeyliyecektir. Pazar günleri gümrük nazır ve müdür ve istimatorları ve eşyayı aynıye dükkân müdürleri birleşerek mezkûr gazete ve es'arı hâzıra cetvelleri mütalâasıyle hâsıl olacak istitlâata ve hıfzolunan nümunelere ve vâkı olagelen tecarübe göre müdavelei efkâr ve mütalâat edeceklerdir. Ara sıra merkezden taşra nezaretlerine ve nezaretlerden mülhak idare ve memuriyetlere bazı envâr eşyanın ne kıymetle imrar olunmakta olduğu hakkında izahat ve istizahat teati olunacak ve zaman zaman teftişatı fiiliye ve ciddiye istitlâatı hafiyeye ve celiye icra kılınacaktır.

Hâtime

Rûsumat Emaneti işbu nizamnamenin ahkâmını icraya memurdur.

No: 99 — Dersaadet Mekâtibi Âliyei İdadiyesine tâyin olunan Müdürü sanilerin vezaifine dair Nizamname

15 muharrem 1324 ve 26 şubat 1321

Madde 1 — Mektebi Mülkiyei Şahane ve Mektebi Hukuku Şahane ve Mektebi Tıbbiyei Mülkiyei Şahane ve Mühendishanei Mülki Hümayun ve Mektebi Sultani ve Darüşşefaka ve Mercan ve Vefa ve Üsküdar Mekâtibi İdadiyesiyle Nümünei Terakki ve Darülhayrı Âli ve Mektebi Sanayide tariki ilmîden birer müdürü sani bulundurulacaktır.

Madde 2 — Müdürü saniler eyyamı tatiliyeden maada her gün mektepte bulunarak ulûmu diniye ve ahlâkıyeye mütaallik derslere nezaret eyliyecek ve talebenin âdabı diniye ve ahlâkı hasene dairesinde terbiye ve talimlerine bir kat daha ihtimam eyliyeceklerdir.

Madde 3 — Müdürü saniler mekâtibi mezkûrede kıraat olunan ulûmu diniye ve ahlâkıyeye mütaallik kitapların ve muallimler tarafından takrir olunan ve yazdırılan derslerin talebenin istifadelerini mucip olmadığını anladıkları halde o kitapların yerlerine talebeye nafi diğer kitapların intihap ettirilmesi hakkında müdürü evveler ile bil-müzakere lâzımgelen müzekkereyi tanzim edecekler ve keyfiyet müdürü evveler tarafından merbut oldukları nezarete iş'ar olunacaktır. Takrir

olunan ve yazdırılan derslerde dahi lüzumsuz bir cümle gördükleri halde derhal müdürü evvellere bildireceklerdir.

Madde 4 — Müdürü saniler talebeden vezaifi diniyelerini ifada kusur edenler ve hüsnü ahlâka muhalif hal ve harekette bulunanlar hakkında iptida nasihat badehu tembih ve tevbih icra edecekler ve se-meresi görülemediği takdirde Talimatnameye tevfikân mücazâtı lâzimeyi müdürü evveller ile bilmüzakere tâyin eyliyeceklerdir.

Madde 5 — Müdürü saniler ulûmu diniye ve ahlâkiye imtihanı umumilerinde hazır bulunacaklar ve her senei tedrisiye nihayetinde talebenin dîrusu mezkûredeki müktesebatı hakkında bir takrir tanzim edip müdürü evveller vesatetiyle Maarif Nezaretine göndereceklerdir.

Madde 6 — Müdürü saniler icabında talebeye mahasini ahlâka dair nesayihî lâzime ve vasayayı müfide icra edecekler ve talebenin istikmalî terbiye ve tehzibi ahlâkına ve ifayı vezaifi diniye etmelerine nush tarikiyle begayet itina eyliyeceklerdir.

Madde 7 — Müdürü saniler talebenin ahval ve ahlâkına ve vezaifi dinivelerini ifaya derece muvazibetlerine dair ve vukuatlarını mübeyyin bir defter tutacaklardır ve bu defter münderecatına nazaran her şakirde sene nihayetinde terbiyei diniye ve ahlâkiyeden birer numara tâyin olunarak bu numaralar yekûnuna nazaran şakirdanın hitamı tahsilinde alacakları şahadetnamelere terbiyei diniye ve ahlâkiye namıyla birer derece takdiriyle derç ve tahrir olunacaktır.

Madde 8 — Maarif Nezaretince müdürü sanilerin tamamıyla ifayı vazife edip etmedikleri tetkik edilecek ve tekâsül ve müsamaha edenler hakkında muamele lâzime icra olunacaktır.

No: 100 — Evvelce tadil edilmiş olan 17-29 ağustos 1315-1899 tarihli Bankı Osmanî İmtiyaz Mukavelenamesini muaddil Mukavelename

Şerefsadır olan iradei seniyei hazreti padişahi mantuku celiline tevfikân muharririni imza bir taraftan namü hesabı sâmiî Saltanatı Seniyyeye olarak hareket eden Sadrazam Fahametlû Devletlû Ferit Paşa ve Malîve Nazırı Atufetlû Ziya Beyefendi Hazeratıve diğêr taraftan Bankı Osmanî nam ve hesabına hareket eyliyen Müdürü Umumisi Mös-

yö Jül Defs ve Müdürü Atıfetlü Panciri Beyefendi Hazretleri 17-29 ağustos sene 1315-1899 tarihli mukavelename ahkâmınca işbu mukavele tarihinden itibaren altı sene müddet için tadilâtı âtiyenin icrasını beyinlerinde kararlaştırmışlardır:

Evvelâ 5-17 şubat 1290-1875 tarihli mukavelename mucibince Devleti Aliyenin Bankı Osmaniye ait hizmeti sarrafiyesiyle dahili Memaliki Şahanede mezkûr banka muhavvel olan hizmetine ve icra edeceği akçe nakliyatına ve memaliki ecnebiyede ifa olunacak süfera ve memurin ve müstahdemini saire maaşat ve masarifatına mukabil senevi elli bin Osmanlı lirası komisyon verilecek ve bu komisyonun Düyunu Umumiye İdaresinin mezkûr banka ait hizmet ve muamelâtına şümulü olmayacaktır. Bankı Osmani Dersaadet'te teslim olunan mebalîği teslimi gününde ve şubelerine teslim olunan mebalîği dahi makbuz ilmühaberinin mezkûr bankanın Dersaadet'teki Merkez İdaresine itasında Hazinei Celile hesabına irat kaydedecektir.

Saniyen - Kezalik Bankı Osmaninin mukaddema tesis etmiş olduğu şubeler için senevi otuz bir bin ve bin dokuz yüz üç senesinde Manastır ve Üsküp'te tesis eylediği şubeler için dahi senevi bin Osmanlı lirası ki ceman senevi otuz iki bin Osmanlı lirası bankı mezkûre maktuan tahsis olunmuştur. Bankı Osmani işbu otuz iki bin liralık tahsisatı seneviye ile ve zirde muharrer üçüncü madde hükmünden istifade etmemek şartıyla Canibi Hükümeti Seniyyeden ötedenberi vâkı olan arzuya tevfiakan Trablusugarp ve Erzurum vilâyetlerinde müceddeden birer şube tesis etmeyi taahhüt eyler. Binaenaleyh işbu iki şubei cedide için marüzzikir otuz iki bin liralık tahsisatı seneviyenin tezyidini talep etmeyeceği mukarrer bulunmuştur. Elyevm Memaliki Şahanede mevcut olan Bankı Osmani şube veya acentelikleriyle ikinci derece acenteliklerini natık bir kıta celvel işbu mukavelenameye rapı edilmiştir.

Salisen - Elhaletühazihi mevcut olan şubelerle Trablusugarp ve Erzurum'da tesis olunacak iki şubenin haricinde olarak Bankı Osmani ile bilittifak küşat ettirilecek şubelerin beheri için ikişer bin beşer yüz lira verilecek ve fakat işbu tahsisatı cedide ile salifülbeyan otuz iki bin liranın mecmuu elli bin Osmanlı lirasını tecavüz edemiyecektir.

Yeniden acentelikler küşadı halinde bunların icra edeceği muamelât için Bankı mezkûre marülbeyan elli bin liradan fazla komisyon ve saire namıyla hiç bir şey verilmeyecektir.

Râbian - Bankı Osmanî hesabı cari suretiyle Hazineî Celîleye küşat etmiş olduğu senevi yüzde yedi faizli bir milyon Osmanlı liralık krediyi ipka edecektir.

Zikrolunan kredinin resûlmal ve faizinin temini tesviyesi zımında Hükümeti Seniye bin dokuz yüz dört senesi yüzde dört faizli istikraz tahvilâtından elli bin adedini muvakkaten tahsis buyurur. Mamafih şurası mukarrerdir ki bu tahvilâtın yerine Hükümeti Seniye'nin teminatını haiz demiryollar tahvilâtı ikame olunabilecektir. İşbu tahvilâtın kıymeti hakikiyesi marüzzikir elli bin aded bin dokuz yüz dört senesi yüzde dört faizli tahvilâtın Hükümeti Seniye ile Bankı Osmanî beyninde takarrür edecek bedeli fûruhtuna takriben müsavî olacaktır.

Hükümeti Seniye Bankı Osmanînin rehnem kabul edeceği teminatlı demiryolları tahvilâtının intihabını alelûsul Hazineî Celîleye tasvip olunmak kaydıyla Bankı Osmanîye terkeder.

Bin dokuz yüz dört senesi yüzde dört faizli istikraz tahvilâtının ve ledelhace demiryollar tahvilâtının kuponları Bankı Osmanî tarafından bittahsil bedelâtı hâsılası hesabı carinin irat cihetine kayıt ve hesabı mezkûrun faizlerine mahsup edilecektir. Bankı Osmanînin yedindeki yüzde dört faizli bin dokuz yüz dört senesi istikraz tahvilâtından ve ledelhace demiryolları tahvilâtından birine veya bir kaçına kur'a isabet eylediği halde Bankı mezkûr bunların numaralarını Hazineî Celîleye tebliğ edecek ve kur'a isabet eden tahvilâtın hâsılı ile mezkûr tahvilâtın adedine müsavî aynı neviden tahvilât mubayaa eyliyecek ve kur'a isabet eden tahvilâtın başbaşa tesviyei resûlmal fiatiyle onların yerine vaz'edilecek tahvilâtın mubayaa fiatı beynindeki noksan veya fazla farkı hesabı carinin irat veya zimmetine geçirecektir.

Hamîsen - Bankı Osmanînin merkezi vilâyette şubeleri bulunan vilâyatın hizmeti sarrafiyesi 5-17 şubat 1290-1875 tarihli mukavele-name mucibince mezkûr şubeler vesatatiyle cereyan edecektir.

Merkezi vilâyette olmayıpta bir sancağında Bankı Osmanî şubesi bulunan vilâyatta yalnız o sancağın varidat ve masarifatının ahiz ve sarfı orada tesis olunacak şube marifetiyle cereyan edüp merkezi vilâyetten dahi Hazineye gönderilecek mebalîğ şubei mezkûreye teslim kırıldığı halde bunun dahi nakil ve isaliyle şubei mezkûre mükellef olacaktır.

Ba iradei seniyei hazreti padişahi Nezareti Müşarünileyha ile bankı mezkûr beyninde vâkı olan mukarrerat icra olundukça Bankı Osmanî

kendisine ait komisyon ile şubeler tahsisatının ve hesabı cari faizleri bakiyesinin temin ve tesviyesi için iktiza eden mebalîği şubelerine teslim olunan varidatı Devletten istifâ etmek salâhiyetinden ferâgat eder.

Sâdisen - Mukarreratı mezkûre muktezasınca salifüzzikir komisyonlu şubeler tahsisatının ve hesabı cari faizleri bakiyesinin beher sene tesviyesini temin etmek maksadiyle Maliye Nezareti Celilesi Bankı Osmaniye yüz sekiz bin Osmanlı liralık bir meblâğı senevi tahsis eder.

İşbu meblâğı senevinin elli bin lirası cibayeti Düyunu Umumiyei Osmaniye İdaresine muhavvel âşar fazlalarından ifa edilecek ve elli sekiz bin lirası dahi Ziraat Bankası namına muharrer olmak ve münhasıran Bankı mezkûr marifetiyle tahsil ve kabzedilmek üzere âtiyüzzikir Vilâyatı Şahanenin emvali üşriyesi üzerine mültezim senedatı itasiyle tesviye kılınacaktır.

İşbu senedatın on altı bin liralığı Halep ve on üç bin beş yüz liralığı Adana ve on altı bin liralığı Sivas ve on iki bin beş yüz liralığı dahi Kastamonu Vilâyetlerinden verdirilecektir.

Berveçhi balâ mültezim senedatiyle vacibüttesviye elli sekiz bin liradan ertesi senenin rumi nisânı gayetinde gayri ez ifa bir bakiye tebeyyün eylediği takdirde işbu bakiye Düyunu Umumiyei Osmaniye idaresince cibayet olunan âşarın aynı seneye veya sinîni âtiyeye ait fazlalarından tesviye ve itmam edilecektir.

Bir senenin tahsisatından tesviye edilememiş olan bakiye Düyunu Umumiyei Osmaniye İdaresi marifetiyle cibayet olunan âşarın ertesi seneye veya ondan sonraki senelere ait fazlaları üzerine birinci derece matlup makamında devir ve naklolunacaktır. Marüzzikir mültezim senedatından Ziraat Bankasınınca ahiz ve kabzolunacak mebalîğin hâsılı bulunan Osmanlı liraları altın olarak Dersaadet'e vüsulünde Düyunu Umumiyei Osmaniye İdaresince vukubulacak teslimat misillü bir hesabı mahsusa geçirilecek ve bu hesaba senevi yüzde yediden karşılıklı faiz yürütülecektir.

Sâbian - Bankı Osmaninin imtiyazına müteallik mukavelâtı sabıkanın işbu mukavelename ile tadil olunmyan kâffei ahkâmı kâmilen ve tamamen mer'î ve muteber kalacaktır. İşbu mukavelename de hesabı

Bilmukabele Bankı Osmani dahi berveçhi muharrer komisyon ve tahsisat ve faiz olarak iktiza eden mebalîği her taksitin duhulünde işbu hesabı cariye masraf kaydedecektir.

cari için tâyin olunan faiz ile komisyonun ve şubeler tahsisatının miktarı mukavelenamenin tarihi imzasından itibaren altı sene müddet inkızasında ittifakı tarafeyn ile tadil olunabilecektir.

İşbu mukavelename nüshateyn olarak Dersaadet'te tanzim olunmuştur.

No.	Başlığı	Düster Tartip	Cilt	Sahife	Resmî Cesets Sayı
	Osmanlı Bankası imtiyaz mukavelenamesi	1	2	976	
	Osmanlı Bankası imtiyaznamesinin tadil olunan maddeleri	1	3	231	
	Osmanlı Bankası Nizamnamesinin 15 inci maddesine teziil olunacak fıkra	1	4	396	
	Varidat ve masarifatı Devletin sureti ahıs ve sarfı hakkında Osmanlı Bankası ile Hazinei Maliye ve vilâyet ve detairi idare beyinde cereyan edecek muamelât hakkında Nizamname	1	4	396	
	Osmanlı Bankası imtiyaznamesinin tadiline dair kararname	1	4	748	
	Osmanlı Bankası imtiyaz mukavelenamesini muaddil 5/17 şubat 1290/1875 tarihli mukavelenameyi muaddil mukavelename	1	5	448	
	Osmanlı Bankası ile tadilen yapılan mukavele	1	5	569	
	Osmanlı Bankasının Hazinei Cilliden hakıvesi matlûbunun sureti tesviyesine dair mukavele	1	6	502	
	Osmanlı Bankası imtiyaz mukavelenamesini tadil eden 17/29 mayıs 1302/1886 tarihli mukavelenameyi muaddil mukavele	1	6	1395	
	Osmanlı Bankası imtiyaz mukavelenamesini muaddil 8/20 mayıs 1309/1893, 25/7 nisan, mayıs 1312/1896 tarihli mukavelenameleri muaddil mukavelename	1	7	341	
	Ervelce tadil edilmiş olan 17/29 ağustos 1315/1899 tarihli Bankı Osmanî imtiyaz mukavelenamesini muaddil mukavele	1	3	435	
	Maliye Nezaretiyle Osmanlı Bankası beynindeki hesabı cariye dair 25 mart 1322 tarihinde akdolunan mukaveleyi muaddil mukavele	2	3	263	
	Osmanlı Bankasının ihrac olunan banknotların 4 000 000 liraya ihlâkı hakkında irade	2	8	109	
	Osmanlı Bankası imtiyaz müddetinin temdidi hakkında Kanun	3	6	634	98
	Osmanlı Bankası imtiyaz müddetinin temdidi hakkında Kanun	3	14	1501	2435
	Osmanlı Bankası imtiyaz müddetinin temdidi hakkındaki kanuna ek Kanun	3	19	406	3062

No: 101 — Maadin Nizamnamesi

14 safer 1324 ve 26 mart 1322

BİRİNCİ FASIL

Maadinin aksamı

Madde 1 — Gerek zirü zeminde ve gerek sathı arzda bulunan maadin usulü imalleri itibariyle üç kısma mümkasesmdir.

Birinci kısma maadini asliye, ikincisine maadini sathiyeye, üçüncü-süne taşocakları tesmiye olunur.

İşbu Nizamnamenin hükmü yalnız birinci ve ikinci kısımlara şamil olup taşocakları nizamnamei mahsusu hükmüne tabidir.

Madde 2 — Maadini asliyeden madut olan mevât zirü zeminde arzın derinliğine doğru ya damar ya tabaka veyahut yağın halinde vâkı altın ve gümüş ve plâtin ve civa ve kurşun ve demir ve nühas ve kalay ve çinko ve bizmut ve kobalt ve nikel ve arsenik ve manganez ve antimon ve alüminyum ve bunlara mümasil mevaddı madeniye ile keh-rüha ve kükürt ve şap ve grafit ve envai maadin kömürü ve zift ve nefî ve asfalt ve petrol ve petrole mümasil sair mevaddı madeniye ve her nevi zikıymet taşlar ve zımpara ve lületaşı ve borasitli mevaddı müşte-mil ecsamı muhtelif ve kaya tuzu ve tuzlu sular ile tabii tuzlu ve baki-rlı sular sıcak ve soğuk miyahı madeniyeden ibarettir.

Madde 3 — Maadini sathiyeden madut olanlar bir sureti gayrı muntazamada sathı arzda bulunan ve amelıyatı sathıye ile istihsal olu-nabilen demir cevherleri ve kibritiyeti hadide tahvili kabil piritli top-raklar ile madenli ve kumlu ve alüminli topraklar ve atık cüruf ve turp tabir olunan mahrukat gibi mevaddı madeniyedir.

İKİNCİ FASIL

Ahkâmı umumiye

Madde 4 — Maadini asliye ve sathiyenin işletilmesi iradei seniyei hazreti padişahî şerefsuduruna mütevakıftır.

Madde 5 — Maadini asliyenin işletilmesi doksan dokuz sene müd-detle mültezimlerine ihale kılınır. Ancak krom ve zımpara ve boratlı maddelerden ve bunlara mümasil sair mevattan olupta damar halinde olmiyan ve bütün bütün yağın halinde bulunan mevaddı madeniyenin Maadin İdaresinin takdirine göre doksan dokuz seneden ziyade ve kırk seneden eksik olmamak üzere ihalesi caizdir. Müddeti ihale zarfında ma-denler âhara fûruht olunur ve irs tarikleriyle âhara devir ve intikal dahi eder. İşbu devir ve intikal muamelâtı Maadin İdaresince teşkili tarafeyn ile defteri mahsusuna kayıt ve mukabilinde ilmühaber ita et-mek hususlarından ibarettir. Şu kadar ki devir ve intikal muamelâtı işbu nizamnamede münderiç şeraitin icrasını tehir edemez.

Madde 6 — Maadin imali için daimi surette bir yerde kalmak üzere vazı ve inşa olunan makine ve ebniye ve kuyu ve ocak ve inşa-atai saire ile mağaralar derununda istimal olunan beygir ve maden ih-racı ve nakil ve tathir ve tenkihi için müstamel kâffei alât ve edevat

ve bir senelik levazımat demirbaş addolunur ve bunların deyin mukabilinde haciz ve fûruhtu caiz olmaz.

Madde 7 — Maden imalî zımnında istimal olunan sair eşya ve ihraç olunan mevaddı madeniye ve sermaye hisseleriyle menafii eşyayı menkuledendir.

Madde 8 — Arazii memlûke ile arazii mevkufeî sahihada zuhur eden madenlerin sureti ihale ve ilzamı işbu nizamname ahkâmına tevfiğ olunmak üzere onlardan istüfa olunacak resmi nispiden hımsu İdareye ve maadası arazi sahibine veyahut vakfı canibine ita kılınır.

ÜÇÜNCÜ FASIL

Maadinin usulü taharrisi

Madde 9 — Sahipli arazide ashabi tarafından maden taharrisi ilmühaber ahzine ve sahibi razı olmıyan arazi ile arazii haliyei emiriyede taharriyat icrası dahi taharri ruhsatnamesi istihsaline mütevakıftır.

Madde 10 — Taharri ilmühaberi veya ruhsatnamesi istihsali için taharriyat icra olunacak mahallin merbut olduğu vilâyet valisine ve elviyei gayrı mülhakada mutasarrıfı livaya ba arzuhal müracaat olunur ve o vilâyet veya livaca mezkûr arzuhalin itasiyle beraber mahsusan tutulacak deftere kaydolunarak müsted'inin hakkı tekaddümünü ispata medar olmak üzere derhal makbuz ilmühaberi verildikten sonra tahkikatı lâzıme bilicra on üçüncü maddede beyan olunan esbabı maniadan biri bulunmadığı tebeyün eylediği halde icabeden ilmühaber veya ruhsatname ita olunarak telgrafla ve o tarihle badehu tahrirat ile derhal Orman ve Maadin ve Ziraat Nezaretine malûmat verilir. İşbu ruhsatnameyi Nezaret indettetik nizama muvafık olduğunu görür ise dört ay zarfında kabul ve tasdikı havi mahalline tebligat ifa edecek ve işbu nizamname ahkâmına muhalif görür ise müddeti mezkûre zarfında esbabı mucibesıyla beraber Babıâliye bildirecek ve olbaptaki evrakı mahalliyeyi merbutan gönderecektir. Ruhsatname istida eden şahıs veya şirket dahi Babıâliye müracaat edebileceği gibi Babıâlice de Şûrayı Devletçe veya Meclisi Mahsusu Vükelâca dört ay zarfında ittihazi karar ile beraber atebel seniyei mülûkâneye arzı malûmat edilecektir. İşbu muamelât ve mukarrerat sekiz ay zarfında itmam olunup tasdik ve iptale dair mahalline bir şey teblig olunmadığı halde mahallince verilen ruhsatname yirminci madde mucibince mer'i olacak ve

taharriyata iptidar edilecektir. İşbu iki müddet Maadin Nezaretine aynı tarihle irsal olunan telgraf ve tahriratın havi olduğu tarihten muteber olacaktır ve şu takdirde bu tahriratın postaya tevdiinin tarihi vilâyetten veya gayrı mülhak livadan ba telgraf Maadin Nezaretine bildirilecektir.

Madde 11 — Madde-i sabıkada beyan olunan deftere sahibi istidanın ismi ve arzualin tarihi itası ile hülâsai münderecatı ve ilmühaber ve ruhsatname verilir ise kezalik bunların münderecatı ve verilmediği veyahut verilip de şeraiti nizamiyenin ademi ifasından naşi hakkı taharrisi iskat ve haiz olduğu ilmühaber ve ruhsatname iptal olunduğu halde esbabı mucibesi kayıt ve dercedilecektir. İşbu defter her tarafça yeknesak olmak ve kuyudu mepsutayı ihtiva etmek ve sayfalarında sıra numarası bulunmak üzere Nezareti Müşarünileyhaca tertip ve iktıza eden vilâyat ve elviyeye irsal olunacaktır.

Madde 12 — Dersaadet ve Bilâdı Selâsde ve Boğazların iki sahilinde dairei askeriyece müsaade olunmıyacak mesafe dâhilinde ve hududu Hâkaniye üzerinde gerek sahipli arazide ve gerek arazii haliyei emiriyede maden taharrisi için ilmühaber ve ruhsatname verilmeyecektir.

Madde 13 — Şudur ve kasabat dâhilinde bir veyahut ziyade karye ve kasabaya mahsus pazaryeri ve bahçe ve meydan misillü umuma ait mahallerde maadin taharrisi memnu olduğu gibi maden taharrisi istida olunan arazi mer'a ve koru gibi kezalik umuma mahsus mahaller olup da icra edilecek hafriyat ve ameliyat ait olduğu karye veya kasaba ahalisinin ihtiyacatını hasr ve tazyik edeceği veyahut maden taharri olunacak arazi dâhilinde veya kurp veya civarında bir gûna emakini seniye ve müessesatı emiriye ve umumiye ve mezhebiye ve kılâ ve istihkâmat ve sair emakini askeriye bulunup da taharri ameliyatının bunlara mazarratı olacağı icra edilecek keşfiyat neticesinde tebeyyün eder ise bu kabil mahallerde dahi maden taharrisi için ilmühaber ve ruhsatname verilmeyecektir.

Madde 14 — Cevanibi erbeası duvar ile muhat arazi derununda veyahut avlu ve bahçe veya bunlara beş yüz zira buud ve mesafede vâkı araziye mutasarrıf olan kimsenin rızası tahsil olunmaksızın mil ve burgu ile kuyu hafri veya baca küşadı ve alât ve edevatı madeniye vaz'ı için mağaza inşası caiz olamaz.

Madde 15 — Ruhsat itası istidasını havi verilecek arzuhale müsted'inin şerik veya şürekâsı var ise onların isim ve şöhet ve tâbiyet ve ikametgâhları ve maden taharri olunacak arazinin mevki ve hududu ve hangi liva ve kaza dâhilinde olduğu ve ne cins maden taharri olunacağı ve arazinin nev'i ve arazi eşhas uhdesinde ise ashabının isim ve şöhetleri ve taharri hafriyat ve amelîyatından dolayı ashabına terettüp edip müteharriye ait olacak olan zarar ve ziyân tazmin edileceği ve on üçüncü maddede muharrer esbabı maniadan dolayı ilmühaber ve ruhsatname verilmediği halde bir gûna masraf ve zarar ve ziyân talep etmiyeceği zikir ve tasrih olunacak ve maden taharrisî istida olunan mahallin mümkün mertebe nıkatı sabitesini ve bu noktaları yekdiğere rabit için müstakim hatlar irae edilmek üzere hududunu gösterir bir karta kroki işbu arzuhale raptedilecektir. Taharri ruhsatı anonim bir şirket namına talep olunursa bu şirketin Hükümetçe musaddak olduğunu mübeyyin evrakın dahi arzihal ile birlikte itası lâzımdır.

Madde 16 — Bir ruhsatname ile maden taharrisine tâyin ve tahsis olunacak mahallin vüs'atı taharri olunacak madenin nevi ve cinsine ve icabatı fenniyyeye göre tahdit ve haritası olveçhile tanzim olunacaktır.

Madde 17 — Talebi ruhsatı havi verilecek arzuhaller üzerine icra olunacak tahkikat vilâyet veya gayri mülhak livaca tarihi arzuhalden itibaren altı ay zarfında ikmal ile kararı verilecektir. Tahkikat maden taharri olunacak mahallin vâkı olduğu kaza veya liva meclisi idaresinden tâyin olunacak ve mahalli heyeti ihtiyariyesinden alınacak birer âza veya muhtar ile vilâyet maden mühendisinden mürekkep bir heyet marifetiyle madenin bulunduğu mahalde ve ruhsat talep eden şahsın veya musaddak vekilinin huzurunda icra edilecektir. İşbu heyetin icra edeceği tahkikatı mutazammın kaleme alınacak evrak kaza veya liva meclisi idaresince bittetik neticei tetkikatı havi tanzim olunacak mazbata canibi vilâyete ve elviyei gayri mülhakada canibi mutasarrıfiye gönderilecektir. Mahallinden ba mazbata gönderilecek olan evrakı tahkikiye üzerine meclisi idarei vilâyetçe ve elviyei gayri mülhakada meclisi idarei livaca tetkikatı muktaziye bilicra on üçüncü maddede gösterilen esbabı maniadan biri bulunmadığı halde müstediden kefil alındıktan sonra icabeden taharri ilmühaberi veya taharri ruhsatnamesi verilecektir.

Madde 18 — Taharri ilmühaber ve ruhsatnamelerine taharri amelîyatında istimaline hacet messeden barut ve fitil gibi mevaddın cins

ve miktar ve kemiyeti evvel emirde Hükümete beyan ve ancak bu maksat uğurunda istimal olunacağına dair teminat ita ile olbapta ruhsatı mahsusa istihsaline mecbur olacaklarını ve kılâ ve istihkâmat hududuna takarrüp olunmıyacağını mutazammın kuyudu lâzime ve madenin hududu muayyene ve miktarı mesahası dercedilecektir.

Madde 19 — Taharri ilmühâberlerinden üç altından beş altına kadar ve taharri ruhsatnamelerinden maden taharrisine tahsis olunacak mahallin cesametine göre haddi asgar beş ve haddi evsat on ve haddi âzam on beş altın olmak üzere harç alınacaktır.

Madde 20 — Taharri ruhsatnameleri onuncu madde muoibince mer'i oldukları tarihten itibaren bir seneyi tecavüz etmemek üzere verilir. Ancak işbu taharri müddeti zarfında müteharrinin taharri için teşebbüsâtı ciddiyede bulunduğu tahakkuk ederse bir daha temdit olunmamak üzere şeraiti mevzuasının tevidiyle bir sene daha temdit olunur.

Madde 21 — Taharri ruhsatnamesi talep edipte arzuhalinin kabulünden itibaren altı ay müddet takibetmiyenlerin ihbara hacet kalkmaksızın arzuhalleri hükümsüz addolunacağı gibi her bir muamelesi itmam edilen ruhsatnameyi canibi vilâyet ve mutasarrıfiden mukavelât muharrirliği vasıtasıyla vukubulacak tebliğın veyahut müstedinin ikametgâhı malûm olmaması ve bulunamaması hasebiyle tebliğ kabil olmadığı halde Dersaadet'te evrakı havadisle ve vilâyet ve gayri mülhak livada ceridei resmiyei mahalliye ile vâkı olacak ilânın tarihinden itibaren iki ay zarfında müracaat edip almayan müstedilerin dahi hakları iskat olunarak kaydı balâsına şerh verilecektir. Taharri ruhsatnamelerine mütaalik olarak vilâyet ve mutasarrıflık ile müstedi arasında tahaddüs edecek ihtilâf bidayeten Orman ve Maadin ve Ziraat Nezaretince ve derecei saniyede Şûrayı Devletçe hal ve faslolunacaktır.

Madde 22 — Taharri ruhsatını haiz bulunan ve usulen vilâyetin nezareti mütemadiyesinde bulundurulacak olan şahsın taharri vesilesiyle inzibat ve asayiş memlekete münafi ahvale tasaddisi vilâyetin memurini zabıtası tarafından haber verilip iera olunacak tahkikat ile kanunen sabit olduğu veyahut mütehârri bidayeten veya temdiden tâyin olunan müddet zarfında işbu nizamnamenin ihale ve imali maadin hakkındaki dördüncü faslı ahkâmınca ihalenin istihsalı için lâzimgelen arzuhal ve teferruatını ita ile ihale istidasında bulunmadığı surette ruhsatname fesih ve iptal olunarak keyfiyet kaydı balâsına şerh verilmekle beraber evrakı havadisle ilân olunur ve diğer tâlibine ruhsatname ve-

rilir ve işbu fesih ve iptal muamelesinden dolayı müteharrii sabıkın hiç bir gûna masraf ve tazmin iddiasına hakkı olamaz.

Madde 23 — Maden taharrisine mezun olan şahıs veya şirket haiz olduğu ruhsatı vilâyat ve gayri mülhak liva meclisi idaresince tahkikatı lâzime bilicra Maadin Nezaretinden dört ay zarfında ba mazbata vukubulacak istizan üzerine Meclisi Mahsusu Vükelâ kararına göre Babîâliden verilecek emir veçhile âhara devir ve ferağ edebilir. Babîâliden dört ay zarfında bu bapta bir emir ve iş'ar vâkı olmadığı halde devir ve ferağ muamelesi Nezaretçe icra olunur. Devrolunacak şahsın asıl ruhsatnameyi alan adamdan bidayeten aranılmış olan kâffeî evsaf ve şeraiti câmi olması meşruttur ve işbu devir muamelesinde ruhsatname harcının nısfı miktarı harç alınır ve devir ve ferağ muamelesinin icrası için tâyin olunan sekiz ay bir defaya mahsus ve münhasır olmak şartıyla ferağı icra olunacak taharri ruhsatnamesinin müddetine zam ve ilâve edilmiş itibar edilecektir.

Madde 24 — Taharri ruhsatnamesini haiz olan kimse tarafından takibi maslahat olunmıyarak maden terkolunduğu surette taharri esnasında ihraç olunan mevaddı madeniyenin resmi nispsisi mensup olduğu nev'in ellinci maddede beyan olunan derecenin haddi âzamisi üzerinden badelistifa nakil ve fûruhtuna ruhsat ita kılınır.

Madde 25 — Taharri ilmühaber ve ruhsatnamelerinin şamil olduğu hududu madeniye dahilinde ve müddeti taharri zarfında aynı cinsten maden taharrisi için âhara ruhsatname verilmez.

Madde 26 — Taharri olunmakta olan madenin değeri anlaşılacak için Avrupaya nümune gönderilmek istenildiği halde madenin cinsine göre rûsumu nispiyesi alınarak yüz tonilâtoya kadar cevherin nakil ve imrarına müsaade olunur ve müteharri tarafından istida olunduğu halde resmi nispsisi madenin mensup olduğu nev'in en yükseği üzerinden istifa olunarak işbu miktarın iki bin tonilâtoya kadar iblâğına müsaade olunabilir.

Madde 27 — Mevaddı madeniyenin kıymeti Avrupa'da cari olan fiattan Memaliki Osmaniye iskelesinden Avrupa'ya kadar lâzımgelen navul ve masarifi izabe ve tasfiye badettenzil mütebakîsi üzerinden istifa olunacaktır.

Madde 28 — Yirmi dördüncü, yirmi altıncı, yirmi yedinci maddeler hükmüne mugayir hareket edenlerden yirmi beş altından yüz altına kadar cezayı nakdi alınır ve ruhsatname istirdat kılınır ve ruhsatsız

mevaddı madeniye satmışlarsa onun rüsumatı muayyenesi dahi malın esmanından iki kat olarak başkaca istifâ olunur.

Madde 29 — Maadin taharrisi ameliyatında istimal olunmak üzere Hükümetçe müsaade olunan barut ve fitil gibi mevaddın müteharriler tarafından maksudunehi hilâfında kullanılmamasına ve esnayı taharride bir suretle hukuku ahaliye tecavüz ve taarruz edilmemesine mahallî hükümetleri tarafından dikkat ve hilâfı marzîi âlî bir hal ve hareket vukuuna meydan verilmemek için hükûmatı mahalliye tarafından teftiş ve nezaret edilecek ve memnuiyet hilâfında hareket eden müteharriler mesul tutulacaktır.

DÖRDÜNCÜ FASIL

Maadinin şeraiti ihale ve imali

Madde 30 — Tebaai Osmaniyeden veyahut Devleti Aliyenin tasarrufu emlak hakkında bin iki yüz seksen üç senesinde vaz'etmiş olduğu kanunu kabul eden Düveli ecnebiye tebaasından münferiden veya biliştirak maden imaline tâlip olanlara kavanini haliye ve müstakbelei Devleti Aliyeye tevfikı hareket etmek şartıyla ruhsat verilir. Herhangi sınıftan olursa olsun Devleti Aliye ve Düveli ecnebiye memurları ve bunların akraba ve taallûkatı dairei memuriyetleri dahilinde bulunan mahallerde maden imtiyazını haiz olamaz işbu memnuiyet memuriyette bulunmakla beraber icrayı ticaret ve sanata mezun olanlara dahi şamilidir.

Madde 31 — Bir madenin imaline ruhsat verilmezden mukaddem üç maddenin tahkik ve tetkiki elzemdir.

Birincisi keşfolunan madenin işletilmesi mümkün olmak ikincisi o madenin civarında diğer maden olup da onun tatiline sebep olmayacağı muhakkak bulunmak üçüncüsü imalâtın dairei icrasında kılâ ve istihkâmat bulunup da onlara mazarratı olmayacağı tahakkuk etmektir.

Madde 32 — Bir madenin mucidi ya Maden Nizamnamesinin ahkâmını icra edememesinden veya bulunduğu madenin kurp ve civarında bulunan diğer bir madene irası hasar eylemesinden yahut isidasını takip ve icraya isbatı iktidar etmemesinden naşî madenin ahara ihalesine karar verildiği halde kâşifine mucitlik hakkına mukabil tazminat itası mukarrerdir. İşbu tazminatın miktarı taharri için ihtiyar olunan masraf ve müteharrinin hal ve şanına nazaran nihayet yarım Osmanlı altını tecavüz etmiyecek olan yevmiyesiyle madenin hastalatı sâfıve-

sinden nihayet yüzde beş derecesinde ita olunacak bir mükâfat mecmuuna muadil olmak üzere Maadin İdaresince takdir ve tâyin ve mütezimler tarafından tediyeye olunmak üzere fermanı âliye dercolunacaktır. Tazminatı mezkûre tediyeye olununciyadek ihale olunan maden ashabı matlub için bey'i bilvefa hükmündedir. Maadin İdaresi tarafından tâyin olunan tazminatın miktarı hakkında mübayeneti efkâr hâsıl olduğu halde keyfiyet istinafen Şûrayı Devlette fasıl ve rüyet olunur. Fakat bu tekkikat ihale muamelesini tehir edemez.

Madde 33 — Hakkı taharriye nail olup da bittaharri keşif ve ihraç ettikleri maden için ihale istidasında bulunanlar evveleminde ba arzuhal Maadin İdaresine müracaat edeceklerdir.

İşbu istidanamede şahıs vahit ise kendi isim ve şöhreti ve sanatı ve tabiiyeti ve ikametgâhı ve eğer şirket ise şürekânın isim ve şöhretleri ve ikametgâhı kanunileri ve maden işletmek üzere teşekkül etmiş bir anonim şirketi namına istida olunmuşsa bunun kanuna tevfiikan teşekkül etmiş Osmanlı şirketi olduğu ve madenin mevkiî ve imal edilecek maden ne kadar mahal istiâp edecekse o mahallin hudutları ve ihraç olunacak cevherin cins ve hasılatın hangi suretle fûruht olunacağı ve lüzumu olan hatap ve kömür ve sair mahrukat Orman Nizamnamesi ahkâmına tevfiikan ne suretle tedarik edileceği ve arazi sahibi varsa onlara ne miktar tazminat tediyesi teklif bulunduğu ve madenin kavaidi fenniye dairesinde imaline mütâahhit idiğü beyan ve tasrih edilecektir.

Madde 34 — Madde sabıkada beyan olunan istidanameye maden imal olunacak mahallin beş binde bir mikyasında olarak birbirine mümasil üç kâta haritası rapt olunacaktır.

İşbu haritada maadinin hududu imkân müsait olduğu mertebe yer üzerinde sabit noktalar intihab olunarak bu noktalar beyninde vaslolunan hutut vasıtasıyla irae olunacak ve bunda ihraç olunacak mevaddı madeniyenin vaziyeti dahî gösterilecektir. Haritalar ile beraber madenin taharri ameliyatını icra etmiş olan mühendisin raporu ve esnayı ameliyatta ihraç olunan mevaddı madeniyeden tahlil ve hifzolunmak için miktarı kâfi nümunesi Hükümeti mahalliye canibinden mahfaza derununa mevzuan memhur olduğu halde birlikte takdim olunacaktır.

Madde 35 — Maadin müteharrileri taraflarından imali maadin için istida vukuunda madenin iptidayı taharrisinde valî vilâyet ve mühendis taraflarından verilen malûmat üzerine Maadin İdaresinde tutulacak kayda müracaatla beraber istidaname münderecatı mevaddı sabıka ahkâmına muvafık olduğu surette defteri mhsusuna kaydedilir

değilse ikmal ve tashihi zımında sahibine iade olunup işbu nizamname hükmüne tamamiyle mutabık olmadıkça kayıt muamelesi icra olunmaz. İstidanimelerin Maadin İdaresi canibinden kabulüyle kayıt yahut iadesi sürati mümkünü ile icra olunmak lâzımdır.

Madde 36 — İstidanimenin kabul ve deftere kaydını mütaakıp masarifi ahabı istidaya ait olmak üzere keyfiyeti ihale Dersaadet'te tabolunan gazetelerden Türkçe ve Fransızca olarak ikisi vasıtasıyla ve bunlardan başka evrakı mahsusa ve vilâyet gazetesiyle iki ay ilân ettirilir ve ilânat varakalarının matbu suretleri merkezi vilâyette ve sancak ve kazalar ile madenin bulunduğu kazanın bilcümle karyelerinde münasip mahallere talik olunur. İlân olunacak maddeler madenin mevki ve hudut ve nevi ve cinsiyle ihale olunacak mültezimin isminden ve müddeti ihaleden ibarettir.

Madde 37 — İlân müddetinin inkızasında bir taraftan bir gûna itiraz vukubulup bulmadığı ve vukubulmuşsa itiraznameler ile maden mühendisinin mülâhazatını havi takriri ve vilâyetin rey ve mütalâatı iki ay zarfında Maadin İdaresine iş'ar olunur. Müddeti ilânın inkızasından sonra vukubulan itirazat kabul olunmaz.

Madde 38 — Maddeyi sabıka mucibince Maadin İdaresine varit olan evrak cümleten Maadin Fen Odasına havale olunur. İşbu Oda tarafından tetkikatı fenniye badelicra mütalâat ve mülâhazatı havi bir kıta takrir ile evrakı mezkûre Maadin İdaresine iade kılınır. Maadin İdaresi tarafından tetkikatı lâzime badelicra istidanimenin deftere kaydolunduğu tarihten itibaren altı ay mürurunda fermanı âlinin suduruna mütaallik muamelâtın icrası tâcil olunacaktır.

Madde 39 — Bir madenin ihalesi için şartname ve mukavelenemesi Maadin İdaresinden bittanzim mensubolduğu Nezaret vasıtasıyla Babıâliye irsal olunup Şûrayı Devlette tetkik olunduktan sonra le'delarz ba iradei seniye ihalesi icra ve bir sene zarfında işbu maddede beyan olunan şerait ve muamelâtın cümlesi bilikmal fermanı âlisi ita olunacaktır.

Madde 40 — İhale fermanı âlisi şerefsadır olduktan sonra hükümünün münifi otuz altıncı maddede tâyin olunan mahallerde bir defa ilân ettirilir ve bunun masarifi dahi fermanı âliyi haiz olan mültezim tarafından tesviye olunur.

Madde 41 — Ba fermanı âli maden imaline mezun olan mültezimlerin Devletin ruhsatını evvelce tahsil etmedikçe müşareket tarikiyle

veyahut sair bir suretle imaline mezun oldukları madenleri sair o cins madenler ile birleştirmeye salâhiyetleri olmayıp aksi hareket ettikleri halde akit ve ihale fesholunur.

Madde 42— Ba fermanı âli imâl olutacak madenin arazii mahdudesi dahilinde emri âli mezkûrun tasrih eylediği maadin ile mahlût olmıyarak sair cins maden zuhur ederse onun imali için dahi mevaddı sabıkada beyan olunan muamelât icra olunarak başkaca fermanı âli istihsal olunmak lâzımdır. Böyle bir maden zuhuriyle ihraç ve imali için ruhsat istida olundukta o mahalde maden imal ve ihracına zaten ba fermanı âli mezun olan mültezim müddeti ilân zarfında tâlip olduğu surette şeraiti mütesaviye ile mucide tercih olunacaktır fakat mucitlik hakkının temini için işbu nizamnamede münderiç mevat ahkâmı bunlara dahi şamildir.

Madde 43 — Mevaddı sabıkada muharrer şeraite tevfiikan fermanı âli istihsal olunmazdan evvel maden ihraç ve imaline teşebbüs edenlerden veyahut maden taharrisi ruhsatını haiz olmıyanlardan ve taharri ruhsatnamesi alıp da yirmi altıncı maddede gösterilen miktardan ziyade maden ihraç ve imal eyliyenlerden amelîyatın cesametine ve madenin ehemmiyetine göre yüz Osmanlı altunundan bin altına kadar cezayı nakdî alındıktan başka ihraç olunan mevaddı madeniye dahi zaptolunur ve her kime zararı vukubulmuş ise tazmin ettirilir.

Madde 44 — Devlet malı olan madenlerin imali dahi işbu nizamnamede münderiç hudut ve tazminata ve şeraiti imaliyeye ve sair bu makule hususata dair mevat ahkâmına tabi olacaktır.

Madde 45 — Maadini mekşufe veya metrukeden olup da Devletçe malûm ve mukayyet olan madenler ile ihaleleri münfesih bulunan madenler Maadin İdaresi canibinden resmen neşir ve ilân ve icabına göre bir sene müzayedesi icra olunup senevi en ziyade resmi nispi veren tâlibine ihale olunur ve rüsum ve vezaifi sairesi hakkında diğer madenler gibi işbu Nizamname mucibince muamele edilir.

Madde 46 — Maadini mekşufeden olup da Devletçe malûm ve mukayyet olmıyan veyahut işbu Nizamnamenin neşrinden itibaren doksan dokuz sene evveline gelinceye kadar işlenmemiş olan maadin maadini gayrı mekşufeden adolunarak müteharripleri mucitlik hakkına mazhar olurlar.

BEŞİNCİ FASIL

Maadin mültezimlerinin hukuk ve vezâfi

Madde 47 — Maadin imali için fermanı âli sudurunda bir defaya mahsus olarak madenin derece ve ehemmiyetine göre elli Osmanlı altınından iki yüz altına kadar ferman harcı alınır.

Madde 48 — Maden imal edenler iki nevi resim vermiye mecburdur. Birisi madenin ba fermanı âli muayyen olan hududu dahilindeki arazinin beher ceribi [1] için resmi mukarrer namıyla her sene istihsal olunur diğeri maadin hasılatından rüsumu nispiye namıyla istifa edilir.

Madde 49 — Resmi mukarrer ba fermanı âli imal ve ihraç olunan madenin sathı müstevii ufki itibariyle beher ceribi için senevi alınması lâzımgelen on kuruştan ibarettir ve bu resim her sene mart iptidasında tediye olunur. İmalât tatil olunsa bile ihalenin fesholunduğu veya mültezim tarafından resmen terk ve kasrı yed edildiği güne değin işbu resmin her sene itası meşruttur. Mülk olan mahaller ile evkafı sahihadan olan arazinin resmi mukarreri ahabına ve arazi emiriye ile tahsisat kabilinden olan arazii mevkufenin resmi mukarreri Devlete aittir.

Madde 50 — Resmi nispiye bakır ve simli kurşun ve kömür gibi kuyu ve mağara hafriyle imal olunan madenlerin hasılatı gayri sâfiyesinden yüzde birden beşe kadar alınır ve zımpara ve krom ve borasitli mevat ile lületaş ve sıcak ve soğuk miyahı madeniye ve petrol ve zift ve neft gibi damar olmayıp yığın halinde bulunan mevaddın hasılatı gayri sâfiyesinden yüzde ondan yirmiye kadar istifa olunur. İşbu rüsum Avrupa'ya naklolunmak üzere hazırlanmış veyahut Memaliki Şahanede kal ve izabe olunmak üzere kesr ve tefrik olunup cinsine göre yıkanmış olan cevherden ahiz ve tahsil edilir. Rüsumu nispiye cevherin mevaddı sâfiyesinin iskeleden Avrupa'ya olan nakliyesiyle kal ve izabe masarifinin tenzilinden sonra bakı kalan kıymet üzerinden tâyin ve istifa kılınır.

Madde 51 — İhale olunan madenlerin tahsili rüsumatı ve muamelâtı sairesi Maadin Nezaretine aittir. Mültezim madenden ihraç olunan veya buna mübefferri pezgâhlarda imal kılınan eşyanın cevher ve

[1] Bir cerip on bin zira âşarı mürabbardır.

miktar ve cins ve kıymetini bir defteri yevmiye kaydederek kendisine verilecek nümunelere tevfikân her üç ayda bir kere onun birer icmalini Hükümete vermiye ve her senenin iptidaki ayında dahi senei sabıka hasılatının defterini valii vilâyete ita etmiye ve bu hesaplardan ve ahvali saireden dolayı valii vilâyet tarafından her ne vakit teftiş ve tahkik olunmak istenilirse defter üzerinde hesabı sahibini irae eylemiye mecburdur.

Madde 52 — Rüsümü nispiye mevaddı madeniyeden her bir cinsin memaliki ecnebiyede ilân olunan fiatını ve tenzili lâzımgelen masarifi nakliyesini ve kal ve izabe masarifini hesabı mutavassıt üzerine taayyün edecek bir cetvel mucibince istıfa olunur. İşbu cetveller altı ayda bir kere fiat ve navul farkları üzerine tashih edilir.

Madde 53 — Rüsümü nispiye madenlerin servet ve cesametine ve iskeleye olan bu'du mesafesine ve imalâtın suuret ve suhuletiyle mahrukâtın ehveniyetine ve ellinci madde mucibince madenin cinsine göre Maadin İdaresince bittâyin fermanı âliye dercolunur.

Madde 54 — Harice gönderilecek mevaddı madeniye gemiye tahmil olunmazdan evvel iskelede vezn olunarak rüsümü nispiyesi maden memurları veyahut Maadin İdaresi tarafından memur olan gümrük memurları tarafından tahsil edilir. Şu kadar ki Memaliki Osmaniyede kal ve izabesi takdirinde kablelizabe maden memurları marifetiyle vezn olunarak ellinci madde mucibince mahallinde ahiz ve istıfa kılınır.

Madde 55 — Maden mültezimleri her sene mart içinde senei sabıkada vukubulan imalât ve ihracatın kemmiyat ve keyfiyatını havi müfredatlı iki kit'a hesap cetvelini Maadin İdaresinden irae olunan nümune mucibince tanzim ile bir nüshasını Maadin İdaresine ve diğér nüshasını mahalli maden idaresine yahut makamı vilâyete ita ile mukabilinde makbuz ilmühaberi abzedecekler ve Maadin İdaresi tarafından her ne vakit teftiş ve tahkik olunmak istenilirse maden âmilleri defterini irae ederek hesap vermiye mecbur olacaklardır.

Madde 56 — Maden mültezimleri maddei sabıkada beyan olunan hesap cetvellerini vakti muayyeninde ita etmedikleri halde kendilerinden beş Osmanlı altınından yirmi beş Osmanlı altınuna kadar cezayı nakdi alınır ve işbu hesap cetvellerinde hasılatı vâkıa miktarı sahîhinden noksan gösterilir ve kaçak vukuu tebeyyün ederse Devlete ait rüsümün noksanı iki kat olarak tazmin ettirilip hukuku umumiye ciheti dahi mahakimi cezaiyede başkaca fasıl ve hükmedilir.

Madde 57 — Bir madenin mültezimine vergi ve rüsumatın ve hükümlenen cezaı nakdiler ile tazminatın ifası için valii vilâyet tarafından nihayet iki ayı tecavüz etmemek üzere bir müddet tâyiniyle resmen ve tahriren tebligat icra olunur ve bu müddet zarfında ifayı deyn etmediği halde yedinci maddede tadad olunan eşyayı menkule mahkeme marifetiyle zapt ve fûruht ile tahsil edilir ve şayet eşyayı menkule kifayet etmezse nizamı dairesinde emlakinden istifayı deyn olunur.

Madde 58 — Fermanı âli sudurunda madenin haritasında muayyen hududu maden mühendisi marifetiyle ve bulunmadığı takdirde belediye mühendisi hazır olduğu halde hükümeti mahalliye canibinden mültezime tâyin ve teslim olunur ve bu muameleyi havi olarak üç nüsha zabıt varakası tanzim ve zirleri canibi vilâyetten tâyin olunan memur ve mühendis ve mültezim veya vekili taraflarından müştereken temhir edilir ve bunlardan bir nüshası mahalli hükümetinde hıfız ve diğer nüshası Maadin İdaresine irsal ve üçüncü nüshası mültezime ita kılınır.

Yevmiye ihraç olunacak cevherin miktarına dair tutulacak yevmiye defteri defatiri ticariyeye muvafık ve sahifelerinde sıra numaraları mevzu olacak ve meclisi idarei vilâyetçe bittadat kaç sahife olduğu işaret olunduktan sonra ilk ve son sahifeleri meclisi mezkûrun mühriyle tahtim edilecektir.

Madde 59 — Madenin tarihi tesliminden itibaren iki seneye kadar küşat ve imaline mübaşeret etmiye mültezimi mecburdur. Müddeti muayyene zarfında madenin imalâtına mübaşeret olunmadığı surette esbabı mültezimden tahriren sual olunarak serdedeceği âzar Maadin İdaresince şayanı kabul görüldüğü halde temdidi caiz olmamak üzere yalnız altı ay daha mühlet verilir ve hemen işe başlaması lüzumu kendisine tahriren ihtar olunur ve ihtarnamenin tebliğ olduğuna dair ilmühaber alınır.

Madde 60 — Mültezim maddeı sabıkada beyan olunan altı ay müddetin bitiminde imalâta mübaşeret etmediği halde ihalenin fesholunacağı tahriren kendisine tebliğ olunur ve yine serdedeceği âzar kaideten şayanı kabul olmazsa feshi Maadin İdaresinden ba mazbata Babı âliye arz olunmakla beraber bir gûna diyeceği varsa üç aya kadar Şûrayı Devlete müracaat etmekte muhtar olduğu resmen ve tahriren ihtar olunur. İhtarnamenin tebliğ olduğuna dair kendisinden ilmühaber alınır. Müddeti muayyene zarfında mültezim müracaat etmezse veyahut mazereti kabul olunmazsa Şûrayı Devletçe ihalenin feshine karar ve-

rilir ve bilistizan sadır olacak iradei seniye mucibince fesih muamelesi icra ve Dersaadet'te ve maadinin bulunduğu mahalde gazetelerle üç defa ilân ettirilir.

Madde 61 — Bir madenin münferiden veya müstereken imal ve idaresini deruhte eden mültezimler madenin imalâtını fenne tatbikan icraya muktedir olduklarını isbat ve Hükümeti Seniye ile Maadin İdaresine karşı bir müdürü mesul tâyin edeceklerdir. Müdürü mesul madenin idaresine mütaallik hususatta mültezimin vekili hükmündedir.

Madde 62 — Mültezim madende icra kılınan ameliyatın beş yüzde bir mikyasında iki kına resmi musattahını tanzim ve bir kinasını Maadin İdaresine ita edecektir ve her sene mart iptidasında işbu resimler üzerine senesi sabıkada icra kılınan ameliyatı tersim ettirdikden sonra Maadin İdaresindeki resim ile mübadele eyliyecektir.

Madde 63 — Mültezim resmi musattahı vakti muayyeninde teslim etmediği veyahut bu resim sahîh ve mükemmel olmadığı halde kendisinden beş altından yirmi beş Osmanlı altınına kadar cezayı nakdî alınacaktır ve masarifi mültezime ait olmak üzere İdare canibinden yeniden bir resim tanzim veyahut mevcut olan resim tashih ettirilecektir.

Madde 64 — Elli beş ve elli altıncı maddelerde zikrolunan cetvel ve resimlerden başka tahtelârz icra kılınan ameliyatın beş yüzde bir mikyasında resmi musattah ve müsennemini ve ameliyatın terakkiyatı yevmiyesini ve damarların imtidadını ve kalınlığını ve ihraç olunan cevherin ve maden damarlarının sakf ve duvarlarının ahvalini ve madine cereyan eden miyahın miktarını mübeyyin defter ile yevmiye ihraç olunan cevherin miktarına dair diğeri bir yevmiye defteri tanzim edecektir.

Madde 65 — Mültezim resmi musattah ve müsennem ile defatiri talep vukuunda Maadin İdaresinden tâyin olunan mühendislerce icra etmeye mecburdur. İşbu resim ve defterler sureti muntazamada tutulmadığı takdirde mültezimden on Osmanlı yüzlük altınından yirmi beş altına kadar cezayı nakdî alınmakla beraber masarifi mültezime ait olmak üzere resim ve defterlerin muntazaman tutulması için Maadin İdaresince bir memur tâyin ve izam olunur.

Madde 66 — Maadin mültezimleri veya müdürleri imalâtı muayene etmek üzere mühendislerce teshilâtı lâzime icra ve matlup olan defter ve resimleri irae ve ameliyata muktazi kâffei tafsilâtı itaya mecburdurlar. Bu bapta imtina ve muhalefet ederlerse kendilerinden on

altından yirmi beş altına kadar cezayı nakdî alınmak üzere hükümeti mahalliye canibinden mühendisler muavenet olunacaktır. Şu hal te-kerrür ederse cezayı nakdî dahi iki kat olarak istifa kılınacaktır.

Madde 67 — Yekdiğerine yakın veya muttasıl olup başka başka fermanlar ile ihale kılınan maadinin bir kaide üzerine imal olunmasından dolayı asıl maadine veya madenciler ile civarındaki tesisata bir mazarrat hudûs etmek ihtimali melhuz olduğu halde bu mazarratın def'i için mültezimler beyinde kaidei vahide ittihaz olunacak ve buna muvafakat hasıl olmadığı surette Maadin İdaresinin teşkili tarafeyn ile ittihaz edeceği kaidei vahideye ittiba etmiye mültezimler mecbur olacaktır.

Madde 68 — Bir madenin hafır ve imalinde yani suların cereyanı veya mağaraların hava alması için vukubulacak ameliyatta diğer bir madenin imalâtına zarar geldiği takdirde mutazarrır olan mültezime diğer maden mültezimi tazminat verir ve bu tazminatın miktarını tarafeyn kendi beyinlerinde tâyin edemedikleri halde Maadin İdaresi tarafından icrayı keşfiyat ettirildikten sonra takdir edilir.

Madde 69 — Bir madenin imali için fermanı âlide muayyen hudut dahilinde vâkı arazide eşhas uhdesinde bulunacak bir mahallin muvakkaten istimali lâzımgeldiği takdirde bu mahallin bir seneye kadar hali aslisine irca ile sahibine teslimi mümkün olup da ashabı arazi irza edilemediği halde o mahalden bir sene müddetle arazi sahibinin ahzedeceği hasılatı sâfiyenin iki misli mültezim tarafından sahibi arza tetiye olunacaktır.

Madde 70 — Mültezimler kuyu ve mağara hafri gibi madenin imali için istimal edecekleri arazinin ashabını irza ile mubayaa edeceklerdir. Şayet beyinlerinde muvafakat hasıl olmaz ise Hükümet canibinden tahmin ve takdir olunacak kıymetlerinin iki misli sahibi arza tetiye kılınacaktır.

Madde 71 — Maadin imalâtı ve ameliyatı için istihdam olunacak memurlardan mühendis ve usta başıdan maada sair memurin ve amelenin tebaai Osmaniyeden ve madenin bulunduğu mahal ahalisinden olması meşruttur. Mültezimler bu şarta muhalif harekette buldukları halde Maadin İdaresinden mültezimlere tebliği keyfiyetle ilk defası için yüz altın cezayı nakdî alınır ve tekerrürü halinde madenin altmışıncı madde hükmüne tevfikan feshi muamelesi icra kılınır.

ALTINCI FASIL

Maadinin usulü zabıtası

Madde 72 — Maadin İdaresi canibinden her vilâyet merkezinde bir maden mühendisi bulundurulacaktır. İşbu mühendisler Maadin İdaresinden ita olunacak talimat mucibince maden imal olunan mahallerdeki ebniyenin inhidamından ve arzın çökme tehlikesinden vikayesine dikkat ve nezaret edeceklerdir ve maden amelesinin ecri misli ve hüsnü rızalariyle kullanılıp bu yüzden kimseye cebir ve zarar vukua getirilmemesine valii vilâyet ve mühendisler tarafından daima takayyüt ve ihtimam olunacaktır.

Madde 73 — Mühendisler madenin hafır ve imalinde gördükleri mahaziri veyahut lâzımgelen ıslahatı maden mültezimlerine ve vukua gelen muhatarat ve mugayiri nizam harekâtı mahallî Hükümetiyle Maadin İdaresine ihbar edeceklerdir.

Madde 74 — Maden imalâtı terk ve tatil olunur veyahut eşyayı madeniyeyi imal ile melûf olan sınıfın ihtiyacı sınıyeleri ihlâl kılınırsa valii vilâyetin ve mühendisin mütalâatı derakap Maadin İdaresine iş'ar olunacaktır.

Madde 75 — Bir madende kaza vukuu melhuz olduğu takdirde maden mühendisi tarafından tedabiri lâzime ittihaz olunmak ve mesuliyeti kendisine raci olmak üzere lüzum gördüğü şeyleri hükümeti mahalliyeden talebedecek ve canibi hükümetten dahi derhal verilecektir.

Madde 76 — Bir madende kaza vukuunda mültezimler veyahut memurlar derhal memurini hükümeti mahalliyeye ihbarı keyfiyet etmiye mecburdurlar. Maden mühendisi bulunamazsa mültezimi tarafından madende bulundurulmuş mühendis marifetiyle kazanın sebebi tahkik ettirilmekle beraber intaç edeceği mahazirin önü alınmak için tedabiri lâzimeye teşebbüs olunacak ve alât ve edevat ve hayvanata ve ameleye ihtiyaç görünürse masarifi mültezimlerin hesabına olarak tedarik olunacaktır ve kazanın keyfiyeti vukuu telgrafla Maadin İdaresine bildirilecektir.

Madde 77 — Maden mültezimleri madenlerde birer eczane ile şahadetnameli birer tabıp bulundurmaya mecburdur.

Madde 78 — Bir madende imalâttan dolayı kazazede olanlara ve ailelerine verilmek üzere mahkemece hükmolunacak tazminatı mülte-

zimler ifaya mecbur olacaklardır ve kazanın vukuu madenin sui idaresinden ve fennen lâzım olan şeylerin noksanından neşet etmişse elli altından yüz altına kadar başkaca cezayı nakdî dahî alınacaktır.

YEDİNCİ FASIL

Maadinin terkine dair ahkâm

Madde 79 — Tahtı arzda icra olunan imalâtın hiç bir cüz'ü Maadin İdaresinin mezuniyeti istihsal olunmadıkça terk olunmayacaktır. Mültezim madenin hangi cüz'ünü terketmek isterse evveleminde bir kıta haritasını yapıp nev'i amelîyatının tafsilini havi bir lâyiha ile valii vilâyete ita edecek ve mahallî maden mühendisi veyahut maden idaresi tarafından fen ve kaideye tatbikan verilecek karara göre icabı makamı vilâyetten icra edilecektir.

Madde 80 — Müddeti ihâlenin inkızasından evvel esbabı mücbireden gayri bir sebebe mebni mültezim madeni terketmek istediği halde altı mah mukaddem bir beyanname ile Maadin İdaresine bildirecektir. İşbu beyanname ile beraber madenin tahtelârz ve sathelârz mevcut olan mağara ve kuyu ve ebniye ve fabrika ve tesisatı sairinin resimlerini ve o güne kadar ihraç olunan cevherlerin kemiyet ve keyfiyetlerini havi lâyiha ve cetvel ve defterleri dahi ita edecek ve işbu beyannameye hiç bir gûna şart ve teklif derc olunmayacaktır.

Madde 81 — Esbabı mücbire tahtında olmıyarak imalât bir sene müddet tati olunduğu halde Maadin İdaresi tetkikatı lâzımeyi icra ettikten sonra imalâta tekrar bed'olunmak üzere bir mühlet tâyin edebilir. Bunun hitamında maden yine işletilmeyip muattal bırakılırsa altmışıncı madde hükmüne tevfikân fesih muamelesi icra kılınır.

Madde 82 — İşbu Nizamnamenin mevaddı muhtelifesinde beyan olunan esbaptan dolayı bir maden terk olunduğu veyahut ihalesi feshile fermanı âli istirdat kılındığı veya müddeti ihale munkaziye olduğu halde mağara ve kuyular ve madenin muhafazasına lâzım olan şeyler mültezime tazminat verilmeksizin Devlete veya yeni mültezime ait olacaktır. Yalnız sabit veya müteharrik makine ve alât ve edevat ve ihraç olunan cevher ve hayvanat mültezimi atığın mahdudur. Şu kadar ki Devlet veya yeni mültezim ehli hibre tarafından takdir olunacak kıymet üzerine mezkûr eşyayı külliyen veya kısmen iştirâ edebilir.

Madde 83 — İhalenin terk ve feahi veyahut müddetinin inkızası takdirinde mültezimler tazminat ve sajr rüsum ve tekâlifi ifaya mecburdurlar ve maddeî sabıkada beyan olunan alât ve edevat gibi eski mültezimlere ait eşyadan rüsum ve tekâlif ve matlubatı saire istifa kılınır.

Madde 84 — Bir madenin terkine karar verildikte altmışıncı madde hükmüne tevfikân muamelei ilânıyesi icra olunacaktır.

SEKİZİNCİ FASIL

İşbu Nizamnameden evvel vukubulan ihalâta dair ahkâm

Madde 85 — İşbu Nizamnamenin muamelâta ait hükmü eski nizamname mucibince ihale kılınmış olan madenlere dahi şamilidir. Fakat bu misillü maadinin müddeti imtiyaziyeleri temdit ve tenkis olunmaz.

Madde 86 — İşbu Nizamnamenin neşir ve ilânından evvel ita olunmuş olan taharri ruhsatnameleri tarihi italarında cari olan ahkâmı nizamıyeye tabi kalacaktır.

DOKUZUNCU FASIL

Maadini sathıye

Madde 87 — Maadini sathıye itlak olunan madenleri ashabi arazi ba fermanı âli istihsali ruhsatla bilâ müddet işletmekte muhtardır ve işbu fermanı âli için dört Osmanlı altını harç alınır.

Madde 88 — Arazi sahipleri maadini sathıyeyi işletmedikleri veya bir müddeti kalilede işletip te tatil ettikleri halde diğer tâlibine ihale olunur. Şu kadar ki arazinin kıymeti ehli hibre marifetiyle takdir olunduktan sonra kıymetin iki misli ve eğer ebniye ve sair tesisat var ise onların dahi kıymeti hakikiyesi peşin olarak yeni mültezimler tarafından arazi sahiplerine tediye kılınır.

Madde 89 — Maadini sathıye imal olunan araziden arazii memlûke ve mevkufci sahihadan olınanları kanunen arazii emiriye hükmüne tabidir. Yalnız maden işlenen mahallerden ve maden için istimal olunan araziden müddeti imalâta maden hasılatından alınması lâzımgelen rüsumu nispiyeden başka bedeli üşür ve saire ahz olunmaz.

Madde 90 — Maadini sathiyeye imali için ruhsat istidanamesi müstedinin ism ve şöhret ve sanat ve ikametgâhını ve madenin mevkiini ve cinsini ve ne suretle işletileceğini mutazammın olacaktır. İşbu istidanameye maden zuhur eden arazinin beş yüzde bir mikyas üzere üç nüsha haritası dahi merbutan takdim kılınacaktır.

Madde 91 — Maadini sathiyeye imali için verilen ruhsatnamede imalâtın ahval ve keyfiyatı beyan ve sıhhatı umumiye ve turuk ve ebniyenin ve su membalarıyla mecralarının ahvali hâzıraları muhafaza ve temin olunmak ve vukua gelecek zarar ve ziyandan dolayı itası lâzım-gelen tazminatın miktarı tâyin kılınmak meşruttur.

Madde 92 — Maadini sathiyeye imaline dair ruhsatnamelerden madenli toprak ve kumların yıkanması için istimal olunacak miyahın memba ve mecraları ve badelistimal hangi mahalden defi ve icra edileceği beyan kılınacaktır.

Madde 93 — Maadini sathiyenin imalâtı maadini asliyede cari olduğu veçhile Maadin İdaresi canibinden tâyin olunan mühendis ve memurların nezareti tahtında icra kılınır.

Madde 94 — Maadini sathiyeye işletenler her sene imalâtın ahvalini ve bir senelik mahsulât ve imalâtın kemmiyat ve keyfiyatına dair iki nüsha olarak müfredat defterini tanzim ve bir nüshasını valii vilâyete ve diğerini Maadin İdaresine ita edeceklerdir.

Madde 95 — Maadini sathiyeden biri esnayı imalâtta maadini asliye haline yani tahtellârz kuyu ve mağralar ile inşa olunacak hale gelecek olur ise maadini asliye hakkında mevzu olan şerait mucibince ihale fermanı istihsal olunmaksızın o misillü madenleri imal ve ihraç etmek memnudur.

Madde 96 — Maadini sathiyeye işletenler doksan dördüncü madde hükmüne muhalif harekette buldukları takdirde kendilerinden on Osmanlı altınından yüz Osmanlı altınına kadar cezayı nakdî almır ve 95 beşinci madde hükmüne muhalif hareketleri vukuunda bilâ ruhsat maadini asliye ihraç ve imal edenler hakkında işbu Nizamnamede muayyen muamelei cezaiye icra olunur.

Madde 97 — Mültezimler madenlerinin işletilmesi ve ihraç etiketleri cevherlerin kal ve izabesi için lüzumu olan kalhane ve alât ve edevat ve makineleri nizamâtı belediye hükmüne tabi olarak inşa ve vazı

ve istimal ederler. İnşa olunacak kalhane ve filika ve makine ve müteferriatı sairesinin resim ve tarifnamelerini Maadin İdaresine itaya mecburdurlar.

ONUNCU FASIL

Mevaddı şetta

Madde 98 — Maadinin usulü tasarrufiyesinden mütehaddis ihtilâf idareten ve bunun gayrı daavi mahakimi âdiye marifetiyle hal ve faslolunur ve otuzuncu madde mucibince uhdelerine maadin ihale edilecek olan tebaai ecnebiyenin deruhde edecekleri maadinden tahaddüs edecek daavi hukuku istimlâkiyelerinden neş'et eden daavide cari usule tevfikân mahakimi âdiyede görülür.

Madde 99 — İşbu Nizamname mucibince maden müteharri ve mültezimlerinden istifası lâzımgelen cezayı nakdiler vilâyat ve elviyei gayrı mülhaka meclisi idarelerince tahtı karara alınacaktır.

Madde 100 — Bir yerde maden taharrisi ve ba imtiyaz maden imal ve ihracı maddesi o yerin hukuku asliyei tasarrufiyesine tesir edemez ve müteharri ve mülteziminin taharri ve imtiyaz müddetleri zarfında maden taharri ve ihracından başka o mahalde bir sıfat ve salâhiyeti yoktur. O mahal arazii haliyei emiriyeden ise Hükümetin ve sahipli araziden ise sahibinin muvafakatı olmaksızın müteharri ve mültezim orada ziraat ve garsı eşcar edemez ve Nizamnamede muharrer ve muayyen ve sırf madene mahsus mebaniden gayrı mebani inşa ve ihdas eyliyemez. Madenden hali olan mahallerde ziraat olunduğu ve eşcarı müsmire ve gayri müsmiresinden istifade kılındığı ve otağı mevcut olup da muvazatan hayvan ray edildiği halde menafii hasilası Hükümete veyahut mutasarrıfına aittir. Arazii mezkûre dâhilinde nebean ve cereyan eden enhardan ve göllerden gerek mutasarrıfı arzın gerek kanunen hakkı şürp ve sakıyı olan kesanın işbu hukukuna müteharri ve mülteziminin bir gûna müdahalesi olamaz.

Madde 101 — 18 zilhicce 1304 tarihli Maadin Nizamnamesiyle madine dair tadilen ve zeylen neşrolunan mevaddı nizamiyenin işbu Nizamname tarihinden itibaren hükmü kalmamıştır.

Madde 102 — Orman ve Maadin ve Ziraat Nezareti işbu Nizamnamenin icrasına memurdur.

No.	Başlık	Düzenleme Tarihi	Gilt	Sahife	Resmî Gazete Sayı
	Maadin Nizamnamesi	Tanzimat defteri	3	14	
	Maadin Nizamnamesi	1	2	318	
	Maadin Nizamnamesi	1	5	886	
	Maadin Nizamnamesinin 23 üncü maddesine müseyyel fıkralar nisamiye	1	6	822	
	Maadin Nizamnamesinin 78 inci maddesi muaddelesi	1	7	873	
	Maadin Nizamnamesinin usulü taharriye mütedair 3 üncü fıkralar muaddelesi	1	7	685	
	Maadin Nizamnamesiyle 23 üncü maddesi zevlini tadil eden mevaddi nisamiye	1	8	327	
	Maadin Nizamnamesi	1	8	439	
	[Bu Nizamnamenin 1. 2. 3. 4. 5. 31. 32. 41. 45. 51. 61. 70. 77. 78. 87 ilâ 97 nci maddeleri 4268 numaralı kanunun 28 inci maddesiyle ilga edilmiştir.]				
	Maden taharri için verilecek ruhsatname nümunesi muaddelesi hakkında irade	Tanzimat defteri	8	102	
	Maadin Nizamnamesinin 49 uncu maddesinin tadili ile 58 inci maddesine müseyyel fıkraları nisamiye	2	6	195	1674
	Maadin Nizamnamesinin 5. 10. 17 ve 23 üncü maddelerini muadil Kanun Muvakkat	2	7	602	2178
608	Maadin Nizamnamesinin 35. 40. 61 ve 71 inci maddelerinin tadiline dair Kanun	3	4	281	94
	[Bu kanun 4268 numaralı kanunun 28 inci maddesiyle ilga edilmiştir.]				
2673	Mütegayyip eshah uhdesindeki maadin imtiyaz ve hukukunun fahiş ve iptali ile bunların maadini mekûufe meyânına ihbali hakkında kararname	3	6	800	
552	Maden taharri ruhsatname ve imtiyazlarının muhafazı Devletler tebaasına devir ve ferah edilmemesi hakkında kararname	3	1	195	
1465	Maadin Nizamnamesinin bazı maddelerini tadil eden 608 numaralı kanunun 1 inci maddesini muadil Kanun	3	19	1468	1206
1794	Maadin Nizamnamesinin 50 nci maddesinin tadiline dair Kanun	3	12	406	1768
2818	Maadin Nizamnamesinin 20. 23. 59. 60 ve 81 inci maddeleriyle 608 numaralı kanunun 4 üncü maddesini değiştirme Kanun	3	16	1559	3036
4268	Madenlerin Arama ve İletilmesi hakkında Kanun	3	23	1554	5139
85	Maadin Nizamnamesiyle Taşocakları Nizamnamesinin tadiline dair olan Kanunun 4 üncü maddesinin tefsiri	3	7	477	828
131	Maadin Nizamnamesiyle Taşocakları Nizamnamesinin tadiline dair olan 608 numaralı kanunun 1 inci maddesinin tefsiri	3	9	954	906
1070	Maadin Nizamnamesinin muadil 49 uncu maddesinin tefsirine mahul olma hükmüne dair Mevli Kararı	3	29	164	4106
235	Taşocakları Nizamnamesinin 1 inci maddesinin ve bu Nizamname ile Maadin Nizamnamesinin bazı maddelerini tadil eden 608 numaralı kanunun tefsiri	3	22	481	4792
239	608 numaralı kanunun 3 inci maddesinin tefsiri	3	23	444	5007
	Madenlerde nakliyatı mahsus olarak vücade getirilerek tesviate dair Nizamname	2	1	738	779
	Madenlerde vücade getirilecek tesviate nakliyye dair Nizamnamenin 2 nci maddesi muaddelesi	2	6	709	1816
	Maadin müntemimlerindan alınan harc ve rüsumdan muhacir ve Bahâli Teşkilât Sanhâri imcelerinin tâvî hakkında irade	2	2	16	865
	Siddetli şita sebebiyle maharuk ihtiyacı zahur eden yerlerde Orman ve Maadin rüsumunun muvakkaten affına dair Kanun	2	3	209	778
	Orman, Ziraat ve Maadin memurlarının sureti tâvîn ve azilleri hakkında Nizamname	2	5	218	1420
	Orman, Ziraat ve Maadin memurlarına sureti tâvîn ve azilleri hakkındaki Nizamnamenin 2 nci maddesi muabbihâsi	2	5	503	1480
	Maadin rüsumu nispiyesinden alınmakta olan Teşhinat Avkeriye tertibinin ademî icfâsına dair Kanun	2	18	446	3206
	Sanhâri ahtine kadar maden arama ruhsatnamesi talebini muvakkaten arzuballerin sebâhına tedâvi hakkında kararname	2	11	414	1674

**No: 102 — Sinini sabıkaya ait düyunu emriyenin sureti
tesviyesi hakkında iradei seniyê**

Meclisi Mahsusu Vükelâ Mazbatası

Sinini sabıkaya düyununun sureti tesviyesi hakkında bazı mütalâatı havi Maliye Nezaretinden arz ve takdim kılınan tezkere manzûru âli buyurularak keyfiyetin müzakeresiyle kararın evvelki mazbataya zeylen arzı şerifsadır olan iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi iktizayı âlisinden bulunduğunu mübellîğ tezkereî hususiye mezkûr tezkere ile beraber meyanei bendegânemizde kıraat ve mütalâa olundu. Muvazenei umumiyeyi Maliyenin muhafazai intizamı zımharında ittihaz olunacak tedabirden olmak üzere olbapta Meclisi bendegânemizden tanzim ve takdim kılınan mazbatada dahi arz ve beyan olunduğu veçhile sinini sabıkaya emvalinden emsaline kıyasen bu senê içinde tahsil olunacak olan ve miktarı bir milyon sekiz yüz bin lira ile iki milyon lira arasında tahmin olunan mebalîğden tahsilât vuku buldukça yüzde altmışının merkez ve vilâyatça bir akçası bile sarfolunmayıp haftalık suretiyle erzakı askeriye mütaahhitlerinin sinini sabıkadan olan matluplarına karşılık tutulması ve mütaahhitlerin senei haliyeye ait matluplarının bu sene bütçesine dâhil olan varidattan tesviyesi arz ve istizan edilmiş olup ancak Nezareti Müşarünileyhanın salıfuzzikir tezkeresinde erzak mütaahhitleriyle taati olunan kunturatolar ağustos ve eylül ayları hilâlinde akit ve taati edilegemekte ve şu sebeple kunturatonun akte edildiği seneden âti seneye devrolunan düyunun bu sene varidatından tesviyesine mecburiyet hasıl olarak şu muamele tevali eden senelerde dahi cari ve mer'î bulunmakta olmasından dolayı mütaahhitlerin bu yüzden sızlanmalarına meydan verilmemek için bunların matlubatı sabıkasına kemakân senei haliye emvalinden akça itası ve fakat senei haliye emvalinden tekiye edilecek mebalîğın sabıkaya tahsilâtından bu kabil düyuna karşılık tutulması kararlaştırılan yüzde altmışın bank şubelerine bitteslim Hazinei Celileyeye irsaliyle baliğ olacağı miktardan takas suretiyle yerine konulması ve sinini sabıkaya ait maasat ve masarifatı âdiyenin dahi yine o senelere ait emval bakayası tahsilâtının mütaahhitler matlubatına verilecek mebalîge karşılık ittihaz olunan yüzde altmışından maadasıyla tedricen tediyesi teemmül edilmekte bulunduğundan neticesi başkaca arz edileceği beyan olunmuş ve esbabı mâruzaya nazaran mukaveleye merbut olan bilcümle erzak ve melbusat ve inşaat ve saireden dolayı mütaahhitlerin matlubatı sabıklarına ke-

makân ve fakat vilâyetlerce Hazineden tâyni miktar ile verilecek mezuniyet dairesinde senei haliye emvalinden akça itası ve gerek Vilâyatı Şahanece gerek merkezce mezkûr yüzde altmıştan akça tahsil ettikçe devairi askeriyece mütaahhitlerin sinini sabıka matlubatına senei haliye emvalinden verilmiş olan mebalîge mahsuben Hazinece peyderpey tediyesi ve fakat senei haliye emvalinden tediyeye edilecek mebalîğin sabıka tahsilâtından bu kabil düyuna karşılık tutulan yüzde altmışın bank şubelerine bitteslim Hazineye irsaliyle balîğ olacağı miktarın takas suretiyle yerine konulması zaruri görünmüş olduğundan berveçhi iş'ar ifayı muamele olunmak üzere Nezareti Müşarünileyhaya mezuniyet verilmesi hususunun senei haliye bütçesine dair 18 muharrem 1324 tarihinde arz ve takdim kılınan mazbataı abidanemizde zeylen arz ve istizanına iptidar kılınmış ve tezkerei mephuse leffen takdim olunmuş olmakla olbapta ve katıbeî ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemir efendimizindir.

25 muharrem 1324 ve 8 mart 1322

Arz tezkeresi

Sinini sabıka düyununun sureti tesviyesi hakkında bazı mütalâatı havi Maliye Nezareti Aliyesinden arz ve takdim kılınan tezkere manzuru âli buyurularak keyfiyetin Meclisi Mahsusu Vükelâca müzakeresiyle kararının evvelki mazbataya zeylen arzı şerefsadır olan iradei seniyei hazreti padişahi iktüzayı âlisinden bulunduğunu mübellîğ tezkerei hususiyeyi Devletleri melfufiyle beraber Meclisi mezkûrda mütalâa olunarak cereyan eden müzakereyi mutazammın tanzim olunan mazbata ve melfufu arz ve takdim kılınmakla olbapta her ne veçhile emrû fermanı hümayunu hazreti hilâfetpenahi şerefmüteaallik buyurulur ise mantuku âlisi infaz olunacağı beyaniyle tezkerei seneveri terkîm kılındı efendim.

25 muharrem 1324 ve 8 mart 1322

İradei seniyei mübellîğ hâmiş

Residei desti tâzîm olup Meclisi Mahsusu Vükelânın mazbataı ve melfufiyle manzuru âli buyurulan işbu tezkerei sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mazbataı mezkûreye de hâmiş terkîmiyle tebliğ olduğu veçhile mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefmüteaallik buyurulmuş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülemirindir.

26 muharrem 1324 ve 9 mart 1322

No: 103 — Sigorta muamelâtına dair Ticareti Berriye Kanununa müzeyyel mevaddı kanuniye

29 muharrem 1324 ve 12 mart 1322

Madde 1 — Sigorta muamelesi emvali menkule ve gayrimenkulenin her nevi mehalik ve muhatarattan tevellüt edecek hasar ve ziyayı tazmin için ücreti muayyene mukabilinde iraei teminat etmekten ibarettir.

Madde 2 — Sigorta mukavelesi her halde tahriri olmak muktazidir. İşbu mukavelenamede ervelâ sigorta ettiren şahsın isim ve şöret ve sanat ve ikametgâhı ile sigortacının isim ve şöret ve ikametgâhı, saniyen sigorta edilen emlâk ve eşya ile taahhüt olunan hasar ve muhataranın cins ve nev'i, salisen sigorta ücretiyle verilecek tazminatın miktarı, rabian sigorta müddetinin mebde ve müntehası, hâmisen tarihi tanzimi gösterilmek lâzımdır.

Madde 3 — Emvali menkule ve gayrimenkule hakkında sigorta muamelesi tarafeyn beyinde bittakdir mukavelenamede derç ve taahhüt edilmiş olan kıymetin tazmin ve itasını icabeder.

Madde 4 — Mukavelenamede sigorta muamelesinin şahsı âhar hesabına icra edildiği tasrih olunmadığı halde muamelei mezkûre mukavelenamede ismi muharrer şahsa aittir.

Madde 5 — Sigortacılar akit ve tanzim eyledikleri mukavelename mucibince sigorta ettikleri emlâk ve eşyayı diğer sigortacılara sigorta ettirebilirler. Fakat sahibi malın birinci sigortacıya müracaat hakkı mahfuzdur.

Madde 6 — Sigorta ettiren şahs itası taahhüt olunan tazminatı bilâhara beyi ve ferağ ve hibe suretleriyle veya rehin tarikiyle sigorta olunan emval ve emlâke hukuk ve alâkası taallük edenlere dahi terketmek hakkını haizdir. Bu halde sigorta mukavelenamesi zirine şerh verilerek ve tarafeynden imza veya tahdim kılınmak lâzımdır. İşbu devir muamelesinin şahsı ealise sirayeti sigortacı tarafından tahriren kabul ve tasdik veyahut mukavelât muharriri vasitasiyle kendisine resmen tebliğ olunmasına tevakkuf eder.

Madde 7 — Her nevi emvali menkule ve gayrimenkuleyi gerek mutasarrıfıyla rahin ve mürtehin ve gerek vedit ve müsteir ve saire mi-

sillü muhafazasından mes'ul ve alâkadar olanlar alâkaları nispetinde sigortaya vazettirebilir. Sigorta ücretinden dolayı tahriri mukavele olmadıkça alâkadaranın yekdiğere hakkı müracaatı yoktur.

Madde 8 — Sigorta muamelesi emlâki menkule ve gayrimenkulenin tamamı veya tefrik olunan bazı aksamı ile hisesi şayiasına veyahut bir kısmı muayyenine amlinfirat takdiri kıymetle veya umumuna bir bedel tâyiniyle toptan miktarı müayyen akça mukabilinde icra olunmak mücazıdır.

Madde 9 — Kavanine muhalif olan mevat müstesna olmak üzere henüz kemale ermemiş olan mahsulât ile esmar gibi bir şeyin menafii müterakkibesinin dahi sigortaya vaz'ı caizdir. Gerek bu gibi muamelâtta ve gerek madde-i sabıkada kısmen cevaz ıcrası gösterilen hususatta sigortacı hasar vukuunda yalnız sigortaya konulan kısma ait tazminatı ifaya cebrolunur.

Madde 10 — Sigorta ettirilen emlâk ve eşyanın işbu sigortadan kâmilten feragat olunduğu veya bu baptaki hukukun ikinci sigortacıya devredildiği mukavelename-i ahirde beyan ve tasrih olunmadıkça veyahut evvelki sigortacının ifayı taahhüde ademi iktidarının sübut ve tahakkuku veya mün'akit mukavelenin esbabı kanuniyeden dolayı infisahı halinde ikinci sigortacıya müracaat olunabileceği şeraiti münderiç olmadıkça birinci sigorta müddeti zarfında aynı mehalik ve muhatarat için tekrar sigortaya vaz'ı takdirinde mukavelei saniye batıl olup ancak birinci sigorta mukavelenamesiyle emlâk ve eşyanın mecmu kıymet ve aksamı sigortaya vazolunmamış ise hariçte kalan kıymet ve aksamı veyahut diğer mehalik ve muhatarata karşı umumu hakkında ikinci defa aktedilen sigorta mukavelenamesi muteberdir.

Madde 11 — Sigortaya konulan emtia ve eşya ve erzak gibi emvalin tâyini nevi ve kıymetinden dolayı mugayiri hakikat ahval üzerine akdi mukavele edilmiş olduğu ve bu da sigortacının sun'u taksiri olmaksızın sigorta ettiren şahsın hile ve hud'asından ileri geldiği mercii kanunisince tahakkuk ve tebeyyün eylediği surette sigorta mukavelenamesinin sigorta ücreti hakkındaki fıkrası mer'i ve muteber tutularak irtikâbı hile ve hud'a eden şahsın hasar vukuunda yalnız hasarı vâkı miktarını talebe salâhiyeti olabilir. İşbu hile ve hud'a maddesi sigortacı tarafından vuku bulur ve sigorta ettiren şahsın methal ve müşareketi olmadığı kezalik merciiince mertebeli sübuta vasıl olur ise bu halde sigortacı tazminatı mezkûrenin tamamen ifasıyle ilzam olunur.

Madde 12 — Sigorta ettirilen emvalin esasen ademî vücudu ve bir gûna tehlikeye mâruz olmadığı tebeyyün eder ise sigorta mukavelenamesi hükümsüz ad ve itibar olunur.

Madde 13 — Sigortaya konulan emlâk ve eşya hakkında tehlikenin tezayüt ve tebeddülüne sebebiyet verecek surette hâdis olan ahvali sigorta ettiren şahsın sigortacıya ihbar etmesi üzerine mukavelename tahriren feshedilmiş olmadıkça kemakân mer'î ve muteber olacaktır.

Madde 14 — İflâs halinde veya tasfiyei düyun ile terk ve tatili muamele vukuunda gerek sigorta ettiren şahsın ve gerek sigortacının yekdiğerinden kefil ve teminat istemeğe ve vermediği takdirde mukaveleyi feshe salâhiyetleri vardır.

Madde 15 — Sigortacı sigorta ettiği emlâk ve eşyanın her hangi nev'î muhataratını temin etmiş ise yalnız ondan mesul olur.

Madde 16 — Sigorta edilen emval ve eşyanın muhatara vukuunda kısmen veya tamamen tahlisi için sigorta ettirenler tarafından ihtiyar olunan her nevi masarif sigortacıya aittir.

Madde 17 — Sigortaya vazolunan emval ve emlâkin duçarî hasar olmasını müteakıp sigortacı taahhüt olunan tazminatı sahibine itaya mecburdur ve şu halde hasara sebebiyet verenler aleyhine ikamei dâva hakkı sigortacıya intikal edeceği cihetle sahibi malın eşhası saireden tazminat talep ve ahzine salâhiyeti olamaz. Kısmen sigorta ettirilmiş olan emval ve eşyadan dolayı sigorta ettiren şahıs ile sigortacıdan her biri eşhası saliseye müracaat edebilir.

Madde 18 — Bir dâyin eşhası malûme zimmetindeki matlubatını sigorta ettirebilir ve medyunun ademî iktidarından dolayı matlubatı mezkûrenin na kabili tahsil olduğu tebeyyün ve tahakkuk ettiği surette sigortacıya müracaat edebileceği gibi badeleda dâyimin olbaptaki hukuku mütalebe ve sairesi de sigortacıya intikal eder.

Madde 19 — Harika karşı sigorta mukavelesi aşhabı emval ve emlâkin kastinden maada her türlü esbap ve ahvalden dolayı vukua gelen harikın mucip olduğu biçümle hasarata şamildir. Gerek işbu kasıt ve hata maddesinden ve gerek mevaddı sabıkada beyan olunan hile ve hud'a keyfiyatından dolayı sigortacı hukuku şahsiye dâvası ikame edecek olduğu surette hasarata mukabil taahhüt eylediği tazminatı evvel beevvel bir mevkiî resmîye depozito etmeğe mecbur olup hukuku umumiye namına müddeiumumiler canibinden re'sen ikamei dâva bulunduğu halde

tazminatı mezkûrenin tediyesi olbaptaki ahkâmı cezaiyenin lühukuna talik olunur.

Madde 20 — Sigortalı emlâkin civarında bulunan diğerk ebniyenin ihrakından veyahut harikin itfası için istimal olunan vesaitten dolayı vuku bulan her nevi hasar ve harik muhatarasından tahlis maksadiyle sigorta edilen emval ve eşyanın mahalli âhara nakli esnasında vukua gelen ziyat ile kıymetlerine târi olan noksan ve masarif ve harikin itfası zımında sigorta edilen binanın kısmen veya tamamen hedminden dolayı isabet edecek zarar ve ziyân mukavelei mahsusaya tabi olmasa bile harik hasaratına dâhildir.

Madde 21 — Sigorta mukavenamesinde bir şartı mahsus olmadığı halde sigortaya vazolunan emlâk ve eşyanın tâyin olunan sigorta müddetinin cereyanına muvakkat senedin imza olunduğı tarih mebde itti-haz olunacak ve harik zuhurunda mukavenename henüz tanzim ve ita edil-ememiş ise sigorta ücreti tediye olunmuş olduğu halde muvakkat senet mukavenamei esasi hüküm ve kuvvetini haiz olacaktır.

Madde 22 — Sigortalı emlâke harikin kısmen ika eylediğı zararın miktarı o emlâkin mecmuu hakkında itası taahhüt olunan tazminattan hasardide olmıyan kısmın takdir olunacak bedeli badetenzil hasıl olan farktan ibaret olacaktır.

Madde 23 — Sigorta edilen mahsulâtı arzıyeden dolayı itası lâzım-gelen tazminat bunların duğarı hasar olmaksızın alelâde iktıfat ve hasadı zamanındaki kıymetlerine nazaran tâyin olunur ve mukavenamede bu-na dair bir şartı mahsus var ise ona riayet olunur.

Madde 24 — Bir mahalle gönderilen emtia ve eşyanın bedeliyle masarifi nakliyesini sigorta edenler hasar vukuunda yalnız mukavele-namede münderiç bedel ile vuku bulan nakliye masarifini tazmine meo-bur olup ancak işbu emtia ve eşyanın oradaki emsalinin en yüksek fia-tına nazaran ahabının mahrum olduğu temettüden dolayı mukavelei mahsusa olmadıkça mesul olmazlar ve bu gibi eşya ve emtianın naklini tahtı temine alan sigortacının mesuliyeti tarihî mukaveleden itibaren mürselünileyh olan eşhas yedine teslimi tarihine kadar devam eder. Mukavenamede bu kaideye mugayir kayıt ve şart mevcut olduğu halde ona riayet olunur.

Madde 25 — Nakli eşya musamelesinin muvakkaten tatili veyahut mukavenamede münderiç turuku mürasele ve vesaiti nakliyenin teb-

dil ve tağyiri esbabı mücbire ve zaruriyeye mübtteni olduğu halde sigortacı mesuliyetten teberri edemez.

Madde mahsusa — Bahri sigorta muamelâtı hakkında Ticareti Bahriye Kanununda bulunan ahkâmı mahsusa kemakân caridir.

—————

**No : 104 — Rüsumat Heyeti Teftişiyesi vezaifine dair
Nizamname**

29 muharrem 1324 ve 12 mart 1322

Madde 1 — Heyeti Teftişiyei Rüsumiye Rüsumat Emanetinin şua-batı merkezîyesinden olup ba iradei seniye mansup bir reis ile lüzumu kadar müfettişlerden mürekkep ve memur olacakları gümrüklerde vezaifi teftişiyeye ve tahkikiyenin ifasıyle mükelleftir.

Madde 2 — Müfettişler sunufu selâseye tefrik ve taksim olunacak ve kıdem ve ehliyet ve umuru rüsumiyedeki vukuf ve tecrübe ve şimdiye kadar muamelâtı teftişiyede sebbeden hıdemat bu bapta miyarı istihkak addedilecektir.

Madde 3 — Heyeti Teftişiyenin vezaifi tahrirîyesini ifa etmek üzere bir başkâtip ve bir mümeyyiz ile lüzumu kadar ketebeden mürekkep bir kalemi vardır.

Madde 4 — Müfettişler Dersaadet'te ve Vilâyatı Şahanede tâyin ve izam olunacakları gümrüklerde muamelâtı rüsumiye hakkında aleddevam icrayı teftişat ve tahkikat eyliyecekleri gibi Emaneti Müşarünileyhaca bilicap gerek Dersaadet ve gerek Vilâyatı Şahane gümrüklerinde ahval ve muamelâtı muayyene üzerine sureti mahsusada icrayı tahkikat ve teftişata da memur edilebileceklerdir.

Madde 5 — Heyeti Teftişiyeye Reisi indelicap Makamı Emanetten verilecek talimat üzerine bizzat dahi gümrüklere azimetle sureti mahsusada icrayı teftişat ve tahkikat eyler.

Madde 6 — Rüsumat Emaneti tahakkuk edecek lüzum üzerine bazı hususatı mühimmenin teftiş ve tahkiki zımnında Cemiyeti Rüsumiye âzasından ve erkânı Emanetten münasip göreceği zevatı dahi Dersaadet ve Vilâyatı Şahane gümrüklerine izam edebilir.

Madde 7 — Müfettişler Dersaadet ve Vilâyatı Şahane gümrüklerinin teftişine sureti münavebede tâyin olunurlar. Dersaadet gümrüklerinde her gün birer müfettiş bulundurulacak ve bir müfettiş takibi tahkikat için lüzumu tahakkuk etmedikçe üç günden ziyade bir gümrükte bulunmayacaktır.

Madde 8 — Müfettişlerin gümrüklerde ifa eyliyecekleri vezaifi teftişiyenin esasını teşkil eden mevat mevzu olan usul ve kavaide tevfikân evvelâ sandık ve eşyayı aynıye yoklamalarıyla eşyayı aynıye muamelesinin dairei matlubede cereyan edip etmediğini ve saniyen gümrük muamelâtının üssülesası demek olan emri muayenenin usulü mevzuası veçhile ve hakkıyla icra edilip edilmediğini ve salîsen takdiri kıymet maddesi mutenasına dikkat olunup olunmadığını ve râbian defatir ve kuyudun usul ve tarifâtı mahsusasına tevfikân tutulup tutulmadığını ve hamîsen gümrüklerce muhafaza hizmeti mühimmesinin sureti matlubede ifa edilmekte olup olmadığını teftiş eylemek hususlarıdır.

Madde 9 — Müfettişler muamelâtı rüsumiye esaslarından bulunan manifesto ve iskele ve ambar ve aktarma ve muayene defterlerine ve kapı puslalarına varıncıya kadar muamelenin mürur edeceği hilemle derecatın kuyuduna müracaat ve lâzımgelen cihetlerce icrayı teftişat eyliyecek ve eşyayı varide meyanında miktaren noksan yazılmak veya cînsen ve nev'an tağyirat ika olunmak gibi ahvale ve âhar gûna suistimalâta tesadüf olunduğu halde lâzımgelenler hakkında tamiki tahkikat ve icrayı isticvabat ile keyfiyetin zâhire çıkarılmasına itina edeceklerdir.

Madde 10 — Müfettişler muamele ve muhasebeye taallük eden defatir ve kuyudun muayenesi sırasında kaydı kapanmamış manifesto açıkları ve müddeti muayyenei nizamiyesinden fazla olarak ambarlarda kalan ve ardiye resmiyle mükellef olan eşya hakkında ve bunlar ile reddi rüsum muamelelerinde hilâfi usul bir şey mevcut olup olmadığı hususatını dahi nazarı itinaya alacaklardır.

Madde 11 — Müfettişler gümrüklerce emri mühimmi muhafazanın Nizamnamei mahsusuna ve evamir ve talimatı mevcudeye tevfikân hüsnü ifa edilip edilmediğini ve eşyayı memnua ve mevaddı müstailenin men'i ithaline ve kaçakçılığa ait takyidatın matlub veçhile cereyan edip etmediğini dahi teftiş ve tahkik edeceklerdir.

Madde 12 — Müfettişler icra eyliyecekleri tahkikat neticesinde bir memurun derhal azlını veyahut işten elçektirilmesini müstelzim bir hal ve hareketini gördükleri takdirde esbabı mucibesıyla beraber hemen

keyfiyeti Emanete bildireceklerdir. Şu kadar ki azli veya işten elçektirilmesi lâzımgelen memur Nezaretlerce tâyin olunan sınıftan ise keyfiyeti merbut olduğu Nezarete bildireceklerdir ve bu baptaki evrakı tahkikiyesinin suretlerini bilâ tehir Makamı Emanete göndereceklerdir.

Madde 13 — Müfettişler teftiş ve tahkik edecekleri hususâtı rüsumiye hakkında Nezaretlerin dahi mütalâatı alınmak lâzımgelen mevât mevcut olduğu halde tanzim edecekleri raporun mevaddı mezkûreye ait kısmının bir suretini Nezaretlere ita ve nazırlar da mütalâatı vâkıalarıyla beraber keyfiyeti Emanete iş'ar eyliyeceklerdir.

Madde 14 — Müfettişler teshili umuru teftişiyeleri zımında ledelhace rüsumat nazırlarına müracaat edecek ve nazırlar da teshilâtı lâzime irae eyliyeceklerdir ve esnayı teftişte bir maddeden dolayı nazır ve müdür ve başkâtiplerden istizah lâzımgelirse tahriren istifsarı keyfiyet edecek ve onlar da tahriren cevap vereceklerdir.

Madde 15 — Müfettişler tanzim edecekleri raporlarında tahkikatı vâkıalarının netayicine nazaran mucibi mesuliyet görecekleri ahvalin vücuduna delâlet edecek ve idareten ve muhakemeten olbapta medarı istinat olacak emarat ve esbabı sübutiyeyi irae ve beyan etmekle mükelleftirler.

Madde 16 — Dersaadet ve Vilâyatı Şahane gümrüklerine tâyin ve izam olunacak müfettişler netayici teftişiyeleriyle müşahadat ve mütalâatı vâkıalarını havı tanzim edecekleri rapor ve lâyhaları Makamı Emanete ita ve irsal edecekler ve bunlar Heyeti Teftişiyeye Riyasetine havale olunacaktır. Gerek mezkûr rapor ve lâyhalar ve gerek evrakı muhavvelei saire Heyeti Teftişiyeye Riyasetince badelmütalâa hasıl olacak fikir ve mülâhaza ile beraber Makamı Emanete iade edilecektir.

Madde 17 — Müfettişler sıfatı memuriyetlerine ve nizamât ve kavaidi mevzuaya muvafık suretle hüsnü ifayı vezaifile mükellef olup aksi hal ve harekatten ve esnayı teftişat ve tahkikatta umur ve muamelâtı idareye müdehaleden tevakki eyliyeceklerdir.

Madde 18 — Müfettişler Vilâyatı Şahane gümrüklerine izam olduklarında kararnamesine tefvikan harcırah alırlar.

Madde 19 — Rüsumat Emîni işbu Nizamnamenin icrasına memurdur.

No: 105 — Memaliki Mahrusai Şahanede ifayı muamele etmekte olan ecnebi anonim şirketleriyle sigorta kumpanyaları hakkında Nizamname

29 muharrem 1324 ve 12 mart 1322

BİRİNCİ FASIL

Alelûmum ecnebi anonim şirketleri hakkındadır

Madde 1 — Memaliki ecnebiyede teşekkül ederek Memaliki Şahanede şube veya acentehane tesis ve küşadiyle icrayı muamelât edecek olan her nevi anonim şirketi muamelâta bed'etmezden evvel Ticaret Nezaretine şirketin unvanını ve mahalli teşekkülünü ve tabiiyetini ve miktarı sermayesini ve Memaliki Şahanedeki muamelâtında Kavanini Osmaniye ahkâmına tebaiyeti deruhte ettiğini havi vereceği bir istidaname ile beraber evvelâ şirketin merkezi idaresinin bulunduğu memleket kavanini mer'iyesine muvafık olarak teşekkül etmiş ve elyevm icrayı muamele eylemekte bulunmuş olduğunu mutazammın mensup olduğu hükümetten ita olunmuş bir şahadetnameyi saniyen şirketin statü yani nizamnamei dahilisinde gösterilmiş olan muamelâtı akdetmeye ve muamelâtı vâkıadan mütevellit her nevi daavide şirket nam ve hesabına olarak gerek müddei veya müddeaaaleyh sıfatıyla gerek diğer bir sıfatla derecatı mahakimde hazır bulunmaya mezun ve murahhas bir vekilin tâyinini mübeyyin ve mensup olduğu memleket mukavelât muharrirliğinden ve Saltanatı Seniye sefaret ve şebbenderhanelerinden musaddak bir vekâletnameyi tevdi ve mezkûr memlekette dahi Osmanlı anonim şirketleri hakkında mukabele bilmissil kaidesine tevfiқан muamele olunduğunu ispata mecburdur.

Madde 2 — Memaliki Şahanede mukaddema tesis etmiş oldukları şube veya acentehaneler marifetiyle elhaleti hazîhi icrayı muamelât etmekte bulunan ecnebi anonim şirketleri madde-i sabıkada tâyin olunan muamelâtı kanuniyeyi işbu nizamnamenin meriyeti ahkâmı için şerf-sudur buyurulacak irade-i seniye-i hazreti padişahi tarihinden itibaren üç ay müddet zarfında ifaya mecburdurlar.

Madde 3 — Ticaret Nezareti birinci maddede tadat olunan evrakın tevdi tarihinden itibaren Dersaadet için bir ve taşralar için iki mah zarfında ecnebi anonim şirketinin işbu nizamname mucibince ifası lâ-

zım gelen muamelâtı kanuniyeyi ikmal eylediğini ve icrayı muamelât edeceği mahalde tevkil eylediği memuru vasıtasıyla ve şirketin nizamnamei dahilisine tevfikan akti muamelâta kanunen mezuniyetini musaddık bir beyanname verecektir.

Mezkûr beyannameye şirketin nizamnamei dahilisine tevfikan icra edilecek olan muamelât ile şirket vekilinin hâmil olduğu vekâletname aynen münderiç bulunacaktır. Müddei sıfatıyla ikamei dâva eden veyahut şirket işleri için memurini mahalliyeye müracaat eyliyen şirket vekilinin metalibi işbu beyannameyi veya musaddak suretini ibraz eylemedikçe mesmu olmayacaktır. Beyannamenin itası için on beş Osmanlı altını harç istifa olunur.

Madde 4 — Ecnebi anonim şirketleri bu nizamnamenin birinci maddesinde musarrah ahkâma tevfikı muamele eyledikten sonra idarei merkezileri bulunan memalikte nizamnamei dahililerince alelûsul tasdik olunmuş bazı tadilât icra eyledikleri veyahut Memaliki Şahane'deki vekillerini tebdil eylemek istedikleri takdirde Ticaret Nezaretine muaddel nizamnamei dahilinin bir sureti musaddakasını ve yeniden tâyin eyledikleri vekillerinin vekâletlerini mübeyyin ve mensup oldukları memleket mukavelât muharrirliğiyle Saltanatı Seniye sefaret ve şebbenderhanelerinden musaddak bir vekâletnameyi tebliğ ve irsal ve evvelce mezun oldukları mahallerde tatili muamelât ettikleri veyahut iflâsları vukubulduğu veya mevzuları değiştiği veya başka bir şirketle birleştikleri takdirde dahi vukuu hali ihbar edeceklerdir. Nezaret de keyfiyeti gazetelerle ilân eyliyecektir.

Madde 5 — Ticaret Nezareti şirket nizamnamei dahilisince edilen tadilâtı aynen havi veya vekillerin tebdilinde yeni vekâletname metnini veya şirketin yeni mevzuunu veya diğer bir şirketle itihat etmiş olduğunu muhtevi bir beyannameyi bir mah zarfında şirkete ita edecektir. Vekiller tarafından müddei sıfatıyla ikame olunacak daavi veya hükümeti mahalliyeye nezdinde icra edilecek teşebbüsat mezkûr beyanname ibraz olunmadıkça mesmu ve muteber olmayacaktır. Bu beyannamenin tını itasında harç olarak bir aded Osmanlı altını ahiz ve istifa edilecektir.

Madde 6 — Vekiller nizamnamenin dördüncü maddesi ahkâmı icra edilmedikçe kendileriyle akti mukavele edenlere veyahut şahsı salisilere karşı nizamnamei dahilinin tadilâtı ahkâmından veya maddei mezkûrede gösterilen diğer tahvilâtan istifade edemiyöceklerdir ve eski

vekilleri kemafissabık murahhas addolunacaklar ve bunların şirket namına aktecekleri mukavelât muteber ve mamulünbih tutulacaktır.

Madde 7 — Enebi anonim şirketi vekili şirketin nizamnamei dahilisinin ve bu nizamnamei dahilice bilâhara icra edilen tadilatın ve hâmil olduğu vekâletnamenin Dersaadet'te Ticaret Nezareti ve Vilâyatı Şahane hükümeti mahalliye tarafından musaddak birer kıta suretini şube veya acentehanesinde müşterilerin görebilecekleri bir mahalle talik ve gazetelerle ilân edecektir.

Madde 8 — Ticaret Nezareti ba istidaname talep edenlere işbu nizamnamenin birinci ve dördüncü maddelerinde mezkûr kâffej evrakın sureti musaddakalarını verecektir. Her sureti musaddakanın itasında yirmi kuruş harç alınır.

Madde 9 — Bu nizamnameye tevfikân şube veya acentehane tesis olunan mahaller mensup oldukları her ecnebi anonim şirketi için ikametgâhı kanuni olup şirketle tebaai Osmanîye beyinde tevellüt edecek daavinin mercii rüyeti mahakimi Osmanîyedir.

Madde 10 — Şube veya acentehaneler asıl şirketin tabiiyetini haiz olacaklardır. Şirketin muamelâtından dolayı ikame olunacak dâvalarda şirket vekilleri veya şube müdürlerinin tabiiyeti şahsiyeleri asla nazarı itibara alınmayacaktır.

Madde 11 — Birinci ve dördüncü maddelerde münderiç muamelâtı kanuniyeyi ifa etmediklerine mebni şube veya acentehaneleri resmen tasdik edilmemiş olan ecnebi anonim şirketlerinin Memaliki Şahane'deki muamelâtından dolayı haklarında müddeaaaleyh sıfatiyle terettüp edecek mesuliyetten başka bu şirketler nam ve hesabına olarak her ne sıfatla olursa olsun akti muamele edenler dahi şahsen mesul tutulacaklardır.

Madde 12 — Memaliki ecnebiyede müteşekkil anonim şirketler evvelâ bu nizamname ahkâmına tevfikî muamele eylemedikleri sanîyen merkezleri olan memlekelerde mevcudiyetleri kalmadığı veyahut sermayelerini istimal hakkını zayi eyledikleri salîsen aleyhlerinde sadır olan herhangi bir ilâmın ahkâmı sermayesinin fıkdanından dolayı tenfiz edilemediği râbian Memaliki Şahane'deki muamelâtına muhassas sermayeleri herhangi bir sebepten dolayı olursa olsun nisfî derecesine tenezzül eylediği halde kendilerinin mezuniyetini havi beyannameleleri

fesih ve şube ve acentehaneleri ve vekilleri icrayı muameleden menedilecek ve keyfiyet gazetelerle ilân kılınacaktır.

Madde 13 — Dersaadet'te Ticaret Nezareti ve Vilâyatı Şahanede valiler maddei sabıka mucibince ecnebi şirketler şube veya acentehaneleri hakkında icra edilecek olan tedabiri matbuatı mahalliye vasıtasıyla efradı ahaliye ilân eyliyecekler ve indeliktiza mezkûr acentehaneler veya şubelerin mensup oldukları şirketin merkezi idaresi bulunan mahalde dahi ilânı keyfiyet ettireceklerdir.

Madde 14 — Ecnebi anonim şirketleri Kavanin ve Nizamâtı Devleti Aliyeye tebaiyete mecburdurlar.

Madde 15 — İşbu nizamname ahkâmına tevfikı muamele etmiyen ecnebi anonim şirketlerinin on ikinci maddede gösterilen muameleden başka ilânamelerini talik ve neşreylemeleri memnudur.

İKİNCİ FASIL

Ecnebi sigorta şirketleri hakkındadır

Madde 16 — Memaliki Şahanede icrayı muamele edecek olan ecnebi sigorta şirketleri faslı evvelde muharrer mevad ahkâmına tevfikı hareketle beraber mevaddı âtiyedeki ahkâm ve şeraite de tabi olacaktır.

Madde 17 — Ticaret Nezareti şirketlerin muamelâtı umumiyesini tetkik hakkını haiz olacak ve Nezareti müşarünileyhada bu işe bakmak üzere bir sigorta idaresi bulunacaktır. Şirketler Nezaretin tetkikatına mukabil her sene on Osmanlı altını harç vereceklerdir.

Madde 18 — Sigorta şirketleri birinci fasılda muharrer evraktan maada Türkçe ve Fransızca lisanlarıyla yazılmış polisler ile tazminini deruhte edecekleri muhataratın envainı mübeyyin Nezarete bir defter vermekle mükelleftirler.

Madde 19 — Mahakimi Osmaniye tarafından tebaai Devleti Aliye hukukunun teminine mütedair olarak sigorta şirketleri aleyhinde sadır olacak ilâmatın infazı ahkâmı zımında mezkûr şirketler harik ve hayat ve deniz gibi nev'i başka olan sigorta muamelâtından her bir nevi için on beşer bin altından ellişer bin altına kadar kefalet akçesi tevdi edeceklerdir. Bu kefalet akçesinin miktarı Nezaretçe tayin edilip muamelâtın derecesi vüs'at ve ehemmiyetine göre tezyit olunabilecek ve miktarı elli bin lirayı tecavüz etmiyecektir.

Madde 20 — Mezkûr kefalet akçesi nakten veyahut Dersaadet borsasında mütedavil Devleti Aliye esham ve tahvilâtı olarak Bankı Osmaniye tevdi ve Nezaretçe tanzim olunacak nümuneye tevfikân bir kefaletname ahzolunacak ve tenfizi ilâmattan ve esham ve tahvilâtın rubu nispetinde tenezzülü fiyatından dolayı teminat akçesince husule gelecek noksan şirket tarafından nihayet bir ay zarfında ikmal edilecektir. Şirketin kat'ı hesap ile Memaliki Şahaneden infikâki halinde bilcümle taahhüdâtını ve ona müteferri muamelâtını tamamiyle tesviye ve hesabatını tasfiye eylediği Ticaret ve Nafia Nezaretince tahakkuk eyledikten sonra mezkûr teminat akçesi iade olunur.

Madde 21 — Şirketler her sene Memaliki Şahanedeki hasılatı sâfiyelerinden lâakal yüzde yirmisini ihtiyat akçesi olmak üzere tefrik edeceklerdir.

Madde 22 — Sigorta şirketleri Dersaadet'te ve vilâyatta icra eyledikleri bilcümle muamelâtın yani yangın ve deniz kısmı için sigorta olunan mebalîğin ve vâkı olan hasarın ve âti seneye devrolunan sigortaların ve bunların prim ve ihtiyat akçelerinin ve müddetin inkızasıyla hasardide olmıyarak hitam bulan sigortaların miktarlarını ve ömür sigortasına gelince gerek hini vefatta gerek hali hayatta ifası lâzım-gelen sigorta ve maaşların ve senevi ve defaten alınan primlerin ve bunların ihtiyat akçelerinin ve vâkı olan hasaratın kemiyetlerini ve her birinin hangi tertipten idüğünü mübeyyin Ticaret ve Nafia Nezaretinden verilecek nümuneye tevfikân senelik bir kıta hulâsai hesabıye vereceklerdir.

Madde 23 — Şirketler sigorta tazminatını Memaliki Şahanede şube ve acentelerinin bulunduğu mahalde tediyeye mecburdurlar.

Madde 24 — Şirketler tevdi eyledikleri esham ve tahvilâtın ikramiyeleriyle faiz kuponlarına bizzat kendileri nezaret edip hulûl eden kuponların bedelini alacaklardır ve depo ücreti kendilerine ait olacaktır.

Madde 25 — Sigorta şirketleri dördüncü madde mucibince nizamı dahiliye ve sairelerince vâkı olacak tebeddülâtın dolayı Ticaret ve Nafia Nezaretine itasiyle mükellef oldukları evrak ile beraber polislere ve tasnifi mehaliki havi deftere dair vukubulacak tadilatı da bilâ tevhür bildireceklerdir.

Madde 26 — Şirketlerin Memaliki Şahanede tesis edecekleri şubelere memur eyliyecekleri vekillerden ecnebi olanların iflâs ve emniyeti suiistimal ve sair gûna mahkûmiyet ve sabıkları olup olmadığı ve hü-

viyetleri mensup oldukları sefaret canibinden ve tebaadan buldukları halde polis ve beledi idareleri tarafından tasdik olunacaktır.

Madde 27 — İşbu Nizamname mucibince icrayı muameleye mezun olmıyan sigorta şirketlerinin Nizamnamenin tarihi neşrinden itibaren üç ay sonra tebaai Devleti Aliye ile aktedilen muamelâttan dolayı tebaai merkume aleyhine ikame edecekleri daavi mahakimce mesmu olmayacaktır. Ancak müdahale veya imzasiyle sigorta ettiren bir şahsı işgal ve sigorta mukavelenamesinin aktine iştirak eylediği anlaşılın her şahıs aleyhinde gerek harkuku umumiye gerek şahsiye dâvası ikame olunabilecektir.

Madde 28 — Polislerin müderecatı Kavanini Osmaniyeye ve âdap ve menafii umumiyeye mugayir olmayacak ve bu şeraiti haiz olmıyan ilânlar neşir ve talik ettirilmeyecektir.

Madde 29 — Memaliki Mahrusai Şahanede seyyar surette sigorta muamelâtı icrası zımında geçtiğüzar edecek olan vekiller alelûsul hâmil olacakları mürur tezkereleriyle beraber şirket namına icrayı muameleye mezun olduklarına dair Dersaadet ile Şehremaneti mülhakatı için Zaptiye Nezaretinden ve tağralarda hükümeti mahalliyeenin en büyük memuru tarafından musaddak bir varakai mahsusa ibraz edeceklerdir. İşbu seyyar memurlar tabiiyeti Osmaniyeyi haiz ve lisanı Osmaniyeye aşına olacaklardır.

Madde 30 — Şirketlerin hey'at ve vesaiti mahsusa ile itfayı harika müdahaleleri katiyen memnurdur.

Madde 31 — Gerek esnayı harikte gerek badehu polis canibinden alelûsul icra kılınacak olan tahkikatı kanuniyeyi teshile ve talep olunan izahat ve malûmatı itaya sigorta idareleri mecburdur.

Madde 32 — Emlâkini kıymeti hakikiyesinden fahiş bedel ile sigorta ettikleri veyahut diğer gûna hiyel ve desayis imaliyle sigortadan istifade etmek arzusunda buldukları beledi ve polis idarelerince haber alınanlar hakkında icra kılınacak takibatı kanuniye keza şirketler idaresi tarafından teshil olunacaktır.

Madde 33 — Bir harikin itfası ve men'i tevessü ve sirayeti için menfaati âmmeğe mebni hükümeti mahalliye canibinden usulen hedmolunacak emlâk sigortalı olduğu halde sigorta şirketinin bir şey demiye hakkı olamayacak ve her mucibi mukavele sigorta bedelini ifa edecektir.

Madde 34— —Nanti namıyla mâğruf «mütüel» yani muaveneti müteakabile şeklinde teessüs eden sigorta heyetleri usulen anonim şirketleri tarzında teşekkül etmeyip sermayeleri malûm ve aksiyonları mürettep ve mevcut olmadığı cihetle bunlar salifüzzikir şürekâtı ticariye nev'inden addolunamayacağından derecesi itibar ve haysiyetleri ve halkça kendilerinden istifade memul olup olmadığı Ticaret ve Nafia Nezaretince tahkik ve tetkik olunduktan sonra kuyut ve şurutu lâzime derciyle verilecek ruhsatname üzerine Memaliki Mahrusai Şahanede şube küşat ile icrayı muameleye mezun olabilip mamafih Hükümeti Seniye bu gibi sigorta heyetlerinin nizamnamei dahililerince icrayı tadilâta muhtar ve her ne vakit bir mazarrat görürse ruhsatı feshe ve şirketi icrayı muameleden men'e salâhiyettardır.

Madde 35 — 13 rebiyülevvel 1305 ve 15 teşrinisani 1303 tarihinde neşir ve ilân olunan ecnebi anonim şirketleri acenteleri hakkındaki nizamname mefsuh olup işbu nizamname meriyeti ahkâmına iradei seniyei hazreti padişahi şerefsudur buyurulduğu tarihten itibaren otuz gün sonra mevkii icraya vaz'olunacaktır.

Madde 36 — Ticaret ve Nafia ve Adliye ve Dahiliye Nezaretleri işbu Nizamnamenin icrayı ahkâmına memurdur.

No: 106 — Devleti Aliyei Osmaniyenin 1322 senesi Muvazenei Umumiyesi

Maliye Komisyonu Âlisinin Mazbatası

Bin üç yüz yirmi iki senesi maliyesi varidat ve masarifi umumiyesi muvazene defterlerinin gönderildiğini ve bu bapta bazı tafsilât ve mülahazatı havi Maliye Nezaretinden Babîaliye yazılıp lieclittetik Komisyonu Âliye havale ve tevdi olunan tahrir ve mezkûr defterler Heyeti abidanemizde mütalâa olundu.

VARİDAT

Nezaretî Müşarünileyhanın sureti iş'arına göre senesi mezkûre varidat muhammenei umumiyesinin yekûnu yirmi iki milyon dokuz yüz dört bin dokuz yüz yirmi bir liraya balîğ olarak bin üç yüz yirmi bir senesi maliyesi muvazenei umumiyesinde gösterilen zamaimin gayri varidat muhammenei maliyeye nispetle iki milyon altı yüz altmış beş bin

yüz on bir lira fazla bulunduğu ve varidatı muharrerinin devairden alınan hesaplara ve Hazinei Celilece kuyuda müracaatla tahakkuk eden mekadire müsteniden terkim edildiği anlaşılmıştır.

Salıffüzzikir tahririn varidat bahsinde muharrer mevaddın tetkikatına iptidar olundukta beş senelik hesabata nazaran Dersaadet emlak ve akar vergisinin senesi tahakkukatından ve sinini sabika bakayasından bir sene zarfında bihesap vasatı takriben yüzde kırk beşi nakit ve elli beşi irat ve masraf olmak üzere iki yüz otuz bin lira raddesinde tahsilât vuku bulmakta ve bu suretle yüz bin lirayı tecavüz etmiyen tahsilâtı nakdiyenin bir senelik vergiye nispetle sülüs derecesinde kalmakta olduğu ve tahsilâtı nakdiyenin bundan ziyadeye varamaması ahkâmı nizamiyenin tamamıyla icra kılınmamasından ve vesaiti tahsiliyenin ademî kifayetinden ve ara sıra irat ve masraf muamelesine mesağ gösterilmesi sebebiyle ashabı emlak ve akarın borçlarını yüzde elli, altmış derecesinde istifade ile tediyeye alınsarak tediyaı nakdiyeye yanaşmamalarından mümbais olduğu beyan olunup mezkûr vergi tahsilâtında Şehremaneti Celilesinden dahi talebi muavenet olunması ahiren isabet efzayı sudur olan emrû fermanı hümayunu cenabı padişahi iktızaı âlisinden olmasına ve Emaneti Müşarünileyhanın Dersaadet vergi tahsilatlarına muaveneten takibatı daim icra edecek vesaiti bulunmasına binaen mezkûr verginin temini tahsilâtı için devairi belediye nezdindeki vergi tahsil memurlariyle Hazinei Celilede bulunan vergi tahrir ve tahsil idaresinin ciheti maliyece Hazinei Celileye karşı merbutiyet ve mesuliyetleri hakî kalmak üzere muamelât ve icraatça Şehremanetine tahvili irtibatı ve vergi tadilatı hakkında vukubulacak müstediyatın bidayetden yine İdarei mezkûrece ve istinafen Divanı Muhasebat âzasından intihap ve her sene tebdil olunacak bir zatın rivasetinde Meclisi Maliye ve Meclisi Emanet âzasından münavebeten intihap ve kezalik her sene tebdil olunacak ikişer zattan mürekkep bir heyetçe ve temyizen kemakân Şûrayı Devletçe tetkikatı icra ve Hazinei Celilece ashabı maaşın kendilerine ve mütaallikatı muayyenesine ait vergiler ile usul ve nizamı dairesinde icra olunacak mahsubattan maada bir sene zarfında yüz bin liraya kadar vukubulacak tahsilâtı nakdiyeden yüzde on beşinin ve yüz bin liradan fazla ne miktar tahsilât vukubulur ise onun da yüzde ellisinin Şehremanetine ita kılınması ve tahsilâtı vâkıa her kaç kuruşa balığ olur ise gerek Emaneti Müşarünileyhaca gerek ciheti sairece vaz'iyed edilmiyerek tahsil idaresinin veznesinde hıfzı ve miktarının her hafta idarei mezkûre tarafından doğrudan doğruya Maliye

Nezaretine ha cetvel iş'ariyle Hazineden verilecek mezuniyet üzerine nispeti mezkûreye tevfikân Emaneti Müşarünileyhaya ait miktarının oraya ve üst tarafının Hazinei Celileye teslimi hususuna ahiren bilâ-tizan iradei seniyei cenabı hilâfetpensâhi şerefsudur buyurulmuş ve Emaneti Müşarünileyhaca kemayenbaği iktam ve ihtimam olduğu halde tahsilâtın tezayüdü memul bulunmuş olduğundan Dersaadet vergi tahsildarlarına Emanetin vesaiti mevcudesiyle muaveneti ciddiye ve fiiliye icra ve tahsilâtı tesri ve teşhil edecek tedabiri mümkünenin itihazına fevkalâde itina edilerek emlâk ve akar vergilerinin hususiyle erbabı yesar ve iktidara ait olanların senesi içinde istifası çaresine bakılması zımında Emaneti Müşarünileyhaya vesayayı ekide ifası muk-tazidir.

Takriri mezkûrun cümlei münderecatından olduğu veçhile tekasiti üşriyenin eylûldan şubat nihayetine kadar muayyen olan altı taksitinin mensup oldukları ayların gayelerinde istifa kılınmakta olması altıncı şubat taksitinin senei âtiye martı içinde irat kaydiyle bakaya tahsilâtı meyanına geçmesine sebep olmakta bulunmasına ve varidatı üşriyenin asıma nispetle altıda biri bulunan ve sekiz yüz bin liraya baliğ olan bu taksitin bedeli senesi tahsilâtına zammedilecek olursa âşar bakayasının nispeti haylıdan haylıya tenezzül etmekle beraber bu suret muvazenei umumiyenin sıhhatini de temin edeceğine binaen Âşar Ni-zamnamesinin takasite mûtaallik maddesinde tâyin edilmiş olan altı taksitin son taksiti şubat iptidasında hulûl etmek üzere beş taksite tahvil ve kasrı bilvücuğ münasip olacağı gibi elyevm mahsulâtı arzıyeden yüzde on üşür ve yüzde yarım zammı cedit ve yüzde bir hissei menafi ve yüzde yarım hissei maarif ve bunlardan Hazinei Celileye ait miktarın yüzde altısı nispetinde teşhizatı askeriye ianesi ki ceman yüzde on iki adedi sahih almış üç santim alınmakta olup bu ise sekizde birden biraz fazla ve yedi buçukta birden noksan bulunduğundan ve bu hesaba zürrain akılları ekseriyetle ermediği cihetle bazı mahallerde Hazinei Celileye ait yüzde on buçuğun yüzde altısı yerine teşhizatı askeriye ianesi ola-rak mahsulün yüzde altısının alınması gibi hile ve gadirler ile mülte-zimlerin zürrai biliğfal mahsullerinin humsu ve rubu miktarını almakta oldukları cümlei istitlâattan bulunduğundan zürrai bu gibi hesabata dakikadan dolayı mâruz oldukları gadir ve zararlardan vikayeten nis-peti tâşiriye basit ve sade bir surete ifrağ olunmak ve menafi ve maarif ve teşhizatı askeriye hisseleri Hazinei Celile hissesiyle beraber karye bekarye toptan memurini Maliyece mukayese ve mukaseme olunarak

her biri ait olduğu mahalle ita edilmek ve ihale senedatı kemakân ayrı ayrı tanzim olunmak üzere bedezin zürradan sekizde bir alınması muvafıkı maslahat görünmüş ve bundan varidatı üşriyece senevi hasıl olacak elli altmış bin lira kadar tenakus varidatı mezkûrenin miktarı mecmuu olan dört milyon sekiz yüz bin liraya nispetle lâşey olmakta beraber zürrain bu yüzden mazhar olacakları teshilât ve tahfifat emri mühimmi ziraatî teşvik ve tevsie hizmet edeceği cihetle sinini âtiyede ziraatçe ve ona tebaan varidatı üşriyece hasıl olacak izdiyadın bu noksana maaziyyetin tekabül edeceği müsellemler bulunmuştur. Varidatı üşriye bir kaç senedenberi terakki etmekte olmakta beraber Vilâyatı Şahane sekenesinin ekseri ziraatle geçinmekte oldukları ve turuku hadidiye bunların güzergâhında bulunan Konya, Ankara, Hüdavendigâr, Edirne, Aydın, Selânik, Manastır Vilâyetleriyle İzmit Sancağının ziraatini haylıdan haylıya tevesi ve teksir ettiği ve şimendiferlerle vukubulan zahair nakliyatı ve şimendiferlerin hasilatı yevmen feyevma tezayüt etmekte bulunduğu ve zahairin fiatı bazı mahallerce iki misli derecesine balığ olduğu ve âşara zamaim vukubulduğu halde varidatı üşriyece müşahede olunan izdiyadın ziraat ve ticaretçe vukuş gelen tevessüata ve zahair fiatının terakkiyatına nispetle istisgar olunacak derecede bulunduğu dair takriri mezkûrda temhit olunan tafsilât ve mülâhazat şayanı dikkat ve ehemmiyet ve varidatı üşriyenin ihale ve idaresi muamelâtının sureti matlubede olmadığı şu hakikat ile de müsbet bulunduğundan âşarın ihale ve idaresinde vazifedar olan bilcümle memurini mülkiye ve maliyenin elyevm vukubulmakta olduğu şüpheden vareste bulunan ziyat ve suiistimalâta meydan vermiyerek hukuku Hazinesin muhafazasına derececi nihayede itina ve bunların vazifelerini ne suretle ifa etmekte olduklarının fevklerindeki memurlarca ve Hazinei Celilece aledderecat tahkik ve istiksa ve ademi mübâlât ve suiistimalâta bulunanlar olduğu halde haklarında lâzımgelen muamelâtı kanuniyenin derhal icra edilmesi zımnında Vilâyatı Şahane ile elviyei gayri mülhakaya tebligatı umumiyeye ifasiyle beraber Hazinei Celilece dahi tetkikat ve takibatı mütemediyede bulunulması ve ziyat ve suiistimalâta sebep veren ahvale çaresaz olacak tedabiri ciddiye nin bitteemmül peyderpey mevkii tatbika konulması hususunun Maliye Nezaretine havalesi cümle müzakerattandır.

Ağnam rüsümünün seneden seneye tenakus etmekte olduğuna dair takriri mezkûrda serdolan ifadat dahi şayestei nazar ve bu bapta dermeyan edilen esbap müsellemler bulunduğundan ve mevsimi tadadın

takarrübü ve bazı mahallerde hulûlü hasebiyle bu bapta karargir olacak suretin üç yüz yirmi üç senesinden itibaren mevkii tatbika vaz'ı münasip olacağından bir re's ganemin kıymeti vasatıyesi her mahalde kaç kuruştan ibaretse ağnam resmi oraca bu kıymetin yüzde onu nispetinde tâyin ve istifa olunmak ve usulü dairesinde bittetik iradei seniyei cenabı padişahiye iktiran ettikten sonra berveçhi muharrer üç yüz yirmi üç senesinden itibaren mevkii icraya konulmak üzere her vilâyette alınacak ağnam rüsumunun mekadirini mübeyyin bir cetvelin tanzim ve irsali hususunun Maliye Nezaretine havalesi ve ağnam tadadı esnasında Memaliki İraniye ve Yunaniyeye ve bazı vilâyatta müstesna evkaf arazisine ağnam kaçırılmaması zımında Nezareti Müşarünileyhadan Babiâliye vukubulduğu anlaşılın iş'aratın nazarı dikkate ahziyle icabatının tesrii icrası ve bazı emrazi sâriyenin mucip olmakta bulunduğu telefati tahdit ve Memaliki Şahanede yetiştirilen koyun ve keçilerin ecnasını ıslah ile beraber miktarını da tezyit için lâzımgelen tedabiri fenniye ve iktisadiyenin Ziraat Nezareti Celilesince bittecmül peyderpey hüsnü tatbiki esbabının istikmalî tezekkür edilmiştir.

Alelemsal son senenin varidatı mütehakkikasına nispetle tahmin ve terkim edilmiş olan varidatı rüsumiye iki milyon beş yüz bin lira raddesinde ve üç yüz yirmi bir senesi bütçesinde mürakkam miktara nispetle yüz altmış bin iki yüz lira fazla olup bir kaç senedenberi aleddevam terakki etmekte olan hasılatı rüsumiyenin gümrükler ebniyesi tevsî ve usulü cibaiye ve vesaiti muhafaza, ıslah ve teksir olduğu halde bir kat daha tezayüt edeceği ve ithalât rüsumu iki milyon iki yüz seksen üç bin üç yüz on ve ihracat rüsumu perakende ile beraber iki yüz on altı bin altı yüz doksan lira olmasına nazaran ledelhesap Memaliki Mahrusai Şahaneye hariçten ithal olunan emtia ve eşyanın kıymeti yirmi sekiz buçuk milyon lira raddesinde olduğu halde Memaliki Şahaneden ihraç olunan emtia ve eşyanın rüsumu İthalât gümrüğünün üşrü ve kıymeti de ancak sülüsü derecesinde bulunduğu ve binaen alâzalık ticaret ve zanaat ve ziraatin terakki ve tevessülünü mucip olacak tedabire tevessül muktazi bulunduğu takrirî mezkûrda dermeyan kılınmış ve ihracat ve ithalât beynindeki farkı külli şayanı dikkat ve memleketin ahvali iktisadiyesince şayestei ehemmiyet bulunmuş olduğundan gümrüklerce mukarrer olan tevsiat ve tanzimatın ve memurinin sunufa taksimiyle emri intihabatın sureti mutemenede cereyanı hakkında Komisyonu Âliden tanzim ve takdim olunan nizamnamenin mevkii tatbika vaz'ıyla beraber usulü cibaiye ve vesaiti muhafazaca icabeden

ıslahat ve istikmalâtın icrasına pek ziyade itina edilmenin Rûsumat Emaneti Celilesine ve Memaliki Şahanenin menabii servetini ihya ve teksir ve ihracatın sezavârı istisgar görülen miktarı hâzırını kemayenbaği tevfir için ziraat ve zanaat ve ticaretçe matlup olan terakkiyat ve teves-süatı temin edecek esbabı ciddiye ve müessireye tevessül olunmasının de-vairi mütaahhâkasına tebliği lüzumu müstağniî arzır.

Devair varidatından Defteri Hâkani hasılatının yüz otuz küsur ve orman ve maadın varidatının on bir bin dört yüz küsur ve telgraf ve posta hasılatının altmış iki bin küsur lira derecesinde tahmin ve terkîm olunan fazlaları bu daireler varidatının müstait olduğu terakkiyat ile gayri mütenasip ve devairi mezkûrece icabeden ıslahat ve tedabir bihakkın icra ve takip edildiği takdirde varidatı hâzırının tezeyüt edebileceği derkâr bulunduğundan Defteri Hâkani muamelâtının tanzimi ve varidatının tezyidi için Komisyonu Âlice kaleme alınan hâyihanın mevkii tatbika bir gün evvel vaz'ıyla beraber ormanlar varidatının teksiri için icabeden yolların ve dekovil hatlarının ve kereste fabrikalarıyla hızarların vücuda getirilmesi zımında Orman ve Maadın Nezaretine ve beynelharemeyn temdidi âktiza eden telgraf hattı gibi hututu nafianın tesis ve teksiri ve mevcut hatların ıslahı ve posta muamelâtının bir kat daha tanzim ve tesrii hakkında Telgraf ve Posta Nezaretine tebligat icrası muktazidir.

Teğhizatı Askeriye Nezareti bütçesine orduyu hümayunlar için mubayaa olunacak top ve binek ve mekâri hayvanatı esmanı olarak vaz'olunan iki milyon beş yüz bin kuruşun masarifi fevkalâde cümlesinden olmasına binaen bunun ve karşılığı olan varidatın masarifi ve varidatı fevkalâdeden addiyle fevkalâde bütçesine ithal edilmek üzere tenzil ve Nezareti Müşarünileyhanın diğer varidat ve masarifinin muvazenei âdiyede ipka olduğu anlaşılıp halbuki teğhizatı askeriye varidatı esasen mubayaatı mühimmei askeriyeeye mahsus ve binaen lâzalık gerek varidatı mezkûre gerek bununla mubayaa olunan levazımı askeriye esmanı varidat ve masarifi fevkalâdeden mâdüt olduğundan ve masarifi fevkalâde ile buna karşılık ittihazı icabeden mebakîğ için ayrıca bir fevkalâde bütçesinin tanzimi mukarrer bulunduğundan Nezareti Müşarünileyha varidat ve masarifinin muvazenei âdiyeden ihraciyle muvazenei fevkalâdeye ithali münasip görünmüştür.

İthalât gümrük rûsumuna zammı mukarrer olan yüzde üçün hesabın sekiz yüz elli altı bin iki yüz kırk liraya belîğ olması icabedip bütçeye bu suretle ithal edildiği anlaşılıp ve bu bapdaki kararın senoi

cedide iptidasından itibaren mevkii icraya vaz'ıyla zammı mezkûrun istifasına başlanılması ehem ve elzem ve senei cedide ise karibüddühul bulunmuş olduğundan kararı mezkûrun temini tatbikına ait tedabir ve muamelâtın âcilen ittihaz ve icrasındaki ehemmiyet derkârdır.

Şahsi vergi için bin üç yüz yirmi bir senesi muvazenesine seksen bir milyon yüz elli bin kuruş ithal edilmiş ise de mükellefinin tasnifi ve vergilerinin tevzi ve taksimi muamelâtı her yerde tamamıyla tatbik edilemediği cihetle tahakkukatın miktarı henüz anlaşlamadığından ve mezkûr verginin tadil nispeti ve sureti cibayeti hakkında ittihaz olunan mukarreratın mevkii tatbika vaz'ı halinde bu verginin beş yüz bin lira kadar tutması melhuz bulunduğundan bütçeye o suretle konulduğu anlaşılmış ve kararı mezkûrun senei cedide iptidasından itibaren tatbikına başlanılabilmek üzere tesrii muamelâtı vücubu müstağniî tekrar bulunmuştur.

MASARİF

Maliye Nezaretinin sureti iş'arına nazaran bin üç yüz yirmi iki senei maliyesi masarifi umumiyeyi âdiyesi yirmi üç milyon dört yüz doksan üç bin dört yüz kırk beş liraya reside olup bin üç yüz yirmi bir senei maliyesi muvazenei umumiyesinde murakkam miktara nispetle bir milyon beş yüz otuz bir bin iki yüz on iki lira fazla bulunmuş ve bunun hangi dairelere ait olduğu masarifi umumiyeye muvazene hulâsasında ve esbabı muoibesî tahriri mezkûrda gösterilmiştir.

Dairei askeriyeye tanzim kılınan muvazene hulâsasında sekiz milyon iki yüz seksen yedi bin dört yüz küsur liranın tahsisine lüzum gösterilip tahriri mezkûrda izah edilen hesabat ve esbaba binaen üç yüz yirmi bir senesi tahsisatı musaddakai nizamiyesi olan beş milyon dokuz yüz dört bin dokuz yüz doksan liraya sekiz yüz on beş bin sekiz yüz elli küsur lira ilâvesiyle altı milyon yedi yüz yirmi bin sekiz yüz kırk küsur lira tahsis sütununa terkim ve ahvali maliyeye nazaran bundan emsal ve sevabkı veçhile mümâsîp miktar tenzilât icrasıyla dairei maslahat imkânının dairei celilei askeriyenin ihtimamı mahsusasına tevdiî mukatazi bulunduğu beyan edilmiş ve zammı mezkûrun tevhidî mübayaat kararından hasıl olacak tasarrufat mukabili olarak geçen sene bütçesinden tenzil olunan yüzde yirminin iadesinden ve terfiî meratîp eden erkân ümera ve zâbitanın farkı muhassasatının ilâvesinden hasıl olduğu anlaşılmıştır.

Dairei Bahriyece yedi yüz kırk dört bin yedi yüz altmış bir liranın tahsisi talep ve teklif olunmuşsa da bu meyanda dört bin sekiz yüz yetmiş liranın mükerrer olarak ithal edildiği bittetik anlaşıldığından meblâğı mezbur tenzil ve muayyenat ve melbusat fiatlarının farkıyla amele ücretlerinin ademi kifayetinden dolayı talep olunan ve zaten teklif sütununda muharrer olan mebalîğ muvazenei umumiye hulâsasında da teklif sütununa ve mütebaki altı yüz bin dört yüz küsur liranın tahsis sütununa terkim olunduğu ve bunun üç yüz yirmi bir senesi tahsisatı musaddakası olan beş yüz elli dokuz bin yetmiş küsur liraya nispetle kırk dokuz bin üç yüz kırk küsur lira fazlası olduğu ve dairei mezkûrece dahi mubayaatın nizamiye kısmında dermeyan edildiği veçhile temini tasarrufat edecek surette icrası esbabının istikmali lâzîmeden bulunduğu ifade olunmuştur.

Tophanece tahsisi talep ve teklif olunan altı yüz altmış iki bin doksan küsur lira üç yüz yirmi bir senesi tahsisatı musaddakası bulunan beş yüz dört bin beş yüz kırk küsur liradan yüz elli yedi bin beş yüz elli küsur lira fazla olup buna mukabil beş yüz yetmiş üç bin dokuz yüz kırk liranın tahsis ve farkının teklif sütunlarına terkim edildiği ve Tophanenin merkez muayyenatı dairei nizamiyece verilmekte ve taşra kısmı mahallerince mubayaa edilmekte olmasına binaen bunlar hakkında dahi nizamiye muayyenatına dair serdolanun izahat veçhile bir kat daha ihtimam edildiği halde tasarruf miktarının bir derece daha tezayüt eyliyeceği ityan olunmuştur.

Jandarma Dairesi bütçesinin bu sene henüz Dairesinden tanzim ve irsal olunamamasına binaen tasdikı âliye iktiran eden üç yüz yirmi bir senesi bütçesinde muharrer jandarma tahsisatına Hazine kaydı mucibince Vilâyatı Selâsei Şahane jandarma muhassasatiyle Kandıra cihetlerine izam olunan jandarma maaşat ve masarifi ilâve ve geçen sene tevhidî mubayaattan dolayı jandarma masarifinden tenzil edilmiş olan altmış dört bin üç yüz küsur lira iade olunarak balîğ olduğu bir milyon yetmiş sekiz bin yüz altmış küsur lira tahsis sütununa konulmuş ise de her tarafta bulunan jandarmaların tahsisatı kifayet etmiyerek alettevali müracaat vâkı olmakta olmasına ve tahsisat noksanı hakkında henüz bir karar ittihaz edilemeyip bayram mülâbesesiyle havale ve tahsisat haricinde maaş itası için vilâyata mezuniyet ita kılınmasına nazaran hesabın cem'i halinde jandarma muhassasatının fazla tahakkuk edeceği gösterildiğinden hesabın tesrii cem ve rüyetiyle tahakkuk edecek fazlasının muvazeneye ilâvesi tezekkür kılınmıştır.

Devairi mülkiyenin üç yüz yirmi bir senesi muvazenesine nispetle yirmi iki senesi muhassasatında görünen fazlanın üç yüz yirmi bir senesi bütçesinin tanziminden sonra ba iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi vukubulan zamaimle şahsi vergi ve bedeli askerî zamaimi ve tahmisi âşar aidatı bahsiliyesinin ve meskûkâtı şahane masarifinin usul ve kavaidi mer'îye dairesinde cereyanını teminen ve varidatiyle mütenazıran Maliye bütçesine ve gümrük ebniyesinin masarifi tevsiyesi olarak yetmiş sekiz bin küsur liranın 'Rüsumat muvazenesine vaz'ından mümbais bulunduğu ve sene içinde muhassasatı muayyene haricinde zuhuru melhuz olan bazı masarife mahalli mahsup olmak üzere üç yüz yirmi bir senesi muvazenesine kıyasen elli bin liranın muvazeneye ithal ve muhacirîn tahsisatı olarak müceddeden yüz bin liranın terkim edildiği beyan kılınıp muhacirîn masarifinin Ziraat Bankası marifetiyle keşide olunacak piyango hasılatından tesviyesi mukarrer ve hasılatı mezkûrenin muvazeneye ithali muktazi olduğundan piyango hasılatı muhammenesi olarak doksan bin ve Orman ve Maadin Nezaretinin ahiren tekkik olunan hesaba nazaran tebyyün eden fazlai varidatı olan yirmi bin lira bütçenin varidat cihetine ilâve ve Vilâyatı Selâseî Şahaneden vürut eden bütçelerde muharrer varidatın muvazenei umumiyeye dâhil bulunan mekadirine göre noksanı olup müfredatı iki numaralı hulâsada gösterilen yirmi sekiz bin yüz küsur lira tenzil kılındığı gibi tekküt sandığı istikrazı için ilâveten ithaline lüzum görünen on dört bin sekiz yüz küsur ve Orman ve Maadin Nezareti bütçesine Dairesince sehven ithal edilmediği anlaşılan altı yüz ve Rumeli Vilâyatı Selâseî Şahanesi bütçelerinde muharrer muhassasatın Hazinei Celilece tanzim olunan muvazenede murakkam mekadire nazaran fazlası olup müfredatı üç numaralı hulâsada gösterilen yüz dört bin küsur lira bütçenin masraf cihetine zam ve demiryolları teminatı karşılığı ile saire için mezkûr muvazeneye dâhil miktardan bitetiklik lüzumu tenkisi tebyyün eden elli beş bin küsur lira ile her dairece tahsisatı musaddaka dairesinde idarei maslahat olunmak üzere Hazinece ihtiyaten ilâve edilen elli bin lira kezalik bütçenin masarifi kısmından tenzil kılınmıştır.

NETİCE

Hazinei Celilece tanzim olunan varidat ve masarifi âdiyei umumiye muvazene hulâsalarında ve salifüzzikir takrirden üç yüz yirmi iki senesi varidatı muhammenesi balâda gösterildiği veçhile yirmi iki milyon dokuz yüz dört bin dokuz yüz yirmi bir ve masarifi umumiyeci

yirmi üç milyon dört yüz doksan üç bin dört yüz kırk beş lira ve bedelmuvazene bütçenin açığı varidatı muhammeneye nispetle beş yüz seksen sekiz bin beş yüz yirmi küsur lira olduğu ve Dersaadet vergisinden takriben yüzde otuzu ve Vilâyatı Şahane emlak ve akar ve temettü vergileriyle bedelânı askeriyesinin üç yüz yirmi bir senesi tahsilâtına nispetle yüzde yirmi üçü ve âşarın yüzde yirmisi ve ağnam ve canavar rüsumunun takriben yüzde onu ve emlakî emiriyeyi muaccele ve hasılat ve icarının yüzde yirmi beşi ve rüsumu mütenevviyanın yüzde onu olmak üzere bu kısım varidatın birbiri üstüne takriben yüzde yirmisi nispetinde ceman iki milyon iki yüz yirmi yedi bin sekiz yüz altmış lira bakaya olarak velyeden seneye devredilmekte ise de Dersaadet vergisinin ahiren iradei seniyei hazreti hilâfetpenahiye iktiran eden karar mucibince Şehremanetininki dahi inzımanı muaveneti sebebiyle tahsilâtça fazlası tahakkuk edeceği memul olduğu gibi Vilâyatı Şahane nin marûzzikir vergilerle bedeli askerî ve vergi bezakiri esmanının umuru tahsilîyesince hasıl olmakta bulunan istikmalât semeresi olarak seneden seneye terakki etmekte olması delâletiyle üç yüz yirmi iki senesinde bakayanın nispeti bir miktar daha tenakus edeceği ve âşar bedelâtı iltizamîyesinin beş taksite kasriyle son taksitin kânunusani gayesinde alınması suretiyle südüs derecesinde bir miktarının senesi içinde tahsilî halinde bunun da bakayası yüzde üç dört derecesine tenezzül edeceği ve ağnam ve canavar rüsumunun nizamnamesi hükmünce senenin ilk ayları zarfında tamamen tahsil olunarak bakayasını kalmamak lâzımgelirken yüzde on derecesine kadar bakaya devrolunması mahalleri memurini mülkiye ve maliyesince lâykîyle ihtimam olunmamasından ve merkezce de takibatı muttaride icra kılınmamasından mümbais olup bu kere Hazine-i Celile Âşar ve Rûsumat İdaresi'ndeki Takibi Tahsilât Masası bitteşkil takibatı ciddiye icrası mukarrer olduğu cihetle senesi âtiyede ağnamdan bakaya bırakılmamasına ihtimam olunacağı ve emlakî emiriyeyi muaccele ve bedeli icariyle rüsumu mütenevvia da takibatı mezkûreye tabi tutulacağı cihetle bakayanın nispeti yüzde on bir on iki derecesine ve miktarı mecmuu takriben bir milyon üç yüz bin liraya tenezzül edeceği ve bütçeye ithal olunan varidat ve masarifi muhammene arasında tahakkuk eden beş yüz seksen bin lira açık buna ilâve bulunduğu halde muvazenenin tahsilât itibariyle açığı takriben iki milyon liraya kadar baliğ olacağı muharrer bulunmuştur.

Komisyonu Âlice icra olunan tedkikat neticesinde tanzim edilen bir numaralı hulâsada gösterildiği üzere varidat ve masarife icabeden

ilâvat ve tenzilât icra olundukta bin üç yüz yirmi iki senei maliyesinin varidatı muhammenei âdiyesi yirmi iki milyon altı yüz seksen dokuz bin iki yüz on altı ve masarifi muhammenei âdiyesi yirmi üç milyon üç yüz on dokuz bin dokuz yüz doksan üç lira ve masarifi muhammenenin varidatı muhammeneye nispetle açığı beş yüz yirmi bir bin üç yüz yetmiş yedi ve tahsilâta nispeten açığı iki milyon lira derecesinde olup bin üç yüz yirmi bir senesi için Hazinei Celilece tanzim olunan muvazenei umumiyede murakkam yirmi milyon iki yüz otuz dokuz bin sekiz yüz küsur lira varidatı muhammeneden on yedi milyon altı yüz elli bin yüz otuz dokuz lirasının üç yüz on dokuz senesi tahsilâtına kıyasen mümkünülistifa ve mütebaki iki milyon beş yüz seksen dokuz bin altı yüz yetmiş bir lirası yüzde yirmi iki yirmi üç nispetinde bakaya gösterildiği halde takriri mezkûrda dermeyan olduğu veçhile âşar tekasitinin miatlarının tadiliyle her sene senei âtiyeye bırakılmakta olan son taksitin senesi içinde tahsil edileceğinden dolayı sekiz yüz bin liranın bakaya meyanından çıkarak senesi içinde vukubulacak tahsilâta inzıمامından ve ağnam rüsumiyle varidatı sairenin tahsilâtınca edilecek ihtimamdan ve üç yüz yirmi bir senesi muvazenesinin Hazinei Celilece tanzim ve takdiminden sonra ihdas ve nispetleri tezyit olunan bazı varidatın ilâvesinden dolayı üç yüz yirmi iki senesi muvazenei umumiyei âdiyesinin tahsilâta nispetle noksanı Nezareti Müşarünileyhanın işarı veçhile bir milyon üç yüz bin lira derecesinde kalarak muvazene açığı olan salifüzzikir beş yüz küsur bin liranın ilâvesiyle açığın miktarı iki milyon lira derecesine karış bulduğu bu suretle de teyyüt ettiğinden buna mukabil üç yüz yirmi iki senesi aksamı masarifinin birer miktarı bakayayı mezkûreden tesviye olunmak üzere senei âtiyeye devredileceğine göre Nezareti Müşarünileyhanın takririnde dermeyan olduğu veçhile idarei maslahat mümkün ve takriri mezburda ittihazına lüzum gösterilen tedabir esasen münasip ve ez'an cümle üç yüz yirmi iki senesi emvalinin sinini sabıka masarifine ve masarifi fevkalâdeye sarfedilmemesi ve masarifi fevkalâde için başka karşılık tedariki ehem ve elzem olup muvazenei umumiyenin tahsilâta nispetle açığı bulunan miktara münasip karşılıklar tedarikiyle varidat ve masarif beyninde tevazünü tam ve maaşat ve masarifi umumiyenin tediyatınca kemali intizam husulü esbabının istikmalî ehem ve elzem ise de bu matlabı mühimmi tahsil için Komisyonu Âlice iki senedenberi icra olunan tetkikat ve müzakerat neticesinde tezyit olunan varidat ile bütçenin açığı bu miktara kadar tenezzül ederek bunun da kapatılma-

sına medar olmak üzere tezyidi varidat ve tenkisi masarif için meskükât ve tasfiyei küül ve lüzumsuz memuriyetlerin inhilâlinde maaşlarının tasarrufu maddeleri hakkında geçen sene ve Defterhane muamelâtının tanzimine ve varidatının tezyidine ve petrolün Hükümetçe mahalli husulünde mubayaa ve Memaliki Şahanede tâyin olunacak münasip bir fiat ile fûruht edilmesine ve oktruva rûsumu istifasına ve terrekelerden elyevm alınmakta olan rûsumun tanzimi muamelâtiyle veresei kibardan da birer miktar resim alınmasına dair bu sene vâki olan müzakerat ve tekidat her nasılsa neticesiz kalmasına ve şu ahvale karşı Komisyonu Âlice başka çare taharni ve tedarikindeki taazzür derkâr bulunmasına nazaran bütçenin açığını kapatmak için icabeden karşılıkların Meclisi Vükelâca teemmül ve tâyini iktizayı hal ve maslahattan bulunmuş ve işbu mazbatai abidanemizin suretiyle tetkik olunan bütçe evrakı ve Komisyonu Âlice tanzim olunan hulâsalar Babîâliye irsal ve salifüzzikir hulâsaların birer sureti leffen ve masarifi fevkalâde hakkında tertip edilen bütçe diğer mazbatai memlûkânemize matviyyen arz ve takdim kılınmış olmakla katıbeî ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemir efendimizindir.

14 muharrem 1324 ve 25 şubat 1322

Meclisi Mahsusu Vükelâ Mazbatası

Maliye Nezaretince tanzim ve ba tezkere Babîâliye irsal olunan bin üç yüz yirmi iki seneî maliyesi varidat ve masarifâtı umumiyesi muvazene defterleri üzerine cereyan eden müzakeratı havi Maliye Komisyonu Âlisinden tanzim ve takdim olunan mazbata ve melfufatı olbapta şeref mütaallik buyurulup ba tezkereî hususiye tebliğ olunan iradei seniyeî hazreti hilâfetpenahi mantuku celiline tevfikân meyanei abidanemizde mütalâa olundu. Hazinece tanzim olunan varidat ve masarifâtı âdiyeî umumiye muvazene hulâsalarında üç yüz yirmi iki senesi varidatı muhammenesi yirmi iki milyon dokuz yüz dört bin dokuz yüz yirmi bir ve masarifâtı umumiyesi yirmi üç milyon dört yüz doksan üç bin dört yüz kırk beş lira ve ledelmuvazene bütçenin açığı varidatı muhammeneye nispetle beş yüz seksen sekiz bin beş yüz yirmi küsur lira olduğu ve Dersaadet vergisinden takriben yüzde otuzu ve Vilâyatı Şahane emlâk ve akar ve temettü vergileriyle bedelâtı askeriyenin üç yüz yirmi bir senesi tahsilâtına nispetle yüzde yirmi üçü ve âşarın yüzde yirmisi ve ağnam ve canavar rûsumunun takriben yüzde onu ve emlâki miriyeî muaccele ve hasılat ve icarının yüzde yirmi beşi ve rûsumu mütenevvi-

anın yüzde onu olmak üzere bu kısım varidatın birbiri üzerine takriben yüzde yirmisi nispetinde ceman iki milyon iki yüz yirmi yedi bin sekiz yüz altmış hiranın bakaya olarak velyeden seneye devredilmekte ise de geçen seneden beri ittihaz olunan tedabir semeresiyle senei âtiyede bakaya nispetinin yüzde on bir, on iki derecesine ve miktarı mecmuunun takriben bir milyon üç yüz bin liraya tenezzül edeceği ve binaenaleyh salifülarz beş yüz seksen bin lira açık buna inzımam edince muvazenenin tahsilât itibariyle açığı takriben iki milyon liraya balığ olacağı muharrer olup Komisyonu Âlice icra kılınan tetkikat üzerine varidat ve masarîfçe icabeden ilâvat ve tenzilât badeicra tanzim olunan hulâsada gösterildiği veçhile bin üç yüz yirmi iki senei emalîyesinin varidatı muhammenei âdiyesi yirmi iki milyon altı yüz seksen dokuz bin iki yüz on altı ve masarîfi muhammenei âdiyesi dahi yirmi üç milyon üç yüz on dokuz bin dokuz yüz doksan üç lira olup mekadiri mezkûreye göre açık miktarının beş yüz yirmi bir bin üç yüz yetmiş yedi liradan ibaret kalacağı ve emvali mütenevviyanın Devletin emri tahsil ve cibayetçe ittihaz olunan tedabiri tesriye semeresi ve ahiren ihdas ve nispetleri tezyit olunan bazı varidatın ilâvesi ile muvazenei umumiyei âdiyenin tahsilâta nispetle noksanı bir milyon üç yüz bin lira derecesinde kalarak muvazene açığı olan beş yüz küsur bin lira zammedilince açık miktarının iki milyon lira derecesine takarrüp edeceği ve maabaza üç yüz yirmi iki senesi aksama masarîfinin birer miktarı bakayayı mezkûreden tesviye olunmak üzere senei âtiyeye devredileceğine göre Maliye Nezaretince dermeyan bulunduğu veçhile işbu muvazene dairesinde idarei maslahat mümkün olabileceği ve tahsilâtın tesri ve teminiyle bakaya miktarının tenzili için Nezareti Müşarünileyhaca ittihazına lüzum gösterilen tedabir münasip olup ezcümle üç yüz yirmi iki senesi emvalinin senîni sabıka masarîfine sarf ve ita edilmemesi ve masarîfi fevkalâde için başkaca karşılık tedariki ehem ve elzem olduğu gibi tezyidi varidat ve tenkisi masarîf için meskûkât ve tasfiyei küül ve lüzumsuz memuriyetlerin inhilâlinde maaşlarının tasarrufu hakkında geçen sene ve Defteri Hakani muamelâtının tanzimine ve varidatının tezyidine ve petrolün Hükümetçe mahalli husulünde mubayaa ve Memaliki Şahanede tayin olunacak münasip bir fiat ile fûruht edilmesine ve oktruva rûsumu istifasına ve terekelerden elyevm alınmakta olan rûsumun tanzimi muamelâtiyle veresei kibardan da birer miktar resim ahzine dair bu sene cereyan edip henüz neticelenmiyen müzakeratın dahi sûrati intaciyle mevkii tabrika vaz'ı lâzımgeleceği

mazbatai mezkûrede dermeyan edilmiştir. Tafsîlâtı mâruzaya ve muvazene defterleri mûndericatına göre bin üç yüz yirmi iki senei maliyesinin varidatı muhammenei umumiyesinin yekûnu yirmi iki milyon dokuz yüz dört bin dokuz yüz yirmi bir liraya baliğ olarak bin üç yüz yirmi bir senei maliyesi muvazenei umumiyesinde gösterilen zamaimin gayrı varidatı muhammenei asliyeye nispetle iki milyon altı yüz altmış beş bin yüz on bir lira fazla bulunduğu ve bin üç yüz yirmi iki senesi masarifatı umumiyei âdiyesi dahi yirmi üç milyon dört yüz doksan üç bin dört yüz kırk beş liraya reside olup bunun dahi bin üç yüz yirmi bir senei maliyesi muvazenesinde murakkam masarîf miktarına nispetle bir milyon beş yüz otuz bir bin iki yüz on iki lira fazla idüğü ve işbu masarîf fazlası dahi tevhidî mübayaat kararından hasıl olacak tasarrufat mukabili olarak geçen sene bütçesinden tenzil olunan yüzde yirminin Devairi Askeriye ve Bahriye ve Tophane ve Jandarma muhassasatına iade ve terfii meratîp eden erkân ve ümera ve zâbitanın farkı muhassasatının ilâvesinden ve üç yüz yirmi bir senesi bütçesinin tanziminden sonra Devairi Mülkiye muhassasatına vukubulan bazı zamaimle şahsi vergi ve bedeli askeri zamaimi ve tahmisi âşar aidatı tahsiliyesinin ve meskûkâtı şahane masarîfinin ve gümrük ebniyesi masarîfi tevsiyyesinin muvazeneye ithalinden mütevellit olduğu gibi üç yüz yirmi iki senesi masarîfinin senei merkume varidatına nispetle açığı beş yüz küsur bin liradan ibaret ve tahsilâta nispetle açık miktarı iki milyon liraya karîp idüğü anlaşılmış olup ancak Jandarma muhassasatı bazı ilâvat ile beraber bütçeye yalnız bir milyon yetmiş sekiz bin yüz altmış küsur lira olmak üzere terkîm edildiği halde her taraftan Jandarma efrat ve muhassasatının ademi kifayetinden bahisle aleitevali müracaat vukubulmakta olup muhassasatı musâddaka haricinde istihdam edilmekte olan jandarmaya maaş itası için bilmeçburiye vilâyata mezuniyet verilmekte olduğu cihetle derdest olan tetkikat ve muhabe-ratın hasıl edeceği neticeye göre tahakkuk edecek fazlasının bilâhara bütçeye ilâvesi lâzımgeleceği mazbatai mezkûrenin cümlei muhteviyatından olmasına nazaran bu fazlanın ilâvesiyle açığın bir miktar daha kabarcacağı derkâr idüğünden işbu fazla miktarının takribî olsun bilinmesi muktazî bulunmuş ve eğerçi salifüzzikir açık miktarıyla idarei maslahat imkânı istihsal edilebilmek için üç yüz yirmi iki senesi aksama masarîfinin bir miktarı bakayadan tesviye olunmak üzere senei âtiyeye devredileceği muharrer ise de bakayanın düyunu müdevvereye ne suretle karşılık tutulacağı ve tediyatın ne yolda vukubulacağı mûnderic

ve musarrâh bulunmadığına ve bir de âşar taksitinin beşe tenzili cümle-i mukarrerattan olduğu cihetle bunun emri ziraati taziyik ve mültezimlerin regabatını kesredip etmiyeceği dahi muhtacı teemmül görüldüğüne mebni bu cihetlerin dahi istizahı lâzımgelmiş olduğundan sepkeden istifsara cevaben Maliye Nezaretinden varit olan tezkerede âşar taksitlerinin berminvali mâruz beşe indirilmesinde zürraca ve âşar tâliplerince bir gûna mahzur mütasavver olmayıp bu surei âşarın senesi içinde cibayetiyle Hazine-i Celilenin tehvini ihtiyacatına medar olacağı ve bakaya nispetinin tenzili için ittihazı dermeyan olunan tedabir dahi resmî istatistiklerden istinbat olunan malûmatı sahihaya müstenit olmasına mebni tedabiri mezkûrenin tatbikatına itina olunmakla beraber bin üç yüz yirmi bir senesi gayetine kadar olan düyunun hasren yine o müddete raci bakaya tahsilâtından tesviye ve masarifi fevkalâdenin dahi varidatı âdiyeye tahmil edilmiyerek ayrıca karşılık tehiye edilir. Yani senesi cedide varidatı sinîni sabıka düyuniyle masarifi fevkalâdenin tesirinden kurtarılır ise muvazene-i umumiyede mûnderiç varidat ile masarifatı mütadenin idaresi imkânı teyessür edeceği ve jandarma muhassasatının noksanı yüz seksen bin lira raddesinde tahmin edilmekte olduğu dermeyan olunduğu misillü Vilâyatı Selâse-i Şahaneden maada diğer vilâyat ve elviyei gayrı mülhaka masarifi umumiyesiyle cürmü meşhut ve fethi meyit ameliyatı karşılığı olarak muvazenede murakkam bulunan altı yüz otuz üç bin kuruşun ademi kifayeti muhakkak olmasıyla buna lâakal dört yüz seksen yedi bin kuruşun zammı lüzumu Adliye Nezaretinden ve bir de hapishane ve tevkifhanelerin mehmemken ıslahı için mukaddema tahsis olunan üç milyon kuruşun şimdiye kadar tesviye olunmamasından dolayı inşaat ve ıslahatı muktaziye icra edilemediğine binaen mutlaka tamir ve tevsi ve tedidi lâbüüt olanların icabatına bakılmak üzere ba irade-i seniye-i cenabı mülûkâne muhassas olan mebalîge mahsuben beş milyon kuruşun üç yüz yirmi iki senesi bütçesine terkîmi lüzumu Dahiliye Nezaretinden iş'ar olunmasına mebni Jandarma muhassasatı noksanı olmak üzere mezkûr yüz seksen bin lira ile muhassasatı Adliyeye dört bin sekiz yüz yetmiş lira ve hapishaneler ıslahatı için bu senelik yirmi bin lira ilâve edildikte bütçenin tahsilâta nispetle açığı iki milyon iki yüz bin lirayı mütecaviz bir miktara baliğ olduğu anlaşılmış ve Maliye Nezaretinin sureti iş'arına göre üç yüz yirmi bir senesi masarifi fevkalâdesine merkez ve vilâyattan bir milyon üç yüz altmış sekiz bin lira tediyat vukubulduğu müsteban olduğundan bin üç yüz yirmi iki senesi masarifi fevkalâdesi için karşılık

tedarikiyle tesviyesi esbabı istikmal edilmediği takdirde varidatı âdiyeden masarifi fevkalâdeye akça itası mecburiyeti tahassül ve binaenaleyh açık miktarının o nispette daha tezayüt edeceği derkâr bulunmasına binaen mazbatai mezkûrede beyan olunduğu veçhile bin üç yüz yirmi iki senesi emvalinin masarifi fevkalâdeye ita edilmeyerek bunun için başkaca karşılık bulunması hususunun Maliye Nezaretine havalesi ve keza-lik sinîni sabıka masarifine dahi senesi mezkûre emvalinden katıyen akça verilmeyip sinîni merkume emvali tahsilâtının senesi cedide malına karıştırılmıyarak ayrıca hıfziyle bunun yüzde altmışının kunturatoya merbut mütaahhitlerin o seneler matlubatına verilmek üzere merkezce dairei askeriye haftalıklarına ilâveten ve taşralarca orduyu hümayunlar mahassasatına zamaimeten ita olunması ve baki yüzde kırkının sair dü-yunu müdevverenin tesviyesine tahsisiyle işbu düyunu müdevverenin sureti tesviyesi Maliye Nezaretince kararlaştırılarak Babîâliye inbası ve devairi askeriye ve mülkiyece mübayaat ve sarfiyatta kavaidi tasarrufa ve sair tedabiri muktaziyei muharrerinin tatbikatına müsaraat edilmesi ve ezümle mukarrer olduğu üzere lüzumsuz memuriyetlerin ihilâlinde maaşların tasarruf edilmesi suretleriyle muvazenei mezkûre dairesinde idarei maslahat imkânının istihsaline çalışılması zaruri bulunmuştur. İttihazına lüzum gösterilen tedabire nakli mekal edilince çünkü Dersaadet vergisinin yüz bin liraya kadar olan tahsilâtından yüzde on beşi ve ondan fazlasının yüzde ellisi ba iradei seniyei cenabı mülükâne Şehremanetine terkolunduğu cihetle verginin tahsilâtına ve hususiyle erbabı yesar ve iktidara ait olanların senesi içinde istifasına fevkalâde itina olunmasının Emaneti Müşarünileyhaya ekîden tebliği ve iş'arat ve izahatı vâkıya göre altı taksitte istifası mukarrer bulunan âşarın son taksiti senesi âtiye martına müsadif ve bu ise taksiti mezkûrun bakaya idadına duhulünü müstelzim olmasıyle son taksit şubat iptidasında hulûl etmek üzere zikrolunan altı taksitin beşe kasrı ziraate ve mültezimlere tesiri olmayacağı cihetle takasiti mezkûrenin beşe hasrû tahdidi ve yüzde yarım zammı cedit ve menafi ve maarif hisseleriyle beraber yüzde on iki altmış üç santime baliğ olmakta olan âşar nispetine zürrain akıl erdirememesinden dolayı mültezimler ve saire tarafından bir takım suiistimalât ika edilmekte olduğu mütehakkık olmasına binaen zürrain mağduriyetine mahal kalmamak ve teksiri ziraat için modarı teşvik olmak için nispeti tâşiriyenin on üç santiminin bittenzil basit bir surete ifrağıyle menafi ve maarif ve teçhizatı askeriye hisseleri Hazinei Celile hissesiyle beraber karye bekarye toptan memu-

rini maliyece mukayese ve mukaseme olunarak her biri ait olduğu mahalle ita edilmek ve ihale senedatı kemakân ayrı ayrı tanzim olunmak üzere badezin zürradan sekizde bir alınması ve bir zamandan beri Memaliki Şahanece ziraatçe meşhûr olan terakkiyata nispetle varidatı üşriyece görülen tezayüt istisgar olunacak derecede olup bu da varidatı mezkûrenin emri idare ve ihalesi sureti matlubede cereyan etmediğini müeyyit olduğundan bu hususta dahi sureti fevkalâdede memurini mülkiye ve maliye tarafından dikkat ve itina edilerek ziyat ve suiistimalâta meydan verilmemesi ve Hazinei Celilece de bu bapta takibatı mütemadiye ifası zımında Vilâyatı Şahane ile elviyei gayrı mülhakaya ve Maliye Nezaretine tebligat icrası ve mazbatası mezkûrede zikir ve beyan bulunduğu veçhile ağnam rüsumu seneden seneye tenakus etmekte olduğu hesaben anlaşılmakta olup bu bapta dermeyan olunan esbaba nazaran bir re's ganemin kıymeti vasatıyesi her mahalde kaç kuruştan ibaret ise ağnam resminin oraca bu kıymetin yüzde onu nispetinde tâyin ve istifası sureti bittetik iradei seniyei hazreti padişahiye iktiran ettikten sonra gelecek bin üç yüz yirmi üç senesinden itibaren mevkii tatbika vazolunmak üzere her vilâyette alınacak ağnam rüsumunun mekadirini mübeyyin bir oetvelin tanzim ve irsali hususunun Maliye Nezaretine havalesi ve ağnam tadadı esnasında Memaliki İraniye ve Yunaniyeye ve bazı vilâyatta müstesna evkaf arazisine ağnam kaçırılmaması için Nezareti Müşarünileyhadan vâkı olan iş'aratın tesrii icabatı ile Hazinei Celile hukukunun ziyadan vikayesi esbabının istikmalî münasip ve muktazi görünmüş ve emrazı sariyenin cinsi hayvanatça mucip olduğu telefât tahdit ve Memaliki Şahane'de yetiştirilen koyun ve keçilerin ecnasını ıslah ile beraber miktarını tezyit için tedabiri fenniye ve iktisadiyenin ittihazı ve eğerçi rüsumat varidatınca bin üç yüz yirmi iki senesinde yüz altmış bin iki yüz lira kadar bir fazla muhammen ise de usulü cibaiye ve vesaiti muhafaza ıslah ve teksir bulunduğu halde varidatı mezkûrenin bir kat daha tezayüt edeceği bedihi bulunduğu ıslahat ve istikmalâtın süratı icrasına itina olunması zımında Rûsumat Emanetine ve keزالık Defteri Hakani hasılatıyla Orman ve Madin ve Telgraf ve Posta varidatının derecesi tezayüdü menabii varidatı mezkûrenin müstait olduğu terakkiyat ile gayrı mütenasip olduğundan tezyidi varidata mütâallik tedabire ve hususiyle ziraatin temini terakkiyatına mütâallik esbaba devairi mezkûrece tevevsül edilmesi lüzumuna mebnî bu bapta ne misillû tedabiri fenniye ve ıslahiyyeye ihtiyaç var ise otarfiyle teemmül edilerek muvazzahan ve serian inbası hakkında dahi devairi

mezkûreye tebligat icra edildiğinden alınacak ecvibe üzerine muktezayı maslahatın başkaca ifa edileceği derkâr olduğu gibi meskûkât ve tasfiyei küül ve defterhane muamelâtının tanzimi ve petrolün Hükümetçe tedarik ve fûruhtu ve oktruva rûsumu istifası ve tereke rûsumunun tanzimi muamelâtiyle veresei kibardan bir miktar resim istifası hakkında Maliye Komisyonu Âlisinin mezkûr mazbatada beyan ve tadat olunan mukarreratı başkaca devairi mütaallikasında derdesti tetkik ve müzakere olup onların da icabatının arzı atebai ulya kılınması tabii bulunmuş olmakla ve evrakı müteferria arz ve takdim kılınmakla olbapta ve katıbeî ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemir efendimizindir.

18 muharrem 1324 ve 1 mart 1322

Arz tezkeresi

Bin üç yüz yirmi iki senei analiyesi muvazenesi hakkında Maliye Komisyonu Âlisinden tanzim ve takdim olunan mazbata ve hulâsa defterleri ber mantuku emrû fermanı hümayunu mülûkâne Meclisi Mahsusu Vükelâda ledelmütalâa cereyan eden müzakereye tevfikân kaleme alınan mazbata meflufuariyle beraber arz ve takdim olunmakla olbapta her ne veçhile iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi mütaallik ve şerefsudur buyurulur ise mantuku münifi infaz edileceği beyaniyle tezkerei senaveri terkîm kılındı efendim.

18 muharrem 1324 ve 1 mart 1322

Iradei seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti şâzim olan işbu tezkerei sâmiyei sadaretpenahileri Meclisi Mahsusu Vükelânın mazbatai mâruzası ve meflufatiyle beraber manzuru âli olarak mucibince iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi şerefsudur buyurulmuş ve mazbatai mezkûrenin cümlei mündericatından bulunan sinîni sabıka düyun ve masarifinin sureti tesviyesi hakkındaki mazbatai mâruza ile olbaptaki tezkerei sâmiyei sadaretpenahileri üzerine şerefsâdır olan iradei seniyei mülûkâne 26 muharrem 1324 tarihinde hâmiş terkimiyle tebliğ kılınmış olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülemrindir.

6 safer 1324 ve 18 mart 1322

**No: 107 — Terkini kuyudu mahallerine mevdu bakayaya ait
Teçhizatı Askeriye tertibi hakkında olunacak muamele
hakkında iradei seniye**

Arz tezkeresi

Maliye Nezareti Celilesinin Şûrayı Devlete havale olunan tezkeresi üzerine Maliye Dairesinden tanzim ve leffen arz ve takdim bulunan mazbatada bakayanın terkin ve tasfiyesi hakkındaki talimat ahkâmı iktızasınca kayıtları terkin edilecek bakaya beyi ve ferağ olunan emlâk ve arazinin vergi defterlerince münakalesi icra olunmamasından dolayı mutasarrıfı sabık ve lâhikî namlarına veya suveri saire ile tahakkuk ettirilen mükerrer emlâk vergileriyle herkesin ticaret eylediği mahallerde istifası meşrut olan temettü vergisinden âhar mahalle gitmiş olan veya vefat ve gaybubet ederek hüviyeti meçhul bulunan efrada sinini sabıka kuyudunca tarhedilmiş ve bazı müessesat memurinine ait olup mazharı affı âli olan bin üç yüz on yedi ve ondan evvelki senelere ait temettü vergileriyle talimatı mezkûrede zikir ve tadat olunan emvalden ibaret olduğu halde emvali mezkûrenin bir cüzü munzamı olan teçhizatı askeriye tertibi hakkında talimatı mezkûrede sarahat münderiğ olmamasına ve tertibi mezkûrun aslı hakkında cari ahkâma teheyeti derkâr bulunmasına mebni emvali saire hakkında cari muameleye tevfiğin terkini kuyudu doğrudan doğruya mahallerine mevdu olan varidata ait teçhizatı askeriye tertibinin mahallerince tanzim ve Teçhizatı Askeriye Nezareti Celilesine irsal kılınacak mazbatalar üzerine muamele terkiniyenin ifası ve terkini kaydı Hazinei Celileden bilistizan verilecek mezuniyeti mütaakır beyanı keyfiyet edilmekle beraber teçhizatı askeriye tertibine ait başkaca irsali icabeden mazbataların vürûdünde dahi Nezareti Müsarünileyhaca iktızayı hâlin ifası lüzumu gösterilmiş olmakla olbapta her ne veçhile iradei seniyei cenabı hilâfet-penahi şeref-mütaallâk buyurulur ise mantuku âlisi infaz edileceği beyaniyle tezkereî senaveri terkim kılındı.

28 muharrem 1324 ve 11 mart 1322

İradei seniyeyi mübellîğ hâmiş

Residei desti tazim olup melfuflariyle manzuru âli buyurulan işbu tezkerei sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefmütaallik buyurulmuş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülemrindir.

14 safer 1324 ve 26 mart 1322

No : 108 — 7 şevval 1285 tarihli Tâbiyet Kanununa müzeyyel bazı mevaddı mühimme

Meclisi Mahsusı Vükelâ Mazbatası

Evvelâ — Tebaai Devleti Aliyeden her kim olursa olsun Babîâli tarafından kabul ve tasdik edilmedikçe tâbiyeti ecnebiyeyi iktisap edememesi ve aksi takdirde iktisap arzusunda bulunduğu tâbiyetin keenlemeyekûn hükmünde tutulması ve tebaai Devleti Aliyeden olup kanunu mahsusunun ahkâmına tevfikî hareket etmeksizin tebdilî tâbiyet ettikten sonra Memaliki Mahrusai Şahaneye avdet ve dühul edenlerin tâbiyeti asliyei Osmaniyeleri sabit oldukça herhangi Devletin pasaport ve evrakı resmîyesini haiz olursa olsun tâbiyeti müktesebesine asla iltifat olunmıyarak hakkında tâbiyeti asliyesi itibariyle tebaai Devleti Aliye muamelesi icra kılınması ve bu makule eşhastan tâbiyeti meksubesini muhafazada ısrar eyliyenler ile tâbiyetini iktisap arzusunda bulunduğu Devletin konsoloshanesince hakkında himaye izhar olunanların hemen hududu Hakani haricine tard ve ihraç olunması.

Saniyen — Tâbiyeti ecnebiyesi sabit olsa bile hukuku beyneddüvelin kavaidi esasiyesi mucibince hukuku mukaddesei hükümrani cümlesinden olmak üzere etvar ve ahvali dâii istibah görülenlerin Memaliki Mahrusai Şahaneye men'i dühul veya siyaseten tard ve ihraçları.

Safisen — Memaliki Mahrusai Şahaneye vürüt eden bilotümle efradın bilâtefrik tâbiyet hüviyeti şahsiyeleriyle maksadı vürutlarını ve müddet ve mahalli ikametlerini mübeyyin olarak sureti melfufen takdim kılınan ve bilotümle otel ve apartman ve pansiyon gibi emakinin sahip veya müdürleri tarafından lieclilimlâ ibrazı meçhûri bulunan beyannamelerin imlâ ve imzasıyla mükellef tutulmaları.

Râbian — Zaten Memaliki Şahanede mütamekkin olan ecanibiâ Dersaadet'te Hariciye Nezareti Celilesi Tâbiyet Kalemi veyahut Der-

saadet'te teşkil buyurulacak Komisyonu Mahsus ve Vilâyatı Şahanede umuru ecnebiye müdürleri tarafından tāmikî tâbiyetleri için iktiza eden muamelâtın lâyikeyle ifası ve bu bapta kuyudu muntazama tutulması.

Hâmisen — Ecnebilerin Memaliki Şahaneye vürudunda Pasaport İdaresinin dahi Komisyonu Mahsusa günü gününe malûmat itası hususlarının Hukuku Düvel kavaidiyle Tâbiyet Kanunnamesi ahkâmına tevfikân nizamâtı müteferriaya raprı ve sureti tatbiki hakkında icabeden tedabir ve mukarreratın ittihazı vazifesiyle mükellef olmak üzere erbabı iktidar ve ihtisas ve sadakat ve istikametten mürekkep bir komisyonu mahsus teşkil buyurulması.

Komisyonu memlûkânemizce münasip gibi mütalâa kılınmış ise de katıbe ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemir efendimizindir.

*Avrupa ve taşradan gelen yolcular tarafından
verilecek beyanname*

Yolcunun isim ve şöhreti: Tarihi vürudu :
 Sinni : Tezkeresinin alındığı mahal ile tarihi :
 Tâbiyeti : Tezkeresinin mahal ve tarihi kaydı :
 Sanatı : Dersaadet'te tahminen müddeti ikameti :
 Milliyeti : Dersaadet'e evvelce gelip gelmediğinin beyanı :
 Mezhebi : Dersaadet'e sebebi vürudu :
 Mahalli velâdeti :
 Mahalli ikameti :

İşbu tarihte Dersaadet'e gelip nazil olduğu ve ikamet edeceğimi mübeyyin işbu beyannameyi imza eyledim. Fi . . . sene . . .

Balâda ismi ve ahvali hususiyesi muharrer nefer yolcu pasaportunu hâmil olduğu halde den Dersaadet'e vürut edip idarei âcizanem tahtında bulunan nazil olduklarımı tasdik eylerim. Fi . . . sene

İHTAR

Alolûmum misafirhaneler ashabı veyahut müdürleri taşradan gelecek yolculara zahırdaki beyanname varakasını imlâ ettirip zirinde kendileri dahi vaz'ı imza ettikten sonra mensup oldukları polis idaresine tevdi etmiye mecburdurlar.

Hüviyeti malûm ve evrakı müruriyesi muntazam olmiyan ve işbu beyannameyi imlâ ve imzadan istinkâf eyliyen yolcular hiç bir misafir-hane sahibi tarafından kabul olunmıyacaktır.

Otel, apartman, han ve bekâr odalarıyla alelûmum misafir kabul eden mahallât ashabı veya müdürleri işbu ihtarname ahkâmına tevfiği hareket etmedikleri takdirde mesul tutulacaklardır.

Aynı varaka Avrupa ve cihâtı sair eden gelenler tarafından imza edilecektir.

Arz tezkeresi

Tâbiyet Kanunu ahkâmının ve tâbiyet noktai nazarından lâzım-gelen muamelâtı esasiyenin sureti müessirede tatbik ve ifası zımında mütalâa olunan bazı mevaddı havı Komisyonu Mahsusundan tanzim ve takdim kılınan mazbata manzuru âli buyurularak mezkûr mazbatanın birinci ve ikinci maddelerince tashihâtı lâzime icra olunmak üzere işin Meclisi Mahsusu Vükelâca bilmüzkere arzı hakkında şerefsâdır olan iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi mantuku âlisine tevfiikan cereyan eden müzakereye göre Şûrayı Devlet Tahzimat Dairesinin Meclisi mezkûrdan tezyil kılınan mazbatası leffen arz ve takdim kılınmış olmakla olbapta her ne vehile emri fermanı hümâyunu hazreti hilâfetpenahî şerefmûtaallik buyurulursa mantuku münifi infaz olacağı beyaniyle tezkeresi senaveri terkim kılını efendim.

Iradei seniyei mübellig hâmiş

Residei desti tanzim olup Şûrayı Devletin Meclisi Mahsusu Vükelâdan müzeyyel mazbatayı mâruzası ve melfufiyle manzuru âli buyurulan işbu tezkeresi sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mütebbâce iradei seniyei cenâbi hilâfetpenahî şerefsudur buyurulmuş olmakla olbapta emri farman hazreti veliyülemrindir.

16 safar 1324 ve 28 mart 1922

Kayna No.	Bağlısı	Müesses Tarih	Cilt	Şahife	Kesim içinde Sayı
	Tâbiyet Kanununa Kayışı	1	1	16	
	Tâbiyet Kanununda m'acereyel mevut	7	8		
	Tâbiyet cenabiye dâhul ittihadında kılınanlara Memlûkî Sahaneve avdet etmemek suretille tedâli tâbiyetlerinde müsaade olunması hakkında irade	1	6	1379	
	Tâbiyet Kalemince alınacak harca ait tarrife				(Bunun içinde mübâdilete değıktir.)
	Tâbiyet Kaleminden alınması lâzım gelen rüşuun mübeyyin idrife	1	8		

No.	Başlık	Düster Tartip	Alt	Subite	Kesim Gecere Sayı
	Tâbiyet kaleminden alınması lâzım gelen rûsumu mübeyyin tarifet muaddele [1260 numaralı kanunun 9 uncu maddesiyle ilga edilmiştir.]	2	1	786	
	Tâbiyeti Osmanîye Kanununun 6 nci maddesinin müseyyel fıkraes hakkında Kanun	2	9	621	
	331 numaralı ikinci Avane Kanununun: Tâbiyet harçlarını beş mitaline iblâk eden 10 uncu maddesi [1260 numaralı kanunun 9 uncu maddesiyle ilga edilmiştir.]	3	4	76	
1260	Tâbiyet muamelâtından alınacak harçlara dair Kanun	3	9	854	
	1942 - 1260 numaralı kanunun seyli	3	13	189	2076
	Tâbiyet pullarının tebdili elvanı hakkında irade	2	5	997	

**No : 109 — İskânı muhacirine mahsus olmak üzere Ziraat
Bankasınınca mürettep piyangodan maada sair
piyangoların men'i hakkında
iradei seniye**

Meclisi Mahsusu Vükelâ Mazbatası

İzmir'de Sanayi ve Musevi Mektepleri ve Selânik piyangolarının Devletçe men'i hakkındaki mazbatai mâruza manzuru âli buyurularak gerek mezkûr piyangoların ve gerek muhacirin için Ziraat Bankası marifetiyle ihdas olunan piyangonun kâffesinin külliye ve kâmilen men'i zımnında bir karar ittihazıyla arzı hâkîpayı âli kılınması şerefsâdır olan iradei seniyei hazreti padişahi ıktızaı âlisinden bulunduğunu mübelliğ tezkerei hususiye meyanei bendegânemizde kıraat ve mütalâa ve icabı maslahat mülâhaza olundu. Vakaa salifüzzikîr İzmir ile Selânik'te keşide olunan piyangolar esasen bazı maksadı hayriyeye mebni ihdas edilmiş ise de muahharan muamelât ve hesabatınca bazı suüstimalâtı vukuu istihbar olunarak bunların men'ine karar verilmiş ve Bursa'da keşide olunan piyango dahi daha evvelce menedilmiş olduğuna binaen bunların men'i hakkındaki iradei seniyei cenabı hilâfetpenahı mahsû hikmet ve isabet olup şu kadar ki muhacirinin masarifi iskâniyelerine bir karşılık tedariki meoburyeti üzerine Ziraat Bankası marifetiyle geçende tertibi takarrür ve Meclisi bendegânemizce sebmeden arz ve istizan ve hile iradei seniyei hazreti mülkdâriye ıktiran eden piyangonun biletleri tabı ve taşralara irsal olunduğu gibi biletlerin bir kısmı da Dersaadet'te satılarak elden ele geçmiş olduğu cihetle şimdi bunun da ilgası oihetine gidilmesi bilet alanların zararını müstelzim olmakla beraber muhacirinin iskânı masarifi için muvazenei maliyede bir günâ karşılık

bulunmamasından dolâyi muhacirinin iskânlarını işkâl edeceğine ve maahaza Ziraat Bankasının tertip olunan piyangoğunun suveri icraiyesi suiistimalâta gayri müsait bulunduğuna ve bazı mekâtibe muavenet maksadiyle mukaddema dahi Dersaadet'te piyangolar keşidesi mesbuk idüğüne ve iskânı muhacirin masarifine mahsus olan piyangoğunun men'i takdirinde ahalinin ecnebi piyangoları biletlerini almağa sevkini istilzam etmesi melhuz olduğuna binaen sair piyangoların men'iyle muhacirin masarifi iskâniyesine karşılık tedarik edilinceye kadar bir müddeti muvakkate için devam olunmak üzere şimdilik mezkûr Ziraat Bankasının tertip olunan piyangoğunun iptkası zaruri görünmüş ise de olbapta her ne veçhile emrû fermanı hikmet unvanı hazreti hilâfetpenahi şerefsânîh olur ise isabet anda olacağı muhatı ilim buyruldukte katıbej ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemir efendimizindir.

7 safer 1324 ve 19 mart 1322

Arz tezkeresi

İzmir'de Sanayi ve Musevi Mektepleriyle Selânik Mektebi piyangolarının ve muhacirin için Ziraat Bankası marifetiyle ihdas olunan piyangoğunun men'i zammında bir karar ittihazıyla arzı hâkipayı âli kılınması şerefsâdir olan fermanı hümayunu cenabı hilâfetpenahi İktisayı âlisinden bulunduğunu mübelliğ tezkeresi hususiyei devletleri Meclisi (Mahsusu Vükelâda ledelkırâe cereyan eden müzakere veçhile kaleme alınan mazbata keffen arz ve takdim kılınmış olmakla olbapta her ne veçhile iradei seniyei hazreti cihanbâni şerefsânîh buyrulur ise hükümü münifi infaz olunacağı beyaniyle tezkeresi senaveri terkim kılınmış efendim.

7 safer 1324 ve 19 mart 1322

İradei seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzim olup Meclisi Vükelânın mazbatai maruzasiyle mansuru âli buyurulan işbu tezkeresi sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mucibinee iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefsâdur buyrulmuş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülemirindir.

16 safer 1324 ve 26 mart 1322

No: 110 — Beslemek şartıyla ferağ olunan müsakkafat ve müstagallâtı mevkufede şartı ademî riayet iddialarının kemakân Mahkemei Teftişçe rüyeti ve fariğden evvel mefruğunlehin vefatı vukuunda bunların fariğa iadesi hakkında iradei seniye

Şûrayı Devlet Mülkiye Dairesi Mazbatası

Mefruğunlehin fariğden evvel vefatı halinde ölünceye kadar bakmak şartıyla meccanen ferağ edilmiş olan icareteynli müsakkafat ve müstagallâtı mevkufenin kemakân şartı mezkûre riayet olunmak üzere mefruğunlehin evlâdı kibarına ve mefruğunbih haddi intikali tevsi edilmiş neviden veya arazii emiriyei mevkufeden olduğu halde, ashabı intikalden kebir olanlara intikali icra ettirilmekte ise de fariğlerin muhtacı infak ve müdâvat olmalarından ve intikal ashabı tarafından alekser şartı vâkına müraat olunmamasından naşi şikâyet vukuu temadi etmekte olduğundan bahisle o makule şart ile vukubulan muamelâtta mefruğunlehin fariğden evvel vefat eder ise ashabı intikalden kimse terk etsin emesin mefruğunbihin fariğe iadesi ve bu suretle icra edilen ferağlarda şartı vâkı hükmüne riayet olunmadığı mahallesi imam ve muhtarını ile ehli vukufun ve mensup olduğu dairei belediyenin tahtı tasdikında bulunduğu takdirde mefruğunbihin fariğe bilâ harç iadesi muvafıkı madelet ve sühulet olacağına dair Defteri Hakani Nezaretinden sebkeden arz ve istizan üzerine hakmak şartıyla ferağ olunan emlakın mefruğunlehin fariğden evvel vefatı halinde fariğe iadesi esası ferağdaki maksada muvafık olup bu suretle icra edilen ferağdan sonra mefruğunlehin fariğa bakmadığı yani şartı vâkif hükmüne riayet olunmadığı takdirde dahi mefruğun fariğe bilâ harç iadesi ve şu kadar ki sureti saniyedeki iadei ferağ muamelesinin ilâmı şer'iyi raptedilmeksizin icrası suistimal vukuiyle mefruğunlehin mağduriyetlerini istilzem edeceğinden bu husustaki iadei ferağ muamelâtının dahi kemakân hükümü şer'î ile icrası münasip olacağından ona göre ifayı muamele olunması hakkında vâkı olan tabliği sâmiye cevaben Nezareti Müşarünileyhadan bittakdim Şûrayı Devlete havale buyurulan 15 zilkade 1322 tarih ve üç yüz otuz bir numaralı tezkere Mülkiye Dairesinde kıraat olundu.

Mealinde filhakika şartla meccanen ferağ icra edenler meyanında hakkı intikale nail evlâdı ve veresesi olanlar mevcut olup bunlardan pedet ve valide ve murislerine mefruğunlehinleri taraflarından bakıldığı halde mefruğunbihin mücerret badel vefat kendilerine intikal etmesi için fariğ

ve mefrugunlehin gıyabında hilâfı hakika: ilmühaber alarak peder ve valideleri ve murisleri uhdelerine iadei ferağa teşebbüs edenler bulunacağı melhuz ve bilâ tahkik şu suretle iadei ferağda mefrugunleherin mutazarrır olmaları gibi mahzur mevcut ise de bu yolda mülkünü şartla meccanen ferağ edenler alelekser fakir ve müsün ve alil ve bikes kimseler olup mücerret infak ve müdavât olunmak ve firaşı ihtizarda bakılmak için yegâne ümit ve istinatları şartla ferağ ettikleri şeyden ibaret iken mefrugunleh tarafından bakılmadıkları ve sokağa atıldıkları halde mefrugunleherin ekserinin iadei ferağa yanaşmamalarından ve fariğler ise ahvali mâruza sebebiyle mahkemei aidesine müracaatla ilâm istihsaline kudretyabolamamalarından naşı bu bapta mefrugunleherden ziyade fariğler şayestei merhamet ve bunların istirdadı mülk hakkındaki muamelerinin tesri ve teshili muvafıki madelet görüldüğü ve maahaza bu yolda müracaat vukuunda fariğlerin getirecekleri ilmühaberler ile iktifa olunmıyarak mahalline bir de Defterhanece hususi memur izamiyle mefrugunleh tarafından fariğe bakılıp bakılmadığının bi gazez ehli vukufıtan bittahkik olbapta tanzim kılınacak beyanname ile zikrolunan ilmühaber mündericatu teyit kılındıktan sonra iadei ferağ muamelesinin icrası mahaziri melhuzayı def'e kâfi olacağı mütalâasıyle keyfiyetin şu esasa göre bir kere de Şûrayı Devletçe tezekkürü lüzumu dermeyen edilmiştir.

İcabı keyfiyet ledelmüzakere filhakika mülklerini ölüncüye kadar kendilerine bakmak şartıyla meccanen âhara ferağ edenlerin ekseri fukara ve acezeden olup bunların mefrugunleherin şarta riayet etmedikleri takdirde mefrugunbihi istirdat için mahkemeye müracaat ve masarifi lâzimeyi ihtiyar ve tesviye etmeleri müşkül ve teşdidi zaruret ve sefaletlerini müstelzim olacağına nazaran Defteri Hakani Nezaretinin iş'arı veçhile bu misillü fariğlerin iadei ferağ yolunda Nezareti Müşarünileyhaya vâkı olacak müracaatları ve getirecekleri ilmühaberler üzerine mahalline defterhanece bir hususi memur izamiyle mefrugunleher tarafından fariğlere bakılıp bakılmadığının bi gazez ehli vukufıtan bittahkik olbapta tanzim kılınacak beyanname ile ilmühaber mündericatu teyyüt ettiği halde iadei ferağ muamelesinin icrası ve ancak daha ziyade temini vüsuku intizam için defterhanece gönderilecek hususi memuruna mefrugunbihin bulunduğu mahkemei şer'iyeden de bir memur terfikiyle zikrolunan beyannamenin memuru mumaileyh tarafından dahi tahtim olunması muvafıki hal ve maslahat görülmüş olduğundan bilistizan iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi ünütaallik ve şerefsudur bu-

Yurulduğu takdirde ifayı muktezasının Defteri Hakani Nezaretine tebliği ve makamı âli Meşihatpenahiye ona göre malûmat itası tezekkür kılındı olbapta emrî ferman hazreti menlehülemrindir.

17 rebiyülevvel 1323 ve 9 mayıs 1321

Meclisi Maḥsusu Vükelânın Mazbatai Müzeyyelesi

Şûrayı Devlet Mülkiye Dairesinin meyanei bendegânemizde kırat olunan işbu mazbatasında esbabı muharrreden dolayı vefat edinceye kadar kendilerine bakılmak şartıyla mülklerini meccanen âbara ferağ edenlerin iadei ferağ yolunda Defteri Hakani Nezaretine vâkı olacak müracaatları ve getirecekleri ilmühaberler üzerine mahalline defterhaneye bir hususi memur izamiyle mefruğunleher tarafından fariğlere bakılıp bakılmadığının bigarez ehli vukuf tarafından bittahkik tanzim kılınacak beyanname ile ilmühaber mündericâtı teyyüt ettiği halde iadei ferağ muamelesinin icrası ve şu kadar ki salifüzzikir hususi memuruna mefruğunbihin bulunduğu mahkemei şer'iyeden de bir memur terfiki ile mezkûr beyanamenin memuru mumaileyh tarafından dahi tahtim olunması lüzumu gösterilmiş ise de iadei ferağ muamelâtı öteden beri hükmü şerî lühukiyle icra olunmakta olup bu vazife ise mahkemei teftişe mevdu bulunduğu cihetle tağyiri muameleye mahal olmadığından bu işe kemakân Mahkemei Teftişce bakılması ve vefatına kadar bakılmak şartıyla ferağ olunan emlâkin mefruğunlehin fariğden evvel vefatı halinde fariğa iadesi ve bu misillü fariğler alekser müsün ve alil ve fakir ve bîkes kimseler olacağına göre bunlardan iadei ferağ yolunda mahkemei mezkûrece bir gûna harç ve resim aranmayıp muamelei lâzimenin meccanen icrası lâzımgeleceğinden keyfiyetin tarafı Meşihata tebliği ve Defteri Hakani Nezaretine malûmat itası tezekkür ve tensip kılınmakla olbapta ve katıbeî ahvalde emrî ferman hazreti menlehülemrindir.

10 recep 1323

Arz tezkeresi

Vefat edinciye kadar bakılmak şartıyla ferağ olunan emlâkin mefruğunlehin fariğden evvel vefatı vukuunda fariğa iadesi hakkında Şûrayı Devlet Mülkiye Dairesinden tanzim ve Meclisi Maḥsusu Vükelâdan tezyil kılınan mazbata 10 recep 1323 tarihinde ba tezkeresi senaveri arzı huzuru âli kılınmıştı. Bu hususa dair Defteri Hakani Nezaretine Ce-

İllesinden gelen tezkere mazbatai mütekaddime suretiyle beraber arz ve takdim olunmuş olmakla olbapta her ne veçhile iradei seniyei hasretü hilâfetpenahi şerefmütaallik buyurulur ise mantuku mümîni infes edileceği beyaniyle tezkerei senaveri terkim kılındı efendim.

28 zilkade 1323 ve 10 kânunusani 1321

İradei seniye mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzim olup mekfûfiyle manzuru âli buyurulan işbu tezkerei sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefsudur buyurulmuş olmakla olbapta emrû fermanın hazreti veliyülemrindir.

18 safer 1324 ve 30 mart 1322

No: 111 — Dersaadet ile Budapeşte arasında Bulgaristan ve Sırbistan tarikiyle doğru bir hattı telgrafi tesisi hakkında Macaristan ile mümin Zabıtname

Bir taraftan Hükümeti Seniye Posta ve Telgraf Nazırı Utufetlü Hüseyin Hasip Beyefendi Hazretleri ve diğer taraftan Macaristan Posta ve Telgraf Müdürü Umumisi Mösyo Piyer dö Szalay ve Posta ve Telgraf Müdürü Mösyo Giyyom dö Henyey:

Memaliki Şarkiye ile Avrupa memleketlerinin kısma âzamu arasında taatii muhaberatı telgrafiye için en kısa ve en tabii mecranın Memaliki Osmaniye ve Macaristan tariki olduğu ve Londra ve Berlin ve Viyana'nın elhaleti hazihi doğru hatlarla Budapeşte'ye merbut olup Paris'in dahi yakında raptedileceğini ve vesaiti muhaberenin tezayüdü sureti umumiyede tezayüdü muhaberatı istilzâm eylediğini, ve mumaileyhima Macaristan Murahhasları tarafından beyan edildiği üzere Bulgaristan'ın ve Sırbistan'ın kendi arazilerinde ve bututu hadidiye güzergâhında (Dersaadet - Budapeşte) doğru muhaberesi için bir hattı telgrafi tahsisine müheyya olduklarını ve ücurata İmrariyelerinin nisfına tenziline muvafakat ettiklerini ve hattı mutasavverim işletilmesi ehemmiyetle menfaatbaş olup şöyle ki yine mumaileyhima murahhasların cümlei beyanatından olduğu üzere İngiltere İdaresi tasavvura peydayış itıla ile menafii takdir ederek Şarka ait telgrafnamelerinin bir kısma

mühimmini tariki ceditten sevketmeği vadettiğini ve bu vâde atfı nazar edilmece bile Memaliki Osmaniyenin varidatı noktai nazarından mesele pişi inş'ane atındıkta Memaliki Osmaniyeden transit olarak hututu mutasavvereden beş aded Avrupayı haric telgrafnamesinin müruru işletme masarifini kapatmaya ve tesisatı iptidaiye masarifinin lâskal beş senede imhasına kifayet edebileceğini, nihayet sayei seniyei hazreti hilâfetpenahide elhaletü hazihi inşaatı derdest bulunan doğru hatların yakında derosadet'i bir taraftan Fav'a diğer taraftan hududu Misriyeye raptederek iktisadı memleket noktai nazarından menafii cedide bahsettikten başka muhaberatın dahi hututu mevcudenin süratı matlu-be ile ileri sevkine kifayet edemeyecek derecede tezayüdünü intaç edeceği nazarı dikkate alınarak Hükümeti metbualarının tasvibine talikan şeraiti âtiye üzerine akti itilâf etmişlerdir:

1 — Macaristan İdaresi Sırp ve Bulgar Telgraf İdareleri nezdinde icrayı tavassutla bu idarat tarafından münhasıran Dersaadet-Budapeşte muhaberatına mahsus olarak bir tel tahsisine ihtimam edecektir. Budapeşte'den şimendifer boyunca hududu Osmaniyeye kadar imtidat edecek olan işbu tel üzerinde muhaberat «Hüg» makineleriyle ve muhaberat bittezayüt lüzum runüma olursa «Bando» makineleriyle icra olunacaktır.

2 — Memaliki Osmaniyeye ile Macaristan arasında işbu tariki mutasavver ile de ücretin turuku saire derecesine götürülmesi maksadiyle Macaristan İdaresi (Dersaadet-Budapeşte) doğru telinden icra olunacak bilcümle muhaberat için Sırbistan ve Bulgaristan ücreti imrariyelerini tenzîl ettirmeyi deruhte eder.

Hükümeti Seniye Telgraf Nezareti ücretatı intihaiye ve imrariyesinin tamamını ahzedecektir.

3 — Bu hattın cari muhaberat ücretine mütaallik hesabın rüyeti doğrudan doğruya İdaretoyni Muakadetsyn beyninde icra ve neticel hesapta taayyün eden miktarı meblâğ altın frank olarak doğruca Hükümeti Seniye Telgraf Nezareti Veznesine teviye ve ita olunacaktır.

Sırbistan ve Bulgaristan ile mahsubat doğruca Macaristan İdaresi tarafından icra edilecektir.

4 — Hükümeti Seniye Telgraf Nezareti gelecek 1906 senesinde hudutun Dersaadet'e kadar münhasıran Dersaadet'le Budapeşte arasında teatli muhaberata mahsus olmak üzere üç milimetre kutrunda tunçtan ve icabederse aynı kuturda nâkiliyeti kâmileyi haiz bakırdan bir tel vazı ve keşidesini taahhüt eder.

Macaristan İdaresi hattın inşası için muktazi her türlü devazımı, bilhassa tel ile mücerritleri Hükümeti Seniye Telgraf Nezaretine teslim etmeye müheyya olduğunu beyan eder. Nezareti Müşarünileyha levazımı mezkûre bedelini kendisine ait hissei ücret hesabâtında Macaristan İdaresince alıkonulmak ve nihayet beş senede imha olunmak üzere tesvive etmeyi kabul eder.

6 — Tarafeyni Âkideyn mezkûr teli hüsnühâlde tutmaya ve üzerinde vukua gelebilecek bilcümle avarızı mümkün mertebesüratle refetmiye mecburdur.

7 — İnşaat ve tamirata ait teferruat ile hizmeti muhaberata mütaallik müfredatı muamelât muhabere tarikiyle hal ve faslolunacaktır.

Bilhassa tâyin olunmayan mevât da muamelâtı muhteliteye dair olan nizamname ahkâmı mer'i ve muteberdir.

8 — Macaristan İdaresi Murahhasları Budapeşte ile Selânik arasında bir hattı mahsus inşa edilmeksizin icabederse Niş'te «translâtör» vaz'olunarak hututu mevcûde ile temin olunmak üzere doğruca teatii muhaberatu telgrafiye olunması talep ve arzusunu dermoyan etmişlerdir. Hükümeti Seniye Telgraf Nezareti o suretle mezkûr muhaberenin bahşedeceği menafii esasen teslim ile meselenin tetkikından sonra bir an evvel marüzzikir doğru muhaberenin ihdası hususuna sı'y-ü gayret edecektir. Teferruatı mesele âtiyen muhabere ile tâyin olunacaktır.

İşbu zabıtname iki nüsha olarak 13/26 teşrinievvel 1905 tarihinde Dersaadet'te tanzim olunmuştur.

Macaristan Posta ve Macaristan Posta ve Hükümeti Seniye Posta
Telgraf Müdürü Telgraf Müdürü Umumisi ve Telgraf Nazarı
İmza: Dr. dö Henyey İmza: Piyer dö Szalay İmza: Hüseyin Hasip

No: 112 — 7 zilhicce 1322 tarihli Ağnam Talimatının
38 inci maddesi muaddesidir

26 safer 1324 ve 7 nisan 1322

Ağnam resminden marüzzikir dördüncü ayın on beşine kadar vefatları vukuiyle malları tereke edilecek olan aşhabı ağnama ait olmasından dolayı vaktiyle tahsil olunamıyandan maada her ne sebebe mebnî ve ne kadar cüz'i olursa olsun bakaya kaldığı halde Kaymakamlar

ile Nahiye ve Mal müdürlüğüne ve köy ihtiyarlarıyla imam ve papas ve muhtarlara bir şey verilmeyeceği gibi Kaymakamlar ile Nahiye ve mal-müdürlerinin maattevbih nısf maaşları kat'olunacaktır ve bu ceza haklarında mükerreren tatbik olunan memurini mülkiye ve maliye azloluncaklardır. Şu kadar ki müddeti mezkûre zarfında kendi nahiye ve kar-yelerine ait ağnam resmini tamamen tahsil ile ikmali vazife eden ne-vahi müdürleriyle kura ihtiyar ve imam ve papas ve muhtarlarına ait hisse-i aidat ita kılınacaktır.

No.	Başlık	Düster Tertip	Cilt	Sahife	Resmî Gazete Sayı
	Dersaadet ağnam resminin sureti istisnasına dair irade	1	4	409	
	Ağnam resmine yirmi para zam edilmesine dair irade				
	Ağnam Kararnamesi	1	4	810	
	Ağnam resminin sureti idare ve istisnasına dair talimat	1	5	1001	
	4, 5 ve 6 ncı Orduyu Hümayunlar dâhilinde ağnam resminin istisnası için esakiri nisamiye şahane bulundurulması icab-eden mahallerde cereyan edecek melûmatı havî talimat	1	7	2	
	Ağnam resminin mekadiri umumiyesi üzerinden teçhizatı askeriye namıyla ve % 6 hesabıyla bir akçe tarhi ve istisnası hakkında irade	1	7	379	
	Ağnam emanetiyeye memurlarının sureti tertip ve vezalfini mübeyyin talimat	1	4	755	
	Ağnam resminin sureti tadat ve cibayetine ve yoklama muamelâtının ifasına dair talimat				
	[Bu talimatnamenin aslı Arşivde bulunmadığı için Düstura derçolunmamıştır.]				
	Talimatı mezkûrenin 38 inci maddesi muadilesi	1	4		
1	Ağnam Kanunu	3	1	1	
58	Ağnam Resmine bir misli şamaim icrasına dair Kanun	3	1	140	
192	Ağnam resminin sureti tahsiline dair Kanun	3	2	221	
295	Ağnam resminin 5 misli olarak tahsiline dair olan 5 inci madde	3	3	187	
	192 numaralı kanunun 1 inci maddesinin tefsiri	3	5	454	
	Ağnam tadadı hakkındaki kanun lâyhasının bir neticeye ik-tirama kadar tadadın tehirine dair karar	3	5	591	
	Ağnam resmî muazzamının tecill tahsil hakkındaki karar	3	1	208	

No: 113 — Âsarı Atıka Nizamnamesi

29 safer 1324 ve 10 nisan 1322

BİRİNCİ FASIL

Âsarı atıka idaresi hakkındadır.

Madde 1 — Müzei Hümayunlar Müdiriyyeti Umumiyesi Memaliki Mahrusai Şahenenin âsarı atıkaya mütaallik kâffei umurunu ifaya me-murdur. İşbu umurun rüyeti zımında Müdürü Umuminin riyaseti al-tında olmak ve muaviniyle Müdiriyyeti mezkûre tarafından Dersaadet'teki Müzei Hümayun muhafızları meyanından müntehap lâakal diğer

iki zattan mürekkep bulunmak üzere daimî bir Komisyon teşkil edilmiştir.

Madde 2 — Vilâyatı Şahanode âsarı atıkaya mütaallik muamelât Maarif Müdürlerine muhavveldir. Maarif Müdürleri mahallî müzelerin Müdüriyeti vazifesini ifa ve âsarı atıkaya mütaallik muamelât için doğrudan doğruya Müzei Hümayunlar Müdüriyeti Umumiyesiyle muhabere eyliyecekler ve umuru mezkûre hakkında Müdüriyeti Umumiyeye tabi bulunacaklardır.

Madde 3 — Müzei Hümayunlar Müdüriyeti Umumiyesi tarafından karar altına alınan bilcümle mevaddın mevkii icraya vaz'ı Maarif Nezaretinin tasdikına vabestedir.

İKİNCİ FASIL

Âsarı atıkayı muhtevi arazi ile dahilindeki âsarı atıkanın keyfiyeti tasarrufları hakkındadır.

Madde 4 — Memaliki Mahrusai Şahancde Hükümete ait bulunan arazi ve emlak ile efrat ve cemaatı muhtelifenin uhdelerindeki emlak ve arazide mevcudiyeti bilinen veyahut âtiyen keşfedilecek olan her nevi âbidat ve âsarı atikai menkule ve gayrimenkulenin cümlesi Hükümeti Osmaniyenin malıdır. Binaenaleyh âsarı mezkûrenin keşif ve muhafazasıyla bunları toplamak ve müzei hümayunlara vazeylemek hakkı Hükümete aittir. İybu maddenin ahkâmı mündericesi hırfet ve sanayii nefisei islâmiyeye mütaallik kâffeî eşyayı menkule ve gayrimenkulei atika hakkında da caridir.

Madde 5 — Hükümeti Osmaniyenin tasarrufunda bulunan arazide vaktiyle sâkin olan alelûmum akvamı kadîmenin sanayii nefise ve ulûmü fûnun ve edebiyat ve edyan ve hırfete mütaallik bilâ istisna kâffeî müzaherat ve her türlü mamulâtı âsarı atikadan maduttur.

Meselâ cevamii şerife ve hayrat ve mebanii mukaddese, metruk putperest mabetleri ve elyevm derununda, icrayı âyin edilmiyen sinagonlar (musevilere mahsus ibadethaneler), bazilikalar (bir nevi klise), kiliseler, manastırlar, kümbetler, hanlar, kale ve burçlar, kasaba surları, haneler, tiyatrolar, köprüler, at meydanları, sirkusler (Romalılar zamanında araba yarışıyla oyunlara mahsus mahal), statlar ve hipodromlar (at meydanları), anfiteatrlar (oyun ve güreşlere mahsus mahal), hamamlar, rıhtımlar, duvarlı ve duvarsız kuyular, sarnıçlar, şoseler, dikili taşlar, su yolları, höyükler (mezar ve karye tepeleri), mahkîkâtı

sathan mer'i ve gayrı mer'i mezar odaları, her gûna mevattan masnu musavver ve gayrı musavver lâhitler, direkler, sandukalar, boyalı veya hut yaldızlı tasvir ve nikaplar, kabartmalar, stiller (mezar taşları, elvahi nezriye, vesair direk üzerindeki âbideler), heykeller, heykelcikler, figürinler, (topraktan heykelcikler), yazılı ve kabartmalı kayalar, deri bez ve papirus (bir nevi nebat yaprağı üzerindeki muharrerat), parşömen (tirşe üzerindeki muharrerat) ve kâğıt üzerindeki el yazıları, işlenmiş çakmak taşları ve her nevi mevattan masnu esliha, alât ve edevat ve vazolar ve mamlûâtı tûrabiye ve züocaciye, müzeyyenat, yüzükler, mücevherat, iskarabeler (bir nevi böcek şeklinde topraktan mamuldür), vezinler, sükkeler, madalyalar, kalıplar, mahkûk taşlar, ağaçtan mamul eşya, oyma ve kakma işleri, fildişi ve kemikten masnu mamulât bu kabildendir.

Madde 6 — Kadim duvar ve âbidat bakayası ve aleiumun her hangi cinsten olur ise olsun âbidat ve eşyayı kadime keseratı ve kaya parçaları, dağmık tuğlalar, taş ve cam ve ağaç kırıkları çinilerle mamlûâtı tûrabiye parçaları âsarı atıkadan maduttur.

ÜÇÜNCÜ FASIL

Âsarı atıkaî gayrimenkule hakkındadır.

Madde 7 — Her nerede ve ne suretle olur ise olsun her kim deniz ve göl ve su mecralarında toprak işlediği ve kanal ve hendek ve kuyu ve bina temeli hafrettiği ve taş ve kum ve mevaddı saire ihraç eylediği esnada bir bina ve sair âsarı atıkaî gayrimenkuleye müsadif olur ise âsarı atıka memuruna ve memuru mezkûrun bulunmadığı mahalde en karip memurini mülkiye ve askeriyeye on beş gün zarfında ihbarı keyfiyet mecburdur; aksi halde kendisinden yüz kuruştan bin kuruşa kadar cezayı nakdî alınır. Bu bapta ahzı malûmat eden memurini mülkiye ve askeriyeye de süratı mümkün ile buldukları vilâyetin maarif müdürüne beyanı malûmat eylemek mecburiyetindedirler. Derununda âsarı atıka keşfolunan arazinin sahip veya müsteciri mezkûr mebanî veyahut sair âsarı atıkaî gayrimenkulenin muhafazasını temine ve âsarı mezkûreyi ihbar ettiği günden itibaren mahalli zuhurunda lâakal altı hafta bırakmağa mecburdur. Bu müddet zarfında Âsarı Atıka İdaresi tarafından bir memur tâyin edilerek keşfolunan bina veyahut sair âsarı atıkaî gayrimenkulenin muayenesiyle bulunduğu arazinin Hükümete temlikini tâyin zımında oraya izam edilir ve lüzumu temlikinde işbu ma-

hallin kanunu mahsusu mucibince istimplâki icra olunur ve bu halde verilecek tazminatta yalnız arazinin ve fûruatı cedidesinin kıymetine itibar olunarak arazii mezkûre üzerinde mevcut olan veyahut mevcut olması muhtemel bulunan eser veya âsarı atıkanın kıymeti dâhili hesap edilmeyecek ve işbu takdiri kıymet hususu Babıâliden istizan olacaktır.

Madde 8 — Evvelen mebanî ve sair kâffeî âsarı atıkaî gayrimenkuleyi her ne suretle olur ise olsun yerinden oynatmak, hedmetmek, satkatlamak ve mahvetmek veyahut âsar ve mebanîi gayrimenkuleden birisinin tamamen veya kısmen vukubulan tahribinden mütahassıl mevaddı mercii aidinin ruhsatı olmaksızın zaptetmek, saniyen âsar ve mebanîi atıkaî gayrimenkuleye lâakal üç yüz metreden karip kireç ocağı ve tuğla harmanı inşa etmek, salisen mebanîi atıkaya gerek doğrudan doğruya ve gerek bilvasıta irası mazarrat edecek kurbiyette her nevi amelîyatta bulunmak, râbian mebanîi atıkayı ölçmek, kalıplarını ve ıstampalarını yapmak için veyahut her ne maksada mebnî olur ise olsun umumiyetle bilâ ruhsatı mahsusa mebanîi mezkûre üzerine iskele kurmak, hâmisen mebanîi atıka derununda iskân etmek, sâdisen ebniyei atıkayı ahır, zahire veyahut ot ve saman ambarı ittihaz etmek veya sair bir suretle kullanmak katiyen memnu olduğundan berveçhi balâ tadat olunan ef'ale mütecasir olanlardan Kanunu Cezanın yüz otuz sekizinci maddesi mucibince tazminat ve cezayı nakdî alınmakla beraber haklarında bir aydan bir seneye kadar hapis cezası verilir.

DRDÜNCÜ FASIL

Âsarı atıkaî menkule hakkında.

Madde 9 — Her kim mutasarrıf olduğu arazi sathında veya zirinde âsarı atıkaî menkuleden bir şey keşfeylediği halde nihayet bir hafta zarfında Âsarı atıka maarîf memuruna ve memuru mezkûrun bulunmadığı mahalde en yakın memurini mülkiye veya askeriyeye iltibarî keyfiyete mecburdur. Bu bapta ahzı malûmat eden memurini mülkiye ve askeriyeye de buldukları vilâyetin âsarı atıka memuru bulunan maarîf müdürüne beyanı malûmat etmek mecburiyetindedirler.

Balâdaki nizamata tamamiyle imtisal edenlere mükâfâten Hükümetin istishabedeceği âsarı atıkaî menkule kıymetinin nisfına muadil bir meblâğ ita edilir ve işbu kıymet Maarîf Nezâretiiyle bilmuhabere Müzei Hümayınlar Müdüriyeti Umumiyesiyle muhterîi heyinde bilâit-

tifak tâyin olunur. Tarafeynce ihtilâf husulünde ihtilâfı vk Maarif Nezareti canibinden fasledilir. Nezaretin işbu kararına da itiraz olunduğu takdirde keyfiyet Babliden istizan olunur ve ledelhavale Şûrayı Devletçe verilecek karar kabili itiraz olamaz. Muhteri müddeti muayyene zarfında ihbarı keyfiyet etmez ise âsarı mezkûre zaptolunur ve sahibi araziden mükâfat talebi hakkı sukut ettikten maade kendisine yüz kuruştan bin kuruya kadar cezayı nakdi dahi hükmedilebilir. Ahkâmı mesrude kendilerinin mal olmyan arazide işbu arazi ister arazi hususiyeden ve ister arazi emiriyeden olsun- âsarı atıkayı menkule kefedenler hakkında dahi caridir.

BEŞİNCİ FASIL

Hafriyat hakkındadır.

Madde 10 — Memaliki Mahrusai Şahane dâhiline bulunan arazide keşfedilmemiŐ veyahut kefedilecek olan kâffe âsarı atıkai menkule ve gayrimenkule emvali emiriyeden olması hasebiyle Hükümete ait arazi ve emlâk üzerinde ve efrat ve cemaat muhtelif uhdelerinde bulunan arazide sukbe açarak muayene etmek ve sondaj ve taharriyat ve hafriyat icrası hakkı Mzei Hümayunlar Müdüriyetine ait ve munhasırdır. Maamafih Mzei Hümayunlar Müdüriyeti Umumiyesinin iŐar zerine Maarif Nezareti istisnaen ve bir müsaadei mahsusa olmak üzere cemiyat ilmiyeye ve mtahasss olan efradı tebaa ve ecnebiyeye Memaliki Şahanenin her hangi cihetinde talep ederler ise veyahut Nezaretin tensip edeceği mahalde sondaj ve taharriyat ve hafriyat icrasına müsaade edebilecektir ve bu halde işbu Nizamnamenin on dört ve on beş ve on altıncı maddeleri ahkâmına tevfikân sondaj ve taharriyat ve hafriyat ruhsatnamesi ita olunacaktır.

Madde 11 — Her neredede olur ise olsun ruhsat mahsusa istihsal etmeksizin veyahut gizlice niflbeyan sondaj ve taharriyat icrasına mütecasir olanlara  mahtan bir seneye kadar hapis cezasıyla mücazat edileceği gibi kefolunmuŐ olan âsarı atıkai menkule mevcut ise zapt edilerek mzei hümayunlara vazedilecektir âsarı mezkûre imha veya tahribedilmiŐ ise kıymetleri mtecasirlerinden istihsal olunacaktır.

Madde 12 — sar atıkai hafriyat Mzei Hümayunlar Müdüriyeti marifetiyle efrat ve cemaat muhtelifeye ait arazide aŐhabn rızasıyla icra edildiği takdirde Müdüriyeti Umumiye hafriyat icra edilen arazinin istismalkinden muvakkaten mahrumiyetten ve icab halinde hafriyat vkn-

dan terettüp eden zararı ve arazii mezkûreyi halî hâzırına irca için ihtiyarı tabii olan masrafı tazmin edecektir. İşbu zarar miktarı Hükümeti mahalliyeye tarafından takdir ve tâyin edilecektir. Yedinci maddenin ahkâmı bu suretle vukubulan hafriyatta zâhire çıkarılan âsarı atıkaî gayrimenkule hakkında dahi caridir. Hafriyatı vâkıa esnasında keşfolunan ve müzei hümayunlarca ehemmiyeti olmadığı Müdüriyeti Umumiye canibinden beyan edilen âsarı atıkaî menkule üçüncü madde mucibince Maarif Nezaretinin tasdikına iktiran ettikten sonra ashabı araziye teslim olunacağı gibi Müzei Hümayunlar Müdüriyetince ehemmiyetleri sabit olan âsarı atıkaî menkule müzelere vazedilerek arazi sahibine Müdüriyeti Umumiye canibinden tâyin olunacak mükâfat dahi kezaîk Nezareti Müşarünileyhanın inhası ve Babıâlinin tasdikıyla ita olunacaktır.

Madde 13 — Müzei Hümayunlar Müdüriyeti Umumiyesi canibinden icra olunacak hafriyatta ashabı arazi razı olmadıkları halde arazii mezkûre yedinci madde ahkâmına tevfikân istimlâk edilecektir. Maamafih Müzei Hümayunlar Müdüriyeti Umumiyesi yalnız evvelce sahibi araziye veyahut alâkadâr olan şahsa ihbarı keyfiyet ederek bilâistimlâk bazı iptidai sondaj icra edebilecek ve fakat sondaj yapılan arazinin istimalinden sahibinin muvakkaten mahrumiyetinden mütevellit ziyânı ve arazii mezkûrede vukua gelen sair zararı tazmin eyliyecektir. Maamafih sondaj amelîyatını temdit ile bu suretle hane veyahut ebniyenin hasar-dide veya münhedim olmasını intaç edebilecek derece devam edemiyec-
tektir.

Madde 14 — Memaliki Şahanette sondaj ve taharriyat ve hafriyat icra etmek istiyen efrat ve cemiyatı ilmiye namına hareket eden eşhas ba istida doğrudan doğruya ve bizzat Maarif Nezaretine müracaat edo-
cektir. Verilecek istidada taharriyat ve sondaj ve hafriyat icra olunacak havali veyahut mahallin isim ve hududu zikredilecektir. Bundan maada sondaj ve hafriyat icrası halinde mezkûr istidaya arazinin hududunu ve keşif ve taharri olunacak mahaldeki mebanî atıka ve cedidei mev-
cudenin mevkiî sahihîni irae eder bir kıta harita resptolunacaktır.

Madde 15 — İşbu istida Maarif Nezareti canibinden Müzei Hü-
mayunlar Müdüriyeti Umumiyesine tevdi edilerek Müdüriyeti mezkûre müstedi ile muhabere etmeği ve memuru mahsus ve mahallî Hükümeti marifetiyle tahkikatı lâzime bilicra tevci istidası icabedip etmiyeceğini tetkik eylemeği Âsarı Atıka Komisyonuna havale edecektir.

Madde 16 — Sondaj ve hafriyat icrası zımında ruhsatı resmîye itası şeraiti âtiyenin ifasına mütevekkiftir: Evvelen hafriyat munhasıren Müzei Hümayunlar Müdüriyeti Umumiyesiyle bilittifak ve Müdüriyeti mezkûrenin muavenetiyle icra edilip hafrolunacak arazi efrat veya cemaatin uhdesinde bulunduğu halde sahibinin rıza ve muvafakâtini istihsal etmek ve edemediği takdirde bedeli hâfir tarafından tesviye olunarak yedinci madde ahkâmına tevfikân azaazii mezkûreyi istimlâk eylemek vezaifini Müdüriyeti mezkûre deruhde edecektir. Bu suretle istimlâk olunan arazi Hükümetin malı olacaktır. saniyen sondaj ve taharriyat ve hafriyat için vukubulacak masarif tâliplerine aittir. sâlisen zâhire çıkarılan kâffeî âsarı atıka Hükümetin malı olduğu cihetle müzei hümayunlara vazedilecektir. Maamafih müteharrinin neşriyat icrasına ve fotoğrafi ve ıstampaj ve kalıp ve resim ahzine hakkı olacaktır. Râbıan icra edilecek sondaj ve hafriyat ameliyatından kale ve istihkâmata ve mebanii umumiyeye ve hususiyeye ve menafii umumiyeye mütâallik eşyayı saireye hiç bir veçhile zarar iras edilmeyecektir. Hâmisen sondaj ve hafriyat mevakiinde Müzei Hümayunlar Müdüriyeti Umumiyesi canibinden bir memur hazır bulundurulacak ve memuru mezkûr başlıca işbu Nizamname ahkâmının tamamii icrasına nezaret edecektir. Sâdisen ihraç olunacak âsarı atıkanın nevi ve adedi Müzei Hümayunlar Müdüriyeti Umumiyesi canibinden verilen koçanlı ve matbu iki deftre her gün kaydedilecektir. İşbu kuyudatın ziri hâfir veya sondaj icra eden ile Müdüriyeti Umumiyenin memuru tarafından imza edildikten sonra memuru mezkûr âsarı mekşufeyi bilistishap bir mahalli mahsusa vazedecek ve bu mahalle hâfirin veya sondaj icrasında bulunanın duhule ve âsarı mezkûreyi tetkik ve tettebbüa hakkı olacaktır.

Madde 17 — Sondaj ve hafriyata mahsus ruhsatnameler Babıâlinin müsaadesiyle ita olunur. Müzei Hümayunlar Müdüriyeti Umumiyesinin tensibi ve Medisei Maarifin tasvibi üzerine Maarif Nezaretinin tezkere-siyle işbu müsaade istizan edilecektir. Babıâli canibinden verilecek mezuniyet üzerine lâzımgelen ruhsatname Maarif Nezaretince bittanzim ashabına tevdi edilmek üzere Müzei Hümayunlar Müdüriyeti Umumiyesine gönderilecektir.

Madde 18 — Taharriyat ve sondaj için tâyin olunan müddet tarihi ruhsatnameden itibaren nihayet iki aydan ve hafriyat müddeti ise nihayet iki seneden ibaret olacaktır. Esbabı müchireden dolayı hafriyata iptidardan veyahut hafriyatın hitamından evvel müddeti mesruğe muhakkazî olduğu ve alâkadarın dermeyan etmiş bulunduğu esbabın vukuu

İdare-i Müzei Hümayunlar Müdüriyeti Umumiyesiince tahakkuk eylediği takdirde vukubulacak iş'ar üzerine Maarif Nezareti Babıâli canibi sâmisinden istizamı keyfiyetle müddeti muayyene nihayet bir sene daha temdit edilecektir.

Madde 19 — Ruhsatname tarihinden itibaren üç ay zarfında hafriyat ameliyatına iptidar olunmadığı veyahut iptidar olunduktan sonra bilâ sebebi makbul ameliyat iki ay müddetle terkolunduğu takdirde hafriyat ruhsatnamesi keenlemyekün hükmündedir. Alâkadar tekrar müsaade talep eylediği halde Müzei Hümayunlar Müdüriyeti Umumiyesiyle bilitifak Maarif Nezareti evvelce vermiş olduğu ruhsatnameyi ipka ve iptal ve tebdil etmek veyahut müceddeden birer ruhsatname itasını istizan edip etmemek hususunda muhtardır.

Madde 20 — Sondaj icrası zımında talebedilmiş olan ruhsatname hakkında icra kılınan tahkikat ve ifa edilmiş bulunan muamelâtu resmîye mezkûr ruhsatname müddetinin inkızaından itibaren güzeran edecek iki ay zarfında hâmilî tarafından aynı mahâl için hafriyat talebinde bulunduğulu halde tahkikat ve muamelâtu resmîyei mephuse hafriyat hakkında dahi mer'îdir.

Madde 21 — Memurini Hükümeti Seniyye veyahut Memaliki Şahnedeki sefarat ve memurini ecnebîyeye dairi memuriyetleri dâhilinde sondaj ve hafriyat ruhsatnamesi ita olunamaz.

Madde 22 — Ruhsatnameler şahsa mahsus olup sahibi âhara terk veya fûruht edemez. Ruhsatnamede münderiç hukuk vereseye intikal etmez.

Madde 23 — Bir şahsa aynı müddet zarfında birden ziyade taharri ve sondaj veya hafriyat ruhsatnamesi verilmez.

Madde 24 — Bu ruhsatname hafriyata mübaşeret olunduktan sonra Hükümetçe bir mahzur görölür ise hafriyat Müzei Hümayunlar Müdüriyeti Umumiyesiyle bilmuhabere Maarif Nezareti canibinden tatil ettirilir ve müddeti tatil ruhsatnamede muksyyet zamana mahsup olunmaz ve bu tatilden dolayı hâfirin masraf ve tazmir iddiasına hakkı okmıyacaktır.

Madde 25 — Müzei Hümayunlar Müdüriyeti Umumiyesi Sandığına ait olmak üzere Maarif Nezareti taharri ruhsatnamelerinden herveçhi iki harç alacaktır:

Tarihi ruhsatnameden itibaren altı ay müddet için beş Osmanî Kuruş.

Tarihi ruhsatnameden itibaren bir seneye kadar müddet için on Osmanlı lirası,

Tarihi ruhsatnameden itibaren iki seneye kadar müddet için yirmi Osmanlı lirası.

ALTINCI FASIL

Âsarı atıkanın fûruht ve ihrac ve ithal ve nakliyatı hakkındadır.

Madde 26 — Hükümeti Seniye'nin müsaadesi istihsal olunmadıkça Memaliki Mahrusai Şahanede âsarı atıka fûruht ve ahzû itası memnurdur. Âsarı atıka fûruhtunu meslek ittihaz edenler ruhsatname istihsal etmeksizin âsarı atıka fûruht veyahut fûruhta teşebbüs edecek olur ise yüz kuruştan bin kuruşa kadar cezayı nakdî ve altı günden altı aya kadar hapis cezasıyla mücazat edilir ve yedinde bulunan âsarı atıka zaptolunarak müzei hümayunlara vazolunur. Âsarı atıka fûruhtuna dair olan izinname Müzei Hümayunlar Müdüriyeti Umumiyesinin tasvibi üzerine Maarif Nezareti canibinden ita olunur.

Madde 27 — Memaliki Mahrusai Şahanede keşfolunan âsarı atıkanın memaliki ecnebiyeye ihracı memnurdur.

Madde 28 — Memaliki Şahaneye ithal olunan her nevi âsarı atıkanın ithali serbest ve gümrük resminden muafır. Memaliki Osmaniyenin bir mahallinden diğeri bir mahalline naklolunacak âsarı atıka dahilî gümrük resminden müstesnadır. Diğeri ecnebiyeden Memaliki Osmaniyeye ithal olunacak veyahut Memaliki Şahane dahilinde bir mahalden diğeri bir mahalle nakledilecek olan kâffeî âsarı atıkayı devairi Rüşumiye Âsarı Atıka İdaresinin tetkik ve muayenesine tevdi mecburdur.

Madde 29 — Bilâdî ecnebiyeden ithal edilmiş olan âsarı atıkanın tekrar bilâdî mezkûreye sevkî ve Memaliki Şahanede bir mahalden diğeri bir mahalle âsarı atıka nakli Müzei Hümayunlar Müdüriyeti Umumiyesinden izinname istihsaline vabestedir.

Madde 30 — Maddeî sabıkada zikrolunan izinnamenin istihsali için hâmil ve nâkilleri âsarı atıkanın bir defterini tanzim ile işbu defteri Dersaadet'te Müzei Hümayunlar Müdüriyeti Umumiyesine ve vilâyatta âsarı atıka memuriyetini ifa eden maarif müdürlerine ve bunların bulunmadıkları halde de Hükümeti mahalliyeye ita eyliyecelerdir.

Madde 31 — *Âsarı atıka mephusadan müzeler kolleksiyonu için ehemmiyeti sabit olanları kıymetinin tesviyesi ile mubayaa olunarak mütebakisini ihraç ve nakle müsaade etmek Müzei Hümayunlar Müdüriyeti Umumiyesinin salâhiyeti dâhilindedir.*

Ahkâmı müteferrika

Madde 32 — Evvelen zaptedilen veyahut badelhüküm müzayede tarikiyle fîruht olunan *âsarı atıka* üzerinden istifa kılınan münâdi resmî ve saniyen cezayı nakdiler Müzei Hümayunlar Müdüriyeti Umumiyesi veznesine aittir.

Madde 33 — İşbu Nizamname ahkâmından tevellüt edecek daavi mahakimi âdiyede faslu hasm edilecektir.

Madde 34 — *Âsarı atıkaya müteallik olup işbu Nizamnameye muhalif olan ahkâm mefsuhtur.*

Madde 35 — Maarif Nezareti işbu Nizamnamenin icrasına memurdur.

No: 114 — Umum envali eytamın sureti idaresi hakkında tadilen kaleme alınan Nizamname

4 rebiyülevvel 1324 ve 15 nisan 1322

BİRİNCİ FASIL

Terekâtan sureti tahririne ve muamelelâtına daîrdir

Madde 1 — Dersaadet ve Bilâdi Selâse ve bilcümle Memaliki Mahrusai Şahanede tebaai Devleti Aliyeden olup vefat edenlerin terekası mucibi tahrir olduğu halde mensup olduğu mahkemei şer'iyeden tahrir olunur.

Madde 2 — Bir terekenin tahririni icabeden esbab müteveffanın veresesinde yetim yani on beş yaşını ikmal etmemiş vâris bulunması veyahut vereseden birinin müddeti soferi bait diyarı âharda olması veyahut müteveffa medyum olup veresei deyni birkabul terekayı istihlâk etmemeleri veyahut zâhirde asla vârisi olmaması ve eshabı mezkûreden birisi mevcut olmayıp da yalnız ahad veresenin talebi tahrir eylemesi maddelerinden ibarettir. On beş yaşını ikmal etmiyenlerin

balığ olduklarına dair ikame edecekleri dâvaları hükkâmı şer'i istimadan memnudur.

Madde 3 — Terekenin tahriri lâzımgeldükte sühuletle ketim ve izaası mümkün olan nukut ve mücevherat ve kütüp ve bunlara mümasil sikryem emval ve eşya ve lüzum görüldüğü halde tahriri terekeye kadar veresinin istimaline muhtaç oldukları eşyadan maada bilcümle emval mensup olduğu mahkemei şer'iyeden gönderilecek memurlar marifetleriyle ve mümkün olduğu surette veresei kibar ve mahallât ve kura cimme ve muhtararı ve papas ve hahamlardan ve han odabaşlarından biri hazır olduğu halde mahkemeye mahsus olmak üzere (kuruş ve cinsi eşya ve esamii müşteri ve eşyayı aynıya ile mülâhazat haneli matbu deftere alâveçhilmüfredat cins ve nev'iyle ve bir tertibi muntazamla kayıt ve tahrir ve defterin ziri zevatı hâzıra tarafından tahtim olunup yevmi tahrir bittâyin terekenin bey ve tahririne iptidar olunacağı verese ve saireye ilân olunur.

Madde 4 — Bir kimsenin terekesi muclbi tahrir olduğu halde vefat ettiği haber alındıkta hükkâmı şer'iyeye nezdinde bulunmak üzere tabettirilecek koçanlı varakaya müteveffanın ismi ve şöhreti ve mahalli vefatı ve terekenin tahririne memur kâtip ve muhziiri sairenin isimleri ve derecei mezuniyetleri hane mahsusuna tahrir ve kat'olunacak ciheti mahkemei şer'iyenin hâkimi taraflarından badettahtim memuru yedine ita olunacak ve bu makule varakayı hâmil olmıyan memur tereke tahririne tasaddi ederse verese ve evliya ve mahallât imam ve muhtarları ile papas ve hahamlar ve odabaşılar tarafından terekenin tahriri yevmi âhara talik olunarak keyfiyet hâkime bildirilecektir. Taşra nevahi nüvvabı bu makule varaka ahzinden müstesna olup ancak altıncı maddede beyan olunan defteri tutmaya mecbur olacaktır. Terekenin tahririne mezun olan kâtip yedinde bulunan varakada muharrer vazifesini tecavüzle mezun olmadığı bir muameleyi icra ederse mensub olduğu hâkim tarafından kabul ve tenfiz olunmayacaktır.

Madde 5 — Miktarı muhammeni yirmi bin kuruşu müteceviz olan terekenin masarifi terekeden tesviye olunmak üzere yevm ve mahalli müneyyede gazetelerle ve vesaiti saire ile ilân etirilecek ve yüz bin kuruşu balığ olacak terekelerde ahkâmı nizamiyenin hüsnü ifasına nezaret etmek ve muhalifi nizam bir hal vukubulursa Dersaadet'te Meclis İdarai Emvali Eytama ve taşrada meclisat idareye resmen haber keyfiyet etmek üzere Dersaadet'te Meclisat İdarai Emvali Eytama vukubulacak

intihip üzerine tarafı Meşihatten ve taşrada mecalisi idarenin tensip ve kararıyle birer memur tâyin edilecektir.

Madde 6 — Dördüncü maddede beyan olunan ruhsatnameyi hâmil olan kâtip refakatinde bulunan muhbir ve saireyi bilâistihap mahalli terekeye vardıkta mahkemeye mahsus olmak üzere kuruş ve cinsi eşya ve esamii müşteri ve eşyayı aynıye ile senedat ve mülâhazatı şamif tanzim olunacak matbu defterin sahifei mahsusasına evvelâ müteveffanın isim ve şöret ve memuriyet ve rütbe ve sanatını ve hâmil olduğu nişanını ve mahalli vefatını ve vârisi mâruf ve mârufesinin ve veresei kibar ve vekili müsecceli şer'ilerinin ve evliya ve evsiyanın isimleriyle talep ve iltimaslarını ve veresede gaip ve gaibe bulunduğu halde hissesini ba marifeti şer'i şerif bey'e veya vekili müseccelinin huzuruna değin emaneten hüfza memur olan Dersaadet'te Beytülmal ve taşrada Eytam Müdürlерinin veya vekili şer'ilerinin isimleriyle kezalik talep ve iltimasını tahrir ve tarih vaz'yle huzuru lâzım olan ve müteveffanın veresesini tarif ve inhisarı veraseti ihbar eden zevatın isimlerini derç ve beyan ve zevatı muvâileyhime mza ve tahtim ettirdikten sonra işbu defter mucibince Hazine fiatiyle müzayedeye iptidar ve satılacak eşya kaç kuruşta takarrür ederse semeninin maktı salifülbeyan defterin hâmi mahsusuna kaydedilecektir.

Madde 7 — Terekenin tahririne mübaşeret olunmadan evvel müteveffanın düyunu kesiresi olup olmadığı vereseden ve sair erbabı vukuf-tan tahkik olunarak düyunu kesiresi olmadığı halde terekesi bilmüzayede peşin akçe ile satılacak vereseden biri hisse muhammenesinden fazla eşya almak isterse peşin akçe ile alacaktır. Müteveffanın düyunu kesiresi olduğu tahakkuk eyledikte mütesariülfesat olan eşyasıyla hayvanat gibi masarif ve meunete muhtaç olan emvali evvelemirde peşin akçe ile satılarak emval ve eşyayı sairesi müemmen bir mahalde ve tahtı tahtimde hizvolunacak ve mahkemeye icabına göre bir müddet tayıniyle dâyinler isbatı deynetmek üzere celp ve davet olunacaktır. Müddeti muayyenei mezkûre zarfında isbatı düyun olunduktan sonra hizvolunan emval ve eşyası kezalik bilmüzayede bey'olunup dâyinler semeni düyunu müsbitelerine mahsup olunmak üzere terekeden istifa edebilecekleri miktarı muhammene göre mal istira edebileceklerdir. Terekenin garameti tahakkuk ettiği halde terekeden garameten hisselerine isabet edecek miktardan fazlasını eda etmek üzere keyfiyet tereke defterine şerh ve işaret olunarak dâyinlere tahtim ettirilecektir. Müddeti muayyenei mezkûre zarfında dâyin mahkemeye müracaat etmediği halde

terekenin sureti tahrir ve fûruhtuna dair olan itirazatına havalei sem'î itibar olunmayıp iddia edeceği mebaliğ hakkında muramelei muktaziyeyi şer'îye icra olunacak ve tereke tahririne memur olan ketebe ve hademe terekeden müzayede olunan emvalden bizzat veya bilvasıta hafiyen ve celiyen bir şey mübayaa edemeyeceklerdir. Terekeyi tahrir eden mahakimi şer'îye memur ve ketebe ve hademesi müteveffanın eytamına müntakil ve mevrus olan mülk ve vakıf mezil ve akarı dahil hissedar veyahut hakkı şuf'aları olmadığı halde iştirâ ve teferruğdan memnurdurlar.

Madde 8 — Terekelerde zuhur eden mücevherat ve kütüp gibi tereke mahallinde satılmayıp Dersaadet'te Kuyumcu ve Sahaf Çarşarıyle Bedestende ve taşralarda dahi çarşı ve pazarlarda fûruht olunacaktır.

Madde 9 — Terekede zuhur eden nukut ve senedat ve eşyayı ayniye ve emanatın cins ve miktarları defterin haneî mahsuslarına tahrir ve satılan eşyanın semeni kabzolunmuş ise makbuz idüğü veyahut verese ve dâyinlere yedinci maddeye tevfikân satılmış ise isminin tereke defterinde o eşyanın hizasına kayıt ve işaret olunup o gün müzayedenin hitamında esmanî terekeden kabzolunan mebaliğ ve zimemat icmalen tahrir ve terekenin tahririne memur olunanlarla verese ve evliya ve evsiya veyahut vekili müsecceli şer'ileri taraflarından tasdik ve imza veya tahtim olunacak ve verese ve dâyin zimmetlerinin miktarını mübeyyin birer senet vereceklerdir. Metrukât içinde eshamı umumiyeye gibi evrakı naktiye bulunursa fûruhtu mucibi menfaat olduğu Dersaadet'te Meclisi İdarei Emvali Eytamca ve taşrada mecalisi idarece tebeyyün ve tahakkuk eden bir zamanda piyasa mucibince satılarak nakte tahvil olunacaktır ve yetmiş üçüncü madde mucibince kabza memur olan zat esmanî terekeden kabzolunan mebaliğ ile nukut ve senedat ve eşyayı ayniye ve emanatı ve dâyin ve vereseden alınan makbuz senedatını ahzylediğine dair defteri mühürlıyecektir.

Madde 10 — Satılan eşyanın esmanîyle eşyayı ayniyeyi ve dâyin ile vereseden alınan senetleri Dersaadet'te yetmiş üçüncü madde mucibince kefilli muhızrlar ve taşrada Eytam müdürleri veya taraflarından gönderecekleri memurlar kabzedip maddei mezkûre mucibince sandık eminine teslim ve taşrada eytam sandığına vaz'olunarak olbapta sandık emininden ve Eytam müdürlerinden alınacak makbuz ilmühaberini terekenin kâtip ve muhızrı tereke defteriyle hâkimüşşer'a bilirae mühürü resmisiyle tasdik ve tahtim edilecek ve tahririne ruhsat verilen terekât

icmalinin kayıtları tesviye olup olunmadığına ve kabulunan esman tereke ile esyayı aynıyenin memuruna günü gününe teslim ettirilmesine ve yolsuz muamele cereyan etmemesine mütemadiyen hükkâm tarafından dikkat ve itina olunacaktır. Mucibi tahrir zannıyla tahririne ruhsatname verilen tereke mucibi tahrir olmadığı veya diğer mahkemeden lüzumu tahriri tahakkuk ettiği halde zikrolunan ruhsatname kat'edilen mahalline raptile cereyanı muamele şerh verilerek hükkâm tarafından bittahkim iptal edilecektir.

Madde 11 — Müteveffanın deyni emläki sırfai gayrimenkuleye sirayet ettikte eğer emläki mütaaddit ise alettahmın deyne kifayet edecek miktarı kifayet etmediği halde cümlesi müzayedeye çıkarılır. Müzayedeye çıkarılan emläkin mahal ve cins ve miktarı zira ve hududu müzayedeye pusulasına tahrir olunup müzayedeye iştirak edenler yüzde on nispetinde pey akçesini tellâllar vasıtasıyla Dersaadet'te Sandık Eminine ve taşrada Eytam Müdürlerine teslim ile makbuz ilmühaberlerini ahırlar. Müzayedeye nihayet üç ayda hitam bulur. Bu müddet zarfında masarifi terekeden tesviye olunmak üzere üç defa gazetelerle ve gazete olmıyan mahallerde vesaiti sairei mümkününe ile ilân olunur ve müddeti mezkûre zarfında rağbatı nâsın inkıtarda takarrür eden semen ve bedeli tereke esmanına zammolunmak üzere Dersaadet'te Sandık Eminine ve taşrada Eytam Müdürlerine teslim ve olbaptaki makbuz ilmühaberi tasdik ve ita olunduktan sonra muamelei bey'u ferah icra olunur.

Madde 12 — Mevaddı sabıka ahkâmına tevfikan terekenin arkası alındıkta verese ve dâyinler beyninde berveçhi âti taksim muamelesi icra olunur. Şöyle ki terekeyi tahrire memur olan kâtip tereke kaydının zirine berveçhi müfredat veresei sigar ve kibara ait hisesi irsiyeyi ve deynolduğu surette dâyinlerin esamisiyle sabit olan deynlerin miktarını ve tereke garım ise asıl deyn ile beraber garameton hisselerine isabet eden miktarı tahrir ile hâkimüşşer'a bilirae usulüne muvafık olduğu halde veresei kibar ve dâyinler veya vekili şer'ileri bilesale ve bilve-kâle matlubatını kâmilan kabzelediğini mü'ir mahkemeye tanzim olacak senet kendilerine imza ve tahtım ve imza eylemiyen ve mührü dahı olmıyanlar işaretli mahsusalarını vaz ve hazır bulunandıktan iki kişiye tasdik ettirdikten ve senedin zirine kayıma muvafık olduğu tereke kâtibiyle hâkim taraflarından tasdik ve tahtım olunduktan sonra Dersaadet'te Eytam Muhasebesince muamelei lüzime bilifa Eytam Müdüriyetinden verile işaretli vaz'edilerek mezkûr senet Sandık Eminine ita ve havi olduğu mebalih sanduktan absolunacak ve taşrada mezkûr

senet Eytam Müdürüne ibraz olunarak havi olduğu miktar eytam sandığından alınacaktır. Bundan sonra her biri tereke defterinde muharrer olan hissei irsiye ve matluplarını tamamen istifa ettiklerine dair mezkûr tereke defterinin zirini imza ve tahtim ve huzuru hâkimde ikrar ederek zaptın zeyli hâkim tarafından tasdik olunur.

Madde 13 — Veresei sigarın hissei irsiyeleri bin beş yüz kuruştan düm olup da sigarın dahi başka malları veyahut irat ve akar veya devairi Devletten muhassas maaşları olmadığı halde veli veya vasileri talebederlerse madde sabika hükmüne tevfiikan senet ahziyle yedlerine teslim olunur ve nafakalarına sarfolunmak üzere izin verilir ve talep etmedikleri veyahut hissei mezkûre bu miktardan fazla olduğu takdirde mevaddı âtiyede beyan olunacağı veçhile irbah olunmak üzere nakten ve on sekizinci madde mucibince emlâk kiralarını ve zimemi nâsta olan matlubattan vürüt edecek hissei sigarı mübeyyin mahakimi şer'iyeden verilecek ilmühaber Dersaadet'te Eytam Muhasebesince taşrada Eytam Müdürlerrince muamelâtı kuyudiye badelifa hitamı muamelede otuz birinci madde mucibince hissei eytam bir torba derununa vaz ve üzerine yafta ve numara ve tarih ve derununa zikrolunan ilmühaber vaz kılınarak Eytam İdaresinde mevcut kasalar derununda hifzedilecek ve hissei sigarın sureti hıfza Dersaadet'te Sandık Emni ve taşrada Eytam Müdürleri taraflarından tereke defteri zirine tasdikân kayıt ve tahtim ve hisesi sigarın miktarını havi veli veya evsiya yedlerine Eytam Müdürleri tarafından bir kıta cüzdan ita olunacaktır. İşbu Nizamname ahkâmına tevfiikan emvali eytamın sureti idaresi tahtı teminde bulunmak ve muamelâtı vâkıası duçarı müşkülât olmamak ve tevhibi hesap edilmek üzere emvali mevoudenin idaresi zımında evliya ve evsiya taraflarından Dersaadet'te idane memurları ve taşrada Eytam Müdürleri tevkil olunacak ve lüzumunda eytam için akar işтира ve teferruğu enfa idüğü in-deşşer' tahakkuk ederse akar işтира ve teferruğu mücaz olacaktır.

Madde 14 — Müteveffanın deyni emlâki sırfai gayrimenkuleye sirayet etmeyip veresesine mevrus ve uhdesinde bulunan akarata mev-kufe hakkı intikale nail olan veresei sigar ve kibarına intikal ettikte veresei kibar bu veçhile malik ve mutasarrıf oldukları akarı keyfe ma-yeşâ temellük ve tasarruf ederler. Veresei sigara mevrus ve müntakil akarata nazar olunur. Eğer bakası sigar haklarında nafi ve müfit ise ipka değilse müsevvegatı şer'iyeden birinin tahakkukunda on birinci mad-de ahkâmına tevfiikan bilmüzayede semen ve bedeli misilleriyle âhara

bey ve semen ve bedelleri hakkında on üçüncü maddde mucibince muamele olunur.

Madde 15 — Ebniye ve hayvanat ve çift ve bağ ve emlâki saire ve bunlara tabaiyetle ziraat ve heraset edilen ve arazii emiriyeyi şamiif olan heyeti mecmua ki beynennas çiftlik tâbir olunur. Bu makule irsen eytam uhdesinde bulunacak çiftliklerin kıymeti muhammensesi itibariyle emvali eytam senevi yüzde hesabıyla ilzam olunacak nemanın sülsüne muadil demirbaş kaidesi üzere yani emval ve hayvanatı mevcudesinden telef olanları yerine konulmak şartıyla icarı kabil olduğu takdirde eytamın yirmi yaşını ikmal edinciye kadar kemakân uhdelerinde ipka kılınacaktır.

Madde 16 — Bu makule çiftliklerde bulunan emvalin ekseri menkulât kabilinden olup da emlâk bakıyesi şöyle bir kaç hane ve samanlıktan ibaret olarak bunların harabiyetinden terettüp edecek zarar arazinin cesametine nazaran pek cüz'î ise hemen menkulât fûruht olunarak arazisi her ne miktar icare ile olursa olsun ya umumen yahut parça parça icar ile kezalik eytam uhdelerinde ipka olunacaktır.

Madde 17 — Eğer çiftliklerin emvali gayrimenkulesi bağ ve bahçe ve değirmen ve ebniyei cesime gibi kıymetli olarak harap olmalarından eytama hasarı külli terettüp edeceği bi gazez erbabı vukuf şahadetleriyle şer'an sabit olur ve akarı mezkûra tabaiyetle ziraat ve heraset olunan arazi ile heyeti mecmuasının kıymeti muhammensesine nazaran idare ve icar edildiği halde senevi yüzde üç varidat vermeyeceği tahakkuk ederse o vakit mecmuunun bilmüzayede fûruhtıyla Defterhaneî Âmiriye vürüt edecek hüccet ve mazbata mucibince satılmış olan emlâke tabaiyetle arazisinin ferağına dahi mesağ gösterilecektir.

Madde 18 — Müteveffadan evlâdı sıgarına irsen ve âdiyen intikal edip şayan ipka olunan akaratı memlûke ve mevkufe ile onlardan alınacak kiralar ve müteveffanın hayatında zimemi nâsta alacağı olup da henüz tahsil olunamıyan mebalîğ tereke defterine ve defteri kassam zeyline müfredat veçhile terkim olunacaktır. Ve bu makule verese uhdesinde ipka olunan akarattan resmi kısmet ve tellâliye ve saire alınmayacağı gibi zimematı mezkûreden tahsilât vukubulmadıkça resmi kısmet ve kaydiye dahi alınmayacaktır. Fakat bu misillü zimematın veli ve vasileri marifetleriyle tahsil ettirilmesine ve ledeliktiza mahakimi aidesinde ikamei dâva ile tahtı hükme alınarak tahsiline Dersaadet ve taşra Eytam Müdürleri caribinden ihtısam olunacak ve veli ve vasiler

takibi dâva etmedikleri ve vekil dahi göndermedikleri veya taşrada buldukları halde Eytam Müdürleri tarafından verilecek müzekkere üzerine hükkâmüseri tarafından lieclittahsil bir vasi tâyiniyle takibi dâva ettirilecektir.

Madde 19 — Sigar uhdelerine intikal edecek akaratı mevkufenin mecalisi eytamca tensibolunduğu halde tevsii intikal ettirilmesi mecburidir.

Madde 20 — Veresesinde gâip olduğu halde vefat edenlerin terekeleri altmış birinci ve altmış ikinci maddelerde beyan kılındığı veçhile Evkafı Hümayun ve Maliye Beytülmal Kassamlıklarından tahrir ve muamelâtı lâzimesi icra kılınarak vârisi gâip hisseleri emvali eytam misillü ayrı ayrı torbalar derununda beytülmal idârelerinde ve taşrada eytam sandıklarında hıfzedilecek ve beş seneye kadar vasi veya vekili şer'ileri vürut edip ispatı veraset ederse usulü meşruasına tevfikan mahkemei şer'iyeden tanzim olunacak ilâm üzerine Eytam Müdüründen hissei irsiyesini istüfa eyliecek ve vereceği makbuz senedi Eytam Sandığında hıfzedilecek ve bizzat mahalline azimet veya vekil göndermeyipte hissei irsiyesinin mahallinden bilcelp tarafına teslimini talep eden vârisi gâibin Dersaadet'te Evkafı Hümayun ve Maliye Beytülmal Kassamlıklarında ve taşrada mensubolduğu mahkemei şer'iyede verasetini ispat ederek murisinin terekisini tahrir eden mahkemei şer'ie ile ispatı veraset ettiği mahkeme beyninde muhabere icra ve vâris gâibin hissei irsiyesi talep eden mahkemei şer'iyeye irsal olunarak usul ve kavaidi şer'iyesine tevfikan hissei gâip sahibine teslim ve makbuz ilmühâberi mahallî mahkemei şer'iyesine isbal olunacaktır. Bu müddet zarfında sahibi zuhur etmiyen hissei gâip cetvellere ithalen Hazinei Celileye irsal kılınmak üzere mal memurlarına teslim olunarak alınacak makbuz senedi kezalik Eytam Sandığınca hıfzedilecek ve şu halde tahriri terekeden beş sene sonra vârisi gâip veya vasi veya vekili şer'isi vürut edip usulü meşruasına tevfikan ispatı veraset ederse hukuku irsiyesinin istifası için Maliye Hazinesine müracaat edecektir.

Madde 21 — Tebaai gayri müslime terekeleri hakkındaki 7 safer 1276 ve 22 kânunusani 1306 tarihli tezakiri sâmiye ahkâmı kema-fissabık mer'idir.

Madde 22 — Terekenin tahrir ve taksimi badelicra nihayet on beş gün zarfında defteri kassamını bittanzim Eytam Müdürlüğüne ibraz ve irae ve muamelei kaydiyesi icra olunarak hükkâmın muvazzaf olmadığı mahallerde harcı kısmet memuru tarafından verilecek senedi makbuz

üzerine esman terekeden bilifraz harç memuruna tevdi edilip doksan dokuzuncu maddede gösterildiği üzere ashabına verilir ve hükkâmın muvazzaf olduğu yerlerde kezalik ba senet mal sandığına ve tellâliye ve kaydiyesi ashabına bitteslim resmi kısmetin ahzolunduğu defteri kassam zahrına memurları tarafından işaret olunarak hükkâm tarafından kayda bilhavale kayıt ve mukabele olunduktan sonra tahtim olunur. Ancak verese kibar olup da bunlardan birinin talebi üzerine tahrir olunan terekeye ait harç yalnız tâlibi tahrir olan veresenin hissesinden istifa olunur.

Madde 23 -- Dersaadet'te karantinahanelerden kısmet mahkemesiyle Evkafı Hümayun ve Maliye Beytülmal Kassamlıklarına ve Üsküdar Niyabetine her gün vefat edenlerin mahalli ikametleriyle esamisini mübeyyin birer defter gönderilecek ve taşrada hükümeti mahalliyenin en evvel üstihbar ettiği mahalden kezalik her gün mensub oldukları mahakimi şer'iyeye birer defter gönderilecek ve Dersaadet'te eimme ve papas ve hahamlar ve han odabaşlıları vefat vukuunda karantinahaneye gönderecekleri ihbarnameleri iki nüsha olarak bittanzim birer nüshasını nihayet yirmi dört saate kadar mensup oldukları mahakimi şer'iyeye tevdi edeceklerdir. İşbu ihbarnamelerden bir gûna harç alınmıyacak ve bunlar pul resminden de muaf tutulacaktır.

Madde 24 -- Yirmi üçüncü madde ahkâmına riayet etmiyen eimme ve muhtaran ile papas ve hahamlar ve han odabaşlılarından Ceza Kanunnamei Hümayununun yüz elli dördüncü maddesine tevfikân bir beyaz beşlikten beş beyaz beşliğe kadar cezayı nakdi alınır.

İKİNCİ FASIL

Dersaadet Eytam Müdüriyeti vezâifine ve bilûmum emvali eytamın tevhidî hesabatı ve tenmiye ve hıfz için teşkil olunan sandık muamelâtına dairdir

Madde 25 — Dersaadet'te bulunan eytam emvalini kabz ve hıfzile irbah ve tenmiyesine ve eytamın infak ve işesine müteallik muamelâtı ifa ve taşra eytam sandıkları hesabatını işbu Nizamname ahkâmına tevfikân rüyet etmek için Dersaadet'te münhasıran Makamı Meşihatın tahtı nezaretinde olmak üzere bir müdüriyet tesis ve Emvali Eytam İdare ve İdatat Sandığı namıyla bir sandık teşkil olunur.

Madde 26 — Dersaadet Eytam Müdüriyeti Makamı Meşihatten bilintihap vâkı olacak arz ve istizan üzerine ba iradei seniye nicali il-

miyeden bir zata ihale olunacak ve maiyetinde bir muavin bulunacaktır. Dersaadet Eytam Müdürü idanatın takrirlerini istimaa otuz birinci madde mucibince mezundur.

Madde 27 — Dersaadet Eytam Müdürü maiyetinde umuru tahriye ve muamelâtı kaydiyeyi ifa için bir başkâtip ve muavini ve bir mukayyit ve Dersaadet ve taşra emval ve eytam umuru hesabiyesini rüyet ve iktiza eden muamelâtı hesabiyeyi tanzim etmek üzere bir muhasebeciyle icabı kadar muhasebe kâtibi ve terekât ve saireden ve müstakrazatı Hazine nemalarından sandığa vürut eden akçeleri kabz ve hıfız ve ashabına ita eylemek üzere bir sandık emini ve bir muavini ve bir yevmiye kâtibi ve idanat ile müteferriatı sairesini icra için iki idane memuru ve iki idane kâtibi ve Dersaadet ve taşra mahakimi şer'iyesiyle Eytam Müdüriyetlerinden vürut edecek icmali terekât ve muhasebe defterlerini tetkik ve defatiri mahsusalarına kayıt ve sinini sabıka defterleriyle mukabele edip muvazenelerine bakmak için iki mümeyyiz ve emvali eytam ribih mülzemleriyle iratlarını bittahsil sandığa teslim etmek için beş tahsildar ve bir sertahsildar ve bir muhammin ve odacı ve hademe bulunacak ve indelicap Meclisi İdarei Emvali Eytamın tensibi ve Makamı Meşihatten reyile memurini mummaileyhimin tezyit ve taklîli caiz olacaktır ve bunlara muayyen olan aiddattan başka bir şey verilmiyecektir.

Madde 28 — Madde sabıkada beyan olunan muhasebeci ve sandık emini ve muavinleri ve idane memurları ve muhammin ve tahsildarlar ve hademe usulüne tevfiikan kefaleti kaviyeye raptolunacağı misillü kefaleti müteselsile hakkındaki fermanı âli mucibince ayrı ayrı kefaleti müteselsileyede rapdedilecek ve bunların kefalet senetleri tasdik kılındıktan sonra Meclisi İdarei Emvali Eytamda hıfzile usulüne tevfiikan altı ayda bir kere küfelâ yoklanacaktır.

Madde 29 — Balâda zikrolunan memurlar ile küfelânın iktidarı malileri ve serveti zatileriyle kefaletlerinin derecatı Meclisi İdarei Eytamdan verilecek karar ve Makamı Meşihatten taallük edecek işareti aliye üzerine tâyin olunacak ve memurini mummaileyhimin uhdelerinde bulunan ve muahharen uhdelerine geçen bilcümle akar ve emlak kuyuduna devairi belediyece şerh verilerek Makamı Meşihatten badelistifsar bir ilişiği olmadığı hakkında cevap alınmadıkça âhara bey ve ferağ ve sair gûna muamele ifa olunmyacaktır. Memurini mummaileyhimin kefaletleri derecei kifayede olmadığı bilâhara tahakkuk ederse bundan dolayı Meclisi İdarei Emval ve Eytam Heyeti mesul tutulacaktır.

Madde 30 — Elyevm Bedestende mevcut olan emval ve eytam sandıkları birer birer velp ve küşat olunarak numara sırasıyle mevcudu bittadat nukut ve mücevherat ve merhunat ve saire Eytam Muhasebesince hangi tereke ve yetimin malı olduğu sarahaten defatiri mahsusasına kaydedildikten ve başka başka tonbalara vaz'olunduktan sonra lüzumu kadar kasalar derununa nakil ile müemmen bir mahalde hifzedilecek ve bu kasaların anahtarları sandık emini nezdinde bulunacağından kasaların üzerleri Eytam Müdürü ve muhasebeci ve sandık emini tarafından müstereken tahtim olunacaktır.

Madde 31 — Eytam müdürüyle muavini terekât ve saireden müdüriyete vürut eden akçelerin ve mücevherat makulesi rehinlerle tahmin pusulalarının ve rehin ve istiğlâl olunan akar ve gedikâtın senetleriyle keşif pusulalarının ve terekâta mütaallik sair zikiyem eşyanın defatiri mahsusasına kayıt ile kasalara vaz'olunup olunmadığına ve nukutu mevkufe ve emvali eytamdan istidane etmek isteyenlerin verecekleri rehinlerin veya vefaen ferağ edecekleri tevsii intikalli akarat ve nizamlı gedikâtın kaymet ve bedeli hakikileri kırk beşinci maddede muayyen olan miktara muvafık olup olmadığına ve küfelânın kuvvei maliyeleri derecei kâfiyede bulunup bulunmadığına ve emvali eytam nemalarıyle akarları ücretlerinin ve Hazinei Celile müstakrazatı nemalarının mah bemañ sertasildar ve maiyeti marifetiyle tahsil kılınarak kasaya teslim ve eytamın evliya ve evsiyasına ve mütevellilere verilmesi lâzımgelen mebalığın ita kılınup kılınmadığına ve müstakrazatı Hazine nemalarının usulü veñhile ashabına ifa olunmasına ve müddeti idaneleri hitam bulan akçelerin idaneleri tecdit edilmesine veyahut medyunlardan veya kefillerinden bittahsil kasaya konulmasına ve tanzimi lâzımgelen defatiri kassam ve sair vesaiki şer'iyenin vaktiyle tanzim olunmasına ve maiyetinde bulunan bilûmum memurinin vazifelerini bermucibi nizam ifa edip etmediklerine dikkat ve nezaret ederek noksan olan cihetleri ikmal ve ıslah ettirmek ve müdüriyetçe lüzum görünen ve eytam haklarında nafi bulunan şeyleri dahi tezekkür ve maiyet memurlarında suihal ve tekâsül gördüğü anda bittahkik Meclisi İdarei Emvali Eytama ba müzekkere beyan etmekle mükellef olacaklardır.

Madde 32 — Eytam Müdüriyetine havale olunan evrak ve müstod'iyatın icabatı nihayet bir hafta zarfında tahriren beyan olunacak ve bir gûna işkâl vukuunda Meclisi İdarei Emvali Eytama lüzumu havalesini göstererek Meclisi meşkûrca verilecek karara göre muktesas icra olunacaktır.

Madde 33 — Dersaadet Eytam Müdüriyeti nezdinde bulunacak eytam muhasebecisi yevmiye makbuzat ve medfuatı ve terekâtın nukut ve zimem ve eşyayı aynıyesini kayıt ve tahrir ve kasaya girecek ve çıkacak akçeler hakkında deveran edecek evrakın muamelâtı kaydiye ve hesabiyesini icra ve kuyuduna muvafık olup olmadığını imba eyliyecek ve itihazı lâzımgelen defatiri tanzim ve Divanı Muhasebat ve Meclisi Idarei Emvali Eytama itası lâzımgelen hesabı ita edecek ve her akşam sandık emininin defteriyle yevmiye defterini tetkik ve kendi defterine muvafık gördüğü halde tasdik edip eytamın muhasebeleri rüyet olundukta defatiri asliyelerine muvafık olup olmadığını tetkik edecek ve maiyetinde bulunan ketebeği tensibettiği veçhile istihdam eyliyecek ve Eytam Müdüriyetince cereyan eden bilcümle muamelâtı vâkıadan ve Hazinei Celile müstakrazatı nemaları umuru hesabiyesinden dahi müstakillen mesul olacaktır.

Madde 34 — Sandık emini terekâtın ve emval ve eytam ve Hazinei Celile müstakrazatı nemalarından ve akarat bedelâtiyle hini müzayedede teslim olunan pey akçalarının muhasebece muamelei lâzimesi badelicra ahzü kabz ve yevmiye kâtibi marifetiyle yevmiye defterine kaydettirdikten sonra kasalarda hıfzedecektir ve terekenin hini taksiminde veya idane icrasında ve muamelâtı sairede ret ve itası iktıza edecek ve mah bemağ müstakrazat Hazine nemalarından verilecek mebalığı ashabına ita ve muhasebece muamelei lâzime ifa ve müdiriyyetten tasdik edilmiş olan senedat ve kuponları ahiz ve hıfzedecek ve her akşam kendi nezdinde bulunan yevmiye defterini muhasebe defteriyle mukabele ve muhasebeciye tasdik ettirip kendi dahi muhasebe yevmiye defterini tasdik edecektir. Kasanın bilcümle zayıatından sandık emini ile muavini mesul ve zâmindırlar.

Madde 35 — İdane memurları kırk altıncı madde mucibince idane olunacak akçanın hini idanesinde hazır bulunacak ve müddeti idane hitamında medyun veya kefillerine ellinci madde mucibince ihbarname gönderilmesini ve edayı deyin etmeyenlerin rehinlerinin satılmasını Eytam Müdüriyetinden talep edecek ve dâvaya hacet messettiği halde ait olduğu mahkemei şer'iyeye müracaatla medyun veya kefil aleyhine ikamei dâva ederek alacağı ilâmı şer'iyi memurini icraiye vastasıyle tenfiz ettirecektir.

Madde 36 — İdane kâtipleri yodlerinde bulunan idanat zabıt ceridelerine kırk altıncı madde mucibince icra olunacak idanenin zaptı ve

medyun ve küfelâsı tarafından verilecek senedi ve rehin akarat ve gedi-kât kabilinden olduğu halde rehin veya ferağı bilvefa muamelesinin icrası için devairi belediyeye irsali lâzımgelen ilmühaberleri tanzim ve idanenin icrasını mütaakıp idane hüccetlerini tahrir ederek badettahtım idane memurlarına ita ve teslim edeceklerdir.

Madde 37 — Mümeyyizler seksen ve seksen birinci maddelerde be-yan olunduğu veçhile Dersaadet ve taşra mahakimi şer'iyesinden vürüt edecek icmali terekât defterleriyle sâil muhasebe defterlerini tetkik ve defatiri mahsusasına kayıt ve muhasebeci tarafından verilecek talimat üzerine hareket edeceklerdir.

Madde 38 — Sertahsildar ile maiyetinde bulunan tahsildarlar me-vaddı sabıka ahkâmına tevfikân tahsili kendilerine havale olunan akça-ları vakit ve zamaniyle bittahsil eytam kasasına teslim gayret ve ikdam eyliyeceklerdir. Bunlar ifayı vazifede bir gûna müşkilâta tesadüf edip te tesviyei maslahat veya tahsilât tevhur edecek olur ise Eytam Müdüri-yetine resmen ihbar ederek Müdüriyetçe dahi ba müzekkere icabı icra kılacaktır.

Madde 39 — Muhammin rehin verilecek menkulâtı tahmin edecek ve olbapta tanzim edeceği tahmin pusulasıyla Eytam Müdüriyetine irae eyliyecek ve esnayı tahminde fesadı tahakkuk eder ise terettüp eyliyecek zarar ve ziyan muhammine tazmin ettirildikten sonra hakkında lâzım-gelen muamelei kanuniye ifa olunacaktır.

Madde 40 — Emvali eytamdan her ne suretle olur ise olsun tedi-yesi lâzımgelen mebalîğ hakkında Eytam Müdürü dahi hazır olduğu halde eytam meclislerince bilmüzakere muamelei lâzime icra olunur.

Madde 41 — Eytam müdürü ile maiyetinde bulunan memurin ve kelebe ve hademe eyyamı resmiyei tatiliyeden maada her gün altı saat mahalli memuriyetlerinde bulunmağa mecburdurlar.

Madde 42 — Eytam müdürü ile maiyetinde bulunan memurin ve sair maaşatı muhassasalarını onuncu fasılda beyan olunduğu veçhile tahsis olunan varidattan ahiz ve istifa eyliyecekler ve varidat maaşata kifayet etmediği surette beyinlerinde garsmeten taksim olunacak ve varidat fazla olduğu halde noksan kalan şuhur maaşatı ikmal olunmak üzere hıfzolunacaktır ve masarifati müteferrika ve kırtasiye varidatı mezkûreden tesviye edilecektir.

ÜÇÜNCÜ FASIL

Emvali eytamın keyfiyeti idanesiyle nema ve resülmal ve ücurat ve sairinin sureti tahsiline dairdir.

Madde 43 — Emval ve eytam için ilzam olunan nemalar müdayenatı umumiyede halen ve istikbalen karargir olmuş ve olacak miktara tabidir.

Madde 44 — Emvali eytamdan istidane edecek olanlar kendi malları olan mücevherat ve evanî simü zer ile emlâki sırfayı terhin ve tüccarla ahzî itası olan ve olmayan nizamlı vakıf gedik ve tevsii intikali icra edilmiş vakıf akar ve badelvefat temini deyin eden arazii emiriye ve tahsisat kabilinden olan arazii mevkufe gibi uhdelerindeki müsakkafat ve müstagallâtı vefaen ferağ ile istidane edecekleri meblâğı temin ettikleri halde bilâ kefil idane muamelesi icra olunur. Fakat eytamın evliya ve evsiyası olup da veli ve vasileri oldukları yetimin malından istidane edecek olanlara nihayet on bin kuruşa ve bunların gayri emvali eytamdan istidane edeceklere ancak beş bin kuruşa kadar yalnız üç nefer muteber ve musaddak kefil ile rehinsiz akça ikrazı cahizdir. Kefillorin Kefalet Nizamnamesi ahkâmına tevfikân iktidarı malileri hakkında tanzim olunacak matbu kefaletname (Dersaadet'te Eytam Müdiri-yeti Heyeti tarafından ve taşrada eytam meclisleri ve hükkâmüşşeri caniplerinden tetkik olunduktan sonra derecei kifayede görüldüğü halde kabul ve tasdik kılınacak ve mekfulün anı medyun bulunduğu müddetçe küfelânın onun hakkında tekrar kefaleti kabul olunmayacaktır.

Madde 45 — Emvali eytamdan istidane edecek zat istidane edeceği akçanın miktarını ve vereceği rehin ve kefilleri (Dersaadet'te Eytam Müdiri-yetine ve taşrada hükkâmüşşer'a beyan eyliyecek ve verilecek rehin mücevherattan ise Dersaadet'te Eytam İdaresinde bulunacak muvazzaf muhammin ve taşrada ehli vukuf tarafından ve emlâki sırfe ve gedik ve tevsii intikali icra edilmiş müsakkafatı vakfiye ve arazii emiriye ve tahsisat kabilinden olan arazii mevkufe olduğu surette münadiler tarafından keşif ve tahmin edilerek kıymet ve bedeli şahihini natık ibraz olunacak mühürlü pusla Dersaadet'te Eytam Müdürü ve taşrada hükkâm canibinden tetkik ve emlâk ve akarın senedi hakanileri tatbik edildikten sonra müddeti idanede verilmesi lâzımgelen ribih dâhil olduğu halde rehinin kıymeti muhammenesinin eülüsânı nispetinde bir meblâğ ikraz edilecektir. Meblâğı mezkûr emvali eytamdan kasaya ilk vazolu-mandan kifayet etmediği halde diğer maldan tarihi vazuları itibariyle

ve sırasıyla Dersaadet'te idane memurları ve taşrada Eytam Müdürleri ve sırasıyla Dersaadet'te idae memurları ve taşrada eytam müdürleri canibinden üç sene müddetle ba devri şer'i idane edilir. Evliya ve evsının istidane edecekleri mebalîğın nemaları eytamın nafakai mukaddelerine karşılık olduğu halde eytamın yirmi yaşını ikmal emeleri için lâzımgelen müddet hesap edilerek her neye baliğ olursa o müddetçe devir muamelesi icra olunur. Müddeti idanede iktiza eden ribih ol-seneler şuhuruna bittaksim her şehir gayetinde olşehre isabet edecek hissei nemayı eda eylemek üzere mukassatan ilzam ve tanzim olunacak senedi şer'iye bu veçhile derç ve imlâ kılınır. Emvali eytamın nemasız bırakılmamasına idane memurlarıyla eytam müdürleri tarafından mütemadiyen dikkat ve itina olunacaktır.

Madde 46 -- Maddei sabıka ahkâmına tevfikan idane ekerrür etikte Dersaadet Eytam Müdürü maiyetinde bulunacak idane kâtipleri ve taşrada hâkimmüşşeri tarafından tâyin edilecek kâtip müstedinin ismiyle pederinin ismini ve şöhretiyle mahalli ikamet ve sanatını ve terhin veya vefaen beyi ve ferağ edeceği emval ve akarın cins ve nevi ve miktarını ve verecekleri kefillerin dahi isim ve şöhretlerini ve mahalli ikamet ve sanatlarını ve muhammin ve erbabı vukuf tarafından verilecek tahmin puslalarının münderecatını ve verilen akça hangi yetimin malından olup hangi veli ve vasi ve idane memuru veya eytam müdürünün marifetiyle icra olunduğunu ve asıl mal ile nemadan zimmetine taallük edecek meblâğı müddetli hitamında medyun eda etmez ise rehin veya vefaen beyi ve ferağ eylediği şeyleri bilmüzayede semen ve bedeli misliyle âhara bey ve ferağa ve semen veya bedelinden deynini eda ve fazlasını kendine ve mahlûl vukuunda canibi vakfa itaya Dersaadet'te idare memurlarını ve taşrada eytam müdürüyle diğer birini vekâleti devriye ile müstakillen ve müteakıben tevkil eylediğini ve idane memurlarından her birine kendisinden veya kefillerinden talep ve dāvaya mecburiyet hasıl olur ise verilmesi lâzımgelen ihzariye ve harç ve ilâm ve rüsumu tahsiliye ve pul masarifi saireyi kendine müracaat etmek üzere mallarından harç ve sarfa ve mürur eden eyyam için teherru eylediği meblâğı edaye emreylediğini idanata mahsus zabıt ceridesine usulü şer'iye ve talimatı mahsusası ahkâmına tevfikan zabıt ve tahrir ile medyun ve küfelâya imza ve tahtim etirecek ve eytam idarelerinde bulundurulacak itaya mahsus masraf çekinin açık mahallerini doldurup koçandan katetikten ve medyuna imza ve tahtim ettirdikten sonra eytam muhasebesince muamelâtı lâzimesi bilifa Dersaadet'te Eytam Müdiriyetinden ve taşrada hükkâm taraflarından verile işareti tahrir olunarak rehin mü-

cevherat gibi menkulât kabilinden ise tahmin puslasiyle beraber kasai mahsusuna vazolunduktan ve gedikât ve saire kabilinden olduğu halde berveçhi meşruh zaptın hitamını mütaakıp Dersaadet'te Eytam Müdiriyyetinden, taşrada hâkim tarafından verilecek ilmühaber üzerine icabeden mahalden vefaen beyi ve ferağ muamelesinin icrasiyle alınan senetleri ve tahmin puslaları ve berminvalidi meşruh tanzim kılınacak masraf çeki kasaya teslim kılındıktan sonra istikraz olunan meblâğ Dersaadet'te ise idane memurları marifetleriyle Eytam Müdürü huzurunda ve taşrada eytam müdürleri marifetiyle hâkimüşşeri huzurunda müstedine ita ve takriri icra kılınarak zaptın ziri Dersaadet'te Eytam Müdürü ve taşrada hâkimüşşeri tarafından tasdik kılınacak ve işbu idane keyfiyeti indelicap mahalline memur irsaliyle icra olunacak ve idanatın icrasından nihayet on beş gün zarfında idane hücceti bittanzim Dersaadet'te Eytam Müdürü inhasiyle kassam canibinden ve taşrada hâkimüşşeri tarafından imza ve tahdim olunduktan sonra kasa ve eytam sandıklarına vazedilecektir.

Madde 47 — İdane olunan mebalîğin ribih mülzemleri otuz sekizinci madde mucibince tahsildarlar vesatatiyle tahsil olunup kasaya vazolunacaktır. Tahsildarlar tahsil ettikleri mebalîğ için imzayı zâtleriyle mümza ve matbu makbuz ilmühaberini medyunlara ita ve kabzyle dikleri mebalîği Dersaadet'te Eytam Muhasebesince ve taşrada eytam müdiriyyetince defatiri mahsusasına cins ve neviyle kaydettirdikten sonra eytam kasasına teslim edeceklerdir. Müstakrazat hazine nemaları dahi ahzine memur tahsildar marifetiyle Hazinenin havale eylediği mahalden kabzedilip kezalik bedelkayıt sandık eminine teslim edilecektir. Ancak eytama devairi Devletten muhassas maaşat evliya ve evsiya tarafından kabzolunacak ve bu maaşatın nafakai mukaddereden fazlası kezalik eytam kasa ve sandıklarına vazedilecektir.

Madde 48 — Eytam uhdesinde olup tâlibine icar olunacak akarat İcarı Akar Nizamnamesi ahkâmına tevfiikan tanzim ve mukavelât muharrirliğine tasdik etirilecek bir kunkturatoya raptolunur. Müstecir Dersaadet'te Eytam Müdiriyyetince, taşrada hükkâmüşşerimarifetiyle kefaleti kaviyeye raptedilir. Akaratı müstecirenin ücreti maddei sabıkada beyan olunan tahsildarlardan birinin namına kaydı ile bermucibi mukavele bilistical tahsil ve sandık eminine teslim kılınacaktır. Tahsildarları olmıyan mahakimi şer'iyede bu misillü nema ve ücret ve saire eytam müdürleri marifetiyle tahsil kılınarak bilâ tehir eytam sandıklarına teslim olunacaktır.

Madde 49 — Yedinci maddede izah olunduğu veçhile verese ve dâyinin hini taksimi terekode fazla mehuzatı olduğu tahakkuk edip te edadan imtina ettikleri ve maddeteyni sabıkateynde beyan olunan nemalar ile ücurat istihsal olunamayıp altı ay miktarı nema ve ücurat müstedin ve müstecirler zimmetlerinde teraküm edecek olur ise eytam müdürlerinin inha ve takrirleri hükkâm tarafından kabul ve tasdik ile olbapta resmen ita olunacak müzekkere mündericatu sureti katiyede memurini icraiye tarafından derhal infaz ve icra olunacaktır.

Madde 50 — Müddeti idane hitam bulmazdan bir ay evvel eytam müdürleri tarafından bir ihtarname irsaliyle tediyei deyin veyahut tecdidi idane edilmesi ve bu suretlere muvafakat olunmadığı halde müddetin hitamında rehinin satılacağı medyuna bildirilir. Eğer medyun tecdidi idaneye tâlip olur ise Dersaadet'te Eytam Müdiriyyeti heyetince ve taşrada eytam meclislerince medyunun rehini ve kefilleri tecdit zamanında şayanı kabul görüldüğü ve medyun dahi zimmetinde teraküm eden nemayı kâmilten tesviye eylediği halde tecdidi idane edilir. Eğer medyun tecdi idaneye tâlip olmayıp da idanenin tecdidi memurları tarafından tensip olunmadığı surete tesviyei deyin ettirilmesi ve edilmediği halde hitam müddette rehinin furuhtıyla tediyei deyin olunacağı kendisine bildirilir. Medyunun mahalli ikameti hâzırası meçhul olduğu veyahut diyarı âharda bulunduğu surette hitamı vadede medyun gelip de tediyei deyin etmez ise rehinin furuhtıyla tesviyei deyin edileceği gazete ler ile veya vesaiti sairei mümkinine ile ilân ettirilir ve bu bapta vukubulan masarif medyuna ait olur.

Madde 51 -- Vadei deyin inkızasından sonra nihayet bir aya kadar medyun veyahut küfelâsı gelip tediyei deyin etmedikleri halde berveçhiâti rehin müzayedeye vazolunur. Şöyleki medyunun rehni mücevherat ve evanii simü zer kabilinden ise Dersaadet'te kuyumcu çarşısında ve taşrada çarşı ve pazarlarda üç defa ayrı ayrı günlerde bilmü zayede her kaç kuruşa çıkar ise vekili beyi tarafından furuht olunduktan ve gedikât ve akarat makulesinden olduğu halde on birinci maddede beyan kılındığı veçhile müzayedeye pusulası bittanzim iktiza eden mahallerde nihayet iki ay nida ve müzayedeye olunarak üç defa gazetelerle ve gazete olmıyan mahallerde vesaiti sairei mümkinine ile ilân edilerek bey'e vekil olanlar tarafından beyi veya ferağ muamelesi icra kılınduktan sonra bunların semen veya bedellerinden masarifati lâzime badelifa mütebakisinden miktarı deyin usulüne tevfikân memurları marifetiyle eytam kasasına ve sandıklarına vazolunarak fazlaları hazır ise

medyuna ve mahlûl ise üst tarafı canibi vakfa verilecek ve medyun hazır olmadığı halde vurudude kendisine ita kılınmak üzere emanet hesabına birkayıt ayrıca kasada, eytam sandıklarında hıızolunacaktır. Medyun bilirıza tediyei deyin etmeyip de hukuku eytam hükkmen istifa olunduğu takdirde hitamı vadeden itibaren tarihi istifaya kadar güzere eden müddet için kabzolunacak ribhı kırk altıncı maddede beyan olunduğu üzere zabıt ceridesinde olan kaydı ahire nazaran medyun teherru etmiş olduğundan ribhı mezkûr kendisinden istifa olunacaktır.

Madde 52 — Yalnız kefaletle idane olunan mebalîğin hitamı müddeti idanede istihsali zımnında Dersaadet'te idane memurlarından birinin ve taşrada eytam müdürlerinin talep ve iddiası üzerine medyun veya küfelâdan tahsili için asıl mal veyahut nemadan tahsili mütehatim olan miktarı meblâğ iptida ait olduğu mahkemei şer'iyyece tâyin edilerek tahsiline rey olunacak ve bu surete dair bir akça harç alınmıyarak idane hüccetleri zahrına yazılacak (nukta: ilâmları memur'ni icrayıye, tebliğ ve memurini mumailcyhımce müdeti istınaf ve temyizden müstesna tutularak bilâ tehir mevkii icraya vazedilecektir. Edayı deyne mahkûm olan medyunün ve küfelâ ifayı deyinden imtina sebebiyle hapsedildikleri halde eytam canibinden infak olunmıyacaktır.

Madde 53 -- İdane olunan emvalden resülmale mahsuben ceste ceste teslimat vukubuldukta müterakim neması olmadıği surette defatiri mahsusasına badelkayıt Dersaadet'te Eytam Muhasebesinden ve taşrada eytam müdürleri tarafından verilecek makbuz ilmühaberiyile kasa ve sandıklara teslim edilir ve tamamen eda olundukta kezaik muamelei muktaziye bilera mebalîği müstedane tamamen kasaya ve sandıklara teslim kılındıktan ve idane hücceti Dersaadet'te Eytam Müdürü ve taşrada hükkâm tarafından görülp kaydı terkin oluna deyu işaret olunduktan sonra usulü veçhile sicilli mahsusundan kaydı terkin ve merhunat medyuna teslim edileceği gibi vefaen ferağ edilmiş olan akarat ve sairenin dahı fekki hakkında alelûsul ilmühaber tanzim ve ita edilecektir.

DÖRDÜNCÜ FASIL

Eytamın iaşesine dairdir.

Madde 54 --- Eytamın nafaka ve kisve ve levazımı sairei zaruriyesi için malî nemasına ve akarat ücuratiyle devairi Devletten muhassas olan maaşına ve kaderi mârufa göre hükkâmüşşeri tarafından nafaka takdir olunarak bu bapta tanzim olunan nafaka hücceti eytam müdürlerine

bilirac defteri mahsusuna kaydolunduktan sonra takdir olunan nafakamın miktarını ve bu nafaka eytamın hangi varidatından olduğunu ve veli veya vasi ve vekillerinin ismiyle hatemini havi matbu birer nafakai mukaddere koçanı tanzim ve mezkûr hüccetle beraber evliya ve evsiyaya veya vekili şer'ilerine verilerek beher şehir gayetinde eytamın nafakai mukadderei şehriyeleri kasadan ita kılınacak ve eğer eytamın nafakai mukadderelei evliya ve evsiyanın istidane ettikleri mebalîğ nemasından sarf ve tesviye edilecek ise bu misillü evliya ve evsiya her sene gayetinde eytam müdürlerine bilmüraca irat ve masraf veçhile muamelei muktaziye icra edilecektir.

Madde 55 -- Bedi ve hitan ve velime cemiyetleri için evliya ve evsiya tarafından eytamın emvali mevcudesinden sarfı talep olunacak akçanın miktarı Dersaadet'te Eytam Müdiriyetince ve taşrada eytam meclislerince kararlaştırılacak ve bu suretle takarrür eden akçanın sarfına dair hükkâmüşşeri tarafından verilecek izin puslaları eytam müdürlerine irat ile defatiri mahsusalarına kaydolunduktan sonra usulüne tevfiқан kasa ve eytam sandıklarından evliya ve evsiyaya olumiktar akça verilecek ve bunların dahi aldıkları mebalîğın mahalli sarfını havi müfredat veçhile bir kıta defter tanzim edilerek lieclihıfız eytam müdürlerine ita edilecektir. Eytama takdir olunan nafaka ile bedi ve hitan ve velime cemiyetleri için takdir edilen akça miktarının azlığı veyahut çokluğu hakkında bir iddia vukua gelir ise Dersaadet'te Meclisi İdreci Emvali Eytamda ve taşrada meclisi idarece tetkiki keyfiyet olunarak oralarca verilecek karar ve hükkâmüşşeri tarafından ita olunacak mezuniyet üzerine bunların zam veya tenzili icra olunacaktır.

Madde 56 -- Eytam uhdelerinde bulunan hane ve akaratu sairinin muhtacı tamir olan mahalleri beş yüz kuruş masrafla tamir olunabilecek ise Dersaadet'te Eytam Müdürü ve taşrada hükkâmüşşeri tarafından gönderilecek memur vasıtasıyla keşif ve muayene olunarak verecekleri keşif defterleri Dersaadet'te Eytam Müdiriyetince ve taşrada eytam meclislerince tahkik ve tetkik ve mündericatu tasdik olunduktan sonra tarafı şer'iden izni havi verilecek puslalar mucibince eytam emvalinden evliya ve evsiyaya veya bunların vekili şer'ilerine ita kılınarak onların marifetleriyle icrayı tamirat edilecek ve bu suretle icra olunacak tamirat için evliya ve evsiya tarafından bilâ mezuniyet beş yüz kuruştan fazla akça sarfolunur ise işbu fazla eytam için teberrü edilmiş addolunacaktır. Eğer beş yüz kuruştan fazla masarife muhtaç ise alelusul belediye daireleri tarafından keşfi badeli icra kezalik keşif def-

teri Dersaadet'te Eytam Müdiriyetince ve taşrada eytam meclisleri tarafından görölerek kezalik tasdik olunduktan sonra muamelei mesrude ifa olunur ve her iki surette dahi evliya ve evsiya veyahut bunların vekili şer'ileri maddei sabıkada beyan kılındığı veçhile kasa ve eytam sandıklarına teslim olunmak üzere tanzim edecekleri müfredat defterinin ziri keşfi sani makamında olarak memuru mürsel veya devairi belediyece tasdik edilecektir. Bu bapta devairi belediyece veya memuru mürsel tarafından icra olunacak keşif ve tasdik meccanen ifa kılınacaktır.

Madde 57 — Eytamın kazai âharda olup muhtacı tamir olan hane ve akaratı dahi maddei sabıkaya tevfikan tamir edilecek ise de keşif ve muayeneleriyle verilecek keşif defterleri ve mahalli sarfını havi tanzim kılınacak müfredat defterleri hane ve akaratın bulunduğu kazalar mahakimi şer'iyeye ve eytam meclisleri marifetleriyle icra ve tanzim kılınacak ve eytamın sakin ve mütavattın oldukları mahal mahkemei şer'iyesi ile bilmuhabere icabı icra olunacaktır.

Madde 58 — Her yetimin muhasebesi üç senede bir kere ve icabına göre daha evvel Dersaadet'te Eytam Muhasebesinde, taşrada eytam müdürleri nezdinde bulunan defterlere nazaran tarafı şer'i'den tâyin kılınacak kâtip marifetiyle veli veya vasi veya bunların vekili şer'ileri hazır olduğu halde Dersaadet'te Eytam Muhasebecisi ve taşrada eytam meclisleri nezareti tahtında olarak rüyet edilecek ve evliya ve evsiya rüyeti muhasebeden imtina ettikleri halde sureti meşruada cebir ve ledeliktıza lieclilhusus bir vasi tâyin olunarak muhakemei şer'iyeye ve muamelâtı lâzime ifa kılınacaktır.

BEŞİNCİ FASIL

Yirmi yaşını ikmal eden eytamın malları hakkında yapılacak muameleye dairdir.

Madde 59 — Yetim olmaları cihetiyle hissei irsiyelerine vaz'iyed edilmiş olanların emvali mevruseleri yirmi yaşını ikmal ettikten ve olbapta mensup olduğu mahkemei şer'iyeye alelusul hüccet tanzim olunduktan sonra eytam müdürlerine ibraz ile muamelei muktaziyesi badel-icra sandıkta bulunan akçası nakden mevcut ise ita ve idanatta olup da havaleten kabul etmediği halde müddeti idane inkızasında idarece bit-tahsil kezalik yedine teslim olunacak hissei irsiyesini kâmilan ahzü istifa ettiğini müş'ir zabıt ceridesini ve tanzim olunacak senedi imza ve

tahtim ettikten sonra Dersaadet'te Eytam İdaresince ve taşrada eytam müdiriyetince muamele-i lâzime badeli'fa huzuru hâkimde dahi hissei irsiyesini ahzû istifa ettiğini ikrar edecektir.

Madde 60 — Yirmi yaşını ikmal etmeksizin diğer kazaya nakli hane eyliyen eytamın evliya veyahut evsiyası hissei eytamın sâkin oldukları mahal eytam sandıklarına naklini talep ettiklerinde mavtını cedit ve kadimlerinde olan mahkemeler beyninde bilmuhabere hissei eytam naklettikleri mahal mahkeme-i şer'iyelerine irsal kılınarak idane ve irbah muamelesi olkazanın eytam mecalisi ve müdiranı marifetleriyle icra kılınacak ve bu makule kazai âhara nakli hane eyliyen eytam hissei irsiyeleri sâkin oldukları kazalar eytam sandıklarına naklolunmaksızın yirmi yaşını ikmal edenlerin hissei irsiyeleri dahi keza'lik bilmuhabere mavtını ceditine naklolunup muamele-i muktaziyesi oraca icra olunacaktır.

ALTINCI FASIL

Mucibi tahrir olan terekâtu tahrir ve bu makule terekâta mütaallik muhakematı rüyet eyliyecek mahakimin beyanına dairdir.

Madde 61 — Dersaadet'le Bilâd-ı Selâse yani Galata, Eyüp, Üsküdar ve onlara tabi olan mahallerde mucibi tahrir olan terekeler kısmeti askeriyeye ve Üsküdar Mahkeme-i Şer'iyeleriyle Maliye, ve Evkaf-ı Hümayun, Beytülmal Kassamlıklarınca tahrir olunur. Maliye ve Evkaf kassamlarının tahririne memur oldukları terekâtu mahalleri nizamname-i mahsusiyeye muayyen ve mahduttur. Mezkûr kassamlıklar marifetiyle tahrir olunan terekât taksim olunduktan sonra kassamlar tarafından temhir ve ita olunacak defteri kassamlariyle hisesi eytam Babı Fetvada Eytam Müdiriyetine teslim olunacak ve hisesi eytamın irbah ve tenmiyesi Eytam Müdiriyetine ve eytama intikal eden her nevi emvali gayrimenkule müsevvağ-ı şer'iyeye binaen beyi ve ferağ-ı lâzım geldikte müzayedesinin icrası kısmet mahkemesine ait olacaktır.

Madde 62 — Madde-i sabıkada beyan olunan mahakimin tereke tahrir etmelerinde muteber olan mahal hini vefatlarındaki ikametgâhlarıdır. Şöyleki İstanbul ve Galata ve Eyüp ve tevabiinde vefat edenlerin gerek kısmet ve gerek Üsküdar Mahkeme-i Şer'iyeleri hududu dâbilinde bulunan ve Evkaf ve Maliye beytülmal kassamlarına taallük etmiyen bilcümle terekeleri kısmet mahkemesinden ve Üsküdar ve tevabiinde vefat edenlerin her iki cihette bulunan ve Maliye ve Evkaf

kassamlarına mütaallik olmıyan bilcümle terekeleri Üsküdar Mahkemesi Şer'iyesinden tahrir olunacak ve Evkaf hududu dâhilinde vefat edenlerin veresesinde gaip bulunduğu veyahut vârisi mâruf ve mârufesi olmadığı halde dâhil ve harici hudutta olan bilcümle terekeleri Evkafı Beytülmal Kassamlığından ve Evkaf hududu haricinde fevt olanların veresesinde kezalik gaip bulunduğu veyahut vârisi mâruf ve mârufesi olmadığı surete hariç ve dâhili hudutta bulunan bilcümle terekeleri Maliye Beytülmal Kassamlığından ve veresesinde gaip bulunmadığı surette balâda beyan olduğu veçhile kısmet mahkemesi hududu dâhilinde vefat edenlerin dâhil ve harici hudutta bulunan bilcümle terekeleri kısmet mahkemesinden ve Üsküdar hududu dâhilinde vefat edenlerin kezalik her iki cihette olan terekeleri Üsküdar Mahkemesi Şer'iyesinden tahrir olunur. Dersaadet'te ve Bilâdı Selâsede vukubulan bir tereke iki veya üç mahkeme tarafından tahrir olunmıyacağı gibi vârisini veya bir terekeye mütaallik hususatı natık vesaikı şer'iyenin tanzimi dahi terekeyi tahrir eden mahkemeye munhasırdır. Ancak taşra ahâlisinden olup da vârisi gaibini terkederek Dersaadet ve Bilâdı Selâsede vefat eden ve terekesi Maliye ve Evkaf Kassamlıkları tarafından tahrir olunanların sübutu verasetine dair mezkûr kassamlıklara ibraz olunacak vesikâi şer'iyeye müteveffanın veraseti kimlere ait idüğü mâruf olan memleketi mahkemesi şer'iyesinden ita edilecek ve taallûku almıyan mahakimden ita ve ibraz olunacak vesaik ile amel olunmıyacaktır.

Madde 63 — Elyevm idarei mülkiyesi Beykoza tabi olan Anadolu hisarı ve Kanlıca ve Çubuklu ve Paşabahçesi ve İnoirköyü ve Kartala tabi olan Erenköy'ünde vefat edenlerin Maliye ve Evkaf Beytülmal Kassamlıklarına mütaallik olmıyan bilcümle terekeleri Üsküdar Mahkemesi Şer'iyesinden ve Maliye ve Evkaf Beytülmal Kassamlıklarına mütaallik olan terekeleri dahi mezkûr kassamlıklardan tahrir olunur.

Madde 64 — Taşrada vefat edenlerin Dersaadet ve Bilâdı Selâsede mevcut olup Maliye ve Evkaf Beytülmal Kassamlıklarına mütaallik olmıyan terekeleri kısmet mahkemesi hududu dâhilinde ise kısmet mahkemesinden ve Üsküdar Mahkemesi hududu dâhilinde ise Üsküdar Mahkemesinden ve her iki cihette bulunduğu surette cümlesi kısmet mahkemesinden tahrir olunur ve Evkaf ve Maliye Beytülmal Kassamlıklarına mütaallik olan terekelerin kâffesi Evkaf Kassamlığından tahrir edilecektir.

Madde 65 — Taşrada bir kaza dâhilinde bulunan tereke olkazanın mahkemesi şer'iyesi tarafından tahrir olup müteveffanın diğer kaza dâhilinde dahi terekesi bulunduğu surette o makule terekesi dahi tere-

rekenin bulunduğu kazanın mahkemei şer'iyesinden tahrir olunduktan sonra müteveffanın veresei sigarı hangi kazada sakın iseler evliya ve evsiyanın veyahut bunların vekili şer'ilerinin talepleri üzerine mahkemeteyn beyninde icabeden muhabere ve muamelei lâzime icra olunduktan sonra sigarın hissei irsiyeleri defteri kassam ile beraber sakın oldukları kaza eytam sandığına teslim ve muamelei irbahiye ve sairesi ifa kılınmak üzere o kazanın mahkemei şer'iyesinden irsal olunacak ve veresei kibar dahi hissei irsiyelerini sakın oldukları kaza eytam sandığından ahzini talep ve ispat ve veraset ettiklerinde kezalik mahkemeteyn beyninde icabeden muhabere ve muamelei lâzime ifa kılındıktan sonra hissei kibar dahi defteri kassam ile beraber sakın oldukları kaza eytam sandıklarına badelvacı on ikinci madde ahkâmına tevfikân muamelei teslimiyesi ifa kılınmak üzere o kazanın mahkemei şer'iyesine irsal olunacak ve Dersaadet ile taşra beyninde dahi bu veçhile muamele ifa kılınacaktır.

Madde 66 — Dâyinın talebi üzerine müteveffanın terekesine kısmen veya kâmilen haciz vaz'ından mahakimi nizamiye memnudur. Terekeden alacak iddiasında bulunanların tahriri tereke eden mahkemeye müracaatla hakkını dâva ve usulü şer'iyesine tevfikân ispatı müddea eylemesi lâzımdır. Bu makule terekâta ve eytamın kezalik leh ve aleyhine mütaallik olarak ikame olunup faslu rüyeti mahakimi şer'iyeye ait olan kâffeî daavi müddeaaléyhın mercüî olan mahkemei şer'iyeye huzurunda faslu rüyet edilecektir. Bu gibi hususatta müddeaaléyh olanlar hükkâmüşşeri tarafından vukubulan celp ve davete icabet etmedikleri ve vekil dahi göndermedikleri halde Mecellenin hükmü gıyabi faslına tabikan ifayı muamele olunacak ve her halde huzuru lâzım olanlar davete icabet etmedikleri surette mahakimi şer'iyeye tarafından verilecek müzekkere üzerine mensup olduğu zabıta marifetiyle icabete mecbur edilecek ve harç ve ilâm ve ihzariye ve rüsümü tahsiliye ve masarifi saire hini tahsilde medyundan alınacaktır. Deyni miri hakkında sâdır olan ilâmat ile medyunun vefatından evvel hakkında mahakimi nizamiyeden verilip kesbi katiyet eden ilâmat hakkında ve iflâs dâvalarında 1 zilkade 1318 ve 17 mayıs 1316 tarihli tezkerei sâmiye ile tebliğ buyurulan iradei seniye hükmü celiline tevfikî muamele olunacaktır.

Madde 67 — Tereke tahririne mezun olan mahakimi şer'iyede bulundurulacak bilcümle defatir ve sicillât ve zabıt cerideleri ve sair evrakı lâzime şunun bunun yedinde bırakılmayıp her akşam mahfuz sandıklar ile harikten emin bir mahalle nakil ve hifzedilecektir.

YEDİNCİ FASIL

*Tahriri tereke memurlariyle vazifelerinin
beyanına daîrdür*

Madde 68 — Dersaadet'te kısmet mahkemesinde kefaleti müteselsile fermanı âlisi mucibince beynlerinde kefaleti müteselsileye merbut bir başkâtip ve evvel ve sani namlariyle iki mümeyyiz ve lüzumu miktar kâtip ve mukayyit ve kezalik kefaleti müteselsileye merbut lüzumu miktar muhızır ve münadi ile muamelâtı sairesi için kassam nezdinde icabı kadar kâtip bulundurulacak ve Üsküdar Mahkemei Şer'iyesinde dahi kezalik kefaleti müteselsileye merbut bir başkâtip ile bir mümeyyiz ve lüzumu kadar kâtip ve mukayyit ve muhızır ve münadi ve taşra mahkemelerinde dahi kezalik kefaleti müteselsileye merbut lüzumu miktar ketebe ve muhızır ve münadi bulunacak ve tahriri terekeye mezun olan nevahi nüvvabı da kefaleti müteselsile tahtında olacaktır. Evkaf ve Maliye beytülmal kassamlıklarında birer muavin ve birer başkâtip bulunup tereke tahririne memur olan ketebe ve saire terekâtın usulü tahririyesinde işbu Nizamname ahkâmına tebaiyet edeceklerdir. Kefaleti müteselsileye merbut olanların kefalet senetleri gerek Dersaadet ve gerek taşra mahakimi şer'iyesinden Meclisi İdarei Emvali Eytama irsal olunacak ve kefaleti müteselsileye merbut olmayanlar terekeye katiyen vaz'iyed etmiyeceklerdir ve ledeliktiza Mecalisi Eytamdan verilecek karar üzerine hariçten kefil ahziyle mahakimi mezkûrede kâtip ve saire istihdamı caiz olabilecektir.

Madde 69 — Madde-i sabıkada beyan olunan ketebe ve memurin ve saire memur oldukları terekelerde bizzat bulunarak mevaddı sabıka ahkâmına tevfiқан muamelâtı tahririyeyi ikmal ettikten nihayet bir hafta mürrurunda terekâtın kassam defterleriyle vesaikı şer'iyelerinin müsveddatını tanzim ve mümeyyizlerden birinin tashihinden geçirilip zabıt ceridesine muvafakati tahrir ve imza olunduktan sonra başkâtiplere tevdi ve başkâtipler dahi tashih ve imza ile hükkâmüşşeri ve kassamlara ita ederler onlar tarafından dahi görülüp yazılı işareti keside edildikten ve müsveddeyi tanzim eden kâtime tekrar verilip tebyiz olunduktan sonra yine mümeyyizlerden biri ve başkâtip tarafından görülüp badehimza hükkâm ve kassamlar tarafından kayıt ve mukabele olunmak üzere mukayyide havale olunur. Mukayyit dahi harfiyen sicille kayıt ve mukabele edip sicille kayıt ve mukabele olunmuştur ibaresini tahrir ve sicil ve sahife numaralarını vaz ve mukayyitliğe mahsus olan

mühür ile tahtim ettikten sonra kassamlara ve hükkâma vererek onlar tarafından imza ve tahtim edilir.

Madde 70 — Başkâtipleriyle mümeyyizleri olmıyan mahakimi şer'îye ketebesinin tahrir ettikleri terekâtın kassam defteriyle sair vesaikü şer'iyeleri müsveddatı nüvvap tarafından görülüp tashih ve yazıla işareti keşide edildikten sonra maddei sabıka mucibince ikmalî muamele olunacaktır.

Madde 71 — İki kayıt arasında iki parmakdan ziyade veya noksan boş mahal bırakılmak caiz olmadığı gibi satırlar aralarına veya kenara ilâve ve tahşiye edilmek veya satırlarda hak ve silinti olmak külliyen memnudur. Ancak esnayı kayıta bir gûna sehiv vâkı olursa fazla olan kelimelerin balâsına ince bir çizgi çekilerek bunun keyfiyeti ve noksan olan kelimeler dehi o kaydın başına yazılıp ziri hükkâm tarafından tahtim ve tasdik ve tutulacak sicillâta sahife numarası vaz'ıyla kaç sahifeden ibaret olduğu ilk sahifesi zahrına tahrir ve her varak ile yazılan mahal Dersaadet'te Meclisi Tetkikatı Şer'iyeden ve taşrada hükkâmüşşeri tarafından tahtim ve tasdik edilecektir.

Madde 72 — Mahakimi şer'îye başkâtipleri mesalihi vâkıanın mihverî lâyıkında ve usulü dairesinde cereyanına ve maiyetinde bulunan mümeyyizan ve sair ketebenin vakit ve zamaniyle işleri başında bulunup vazifelerini kemayenbağı ifa etmelerine ihtimam ve dikkat ve maiyetinden bir yolsuz muamele gördüğü halde mütecasirlerini tevbih ve ledelicap o mahkemenin hâkimine ve lüzum görülürse Meclisi İdarei Emvali Eytama beyanı hal edecektir.

Madde 73 — Mahakimi şer'îye muhızlıları üçüncü madde mucibince tahtı tahtime alınacak olan tereke mahallinde mahkemei şer'îye memurları hazır oldukları halde beher gün furuht olunan tereke esmanını ve dokuz ve onuncu maddeler mucibince verese ve dâyinlere, alacak ve hisselerine mukabil satılan eşyanın esmanı hakkında alınacak senetleri kabız ve Dersaadet'te Eytam Müdiriyetinde bulunan sandık eminine ve taşrada eytam sandıklarına teslim ve alınacak makbuz ilmühaberini onuncu madde mucibince hâkime irae ve icmalâtı terekât defterine kaydettirdikten sonra hıfzedilecektir.

Madde 74 — Mahakimi şer'îye münadileri mahkemeden tanzim kılınacağı on birinci maddede beyan olunan müzayede kaimelerini yedelerine bilahiz müzayede olunacak emvali gayr-menkuleyi icabeden mahallerde nida ve müzayede ederek iştirâ ve teferruğuna tâlip olanlardan

maddeî mezkûre mucibince pey akçalarını Dersaadet'te sandık eminine ve taşrada eytam müdürlerine teslim ve makbuz ilmühaberlerini ahz ile akça sahibine ita ve müzayedeye devam ile zammedenlerin isim ve şöretini ve mahalli ikametini müzayedeye kaimesine işaret ve kendilerine tahtim ve keffiyed edenlerin pey akçalarını sandıktan sahiplerine red-detirecek ve müdeti müzayedeye hitam bulup ragabâtı nâs dahi münkati olduktan sonra müzayedeyi huzuru hâkimde icra ve karardadesi keşide edildikten sonra satılacak şeyin semen veya bedeli kasa veya eytam sandıklarına teslim kılınarak on birinci madde mucibince muameleî muk-taziye icra edilecektir. Bu misillü emvali gayrimenkulenin resmen muameleî beyi ve ferağı icra olununcuya kadar yüzde beş nispetinde zam vukubulur ise bilkabul tekrar müzayedeye devam olunur.

Madde 75 — Tereke tahririne memur olan ketebe terekeleri müd-detî nizamiyesi zarfında tesviye ve taksim ve icabeden defatiri kassam ile evrakı sairesini tahrir ve taksim etmezler ve bilâ sebep tehir ederler ise başkâtipleri tarafından ve tereke residatını ve emvali eytam ve nemalariyle ücurat ve sairelerini kabza memur olan muhızır ve tahsildarlar kebzettikleri mebalîğ ve nema ve saireyi evkatı muayyenesinde aynen ve tamamen memuru mahsusuna teslim etmezler ve vazifelerinde tekâ-sül ederler ise muhızırbaşlar ile sertahsildarlar tarafından hükkâm ve eytam müdürlerine ifade olunarak tahakkuku takdirde bir haftadan bir aya kadar ve tekerrür ettiği halde iki aydan ekal olmamak üzere işten el çektirilerek ve bu cezalarla mütenebbih olmadıkları veyahut tardı icabeden başka bir şey tebeyyün ettiği halde Meclisi İdarei Emvali Eytam vasıtasıyla Makamı Meşihattan bilistizan icabı icra kılınacaktır.

Madde 76 — İdane faslında muharrer usul ve kavait haricinde her ne suretle olur ise olsun akça alıp verdiği his olunan emvali eytam memurlarına ve terekenin tahrir ve taksimine ve müzayedesine fesat karıştıranlara muvakkaten işten el çektirilerek ve keyfiyet (Makam) Meşihate ilân olunarak haklarında Meclisi İdarei Emvali Eytamca tetki-katı mükemmele bilicra hareketi mahsusaları tebeyyün ettiği surette muhalifi hükmü nizam olarak verilen akça ile fesadı vâkıdan dolayı hasıl olan noksan kendilerine tazmin ettirilmekle beraber haklarında ta-kibatı kanuniye icra edilecektir. Taşrada bulunan bu misillü memurlar hakkında dahi mecalisi idarece tetkikatı muktaziye icra olunduktan sonra tebeyyün edecek hale göre tazmin ve ikameî dâva muamelesi ifa olunur.

SEKİZİNCİ FASIL

Dersaadet İdarei Emvali Eytam Meclisinin sureti teşkiliyle vazâifine dairdir.

Madde 77 — Dersaadet'te Meclisi İdarei Emvali Eytam tahtı nezareti fetvapenahide olarak bir reis ile altı âzayı dâime ve Eytam Müdüriyle Kassam âzayı tabiiyesinden olmak üzere âzalık inzınamıyla bir başkâtipten ibarettir.

Madde 78 — Meclisi İdarei Emvali Eytamın maiyetinde umuru tahririye ve kaydiyeyi ifa için madde sabıkada beyan olunan başkâtip ile bir muavin ve iki müsevvit ve bir mukayyit ve iki mübeyyiz bulunacaktır. Meclisi mezkûrun nizamnamei mahsusuna tabi olarak tahtı idaresinde bulunan İlmiye Tekaüt Sandığı Heyeti dahi kemafissabık ifayı vazife edeceklerdir.

Madde 79 — Meclisi İdarei Emvali Eytam Dersaadet ve taşrada tahriri terekeye mezun bilcümle mahakimi şer'iyenin ve eytam müdürleriyle taşra eytam meclislerinin tahriri terekât ve idarei emvali eytama mütaallik umurlarının ve muamelâtı kaydiye ve hesabiyeleriyle müteferriatı sairesinin kavaidi şer'iye ve usulü mer'iye üzere cereyan edip etmediğini ve mucibi tahrir olan terekât usulüne tevfikân tahrir ve bey' ile esmanı tahsil ve defatiri mahsusasına badelkayıt eytam sandıklarına vazolunup olunmadığını ve kassam defterleriyle vesaiki şer'iyeyi sairenin vakit ve zamaniyle tanzim ve lâzımgelen mahallere ita ve teslim kılınıp kılınmadığını ve tereke memurlarıyla eytam müdür ve meclislerinin ahvalini ve emvali eytamın yoluyla irbah ve tenmiye olunup olunmadığını teftiş ve taharri edip yolsuz gördüğü muamelâtı ihtar ve tetkikatı vâkıa neticesinde mucibi ceza bir hali tebeyyün eden memurlar hakkında yetmiş beşinci madde mucibince muamele icrasını Makamı Meşihatı beyan edecektir.

Madde 80 — Meclisi İdarei Emvali Eytam tahririne mübaşeret olunan bilcümle terekât ile bunlardan tesviye ve taksim olunan ve olunamıyanlarını ve tesviye olunamıyan terekâtın esbabı tehhürlerini ve tesviye olunan terekâtın kibar hisselerinin ashabına ita ve hisesi sigarın eytam sandıklarında hıfzedilip edilmediğini gösterir surette ittihaz olunacak nümunesine tevfikân her altı ayda bir kere birer defter tanzim ve irsalini tahriri terekeye memur mahakimden talep edecek ve defatiri mezkûrenin bittetik noksan olan cihetleri hakkında mütalâalarını ten-

nik ve usulüne muvafık gördüğü halde Dersaadet Merkez Eytam Müdiriyetine havale eyliyecektir.

Madde 81 — Meclisi İdarei Emvali Eytam taşra müdiriyetlerinden eytam meclislerinin tahtı tasdikında olarak alınacak sali muhasebe defterlerini nazarı tetkikten geçirerek usulüne muvafık olmıyanları mahalline iade edecek ve usulüne muvafık gördüklerini Dersaadet'te Merkez Eytam Müdiriyetine havale edip oradan faslı mahsusunda muharrer olduğu üzere merkez ve taşraya ait olmak üzere sene gayetinde iki kıta hulâsai hesabiye ve beher ay mizanı şehrileri talep edecek ve eytam müdiriyetleriyle taşra eytam meclislerinin muamelâtı hesabiye ve kuyudiye ve sairece yolsuz gördüğü mevaddını ihtar ve ıslah eyliyecek velhasıl işbu Nizamnamenin tamamii icrasına ve terekât ve emvali eytamın hüsnü suretle temşiyet ve idare ve muhafazasına dair lâzımgelen tedabir ve vesaili bittezekkür tahriren Makamı Meşihate beyan edecek ve umum emvali eytama mütaallik mizanı şehrilerle zat ve zaman hesabatını tanzım ve kemakân Divanı Muhasebata irsal ettirecektir.

Madde 82 — Mevaddı sabıkada beyan olunan hususat ile hususatu saireye dair Meclise havale olunan evrak ve müstedyat defteri mahsusuna badelkayıt elâkdemü felâkdem kaidesine tevfikân kıraat olunarak âzadan her biri reyini beyan edecek ve kararı vâkıım ittifak veya ekseriyeti âra ile hasıl olduğu tasrih edilecek ve böyle ekseriyetle verilen kararın müsveddesi imza olunduktan sonra muhalif reyde bulunan âza reyini beyan ile zirini imza edecektir.

Madde 83 — Meclisin mukarreratı müzekkere suretinde yazıldığı halde Meclisin mührü resmisiyle ve tahrir olunacak mezabıt mührü zatı ile tahtım edilecek ve devairle vasıtai muhaberatu her halde Makamı Meşihat olacağından işareti aliye ile muharrer olmıyan müzekkere ve mezabıtın münderecatı mevki; icraya konulamıyacaktır.

Madde 84 — Mecliste müzakere olunup tahtı karara alınan hususat karar defterine sırasıyle kaydolunarak tarih vaz'ıyle reis ve âza tarafından imza olunacak ve tahtı imzaya alınmıyan karar keenlem-yekün hükmünde tutulacaktır.

Madde 85 — Makamı Meşihattan Meclise havale olunan bülümle evrakın nihayet bir hafta zarfında icabatı tahriren beyan edilecek ve Meclisi mezkûr şifahen müracaatı kabul etmiyeceği gibi tebliği karar dahi şifahi olmayıp tahriri olacak ve Makamı Meşihatten havale olunmıyan evrak kabul olunmıyacaktır.

1660

Madde 86 — Her ay nihayetinde kasa mevcudunun tadat ve yevmiye defterleriyle tatbik etmek üzere âzayı Meclisten münavebeten biri tâyin edileceği gibi lüzum görüldüğü halde Meclis Riyasetinden intihap olunacak âzadan biri marifetiyle lâalettâyin bir günde kasa ve defatir bilmuayene neticei mütebeynine ba mazbata Makamı Meşihate arz olunacaktır.

Madde 87 — Bilumum taşra eytam sandıkları Meclisi İdarei Emvali Eytamdan verilecek talimat mucibince Maliye müfettişleri ve Maliye müfettişleri bulunmadığı takdirde Adliye müfettişleri marifetiyle teftiş ettirilir. Neticei teftişat müfettişler canibinden Makamı Meşihate iş'ar edilir.

DOKUZUNCU FASIL

Taşra eytam müdür ve meclislerinin sureti teşkili ve vezâifi beyanındadır.

Madde 88 — Eytamın emval ve emlâkını hıfız ve himaye ile irbah ve tenmiyesi hususlarına dikkat ve nezaret etmek üzere vilâyet ve liva ve kaza merkezlerinde nüvvabı şer'in riyaseti tahtında olarak birer eytam meclisi teşkil kılınacaktır. Mecalisi mezkûre belediye âzasından mün-tehap iki âzayı daime ve defterdar ve muhasebeci ve malmüdürü ve müftü ve eytam müdürü gibi birer âzayı tabiiyeden ibarettir Eytam meclisleri lâakal haftada bir kere ve icabına göre daha ziyade biliçtima umuru eytama sureti fahriyede bakacaklardır. Reis mazereti halinde âzadan birini tevkil edecektir.

Madde 89 — Taşrada eytam müdürleri hükkâmı şeri hazır olduğu halde mahallî idare meclislerince bilmüzakere intihap ve kefaloti kaviyeye raptolunarak alınacak kefalet senedi mahakimi şer'iyece sicillâta kaydedildikten sonra nüvvap tarafından Makamı Meşihate takdim ile Meclisi İdarei Emvali Eytamda aynen hıfzedilecektir.

Madde 90 — Taşra eytam müdürlerinin beher sene şubat gayetinde eytam meclislerinde muhasebeleri görölerek bir gûna ihtilâsları veya tekâsül veya sui muameleleri tahakkuk etmedikçe veyahut istifaları vukubulmadıkça azil olunmıyacaktırlar.

Madde 91 — Her kazada teşkil olunan eytam sandıkları emvali Hazine Sandıklarıyla beraber emniyetli mahallerde hıfzolunacak ve

üzeri dahi nüvvabı şeri ve eytam müdürleri tarafından müştereken tah-tim olunacaktır.

Madde 92 — Eytam meclislerince tutulması lâzımgelen defatir ve muharrerat ve muamelâtı kaydiye ve sairenin tesviyesi mahakimî şer'îye ketebesî vezaifinden olduğundan eytam meclislerinin işe baktıkları gün lerde ketebeyi muameleyhim dahi meclislerde bulunarak ifayı vazife ey-liyeceklerdir.

Madde 93 — Taşra eytam meclisleri tahrir olunan terekât ve mu-hallefatın usul ve nizamı dairesinde tahrir ve beyi olunarak esmanî tah-sil ve defatiri mahsusasına kaydedilip eytam sandıklarına vazolunup olunmadığına ve kassam defterleriyle idane ve nafaka hüccetleri vakit ve zamaniye tanzim olunup olunmadığına nezaret edecekleri gibi te-reke menurlarının ahvalini teftiş ve tahriri terekâtça yolsuz gördük-leri muamelâtı ihtar ile beraber duçarî tehhür olanların icabatını icra ederler terekenin külliyetine göre nüvvabı şer'in müzekkereleri üzerine âzadan birini terekeye nezaret ve muamelâtını tesri için tâyin ve izam ederler. Terekâta mûtaallik hususutta müşkilâta tesadûf olunup mu-melece tereddüt vukubulur ise derhal nüvvabı şeri vasitasiyle Makamı Meşihatten istizamı keyfiyet olunur.

Madde 94 — Taşra eytam meclisleri beher sene bitamında defatir ve kuyudata müracaatla emvali eytamdan idane olunan akçalardan ha-sıl olan nemanın ve müstedinlerden bittahsil eytam sandıklarına jade ve teslim kılınan akçaların miktarını ve eytam ashabı akarat ve esham-dan olduğu surette ne kadar ücurat ve faiz istifa kılındığını ve bunlar-dan eytamın nafakası mukaddere ve hususatı sairei zaruriyesine ne mik-tar akça harç ve sarfedildiğini ve sandıkların mevcudu neden ibaret idüğünü mükemmelen tetkik ve hesabettirerek nihayet üç ay zarfında nümunesi veçhile iki nüsha olarak sali muhasebe defterini tanzim ve zirini eytam müdürleriyle mahakimî şer'îye başkâtiplerine tah-tim ettir-dikten sonra meclisçe badettaadik bunlardan birini mahalleri eytam sandıklarında hifz ile diğer nüshasını Makamı Meşihate takdim kılın-mak üzere nüvvabı şer'a ita ederler. İşbu müddeti muayyene zarfında sali muhasebe defterleri tanzim ve isbal edilmediği halde muayyen olan müddet zarfında hesap vermiyen memurlar hakkında icra edilmekte olan mücazat nüvvap ve eytam müdürleri hakkında da icra olunacak ve masarifi müteferrika ve kırtasiye onuncu fasılda beyan kılındığı veç-hile eytam müdürüyle maiyetine tahsis olunan varidattan tesviye edile-cektir.

ONUNCU FASIL

Alınacak harçların miktarıyla verilecek mahallerin beyanına dairdir.

Madde 95 — Mahakimi şer'îye tarafından tahrir olunan terekelerden masarif ve düyun ve saire ihraç olunduktan sonra bâkisinden yani beynelverese taksim olunacak akçanın yekûnundan resmi kısmet olarak kuruşta bir para ve kaydiyei defter namıyla bin kuruşta üç kuruş alınacaktır.

Madde 96 — Emvali eytamdan idane olunan mebalîğ mukabilinde emvali menkule ve emlâki sırfe rehnedildiği surette binde bir kuruş ve gedikât ve tevsii intikali icra olunmuş müsakkafat ve taşradaki araziî emiriye ve tahsisat kabilinden olan araziî mevkufe istiğlâl edildiği takdirde binde beş kuruş ve kırk dördüncü madde mucibince yalnız küfelâ ile idane olduğu takdirde binde on kuruş harç alınacak ve tecdidi idanatta aslına tebaan aynı harç istifa edilecektir. İdane hüccetlerinin kayıtları için de binde bir kuruş kaydiye alınacak ve terkinin kaydında harç alınmayacaktır. Emlâki sırfe ve gedikât ve tevsii intikali icra olunmuş müsakkafat ve araziî emiriye terhin veya vefaen ferağ olunduktan Defteri Hakanice merhunat mütaaddit olsa bile terhin ve ferağ ve fekinde ancak kırk para kâtihiye alınacak ve dairei belediyece terhin ve istiğlalde ve gerek fekin rehini ve istiğlalde yalnız birer kuruş ilmühaber harcı alınacaktır.

Madde 97 — Üç senede bir kere ve hasbelicap daha evvel bir müddette emvali eytamın muhasebesi rüyet olunduktan tahsil olunan varidatın yekûnundan yetim ve emvali yetim hakkında sarf edilen mebalîğ ihraç olunduktan sonra fazla kalır ise işbu fazlai varidattan kuruşta bir para harcı muhasebe alınacak fazla kalmaz ise harç alınmayacaktır. Bu suretle bilâ hrç rüyet edilecek olan muhasebattan ketebeli şer'îye için ücreti kalemiye olarak elli bin kuruşa kadar on kuruş alınacak ve elli binden yüz elli bine kadar her on binde iki kuruş zammedilecek ve bu ücretin miktarı nihayet yüz elli kuruşu tecavüz etmeyecektir.

Madde 98 — Tahsildar ve tahsildar olmayan mahallerde eytam müdürleri marifetiyle tahsil kılınan ribih ve akarat ücretlerinden ve müstakrazatı Hazine nemalarından yüzde beş kuruş alınacaktır.

Madde 99 — Mevaddı sabıkada muharrer olan harçlardan resmi kısmetin sülüsü Dersaadet'te kemafiasabık ketobeye ve sülüsünü bu fermanı

âli memur ve gayrı muvazzaf hükkâma ve harcı muhasebe ile harcı idanenin sülsü Dersaadet'te zikri mesbuk hükkâma ve bir sülsü Eytam Müdiriyeti Heyetine ve sülsü bâkisi ikili birli hesabıyla tereke kâtibiyle muhızrlara verilecek ve taşrada harcı muhasebe ile harcı idanenin sülsü eytam müdürleri ve maiyetine ve sülüsani malsandığına teslim olunup resmi kısmet ve saire vesaike şer'îye harçları ile birleştirilerek her ay başında evvel beevvel ketebe ve hadernei şer'îye aidatı ifraz ile ashabına teslim olunacaktır. Tellâliyenin Dersaadet'te yirmi sehinden altı sehmi tellâllara ve altı sehmi tereke kâtibine ve iki sehmi muhızrlara ve altı sehmi Eytam Müdiriyeti Heyetine ait olacak ve taşrada tellâliyenin yirmi sehimde on iki sehmi eytam müdürü ve maiyetine ve beşi tellâla ve üçü kâtip ve muhızra ita olunacak ve kaydiyenin nısfı mukayyitlere ve nısfı diğeri Dersaadet ve taşrada eytam müdürü heyetlerine verilecektir.

Madde 100 — Rıbh ve akarat ücretlerinden ve müstakrazatı Hazine nemalarından alınacağı doksan sekizinci maddede beyan olunan mebalig kâmilen Dersaadet'te Eytam Müdürü Heyetine ve taşrada eytam müdiriyle maiyetlerine ait olacaktır.

Madde 101 — Doksan sekiz ve doksan dokuzuncu maddelerde eytam müdürü heyetlerine aidiyeti beyan olunan mebaligden Dersaadet'e ait kısmı karşılık ittihaz olunarak Dersaadet Eytam Müdürüyle maiyetinde bulunan memurin ve ketebe ve saireye Meclisi İdarei Emvali Eytamca miktarı kararlaştırılacak maaşatın tahsisi Makamı Meşihate müfevvazdır. Mebaligi mezkûreden taşra eytam müdiriyetlerine ait kısmının eytam müdürleriyle maiyetinde kâtip ve saire istihdamına lüzum görüldüğü halde onlar beyninde sureti taksimi de taşra eytam meclislerinde kararlaştırılacaktır. Maiyetlerinde kâtip ve saire istihdamına lüzum görülmeyen mahallerdeki aidatı kâmilen eytam müdürleri alacaktır.

Madde 102 — Terekeden istifasına hükmolunan mebalig için mahkûmünbihin miktar ve kıymetine nazaran dâyinden kuruşta bir para ve bi veçhi şer'î ve bilâ beyyine muarazadan men'î havi olan senedatı şer'îye için maktuan elli kuruş harç istifa olunacaktır. Müsalâhâi şer'îyeyi havi olan senedat için eğer bedeli sulh terekeye ait ise kezalik maktuan elli kuruş ve harice ait olduğu surette bedeli sulh ne miktar ise kuruşta bir para harç alınacaktır.

Madde 103 — İspatı veraset ilâm ve hüccetleri için hissei irsiyenin miktar ve kemiyetine nazaran kuruşta yarım para harç istifa olunur.

Madde 104 — Eytamın uhdesinde bulunan emlak ve müsakkafatın ahara beyi ve ferağı için taşra mahakimi şer'iyesiyle munhasıran kismet mahkemesinden verilecek izin hüccetlerinden eytam hisselerinin miktarı kıymetine nazaran bin kuruşta beş kuruş harç alınacaktır.

Madde 105 — Terekâta mütaallik her nevi ilâm ve hüccet ve defteri kassam velhasıl bilcünle senedatı şer'iyenin mahreç ve nüshai saniyeleri için harcı nispi alınmayıp maktuan elli kuruş harç alınacaktır.

Madde 106 — Eytam için vasi ve takdiri nafaka ve iğdiye ve emsali vesaikı şeriyeden kat'an harç alınmayıp fakat tahammülüne göre maktuan beş kuruş mukayyide ait olmak üzere on beş kuruştan mihayet yirmi beş kuruşa kadar kâtip ve mukayyit için kalemiye ve kaydiye ahz olunacaktır.

Madde 107 — Tahriri tereke için harcı husus namıyla hiç bir akça alınmayıp ancak mahallerinde istima ve faslı daavi ve nasbı vekil ve idane ve istidane ve ibra ve müsâlâha ve tahlif zımnında gönderilen ketebe ve ümenai için işbu mahaller dâhili şehirde ise elli kuruş ve harici şehirde ise bu'du mesafeye göre yüzden yüz elli kuruşa kadar harcı husus alınacaktır.

Madde 108 — Terekât hususundan dolayı tezkiye için mahallerine memur gönderildiği halde memuru mezkûr ile maiyetinde bulunan ümenai şeri için işbu mahaller şehir dâhilinde ise yirmi beş haricinde ise yüz kuruş harcı tezkiye alınıp asla ziyade bir şey alınmayacaktır.

Madde 109 — Mahakimi şer'iyede istima olunan şuhudun tezkiyesi mahakimi mezkûrede icra olunup ta mahalline liecliltezkiye memur irsaline hacet messetmez ise harcı tezkiye namıyla erbabı mesalih tarafından bir şey ahiz ve mütalebe olunmayacaktır.

Madde 110 — Mevaddı sabıkada beyan olunan hususatı mütenevvia zımnında memur gönderilecek mahal hayvan ve kayığa hacet mes etmek derecelerde baid olur ve bir günde gidilip gelinmiyerek bir gece veya iki gece ve daha ziyade kalınmak lâzımgelir ise gönderilen memurun harcı husustan maada hayvan ve kayık kirası ashabı mesalih tarafından tesviye olunacaktır.

Madde 111 — Mevaddı sabıkada beyan olunan hususat zımnında gönderilen kâtip harcı husus ve harcı tezkiye namıyla alacağı harcın miktar ve kemiyetini zâbiti tarafına ifade ve istizân edip ruhsât almadıkça hod behod ahzedilmeyecektir.

Madde 112 — Mahakimi şer'iyeden verilecek defteri kassam ve her

nevi vesaiki şer'îye Littanzim ashabı yedine verilmedikçe hiç bir suretle harç alınmayacak ve nizamen ikmalî muamelede alınacak harçlar için de hükkâmın muvazzaf olmadığı mahallerde harç memurları ve muvazzaf oldukları mahâlde sandık ünenası taraflarından makbuz ilmühaberi ita edilecektir.

Madde 113 — Silki askerîde ve silâh altında bulunanlardan mülâzımı saninin madunu olarak vefat edenlerin muhalefatından harcı kısmet ve bu misillü muhalefat için vereseye veya vekillerine ita olunacak ilâmlardan dahi harç alınmayıp bunlar pul rüsumundan dahi muaf tutulacaktır. Harp üzerinde vefat eden neferat ile büyük ve küçük bilumum zâbitan terekeleri hakkında da olveçhile muamele olunacaktır.

Madde 114 — Mahakimi şer'îye idaresinde bulunan nukudu mev-kufenin emvali eytamdan farkı olmadığından nukudu mezkûre eytam müdiriyetine devir ve teslim ve kâffeî muamelâtı işbu Nizamname ah-kâmına tevfikân icra olunacaktır.

Madde 115 — Bîlcümle Memaliki Mahrusai Şahane mahakimi şer'-iyesince işbu Nizamname ahkâmı tamamen mer'iyülcra tutulup hilâfına hareket eden memurin ve ketebe usulüne tevfikân tahtı muhakemeye alınacaktır.

Madde 116 — Evkaf ve Maliye Beytülmal Kassamlıklarında beytül-mala ait olan ve işbu Nizamnameye muhalif olmıyan mevaddı mahsusa ve kefaleti müteselsile hakkındaki fermanı âli ahkâmı kemakân cari olup terekât ve eytama mütaallik bîlcümle evamir ve nizamat ve talimat ahkâmı işbu Nizamnamenin tarihi neşrinden itibaren mefsuhtur.

Madde 117 — Makâmı Meşihati İslâmiye işbu Nizamname ahkâmının icrasına memurdur.

No	Başlık	Düster Tertip	Cilt	Sahife	Resmî Gazete Sayı
	Emvalî Eytam Nizamnamesi	1	1	270	
	Eytam Sandıklarının Sureti İdare ve Muhafazası Nizamnamesi	1	1	276	
	Nizamname mezkûre müzeyyel fikrî nisamiye	1	1	281	
	Nizamname mezkûren 6 ve 13 üncü maddelerine müzeyyel fikrî nisamiye	1	1	277	
	Unvan Emvalî Eytamın Sureti İdaresi hakkında Nizamname	1	8		
	Nizamname mezkûren 99 uncu maddesine müzeyyel fikrî nisamiye	1	8		
	Eytam Ühdesinde Bulunan Ciftlikât hakkında Nizamname	1	4	89	
	Meclis İdareli Emvalî Eytamın Sureti Teşkil ve Vesâfîniñ mübeyrin Nizamname	1	3	351	
	Emvalî Eytamın Sureti İdaresi hakkındaki Nizamnamenin 2 nci faslının serlevhasıyla 23, 26, 44, 45, 49 uncu maddelerinde muaddil mevaddı nisamiye	2	7	758	
	Emvalî eytamın sureti idaresine mütedair nizamnameye müzeyyel mevaddı nisamiye	2	7	761	
	Muaddil Eytam Nizamnamesine sayıl Nizamname	3	1	113	
	Eytam Nizamnamesinin 28 teqrinlevvel 1336 tarihli sayılına ilâzına dair kararname	3	2	88	

**No: 115 — Vergiyi şahsinin tarh ve tahsiline
dair Talimat**

22 rebiyülevvel 1324 ve 3 mayıs 1322

Madde 1 — Dersaadet'te ve bilcümle vilâyet ve liva ve kaza ve nahiye merakizi olan şuhur ve kasabatta mütemekkin olup tebaai Devleti Aliyeden bulunan ve yirmi yaşını ikmal etmiş olan kâffej nüfusu zükûr şahsi vergi ile mükelleftir.

Madde 2 — Şuhur ve kasabat ahalisinden olupta münhasıran ziraatle temini maişet eyliyenler ile mebanii mukaddese ve cevamii şerife eimme ve huteba ve hademesi ve tekâya post nişinleri ve bilfiil müderrisîn ve medrese nişin olan talebei ulûm ve sinni mükellefiyete dahil oldukları halde tahsili ilim ile meşgul bulunan mekâtibi âliye talebesi ve mahalle imamlariyle papas ve rahipler ve bilfiil havralarda hizmeti olan hahamlar ve meflûç ve muk'at ve iki gözlerinden âmâ ve kâr ve kisbe muktedir olamayacak derecede mâlûl bulunan aceze ve yetmiş yaşını tecavüz eyliyen kesân ile elli kuruştan dum vergi ile mükellef olanlar şahsi vergiden müstesna olduğu gibi muhacirin dahi kavaidi mevzuası veçhile iki sene şahsi vergiden muaf tutulur.

Madde 3 — Mülâzimi sani madununda bulunan zâbitan ile başçavuşa kadar efradı nizamiyei şahane ve silâh altında bulunan efradı redife ve jandarma efradı şahsi vergiden müstesnadır. Şahsi vergi muamelei tarhiyesi katiyen hitam bularak vacibülifa olduktan sonra terhis olunan efrada o sene için şahsi vergi tarholunmaz ve tarholunduktan sonra fakat kablettahsil silâh altına alınan efradın o seneki vergilerinin dahi meclisi idarelerden alıncak mazbatalarla alelûsul kayıtları terkin ve işbu mazbatalar redif taburlarından verilecek ilmühaberler üzerine tanzim olunur.

Madde 4 — Şahsi vergi üç sınıf üzerine mürettep olup birincisi memurin ikincisi çiftlik ashabı ve üçüncüsü bunlardan maada sair mükellefindir.

Madde 5 — Memurin ile çiftlik sahiplerinden maada şuhur ve kasabat nüfusu mükellefesinden istifa olunacak şahsi vergi berveçhi âti derecata taksim edilmiştir:

Üç günlüğü	19 kuruşa kadar olan mükellefinden	Kuruş
» » 29	» » » »	10
» » 39	» » » »	20
» » 49	» » » »	30
» » 59	» » » »	40
» » 69	» » » »	50
» » 79	» » » »	60
» » 89	» » » »	70
» » 99	» » » »	80
» » 199	» » » »	90
» » 299	» » » »	100
» » 399	» » » »	200
» » 499	» » » »	300
» » 599	» » » »	400
» » 699	» » » »	500
» » 799	» » » »	600
» » 899	» » » »	700
» » 999	» » » »	800
» » 1999	» » » »	900
» » 2999	» » » »	1000
		2000

3000 kuruş üç yevmiesi üç bin ve daha ziyade olanlardan her şahsı mükellefin yevmiesi belediyelerce tâyin olunur.

Madde 6 — Memurinin vergisi bir senelik aidat ve ianat çıktıktan sonra bir senei kâmile zarfında aldıkları mebalîğin üç yüz altmış beşe taksiminden hasıl olacak harici kısmetin üç mislinden ibarettir. Memurinin üç günlükleri maaş aldıkları vezne ve sandıklarca hesab edilir.

Madde 7 — Çiftlik sahipleri herveçhi âti beş derece üzerine şahsi vergi ile mükellef olup müştereken tasarruf olunan çiftlik ahabı dahi bu hesap üzerine dahili teklif olunurlar yani kıymeti tahririyeden müştereklere isabet eden hisse derecatı âtiyeden hangisine tevafuk ederse o suretle mükellef tutulup meselâ dört bin lira kıymetinde olan bir çiftlik dört hisseye münkasım olursa her hisseye biner lira isabet edeceğinden her hisse sahibine yalnız elli kuruş ve üç bin beş yüz lira kıymetinde bulunan bir çiftlik üç hisseye münkasım olursa her hisse

sahibine yüz kuruş vergi tarholunur ve bunların miktarı hiç bir vakitte elli kuruştan dın olamaz.

Kuruş

Bin liraya kadar kıymeti muharreresi bulunan çiftlik sahipleri	50
İki bin liraya kadar kıymeti muharreresi bulunan çiftlik sahipleri	100
Dört bin liraya kadar kıymeti muharreresi bulunan çiftlik sahipleri	200
Altı bin liraya kadar kıymeti muharreresi bulunan çiftlik sahipleri	400
Altı binden ziyade kıymeti olan çiftlik ashabı	600

Çiftlik sahiplerinin vergilerine tahriri kayıtları esasır.

Madde 8 — Memurinden olan çiftlik sahipleri ve ticarete mâni olmıyan belediye riyasetlerinde ve bazı âzâtlıklarda bulunan tacirler ve çiftlik ashabından olduğu halde ticaretle meşgul olan eşhas velhasıl iki üç sifati haiz bulunan kesian en ziyade vergi vermesi iktiza eden sifati ile dâhili defter edilir.

Madde 9 — Kura ahalişi şahsi vergiden müstesna ise de filası şehir ve kasaba ahalisinden iken ticaret itibariyle karyelerde ihtiyarı ikametle ahaliî kuradan satın aldığı mahsulâtı şehir ve kasabalarda satmak suretiyle icrayı ticaret edenler ve mahsus çiftlikleri ve şehir ve kasabalarda emlak ve akarı bulunanlar ve bir kasaba ve şehir ashabı emlakinden olup ta kurada ihtiyarı ikamet edenler tâyin olunacak yevmiyeleri veyahut sifati ve hüviyetleri itibariyle merbut oldukları kasabat ve şuhur hesabına ithal olunur.

Madde 10 — Ashabı akarın üç günlükleri almakta oldukları bedelâtı icar ile ve irbah ve idane ve sair gûna ticaretle müştagiî bulunmıyan serveti nakdiye ashabının yevmiyeleri masrufat yevmiyeleri üzerine hesap ve memurinden olan akar sahipleri sekizinci maddede gösterildiği veçhile en ziyade vergi vermesi iktiza eden sifati dâhili defter olunur.

Madde 11 — Dâhili sinni mükellefiyet olan müslim ve gayrimüs-lim tebaai şahanenin mahalle itibariyle nüfusu zükûru adedini mübeyyin nüfus idarelerinden verilecek defterler vergi şubeleri kuyudiyle hadet-tatbik kâffeî erkân ve ümera ve zabitan ile memurin ve müstahdeminin esami ve miktarı maaşlarını ve bir senelik âfdat ve yevmiyelerini muh-tevi devair ve taburlardan ita olunacak defatir ve çiftlik ashabının vergi defterlerinden ihraç olunacak kayıtları üzerine üç sınıfa bittefrık tesisi kaydolunarak her sene nihayet teşrinievvel iptidasına kadar mer-

but nümune veçhile bir defter imlâ edilip belediyelere verilecek ve belediyelerce mükellefinin sanat sıfat ve hüviyetleri tebeyyün ettirilerek yevmiyeleri tâyin ve hanei mahsuslarına işaret olunup nihayet kânunuevvel iptidasına kadar zikrolunan defterler vergi idarelerine iade olunacaktır. Nevahi merkezi olup belediyeleri bulunmıyan kasabalarda tahkikatı lâzimenin icrasıyla yevmiyelerin tâyini nahıye meclislerine aittir.

Madde 12 — Henüz tahriri icra olunmıyan veyahut kısmen tahrir olunan mahallende nüfusu Hükümetçe malûm ve mukayyet olanların kayıttan ve ledelhace mahallât heyeti ihtiyariyesiyle muhtarlardan icrayı tetkikat ve tahkikat edilmek suretiyle ve malûm ve mazbut olmadığı takdirde mahallât heyeti ihtiyariyesiyle muhtarlardan alınacak musaddak defatir üzerine nüfusun adedi mümkün mertebe tâyin ve belediyelerce ve belediyesi bulunmıyan mahallerde memurini Maliyece derecatı tefrik edilerek ona göre muamelei tarhiye icra olunacaktır. Tahriri icra olunmıyan mahallerce çiftlik ahabının vergileri çiftliklerinin usul ve nizamı veçhile tahmin olunacak kıymetleri üzerine tâyin olunur.

Madde 13 — Her sene dâhili senni teklif olanların ve o sene vefatı vukubulanların esamisini mübeyyin nüfus idareleri tarafından nihayet eyül iptidasına kadar birer defter ita olunarak bunlar üzerine kaydı esasiye vukuat yürütülecek ve teşrinievvel iptidasında belediyelere verilecek defterler behemehal işbu vukuatı câmi bulunacaktır.

Madde 14 — Evvelce birinci sınıfa dahil bulunduğu halde memur olanlar veyahut çiftlik mubayaa eyliyenler ve çiftlik sahibi olduğu halde çiftliği satarak ve memur bulunduğu halde istifa ederek ticarete sülûk ve memur olduğu halde çiftlik mubayaa edenler senei âtiyeden muteber olmak üzere kendilerine mahsus sınıfa geçinilmek lâzıngelenceğinden belediyelere verilecek defterler bu bapta izahatı kâfiyeyi muhtevi olacaktır.

Madde 15 — Mevaddı sabıka mucibince tanzim olunacak defterde esamisi muharrer mükellefin için Dersaadet'te tahrir ve vergi tahsil idaresinden ve taşraca vergi şubelerinden ayrı ayrı bir varakai ihbariye tanzim ve kânunuevvelin on beşine kadar Tahsili Emval Nizamnamesinin otuz birinci maddesinde muharrer usule tevfikan tebliğ olunur. Varakai ihbariye tebliğ olunan şahsın bir itirazı olduğu halde tebliğ tarihinden itibaren on gün zarfında Dersaadet'te Maliye Nezaretine ve taşrada bulunduğu mahallin en büyük mülkiye memuruna ba istidaname

müracaat edecekleri misillü belediyelerce ve nahiye meclislerince tâyin olunan yevmiyeler haddi itidalde görülmediği veyahut mükellefinin itirazları gayri muhik görüldüğü takdirde vergi tahsil idaresi ve vergi şubelerini de ba müzekkere beyanı hal edebilecek ve Dersaadet'te Meclisi Maliyece ve taşrada mecalisi idarece tetkiki keyfiyet ile sınıflarında ipka veya tenzil ve terfii sınıf edilmek veyahut bütün bütün müstesna tutulmak üzere şubat iptidasına kadar itayı karar olunacaktır. Bu kararlar katî olup ihbarnamelere on gün zarfında itiraz vukubulmadığı halde dahi ihbar olunan miktar kespi katiyet edeceğinden mecalisi mezkûrece itiraz olunmayan vergiler için tadilat icra olunamaz.

Madde 16 — Elli kuruş ve ondan dun vergi vermesi lâzimgelen mükellefinden meflûc ve muk'at ve iki gözleri âmâ buldukları halde kendilerine şahsi vergi tarhedilmiş bulunan veyahut muahharan duçarı mülûliyet olanlar veyahut ehli kura ve zürra ve nizamen müstesna olanlar ve yetmiş yaşını ikmal edenler her ne vakit olursa olsun mahallerinden veya bir dairei resmiyeden meccanen verilecek birer tasdik ilmühaberiyle müracaatlarında Dersaadet'te Tahrir ve Vergi Tahsil İdaresince ve taşraca vergi şubelerince tahkikatı muktaziye icrasiyle mütalâai lâzime dermeyan olunduktan sonra meclislerce bittetik verilecek karar üzerine istisna veya ipka olunurlar. Vergileri tahakkuk etmiş olduğu takdirde mecalisin kararlarında bu cihet dahi tasrih olunarak hemen muamelei terkiniyeleri icra olunur.

Madde 17 — Bir mahal ahalisinden olup ta diğer mahalde sâkin bulunanların ve kura ahalisinden olup ta şuhur ve kasabatta müte-mekkin olanların şahsi vergileri buldukları mahallerce tarh ve istifa olunur. Şu kadar ki çiftlik ve akar ahabından bulunan erbabi servet ve yesarın çiftlik ve emlâk ve akarının bulunduğu mahallerce sınıf ve derecesi tâyin olunarak ikametgâhının bulunduğu mahaldeki en büyük mal memurlarına iş'ar edilmek lâzımdır. Bunlar emlâk ve akarının bulunduğu mahaller hesabına ihâl edilmeyip sâkin oldukları mahallerce sekizinci madde mucibince dâhili hesap olunurlar. Dersaadet ve Vilâyatı Şahane ahalisinden olup ta memaliki ecnebiyede veyahut şahsi vergiden müstesna olan mahallerde memuren veya âhar suretle ikamet eden eşhas maskatı re'slerince dâhili teklif edilerek vergileri Tahsili Emval Nizamnamesine tevfikân istifa edilecektir.

Madde 18 — Dâhili tahrir olan mahallerde mektum kalan nüfusun şahsi vergisi işbu verginin tarihi ihdasından itibaren bilhesap istifa

kılır. Ve dâhili tahrir olmıyan mahallerce zuhuru senesinden itibaren mükellef tutulur.

Madde 19 — Mevaddı sabıkada beyan olunduğu üzere tevziatın icra ve tadilatın ikmalini mütaakıp her mahalde şahsi verginin miktar ve derecat ve sunufu tahakkuk edeceğinden kaza vergi şubelerince behemehal mart iptidasında memurin ve çiftlik sahipleri ve bunların gayri kesandan ibaret olarak üç sınıf üzere mürettep olmak üzere (2) numaralı işaretiyle nümunesi merbut bir kıta tahakkuk cetveli imlâ olunarak livaya ve livaca dahi mülhak kazalardan alınan cetvellerle merkez kazası için tanzim edilecek cetvel üzerine her kazanın miktarı tahakkukatını gösterir surette (3) numaralı işaretiyle nümunesi merbut bir liva cetveli imlâ edilerek nihayet nisan iptidasına kadar Hazinei Celileye gönderileceği gibi işbu cetvellerin birer sureti musaddakası da tabi oldukları vilâyata irsal kılınacak ve Dersaadet ahali mükellefesine tarholunan şahsi verginin sunuf üzerine tahakkukunu müş'ir bir defter de Dersaadet Tahrir ve Vergi Tahsil İdaresince bittanzim ita olunarak vilâyattan gelen cetvellerle birleştirilip nihayet eylül gayetinde Tahsilât İdaresince bir cetveli umumî tanzim ve Babiâliye takdim kılınacaktır.

Madde 20 — Şahsi vergi miktarı her sene bu suretle tahakkuk ve cetvelleri tanzim olunduktan sonra Dersaadet'te Tahrir ve Vergi Tahsil İdaresince ve taşralarda mal kalemlerince işbu verginin tahakkukat ve tahsilâtını ve vukuat muamelâtını câmi olmak üzere (4) işaretiyle nümunesi merbut deftere devairi tahsiliye üzerine miktarı tahakkukat hemen kaydedilerek mütaakıben tahsilât ve vukuat muamelâtı muntazaman yürütülecek ve cedavili şehriyede ve hesabâtı maliyede açılacak hesabı mahbuslarda da keyfiyeti tahakkuk ve tahsili terkim edilecektir.

Madde 21 — Üç ayda bir kere kazalarca şahsi vergiden vukubulan tahsilâtın nevi ve mekadirini mübeyyin (5) numara işaretiyle nümunesi merbut birer cetvel tanzim olunarak livaya gönderilecek ve livaca dahi her üç ayda bir kere kazalardan alacağı cetvellerle merkezi kaza cetvelini cem ve telifik ederek (6) numara işaretiyle merbut bir cetvel tanzimiyle Hazinei Celileye irsal olunacağı gibi Dersaadet Tahrir ve Vergi İdaresi dahi tahsilâtı vâkıyı havi üç ayda bir kere bir cetvel tanzimiyle Tahsilât İdaresine ita edecektir.

Şahsi verginin sureti istifası

Madde 22 — Şahsi vergi her sene martının birinci günü vacibüleda olur. Elli kuruşa kadar olan vergiler senenin birinci üç ayı zarfında defaten istifa olunur. Elli kuruştan ziyade olan vergiler senenin ilk altı ayı zarfında müsavi iki ve nihayet üç taksitte ve her taksitin arası iki ayı tecavüz etmemek üzere mukassaten tahsil olunur. Memurinin vergileri bir senelik aidat ve ianat tenzil olunduktan sonra altıncı madde mucibince bilhesap tâyin ve her sene haziran maaşlarından suret ve senetlere işaret olunarak katı ve tevkif kılınır. Her sene teşrinievvel iptidasına kadar müstahdemini mevcudenin esami ve miktarı maaşlarına havi birer defter vermiye şirket ve kumpanyalarla kâffei müessesatı umumiye mecbur olup bu suretle defter veren şirket ve kumpanya müstahdeminin şahsi vergileri haziran maaş ve yevmiyelerinden tevkif edilmek üzere şirket ve kumpanyalardan temmuz zarfında mutalebe olunur. Vaktinde defter vermeyen şirket ve kumpanyalar müstahdeminin yevmiyeleri belediyelerce tâyin olunup şu kadar ki bunların hakkı itirazları olamaz ve Tahsili Emval Nizamnamesine tevfiқан şahıslarından tahsil olunur.

Madde 23 — Maaşları Hazinei Celile ile vilâyet ve liva ve kaza mal sandıklarından muhassas bulunmayan veyahut buralardan muhassas olduğu halde devairi saire vezne ve sandıklarından verilmek üzere havale olunan memurinin vergileri maaş aldıkları vezne ve sandıklarca kezalik haziran maaşından katı ve tevkif suretiyle istifa olunarak derhal Hazinei Celile ve mal sandıklarına isal ve teslim kılınır.

Madde 24 — Dersaadet'te Tahrir ve Vergi Tahsil İdaresi ve tagrada mal memurları tarafından şubatın on beşine kadar her mükellef için (1) numaralı nümunesine tevfiқан tahsil olunduğca tahsilâtı dahi kaydedilmek üzere bir vergi tezkeresi tanzim edilerek mart iptidasına kadar tahsildarlar vasıtasıyla tevzi olunur. İşbu tezkereler yirmişer paralık maktu resmi munzam puluna tabidir.

Madde 25 — Her şahsı mükellefin emvali gayrimenkule beyi ve ferağ ve intükalinde ve icar ve isticarında ve mürur tezkeresi ve pasaport ahzinde ve maaş yoklamalarında şahsi vergiden deynini tamamen tediye etmiş olması lâzımdır. Tediye etmemiş ise hususatı muharrereye mütaallik muamelât tediyei deynetmesine kadar tehir olunur.

Madde 26 — Şahsi vergi tahriri icra edilen mahallerde Tahsili Emval Nizamnamesine tevfiқан tahsildarlar ve henüz tahrir olunmayan

yerlerde taamülü kadim veçhile mevcut vesaiti tahsiliye marifetleriyle tahsil olunur. Şahsi vergiyi tahsile memur olanlar ve doğrudan doğruya mal sandığına teslim olunmuşsa mal kalemi akçenin kabzolunmuşunu ve kaydolunmuşunu yevmiyenin tarih ve numarasını tezkere-lerdeki hanei mahsuslarına işaretle zirini tahtim edecektir.

Madde 27 — Şahsi verginin cibayet masrafı olmak üzere yüzde yedi buçuk tahsis kılınarak bunun yüzde altmış parası masarifi tarhiye olarak nahıye ve belediye meclislerine ve bir kuruşu muhammin ve saire ücuratına verilmek üzere meclisi idarelere aidat olarak verilip iki buçuğu masarifi tarhiye ve hesabiye olmak üzere muhasebe ve mal ve vergi kalemlerince ve tahsilât idare ve komisyonlarınca ilâveten istihdam olunacak ketebe tahsis kılınacak ve yüzde iki buçuğu tahsildaranın adedleri tezyit olunmak üzere emvali umumiye tahsildaran aida-tına zammolunacaktır.

Madde 28 — Ketebe tahsilâtine lâzımgelen yüzde iki buçuk ilk senenin umum tahakkuku üzerine bilhesap sureti katiyede tahsis olunup belediye ve idare meclisleriyle tahsildarına verilecek aidat tahsilât nispetinde ita olunur. Fakat memurin vergisinden vukubulan tahsilât-tan aidat verilmez.

Madde 29 — İşbu Talimatın icrasına Maliye Nezareti memurdur.

[Vergi şahsi için birinci tertip 8 inci cildin 430 uncu sayfasındaki haciyeye müracaat.]

No: 116 — Harir tohumu istihsal ve fûruhtuna dair Nizamname

29 rebiyülevvel 1324 ve 10 mayıs 1322

Madde 1 — İpek böceği tohumu yetiştirerek âhara satmak arzusunda bulunanların behemehal Memaliki Mahrusai Şahanede küşadedilmiş ve edilecek olan ziraat mekteplerinde ve Bursa Harir Darüttaliminde veyahut memaliki ecnebiye ziraat mekâtibinden birinde harir tohumu ve ipek böceği yetiştirmek fenlerini tahsil etmiş olduklarına dair şahadetnameyi hâiz olmaları lâzımdır.

Şahadetnameleri bulunmayan istihsal etmiş oldukları ipek

böceği tohumlarını âhara fûruht etmeleri memnudur Şu kadar ki efradı nâsın ihtiyacatı zâtiyelerinde istimal etmek üzere istihsal etmeleri caiz olup bu misillülerin hastalıktan salim tohum yetiştirmelerini tes-hil için mevakii mühimmede muvakkat muayenehaneler ihdas edilecektir. Tohum satabilmek için tohumcular gerek böcek besledikleri ve gerek tohum istihsal eyledikleri sırada Ziraat Nezaretiyle Düyunu Umumiye İdaresinden tâyin kılınan fen memurlarının icra edecekleri tef-tişata tabi olacaklardır. Kozalarını tohumculara satmak maksadiyle böcek beslemek isteyenler dahi böcekleri besledikleri esnada memurini mumailayhimin teftişatına tabi olacaklardır.

Fen memurlarının vezaifi ile icra edecekleri teftişatın sureti ifası Ziraat Nezareti ile Düyunu Umumiye Varidatı Muhassasa İdaresi bey-ninde kararlaştırılan talimatı mahsusa ile tâyin kılınacaktır.

Madde 2 — Âhara satmak üzere tohum istihsal etmek isteyen her tohumcu her sene tohum açmazdan akdem şahadetnamesinin numara ve tarihini ve tohum istihsal etmek üzere açacağı tohumun miktarını ve besliyeceği mahallerin isimlerini mübeyyin bir varaka tanzim edecektir.

Tohumculara koza satmak maksadiyle böcek besliyecek olanlar dahi balâda muharrer olduğu üzere İdarei mezkûreye bir varaka verecekler ve işbu varakalar mukabilinde kayıt muamelesinin icra kılındı-ğına dair ashabı yedine bir ilmühaber verilecektir. Zikrolunan varaka-lar verilip te mukabilinde kayıt ilmühaberi alınmadıkça tohum çıkar-mak üzere böcekçilik memnudur. İşbu memnuiyet tohumculara satmak üzere koza istihsal edenlere de şamildir.

Her tohumcu ya kendi böcekhanesinden veyahut tahtı teftiş ve muayenede bulunup sahibi olan tohumcu yahut kozacı tarafından ak-demce tâyin ve irae olunan böcekhanelerden istihsal ettiği kozadan tohum çıkarabilip bundan başka kozalardan tohum çıkarması mem-nudur. Böceklerin ne suretle yetiştirileceği Ziraat Nezaretiyle Düyunu Umumiye Varidatı Muhassasa İdaresi beyninde kararlaştırılacak tali-mat ile tâyin kılınmıştır.

Madde 3 — Yedinde şahadetname olan yerli tohumcular ile yerli veya memaliki ecnebiyeden celbettikleri tohumları fûruht ve tevzi et-mek isteyenlere bilâistisna Düyunu Umumiye İdareleri tarafından mec-canen bir ruhsat tezkeresi ita olunacak ve yirmi beş gramdan fazla ol-mamak üzere yerli tohumunu havi olan kutuları Düyunu Umumiye Varidatı Muhassasa İdaresine ibraz ile üzerlerine bandrol vazettirmeğe mecbur tutulacaklardır. Şu kadar ki ihracata mahsus olan kutular ni-

hayet elli gram tohumu havi olabileceklerdir. İşbu bandrollar böcek beslemek mevsiminin hitamından kânunusanii rumî nihayetine kadar beheri on para mukabilinde Düyunu Umumiye Varıdatı Muhassasa İdaresinden ita olunacaktır. Yirmi beş gramdan fazla tohumu havi kutular iki kutu itibar edilecektir. Tohumcuların hesabı yaş kozanın her kilosundan doksan gram salim tohum yahut altmış beş keseden yirmi beş gram tohum istihsal olunabileceği itibariyle tesviye olunacaktır. Bandrollu kutular bilâ tezkere naklolunabilirler.

Şeraiti mekbulde dâhilinde kışlamış oldukları harir teftiş memurlarınca musaddak olan harir kutularına kışlama müddetinin hitamında Düyunu Umumiye İdareleri tarafından kışlamış olduklarını mübeyyin birer etiket yapıştırılacaktır.

Madde 4 — Her tohumcu tohuma hasreyledikleri kozaları tefrik ettikten sonra keyfiyeti mahallî Düyunu Umumiye İdaresine bildirecek ve İdarei mezkûre dahi işbu kozaların miktarını bittahkik mahallî mezkûrda en son gün fûruht olunan koza fiyatının haddi vasatîsi itibariyle üşrünü nakden istifa eyliyecektir.

Tohum çıkarılmak için koza yetiştiren böcekçiler kozalarını mahallî mizanına götürmekte veyahut en son gün fûruht olunan koza fiyatının haddi vasatîsi itibariyle üşrünün istifası için tabî buldukları Düyunu Umumiye İdaresine ihbarı madde eyledikten sonra doğrudan doğruya tohumculara fûruht eyelemekte muhtardılar.

Madde 5 — İhtiyacı zatiyesi için tohum istihsal eden böcekçiler kendi taraflarından beslenmiş olup işbu tohumların çıkarıldığı kozaların üşründen muafırlar.

Madde 6 — Tohumluğa hasrolunacak kazaların beslendiği mahallerin birinde baygınlık yahut fazla bir nispette karataban hastalığı müşahede olundukta artık oradan tohum istihsali katiyen memmu olup hasıl olan kozalar doğruca ya yaş olarak mizan mahalline veya fırına gönderilecektir.

Madde 7 — Tohumcular kelebeklerin hurdebin ile icrayı muayenesine ne vakit mübaşeret edeceklerini ve işbu muayenin nerelerde icra kılınacağını mahallî Düyunu Umumiye İdaresine bildirecekler ve İdarei mezkûre dahi keyfiyeti icabedenlere iş'ar edecektir ve tohumcular keseleri böcekhaneden muayenehaneye hangi gün götüreceği sekiz gün evvel olbâpta yedlerine verilecek matbu varakalar ile idarei mezkûreye ihbar edeceklerdir.

Madde 8 — İşbu Nizamname ahkâmına mugayir olarak yedinde şahadetname ve kayıt ilmühaberi bulunmadığı halde istihsal eyledikleri tohumları âhara satmağa kıyam edenlerin yedlerinde bulunacak olan tohumlar zaptolunmakla beraber mahkemeye müracaat edilmeksizin Düyunu Umumiye İdaresinin talebi üzerine Hükümeti mahalliye marifetiyle on Osmanlı altını cezayı nakdi alınacak ve bu hareketi tekkerrür edenlerden ol miktar cezayı nakdi iz'af olunacaktır ve alınacak cezayı nakilerin nisfi muhbirine verilecek nisfi diğeri de Düyunu Umumiye İdaresince irat kaydedilecektir.

İkinci ve dördüncü maddelerde münderiğ şeraiti ifa etmeyenler veya maddeteyni mezkûreteyn ahkâmına muhalif harekette bulunanlar hakkında dahi aynı muamele icra olunacaktır. Zaptolunan tohumlar merkezi vilâyette meclisi idarei vilâyet âzasından bir zat ile Ziraat Nezareti memuru ve Düyunu Umumiye nazırı ve muhasebe başkâtibi ve liva ve kazalarda meclisi idare âzasından bir zat ile Düyunu Umumiye müdürü yahut memurları ile başkâtipleri hazır oldukları halde ihrak ettirilecek ve keyfiyet evrakı havadisle ilân kılınacaktır.

Madde 9 — Üçüncü maddede beyân olunduğu veçhile ruhsat tezkeresi olmaksızın ve bandrol vazettirilmeksizin derdest olunan tohumların her bir kutusu için beş kuruş cezayı nakdi alınarak nisfi tutan ve haber verenlere verilecek ve nisfi diğeri dahi Düyunu Umumiye İdaresince irat kaydedilecektir.

Madde 10 — Dahiliye ve Maliye ve Ziraat Nezaretleri işbu Nizamnamenin icrasına memurdurlar.

No: 117 — Böcekhanelerle harir tohumu muayenehaneleri için tâyin kılınacak teftiş memurlarının sureti tâyinleriyle alacakları maaş ve ifa edecekleri vezaifi mübeyyin Ziraat Nezaretiyle Düyunu Umumiye İdaresi beyninde takarrür eden Nizamnamei Dahili

29 rebiyülevvel 1324 ve 10 mayıs 1322

Madde 1 — Teftiş memurları müsabaka imtihaniyle intihap ve tâyin olunacaklardır.

Madde 2 — Müsabaka imtihanlarına Memaliki Şahanede kâin ziraat mektepleriyle Bursa Harir Darüttalimi ve memaliki ecnebiye ziraat mekteplerinden mezun tebaai Osmaniyeden maada kimse dâhil olamayacaktır.

Madde 3 — Müsabaka imtihanları Düyunu Umumiye İdaresiyle bilittifak Ziraat Nezareti ve İdarei mezkûre canibinden ilân olunacak tarihte Dersaadet'te icra kılınacaktır.

Madde 4 — İcrayı imtihana memur olan heyeti mümeyyize Ziraat Nezaretiyle Düyunu Umumiye İdaresinden tâyin kılınacak ikişer fen memurundan mürekkep olup Ziraat Nezaretinden tâyin kılınan iki memurdan birinin tahtı riyasetinde olarak Dersaadet'te biliçtîma ekseriyeti âra ile ittihazı karar eyliyecek ve imtihanlar şifahi olacaktır. İmtihanda kazanılacak numaraların en yükseği yicmi olup kazanılan numaraların tâyini için heyeti mümeyyize âzasından her birinin müteferrikan ita ettikleri numaralar cemî ile vasatîsi ahzolunacak ve haddi vasatî itibariyle on ikiden dum olmamak üzere numara ahzine muvaffak olanlar en ziyade numara kazanmış olanından bed ile sırasıyle teftiş memuru intihap kılınacaklardır.

Madde 5 — Teftiş memurlarına şehri ita olunacak maaş altı yüz kuruştan dum olmayacak ve hizmet ve liyakatlerine göre tezyit olunabilecektir. Memurini mezkûrenin bir tarafa azimetlerinde tahakkuk edecek masarifi seferiyeleri dahi başkaca tesviye edilecektir. İşbu masarifi seferiye teftiş memurlarının olbapta tanzim ve ita edecekleri pusula icrayı vazifeye memur oldukları mahalde bulunan âmirleri tarafından badettetik vettasdik tediye olunacaktır.

Madde 6 — Teftiş memurlarından her biri âmiri tarafından tâyin kılınacak mahllerde icrayı vazifeye memur olup mahalli mezkûr haricinde icrayı vazife edemeyecek ve gerek Ziraat Nezareti gerek Düyunu Umumiye İdaresi Müdiriyeti Umumiyesi canibinden irae olunacak âmirin maiyetinde blunacaktır.

Madde 7 — Teftiş memurları dairei memuriyetleri dahilindeki mahallerde kâin böcekthane ve tohum muayenehanelerine sık sık azimetle muayene edecekler ve usul ve kavaidi mer'iyeye tamamiyle riayet edilip edilmediğine ve alelûsul sâri hastalık mevcut olup olmadığına dair tetkikat ve müşahedatı matbu varakalara bidderç maiyetinde buldukları âmirlerine bildirecekler tohumluk böcek yetiştiren böcekçilerin yedine Düyunu Umumiye İdaresi canibinden birer varaka

ita kılınacağı cihetle teftiş memurları her defa mezkûr böcekhanelere veya tohum muayenehanelerine azimet ettiklerinde hangi tarih ve hangi saatte azimet ettiklerini işbu varakaya kayıt ile imza eyliyeceklerdir. Her mahalde bulunan teftiş memurlarının netayici icraatına dair Ziraat Nezaretiyle Düyunu Umumiye İdaresi beyninde teatii malûmat edilecektir.

Madde 8 — Teftiş memurları vezaifi asliyelerine halel getirmek şartıyla böcek beslendiği mevsimde hususi böcek besliyen böcekçilerden arzu edenlerin böcekhanelerini ziyaretle tatbiki lüzümgelen usulü müstahsene hakkında vesayayı muktamiye ifa ve bir böcekhanede hastalıklı böcekler müşahede ettiklerinde böcekthane sahibinin ismiyle açılan tohumların hangi tohumcudan alındığını ve mahalli ikametini kayıt ve bu suretle muayene eyledikleri böcekhanelerin bir defterini yaparak olbaptaki mütalâasıyle beraber âmirlerine irsal edeceklerdir.

Madde 9 — Böcek beslendiği ve tohum çıkarıldığı mevsim hitam bulduktaki teftiş memurları âmirleri tarafından gösterilecek ve Ziraat Nezaretiyle Düyunu Umumiye İdaresince bilittifak tensip olunacak mevaki mühimmei haririyede ve evvelce bilmuhabere vilâyeti aidesinden ilân olunacak vakit ve mahalde böcekçilik hakkında ahaliye bilâ ücret dersler vereceklerdir. Ahaliye verilecek dersler sırf ameli olacak ve bilhassa ipek böceği beslemek ve dut ağacı yetiştirmek hususundaki usul ve kavaide dair bulunacaktır. Bu vazife ile mükellef olan teftiş memurları Düyunu Umumiye İdaresinden verilen hurdebinler ile bunların müstahzaratını ve duvarlara talik edilmek üzere tertip olunan levhaları daima beraberlerinde bulunduracaklardır.

Madde 10 — Teftiş memurları dairesi memuriyetleri dâhilinde geçtügüzar eyledikleri esnada dutluk ashabına dut ağaçlarının ne suretle gars ve tumar olunacağına dair vesaya ve ihtarati lâzimedeki bulunacaklar ve dutlukları muayene ile hastalık müşahede eylediklerinde keyfiyeti ba rapor âmirlerine bildireceklerdir.

Madde 11 — Teftiş memurları her sene böcek beslendiği mevsimden evvel dairesi memuriyetleri dâhilinde bulunan tohum istihsal eden böcekçilerin nezdine azimetle böcekhaneleri usul ve nizama tevfiқан tathir ettirecekler ve senei sabıkada böceklerinde hastalık mevcut olan böcekçileri dahi aynı tathirata icraya icbar edeceklerdir.

Madde 12 — Teftiş memurları herhangi bir illetle musap bir böcekhaneden çıktıkları zaman kendi üzerlerinde icrayı tathirat hususuna

itina etmeye mecburdurlar. Memurini muameleyhüm hassaten tathir edilmiş bir caket itina eyliyecekler ve bir mahalde şüpheli ve bulagık olan böcekhanelerin teftişini illetten salim bulunanlarının muayenesinden sonra icra edeceklerdir.

No: 118 — Tohum istihsalı için böcek besleyenler tarafından
tatbiki lâzımgelen usul ve kavait
hakkında Takimat

29 rebiyülevvel 1324 ve 10 mayıs 1322

Madde 1 — Tohumluğa hasrolunacak böcekler alelâde kerevetler üzerinde beslenecektir. İşbu kerevetler kâfi derecede hava alabilmek için sathı zeminden oldukça mürtefi olmak lâzımgelip yekdiğeri üzerine konulabilirse de beyinlerindeki fasıla lâakal 1,60 metre olmalıdır. Bu misillü böceklerin hasır üzerinde beslenmeleri katiiyen memnudur.

Madde 2 — Böceklerin cinsine göre ons yani yirmi beş gramlık bir kutu tohum için istimal olunacak kerevetler altmıştan seksen metre murabba kadar sathıta ve böceklerin beslendikleri mahal kapalı olduğu surette yüz metre mikâbında havayı muhtevi olmak lâzımgelip yoksa böcekhaneler tahtadan, toprak kerpiçten yahut bilûmum kolaylıkla havanın cereyanına müsait mevât ve saireden imal edilmiş olduğu takdirde zikrolunan mevattan daha az hava istiabeden mahal ile dahi ik-tifa olunabilir.

Madde 3 — Böceklerin altları ilk devrelerde lâakal birer ve son devrede ise kâfi bir nispette değiştirilecektir.

Madde 4 — Böcekçiler yeniden tohum açmağa başlamazdan ak-dem usul ve nizamına tevfiikan böcekhanelerini tathir edeceklerdir. Böcekçiler böcekhanelerinde böceklerin altlarını değiştirdikten sonra her başın içinde lâakal bir defa ve her metre mikâp için üç gram mikta-rında kükürt ihrak edeceklerdir.

Madde 5 — Böceklerde hastalık zuhurunda altlarından çıkan yap-rak kıvrıntısı ve ölü böcekler ve her nevi fazalat ihrak edilecektir.

**No: 119 - Emniyet Sandığına merhun olupta indeknüzayede
bedeli lâyrkıını bulmıyan emlâkın Sandık namına sureti
tefevvüzü ve müteferriatı hakkında
iradei seniye**

4 rebiyülevvel 1324 ve 15 mayıs 1322

Meclisi MaAsusa Vükelâ Muzbütası

Şûrayı Devlet Tanzimat Dairesinin meyanei çâteranemizde kıraat olunan işbu mazbatasında Emniyet Sandığına merhun olan emlâkın bir kısmı ashabı tarafından tediye deyin edilmemesinden dolayı müzayedeye çıkarılmış ise de esnayı müzayedeye ve fûruhtunda ashabı canibinden ika edilmekte olan müşkülât müşterilerin kesri ragabatını mucip olmakta olmasıyla emlâki mezbure satılarak istifayı matlup edilememekte olduğu işarâtı vâkıadan anlaşılmiş ve müzayedeye çıkarılan emlâkın devairi resmiye ile Ziraat Bankasınca cari usule tevfikân Sandık namına teferruğu bu müşkülâtı def'e kâfi olacağı derkâr bulunmuş olduğundan Ticaret ve Nafia Nezaretince beyan olunduğu veçhile Emniyet Sandığı Nizamnamesi ahkâmına tevfikân mevkii müzayedeye çıkarılıpta bedeli lâyrkıını bulamıyan ve bilâhara müzayedeten fazla bedel ile satılabileceği Sandık İdaresince ve Komisyonunca tahakkuk eden emlâke Sandık namına pey sürülerek hitamı müddeti müzayedede takarrür eden bedelin bedeli misil addiyle Sandık namına katiyen tefevvüz edilmesi ve fakat tarihi tefevvüzünden altı ay sonra Sandık tarafından yeniden müzayedeye konulması ve Sandığın uhdesine geçipte âhara satılamıyan emlâkın sahibi evvelleri bilmüraca Sandığın resülmal ve faizinden olan matlubunu ve bilcümle masarifini tediye eylediği halde emlâkın kendilerine iadesinin usul itihazi ve bu misillü dun kıymetli olarak kabul edilen merhunattan tevellüt edecek zarar ve ziyanın takibatı kanuniye icrasiyle müsebbiplerine tazmin ettirilmesi ve badema öyle dun kıymetli emlâkın rehin olarak kabul edilmemesi için takayyüdât icrası hususlarının Nezareti Müşarümileyhaya iş arı tezekkür kılındığı gösterilmiş ve bu suret icabı maslahata muvafık ve Emniyet Sandığının muhafazai hukukunu kâfil görülmüş olmakla olveçhile ifayı muktezasının ve elde blunan diğer merhunatın dahi usul ve nizamı dairesinde peyderpey fûruhtiyle Sandığın tanzimi hesabâtı esbabının istikmali hususunun Nezareti Müşarümileyhaya havâlesi bâbindâ ve katıbeî ahvalde emtû ferman hazreti vellyülemir efendimizindir.

**No: 120 — Tahvilâtı mümtazenin mübadelesi hakkında
Mukavelename**

28 rebiyülevvel 1324 ve 8 haziran 1322

Şerefsanîh olan iradei seniyei hazreti hilâfetpenahiye mübellîğ buyuruldu sâmi mucibince bir taraftan Hükümeti Seniye nam ve hesabına hareket eden Sadrazâm fehâmetlü devletlü Ferit Paşa ve Maliye Nazırı utufetlü ziya Beyefendi hazeratı ve diğêr taraftan Bankı Osmani namına hareket eden Müdürü Umumisi Mösyö Defs ve Müdürü Umumi Muavini Mösyö Nepas ve işbu mukavelenamenin Düyunu Umumiyei Osmaniye İdaresine ait ahkâmı için İdarei mezbure namına müdahale eyliyen Meclisi İdare Reisi Kumandan Berje beylerinde hususatı âtiye bilmukavele karargir olmuştur.

Madde 1 — Bankı Osmani işbu mukavelenameye merbut emri âli hükmünce ihdas olunan dokuz milyon beş yüz otuz yedi bin Osmanlı yahut sekiz milyon altı yüz yetmiş bin İngiliz lirası veya iki yüz on altı milyon yedi yüz elli bin frank resülmali itibarilik dört yüz otuz üç bin beş yüz adet deymi mübeddeli muvahhat tahvilâtını yüzde seksen yedi fiatıyla Hükümeti Seniyeden maktuan mübayaâ eder ve Hükümeti Seniye dahi bu sureti mübayaâyı kabul buyurur.

Madde 2 — Bin sekiz yüz doksan senesi yüzde dört faizli tahvilâtı mümtaze istikrazının halen eyadii tedavülde olup miktarı altı milyon yedi yüz seksen altı bin yüz altmış dört Osmanlı lirasına baliğ olan tahvilâtın mecmuumun nihayet 1/14 eylül 1906 tarihine kadar bedelâtı ahz olunmak üzere hâmilleri tarafından getirilmesini Hükümeti Seniyenin emriyle Bankı Osmani ilân edecektir. İşbu tahvilât Bankı Osmani marifetiyle kâmilen zımbalanıp Düyunu Umumiyei Osmaniye İdare Meclisine teslim edilecektir.

Madde 3 — Ârifüzzikir tahvilâtı mümtazenin tesviyei bedelâtı için muayyen olan tarihten evvelce Bankı Osmani tahvilâtı mezburenin deymi mübeddeli müvahhadin müceddeden mevkii tedavüle çıkarılacak olan tahvilâtıyla mübadelesini hâmillere teklif edecektir.

Bankı Osmanice tâyin olunan müddet içinde mübadeleye tâlip olmayan hâmiller tahvillerinin bedelini başa baş olarak nihayet 1/14 eylül 1906 tarihine kadar bihakkan istîfa edeceklerdir. Bankı Osmani bu te-diyat için iktıza eden mebalîği tedarik etmeğe mecbur olacaktır.

Madde 4 — Hükümeti Seniye memaliki ecnebiyedeki damga resmiyle zirde muharrer masarîfin tesviyesi için Bankı Osmaniye işbu

mukavelenamenin haisi tanzimi olan tahvilâtı cedidenin beher yüz Osmanlı lirası miktarı itibariliği üzerine bir buçuk Osmanlı lirası ita edecektir. Bankı Osmanî dahi bu komüsyona mukabil tahvilâtı cedidei mezkûrenin kâffei masarifi tanzimiye ve tab'iyesini ve tedavüle çıkarıldığı esnada ecnebi damga resmî masarifini ve her nerede olursa olsun mevkii tedavüle ihraciyle Borsa defteri resmisine kayıt ve kabulü muamelâtının intacedeceği masarifi ve işbu tahvilâtı cedideye müteferri kâffei masarifi âriziyeyi Hükümeti Seniyyeye ve Düyunu Umumiyei Osmanîye İdaresine karşı maktuan deruhde edecektir.

Madde 5 — Düyunu Umumiyei Osmanîye İdaresi bin sekiz yüz doksan senesi yüzde dört faizli tahvilâtı mümtazenin 1/14 Eylül 1906 tarihinde duhul edecek altı aylık taksit bedeli olan iki yüz on beş bin iki yüz elli Osmanlı lirasını tarihi mezkûrda Bankı Osmanîye teslim edecek ve bilmukabele Bankı Osmanî dahi tahvilâtı mümtazei mezkûrenin tesviyei bedelâtı gününe kadar işlemiş olan faizlerinin tediyesini ve tahvilâtı cedidenin mecmuu üzerine yevmi mezkûrdan itibaren 1/14 Eylül 1906 tarihine kadar işliyecek faizin ifasını deruhde edecektir. Marûlbeyan iki yüz on beş bin iki yüz elli liradan gayrı ez sarf elde kalan bakiye Bankı Osmanî canibinden Hükümeti Seniyyeye teslim edilecektir.

Madde 6 — Neşrolunacak tahvilâtı cedidenin maktuan deruhde edilmesinden husule gelecek meblâğı sâfi yani meblâğı mezkûr ile bin sekiz yüz doksan senesi yüzde dört faizli tahvilâtı mümtaze istikrazının mevkii tedavülde bulunan miktarı beynindeki fark ki dördüncü maddede muharrer maktu komüsyon çıktıktan sonra bir milyon üç yüz altmış yedi bin dokuz yüz yetmiş bir Osmanlı lirasına balığ olur. Zirde gösterilen müddetler içinde Osmanlı lirası olarak Bankı Osmanîce Dersaadet'te Hükümeti Seniye emrine hazır tutulacaktır. Şöyleki:

	Osmanlı lirası
İşbu mukavelenamenin imzalandığı tarihte	395 370
Tarihi mezkûrdan bir mah sonra	250 000
İkinci teslimat tarihinden bir mah sonra	250 000
Üçüncü teslimat tarihinden bir mah sonra	250 000
Dördüncü teslimat tarihinden bir mah sonra	222 600
	1 367 970

Madde 7 — Tahvilâtı cedidenin her nerede lâzım olursa Borsa fiatı resmiye defterine kayıt ve kabulünü Bankı Osmani talebedecek ve Hükümeti Seniye dahi sefaretleri marifetiyle bu bapta tavassut buyuracaktır.

Madde 8 — İşbu Mukavelenamenin tarihi imzasından itibaren üç mah zarfında Avrupa'da veya müstemlekâta bir şuharebe vukubulduğu yahut Fransız ve İngiliz veya Alman rant eshamının fiî carisi işbu Mukavelenamenin tarihi imzasındaki fiattan üç adedi sahîh miktarı tedâni eylediği takdirde Bankı Osmani taahhüdâtı vâkıasının icrasını tecil edebilecek ve fakat işbu tecil keyfiyetini Maliye Nezaretine ve Dünyunu Umumiyei Osmaniye İdaresine tefhim eyledikten sonra kezaîk işbu Mukavelenamenin tarihi imzasından itibaren bir sene müddetle ve aynı şartlarla işbu Mukavelename ahkâmından istifade etmeğe hakkı olacaktır.

Ahvali mesrudenin vukuunda tahvilâtı cedidenin neşrinden evvel Hükümeti Seniyeye ita edilmiş olan mebalîğe tevarihî teslimlerinden itibaren senevi yüzde yedi faizli avans nazariyle bakılacaktır.

Madde 9 — İşbu Mukavelenamenin icra veya tefsiri ahkâmından dolayı vukubulabilecek her gûna ihtilâf iki hakemden mürekkep bir mahkeme marifetiyle fasıl ve hasmolunacak ve hakemlerden biri canîbi Hükümeti Seniyeden ve diğeri Bankı Osmani tarafından tâyin edilecektir. Bu hakemler beynlerinde uyuşamadıkları takdirde işe netice vermek üzere bir hakemi salis naspedecekler ve bunun verdiği karar her iki taraf için kat'iyülhüküm olacaktır.

İşbu Mukavelename üç nüshai asliye olarak 12/25 haziran 1322/1906 tarihiyle Dersaadet'te tanzim ve teati olunmuştur.

Sadrâzam
Mehmet Ferit

Maliye Nazırı
Mehmet Ziya

**No: 121 — Tahvilâtı mümtazenin mübadelesi hakkında
Kararname**

28 rebiyülevvel 1324 ve 8 haziran 1322

Muharrem Nizamnamesine merbut 1/14 eylül 1903 tarihli karar-namenin altıncı madesine tevfikân Hükümeti Seniye 18/30 nisan 1890 tarihli mukavelename mucibince ihdas edilmiş olan yüzde dört faizli

tahvilâtı mümtaze istikrazının halen tedavülde bulunan bakiyesinin tesviye bedelâtını Düyunu Umumiyei Osmaniye İdare Meclisi ile bittifak kararlaştırılmış olduğundan mevaddı âtiyenin mevkiî icraya vaz'ı hususuna iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi şeremütaallik buyurulmuştur.

Madde 1 — 1890 senesi yüzde dört faisli tahvilâtı mümtaze istikrazı hâmilleri yedilerindeki tahvilât bedelâtını ahsetmek üzere nihayet 1/14 eylül 1906 tarihine kadar ihzar eylemeleri Bankı Osmani vasıtasıyla ilân edilecektir.

Madde 2 — Tahvilâtı mümtazenin tesviye bedelâtından dolayı elde kalacak olan dört yüz otuz bin beş yüz Osmanlı liralık tahsisatı seneyeve salıfüzükir kararnamei merbutun altıncı maddesi mucibince dokuz milyon beş yüz otuz yedi bin Osmanlı yahut sekiz milyon altı yüz yetmiş bin İngiliz liralık veya iki yüz on altı milyon yedi yüz elli bin franklık bir resülmalin teşkiline tahsis olunacak ve işbu resülmali credit mezkûr kararnamenin birinci maddesi hükmünce takarrür etmiş olan otuz iki milyon yedi yüz otuz sekiz bin yedi yüz yetmiş iki Osmanlı yahut yirmi dokuz milyon yedi yüz altmış iki bin beş yüz yirmi İngiliz lirası veya yedi yüz kırk dört milyon altmış üç bin frank resülmali itibarilik deyni mübeddeli müvahhade zammedilecektir.

Ânifüzükir dokuz milyon beş yüz otuz yedi bin Osmanlı liralık resülmali credit beheri yirmi iki Osmanlı yahut yirmi İngiliz lirası veya beş yüz frank kıymetli dört yüz otuz üç bin beş yüz adet teker tahvilâta münkasem olacaktır.

Madde 3 — Zikrolunan kararnamei merbutun altıncı maddesi mucibince tahvilâtı mezbure sınıf ve muamelece beynlerinde hiç bir fark olmıyarak deyni mübeddeli müvahhat tahvilâtı mevcudesinin cüz'ü mütemminimini teşkil edecek ve kesalik aynı müddet ve şeraitle nihayet 1961 senesi temamusuna kadar resülmali tesviye edilecektir.

Madde 4 — Düyunu Umumiyei Osmaniye İdaresi dört yüz otuz üç bin beş yüz adet tahvilâtı cedideyi Bankı Osmaniye teslim edecektir.

Bankı Osmani bedelâtı tesviye edilmiş olan tahvilâtı mümtazenin kâffesini Düyunu Umumiyei Osmaniye İdaresi marifetiyle iptal edilmek üzere Hükümeti Seniye hesabına olarak İdareî mezkûreye teslim eyliyecektir.

Madde 5 — Düyunu Umumiyei Osmaniye İdaresi 1890 senesi yüzde dört faisli tahvilâtı mümtazesinin 1/14 eylül 1906 tarihinde vâdâi dahil edecek altı aylık takait bedeli olan iki yüz on beş bin iki yüz elli

Osmanlı İirasını tarihi mezkûrda Bankı Osmaniye tediye edecektir. Bil-mukabele Bankı Osmani dahi tahvilâtı mümtazenin tesviyei bedelâtı gününe kadar işlemiş olan faizlerinin ve yevmi mezkûrdan itibaren 1/14 eylül 1906 tarihine kadar tahvilâtı cedidenin mecmuu üzerine senevi yüzde dört hesabıyla işliyecek olan faizin tediye ve ifasını taahhüt edecektir. Marüzzikir altı aylık taksit bedelinden gayri ez sarf elde kalacak mebalîği Bankı Osmani Hükümeti Seniye emrine hazır bulunduracaktır.

Madde 6 — Düyunu Umumiyei Osmaniye İdaresi tahvilâtı cedide için masarifi Bankı Osmaniye ait olmak üzere senedatı muvakkate tanzim ve Bankı mezkûra teslim etmeğe mezun bulunmuştur. Tahvilâtı katiye zaten baıradei seniye tasvip ve neşredilmiş olan deyni müvahhat tahvilâtının aynı olacak ve bunlar gibi Maliye Nazırının grif imzasını havi bulunacaktır. Maliye Nazırı bunun için Paris'e bir memur izam edecektir.

Madde 7 — Muharrem Nizamnamesiyle 1/14 eylül 1903 tarihli kararnamei merbutun işbu emri âli ile tadil olunmıyan kâffei ahkâmı meriyülicra kalacaktır.

No: 122 — 18 safer 1299 tarihli Zabıtai Saydıye
Nizamnamesinin 27 nci maddesine müzeyyel
fıkraî Nizamiye

2 cemaziyelevvel 1324 ve 11 haziran 1322

Balık saydında hılâfi memnuiyet torpil istimal edenler hakkında dahi işbu yirmi yedinci maddenin mâtufunaleyhi olan Kanunu Cezanın yüz doksan altıncı maddesine tatbikan ceza tertip ve tâyin edilir.

No.	Başlık	Düster Tertip	Cilt	Sahife	Keski Casete Sayı
	Vapur ve yelkenli sandallarla balık sayd edenlere ve Dersaadet baliken esnafına dair Kararname	Zeyl	1	63	
	Kararnamei mezkûre müzeyyel fıkraî Nizamiye	Zeyl	1	64	
	Zabıtai Saydıye Nizamnamesi	Zeyl	2	122	
	[Kara avcılığına ait hüküm 8167 numaralı kanunla kaldırılmıştır.]				
	30 uncu maddet muaddelesi	1	6	391	
	33 üncü maddet muaddelesi	1	5	1184	
	29 uncu maddet muaddelesi	1	7	947	
	Zabıtai Saydıye Nizamnamesinin 33 üncü maddetini muaddele Nizamnamesinin tadili	2	12	692	

No.	Başlık	Düster Tertip	Cilt	Sahife	Resmî Gazete Sayı
	Zabıtai Saydıye Nizamnamesinin 9, 11, 12, 46 ncı maddelerine müseyyel Kararname	2	12	746	
	218 - Zabıtai Saydıye Nizamnamesinin müeddil Kanunı	3	3	35	
	[Bu kanunun 445 numaralı kısmına muhalif hükmü kaldırılmıştır.] [Ay mekalelerine ald hükmü 3167 numaralı kanunla kaldırılmıştır.]	3	5	788	
	721 - Zabıtai Saydıye Nizamnamesinin bazı mevaddına müseyyel Kanun	3	7	142	
	820 - Zabıtai Saydıye Nizamnamesinin tedili hakkında Kanun	3	7	1403	
	168 - Zabıtai Saydıye Nizamnamesinin 29 uncu maddesinin tefsiri	3	12	118	

No: 123 — Demiryolların Usulü Zabıtasına dair 8 safer 1284 tarihli Nizamnamenin 4 üncü maddesine ilâve olunan fıkra

2 cemaziyellevvel 1324 ve 11 haziran 1322

Vagonlar derununda bulunan imdat işaretlerini bilâ ihtiyaç istimal ederek bir gûna kazaya sebep olmaksızın trenlerin tevakkufuna bais olan yolculardan yarım Osmanlı altınından beş Osmanlı altınına kadar cezayı nakdî alınır ve işbu cezayı nakdinin miktarı işbu Nizamname ahkâmına tevfiқан mahakimce takdir ve tâyin olunur.

No.	Başlık	Düster Tertip	Cilt	Sahife	Resmî Gazete Sayı
	Demiryolları usulü zabıtasına dair Nizamname	1	2	340	
	Nizamnamesi mezkûrun 2 nci maddesine müseyyel fıkaratı	1	8	294	
	Nizamnamesi mezkûrun 4 üncü maddesine müseyyel fıkaratı	1	8	569	
	Nizamnamesi mezkûrun 15 inci maddesi müddelesi	2	4	84	
	Nizamnamesi mezkûre müseyyel maddesi Nizamname	2	6	80	
	Nizamnamesi mezkûre müseyyel Kanunu Muvakkat	2	6	352	

No: 124 — Gaz depolarının kemakân belediyelere indeciyle gaz sandıklarından alınan ücuratın tenzili ve belediyelere ait zephiye ve kantar rüsumunun da kısmen ve mukabeleten Maliyeye alınması hakkında iradei seniye

Meclisi Mahsusu Vükelâ Mazbatası

Yüzde üç gümrük resmî munzamına sureti muvafakatlarını mübeyyin Düveli Muazzama süferası tarafından gönderilen taktirî müş-

terekte münderiç şeraitten biri dahi Gaz depoları Nizamnamesinin tadili maddesi olduğuna mebni salifüzzikir depolardan alınacak rüsumun suveri tadiliyesine ve teferruatına dair Şûrayı Devlet Maliye Dairesinden tanzim ve Meclisi abidanemizden tezyil olunan mazbata mucibince ifayı muktezası istizanına dair tezkerei hususiyei Sadaret manzuru âli buyurularak süferayı mumailayhim tarafından işbu Depolar Nizamnamesine itiraz olunması esbabı anlaşılammakta olup bunda bazı tarafın tesirâtı olmak muhtemel bulunduğundan keyfiyetin bir kere daha mütalâa ve müzakeresiyle kararının arzı şerefsünuh ve sudur buyurulan iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi muktezayı âlisinden bulunduğunu mübelliğ tezkerei hususiye meyanei kemteranemizde kiraat ve mütalâa olundu. Sefârâtın itirazatı vâkıası depolar için tâyin olunan rüsumun esasen fahiş olması maddesine müpteni olarak bu husus için istifa edilecek rüsumun depoların tesis ve idaresi masarifi ile mütenasip olması lâzımgelceği ve depolar ihdas ve inşa olunmıyan mahallerde resim istifasına mahal olmadığı ve mevaddı küüliye nizamı mahsusuna tabi bulunması hasebiyle bunların petrole makîs tutulamıyacağı Sefârâtı mezkûrenin müttehidülmeal takriri cevabilerinde dermeyan olunmuş ve uhudu mer'iyeye istinat ettirilen işbu şikâyatın izalesi ile menafii Hazinei Celilenin temini muktazi bulunmuş idüğüne ve petrol ve emsali mevaddı müştailenin selâmeti umumiyeye için depolara vazettirilmesi bahsinde Hükümeti Seniyenin hak ve salâhiyeti derkâr bulunduğuna mebni mazbatâi mütেকaddimei müzeyyelede arzoluğu veçhile mezkûr gaz depolarının kemakân belediyelere iadesi ile depo bulunmıyan yerlerde belediyeler tarafından serian depolar inşası ve bu bapta ihtiyar olunacak masraf ve külfete mukabil gaz sandıklarının beherinden Dersadette alınmakta olan doksan paranın iki kuruşa tenzili ve ikinci aydan itibaren dahi geçecek müddetler zarfında beher ay için beşer paraya tenzili ve bunun taşra gaz depolarına da teşmili münasip görünmüş ve mezkûr depolar hasılatı muvazenei umumiyeye ithal olunmasına nazaran mezkûr depoların kemafissabık devairi belediyeye iadesinden dolayı bunların gayrı ez masraf hasılatı her ne miktara baliğ olur ise belediyelere ait zephiye ve kantar rüsumundan ol miktarının Hazinei Celileye alındığı halde Hazinei Müşarünileyhaca da depolar hasılatı diğer cihetten istifa kılınmış olacağı derkâr bulunmuş olmakla olveçhile ifayı muktezası hususunun Dahiliye ve Maliye Nezaretleriyle Rûsumat Emanetine iş'arı ve sefârâtı ecnebiyeye tebligatı münasibe icrasının Hariciye

Nezaretine havalesi tezekkür kılınmış olmakla olbapta ve kâşbeî ahvalde emrû ferman hazretî veliyyülemir efendimizindir.

9 cemaziyevvel 1324 ve 18 haziran 1322

Arz tezkeresi

Gaz Depoları Nizamnamesinin sureti tadiliyesine ve teferruatına dair Şûrayı Devlet Maliye Dairesinden tanzim ve Meclisi Mahsusu Vükelâdan tezyil olunan mazbata ledelarz keyfiyetin bir kerre daha meclisi mezkûrda müzakeresiyle kararının arzı hakkında şerefsudur buyurulan iradei seniyei hazreti padişahi mantuku âlisine tevfikân cereyan eden müzakereyi havi meclisi mezkûrdan kaleme alınan mazbata arz ve takdim olunmuş olmakla olbapta her ne veçhile iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefmütaallik buyurulur ise mantuku münifi infaz edileceği beyaniyle tezkerei senaveri terkîm kılındı efendim.

9 cemaziyülevvel 1324 ve 18 haziran 1322

Iradei seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tazim olup melfufu mazbata ile beraber manzuru âli buyurulan işbu tezkerei sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mazbatayı maruzaya hâmiş terkimiyle de tebliğ olunduğu veçhile musibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefsudur buyurulmuş olmakla olbapta emrû ferman hazretî veliyyülemirindir.

9 cemaziyevvel 1324 ve 18 haziran 1322

No: 125 — Müzei Hümayun için ebniye kalfalariyle dülger, taşçı ve emsali esnaf ve rençper ve inşaat ve tamirat tezkerelerinden alınacak resmî munzam hakkında iradei seniye

Meclisi Mahsusu Vükelâ Mazbatası müzeyyelesi

19 cemaziyevvel 1324 ve 28 haziran 1322

Şûrayı Devlet Tanzimat Dairesinden tanzim ve Mülkiye Dairesinden tezyil olunan işbu mazbatada beyan ve izah olunduğu veçhile âsarı atıkadan olan mebanîi nefisenin hüsnü muhafazası vesâlinin istikmalıyla beraber Müzei Hümayunun idamei intizamı zımnında sarfı mukatazi mebalige medar olmak için Dersaadet ve taşra devairi belediyesince

ebniye kalfalarından tezkereleri itibariyle senevi on ve yirmi ve otuz ve dülger ve taşçı ve emsali esnaf tezkerelerinden senevi beşer ve reng-per tezkerelerinden birer ve yirmi bin kuruşa kadar olan inşaat ve tamirat müstesna olmak üzere yirmi bin kuruş ve ondan yukarı inşaat ve tamirat için verilecek tezkere harcının yüzde onu nispetinde resmi munzam ahziyle her ay nihayetinde Dersaadet'te Maarif Nezaretine ve taşralarda Maarif Üdarelerine irsali müttehiden ve umum mimaranın Sanayii Nefise Mektebinde imtihanlarından sarfınazarla yalnız kendi arzularıyla mezkûr mektebe bilmüracaas ispatı ehliyet ederek şahadetname ahzedeceklerden Mektebi mezkûr mezunlarına kıyasen harç istifası da ekseriyetle kararlaştırılmış ve suveri maruza esasen münasip görünmüş olup ancak yirmi bin kuruş ve ondan yukarı inşaat ve tamirat için verilecek tezkere harcının yüzde onu nispetinde resmi munzam ahzı çünkü ebniyeden bermucibi nizam alınan resimden maada Hamidiye Hicaz Demiryolu ianesi olarak başkaca bir miktar resim alınmakta olduğu cihetle muvafık görülemediğinden Müzei Hümayun için alınacak işbu resmin verilecek tezkere harcının yüzde beşi nispetinde ahzı ve bu resmin de otuz bin kuruş ve ondan yukarı olan inşaat ve tamirata hasrı meyanei bendegânemizde tezekkür ve tasvibedilmiş olmakla makrunu müsaadei seniyei cenabı hilâfetpenahi olduğu halde berminvali muharrer ifayı mukteziyatının Şehremanetiyle vilâyat ve elviyei gayri mülhakaya tebliğinin Dahiliye Nezaretine havalesi ve Maarif Nezaretine malûmat itası babında ve katıbeî ahvalde emrû ferman hazreti veliyül-emir efendimizindir.

Tezkerei maruza

Asarı atıka ve mebnii nefisenin hüsnü muhafazası ve Müzei Hümayunun temini intizamı zımnında ittihazı lâzımgelen bazı tedabir ve mukarrerata dair Şûrayı Devlet Maliye Dairesinden tanzim ve Mülkiye Dairesinden tezyil kılınan mazbata Meclisi Mahsusu Vükelâda ledel-mütalâa cereyan eden müzakereye tevfikân bittezyil 7 safer 1324 tarihinde ba tezkerei senaveri arzı huzuru âli kılınmış idi. Bu kere tekidi havi Maarif Nezareti Celilesinden gelen tezkere salıfüzzikir zeylin suretiyle beraber arz ve takdim olunmuş olmakla olbapta her ne veğhile iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi şerefsünuh ve sudur buyurulur ise mantuku âlisi infaz edileceği beyaniyle tezkerei senaveri terkîm kılındı efendim.

12 rebiyülâhır 1324 ve 23 mayıs 1322

Iradei seniyeyi mübelliğ hâmiş

Residei desti tazim olup meflufhariyle manzuru âli buyurulan işbu tezkereî sâmiyeî sadaretpenahileri üzerine emcibince iradei seniyeî cenanıbî hilâfetpenahi şerefsudur buyurulmuş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülemrindir.

19 cemaziyelevvel 1324 ve 28 haziran 1322

No: 126 — Ceza Kanununun 58 inci maddesinin ikinci zeyli makamına kaim fıkaraı kanuniye

24 cemaziyelevvel 1324 ve 3 temmuz 1322

Bir heyeti fesadiyenin maksadı ihtilâlcuyanesini veyahut bir veya mütaaddit kesana suikast ile fikri mel'ânet icrası için her kim olursa olsun ve her ne şekil ve surette bulunursa bulunsun defaten bir çok eşhas katil ve ifna ve büyut ve mesakini ve sefain ve vesaiti nakliye ile ummun memer ve maberlerini hedim ve imha edebilecek dinamit ve bomba ve buna mümasil alâtı muhribeyi icat ve imal ve ihzar ve nakil ve memaliki ecnebiyeden Memaliki Şahaneye ithal ve ihfa ve istimal eden eşhas ile bunlara müşareket ve bu hallere teşebbüs eyliyenler maddei fesat veya katil fiile çıksın çıkmasın herhalde idam olunur. Böyle alâtı muhribenin icat ve imal ve ihzar ve nakil ve ithal ve ihfa ve teşebbüs veya istimaline muttali olan her fert bunu bizzat veya bilvasıta derhal canıbi Hükümete ihbar etmiye mecburdur. Bu mecburiyeti bir suiniyete mukarin olarak bilâ özü sahib ifa etmedikleri sabit olanlar maddei fesat veya katil fiile çıkarsa müebbeden çıkmazsa muvakkaten küreğe konur.

No.	Başlık	Düştur Tertip	Cilt	Sahife	Resmî Cesset Sayı
	Ceza Kanunnamesi	1	1	557	
	Ceza Kanununun 7 nci maddesi sayılı	1	1	538	
	Ceza Kanununun 19 uncu maddesine sayılı	1	1	540	
	Ceza Kanununun 62 nci maddesine sayılı	1	1	549	
	Ceza Kanununun 63 üncü maddesine sayılı	1	1	550	
	Ceza Kanununun 99 uncu maddesine sayılı	1	1	559	
	Ceza Kanununun 166 nci maddesine sayılı	1	1	571	
	Ceza Kanununun 179 uncu maddesine sayılı	1	1	575	
	Ceza Kanununun 180 inci maddesine sayılı	1	1	576	
	Ceza Kanununun 198 inci maddesine sayılı	1	1	579	
	Ceza Kanununun 209 üncü maddesine sayılı	1	1	580	
	Ceza Kanununun 201 inci maddesine sayılı	1	1	580	
	Ceza Kanununun 202 nci maddesine sayılı	1	1	581	
	Ceza Kanununun 206 nci maddesine sayılı	1	1	582	
	Ceza Kanununun 230 uncu maddesine sayılı	1	1	587	
	Ceza Kanununun 230 uncu maddesine sayılı	1	1	588	
	Ceza Kanununun 264 üncü maddesine sayılı	1	1	596	

No.	Başlık	Düster Tertip	Cilt	Sakife	Resmî Gazete Say.
	Ceza Kanununun 164, 177, 217, 218 ve 219 uncu maddelerinin tadilüne dair fıkra ve nizamiye	1	3	158	
	Ceza Kanununun 222 nci maddesi muaddelece	1	3	159	
	Citâyet vukûdunda on üç yasın ikmal etmiyen sübran ve on beş yasın ikmal etmiyen mücrimlerin mürâhik mübeyyis sayılması hakkında tekerel adliye	1	4	152	
	Emniyeti tahliyyet ihlâl edenler hakkında Ceza Kanununa eklenen maddeler	Zeyl	1	16	
	Ceza Kanununun birinci faslına müzeyyel maddeler	1	1	17	
	Ceza Kanununun 58 ve 66 ncı maddelerine müzeyyel fıkra ve kanuniye	1	6	1247	
	Ceza Kanununun 157 nci maddesi muaddelece	1	6	1304	
	Ceza Kanununun 133 üncü maddesi muaddelece	1	6	1458	
	Çiğâ Kâhûnûnâ birinci bûdûnâ 4 üñcû fâsılâna müzeyyel maddel kanuniye	1	7	697	
	Ceza Kanununun 58 ve 168 ncı maddelerine müzeyyel fıkra ve kanuniye	1	7	1086	
	Ceza Kanununun 58 inci maddesi muaddelesinin zeyli sanisi makamına kâim fıkra ve kanuniye	1	8	573	
	Ceza Kanununun 156 ncı maddesine müzeyyel fıkra ve kanuniye	1	8		
	Ceza Kanununun 58 inci maddesi muaddelesine müzeyyel fıkra ve kanuniye	1	8		
	Ceza Kanununun 186 ncı maddesinin zeyli evvel ve ahirinin muadil Kanunu Muvakkat	2	2	666	
	Ceza Kanununun 99 uncu maddesine müzeyyel Kanunu Muvakkat	2	2	687	
	Ceza Kanununun bazı mevaddını muadil Kanun	2	3	436	
	Ceza Kanununun 230 uncu maddesinin 1 inci zeyline müzeyyel Kanunu Muvakkat	2	3	648	
	Alenen nakı sıyam edenler hakkında Ceza Kanununun 99 uncu maddesinin 3 üncü zeyli ahkâmının tatbiki hakkında irade	2	3	785	
	Ceza Kanununun 230 uncu maddesinin zeyli sanisi muvakkatine müzeyyel fıkra hakkında Kanunu Muvakkat	2	4	92	
		2	6	1221	
	Ceza Kanununun 99 uncu maddesinin 3 üncü zeyli muclâhâce ribyâ ettilmesâ lâzım gelen kâvîm hakkında Kararnâmâ	2	6	311	
	Ceza Kanununun 60 ve 66 ncı maddelerine zeyil edilen fıkra ve kanuniye hakkında Kanunu Muvakkat	2	6	692	
		2	6	1012	
	Ceza Kanununun 60 ve 66 ncı maddeleri ile mevzuat cefâlinin sureti rüyet ve muhakemesine dair Usulü Muhakematı Cemâiyet Kanunu Muvakkatine müzeyyel muvakkat kanunların tarihî meriyeti hakkında Kanunu Muvakkat	2	6	649	
		2	8	135	
	Ceza Kanununun 144 üncü maddesini muadil Kanunu Muvakkat	2	5	290	
		2	6	818	
	Ceza Kanununun 149 uncu maddesine müzeyyel fıkra hakkında Kanunu Muvakkat	2	6	250	
	Ceza Kanununun 179 uncu maddesinin 6 cemaziyelâhîr 1329 tarihî ilâvesini muadil Kanunu Muvakkat	2	6	620	
		2	8	398	
	Ceza Kanununun 200 üncü maddesinin 6 cemaziyelâhîr 1329 tarihî zeyline müzeyyel fıkra ile 206 ncı maddesini muadil Kanunu Muvakkat	2	8	629	
	Ceza Kanununun 6 cemaziyelâhîr 1329 tarihî 37 nci maddesi muaddelesini muadil Kanunu Muvakkat	2	6	61	
		2	6	857	
	Ceza Kanununun 4 üncü faslına müzeyyel 14 rübüylüvvül 1319 tarihî fıkra; muadil Kanunu Muvakkat	2	8	99	
		2	8	383	
	Ceza Kanununun 200 üncü maddesinin 26 cemaziyelâhîr 1377 tarihî zeyli evveliyâ 11 ramazan 1331 tarihî 209 üncü maddesini muadil Kanunu Muvakkat	2	8	316	
	Ceza Kanununun 155 inci maddesine müzeyyel fıkra ve kanunlarında Kanunu Muvakkat	2	8	340	
	Ceza Kanununun 194 ve 257 ncı maddelerini muadil Kanunu Muvakkat	2	8	391	
		2	10	49	
	Ceza Kanununun bazı mevaddını muadil Kanunu Muvakkat	2	10	644	

No.	Başlık	Düzen Tarihi	Orn	Sahife	Resmî Gazete Sayı
	Ceza Kanununda 4 cümlesiyle 1329 tarihli 108 nci maddesi muadilince 2 numara ile müseyyel fıkra hakkında Kanun	2	10	915	
	Ceza Kanununda 155 inci maddesine 3 numara ile müseyyel fıkra hakkında Kanun	2	10	1017	
	Ceza Kanununda 166 nci maddesine 6 cümlesiyle 1329 tarihli sayılı fıkra ile müddil Kanun	2	7	102	
	Ceza Kanununda 166 nci maddesine 6 cümlesiyle 1329 tarihli sayılı fıkra ile müddil Kanun	2	9	125	
	Ceza Kanununda 166 nci maddesine 6 cümlesiyle 1329 tarihli sayılı fıkra ile müddil Kanun	2	9	152	
	Ceza Kanununda 206 nci maddesine müseyyel fıkra hakkında Kanun	2	8	675	
	Ceza Kanununda 146 nci maddesine sayılı kanun olmak sureti müseyyel fıkra hakkında Kanun	2	8	248	
	Ceza Kanununda 264 üncü maddesine müseyyel fıkra hakkında Kanun	2	8	240	
	Ceza Kanununda 199 üncü maddesine 19 tahrirâtı 1332 tarihli sayılı kanunla müddil Kanun	2	9	788	
	Ceza Kanununda 194 üncü maddesine müseyyel fıkra ile 196 ve 257 inci maddeleri hakkında Kanun	2	11	801	
	Ceza Kanununda 200 üncü maddesine 19 tahrirâtı 1332 tarihli sayılı kanunla müddil Kanun	2	10	49	
148	Ceza Kanununda 242 ve 243 üncü maddelerini muadil Kanun	2	11	901	
306	Ceza Kanununda 1 inci babının V inci faslına müseyyel maddesi Kanun	3	4	156	
405	Ceza Kanununda bast maddelerini muadil Kanun	3	3	247	
476	Ceza Kanununda 181 inci maddesini muadil Kanun	3	6	575	
12	Ceza Kanununda I inci babının V inci faslına tefatir	3	7	109	
178	Fahi mahkemeler hakkında devletin tevlîhi için müddil olanların dâve ve evvelinin ankarunu müddil olanların mahkemeleri hakkında Kanun	3	4	88	
	Fahi mahkemeler hakkında devletin tevlîhi için müddil olanların dâve ve evvelinin ankarunu müddil olanların mahkemeleri hakkında Kanun	3	7	199	

No: 127 — Esham ve Tahvilât Borsası Nizamnamesi

15 cemaziyelâhır 1326 ve 24 temmuz 1332

MUKADDEME

Madde 1 — Esham ve Tahvilât Borsası Devleti Aliyenin Mücümle esham ve tahvilâtıyla Vilâyeti Şahane üstüne keşide olunan vâdeli Hazinesi Celile bonolarının ve bu iradei senliye müesses olan bankalar ve müessesatı nafsa ve teşebbüsâtı sinaiye ve ticariye şirketleri tarafından ihrag olunan hisse senedatıyla tahvilâtının (ve bir ticaret borsası tesisine kadar kambiyonun) ve meskûkâtın ve düvell ecnebiye eshamıyla memaliki ecnebiyede nisamâtı mahalliyeye tevfikân teşekkül edip otuz altıncı maddede gösterilen şeraiti ifa eden müessesatı nafsa ve sarrafiyeye

ve sınaıye ve ticariye hisse senedatiyle tahvilâtının peşin veya vâde ile beyi ve şirasına mahsus olan mahaldir.

Madde 2 — Eşham ve Tahvilât Borsası doğrudan doğruya Maliye Nezaretinin tahtı nezaretinde olup makarrı Nezareti Müşarünileyha ile Borsa Meclisi canibinden müttefikan tâyin olunur.

Madde 3 — Eşham ve Tahvilât Borsasının umuru zabıtası Zaptiye Nezaretine ait olup Nezareti Müşarünileyhanın tâyin edeceği memurlar borsa muamelâtından dolayı borsa âzasına mütâallik her bir husus için Devlet komiserine ve bulunamadığı takdirde Meclis reisine ve ikisinin de gayubetinde ve umuru müstacele için Borsa başkâtibine müracaat edeceklerdir.

Madde 4 — Hükümeti Seniyenin vasıtası olmak ve borsanın küşade bulunduğu müddet zarfında mütemadiyen bulunmak üzere borsaya tarafı Devletten müstakillen bir komiser ve bunun hastalık gibi mazereti meşruası vukuunda vekâlet etmek üzere bir muavin tâyin olunacak ve devairi resmiye ve müessesatı maliye ile muhabere komiserlik makamından icra edilecektir.

Madde 5 — Komiserin vazifesi borsa umuruna ve borsaya mütâallik kavanin ve nizamât ahkâmının icra olunup olunmadığına Hükümeti Seniyenin talimatı mahsusası mucibince dikkat ve nezaret etmektir. Göreceği suiistimalât hakkında Borsa Meclisinin nazarı dikkatini celbetmek hakkını haizdir. Nevakısa ve tedabiri islahiyeye dair rapor tanzim ve Hükümeti Seniyeye takdim edecektir. Kâffe müstediyyat Devlet komiserine ve gayubeti halinde muavinine ita edilerek havalesi icra olunur ve neticesinden behemehal komisere malûmat verilir.

Madde 6 — Nizamname ahkâmının icra olunup olunmadığına dikkat ve nezaret etmek üzere komiser meclisin içtimalarında hazır bulunur ve Nizamnameye muvafık olan kararları mevkiî icraya vaz'eder. Nizamnameye muvafık görmediği kararlar için münazaunfih madde hakkındaki esbabı irae ile evrakını Meclise iade eder. İtilâf hâsıl olmadığı takdirde Meclisin zabıtnameleriyle beraber keyfiyet Maliye Nezaretine iş'ar olunur. Nezareti Müşarünileyhanın kararı katidir.

Madde 7 — Komiser Borsa dâhilinde muamelâtın nizamı daire-sinde hüsnü cereyanına sarfı dikkat edip muhalifi nizam harekette bulunanların isimlerini zabıt ile Meclise tevdi eder Meclis de mücazatu nizamiyeyi tertip ve hükmeyley.

Madde 8 — Borsa Meclisi âzasının intihabatı komiserin nezareti tahtunda vukubulur.

Madde 9 — Tahvilât ve hisse senedatı Borsaca mukayyet olup Hükümeti Seniye canibi âlisinden muameleye mezun olan kâffei müessesatı sarrafiye ve nafia ve sınıaiye ve ticariyenin içtimalı umumii senevilerinde Borsa komiseri hazır bulunarak şirketin ahvali maliyesine dair izahatı lâzimeyi istihsal ve Borsa Meclisine beyan eder ve ledelhace Maliye Nezaretine dahi iş'arı keyfiyet eyler. Ecnebi şirketlere gelince bunların her sene vâkı olan içtimalı umumilerinde ittihaz olunan mukarrerat ile evrakı müteferriasının birer kıta sureti musaddakaları Der-saadet'teki vekilleri tarafından Borsa Meclisine ita olunarak teftişatı lâzime bu evrak üzerine icra olunur.

Madde 10 — Esham ve Tahvilât ve hisse senedatı üzerine oluncak muamelâtın temini cereyanı maksadına mebni tanzim olunan işbu nizamnameye ittiba etmiye Borsa âzasının kâffesi mecburdur.

Madde 11 — İşbu Nizamnamenin esham ve tahvilât ve hisse senedatı beyi ve şerasına ait olan ahkâmı Borsa âzasından bir mubayaacı vasıtasıyla icrayı muamelât eden ve Borsa âzası olan ve olmıyanların cümlesine şâmilidir.

Madde 12 — Muamelâtı mesrude mubayaacılar ve onlar namına tellâl ve ooberler vasıtasıyla icra olunup hariçten hiç bir kimse doğrudan doğruya bu muamelâtın icrasına mezun değildir.

Madde 13 — Borsaca mukayyet esham ve tahvilât ve senedat ile kambiyo ve meskûkât üzerine Borsa âzasından olan mubayaacılar vasıtasıyla aktolunan ve onların defatirinde mukayyet bulunan peşin ve vâdeli muamelâtın mütevellit daavi mahakimce mesmu olmaz.

BİRİNCİ FASIL

Borsa âzasıyla bunların hademesi hakkındadır

Madde 14 — Borsa âzasının adedi gayri mahduttur fakat kadınlarla sınırlı yirmi bire vâsıl olmıyanların ve cinayetten dolayı mücazâtı terhibiye veya terziliyeye mahkûm olanların ve mahkeme ilâmiyle mahcur ve hileli veya âdi müflis olarak ba ilâm mahkûm olanların ve taahhüdâtını ifa etmiyen veya ifayı taahhüdata muktedir olmıyanlarla hukuku medeniyeden sâkıt olanların Borsaya dıhulü memnudur. Mahkeme ilâmiyle mahcur ve hukuku medeniyeden sâkıt olanların tekrar Borsaya dıhulleri esbabı maristanın zâil olmasına mütevakkıftır. Âdi müflis olarak ba ilâm mahkûm ve taahhüdâtını ifa etmiyen veyahut ifaya muktedir olmıyanların Borsaya girmeleri için deynin tesviye

olduğuna veya dâyinlerin istifayı deynden sarfınazar ettiklerine Meclisçe kanaat hâsıl olmak icabeder.

Madde 15 — Borsa âzası üç sınıfa münkasımdır. Birincisi mubayaacılar, ikincisi simsarlar, üçüncüsü coberlerdir.

Borsa âzasından başka bir de abone kısmı vardır ki bunlar da üç sınıfa münkasımdır. Birincisi müessesatı maliye (bankalar), ikincisi ticaret ve sanayi ve umuru nafıa şirketleri, üçüncüsü bangerlerdir. Mubayaacılar kendi namlarına ve ancak müvekkilleri hesabına muamele yaparlar. Maamafih arbitraj denilen muameleyi kendi hesaplarına dahi icra edebilirler. Simsarlar mubayaacılar arasında vasıta olup kendi hesaplarına iş göremezler. Coberler yalnız kendi hesaplarına muamele yaparlar. Borsa âzasından biri işbu madde ahkâmınca mezun olduğu muamelâtta gayri muamelât icrasına tasaddi eylediği takdirde Borsadan tardolunup tardı tarihinden itibaren üç sene geçmedikçe tekrar âzalığın kabulü caiz olamaz.

Madde 16 — Borsa âzalığına dâhil olmak isteyenler herhangi sınıfa girmek arzusunda olduklarını mübeyyin ve aynı sınıf âzasından ikisinin tavsiyesini muhtevi olarak Borsa İdaresine bir istida vermek lâzımgelir. Müstedinin evsafı matlubeyi haiz olduğu Meclisçe tahakkuk ettikten sonra şayanı kabul görüldüğüne ekseriyeti âra ile karar verilir.

Madde 17 — Borsa âzasının her biri zirde muharrerülmiktar resmi senevinin itasıyle mükelleftir. İsimleri defteri mahsusuna kaydolunmak lâzımgelen iki nefer havale memurunun duhuliyesi dâhili hesap olmak üzere mubayaacılar beşer lirayı Osmani, simsarlar ikişer lirayı Osmani, vazifesi münhasıran her günlük muamelâtı tesviye etmekten ibaret olacak olan birer nefer-adamlarıyla coberler ikişer lirayı Osmani ve fazla müstahdeminin her biri için birer lirayı Osmani ita edeceklerdir. Abonelerden evvelâ bankalar miktarı Meclisçe tâyin olunmak üzere yirmiden yüz liraya kadar, saniyen şirketler ondan yirmi liraya kadar ve salisen bankerler beşer lira ita edeceklerdir. İşbu resim her sene mart iptidasında peşin ifa olunmak lâzımgelir. Bir kimsenin Borsaya tarihi kabulü her ne olursa olsun âzadan veya aboneden olan o zat herhalde bir senelik resmi tamamen ifaya mecburdur.

Madde 18 — Mubayaacı sınıfına dâhil olmak isteyenler balâdaki resimden başka ilk defa kaydolunmak üzere ayrıca yirmişer lirayı Osmani ita edeceklerdir. Borsaca mukayyet olan şirketlerin feshi takdirinde muamelâta devam etmek isteyen şirketlerden her biri resmi sene-

viden başka onar lirayı **Osmani ita** edeceklerdir. Dört sene müddetle mubayaacılıktan keffi yeddettikten sonra tekrar muamelâta başlamak isteyenler ilk kaydiye resmini dahi ita edeceklerdir. Mubayaacılık sırtına dâhil olmak isteyen her kimse evvelce bulunduğu mesleğin mensup olduğu idareden ita ve ait olduğu reisi ruhani tarafından tasdik olunmuş bir şahadetname ile ba istida Borsa Komiserliğine müracaat edeceklerdir. Komiser hazır olduğu halde Mecliste tetkikatı muktaziye icra olunarak müstedinin işbu Nizamname ahkâmına mugayir ahvali olmadığı anlaşıldıktan ve madde âtiyede gösterilen teminat akçesiyle beraber borsa muamelâtından ve müteferriatından dolayı ahkâmı nizamiyeye tehaiyet edeceğini ve tebaai ecnebiyeden olduğu takdirde imtiyazatı ecnebiye iddiasında bulunmayacağını mübeyyin mensubolduğu sefaretten musaddak bir kıta senet alındıktan sonra mubayaacılığa kabul olunur. Tebaai ecnebiyeden hademe istihdam eden âza dahi o hademe için aynı senet ibrazına mecburdur.

Madde 19 — Borsanın varidatı masarifi seneviyenin tesviyesine kifayet etmediği takdirde Meclis Devlet komiseriyle müttehiden mümkün olan kâffe tasarrufatı emrettikten sonra Maliye Nezaretinin muvafakatiyle resmi senevinin nisfına müsavi bir resmi munzamı teşri-nievvel iptidasında Borsa âzasından istffa eder. Mubayaacılar iki sınıf olup birinci sınıfa dâhil olanlardan beşer yüz ve ikinci sınıfa kaydedilenlerden dörder yüz lirayı **Osmani teminat akçesi** alınır. İşbu akçe muntahap üç mubayaacıdan mürekkep bir komisyon marifetiyle muhafaza ve idare olunur. Mubayaacılar depozito ettikleri bu akçeden marj ile ve senedat terhini veya mubayaacılardan üçünün kefaleti mukabilinde istikraz edebilirler. Kefillerden biri kefil olduğu mubayaacının muamelâtından şüphe ederse Komisyona müracaat edebilir. Komisyon lüzum görürse müstakriz mubayaacının defterlerini muayene ve derhal yeni kefalet talep eder. Medyun mubayaacı bu kefaleti vermedikçe hiç bir muamele yapamaz. Temettüatı seneviye mubayaacılar arasında her sene taksim ve tevzi olunur. Mubayaacılıktan keffi yeddeden kimsenin Borsa ve piyasa ile hesabı kat'edildikten sonra işbu kefalet akçesi veya mütebakisi kendisine iade olunur.

Madde 20 — Duhuliye resminin tediyesine mukabil reis ve başkâtip ile sandık eminlerinden biri tarafından mûmza ve borsaya mahsus mührü havi bir kıta makbuz senedi ita olunacaktır.

Madde 21 — İşbu makbuz senedi duhuliye bileti makamındadır ve şahsa mahsus olup âhara ferağı kabil değildir. Maamafih gaybubet

sebebiyle mubayaacılar emniyetlerini haiz olan bir zatın ismini evvel-emirde Meclise bildirmek şartıyla hakkı duhullerini Meclisin muvafakatiyle ona nakledebilirler.

Madde 22 — Her sınıf âza ile hademenin esamisini havi olarak Borsanın dâhiline cetveller talik olunacaktır.

İKİNCİ FASIL

Borsanın sureti idaresine dairdir

Madde 23 — Borsa münhasıran mubayaacılardan olmak ve reyî hafî usulîyle ve ekseriyeti âra ile Borsa âzası tarafından intihabedilmek üzere yedi âzadan mürekkep bir meclis marifetiyle idare olunur.

Madde 24 — İntihap her sene şubatın ilk on beş günü zarfında üç günde icra olunur. Her müntehip Borsa âzasından olduğunu duhulîye biletini ibraz etmekle ispat eyledikten sonra yedi kişînin esamisini havi bir kıta pusulayı komiserin ve Meclis âzasından ikisiyle başkâtibin tahtı nezaretlerinde bulunan mahfazaya vaz ve ilka eder. Balâdaki müddetin inkızasında heyeti mezkûre muvacehesinde işbu mahfaza küşat ve reyler cemolunup neticei intihabatı havi bir kıta mazbata tanzim ve istihsali âraya memur olanlar tarafından imza olunur ve ekseriyeti ârayı kazananların Meclis âzası olmak üzere isimleri ilân edilir. Âzadan ikisi veya bir kaçı hakkında müsavâtî âra vukubulduğı halde kur'a ya müracaat olunur. Mubayaacıradan gayriye verilen reyler keenlem-yekün hükmünde tutulur.

Meclis âzası sıra ile üç sene intihab olunabilip üçüncü senenin hitamında memuriyetlerinden bittabi mazul addolunur. Bir sene geçmedikçe yeniden intihab olunamazlar. Borsa âzası duhulîye resmini ita etmedikçe intihap salâhiyetinden mahrumdurlar. İşbu nizamnameye tevfikân ilk defa icra olunacak intihaptan evvel Meclis âzasından üçü kur'a ile ihraç edilip yerine balâda zikrolunan cetvelde esamisi mukayyet bulunan mubayaacılardan üç âza intihab olunur ve sonraları bir sene dört ve diğeri sene üç âza sıra ile ve o vechile tebdil edilir.

ÜÇÜNCÜ FASIL

Meclisin vezâifi hakkındadır

Madde 25 — Borsa âzası tarafından intihab olunan Meclis her sene mart iptidasında işe mübaşeret eder. Senei sabıkanın muhasebatı âzayı sabıka tarafından Meclisi mezkûre devrolunur.

Madde 26 — Meclis kendi âzasından birini reis ve ikincisini sandık emini intihabeder. İşbu memuriyetler meccanen ifa olunur.

Madde 27 — Borsa Kalemî muvazzaf olarak bir başkâtip ve bir kâtip ile memurini sairei muktaziyeden mürekkeptir. Bunların Meclisçe nasp ve terakki ve azil ve mücazat edilmeleri ve Mülkiye Tekâüt Sandığına icrayı tekaütleri memurini sairei Devlet hakkındaki kavanin ve nizamata tevfikan vukubulacaktır. Kitabet veya memuriyet hidedematından biri münhal olduğu takdirde Meclis müstedilerin istidalarını kabul etmek için münhal olan hizmete muktazi bulunan evsaf ve malûmatı haiz olup olmadıklarını anlamak için evvelâ müstedileri imtihan edecektir. Bir münhal memuriyet için bir kaç müstedi zuhur ederse halâdaki muamelenin icrasından sonra aralarında üçü kur'a ile tefrik olunacak ve bunlardan biri reyî hafi usuliyile ve ekseriyeti âra ile Meclis tarafından intihabedilecektir.

Madde 28 — Meclis haftada bir kere âdiyen içtima eder. Meclis âzasından herhangi biri olursa olsun evvelce reise bildirmiş olduğu bir madde için Meclisi cemetmiye salâhiyeti vardır. Meclisin içtımını için âzanın celp ve daveti başkâtip marifetiyle vukubulur. Bilâözrü meşru bir ay zarfında mütemadiyen dört defa içtımını âdide hazır bulunmayan âzaya müsta'fi nazariyle bakılıp yerine yirmi birinci ve otuz dördüncü maddelere tevfikan diğeri nasp olunur.

Madde 29 — Müzakeratın muteber olması için lâakal dört âzanın hazır bulunması lâbüttür. Reis bulunamadığı halde âzanın en müsinnî muvakkaten reise vekâlet eder. Müzakerat reisin tahtı nezaretinde cereyan edip badehu kararlar ekseriyeti âra ile verilir. Teşavii âra vukuunda reisin reyî munzam olan taraf ekseriyet addolunur. Müzakerat zapt ve bir deftere kaydolunup işbu zabıtlar Devlet komiseri ve reis ve müzakerede hazır bulunan âza ile başkâtip tarafından imza edilir.

Madde 30 — Bütçe dâhilindeki sarfiyat başkâtip tarafından tanzim olunup müsaadeyi müş'ir olarak reisin imzasını havi bir senede mukabil icra olunur. Masarifi fevkalâdeye gelince bunların sarfı Meclisin müsaadesine ve komiserin tasdikına mütevakkihtir.

Madde 31 — Meclis Nizamname şikkâmının tamamii icrasına komiserle müttchiden takayüt ve ihtimam eder ve muhalifî nizam vukubulan ahvâlî rüyet ve Borsa'nın peşin veya vâdeli muamelât icra edenler arasında zuhur eden ihtilâfâtı sulhan tesviye eyler. Bu suretle idareten ita olunan hükümler bir masbataya dercolunup meşkûr mazbata içti-

mada hazır bulunan âza tarafından imza olunur ve icrayı ahkâmı için Devlet komiserine verilir.

Madde 32 — Her akşam Borsa kapandığı zaman kaydı resmiye dâhil olan esham ve tahvilât ve senedat ile kambiyo ve meskûkâtın fiyatını ve o günkü terakki ve tenakusunu müş'ir olarak kitabet marifetiyle tertip olunacak olan varakai resmiye Borsanın haricine talik olunur. Bu varaka matbu ve koçandan maktu olup o varakanın kâffei münderecatını havi olan koçan Borsada hıfzolunacaktır.

Madde 33 — Borsaca tanzim olunan evrakın cümlesi Devlet komiseri veya vekili ve Meclis reisiyle başkâtibin imzalarını havi olmak muktazidir.

Madde 34 — Meclis âzasından birinin istifası veya vefatı vukuunda intihabı ahirde en sonraki müntehaptan sonra rey kazanmış olan mu-bayaacı onun yerine kaim olur.

DÖRDÜNCÜ FASIL

Borsada alınıp satılabilecek senedat hakkındadır

Madde 35 — Borsa Meclisi esham ve tahvilâtı Devleti Aliyeyi derhal kaydı resmiye kabul etmekle mükelleftir. Saltanatı Seniyenin ruhsatı âlisiyle kavanini Devleti Aliye tahtında olarak teşekkül eden veya ilerde teşekkül edebilecek olan şirketlerin tahvilât ve hisse senedatı vukubulacak istida üzerine ve sermayenin lâakal rub'u nakten vaz'olunduğu ispat edilmek ve hesabâtı seneviyenin esnayı tetkikinde mümeyyizlerle beraber Borsa İdaresi tarafından bir veya iki vekil bulundurulacağı şirkete taahhüt olunmak şeraitiyle kaydı resmiye kabul edilecektir. Bu şeraiti ifa etmiyecek olan şirketlerin zaten kaydı resmiye dâhil olan senedatını meclis kaydı resmiden tayıyedebilir.

Madde 36 — Düzeli ecnebiye eshamının kaydı resmiye kabulü Maliye Nezaretinin ruhsatına mütevakıftır. Ecnebi şirketlerin hisse senedatıyla tahvilâtına gelince işbu şirketlerin maksatları kavanini Devleti Aliyeye ve menafii ahaliye mugayir olmamakla beraber sermayelerinin lâakal rub'u nakten vaz'olunup merkezleri bulunan memleket borsasında kaydı resmiye kabul olunmuş olduğu ve Memaliki Şahane ruhsatı resmiye ile küşat olunmuş bir şubeleri ile bir de vekili mesul ve muteberleri bulunduğunu ispat etmekten ve her sene bilânçolarını ve kâr ve zarar hesaplarını Derhâşin neşrolunan gazetelerden Borsa Meclisi İdaresince irae olunacak bir veya bir kaç gazete ile neşir

ve ilân edeceklerini taahhüt eyledikten sonra Nezareti müşarünileyhaca verilecek mezuniyet üzerine kaydı resmiye kabul olunabileceklerdir. Mezkûr şirketlerin hisse senedatiyle tahvilâtı memleketlerindeki borsadan ihraç olunduğu takdirde derhal Dersaadet Borsasındaki kayıtları dahi terkin olunacaktır. İşbu maddenin ikinci ve üçüncü fıkraları ahkâmına tevfi kan kaydı resmiye kabul edilmiş bulunmayan veya badel-kabul kaydı terkin olunmuş olan senedat ve tahvilât üzerine Borsa derununda gerek peşinen ve gerek vâde ile icrayı muameleye müsaade eden Meclisi İdare âzası Borsadan tardolunacağı gibi muamelâtı mezkûreden mütevellit zarar ve ziyânların tazminine dahi mahkûm olabileceklerdir.

Madde 37 — Nizamen damga resmine tabi olan evrak ve tahvilât ve senedattan damgasız olanlar Borsa kaydı resmine kabul olunmayacaktır. Her nevi tahvilât ve senedatın kaydı resmiye kabulünde Borsa İdaresi tarafından yüz bin liraya kadar lirada iki para ve yüz bin liradan fazlası için lirada bir par kaydiye masarifi ahz olunacaktır. Kaydiye masarifi tesviye olunarak kaydı resmiye dâhil olan senedatın tebdilinde senedatı mübeddile için balâdaki masarifin nısfı ahz olunacaktır. Tahvilât ve senedatı kaydı resmiye dâhil olan şirketlerin kâffesi abone kaydolanarak on yedinci maddenin ikinci fıkrasında muharrer olan resmi seneviyi ita edeceklerdir.

BEŞİNCİ FASIL

Muamelâta dairdir

Madde 38 — Herhangi fiatla olursa olsun Borsa âzasından biri tarafından teklif olunupta yine âzadan bir diğeri tarafından derhal kabul olunan her bir muamele nükûl edilememek üzere tarafeyni tahtı taahhüde almış bir pazarlık hükmünde olup yekdiğerini ikna edecek derecede depozito talebine salâhiyet verir.

Depozitonun miktarına kanaat etmiyen tarafın Meclisin kararına müracaat etmiye hakkı olacaktır.

Madde 39 — Borsa âzasından birinin teklif eylediği muameleyi bir kaç âza birden kabul ederlerse teklif eden zat en evvel kabul etmiş zannettiği zatı irae ve tâyin eder. Eğer kendisince şüphe hâsıl olursa huzzarın şahadetlerine müracaat ve onların kararına ittiba eder.

Madde 40 — Borsada vukubulan her bir muamelenin onu akteden âzanın odalarına derhal tebliğ olunması muktazidir. İşbu tebliğ tara-

feyn marifetiyle icra olunur. Tarafeynden biri piyasa ile muamelâtını tesviyeye hazır olursa diğer taraf onun teklif eylediği havaleyi kabule mecburdur.

Madde 41 — Esham ve senedat havalesi bilcümle alâkadarınının muvafakati hâsıl olmadıkça sureti katiyede aktedilmiş addolunmaz ve havale eden havalenin ancak ol suretle in'ikadı üzerine mesuliyetten kurtulur. Havaleyi kabul eden zat havale olunan zata yarım saat zarfında tebliği keyfiyet etmezse havale eden zata müracaat etmek hakkını zayi eder. Bir havaleye mahsuben kabul olunan her alelhesap havale edeni mesuliyetten katiyen kurtarır.

Madde 42 — Muamelât ruzmerrede depozitodan başka eshamı umumiyeye fiatınca yirmi para ve Rumeli Demiryolları tahvilâtınca üç frank ve senedatı sairece Borsa Meclisi tarafından tâyin edilecek miktarda fark hâsıl olursa farktan müstefit olan tarafın onu diğer taraftan talep etmiye hakkı olur. Meğerki o farktan mutazarrır olan taraf kırk birinci maddede beyan olunduğu üzere taahhüdünü âhara nakil ve havale ede. Balâda muharrer ahkâmın ademi icrası takdirinde esası muamele olan esham ve senedat bilmüzayede mubayaa veya fûruht olunarak taahhüdünde durmıyan tarafın taahhüdü ifa olunur.

Madde 43 — Mubayaaacılar her pazartesi sabahı Borsanın küşadından evvel cumartesi akşamına kadar aralarında muallâkta kalmış olan muamelât ve düyun ve matlubatını müş'ir yekdiğerine bordro göndermiye mecburdurlar. Herhangi sınıftan olursa olsun Borsa Âzası on yedinci madde hükmünce Borsaya duhule mezun ve esham ve senedatın beyi ve şirasına veya nakline memur olan hademesinin icra ettikleri muamelâtın mesuldür. Ancak muamelâtı vâkıa ve bunlardan mütevellit farklar müstahdeminden her birinin mensubolduğu âzaya pazartesi günü bildirilmedikçe işbu mesuliyetin hükmü kalmıyabilir.

Madde 44 — Karşılaştırılmış olan muamelâtın farkları o gün tesviye olunmak muktazidir. Mezkûr farklar tesviye olunmazsa müddei tarafından vukubulacak şikâyet üzerine ertesi günü Borsanın küşadından evvel ifayı deynetmediği halde Borsaya duhulden menolunacağı ve tediye deynden âciz olanlara mahsus olarak tanzim ve talik olunan cetvele ismi derç ve ilân edileceğini medyuna başkâtip beyan ve ihtar eder.

Madde 45 — Borsa muamelâtından mütevellit her bir hesap derhal tesviye olunmalıdır. Aksi takdirde ve dâyimin talebi üzerine Meclisi mebhusunanz hesabı tetkik ettikten sonra kararına tevfikı hareket etmiye medyunu davet edecektir. Kararı mezkûre tevfikı hareket etmiyenler

Borsadan idareten ihraç olunacak ve isimleri tediyeyi deyne muktedir olmıyanlara mahsus olan oetvele derç ve ilân edilecektir.

Madde 46 — Primli olan yani (istilâj) ve (aşağı duble) ve (yukarı duble) tâbir olunan muamelâtın kâffesinde primi alan kimse verenin ilk talebi üzerine otuz sekizinci ve kırkıncı ve kırk ikinci maddeler ahkâmına tevfikân depozito vaz'ıyla onu temin etmiye mecburdur.

Madde 47 — Primli veyahut vâdeli muamelâtın vâdesi pazar veya yortu gününe tesadüf eylediği halde ertesi güne talik olunur. Vâdeli muamelât hakkında aylar muamelenin aktolunduğunun ertesi gündünden itibaren otuzar gün hesap edilir.

Primi mubayaa eden ilerdeki hakkı hıyarını kaybetmek üzere nihayet bu gibi muamelâtın hulûlü için tâyin edilmiş olan saate kadar Borsanın açık olduğu her saatte muamelesinin katiyen hulûl ettiğini beyan etmek salâhiyetini haizdir.

Madde 48 — Kaydı resmiye dâhil olan ve olmıyan her nevi esham ve senedat üzerine peşin veya vâdeli muamelât icrası zımında gündüz veya akşam vakitlerinde ve Borsa salonunun haricinde ve Borsanın açık veya kapalı olduğu esnada içtima etmek katiyen memnudur. Bu gibi içtimalar her nerede olursa olsun zabıta marifetiyle dağıtılıp mütecasirleri Ceza Kanunnamei Hümayunu mucibince mücazat olunur. Bu misillü içtimalara bais olan Borsa âzasından ilk defasında on liradan yirmi liraya kadar cezayı nakdî alınıp ikinci defasında bir sene müddetle Borsadan ihraç olunur. Yeniden Borsaya dâhil olmak istiyen mubayaaacılardan betekrar ilk kaydiye resmî olan yirmi lira istifa olunur. Kaydı resmiye dâhil olmıyan bilcümle senedat üzerine vâdeli muamelât ve likidasyon icrası katiyen memnudur. Bu şhvale mütecasir olan mubayaaacılar Borsadan ihraç olunur. Coberler ve simsarlar dahi üç sene müddetle ihraç edilir.

Madde 49 — Meclis vâdeli muamelâtın miktarı asgarisini tâyin edecektir. Gerek devairi resmiye ve gerek eşhas tarafından alınıp satılan esham ve senedat ve saire için Meclis komiserle müttehiden bir resmî tellâhiye tarifesi tanzim edecektir.

ALTINCI FASIL

Kat'i hesap hakkındadır

Madde 50 — Esham ve tahvilât ve senedat vâdeli muamelâtının hesabı her on beş günde bir kere pazartesi günleri kat'olunur. Peşin

muamelâtın hesabı aktolunduğu günde veya ertesi gün tesviye olunmak mecburidir.

Madde 51 — Senedatı teslim etmek arzusunda bulunan bayiler ve kabzetmek arzusunda olan müşteriler keyfiyeti müş'ir varakayı bir zarfa vaz ile zarfın üzerini mühürlıyeceklerdir. Bu zarflar umum için pazartesi sabahından Borsa kapanıncıya kadar bırakılacak ve biri reiste ve diğeri başkâtipte bulunacak olan iki anahtarla dikkatlice kapanacak olan bir kutuya ilka olunacaktır. Mezkûr kutu kaldırıldığı vakit ağzı bir üçüncü anahtarla kapanmasına itina olunup mezkûr anahtar Meclis âzasından birine teslim edilecektir. Salı sabahı Borsanın küşadında Meclis âzasından ikisinin muvacehesinde zarfların küşadına şuru olunup münderecatı bir cetveli mahsusa kaydedilerek işbu cetvel Borsada talik olacaktır.

Madde 52 — Teslim ve tesellümü senedat ile hesabı kat'olunmayan muamelât ertesi likidasyona devrolunmak iktiza eder. İşbu devir muamelesinin şeraiti pazartesi sabahı Borsanın küşadından yarım saat mürrurundan itibaren öğle vaktine kadar tarafeynin rızasıyle kararlaştırılacaktır. Mubayaacılar arasında bu veçhile kararlaştırılan devirler başkâtibin tuttuğu defteri mahsusa kaydolunacak ve (repor) veya (depor) un ilk vasat fiyatını başkâtip işbu kayıtlar esasına tevfikan ihraç edecektir. Bu muamelâtı kaydettirmiyenlerden itibari her bin lira için bir kuruştan on kuruşa kadar cezayı nakdî alınır.

Madde 53 — (Repor) veya (depor) muamelâtında suiistimalât vukubulduğuna dair bir mubayaacı tarafından Borsa kitabetine kaydettirilerek şikâyet vâkı olduğu takdirde maznunualeyhin tâyin edeceği iki mubayaacı ile beraber Meclis şikâyeti tetkik edecektir. Suiistimalât tahakkuk ettiği ve umûmun menafiini muhafaza için elzem addolunduğu takdirde maznunualeyhin likidasyon için vâkı olan kuyudunu Meclis fesheder ve beş liradan otuz liraya kadar cezayı nakdî hükmeder.

Madde 54 — Likidasyonun havalesi mecburidir.

Madde 55 — Salı günü vakti zuhurdan bir saat sonra başkâtip reisin veya vekilinin tahtı nezaretinde olarak likidasyon mektuplarının havi olduğu miktarlardan hâsıl olan farkları Borsada müzayede veya münakasaya vaz'eder. İşbu farklar kâmilen fûruht veya mubayaa olunduktan sonra elli altıncı ve elli yedinci maddelere tevfikan Meclis ikinci ve son vasat fiyatını ihraç eder ki o saate kadar devredilmemiş olan muamelât işbu son vasat fiyatı üzerine karşılaştırılır.

Madde 56 — 1) Mektuplardan hâsıl olan farkın teslimi lâzımgelir ve ilk vasat fiatı (repor) olursa satış bu fiatla başlar bundan ziyadeye satılır ve bu fazla farkı tesviye edilirse ilk vasat ipka olunur. Fazla farkı tediye olunmazsa satış fiatı üzerine vasat çıkarılır. İlk vasattan dun fiatla veya (depor) ile satılırsa raporlu olan ilk vasat fiatı ipka olunur.

2) Farkın mubayaası lâzımgelir ve ilk vasat fiatı raporlu olursa mubayaa ilk vasat fiatıyla başlar bundan yüksek fiatla mubayaa olunursa ilk vasat ipka edilir bundan dun fiatla mubayaa edilirse mubayaa fiatı üzerine vasat çıkarılır. (Mubayaa raporla başlayıpta depora kadar giderse deporun farkı fiatı tediye edildiği surette vasat fiatı başabaş tâyin olunur.

3) Farkın iştirası lâzımgelir ve ilk vasat fiatı raporlu olursa mubayaa ilk vasat fiatıyla başlar ilk depordan yüksek fiatla alınır ve bu fark tediye edilirse ilk vasat fiatı ipka olunur tediye edilmezse mubayaa fiatı üzerine vasat çıkarılır ilk vasat fiatından dun fiatla veya raporla mubayaa olunursa ilk vasat fiatı ipka edilir.

4) Farkın fûruhtu lâzımgelir ve ilk vasat fiatı raporlu olursa satış başabaş fiatla başlar raporla hitam bulur ve bu fark tesviye edilirse son vasat fiatı başabaş çıkar tesviye olunmazsa satış fiatı üzerine vasat tâyin olunur. Satış deporla olursa son vasat fiatı başabaş tâyin edilir.

5) Farkın fûruht veya mubayaası lâzımgeldiği ve rapor veya depor muamelesi icra edilmediğinden dolayı ilk vasat fiatı olmadığı takdirde fûruht veya mubayaaya başabaş fiatla başlanır. Rapor veya depor her ne olursa olsun işbu fark tediye olunursa son vasat fiatı başabaş tâyin edilir tediye olunmazsa rapor veya depor üzerine vasat fiatı tâyin edilir.

Madde 57 — 1) Kur'a keşidelerinden evvelki likidasyonlarda farkın mubayaası lâzımgelir ve ilk vasat fiatı raporlu olursa mubayaa ilk vasat fiatıyla başlar bundan yüksek fiatla alınıp işbu farkı fiat tediye edilirse ilk vasat fiatı ipka olunur tediye edilmezse mubayaa fiatı üzerine vasat tâyin olunur raporlu ilk vasattan dun fiatla veyahut raporla mubayaa edilirse ilk vasat fiatı ipka olunur.

2) Farkın fûruhtu lâzımgelir ve ilk vasat fiatı raporlu olursa satış ilk vasat fiatıyla başlar satış ilk depordan dun fiatla ve hattâ raporla bile olursa işbu fark tediye edildiği takdirde ilk vasat fiatı ipka olunur tediye edilmediği halde satış fiatı üzerine vasat tâyin olunur ilk vasat fiatından daha yüksek deporla satılırsa ilk vasat fiatı ipka olunur.

3) Farkın fûruhtu lâzımgelir ve ilk vasat raporlu olursa elli altıncı maddenin birinci fıkrası mucibince vasat tâyin edilir.

4) Farkın mubayaası lâzımgelirse mubayaa ilk raporlu vasat fiatıyla başlar depora kadar giderse mubayaa fiatı üzerine vasat tâyin olunur farkı fiat tediye edilirse vasat fiatı başabaş olabilir.

Madde 58 — Başkâtip müzayedeye şuru ederken az bir miktardan başlayıp tedricen mecmuuna kadar senedatı teklif edebilecektir. Başkâtipin teklif ettiği miktarı bir kişi kabul edince miktarı mezkûrun ve ya kısmı mütabakinin bir cüz'ünü talebetmiye kimsenin hakkı olmayacaktır. Miktarı mezkûru iki kişi birden kabul ederse aralarında tahsis edilecektir. Bir kaç kişi birden kabul ederse o miktarın tekrar müzayedesine başlanır.

Madde 59 — Kaydettirilen senedatın teslim ve kabzı için çarşamba günü tâyin edilmiş olup herkes kaydettirdiği ve mektuplardan hâsıl olan farklardan mubayaa veya fûruht eylediği miktarı vakti zuhurdan sonra saat üç buçuğa kadar ahiz veya teslime mecburdur.

Madde 60 — Taahhüdünü ifa edemiyen şahıs elli dokuzuncu maddede ahkâmına tebaiyetten imtina ederse derhal hakkında muamelei icrayeye mübaşeret olunur yani teslim veya ahzedemediği miktar kendi hesabına olarak başkâtip marifetiyle Borsada mezatta mubayaa veya fûruht olunur. Müstesna ahvalde bazı teslim veya tesellüm muamelesinin ertesi güne tehir edilip edilemeyeceğine Meclis karar verir.

Madde 61 — Mezatta (depor) yüzde beş fiatı (faizi senevi) tecavüz ettiği takdirde mezat tatil olunur bu fiata kadar teklif olunan senedat ertesi gün teslim edilmek mecburidir. Miktarı mütebaki için iki saat sonra başabaş fiatla tekrar müzayedeye mübaşeret olunur. Şu şart ile ki teslimi lâzımgelen senedatın celbine maddeten vakitleri olmak üzere bâyilere yedi günlük mehil verilir mehli mezkûr munkazi olduktan ve senedat teslim edilmediği takdirde altmışıncı madde tatbik edilir. Kur'a keşidesinden evvel icra olunan likidasyonlarda işbu tedbir tatbik olunmaz.

Madde 62 — Borsa kaydı resmisine dâhil olan gerek konsolide ve gerek ešham ve senedatı saire her ne halde bulunursa bulunsun Hükümeti Seniye canibî âlisinden tâyin olup her likidasyonun çarşamba günü Borsada içtima edecek olan Ehli Hibre Komisyonunca şayanı kabul olmadığı tahakkuk etmedikçe kabulünden imtina olunamaz.

YEDİNCİ FASIL

Müflisler hakkındadır

Madde 63 — Her kimin ki taahhüdâtını icraya iktidarı kalmıyacak olursa derhal hakkında muamelei icraiye iptidar olunur eğer işbu muamelei icraiyeden dolayı zimmetine terettübeden farkı tediye etmezse iflâs halinde bulunduğu ilân olunur. Müflis aleyhinde müddiyatı olanların bunları derhal meydana koymaları lâzımgelir ki muhasebatının rüyetiyle hali hazırı sureti katiyede tebeyyün ettirilebilsin vaktiyle dermeyan olunmyan müddiyatın hesabı muamelei icraiye fiatına tevfikân rüyet ve tesviye edilir.

Madde 64 — İlâm iflâs derhal müflisin Borsadan tardolunmasını müstelzim olur Ashabı matlubun cümlesini irza etmedikçe merkum Borsaya dâhil olamaz ve Borsa âzasından bulunan ve miktarı matlupları mecmu matlubatın rub'una vâsıl olan bir veya bir kaç zatın muhalefeti merkumun matrudiyetini ifaya kâfidir matrudiyeti müddetince müflisin ismi Borsanın methaline mevzu olan cetveli mahsusa mukayyet bulunacaktır.

Madde 65 — İflâs halinde bulunan mubayaacı iflâsının ilânından itibaren üç gün zarfında bilânçosunu Borsa Meclisine teslim etmesi lâzımgelir âzadan iki kişinin müflisin nezdine irsaliyle zikrolunan bilânçonun sıhhatini tetkik ettirmeye salâhiyeti vardır.

Madde 66 — Müflis olan mubayaacılardan her kim bilânçosunu teslim etmekten veyahut maddei sabıka ahkâmına ittiba eylemekten sarfınazar ve imtina ederse velev ashabı matlup ile her ne suretle olursa olsun uyuşmuş olsa bile onun Borsaya duhule hakkı sâkıt olur ve o halde ismi mubayaacıların esamisini havi cetveldən tay ve ihraç olunur.

Madde 67 — Müşterilerinden biri hakkında muamelei icraiye ifası mecburiyetinde bulunan her bir mubayaacı o müşterinin hesabına olarak mubayaa veya fûruht edeceği esham ve senedat miktarını başkâtibe bildirmek lâzımgelip üç gün mürur etmedikçe o müşterinin ismini bildirmeyecektir bu müddet geçtikten sonra müşterinin ismiyle bu muamelei icraiyeden mütevellit mebaliği Borsa kalemine kaydettirecek ve mebaliği mezburenin tahsili için Borsa Meclisine müracaat edecektir.

SEKİZİNCİ FASIL

Ahkâmı umumiyeye

Madde 68 — Mubayaacıların defterleri ihticaca salih olabilmek için sabit mürekkeple yazılmak ve haktan âri olmak muktazidir. Defa-

tiri mezkûrenin sahifeleri numaralı olacak ve Meclisçe musaddak bulunacaktır. Mubayaacı hademesiyle tellâl ve coberlerin el defterleri dahi Borsa İdaresince musaddak ve numaralı olacaktır.

Madde 69 — Mubayaacılar icra edecekleri her muamele için hulâsai şeraitini mutazammın ve müverrah ve mûmza birer bordro bittanzim müşterilerine itaya mecbur olacaklardır müşteriler mubayaacıların talebi üzerine işbu muamelâtı tahriren tasdik edeceklerdir.

Madde 70 — Bir mubayaacının vukuu vefatı takdirinde Borsa İdaresi müteveffanın hesabatını tetkik ve dâyinlerin hakkını ita eyliyecek ve şerikleri varsa onların da hissesini tesviye edecektir. Müteveffa mubayaacının fazlası evrakı nizamiyenin ibrazından sonra idarei mezkûre tarafından vâriislere veya alâkadar olanlara ita edilecektir.

Madde 71 — Borsanın açılıp kapanma vakitleriyle primlerin cevabı verilmesi zamanları mevasime göre Meclis tarafından tâyin olunur evkatı mezkûre Borsanın dahiline talik olunan cetvel ile bildirilir tâyin olunan vakitler Borsanın saati itibariyle olup saatler dahi çan ile ilân edilir.

Madde 72 — Borsanın kapalı olacağı tatil günleri senede bir ke-re Meclis tarafından tâyin olunup bunun için bir cetvel tanzim ve herkesin malûmu olmak üzere talik olunur. Eyyamı resmiye müstesna olmak üzere Meclis lüzum gördüğü takdirde komiserin muvafakatiyle tatil günlerinde Borsanın açılmasını emredebilir bu karar bir gün evvel ilân olunur vâdesi o gün hulûl eden muamelât ertesi güne kalacaktır.

Madde 73 — İşbu Nizamnamenin tadilî hakkında vukubulacak talep Borsa âzasının nısfından ziyadesi tarafından tahriren dermeyan olunmadıkça Meclis tarafından kabul olunamaz bu şerait dahilinde vukubulan tadilât istidası Meclisçe badettasvip Devlet komiserine tebliğ olunacak ve komiser dahi onu Hükümeti Seniyenin kabul ve tasdikı âlisine arzedecektir. Hükümeti Seniye canibi âlisinden bazı tadilât teklif olunduğu takdirde Meclis derhal müzakeresine mübaşeret edecektir tadilât icra olundukça işbu tadilâtın derciyle Meclis icabına göre nizamnameyi yeniden tabı ve neşrettirecektir.

Madde 74 — Hükümeti Seniye kemafissabık her gün İngiltere ve Fransa fondeleriyle Devleti Aliye eshamının Londra ve Paris'teki fiyatını ve keza mezkûr iki piyasada cari olan iskonto fiatı resmiyesini mübeyyin telgrafname celbettirecektir havadisi kâzibe neşrine meydan ve-

rilmemek için mezkûr telgrafname mümkün olduğu halde Borsanın küşadından evvel talik olunacaktır.

DOKUZUNCU FASIL

Mevaddı cezaiye

Madde 75 — Borsa âzasından biri müvekkilinden her ne miktar olursa olsun akçe ketmedecek olursa müddeti Meclisçe tâyin olunmak üzere tard ile mücazat edilir ve meblâğı mektumu iade etmiye mecbur tutulur.

Madde 76 — Nizamname ahkâmının Borsada icrası reise ait olup intizamı ve işleri teşviş edenleri Meclisle müttehiden ve komiserin muvafakatiyle reis Borsadan ihraç veya muvakkaten tardedebilir veyahut beş liradan elli liraya kadar cezayı nakdî itasına mahkûm edebilir.

İntizam ve işlerle kabili telif olmıyanlar bulunursa Meclis komiserin muvafakatiyle bunların Borsaya duhullerini menedecektir.

Borsadan tardolunanların esamisini havi bir cetvel komiserin muvafakatiyle Borsaya talik edilecektir.

Madde 77 — Borsa âzasından birinin tardolunması hademesinin de matrudiyetini intaceder.

Madde 78 — Eshamı Devleti Aliye ve kaydı resmiye dâhil olan senedatı saire fiatını tezyit veya tenkis etmek maksadiyle mubayaacı ve cober ve simsarlardan havadisi kâziibe neşredenler olursa Devlet komiseriyle polis komiseri hazır olduğu halde Borsa Meclisince tahkikat ve tetkikatı muktaziye icra olunup müstahakkı ceza hareketleri tebeyyün ettiği takdirde evrakı tahkikiye mahkemei aidesine tevdi olunur.

Madde 79 — Hile maksadiyle bilerek esham ve senedatın beyi ve şirasını ve halka tevziini intaç için sahte malûmatı havi ilânat neşrettiler veya sahte münderecatı muhtevi malûmat varakası tertip edenler Ceza Kanunnamei Hümayununun iki yüz otuz dokuzuncu maddesi mucibince mücazat olunurlar. Borsa fiatına tesir edecek tebligat için matbuata menfaat vadedenler ve kendilerine bu yolda menfaat vadettirenler dahi maddei mezkûreye tevfiқан mücazat olunurlar.

Madde 80 — 11 şevval 1290 ve 19 teşrinisani 1289 tarihli Dersaadet Tahvilât Borsası Nizamnamesinin ahkâmı umumiyesiyle muahharen 10 recep 1303 ve 3 nisan 1302 tarihinde neşrolunan Umum Borsalar Nizam-

namesinin Tahvilât Borsasına mütaallik olan ahkâmı işbu Nizamnamenin tarihi neğrinden itibaren münfesihtir.

No.	Başlık	Düster Tertip	Cilt	Sabife	Resmî Gazete Sayı
	Umum Borsalar hakkında Nizamname	1	5	96	
	[Bu nizamnamenin Tahvilât Borsasına mütaallik ahkâmı 24 temmuz 1322 tarihli Esham ve Tahvilât Borsası Nizamnamesinin 80 nci maddesiyle ilga edilmiştir.]				
	Dersaadet Tahvilât Borsası Nizamnamesi	1	3	464	
	[Bu Nizamnamenin ahkâmı umumiyecisi 1322 tarihli Esham ve Tahvilât Borsası Nizamnamesinin 80 nci maddesiyle ilga edilmiştir.]				
	Esham ve Tahvilât Borsası Nizamnamesi	1	8		
	[1447 numaralı kanunun 57 nci maddesiyle hükmü kaldırılmıştır.]				
	24 temmuz 1322 tarihli Borsa Nizamnamesine zeyl	3	5	7	
	[1447 numaralı kanunun 57 nci maddesiyle hükmü kaldırılmıştır.]				
	2690 numaralı Kararnameye müzeyyel Talimatname	3	5	693	
	2690, 372 numaralı Kararnamelerin tadili	3	5	1191	
	Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsası Kanunu	3	10	1029	
	Menkul Kıymetler ve Kambiyo Kanununa müzeyyel Kanun	3	13	1205	
	Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsası Nizamnamesi	3	10	1889	
	Nizamnamenin 22 nci maddesinin tadili	3	12	52	
	İstanbul Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsasının kapatılması ve Ankara'da bir borsa açılması hakkında Kararname	3			3812
	İstanbul Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsasının yeniden açılması ve Ankara Borsasının kapatılması hakkında Kararname				4773

No: 128 — Borsa Muamelâtı Resmine dair Nizamname

15 cemaziyelâhır 1324 ve 24 temmuz 1322

Madde 1 — Bin üç yüz yirmi senesi martı iptidası tarihinden itibaren her nevi esham ve hisse senedatı ve tahvilât üzerine gerek peşin ve gerek vâdeli olarak icra olunacak borsa muamelâtından semeni müsemmanın her beş bin kuruş ve küsuru için mubayaada on para ve fûruhtta dahi on para resim ahz olunacaktır. Repor muamelâtında bu resmin nisfı alınacaktır.

Madde 2 — Mubayaacılar icra edecekleri her bir muamele için ayrı ayrı birer bordro tanzimine mecbur olacaklardır ve resmi mezkûra mahsus olarak ihdas olunan pullardan iktiza eden miktarının işbu bordrolara taliki ve üzerlerine mühür veya imza veya tarihin bir kısmı tesadüf ettirilerek iptali suretiyle resmini ifa edeceklerdir.

Madde 3 — Bordrolar koçanlı ve sıra numaralarını havi birer defterden koparılır. Resmin tahsiline memur olanlar her ne vakit talep

ederlerse işbu defterler behemehal kendilerine irae olunur. Bordroların koçan kısmından her muamelenin meblâğıyle âtide beyan olunacak fihriste mukayyet bulunduğu numara işaret olunur. Peşinen icra olunan muamelât bordroları muamelenin akti ve vâde ile mûmakit muamelâtin bordroları dahi vâdenin hulûlü tarihinden itibaren on gün zarfında tanzim ve sahiplerine ita olunur.

Madde 4 — Dokuzuncu ile on birinci maddelerde mezkûr fihrist iki cilt üzere tutulduğu takdirde birinde peşinen ve diğerinde vâde ile ve rapor suretiyle icra olunan muamelâta münhasır olmak üzere iki bordro defterleri tutmak dahi caiz olur.

Madde 5 — Borsa muamelâtiyle melûf olanlar yani her nevi esham ve hisseler senedatiyle tahvilâtın beyi ve fûruhtuna vasıta olmağı itiyat etmiş bulunan bankalarla sarraflar ve saire icrasına vesatet ettikleri muamelât için mubayaacı tarafından tanzim olunan bordroları memuru tarafından talep vukubuldukça ibraz etmiye veya bordroların havı oldukları numaralarla tarihlerini ve onları imza eden mubayacıların isimlerini bildirmeye ve bu iki şeyin hiç birini yapmadıkları surette muamelenin resmini bizzat tediye eylemiye mecburdurlar.

Madde 6 — Madde-i sabıkada beyan olunan ephas muamelâti mezkûre ile meşgul olmağa mübâheretten evvel resmi mezkûrun tahsiline memur idarei mahsusaya bir kıta beyanname takdimiyle beyanı keyfiyet etmiye mecburdurlar. İşbu Nizamnamenin neşri zamanında şu muamelâtle meşgul bulunanlara o yolda bir beyanname takdimi için Nizamnamenin mevkiî icraya vaz'ı tarihinden itibaren iki ay mehil verilmiştir.

Madde 7 — Beyannameler Merkezi İdarede bir defteri mahsusaya aynen kaydolunup sahipleri tarafından veya onların musaddak vekilleri canibinden imza olunur. Beyannamenin sahibi bir şirket olduğu takdirde müdürü nizamisi veyahut onun vekili musaddakı tarafından imza olunur ve şirkette kefaleti müteselsile ile kefil şürekâ varsa onların esamisi ve şirketin müstenit olduğu senedi resmî dahi beyannameye zikrolunur.

Madde 8 — İşbu Nizamnamenin neşrinde Dersaadet Borsasında Nizamname-i Mahsus ahkâmına tevfiқан mubayaacılık edenlerin esamisi defteri mezkûra kaydolunacağı gibi ondan sonra mubayaacılık silkinde dâhil olacak olanlar dahi vakit ve zamaniyle kaydedilecek ve işbu kayıt mubayaacılar için beyanname hükmünde olacaktır.

Madde 9 — Beşinci ve altıncı maddede beyan olunan kimseler Mahkemei Ticaret reisi veya âzasından biri tarafından sahifelerine numara vaz'olunmuş ve ziri tasdik edilmiş birer fihrist tutarak bunda her gün icra edecekleri Borsa muamelâtını beyaz bırakmamak ve satırlar arasında yazı ilâve etmemek üzere ve numara sırasıyla kaydetmekle mükellef olacaklardır. Resmin tahsiline memur idarenin memurları her ne vakit isterlerse işbu fihristleri muayene edebileceklerdir ve ibrazından imtina edenlerden beş liradan iki yüz liraya kadar cezayı nakdi alınacaktır. Bundan başka muayene memuru bir fihristte nizama muhalif bir hal görüp olbapta bir zabıt varakasını idarei mahsusasına takdim eylediği veya işbu Nizama tabi olanlardan iki kimsenin icra ettiği muamele bunlardan birinin fihristinde mukayyet bulunduğu halde diğerinin kaydı olmadığını tahriren beyan eylediği takdirde idarei mezkûra iki tarafın defterlerini yalnız iki günlük muamelâtın kayıtlarına bakmak şartıyla huzuruna celbedebilecek ve defterlerini idareye götürmekten imtina edenler dahi birinci fıkrada mezkûr mücazata müstahak olacaklardır.

Madde 10 — Maddei sabıkada mezkûr ve nümunesi [1] işareti altında olarak işbu Nizamnameye merbut fihrist her bir muamele için mevaddı âtiyeyi şâmil olacaktır:

Evvelâ - Sıra numarası

Saniyen - Muamelenin tarihi

Salisen - Emri veren kimsenin ismi

Râbian - Muamelenin nev'i yani icra olunan muamelenin evvai âtiyeden hangi nev'e dâhil olduğu:

Peşinen beyi

Peşinen şera

Muayyen vâde ile beyi

Muayyen vâde ile şera

İkramiyeli beyi

İkramiyeli şera

Repor

Mukaddema icra olunan iki veya daha ziyade muameleyi yekdiğeriyle takas ettirerek tesviye etmek ve onlardan mütevellit hesabı kat'eylemek maksadiyle verilen emir üzerine icra olunan muamele

Hâmisen - Muamele vâdeli olduğu takdirde vâdenin hulûl edeceği tarih

Sâdisen - Senedatın cinsi

Sâbian - Senedatın adedi veya baliğ olduğu miktar

Sâminen - Muameledeki semeni müsemma

Tâsian - Muamelenin mebniyünaleyhi olan senedatın mecmuu kıymetleri

Âşiren - Senedatın havi olduğu meblâğın bir kısmı henüz şirketin sandığına vaz'olunmamış ise bu kısmın tanziliyle baki kalan mecmuu kıymetleri

İhda aşer - Eğer muamele bir mubayaacı vasıtasıyla icra olunmuş ise o mubayaacının ismi ve eğer fihrist sahibinin makamına kaim diğer bir vekil vasıtasıyla icra ettirilmiş ise o vekilin isim ve şöhet ve ikametgâhı ve doğrudan doğruya fihrist sahibi tarafından icra edilmiş olduğu takdirde muamelenin âkidininden olan şahsı salisin isim ve şöhet ve ikametgâhı şu kadar ki vekil ile şahsı salis isminin fihristte zikri yalnız bunlar işbu Nizamnamenin ikinci maddesinde mezkûr kimseler âdadından oldukları surette lâzımgelip onlar haricinde oldukları surette isimlerinin zikri icabetmez.

İsna aşer - Muamelenin tabi olduğu resmin miktarı

Mamafih ikramiyeli muamelât ile (râbian) da beyan olunan emir muamelâtının ve keزالik (ihda aşer) de gösterildiği üzere mubayaacı veya fihrist sahibinin makamına kaim vekil vasıtasıyla icra edilen muamelâtın resmi gösterilmek iktiza etmez.

Madde 11 — Birinde peşinen ve diğerinde vâde ile ve repor suretiyle icra olunan muamelâtın kaydına mahsus olmak üzere her fihrist iki cilde tefrik olunabilir.

Madde 12 — Âtidedeki maddede muayyen evkatta fihristlerin birer hülâsaları sahipleri tarafından bilihraç münderecatlarına nazaran lâzımgelen rüsum ile beraber idareye teslim olunur. Bir muameleyi icra eden iki tarafın yalnız biri altıncı maddede mevzuubahis olan beyannamayı itaya mecbur kimselerden ise o muameleden ahzi lâzımgelen rüsumun tamamı diğer tarafa hakkı rücuu olmak üzere ondan tahsil olunur.

Madde 13 — Hülâsalar (b) işareti altında olarak işbu Nizamnameye merbut nümuneye muvafık olmak üzere her ayın onuncu ile yirmiş beşinci günü tanzim olunup medyunun imzasıyla musaddak bulun-

mak ve mezkûr iki tarih arasında fihristte mukayyet muamelâta numaraları sırasıyla göstermek lâzımdır. Mamafih on günden az bir müddet evvel peşinen icra olunan muamelâtla vâdeleri lâakal on günden evvel hulûl etmemiş muamelât yalnız ihtar kabilinden olmak üzere hulâsaya dercolunur. Şu kadar ki böylece ihtar yolunda bir hulâsaya dercolunan muamelât hulâsai âtiyenin başına nakil ve âdiyen dercedilir.

Madde 14 — Hulâsalar her muamele için başka başka sütunlarda mevaddı âtiyeyi havi olacaklardır:

Evvelâ - Fihristin numarası

Saniyen - Muamelenin tarihi

Salisen - Onuncu maddenin (râbia) sında tarif bulunduğu veçhile muamelenin nev'i

Râbian - Muamele vâdeli olduğu takdirde vâdesinin tarihi hulûlü

Hâmisen - Muamelenin mebniyünaleyhi olan senedatin kıymeti

Senedatin havi olduğu miktarın tamamı henüz şirketin sandığına vaz'olunmamış ise yalnız vaz'olunan miktarı zikrolunacaktır. Her hulâsanın havi olduğu mebalîği muhtelif cemedilerek yekûnu gösterilecektir.

Madde 15 — On birinci maddede beyan olduğu üzere fihrist iki cilde tefrîk olunmuş olduğu surette hulâsa dahi iki kısma ayrılarak birinde peşinen icra olunan muamelât ve diğerinde vâde ile aktolunan muamelât ile raporlar gösterilecektir.

Madde 16 — Hulâsalar evvelâ her ayın onuncu günü ile on beşinci günü arasında ve saniyen her ayın yirmi beşinci günü ile son günü arasında İdareye teslim olunur. Bu mehlin son günü cumaya veya pazara veya tatil veya yortu gününe tesadüf ederse o günün arifesine kadar hulâsalar idareye teslim olunmuş bulunmalıdır. Hulâsaların teslimiyle beraber rüsum dahi teslim olunur. Ancak muamele bir mubayaacı vasıtasıyla icra olunupta resmî onun tarafından verilmişse o halde bittabi resmin tekrar itası iktiza etmeyip mubayaacının ismini ve tanzim ettiği bordronun tarih ve numarasını zikretmek kâfidir. Kezalik muamele hulâsa sahibinin makamına kaim olmuş bir vekil vasıtasıyla icra ettirilmiş ise vekilin isim ve şöhretiyle ikametgâhının ve muamelenin bunun fihristinde mukayyet bulunduğu tarih ve numarasının zikir ve beyanı kâfi olur. Muamele doğrudan doğruya hulâsa sa-

hibi tarafından yapılmış ise resmin ifasıyle beraber muamelenin âki-diyinden olan şahsı salisin isim ve şöhretiyle ikametgâhının ve muamelenin bunun fihristinde mukayyet bulunduğu tarih ile numarasının zikir ve beyanı lâzımgelir. Onuncu maddenin (râbia) sında mevzuubahis olan [emir üzerine muamele] ye gelince bununla takas edilmesi mak-sut olan muamelâtın fihristte mukayyet olduğu tarih ile numarasının zikir ve beyanı kâfi olur.

Madde 17 — Gerek dokuzuncu maddede beyan olunan fihristte ve gerek on ikinci maddede mevzuubahis olan hulâsada bir muamelenin hakikate muhalif bir surette mukayyet olduğu veya hiç kaydı bulunmadığı tebeyyün eylediği takdirde fihrist veya hulâsa sahibinden ol muamelenin müstenit olduğu senedat kıymetinin yirmide biri nispetinde ve her halde yüz liradan aşağı olmamak üzere cezayı nakdî alınır.

Madde 18 — İşbu Nizamnamenin ahkâmına muhalif olarak vukubulacak sair hareketlerin her biri için beş liradan iki yüz liraya kadar cezayı nakdî alınır. Nizama mugayir hareketler İdarenin memuru mah-susu tarafından tanzim olunacak zabıt varakalarıyle ispat olunabilir.

Madde 19 — İdare iki seneye kadar rüsumun ve cezayı nakdilerin tahsili için mahkemeye müracaat etmediği takdirde olbaptaki hak dâ-vası müruruzamanla sâkit olur.

Madde 20 — İşbu Nizamnameye tabi olanlar dokuzuncu madde ahkâmınca tutacakları fihristleri ve on ikinci madde mucibince itasıyle mükellef buldukları hulâsaların birincisini Nizamnamenin neşri tari-hinden itibaren bir ay zarfında İdareye ibraz ve takdime mecburdur.

Madde 21 — Maliye Nezareti işbu Nizamnamenin icrasına me-murdur.

No.	Başlık	Düzen Tartip	Cilt	Resmî Gömbe Sayı	
				Sayı	Sayı
	Borsa muamelâtından dolayı istifa olummakta olan resmin 1324 senel maliyesi gayesine kadar nafa tenzilli hakkında irada	1	8		

Nümune 1

F İ H R İ S T
(Nizamnamenin onuncu maddesi)

1	Sıra numarası
2	Muameleinin tarihi
3	Emri verenin ismi
4	Muameleinin nev'i (*)
5	Vâdenin tarihi hululü
6	Senedatin cinsi
7	Aded veya miktarı senedat
8	Muameledeki semeni müsemma
9	Senedatin kıymet
10	Senedatin sandığa yatırılmış kıymeti badetenzil kıymeti mütebakıyesi
11	Mübayaacının veya fihrist sahibinin makamına kaim olan vekilinin veya sahibi fihrist ile muameleyi akleden şahsı salisin ismi
12	MOLAHAZAT

(*) Meselâ akdolunmuş muamele peşinen sıra veya peşinen beyi veya vâde ile sıra veya vâde ile beyi veya ikramiyeli sıra veya ikramiyeli beyi veya rapor veya tahas maksadıyla sıra veya tahas maksadıyla beyi evrandan hangi neviden olduğu Fi

F İ H R İ S T İ H Ü L Ğ Ğ A S A S I

(Nizamnamenin Ondördüncü Maddesi)

Zikri mecburi olan mevât							
Fihrist numarası	Muamelelerin tarîhi	Muamelelerin sevi'i	Vâdenin tarîhi hülûlü	Muamelelerin mebnîyîn alâ-yihi olan senedatın kıymeti			
1	2	3 (*)	4	5 (**)	6 (***)	7	8
Yekûnu kıymeti muamelât							Yekûnu rûsum

(*) Meselâ peşinen muamele veya vâde ile muamele veya terk olunmuş ikramiye veya rapor veya takas.

(**) Senedatin havi olduğu meblâğın tamamı henüz yatırılmamış ise yalnız yatırılan miktarı zikrolunacaktır.

(***) Bordronun veya fihristin numarası dahi beraberce gösterilecektir.

Fi

No: 129 — Lieclittahkikat işten el çektilirilpte bilâhara infisali vukubulan memurinden beraetleri tebeyyün edenlere tarihi azillerine kadar nısf maaş itası hakkında iradei seniye

Şûrayı Devlet Maliye Dairesi Mazbatası

Dahiliye Nezaretinin 29 muharrem 1324 tarih ve 165 numaralı tezkeresi melfufiyle 30 muharrem 1324 tarihinde Şûrayı Devlete havale buyurulmakla Maliye Dairesinde kıraat olundu. Meali tezkerede Medinei Münevvere Müdiriyetinde bulunduğu sırada isnat olunan ef'alden beraeti tahakkuk eylemiş ve hakkında tahkikat icra olunduğu müddete ait maaşlarını alamamış olduğundan maaşatı müterakimesinin itası Medinei Münevvere Telgraf Merkezi Müdürü esbaki Hasan Sezai Efendi tarafından istida olduğundan ve mumaileyhin sahtekârlığa cür'et eylediği ihbar olunması üzerine yerine vekil tayiniyle 5 eylül 1318 tarihinde eli işten çektilirilip vazifesinin müddeti tavile vekâleten idaresi caiz olamadığı cihetle beraeti tebeyyün eylediği takdirde diğler mahalle tayin olunmak üzere 8 temmuz 1319 tarihinde açığa çıkarılmış olduğuy ve neticei tahkikatta maddei mezkûreden dolayı azlini mucip bir hali görülememesiyle hakkında İdarece yalnız tebdili memuriyeti suretiyle muamelei cezaiye ifası lâzımgelip muhakeme altına alınmadığı anlaşılmış olduğundan bahisle eli işten çektilirildiği tarihten açığa ihracı tarihine kadar geçen on ay zarfında vekile verilmiş olan humus maaşattan mütebaki miktarın mumaileyhe itası lâzımgelip gelmiyeceği Posta ve Telgraf Nezaretinin iş'arına atfen istizan kılınmıştır.

İktizası ledelmüzakere dört ay zarfında Harcırah Kararnamesinin altıncı maddei muaddelesinin beraeti zimmetleri tebeyyün etmeksizin azil ve tebdil olunanlara işten menolundukları tarihten itibaren bir şey verilmeyeceğine dair olan fıkrai ahiresi her ne kadar Tanzimat Dairesince bu misillü beraeti zimmetleri tahakkuk etmeksizin infisal eden memurine işten elçektikleri tarihten azil ve tebdil olundukları tarihe kadar nısf maaş itası suretinde tefsir edilmiş ise de tefsiri mezkûr iradei seniyeye iktiran etmemiş olmasına binaen devairce mahihittatbik olamıyacağı gibi esasen maddei mezkûrenin sarahati hasabiyle de muhtacı tefsir olmayıp ancak bu gibi memurinin mağduriyetlerine mahal kalmamak üzere maddei mezkûrenin usulü dairesinde tadili lüzumu dermeyan kılınmış ise de bu misillü lieclittahkikat işten el çektilirilerek bilâhara infisali vukubulan memurinin neticei tahkikatta bera-

etleri tebeyyün eylediği takdirde işten menolundukları tarihten azilleri tarihine kadar geçen zaman için nısf maaş itası lâzımgeleceğine dair dairei mezkûrece ittihaz olunan karar kabul ve tasdık âliye iktiran ederek tamim edilmiş olmasına göre mumaileyhe dahi kararı mephus mucibince işten elçektirildiği tarihten açığa çıkarıldığı tarihe kadar geçen müddet için nısf maaş itası lâzımgeleceğinin Nezareti müşarün-ileyhaya lieclittebliğ Dahiliye Nezaretine havalesi ve ancak fıkrâi mezkûrenin şu suretle Tanzimat Dairesince tefsir edilmiş bulunmasından dolayı devairce ve alehusus Şûrayı Devletçe tatbıkında da itilâfı efkâr mümkün olamamakta ve maahaza bundan dolayı bir tekrim memurinin de mağduriyetleri tabii bulunmakta idüğünden badema bu gibi ihtilâf ile memurinin mağduriyetlerine mahal kalmamak üzere fıkrâi mezkûrenin tefsir olunduğu veçhile iradei seniyyeye iktiran ettirilmesi muhtaza bulduğunun arzı tezekkür kılındı. Olbapta emrû ferman hazreti menlehülemrindir.

28 rebiyülâhır 1324 ve 8 haziran 1322

Arz tezkeresi

Dahiliye Nezareti Celilesinden vârit olup Şûrayı Devlete havale olunan tezkere üzerine Maliye Dairesinden tanzim ve leffen arz ve takdim kılınan mazbatada dermeyan olunduğu üzere lieclittahkikat işten elçektirilip te bilâhara infisali vukubulan memurinin neticei tahkikatta beraetleri tebeyyün eylediği takdirde mağduriyetlerine mahal kalmamak üzere o yolda beraetleri tahakkuk edenlerin işten menolundukları tarihten azilleri tarihine kadar geçen zaman için nısf maaş itası hususunun usul ittihazı hakkında her ne veçhile iradei seniyye hazreti hilâfetpenahi şerefsudur buyurulursa mantuku münifi infaz kılınacağı beyaniyle tezkere senaveri terkim kılındı efendim.

10 cemaziyelevvel 1324 ve 19 haziran 1321

Iradei seniyyeyi mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzim olup mevfufiyle manzuru âli buyurulan işbu tezkereî sâmiyye sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyye cenabı hilâfetpenahi şerefsudur buyurulmuş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülemrindir.

20 cemaziyelâhır 1324 ve 29 temmuz 1322

No: 130 — İleli sâriyeye karşı ittihaz olunacak tedabiri tahaffuziye ve tathiratu fenniye ile hey'atı sıhhiye ve belediye ve etıbbayı hususiyenin ve tephirhane memurlarının vezâifine dair Nizamname

1 recep 1324 ve 3 ağustos 1322

BİRİNCİ FASIL

Tedabiri tahaffuziye ve tathiratu fenniye'nin ciheti lüzum ve sureti icrasına ve etıbbanın bu baptaki vezâifine dairdir.

Madde 1 — Veba, kolera, çiçek, su çiçeği, kızıl, kızamık, yılancık, düsunturyayı müntin, difteri, humayı tifoidi, tifoyı temeşşi, humayı nifasi, boğmaca öksürüğü, sillürree, iltihabı sahayayı dimağii şevkii müstevli, kuduz hastalıkları ileli sâriyeden olmalarıyla men'i sirayetleriyle sıhhat ve selâmeti âmmenin temini için vukuatı maraziye üzerine tedabiri tahaffuziye ve tathiratu fenniye müracaat olunacak ve tedabiri tahaffuziye müdavâtı maraziye misillü etıbba canibinden ittihaz ve icra ve tathiratu fenniye dahi alât ve muzaddı taaffün mahlûlât vasıtasıyla memurini mahsusâ tarafından ifa kılınacaktır.

Madde 2 — Birinci maddede beyan olunan emrazı müntineden her bir nev'in muayini gerek münferiden ve gerek konsolto veçhile müttehiden ilk muayene ve tedavi eden etıbba illetin icabettiği suverle hastayı tecrit ve sirayet ve intişarı maraza imkân bırakmıyacak tedabiri mümkin ve müstaceleyi Kanunu Tıbba tevfikân tayin ve tahdit ettikten sonra işbu Nizamname mucibince tedabiri mükemmelei tahaffuziye ittihaz ve icra ve hastalığın esbabı zuhuru ve şayet sirayet etmiş ise vüs'at ve derecei şiddeti hakkında tahkikat ve tetkikatı icabiye ve tathiratu lâzımei fenniye ifasiyle izale ve imhası esbabına tevessül olunmak üzere zirde münderiç varakâi mürettebeye mutabık yani marazın bidayeti zuhuru ve teşhis tarihleriyle diğer izahatı fenniye ve mekâtib talebe ve emakini umumiye hademesinden ise hangi mektebe müdavim ve nerede müstahdem bulunduğuna dair malûmatı muktaziyeyi natık bir ihbarname ile marizin bulunduğu daire hey'atı sıhhiye ve belediye etıbbasına ve etıbbayı mumaileyhimin bulunmadığı mahallerin memurini mülkiye ve belediyesine hemen malûmat ita edeceklerdir.

Madde 3 — Emrazı sâriyeye duçar olan hastegân ashabı tedabiri tahaffuziye ve tathiratu fenniye'nin tesrii icrasıyla sirayeti emrazı imkân

birakmamak üzere devairi belediye ve hey'atı sıhhiye etibbasına ve etibba yok ise mahallî memurini mülkiye ve belediyesine vukuatı maraziyeyi ihbarla mükellef oldukları misillü mahallât eimme ve muhtaraniyle bekçileri mahalleleri dâhilinde ve han ve apartıman ve emsali umumî ikametgâhların odabaşlıları ve müstecirleri dahi buralarda ahvali sıhhiyenin daima tahkikiyle mezkûr hastalıklardan musap vukuu anlaşıldığı anda ihbarı vukuata mecbur olacaklardır.

Madde 4 — Hey'atı sıhhiye ve belediye etibbası dairei memuriyetleri dâhilinde sureti daimede ahvali sıhhiyei umumiye ve vukuatı maraziye hakkında icrayı teftişat ve tahkikat ve hususi etibba tarafından ikinci madde mucibince gönderilecek ihbarnameler üzerine muayenat ve tetkikatı lâzıme icrasıyla netayicinin mütalâatı fenniye ilâvesiyle ba rapor mercilerine beyanına müsaraat ve tedabiri muktaziyei tahaffuziye ve tathirâtı fenniye müracaat ile beraber hususi etibba tarafından tahtı tedaviye alınmayan musabının müdavâtı evveliye ve mahallinde tedavileri icâbedenlerin iktisabı afiyet edinciye kadar her gün bilmuayene müdavâtı muktaziyelerini müşfikane ve dilnüvazane bir suretle ifa edeceklerdir.

Madde 5 — Hıfzüssıhha ve umuru sıhhiye müfettişleri de dairei memuriyetleri dâhilinde ahvali sıhhiye ve vukuatı maraziyeye dair edecekleri tahkikat neticesinden hey'atı sıhhiye ve belediye etibbasına malûmat ita ve indetteftiş lüzum hissettikleri mahallerde tathirâtı fenniye icrasını ihtarla beraber ledeliktıza etibbayı mumaileyhime muaveneti fiiliye ifasına memur ve memurini mülkiye ve belediye de umuru sıhhiyenin temini hüsnü icrası zımında etibba ve müfettişini mumaileyhime iraei teshilâtı icabiye ve süratı icrayı mukarreratı sıhhiyeye mecbur olacaklardır.

Madde 6 — Kolera ve veba vukuatı olan mahallere kordon vazolunarak duhul ve huruç menolunmak ve tecridi lâbüt olan musaplarından muvafakatları istihsal olunan ağniya ve mahallerinde tedavileri müteazzir olan fukarayı memleket haricinde tesis ve tehiy edilecek hususî hastanelere hasta nakline mahsus arabalara irkâben sureti mahfuzada nakil ile tahtı tedaviye ve musabin ile bilihtilât bulâşmış olanları civarda tahaffuzhane var ise badettathir mahfuzan tahaffuzhaneye nakil ile orada yok ise tathirâtı fenniye badelicra devrei tefrihiyei marazın inkızasına kadar mahallerinde tahtı müşahede ve muayenei tıbbiyyeye alınmak ve kordon vaz'ı işkâli müstelzim olduğu takdirde yine ihtilât memnu bulunmakla beraber vukuat mahallerinin muttasıl olan cihatından ikişer

üçer hane tathiratu fenniyyeye mecbur tutulmak mübrem ve kızıl ve difteri ve hummayı tifoidi ve boğmaca öksürüğü ve çiçek musapları mahallerinde tecrit olunarak mucibi sirayet ve nakli maraz olacak ihtilât menî ve ihtilât edenlerin süratı tathiriyle sirayet mahzuru defedilmek elzem olduğu gibi diğer hastalıklar da derecei vehamet ve şiddeti sirayetlerine göre fennen lâzımgelen tedabiri tahaffuziye ve tathiratu fenniyyeye tabi tutulacak ve çiçek zuhur eden hanede mevcut efrada da derakap aşî amelîyatı icra olunacaktır.

Madde 7 — tathiratu fenniye icrası için Dersaadet'te Şehremaneti canibinden İstanbul ve Tophane ve Üsküdar cihetlerinde müesses tephirhaneler ve Boğaziçiyle Adalara ve sair mülhakatı sahiliyei merkeziyeye tesyir olunmak üzere tathirat icrasına mahsus tephir makinesini hâmil bir römorkör her an tathirata müteheyi bulundurulacak ve vilâyat ve elviye merkezlerinde dahi kâffe levazımı tathiriyei muhtevi birer tephirhane vücuda getirilecek ve her mahallin vüs'atı daire ve ihtiyacatı sıhhiyesine göre tephirhanesinde münasip miktarda tathiratu fenniye memuru istihdam olunacaktır.

Madde 8 — İkinci ve üçüncü ve dördüncü maddelerde beyan kılındığı veçhile vukubulacak ihbar veyahut tatkik ve istihbar üzerine hey'atı sıhhiye ve belediye etibbası vukuat mahallerinde tevsikî esbabı tahaffuziyeden sonra gerek mebadii emraz ve gerek hitamı müddet itibaratiyle fennen lüzum görecekleri tathiratın icra edileceği hakkında o mahaller ashabına evvelce malûmat verecekler ve badehu dairesi tephirhanesine tebliği keyfiyet ve iktizasına göre ikametgâhlarda tathiratu fenniyyenin tohumu emrazı imha edecek bir sureti mukniada icrasına nezaret eyleyeceklerdir. Etibbanın göstereceği lüzuma kanaat ve icrayı tathiratına muvafakat edilmiyen emakin ve eşyayı mülevvesenin tephir ve tathiri için ashabı icbar edilmek üzere hemen mercilerine itayı malûmat edilecek ve etibbanın beyanı hali mutazammın verecekleri raporlar üzerine memurini mülkiye ve belediye canibinden dahi bir defa tebligatı resmîye icra olunarak yine muhalefet vukuunda sirayeti emrazla sıhhati umumiyyenin tahallülünden vikayeten usulü dairesinde cebren tathiratu fenniye ifa ettirilecektir.

Madde 9 — Etibba tarafından tathirat icrasına fennen lüzum görülen mahallerin vukuatı maraziyeye ciheti münasebeti aranılmıyacak ve emrazı müntine vukuat mahallerinde emrazın envama ve derecei şiddet ve ittisama göre tathiratın mükerreren icrasına mümanaat edilemiyecektir.

Emrazı müntineden her birinin en son tathiratı fenniyeleeri müddeti sirayetlerinin bitimında yanı:

Veba	illeti musabının iktisabı afiyet eylediğinden 12 gün sonra				
Kolera	> > > > >	15	>	>	
Yılançık	> > > > >	15	>	>	
Düstanturyayı mün-					
tin	> > > > >	15	>	>	
Hummayı tifoidi	> > > > >	15	>	>	
Hummayı temeşşi	> > > > >	15	>	>	
Kızamık	> yevmü musabiyetinden itibaren	15	>	>	
Su çiçeği	> > > > >	15	>	>	
Çiçek	> > > > >	40	>	>	
Kızıl	> > > > >	40	>	>	
Difteri	> > > > >	40	>	>	
Boğmaca öksürüğü	> bade inkıtaı nevini sual	12	>	>	

Hummayı nifasi illeti musabının iktisabı afiyet eylesesini mütaakıp

Sillürree illeti musabının vefat etmesini mütaakıp

İhtihabı sehayayı dimağii şevkii müstevli illeti musabının iktisabı afiyet eylesesini mütaakıp

Kuduz illeti musabının iktisabı afiyet eylesesini mütaakıp

İcra olunacak ve veba ve kolera ve kızıl hastalıkları vukuat mahallerinde ve membaı maraz halini almış olan emakinde tathiratı fenniye behemehal tekrar kılınacaktır.

Madde 10 — Talebesi meyanında emrazı sâriye zuhur eden mekâtib derhal tatil ve derunlarında tathiratı mükemmel fenniye bilicra seddolunacak ve seddolundukları tarihten itibaren her hastalığın müddeti mahdudei sirayeti hitam buldukta ihtiyaten tathiratı fenniye icra-siyle ondan sonra açılıp talebesi devam ettirilecek ve musap olan talebenin de ikametgâhlarında tathiratı fenniye icra edildiği ve muallimîn ve mütealliminden veremi meftuha müptelâ olanlar bittedavi iktisabı afiyeti tamme ettiği etıbbayı sıhhiye ve belediye taraflarından ba rapor tasdik edilmedikçe mekâtime devamlarına katıyen müsaade edilmiyektir. Han, otel, apartman, gazino, kahvehane, lokanta, hamam gibi umuma mahsus ve mecamiî nâs olan emakinde de vukuatı maraziye zuhurunda hastalığın envama göre tedabiri tahaffuziye ve tathiratı fenniye usulü dairesinde icra ve bunların musap olan müstahdemini haklarında da mekâtib talebesi için lüzum gösterilen muamelâtın aynı ifa kılınacaktır.

Madde 11 — Vukuatı maraziye üzerine lâzımgelen tathiratın tarifâtı âtiye ve usulü mevzuai fenniyye tevfikân icrası memurini mahsusasına ait vezaiften ise de memurini mumaileyhim taraflarından iltizamı sürat ve dikkat edilmesine hey'atı sıhhiye ve belediye etıbbası taraflarından nezaret olunacak ve emrolunan vukuat mahallerine memurini mahsusa izamiyle bulaşık eşyadan nakli kabil ve envayı yirmi yedinci maddede muharrer olanlar bittefrık birlikte getirilecek hususi zarflar derununa konulup tephirhaneye götürülerek etüv vasıtasıyla tephir ve nakli kabil veyahut tephir makinesinden imrarı mümkün ve muafık olmiyan şeyler de ikâmetgâhla beraber pülverizatör vasıtasıyla mahallinde tathir olunduğuna dair tephirhaneden alınacak varakai cevabiye kayıt ve hıfzedilecektir.

Madde 12 — Kolera ve veba musabininin yatak takımlariyle üstlerinden çıkarılan bulaşık ve tathirine kanaat gelmiyen eşyanın muzaddı taaffün mevad ile badettakim ihrak olunacağı cihetle bu iki hastaluktan dolayı tathirat için etıbbayı mumaileyhim tephirhaneye edecekleri tebligatta işbu mülevves yatak ve eşyanın ihrakı hakkında izahat vereceklerdir. İhrakı iktiza eden eşyadan tephir makinesi ocağında ihrakı kabil ve mücaz olanlar tephirhaneye nakli mütaakıp ocağa atılarak ve olmiyanlar mahsus zarflar derununda olarak etıbbanın tahtı nezaretlerinde umrandan hariç ve münasip bir mahalde memurini tathiriye marifetiyle üzerlerine gaz dökülerek tamamıyla ihrak ettirileceklerdir.

Madde 13 — İleli sâriye musabininin istimal etikleri yatak takımlariyle elbise ve diğer bilcümle bulaşık eşyanın tephirat ve tathiratı fenniyyeleri icra olunmaksızın satılması ve şuna buna verilmesi suretiyle sirayeti emraza sebep olmamaları etıbba tarafından hasta ailelerine ihtar kılınacak ve bitpazarlarında ve koltukçu ve yorgancı dükânlarında satılacak müstamel eşyanın tathiratı fenniyyeleri icra kılındığına dair üzerlerinde tephirhane damgası veyahut kurşun mühürü bulunmadıkça fûruhtı olunmıyacaktır ve işbu kurşun mühürü damga kabul etmiyen eşya ile yüz yastığı ve döşek gibi pamuk ve yapağıyı havi şeyler de o eşyanın zurufuna talik olunacak ve bu mühürlerin esnaf tarafından suiistimal edilemeyecek bir surette talikına itina kılınacaktır.

Madde 14 — Hallaç esnafı yorgancı ve koltukçu esnafının şekli âhara kovacakları müstamel yatak pamuk ve yapağuların tephir ve tathir edildiklerini müeyyit olarak mevzu buldukları zurufun ağızlarında tephirhaneden talik olunmuş kurşun mühür görmedikçe o pamuk ve yapağuları atamıyacaklardır. Aileler taraflarından pamuk ve

yapağıları atırlamak için dükkânlarına götürülecek müstamel yatak takımlarından merzaya ait olanları söylenilir veya bittahkik anlaşılırsa tephirhaneye tathir edildiğine dair ilmühaber irae olunmaksızın dükkânlarına kabul edemeyecek ve bir ailenin müstamel yatak pamuk ve yapağılarını attıktan sonra süpürge ile dükkânın derununu süpürmek sizin diğer ailenin yatak takımını dükkâna ithal etmeyecekler ve dükkândan süpürülüp çıkarılacak tozları yakacaklardır. Her kime ait olursa olsun hallaçlar dükkânlarında yapağı ve pamuk bulunduramayacak ve yeni pamukları da üstleri örtülü zarflar derununda güzelce muhafaza edip atacakları müstamel yatak tozlarına asla mâruz bırakmayacaklar ve hallaç dükkânları on beş günde bir kere badana edilecek ve zemin ile tavan ve sair ahşap kısmı dahi «dezenfekte» usulüne tabi tutulacaktır.

Madde 15 — Hey'atı sıhhiye ve belediye etibbasiyle hıfzıssıha ve umuru sıhhiye müfettişleri sureti daimede eşyayı müstamele furuht olunan dekâkin ve mağzalarla bit pazarlarını ve hallaç dükkânlarını nazarı teftiş ve muayenede bulundurarak hilâfı memnuiyet hareket edenler haklarında muamele lâzime icrası için ba rapor mercilerine beyanı malûmat edecekler ve memurini mülkiye ve belediye de hususatı mezkûreyi nazarı dikkate alarak muktezayı halin hemen icrasıyla mehaziri sıhhiyeyi izale eyliyeceklerdir.

Madde 16 — Bircümle mektepler, apartmanlar, oteller, hanlar, kahvehaneler, gazinolar, lokantalar, hamamlar, bekâr ikametgâhları, kirahaneler, umumhaneler, fabrikalar, kesirülamele imalâthaneler, hallaç ve eşyayı müstamele dükkânları, umumî merakibi berriye ve bahriye, hapishaneler tathiratı fenniyeye tabi olduklarından etibba ve müfettişler alettevali buraları teftiş ve muayene edecekler ve usulü hıfzıssıhaya muvafık olmıyanlarını ıslah ve tathiratı fenniyelerini icra ettirerek emrazı sâriye vukuuna imkân bırakmayacaklardır. Emakini mezkûreden kirahanelerin tahliye olundukça ve mekteplerin ve diğer mahallerle umumhanelerin ayda bir kere tathiratı fenniyeleri sureti mükemmelerde icra olunacaktır. Hamamlarda ayda bir kere tathiratı fenniye icrasından başka hamam takımlarının daima hali nezafette bulundurulmalarına ve hademelerinin emrazı sâriyeden salim olmalarına müstecirleri tarafından fevkalgaye dikkat edilecektir. Tathiratı icra olunmıyan kirahaneler icar ve isticar edilemeyecektir. Umumî mahallerde birer tükürük hokkası bulundurulup verem illetinin sebebi müstakilli sırayeti olan balgamın ortalığa tükürülmesi müstecir ve müstahdemleri tarafından katıyen menedilecektir.

Madde 17 — Maazallahü Taalâ kolera ve veba illeti sâilelerinin zuhur ve intişâr ettiği mahallerde tedabiri tahaffuziye ve esbabı vakiyenin en başlıcası olan işbu tathirâtı fenniye emri ehemmi memleketin her cihetine teşmil ettirilecek ve madde-i sabıkada mezkûrülaksam emakin seknesinin ahvali sıhhiyeleri sureti daimede teftiş ve tahkik ve ayda bir kere tathirâtı fenniyeleri icra ettirilmele beraber daima hali nezafette bulundurulmaları esbabı istikmal ve tevsik edilecek ve gureba ve bekâr takımının ikametgâhlarında izdihâmın taklîli ve bunlardan ziya ve hava almiyan ufunetli ve rutubetli meskenlerin tahliye ve seddiyle hastalık zuhuruna meydan verilmeyecek ve levazımı üfzassıhhadan olan tanzifatı belediyenin sureti matlubede icrasına alettemadi etibba tarafından atfı enzârı ihtimam olunmakla beraber sâri hastalıklar zamanında menşei taaffünat olan ve tohmu marazın neşvünemasına müsait bulunan mahallerde ufunatın tesirâtı vahimesini defi ve tohmu marazı mahvedecek muzaddı taaffün mevad dökürülecek ve mekûlât ve meşrubat imal ve fûruht olunan bakkal, manav, sebzeçi, aşçı, ekmekçi, şekerci ve emsali dükkânlarının tathirâtı fenniye ve nezafeti muktaziyesine ve ihlâli sıbhat edecek bozuk ve mütaaffin mekûlâtın fûruhtu memnuiyeti katiyesine pek itina ile buralarda vukuâtı maraziye zuhurunda tohmu marazla bulaşık olmasına şüphe olunan erzak satılarak bilâhara sirayet ve intişârı marazı müeddi olmamak için bu mahalleri hemen mühür altına alarak derunlarında mevcut bulaşık erzakın Devletçe tâyin olunacak cihetten esmanî tesviye olunmak üzere enva ve mekadiri septi defter olunduktan sonra ta'kim edilmiş zarflar derununda memurini tathiriye vasıtasıyla usulü tahaffuziye dairesinde memleket haricine nakil ile üzerlerine gaz dökülerek yaktırlacak ve emri ihrakta suiistimalât vukuuna ve mahzur hudusüne imkân kalmamak için canibi belediyeden terfik kılınacak memurlarla etibba tarafından nezaret edilecektir. Umuma mekûlât ve meşrubat satılan dükkânlarda muslukla akar suda yıkanmak üzere birer musluklu kap bulundurulacaktır. Perukâr edevâtı da her tıraşı mütaakıp ispirto ile veyahut kaynar su ile ta'kim edilecektir.

Madde 18 — Dersaadet'te ve sair Bilâdi Şahanede mevcut bulunan ve badema tesis olunacak olan bilcümle hastanelerde sureti daime ve muntazamada tathirâtı fenniye icrası için birer tephir makinesi bulundurulacak hastanelere ihâl ve iktisabı afiyetle ihraç olunan merzanın elbise ve sairesi tephir ve hastanelerin dâhilleriyle eşyayı müstameleleri emniyet dairesinde ve vaktü zamanında tathir olunarak merzanın ileli sâ-

riye tesiratından temini selâmetine ve emrazı müntineî vâkıanın harice men'i sirayetine dikkat ve itina olunacak ve etıbbayı muvâzıleyhimin hastanelerce tedabiri tahaffuziye ve tathıratı fenniyyeye sureti matlubede riayet edilip edilmediğini teftiş ve bir hastanede kolera ve veba zahurunda bilmüracaa memurini mülkiye ve belediye mahalliye vesatiyle kordon altına aldirarak hariçle ihtilâtı men'e ve hastalığın indifaiyle kordonun ref'i için icra olunacak en son tathıratı fenniyyeye nezaret salâhiyeti olacaktır.

Madde 19 — Bileümle etıbba ve müfettişini sâhiye ile baytarlar kuduz illetinin vehametini nazarı tecemmülde bulundurarak kudurmuş veyahut kuduzluk alâimi iştibahiyesini izhar etmiş olan kelmelere ve bunların ısırmalarıyla duçarı sirayet olan diğer hayvanlara tesadüf edildiği veyahut bittahkik anlaşıldığı halde bilâ imhal itlâfları hususu memurini belediye ve zaptiyyeye ihtar edilecek ve itlâf edilen kelmelerin ve sair hayvanların lâğeleri umran haricinde bir çukur hafriyle derununa atılarak üzerine sönmemiş kireç dökülerek badehu üstü toprakla kapatılacaktır.

Kuduz kelmeler veyahut biesiraye kuduz olmuş hayvanlar tarafından ısırılmış eşhas ısırıldıkları tarihten itibaren sekiz gün geçirilmeksizin usulü fenniye dairesinde tahtı tedaviye alınarak sirayet mahzuru izale edilmek üzere Dersaadet'e veyahut diğer daha yakın bir mahalde kâin daülkelp tedavihanesine izam olunmak için etıbba ve müfettişlerle baytarlar taraflarından bilâ tehir o mahal memurini mülkiye ve belediyesine ba rapor beyanı keyfiyet kılmacak ve raporların muktezası derhal icra ve hini sevkıyatta fennen lâzımgelen tahaffuza dair etıbba tarafından hasta sahiplerine vesaya ifa olunacaktır.

Madde 20 — Etıbbayı hususiyenin vukuatı maraziyyeye dair yasaçıkları ihbarnameler merzanın buldukları cihetlerdeki eczanelere gönderilecek ve eczanelerden dahi daireleri belediye yoksa zaptiye merkezlerine tevdiat hemen o gün hey'atı sâhiye ve belediye etıbbasına isal ve teslim edilecek ve merzanın aileleri ile ihbarı vukuat mükellefiyetinde bulunan diğerleri de vesaiti mezkûreden her birine müracaatla vukuatı ihbar ve inba ve ihbarname ita edebileceklerdir.

İKİNCİ FASIL

Tephirhane memurlarının vazifesiyle sureti hareketlerine ve tephir ve tathir kılınacak eşyanın enva ve usulü fenniyei tathiriyelerine dairdir

Madde 21 — Tephirhaneler idaresi Dersaadet'te Şehremanetine ve taşralarda mahalleri beledi dairelerine merbut olmasıyle intizamı idareleri için emaneti müşarünileyha ve devairi mezkûre canibinden alec-temadi ihtimam olunacak ve tephirhanelerce havayıçten madut mevad-
dın istihzarı ve alâtu tephiriye ve tathiriyenin tamiri için memurları tarafından müracaat vukuunda icabatı hemen ifa kılınacaktır.

Madde 22 — Her tephirhanede vazifei tathiriyeyi ifa ile beraber muamelâtı umumiyeye nezaret etmek üzere bir kâtip ve temiz cihetinde bulunmak üzere iki ve bulaşık eşyayı tathire mahsus mahalde bulunmak için dört nefer hademe ve makineyi idare için bir makineci ile temiz eşya nakletmek için bir ve bulaşık eşya nakletmek için iki aded araba ve bunlar için üç nefer arabacı tâyin ve tahsis olunacaktır. İşbu arabalar yekdiğerinden tefrik olunmak için siyahın gayri başka başka renklerle boyanacaktır. İcabı takdirinde kullanılmak üzere eşya nakline mahsus olarak her tephirhanede birer de tezkere bulundurulacaktır.

Madde 23 — Tephirhane memurini mart iptidasından teşrinievvel nihayetine kadar sabahları saat birde ve teşrinisani iptidasından şubatı nihayetine kadar saat üçte iş elbiselerini lâbis oldukları halde işleri başında isbatı vücut etmiye ve akşamları dahi kış ve yaz saat on birde tatil eylemiye mecburdurlar. Tathiratına memur oldukları eşyayı kırıp yırtmamıya ve kirletmemiye velhasıl hüsnü muhafazaya kemal derece itina ve gerek tephirhaneye müracaat eden zevat haklarında ve gerek mesakinde icrayı tathirat esnasında ashabı mesakin ile ailesi efradına hüsnü muamele ve her vephile edibane hareketle şikâyet vukuundan ittika edeceklerdir. Tephirhane memurlarından tathirat ile meşgul olan kısmının ikişer takım elbiseleri bulunacak ve bunların bir takımı esnayı ameliyatta giyilmek üzere keten bezinden emamul bir takke ve yakası ve yenleri ilikli bir gömlek ve bir pantolon ve bir çift ayakkabından ve diğere takımı ise ameliyat haricinde ıktisa edilmek ve yakalarında hizmetlerini mulin işareti mahsusa bulunmak üzere bir elbisei münasibeden ibaret olacaktır. Akşam tatilinde bulaşık eşya tathiriyle meşgul olanlar iş elbiselerini çıkarp tathir ettikten sonra dafiüttaaffün ecza mahlûlü karışmış sıcak su ve sabun ile ellerini ve yüzlerini yıka-

yıp ve duş yapıp iş elbiselerini zarfları derununa vaz'olunmuş olduğu halde elbise odasına badelvazı temiz elbiselerini biliktisa ya odalarına veyahut tephirhaneden dışarıya bu veçhile çıkabileceklerdir.

Madde 24 — Tathirat için tephirhaneye getirilecek eşyanın ashabının isimleriyle, semti ve mahalli ikameti ve eşyanın cins ve mikatını ve ne gibi emrazi sâriye ile bulaşmış olduğunu ve tarihi teslimini mübeyyin tephirhane kâtibi tarafından koçanlı bir defter tutulup bu defterden bir parçası eşya sahibine ita ve cinsi eşya alelmüfredat koçana ve verilecek parçaya kayıt ve imlâ kılınacak ve getirilen eşya sıra numarasıyla ve sürati mümkün ile tathir olunduktan sonra sahibine teslim ve iade ile evvelce verilen parça istirdat kılınacak ve koltukçu ve yorgancı esnafı taraflarından tathirâtı icra ettirilecek eşyayı müstameleye damga vazı ve damga kabul etmiyenlere kurşun mühür talik olunacak ve işbu teslim ve iade ve damga ve mühür muameleleri mutlaka tephirhanelerde ve temiz tarafta icra ve kurşun mührün esnaf tarafından suiistimal edilememek için emniyet bahşolacak bir surette talikına itina edilecektir.

Madde 25 — İcrayı tathirat için etibba tarafından tebligat veyahut mesakin ashabi canibinden davet vukuunda hemen kâtip tarafından keyfiyet bulaşık cihetinde bulunan tathirâtı fenniye memurlarına tebliğ kılınarak bunlar o tarafta bulunan arabaları derhal emir ve davet olunan mahalle sevk ile mevaddı âtiyede envayı beyan kılınacak eşyayı muktaziye alıp tephirhaneye götürecekler ve kalan eşya ile hastanın bulunduğu oda veya haneyi tarif kılınacağı veçhile tathir edeceklerdir. Tathirat ve tanzifatı fenniye için bir mahalle gidecek arabada zirde beyan ve tadat olunan ecza ve edevat mevcut bulundurulacak ve bunların noksanından memurları mesul tutulacaktır.

1 - Pülverizatör.

2 - Binde bir klor sâniî zeybak mahlûlü hamızisi ile memlû lüzumu kadar şişe.

3 - Binde beş nispetinde permanganat dö potas mahlûlünü havi şişeler.

Gerek fevkalâde manganat dö potas ve gerek klor sâniî zeybak mahlûlleri memurların tahtı takayyüt ve mesuliyetinde bulunarak hiç bir kimseye verilmeyecektir.

4 - Ameliyat elbiselerini havi bir çuval.

5 - Eşya vaz'ına mahsus kobir çuvalar. Bunların ağızlarını kapamak için kayış kullanılmayıp ip ve çerit istimal olunacak ve üzerleri büyük hurufat ile yazılı veyahut büyük resmen ile işaret edilmiş bulunacaktır.

6 - Eşya silmek için temiz bezlet, iki büyük sünger, bir el fırçası, bir de saplı fırça.

7 - İki tarafındaki dört ucu kauçuktan mamul topuz ile mücehhez ve açılır kapanır münfessilli demir merdiven ve bir aded edevat çuvalı.

8 - Peşkir ve kutu derununda bir kalıp sabun.

Madde 26 — Tanzifat ve tathirat icra etmek üzere emir ve davet olunan hane ve meskene gidecek memurin kendilerine mahsus elbiselerini lâbis oldukları halde gidecekler ve hini muvasalatlarında çıkarıp bir çuvala koyarak münasip bir yere bıraktıktan sonra iş elbiselerini giyip badehu tathirat icra edecekleri mahalle dâhil olacaklar ve ameliyata başlamazdan mukaddem tephirhaneye nakil ile tathiri lâzımgelen eşyayı bittefrık beraberlerinde bulunduracakları mahsusi zarflar derununa vazı ile ağızları sıkıca bağlandıktan sonra üstleri kapalı bulaşık arabalarına tahmilen ve tephirat ve tathirat icrasını tesrihan hemen tephirhaneye göndermelerıyla beraber hilâ tevhür mahallince de tathirâtı muktaziyei fenniyeyi icra ve ikmal edecekler ve hitamı ameliyatta iş elbiselerini çıkarıp zarflar derununa vaz'ettikten sonra alât ve edevatı tathiriye ile beraber arabaya yükletip kendileri de muzaddı taaffün mahlûlünden miktarı kâfi ilâve olunmuş sıcak su ve sabun ile ellerini ve yüzlerini yıkayıp elbisei mahsusalarını iktisa ile tephirhaneye avdet eyliyeceklerdir. İş elbiseleriyle alât ve edevatı mezkûre tathir ve tephir edilerek mahalli mahsuslarına vaz'olunacak ve bunları nakleden araba dahi yıkanıp tanzif edilecektir.

Madde 27 — Tathirâtı icra olunmak üzere tephirhaneye naklölünacak eşya musabının yatak takımlarıyla çamaşırı ve elbiseleri mensucata mütaallik istimal eylediği diğer eşya ile oturduğu odanın kapı ve pencere perdelerinden ve kilim ve keçeleriyle sandalya ve kanape ve saire örtülerinden ibarettir. Kürkler, meşin çantalar, kauçuk askı, mukavva fes, para cüzdanı, dolap, masa, çekmece, yazıhane, dikiş makinesi, kanape, sandalya gibi ahşap eşyayı menziliye ve ayna ve camlı ve camsız yazı ve resim levhaları ve emsali tezyinatı beytiye mahallerinde ikametgâhla birlikte tathir olunacaktır.

Madde 28 — Hane ve meskenlerin akşamı dâhiliyelerinin ve husu-

siyle hastagânın buldukları odaların zemin ve tavamlarıyla duvarları ve cesametleri hesabıyla odalarda kalacak keçe ve hasır sökülüp alt ve üstleri ve madde sabıkada muharrer ve mahallerinde tathirleri elzem eşyadan konsol ve dolap ve masa ve sandalya ve kanape makuleleri binde bir (klor sâni zeybaki hamız) mahlûliyle imlâ kılınmış pülverizatör vasıtasıyla tathir olunacak ve mahlûlü mezkûr lâykıyla nüfuz edebilmek için toz halinde ve kanaat bahçolacak miktarı kâfide sıkılacaktır. Pülverizatörle tathirleri mümkün ve muvafık olmayan diğer eşya ve avani mahlûlü mezkûr ile ıslatılmış fırça ile dikkatlice ve yazı ve resim levhalariyle ayna ve sair zarif ve zi kıyem eşyayı sımaiye dahi yine mezkûr mahlûlle ıslatılmış bezlerle örselenmeksizin hafifçe silinerek ve hastagânın tuvalet takımlarıyla her türlü kapları ve halâları muzaddı taaffün ecza mahlûliyle yıkanarak lâykıyla tathir edilecek ve hastagânın istimal edemiyerek kalmış mualeceleri halâlara dökülecektir. Tathir olunan eşyada kan ve mevaddı gaita lekeleri görülürse binde beş nispetinde (fevk manganat dö potas) mahlûliyle yıkanıp temizlettirilecektir.

Mesakinde emri tathirat bu suretle icra ve ikmal olunmaksızın memurini tathiriye avdet edemeyecekler ve fakat tanzifat bir günde ikmal olunamazsa akşam tatiline kadar tathir olunan şeyler bittefrak pak bir mahlle vazı ve bulaşıklar ferdası günü tathir edilmek üzere alâ halîhi mahallerinde terk ile usulü dairesinde ameliyattan çekileceklerdir.

Madde 29 — Tephirhaneye naklolunan eşya tephirhanenin bulaşık eşyaya mahsus cihetinden kabul ile derhal zarflar açılıp ve şayet içlerinde kolera ve veba musabinine ait ve ihrakı lâzım mülevves yatak ve elbise olduğu halde tefrik olunup maadası tephir makinesiyle bilâ tehir tathir ve tanzif edilecek ve üzerlerinde kan ve mevaddı gaita lekeleri görülürse bunlar evvelâ fırça vasıtasıyla ve binde beş nispetinde (fevk manganat dö potas) mahlûliyle yıkanarak mezkûr lekeler izale olunduktan sonra tephiratı icra olunacak ve emri tephirat âleti tephirin sureti istimalini mübeyyin makinenin yanı başına talik olunan levhada yazılan tarifata mutabık vechile ifa kılınacak ve bu vechile tathir olunan eşya temiz cihette eşyayı mutetabâireye tahsisen bulundurulmuş diğer arabalara tahmilen mahalline iade ve teslim edilecektir.

Madde 30 — Kolera ve veba musabininin ihrakı icabeden elbisei müktekiye ve yatak takımlarıyla diğer mâ kabili tathir eşyaları tephirhanenin bulaşık cihetinde bilâ tehir süratle bittefrak defteri mahsusuna kaydolunduktan sonra on ikinci maddede zikrolunduğu vechile bun-

lardan tephir makinesi ocağında ihrakı mümkün ve mücaz olmaları hemen ta'kim edilmiş zarflar derununa mevzuat ve üstleri kapalı bulaşık arabalarına tahminen etibba nezareti altında sureti mahfuzada memleket haricine nakil ile etibbanın münasip görecekleri mahalde üzerlerine gaz dökerek tamamen ihrakına memurini tathiriye taraflarından itina ve müsaraat olunacak ve eşyayı muhterikanın tesviyei esmanı için enva ve mekadirini mübeyyin kayıt sureti tephirhane kâtibi tarafından musaddak olarak devairi belediyeye takdim kılınacaktır.

Madde 31 — Bir iş için davet edilmedikçe gerek memurinin ve gerek başkalarının tathirata mahsus olan mahalle girmeleri memnu olduğu gibi bulaşık hizmetinde bulunanların dahî esnayı ameliyatta tephirhane makinesisiyle ve sair kimseler ile ihtilâtları ve iş elbisesiyle tephirhanenin temiz tarafına gitmeleri katiyen caiz olmayacaktır.

Madde 32 — Tephir makinesi lâakal senede bir defa erbabı ihtisas bakteriyolog tarafından tathir ve tephir ettiği eşyayı matlup derecede ta'kim edip edemediği tahkik ve tecrübe edilecektir. Gerek tephirhane ve gerek mesakinde tathirat ile meşgul bulunanların hizmetlerini lâyıki veçhile ifa edip etmedikleri de bir müfettiş marifetiyle teftiş ettirilecektir. Emri teftiş vilâyat ve elviyede sıhhiye müfettişleri taraflarından ifa edilecektir.

ÜÇÜNCÜ FASIL

Tedabiri tahaffuziye ve tathirâtı fenniyye müteferri umurda kusurdan dolayı mücazata dairdir

Madde 33 — Dairei memuriyetleri dâhilinde ahvali sıhhiyei umumiyyenin tefehhusat ve tahkikatında ve tathirâtı fenniyye tabi tutulan mahallerin mevaddı sabıkada muharrer olduğu veçhile sureti daimede teftişat ve icrayı tathirâtı emrinde takayyüdatta tesamüh ve tegafül ve ileli müntine zuhur ettiği ihbarat ve tahkikatı vâkıadan anlaşıldığı anda mahallince tahkikat ve tetkikatı fenniye ifasiyle mahiyeti marazı tâyin ve iktiza eden tedabiri tahaffuziye ve tathirâtı fenniyyenin ittihaz ve icrasıyla men'i sırayet maksadı mühimminin temini hususunda rehavet ve tekâsül ile mahaziri sıhhiye hudusüne sebep olan hey'atı sıhhiye ve belediye etibbasiyle hıfzıssıhha ve umuru sıhhiye müfettişlerinin birinci defa nısıf ve ikinci defa da tam bir aylık maaşları kat'olunacak ve müsamaha ve mükâselenin üçüncü defasında kayıtları terkin edilecek ve

tahaddüs eden mahzur vefatı müeddi olmuşsa adliyyeye tevdi keyfiyetle takibatı kanuniye icra ettirilecektir.

Madde 34 — Sıhhati umumiyenin muhafaza ve teminine memur olan etıbbayı mumaileyhimin dairei memuriyetleri dâhilinde icrayı ve zaif etmelerini bieyyi veçhinkân işkâl ve tedabiri müttehazai tahaffuziyyeyi ihlâl ile ileli sâriyenin intişar ve ittisâna sebep olan kimseler sıhhati umumiyeyi ihlâl etmekle müttehim tutularak haklarında takibat ve mücazâtı kanuniye icra olunmak üzere evrakı müsbiteleri ciheti adliyyeye tevdi olunacaktır.

Madde 35 — Birinci maddede ta'dat olunan ileli sâriye musabinini muayene ve tedavi ettikleri halde işbu Nizamname dairesinde tedabiri mükemmelei tahaffuziye ve tathiratı fenniye ittihaz ve icrası zımında hey'atı sıhhiye ve belediye etıbbasına bilmüsamaha vukuatı maraziyyeyi ihbar etmiyen etıbbadan idareten birinci defasında iki ve tekerrüründe beş Osmanlı altını ve an kastını ihbar etmiyen ve ikinci madde mucibince uhdelerine mütehattım olan tedabiri müstacelei tahaffuziyyeyi tahdit ve hastayı tecrit ile ihtilât ve sirayetın men'i vazifesini ifa etmiyenlerden iki misli cezayı nakdî alınacak ve bu müsamaha ve ademi ifayı vazife sirayet ve intişarı emraz mahzurunu bâdi olmuş ve bu sebeple vefat vukubulmuş ise kanun dairesinde takibat ve mücazat icra olunmak üzere keyfiyet evrakı tahkikiyesiyle beraber ciheti adliyyeye tevdi ve havale edilecektir.

Madde 36 — Tephirhane alât ve edevatını hali taharette tutmıyan ve hüsnü istimal etmiyen ve tephir ve tathir olunacak eşyanın fen dairesinde ve sureti muteminde tephir ve tathiri emrinde itina eylemiyen ve esnayı tathirinde yirmi beşinci maddede muharrer levazımı mevcut bulundurmıyan ve tephirhaneye müracaat eden zevata ve tathiratını icra ettikleri mesakin ashabiyle efradı ailelerine nâ reva muamelede bulunan ve bilâ mazereti meşrua işi başında bulunmıyan memurini tathiriyenin maaşlarından birinci defa rubu miktarı kat'olunacak ve ahvali mezkûrenin dörde kadar her defai mükerreresinde kat'iyat rubu miktarı tezyit ve dördüncü defadan sonra kayıtları terkin edilecek ve tathir ettikleri eşyadan dikkatsizlikle zayı ve tahrip ettiklerinin bedeli tazmin ettirilecektir. Tephirhane kâtibi hakkında da umuru idaredeki noksan ve kusurundan ve tephirhanenin hali intizamda bulundurulmamasından ve memurini tathiriyenin hilâfı nizam ve intizam hareketlerine müsamahasından dolayı bu suretle muamele olunacaktır.

Madde 37 — Emrazı sâriye vukuatını ihbar etmiyen mahallât imam ve muhtar ve bekçileriyle emakini umumiyei madude odabaşı ve müstecirlerinden ve etıbbayı hususiyenin tevdi edecekleri ilmühaberleri kabul etmiyen veyahut edipte ehemmiyet vermiyerek vaktiyle hey'atı sıhhiye ve belediye etıbbasına isal eylemiyen eczacılarla memurini belediye ve zaptiyeden ve alıp sattıkları eşyayı müstameleyi tephir ve tathir ettirmiyen yorgancı ve koltukçu ve bit pazarı esnafıyla beyi ve şiraya tavassut eden tellallardan ve dükkânlarında müstamel yapığı ve pamuk bulunduran ve tathirat ve takayyüdatı tahaffuziyeye riayet etmiyen halıaçılardan ve tathiratu fenniyeye tabi tutulan mekûlât ve meşrubat fıruhtuna mahsus dükkânlarda emri taharet ve nezafeti sıhhiyeye itina etmiyen dükkâncılardan ve tathiratu fenniyeye tâbi emakin ve mesakini umumiyede evkatı muayyene ve mahsusada tathiratu muktaziyei fenniyeyi ifa ettirmiyen ve buralarda tükürük hokkaları bulundurmıyan müstecir ve odabaşılarda sahiplerinden sınıf ve şahıslarına göre birinci defada yirmi beşerden ellışer ve ikinci dafasında ellışerden yüzer kuruşa kadar cezayı nakdi alınacak ve bundan sonra her defai mükerrerede bir nisf cezayı nakdi zam ile istifâ kılınacak ve esnaf ve sairinin dördüncü defaki bilâfi tembihatı sıhhiye hareketlerinden dolayı münasip müddetle dükkânları soddolunacaktır. İşbu cezayı nakdiler hey'atı sıhhiye ve belediye etıbbasının verecekleri raporlar üzerine Dersaadet'te Şehremaneti Meclisince ve vilâyat ve elviyede mecalisi belediyece takdir ve tahsil edilecektir.

Madde 38 — Dersaadet'te Şehremaneti Hey'atı Sıhhiye Müfettişi Umumiliğı ve vilâyat ve elviyede sıhhiye müfettişleri tarafından ahvali sıhhiye ve vukuatı maraziyei mahalliyeyi ve sureti cereyanı umuru sıhhiye ve tathiratu fenniyeyi mutazammın her sene nihayetinde mükemmel bir istatistik tanzim ve bu sırada bilâistisna alelümum hususi hastanelerden dahi birer istatistik alınarak tanzim olunacak istatistiğın zeyline derç ve terkim olunacak ve her vilâyetin mülhakatiyle beraber tutulacak istatistiğın birer nüshai musaddakası Şehremanetine takdim olunarak Hey'atı Sıhhiye Müfettişi Umumiliğine tevdi kılınacak ve Müfettişi Umumilikçe badetetik Dersaadet ve vilâyat istatistiklerini ve zeylen bir hulâsayı ve ayrıca mütalâatı sıhhiyeyi muhtevi olarak umumi ve sıbhi mükemmel bir istatistik tanzim kılınarak birer nüshai musaddakası Meclisi Tıbbiyei Mülkiye ve Sıhhiyei Umumiyei Şahane ile Hıfzıssıh-hai Umumi Komisyonunun enzarı mütalâa ve tetkikine arz olunacaktır. İşbu istatistikleri vaktiyle tanzim ve takdim etmiyen veyahut sureti mü-

kemmelede tanzimi emrinde iltizamı dikkat eyleseniyon müfettişlerin birinci defada masraf ikinci defada tam bir aylık masrafları kati' ve üçüncü defada kayıtları terkin edilecektir.

Madde 39— İstihsal olunacak mücazâtı nakdiyei sıhhiye Dersaadet'çe Şehremaneti tarafından vukubulan masarifi sıhhiyeye karşılık ittihaz edilecek ve vilâyat ve elviyece de umur ve malzemei sıhhiyeye sarfolunmak üzere devairi belediyece birer defteri mahsusa kayıt ile beledi sandıklarında hufız ve her sene gayesinde mebalîği müteahsalai cezaiyenin mükhtarını mübeyyin ziri mecalisi belediye hey'atı taraflarından musaddak defterler vilâyat meclisi idaresine takdim olunacaktır. Devairi belediye sandıklarında müterakim mebalîğ vilâyat ve elviye mecalisi idaresince tensibolunacak umur ve levazımı sıhhiyeye ancak vilâyetten bilistizan Dahiliye (Nezaretinden alınacak evamir üzerine sarfedilebilecek ve cezayı nakdi tahsilâtında müsamaha eden ve müterakim hasılatını bilâ mezuniyet sarfeyliyen mecalisi belediye rüesasiyle kâtipleri ve âmirleri tazminine mecbur bulunacaktır.

Madde 40 — İşbu Nizamnamenin sureti mahsusada büyük kıtada kâğıt levha şeklinde matbu birer nüshası gerek Dersaadet'te ve gerek merakiz ve mülhakat Vilâyatı Şahanede mevcut bilcümle hastanelerin salonlarında ve eczanelerde ve Dersaadet'te Şehremanetiyle devairi belediyenin divanhanelerinde vilâyat ve elviye belediye dairelerinde çerçveli olarak talik olup umuru sıhhiyeden vazifedar olanların pişi enzarında bulundurulacaktır.

HÂTİME

Madde 41 — İşbu Nizamname ahkâmı Dersaadet'te devairi belediye müdürlerinin nezareti ve Hey'atı Sıhhiye Müfettişi Ummüvâliği ve şatı ile Şehremaneti ve Vilâyat ve Elviye Şahanede devairi belediye vasıtasıyla vülât ve mutasarrıfın taraflarından icra ve tenfiz ettirilecektir.

Emrazi sâriye musabinini muayene ve tedavi eden etibbanın devairi belediyeye vermeleri mecburi olan ihbarname suretidir:

Mülâhazatı tıbbiye

Lâzimülhbar mevat

Marizin bulunduğu dairei belediye

» » semt

» » mahalle

» » sokak

Tarihi bidayeti maraz

Teğhisi nev'i maraz

İsim ve sanâtı meriz (talebeden ise müdavim bulunduğu mektebin ve emakini umumiye hademesinden ise müstahdem olduğu dairenin ismi)

Sinni meriz

Zükûr ve inas

Tarihi müşahede

—●—

No: 131 — Trablusgarp, Tunus, Cezayir ve Tanca dâhil olmak üzere Avrupa ve Avrupa'dan transit olarak Mısır ve Halfa tarikiyle hittai Hicaziye ve Musavva ve tevabii ve Habeşistan arasında tariki Osmaniden teati olunacak telgrafnamelerin Elâriş'e kadar tenzili ücreti hakkında

26 rebiyülevvel 1324 ve 7 mayıs 1322 tarihli mazbatası müzeyyelei mâruza

Şûrayı Devlet Maliye Dairesinin meyanei kemteranemizde müta-lâa olunan işbu mazbatasında Estern Kumpanyasının telgraf hututu vasıtasıyla Tanca ve Trablusgarp dâhil olduğu halde Avrupa ve Avrupa'dan transit olarak Mısır arasında teati olunan telgrafnamelere mahsus olmak ve memaliki saire nesakı vâhit ücretinin taksimatı gibi taksim olunmak üzere İskenderiye sahiline kadar bir frank on santimden ibaret olarak mezkûr kumpanyaca nesakı vâhit tarife tesis olunmasından dolayı tariki Osmanî ücreti buna nispetle fahiş kalmasına mebni muhaberatın kısmen mezkûr kumpanya kablolarına intikal ile Hazineci

Celilece zayıtı intaç eylediğinden ve Dersaadet'ten Elâriş'e kadar tem didi derdest olan tel hakkında Avrupayı Şarki Alman Telgraf Şirketiyle aktolunan itilâfname hükmünce tarıkı Osmani ehveniyet itibariyle turuku saire derecesinde bulunmak lâzımgeldiğinden temin ve tezyidi menafii Hazine için Trablusgarp, Tunus, Cezayir ve Tanca dâhil olmak üzere Avrupa ve Avrupa'dan transit olarak Mısır ve Halfa tarikiyle hattai Hicaziye ve Musavva ve tevabii ve Habesistan arasında tarıkı Osmaniden teati olunacak telgrafname ücretinin Elâriş'e kadar bir frank on santim olarak tâyini lüzumu dermeyan olunmuş ve vâkıa tarıkı Osmaniden istifa edilmekte olan ücret fahiş oldukça Estern hututunun tercihi tabii olmasına göre telgraf muhaberatı mezkûr kumpanyaya intikal ederek Hazinei Celilece zayıtı külliye terettüp edeceği derkâr olup tarıkı Osmani ücreti emsali derecesine tenzil olduğu halde metni mazbatada gösterilen esbaptan dolayı bu hatta rağbet tezayüt ederek Hazinei Celilece istifade edileceği bedihi bulunmuş olmakla ücreti mezkûrenin ber minvali mâruz bir frank on santim olarak tâyini münasip görünmüş idüğüne mebni olveçhile ifayı muktezasının ve mazbatada beyan olduğu veçhile hattı Osmaninin herhalde temini rüçhanı için fedakârlık ihtiyariyle mümkün olduğu takdirde biraz daha tenzilât edilmek üzere bu cihetin dahi başkaca tetkik ve teemmülü ve bir de telgraf muhaberatına Elâriş'ten ilerisi için mecra olan Mısır kara tarıkı ile sevakin Estern kablosu ücuratı beyninde tefavüt mevcut olup kablo ücreti fahiş bulunmasına mebni şayet Mısır'a kara tarıkınca ârıza vukubulursa muhaberat kabloya inhisar edeceğinden ve bu takdirde ücretin nispetle fahiş bulunmasından dolayı Elâriş'e kadar olan tarıkı Osmaniye rağbet münkesir olacağından buna mahâl kalmamak için mezkûr kumpanya ile bilmüzakere işbu kablo ücretinin dahi tenzili esbabının istikmaliyle netayicinin inbası hususlarının ilâveten Posta ve Telgraf Nezaretine tebliği zımında keyfiyetin Dahliye Nezaretine havalesi tezekkür kılındı ise de olbapta ve katıbeî ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemir efendimizindir.

Arz tezkeresi

Estern Kumpanyasının telgraf hututu vasıtasıyla Tanca ve Trablusgarp dâhil olduğu halde Avrupa ve Avrupa'dan transit olarak Mısır arasında teati olunan telgrafnameler ücuratının tenzil olunmasından dolayı hattı Osmani ücretlerinin de tenzili hakkında Şûrayı Devlet Maliye Dairesinden tanzim ve Meclisi Mahsusu Vükelâdan tezyil olunan maz-

bata 26 rebiyülevvel 1324 tarihinde ba tezkerei senaveri arzı huzuru âli kılınmıştır. Tekidi koyfiyeti havi Dahiliye Nezareti Celilesinden gelen tezkere mezkûr mazbataya yazılan zeyil suretiyle beraber arz ve takdim kılınmakla olbapta ve her ne vechile iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefsünuh ve sudur buyurulursa mantuku münifi infaz edileceği beyaniyle tezkerei senaveri terkim olundu efendim.

27 cemaziyellevvel 1324 ve 6 temmuz 1322

Iradei seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzım olup melfuflariyle manzuru âli buyurulan işbu tezkerei sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefsudur buyurulmuş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülemrindir.

2 recep 1324 ve 8 ağustos 1322

No: 132 — Muhaberatı Telgrafiye Tarifei Dahiliyesinin haddi aşgariye mütaallik ahkâmının Hicaz hattı vesatetiyle cereyan eden muhaberatı hakkında da meriyetine dair iradei seniye

8 Cemaziyellevvel 1324 ve 17 haziran 1322

Şûrayı Devlet Maliye Dairesi Mazbatası

Dahiliye Nezaretinin Şûrayı Devlete havale buyurulan 9 rebiyülevvel 1324 tarih ve 825 numaralı tezkeresi melfufiyle beraber Maliye Dairesinde kıraat olundu.

Meali tezkerede Medinei Münevvere telgraf hattı tarifesinin tadiliyle tenzili ücreti varidatın tezayüdünü istilzam edip etmiyeceği tecrübe olunmak üzere kelimedede alınmakta olan iki kuruş ücretin bir kuruşa tenzili hakkında Posta ve Telgraf Nezaretinden vâkı olan iş'ar ve sebkeden istizan üzerine hattı mezkûrun masarifi tamiriye ve sairesi kesir ve muamelâtı da muayyen zamana münhasır olmak üzere mahdut olduğu ve tenzili ücretten dolayı varidatın tezayüdü meşkûk bulunduğu cümle iş'ardan ise de ekser yerlerde tenzili ücret yüzünden istifade görülmüş olduğundan bir tecrübe olmak üzere ücreti mezkûrenin bir kuruşa tenzili münasip görülerek ledetistizan mucibince iradei seniyei

cenabı hilâfetpenahi şerefsudur buyurulduğu tebliğ buyurmuş olmasıyla Nezareti Müşarâihoyhaya iş'arı maddde olunarak bu kere cevaben alınan tezkerede Hicaz hattı vesatatiyle cereyan eden telgraf muhaberatı evvelce kelime başına iki kuruş olarak ve haddi asgari tâyin edilmiyerek ücrete tabi tutulmuş iken ahiren ücret kelimedede kırk paraya tenzil olunup yine haddi asgari tayin olunmadığı ve halbuki elyevm meriyülicra bulunan tarifei dâhiliyeye nazaran bir vilâyet dâhilindeki muhaberatta beher kelime on para olarak haddi asgarisi beş ve mülâsik vilâyattaki merakiz meyânında icra kılınan muhaberatta kelime başına ücretin yirmi para ve tarifei asgarinin de yedi buçuk kuruş ve daha uzak vilâyat için bir kelime ücreti kırk para ve tarifei asgarisi de on kuruş olarak muayyen olduğu ve Hicaz hattı üzerinde icra edilen muhaberatta tâyin edilen ücrette haddi asgari olmamasına göre meselâ Dersaadet'ten İzmir'e yazılan beş kelimeli bir telgrafnameden on kuruş ücret alınmakta iken Medinei Münevvere'ye aynı miktar kelimeyi havi yazılan bir telgrafnameden beş kuruş alınmak lâzımgelceği cihetle hattı mezkûr üzerinde cereyan edecek telgraf muhaberâtında dahi tarifei dahiliye ahkâmının meriyeti ve tarihi ilândan itibaren muteber olmak üzere muamele ifası istizan ve Hicaz hattı telgraf ücreti hakkında evvelce vukubulan tebligatta Medayini Salih'ten ileri merakiz Hicaz Vilâyetinden madut okduğu bildirilmiş iken ahiren vukubulan tebligatta Salt mevkiinden ötede bulunan biloümle merakizi Hicaziye'de icra olunan muhaberât ücretinin bir kuruşa tensili gösterilmesinin ve esasen Salt'tan itibaren inşa kılınacak Hicaz merakizi cedidesinin on üçü Suriye ve yalnız üçü Hicaz Vilâyeti dahilinde olup Suriye Vilâyetinin müntehayı hududu Medayini Salih olmasıyla Salt ile Medayini Salih arasında ve hattı cedit üzerindeki on üç merkez Kerk Sancağına merbut ve Suriye Vilâyeti dahilinde bulunmasına binaen Hicaz hattının mebdei inşası olmak suretiyle Salt'tan mı yoksa Suriye Vilâyetinin müntehası bulunmak itibariyle Medayini Salih'ten mi ilerisi addolunacağını inbası beyan kılıldığından bahisle iktizası istizan kılınmıştır.

İzahatı vâkıaya göre Hicaz muhaberâtı telgrafisi için de haddi asgari tâyini lüzumuna mebni muhaberâtı mezkûrede dahi tarifei dahiliye ahkâmının ber mucibi istizan meriyeti ve Suriye Vilâyeti dahilinde bulunan merakiz vilâyeti mezkûre ve Hicaz Vilâyetinin bed'ylediği noktai huduttan ilerisi Hicaz Vilâyeti aksamından olmak lâzımgelceğine mebni mübâyeneti vâkıanın o suretle tashihi hususunun Telgraf ve Pos-

ta Nezaretine lieclittebliğ Dahiliye Nezaretine havalesi tezekkür kılındı olbapta emrû ferman hazreti menlehülemrindir.

—●—

No: 133 — Makamâtı resmîyeye verilmekte olan arzuhaller için muhdes kaydiye resminin ilgası hakkında iradei seniye

Meclisi Mahsusu Vükelâ Mazbatası

Makamâtı resmîyeye verilmekte olan arzuhallerden alınan kaydiye mahsus olarak imal ve istimali kararlaştırılan varakalar hakkında Düyünü Umumiye Meclisi İdaresi tarafından vukubulan itirazat ve olbapta Maliye Komisyonu Âlisi Birinci Âzalığıyle cereyan eden muhabere üzerine sebmeden iş'ara cevaben Maliye Nezaretinden vârit olup meyanei abidanemizde kıraat ve mütalâa olunan tezkerede salifüzzikir kaydiye resmi kaldırılmadıkça tadilen neşrolunan Damga Nizamnamei cedidî ahkâmına tebaaiyet etmeyecekleri ecanip tarafından musırren ifade edilmekte ve hattâ bankalarca muamelâtı cariyede evraka pul vaz'ından istinkâf olunmakta bulunduğu ve eğerçi Bankı Osmanî nizamname ahkâmı veçhile pul istimalinde devam etmesinden ve diğerlerinin pul istimal etmemelerinden dolayı müşterilerinin bir kısmını kaybetmek mahzuru baş göstermesinden dolayı Düyünü Umumiye İdaresince ahaliyi pul istimaline alıştırmak için icabeden pulların bankaya meccanen verilmesi tasavvur olunmuş ise de bu suret kâfi olmayıp çünkü pul sarfiyatının ecanibe ait miktarı pul varidatı umumiyesinin sülüsü nispetinde olmak üzere takriben yüz elli bin lira raddesine baliğ olmasına mebni miktarı cüz'i olan kaydiye resminin idamesi yüzünden böyle bir meblâğı cesimin ziyasına mahal bırakılması caiz olamayacağı Meclisi mezkûrca ifade ve icrayı icabı iltimas olduğu dermeyen olunmakla icabı keyfiyet ledelmüzakere Hazineî Celile için varidatı cedide tedariki maksadiyle arzuhallerden derecatı muhtelifede kaydiye rüsumu istifası hususuna bilistizan iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi şerefmütaallik buyurulmuş ve devair ve vilâyatça kararı mezkûrum tabikatına mübaşeret edilmiş olup ecnebilerin buna itiraza esasen hakları olmadığı derkâr ise de siyakı iş'arata nazaran ecnebiler mezkûr kay-

diye istifa olundukça Damga Kanunu muaddeli ahkâmının tatbikatınca ikai müşkülât eylemekte olmalarıyle bu yüzden Hazinei Celilece külli zarar terettüp etmekte olduğu ve kaydiye resmi hasılatı memul olan dereceye varmayarak cüz'i bir raddede olduğu ve ecnebilerin imtinai vâkı sebebiyle damga resminden vukubulan zayıat ise şayanı ehemmiyet bir miktara varacağı anlaşıldığından resmi damganın tamamen istifasını temin için resmi kaydiyenin alınmasından sarfınazar olunması maslahaten muvafık görünmüş olmakla kadimen Adliye Nezaretince ve mahakimce alınmakta olan rüsumu kaydiyenin kemafissabık istifasına devam edilmek üzere yalnız Nezareti Müşarünileyha dahi dâhil olduğu halde devairi resmiye saire ve vilâyatça alınmak üzere ahiren ihdas olunan arzuhal kaydiyesinin ilgası tezekkür ve tezkerei mezkûre arz ve takdim kılındı ise de olbapta ve katıbeî ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemir efendimizindir.

17 safer 1324

Arz tezkeresi

Makamatı resmiyeye verilmekte olan arzuhallerden rüsumu kaydiyenin devamı istifasınca görülmekte olan müşkülâta ve damga resminden dolayı Hazinei Celileye terettüp eden zayıata nazaran kadimen mahakimce alınmakta olan rüsumu kaydiyenin kemafissabık istifasına devam edilmek üzere Adliye Nezareti Celilesi dahi dâhil olduğu halde devairi sairei resmiye ve vilâyatça alınmakta olan arzuhal kaydiyesinin istifasından sarfınazar olunması hakkında Meclisi Mahsusu Vükelâdan kaleme alınan mazbata 17 safer 1324 tarihinde arzı huzuru âli kılınmıştı. Rüsumu mezkûrenin hâsılı yekûnu cüz'i olup bu vesile ile Damga Resmî Kanununun tatbikatınca vukubulan tehbürat Hazinei Celile için zayıatı külliyeyi müstelzim bulunmuş ve mazbatayı mezkûrenin sureti leffen arz ve takdim kılınmış olmakla olbapta her ne veçhile iradei seniyeî hazreti hilâfetpenahi şerefsünuh ve sudur buyurulur ise mantuku âlisi infaz edileceği beyaniyle tezkerei senaveri terkim kılındı efendim.

17 rebîyülâhur 1324 ve 28 mayıs 1322

İradei seniyeî mübelliğ hâmiş

İradei desti tâzim olup Meclisi Mahsusu Vükelânın melfuf mazbatası suretiyle beraber manzuru âli buyurulan işbu tezkerei sâmiyeî

sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefniûtaallik buyurulmuş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülemrindir.

17 recep 1324 ve 23 ağustos 1322

No: 134 — Memaliki ecnebiyeye gönderilmek üzere dâhilen bir iskeleden diğerine gönderilecek eşyadan mürettep olan % 2 teçhizatı askeriye tertibinin % birinin nakden ve diğer % birinin seneden ahzi hakkında iradei seniye

Meclisi Mahsusu Vühelâ Mazbatası

Şûrayı Devlet Tanzimat Dairesinin meyanei bendegânemizde kiraat olunan işbu mazbatasında Memaliki Şahanenin bir iskelesinden diğerine gönderilecek olan eşyadan mürettep olan yüzde iki teçhizatı askeriye tertibi nakden istifa edilmekte ise de memaliki ecnebiyeye gönderilmek üzere kezalik Memaliki Şahanede bir iskeleden diğerine naklolunan eşyadan alınması lâzûmgelen teminatın nakden ahzi tüccar için müstelzimi müşkülât olduğu cihetle bu misillü eşyadan yüzde birinin ihracat resmi mukabilinde nakden ve diğer yüzde birinin teminat mukabilinde olarak seneden ahziyle eşyayı mezkûrenin memaliki ecnebiyeye ihracı alelûsul ispat edildiği takdirde senedin iadesi hususunun caksariyotle tezakkür kılındığı gösterilmiş ve bu suret teçhizatı askeriye tertibinin emri cibayetini haleldar etmemekle beraber tüccarca sühulet müstelzim görünmüş olmakla o veçhile ifayı muktezasının Rûsumat Emanetine iş'arı tezakkür kılındı. Olbapta ve katıbeî ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemir efendimizindir.

19 cemaziyelâhır 1324 ve 28 haziran 1322

Arz tezkeresi

Memaliki ecnebiyeye gönderilmek üzere Memaliki Şahanenin bir iskelesinden diğer iskelesine naklolunan eşyadan teçhizat resmi için alınan teminatın nakden ahzi tüccar için müstelzimi şikâyet olduğu cihetle bu misillü eşyadan yüzde birinin nakden ve diğer yüzde birinin teminat mukabilinde seneden ahzi hakkında Şuşayı Devlet Tanzimat Dairesinden

ita olunup cereyan eden müzakereye tevfikân Meclisi Mahsusu Vükelâdan tezyil kılınan mazbata arz ve takdim kılınmış olmakla olbapta iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi her ne veçhile şerefsünuh ve sudur buyurulur ise mantuku âlisi infâz olunacağı beyaniyle tezkerei senaveri terkim kılındı efendim.

19 cümaziyelâhır 1324 ve 28 haziran 1322

İradei seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzim olup Şûrayı Devletin Meclisi Vükelâdan müzeyyel mazbatasıyle beraber manzuru âli buyurulan işbu tezkerei sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefmütaallik buyurulmuş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülemrindir.

23 recep 1324 ve 29 ağustos 1322

No: 135 — Memurinin tercümeihal varakalarına raptolunacak evrakı müsbite suretlerinin Hamidiye Hicaz Demiryolu ianesine mahsus kıymetli yalnız bir varakaya cevazı tahriri hakkında iradei seniye

Şûrayı Devlet Tanzimat Dairesi Mazbatası

Maliye Nezaretinden bittakdim Şûrayı Devlete havale buyurulan 12 rebiyülâhır 1324 tarih ve 707 numaralı tezkere Tanzimat Dairesinde kiraat olundu.

Mealinde memurinin tercümeihal evrakına raptedecekleri bilûmum mezabıt ve şahadetname ve tezakiri osmaniye ve muahharat sicillerine tezyil edilmek üzere mahallerinden ba muharrerat gönderilen mezabıt ve evrakı saire sureti müsaddakalarından bazılarına Hamidiye Hicaz Demiryolu iane ilâmuhaberi yapıstırılıp bazılarına yapıstırılmamakta ve yapıstırılanlar da yolsuz iptal edilmekte ve bazen hiç iptal edilmemekte olmasına mebni olbapta bilmuhabere Hamidiye Hicaz Demiryolu İdarei Maliyesi Nezaretinden alınan tezkerei cevabiyede memurinin verecekleri teröumeihallerininin onar ve mesalihi şahsiyeye dair olan mezabıtın beşer kuruluşluk evrakı mahsusaya ve bu gibi kıymetli evraka

yazılan mevât suretlerinin dahi asılları gibi bunlara mahsus kıymetli varakalara tahriri lâzımgeleceği bildirilmesi üzerine keyfiyet 1 kânunusani 1321 tarihinde memurini Maliyeye tebliğ kılınmış olup ahiren tadil edilen Resmi Damga Kanununun dokuzuncu maddesinin 102 nci numarasında tercümeihal varakalarına raptolunacak evrakı müsbite suretleri bir kâğıda yazılmış ise bir suret addiyle beş kuruluşluk pul ilsakı musarrah olmasına ve beraeti zimmet mazbatası suretlerinin her birinin ayrı ayrı matbu varakalara yazılması kararı mezkûr icabından bulunmasına nazaran muamelenin sureti tevhit ve telifi Selânik Vilâyeti Defterdarlığından istifsar edilmiş ve mezabıt suretlerinin ayrı ayrı matbu kıymetli varakalara tahriri halinde her birine ayrıca beşer kuruluşluk resmi maktu pulu dahi ilsakı lâzımgelecek bu suret memurinin erbabı ihtiyaçtan olanlarına giran geleceği derkâr bulunmuş olduğu beyaniyle o gibi evrak suretlerinin dahi matbu kıymetli bir varakaya tahriri istizan edilmiştir.

Memurinin tercümeihal varakalarına raptedecekleri evrak suretlerinin asılları gibi bunlara mahsus kıymetli varakalara başka başka tahriri mezkûr Demiryolu İdarei Maliyesi Nezaretinin iş'arı üzerine Maliye Nezaretinden tamimen tebliğ kılınmış ise de mezkûr varakalara raptolunacak evrakı müsbite suretleri bir kâğıda yazılmış ise bir suret addiyle beş kuruluşluk pul ilsakı kanunu mezburun dokuzuncu maddesinin yüz ikinci numarasında muharrer olmasına ve mezkûr evrak suretlerinin başka başka varakalara tahriri memurine ağır geleceği Maliye Nezaretinin cümlei iş'arından bulunmasına nazaran tebligatı vâkıa hükmü kanuna ve icabı madelete gayrı muvafık olduğundan tercümeihal varakalarına raptolunacak evrakı müsbite suretlerinin mezkûr Demiryoluna mahsus kıymetli varakalardan başka başka varakalara yazılmayıpta bir varakaya tahrir edilmiş bulunduğu halde kabulü hususuna bilistizan iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi mütaallik ve şeref-sudur buyrulduğu takdirde ifayı muktazasının Nezareti Müşarünileyhaya havalesi ve mezkûr Demiryolu İdarei Maliyesi Nezaretine malûmat itası tezekkür kılındı. Olbapta emrû ferman hazreti menlehülem-rindir

6 cemaziyelâhır 1324 ve 15 temmuz 1322

Arz tezkeresi

Maliye Nezareti Aliyesinin Şûrayı Devlete havale olunan tezkeresi üzerine Tanzimat Dairesinden kaleme alınan ve leffen arz ve takdim

kılınan mazbatada memurinin tercümeihal varakalarına raptedecekleri evrak suretlerinin asılları gibi bunlara mahsus Hamidiye Hicaz Demiryolu iane varakalarına başka başka tahriri memurinin erbabı ihtiyaçtan olanlarına giran geleceğinden tercümeihal varakalarına raptolunacak evrakı müsbite suretlerinin mezkûr ianeye mahsus kıymetli varakalardan başka başka varakalara tahriri hususunun mecburi tutulmıyarak mezkûr suretler bir varakaya tahrir edilmiş bulunduğu halde kabulü hususunun Nezareti Müşarünileyhaya havalesi ve mezkûr Demiryol İdare-i Maliyesi Nezareti Celilesine malûmat itası lüzumu gösterilmiş olmakla olbapta her ne veçhile iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi mütaallik buyurulur ise mantuku münifi infaz edileceği beyaniyle tezkerei senaveri terkim kılındı efendim.

13 cemaziyelâhır 1324 ve 22 temmuz 1322

İradei seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzim olup melfufiyle manzuru âli buyurulan işbu tezkerei sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefsudur buyurulmuş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülemrindir.

27 recep 1324 ve 2 eylül 1322

**No: 136 — Tarik mükellefiyeti bakayasından 1322 senesi mihayetine kadar bedelen ve bedenen ifayı mükellefiyet edeceklerin cezadan afları hakkında
fradi seniye**

Arz tezkeresi

Turuk ve maabir ameliyatıyla mükellef olanlardan vakti muayyeninde bedelen veya bedenen ifayı mükellefiyet etmeyenlerin iki günlük mükellefiyet zammı suretiyle cezalandırılması nizamı iktizasından ise de bazı esbap ve ahvali mahalliyeye mebni ifayı mükellefiyet etmeyenlerin bir müddeti muayyene zarfında cezadan affı tesrii tahsilâta medar olacağı hakkında Ticaret ve Nafia Nezareti Celilesinden varit olup Şûrayı Devlete havale olunan tezkere üzerine Maliye Dairesinden kaleme alınan ve leffen arz ve takdim kılınan mazbatada ekseriyeti âra tarafından

dermeyan olunduğu üzere sureti iş'ar icabı hal ve maslahata muvafık idüğünden badema tarik bedelâtı nizamnamei mahsus icabınca ahiz ve istifa olunarak bakaya vukuuna mahal bırakılmamak ve bakaya zuhuru halinde hükmü nizam tamamıyla icra olunmak üzere senei haliye şubâtı nihayetine değin bakayadan bedenen veya bedelen ifayı mükellefiyet edeceklerin cezadan affı ve bu müddet zarfında yine ifayı mükellefiyet etmeyenlerin hükmü nizama tevfikân cezaya tabi tutulması hususunun Nezareti Müşarünileyhaya havalesi hakkında her ne veçhile iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefsudur buyurulur ise mantuku âlisi infaz edileceği beyaniyle tezkerei senaveri terkîm kılındı.

8 recep 1324 ve 14 ağustos 1322

Iradei seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzim olup melfufiyle manzuru âli buyurulan işbu tezkerei sâmiyei sadarepenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefmütaallik buyurulmuş olmakla olbapta emrû fermand hazreti veliyülemrindir.

7 şaban 1324 ve 12 eylül 1322

No: 137 — Taşra memurini vakfiyesinin keyfiyeti imtihan ve intihaplariyle tâyin ve tarakkileri hakkında Nizamname

18 şaban 1324 ve 24 eylül 1322

Madde 1 — Taşra memurini vakfiyesi Evkaf Nezaretinin tahtı ri-yasetinde olarak beş âzadan mürekkep bulunan komisyon tarafından intihabolunacaktır.

Madde 2 — İşbu Komisyon Meclisi İdare Reisi ve Muhasebei Hususiye Muhasebecisi ve Masarifatı Umumiye Müdüriyle Meclisi İdarei Evkaf Âzasından iki zattan müteşekkil olarak haftada bir defa ve lüzumunda daha ziyade günlerde iqtima edecek ve Komisyon heyetinden dört zat mevcut olmadıkça karar veremeyecek ve Evkaf Nazırı bulunmadığı halde Komisyon Âzasından bir zatı ri-yaset etmek üzere tevkil edecek ve müzakere olunan mevadda müttefikân veya ekseriyeti âra ile karar verilip tesavii âra vukuunda reisin bulunduğu tarafın reyî tercih olunacak ve muhalif mütalâada bulunanların reyî talepleri vukuunda kararı havî yazılacak mazbataya dercedilecektir.

Madde 3 — Komisyonun umuru tahririyesi Mektubi Nezaret Kalemî mümeyyizlerinden bir zata muhavvel olacak ve zaptı müzakere ve kıraat vazifesi onun tarafından ifa edilecektir.

Madde 4 — Vilâyatı Şahane memurini vakfiyesi derecat ve sunufu âtiyeye taksim olunmuştur:

Birinci sınıf Evkaf Muhasebecilikleri
 İkinci sınıf Evkaf Muhasebecilikleri
 Üçüncü sınıf Evkaf Muhasebecilikleri
 Birinci sınıf Evkaf Müdürlükleri
 İkinci sınıf Evkaf Müdürlükleri
 Üçüncü sınıf Evkaf Müdürlükleri
 Kaza Evkaf Memurları
 Evkaf Başkitabetleriyle ketebei sairesi
 Vilâyatı Şahane Evkaf Sandık Ümenasıyle Tahsildarları
 Sınıfı Mahsus

Madde 5 — Birinci ve ikinci ve üçüncü sınıf muhasebecilikleriyle sunufu selâseye münkasım bulunan müdürlüklerden birinin inhilâlinde sunufu mezkûreden mazul olupta on altıncı maddede tâyin ve tasrih olduğu veçhile memuriyeti sabıkası hesabı hakkında muamelâtı lâzimesi icra kılınmış olan ve her suretle ehliyet ve liyakati malûm bulunanlar tarihi infisalleri itibariyle tercihan intihap ve tâyin kılınacaktır.

Madde 6 — Birinci sınıf muhasebeciliklerden münhal vukuunda madde sabıkada beyan olduğu veçhile şeraiti lâzimeyi haiz mazulün bulunmadığı halde ikinci sınıf muhasebecilerin muktedirleriyle Hazinei Evkaf aklâmının birinci sınıf mümeyyizlerinden münasibi tâyin olunacaktır. Kezalik ikinci sınıf muhasebeciliklerine dahi şeraiti lâzimeyi haiz mazul bulunmadığı takdirde üçüncü sınıf muhasebecilerin muktedirleriyle Hazine aklâmının ikinci sınıf mümeyyizlerinden ve bulunmadığı takdirde aklâmı Hazinesinin birinci sınıf ketebesinden münasibi tâyin olunacaktır. Üçüncü sınıf muhasebeciliklerine dahi madde sabıkada mezkûr şeraiti haiz mazulün bulunmadığı halde birinci sınıf Evkaf müdürlerinin muktedirlerinden münasibi tâyin edilecektir.

Madde 7 — Birinci sınıf Evkaf müdürlüklerinden birinin inhilâlinde Malî Mülkiyeti Şahane ve Hukuk mezarından olup da Hazinei Evkaf aklâmında veya Vilâyatı Şahane evkaf muhasebe kalemlerinde muvazıf ve gayri muvazıf olarak iki sene müddet istifdam

olunduktan sonra mektebi mezkûr şahadetnamesiyle istihdam olundukları mahaller rüesası tarafından verilen tasdikname ve şahadetnamelerinde mûnderiç derecata göre onlardan ve bulunmadığı takdirde ikinci sınıf mazulin ve müstahdemininden ve Vilâyatı Şahane Evkaf muhasebe başkâtiplerinden kıdem ve ehliyetleri itibariyle münasipleri kezalik ikinci sınıf müdürlüklerine mektebi sultani ve mekâtibi idadiye ve Darüşşefaka mezunlarından olupta kezalik iki sene müddet Hazinei Evkaf aklâmından veya Vilâyatı Şahane Evkaf muhasebe kalemlerinden muvazzaf ve gayri muvazzaf olarak istihdam edilmiş olanların kezalik tasdikname ve şahadetnameleri derecatına göre onlardan ve bulunmadığı surette üçüncü sınıf Evkaf müdürlüğü mazulin ve müstahdemininden ve vilâyat Evkaf muhasebe başkâtiplerinin kıdem ve ehliyetlilerinden kezalik üçüncü sınıf müdürlüklerine Vilâyatı Şahane ve elviye Evkaf kâtiplerinin kıdem ve ehliyetleri itibariyle münasipleri terfian tâyin kılınacaktır.

Madde 8 — Kaza Evkaf memurları maaşları nispetinde elviye Evkaf müdürlüklerine dahi kıdem ve ehliyetlerine göre tâyin kılınacaktır.

Madde 9 — Evkaf ve muhasebeci ve müdürleri tarafından intihab edilmekte olan kaza Evkaf vekilleri liva Evkaf müdiriyetlerine tâlip oldukları halde alelûsul komisyonu mahsusunca imtihanları icra olunacak ve fakat bunlar hini intihapta hariçten imtihanı icra kılınmış olanlara tercih edilecektir.

Madde 10 — Taşrada Evkaf başkâtabet hizmetlerinden biri münhal olduğu halde ketebei mevcudesi hakkında kaidei teselsüle tatbikan muamele ifa olunmak suretiyle tâyin kılınacak ve refakatinde müstahdem diğer ketebe bulunmadığı ve bu vechile kaidei teselsülün icrası kabil olamadığı takdirde mektebi sultani ve mekâtibi idadiye ve Darüşşefaka mezunlarından olup bu hizmete tâlip olanlar bulunduğu halde şahadetnameleri derecatı itibariyle tercihan onlardan ve bulunmadığı surette Hazinei aklâmın ketebei müstahdemesinden ve onlardan da arzu eden olmadığı takdirde hariçten münasipleri tâyin kılınacaktır.

Madde 11 — Evkaf sandık emînleri usul ve nizamı dairesinde mahallerince intihab olunarak Hazineye iş'arı keyfiyetle intihab komisyonunca tasdik memuriyetleri icra kılınacağı gibi doğrudan doğruya Hazinece de tâyini mücaz olacak ve her ay iptidasında usulü müntehazesine tevfikân tadat muamelesi icra kılınacak ve iki sene müddet hitamında on gün zarfında muhasebeleri birrûye beraeti tahakkuk eden-

lerin memuriyetleri devam edecek ve bunlar memurini daime sıfatıyla yüzde beş ve farkı tarakki ita ederek nizamen hakkı tekaüde müstahak olacak ve maaşı fazla diğer sandık emniğine tâyinlerini istida eyledikleri halde usulen beraeti sabit olanların kıdem ve ehliyetleri itibarıyla terfian nakli memuriyetleri icra kılınacağı misillü Evkaf müdürliklerine de tâyin olunabileceklerdir.

Madde 12 — Tahsildarlıklara okuyup yazması bulunanların nizamına tâyin mahallerince intihap ve tâyinleri icra kılınacağı gibi lüzum ve ihtiyacına göre Nezaretçe de tâyin olunabileceklerdir.

Madde 13 — Sunufu muharrerinin birinden onun yukarısındaki sınıfa tâyin olunması için aşağı sınıfta lâakal iki sene kat'ı maaş hizmet etmek iktiza eder. Evkaf muhasebeciliğinde istihdam edilmiş olanlar ile Mektebi Mülkiyei Şahane ve Mektebi Hukuk ve sultani ve Mektebi İlahi ve Darüşşafaka mezunlarıyla Hazine aktarıcıları ikinci sınıf mümeyyizan ve birinci sınıf mümeyyizan Hümayun Nezaretinde müteşekkil kotebesinden maadasının Evkaf mühürleri lâzımdır. İşbu komisyon Evkaf müsiyonu mahsusunda imtihan verilecek tahtında meclisi idare âzasından Nezareti Mektupçuluğunun riyaseti ve masarifat idareleri mümeyyizle iki zat ile sicil müdürü ve muhasebe müdürü müsiyonu kararlaştırılan günlerde rinden birer zattan ibaret olmak üzere lüzumuna göre komisyon marifetiyle teşekkül edecek ve usulü imtihaniye programı tertibolunacaktır.

Madde 14 — İmtihan komisyonuna müracaat edecek olanlar terfian verbut olan istidacümeihal varakalarıyla hüsnühal şahadetnameleri ile sıra numara pusullarını komisyona havale ettirerek tarihi mübeyyin olmak üzere icra eyleyeceklerini ahzedip komisyonun teşekkül zamanlarında ispatı için imza ile defteri olduğu gibi komisyonca da verilen istidalar sıra numaralarıyla sıra numarası itibar mahsusuna kaydedildikten sonra imtihanları işbu sıra numaralarıyla komisyonca imtihan evrakı komisyonca temhir edilerek intihap komisyonuna verilecek ve imtihanları şayanı kabul görülemyenlere imza ile komisyonunca cevap ita kılınacak ve bu gibiler tarafından şayanı kabul bir ifadeleri bulunduğu halde beyan ve izah ederek Nezaretçe başkaca istida vermelerinde muhtar bulunacakları gibi iki sene müddet müruvurundan sonra yine talepleri vukuunda tekrar imtihana kabulleri caiz olacaktır.

Madde 15 — Dokuzuncu maddede muharrer teselsül kaidesi icra kılınarak açık kalacak taşra Evkaf kitabetleri için taşraca imtihanlarının

icrasını istida edenler vilâyat ve elviye merkezlerince Evkaf muhasebecisi ve müdürleriyle başkâtiplerinden ve mahalleri Evkaf komisyonunun reisinden mürekkep bir komisyonca tercümehalleri şayanı kabul görülenler Hazineye müteşekkil imtihan komisyonu tarafından gönderilecek program ve hile bilimtihan ispatı ehliyet edenler kitabete intihabolanarak tasdikı memuriyetleri Nezarete bildirilecektir.

Madde 16 — Beşinci maddede muharrer evkaf muhasebecileri İntihabı Memurini Evkaf Komisyonu tarafından intihabolunup Memurini Mülkiye Komisyonunun kararıyle ba iradei seniyei hazreti padişahi ve müdür ve memurini sairei müntahabe canibi Nezaretten tâyin olunurlar.

Madde 17 — Evkaf muhasebeci ve müdürlerinin terfian veya tahvilen tasdikı memuriyetleri müddeti memuriyeti sabıkları defatiri hesabiyesiyle şuhuru selâse cetvellerini olbaptâkî nûmunelerine tevfikân tamamen tanzim ve ziri mahallî meclisi idaresinden musaddak olarak elviye evkaf müdürleri vilâyat evkaf muhasebecilerine irsal ederek onlar tarafından bittetik ayniyat ve nakdiyattan beraetini mutazammân istihsal olunacak mazbata ile Hazineye irsaline ve Vilâyat ve Elviyei gayri mülhaka Evkaf muhasebeci ve müdürleri dahi defatiri hesabiyeye ve şuhuru selâse cetvellerini kezalik nûmunelerine tevfikân tamamen bittanzim ziri meclisi idareden musaddak olarak nakliyat ve ayniyattan beraetini mutazammân istihsal olunacak mazbata ile Hazinei Evkafa tisyarına mütevakıftır.

No: 138 — Devairi belediyece ihdas olunacak gaz depolarına dair Nizamname

30 şaban 1324 ve 4 teyzindevvel 1322

Madde 1 — Şubur ve kasabat haricinde devairi belediye taraflarından gaz ve benzin ve emsali mevadda müstâilenin hıfzı için depolar ihdas olunacak ve ecaz ve tüccarın dükkân ve mağazalarında ihtiyaktan fazla mevadda mezkûreyi hıfzümelerine müsaade olunmayacaktır.

Madde 2 — İşbu depolara vaz'olunacak gaz sandıklarının beherinden birinci ay için ikişer kuruş ve diğer aylar için beşer para ücret istifa edilecektir.

Madde 3 — İşbu nizam tarihinden mukaddem tüccar tarafından kendi mallarını vaz'etmek üzere ihdas edilmiş olan hususi depolar sahiplerinin münhasıran kendi mallarını vaz'etmeleri şartıyla kâimân istimal olunabilecek ve müsaadei imtiyaziye ile ihdas olunan depoların şurutu imtiyaziyesine halel gelmiyecektir.

Madde 4 — Tüccar münhasıran kendi mallarını hıfz için mevki ve sureti inşası hakkında Hükümetten ruhsat almak ve mütemadiyen belediyelerin tahtı teftiş ve nezaretinde bulundurulmak üzere hususi depolar itihaz edebileceklerdir.

Madde 5 — Gerek depolarda ve gerek depo memurları vasıtasıyla esnayı nakilde dökülüp kırılan gaz ve mevaddı sairenin tazmini devairi belediyeye müretteptir. Devairi mezkûre harik zuhurunda istial eden kâffei gaz ve mevaddı saire sandıklarını tazmin edecek ve depolara vaz'olunacak mevaddı mezkûreyi sigortaya vaz'eyliyecektir. Ancak eşya sahipleri istedikleri halde mallarını kendileri sigorta ettirip ücretini ambar resminden tenzil edebileceklerdir.

Madde 6 — Dahiliye Nezareti işbu Nizamnamenin icrasına me-murdur.

—●—

No: 139 — Dersaadet tramvayının tevsiil hütut ve temdiidi müddeti imtiyaziyesi hakkında Mukavelename

15 zilkade 1324 ve 18 kânunuevvel-1322

Bir taraftan Hükümeti Seniye namına hareket eden Ticaret ve Nafra Nazırı Devletlü Zihni Paşa Hazretleriyle diğer taraftan Dersaadet Tramvay Şirketi namına hareket eden Şirketi mezkûre Meclisi İdare Reisi Mösyö K. Vayze ve Şirketi mezkûre Müdürü Mösyö K. Prikaris beyinde mevaddı atıye kararlaştırılmıştır:

Madde 1 — Evvelen - İşletilmekte bulunan Eminönü Aksaray hat-tının Bayazıt istasyonunda ayrılarak Sultan Bayazıt meydanıyla Şeh-zadebaşından ve Şehremanetinçe tayin oluncak sokaklardan geçerek Fatih'e ve oradan Edirnekapısına müntehi olmak

Seniyen - Şişli hattı hazırımın Galatasaray mevkiinden ayrılarak şimdilik Leh sokagının köşesine ve Ahunet Dairesi Belediye tarafından caddenin tevsiil halinde tünel mevkiine kadar temdit edilmeğe

Salisen - Yine Şişli hattı hazırının Pangaltı'da Mezarlık sokağı köşesine müsadif mahallinden ayrılarak mezkûr Mezarlık sokağıyla Aya Dimitri sokağından bilmürur Tatavla Aya Dimitri Kilisesi meydana müntehi olmak üzere mecburi

Râbian - İlerde Hükümeti Seniye ile bilittifak ve Eminönünden veyahut Unkapanı'ndan bed ile Eyüp'e müntehi olmak

Hâmisen - Unkapanı meydanından bed ile Vefa caddesinden bilmürur salifüzzikir Fatih hattıyla birleştirmek

Sâdisen - Hattı hazırın Ortaköy mevkiğinden itibaren Kuruçeşme ve Arnavutköyü'nden geçerek Bebek Bahçesi önünde nihayet bulmak üzere ihtiyari olarak müceddeden tramvay hatları inşa ve beygir ile cerrolunur tramvay arabaları işletilmek üzere tarafı Hükümeti Seniye'den Şirketi mezkûreye imtiyaz ihsan buyurulmuştur.

Madde 2 — Birinci maddede inşası gösterilen hututu cedideye ait imtiyaz müddeti hututu hazıra müddeti imtiyazesi tarihi inkızasından itibaren yetmiş beş senedir. Hututu hazıra müddeti imtiyaziyesi dahi salifüzzikir hututu cedide müddeti imtiyaziyesiyle birlikte hitam bulacaktır.

Madde 3 — Şirket fermanı âli tarihinden itibaren birinci maddede mecburi olarak inşasını deruhte eylediği hatlardan Fatih Edirnekapısı hattını on ve hututu saireyi beş sene müddet zarfında inşa ve ikmal ile işletecek ve ihtiyari olan diğer üç hattın dahi vevlev kısmen inşa edilmiş olsun yine işbu beş sene zarfında tamamiyle ikmal ile işletilemeyenleri için âhar şahıs veya Şirkete imtiyaz itasında Hükümeti Seniye muhtar bulunacaktır.

Şu kadar ki salifülbeyan müddet esnasında hututu mezkûre amelîyatının ademi icrasını veyahut icrasının tehirini mucip esbabı mücbire zuhur ederse esbabı mezbure derhal Ticaret ve Nafia Nezaretine resmen ve tahriren ihbar edilecek ve kabulü halinde tevhür müddetince imalât müddeti temdit olunacaktır.

Madde 4 — Şirket üçüncü maddede gösterilen beş sene müddet zarfında hututu hazırının eskimiş demir çubuklarını tevdideylemeği ve hututu hazıra ve cedidenin mürur edeceği bilcümle sokakları piyade yolları dâhil olduğu halde yirmi arşın arzına kadar parke taşıyla döşemeği ve müddeti imtiyaziyenin hitamına değin tamir ve hüsnühalde muhafaza etmeği ve hayvanların ayağı kaymamak için işbu taşları çentmeği taahhüdeder.

Madde 5 — Şirket hututu cedidenin mürur edeceği caddelerden tek hatlı olanların arzı on iki arşından dun ise on iki arşına ve kazalık hututu cedideden çift hat ferşolunacak caddeler ile hututu atıkadan dahi elyevm çift hat işliyen yollardan maada çift hatta tahvil edilecek caddelerin arzları on beş arşından dun ise on beş arşına iblâğa mecburdur. Şu kadar ki şirket işbu tevsiat için şimdilik nakten otuz bin lira sarfetmeyi mütaahhüttir. Şehremanetiyle şirket beyninde bilmüzakere meblâğı mezkûr ile evvel beevvel hututu cedidenin tek hatlı yollardan arzı on iki arşından dun olanları on iki arşına iblâğ edilecek ve meblâğı mezkûrun bakiyesi âtiyüzzikir çift hat ferşolunacak yolların masarifi tevsiyesine karşılık tutulacaktır.

Şöyle ki şirket hututu cedide ve atıkadan vüs'ati hazıraları on beş arşından dun olmıyan yollara Emaneti Müşarünileyhanın inzımanı rey ve muvafakatiyle çift hat ferşedeceği gibi bakiyei mezkûre gerek hututu cedide ve gerek atıkadan kezalik Emaneti Müşarünileyhanın inzımanı muvafakatiyle hangilerinin on beş arşına iblâğına kifayet ederse tevsi olunduktan sonra oralarda dahi çift hat ferşedilecektir. İşbu tevsiat için katı ve mübayaası iktiza eden mebaninin katı ve mübayaası hususunda sahibi imtiyazla ahabı uyuşamadığı halde İstimlâk Nizamnamesine tevfiği muamele olunacaktır.

Madde 6 — Şirket işbu mukavelename ile tâyin olunan taahhüdâtını ifa edeceğini teminen fermanı âlinin şerefsuduru kendisine tebliğ olunduğu tarihten itibaren teminat akçesi olarak Bankı Osmaniye nakden iki bin Osmanlı lirası tevdi edecek ve işbu teminat akçesi umum hatlarla tamirat ve teodidat ve ferşiyatın hitamiyle kabulü katı muamelesini mütaakıp şirkete iade olunacaktır.

Madde 7 — Ameliyatın ikmalî Tramvay Şirketi tarafından ihbar olunduktan Ticaret ve Nafia Nezareti tarafından mansup bir fen komisyonu marifetiyle ameliyatı mezkûre bilmuayene iktiza ettiği halde muvakkaten kabul edilecek ve kabulü muvakkat tarihinden itibaren bir sene sonra yine bir fen komisyonu marifetiyle ameliyatı vâkıa tekerrar bilmuayene kaidei fenne muvafık ve şartname ahkâmına mutabık olduğu tahakkuk eylediği halde işbu komisyonun tanzim edeceği rapor üzerine Ticaret ve Nafia Nezareti tarafından katıyen kabul muamelesi icra olunacaktır.

Madde 8 — Hututu atıka ve cedideye muvazi olarak lâakal beş yüz metre budü mesafede bulunmak şartıyla Hükümeti Seniye yeniden

tramvay hatları tesis ve temdit ve işletilmesi için dilediği şahıs veya şirkete imtiyaz itasında muhtardır.

Madde 9 — Şirket dördüncü maddedeki taahhüdâtını ifa için tesisatı iptidaiyeye ait olmak üzere celbedeceği travers ve ray ve miktarı Şehremanetince tâyin ve takdir olunacak taş ve çimentoyu ve hututu cedidenin ilk işletilmesine ait bir defaya mahsus olmak üzere celbedeceği beygir ve koşum ve arabaları bilâ resim gümrükten imrar edebilecektir.

Madde 10 — Şirketin bu defa icrasını deruhte eylediği ameliyatın mevkii fiile getirilmesi için lâzımgelen sermayenin tedariki zımında şirket evvelce meydana tedavüle çıkarılan tahvilâttan başka mecburi hatlar için iki yüz elli bin lira ve ihtiyari hatlar için yüz elli bin liralık tahvil çıkarabilecektir.

Madde 11 — İlerde Hükümeti Seniyece tramvay arabalarının kuvvei elektrikiye ile cerrine müsaade buyurulduğu halde tramvay arabalarının cerri ve depoların tenviri için iktiza eden kuvvet doğrudan doğruya bilâvasıtatın Hükümeti Seniye tarafından Tramvay Şirketine furuht olunmak üzere o vakit Hükümeti Seniye canibinden tramvay hatlarının güzergâhiyle mürur edeceği yolların memleketin husulü intizamıyla mürur ve uburca selâmeti umumiyeyi temin edecek surette vüs'atı ve şera'iti fenniyesi tâyin edilecek ve bu yolların tevsiine muktazî istimlâk masarifi tamamen şirket tarafından tesviye kılınacaktır.

Madde 12 — Hükümeti Seniyeden istihsali ruhsat etmedikçe Şirket gerek işbu mukavelenâme ile ve gerek bundan evvelki mukavelât ile ihsan buyurulmuş olan hukuku imtiyaziyeyi âhar bir şahıs veya şirkete devir ve ferağ-edemeyecektir.

Madde 13 — Şirket işbu Mukavelenâme ile muayyen olan taahhüdâtını tamamen veya kısmen ifa etmediği surette gerek hututu cedide ve gerek atıka imtiyazının temdidine ait olan hukuku imtiyaziyeden sakıt olacak ve teminat akçesi henüz iade olunmamış ise tarafı Hükümetten zaptedilecektir.

Madde 14 — Hükümeti Seniye gerek hututu asliyeyi ve gerek ilâveten inşa olunacak hututu imtiyazı hakkındaki inkişası müddetinden itibaren yirmi beş sene mürurunda her vakit mubayaa etmek salâhiyetinde hâlidir. Bu halde şartnamenin maddesi mahsusatına tevfiği mütevekkelenmektedir.

Madde 15 — Fermanı âlinin şerefsüduriyle şirkete teslimi halinde şirket Eyüp'te mutasarrıf olduğu depo mahallini Babı Vâlâyı Seraske-riye bilâ bedel terkeylemeyi ve bedeli icardan dolayı teraküm etmiş olan mebalîğ ile Şehremanetinde olan matlubatından ve bilcümle devairi Devlet ile bir gûna müddeiyat ve metelibatı varsa onların cümlesinden külliyyen ve katiyen feragat etmeyi taahhüdeyleyler.

Madde 16 — Şirket bu kere müceddeden inşa edeceği hatlarla çifte olarak yapacağı hatları bir metre arzında inşa edecektir.

Madde 17 — Bundan akdem teati kılınan 12 cemaziyelulâ 1286 ve 2 ramazan 1298 tarihli mukavelenamer ile bunlara ait şartnamelerin ve bunların tadilatının işbu mukavelename ile tağyir ve tebdil olunmayan mevaddi kemakân mer'i ve muteberdir.

İşbu mukavelename şerefsâdır olan iradei seniyei hazreti padişahi mucibince iki nüsha olarak bittanzim imza ve teati olunmuştur.

K. Vayze

K. Perdikaris

**No: 140 — Filokseradan kürumu mahvolan arazi on sene
zarfında ihya edilmediği halde müstahakkı tapu
olması hakkında irade**

Mectisi Mahsusu Vükelâ Mazbatası

Şûrayı Devlet Mülkiye Dairesinin meyanei bendegânemizde kiraat olunan işbu mazbatasında muharrer olduğu üzere filoksera illetinin tesiriyle kürumu mahvolan yerlerin on sene inkızasından sonra tekrar kürum gars ile ihya edilmediği halde Arazi Kanunnamei Hümayununun 68 inci maddesi mucibince muamele olunması ve bu on sene müddetin tarihi tebliğinden itibar edilmesi münasip görünmüş olduğundan o vechile tamimen tebligat terasının Dahiliye ve Defteri Hakanı Nezaretlerine havalesi tezekkür kılınmakla olbapta ve katıbaî ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemür efendimizindir.

19 zilhade 1323 ve 1 kânunusani 1321

Arz tezkeresi

Filokseradan kürümü mahvolan bağlar on sene sonra tekrar ihya edilmediği halde Arazi Kanunnamei Hümayununun altmış sekizinci maddesi mucibince muamele olunması hakkında Şûrayı Devlet Mülkiye Dairesinin Meclâsi Mahsusu Vükelâda ledelkırâe tezyil olunan mazbatası arz ve takdim olunmuş olmakla olbapta her ne veçhile iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefmütaallik buyurulursa mantuku mü-nifi infaz edileceği beyaniyle tezkerei senaverî terkim kılındı efendim.

19 zilkade 1323 ve 1 kânunusani 1321

Iradei seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzim olup melfufiyle beraber manzuru âli buyurulan işbu tezkerei sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahî şerefsudur buyurulmuş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülemrindir.

18 safer 1324 ve 30 mart 1322

—●—

No: 141 — Aydın Vilâyeti Jandarma Alayının sureti tensik ve ıslahı hakkında Talimat

21 zilhicce 1324 ve 22 kânunusani 1322

BİRİNCİ KISIM

Madde 1 — Jandarma heyetinin nizam ve intizam ve terbiyei askeriyeye bir hali mükemmeliyete vaz'ı ve emri inzıbat ve asayişin esaslı bir surette teessüs nümâyı vücut olabilmesi zâbitan ve efradın vezaifi zâbitaca olan vukuf ve malûmatının tevsiile mümkünhususul olmasına binaen ve bu bapta şerefsâdır olan iradei seniyei cenabı hilâfetpenahiye tevfikân İzmir'de bir Jandarma Mektebi küşat ve tesis ve icabeden muallim ve saire tâyin olunacak ve işbu mektepte Alay Kumandanının intihâbedeceği mektep müdürünün tahtı nezaretinde tedrisat ve talimatı mukarrere icra edilecektir.

Madde 2 — Zikrolunan Jandarma Mektebine jandarma zâbit ve küçük zâbit ve onbaşı ve efradı icabı hal ve mevkie göre münavebeten

ve posta posta olarak devam ettirilecek ve bunlara Jandarma Nizamname-i Hümayununda münderic vezaif ile ^{esali} misillü zirde isimleri muharrer akaidi diniye, malûmat ve terbiyei askeriye, Jandarma Nizamnamesi, talim nazarıyatı, coğrafya, hesap, hıfzıssihha, ta'lim ameliyatı, nişan talimi, fenni esliha seferiye ve Dahiliye ve Ceza Kanun. melerinin mevaddı mahsusası talim ve tedris olunacaktır. Hidematı fevkalâde zuhurunda mektebe müdavim zâbitan ve efrattan bir kısmının taburlarına ilhakı mücaz olup ancak bunların yerleri boş bırakılmıyacaktır.

Madde 3 — Aydın Vilâyeti Jandarma Alayına da erzan buyurulan müsaadei seniyei hazreti hilâfetpenahi hükmü münifine tevfikân Mek-tebi Fünunu Harbiyei Şahanedan neşet etmiş zâbitan nasp ve tâyin kılınacağı cihetle tedrisat ve talimatı askeriye bunlar marifetiyle ve vezaifi aslîyelerine halel gelmeyecek surette icra kılınacaktır. Bunlardan başka mektepçe zâbite ihtiyâç görülürse Merkez Fırka-i Hümayununda müstahdem muktedir mektepli zâbitan muvakkaten alınacaktır. Zâbitanı mumaileyhîmin berveçhî muharrer Jandarma Mektebinde ifayı vazife eylemeleri Fırka-i Hümayunu mezkûr Kumandanlığının muvafakatının istihsaline mütevakıftır.

Madde 4 — İşbu Jandarma Mektebi müteallimlerin rütbelerine ve derecatı kabiliyet ve dirayetlerine göre sunufu mahsusaya tefrik ve ayrıca dersaneler tahsis edilecek ve vezaifi mukannene ve dürusu muayyeneyi ifa ve âkmal edenlerin yedlerine birer ehliyetname ita kılınacaktır.

Madde 5 — Zâbitan ve efradın terfii rütbeleri tedris ettikleri vezaif ve dürustan imtihan vermelerine mütevakıftır. İmtihan veremeyenler ve ibrazı iktidar ile ehliyetname istihsaline muvaffak olamayanlar ibrazı iktidar edinciye kadar terfi edemeyeceklerdir. Ancak Devlete fevkalâde hüsnü hizmet ve sadakat eden ve yararlık gösterenler haklarında esbabı mucibe bertafsil beyan olunmak üzere sureti istisnaiyede muamele edilecektir.

İKİNCİ KISIM

Madde 6 — Matlubu âli olduğu üzere Aydın Vilâyeti Jandarma Alayı heyetinin vücudundan istifade olunacak surette tensik ve ıslahı ve bir halî intizam ve mükemmeliyete isal ve ircaı mürettebatının hüsnü ahlâk ve namus ashabından ve dinç tüvana ve meşakka mütehammil

takımından olmalarıyla mümkün olabileceğinden bu maksadı mühimmin husulü için vilâyeti mezkûre Jandarma Alayı ümera ve zâbitan ve efradının Komisyonu Mahsus marifetiyle muayeneleri icra ile beraber ahvali umumiyeleri tahkik ve tetkik ve içlerinde vezaifi mühimmei zâbitayı tamamıyla ifa edebilecek derecede haizi iktidar olmıyanlar ve alil ve amelmande ve suihal ve ahlâk ile melûf ve müstehir bulunanlar tefrik edilecektir. Böyle işe güce yaramaz ve hizmetlerinden istifade edilmez zâbitan ve efrat haklarında bir defteri esami tanzim ve her gûna esbabı mucibe medarı hükmolur surette künyeleri balâsına işaret ve terkim ve ziri mütahâai mahsusa ile tasdik ve tahtim edilerek Makamı Seraskeriye irsal olunacaktır.

Madde 7 — Vezaifi zabıtayı hüsnü ifadan aczi mütebeyyin ve zâhir olan jandarma ümera ve zâbitaniyle efradı arasında ifayı hizmet esasında mâlûliyete duçar olmuş veya müddeti hizmet itibariyle hakkı tekaüdü ihraz etmiş bulunanlar olacağından bu misillûlar ayrı ayrı etıbbaya muayene ettirilerek ahvali hazırai sıhhiyelerini mübeyyin alınacak nüshateyn raporlar olbapta tanzim olunacak deftere rapten Makamı Müşarünileyhe gönderilecek ve bu suret mezkûr defterdeki künyeleri balâsında muhtasaran beyan kılınacaktır. Bu cümle ile beraber mevkiin ifayı hizmete dahli gayri münker bulunmakla işbu ümera ve zâbitan arasında vilâyet dahilinde becayış ve vilâyatı saireye nakil suretleriyle edayı hizmet edebilecek zâbitan ve efrat haklarında başkaca beyanı mütalâa edilecektir.

Madde 8 — Gerek tekaüt ve ihracedilmek suretiyle hizmetlerine nihayet verilen ümera ve zâbitandan ve gerek esbabı saireden dolayı inhilâl eden mahallere Jandarma Nizamnamei Hümayununun otuz üçüncü ve otuz beşinci maddelerine tevfükan evsafı matlubeyi haiz zâbitan intihap ve inha edilecektir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Madde 9 — Küçük büyük her rütbede bulunan jandarma ümera ve zâbitan ve efradının vezaifi mahsusası Jandarma Nizamnamei Hümayuniyle tahdit ve tâyin edilmiş ve jandarmaların vezaifi asliyesi haricinde istihdamları hakkında Nizamnamei mezkûrun kırk beşinci maddesinde beyan olunan memnuiyet dahi bunların umuru mevdualarına zerre kadar ırası hâlel edilmemek noktasına matuf bulunmuş olmakla bu meseleye de dikkat velhasıl zikrolunan Nizamname mevaddı mündericesinin ihtiyacı mahalliye ve icabatı mevkiie nazarı

dikkate alınarak hakkiyle tatbik ve icrası matlubu âli mashubu hazreti padişahi olan intizam ve mükemmeliyetin temini hüsnü devam ve cereyanını kâfil olmakla beraber bu suretle tecavüzatı eşkıyanın önü alınmak da kabil ve binaenaleyh mugayiri marzî âli ahval külliyyen zâil olacağından bu veçhile itihazi hattı hareketle bunun haricinde muamele vukuuna katiyen meydan ve imkân bırakılmamasına aleddevam gayret edilecektir.

Madde 10 — Ümera ve zâbitan ile efrattan Nizamnamei Hümayunda muharrer olan hidematı ifa hususunda müsamaha ve tekâsül edenler olduğu anlaşıldığı surette bu gibilere vezaifi mevdua ve muayyenelerini ifa etmeleri için tenbihat ve ihtarâtı lâzime ve münasibe icra ve hilâfı harekâtı tekrar ve itiyat edenler hakkında muamelâtı mukataziye ifa olunmak üzere keyfiyet ba tahrir Makamı Seraskeriye inha olunacaktır.

No: 142 — Aydın Vilâyeti ve Midilli Sancağı Âşar Nezaretinin vezaifine mahsus Talimattır

24 zilhicce 1324 ve 25 kânunusani 1322

Madde 1 — Ba iradei seniye Aydın Vilâyetinde teşkil olunan Âşar Nezareti gerek emaneten ve gerek ihaleten idare olunan âşarın kâffei muamelâtına nezaret vazifesiyle mükelleftir.

Madde 2 — Nezareti mezkûre bir nazır ve bir muhasebe ve bir tahrirat başkâtipleriyle icabı kadar ketebe ve memurinden mürekkep olup Vilâyatı Müşarünileyhaya mülhak livalarda birer müdür ve kazalarda birer memur ile icabı kadar ketebe ve merkez ve mülhakatta lüzumu derecesinde muâşşir ve kolcu istihdam olunacak ve nazır bir başkâtiplerle müstahdemini mevcudeden mürekkep bulunan Midilli Âşar İdaresine dahi doğrudan doğruya nezaret edip müstahdemini mevcudenin müddeti hizmetleri teamülü kadimine tabi olacaktır.

Madde 3 — Nazır Aydın ve Midilli Meclisi İdarelerinin âzayı tabiiyesinden olup binaenaleyh âşarın ihale ve emanete mûtaallik bilcümle muamelâta dair cereyan edecek müzakereatta hazır bulunacak ve mecalisi mezkûreden âşara mûtaallik olarak gıyabında sâdır olacak kararlara nazırın hakkı itirazı olup olbapta bir mütalâaname ita eylediği takdirde kararı evvel yeniden mevkii müzakereye yonulacaktır.

Madde 4 — İhale olunamıyarak emaneten oraya kalan mahsulâtın

âşarı nizamiyesi yani hissei menafî ve maarif ile teçhizat tertibi dâhil olduğu halde üşür olarak mahsulâtın tam sekizde birini nizamâtı mevzua dairesinde aynen veya bedelen istîfa edip aynen istîfa olunan mahsulâtı usul ve taamülü kadîmi üzere fûruht ederek esmanî müstahsalasî mahallî mal sandıklarına teslim ve bundan menafî ve maarif hisseleriyle teçhizat tertibi 17 nisan 1322 ve 17 haziran 1322 tarihli muharre-ratı umumiye ile irsal kılınan düsturu hesabîye tevfikân bittefrîk devairi mütaallikasına irsal kılınacaktır. Emanete kalacak kazalar meyanında Düyünü Umumiyyeye mevdu âşar bulunduğu halde bunun emri idare ve cibayeti 5 haziran 1312 tarihli tahriratı umumiye mucibince Düyünü Umumiye memurlariyle müştereken ifa ve fakat menafî ve maarif hisseleriyle teçhizat tertibi yine mezkûr düsturu hesabî veçhile tefrik edilecektir.

Madde 5 — İhale muamelâtı nizamı mahsusâ tabî olup emri cibayeti Düyünü Umumiyyeye mevdu liva ve kazalar âşarının tekasiti mevkutesi kararı veçhile Düyünü Umumiye memurlarınca usul ve kaidei mahsusasına tevfikân tahsil olunacağı gibi doğrudan doğruya bankaya tediyesi kararı icabından olan mahaller âşar esmanî teamül veçhile Âşar Nezaretince bankaya tedîye ve irat ve masraf muamelesi icra olunmak üzere mahallî muhasebesine malûmat ita edilecek ve Düyünü Umumiyyeye mevdu olmiyan diğerk liva ve kazalar ihale bedelâtının hini ihalede meclisi idareden veyahut muhasebeden alınacak tahakkuk pusulaları üzerine kayıtlarının bittesis tahsili âşar Nezaretine ait olarak ademi takibinden dolayı tehhür edecek tahsilâtın mesuliyeti bizzat nazırına ait olacaktır.

Madde 6 — İhale olunan ve emanete kalan âşarın enva ve kemiyatı hakkında kaza kaza birer hesabı mahsus tutularak ona göre tahakkukat ve tahsilâtı şehriye hesapları muntazaman Hazinej Celileye irsal olunacağı gibi alelûsul mahalleri cedavili şehriye ve hesabâtı mütaallikasına dahi dercedilmek üzere musaddak birer sureti dahi Aydın Defterdarlığıyla Midilli Muhasebeciliğine ita kılınacaktır.

Madde 7 — Müzayedede haddi lâykını bulamayipta emanete kalan âşar üçüncü cilt düsturda münderiç 24 mayıs 1287 tarihli talimatın faslı sanisi hükmüne tevfikân nazırın tahtı idaresinde olarak memurini tâşiriye marifetiyle tahsil edilecek ve âşarı aynıye dahi düsturun dördüncü cildinde mestur 4 kânunusani 1295 tarihli talimatın tâşir ve iddihar ve fûruht hakkındaki ahkâmına tevfikân bittahsil ambarlara

vaz'olunup değeriyle fûruht olunarak hasarı Hazineyi mucip hiç bir halin vukubulmaması emrinde son derecede dikkat ve itina edecektir.

Madde 8 — Nazır emanet âşarının sureti sâlime ve mazbutada istifası ve aynen alınan mahsulüm kıymeti hakikiyesiyle fûruhtu ve memnafii Hazinenin hüsünü muhafazasıyle mukayyet olup bu bapta edna mertebe kayıtsızlığı görüldüğü halde Hazinei Celileye terettübedecek zarar ve ziyandan zamân ile mesul olacak ve ifayı vazife için birinci sınıf vilâyet defterdarlığı derecesinde bir kefil irae eyliyecektir.

Madde 9 — İstihdam olunacak ketebe ile âşar ve ambar memurları ve kantarcıların tercümeihalleri müseccel veyahut hidematı sabıklarından beraetlerini havi evrakı müsbitesi mevcut olmak üzere tercümeihal varakaları nezdlerinde mevcut ve hüsnühal ve istikametleri mücerrep olmaları muktazi olup bu evsafı haiz olmıyanların istihdamı caiz olamayacağı gibi âşara mütaallik umur ve hususta suihal ve hareketleri veya mültezim ve tahsildarlar ile müşareketi aleniye ve hafiyeleri görülen memurini üşriyenin azil ve tebdilleri Hazinei Celileye inha olunacak ve refakatı memurin ve ketebesinden ahvali gayri marziyesi tahakkuk edenler dahi derhal Âşar Nezaretince azlolunup yerlerine evsafı matlubeyi haiz erbabı ehliyet ve istikametten diğerleri tâyin olunarak keyfiyet Hazinei Müşarünileyhaya iş'ar kılınacaktır.

Madde 10 — Vilâyeti Müşarünileyha ile livayı mezkûr mülhakatı Âşar İhale ve İdaresince mugayiri nizam hal ve hareketi görülen memurini üşriyenin tahtı mesuliyete alınmaları tabii olup muamelâtı üşriye hakkında ahvali nâbecası görülen memurini Maliye ve saire haklarında dahi tahkikatı muktaziyenin icrasıyle neticesinden Hazinei Celileye malûmat itası nazırın cümleî vezaifindedir.

Madde 11 — Defaitir ve kuyudun daima halî intizamda bulundurulması ve hesabat ve cedavilin vakit ve zamaniyle tanzim ve imlâsi muhasebe başkâtiplerinin vazifei asliyeleri olup defaitir ve kuyudatta hak ve silinti gibi şeyler olmamasına itina olunacak ve bu gibi ahval görüldüğü takdirde o fiilin failiyle beraber başkâtipler de muaheze olunacaktır.

**No: 143 — İşkodra Pazarında fûruht edilmek üzere getirilen
cüz'iyülmiktar meyva ile sarmısak ve peynir gibi mahsulât
ve mamulâtı dahiliyeden teçhizatı askeriye tertibi
alınmaması hakkında iradei seniye**

Meclisi Mahsusu Vükelâ Mazbatası

Rûsumat Emanetinden varit olup meyanei çakeranemizde mütalâa olunan tezkerede Boyana Gölü sahilinde ve İşkodraya üç buçuk saat mesafede bulunan Ostros ile diğer kurayı mütecavireden ve sekiz dokuz saat buutta Boyana ve Drin Nehirlerinin denize munsap olduğu Çayağzı namındaki mahalden kayıklar ile İşkodra Pazarında fûruht edilmek üzere getirilen cüz'iyülmiktar meyva ile sarmısak ve peynir gibi mahsulât ve mamulâtı dahiliyeden minelkadim gümrük resmi alınmamakta olduğu gibi teçhizatı askeriye ianesi aranılmamakta ve mahali saireden bahren getirilen bu kabil bilcümle eşya ianei mezkûreye tabi tutulmakta idüğüne ve şehri mezkûrun bahre kıyasiyle teamülen cari olan şu muamelenin bittağyir İşkodra Kazası dahilindeki mahallerden nefsi İşkodra'ya gelecek o misillü mahsulâtan ianei mebhusunanhanın ahzi müşkülâtı müeddi olacağı ve mahsulâtı dahiliyenin revacına ve zürrain istifadesine hâlel geleceği iş'arı mahalliden anlaşıldığına mebni bunların dahi Teçhizatı Askeriye resminden istisnası lüzumu beyan olunmuş ve Emaneti Müşarünileyhanın iş'arına nazaran eşyayı mezkûrenin mülga Sarfiyatı Dahiliye gümrük resmine tabi olmadığı esasına ve emsaline göre Teçhizatı Askeriye ianesinden dahi istisnası muvafığı hal ve maslahat olarak icrayı icabının Emaneti Müşarünileyhaya havalesi tezekkür ve tasvip ve tezkerei mezkûre leffen arz ve takdim kılınmış olmakla olbapta ve katıbe halde emrû ferman hazreti veliyülemdir.

Arz tezkeresi suretidir

Boyana Gölü sahilindeki Ostros ile diğer kurayı mütecavireden ve Boyana ve Drin Nehirlerinin denize munsap olduğu çay ağzı namındaki mahalden kayıklar ile İşkodra Pazarında fûruht edilmek üzere getirilen cüz'iyülmiktar meyva ile sarmısak ve peynir gibi mahsulât ve mamulâtı dahiliyeden Teçhizatı Askeriye ianesi istifa olunmamasına dair Rûsumat Emaneti Celilesinin tezkeresi Meclisi Mahsusu Vükelâda ledelkırâe cereyan eden müzakereye tevfikân kalemle alınan mazbata arz ve takdim olunmakla olbapta her ne veçhile emrû fermanı hümayunu

hazreti hilâfetpenahi şerefsünuh ve sudur buyurulursa hükmü celili in-
faz edileceği beyaniyle tezkerei senaveri terkim kılındı efendim.

16 şevval 1324 ve 19 teşrinisani 1322

İradei seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzim olup Meclisi Mahsusu Vükelânın mazbatası mâ-
ruzasıyla manzuru âli buyurulan işbu tezkerei sâmiyei sadaretpenahileri
üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefsudur buyu-
rulmuş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülemrindir.

24 zilhicce 1324 ve 25 kânunusani 1322

**No: 144 — 24 şaban 1285 tarihli Mektebi Sanayii Şahane
Nizamnamesine müzeyyel maddesi mahsusai nizamiye**

7 muharrem 1325 ve 7 şubat 1322

Mektebi Sanayiden ba şahadetname neş'et edeceklerin ihraz ettik-
leri ehliyet ve derecata göre münasip miktar maaşla Hamidiye Hicaz
Demiryolu hattı âlisinde beş sene müddet ifayı hizmet etmeleri mec-
buri olup bu hizmeti mecburiye dâhil esnan olanlar için müddeti hiz-
metlerindeki mükellefiyeti askeriyeden muafiyeti müstelzimidir. Şu ka-
dar ki işbu müddet zarfında vazifei mevduaca veya haricinde cünha
ve kabahat hükmünü müstelzim bir cürüm irtikâbedenler bu muafi-
yetten mahrum olarak isimlerine kur'a isabet ettikte hizmeti askeriyeye
ithal olunurlar.

No.	Başlığı	Düster Tertip	Cilt	Sahife	Rumî Gazete Sayı
	Dersaadet Mektebi Sanayi Nizamnamesi	1	2	258	

**No: 145 — Bu kere tadilen kaleme alınan Babîâli Teshilât
Sandığı Nizamnamesi**

13 muharrem 1325 ve 13 şubat 1322

Madde 1 — Riyaseti mufahhamai hazreti hilâfetpenahi tahtında
olarak bir komisyon marifetiyle idare olunmak ve Babîâli dahilinde

bulunan bilcümle memurin ve ketebe ile hademeye mahsus olmak üzere bir Teshilât Sandığı teşkil olunmuştur.

Sandığın sermaye ve hasılatının beyanına dair.

Sandığın sermayesi tarafı eşrefi hazreti hilâfetpenahiden ihsan buyurulan iki bin adet Osmanlı yüzlük altını.

1 — Sadaret, Şûrayı Devlet ile Hariciye ve Dahiliye Nezaretleri memurlarından taşraya gidecek olanlara nizamem ve maktuan verilecek harcırahların yüzde beşi.

2 — Ba imtiyaz ihale olunacak madenlerin ehemmiyet ve cesametlerine ve sair imtiyazatın tahammülüne göre bir defaya mahsus olarak yirmi adet Osmanlı yüzlük altınından elli Osmanlı yüzlük altınına kadar ahzı kararlaştırılarak fermanı âlilerin hini itasında ahz olunacak harçlar,

3 — Sadaret, Şûrayı Devlet, Hariciye ve Dahiliye Nezaretlerine mensup merkez memurlarından ba iradei seniyei cenabı hilâfetpenahî mansup memurinin eyyamı haliye maaşatiyle aklâm muhassasatından vukubulacak münhalâtın emri tevzileri ay iptidasından itibar edilmek suretiyle hâsıl olacak kesri eyyam maaşatı.

4 — İkras olunacak akçaların tevkifatı.

Madde 2 — Hasılatı muharrere mütaallik olduğu daireden bilâ tehir Babîali Teshilât Sandığı nam ve hesabına gönderilecektir. Tehiri irsaline sebebiyet verilir ve mavuzalehinin gayrı mahalle sarfedilir ise memur ve muhasibi mesul olanlardan eyyamı mütaahhire güzêştesi alınacağı gibi tazmîni cihetine de gidilecektir.

Hasılatın sureti idane ve rüyeti hesabına dairidir.

Madde 3 — Dairei Sadaret ve Şûrayı Devlet ve Hariciye ve Dahiliye Nezaretleri müstahdemini meyanında maaşları iki bin beş yüz kuruşu tecavüz etmiyenlerden müracaat edenlere ilk maaşlarından tanzim kılınacak müfredat defterleri üzerine mütaallik olduğu veznelerce bittevkif Sandığa reddedilmek ve şimdilik Sandık sermayesinin müsaadesine göre rubu maaştan nihayet bir maaş nispetini geçmemek üzere akça ikraz olunacaktır. Sandık tediyatında sim mecidî on dokuz buçuk ve lira yüz beş kuruş on paradan verilecektir.

Madde 4 — Sandığın sermayesi sene be sene tezayüt ettikçe maaşı iki bin beş yüz kuruştan fazla olanlara akça ikrazı caiz olacaktır.

Madde 5 — Sandığın alacağı tesviye edilmedikçe medyun olan memurine akça itası memnudur.

Madde 6 — Sandıkta nakit olarak elli bin kuruştan ziyade akça mevcut bulundurulmıyarak fazlai mebalîğ hesabı cari suretiyle müm-kün olduğu derece nema ile Bankı Osmaniye tevdi ve teslim edilecektir.

Madde 7 — Suretleri nama muharrer olarak ashabı maaşatın tev-kifatı çıktıktan sonra sırf kendisine ita kılınacak miktarı maaş kaç kuruş olduğunun muhasebelerce ve muhassasatı toptan bir kalem ola-rak suret meyanında bulunanların maaş kâtipleri tarafından kablel-ikraz alelusul tanzim kılınacak deyin senedi zirine beyan ve tasdik olun-duktan sonra Komisyon Heyetince itası kararlaştırılarak bedeli badehu Sandık Emni tarafından ashabına verilecektir.

Madde 8 — Komisyon Heyeti lâakal haftada bir defa muamele ede-cek ve her ay Sandığın umuru hesabiye ve muamelâtı maliyesini teftiş ederek Sandığın derecesi terakkiyatını mübeyyin bir cetvel tanzim ve huzuru merahim nüşuru hazreti padişahiye arz ve takdim kılınacaktır.

Madde 9 — Umuru hesabiye ve muamelâtı cariyeye bakmak üzere sureti daimedede istihdamına lüzum görünen iki efendi ile bir veznedar ve bir hademenin terakki ve terfii sınıf hakkı bakî kalmak üzere San-dıktan münasip miktar maaş verilmek şartıyla müstahdeminden münas-ipleri tâyin kılınarak memurini mumaileyhimden muhasebe memuru ve veznedarın kefil irae eylemeleri lâzımdır.

Madde 10 — Hasılatın ikrazat ile şehri otuz kuruş kırtasiye mas-rafından başka bir yere akça itası katiyen memnudur.

Madde 11 — Komisyon Heyeti fahrî olacaktır.

No.	Başlığı	Düster Tertip	Cilt	Sabife	Resmî Casus Sayı
	Babîlî Teshilât Sandığı Nizamnamesi	1	7	100	
	Babîlî Teshilât Sandığı Nizamnamesi	1	8		
	[28 nisan 1330 tarihli nizamname ile ilga edilmiştir.]	2	6	733	
	Maadin mütezimlerinden alınan harç ve rüsûmdan mübaccirin ve Babîlî Teshilât Sandığı isanelerinin lâğvı ve müteferriatı hakkında irade	2	2	827	
	Babîlî Teshilât Sandığı Nizamnamesi	2	6	733	
	Teshilât Sandığı Nizamnamesinin 3 üncü maddesini muaddil mevaddı nizamiye	2	8	1288	
	Teshilât Sandığı Nizamnamesinin 3 üncü maddei muaddelesini muaddil mevaddı nizamiye	2	9	303	
	Babîlî Teshilât Sandığı Nizamnamesinin 28 cemaatülevvel 1335 tarihli 3 üncü maddei muaddelesini muaddil madde ile nizamnamesi mekûrun 4 üncü maddesine müseryel fikra hakkında mevaddı nizamiye	2	11	253	

**No: 146 — Muamelâtı rüsumiyeye dair
Talimatı Mahsusa**

15 muharrem 1325 ve 15 şubat 1322

Madde 1 — Gümrüklerde eşyayı ticariyenin muayenesi şehri nisânın birinci gününden ağustos nihayetine kadar alaturka saat iki buçuktan on buçuğa ve eylül üçten on bire ve teşrinievvelde üç buçuktan on bire ve terinisani iptidasından kânunusani nihayetine kadar dörtten on bire ve şubatta üç buçuktan on buçuğa ve marıtta üçten on buçuğa kadar devam edip biloümle memurini rüsumiyenin işbu zamanlarda işleri başında bulunmaları lâzımgeldiğinden vakti muayyenede işi başında bulunmayan veyahut vakti muayyeninden evvel mahalli memuriyetini terkeden memurini rüsumiye o gün gelmemiş ad ve kıstelyevm hesabıyla o günkü maaşı katolunacak ve bir ay zarfında bilâ mazereti meşrua üç gün devam etmiyen memurun tevbih ve tekerrüründe maattevbih ademi devamı tercümeihal kuyuduna dercedilecek ve üçüncü defa devamsızlığı tekerrüründe hizmetinden ihraç kılınacaktır.

Madde 2 — Eşyanın Gümrük ambarlarında gayrı muntazam bir surette vaz'ıyla ihracında tehhürata ve tüocarin şikâyatına sebebiyet verilmemek üzere Gümrük Hammallarına Dair Talimatın madde mahsusası mucibince her ambarda bulunacak olan marka ve numaraya âşına istifçilere ambar memurları tarafından nezaret edilecektir. Eşyanın bissühule bulunabilecek tertip üzere vazı ve ithal olunmasına ve muayene mahalline ihracında ordinoların sıra numaralarına mümkün mer-tebe riayet edilmesine ve istifçilerin hilâfı talimat nesne talep etmemelerine ambar memurları dikkat edecekleri gibi İstanbul ve Galata Gümrükleri ambalarının sureti mahsusa ve daimede teftişi için Rüsumat Emaneti tarafından birer müfettiş memur edilecek ve müfettişler gerek ambardaki istifçilerin ve gerek ambar memurlarının mükellef oldukları vezâifçe kusur ve tekâsüllerini Gümrük Nazırına ve Rüsumat Emanetine bildirecektir.

Madde 3 — Bir hafta zarfında eşyasını kaldıran tacir ardiye resmi vermeyeceği gibi Gümrükçe sebebiyet verilmek dolayisiyle muamelesi bitirilemez ise yine ardiye resmi alınmaması ve aktarma eşyasından ambara ithal olunanların tarihi ithalinden bir mah müruruna kadar olan müddette resmi mezkûrdan âzade bulunması nizamı mahsusu icabından bulunduğundan ardiye resminin hesabında işbu muafiyet müddetleri ve eyyamı idiye dâhili hesap edilmeyecektir. Gümrüklerce müd-

deti nizamiyesi zarfında kaldırılmayıp kalmış olan eşyanın tevhürü vâkına İdare veya tüccarın hangisi tarafından sebebiyet verildiği bilâ tekellüf taayyün etmek üzere bir tacirin ordinosunu mütashaben Gümrüğe müracaatiyle ordinsonun nazır veya müdür tarafından havalesini mütaakıp şayet Gümrükçe bir sebebe mebni mevki muayeneye sevk edilmediği veyahut muayene mevkiinde muamelesi ikmal olunamamasından dolayı kalması lâzımgeldiği takdirde istida itasına hacet bırakılmaksızın teshilen lilmaslaha sureti hal ordinoya şerh verilerek ziri memurini aidesi canibinden temhir ve bu veçhile eşyanın tevhürü muamelesinde sahibinin methali olmadığı İdarece tasdik edilecektir. Şu kadar ki ordinosuna berveçhi muharrer şerh verilmiş olan tüccar eşyalarını aramak üzere Gümrüğe müracat etmedikleri günler için ardiye resmi itasından vâreste olamayacaklardır.

Madde 4 — Muamelâtı rüsumiye berveçhiâti tâyin kılınmıştır:

1 — Ordinsonun manifesto ile tatbik ve tercümesi için manifesto memurlarına,

2 — Ordinsonun sıra numarasıyla muayene memurlarına kayıt ve havalesi için başkâtip veya refikâna,

3 — Eşyanın ihraç kaydı bilicra muayene memurlarıyla birlikte ambardan çıkarılması için ambar memur ve kâtiplerine,

4 — Muayene ve septi defter edilmesi için muayene memurlarına,

5 — Takdiri fiatı için istimatorlara,

6 — *Fiati mukadderelerinin tetkik ve hesaba havalesi için nazıra,*

7 — Hesabın yapılması, pusla ve makbuz senedinin tahrir ve temhiri için muhasebe kalemine,

8 — Resmi gümrüğünün nakden veya aynen tediyesi için veznedar veya eşyayı ayniye memuruna,

9 — Eşyanın kapıdan çıkarılması için kapı memur ve kâtibine.

Manifesto memurları tatbik ve tercüme muamelesini sıra numarasına tevfikân icraya mecbur oldukları gibi muayene memurları ve istimatorlar dahi ahabı hazır bulunan eşyayı sıra numarası veçhile muayene ve tahmin edecekler ve bilâ mu'cîp takdim ve tehiri muamelât eden memurini Rüsumiye hakkında Gümrük Nazırları tarafından icabına göre muamele tevbihiye ve cezaiye icra kılınacaktır.

Alâkadaranın gayrı eşhas Gümrüğe kabul olunmayacaktır.

Kapı puslaları yalnız pusla muharririnin mühri zâtisi ve Nezaretin mühri resmisi ile temhir edilecek ve eşyanın Gümrükten ihracında muamele kaydiyesi süratle bilifa tehhürata meydan verilmeyecektir.

Madde 5 — Kapalı şişe ve kutu derununda bulunan mekûlât ve meşrubatın lieclilmuayene açılmak ve delinmekle bozulacağı ve kıymetine hâlel geleceği üzerlerindeki marka ve etiketlerden tebeyyün edeceği cihetle bunların aynı cinsten bulunanlarından keyfemettafak bir kaçının muayenesi muamelâtı rüsumiyeyi temin eyliyeceğinden şayet beher yüz aded ve küsuru için bir nispetinden fazlası ledelmuayene açılmak ve delinmek iktiza ederse işbu fazla tüccarın resmi gümrüğü aynen tesviye eylemesi mukabilinde kabul olunacaktır.

Madde 6 — Posta paketlerinin muamelâtı rüsumiyesi tehhürata uğratılmayıp ashabının müracaatlarında saati saatine imrar edilebilmelerini temin lâzimedden bulunduğundan Rüsumat Emanetince Galata Paket Şubesi için emakini mevcudei rüsumiyenin kifayetsizliğine nazaran vüs'ati münasebede başka bir mahal tedarik olunacak ve Dersaadet Postanesindeki şube tevsi edilecektir. Paketlerin tesriy imrarı zımında şubelerce bunların postanelerden tesellümü muamelâtiyle ashabına tevziatı ayrı ayrı saatlerde icra edilmesi ve paketler ashabının şubelere müracaat edebilecekleri saatlerin tâyin ve gazetelerde ilâniyle bunların haricinde müracaat kabul ve memurince de işbu saatler esnasında başka işle iştigal olunmaması ve paketler ashabı ambara giremeyip ve ambar memuruna doğrudan doğruya müracaat edemeyip ihbarnamesini müstashiben şubeye müracaatında yedine bir sıra numarası ita ve bu numara ihbarnameye de işaret olunduktan ve ihbarname lisani ecnebi üzere muharrer ise derhal manifesto memuru tarafından Türkçesi tahrir edildikten sonra ambar memuruna verilerek paketin muayene mevkiine vürudunda sahibinin sıra numarasıyla çağrılması ve arayıcıyla muhammin birlikte bulunarak sahibinin huzuriyle eşyayı mevruide muayene ve cins ve kıymeti müsavi olanlar bir kalem olarak ve muhtelif bulunanlar kalem kalem tahrir ve aynı zamanda istimator tarafından fiatı vaz'edilmesi ve şube müdürünün paket tevziatı zamanlarında başka işle meşgul olamayacağı cihetle arayıcı muhamminlerin muamelâtını teftiş ve tetkik edip tahminin müdürce tasdik ve tadil muamelesi derhal icra kılınması ve nakten veya aynen resmi gümrük bittahsil eşya arayıcı defterinin sahibi eşya tarafından imzasına mukabil yedine teslim olunması ve işbu muamelât ikmal edilmedikçe paket sahibine verilmeyeceğinden ayrıca kapı pusulasına hacet

birakılmaması ve kıymetsiz eşya hakkında muayeneden başka muameleye mahal olmadığından bunların derhal imrarı ve dâhili memalike gidecek paketler hakkında resmi gümrüğün temini tahsili için muamele lâzimenin tâyini ve hülâsa menafii rüsumiyenin muhafazasıyla beraber muamelâtın ezher cihet tesrii hususatı Rüsumat Emanetince biletraf tetkik olunarak bu bapta mufassal bir talimatname tanzim ve mamulünbih olmak üzere memurini aidesine tebliğ edilecektir.

Madde 7 — Nümunelik eşyanın gümrük muamelâtınca melfut talimat müfadiına tevfiği hareket olunacaktır.

Madde 8 — Eşyanın takdiri fiatı hususunda gerek istimatorlar ve gerek gümrük nazırları ve başkâtiplerince resmi gümrüğün nakten veya aynen itası nazarı dikkate alınmıyarak hakiki kıymetin takdirine itina olunacağından kıymeti mukaddere tüccar tarafından kabul veya aynen itayı resmedileceği beyan olunduktan ve tüccarın bu bapta imzası alındıktan sonra bunun tadili cihetine gidilmeyecek ve fakat tüccarın dahi nakten resim vermek üzere fiatı muhammeneyi kabul ve imza ettikten sonra tahvili rey ile aynen vermek iddiası kabul olunmıyacaktır.

Madde 9 — Tüccar Memaliki Şahaneye vürüdeden ecnebi maden kömürlerini Rüsumat İdarelerinin nezareti mütemadiyesi tahtında bulunacak olan çifte anahtarlı depolara bilâ resmi gümrük ithal edebileceklerdir. İşbu depolardan dâhilde sarfolunmak için ve yahut küçük kabotaj munhasıran miyahı dâhiliyei Osmaniyede seyrü sefer eden bilcümle sefaında ihrak edilmek üzere ihraç olunan kömürlerden ithalât resmi ahzolunacaktır.

Mebde veya müntehayı hareketi veyahut her ikisi memaliki ecnebiyeden olan vapurlar ve Osmanlı limanlarına dahi uğrayıp Devleti Aliye postalarını meccanen nakleden posta vapurlarıyla sūfünü harbiyei ecnebiyenin ve Memaliki Şahane limanları arasında ve fakat miyahı dahiliye haricindeki denizlerde işliyen ve keza Devleti Aliye postalarını meccanen nakleden bilûmum sefaının işbu çifte anahtarlı depolardan alacakları maden kömürleri bilâ resmi gümrük ihraç edilecektir. Çifte anahtarlı mağazalara konulmayıp resmi gümrüğünü vererek dâhili memlekete giren maden kömürleri hakkında her ne sebep ve bahane ile olursa olsun kâmilen veya kısmen reddi rüsum muamelesi icra olunmıyacaktır.

Madde 10 — Memaliki ecnebiyeden vürut eden fabrika alât ve edevatı gibi çarşı ve pazardan tahkiki fiatı kabul olmıyan bazı eşya ile

envarı kesir ve tahkiki fiatı asir olan eşyayı sairenin fiatı hakikiyelerinin tâyini miktarına esas olmak üzere orijinal faturalara müracaat edildiği halde mezkûr faturalarda muharrer meskûkâtı ecnebiye Mecidi on dokuz kuruş hesabıyla piyasa fiatı üzerinden hesap edilecek ve esmanı hâsılasına ambalâj ve navul ve sigorta ve sair masarife mukabil yüzde on beş ve navul fatura fiatında dâhil ise yüzde on zammedildikten sonra yekûnundan nizamı veçhile yüzde on iskontosunun tenziliyle mütebakisinden resmi gümrük istifa olunacaktır.

No: 147 — Hayvanatı ehliye rûsumunun tadili hakkında iradei seniye

Meclisi Mahsusu Vükelâ Mazbatası

Vilâyatı Selâseî Şahane Maliye Komisyonunca hayvanatı ehliye rûsumunun ilgası mevkii bahis ve müzakereye vaz'edileceği haber alınmasına binaen icra edilen tefhimat ve iknaat üzerine çift hayvanatı hakkındaki mâfüviyetin cinsi bakardan ziraatte müstahdem hayvanatın umumuna teşmil edilmesine dair bir karar ittihazıyla iktifa ettirilmiş ve çift hayvanatı hakkındaki istisnaiyetin tevsiyle sene iptidasından itibaren ziraatte müstahdem cinsi bakara alelittlak teşmili halinde resmi mezkûre âriz olacak noksanın miktarı senei câriyede istifa olunan mebalîğin humsu derecesine balığ olamayacağı bilhesap anlaşılmış olduğundan bahisle cinsi bakardan ziraatte müstahdem hayvanata bilâ takyit tamimi mâfüviyet edilmesi hakkında Rumelî Vilâyatı Şahanesi Müfettişliğinden vârit olan tahrirat ve telgrafname üzerine sebkeden karar ve iş'ara cevaben Teğhizatı Askeriye Nezaretinden mürsel tezkere meyanî bendegânemizde kıraat ve mütalâa olundu. Mealinde teklifi vâkûn esası ashabı hayvanatın tadili mükellefiyetleri ve rûsumu mezkûrenin memleketin ahvali iktisadiyesine olan tesirâtı derecesinin tahfifi maksadına müstenit olmasıyla çift hayvanatı hakkındaki muamelei istisnaiyenin alelittlak cinsi bakara teşmilinden ise resim miktarının tadiliyle istisnaatın ilgası maksadı meşruha muvafık görüldüğünden olbapta yapılan hesabât ve icra olunan muhaberât üzerine Müfettişi Müşarünileyhten vukubulan iş'arat neticesinde istisnaatın ilgasıyla resmin nisfa tenzili cihetine gidildiği takdirde zengin çiftçilerle o havalideki çiftlik ashabının ve cinsi bakardan ticaret ve ihracat için hayvanat yetiştiren sınıfın müstefit ve fıkara'yı zürrain mutazarrır olacağı derkâr

olup eğerci bir çift hayvanatı olan zürra içinde hiç bir sağmalı ve sair hayvanı olmyanların vücudu tahakkuk etmişse de bu ekalliyeti cüziyenin nazarı dikkate alınmaması tabii ve resmin üç kuruşa tenzili halinde mükellefinin zürra sınıfına giran gelmiyeceği bedihi idüğinden ve bu suretle icra edilecek tadilâtın Hazine ve ahalice istilzam edeceği muhassenat ve fevaidin derecatı Vilâyatı Selâse Maliye Komisyonu âzasına sureti münasibede bittefhim kanaati kâmile hâsıl olduğundan Talimatın kırk beşinci maddesi hükmünce iki yaşını ikmal etmemiş olan yavruardan kemakân resim alınmamak ve merkepten de iki kuruş istifa edilmek ve canavardan elyevm Hazine ile Nezaret hesabına alınan rüsumun nispetine hâlel gelmemek üzere istisnaatı sairenin ilgasiyle üç kuruşa tenzil edilecek resmin umum hayvanatı ehliyye teşmili muvafıkı maslahat ve daii menfaat olacağı gösterilmiş ve resmin tadilinden dolayı varidatça bir miktar noksan terettüp etmesi tabii ise de istisnaatın ilgası ve resmi mezkûrun her tarafça istifasında tesadüf edilen müşkülâtın tadilâtı vâkıa üzerine zail olarak tamamen tahsili itibariyle müddeti kalile zarfında telâfii mafat edilmesi kaviiyen melhuz bulunmuş olduğu beyaniyle ifayı muktezası dermeyan olunmuştur. Malûmu âli buyurulduğu üzere hayvanatı ehliye rüsumu teşhizatı askeriyeye muktazi masarifin bir kısmına karşılık olmak üzere vazı ihdas edilmiş ve resmi mezkûrun her tarafça tamamen ve mütesaviyen istifasına sarfı mesai olunmuşsa da tahsil ve istifası şikâyat ve müşkülâtı istilzam eylesininden dolayı Yemen ve Trablusgarp, Hicaz, Erzurum Vilâyetleriyle Rumeli Vilâyetlerinin bazı cihetlerinde âtiye talikan resmi mezkûrun tehiri istifasına mecburiyet hâsıl olmuş ve bazı vilâyatta dahi tamamen tahsil ve istifası mümkün olamamış idüğüne mebni resmi mezkûr nispetinin istitaatı ahali Me mütenasip bir derece itidale tenzili hususunda hissolunan lüzum ve İhtiyaç Müfettişi Müşarünleyhin iş'aratı da teyideylemiş ve Vilâyatı Selâse Maliye Komisyonunun evvelki teklifi veçhile çift hayvanatı hakkındaki muamelei istisnaiyenin çiftte istihdam olunan cinsi bakara teşmili takdirinde hayvanatın tefrikındaki müşkülât ve vâkı olabilecek suiistimalât sayını dikkat olmasıyla tamimi istisnaattan ise resmi mezkûrun acezei zürraa ağır gelmiyecek bir miktara tenzili maslahat ve menfaate daha muvafık olup bu surete Komisyonu mezkûrca da kanaat hâsıl olduğu siyakı iş'arattan anlaşılmiş idüğinden ve eğerci icra kılınacak tenzilâtın dolayı varidatça ilk senelerde noksan husule geleceği derkâr ise de bu da muvakkat bir müddete münhasır olup badettadilât resmi mezkûru acezei zürra dahi tediyeye muktedir

olacağı ve işbu mükellefiyetten vâreste kalmak için elyevm hayvanatı ehliye aşhabınca tevessül edilen hiel ve suiistimalâta mahal kalmıyacağı cihetle istifa edilecek varidat şimdiki tahsilât derecesine vâsıl olacağından berveçhi iş'ar Talimatın kırk beşinci maddesi hükmünce iki yaşını ikmal etmemiş olan yavrulardan kemakân resim alınmamak ve merkepten de iki kuruş resim istifa kılınmak ve canavardan elyevm Hazinei Celile ile Teçhizat Nezareti hesabına alınan rüsumun nispetine hâlel gelmemek üzere istisnaatı sairinin ilgasıyla umum hayvanatı ehliyeden üçer kuruş resim alınması ve Trablusgarp ve Yemen ve Hicaz Vilâyetleriyle Bingazi Sancağının ileriye talikiyle sair vilâyat ve elviyei gayri mülhakada bin üç yüz yirmi üç senei maliyesinden itibaren bu veçhile muamele olunması menafii Hazineye ve icabı hal ve maslahata muvafık olacağı tezekkür ve tensip ve salifüzzikir tezkere melfuf-lariyle arz ve takdim kılınmakla makrunu müsaadei seniyei cenabı hilâfetpenahi olduğu takdirde ifayı muktezasının Maliye Nezaretine tebliği ve Teçhizat Nezaretiyle Müfettişi Umumiliğe malûmat itası babında ve katıbai ahvalde emri ferman hazreti veliyülemir efendimizdir.

7 muharrem 1325

Arz tezkeresi

Hayvanatı ehliye rüsumunun bin üç yüz yirmi üç senei maliyesinden itibaren sureti tadiline dair Rumeli Vilâyatı Müfettişi Devletlû Paşa Hazretlerinin tahriratı ve Teçhizatı Askeriye Nezareti Celilesinin tezkerei cevabiyesi üzerine cereyan eden müzakere neticesini havi Meclisi Mahsusu Vükelâdan kaleme alınan mazbata 7 muharrem 1325 tarihinde ba tezkerei senaveri arzı hakipayı âli kılınmıştı. Tekidi keyfiyeti mutazammın Müfettişi müşarünileyhten gelen telgrafname mazbatai mâruzanın suretiyle beraber arz ve takdim olunmuş ve senei cedidei maliye hasebiyle hayvanatı ehliye rüsumunun zamanı istifası hulûl eylemiş olmakla olbapta her ne veçhile iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi şerefmütaallik buyurulur ise mantuku celili infaz olunacağı beyaniyle tezkerei senaveri terkîm olundu efendim.

3 safer 1325, 5 mart 1323

İradeyi seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzim olup melfufiyle beraber manzuru âli buyurulan işbu tezkerei sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei

cenabı hilâfetpenahi şerefimütaallik buyurulmuş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülemrindir.

4 safer 1325, 6 mart 1323

Kıyas No.	Bahtı	İhtiva Tertip	Cilt	Sahife	Resmî Sıra Sayı
	Hayvanatı ehliye rûsumunun ihdasına dair irade	1	7	1060	
	Hayvanatı ehliye rûsumunun tedilî hakkında irade	1	8	652	
	Vergiyi şahsi ile hayvanatı ehliye resminin lâğvî hakkında irade	1	8	657	
	Selânik, Kosova, Manastır, Edirne Vilâyetündeki hayvanatı ehliye rûsumu husûsîyatının muvakkaten Teçhizatı Askeriye Sanlığına könterilmeyerek mahallerince ihtiyacı mübromei askeriyeye sarf ve itası hakkında irade	1	7	1081	
	Hayvanatı ehliye resminden müstesna olanlar hakkında irade	1	7	1077	
	Hayvanatı ehliye için bu seneye mahsus olmak üzere % 3 resmî tahsil itasıyla kefilli memurlar marifetiyle tahsilî bak- kında irade	1	7	1083	
	Hayvanatı ehliyenin tadadıyla resminin cibayetine dair tati- mat	1	8	115	
	Teçhizatı askeriyeye tertibi, Hayvanatı ehliye rûsumu ve Hicaz demiryolu işleri muamelât ve hesabâtının sureti teftişi bak- kında irade	1	8	240	

No: 148 — Vergiyi şahsinin tarhı hakkındaki usulü muaddil iradei seniye

Meclisi Mahsusu Vükelâ Mazbatası

Şûrayı Devlet Mülkiye Dairesinin meyaneî çakeranemizde kıraat ve mütalâa olunan işbu mazbatasında ekseriyeti âra tarafından beyan ve izah edilmiş olduğu üzere vergiyi şahsinin sureti tarhı takdiri şahsiye tabi olmasından dolayı emri cibayetinde müşkülâta tesadüf edilmekte olduğu gibi bazı mahallerce sudaa sebep olmakta idüğünden mezkûr verginin sureti tarh ve cibayeti bittadil ahali kura ile silâh altında bulunan efradı nizamiyeden maada şerefi tabiiyeti saltanatı seniyyeye nail olan bilcümle efradı zükûrun bilâistisna mutedil bir vergi ile mükellef tutulması ve efradı mezkûre içinde bilkülliyeye aczi tahakkuk edenlerin sair tekâlifte olduğu gibi tahkikatı resmiye netayicine göre istisnâî lüzumu bittecrûbe anlaşılmış ve mezkûr verginin kemmiyeti mütahakkikasında tebeyyün edebilecek noksanın temettü vergisinin sureti tarh ve istifası hakkındaki nizamnamei mahsusunca icra olunan tadilatın mevkii tabrika vaz'ı takdirinde telâfi edileceği Maliye Neza-
retinin cümlei iş'aratından bulunmuş olmasına ve mezkûr Temettü Ver-
gisi Nizamnamesinin tadilatı hakkında meclisi çakeranemizce cereyan eden tetkikat ve müzakeratın neticesi bu mazbata arzı huzuru âli kı-
lınmasına mebni ahali kuradan ve silâh altında bulunan efradı niza-

miye ile bilküllüye acizleri tahkikatı resmiye neticesinde tebeyyün edenlerden maada bilcümle efradı zükûrun' iki kısma tefrikiyle dükkânlarda ve sair ticarethanelerde ve mahali mahsusada icrayı sanat ve ticaret edenlerden ve akar ve irada malik olanlardan onar kuruluş ve seyyar suretinde icrayı sanat ve ticaret edenlerle amele ve saireden beşer kuruluş vergiyi şahsi ahiz ve istifası ve memurin temettü vergisiyle mükellef olmamalarına mebni bunlar hakkında seyyanen muamele bilifa o yolda maktu vergiye tabi tutulmaları muvafıkı maslahat olmayıp maamafih onlar dahi lütuf ve merhameti seniyei cenabı mülûkâneden hissement olmak üzere memurini Devletle maaşlarına göre alınmakta olan üç günlüğün bir günlüğe tenzili muvafıkı maslahat ve madalet görülmemiş olmakla karini tasvibi hikmet nasibi hazreti hilâfetpenahi buyurulduğu halde ifayı muktezasının Maliye Nezaretine havalesi tezekkür kılındı olbapta ve katıbai ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemir efendimizindir.

25 muharrem 1325

Arz tezkeresi

Şahsi verginin sureti tarh ve cibayeti hakkında icrası lâzımgelen tadilâta dair Maliye Nezareti Celilisinden vârit olup Şûrayı Devlete havale olunan tezkere üzerine Mülkiye Dairesinden tanzim ve Meclisi Mahsusu Vükelâda mütalâa olunan mazbata cereyan eden müzakerata tevfikân bittezyil 25 muharrem 1325 tarihinde arzı huzuru âli kılınmıştı. Senei cedidei maliyenin hulûlüne binaen mazbatai mâruzanın sureti leffen arz ve takdim kılınmış olmakla olbapta her ne veçhile iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi şerefsudur buyurulursa mantuku münifi infaz olunacağı beyaniyle tezkerei senaveri terkîm kılındı efendim.

4 safer 1325, 6 mart 1323

İradei seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzîm olup mevfufiyle manzuru âli buyurulan işbu tezkerei sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefmütaallik buyurulmuş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülemrindir.

5 safer 1325, 7 mart 1323

**No: 149 — Vergiyi şahsi ile hayvanatı ehliye resminin
lâğvı hakkında iradei seniyei hususiye**

8 safer 1325, 10 mart 1323

Malûm olduğu veçhile vergiyi şahsi ile hayvanatı ehliye resmi Hazineci Devlete varidatı cedide tedariki maksadiyle tarh ve tertip olunmuşsa da bunun bazı yerlerde alınıp bir çok taraflarda tatbikatı henüz icra olunmamakta bulunduğundan ve hayvanatı ehliye resmi levazım ve mühimmatı harbiyenin teshili tedariki ümniyesiyle tesis bulunduğu halde bir taraftan bunun sureti matlubede istifasına imkân bulunamaması ve diğer oihetten resmi mezkûrun muhtasunlehi olan levazım ve mühimmatı mezkûrenin tedariki mecburiyetinden vareste kalmamaması mümkünütelif olamıyarak binaenaleyh bunun için başka bir irat bulunmak lâzımgelceğinden gerek vergiyi şahsi gerek hayvanatı ehliye resmi merahimi seniyei cenabı padişahi icabatı âliyesinden olarak af ve ilga buyurulmasıyla ona göre iktizayı keyfiyetin ifa ve berveçhi muharrer hayvanatı ehliye resmi hasılatı yerine Tevhizatı Askeriye Sandığı için başka bir münasip varidat bulunmasının Maliye Komisyonuna havalesi ve işbu tezkerenin yarınki Meclisi Vükelâda kıraat olunarak tebligatı lâzimenin icra ve keyfiyetin arzı atobei ulya kılınması şerefsudur buyurulan iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi mantuku münifinden olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülemdir.

Hayvanatı ehliye rüsumu hakkındaki mevzuata ait hesibe bu ciltde 652 nci sahifesindedir.

**No: 150 — 26 zilkade 1323 tarihli İskânı Muhacirin
Tahimatının 10 ve 11 inci maddelerinin tayyi
hakkında iradei seniyei hususiye**

17 safer 1325, 19 mart 1323

Muhacirini islâmiyenin sureti iskânları hakkındaki talimatın onuncu ve on birinci maddelerinde iskânlarına değin muhacirini merkumeye tayinat itası muharrer olup gerçi buna suiistimalât karıştırılmamasına dikkat olunmakta ise de ittihaz olunan tedabir suiistimalâta mâni olmamakta ve yalnız Hazineci Celile mebaliği âzime sarfiyle beyhude mutatarrır olmakta bulunduğuna ve maahaza şimdi gelmekte olan muha-

cirin memlekelerinden az çok bir nakit ile geldikleri ve Hükümeti Seniyece kendilerine arazi ve hane ve levazımı sairei iskâniye ita kılıldığı cihetle mevsimi hasada kadar her suretle tedariki ekvatı yevmiyeye muvaffak olacakları bittecrübe sâbit olduğuna mebni mezkûr onuncu ve on birinci maddelerin işbu yirmi üç senei maliyesi iptidasından itibaren talimattan tayyolunması Muhacirini İslâmiye Komisyonu Âlisinin mazbatai mâruzası üzerine şerefsudur buyurulan iradei seniyei cenabı hilâfetpenahî icabı âlisinden olmakla olbapta emrû ferman hazreti veli-yülemindir.

İskânı Muhacirin Talimatnamesi bu cildin 313 ünvü sahife-sindedir.

No: 151 — Temettü Vergisi Nizamnamesi

25 safer 1325, 22 mart 1323

Madde 1 — Vilâyet, liva, kaza merkezlerinde ve iki binden ziyade nüfusu havi nahiye merkezleriyle o miktar nüfusu olan karyelerde bulunan erbabi ticaret ve sanat ve hîrfet temettü vergisiyle mükelleftirler.

Madde 2 — Tarafı Devletten idare olunan mekâtipte ve mezuniyeti resmiye ile açılan mekâtibi hususiyede ulûm ve sanayi ve elsine tedris ve talim edenler ve mekteplerin müstahdemini sairesi müellifler resmî ve hususi hastane ve eytamhane memurin ve hademesi belediyelerce mukayyet tulumbacılar amele ve rençperler başkaca resim vermekle mükellef bulunan müskirat âmilleri müskirat ve tütün ve pul bayileri avcılar, balık sayyatları, gemiciler, kayıkçılar, maden sahibi imtiyazları, maden işletme şirketleri dükkân ve mağaza açmaksızın mahsulâtını çiftliğinde veyahut şehir ve kasabalarda veya pazar yerlerinde fûruht eden çiftlik ashabı kendi hayvanatını besliyen mandıra sahipleri şehir ve kasabalarda bulunan bilûmum zürra ile çoban ve bağcılar ve bahçıvanlar temettü vergisinden müstesnadır fakat bunlardan diğeri bir ticaret ve sanat ve hîrfeti olanlar ona mahsus vergi ile mükellef tutulurlar.

Madde 3 — Sene içinde terhis olunan efradı nizamiye ve redifeye o sene temettü vergisi tarholunmaz martın birinci gününden sonra silâh altına alınan ve temettü vergisiyle mükellef olup fakat zamanı tahsili henüz hulûl etmiyerek vergileri tahsil edilmemiş bulunan efradı niza-

miye ve redifenin o seneye ait vergilerinin dahi meclisi idareleri mazbataları üzerine kayıtları terkin olunur İba imtiyazı mahsus teşekkül eden şirketler müstahdemini meyanında üç yüz kuruştan dun aylığı olanlar temettü vergisinden müstesnadırlar.

Madde 4 — Temettü vergisi iki kısımdır. Birinci kısmı maktuan üç sınıf üzerine istifa olunur. Maktuan vergi vermesi lâzımgelen erbabı hiref ve sanayi ve ticaretin hangi sınıfa ithali lâzımgelceceği mal kalemlerinden esamiyi mübeyyin tanzim olunacak defterler üzerine bir araya toplanarak belediye ve ticaret odalarınınca ve ticaret odası olmıyan yerlerde yalnız belediyelerce kararlaştırılır. Belediye ve ticaret odası olmıyan nevahi merkezleriyle iki binden ziyade nüfusu havi karyelerde nahiye meclisi ve heyeti ihtiyariye canibinden tayıni sunuf olunur. Birinci kısım temettü vergisi zirde münderiç cetvel mucibince istifa kılınır:

Birinci sınıf kurş	İkinci sınıf kurş	Üçüncü sınıf kurş	
3.000	1.500	750	Bankerler ve muamelâtı sarrafiye ile meşgul olan şirketler ve eşhas
400	250	150	Köşe sarrafları taşrada bulunan sarraflara mahsusdur.
3.000	1.500	750	Toptan alış veriş eden her nevi zahire ve üzüm ve incir ve saire tacirleriyle bu misillü muamelât ile iştigal eden şirketler
500	400	300	Peynir ve sabun ve zeytinyağı ve makarna kâr-hane ve fabrika ve masaraları
1.500	1.000	500	Un fabrikaları
200	150	100	Su değirmenleri } Şehir ve kasaba civarlarında
75	50	25	Yel değirmenleri } bulunanlardan dahi alınacaktır
2.000	1.000	500	Komüsyoncular
2.000	1.000	500	kambiyo tellâlları ve acenteler
200	150	100	Emlâk alım ve satım tellâlları
300	200	100	Mimarlar
150	100	50	Kalfalar
100	60	30	Kalemkârlar, dülgerler, divarcı, sıvacı, boyacı, badanacı ustalar
250	150	75	Ticaretgâhlarda hizmet eden direktörler
100	75	50	Ticaretgâhlarda hizmet eden tezgâhtarlardan
30	20	10	Ticaretgâhlarda bulunan hizmetkârlar

Birinci sınıf kuruş	İkinci sınıf kuruş	Üçüncü sınıf kuruş	
30	20	10	Gezici esnaf
30	20	10	Hanelerde bulunan hizmetkârlar
100	80	40	İki atlı binek arabalarının beherinden
40	30	20	Yük arabalarından
20	15	10	El arabacıları ve hamallar
50	30	20	Sergici esnafından
20	15	10	Panayır yerlerinde sergi ve sair suretle ticaret edenlerden her panayır için alesseviye
20	15	10	Mahali mezkûrede hayvan ticaretiyle meşgul olanlardan
40	30	20	Münadiler, hokkabaz ve hayalciler ve çalgıcılar
1.000	500	250	Tiyatrolar ve sair lûbiyat takımı
500	400	300	Celepler
200	150	100	Emanetçiler

İkinci kısım bir nispeti muayyene üzerine tarholunur. Bu da üç nevidir.

Evvelen - Birinci kısma dâhil olmıyan ticaretgâh ve darüssınaalar ile şirketlerden icrayı ticaret ve sanata mahsus mahallin icarei seneviyesinin yüzde dördü ahz olunur. İcarei seneviyesinin tahkikında usret bulunan veyahut haber verilen ücret o mülkün tahrir kıymetinin yüzde altısından dun olan ticaretgâh ve darüssınaalardan ve kendi mülkünde icrayı sanat ve ticaret edenlerden o mahallin kıymeti muhammenesinin binde üçü nispetinde vergi istifa edilir. Bulunduğu mahallin yalnız bir kısmında icrayı sanat ve ticaret eylediği halde yalnız o kısma ait kıymetinin yüzde üçü alınır.

Saniyen - Ba imtiyazı mahsus teşekkül eden şirketler müstahdemininin vergileri ücreti seneviyelerinden şehri üç yüz kuruş hesabıyla üç bin altı yüz kuruş çıkarılarak kusurunun yüzde üçü nispetindedir. Şu kadar ki her senenin hulûlünden iki ay evvel müstahdeminin esami ve miktarı maaşlarını ihavi birer beyanname vermiye ve işbu beyannamelerde dâhil bulunan mükellefinin vergilerini miadı muayyeninde defaten tesviye eylemiye şirketler mecbur olup miadında beyanname vermeyen ve vergiyi vakit ve zamaniyle tesviye eylemiyen şirketler müstahdemininin vergileri haricen icra olunacak tahkikat üzerine tâyin olunarak mükellefini saire misillû şahıslardan mütalebe olunur ve bu suretle tarh olunan vergiye mükellefinin hakkı itirazları olamaz.

Sâlisen - Erzak ve tarik mütaahhitleriyle âşar mültezimlerinin vergileri bedeli taahhüt ve iltizamın yüz bin kuruşa kadar olan miktarından yüzde onu ve yüz bin kuruştan ziyadesinden yüzde beşi temettü itibar edilerek işbu temettüün yüzde üçü nispetinde tarh olunur.

Madde 5 — İcarei seneviye mükellefin tarafından ibraz olunacak resmî kontratlara ve kontratoya merbut olmıyan akaratın ashabı mühür ve imzasiyle irae edilecek beyannamelere ve bunlar üzerine memurini Maliye tarafından bilicap icra olunacak tahkikata göre tâyin olunur. Akarat ashabının beyannameleri icare dâvalarında mahakimce muteber tutulur.

Madde 6 — Demiryol mevkifleriyle iskelelerde bulunan ve vilâyet merkezleri arasındaki şose caddeler üzerinde inşa olunmuş olan han ve misafirhanelerden buldukları mahal temettü vergisine tabi olmamış olsa da icarı senevisinin yüzde dördü ve kendi mülkü olduğu halde kıymeti muharreresinin binde üçü nispetinde vergi istifa olunur.

Madde 7 — Temettü vergisinin tarhında darüssmaa ve ticaretgâhlar nazarı itibara alınıp şürekânın taaddüdü her birinden başka başka vergi alınmasını icabetmez mütaaddit ticaret ve hırfet ve sanatta bulunanlar da her biri için ayrı vergi verirler.

Madde 8 — Ticarethane ve darüssinaalar her sene iptidasından iki ay mukaddem sermayeye şerik olmıyan tezgâhtarlar, hizmetkârlar ve hamalların esamisini mübeyyin bir beyanname vereceklerdir. Mal memurları işbu beyannameler üzerine indelicap tahkikat icra ederler sene içinde ticaret ve sanat ve hırfete girenler senenin ilk altı ayı zarfında dâhil olmuşsa bir senelik ve ikinci altı ayı zarfında dâhil olduğu halde altı aylık vergi vereceklerdir. Birinci takım ilk ve ikinci takım ikinci taksiti işlerine başlamazdan evvel ifa ederler.

Madde 9 — Mezkûr beyannamelerde esamisi gösterilen müstahdemîn vergileri hakkında icabeden ihbarnameler ticaretgâh sahiplerine tebliğ olunacağı misillü mezkûr vergilerin tesviyesine ticaretgâh sahipleri mecbur olup miadında tesviye olunmıyan verginin mesuliyeti ticaretgâh sahiplerine aittir.

Madde 10 — İşbu nizamname mucibince erbabı ticaret ve hırfet ve sanata tarholunacak temettü vergilerinin miktarı ve ne türlü ticaret ve saire itibariyle ne hesap üzerine tevzi bulunduğu her sene kânunusunin on beşinci günü cevamiî şerife ve kilise ve hahamhane kapularına talik olunacak pusulalarla mükellefine ihbar olunur. Mükellefin kânun-

nusani nihayetine kadar Hükümeti mahalliyeye takdim edecekleri istidamelerle sureti itibar ve hesaba itiraz edebilirler. Müddeti mezkûre zarfında istidaname ile itiraz etmiyen mükellefinin vergileri kesbi katiyet eder.

Madde 11 — İtirazatı vâkıa üzerine evrakı itiraziye ile beraber defter veyahut hiç bir itiraz vukubulmaksızın yalnız defter her sene şubat iptidasından on beşine kadar mahallî meclisi idarelerinde ticaret mahkemesi reisiyle ticaret odası âzasından birinin ve ticaret mahkemesi veyahut ticaret odası olmıyan yerlerde meclisi belediden davet olunacak bir ve hem ticaret mahkemesi hem de ticaret odası olmıyan yerlerde iki âzanın huzuriyle bittetik tahriren karar ita olunur. İşbu kararlar üzerine vergilerin miktarı şubat nihayetine kadar mükellefine tevzi olunacak temettü tezkereleriyle tebliğ olunur. Mukarreratı vâkıa kazaya ait ise o kazanın merbut olduğu liva ve merkezi livadan ise vilâyet memurini maliyesinin ve merkezi vilâyetçe takarrür eylemiş olduğu takdirde Hazinei celilenin hakkı itirazı olup bu suretle bir itiraz vukuunda liva ve vilâyet meclisi idareleriyle meclisi maliyede icrayı tetkikat olunarak verginin miktarı sureti katiyede tahtı karara alınacağı misillü mükellefin dahi bu suretle icrayı tetkikat talep edebilirler şu kadar ki bu yolda itiraz vukuu ve tetkikat talebi verginin zammını veya tehiri tahsilini mucip olmayıp mahallî meclisi idaresinin tasdik ettiği miktar miadında tahsil olunarak kararı ahir üzerine fazlası ret ve noksanı ikmal olunur.

Madde 12 — Temettü vergisi iki taksit ile alınır. Birinci taksit mart ve ikinci taksit eylül zarfında ifa olunur bu müddet zarfında verilmeyen taksitlere yüzde yirmi zammedilerek ay nihayetine kadar tediye etmeleri nisan ve teşrinievvelin birinci haftası zarfında ba ihbarname mükellefine ihtar olunur. Gerek temettü tezkerelerinin gerek ihbarnamelerin tebliğ olunduğunu tahsildarlar mükellefinin mühür ve imzalarıyla ispat etmeleri muktazidir. Ancak tezkere ve ihbarnamayı almakta imtina edenler yahut tebliğ olunacağı zaman ticaret ve sanat ve hırfet mahallinde bulunmıyanlar için tahsildarın derâkap tanzim ve nihayet üç güne kadar memurini maliyeye teslim edeceği zabıtnameler kâfi addolunur.

Madde 13 — Tezkere ve ihbarnameleri tebliğ olunduğu halde nisan ve teşrinievvel nihayetine kadar vergilerini maa zam tediye etmemiş bulunan mükellefinin işleri hini tediye kadar tatil olunur.

Madde 14 — İsticar olunan ticaret ve sanat ve hırfet mahalleri için resmî mukavelename veyahut ahabî akarın beyannamesi ibraz olunmadığı ve şirket ve ticaretgâhlar müstahdemini için defter ve beyanname veyahut müstahdemın tarafından doğrudan doğruya müracaatla malûmat verilmediği halde vergileri şirket ve ticaretgâh defterlerinden yahut haricen icra olunacak tahkikat üzerine tarholunup bu yolda tarholunacak vergilerin miktarı ve sureti tarhı hakkında hiç bir itiraz mesmu olmaz.

Madde 15 — Vergi miktarlarının ihbarı ve itirazatı vâkıanın tetkiki ve tezkere ve ihbarnamelerin tebliği tehhür ettiği halde vergilerin tahsili tâyin olunan mehillerin müruruna kadar tehir olunup bundan dolayı memurini aidesi birinci defasında tevbih ikinci defasında bir haftalık maaşlarının kat'ı suretiyle mücazat olunup tehhürün üç defa vuku esbabı azilden addolunur.

Madde 16 — Birinci taksit zamanında katiyen terki ticaret ve sanat ve hırfet edenlerden veyahut nispete tabi bir muameleyi terk ile maktuiyete tabi diğer muameleye girişenlerden ikinci taksitin tahsili lâzımgelmez. Şu kadar ki mükellefinin terk ve tebdili sanat eylediğini ticaret odasından veya tabi olduğu yahut olacağı esnaf kethüdalığından veya muteber üç tacir tarafından verilecek şahadetname ve ilmühaber ile beraber ikinci taksiti tesviye olunmayan tezkereyi mal kalemine teslim ederek birinci taksitin tesviyesini müş'ir yedinde bulunması lâzımgelen kuponu zahriye ettirmesi iktiza eder.

Madde 17 — Sene iptidasından evvel beyannamelerini vermiş olan ticaretgâh sahipleri dahi müstahdeminden birinin ya bir kaçının birinci veyahut ikinci taksitin tesviyesinden mukaddem ticaretgâhını terkettikleri halde ihbarı keyfiyetle tezkere alınmışsa iade etmeleri lâzımgelir. Bu makule müstahdeminin tahsili icabetmiyen vergileri tahakkuk defterine dâhil olmuşsa meclisi idare mazbatalarıyla kayıtları terkin olunur. Bu bapta taksit müddetlerinin hulûlünden sonra vukubulacak müracaat hükümsüzdür.

Madde 18 — Tebdili mekân eden erbabı ticaret ve sanat ve hırfet nakletmezden evvel tezkerelerini ibraz ile işaret ettireceklerdir. İfa etmiyenler tezkeresiz addolunur.

Madde 19 — Temettü vergisi tezkereleri ticaret ve sanat ve hırfet için ruhsatı mutazammındır. Tezkeresiz ticaret ve hırfet ve sanat icra edenlerden iki kat resim alınır. İşbu iki kat resim vermeyenlerin işleri hini tediyeye kadar tatil olunur.

Madde 20 — Tezkeresiz ticaret ve sanat ve hırfet edenleri tahriren haber verenlere cezaen alınacak iki kat resmin nısfı ita olunur.

Madde 21 — Yabancı ve gelip geçici erbabı sanat ve ticaret ve hırfet yalnız bir taksit vergi vereceklerdir. Bir taksite mahsus tezkere ile ikinci taksit müddetinde icrayı muamele edenlerden ikinci taksit iki kat istifa kılınır.

Madde 22 — Temettü tezkereleri yirmi paralık damga resmine tabidir. Tekasitin istifasına mahsus makbuz kuponlarına pul ilsak olunmaz. Mükellefin tekasitin tesviye olunduğunu tezkere ile beraber makbuz kuponlarını irae ile ispat ederler.

Madde 23 — Temettü vergisi emvali umumiye tahsildarları vasıtasıyla tahsil olunur.

Madde 24 — İşbu Nizamnamenin icrasına Maliye Nezareti memurdur.

No.	Destiği	Düster Tertibi	Cilt	Sahife	Kesim Gecme Sani
	Emlak, temettü vergisi ile Ağnam ve Asar Kararnamesi	1	4	810	
	Emlak ve Temettü Vergisi Nizamnamesi	1	5	503	
	Emlak ve Temettü Vergisi Nizamnamesinin 12 nci maddesi muaddelisi	1	6	153	
	Temettü Vergisi Nizamnamesinin 9 uncu maddesinin tadili	1	7	699	
	Temettü Vergisi Nizamnamesi	1	8	658	
	Temettü Vergisi Nizamnamesi	1	8		
	Temettü Vergisi Nizamnamesinin Derasadet'ten maada bilümmü vilâyatta yerli, ecebî tüccar ve sanatkâran haklarında tatbikına dair irade	1	8		
	Akar Vergisinin binde ons, Temettü Vergisinin % 4 e iblâğ, timar ve Züamet ve Evkafı kura ve memleha bodelâtinin nısfı tenzih hakkında irade	1	5		
	Bedelâtı askeriyenin sülûsü mürettebriinde tezyidi ve mealen vergisinin binde beşe ve temettüat vergisinin binde ellise iblâğı hakkında irade	1	5	1047	
	Etibbanın temettü vergisinden istisnası hakkında irade	1	6	1404	

No: 152 — 28 zilhicce 1274 tarihli Ceza Kanununun 156 nci maddesine müzeyyel fıkrai kanuniye

25 safer 1325, 27 mart 1323

Şahsı âhar namına verilen yol emriyle mürur tezkeresini tağyir ve tahrif etmeksizin mücerret ol şahsın namını takınarak istimal edenler ve evrakı mezkûreyi namı müstaar ile istimal olunacağını bilerek şahsı âhara ita eyliyenler bir haftadan bir mâha kadar ve pasaportları bu suretle istimal edenler veyahut namı müstaar ile istimal olunacağını bilerek şahsı âhara ita eyliyenler altı aydan iki seneye kadar hapsolünür.

**No: 153 — Teşkilâtı Mahakim Kanunu muvakkatının 2 temmuz
1303 tarihli 4 üncü faslı muaddelinin 4 ve 5 inci
mevaddı muaddesi**

4 rebiyülevvel 1325, 4 nisan 1323

Madde 4 — Hukuk Dairesi kanunu mahsusunda gösterildiği veçhile her nevi mevaddı hukukiye ve ticariyeye mütaallik verilen temyiz arzuhallerinden muvafıkı kanun olanlarını kabul ve müddeti temyiz müruru veyahut şeraiti kanuniyesinin noksanı veya ilâmi mümeyyizün bihin havi olduğu kararın kabili temyiz olmaması gibi esbaptan dolayı şayanı kabul olmıyanlarını reddetmek ve mevaddı mezkûre hakkında mahakimi hukukiye ve ticariyeden tanzim ve ita kılınan ilâmat ve müruru zaman ve vazife ve salâhiyet ile müddeiyatı saireye müteferri olarak lâhik olup gerek ahkâmı kat'iyeye ile birlikte ve gerek re'sen temyizi mücaz olan bilcümle mukarrerat aleyhinde kabul eylediği arzuhaller üzerine tetkikatı temyiziye icra eylemek vezaifiyle mükellef olduğu gibi Ceza Dairesi dahi vezaifi muayyene kanuniyesi ıktizasınca mevaddı cinaiyeti rüyet ve hükmeden mahakim ile heyeti ithamiyeden bu mevadda mütedair olmak üzere sâdir olan kâffej mukarrerat ile ahkâmı katiyeyi temyizen tetkik eder.

Madde 5 — İstida Dairesinin vezaifi evvelâ cünha ve kabahate dair mahakimi aidesiyle heyati ithamiyeden verilen bilûmum ilâmat ve mukarrerat aleyhinde ita kılınan temyiz arzuhallerinin müruru müddetten veya şeraiti kanuniyesinin noksan olmasından naşi şayanı kabul olmıyanlarını reddetmek saniyen kabul eylediği arzuhallerin mütaallik olduğu cünha ve kabahat hakkındaki ahkâm ve mukarreratı sâlisen resmi damga cezayı nakdisine mütedair olan kararnamelerle mezabıtı ithamiyeden dolayı verilen mefsuhiyet ve mevaddı cezaiyeye müteferri bulunan tâyini merci ve nakli dâva istidalarını tetkik ile karara rapteylemek hususâtından ibarettir. Şu kadar ki bir ilâmda hem cinayet ve hem cünha ve kabahate mütedair ahkâmı kat'iyeye mevcut olduğu halde bu kabül ilâmatın cünha ve kabahate müteferri olan cihatı dahi cinayet hakkındaki fıkaratı hükmiyetine tebaan Ceza Dairesince temyizen tetkik olunur.

No.	Başlık	Düster Tertip	Clı	Sahife	Resul Gazete Sayı
	Mahakimi nisamiye teşkilâtı hakkında Kanunu Muvakkat	1	4	235	
	Mahakimi Nizamiye Teşkilât Kanununun 4 üncü faslı muaddel	1	5	653	
	Mahakimi Nizamiye Teşkilât Kanununun 4 üncü faslı muaddelinin 5 inci maddel muaddelci	1	5	992	

No	Başlık	Düster Tertip	Cilt	Sahife	Resmî Gazete Sayı
	Teskilâtı Mehakim Kanununun 49 uncu maddesine ilâve olunan fıkra	1	6	81	
	Teskili Mehakim Kanunu Muvakkatının 31 inci maddesi muaddesi	1	7	1080	
	Teskilâtı Mehakim Kanunu Muvakkatının 4 üncü faslı muaddelinin 8 inci maddesi muaddesi	1	8	136	
	Teskilâtı Mehakim Kanunu Muvakkatının 4 üncü faslı muaddelinin 4 ve 5 inci mevaddi muaddesi	1	8	665	
	Vilâyet teskilâtı adliyesince icra olunacak taddilât hakkındaki kanun	2	1	665	
	Teskili Mehakim Kanununa müseyyel Kanun	2	2	180	
	Edirne Teskilâtı Adliyesi hakkında Kanunu Muvakkat	2	3	793	
	Tasdik	2	6	987	
	Teskilât yapılmamış olan yerlerde hâyet mehakimi âzasının sureti intihap ve tâyinleri hakkında Kanunu Muvakkat	2	6	217	
	Tasdik	2	8	276	
	Edirne teskilâtı adliyesine dair kanunu muvakkatın 2 nci maddesini muaddil Kanunu Muvakkat	2	6	261	
	Edirne teskilâtı adliyesine mütedair kanunu muvakkatın hükümlerinin münasip görülecek diğer mahallerde de tatbiki hakkında Kanunu Muvakkat	2	6	262	
	Teskili Mehakim Kanununun 46 ncı maddesini muaddil Kanun	2	8	1376	
	Teskili Mehakim Kanunu Muvakkatının 46 ncı maddesini taddil eden kanunu muvakkatın ilâzı hakkında Kararname	2	11	278	

No: 154 — Polis Nizamnamesi

5 rebiyülevvel 1325, 5 nisan 1323

Polis vezâifinin tarif ve taksimi

Madde 1 — Polis emniyeti umumiyyeyi muhafaza ve asayişin devam ve istikrarını temin vazifesiyle mükelleftir.

Madde 2 — Polisin vezaifi umumiyesi (zabıtaî idare) ve (zabıtaî mülkiye) ve (zabıtaî adliye) namlarıyla üç kısımdır

Madde 3 — Zabıtaî idare memleketin muhafazai emniyet ve asayişle beraber istirahatı umumiyenin istihsali ve bilcümle ceraimin men'i vukuu zımında idareten vaz ve itihaz olunan kavaide tevfiқан tedabiri lâzimeyi icra etmektir.

Madde 4 — Zabıtaî mülkiye her türlü ceraimi siyasiyenin vukuunu men için itihaz olunan tedabiri mahsusai inzibatıyyeyi ifa ile beraber buna sebep olabilecek eşhas ve ahvali mütemadiyen ve hafiyen tecessüs eylemektir.

Madde 5 — Zabıtaî adliye kavanini adliyede muharrer olduğu üzere ceraimi taharri ve faillerini derdest ile mütaallik oldukları mahakime teslim etmektir.

Madde 6 — Polisin sureti tertip ve tâyini kavaidi âtiyyeye tabidir:

BİRİNCİ BAP

Polisin sureti tertip ve teşkili ve silsilei meratip usulü

Madde 7 — Polis memurini mülkiyeden madudolup mercii Zaptiye Nezaretidir.

Madde 8 — Polis serkomiser ve ikinci komiser ve üçüncü komiser ve komiser muavini ve polis memuru namlarıyla beş sınıfa münkasemdir.

Madde 9 — Dersaadet Polis İdaresi Beyoğlu ve Üsküdar Mutasarrıflıkları ve İstanbul Polis Müdürlüğü namlarıyla üç daireye ve bunlar da mütaaddit polis merkezlerine ve her merkez polis mevkilerine ve polisler sureti istihdam itibarıyla bölük üzerine müretteptir.

Madde 10 — Polis bölükleri bir serkomiser ve lüzumu kadar ikinci ve üçüncü komiserlerle komiser muavin ve polis memurlarından müteşekkildir.

Madde 11 — Dersaadet'te mevaki ile beraber her polis merkezleri için bir bölük tertip olunacak fakat mutasarrıflıkça veya polis müdürlüğünce görülecek lüzum ve ihtiyaca binaen bir merkezden bazı komiserlerin ve komiser muavinlerinin veyahut bir miktar polis memurunun bölüğüne irtibatı kalmak ve mevaddı müstacelede nakillerini icra ile beraber Zaptiye Nezaretine malumat ita ve mevaddı gayri müstacelede evveleminde Nezaretten istizan olunmak üzere muvakkaten diğer merkezde istihdamları caiz olacaktır.

Bir merkezden diğer merkeze kaldırılacak serkomiserlerin kaydı da o yolda tashih edilecektir.

Serkomiser bulundurulmasına muvakkaten lüzum görülmiyen bölük ve merkezlerde serkomiser vazifesini ifa etmek üzere Zaptiye Nezaretinin tensibiyle ikinci veya üçüncü komiser istihdamı caizdir. Bir daire veya vilâyet veyahut liva polis komiser ve komiser muavini ve polis memurlarının o daireye veya vilâyete veyahut livaya irtibatı kalmak üzere indeliktiza muvakkaten diğer daireye ve vilâyete ve livaya tefrikiyle istihdamı ve daireleri dâhilinde vezâifi kanunîyelerine mürettep ahval ve hususattan dolayı diğer daire veya vilâyet ve liva dâhiline giderek muvakkaten icrayı tahkikat etmeleri ve maznunların ahzû girişti emrinde takibat ve taharriyat icra eylemeleri caizdir.

Madde 12 — Her vilâyet ve gayri mülhak liva polis idaresi bir daire itibar olunacak ve vilâyet merkezlerinde birer polis müdürüyle lüzumu kadar komiser ve komiser muavini ve polis memuru ve elviyei

gayri mülhakada birer serkomiser ve lüzumu kadar komiser ve komiser muavin ve polis memuru ve mülhak livalarla kazalarda birer ve icab-ederse daha ziyade komiserle lüzumu kadar komiser muavini ve polis memuru istihdam olunacaktır.

Madde 13 — Vilâyetlerin ehemmiyeti mevkiyeleriyle cesametlerine göre polis müdiriyetleri üç sınıfa taksim olunacaktır.

Madde 14 — Polis komiser ve komiser muavin ve polis memurları vezaifi memurelerinden dolayı her biri mafevklerine karşı mesul ve mafevklerinden dereceat üzerine alacakları evamiri infaz ve icra etmiye mecburdurlar.

Madde 15 — Taşrada polisler vali ve mutasarrıf ve kaymakamların maiyet memurlarından madut olduklarından muamelâtı umumiyei zabıta hakkında onlara derhal itayı malûmat etmiye mecbur olmakla beraber mevaddı mühimme ve ahvali fevkalâdeden dolayı Zaptiye Nezaretine dahi ihbarı keyfiyetle mükelleftirler.

Madde 16 — Polis komiseri bulunmıyan yerlerde komiser muavinlerinin en kıdemli ve iktidarlısı komiserin vekili tabiisidir.

Madde 17 — Polisler umuru memurelerinden gayri hizmetlerde istihdam olunamayacakları gibi muamelâtı zabıta hakkında âmirlerine itayı malûmat edeceklerdir.

Madde 18 — Dersaadet'te Beyoğlu ve Üsküdar Mutasarrıflıklarıyla İstanbul Polis Müdürlüğünün maiyetlerinde serkomiserlerden olmak üzere birer reis ile serkomiser veya ikinci komiserlerden dörder âzadan mürekkep birer polis meclisi bulunur.

Madde 19 — Vilâyat ve elviyei gayri mülhaka merkezlerinde kezaalik komiserlerden bir reis ile iki âzadan mürekkep birer polis meclisi bulunur.

Birinci fasıl

Polisin usulü intihap ve tâyini

Madde 20 — Dersaadet'te polis komiser ve komiser muavini ve polis memurlarıyla polis müfettişlerinin intihabı Zaptiye Nazırın riyaseti altında Beyoğlu ve Üsküdar Mutasarrıfları ve İstanbul Polis Müdürü ve Dersaadet İstinaf Müddeiummüsiyle Zaptiye Nezareti erkânından iki zattan mürekkep bir heyeti intihabiye tarafından icra olunur.

Madde 21 — Heyeti intihabiye haftada bir defa ve icabına göre daha ziyade Zaptiye Nezareti Dairesinde in'ikat ederek intihap mua-

melâtiyle iştigal eyler ve intihap ittihat veya ekseriyeti âranın husuliyle olur.

Madde 22 — Polis silkine intihap ve tâyin edilmek için evvelâ tebaai Devleti Aliyeden olmak saniyen yirmi beş yaşını ikmal etmiş ve kırk yaşını tecavüz etmemiş bulunmak salisen Türkçe okuyup yazması olmak râbian ilel ve emrazdan sâlim olduğu etibbaca bilmuayene tasdik olunmak hâmisen cünha ve cinayetle mahkûm olmayıp hüsnü ahlâk ve etvar ashabından bulunmak meşruttur.

Madde 23 — Dersaadet'te polise kayıt ve kabul olunmak arzusunda bulunanlar evveleminde tercümeihalini mutazammın olacak bir hüsnühal şahadetnamesiyle tezkerei osmaniyesini ve silki celili askeriden müstebdel ise tezkerei askeriyesini rapt ile bir arzuhal tanzim ve Zaptiye Nezaretine takdim ederek Nezareti Müşarünileyhaca arzuhal müstedinin mahalli ikametî hangi daire dâhilinde ise oranın mutasarrıflığına veya polis müdiriyetine ve mutasarrıflık ve müdiriyetten de maiyetindeki polis meclisine havale olunacak ve polis meclisince bittakik müstedinin maddei sabıkada gösterilen şeraiti haiz olduğu ve hakikaten hüsnühal ashabından olup tevkifhanelerce mevkufiyeti bulunmadığı ve zabıta etibbasına muayene ettirilerek ilel ve emrazdan salim olduğu tahakkuk eylediği halde keyfiyeti arzuhalde tahrir ile hüsnühal şahadetnamesi ve tezkerei osmaniye ve askeriyesiyle tabip raporunu ve aşî şahadetnamesini rapt ile mutasarrıflığa veya polis müdürlüğüne ita ve oralardan da evrakiyle beraber Zaptiye Nezaretine isra edilecektir.

Madde 24 — Maddei sabıkada beyan olunan evrak ve müteferriatı Nezareti Müşarünileyha İdare Komisyonunca bittakik muamelâtı tahkikiyede bir noksan bulunmadığı anlaşıldığı ve müstedinin mezkûr komisyon huzurunda bilimtilhan ehliyeti tebeyyün eylediği takdirde şeraiti intihabiyeinin mükemmeliyeti tasdik ve müstedilerden taşralı olanlar veyahut evvelce taşrada bulunanlar hakkında icabederse mahallerinden alelülul istilâmı keyfiyet olunduktan sonra bunların esamisi tarih sırasıyle bir defteri mahsusa kayıt ve kendileri polis silkine namzet addolunarak münhal vukubulduka defteri mezkûr evrakı müteferriasiyle beraber heyeti intihabiyeeye tevdi olunacak ve heyetçe bunların içinde evvelâ yirmi sekizinci maddede gösterildiği üzere hakkı rüçhana nail olanlar ve badehu diğerleri sırasıyle açık bulunan polisliklere intihap ve tâyin ve tahlifleri icra edilerek işe başlatılacaktır.

Madde 25 — Vilâyet merkezlerinde vali muavini veya mektupçuların riyaseti altında istinaf müddeiumumisi ve jandarma kumandanı

ve polis müdüründen ve liva merkezlerinde mutasarrıfların riyaseti altında müddeiumumi muavini ve en büyük jandarma zâbiti ve polis komiserinden mürekkep birer komisyon teşkil olunarak Dersaadet'te polislerin intihap ve tâyini hususunda Zaptiye Nezareti İdare Komisyonuna tâyin olunan vesaif taşrada bu komisyonlar ve Dersaadet'te heyeti intihabiyeye tevdi kılınan vesaif dahi taşralarda vilâyet ve elviye idare meclisleri mârifetiyle ifa olunacaktır.

Madde 26 — Yazılacak polisler merkezi vilâyette makamı vilâyete ve gayri mülhak veya mülhak livalarda oranın mutasarrıflığına bir arzual ita ve yirmi üçüncü maddede gösterilen şahadetname ve tezkerei osmaniye ve varsa tezkerei askeriyesini rabtecek ve vilâyet veya mutasarrıfiyeten polis müdürlüğüne veya komiserliğine havale olunarak mahallî polis meclisince ve polis meclisi bulunmayan yerlerde polis komiserliğince mevaddı sabıkada mufassalan beyan olduğu veçhile tahkikatı lâzime bilicra müstedinin şeraiti matlubeyi câmi olduğu ve beledi tabibine muayene ettirilerek ilel ve emrazdan salim bulunduğu anlaşıldığı ve komisyon huzurunda bilimtihan ehliyeti tebeyün ettiği takdirde polis memuru olacakların vilâyatta valiler ve elviyei gayri mülhakada mutasarrıflar tarafından memuriyetleri icra olunup isimleri mahsusen tutulacak deftere kaydolanmak için Zaptiye Nezaretine bildirilecek ve polis komiser ve muavini olacakların icrayı memuriyetleri vilâyet ve gayri mülhak liva meclisi idaresinden ba mazbata Zaptiye Nezaretine iş'ar ve müstedi hakkında mülhak livaca muamele ve tahkikat icra olunmuşsa o liva meclisi idaresinden mazbata ile merbut olduğu vilâyete ve meclisi idarei vilâyetten de kezalik mazbata ile Nezareti Müşarünileyhaya izbar ile beraber çvrakı intihabiyeden yalnız tezkerei osmaniye ve varsa tezkerei askeriyesi ashabına iade olunarak bunların sureti musaddakaları ve imtihan varakası ve şahadetname ve tabip raporu ve aşî şahadetnamesinin asılları mazbata ile leffen tisyar olunacaktır.

Madde 27 — Zaptiye Nezareti heyeti intihabiyesince maddei sabıkada beyan olduğu üzere vilâyet veya livaca vâkı olan intihap ve iş'ar şeraiti nizamiyeye muvafık görüldüğü halde tasdik ve aksi takdirde reddedilecektir.

Madde 28 — Polis yazılmak istiyenlerden silki celili askeride başçavuşluk ve çavuşluk ve bölük eminiği eylemiş olanlar ile Türkçe kitabetten maada elsinei ecnebiyeye aşına bulunanlar şeraiti sairei mep-

huseyi dahi câmi oldukları halde diğerlerine tercihan intihap ve tâyin olunurlar.

Madde 29 — Dersaadet'te polis komiserliği veya komiser muavinliği açıldıkta mensubolduğu mutasarrıflıkça veya polis müdürlüğünce idaresi dâhilinde olmak üzere açılan polislik serkomiserlik veya ikinci komiserlik ise madunundaki sınıfta bulunan komiserlerin ve üçüncü sınıf komiserlik ise komiser muavinlerinin ve komiser muavinliği ise polis memurlarının ehliyet ve kıdem erbabından olanları yerlerine bittefrık künyelerinin lefiiyle Zaptiye Nezaretine ba tezkere iş'arı keyfiyet olunarak heyeti intihabiyece işbu komiser veya komiser muavini ve yahut polis memurlarının otuz ikinci maddede gösterilen şeraite tevfikan imtihanları bilicra en ziyade ibrazı ehliyet edenler intihap ve tâyin olunacaktır.

Madde 30 — Vilâyat ve elviyede açılan komiserliğe orada müstahdem komiserlerden sınıfça onun madununda bulunanların ve üçüncü sınıf komiserliği açıldığı halde komiser muavinlerinin ve komiser muavinliği münhal olursa polis memurlarının ehliyet ve kıdem erbabından olanları yerlerine bittefrık idare komisyonları huzurunda otuz ikinci maddede gösterilen şeraite tevfikan imtihanları icra ve mecalisi idarece tetkikatı muktaziye ifa olunarak en ziyade ibrazı ehliyet edenler intihab olunur.

Madde 31 — Madde sabıka mucibince tefrık ve iş'ar olunan komiserlerin ve komiser muavinlerinin evrakı imtihaniye ve intihabiyeleriyle tercümeihal varakaları ba mazbata Zaptiye Nezaretine irsal ve heyeti intihabiyece tetkik edilerek muvafıkı usul ve kaide görüldüğü halde intihabı vâkı tasdik olunur. Aksi halde esbabı mucibesinin beyanıyla reddedilmekle beraber Dersaadet ve taşradan infisal edipte bir gûna ilişkileri bulunmayan ve cevazı istihdamlarına heyeti intihabiyece karar verilenlerden münasip görülenler tâyin olunur.

Madde 32 — Polis memur ve komiser muavin ve polis komiserlerinin terfii sınıflarında Zaptiye Nezareti heyeti intihabiyesince bir intihapname tanzim ve reis ve âza canibinden mührü zati ile tahtım olunduktan sonra Zaptiye Nazırı tarafından balâsı buyuruldu ile tasdik ve muhasebece kaydı icra olunarak sahibine verilmek üzere intihapname tezkere veya tahriratı cevabiye ile mahalline irsal olunacaktır.

Madde 33 — Polis komiserleri Polis Nizamnamesiyle ona müteferri olan nizamattan ve Usulü Muhakematı Cezaiye Kanununun zabıtai

adliye kısmıyla Ceza Kanunnamei Hümayunundan imtihan olunacaklardır.

Madde 34 — Vilâyat polis müdürleriyle elviyei gayri mülhaka polis serkomiserleri Zaptiye Nezareti heyeti intihabiyesince intihabolanacak ve vilâyat ve elviyei gayri mülhakaca ahvali mahalliyeye vukuf-ları ve ehliyetleri bulunan komiserlerden vilâyat polis müdüriyetine veya elviyei gayri mülhaka polis komiserliğine tâyini inha olunanlar heyeti mezkûrece nazarı dikkate alınacaktır.

Madde 35 — Maddei sabıka mucibince intihabolan vilâyat polis müdürlerinin memuriyetleri bilistizan şerefsâdır olacak iradei seniyei hazreti padişahi üzerine icra olunur.

Madde 36 — Polis silkinde münhal vukubulmadıkça açıktan terfi icrası katiyen memnudur.

Madde 37 — Polis memurlarının ilki sene hizmetleri sebketmediği veyahut bazı âzarı meşruaları sâbit olmadıkça istifaları kabul olunmaz

Madde 38 — Polis komiser ve komiser muavin ve polis memurları üç mahtan ziyade hapis cezasını müstelzim cünha ve alelîtlak cinayetle mahkûm oldukları takdirde polis silkinden ihraç olunacaklardır.

Madde 39 — Polis komiser ve komiser muavin ve polis memurlarının isim ve şöhret ve memleketleriyle bölük ve numaraları ve tarihi duhul ve tâyinleri hakkında künye usulü üzere kayıt tutulacak ve polisün bilcümle muamelâtı hesabiye ve kuyudiyesinin mercii Zaptiye Nezareti Muhasebesi olacaktır.

Madde 40 — Yalnız komiserler ile komiser muavinlerinden tercümeihal varakası ahiz ve tesicil edileceği gibi komiserlerin ve komiser muavinlerinin ve polis memurlarının tekaütleri de Mülkiye Tekaüt Nizamnamesine tevfiқан icra olunacaktır.

İkinci fasıl

Polisin levasımat ve muhassasatı

Madde 41 — Polis komiser ve komiser muavin ve polis memurlarına tarafı Devletten usulü veçhile elbisei resmiye verilir. Memurini numamileyhim verilecek elbiseyi hüsnüistimal etmiye ve elbisenin miadı hitam bulmaksızın bunlardan infisali vukubulanlar elbiseyi aynen iade eylemiye mecburdur.

Madde 42 — Polis komiser ve komiser muavin ve polis memurları kendilerine tarafı Devletten verilecek meç ve rovelver ve fişenk gibi

esliha ve eşyayı muhafaza ve hüsnüistimal etmiye ve infisal ederlerse aynen iade eylemiye mecburdur.

Madde 43 — Polis merkez ve mevkileri için tarafı Devletten icabı kadar levazımı kırtasiye ve ihrakiye ve gaz ve mefruşat verilecektir.

Madde 44 — Polis komiser ve memurlarından ifayı vazife esnasında hastalanan veya madrup ve mecruh olarak muhtacı tedavi bulunanlar mensubolduğu merkez komiseri tarafından verilecek müzekkere üzerine berayı tedavi hanesine veyahut beledi veya askeri hastanesine irsal olunur. Orada kendi hanesi veya hastane bulunmazsa bir mahalli mahsusta beledi tabibine tedavi ettirilerek mualece bedeli tertibi mahsusundan verilir.

Madde 45 — Polis komiser ve memurlarından indelicap memuren bir mahalle izam olunacaklara kasaba ve memleket haricinden itibaren memurini mülkiye harcırahı kararnamesine tevfi kan harcırahı verilir.

Madde 46 — Polis komiser ve memurlarından mesalihî zatiye zımında mezunen bir mahalle azimet edeceklere Memurini Mülkiye Harcırahı Kararnamesine tevfi kan maaş verilir.

Madde 47 — Polis komiser ve memurlarından müddeti mezuniyetlerini bilâ mazeret tecavüz ettirerek mahalli memuriyetine avdet etmiyenlere inkızaı müddetten itibaren müstafi nazariyle bakılır. Tecavüzü müddetin âzar ve esbabı meşruaya müstenit olduğunu inkızaı müddeti mezuniyetinden mukaddem bilmüraca evrakı resmiye ile ispat edenler bu muameleden istisna edilirlerse de müddetin inkızaı ile avdet tarihi arasındaki müddet maaşını alamayıp maaş tarihi avdetlerinden itibaren müstahak olurlar.

İKİNCİ BAP

Polisin vezaifi umumiyesi

Birinci fasıl

Polisin ifayı vasifedeki hukuk ve salâhiyeti

Madde 48 — Polisler vezaifi kanuniye ve nizamiyeleri dairesinde icra edecekleri tembihat ve ihtarati isga etmiyenleri menedecek ve muhalefette ısrar edenler hakkında muamele kanuniye icra kılınmak üzere usulü dairesinde merciine müracaat etmekle beraber ledelicap derdest edebilecektir.

Madde 49 — Polisler sıfatı resmîleriyle ifayı vazife eyledikleri esnada kendilerine teşhîr ve istimali silâh eden eşhasa karşı Ceza Kanunnamei Hümayununun yüz seksen dokuzuncu maddesinde gösterildiği veçhile mukabeleten istimali silâh etmek hukuk ve salâhiyetini haizdirler.

Madde 50 — Polisler vazifelerince müstakil ve jandarma ve hini iktizada asakiri nizamiye sınıfları bunlara muavenetle mükelleftir. Binaenaleyh polisler vezaifi memurelerine mürettep mevaddın rüyet ve temşiyetinde ledelhace jandarmanın ve indeliktiza usul ve kaidesine tevfikân asakiri nizamiyenin muavenetine müracaat edecektir.

Madde 51 — Polisin meşgul olduğu ve yetişemediği zamanda ve yahut bulunmadığı mahalde rütbesi mülâzimden aşağı olmıyan jandarma zâbitanı işbu nizamname ile tâyin olunan polis vezaifini icra edeceklerdir.

Madde 52 — Polisler mezun oldukları veya dairei memuriyeti haricinde buldukları vakitlerde dahi müdahaleleri icabeden ahvale tesadüf ettikleri halde ifayı vazîfeye mecburdur.

İkinci fasıl

BİRİNCİ KISIM

Polis merkez ve mevaki idareleri muamelâtı

Madde 53 — Her merkez komiseri dâhili dairei memuriyetinde hukuku saltanatı seniyeye ve kavanin ve kavaidi zabıtaya mugayir hiç bir hal ve hareket vukua gelmemesi için her türlü takayyüdat ve tedabiri kanuniyeti ittihaz ve icra ve ahvali fevkalâde hissolunduğu takdirde derhal tedabiri maniai kaviye ifa etmekle beraber mafevkinden verilecek evamir ve talimata tevfiği muameleye itina cyliyecektir.

Madde 54 — Komiser idarelerinde müstahdem polis memurlarına iktidar ve istidatlarına ve icabı inzibata göre vazife tevdi ve her birine işbu nizamname ile muayyen olan ve umuru inzibatiyece muktazi görünen muamelâtı tefhim ederek ve içabederse maiyeti memurlarından bazılarını sureti daime veya muvakkatede sivil gezdirerek cümlesinin vazifelerini hüsnü ifa etmeleri emrinde aleddevam nezaret ve dikkat edecek ve hiç bir polis memurunun vazifesini terk veya ihmal veya suiistimal etmesine meydan vermiyecektir.

Madde 55 — Komiser dâhili dairei memuriyetlerinde asayiş ve inzibatı mahalliye ait her türlü ahval ve vukuattan vaktü zamaniye ha-

berdar olarak icabeden muamele ve tedabiri ifa ve keyfiyeti merciine de derhal imba etmekle beraber ahvali mühimme ve müstacelede *Derzaadet*'te Zaptiye Nezaretine ve taşrada vali ve mutasarrıf ve kaymakamlara dahi hemen beyanı keyfiyet eyliyeceklerdir.

Madde 56 — Her merkez ve mevkiye muamelât ve vukuatı umumiyei zabita mahallî komiserlerinin nezaret ve mesuliyeti altında olarak muntazaman ve müteselsilen kayıt ve tahrir edilecek ve bu suretle tertibedilecek defatirin mahallî rüesayı memurini mülkiyesiyle memurini zabıttan ve indeliktiza talep vukuunda mahakim ve memurini adliyeden gayrısına iraei caiz olmayacaktır.

Madde 57 — Cinayetle mahkûm olanlar ile cerh ve sirkat ve dolandırıcılık ve memurini Devleti Aliyeye muhalefet ve ademi itaat ve hakaret gibi e'ali memnua mükerrirleri ve ahvali siyasiyeden dolayı şüpheli görünenler ve erbabı ceraimi ihfa cürmü ile mahkûm olanların merakiz ve mevakice kayıtları tutulacak ve bunlardan ceraimi siyasiyeden dolayı mahkûm olanlar ile şüpheli görünenlerin aleddevam ahval ve harekâtı tarassut ve tecessüs edilecektir.

Madde 58 — Ceraimden dolayı polisler tarafından derdest olunacak e'hasın üzerinde zuhur edecek akçe ve evrak ve esliha septi defter edilip alındıktan sonra kendisiyle beraber mahfuzen merciine gönderilecektir.

Madde 59 — Merakiz polis memurları idarelerinde bulunan çamaşırcı ve lekeci ve çilingir ve demirci ve emsali esnafın muamelâtından daima haberdar olarak bunlara kanlı veya halleriyle mütenasip olmayacak surette elbise verenleri ve aynen anahtar ve kilit ve sirkate âlet olur sair emsali edevat veya resimlerini irae ile mislini yaptırmak isteyenleri ihbar etmesi lüzumunu ihtar edecek ve her suretle alacağı malûmatı derhal merciine bildirecektir. Esnafı merkumeden bu baptaki tembihat hilâfına hareket edenler hakkında muameleî lâzimei kanuniye icra olunacaktır.

Madde 60 — Mahalle ve çarşı ve köy bekçileri bir fiilin vukuuna meydan vermemek ve cürümüşhut vukuunda faalini derdest ve âsarı cürmü muhafaza etmek vazifeleriyle mükellef oldukları cihetle hini intihaplarında hüsnü siret ve ahlâk ahabından olmalarına itina ve dikkatle beraber bunların gece ve gündüz hüsnü ifayı vazife etmeleri emrinde polis komiser ve komiser muavini ve polis memurları tarafından aleddevam nezaret olunacak ve inzibata taallûk edecek ahvalden dolayı mahsusat ve mesmüst ve meşhudatı vâkıalarını daima merkez veya mev-

ki komiserlerine haber vermeleri ve her bir hususatı zabıtada muavenet ve teshilâu lâzimeyi icra etmeleri için bekçiler mecbur tutulacak ve vezaifi mezkûrelerin ifasında kusuru görülen bekçiler birincisinde tembih ve ihtar ve ikincisinde takdir ve üçüncüsünde derhal bekçilikten ihraç edilecektir.

Madde 61 — Merkez polis memurları dairei memuriyetleri dahilinde harik zuhurunda bir taraftan sürati mümkün ile keyfiyeti tulumba merkezlerine ihbar ve su tedariki esbabını istihzar edecek ve diğer cihetten mahalli harikte tahlis ve muhafazai nüfus ve mala dikkatle musap olanları münasip mahallere iskân eyliyecek ve harikin sebebi zuhurunu ve zayi olmuş eşya varsa onları meydana çıkarmıya müsaraat edecektir.

Madde 62 — Merakiz ve mevaki dahillerinde temini inzibat için nokta ve devriyeler tertip ve bunun için lüzumu kadar polis memurları ifraz edilecek ve bunların miktar ve esamisiyle her birinin vazifeleri evkatını ve sureti harekâtını nispeti mütesaviye kaidesine tevfikân merkez komiseri tayin eyliyecektir.

Madde 63 — Noktalar mahallerinin kalabalığı ve ehemmiyeti itibariyle münasip mahallerde bulundurulacak ve devriyeler de mahâli muayyenede geçtügüzar ettirilecektir.

Madde 64 — Dersaadet ile sahil olan mahallerde müvaredatı bahriyeyi nazarı takyit altında bulundurmak ve eşhas ve eczayı muzırna ve eslihai memnua duhulüne ve sair gûna kaçakçılık vukuuna meydan vermemek üzere bahren lüzumu kadar polis devriyeleri gezdirilecektir.

Madde 65 — Nokta ve devriyeye ve sair vezaife memur olacak polis nöbet ve hizmetini ikmal etse bile yerine gelecek memur gelmeksizin hiç bir suretle mahalli memuriyetinden infikâk edemiycek ve istirahat zamanını ötede beride geçirmeyip mensubolduğu merkez ve mevki dahilinde bulunacaktır.

Madde 66 — Polisler daima elbisei resmîyelerini lâbis ve eslihai emiriyeyi hâmil olacak ve âmirleri tarafından görülecek lüzum üzerine sureti muvakkate veya daimede sivil gezdirilmedikçe hiç bir polis sivil gezmiyecektir ve sivil gezdirilen memurlara âmirleri tarafından mührü resmî ile mühürlü bir varaka verilecek ve icabettikçe bu varakayı irae edebilecektir. Fakat kendisinin memur olduğunu bildirmemiye itina ve dikkat edecek ve üzerinde memur olduğuna dair alâmeti fârika bulundurmıyacaktır.

Madde 67 — Polis komiser ve komiser muavin ve polis memurlarına hanelerine gitmek ve umuru zatiyelerini görmek üzere haftada yirmi dört saati tecavüz etmemek üzere merkez serkomiseri tarafından mezuniyet ita olunabilecek ve mezuniyetlerini havi âmirleri tarafından yedlerine bir pusula verilecektir.

Polisler evkatı sairede gece ve gündüz dairei memuriyetlerinden infikâk edemeyecektir

Madde 68 — Polis komiser ve komiser muavin ve polis memurları kimse hakkında bir gûna suimuamelede bulunamayacaklardır.

Madde 69 — Merkez komiserleri yevmi mezuniyetlerinde âmirlerinden madde sabıkada gösterildiği veçhile istihsali ruhsatla gidebilecek ve madunundaki sınıf komiserlerinden en ehliyetlisini yerlerine tevkil eyliyeceklerdir.

Mazereti meşruası tebeyyün eyliyenlere mazeretlerinin derecesine göre âmiri tarafından mezuniyet verilebilir.

Madde 70 — Bir komiser veya komiser muavininin veya polis müfettiş ve memurunun hüsnü ifayı vazifece kusur ve tekâsülü görüldüğü halde tahkikatı muktaziye bilicra tebeyyün edecek kusur ve tekâsülün derecesini mübeyyin tanzim olunacak zabıt varakası üzerine o nisillü komiser ve komiser muavini ve polis memuru ve polis müfettişi mensubolduğu mutasarrıflık veya vilâyet tarafından icabına göre tevbih ve tekdir olunarak keyfiyet Zaptiye Nezaretine iş'ar olunur. Ve ledelicap tenzili sınıf ve tardlarına ait muameleye tevessül edilir ve eğer bu kusur ve tekâsül Devletçe bir mazarratı müstelzim olmuşsa hemen bittevkif tahtı muhakmeye alınır.

Madde 71 — Polis komiser ve komiser muavin ve polis memurlarının işret etmeleri ve kahvehane ve gazino ve emsali mahallerde oturmaları ve tavla ve iskambil gibi şeylerle iştigal eylemeleri ve haysiyeti memuriyetlerini ihlâl edecek hareketi lâuhaliyaneye tasaddi eylemeleri ve meçsiz ve göğsü açık dolaşmaları ve nokta mahallerinde ve devriye ve kol hizmetlerinde ve sair vezaifi resmîyenin ifası esnasında sigara içmek ve taam etmek ve ötede beride oturmak ve bilâ lüzum şunun bunun ile konuşmak gibi hâl ve harekette bulunmaları ve bir mazereti meşruası olup da âmirlerinden ruhsat almadıkça vazifeleri başından ayrılmaları katiyen gayri caiz olup aksi halde yüz elli sekizinci maddede gösterildiği üzere haklarında muamele icra kılınacaktır.

İKİNCİ KISIM

Zabıtai idare vezaifi

Madde 72 — Polis memurları idarelerindeki han ve otel ve apartman ve pansiyon ve bostan ve değirmen ve fırın ve fabrika gibi amele ve bekâr makarri olan yerler ve ateş istimal olunan mahalleri usul ve kavaidi mahsusasına tevfiikan teftiş ve muayene eyliyecek ve bu gibi mahallerde ikamet ve beytutet edenlerin isim ve şöhret ve tâbiyet sıfatlarını merkezdeki defteri mahsusuna dercedilmek üzere nezdinde bulunduracağı cüzdanına kaydedecektir.

Madde 73 — Maddei sabıkada beyan olunan mahallere gelecek olanların evrakı müruriye ve saireyi hâmil olup olmadıklarını ve ne maksatla geldiklerini ve ne işle iştigal eyliyeceklerini velhasıl her birinin hüviyeti sahihasıyla hal ve şanını polis memurları sureti münasibede biletraf tahkik edecek ve o gibi mahallerde işsiz ve güçsüz ve serseri olanlarla hüviyeti sahihası anlaşılmyan veyahut şüpheli ve mazannei sü görülen eşhası derhal tarassut altına alarak mafevkine tahriren bildirecektir.

Madde 74 — Kahvehane ve gazino ve kıraathane ve hamam ve meyhane gibi mahallerde çalışanlardan başka eşhasın beytutet etmesine müsaade olunmayacaktır.

Madde 75 — Han ve otel küşadedecek ve hanesinin odalarını başka başka kiraya verecek olanlar evveleminde polis idaresine malûmat ita edecek ve han ve otel ve misafirhanenin kapısına Türkçe bir levha talik eyliyeceği gibi misafirinın isim ve şöhret ve tâbiyet ve sıfatlarını kayıt için defter tutacak ve bu defteri talep vukuunda ve misafirlerinin evrakı müruriyelerini nihayet yirmi dört saat zarfında polis memurlarına ibraz ve irae eyliyecektir.

Madde 76 — Han ve otel ve sair emsali mahallere mazanneisü takımından eşhas gelecek olursa bu mahalleri idare eden sahip veya müstecirleri derhal polis merkezine bildirmeye mecbur olacak ve bu gibi eşhası bilerek polise vaktiyle ihbar etmiyen han ve otel ve emsalinin sahip veya müstecirleri haklarında muamelei kanuniye icra kılınacaktır.

Madde 77 — Seyyahine tercümanlık etmek isteyenler ile otel ve misafirhaneleri idare eden ve müstecirleri tarafından o suretle tercümanlık etmek üzere irae olunan kimseler canibi belediyeden şahadetname almadıkça tercümanlık etmekten menedilecektir.

Madde 78 — Berren ve bahren gelen ve giden bilcümle yolcuların evrakı müruriyeleri deniz salon ve iskelelerinde ve şimendifer mevkiflerinde ve sair icabeden mahallerde polisçe muayene ve tetkik ile tezkere ve pasaportsuz veyahut tezkere ve pasaportu kayıtsız olarak gelecek olan yolcular hakkında muamelei nizamiye icra olunacağı gibi berren ve bahren mevakii lâzime nezaret ve tarassut altında tutularak sureti hafiyede bir kimsenin dühul veya firarına veya eczayı nariye ve esliha ve evrak ve eşyayı muzırta ve memnua kaçırılmasına meydan verilmeyecek ve böyle bir hale tasaddi edenler olursa hemen derdest edilecek ve gümrüklerden hilâ muayene eşya çıkarıldığı veya kaçırıldığı görülürse menolunacaktır.

Madde 79 — Derunu şehirde sıfat ve mezuniyeti resmîyeleri olmaksızın her nevi silâh taşıyanlar menolunacak ve taşıdıkları silâh eslihai memnuadan ise ahiz ve musadere edilecektir.

Madde 80 — Âdab ve ahlâkı umumiyeye mugayir her nevi ef'al ve ahval menolunacaktır.

Alehtlak kumarhaneler ve nizamı mahsusuna muvafik ve zabıtaca mahzurdan sâlim olmiyan meyhanelerle umumhaneler ve ruhsatı resmîyesiz tertip ve küşadolunan piyango ve ona mümasil her nevi muamelât usulü dairesinde menedilecek ve mahallât dahilinde ve maabit ve mekâtip ve mekabir civarında umumhane açılmasına katiyen meydan verilmeyecek ve açılmış olduğu görülürse seddolunacaktır.

Madde 81 — Sarhoş olup sokaklarda düşen ve halkın huzur ve rahatını selbedecek halâta tasaddi eden eşhas tutulup merkeze götürülerek ve üzerlerinde bulunan şeyler septi defter edilerek hareketleri sarhoşluk derecesinde kalmış ise ayılınca kadar alıkonulup bir daha öyle bir halde bulunmaması için zabıtaca muktazi muamele icra kılınacaktır.

Madde 82 — Genç kimseleri işret ve mugayiri âdab ve ahlâk ef'ale teşvik ve sevkedenler ve meyhanecilerden bu gibilere işret verenler men ile haklarında muamelei kanuniye icrasına tevessül olunacak ve öyle gençlerin ellerinde hallerine nispet olunamayacak derecede kıymetli eşya bulunanlar veya ziyade sarfiyat edenlerin ahvali ve sureti maişet ve idareleri tahkik olunarak velilerine ihbarı keyfiyet edilecektir.

Madde 83 — Meyhanelerin evkatı muayyenesinde kapanmasına dikkat edilecek ve hilâfı tembih hareketinde bulunan meyhaneciler hakkında muamelei muktaziyei kanuniye icra olunacaktır.

Madde 84 — Polis memurları mesirelerde ve iskele ve köprü gibi memurî nâs olan mahallerde ve tiyatro ve şimendifer mevkiği gibi umumî mahsus olan yerlerde bulunarak muhafazai âsâyîşe ve halkın temini istirahatine dikkat edecekleri gibi yankesici ve serseri ve alelîtlak sâbıkalı eşhasın kâffeî harekâtını takip ile şüpheli bir hallerini gördükleri anda derdest eyliyeceklerdir.

Madde 85 — Sunufu ahali ve sekeneden birinin ırz ve can ve malı aleyhine bir tecavüz veya tasallut teşebbüsü hissölunduğu takdirde tedabiri maniaî seriayı ittihaz ve icrâ eylemek polisin cümlei vezâifindedir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Zabıtai mülkiye ve vezâifi

Madde 86 — Polis memurları evvelâ hukuku mukaddeseî hazreti padişahiye ve menafii Hükümeti seniyyeye mugayir ahval vukuuna meydan vermiyecek ve saniyen dâhili memlekette eşhası muzırira bulunup bulunmadığını salisen memaliki sairede bulunan erbabı fesat ile münasebatta bulunanlar olup olmadığını râbian ihlâli asayiş edebilecek bir gûna teşebbûsat bulunup bulunmadığını hâmisen eczayı nâriye ve esliha ve evrak ve eşyayı memnua ve muzırira celp ve ithal veya tertip ve imal ile meşgul bir kimse olup olmadığını aleddevam taharri ve teccessüs ederek bu gibi ahvale teşebbûs eyledikleri tahakkuk edenleri derdest eyliyecektir.

Madde 87 — Polis memurları hukuk ve kavanin ve nizamatı saltanatı seniyyeye münafi ve tahdişi ezhanı mucip her türlü neşriyat ve ilkaat ve ahval ve harakâtı men ile mütecasirlerini ahzü girift edecek ve memnu olan cemiyetleri dağıtmakla beraber bunda bir suiniyet ve maksat olduğu tahakkuk eylediği takdirde içtima edenleri derdest eyliyecektir.

Madde 88 — Polis memurları her nevi evrak ve kütüp ve resaili muzırira ve memnuayı teccessüs ve mevritlerini tahkik ile beraber bu bapta şüphe ettikleri ahval ve eşhas hakkında da tahkikata müsaraat edecek ve tesadüf edecekleri evrak ve kütübü memnuayı zaptederek muamelâtı mütebakiyesini ifa eyliyeceklerdir.

Matbaa ve kütüpanelerin dahi zabıtaca teftişi mücazdır.

Madde 89 — Polis memurları emniyeti dâhiliye ve hariciyeyi muhil olacak her gûna teşebbûsat ve ahval hakkındaki mahsusat ve mes-

muat üzerine lâzıng gelecek tedabiri derhal ittihaz ve ifa ile beraber o anda âmirine de itayı malûmat eyliyecektir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Zabıtai adliye ve vezaiî

Madde 90 — Usulü Muhakematı Cezaiye Kanununun zabıtai adliye ve onun memurini icraiyesine dair olan babı evvelinin mevaddı mahsusası ahkâmına tevfikân polis komiserleri kâffeî ceraimi taharri ve delâilini cem ve zapt ile mütecasirlerini tutup ciheti adliyeye teslim etmiye memurdur.

Madde 91 — Polis komiserleri maddei sabıka veçhile muttali oldukları ef'ali cürmiyenin mahal ve zamanı vukuunu ve cürüm ile mütecasirinin tâyinine medar olacak kâffeî delâil ve emaratı şâmil olmak üzere derhal ve mükemmelen bir zabıt varakası tanzim edecektir.

Madde 92 — Komiserler daireî memuriyetleri dâhilinde vukuage-len ceraim hakkındaki ihbarat ve şikâyatı Usulü Muhakematı Cezaiye Kanununun mevaddı mahsusası mucibince kabul ederek merciine isal eyliyecektir.

Madde 93 — Komiserler müracaat vukuu üzerine Usulü Muhakematı Cezaiye Kanununun mevaddı mahsusası tarifâtı dairesinde tanzim edecekleri ihbar ve şikâyetnamelerin bir suretini talebi halinde muhbir veya müştekiye veya vekillerine de ita edecek ve muhbir veya müştekinin hüviyetini tahkik ve zaptelyiyecektir.

Madde 94 — Ceraimi meşhudedede müddeiumumî veya müstantiğın mahalli cürme vüruduna kadar polis komiser ve memurları Usulü Muhakematı Cezaiye Kanununun babı evvelinin kısmı sanisinde münderiç mevat ahkâmına tevfikân derhal mevkîî cürme azimetle olbaptaki tarifâtı kanuniye dairesinde tahkikat ve muamelâta müsaraat edecek ve vak'anın icabına göre istîshabedeceği memurları vazifeye tahsis ve istihdam ile orada asayişe ait muameleyi ve cürüm ile âsârının tâyin ve istihsalı ve mütecasirinin derdest edilmesine mütaallik olan vezaifi sairî kanuniyeyi temin edecektir.

Madde 95 — Maddei sabıka mucibince polis komiserlerinin ifasına şüru ettikleri tahkikat ve muamelât esnasında müddeiumumî ve müstantiktan biri mevkîî cürme vürut eyledikte müddeiumumî veya müstantik tarafından edilecek tensip dairesinde hareket eyliyeceklerdir.

Madde 96 — Bir cürmün faili hini vak'ada derdest olunmadığı takdirde cürmün vukubulduğu mahallin polis komiserleri tarafından maznunun evsaf ve eşkâliyle derdesti hususu bulunabileceği merakize iş'ar edileceği gibi diğer cihetten dahi sureti mahsusada tertibolunacak memurlar marifetiyle taharriyata iptidar olunacaktır.

Madde 97 — Cünha ve cinayet cürümlerinde Dersaadet'te Zaptiye Nazırı ve mutasarrıflar ile polis müdürü ve vilâyatı şahanede vali ile polis müdürü ve mutasarrıf ve kaymakamlar tarafından verilecek evamir ve ceraimi meşhude ve sairede müddeiumumi ile müstantiğin tahriren vukubulacak talebi üzerine polis komiserleri ceraimi mezkûre maznunlarının mesken ve ikametgâhlarına usul ve kavaidi mevzuası dairesinde dühul ile cürmün delâil ve âsarını elde etmek için icrayı taharriyata ve davet ve istimdat gibi fevkalâdeliği tazammun edecek ahvalde dahi bu hakkı istimale salâhiyettardirlar.

Madde 98 — Zabıtaı adliye vezaifini ifa edecek polisler muhafazai hayatları bazı müdavâtı âcileye mütevakıf olan mecruhinin muhtaç oldukları tedaviyi icrayı tahkikat vesilesiyle tehir etmiyeceklerdir.

Madde 99 — Şikâyetnamenin vücudiyle takibi icabeden ve Ceza Kanunnamei Hümayununun iki yüz ve iki yüz birinci maddeleri ilâvesiyle iki yüz on dördüncü maddesinde tasrih edilen ahvalden dolayı alâkadar tarafından ba istidaname şikâyet vukubulmadıkça polis memurları tarafından müdahale edilmeyecektir.

Şu ahval Alâmeti Farika Nizamnamesiyle Zabıtaı Saydiye Nizamnamesinin kırk yedinci maddesi ve İhtira Beratı Kanununun kırk sekizinci maddesi ahkâmı hakkında da caridir.

Madde 100 — Polis komiser ve memurları mevaddı sabıkada tavzih edilen muamelâta müteferri hususatı dahi Usulü Muhakematı Cezaıye Kanununun mevaddı mahsusasına tevfikân ifa edeceklerdir.

Madde 101 — Polis komiserlerinin gayubetinde zabıtaı adliye vazifesi komiser muavini ve onun da gıyabında polis memurlarının ehliyet ve kıdemlisi tarafından vekâleten ifa olunur.

BEŞİNCİ KISIM

Mevaddı şettâ

Madde 102 — Polis kanunen salâhiyettar olan mahakim ve devâirden tahriren tebliğ ve ita olunacak mukarrerat ve evamiri usul ve kavaidi mevzuası dairesinde tenfiz ve icra eyliyecektir.

Madde 103 — Ebniye inşaatında ve bağ ve bahçe imalâtında ve çiftliklerde istihdam kılınan dülger ve rençber ve çiftçi misillü amele-den maada nizamı mucibince Dersaadet'te Şehremanetiyle Zaptiye Nezaretine ve taşralarda mahallî hükümetlerine müracaatla mezuniyet istihsal edilmeksizin her ne iş için olursa olsun amele namıyla ve namı diğerle adam tahriri menedilecektir. Mezuniyet istihsali için müracaat edenlerin ahvali ve istihdamlarına lüzum gösterdikleri eşhasın adediyle tâbiyet ve hüviyetleri hakkında tahkikatı lâzime bilicra olveçhile adam tahrir ve istihdamına lüzum olduğu anlaşılır ve mahzurdan sâlim görülürse beledi ve zabitanın tahtı nezaretinde olarak ruhsat verilir.

Madde 104 — Umuru hayriye için usulüne tevfiқан müsaadei mahsusa istihsal olunmadıkça bilet tab'iyile iane celp ve cem'i menedilecektir.

Madde 105 — Ruhsatı resmiye istihsal olunmadıkça mektep küşadına meydan verilmiyecek ve ruhsatsız açılmış mektep bulunursa muamelei muktaziye icra edilmek üzere derhal merciine malûmat verilecektir.

Madde 106 — Nizamnamei mahsusu mucibince memnu olan üserayı zenciye bey ve şıra ve ithali ve imrar ve ihracı polisçe dikkati mütemadiye altında bulundurulacak ve ahvali mesrude mütecasirleri tutulup mütaallik oldukları mahakime teslim olunacakları gibi üserayı zenciye de yedlerine rikname verilmek üzere mahakime tevdi olunacaklardır.

Madde 107 — Dersaadet'te İstanbul ve Beyoğlu ve Üsküdar Polis Dairelerinden her biri kendi dairesi dâhilinde Darülaceze Nizamnamesinin on dördüncü ve on yedinci ve tese'ülün men'i hakkındaki nizamnamenin sekizinci ve dokuzuncu maddelerinde muayyen usule tevfiқан tese'ülün men'iyile mükelleftir.

Madde 108 — İşe güce muktedir olduğu halde teseül edenler bir iş ile istigal etmek üzere teminata raptedilecek ve yine bir iş tutmaktan imtina ettikleri görülürse haklarında serseri muamelesi ifa olunmak üzere mahkemeye tevdi olunacaktır.

Madde 109 — Hiç bir kâr ve kisp ile meşgul olmıyan ve daimî ikametgâhı bulunmamakla beraber taayyüş ve idarelerini vesaiti meşrua ile istihsal eylemekte olduklarını ispat edemeyip şurada burada gezmekte bulunan eşhas serseri ve meşhulülahval addolunur.

Madde 110 — Maddei sabıkada beyan olunan serseri makulesinden başka evvelâ alelûmum cinayat ve alelhusus kat'ı tarik ve sirkat ve gasp ve yankesicilik ve sâriklere yataklık ve dolandırıcılık ceraimiyle bir

veya bir kaç defa mahkûm olanlar ve saniyen zaptiye nezareti altında bulunanlar mezanneisü takımından addolunur.

Madde 111 — İhbar üzerine serseri addolunan eşhas mahakime teslim olunmazdan evvel zabıta tarafından celbolunarak ihbaratı vâkıa ve tahkikatı saireden bu halleri makrunu sıhhat olduğu anlaşıldıkta tâyin olunacak müddet zarfında bir kâr ve kisbe mübaşeret eylemeleri ve bunu gelip zabıtaya haber vermeleri ve bu esnada dahi Hükümete haber vermeksizin buldukları mahalleri terketmemeleri lâzımegeleceğine dair evveleminde kendilerine tembihat icra olunacak ve keyfiyeti tembih tutulacak zabıtnameye derç ve işaret kılınacaktır.

Madde 112 — Madde-i sabıkadaki tembihata riayet etmeyip müddeti muayyenesi zarfında bir işe başlamış olduklarını zabıtaya beyan ve temin edemiyenler veyahut hotbehot buldukları mahalli terkedener zabıtaca derdest olunarak mahakimi cezaiyeye teslim olunacaktır.

Madde 113 — Kat'ı tarik ve sirkat ve yankesicilik gibi ceraimi sabıkalarından dolayı mezanneisü takımından addolunanlar hakkında zabıtai adliye memurları tarafından tanzim olunacak ihbarname ve zabıt varakaları zabıtaca nazarı mütalâaya alındıktan sonra celbolunarak kendilerine badema bu bapta şüpheyi davet edecek her gûna ahval ve etvardan mücanebet eylemeleri zımnında tembihatı ekide icra ve keyfiyeti tembiye mahsusen tutulacak zabıt varakasına derç ve jmlâ olunacak ve bunlardan tembihatı vâkıaya tevfikı hareket etmedikleri mad-detten veya bazı emaratı kaviye ile zabıtaca muhakkak addedilenler tutularak zabıt varakasıyle mahakime teslim edilecektir.

Madde 114 — Yüz altıncı ve yüz yedinci maddelerde beyan olunan eşhastan mahakim kârarı üzerine teb'it edilenlerin firaren avdetleri halinde zabıtaca derdest ile tekrar teb'it olunurlar.

Madde 115 — Serseri ve mezanneisü takımından olupta on dört yaşından aşağı bulunanlar yirmi yaşını ikmal edinceye kadar zaptiye nezareti altında bulundurulacaklarından kendilerine bir kisp ve sanat talim ettirilmek ve terbiyelerine bakılmak üzere zabıta tarafından teminat ahziyie peder veya valdelerine veya veli ve akrabalarına teslim veyahut talim ve terbiyeleri vesaili istikmal olunur.

Madde 116 — Saydî Berri ve Bahrî Nizamnameleri mucibince sayt tezkeresiz almaksızın berren ve bahren saydü şikâr edenler ve şikâr mevsiminin gayri zamanlarda saydetmek isteyenler tezkereleri olsa bile menolunacak ve alât ve eslihai saydiyeleri ahiz ve zaptedilecektir.

Madde 117 — Hukuku medeniyeden iskat cezasıyla mahkûm olanlar ve serseriler ve on sekiz yaşını ikmal etmemiş olanlarla zaptiye nezareti altına alınan mahkûmlar ve Hükümetçe silâh taşınması menedilenlere av tezkeresi verilmez ve bunlardan birer suretle tezkere almış olanlar görülürse tutulup hem tezkeresi ve hem de silâhı alınır.

Madde 118 — Şehir ve kasabalar derununda ve mesirelerde ve memleket bahçelerinde saydû şikâr menedilir.

Madde 119 — İnşası iradei seniyei hazreti padişahinin şerefsuduruna mütevakıf olan maabit ve mekâtip ve sair bu kabilden olan ebniyenin iradei seniye istihsal olunmaksızın inşasına teşebbüs edildiği istihbar olunduğu halde bilâtehir dairei mütaallikasına malûmat verilecektir.

Madde 120 -- Nizamnamei mahsusları mucibince ruhsatı resmiye istihsal olunmadıkça matbaa küşadı ve her nevi gazete ve kütüp ve resail ve ilânat ve saire tab ve neşri memnu olduğundan ruhsatsız açılmış olan matbaaları ve kezalik bilâruhsat tabolunan kütüp ve resail ve gazeteler ve saireyi istihbar eyledikleri halde bilâtehir dairei mütaallikasına malûmat verirler.

Madde 121 — Gazete ve sair evrakı mevkute nakil ve fûruht ve tevzi edenlerin cadde ve sokaklarda sattıkları evrakın münderecatından bahisle bağırmaaları memnudur.

Madde 122 — Tiyatro ve çalgılı kahveler gibi lûbiyat mahallerinde memurini aidesince piyesi tetkik ve tasdik olunmuş lûbiyattan maada olanların oynattırılmamasına ve münasebetsiz kanto ve şarkıların söylettirilmemesine ve mugayiri âdap ahval vukuagelmemesine dikkat ve nezaret olunacak ve kopyası musaddak olmiyan lûbiyatın icrası ve münasebetsiz kanto ve şarkıların söylenmesi ve âdap ve ahlâkı umumiyeye mugayir olan evzâ ve harekât menedilecektir.

Madde 123 — Bazı hane kapılarına ve öteye beriye bırakılan ve târiki meçhul olan yeni doğmuş çocuklar hakkında polisçe tahkikat ifa kılınarak bir zabıt varakası tanzim ve bunlardan üzerinde alâmatı fârikası bulunanların mensubolduğu cemaate ve alâmatı fârikası olmiyanların Dersaadet'te Darülâceze ve taşralarda ıstahhane ve eytamhane gibi yerlere ve olmadığı halde mahallî devairi belediyesine teslim ve evrakı da nüfus kaydı icra olunmak üzere ait olduğu daireye tesyir olunacaktır.

Madde 124 — Etfali metrükeden biri veledi manevi itti haz olunmak üzere istenilirse istiyenden teminat ahziyle çocuk kendisine teslim ve keyfiyet evrakında tasrih olunur.

Madde 125 — Bir mahalde illeti sâriye ve müstevliye zuhur ederse polisçe derhal ait olduğu daire memurlarına ihbarı keyfiyet edilecek ve memurini mumaileyhimin vüruduna kadar o illetin tevessü etmemesi için tedabiri lâzime itti haz olunacaktır.

Madde 126 — Ebniye ve divar inhidamı ve lâğım çökmesi gibi tehlikeli ahval vukuunda polisçe maddeî sabıka veçhile ait olduğu daire memurlarına ihbarı keyfiyetle beraber tedabiri muktaziye icra kılınacaktır.

Madde 127 — Bir mahalde lüzumundan ziyade petrol ve nef t ve ispi rto ve emsali mevaddı müştai le bulunduğ u polisçe görülürse ait olduğu memura ihtarı maddeye müracaat ve olbapta tedabiri ihtiyatiyeye tevessül edilecektir.

Madde 128 — Nizamen defni emvat caiz olmıyan mahallerde emvat defnedileceğ i polisler tarafından görülür ve haber alınır sa derhal menolunacaktır.

Madde 129 — Bir mahalde ekmek ve et ve sair havayıcı zaruriyenin nedret veya fıkdanı göründüğü halde polisler hemen memurini belediyeye ve merciine ihbar ile beraber ihtiyacatı ahalinin tedariki için kendi taraflarından da tedabiri lâzimeye müsaraatla ahalinin düçarı muzayaka olmalarına meydan vermiyecekler ve havayıcı mezkûrenin sebep ve sureti mefkudiyeti hakkında tabkikatı muktaziye yi ifa ve hunda bir eseri ihtikâr göründüğü halde keyfiyeti mensuboldukları daireye ihbar eyliyeceklerdir.

Madde 130 — Polisler bir mahalde vapur veya şimendifere yetişememek veyahut şimendiferin hareket edememesinden naşi kalmak gibi ahvale tesadüf edecek ahaliden gidecek yerleri olanları göndermek ve yerleri olmıyanları münasip mahallere yerleştirmek suretiyle teshilât göstereceklerdir.

Madde 131 — Polis memurları yolda hastalanarak veya kaza ve sair bir ârizaya duçar olarak düşüp kalmış ve meskenine gitmiye gayri mukteditir bulunmuş olan kesanı münasip bir vasıtai nakliye ile meskenine isal etmek ve âcilen muhtacı tedavi iseler derhal en yakın bir eczaneye götürerek tedavi ettirmek ve ledelhace o gibiler ile gitmek veyahut yanlarına bir memur terfik eylemek gibi muavenette bulunacaklardır.

Madde 132 — Bir mahalde feyezani miyah veya hareketi arz gibi âfat vukuunda polisler ahalinin tahlisi can ve malları emrinde ittihazı tedabire müsaraat ve mercilerine de itayı malûmat eyliyeceklerdir.

Madde 133 — Sokaklarda serseriyane dolaştıkları görülen ve semt ve ikametgâhını haber vermekten âciz bulunan etfalın hane ve velisi hemen tahkik edilerek teslim olunacaklardır.

Madde 134 — Bir mahal veya tarik sual etmek için müracaat edenlere polis memurları iraei mahal ve tarik edeceklerdir.

Madde 135 — Şurada burada serseriyane dolaşan ve tedavilerine lüzum görünen hastagân derdest olunarak müşahede ve tedavi altında bulundurmak üzere ait olduğu mahalle gönderilir.

Madde 136 — Sokaklarda mürur ve uburu mâni olacak surette süprüntü ve taş ve moloz gibi şeyler bulunduğu ve ağız açık kuyu görüldüğü halde polisler derhal tedabiri lâzimeye tevessül ile beraber memurini belediyeye ihbar edeceklerdir.

Madde 137 — Başu boş ve sahıpsız olarak dolaştığı görülen at ve sığır ve emsali hayvanat ile kayak ve sandal ve araba muhafaza altına alınarak sahıbi tahkik olunacak ve sahıbi zuhur etmeyenler hakkında usulü veçhile muamele edilecektir.

Madde 138 — Polisler kalabalık yerlerde hayvan ve araba koşturulmasını ve beygirciler tarafından hayvanı idare edemiycek çocuklar ile sarhoşların beygirlere bindirilmesini menedecektir.

Madde 139 — Polisler arabaların sokaklarda yolları kapayacak surette durması ve yaya kaldırımlara hayvan çıkarılması ve mağaza ve dükkân önlerinde ve kaldırımlar üzerinde mürur ve uburu mâni olacak surette denkler ve sair şeyler yığılıp doldurulması ve leylen konak ve kira arabalarının fenersiz olması gibi ahvale ve belediyeye ait sair bu misillü hususata tesadüflerinde bir taraftan memurini belediyeye ihtar ve diğer taraftan men'i esbabını istihsal eyliyeceklerdir.

Madde 140 — Polisler dairei memuriyetleri dâhilinde hayvanata ve hayvan ile cerrolunur hayvanların tahammülünden ziyade yük yükletilmesini ve sakat ve pek ziyade lâgar hayvanlar istihdam olunmasına menedeceklerdir.

Madde 141 — Polisler dairei memuriyetlerinde çimendifer hatları ve telgraf telleri ve çeşme ve su yolları gibi âsarı nafia ve hayriyemin muhafazasına dikkat edecek ve bunları tahribedenleri derdest eyliyecektir.

Madde 142 — Polisler ruhsatı resmîye ile teşekkül etmiş olan şirketlere dahi vezaifi kanunîyeleri dairesinde muaveneti lâzime ifa ederler.

Madde 143 — Eşhası muzırta ile aelûmum ikmalî müddeti mahkûmiyet eden erbabı cinayâtın vaziyeti muhtelifede fotografileri ahz olunmakla beraber bunların usulü mahsusası veçhile ebdanî mesaha edilerek dairei mahsusasında kayıt ve hıfzedilecek ve bu gibiler hakkında zabıtaca muamelei lâzime ifasıyla beraber ait olduğu idarei zabıtaya da fotoğrafının irsaliyle itayı malûmat olunacaktır.

Madde 144 — Yüz kırk sekizinci maddede gösterildiği üzere Der-saadet ile Vilâyatı Şahane ve elviyei gayri mülhakadaki polis meclislerince tanzim olunarak Zaptiye Nezaretine gönderilecek olan istatistikler ile devairi adliyeden irsal olunan mahkûmin cetvellerinden her sene umumî bir istatistik tertibolunacaktır.

Üçüncü fasıl

Polis meclislerinin vezaifi

Madde 145 — Polis meclisleri mensuboldukları makamdan emir ve havale olunacak hususat üzerine icabeden tahkikat ve muamelâtı ifa edecek ve aelûmum ceraimden dolayı usul ve kaidei kanunîyesi dairesinde ifa kılınan muamelede nevakıs varsa süratle bilikmal müddeiumumiye vereceklerdir.

Madde 146 — Polis meclisleri cinayet ve cünha ef'aliyle Kanunu Cezanın iki yüz elli beş ve iki yüz elli sekiz ve iki yüz altmış ve iki yüz altmış üç ve iki yüz altmış dördüncü maddeleri mucibince hapsi müstelzim bulunan kabahat fiillerine ait evrakı aelûsul müddeiumumiliğe tevdi edecektir.

Madde 147 — Polis meclisleri mensuboldukları dairede müstahdem polis komiser ve memurlarının künye kuyudatının muntazaman tahririne ve polis maaşatının yedenibeyet tevziine ve esliha ve elbise ve sair eşyayı emiriyeyi tevzi ile onların hüsnü muhafazasına ve merakiz ve mevakiin kıtasıye ve ihrakiye ve mefruşat ve levazımı sairesinin tehi ve itasına ve mahakimden ve devairi icraiye vürüdedecek mukarrerat üzerine polis maaşatından usulü dairesinde akçe tevkifiyle ait olduğu mahalle israsına nezaret edecektir.

Madde 148 — Polis meclisleri emanet eşyasının muntazaman kayıt ve hıfziyle talep vukuunda cürme taallûku ve iadesi nizamen caiz olan

eşyanın ashabına iadesi ve ashabına iade olunamıyan veyahut ashabı bulunmıyan eşyanın miadı hulûlünde memurini mahsusası huzuriyle ve usulü veçhile fûruhtiyle esmanın ait olduğu mahallere ve eşyayı mezkûre meyânında bulunup fûruhtu caiz olmıyan eslihai memnuanın kezalik ait olduğu devairi askeriyeye teslim ve itası ve cezayı nakdî hâsılatıyla tahsili emrolunacak mebaliği sairenin yerli yerinden tamamen istifası hususlarına nezaret eyliyecektir.

Madde 149 — Mevaddı sabıkada gösterildiği üzere Dersaadet'te polisin maaş ve elbise ve esliha ve sair levazımını tevzi ile hesabatını rüyet etmek üzere polis meclisleri refakatinde bir hesap memuru ve emanet eşyanın muhafazası zımında emanet memuru ve cezayı nakdî hâsılatıyla mebaliği sairenin tahsili zımında bir de tahsilât memuru istihdam edilecek ve memurini mumaileyhim mükeffel olmakla beraber Dersaadet'te Zaptiye Nezareti Muhasebesine ve vilâyatta mahallî muhasebelerine itayı hesabedeceklerdir.

Taşrada her polis meclisi refakat ve nezaretinde emanet ve hesap memuru namıyla kezalik mükeffel ve mahallî muhasebesine hesap ita etmekle mukellef bir memur istihdam edilecektir.

Madde 150 — Polis meclisleri merakizin kuyudat ve muamelâtının hüsnü cereyanına nezaret ve dikkatle her gün berren ve bahren gelecek yolcular hakkında memurini mahsusası tarafından verilecek defterler üzerine yolcuların kaydı icra ve tarassutlarına iptidar olunmak üzere günü gününe ait olduğu merkeze tebliği keyfiyet edecektir.

Madde 151 — Polis meclisleri mensubolduğu daire dâhilinde zuhur edecek vukuatın nev'iyle mütecasirlerinin mensubolduğu mezhep ve tâbiyetlerini mutazammın ve muntazam istatistik tanzim ve bir ay zarfındaki vukuata dair her ay başında mensubolduğu makama bir cetvel ita edecek ve bu cetveller her ay Zaptiye Nezaretine gönderilecektir.

Madde 152 — Polis meclisleri heyetinden birinin veya cümlesinin tebdiline lüzum görüldüğü takdirde esbabı mucibesinin beyaniyle Dersaadet'te mutasarrıflıklar veya polis müdürlüğü ve vilâyatta polis müdürleri tarafından vâkı olacak iş'ar ve müracaat üzerine Dersaadet'te Zaptiye Nezareti ve vilâyatta valiler canibinden bittetik icabı icra kılınacaktır.

ÜÇÜNCÜ BAP

Birinci fasıl

Polisin muhakeme ve mücazâtı

Madde 153 — Bir cinayet veya üç aydan ziyade hapsi müstelzim cünha ile mahkûm olan veyahut polis silkinde istihdama mâni olacak surette bazı esbap bulunanlar ile hüsnü ifayı vazife emrinde tekâsülü ve polis meslek ve evsafına mugayir ahval ve harekâtı tekerrür eden polis memurları ve komiser ve komiser muavinleri ve polis müfettişleri derhâl azlolunurlar ve bunların ceraimi şahsiyelerinden dolayı emri muhakemeleri kaidei umumiyeye tevfikân ciheti adliyyeye aittir. Dersaadet'te idareten azli lâzımgelen komiser ve komiser muavini ve polis memurlariyle müfettişler hakkında esbabı azli mübeyyin tanzim kılınacak evrakı tahkikiye mutasarrıflar ve polis müdürü ve taşraca vali ve elviyei gayri mülhaka mutasarrıfları tarafından Zaptiye Nezaretine irsal olunarak heyeti intihabiyece bittetik Nezaretçe icabı icra kılınır.

Madde 154 — Eslihai emiriyeden birini veya cephanesini satan veya kasten telef eyliyen veyahut denize ve nehire düşürmek ve harikten kurtaramamak ve bir hâdisе esnasında kaybeylemek gibi ahvali gayri ihtiyariye ile zayi eylediğini iddia edipte şahadet ve delâil ve emaratı kâfiye ve muknia ile ispat edemiyen ve her ne sebeple olursa olsun şahsı âhara veren polisler Ceza Kanunnamei Hümayununun maddei mahsusası zeyline tevfikân esliha veya cephane bedelini tazmin ile beraber memuriyetinden tard ve bir sene hapsolunurlar.

Madde 155 — Polis komiser ve komiser muavin ve polis memurlarının vezaifi mülkiyelerine mütaallik ahvalden dolayı muhakemeleri Memurin Muhakemesi Nizamnamesi mucibince Mecalisi İdare ile Şûrayı Devlet mahakimine ve zabıta adliyyeye mütaallik vazifelerinden ve ceraimi şahsiyelerinden dolayı tahkikat ve muhakemeleri kavanini umumiye ahkâmınca mahakimi adliyyeye aittir. Maznuren muhakeme oluncak polisler elbisei resmîyelerini lâbis olarak mevkii muhakemeye çıkarılamaz.

Madde 156 — Âmirleri tarafından vukubulan tembihata riayetsizlik ve serkeşlik eden ve muamelâtı zabıta hakkında âmirlerine vaktü zamanı ile malûmat vermiyen ve vazifesine devamsızlık ve umuru memuresince mübalâtsizlik gibi ahvali ve memur olduğu nokta mahallini ve devriye ve kol hizmetini ve sair vezaifi resmîyei terk etmek müstahab.

kâtı görülen velhasıl sıfatı memuriyetine yakışmıyacak sair bu gibi ahvalde bulunan polis komiser ve komiser muavin ve polis memurlarına birincisinde tembih ve ihtar ve ikincisinde takdir ve tevbih icra olunarak künyesi balâsına şerh ve işaret edilecek ve hal ve hareketi tekerrür eylerse idareten azlolunacaktır.

Madde 157 — Polis komiser ve komiser muavin ve polis memurları kendilerine teslim olunacak demirbaş eşyayı emiriyeyi zayi veya telef ederlerse esmanı maaşlarından tevkif ve tazmin edilir.

İkinci fasıl

Dersaadet polis müfettişleri

Madde 158 — Dersaadet'te Zaptiye Nezareti maiyetinde on ve İstanbul Polis Müdürlüğü maiyetinde iki ve Beyoğlu Mutasarrıflığı maiyetinde dört ve Üsküdar Mutasarrıflığı maiyetinde iki polis müfettişi bulunacaktır.

Madde 159 — Polis müfettişleri memur oldukları daire dahilindeki merakiz ve mevakide müstahdem bilcümle polis ve komiser ve komiser muavin ve polis memurlarının vazifelerini tamamen ve muntazaman ifa edip etmediklerini ve mürettebolan nokta ve devriyelerin mükemmelen mevcut olup olmadığını ve bunların talimat ve tebligata veya sıfatı memuriyetlerine muayir bir hal ve hareketleri vukubulup bulmadığını velhasıl işbu nizamname ile muayyen olan vezâfi umumiyenin hüsnü cereyan edip etmediğini aloddevam teftiş edecek ve netice teftişatını her yirmi dört saatte raporla merciine bildirecektir.

Madde 160 — Müfettişler merakiz ve mevaki tarassut, kuyudat ve muamelâtiyle sair muamelâti inzibatiye hakkında tetkikat ve han ve otel ve pansiyon ve emsali bekâr ikametine mahsus mahallerce usulen daima teftişat icra ederek muamelâti mezkûrenin günü gününde ve usulü dairesinde cereyan edip etmediğini yevmiye raporunda derç ve tahrîh edecektir.

Madde 161 — Müfettişler esnayı teftişte muamelâti inzibatiyece ve polislerin hal ve hareketlerince görecekleri kusur ve noksanı o merkez veya mevkiin komiserine ihtar ve keyfiyeti de merciine ihbar edecektir.

Madde 162 — Müfettişler eşhas ve evrakı muayirra ile muhilli esayiş olabilecek her türlü ahval hakkında dahi recessüsat icra ederek vâkı olacak mahsusat ve meşhudatını derhal raporla merciine bildirecekler

ve herhalde mercilerinden alacakları emir ve talimata tevfiği hareket eyliyeceklerdir.

Madde 163 — Müfettişler polis serkomiserlerinin ehliyetlilerinden olmak üzere mensuboldukları daireden vâkı olacak iş'ar üzerine heyeti intihabiyece intihap ve tâyin olunur.

Madde 164 — Hizmetlerine devam ve vezaifi teftişiyeyi hüsnü ifa etmiyen müfettişler şediden mesul tutulur.

Madde 165 — Vilâyatı Şahanece lüzumu halinde işbu fasıl'da muharrer vezaifi teftişiyeye vali tarafından tensibolunacak zat marifetiyle icra ettirilir.

Madde 166 — Tahkikat ve tecessüsâtı hafiyede bulunmak üzere Zaptiye Nezareti maiyetinde otuz beş ve Beyoğlu Mutasarrıflığı maiyetinde yirmi beş ve Üsküdar Mutasarrıflığıyla İstanbul Polis Müdiriyeti maiyetinde onar nefer polis komiser ve memuru bittefrik sivil olarak istihdam edilecek ve bunlar da polis sicilli umumisine kaydolunarak rütbe ve sınıf itibariyle sair memurimi zabıtanadan bir gûna farkları olmayacaktır.

Madde 167 — Zaptiye Nezareti işbu nizamname ahkâmının icrasına memurdur.

Bu nizamnamenin 20. 31. 53. 70. 79. 145 ve 153 üncü maddeleri, 8 recep 1325, 4 ağustos 1323 tarihli irade ile kabul edilen musahhab metin nazara alınarak tertip olunmuştur.

No: 155 — % 3 gümrük resmi munzamını hakkında düveli sittei muazzama ile imza olunan itilâfname

9 rebiyülevvel 1325, 5 nisan 1323

Hükümeti Seniye Memaliki Şahaneye vukubulan ithalâtтан istifa olunan ve rayiç üzere muttariden yüzde sekize tâyin kılınan gümrük reâminin yüzde on bire iblâğı arzusunu izhar buyurmuş ve Almanya Avusturya, Fransa, İngiltere, İtalya ve Rusya Hükümetleri dahi Rumeli vilâyatı selâsei şahanesinin ihtiyacatı maliyesine rekabül edecek menabii varidatı tahtı temine almayı arzû etmekte olmalarıyle elyeym meriyüljira olan gümrük tarifesiinin bu suretle tezvidi ne gibi şeraite raptedilmek lâzımgeleceğini tetkik etmişler ve bu şerait hakkında beyinlelerinde itilâf husule gelmekle mevaddı âtiyeyi Hükümeti Seniye ile kararlaştırmışlardır. Şöyle ki:

Evvellâ - Berren veya bahren Memaliki Şahaneye ithal olunup el-yevm kıymet üzere yüzde sekiz resme tabi bulunan bilcümle eşya itilâfî hâzırın mevkii icraya vaz'ından itibaren yedi senç müddetle rayıç üzere yüzde on birden ibaret bir resim tediye edeceklerdir.

Sanıyen - Maadin Nizamnamesiyle Tahlilâtı Kimyeviye Nizamnamesi ve petroların depolara vaz'ı ve gümrük muamelâtının ıslahı hakkındaki nizamnameler canibi Hükümeti Seniye'den düveli muazzama süferasına resmen tebliğ kılınıp işbu itilâfnameye merbut bulunan nizammatı mezkûre metni muaddellerine tevfiikan menafii mevcûde ve âtiyye hakkında tatbik olunacaktır.

Salisen - Hükümeti Seniye gümrük dairelerinin yeniden inşası ve ıslahı için yüz bin lirayı osmanî tahsis buyuracaktır.

Râbian - Hammaliye rüsumu badema Osmanlı limanlarında canibi Hükümeti Seniye'den düveli muazzama seferatına tebliğ olunup işbu itilâfnameye merbut bulunan yeni tarifeler mucibince istîfa kılınacaktır.

Hâmisen - Kendi emtialarından bir resmi munzam istifasına muvafakat eden hükümetler işbu muvafakatın müddeti mezkûre için ipkasını Hükümeti Seniyenin taahhüdâtı vâkıasını tamamiyle ifa buyurmasına vahêstê tutarlar ve aksi takdirde yeniden müzakerei keyfiyet etmek lâlahiyetini muhafaza eylerler.

Sâdisen - Resmi gümrüğün tezyidinden dolayı cibayet olunacak mebalighden kavânini mevcûde ahkâmınca Hükümeti Seniyenin yedi ihtiyarında kalacak olan hisse münhasıran Rumelî Şahane Vilâyatı Selâsesinin ihtiyacâtı maliyesine hasır kılınacaktır.

Düyunu Umumiye Meclisi İdaresinin Düyunu Umumiye Komiserliğine 4-17 kânunuevvel 1906 tarihinde irsal eylediği mektup ile vukubulan taahhüdü mucibince fikrai sabıkada mevzuubahis olan mebaligh Düyunu Umumiyei Osmaniye İdaresi tarafından her sene Vilâyatı Selâseî mezkûre bütçesi kredisine tesviye edilecektir. Mebalighi mezbûrenin sureti cibayet ve sarfı Babîâli ile Düyunu Umumiyei Osmaniye İdaresi beyninde hâsıl olan itilâfata tevfiikan vukubulacaktır.

Sâbian - Yine marûzâkır 4-17 kânunuevvel tarihli mektup ile vukubulan taahhüt mucibince Düyunu Umumiyei Osmaniye İdaresi Rumeli Vilâyatı Selâsesi bütçesinde zuhur edebilecek açığı senevi iki yüz elli bin Osmanlı lirasına kadar kapatacağıdır.

Sâminen - Hükümeti Seniye Maliye Komisyonunun vezaifini tâyin eden nizamnamenin tatbiki azmi kâtisinde bulunduğundan Komisyon nizamnamei mezkûrun altıncı maddesi ahkâmı mucibince hareketle va-

ridat ve masarifat fasıllarında münderiç olup kavanin ve nizamatı mevcudeye mutabık olmıyan veya memleketin ihtiyacı iktisadiye ve maliyesine tevafuk etmiyecek olan mevaddı tashih eylediği veyahut mezkûr bütçenin jandarma ve polis dâhil olarak idarei mülkiyenin ihtiyacı için iktiza eden tahsisatı muhtevi olmaması cihetiyle tashihata lâzime icra ettiği halde Babıâlinin işbu tashihata tamamiyle tevfiği hareket eylemesi mukarrerdir.

Tâsian - Şurası mukarrerdir ki Maliye Komisyonunun muvafakati munzam olmaksızın canibi Hükümeti seniyeden ittihaz buyurulan tedabirden dolayı Rumeli Vilâyatı Selâsesi masarifi tezayüt ettiği ve binaenaleyh vilâyatı mezkûre bütçesine muhassas varidat bu suretle vücade getirilen açığı kapamıya gayri kâfi olduğu takdirde Babıâli düveli muazzama süferasının 28 mayıs 1906 tarihli tavriri müştereklerinin ikinci maddesi ahkâmına tevfiikan Hükümeti Seniye ile Bankı Osmani beyninde aktolunan nizamnamenin on ikinci maddesinde musarrah taahhüdün icrasını temin için teminatı munzamına itasına mecbur olmaktadır.

Âşiren - Hükümeti Seniye damga resmi tarzında veya âhar bir surette muamelâtı rüsumiyeye gayri muayyen ve gayri memul bir takım tekâlifi cedide tarhetmemegi taahhüt buyurur.

Hâdi aşer - Hükümeti Seniye Rumeli Vilâyatı Selâsei Şahanesinde silâh taşımak maddesine ve jandarma efradının sureti tahrir ve teşhizine dair olan taahhüdatı sabıkasının icrası ve ceraim ve cinayat vukunda jandarmanın müdahalesini teyideden nizamnamenin on birinci maddesinin tatbiki ve ezcümle Jandarma Nizamnamesinin altmış birinci maddesiyle mevaddı tâliyesi ahkâmının tamamii icrasını lieclitemin memurini mülkiye ve askeriye tarafından jandarma zabitanına muavenet ifası için lâzımgelen tedabirin ittihaz ve icrasını sureti katiyede taahhüt buyurur.

Sâni aşer - Hükümeti Seniye jandarma tensikatına memur general tarafından vukubulacak talebe tevfiikan jandarma için iktiza eden efradın mecmuunu tedarik ve ledelhace jandarma mevcudunu asakiri nizamiyeden alınacak efrat ile ikmal etmeyi taahhüt eyler.

Sâlis aşer - Hükümeti Seniye düveli mümziyeye karşı mütaahhit kılan sureti tesviyei mezkûre işbu itilâfnamenin mevzuunu teşkil eden gümrük resmi munzamına hükümatı sairenin muvafakatini talepten Babıâliyi hiç bir vehile vâreste kılamaz.

Râbi aşer - İşbu itilâfname tarihi imzasından iki ay sonra mevkii icraya vaz'olunacaktır fakat şu kaydı ihtiraziyle ki yüzde üç resmi munzam rey ve tasviplerinin istihsali lâzımgelen parlâmentolarca kabulünden sonra istifa edilebilecektir.

Hâmis aşer - Almanya Hükümetiyle Devleti Aliye beyinde 26 ağustos 1890 tarihinde mün'akit Ticaret Muahedenamesinin imzasını mübeyyin zabıtnamenin birinci maddesinde «İşbu muahedenamenin mevkii icraya vaz'olunacağı tarihe kadar yirmi beşinci maddesi mucibince usulü hâzır ipka edilecektir» diye muharrer olduğundan Almanya sefiri marüzzikir birinci madde ahkâmını tadil için Babîâliyle bir mukavelei mahsus akdetmek hakkını muhafaza eder yüzde üç resmi munzam ancak mukavelenemei mezkûrun tasdikından sonra istifa olunabilecektir.

İki nüsha olarak 25 nisan 1907 tarihinde Dersaadet'te tanzim olunmuştur.

—●—

No: 156 — % 3 gümrük resmi munzammına dair Almanya ile mün'akit 26 ağustos 1890 tarihli Ticaret Muahedesine müzeyyel mukavelename

9 rebiyülevvel 1325, 9 nisan 1323

Bir taraftan Zatı Şevketsimatı Hazreti Padişahi ve diğer taraftan Almanya Hükümeti namına Haşmetlû Almanya İmparatoru ve Prusya Kırallı Hazretleri beynetdevleteyn münasebatı ticariyenin tevessü ve terakkisini teshil ve tervicetmek arzusunda buldukları cihetle tarafı eşrefi hazreti padişahiden Umuru Hariciye Nazırı Ahmet Tevfik Paşa ve Haşmetlû Almanya İmparatoru ve Prusya Kırallı Hazretleri tarafından nezdi hümayunu hazreti padişahide Sefiri Kebir bulunan Baron Adolf Mareşal Fon Birberştayn murahhas tâyin kılınmış olduklarından Murahhasını Müşarünileyhima yolunda ve muntazam görünen ruhsatnamelerini badettaati Devleti Aliye ile Almanya beyinde 26 ağustos 1890 tarihinde münakit Ticaret ve Seyrisefain Muahedenamesinin imzasını mübeyyin olan zabıtnamenin birinci maddesinin sureti tadili hakkında mevaddı âtiyeyi kararlaştırmışlardır.

Madde 1 — 26 ağustos 1890 tarihinde münakit Ticaret ve Seyrisefain Muahedenamesine merbut tarifenin mevkii icraya vaz'ına değin Hükümeti Seniye Memaliki Şahanede rayiç üzere istifa olunan ithalât

rüsümünü yüzde sekizden yüzde on bire iblâğ etmek hakkını haiz olacaktır. Maamafih ithalât rüsümüne bu suretle vukubulacak zam ancak düveli saire memaliki müvaridatı hakkında dahi tatbik olunmak şartıyla Memaliki Şahanede Almanya ithalâtı hakkında tatbik olunabilecektir.

Madde 2 — İşbu mukavelename Devleti Aliye ile Almanya bey-ninde 26 ağustos 1890 tarihinde münakit Ticaret ve Seyrisefain Muahedenamesinin cüzü mütemmimi addolunacaktır.

Madde 3 — Mukavelei hâzira tasdik olunacak ve tasdiknameleri sürati mümkünine ile Dersaadet'te teati kılınacaktır.

Tasdikkan lilmekal tarafeyn murahhasları işbu mukavelenameyi imza ve armalı mühürleriyle temhir eylemişlerdir. İşbu mukavelename 25 nisan 1907 tarihinde iki nüsha olarak Dersaadet'te tanzim olunmuştur.

(İmza) : Mareşal

(İmza) : Tevfik

İmzayı mübeyyin zabıtamenin tercümesi

Bin sekiz yüz doksan senesi ağustosunun yirmi altısı tarihiyle akdolunan Ticaret ve Seyrisefain Muahedenamesinin imzasını mübeyyin zabıtamenin birinci maddesini tadilen bir mukavelei munzammanın imzası ve Memaliki Şahaneye ithal olunan Alman mahsulât ve mamulâtından ahiz ve istifa kılınan rüsümün tezyidi münasebetiyle muharriri imza Devleti Aliye Murahhası ve Hariciye Nazırı Babîâlinin hususâtı âtiyeyi derohte buyurduğunu beyan eyley.

Madde 1 — Babîâli 29 rebiyülevvel 1323 20 mayıs/2 haziran 1905 tarihinde neşir ve ilân olunan Gümrük Tahlilâtı Nizamnamei Cedidini tamamiyle mevkii icraya vaz'eyliyecektir.

Madde 2 — Babîâli Memaliki Şahanenin başlıca limanlarında antrepolar eşyanın karaya çıkarılmasına mahsus rıhtımlar ve saire misillü gümrüklere ait müessesatı imkân müsait olduğu mertebede ıslah edecektir.

Madde 3 — Memaliki Şahanede ardiye rüsümü ancak eşyanın gümrükler deposunda kalacağı müddet için tediye olunacaktır. Bu müddet eşyanın depoya vaz'ından sonra güzeran eden ilk haftanın nihayetinden eşya sahiplerinin bunların gümrüklerden çıkarılmasını talep eyleyecekleri güne kadar hesap olunur.

Madde 4 — Memaliki Şanane gümrük idarelerinde eşyanın emri muayenesi nisan iptidasından ağustos nihayetine kadar alaturka saat iki buçuktan on buçuğa kadar eylülde saat üçten on bire kadar teşrini-

evvelde saat üç buçuktan on bire kadar teşrinisani iptidâsından kârunusani nihayetine kadar saat dörtten on bire kadar şubatta saat üç buçuktan on bire kadar ve martta saat üçten on buçuğa kadar olmak üzere tâyin olunmuştur.

Madde 5 — Aynı zamanda ufak denklemlerle ithal olup mahkemece kapatılmış kaplara mevzu mevaddı gıdaiye ve istihlâkiyeyi havi olan ve üzerlerinde fabrika markaları bulunan aynı cins eşyanın ihrâsâtında gümrük muayenesi ancak rastgele alınacak nûmuneler üzerinde ibra kılınacaktır. İşbu kayıt ve şart gümrük rûsumu tedîye edilmemek için gümrüklerden mal kaçırılmak fikir ve niyetinin mevcut olduğuna iştibah hâsıl edecek ahvali mahsusaya şâmil değildir.

Muharriri imza Almanya Murahhası işbu beyanatı senet ittihaz eyler.

İşbu zabıtname Dersaadet'te 25 nisan 1907 tarihinde iki nüsha olarak tanzim olunmuştur.

(İmza) : Mareşal

(İmza) : Tevfik

**No: 157 — 18 rebiyüfâhir 1323 tarihli şar Nizamnamesinin
59 uncu maddesine müzeyyel fikri nizamıye**

24 rebiyülevvel 1325, 24 nisan 1323

Ücuratı nakliyeden dolayı mültezimlerde matlupları bulunduğu halde dahi miktar ve müfredatını havi zürram verecekleri defterler üzerine mezkûr Meclisi İdarece tetkikatı muktaziye bilicra sıhhati anlaşılırsa işbu madde hükmünce istifa olunacaktır.

Ayar Nizamnamesine ait hasiye için bu cildin 263 sahifesine bakınız.

**No: 158 — Hittai Yemaniyede tuz fiyatının iki sene müddetle
muvakkaten tenzili hakkında iradei seniye**

Meclisi Mahsusu Vükelâ Mazbûtası

Tuz kaçakçılığının men'i zımında Yemen Vilâyetince tedabiri inzibatiye ittihaz olunduğu halde hasbelmevki kaçakçılığın tamamen men'i

kabil olamamasına mebni bunun devamına mahal kalmamak üzere tuz fiatının tenzili Düyunu Umumiye İdare Meclisince tensibolunduğundan bahisle istifsarı muameleyi havi Maliye Nezaretinden vârit olan tezkere olbapta sebmeden iş'ara cevaben Dahiliye Nezaretinden gelen tezkere ile beraber meyanei âbidanemizde ledelmütalâa Hittai Yemaniyede tuz kaçakçılığının men'iyle tuz varidatının temini terakkisi için tuz fiatının nisfı raddesine tenzili münasip olacağı vilâyeti müşarünileyha Heyeti Teftişiyesi Riyasetince dermeyan olunmuş ise de fiatın bu raddeye indirilmesi şâyamı istiksar görüldüğünden tuzun Yemen Vilâyetinin muhtelif kasabalarında icabatı mevkiiyeye göre tertibolunan cetvelde gösterilen fiat üzerine iki sene müddetle ve tecrübe tarikiyle beyi ve fûruhtu hususuna müsaade itası meclisi mezkûrca iltimas olunduğu Maliye Nezaretinin iş'arından müsteban olup kaçak tuz satışının kâmilen men'i imkânsızlığına binaen mazbut memlehalardan çıkarılan tuzların satış miktarının bir kaç misli temini tezayüdü için tuz fiatının tenzili lüzumu heyeti mezkûre riyasetinin iş'aratiyle de müeyyet bulunduğu Dahiliye Nezaretinin tezkeresinde dermeyan olunmasına ve vilâyeti müşarünileyhaya kaçakçılığın devamı tuz varidatının tedennisini ve Hazine-i Celilenin izrarını müstelzim olarak tedabiri maniai müttahaze ile temini maksat hususunda dermeyan olunan müşkülâta nazaran fiatın bittadil teksiri hasılat esbabının istikmalî muvafıkı maslahat ve menfaat görülmesine mebni vilâyatı müşarünileyhaya mahsus olmak üzere tuzun mahal ve mevkîe göre mezkûr cetvelde tâyin olunan fiat ile satılması zımında idarei mezkûreye mezuniyet itası hususunun Maliye Nezaretine havalesi bittezekkür sâlifûlarz tezkereler fiat cetveliyle beraber arz ve takdim kılınmış olmakla olbapta ve katıbeî ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemir efendimizindir.

16 rebiyülâhır 1325, 16 mayıs 1323

Arz tezkeresi

Yemen Vilâyetinde tuz fiatının tenzili için Düyunu Umumiye İdaresince vâkı olan teklife dair Maliye ve Dahiliye Nezareti Celilelerinden gelen tezkereler Meclisi Mahsusu Vükelâda ledelkırae cereyan eden müzakeratı mutazammın kaleme alınan mazbata mefufatiyle beraber arz ve takdim kılınmış olmakla münderecatı hakkında her ne veçhile iradei seniyeî hazreti hilâfetpenahi şerefmütaallik buyurulursa mantuku âlisi infaz edileceği beyaniyle tezkerei senaveri terkîm kılındı efendim.

16 rebiyülâhır 1325, 16 mayıs 1323

Iradei seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzim olup melfufatiyle manzuru âli buyurulan işbu tezkerei sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi şerefsudur buyurulmuş olmakla olbapta emrû فرمان hazreti veliyülemrindir.

20 rebiyülâhır 1325, 20 mayıs 1323

Bir para resmi munzam dâhil olduğu halde teklif olunan fiat :

Müdiriyeti Umumiye Kilo başına Kuruş Santim	Yemen Komisyonu Reisi Kilo başına Kuruş Santim	Fiati 1320 senesine kadar Santim			
0,125	0,125	0,225	Deniz tuzu	Ka'tıba	[Ka'tıba]
0,125	0,125	0,225	»	Halif	
0,225	0,22	0,415	Kaya tuzu	Zühri	} Memlehalarda
0,225	0,22	—	»	Zeydiye	
0,225	0,17,125	0,3175	»	Cizan	
			Deniz tuzu	Hudevde	} Hudevde
0,435	0,22	0,625	Kaya tuzu	Bacil	
0,385	0,325	0,575	Kaya tuzu	Kanavas	} Cidde
0,285	0,30	0,475	»	Cidde	
0,21.25	0,21,25	0,400	Deniz tuzu		

TARİFE

Deniz tuzunun fii mirisi [*] Kilo başına Kuruş Santim	Kaya tuzunun fii mirisi [*] Kilo başına Kuruş Santim		
0,125	—	Ka'tıba	} Memlehalalar
0,125	—	Halif	
—	0,225	Zühre	
—	0,225	Zeydiye	
—	0,225	Cizan	
0,435	0,435	Hudevde	} Ambarlar
—	0,385	Bacil	
—	0,285	Kanavas	
0,21,25	—	Cidde	

[*] Bir para resmi munzam dâhil olduğu halde

No: 159 — Maliye Müfettişlerine dair Talimat

27 rebiyülâhır 1325, 27 mayıs 1323

Mukaddime

Madde 1 — Vilâyatı Şahânenen âtîde esamisi tadadolonun vilâyat muamelâtı maliyesinin teselsülen teftişi zımında vilâyat ve elviyei gayri mülhaka zirde olduğu üzere devaire taksim olunarak her bir daireye bir maliye müfettişi ve refakatlerine birer kâtip tâyini takarrür etmiştir:

- 1 - Bağdat, Basra ve Musul Vilâyetleri
- 2 - Diyarbekir, Mamuretülâziz Vilâyetleri
- 3 - Suriye, Berut Vilâyetleriyle Kudüsî Şerif Sancâğı
- 4 - Halep ve Adana Vilâyetleriyle Zor Sancâğı
- 5 - Bitlis ve Van Vilâyetleri
- 6 - Sivas ve Erzurum Vilâyetleri
- 7 - Trabzon ve Kastamonu Vilâyetleri
- 8 - Ankara Vilâyetiyle İzmit Sancâğı
- 9 - Hüdavendigâr ve Konya Vilâyetleri
- 10 - Aydın ve Cezayiri Bahri Sefit Vilâyetleri ve ledelhace izam olunmak üzere Trablusgarp Vilâyetiyle Bingazi Sancâğı
- 11 - Edirne Vilâyetiyle Çatalca ve Biga Sancakları
- 12 - Yanya ve İşkodra Vilâyetleri

Madde 2 — Zikir ve tadat olunan devairi teftişiye izam kılınacak müfettişler Hazinei Celile muamelâtına ve bilhassa usukî maliye ve defteriyeye ve kavanin ve nizamâtı mâliyyeye vâkıf ve evsafı matluba ile muttasıf zevattan intihabolunacaktır.

Madde 3 — Müfettişlerin devairi teftişiye iptida kur'a ile tâyin olunacağı gibi her dairede memuriyetleri üç sene devam edip bu müddetin hitamında iltisak ve civar ve münasebeti olan üç dairei teftişiye beyninde kur'a keşidesiyle daireleri tebdil olacaktır. Müfettişler tarafından talep ve istida vukuunda bir sene zarfında müteferrikan veya birden bir ay mezuniyet ita olunur. Birinci senede mezuniyet istemediği halde ikinci senenin hitamında iki ay ve üçüncü senenin hitamında üç ay mezuniyet itası caizdir. İşbu üç aylık mezuniyet maaşları tam verilir.

Madde 4 — Her müfettiş bu üç sene müddet zarfında dairei memuriyetindeki kazalar ile liva ve vilâyet merkezini sırasıyle ve bir kazadan ona mülâsık olan kazaya geçmek şartıyla behemehal teftiş ederek her mahal için bir lâyiha tanzim edip müteselsil numara tahtında Hazinei Celileye gönderecek ve bu lâyihanın bir suretini de takibedecek

müfettişe verilmek üzere buna müteferri evrak ile beraber bir torba derununda mahtumen o mahal meclisi idaresine tevdi evliyecektir.

Madde 5 — Müfettişler ifayı vazifeye mübaderet ve muvasalatlarını ve ikmalî vazife ile gidecekleri mahalli Hazinei Celileye iş'ar edecekler ve her mahalde nihayet on beş gün zarfında ikmalî teftişe çalışacaklardır.

Vezâifi teftîşîye ve suveri icraiyesi

Madde 6 — Müfettişler Sandıklarda mevcut nukut ve tahvilât ve senedat ile ambarlarda mahfuz zehairi üşriye ve eşyayı ayniye ve devairi mülkiyeye mahsus demirbaş eşyayı ve kuyut ve hesabâtı maliye ile varidatı üşriyenin müzayede ve ihale ve emaneten idaresi ve tahmis suretiyle bedele rabtı muamelâtı ve resmi ağnamın ve arazi ve emlak ve terpettü ve bedelâtı askeriyeye ve sair tekâlifi emiriyenin sureti tarh ve tahsilini ve Defteri Hâkani ve nüfus muamelâtını ve kâffe varidatı Hazinenin sureti sarf ve irsalini teftiş ile mükelleftir. Rûsumat ve Orman ve Maadin ve Posta ve Telgraf ve Evkaf ve Düyunu Umumiye ve Reji İdarelerini ve mahakimi şer'îye ve nizamiye ve mecalisi idare ve belediye ve ıslahhane ve Guraba Hastaneleri ve Emval ve Eytam İdareleri ve İdarei Mahsusa Acentaları hesapâtını ve Devletçe gönderilmiş ve gönderilecek ianet biletleriyle muhacirin ianesi muamelâtını dahi teftiş salâhiyetleri dâhilinde ise de evvelemirde lâzımülifa olan umuru maliye teftişatı tevhür etmemek ve müfettişlerin tulü müddet bir mahalde ikametine mahal kalmamak üzere devairi mezkûre muamelâtına ait teftişatın icrası Hazineden emir itasına ve mahallince bir ihbar vukuş takdirinde dahi biliş'ar Hazineden alınacak mezuniyete menuttur. Fakat ifatei vakitle telâfisi gayri kabil zayıata meydan verileceği anlaşıldığı halde derhal teftişata bed ve mübaşeretle beraber Hazinei Celileye de iş'ar olunacaktır.

Madde 7 — Maliye Müfettişleri muvasalat edecekleri mahallerde evvelen sandıkları ve ambarları teftişe mübaderetle nukut ve senedat ve tahvilât ve zahair ve eşyanın miktarını defterlerindeki makbuzat ve medfuat ve mevcut miktarıyla tatbik ve eşnası meskûkâtın mukarrerat dairesinde ahiz ve sarfedilip edilmediğini tetkik ederek tebeyyün edecek hale göre iktizasını ifa edeceklerdir. Saniye defatiri tensikiye ve muavininin tamamen tesisi ve muamelâtın günü gününe kayıt ve şehri cetvelleri miadında tanzim ve irsal ve evrakı müsbitenin hüsnühalde muhafaza olup olunmadığını tetkik ederek tesis olunmayan defatiri tesis

ve noksanı olanlarını derhal ikmal ve cetveller ile hesaplarda tehhür ve tedahül varsa hemen tanzim ve irsal ettireceklerdir. Salisen haliyeden sabıkaya ve bir cihete mürettep ve mahsus olan varidattan başka cihete sarfiyat olup olmadığını ve devairi malûmeye ait varidat ve inatı ve tevkifatın vaktinde tamamen dairelerine gönderilip gönderilmediğini ve merkezîyet usulüne tamamen riayet edilip edilmediğini ve on günlük telgrafların münderecatı kuyuda muvafık ve sarfiyatı vâkıa mezuniyet verilen miktara mutabık bulunup bulunmadığını teftiş eyliyeceklerdir.

Madde 8 — Müfettişler tensik defterlerinin her birisinde münderiç kâffeî varidat ve masarifat hesaplarından lâalettâyin üçer kısmını yevmiye ve şehriye cedavili ve mütaallik olduğu diğer kuyut ve defatir ve evrakı müsbitesiyile ve keزالik geçen seneye ait yevmiye defterinin de kazalarda lâalettâyin iki ve liva ile vilâyetlerde birer aylığının münderecatını evrakı müsbite ve tahsildar irsaliyeleriyle tatbik edip muvafık gördüğü takdirde bunların zirine tetkikatı vâkıasını kayıt ve işaret ve diğer aksamın da hangi tarihe kadar yürütölmüş olduğunu irae ile tahtim edecek gerek bu kısımlarda gerek diğer defterlerde muhalifi nizam ve daii şüphe bir muamele ve kayda tesadüf etikleri takdirde dairei tetkikatı tevsi edip icabederse defatiri mevcudenin münderecatı umumiyesini bittetik neticenin temini sıhhatine sarfı mesai ve itina edeceklerdir. Müfettişler bu yoldaki tetkikatı sırasında tediyata ait olan kısımların senedatı şehriye cetvelleriyle vilâyet veya livaya gönderilmiş olacağı cihetle bunları behemehal cetveli mukabilinde vilâyet ve livadan gelmiş olan sureti muhasebe ve irsalâta ait makbuz ilmühaberleriyle tatbik edeceklerdir. Şayet bunlardan bazıları vürut etmemiş ise derhal defterdarlığa veya muhasebeciliğe bilmüracaa celp ve tatbikatını ikmal eyliyeceklerdir.

Madde 9 — Tahsildaran hesabatiyle muamelâtı tahsiliyenin teftişi her kazada bulunan tahsildarlar tarafından en son seneye ait mürettebat için ashabı tekâlîfe vaktü zamaniyle vengi tezkereleri ve ihbarnameler verilip verilmediğini ve verilen ihbarnameler üzerine de tesviyei deyin etmeyenler haklarında ne gibi muamele icra edildiğini ve ita kılınan ihbarname ve müzekkerelerin koçanlarında münderiç tarihi italâriyle bunların üzerine cereyan eden muamelâtı bittetik muhalifi nizam ahval ve tehhürat vukuu müşahede olunduğu takdirde usul ve nizamı veçhile icabatı icra olunmak ve tahsildarların hesabatının memurini aidesi tarafından rüyet olunup olunmadığını tefahhus ile rüyet edilme-

miş olduğu halde memurini aidesine icrayı tebligat ve Hazinei Celileye itayı malûmat edileceği gibi tahsildarların piyade ve süvari sınıflarından birer ikişer tahsildarın işe mübaşeretleri tarihinden itibaren hesapları rüyet ve kuyudu tetkik olunarak işten çektirilmelerini mucip olmayacak surette görünen noksan muameleleri ikmal ettirmekle beraber müşahedatı vâkıalarını havi olmak üzere yedlerine birer şahadetname verilmek suretiyle ifa olunur. Müfettişler hesabını gördükleri tahsildarlara verecekleri şahadetnameler münderecatını o mahallin en büyük mal memuruna dahi iş'ara mecbur oldukları gibi bu yoldaki teftiş ve tetkikatta suizannı dâî bir hal gördükleri halde diğer tahsildarların kuyut ve hesabatını da tetkik eyliyeceklerdir. Müfredat defterlerinin ademi imlâsı ve irsalîyelerde müfredat gösterilmemesi gibi kuyudu tahsilîyece bir noksan müşahede olunarak ikmalî uzun bir zamana ihtiyaç gösterirse bunların ikmalî için tahriren orada bulunan tahsilât müdür ve memurlarına ihtar ve keyfiyeti tahriren mafevkına iş'ar etmekle beraber lâyihasına da derceder.

Madde 10 — Müfettişler yukarıki maddelerdeki hususat hakkında icra ettikleri tetkikat ve teftişatı ve mevaddı sairece de ifa eyliyecekleri tahkikatı tanzim edecekleri lâyihaya madde bemaadde muvazzahan ve teftişin sureti cereyanı sırasıyle derç ve tezbir eyliyeceklerdir.

Madde 11 — Her müfettiş kendinden evvelki müfettişin tertibi veçhile ilk teftişe başladığı mahalden bed ile sırasıyle teftişe iptidar ederek aksamı varidat ve masarifat hesaplarından evvelki müfettişin tetkik etmediği üç kısmın ve tetkikatını icra eylediği kısımlardan da bazılarını ve kezalik tahsildarlarca evvelki müfettişin şahadetnamesi olmıyanlardan üç neferinin kuyut ve hesabatını ve olanların dahî birer neferinin o tarihten sonraki zamana ait kayıtlarını tetkik ve her biri hakkında sekizinci maddedeki izahat ve tafsilât dairesinde ifayı muamele edeceklerdir. Şahadetnamesi olan tahsildarın icabederse şahadetname tarihinden evvelki zamana ait kayıtlarının tetkiki dahî caiz olup bu halde tahsildarların yedindeki şahadetnamenin ikinci defa tetkikat ifa eden müfettiş tarafından dahî zeylen tasdiki lâzımdır.

Madde 12 — Müfettişler tahsilât komisyonlarıyla tetkiki bakaya komisyonlarının muamelât ve icraatını teftiş ile komisyonlar riyasetlerinde bulunan zevat hakkındaki mukarreratın tatbiki için bunların ahval ve muamelâtınca müşahedatı vâkıalatını ve bakaya komisyonlarının iptidayı teşekkülleriyle müddeti nizamiye zarfında ikmalî vazife edememişler ise esbabını lâyihalarına dercedecekler ve bu sırada tah-

sildarana verilen aidatı şehriye ile bakaya aidatının sıhhatine itminan hâsıl olabilecek derecede tetkikat icrasıyla beraber nispeti aidat cetvel-lerinin vaktü zamaniyle tanzim ve irsalini temin ve mahâli sairece tahsîl olunan mebalîğın orada tekrar aidat hesabına ithal edilmesi gibi ahval vâkı olup olmadığını da teftiş edeceklerdir.

Madde 13 — Müfettişler muamelâtını teftiş eyledikleri seneye ait kısım emlak ve temettü tadilât evrakını ve bedeli askerî tevziat defter-lerini ve bunlara mütaallik kuyut ve cedavili kâffeten nazarı teftiştan geçireceği gibi sinini sabıkaya ait tadilâttan dahi bazılarının evrakını görecek ve meşhudatını lâyhaya dercedeceklerdir.

Madde 14 — Maliye müfettişleri tekâlifî umumiyenin sureti cibayetini teftiş ve tahkik ettikleri sırada gerek cibayet gerek tahsili emvalce mükellefin haklarında gadir ve itisaf ve her ne suretle olursa olsun bir sulistimal vukuuna muttali olduklarını mütaakıp ahvali mezkûrenin hemen men'i zımında izahatı kâmileyi şâmil bir müzekkere ile bulundukları mahallin en büyük Hükümet memuruna beyanı hal ve kaza ve livada ise o memurun bir derece fevkına da iş'arı keyfiyetle beraber işbu gadir ve itisafa bulunan mültezim ise memurini adliye tarafından takibatı kanuniye icra olunmak üzere bu işe dair olan evrakı ciheti adliye ve teftiş muamelâtına memur oldukları devair memurlarından ise usulü kanuniyesi dairesinde tahkikatı evveliyesini icra ve ikmal ile evrakını canibi Hükümete teslim edecek ve işbu gadir ve itisaf ve sulistimalde bulunan memurun işten el çektirilmesi ihtiza ederse gerek tahkikat sırasında ve gerek tahkikatın ikmalinde onu dahi o memurun fevkına ihtar eyliyeceklerdir.

Madde 15 — Müfettişler muamelâtı teftiş olunan memurinden birinin zimmet ve ihtilâsını ve umuru memuriyetince kanunen müstelzimi ceza diğer bir halini gördükleri halde dahi kezalik usulü dairesinde lâzımgelenler ile tahkikatı evveliyesini icra ve ikmal ile evrakını Hükümeti mahalliyeye ita ve gerek tahkikat sırasında ve gerek tahkikatın ikmalinde o memurun işten el çektirilmesi lâzımgeldiği takdirde ma fevkına beyanı keyfiyet edeceklerdir.

Şukadarki iradei seniye ile mansup memurinin işten men'i hakında icabeden muamele müfettişlerin iş'arları üzerine Hazinece ifa olunur.

Madde 16 — Teftişatı vâkıalarında memurini mülkiyenin cibayeti emval için memurini maliye tarafından nizamâtı mevzua dairesinde vâkı olan müracaatlarına mukabil icraatı lâzımede bulunmadıklarını hisset-

sildarana verilen aidatı şehriye ile bakaya aidatının sıhhatine itminan hâsıl olabilecek derecede tetkikat icrasıyla beraber nispeti aidat cetvel-lerinin vaktü zamaniyle tanzim ve irsalini temin ve mahâli sairece tahsil olunan mebalîğın orada tekrar aidat hesabına ithal edilmesi gibi ahval vâkı olup olmadığını da teftiş edeceklerdir.

Madde 13 - Müfettişler muamelâtını teftiş eyledikleri seneye ait kısım emlak ve temettü tadilat evrakını ve bedeli askerî tevziat defterlerini ve bunlara mütaallik kuyut ve cedavili kâffeten nazarı teftiştan geçireceği gibi sinini sabıkaya ait tadilattan dahi bazılarının evrakını görecek ve meşhudatını lâyhaya dercedeceklerdir.

Madde 14 - Maliye müfettişleri tekâlifî umumiyenin sureti cibayetini teftiş ve tahkik ettikleri sırada gerek cibayet gerek tahsili emvalce mükellefin haklarında gadir ve itisaf ve her ne suretle olursa olsun bir suiistimal vukuuna muttali olduklarını mütaakıp ahvali mezkûrenin hemen men'î zımında izahatı kâmileyi şâmil bir müzekkere ile buldukları mahallin en büyük Hükümet memuruna beyanı hal ve kaza ve livada ise o memurun bir derece fevkına da iş'arı keyfiyetle beraber işbu gadir ve itisafta bulunan mültezim ise memurini adliye tarafından takibatı kanuniye icra olunmak üzere bu işe dair olan evrakı ciheti adliyeye ve teftiş muamelâtına memur oldukları devair memurlarından ise usulü kanuniyesi dairesinde tahkikatı evveliyesini icra ve ikmal ile evrakını canibi Hükümete teslim edecek ve işbu gadir ve itisaf ve suiistimalde bulunan memurun işten el çektirilmesi itiza ederse gerek tahkikat sırasında ve gerek tahkikatın ikmalinde onu dahi o memurun fevkına ihtar eyleyeceklerdir.

Madde 15 - Müfettişler muamelâtı teftiş olunan memurinden birinin zimmet ve ihtilâsını ve umuru memuriyetince kanunen müstelzimi ceza diğer bir halini gördükleri halde dahi kezalik usulü dairesinde lâzımgelenler ile tahkikatı evveliyesini icra ve ikmal ile evrakını Hükümeti mahalliyeye ita ve gerek tahkikat sırasında ve gerek tahkikatın ikmalinde o memurun işten el çektirilmesi lâzımgeldiği takdirde mafevkına beyanı keyfiyet edeceklerdir.

Şukadarki iradei seniye ile mansup memurinin işten men'î hakkında icabeden muamele müfettişlerin iş'arları üzerine Hazinece ifa olunur.

Madde 16 - Teftişatı vâkıalarında memurini mülkiyenin cibayeti emval için memurini maliye tarafından nizamatı mevzua dairesinde vâkı olan müracaatlarına mukabil icrâatı lâzimedede bulunmadıklarını hisset-

tikleri halde kaza ve livada o memurun mafekına keyfiyeti iş'ar ile Hazineye de beyanı hal ve vilâyette ise yalnız Hazineye iş'ar eyliyeceklerdir.

Madde 17 — Hazinei Celileden vürüdecek tebligat üzerine Düyunu Umumiye ve Reji İdareleriyle balâda mekûrûlesami diğer devairce icra edecekleri teftişatın netayicini idare merkezine tebliğ olunmak üzere doğrudan doğruya canibi Hazineye ve eytam sandıkları ve ıslahane ve Guraba Hastanesi ve belediye ve saireye ait teftişat netayicini canibi vilâyete izbar eyliyeceklerdir.

Madde 18 — Müfettişler umuru maliyeye mütaallik kâffei kavanin ve nizamatin suveri icraiyesine dükkat ile teftişatı vâkıalarında on dördüncü ile on beşinci maddelerde beyan olunan ahvalden maada tesadüf edecekleri her türlü yolsuzluklar için dahi memurlarına tahriren ifayı ihtarat ile ihtaratı vâkıa mukteziyatının takibini mafek memuruna da iş'ar eyliyeceklerdir. Teftişi ahirde evvelce vukubulan ihbaratın ademi isgasından dolayı bir zarar vuku gelmişse onun başkaça tahkikatı icra edilmek tabii olup hiç bir zararı mucip olmıyan ihmalden dolayı dahi icabedenler hakkında lâzımgelen muamele Hazinece tâyin ve icra olunmak üzere lâyihalara mufassalan dercedilecektir. Memurince tebeddül vukuunda bu gibi ihtarnameler seleften halefe aynen devrolunacak ve terettüb edecek muamele o makamda asaleten bulunan zata ait olacaktır.

Madde 19 — Kuyut ve cedavilin mahza bir suiteföhüm neticesi olarak müttehaz olan usul ve kavaidi tensikaye ve mukarrerat ve tebligat ve talimat ahkâmına tamamiyle muvafık olarak tanzim ve tahrir edilmediğini müşahede ettikleri takdirde sureti tashih ve tevfiği memurlarına tarif ve tefhim eyleyip keyfiyeti lâyihaletine da izahen dercedeceklerdir.

Madde 20 — Müfettişler bilûmum varidatı Devletin tezyidi ve bakayasının tahsili ve alelhusus âşar ve ağnam ve rûsumu sairenin teza-yüdü tedabirini ve tenakusu masarifata ve tahriri emlak ve nüfusa ve tezyidi serveti mahalliyeye ait mütaâatını da muvazahan ve mufassalan Hazinei Celileye iş'ar eyliyeceklerdir.

Madde 21 — Her maliye müfettişi dairei teftişinde bulunan vilâyetlerde suiistimalât ve sair yolsuz muamele vukuunda dair vâkı olacak ihbarat ve istidlâat üzerine nereye gideceğini işaa etmeksizin yalnız Hazineye şifre telegrafla malûmat vererek anımet eder. Bu misillâ ihbarat üzerine bir defa teftiş eylediği bir mahallin akibi teftişinde veyahut

müddeti kalile mürurunda yine teftiş olunması caizdir. Müfettiş bir mahalde tahkik etmekte olduğu bir maddeyi bir lüzumu fevkalâde olupta Hazineye iş'ar etmedikçe yahut doğrudan doğruya Hazinenin iş'arı olmadıkça nakıs bırakamaz. Vülâtı ızam hazeratı bazı mahallerin teftiş ettirilmesine lüzum gördükleri halde Hazinei Celileye biliş'ar müfettişe emir verdirilmek iktiza eder.

Madde 22 — Müfettişler esnayı devir ve teftişte kendi dairei teftişyeleri haricinde diğer bir dairei teftişye dâhilinde vukuunu istihbar ve istilâ edecekleri yolsuz muamelât ve zimmet ve ihtilâs gibi mühim hususat hakkında Hazineye ve o dairenin müfettişine malûmat vereceklerdir.

Madde 23 — Vilâyetlerce memurin ve keube ve tahsildarların azil ve naspları nizamât ve mukarrerat ve tebligat dairesinde cereyan edip etmediğini ve müddeti teftişye zarfında azledilen memurların evrakı nutkiyesi alınarak sebebi azli nizamına tevfikân tezahür ettirilip ettirilmediğini ve kezalik o müddette intihap ve nasbedilen memurun müseccel ve beriyüzzimme ve İntihabı Memurini Maliye Nizamnamesinde muharrer şerait dairesinde imtihan ve intihabedilip edilmediğini tetkik ederek yolsuz olanları men ve keyfiyeti lâyhalarına dercedeceklerdir.

Madde 24 — Kefil itasiyle mükellef olan bilûmum memurinin kefaletnameleriyle emlâki emiriye âşar ve rüsumat ve müstecir ve mültezim kefalet senetlerinin mevcut ve hüsnühalde mahfuz olup olmadığını ve memurin küfelâsının evkatı muayyenei nizamiyesinde yoklamaları icra olunup olunmadığını ve hükmü kalmamış olan senedatın ret ve istirdat olunmaması esbabını tetkik ve her lâyhaya buna dair bir fıkra dercedeceklerdir.

**No: 160 — 23 zilhicce 1322 tarihli Posta Paketleri
Nizamnamesinin 1 inci maddei muaddesi**

28 rebiyülâhır 1325, 28 mayıs 1323

Madde 1 — Sıkleti on kilogramı ve eb'adı sekizinci maddede tâyin olunan miktarları tecavüz etmiyen eşya ashâbı tarafından kıymet tak-

dir ve beyan olunduğu halde kıymetli ve kıymet beyan olunmadığı halde âdi posta paketi namıyla naklolunur.

No.	Başlığı	Düster Tertip	Çift	Sahife	Kısmi Casete Sayı
	Posta paketleri hakkında Nizamname	1	7	668	
	Posta paketleri hakkında Nizamname	1	8	145	
	Posta Paketleri Nizamnamesinin 1 inci maddesinin tadili	1	8	706	
	Posta Paketleri Nizamnamesinin bazı maddelerinin tadili	1	8		
	Posta Paketleri Nizamnamesinin 4 üncü maddesini muadil maddele nizamıye	2	6	218	
	Posta Paketleri Nizamnamesinin 12 nci maddesine mütevvel fıkra hakkında muadil nizamıye	2	6	1279	
	Posta Paketleri Nizamnamesinin 5 inci maddesine mütevvel fıkra hakkında Nizamname	2	11	130	
	Posta Paketleri Nizamnamesinin 12 nci maddesi muadilesinin fıkralı shiresini muadil Nizamname	2	11	227	
	Kıymetli mukaddereli mekâtib ile posta paketlerinin ücretini teminiyesinin teyidi hakkında Kanun	3	1	151	9
	Seferberlikte efradı askeriyeye telgraf havalenameleriyle kıtaatı askeriyeye ve kumanda heyetleri mensubinine ait kıymetsüz posta paketleri ücreti hakkında Kanun	2	8	388	
	Müttefikin mülkiyetinden celbedilecek levazımı harbiye ile Düvelî Müttefika sabitan ve efradı namlarına gelecek posta paketlerinin gündük resminden, evrakı muhaberetin posta ücretinden muafiyeti hakkında Kanun	2	6	747	
	Memaliki ecnebiyede icrayı harekât eden Osmanlı Kıtaatı sabitan ve efradı namlarına gönderilerek posta paketlerinin gündük resminden muafiyeti hakkında Kanun	2	6	610	

No: 161 — Vergi Emaneti Tevzi Kalemi ketebei muvakkatesinin Tekaiüt Sandığına mütedair 18 şevval 1302 tarihli talimatın 8 inci madde muaddelesi

28 rebiyülâhır 1325, 28 mayıs 1323

Madde 8 — Ketebei muvakkatenin sandıktan istikraz edeceği akçe nemesiyle beraber üç ayda alabileceği senedat ücreti miktarını ve dai-rei nezaret memurinin ve ketebesiyle hademesinin istikraz edeceği akçe kezalik maa faiz üç aylık maaş miktarını tecavüz etmiyecektir ve istikraz edecekleri akçeyi bir sene zarfında maa faiz tesviye etmek üzere ketebei muvakkate şehri alacakları ücretten ve muvazzafin dahi muhassas olan maaşlarından rub'unu sandığa havale ve ketebei muvakkate yine muvakkatlerden ve memurinin ile ketebei muvazzafa dahi maaşları meblağı müstakrazünbihi tediyeye kâfi muvazzafinden iki kefil iraesine mecbur olacaklardır.

**No: 162 — Gümrük resmine zammı mukarrer olan % 3
hakkında Düyunu Umumiye memurlarınca icra
olunacak vazifei tetkikrye hakkında
Talimat**

9 cemaziyevvel 1325, 7 haziran 1323

Madde 1 — Düyunu Umumiye İdaresi tarafından gerek Dersaadet'te ve gerek taşrada rüsumat nezaretleriyle mülhakata izam olunacak memurlar yüzde sekiz ithalât resmi gümrüğüne tabi eşyaya mahsus ve muahedat ve mukavelâtı mün'akide ve kavaidi mer'iyeyi rüsumiye tahatında cari ithalât resmi olmak üzere istifâ olunacak yüzde on bir gümrük resminden üçüncü Dersaadet gümrükleri nezaret ve müdiriyetlerine ait miktarını merkez emanet ve taşra rüsumat idarelerine ait miktarını da taşra rüsumat nezaretleri merkezleri veznelerinden ahiz ve kabzedeceklerdir. Yüzde üç gümrük resmi munzammından mütehasıl olup Düyunu Umumiye tarafından alınacak mebalîğin yüzde yetmiş beşi Rumeli Vilâyatı Selâseî Şahanesinin muvazene açığını kapatmak için mezkûr Düyunu Umumiye İdaresi vesatatiyle bankada hıfız ve mezkûr bütçe açığını kapatmaya sarf ve istimal olunacaktır.

Madde 2 — Düyunu Umumiye memurları Rûsumat İdaresi memurlarına ait vezaife ve muamelâtı rüsumiyeye mütaallik hususata katiyen müdahale etmeyecekleri gibi evrak ve kütübü muzırra eczayı nariye esliha ve mevaddı müstailenin Memaliki Şahaneye ademi ithali hakkında şimdîye değin cari olan usule dahi hiç bir suretle müdahale edilemeyecektir. Şayet ifayı vazifeleri esnasında yüzde üç hasılatına irası zarar edebilecek sehviyat veyâ zühulden mütevellit ahvale tesadüf ederlerse keyfiyeti mensub oldukları idareye ihbar etmekle iktifa eyliyeceklerdir.

Madde 3 — Memurini mumaileyhim yüzde üç resmi miktarı umumisini kayıt ve hesabetmek üzere resmi mezkûrun tahsil ve istifasına mütaallik bilcümle defatir ve evrakı icabettikçe tetkik ve tatbik edeceklerdir.

Madde 4 — Rûsumat İdarelerince istifâ olunacak gümrük rûsumunun yüzde üçünden tahassül edecek mebalîğ makbuz senedi mukabilinde Bankı Osmani şubesi olan mahallerde Düyunu Umumiye hesabına bank şubelerine ve bulunmayan yerlerde kezaik senedi makbuz mukabilinde Düyunu Umumiye memurlarına payderpey tevdi olunacak ve boher maha ait hasılat ve makbuzat hesabı ertesi mahın ilk haftası zarfında rüyet edilecektir.

Madde 5 — Müddeti nizamiyesi olan altı mah zarfında transit edilen eşyadan alman ithalât resminden yalnız transit resmi olan yüzde biri tevkif ve mütebakisi reddedileceği cihetle reddiyatı vâkıadan sureti sarf ve tahsisi birinci maddede musarrah olan yüzde üç ilk ita olunacak mebalığden tevkif olunacak ve şu tevkifat ve reddiyat kuyudu müteallikasında irae kılınacaktır.

Madde 6 — İthalât eşyası üzerine sehven istifa olunduğu vukubulacak istidaya binaen indettahkik tahakkuk eden ve kezalik dâhili Memaliki Şahane inşa olunan müessesatı nafıaya ait olup ithalât gümrük resminden istisna edildiğini mutazammın olan muafiyet defteri tebliğ olunmazdan evvel celbedilip resmi gümrüğü depozito suretiyle alınan ve bazen muamelesi uzamasından dolayı irad kaydedilen alât ve edevat ve eşyayı sairenin ithalât resmi masraf kaydıyle red ve iade olundukta yüzde üç kezalik Düyunu Umumiyye ilk verilecek mebalığden tevkif edilecektir.

Madde 7 — Devairi emiriye nam ve hesabına olarak imrar edilen eşyadan nakten bir gûna ithalât resmi istifa olunmayıp alelûsul bir kıta senet ahziyle ıktifa olunageldiği cihetle yüzde üçe ait miktarından bittabi hisse verilmeyecek ve şu kadar ki marûzzikir senedat irae olunacaktır.

No: 163 — Tarafeyn konsoloslarıyle tebaa ve ticaretleri hakkında en ziyade mazharı müsaade olan millet muamelesi icrasına dair Norveç'le münza Protokol

İradei seniye tarihi:

23 cemaziyellevvel 1325, 21 haziran 1323

Bir taraftan Hükümeti Seniye namına hareket eden Hariciye Nazırı Ahmet Tevfik Paşa Hazretleri diğer taraftan Almanya Hükümetinin Fevkalâde ve Murahhas Ortaelçisi olup memuriyeti mahsusa ile nezdi Saltanatı Seniyede mukim ve «Konseye Entim Aktüel» unvanını haiz bulunan ve Norveç Hükümeti namına hareket eden Mösyö «Giderlen Vahter» usul ve nizamı dairesinde haiz oldukları mezuniyete mebni hususatı âtiyeyi tahtı karara almışlardır:

Hükümeti Seniye ile Norveç Hükümeti bir Ticaret Muahednamesiyle bir Konsolos Mukavelenamesi akdine karar vermiş olduklarından mârûzzikir muahede ve mukavelenamelerin akdine değin her iki Hükümetin konsoloslariyle tebaa ve ticaretleri hakkında Tarafeyince en ziyade mazharı müsaade olan millet muamelesi icra edilmesini tensibeylemişlerdir.

İşbu protokol Dersaadet'te iki nüsha olarak tanzim edilmiştir.

13 haziran 1907

Hariciye Nazırı

(İmza) : Fon Giderlen Vahter

(İmza) : Tevfik

—●—

**No: 164 — Emniyet Sandığı İdaresinin Ziraat Bankasına
ilhakiyle Sandığı mezkûr Nizamnamesinin merhunata
mütedair 20 nci maddesinin takyidi ve müteferriatı
hakkında iradei seniye**

Meclisi Mahsusu Vükelâ Mazbatası

Dersaadet Emniyet Sandığının ıslahı lüzumuna dair Divanı Muhasebat Riyasetinden gelen tezkere üzerine sebkeden iş'ara cevaben Ticaret ve Nafia Nezaretinden varidolup meyanei bendegânemizde kıraat olunan tezkere mealinde Emniyet Sandığı ahalinin teshili ihtiyacat ve muamelâtına hizmet etmekte olduğu halde mukaddema muamelâtı sarrafıyece hâdis olan ahvalin tesiratına mukavemet edemeyip tediyatını tahsilât vukuuna talika mecbur olmasından ve daha bazı esbaptan dolayı itibarına nakise gelerek umuru muamelân sektedar olmuş olduğundan ıslahı idaresi lüzumu bedihi olduğu ve sandık memurini maaşatı için senevi üç yüz elli yedi bin yedi yüz seksen kuruş muhassas iken Sandığın düyun ve matlubu üzerine işliyen faizlerden hesaben hâsil olacak temettü buna kifayet etmemesi evvelce nazarı dikkate alınarak maaşı mezkûrun nisfı tecil ve muahharen komisyon marifetiyle tensik olunarak elyevm maaşatı muhassasanın yekünü yüz doksan beş bin üç yüz altmış kuruşa tenezzül etmiş ise de Sandığın hali hazırı bu maaşı da ifaya mütehammil olmadığı gibi sandık muamelâtının hüsnü rüyet ve temşiyeti memurini idarenin reviyet ve liyakatine mütevakkıf ve memurini mevcude ile bu işin idaresi müteazzır olup Sandık idaresinin ıslahı maddesinin uzaması ve aradan zaman geçtikçe tahsilâtın

dahi kısmen masarifi idareye sarf ve istihlâki yüzünden Hazinei Celile ve ahali mutazzarır olacağı tabii bulunduğu cihetle buralara mahal kalmamak üzere bir tedbir ittihazi lüzumu dermeyeran olunmuştur. Emniyet Sandığı muhtacini ahalinin lüzumu âcili üzerine ufak tefek eşya terhiniyle ve kolaylıkla para tedarik edebilmesine hâdim bir tesisi nafi olduğu halde bazı ahval sebebiyle idaresi sektedar olarak şimdiki halde bir nefi ve faydası olmayıp elyem tenkisen verilmekte olan memurin maaşı dahi karşılıksız kalmış ve bu halin devamı tahsilâtı vâkıanın dahi maaşata sarfiyle ahabî tevdiatın ziyası hukukunu müstelzim görünmüş olduğundan sandığın ıslahı idaresi emri zaruri olarak bu bapta cereyan eden müzakeratta sandığın hali haziriyle devamı kabil olamayacağı gibi gerek Divanı Muhasebat Riyasetinin iş'arı gibi Hazinei Celilei Maliyeye de teshilâta bulunacak bir müessesesi maliye haline isali ve gerek yeniden bir nizamname yapılarak tahvilât ihracı ve hariçten akçe istikrazı misillü tekellüfat ihtiyarı dahi muvafıkı hal ve maslahat görülemeyip mukaddema Meclisi âcizanemiz kararıyle arz ve istizan kılındığı ve merbut tezkere suretinde izah olduğu veçhile vakıf ve arazi ve sükna ve kefaleti şahsiye teminat olarak kabul olunmayıp sırf mülk, mağaza ve dükkân gibi emvali gayrimenkule ile mücevherât ve evanii simü zerin kıymeti hakikiyeleri ve esham ve tahvilâtın piyasa fiatı esas ittihaz olunarak usulü mer'iye dairesinde irtihaniyle nakdi mevcudun müsaadesine göre Meclisi İdarece tâyin olunacak miktar üzerine akçe ikraz olunmak ve irtihan ve fûruht muamelâtı bankaca emri irtihan hakkında cari olan nizamata tabii bulunmak ve sandığın musmelâtı sabıkası dahi Bank İdaresince rüyet ve tetkik olunup tasfiyei hesabât ve iktizasına göre memurinin tebdili ve masarif ve tahsisatın tasarruf ve tadili misillü hususat Meclisi İdarece verilecek kararlar üzerine Nezaretçe icra kılınmak ve haddi gayesi elli bin lira olarak bankaca Emniyet Sandığı için kırk elli bin liralık bir kredi açılıp Meclisi İdarenin kararı ve Nezaretin tensibiyle bu karar dairesinde lüzum göründükçe Ziraat Bankası mer'i olduğu üzere yüzde altı faizle ikraz edilmek üzere Sandık İdaresinin Ziraat Bankasına ilhakiyle şimdiki komisyon vazifesinin Ziraat Bankası Meclisi İdaresine tevdi ve sandık masarifi tahsisatından miktarı münasibinin kezalik Meclisi İdarenin kararı ve Nezaretin tensibiyle ihtiyar olunacak fazla masraf karşılığı olmak üzere bankaya terk ve itası ve teferruatının icrası tezekkür kılınmış olmakla ve mezkûr tezkere melfufiyle arz ve takdim kılınmakla olbapta ve katubei ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemir efendimizindir.

Arz tezkeresi

Dersaadet Emniyet Sandığının ıslah ve temini muamelâtı lüzumuna dair Divanı Muhasebat Riyaseti behiyesinden sebkeden iş'ar ve bildurhabere Ticaret ve Nafia Nezareti Celilesinden alınan tezkerei cevabıye üzerine cereyan eden müzakeratı havi Meclisi Mahsusu Vükelâdan tanzim olunan mazhata 23 zilhicce 1324 tarihinde tezkerei senaveri ile arzı hakipayı âli kılınmıştı. Elli sene müddetle ve bazı şeraitle mezkûr Sandık İdaresinin imtiyazla ihalesi tebaai Devleti Aliyeden Maryo Kriger tarafından istida olunmasına ve Sandık muamelâtının hali hazırla idaresi gayri kabil bulunmasına mebnî sandığın iş'arı sabık veçhile Ziraat Bankasına ilhakı yahut imtiyaz suretiyle idare olunmak üzere talibiyle müzakereye girilmesi zımında Nezarete mezuniyet itası veya tedbiri diğer ittihazı hakkında Nezareti Müşarünileyhadan vârid olan tezkere mazbatai mâruza suretiyle beraber arz ve takdim kılınmış ve mezkûr sandığın imtiyaz suretiyle idaresi maslahaten gayri caiz bulunmuş olduğundan arz ve istizanı sabık hakkında her ne veçhile iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefmütaallik buyurulursa mantuku âlisi infaz edileceği beyaniyle tezkerei senaveri terkim kılındı efendim.

2 cemaziyellevvel 1325, 31 mayıs 1323

İradei seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzim olup melfuftariyle manzuru âli buyurulan işbu tezkerei sâmiyei sadaretponahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefsudur buyurulmuş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülomrindir.

29 cemaziyellevvel 1325, 27 haziran 1323

No: 165 — Nevahi merkezlerinde bulunan nahiye meclislerinin vezaifi sulhiye ve adliyesini mübeyyin Nizamname

19 cemaziyelâhur 1325, 17 temmuz 1323

BİRİNCİ FASIL

Mecalisi mezkûrenin sureti teşkili hakkındadır

(Madde 1 — İdarei Umumiyei Vilâyat Nizamnamesinin elli altıncı maddesinde gösterildiği veçhile müdürlerin tahtı riyasetinde bulunan

nahiye meclisleri Teşkilî Mahakim Kanununun üçüncü ve dördüncü maddelerinde murakkam vezaifi adliyesini ifa etmek üzere merkezi idare olan nahiyenin heyeti ihtiyariyesinden ve ahali si sühufu müttelifeden mürekkep olupta her sınıfa mensup ve mütaaddit heyeti ihtiyariyesi bulunan nahiye merkezlerinde dahi bu heyetlerin nihayet dört neferi teevvüz etmemek üzere celp ve davet olunacak âzasından lüzum ve icabı halinde teşekkül eder. Umuru tahririyesi nahiye kâtibi ve mübaşirliğe ait vazifesi de nahiyenin jandarmasıyla bekçi ve korucusu taraflarından ifa kılınır.

Madde 2 — Nahiye meclisleri reis ile beraber birinci maddede gösterilen âzanın nisfından lâakal bir ziyadesi mevcut olduğu halde umuru adliyeyi rümete salih addolunur. Tarafeynden biriyle muhakemesi ve karâbet ve adaveti ve dâvada dolayısıyla menfaati mâliyesi olanlar talep ve iddia vukuunda heyetten ihracédilir.

Madde 3 — Riyaset vazifesiyle mükellef bulunan müdürlerin gaybubeti halinde mevcut âzanın ittifaq ve ekseriyeti ârasiyle işlerinden intihabolunacak âza riyaset vekâletini ifa eyler. Şu kadar ki bu intihapta Türkçe okuyup yazması olanlar tercih kılınır.

İKİNCİ FASIL

Mecalisi mezkûrenin vezaifi adliyesi beyanındadır

Madde 4 — Nevahi mecalisinin mevaddı hukukiyedeki vezaifi tevvelen nahiyeye merbut kura ahali si beyninde bin beş yüz kuruşa kadar olan her nevi alacak dâvalarıyla bu miktar ve kıymeti mütecaviz olmayan emvali menkule ve gayri menkuleye mütaallik münazaatı tarafeynin müracaat ve rızalarıyla sulhan teaviye etmek saniyen sureti sulhiyeye raptolunamıyan ve aslen yüz elli kuruş veyahut bu miktar ve kıymetteki emval ve emlakten mütevellid olan daveti trafikîyeyi katıyet yani kabili istinaf olmamak kaydı ve şartıyla hükmeylenmek sulisen gerek sulhan ve gerek hükmen rüyet ve teaviyesi dâirei salâhiyet ve vazifesi hâricinde bulunan hukuk dâvalarından dolayı tarafeyni muhkemei ahdesine sevkotmek keyfiyatından ibarettir.

Madde 5 — Mecalisi mezkûrenin mevaddı cezaiyeye mütaallik vezaifi dahi kabahat nev'inden olup beş beşliğe kadar cezayı nakdî ahzini icabeden ceraime kezaîk katî ve bu miktar cezayı nakdiyi mütecaviz olan ve herhalde hapis cezasını müstelzim bulunan kabahat derecesin-

deki ef'al ve harekâta kabili istinaf olarak hüküm ve karar vermek hususatına münhasırdır.

Madde 6 — Daavii hukukiye hayvan ve zahire ve sair emval ve eşya alıp satmak ve gündelik ile çalışmak ve ortaklık etmek ve hayvanını diğerine kiralamak ve karzen akçe vermek ve Ceza Kanunnamei Hümayununun iki yüz altmış birinci maddesinde gösterilen suretten maada bu yolda şahsı âharın bağ ve bahçesine ve mezru olan arazisine ve harman yığınlarıyla mahsulâtı sairesine irası hasar eylemek misillü hususat ile diğer bu gibi muamelâtı âdiyeden mütevellit alacak ve tazminat dâvaları ve hudut ve sınır münazaatıyla emlak beyi ve şirasından ve bunların ciheti tasarrufiyesinden mütehaddis müddeiyattır.

Madde 7 — Beş beşliğe kadar cezayı nakdî alınmasını müstelzim olup nahije meclislerinin katiyen hükmedeceği kabahat dâvaları zikrolunan kanunnamenin babı salisinin iki yüz elli dördüncü maddesinde muharrer olduğu gibi beş beşlikten nihayet yüz kuruş cezayı nakdiyi veya hapis cezasını veyahut hem cezayı nakdî ahzini ve hem hapsi istilzam edipte kabili istinaf olmak üzere hükme mezun bulunduğu mevaddı cürmiye dahi kanunu mezburun iki yüz elli beşinci iki yüz elli altıncı iki yüz elli yedinci iki yüz elli sekizinci iki yüz elli dokuzuncu iki yüz altmışıncı iki yüz altmış birinci iki yüz altmış ikinci iki yüz altmış üçüncü iki yüz altmış dördüncü maddelerinde gösterildiği üzere umuru tahaffuziye ve tanzifiyeye ademi riayet ve Hükümetin evamir ve tembihatıyla usul ve nizamatı mer'îye ahkâmına muhalefet gibi vukubulan ef'al ve harekâttan ibarettir.

ÜÇÜNCÜ FASIL

Nahije meclislerine sureti müracaatı ve daavinin keyfiyeti rüyetini mübeyyindir

Madde 8 — Hukuk dâvalarından dolayı bidayeten ve itirazen nahije meclislerine müracaat için arzuhal tanzim ve itasına mecburiyet olmayıp dâva şifahen dermeyan olunur ve müddeaaaleyh tarafı dahi nahije müdürleri canibinden meclisin yevmi içtimanda ba pusula celp ve davet edilir.

Madde 9 — Müddei ve müddeaaaleyh daveti vâkıa üzerine gelerek ya bizzat muhakemede hazır bulunur ve her ikisi veyahut bunlardan biri istedikleri halde huzuru mecliste şahsı âharı taraflarından tevkil edebilir.

Madde 10 — Madde sabıkada gösterildiği veçhile daavii hukukiyenin teşkil olunacak tarafeyni vezaifi asliye icabatına tevfikân evveleminde sulha davet ve teşvik ve teşvik olunarak her ikisinin rıza ve muvafakatleri halinde keyfiyet takarrür eden sureti sulhiye dairesinde karara raptolunur ve sulhan tesviyesi gayri kabil olupta dördüncü maddenin fıkrâi saniyesi mantukunca yüz elli kuruş veya bu miktar kıymeti tecavüz etmiyen daavinin berveçhiâti muhakemesine biliptidar evvelâ müddeinin talep ve iddiası sual olunup badehu müddeaaleyhin ifadâtı cevabiyesi istima kılınır. Mecellenin ikrar ve beyinat ve tahlif hakkındaki kitaplarında gösterildiği üzere müddeaaleyh dâvayı ikrar eylediği surette şu ikrarına binaen müddeabihin tahsiline hükmolunur. İnkâr ettiği takdirde müddeisinden bu bapta senedi veya bu kabil sair evrakı veyahut şahitleri olup olmadığı istifsar olunarak iddiasını bunlardan biriyle ispat ederse kezalet müddeabihin lüzumu tahsili tahtı karara alınır. Müddeinin dâvasını ispat edemediği surette talebiyle hasmına yemin verilir. Müddeaaleyh bu yemini kabul ve icra eder veyahut müddei tâlibi tahlif olmazsa dâvası reddedilir ve müddeaaleyhin teklif olunan yemini kabulden istinkâfı suretinde dahi müddeabihin kendisinden tahsilini natik karar ita kılınır. Müddeaaleyh indelmuhakeme talebolunan mebalîğ ile emval ve eşyanın ahiz ve kabzolunduğunu ikrar ile beraber bunları bilâhara müddeiye teslim ve iade eylediği yolunda def'i dâvada bulunduğu ve hasmının inkârı üzerine şu müdafaasını yukarıda tarif olduğu veçhile ispattan izharı aczeylediği takdirde talebine mukarin müddeiye teveccüh eden yemin meselesi dahi birinci fıkraya tevfik olunur.

Tazminata mütedair daavide âzadan biriyle nahiyeye meclisi kâtibine tevfikân meclisçe bilintihap mahalline izam olunacak lâakal üç nefer ehli hibrenin miktarı hasar hakkındaki beyanata ve keşif ve muayeneye muhtaç hususâtı saireden dolayı şu veçhile intihap ve izam kılınan erbabı vukufun malûmat ve meşhudatı bu cihetler için esbabı hükmiyeden ad ve itibar edilir.

Hukuk dâvalarından dolayı tâyin olunan yevmi muhakemede vukubulan davete mazereti meşrussından naşi icabet edemediğini ihbar etmeksizin huzurdan imtina eden müddeaaleyhin gıyabında dâvayı vâkıa berveçhibalâ rüyet ve totkik ve hüküm ve karara rapt ve teşvik olunur. Şukadar ki hâzırı bilmeclis olan müddei dâvasını ispattan izharı aczederrek yemin teklifinde bulunduğu surette hasmının indelitiraz yeminden istinkâf etmesine talikan müddeabihin tahsiline hükmolunur ve zirde

murakkam elli altıncı maddede gösterilen müddet zarfında itiraz tarikiyle müracaat olduğu halde işbu yeminin icrası ve sair esbabı hükmiye aleyhinde dermeyan olunan itirazatın tetkikiyle icabına göre tekrar karar verilir ve müddeti muayyenesinin mürurundan sonra vukubulan müracaat bu sebepten dolayı reddedilir.

Madde 11 — Müddeaaaleyh gerek bidayeten ve gerek itirazın cereyan eden muhakeme esnasında ikrarı deyin ile beraber tesviyesinden aczini beyan eylediği ve meclisçe tensibolunduğu surette tekasiti muayyeneyle rapr ile imthal olunur.

DÖRDÜNCÜ FASIL

Dâvânın şeraiti sıhhatiyle husumet hakkındadır

Madde 12 — Mecellenin kitabüddâvasında tasrih olduğu veçhile dâva olunan şeyin malûm olması lâzımdır. Binaenaleyh isim ve şahısları tâyin olunmaksızın müddeinin falan kariye ahalisinden birinde veya bir kaçında şu kadar kuruş alacağı olduğu yolundaki iddiası sahîh olmadığından müddeaaaleyhi tâyin ve beyan etmek suretiyle dâvası tashih ettirilir.

Madde 13 — Saat ve yüzük gibi menkulâta mütedair daavide bunlar hazır bilmeclis ise müddeinin ona eliyle işaret ederek «işte bu mal benimdir şu adam ona bigayri hakkın vaz'iyed eder» diye dâvasını tasvir etmesi ve hazır bilmeclis olmayıpta masrafsız celbi mümkünse gerek dâva ve şahadette ve gerek yeminde ona böyle işaret olunmak üzere meclise getirilmesi ve eğer masrafsız ihzarı kabil değilse müddei canibinden onun tarif ve kıymetinin beyan edilmesi ve emlak ve araziye müteferri daavide hudut ve sınırının zikir ve tasrihiyle beraber elyevm bunları kimin zapt ve tasarruf etmekte olduğunun bissual vaz'iyeddini iddia eyleyen taraftan şahit talebiyle bu cihetin evvelen ispat olunması lâzımdır.

Madde 14 — Müddeaaaleyhin dâvayı ikrar eylediği surette aleyhine hüküm terettübederse inkâriyle hasım olacağına göre müddei «şu malı senin vekilin benden aldı» diye ikame eylediği dâvaya karşı semeni mebbii teslim mecbur olmsayan müddeaaaleyhe ikrarı halinde husumet teveccüh etmiyeceği gibi falan adam tarafını bir sene müddetle elli kuruşa kiraya vermiş ben olmaktadır veya daha ziyade ücretle talibim bana versin» ve kezalik «falan adam falanı ortakçı etmiş veyahat hayvanını emaneten ona vermiş beni ortakçı eylesin ve hayvanını emaneten bana bıraksın» yolundaki dâvalar dahi sahîh ve şayanı istima olamaz.

Madde 15 — Mecellenin salifüzzikir kitabüddâvasında beyan olunduğu üzere tahtı velâyet ve vesayette bulunanların leh ve aleyhinde ikame olunan daavide veli ve vasi ve terekeye mütaallik deyin dâvâlarında dahi vereseden yalnız birisi hasım olur. Ancak terekeden ayrı dâvasında zilyed her kızsız husumet ona teveccüh eder.

Madde 16 — Bir malın zilyedi olan şahıs aleyhinde o mal kendisinin olduğunu iddia eden kimse ile zilyedin esnayı muhakemesinde diğer birisi müddeabihin mutasarrıfı hakikisi olduğunu iddia ile dâvayı vâkânın hukukuna tsallûkundan nâsi muhakemeye dâhil olmak talebinde bulunduğu surette kabul olunur ve hüküm ve karar verildikten sonra da bu sebebe binaen eşhası sairenin dermeyan edeceği iddia ve itiraz dahi istima olunarak indelicap hükmü sabık tadil ve ıslah edilir.

Madde 17 — Emanet veya âriyet veyahut rehin suretleriyle yedlerinde bulunan emval ve eşyaya mütaallik dâva vukuunda zilyed olan bu kabil kesanın ve müstecir sıfatiyle ikamet eylediği bir mahalli diğer bir şahıstan isticar ettiğini esnayı muhakemede dermeyan eylesen müddeaaleyhin şu ifadesi üzerine şahsı merkumün huzuru meclise cëlbi ve dâvanın bunlar muracehesinde rüyeti muktazidir.

BEŞİNCİ FASIL

Şahitlere mütaallik meseil beyanındadır

Madde 18 — İkamei şuhut ile ispatı müddea edecek olan kimsenin evvelemirde ikame edeceği şahitlerin isim ve şöhret ve mahalli ikametlerini ve bunlardan başka şahidi olup olmadığını ve olduğu takdirde kimler idüğünü ve bunları ne vakit ikame edeceğini beyan etmesi tâzımdır.

Madde 19 — Şahitler meclisin ve tarafeynin huzurunda başka başka istima olunur ve her bir şahidin istimaından evvel isim ve şöhretleri bisual müddeinin mukaddema beyan eylediği kesandan olduğu tahakkuk ederse istima olunur.

Madde 20 — Yevmi muayyende şahitlerden birisi gelipte diğerlerinin mazerete mebni gelemedikleri anlaşılırsa hazır bulunan şahit istima olup diğerleri için bir vadei kalile tâyin kılınır.

Madde 21 — Şahidin hasta olmasından veyahut taifei nisadan o lupta mazereti meşruasından dolayı şahadetinin ikamegahında istima talebolunursa o şahidin ifadatını ahzetmek üzere meclis âzasında mü-

nasibi naip tâyin ve meclis kâtibiyle maan mahalline izam olunarak tarafeyn hazır olduğu halde ifadatı istima olunur.

Madde 22 — Hukuk dâvalarında müddeinin dâvasını iki erkek veyahut bir erkek ile iki hatun ikamesiyle ispat etmesi lâzımdır. Bir erkeğin veyahut yalnız iki hatunun şahadetleri hükme kâfi değildir.

Madde 23 — Mecellenin kitabülbeyyinatında tavih bulunduğu üzere istima olunan şahitlerin şahadati dâvaya ve müddeaaaleyh canibinden ikame olunan şahudun şahadetleri dahi def'i dâvaya ya tamamıyla veyahut müddeabihten akal olmak suretiyle muvafık olmalıdır. Meselâ müddei yüz kuruş dâva edipte şahitler elli kuruşa şahadet etseler bu miktar hakkında şahadetleri muteber olup ancak yüz elli kuruşa şahadet ettikleri ve müddei dahi şu alacağından elli kuruşunu ahiren istifa edip burasını şahitlerin bilmediğini beyan ile dâvayı mezkûresiyle şahadati vâkıa beynini tevfiik etmediği surette şahadetleri kabul olunmaz.

Madde 24 — Şahitlerin huzuru mecliste veyahut yirmi birinci maddede gösterildiği üzere âzadan tâyin ve izam olunacak naip muvacehesinde lafzı şahadeti tasrih ederek meselâ «müddeinin ciheti karzdan müddeaaaleyh zimmetinde hâlâ yüz kuruş alacağı olduğunu bilir ve böyle şahadet ederim» diye ifayı şahadet etmeleri lâzımdır ve «müddeinin ciheti mezkûreden o kadar kuruş alacağı yoktur» veyahut «falan şey falanın değildir» ve «falan kimse o işi işlemedi» diyerek nefyi sırf vukubulan şahadet ile meclisi muhakemenin haricinde olan şahadet muteber değildir.

Madde 25 — Evlât ve ahfadın peder ve valdeleriyle cet ve cedeleri ve bunların dahi evlât ve ahfadı ve zevç ve zevce ile şirketten dolayı şeriklerden birinin diğeri ve müddei veya müddeaaaleyhin infakiyle taayyüş eden adamıyla aylıklı hizmetkârının bunlardan birisi lehinde ve vasinin yetim ve vekilin müvekkil hakkında ve kefil bilmaf olan kimsenin asıl medyun canibinden deynin eda kılındığı yolunda vukubulan şahadetleri makbul olmadığı misillü rakkas ve maskara gibi namus ve mürüvveti muhil hal ve hareketi itiyadeden ve aleyhinde şahadet eylediği kimse ile adaveti dünyeviyesi örfen malûm olan eşhasın ve alelhusus kezzib ile mâruf bulunan kesianın dahi şahadetleri medarı hükmolamaz. Ancak kapı yoldaşların ve beyinlerindeki dostluk yekdiğeri malında tasarruf mertebesine vâsul olmıyan dostların ve balâda beyan olunan derecede karabeti bulunmıyan sair akrabasının birbirine şahadetleri makbul ve muteberdir.

Madde 26 — Hukuk dâvalarından dolayı edayı şahadet için meclise gelmek üzere şahitlere cebrolunmaz tarafeynden hangisi istima ettirecekse onun şahitlerini ikame etmesi icabeder her ne esbaba müpteni olursa olsun şahitlerini getiremeyenlere ispattan izharı aczetmiş nazariyle bakılır.

Madde 27 — Şahitlerin istimaından sonra vukubulan suale cevaben aleyhinde şahadet olunan taraf bu şahitlerin şahadatı vâkıalarında sadık veya âdil olduklarını beyan eyleser dâvayı ikrar etmiş olduğundan ikrariyle ilzan olunur ve eğer şahitlerin âdil olmadıklarını veyahut bir hususta muhtı buldukları yolunda itirazat dermeyen eylediği surette sırren ve alenen emri tezkiyeleri icra kılınır.

ALTINCI FASIL

Tezkiyei şuhut hakkındadır

Madde 28 — Şahitler berveçhi balâ edayı şahadet ettikten ve meclise bunların şahadetleri zatı dâvaya veyahut müddeasleyhin def'i dâvasına muvafık görüldükten sonra haklarında diğer taraftan itiraz vukuunda mecellenin tezkiyei şuhuda mütedair olan faslı mahsusuna tevfikân sırren ve alenen tezkiye olunur. Şöyle ki evvelâ sureti dâva ile tarafeynin ve şahitlerin isim ve şöhret ve sanatları ve baba ve dedelerinin kezalik esamisi ve diğerlerinden tefrik edilecek veçhile «meçture tabir olunan varakaya tahrir ve bir zarf derununa var'olunarak üzeri meclisin mühriyle bittahitim şahitlerin ikamet eyledikleri kariye ahalisinden ve ehli vukuftan lâakal intihabolunacak iki kimseye irsal olunur. Bunlar dahi varakayı fetih ve kıraat edip içinde isimleri muharrer olan şahitler âdil iseler zirine «âdil ve makbulüşşahade» diye tahrir ve âdil değıseler bu veçhile işaret ederek imza eyledikten sonra âhar şahsı münderecatına vâkıf etmeksizin meclise iade eder.

Madde 29 — Şahitlerin «hallerini bilmeyiz» veyahut «meçhulül-ahval» veya «Allah bilir» gibi yazılan ibarat veya hiç bir şey yazılmaksızın mestureler iade kılındığı halde şu suretler dahi şahitlerin makbulüşşahade olmadıklarını beyana mahmul olması itibariyle diğer şahitleri varsa onları getirmesi tarafeyne beyan olunur.

Madde 30 — Şahitlerin yirmi sekizinci maddede gösterildiği üzere sırren vukubulan tezkiyelerinde âdil ve makbulüşşahade oldukları tebeyyün eylediği surette kezalik mukim oldukları kariyenin muhtar ve

ihiyar meclisi heyetiyle ahali sairesinden meclise celbolunacak kimselerden tarafeyn hazır olduğu halde şahitlerin hâl ve şanı alenen sual ile tezkiye kılınır.

Madde 31 — Sırren icra kılınan tezkiyede makbulüşşahade oldukları anlaşılan şuhudun tezkiyei aleniye esnasında âdil olmadıkları beyan olduğu ve diğer şahitler dahi bulunduğu takdirde onlar istima ve tezkiye edilir ve başka şahit yoksa dâvayı vâkıa yemin ile fasıl ve hükmolunur.

Madde 32 — Gerek kablettezkiye ve gerek badettezkiye şahitlerin zatı dâvada menfaati maliyesi veyahut kendilerine müterettip zararın def'i gibi bir maksadı hafisi olduğunu diğer taraf iddia ederse o misillü iddialar istima olunur.

Madde 33 — Tezkiye ediciler canibinden şahitlerin bazıları cerh ve bazıları tadil olunursa cerh tarafı müreccah olmasıyla bu kabil şahitlerin şahadetleri medarı hükmolmaz.

Madde 34 — Edayı şahadetten sonra fevt veya kaybolan şahitlerin indettezkiye adaletleri sabit olduğu takdirde şahadetleri kabul olunur.

Madde 35 — Şahitler şahadet ettikten sonra dâvaya karar verilmeksizin huzuru mecliste şahadetlerinden rücu ederlerse şahadetleri keenlemyekün hükmünde olur. Badelhüküm vukubulan rücu ile hükmü lâhika hâlel gelmeyip mahkûmun bih şahitlere tazmin ettirilir.

Madde 36 — Şahitlerin bazıları berveçhibalâ şahadetlerinden rücu ettikten sonra bakisi nisabı şahadete baliğ ise rücu edenlerden zıman lâzımgelmez.

Madde 37 — Tarafeynden biri hiç şahidim yoktur dedikten sonra şahit getirecek olsa veyahut falan ve filândan başka şahidim yoktur dedikten sonra âhar şahidim var dese kabul olunmaz.

YEDİNCİ FASIL

Tahlif beyanındadır

Madde 38 — Mecellenin tahlife dair olan fashı mahsusunda beyan ve tarif olduğu veçhile dâvasını ispattan izharı aczeden tarafın talebiyle hasma yemin verilir.

Madde 39 — Tarafeynden biri tahlif olunacak olduğu halde dâva *andâline tasvir olunarak* «Bu hususa yemin eder misin» diye sual olup o dahi «Evet ederim» dedikten sonra müddeasaleyhin inkâr ettiği

ne ise meselâ müddei ciheti karzdan şu kadar kuruş alacak dâva edipte müddeaaaleyh borcu olmadığını bilbeyan hâsılı dâvayı inkâr ettiği surette «Vallahi benim ona o kadar kuruş borcum yoktur» şeklinde ve «Ben ondan o kadar kuruş istikraz etmedim» diye ciheti inkâr ettiği surete göre de «Vallahi ben bu adamdan o kadar kuruş istikraz etmedim» tarzında olarak Allahü Taalâ Hazretlerinin ismine kassem ettirilir.

Madde 40 — Yemin ancak huzuru mecliste veyahut âzadan gönderilecek naip muvacehesinde icra kılınıp başka kimse huzurunda olan yemin ile nükûle itibar yoktur.

Madde 41 — Vekil hasma yemin verdirebilir amma kendisini tevkil etmiş olan tarafa yemin teveccüh ettikte bizzat gelip yemin etmesi lâzımgelir.

Madde 42 — Yemin ancak hasmın talebi üzerine verilir fakat terakeden bir hak dâva ve ispat olunmakta bu hakkını istifa etmediğine ve ettirmediğine ve onu ibra ve başkasının üzerine havale eylemediğine ve başka kimse tarafından ifa olunmadığına ve bu hakkın mukabilinde müteveffanın rehni olmadığına dair hasm tarafından talep vukubulmaksızın müddeisinin tahlifi icra olunmak ve bir mala müstahak çıkmakta dâvasını ispat ettikte o malı kimseye satmamış ve hibe etmemiş velhasıl bir veçhile mülkünden çıkarmamış idüğüne dair müddeiye ve satılan bir şey aybı kadimine binsen reddi halinde o şeyin aybına mutali olduktan sonra kavlen veyahut temellük levazımından olan bir veçhile tasarruf ederek delâleten aybına razı olmamış idüğüne dair müşterisine ve şuf'a dâvalarında hakkı şuf'asını bir veçhile iskat etmemiş olduğu yolunda bu dâvayı ikame eden kimseye kezalik bilâtalep yemin verilmek lâzımgelir.

Madde 43 — Bir kimse kendi fiiline yemin edecek olduktan bu şey böyledir yahut değildir diye katiyen yemin ettirilir amma diğer kimsenin fiili hakkında yemin edecek olduğu halde o şeyi bilmediğine dair kendisine yemin verilir.

Madde 44 — Muhtelif dâvalar içtima ettikte her birine başka başka yemin verilmek icabetsen bir yemin kifayet eder.

Madde 45 — Yemin teveccüh eden kimsenin yemin teklif olunupta «Yemin etmem» diye sarahaten yahut bilâözür sükût ile delâleten yeminden nükûlü halinde onun bu nükûliyle hükmolunur ve badelhüküm yemin edecek olsa ona iltifat olunmaz.

Madde 46 — Bir kimse diğerk kimseden «Sen falanın vekilisin» diye dâva edipte o kimse inkâr ettiği surette kendisine yemin verilmek lâzımgelmeyeceği gibi iki kişinin her biri bir kimsenin yedindeki malı ondan iştirâ ettim diye dâva edipte o kimse birine sattığını ikrar ile diğerkinin dâvasını inkâr ettiği surette kenduye yemin teveccüh etmez.

SEKİZİNCİ FASIL

Daavii cezaiyenin keyfiyeti rüyeti beyanındadır

Madde 47 — Daavii cezaiye ya mutazarrır olan adamın şifâhen vukubulan iddia ve şikâyatı veyahut muhtar ve diğerk heyeti ihtiyariye âzası ve bekçi ve korucu gibi zabıtai adliye vazifesini haiz olanlarla cürmün vukuuna kesbi ittıla eden eşhası sairenin ihbaratı üzerine rüyet ve tetkik olunur ancak muhtaran ile heyeti ihtiyariyeden ihbarı keyfiyet edenler indelicap muhbir sıfatiyle de celp ve istima olunacakları cihetle bu misillü daavinin muhakemesinde bulunarak itayı rey edemezler.

Madde 48 — Nahiye müdürleri kabahat ve cünha derecesinde bulunan her nevi ceraimi taharri ve bunlara mütedair ihbarat ve şikâyatı havi beyannameleri ahzederek delâil ve emaratını mübeyyin zabıt varakasını tanzim etmek ve ceraimi meşhude ile cinayata dair olan ef'al ve harekâtan dolayı merkezi kazada bulunan memurini adliyeye derhal ihbarı vukuat etmekle beraber bir taraftan failiniñ derdestiyle beraber men'i firarı emrinde tedabiri lâzime ittihaz ve diğerk taraftan dahı öürümü vâkın delâili sübutiyesiyle istimal olunan esliha ve alât ve edevatı saireyi celp ve cemeylemek hususatına müteferri olmak üzere Usulü Muhakematı Cezaiye Kanununun kendilerine tevdi eylediği vezaifi kemakân ifaya mecburdur.

Madde 49 — Nahiye meclislerince katiyen veya kabili istinaf olarak rüyet olunacak mevaddı cezaiyenin maznunları sekizinci maddede gösterildiği üzere ba pusula celp ve davet olunur ve evvelce tertip ve tanzim olunmuş zabıt varakaları mevcut olduğu ve işde müddei şahsi dahı bulunduğu halde evvelemirde işbu varakalar tarafeyn muvacehesinde kıraat ve münderecatı izah olunarak badehu müddei şahsinin sureti şikâyet ve talebi ve maznununaleyhin bu haptaki müdafaatı istima kılınır. Meydanda zabıt varakası bulunmamasından veyahut nakıs ve gayri vazıh bulunduğu veya sahteliği iddia kılınmasından naşı müddei

canibinden ikame edilmek istenilen şahitlerin celbine lüzum görüldüğü takdirde gerek bunların ve gerek cürmü vâkı hakkında malûmat ve meşhudatı olupta heyetin tensibiyle davet edilecek olan muhbirlerin nakıs ve zait olmıyarak hakikati hali söyliyeceklerine dair her birine yemin verdirildikten sonra malûmatına müracaat ve sübutu öürme kâfi delâil ve emarat dahi tahkik ve taharri olunur. Zikrolunan zabıt vakalarının mevsukiyeti halinde bunlara ve aksi surette ihbarat ve şahadatu vâkıa ile delâil ve emaratu saireye binaen maznununaleyhin sabit olan öürmünün cezayı kanunisi tâyin kılınır ve iddia kılınan maddenin müstelzimi ceza bir fiil ve hareketten madudolmadığı takdirde muamelâtu cariyenin fesih ve iptali ve meydanda hükme kâfi ihbarat ile delâil ve emarat gayri mevcut olduğu surete göre de maznununaleyhin men'i muhakemesi yolunda karar ita olunmakla beraber yüz elli kuruştan fazla olmıyan tazminat dâvalarına da bakılır. Maznununaleyhin pederi veya ceddî ve evlât ve ahfadı ve birader ve hemşireleriyle bu derecede karabeti olanlardan ve talâk vukuundan sonra bile zevç ve zevceden hiç birinin şahadeti makbul değildir. Ancak bu makule şahitler istima olunupta maznun ve müddei şahsî taraflarından itiraz vukubulmadığı surette şahadatu vâkıaları medarı hükmolur.

Madde 50 — Mevaddı cezaiyeden dolayı malûmatına müracaat olunmak üzere celbolunupta huzurdan imtina eden şahitler defai saniyede nahiyenin zabıtai adliyesi marifetiyle cebren getirilir. Şu kadar ki daveti vâkıaya icabet etmiyen şahidin hastalık gibi mazereti meşruası olduğu ve istima olunan diğer şahitlerin ihbaratı dahi hükme kâfi görünmediği takdirde meclis âzasından biri nahiye kâtibiyile maan mahalli ikametine izam olunarak ifadesi alınır.

Madde 51 — Ceza dâvalarının tetkiki için davet olunan müddealeyhim ile maznunların bilâözrin yevmi muayyende ispatı vücut etmedikleri surette daavii mezkûre ânifen beyan olunduğu üzere gıyaben birrûye hüküm ve karara raptolunur ve elli altıncı maddede tâyin kılınan müddet zarfında müracaat vukuiyle serd ve iradolunan itirazat üzerine tetkikatı lâzime bilicra netayici hâsıluya göre hükmü gıyabının fesih ve tasdikına ve müddeti muayyenesinin müruru halinde hakkı itirazın sukutuna karar verilir ve cezaya mütaallik sair mukarreratı gıyabiyenin esbabı hükmıyesi aleyhinde dermeyan olunan itirazatın tetkikiyle icabına göre tekrar karar verilir ve müddeti muayyenesinin mürurundan sonra vukubulan müracaat bu sebepten dolayı reddolunur.

Madde 52 - - Her nevi kararlar yevmi muhakemede reis ile beraber mevcut olan âzanın ittifak veyahut nisfından bir ziyadesinin ekseriyeti ârasiyle verilir. Tesavi vukuunda reisin bulunduğu taraf ekseriyet kazanmış addedilir.

DOKUZUNCU FASIL

*Mukarreratı vâkıa aleyhinde itiraz ve istinaf ve temyiz
tariklerine sureti müracaatı ve bunların tabi olduğu
müddetleri beyan eder*

(Madde 53 — Daavii hukukiye hakkında gerek sulhan ve gerek katiyen lâhik olan vicahi kararlardan dolayı tarafeynin istedikleri halde Usulü Muhakematı Hukukiye Kanununun tarafatı dairesinde istinaf ve temyiz mahakimine ve gıyabi kararlar aleyhinde dahi itirazın hükmü veren nevahi mecalisine müracaat edebilecekleri gibi gıyaben ve katiyen verilen mukarreratı cezaiyeden dolayı kezalik mecalisi mezkûreye ve kabili istinaf olan gıyabi kararlar üzerine istedikleri halde ya itiraz veya istinaf dâvası tarikleriyle ve kısmi vicahiler için de doğrudan doğruya zirde murakkam elli yedinci maddede gösterilen mercii istinafa müracaat suretiyle işin tekrar icrayı tetkikatını talep ve istida eylemek salâhiyetleri mahfuzdur.

Madde 54 — Nahiye meclislerinden verilen mukarrerat için ilâmat tanzim ve ita olunmayıp mukarreratı mezkûre zirde murakkam nümuneler veçhile defteri mahsusuna kayıt ve ziri heyet tarafından imza ve tahtim olunduktan sonra şifahen tarafeyne tefhim kılınır. Ancak daavii hukukiyenin kısmi gıyabisine ait kararların kaydı sureti herhalde mahkûmunaleyhime tebliğ olunmakla beraber kısmi vicahisinin sureti musaddakaları indelicap dairei icra marifetiyle tenfiz ettirmek veyahut aleyhinde istinaf ve temyiz dâvası ikame edilmek için talep vukuunda tarafeyne ve mevaddı cezaiyeye mütaallik mukarreratı gıyabiyenin dahi sureti muhreceleri Usulü Muhakematı Cezaiye Kanununun yüz elli sekizinci maddesinde muharrer ilâm tebliği makamına kaim olmak üzere mahkûmunaleyhimin kendisine veya ikametgâhına tebliğ ve ita olunur ve mevaddı mezkûre hakkındaki vicahi kararları derhal ve gıyaben lâhik olan mukarreratın itiraz müddeti mürurundan sonra defteri mezkûrdan ihraç ve tasdik olunacak kaydı suretleri de lieclittenfiz kaza bidayet mahkemesi nezdinde bulunan müddeiumumi muavinine gönderilir.

Madde 55 — Madde sabıkada gösterildiği veçhile tâbii tebliğ olan mukarreratı gıyabiye aleyhindeki itiraz ve istinaf ve temyiz müddetlerinin mebdeî tebliğ tarihleri ve müntehası dahi nahiye meclislerine vukubulan müracaat ile istinaf ve temyizi dâva olduğunu natik tanzim olunacak arzuhallerin kaza mahakimine tarihi kayıtları olduğu gibi vicahen verilen kararların müddeti için mebdeî tefhim tarihi ve müntehası kezalik müracaat ve kayıt tarihleridir.

Madde 56 — Mevaddı hukukiyede yalnız itiraz müddeti sekiz gün olup istinaf ve temyiz müddetleri Usulü Muhakematı Hukukiye Kanunu ahkâmına tevfikan cereyan eder ve mevaddı cezaîyede Usulü Muhakematı Cezaîye Kanununun sarahati dairesinde itiraz müddeti beş ve istinaf müddeti on ve temyiz müddeti sekiz gündendir. İbarettir.

ONUNCU FASIL

Nahiye meclislerinin mercii istinafiyle kararlarının suverî icraîyesi beyanındadır

Madde 57 — Vilâyat ve elviye merkezlerine merbut nevahi meclislerinin mercii istinafı vilâyet ve elviye merkezlerinde bulunan bidayet mahakimi ve kazalara merbut nahiye meclislerinin mercii istinafı dahi merbut olduğu kaza bidayet mahkemesi olup mecalisi mezkûreden verilen kararların tenfiz ve icrası muamelesi de mahakimi mezkûrenin memurini adliyesi canibinden ifa olunur.

Madde 58 — Kaza mahakiminin nevahi meclisleri mukarreratını istinafen rüyet emrindeki vezaifiyle temyizden tetkiki keyfiyeti kavanini umumiyeye ve devairi icraîyeye ait muamelâtı tenfiziyede kanunu mahsusuna tevfikan cereyan eder.

MEVADDI MÜTEFERRİKA

Madde 59 — Nevahi meclislerinin vezaifi adliyesine mütâallik muamelât ve mukarreratı natik bilcümle evraka damga pulu rapt ve ilsak olunmaz ve tarafeynden hiç bir nam ile harç ve resim alınmaz.

Madde 60 — Kaza müddeiumumi muavinleri her üç ayda bir kere nahiye meclisleri muamelâtını tetkik ile işbu talimata tevfikı hareket olunup olunmadığını adliye müfettişlerine tahriren beyan eder

ve müfettişler canibinden dahi tetkikat ve iş'arati vâkıa netayicine göre iktiza eden muamele ittihaz ve icra olunur.

Madde 61 — İşbu nizamname ahkâmının icrasına Adliye Nezareti memurdur.

Elli dördüncü maddede gösterilen kayıt sureti nünuneleri

Sulha dair

Falan kariye ahalisinden falan tarafından bahçesinde mezruata falanın ika eylediği hasarın tazmini talebini havi ikame olunan dâvadan dolayı müddeaaaleyhi mezbur falan ile hazır bulunan müddeinin rıza ve muvafakatleri üzerine müddeaaaleyhi merkumun tazminat olarak yüz kuruş ita etmek üzere dâvayı mezkûre sureti sulhiyeye raptedilmiş olduğundan bedeli sulh olan mezkûr yüz kuruşun mezbur falandan tahsiline müttefikan karar verilerek tarafeyne tefhim olundu.

Fi sene

Mevaddı hukukiyede ikrar üzerine verilen kararın sureti kaydı

Falan kariye ahalisinden falan oğlu filânın yevmiye olarak falandan talebeylediği şu kadar kuruşun borcu olduğunu müddeaaaleyh falan huzuru mecliste ikrar eylediğinden meblâğı mezburun kendisinden tahsiline dair müttefikan verilen kararın tefhimi icra kılındı.

Fi sene

Mevaddı mezkûreden dolayı ikame olunan şuhudun şahadatına binaen verilen kararın sureti kaydı

Falan kariye ahalisinden falanın hayvan kirası ve zahire bedeli olmak üzere falandan talebeylediği şu kadar kuruşun müddeaaaleyhi merkum tarafından inkâr olunmasına karşı müddei canibinden şahit olarak ikame olunup indettezkiye makbulüşşahade oldukları anlaşılan falan ve filânların şahadatiyle müddeaaaleyh falan zimmetinde müddeinin alacağı olduğu sabit olduğundan ekseriyeti âra ile karar verilerek tefhim olundu.

Fi sene

*Mevaddı cezaiyeden dolayı verilen kararı katinin
sureti kaydı*

Falan kariye ahalisinden falan oğlu filânın tembihata mugayir olarak sokağa süprüntü döktüğü celp ile malûmatlarına müracaat olunan falan ve filânın ihbaratiyle sabit olduğundan Ceza Kanunnamei Hümayununun iki yüz elli dördüncü maddesi ahkâmına tevfikan hareketi vâkıasından dolayı mezbur falandan iki beşlik cezayı nakdî ahzine müttefikan karar verilerek kendisine tefhim olundu.

Fi sene

*Mevaddı mezkûre hakkında kabili istinaf olarak verilen
kararın sureti kaydı*

Falan kariye ahalisinden falanın vukubulan ihbar ve şikâyet üzerine ahalinin rahatını selbedecek surette bilâmucip gürültü ve şamata eylediği celp ve istima olunan falan ve filânın ihbaratiyle tahakkuk ettiğinden Ceza Kanunnamei Hümayununun iki yüz altmışınca maddesi hükmüne tevfikan merkumun üç gün hapsine ve kendisinden on beşlik cezayı nakdî ahzine kabili istinaf olmak üzere müttefikan karar verilip kendisine tefhim kılındı.

Fi sene

*Mevaddı hukukiyeden dolayı verilen gıyabi
kararların sureti kaydı*

Falan kariye ahalisinden falanın «kariyesinden» falan hakkında ikame eylediği elli kuruş alacak dâvasının yevmi muhakemesinde olunan davete müddeaaaleyh falanın icabet etmediği cihetle meblâğı mezburun kabili itiraz olmak üzere kendisinden tahsiline gıyaben karar verildi.

Fi sene

İtiraz üzerine verilen kararın sureti kaydı

Falan kariye ahalisinden falanın ikame eylediği alacak dâvası üzerine müddeaaaleyh falan kariye ahalisinden falanın müddei falana elli kuruş ita etmesi hakkında gıyaben ve yeminden istinkâfına talikan verilen karara müddeti muayyenesi zarfında itiraz etmiş ve tarafeynin icra kılınan muvacehelerinde muterizi merkumun kendisine teveccüh eden

yemini birkabul icra eylemiş olduğundan müddeinin men'i muarazasına vicahen ve müttefikân karar verilerek tefhim kılındı.

Fi sene

*İtirazın reddi hakkında verilen kararın
sureti kaydı*

Falan kariye ahalisinden falanın semeni mebiden falana borcu olan şu kadar kuruşun tahsilini havi verilen kararı gıyabi aleyhinde müddeti muayyenenin mürurundan sonra itiraz tarikiyle müracaat vukubulduğu anlaşıldığından mahkûmunaleyhi merkumun şu müracaatının reddine vicahen ve müttefikân karar verilerek tefhim kılındı.

Fi sene

*Mevaddı cezaiyeden dolayı verilen mukarreratı
gıyabiyenin sureti kaydı*

Falan kariye ahalisinden falan oğlu falanın tembihatı vâkıya mugayir olarak sokağa süprüntü döktüğü celp ve istima olunan muhbirlerin ihbaratiyle sabit olmuş ve maznununaleyhi merkum dahi daveti vâkıya icabet etmemiş olduğundan Ceza Kanunnamesinin iki yüz elli dördüncü maddesi mucibince hareketi vâkıyasından dolayı iki beşlik cezayı nakdî ahzine kabili itiraz olmak üzere gıyaben ve müttefikân karar verildi.

Fi sene

İtiraz üzerine verilen kararın sureti kaydı

Falan kariye ahalisinden falan oğlu falanın tembihata mugayir vukubulan hareketinden dolayı iki beşlik cezayı nakdî alınması hakkında gıyaben verilen karara müddeti muayyenesi zarfında itiraz etmiş ise de kararı vâkı muhbirlerin ihbaratına müpteni olup muterizi merkum canibinden dermeyan olunan itirazat dahi şu ihbarata karşı gayri vârit bulunmuş olduğundan itirazatı mezkûrenin reddiyle kararı gıyabii sabıkın tasdikına karar verilerek emri tefhimî icra kılındı.

No: 166 — Vilâyatı Şahane Defterhakanı İdarelerinin tensikat ve teşkilâtına ve memurin ve müstahdemininin vezâifine dair Nizamname

19 cemaziyelâhır 1325, 17 temmuz 1323

BİRİNCİ KISIM

Defterhakanı memurin ve müstahdeminine dairdir

Bent 1 — Her vilâyet merkezinde bulunan Defterhakanı memuruna Defterhakanı müdürü ve elviyede bulunanlara Defterhakanı memuru unvanı verilmiştir.

Bent 2 — Defterhakanı müdürleri dört sınıf olup bunların buldukları mahaller ve alacakları maaşlar işbu nizamnameye merbut defterde irae edilmiştir.

Şu kadar var ki birinci sınıftan madudolan Bağdat ve Trablusgarp Vilâyetleri müdiriyetleri için budiyeti mesafe cihetiyle müstesna olarak üçer bin beşer yüz kuruş maaş tahsis kılınmıştır.

Bent 3 — Elviyede bulunan memurlar kezalik dört sınıf olup bunların miktarı maaşları merbut defterde irae edilmiştir.

Bent 4 — Muamelâtı kesir olan ve namları merbut defterde tasrih edilen ceman on yedi kaza tapu kâtibi müstesna olmak üzere kazalar tapu kâtipleri dört sınıf itibar edilmiştir.

Minelkadim tapu kâtibi müstahdem olan nevahide kemakân birer tapu kâtibi bulundurulacaktır.

Muamelâtı kalil olan bazı kazalardan maada mülhak kazalar kâtipleri refakatlerinde birer refik istihdam olunacaktır. Bunların maaşatı makadiri kezalik merbut defterde gösterilmiştir.

Bent 5 — Müdürlerin maiyetlerinde birer başkâtip ve muamelâtın cesamet ve ehemmiyetine göre birer veya ikişer kâtip ve merkez tapu kâtibi ve bunların maiyetlerinde birer veya ikişer refik istihdam olunacaktır.

Bunların ve sair maiyet müstahdemininin ve kazalarda bulunan tapu kâtiplerinin alacakları maaşlar merbut defterde gösterilmiştir.

Bent 6 — Livalarda bulunan memurlar maiyetlerinde birer başkâtip ve kezalik muamelâtın cesamet ve ehemmiyetine göre birer veya ikişer kâtip ve birer tapu kâtibi istihdam edilecek ve bunların maiyetlerinde birer refik bulundurulacaktır.

Bent 7 — Bilûmum tapu muamelâtiyle Defterhakani müdür ve memur ve ketebesı hakkında tahkikat ve teftişatı mütevaliyede bulunmak üzere seygar beş müfettiş istihdam olunacaktır.

Müfettişlerin maaşları bin beşer yüz kuruş olup bir mahalle izam olundukları takdirde mahalli memuriyetlerinde buldukları müddetçe birer misli ve Bağdat ve Basra ve Musul Vilâyetleri dâhiline izam olunan müfettişler iki misli zammı maaş ve azimet ve avdetleri ve buldukları mahallerde dolaşacakları yerler için nizamına tevfikan maa zam maaşı aslıleri nispetinde harcırah alacaklardır. İşbu zamma maaşlar ile harcırahlar müfettişlerin buldukları mahaller tapu hasılatından tesviye ve maaşatı asliye Defterhanece ifa kılınacaktır.

Bent 8 — Defterhakani müfettiş ve müdür ve memurları ba iradei seniyei hazreti padişahi nasp ve tâyin olunur.

Bent 9 — Müdür ve memurlar kaidei mer'iyesi veçhile encümeni nezaretçe imtihanları bilicra iktidar ve ehliyetlerini havi bir kıta intihapnameyi haiz bulunacaklardır.

Bent 10 — Intihapname istihsaline tâlip olanların bizzat Encümeni Nezarete imtihan ile ispatı ehliyet etmeleri muktazidir.

Bent 11 — Bağdat ve Basra gibi budiyeti mesafe haylûletiyile Dersaadet'te ispatı vucut mümteni olan mahallerde bulunan talipler için müstesna olarak canibi Nezaretten gönderilecek e'sile varakaları mucibince mahallî merkezi vilâyet meclisi idaresince imtihanı icra olunarak olbapta tanzim ve canibi Nezarete isra edilecek mazbata üzerine intihapname ita kılınır.

Bent 12 — Tâliplerin mücerrebûletvar bulunmaları imtihana dahilün şeraiti esasıyesindedir. Binaenaleyh Nezaretçe mazbut sicilleri herhalde ve evvelemirde tetkik edilerek tâlipler imtihana kabul veya reddedilecektir.

İKİNCİ KISIM

Daimi muamelâtına dairdir

Bent 13 — Biloümle evrak ve arazi ve musakkafat ve müstegalâtı vakfiye ile gedikler Defterhakanice emlâk ve emvali gayrimenkule namıyle muarrestir. Bunların intikal ve beyi ve ferağı muamelâtının Dersaadet'te Senedat İdaresince ve Vilâyatı Şahanede Defterhakani idarelerince icrası kavanin ve nizamatı mahsusası icabından olmakla ve mezkûr idareler haricinde senedi âdi ile alım satım icrası olbapta şerefsâdır

olan iradei seniyei hazreti padişahi mantuku münifince katiyen memnu bulunmakla o yolda senedi âdi ile alınan maldan dolayı tahaddüs edecek daavi mahakimce ve devairi resmiyece gayri mesmudur. Binaenaleyh bu veçhile alim satım senedini tasdik eden heyeti ruhaniye veya ihtiyariye ve sair efrat ve eşhas kanunen mesul tutulacaktır.

Bent 14 — Senede merbut ve müstenit olmıyan emlâk ve emvali gayrimenkule hakkında Hükümeti Seniye devairi resmiyesince bir gûna muamele icra edilmeyecektir. Bu makule mahallere dair vergi kalemleriyle şubatu sairece malûmat alınırsa evveleminde kuyudu tasarrufiyece lâzımülcira muamelenin ifası zımında mahalleri Defterhakani idarelerine tebliğ ve tevdiî keyfiyet edilecektir. Hilâfı harekette bulunan memurlar kanunen mesul tutulacaktır.

Bent 15 — Tevarüs ve intikal ve tevsii haddi intikal muamelâtı bir gûna tekâlif ve mürettebatı emiriyeye tabi tutulmayacaktır.

Tevarüs ve intikal muamelâtında harç tarifesi mucibince ahz olunmakta olan harçlar badezin mülğadır.

Ancak hakkı irs ve intikal ahashabının hakkı intikale nailiyeleri tarihinden itibaren nihayet bir sene zarfında Dersaadet'te Senedat İdaresine ve taşralarda mahalleri Defterhakani idarelerine müracaatla intikal muamelâtını ifa ettirmeleri ve senedi hakani ahzeylemeleri mecburidir.

Bir sene mürurundan sonra müracaat edenlerden harcı tevarüs ve intikal mezkûr tarifede murakkam nispetlerinden birer misli fazla alınacaktır.

Bent 16 — Emri tasarrufa mütaallik hiç bir muamele haczi kanuniden başka bir sebeple tehir edilemez fakat beyi ve ferağ muamelâtında ferağ icra edilecek mahalle mahsus müterakim vergi varsa onun evvel emirde istihsal edilmiş olması muktazidir. Kezalik bedeli ferağda ketim vukuu mahsûs olduğu takdirde tahkikat icrasıyla tebeyyün edecek hale göre badehu icabı ifa olunmak üzere evveleminde bedeli mektuma ait harcı ferağ dahi vediten ahiz ve istifa olunarak ikmali muamele olacaktır.

Bent 17 — Daimi muamelâtının icrası sırasında uhdei tasarruflarına geçecek mahallin tahtit haritalarının tanzimi talebinde bulunanlar olur ve icrası mahallen mümkün bulunursa yoklama faslındaki otuz ikinci bentte muharrer izahat dairesinde ve otuz üçüncü bentte murakkam ücret mukabilinde mesaha icra ve tahtit haritaları tanzim ve ita kılınacak ve bu muamelât için alınacak ücretler mühendisler ile memurlar beyninde münasafaten ahiz ve istifa edilecektir.

Bent 18 — Arazi Kanunnamei Hümayununda mübeyyen olduğu veçhile hakkı karardan senet itası muamelesi esasen beş kısma münkasım bulunan araziden yalnız arazii emiriye ile tahsisat kabilinden olan arazii mevkufede cari olup arazii memlûke ve metruke ile minelkadim ziraat olunmamış ve aksayı umrandan bait bulunmuş olan arazii mevatta asla cari ve caiz değildir.

Bent 19 — Hakkı karardan senet talebinde bulunanlara bendi sabıkta beyan olduğu veçhile senet itasından evvel müddeabiha olan arazinin vergi ve tapu kuyudunca kimin namına mukayyet olduğu ve esasen ne makule araziden bulunduğu ve tarihi ziraat ve tasarruftan beri vergi ve âşarının her sene verilmiş olduğuna dair elde evrakı resmiyesi bulunup bulunmadığı tahkik ve mahalleri mecalis idaresince tetkik edilerek indettetik müddeabiha olan arazi mukaddemce kısmen veya tamamen kimin namına mukayyet ise kaydı atıkına dahi şerh ve işaret olunacaktır.

Bent 20 — Berminvali balâ icra edilecek tetkikat neticesinde hakkı tasarrufları sabit olan kimselere masrafları kendilerine ait olmak üzere otuz ikinci bentte muharraer olduğu veçhile nüshateyn olarak o mahallin tahtit haritaları bittanzim bir kıta nüshai musaddakası ita kılınacak ve diğer nüshası hıfzedilecektir.

Bent 21 — Takrir ahiz ve istimana nizamen mezun olan memurlar Defterhakani idarelerinde ve ledelhace tarafeyni âkideynin ikametgâhlarında ve mülhakatı geçtügüzar sırasında takrir ahiz ve istima ederler.

Bent 22 — Takrir ahiz ve istimaı tarifâtı kanuniye veçhile memurun huzurunda vâkı olmak muktazi olup maamafih muamelâtta bir kat daha temini inzıbat için takrir istimaı esnasında vilâyet merkezlerinde Evkaf muhasebecisiyle vergi müdürünün ve livalarda Evkaf müdiriyle vergi memurunun hazır bulunmaları ve kazalarda kezalik tapu kâtibinin huzurunda vergi kâtibinin bulunması mukarrerdir.

Bent 23 — Defterhakaniye mütaallik hususâtın müzakeratında Defterhakani müdür ve memurları ve kazalarda tapu kâtipleri mecalisi idarede âzayı tabiiye sıfatıyla bulunarak mazbataları tahtim edeceklerdir.

Bent 24 — Ferağ ve intikal muamelâtı günü gününe ifa ve defatire münakalâtı icra edileceği gibi vergi kalemlerine dahi muamelâtı vâkıdan bilâifatei vakit malûmat ita kılınacaktır.

Bent 25 — Gerek daimî olsun ve gerek yoklama olsun her muamele için kıtaatı itibariyle minelkadim istifa edilmekte olan kâtibiye

Dersaadet'le şehir ve kasabatta beşer ve kurada üçer kuruş olarak ke-makân ahz olunacaktır.

Bent 26 — Kayıt ihracı hakkındaki arzuhaller ile eşhasa mütaallik olarak mahakim ve devairden vâkı olan iş'ar üzerine çıkarılacak ka-yıtların kıymetlerine nispetle binde ve kesrinde ikişer kuruş kaydiye alınacak ve bunun miktarını mübeyyin kaydı havi olan derkenarların zirine matbu makbuz ilmühâberi rabıt ve ilsak ve üzerleri tarih ve mührii resmî ile iptal edilecektir.

İşbu ilmühâberler rabıt ve ilsak edilmemiş olan kayıtlar üzerine mu-amelei resmiye icra edilmeyerek ve bu yolda ilmühâbersiz kayıt ihraç ve tasdik edenlerle onlar üzerine muamele kabul ve icra edenlerden ikişer misli cezayı nakdî alınacaktır.

Bent 27 — Bilmüzayede ihale kılınan mahlûlât muaccelâtının ve taksim ve ifraz muamelâtında ve kayıt tashihinde kıymeti mukayyedenin her binde ve kesirlerinden beşer kuruş kaydiye alınacaktır.

İşbu kaydiyeler hasılatı umumiyeye meyanında defterlere geçirileceği cihetle bunlar için kayıt ihracına mahsus makbuz ilmühâberi ilsak olun-mayacaktır.

Bent 28 — Defterhakani müdür ve memur ve ketebe müstahdemini bu kere tavzif olundukları cihetle bunlara daimî muamelâtından bade-zin aidat ve kâtibiye verilmeyecektir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Yoklama muamelâtına dairdir

Bent 29 — Her livanın Defterhakani memuru liva dâhilinde bil-cümle emlak ve arazi ve müsakkafat ve müstâgallâtı vakfiye ile hayrat ve müberrat ve sair müessesatın ve bir cihete muhassas veya canibi miriye ait yerlerin mevkileri ve mahalle ve kariyeleri itibariyle birer esas kayıt defteri tanzim edecek ve bunların birer musaddak nüshasını Defterhaneye irsal eyliyecektir.

Bent 30 — İşbu defterler umumî yoklama icrası suretiyle tertibedi-lecek ve senetli ve senetsiz bilcümle emlak ve emvali gayrimenkuleyi muhtevi olacaktır. Senedata merbut yerlerin hududu hazırası ve taayyün eyliyecek miktarı senedat derununda muharrer hudut ve mekadire te-vafuk etmediği surette hududu hazıra ile mekadiri mütebeyyine sene-datın zahrına şerh ve terkim ile tahtim ve tasdik kılınacak ve böyle

senedata merbut mahaller senetlerinin tarih ve numaraları dahi esas kaydı havi olan işbu defterlerin haneî mahsuslarına kayıt ve işaret edilecektir.

Bent 31 — Balâda on beşinci bentte muharrer olduğu üzere müddeti muayyene zarfında intikal muamelesi icra edilmemiş olan mahaller yoklama esnasında *septi defter edilerek envayı itibariyle tarifede mün-deriç harç nispetlerinden cezaen birer misli fazla olarak ahzolunacaktır.*

(Bent 32 — Yoklama icrası sırasında ilerde tamim olunmak üzere şimdilik kabili icra olan şehir ve kasabalarda vâkı bilûmum emlâk ve arazi ve saire ile mülhakatından olan tarla ve mezari ve mer'a ve sairenin mesahaları icra ettirilerek her kıtaya mahsus tahtit haritası (kadastro plâni) iki binde bir mikyasta nüshateyn olarak tanzim olunacaktır.

Mühendisler ile Defterhakani memur veya tapu kâtipleri tarafından tanzim ve tahtim olunacak olan işbu tahtit haritalarının birer nüshası ahabına ita kılınacak ve diğer nüshaları kuyudu esasiyenin mütemmimi olmak üzere mahalleri Defterhakani idarelerinde hıfzolunacaktır.

Bent 33 — İşbu mesaha muamelâtı masarifi karşılığı olmak üzere arazinin her dönümünden Lâzkiye Sancağı ile Berut Vilâyetinde tatbıkı iradei seniyei cenabı padişahiye iktiran eyliyen kaide veçhile onar para alınacağı gibi şehir ve kasabalar dâhilindeki emlâk ve müsakkafat ve sairenin kıymetleri itibariyle ve binde bir kuruş hesabıyla mesaha ücreti alınacaktır.

Bent 34 — İşbu mesaha ücretlerinden mühendislerle diğer müstahdeminin istihkakları ita oluduktan sonra fazlası Defterhakaniye irsal olunacaktır.

Bent 35 — İşbu umumî yoklamanın suveri icraiyesiyle ittihaz olunacak kuyudu esasiyenin tarifâtı talimatı mahsusa ile ayrıca tâyin ve tafsil edilecektir.

Bent 36 — Her kariye ve mahallenin imam ve muhtarı ve ruhani memurlarıyla heyeti ihtiyariyesi velhasıl bir kariye veya mahallede ilmühaber itasına salâhiyettar olan kimse veya heyet buldukları kariye veya mahalle dâhilinde gerek senedi âdi ile alım satım icrası suretiyle olsun ve gerek kanunen bir sebeple mehlûl olarak âharı tarafından fuzuli zaptedilmiş veya arazii mevattan bilâruhsat imar ve ihya veyahut tecavüzün zapt ile istimal olunmuş bulunsun bilâsenedi hakani tasarruf edilmekte olan mahallerin mevki ve nevileriyle kimlerden ne suretle

kalarak kimin tarafından zapt ve tasarruf edilmekte olduğunu veya mahlûl ve hâli bulunduğunu o kariye veya mahallenin merbut olduğu Defterhakani idaresine her üç ayda bir defa badefer ihbar etmiye ve kariye ve mahalleri dâhilinde emlak ve arazi ve saireye mutasarrıf olanlardan vefat edenlerle onların vâris ve ashabı hakkı intikalden kimseleri bulunup bulunmadığını ve bulunduğu takdirde hakkı irs ve intikallerinin suret ve derecatıyla isimlerini ve mümkün olabildiği kadar mahalli ikametlerini bittahkik kezalik her üç ay nihayetinde mezkûr idarelere badefer ihbar ve ilâm etmiye mecburdurlar. Hilâfı harekette bulunanlar kanunen mesul tutulacaktır.

Bent 37 — İşbu ihbarnameler üzerine Defterhakani idarelerince usul ve nizama dairesinde ve tetkik yoklaması namıyla keyfiyet septi defter edilerek ve lüzum görülen mahaller hakkında dahi tahkikatı mahalliye icra kılınarak fuzuli tasarrufları tahakkuk eyliyenler idareten men'edilecektir.

Ashabı intikalden olanlara ve hakkı tasarrufları indettetik tebeyün edenlere muvakkat tasarruf ilmühaberi ita ve mahlûlât ile bilâruhsat küşat ve ihya olunan arazi hakkında dahi usulü dairesinde muamele ifa ve defterleri canibi nezarete isra kılınacaktır.

Bent 38 — Her sancak Defterhakani memuru senede lâakal üç ay müddet mülhak kazalarla nevahi ve kurayı geçtügüzar eyliyerek muamelâtın intizamı cereyanını tetkik ve senetsiz emlak ve arazi ve saire tasarruf edilmekte ise onların usul ve nizama dairesinde senedata raptı esbabını temin eylemiye ve tahakkuk eyliyecek harç ve rüsum ve bedelâtı misliyiye Tahsili Emvali Emiriye Nizamnamesindeki suveri tahsilîye mütedair mevadda tabîkan tahsil ettirmîye mecburdur.

Bent 39 — Her kazanın tapu kâtibi kezalik senede üç ay mülhak nevahi ve kurayı geçtügüzar ile senetsiz emlak ve arazi ve saire tasarruf edilmekte ise onların senedata raptı muamelâtını ifa ve otuz altıncı bentte muharrer olduğu üzere mahallerinden verilmiş olan ihbar defterlerinde münderiç yerler hakkında lüzum görünen tahkikatı icra eyliyecek ve işbu muamelâtı havi defterler üzerine hasılatı mütahakkıkayı bendi sabıkta muharrer usulü mevzuasına tevfiikan tahsil ettirecektir.

Bent 40 — Yoklama muamelâtı için muhassas olan yüzde on sekiz aidat kemakân ita kılınacaktır.

Bent 41 — Otuz altıncı bentte muharrer olduğu veçhile ihbarnameler üzerine septi defter edilecek harçlar ve mahallerince tahkikata

icra olunmayan mahlûlât bedelâtı misliyesi tahsilâtı için marûzzikir yüzde on sekiz aidattan yüzde alısı bilifraz tahsiliye olarak ita kılınacak ve ihbariye ve mahlûlât tellâliyesi dahi kemakân bedelâtın mahsuben tesviye olunacaktır.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Müdür ve memurin ve müstahdemînin terakki ve tenzili sınıflarına daîrdir

Bent 42 — Her vilâyet ve sancak ve kaza ile tapu kâtibi müstahdem olan nahiyenin beş senelik varidatının cemi ve tahmis suretiyle varidatı mukannenesi tâyin ve cedavili mahsusa ile makadiri mahallerine tebliğ olunacak ve işbu cetveller her beş senede bir teçdid edilecektir.

Bent 43 — Cedavilde murakkam varidatı mukannenesi seneviyeyi üç sene mütevaliyen yüzde yirmi beş fazlasiyle tahakkuk ve tahsil ettiren ve umuru memurelerine müteferri muamelâtta cidden ibrazı sây ve ikdam eyliyen müdür ve memurlarla ketebe terfii sınıfa kesbi istihkak ederler.

İşbu memurlardan birinci sınıfta bulunan kazalar tapu kâtipleri dokuzuncu bent ahkâmına tevfikân bilimtihan ibrazı liyakat eyledikleri surette diğerlerine tercihan dördüncü sınıf Defterhâkani memuriyetine ve kitabet refakatinde bulunanlar da mensuboldukları livalar mecalisi idaresinde bilimtihan ispatı ehliyet eyledikleri takdirde dördüncü sınıf kaza tapu kitabetine intihap ve tâyin olunurlar.

Bent 44 — Bendi sabık ahkâmının bitamamiha icrasına sureti mütemadiyede dikkat ve nezaret edileceğinden Makamı Nezaretten umuru mevdualarında terahî ve tekâsül eyliyen müdür ve memurlar ile kazalar ketebesinden ihtarnameler ile esbabı tekâsülleri istilâm edilecektir.

Bent 45 — İşbu ihtarnamelerin mahallerine isali tarihinden itibaren bir mah zarfında esbabı manianın neden ibaret ise izahen ziri mühürlü varaka ile Nezarete iş'arı ve manii mücbirin vukuunu musaddık mahallî meclisi idaresinden mazbata ahiz ve irsali mecburidir. Müddeti mezkûre zarfında cevap vermiyenlere ilk defasında Makamı Neza-
retten tevbihname gönderilecektir.

Bent 46 — İkinci defa gönderilen ihtarnameleri isga etmiyenlerin ve tekâsülde temerrüdeyliyenlerin Ceza Kanunnamei Hümayununun yüz ikinci maddesinin fıkrâi ulâsı hükmüne tevfikân birer aylık maaşları katı ve keyfiyet sicil kayıtlarına dercedilir.

Bent 47 — Kat'ı maaş suretiyle sicil kayıtları meşruh olanlar haklarında üçüncü defasında tenzili sınıf muamelesi icra edilir ve iki defa sınıfları tenzil edilmiş olanlar aynı halin tekerrürü vukuunda altı ay müddet açıktaki bırakılmak üzere salifüzzikir Ceza Kanunnamei Hümayununun yüz ikinci maddesinin fıkrai ahiresi hükmüne tevfikan buldukları memuriyetlerden azledilir.

Bent 48 — Esbabı meşruhadan naşi azledilenlerin istihdamlarını mâni başka sebep ve ilişkileri olmadığı surette altı ay hitamında memuriyet ve hizmetlerinin nevilerine göre en aşağı derecesinden açılacak diğer bir memuriyet ve hizmet teklif olunacak ve böyle üç defa memuriyet teklif olunupta kabul etmeyenler müstenkif addedilecektir.

HÂTİME

Bent 49 — İşbu nizamnamenin icrasına Defterhakani Nezareti memurdur.

**No: 167 — 9 zilhicce 1317 tarihli dahili kıymeti mukaddereli
Mekâtîp Nizamnamesinin bazı mevaddı
muaddelesi**

20 cemaziyelâhır 1325, 18 temmuz 1323

Kıymeti mukadderinin tarzı tahriri

Madde 5 — Bir mektubun kıymeti mukadderesi bizzat mürsil tarafından altın kuruş hesabıyla zarfın yüz tarafına erkam ve huruf ile beyan olunacak ve hiç bir gûna hak ve silinti ve çıkıntı musaddak olsa bile kabul olunmayacaktır. Mürsil kıymeti mukaddereyi diğer meskû-kât hesabıyla de ilâveten terkim edebilir. Bankınotu havi kıymetli mekâtibin kıymeti hakikiyeleri beyan olunmak mecburidir.

Kıymet takdiri

Madde 6 — Bir mektubun içine konulan evrakı nakdiyeye hile maksadiyle bedeli hakikisinden fazla kıymet takdir ve beyan etmek katiyen memnu olup bu halde mürsil talebi tazminat hakkından sakıt olduğu gibi hakkında takibatı kanuniye de icra olunacaktır. Binaenaleyh bittesadüf veya alâkadaranın müracaatları üzerine bir mektup derununa

vaz'olunan evraka bedeli hakikisinden fazla kıymet takdir ve tahrir edildiği bir merkezce tahakkuk ederse muamelei lâzime ifa olunmak üzere derhal Telgraf ve Posta Nezaretine malûmat verilecek ve bu bapta bir gûna tahkikata teşebbüs edilmişse işin dosyası birlikte gönderilecektir. Banknotu havi olan kıymetli mekâtibin kıyemi hakikiyelerinden dun kıymet beyan olduğuna tesadûf edilirse noksanı kıymet ücreti dahi bilhesap cezaen iki kat olarak mürselünileyhten istifa kılınacaktır.

Sevk muamelâti

Madde 14 — Kıymeti mukaddereli mekâtibin sevki postâ paketleri hakkında cari olan usul ve muamelâta tatbik olunacaktır.

İrsalât varakası

Madde 15 — Kıymeti mukaddereli mekâtib sevkiyat memuru tarafından nümunesi veçhile tanzim kılınacak hususi sevk jurnallarına tafsilâtı lâzimesiyle kaydolunacaktır. Tafsilâtı mezkûre tarihi sevk ve ait olduğu merkez ile gideceği mahal ve mürselünileyhin isimlerinden ve kıymeti mukaddere sıkletinden ibarettir. İşbu sevk jurnallarının bir sureti de beyaz kâğıttan yapılmış bir kopya defterine alınarak bu kopya defteri merkezde hifzedilecektir.

İşbu muamelât ifa olunduktan sonra sevk memuru kıymeti mukaddereli mekâtibi bir araya getirerek marûlbeyan sevk jurnaliyle birlikte taahhütlü müraselâtta olduğu gibi kalınca bir kâğıda sarıp paket yapacak ve üzerini çapraz olarak düğümsüz sicim ile bağlayıp paketin açık yerlerine mühür mumu sürülerek sicimin uçları mühür altında kalmak üzere mumun üzerine merkezin mübrü hasılacaktır. Paketin yüzüne dahi kıymeti mukaddereli mekâtib ibaresiyle mahreç ve mevrit merkezlerinin ismi ve paketin sıklet ve kıymeti mecmuası yazıyla tahrir olunacaktır. Kıymeti mukaddereli mekâtibi ihtiva edecek salifülbeyan paketler ayrıca yaptırılacak çantalar derununda kıymetli posta paketleriyle birlikte nakledilecek ve işbu paketlerin teslim ve tesellümü dahi posta paketleri hakkında mer'iyülicra bulunan muamelâta tevfikan ifa kılınacaktır.

Zabıtname tanzimi

Madde 18 — Kıymeti mukaddereli mekâtib paketinde görülen noksan ve bozukluk dahi mesuliyet bir halde ise mevrit merkezi tarafından

nüshateyn olarak bir de zabıtname tanzimi icabedip bir nüshası paketin kâğıt ve zarfı ve sicim ve paketin mühürleriyle beraber bilâteehhür Nezarete gönderilecek ve diğer nüshası da merkezi mezkûr memuru tarafından hıfzedilecektir. İşbu zabıtnameler dahi tahkik varakaları gibi merkezde mahfuz defteri mahsusuna aynen kaydolacaktır.

Sureti tevzi

Madde 21 — Kıymeti mukaddereli mekâtîp mutlaka mevrit postanesinde müsaraatı mümkün ile ashabına tevzi olunur. Mürselünileyhler postane memurları tarafından şahsen malûm olmadıkları halde ispatı hüviyete mecbur olup aksi takdirde kendilerine mektup verilemez. Kıymeti mukaddereli mekâtîp ashabına hini tesliminde mürselünileyhe bir kıta makbuz senedi imza veya tahtim ettirilir. Mekâtibi mezkûre usulüne tevfikân imza veya mühür mukabilinde mürselünileyhlerine teslim olunduktan sonra postanelerce hiç bir mesuliyet kabul edilmez.

Tazminat

Madde 23 — Defi ve izalesi gayrikabil esbabı mücbireye mübteni olmaksızın kıymeti mukaddereli mekâtîp külliyyen zayi olur veya hasara uğrar veyahut sirkat olunursa mürsile veya talebi üzerine mürselünileyhe mektubun kıymeti mukadderesi tazmin edilir. Hasar veya ziya kısmen vukubulduğu halde zayıatın kıymeti hakikiyesine muadil bir tazminat ita olunacaktır. Şu kadar ki işbu zarar ve ziyânın mürsilin hata veya tekâsülünden münbais olmaması ve tazminatın dahi kıymeti mukaddere miktarını tecavüz eylememesi meşruttur. İşbu tazmina, ziyân tahakkukunu mütaakıp ve herhalde istida tarihinden itibaren 91 gün zarfında ita olunur. Zayıat ve hasarat esbabı mücbireden tevellüt eylediği hakkında alâkadarın beyninde ihtilâf zuhur ederse tazminat itası neticei hükme muallâktır.

Mekâtibi mevkufe

Madde 25 — Her ne esbaba mebni olursa olsun ashabına tevdi edilemeyen kıymeti mukaddereli mekâtîbin alâkadar olan merkezler vasıtasıyla mürsiline malûmat verilmek üzere mahreç merkezine ihbarı keyfiyet olunacak ve mürsil iki ay zarfında mahreç merkezine bir gûna cevap vermediği halde mevrit merkez bunlar hakkında dahi mevkuf posta paketleri hakkında cari olan usul mucibince hareket eyleyecektir.

**No: 168 — 23 zilhicce 1322 tarihli Dâhili Posta Paketleri
Nizamnamesinin bazı mevaddı muaddesi**

20 cemaziyelâhır 1325, 18 temmuz 1323

Posta paketlerinin kapatılması

Madde 4 — Posta paketleri postanelerde bendolmazdan evvel muayene olunarak bunlardan kıymetli olanlar mutlaka ve kıymetsiz olanlar sahipleri arzu ettiği halde mürsilin ismini veyahut bir işareti hususiyesini havi mühür ile tahtim olunacağı gibi cümlesi postanenin mühürü veyahut kurşun damgasıyla mühürlenecektir.

Kıymetin tarzı tahriri

Madde 6 — Her kıymetli paketin üzerine kıymeti kuruş olarak hem rakam hem yazıyla beyan olunacak ve hiç bir gûna hak ve silinti musaddak olsa bile kabul olunmayacaktır. Meskûkâtı ve bankınotu havi paketlerin kıyemi hakikiyeleri beyan olunmak mecburidir. Mürsil kıymeti mukaddereyi diğer meskûkât hesabıyla de ilâveten terkim edebilir.

Kıymet takdiri

Madde 7 — Posta paketlerine hile maksadiyle bedeli hakikisinden fazla kıymet takdir ve beyan olunduğu halde mürsil talebi tazminat hakkından sakıt olacağı gibi hakkında ledelhace takibatı kanuniye dahi icra olunacaktır. Bittesadıf veya alâkadaranın müracaatları üzerine bir paket derununa yaz'olunan eşyaya bedeli hakikisinden fazla kıymet takdir ve tahrir edildiği bir merkezce tahakkuk ederse muamelei lâzime ifa olunmak üzere derhal Posta ve Telgraf Nezaretine malûmat verilecek ve bu bapta bir gûna tahkikata teşebbüs edilmişse evrakı birlikte gönderilecektir. Nukut ve bankınotu havi olan paketlerin kıyemi hakikiyelerinden dün kıymet beyan olunduğuna tesadıf edilirse noksan kıymet ücreti iki kat olarak mürselünileyhinden istîfa kılınacaktır.

Ücret

Madde 12 — Posta paketlerinin ücreti âtide gösterilen esas üzerine hesap ve berveçhi peşin istîfa olunur.

1) İkisinin arasındaki vesaiti nakliye demiryol ve vapurdan ibaret bulunan merakiz ücreti: Marmara ile birlikte Bahri Siyah ve yine Marmara ile beraber Bahri Sefit ve bir de Bahri Ahmer ve her

kol demiryolu bir daire itibar edilerek bunlardan bir deniz yahut bir kol demiryol üzerinde naklolunacak eşyadan beş kilografa kadar birinci daire itibariyle dört kuruş ve bir deniz ile bir kol demiryol veyahut mütaaddit deniz ve demiryol üzerinden naklolunacak eşya için ikinci daire itibariyle yedi kuruş ücret alınacaktır. Beş kilogramdan ziyadesi için beher beş kilogram ve küsurunda zikrolunan iki dereceye göre dört ve yedi kuruş alınacaktır.

Kıymetli paketler için beher bin kuruş veyahut küsurunda başkaca bir kuruş ücreti teminiye istifa edilecektir.

Sıklet	Birinci Daire	İkinci Daire	Üçüncü Daire
-----	—	—	—
250 grama kadar	4	4	4
250 gramdan 500 grama kadar	4	4	5
500 gramdan yukarı 1 kilografa kadar	4	6	8
1 kilogramdan yukarı 2 kilografa kadar	8	12	16
2 kilogramdan yukarı 3 kilografa kadar	12	18	24
3 kilogramdan yukarı 4 kilografa kadar	16	24	32
4 kilogramdan yukarı 5 kilografa kadar	20	30	40
Daha fazla sıkleti olan paketlerin beher kilogram ve küsuru için	4	6	8

2) İkisinin arasında demiryol ve vapur bulunmayan merakiz ücreti bir vilâyet dahili birinci daire; mülâsık olan vilâyet ikinci daire arada diğer bir ve birden ziyade vilâyet olan mahaller üçüncü daire itibar olunur. Kıymetli posta paketleri için kıymeti mukadderinin beher bin kuruş veyahut küsurunda iki kuruş ücreti teminiye ahz olunur. Sahilde ve demiryol güzergâhında bulunan postanelerle dâhilde kâin olup demiryol ve vapur bulunmayan mahaller arasında teati olunacak posta paketleri için ikinci tarife tatbik olunacaktır.

Birinci tarife mucibince ikinci daireye ve ikinci tarife mucibince ikinciden üçüncüye kadar olan dairelere mahsus ücret istifası lâzımgelen bazı mahaller için muamelâtın kesreti ve kat'olunacak mesafenin kısalığı itibariyle Telgraf ve Posta Nezaretinden verilecek mezuniyet üzerine yalnız bir daire ücretinin tenkisi caiz olacaktır.

Postanelerin kendi muamelelerine göre istedikleri tarik ile gönderebilecekleri eşyanın ücreti nakliye ve teminiyesi ehven tarik hesabıyla

istifa olunur. Fakat mürsil tariki mahsus tâyin ettiği halde onun ücretini vermesi lâzımgelir. İşbu tâyin olunacak tarik mürsil tarafından sevk varakaları üzerine işaret olunmak muktazidir. Posta havalenamesi usulü cari olmıyan merkezler için sıkletine bakılmıyarak yüz kuruşa kadar nakit irsalâtta kırk para istifa olunur.

İhbarı keyfiyet edildikten nihayet on güne kadar paketlerini ahzeyelemiyenlerden mürur edecek her hafta için paket başına kırk para ardiye alınacaktır.

Zabıtname tanzimi

Madde 20 Tetkikat esnasında bir paket zuhur etmediği veya İdarece zımanı mucip intizamsızlık ve bozukluk müşahade olunduğu halde mevrit merkezi bu bapta nüshateyn olarak bir zabıtname tanzim ederek bir nüshasını mahreç merkezine ve diğer nüshasını daii şüphe paket ile birlikte mahalleri mecalisi idaresine götürülerek orada küşat ve tetkik ve sureti hal ile muhteviyatı hakkında yazılacak mazbata ile birlikte Başmüdiriyyet vasıtasıyla Nezarete gönderecektir. Dersaadet'te bu muamele Meclisi İdarei Nezaretçe ifa kılınacaktır.

Sureti tevzi

Madde 22 Posta paketlerinin vusulünü mürtaakıp memur bir ihbarname tanzim ile meccanen mürselünileyhine gönderecektir. Mürselünileyhin postaneye müracaatında sevk varakasının zahrı imza veya tahtiri ettirilerek paket kendisine teslim olunur. Postaneye mâruf olmıyan mürselünileyhler tezkerei Osmaniye ve kanaatbahş olacak evrakı saire fraesi veyahut mâruf bir kimsenin tahriren tasdikı ile ishahı hüviyete mecburdurlar. Tasdik tahriri sevk varakasının zahrına işaret olunabilir. Mürselünileyh asakiri berriye ve bahriye ve jandarma efradından veyahut mekâtibi mülkiye ve askeriye şakirdanından bulunduğu takdirde imza veya mühürlerini tasdikan zâbitlerinin veyahut mektep müdürlerinin mührü resmisiyle mahtum bir varaka ibrazına mecburdurlar. Posta paketleri usulüne tevfikân imza veya mühür mukabilinde mürselünileyhlerine teslim olunduktan sonra postanelerce hiç bir mesuliyet kabul edilmez ancak mürselünileyh imza veya mühürü hadettatik isterse posta memurlarından mürekkep bir heyet muvacesinde paketi küşadettirerek neticei hâsılayı havi bir zabıt varakası tanzim olunacaktır.

Yirmi altıncı maddenin ikinci fıkrası:

İşbu müddetin inkızasında kıymetli posta paketleri Posta ve Telgraf Nezaretine gönderilip Meclisi İdare muvacehesinde açılacak ve muhteviyatı nakit ise tadat ve nakitten başka ise furuht ile nakte tahvil olunduktan sonra meclisi mezkûrca tanzim kılınacak mazbata üzerine vezneye fevkalâde irat kaydedilecektir. Kıymetsiz posta paketleri iade olunacağı cihetle mahreç merkezlerindeki meclisi idare muvacehesinde açılacak ve muhteviyatı kıymetli paketler muhteviyatı gibi fevkalâde irat kaydolunacaktır. Posta paketlerinin tarihi tesliminden itibaren iki seneye kadar sahipleri zühur ettiği halde bittahkik nakit ise aynen ve satılmış ise ahzolunan bedeli reddolunur müddeti mezkûrenin mürurundan sonra ashabının hiç bir şey iddiasına hakkı olmayacaktır.

Tazminat

Madde 27 — Defi ve izalesi gayrikabil esbabı mücbireye müpteni olmaksızın kıymetli bir posta paketi külliyyen zayi olur veya hasara uğrar veyahut sirkat olunursa mürsile veya mürsilin talebi üzerine mürselünileyhe paketin kıymeti mukadderesi tazmin edilir. Hasar veya ziyâ kısmen vukubulduğu halde zayıatın kıymeti hakikiyesine muadil bir tazminat ita olunacaktır. Şu kadar ki işbu zarar ve ziyânın mürsilin hata ve tekâsülünden ve eşyanın tabiati iktizasından mümbais olmaması ve tazminatın dahi kıymetsiz paketler için bir Osmanlı altınını tecavüz etmemesi meşruttur. İşbu tazminat ziyân tahakkukunu mütaakıp ve her halde istida tarihinden itibaren doksan bir gün zarfında ita olunur. Zayıat ve hasarat esbabı mücbireden tevellüdeylediği ve alâkadar beyinde ihtilâf zühur ettiği takdirde tazminat itası neticei hükme muallâktır. Bu baptaki müstediyyatın paketin zamanı tesliminden itibaren bir sene zarfında vukubulması muktazi olup ondan sonra müracaat olunursa hükümsüz kalacaktır.

Tediye şartıyla posta paketi irsali

Madde 28 — Havale muamelesi cari olan mahaller için mürsil tarafından sevk varakası ve posta paketi üzerine işaret olunan bedelin ahzinden sonra mürselünileyhe teslim olunmak ve işbu bedel posta havalenamesi suretinde mürsile gönderilmek üzere kıymetli veya kıymetsiz posta paketi irsal olunur.

**No: 169 — Memurini mülkiye mâzuliyet maaşlarına mütedair
27 cemaziyelâhır 1309 tarihli kararnamenin 8 inci
maddei muaddelesi**

21 cemaziyelâhır 1325, 19 temmuz 1323

Madde 8 — On beş seneden yirmi seneye kadar hizmet etmiş olanlara en sonra buldukları memuriyette aldıkları maaşın rub'u ve yirmi seneden otuz seneye kadar hizmeti sebkedencilere sülûsü verilir ve işbu maaşlar Mülkiye Tekâüt Sandığı idaresindeki dairei mahsusasından ita kılınır. Ancak bunlardan hizmeti Devlette malûl olupta kanunen malûliyet tarihiyle tekaüde müstahak olanlara mazuliyet aylığı verilmeyip kendileri tekaütlerini talebe sevk olunur.

No.	İsminin	Düster Tertip	Clit	Sabife	Gasete Sarı
	Memurini mülkiye mazulin maaşlarına dair kararname	1	6	1149	

**No: 170 — 3 cemaziyelâhır 1296 tarihli Mahakimi Nizamiye
Harç Târifesinin 17 nci faslına müzeyyel madde ile 18 inci
faslı makamına kaim maddei kanuniye**

12 recep 1325, 8 ağustos 1323

Mezkûr tarifinin 17 nci faslına müzeyyel maddei kanuniye

İki yüz elli kuruş veya ondan dun bir akçeye veyahut bu miktar kıymeti haiz emvali menkule ve gayri menkuleye mütedair olup olbaptaki arzuhaller zahrına yazılan derkenarlarla karara raptı icabeden daavi ücreti mübaşiriyeden maada bir gûna harç ve resme tabi olmadığı gibi iki yüz elli kuruştan fazla ve beş yüz kuruş veya bundan noksan olan mebalîğ ile kezalik bu nispette kıymeti bulunan emvali menkule ve gayri menkule hakkındaki dâvalardan dolayı işbu tarife mantukunca alınması lâzımgelen harçlar dahî devairi icraiyece vukubulacak tahsilâtta evvelbeevvel istifa olunmak üzere tecil olunur ve dâyinin haricte sulhan istifayı matlup etmesinden veya sair bu gibi ahvalden dolayı takibattan sarfı nazar eylediği halde olbaptaki ilâmatın harç ve masarifi muhakemesi ilâmatı cezaiye harçlarıyla masarifi muhakemesinin suveri tahsilîyesini muarrif olan talimata tevfikân doğrudan doğruya medyunlardan istifa kılınır ve fakrû zaruretleri şahadatı mutebere ve

mevsuka ile sabit olupta ilâm harcı ve resmi tahsil ile hademe ücretinden başka tarifede muharrer harç ve resimden muaf tutulan müddeilerin lehinde sâdır olan ilâmatta evvelce kendilerinden alınmıyan harç ve rüsumu saire dahî ayrıca gösterilerek indelica mahkûmünaleyhimden bittahsil irat kaydedilir.

Mezkûr tarifenin 18 inci faslı makamına kaim madde kanuniye

Madde 59 — Devairi icraiyece alınacak harçlar herveçhi âti beyan olunur :

Evvelen - İlâmatı sâdıranın tenfizi ahkâmı talebini havi devairi mezkûre rüesasına verilen ve iki yüz elli kuruşu mütecevaz matlubat ile bu miktardan fazla emvali menkule ve gayri menkulelerden mütevellit hususata mütedair bulunan arzuhallerden işbu tarifenin birinci maddesi mucibince yalnız beş kuruş kaydiye harcı alınır.

Bu arzuhallerin merbutatıyla hususatı saireye müteferri olan istidanameler ve ibraz ve irae olunan evrakı saire harcı mezkûra tabi değildir.

Saniyen - Her nevi evrak ve zabıtnamelerin talebolunan suretlerinden dolayı maktuan otuz ve muamelâtı tebliğiyesi devairi icraiyeeye ait olan ilâmat ve hücceci şer'iyenin mahkûmünaleyhime tebliği için on kuruş harç istifa olunup ihbarname ve sair bu gibi evrakı icraiyenin tebliğinden ve bilmüzayede müşterisine ihale kılınan gayri menkulâtın tesviyei kaydı zımında devairi aidesine yazılan tezakir ile diğer hususata mütaallik vukubulan muhaberattan dolayı posta ücretinden maada bir gûna harç alınmaz.

Salisen - Mebaliği muayyeneyi havi olan ilâmatın tenfizinden dolayı medyuna hakkı rücuu olmamak üzere yüzde iki buçuk nispetinde ve fekki haciz ve tahliyei mecur gibi miktar ve kıymeti gayri muayyen hususat hakkındaki ilâmat için de maktuan mahkemeden alınmış harcı ilâmın bir misli raddesinde kezalik medyuna hakkı rücuu olmamak üzere dâyinden resmi tahsil ve harcı icra alınır ve yalnız idane hüccetleri zahrına yazılan muktaza ilâmiyle tahsil olunan emvali eytam ve evkafın rüsumu tahsiliyesi herhalde medyunlardan istifa kılınır.

Râbian - Muamelâtı icraiyenin herhangi derecesinde olursa olsun dâyin ile medyun beyninde sulh vukubulduğu ve bunun zahrı ilâma işaret olunmak suretiyle tesviyei kaydı ve ilâmın iadesi talebedildiği takdirde bedeli sulhün yüzde iki buçuk nispetinde resmi tahsil alınır

ve işbu resim ve sair masarifi icraiye'nin sulhü vâkı mantukunca tarafeynden hangisine aitse ondan ve bu yolda bir kayıt ve şart mevcut olmadığı halde resmi tahsil dâyinden ve masarifi saire dahi medyundan istifa kılınır.

Hâmisen - Resmi tahsilin kısmı maktu peşinen hükmü ilâmın tenfizi talebinde bulunan taraftan ve yüzde hesabıyla alınacak olanları dahi tahsilât vukubuldukça miktarı nispetinde evvelbeevvel bu tahsilâtın alınır.

Sâdisen - Emvali menkule ve gayri menkulenin fûruhtu için evrakı havadisle vukubulacak ilânâtın beher nüshasının ücreti tabiyesi olarak maktuan yirmişer kuruş alınacağı misillü gerek vaz'iyed ve haciz muamelesi ve gerek mecurun tahliyesi ve emval ve eşyanın her mucibi ilâm mahkûmünlehe teslimi gibi hususâtı icraiyeye için mahallerine izam olunan memurini icraiyeye indelicap verilecek ve miktarı rüesayı mahakim tarafından takdir olunacak masarifi rahiye ve zaruriye dahi berveçhi peşin mahkûmünleyhten ahzolunur.

Sâbian - Bilmüzayede fûruht olunan emvali menkule ve gayri menkulenin bedeli müzayedesinden yüzde iki hesabıyla münadiye ücreti tellâliye ve ihbarname ve sair evrakı icraiye'nin tebliğine vesatet misillü vezâifile mükellef bulunan icra mübaşirlerine de tarifei mahsusasına tevfiikan budü mesafe itibariyle beş kuruştan nihayet yirmi beş kuruşa kadar ücreti kedemiye verilir ve dâyin ile medyun arasında bilmuvafaka tesviyei deyin olunmasından veya esbabı saireden dolayı müzayede muamelesi hükümsüz kaldığı surette ücreti tellâliye alınmayıp yalnız resmi tahsil istifa kılınır.

Sâminen - Ecanibe mütaallik olarak mahakimi ticariye heyatı muhtelitasından verilen ilâmâtın harçları ve ücreti mübaşiriye namıyla yüzde bir nispetinde istifa olunup mahakim haslatı meyanında irat kaydedilmekte olan resmi tahsil kemafissabık kararnamei mahsus ahkâmına tabidir.

No.	Başlığı	Düster Tertip	Cilt	Sahife	Hasıl Cüzde Sayı
	Mahakimi Nizamiye Harç Tarifesi	1	4	319	
	Harçlar hakkında tahriratı umumiyeye	1	4	335	
	Mahakimi nizamiye ve devairde alınacak harçlara dair tarifei cedide	1	5	582	
	Mahakimi nizamiye harç tarifesi'nin 66. 67 nci maddeleri makamına kaim maddeli nizamiye	1	6	456	
	Dâvacılardan bi kudret olanların rüesumu daaviden sureti muafiyetleri hakkında tahrirat	1	4	336	

No.	Başlık:	Düster Türü	Cilt	Sahife	Rasmi Gazete Sayı
	Devairi rosmiye ile ehas arasındaki daavinin harasına ve tayin kılınacak vekillere dair Kararname	1	4	365	
	Mahalle sekteine konulmak için parça parça satılacak sıziden alınacak harçlar hakkında tezkere	1	4	420	
	Alınacak harçların malsandıklarına teslimi hakkında	1	4	701	
	Daavi kalemine mahsus harç Adliye veznesine teslim olunmadıkça muamele yapılmamasına dair	1	4	725	
	Tomyizi istenilen ilâmat harçlarının gönderilmesine dair tahrirat	1	4	727	
	Mehakimden alınan harçların defterleriyle beraber Adliye veznesine gönderilmesine dair	1	4	730	
	Rüsumu mehakim hakkında vilâyeta mahsus kanunname	Zeyl 1	2	26	
	Pağışaha ait emfak ve çiftlikâttan mahkeme harcı alınmamasına dair Kararname	1	5	94	

**No: 171 — 19 cemaziyelâhır 1325 tarihli Devairi Sulhiye
Nizamnamesinin 53 üncü maddei muaddesi [1]**

27 şaban 1325. 22 eylül 1323

Madde 53 — Daavii hukukiye hakkında gerek sulhan ve gerek katiyen lâhik olan vicahi kararlardan dolayı tarafeynin istedikleri halde Usulü Muhakematı Hukukiye Kanununun tarifâtı dairesinde Temyiz Mahkemesine ve gıyabi kararlar aleyhinde dahi itirazen hükmü veren nevahi mecalisine müracaat edebilecekleri gibi gıyaben ve katiyen verilen mukarreratı cezaiyeden dolayı kezalik mecalisi mezkûreye ve kabili istinaf olan gıyabi kararlar üzerine istedikleri halde ya itiraz veya istinafı dâva tarikleriyle ve kısmı vicahiler için de doğrudan doğruya zirde murakkam elli yedinci maddede gösterilen mercii istinafa müracaat suretiyle işin tekrar icrayı tetkikatını talep ve istida eylemek salâhiyetleri mahfuzdur.

No.	Başlık	Düster Türü	Cilt	Sahife	Rasmi Gazete Sayı
[1]	Nevahi merkezlerinde bulunan Nahiyec meclislerinin vezâifi sulhiye ve adliyesi hakkında Nizamname	1	8	712	
	Birinci maddesinin tadili	1	8	758	

**No: 172 — Rumeli Vilâyatı Selâsei Şahanesinde istihdam
olunacak Adliye müfettişleriyle müstantiklerin ve sair
memurini Adliyenin sureti tahlifi hakkında
madde-i kanuniye**

27 şaban 1325, 22 eylül 1323

Rumeli Vilâyatı Selâsei Şahanesinde istihdam olunacak Adliye müfettişleriyle müstantiklerin ve sair memurini adliyenin emri tahlifi berveçhi âti icra ve evrakı havadisle de ilân olunacaktır.

Sureti tahlif

«Zatı Şevketsimatı Hazretî Hilâfetpenahiye ve Devleti Aliyelerine sadıkane ifayı hüsnü hizmet edeceğime ve cins ve mezhep tesiriyle hiç bir fert ve hattâ evlât ve ekaribim bile olsa onlar hakkında hilâfî maddet ve hakkaniyet ve mugayiri istikamet muamelede bulunmayacağımı din ve namusum üzerine taahhüt ederek münafîi adalet tarafgirane hareketten katiyen mücanebet ile umuru memuremi ahkâmı kavanine tatbikan icra edeceğime Vallahi»

**No: 173 — 19 cemaziyelâhur 1325 tarihli nizamnamenin
neşrinden mukaddem hakkı tevarüs ve intikal asha-
bından müddeti muayyenesinde müracaat edecek
lerden dahi harcı intikal alınmaması
hakkında irade-i seniye [*]**

Meclisi Mahsusu Vükelâ Mazbatası

Vilâyatı Şahane Defterhakani idarelerinin tensikat ve teşkilâtına ve memurin ve müstahdeminin vazifesine dair olup mer'iyeti ahkâmına bilistizan irade-i seniye-i cenabı hilâfetpenahi şerefsudur buyurulan nizamnamenin daimî muamelâtına taallük eyliyen tevarüs ve intikal muamelesi harçları hakkında bazı ifadâtı havi Defterhakani Nezaretinden varidolan tezkere meyanei bendegânemizde kıraat olundu.

[*] Vilâyatı Şahane Defterhakani idarelerinin teşkilât ve tensikatına ve memurin ve müstahdeminin vazifesine dair.

Mealinde salifüzzikir nizamnamenin on beşinci bendinde tevarüs ve intikal muamelâtında harç tarifesi mucibince alınmakta olan harçlar badezin mülga olup ancak hakkı irs ve intikal ashabının hakkı intikale nailiyetleri tarihinden itibaren nihayet bir sene zarfında intikal muamelâtını ifa ettirmeleri mecburi olduğu ve bir sene mürurundan sonra müracaat edenlerden harcı tevarüs ve intikalin mezkûr tarifede murakkam nispetlerden birer misli fazla alınacağı muharrer olmasına nazaran hakkı tevarüs ve intikale nailiyetleri nizamnamei mezkûrun neşir ve ilân tarihinden mukaddem tahakkuk etmiş olanlar için bendi mezkûr ahkâmının tatbik olunmaması lâzımgelip halbu ki Devletçe maksadı asli senetsiz emlak ve arazi tasarrufatına meydan verilmeyerek hukuku tasarrufiyenin senedatı Hakaniye ile tevsik ve temini maddesi olmasına ve Memaliki Mahrusai Şahanede bulunan ashabı tevarüs ve intikalin ekserisi uhdelere geçecek emlak ve arazinin muamelei intikaliyesini henüz icra ettirmeyip elyevm murisleri namına mukayyet bulunmasına binaen o misillûların hakkı tevarüs ve intikale nailiyetleri nizamnamenin tarihi neşir ve ilânından mukaddem olmak itibariyle şu müsaadei mahsusadan mahrumiyetleri madeleti seniyyeye tevafuk etmiyeceğinden bu gibilerin dahi bir sene zarfında Dersaadet'te Senedat İdaresine ve taşralarda Defterhakanı idarelerine müracaatla tevarüs ve intikal muamelâtını bilâharç ifa ettirerek namlarına senedi Hakani istihsal eylemelerine müsaade olunarak bir sene mürurundan sonra bunlardan dahi tarifede murakkam nispetlerden bir misli fazla harç istifası munasip olacağı dermeyan kılınmış ve vakıa mücerret teshili muamelât ve temini tasarrufat için sureti umumiyede şayan buyurulan müsaadei mahsusadan hakkı tevarüs ve intikalleri nizamname tarihinden mukaddem tebeyyün eden mutasarrıfların dahi müstefit olması muvafıkı madelet görülmüş olmakla salifülbeyan nizamnamenin neşrinden mukaddem hakkı veraset ve intikali tebeyyün ettiği halde henüz müracaatla muamelei lâzimeyi ifa etmiyenlerin dahi gerek Dersaadet ve gerek taşrada evrakı havadis ve vesaiti resmiye ile halkın anlayacağı surette vukubulacak ilân tarihinden itibaren bir sene zarfında müracaat eyledikleri halde bilâharç muamelâtı intikaliyenin ifası ve ondan sonra müracaat olunduğu halde hükmü nizamnameye tevfikân birer misli fazla harç ile ifayı muamelât edilmesi ve şu kadar ki eytam ve eramil ve emsali kasırın uhdelere intikal etmiş olan musakkafatı vakfiye ve emlakî sırfe ve em-

salinin sigar ve kasırinin hali rüşte vusullerinden itibaren mevkii tabika vaz'ı hususunun Nezareti Müşarünileyhaya havalesi tezekkür ve tensip ve tezkerei mebhusünanha leffen arz ve takdim kılınmakla olbapta ve kâtıbeî ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemir efendimizindir.

14 şaban 1325, 9 eylül 1323

Arz tezkeresi

Ahiren mevkii icraya vaz'olunan nizamnamei mahsus ahkâmı iktizasınca müddeti muayyenesi zarfında müracaatla icra olunacak muamelâtı intikaliyeden harç alınmaması mukarrer olduğu cihetle nizamnamesinin neşrinden mukaddem hakkı tevarüs ve intikale nail olup tâyin olunan müddet zarfında müracaat edeceklerden dahî harç alınmaksızın muamelâtı intikaliyenin ifası hakkında Defterhakanı Nezareti Celilesinden gelen tezkere üzerine Meclisi Mahsusu Vükelâca cereyan eden müzakerat neticesini havî kaleme alınan mazbata melfufiyle arz ve takdim olunmuş olmakla münderecatı hususunda her ne veçhile iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi şerefsudur buyurulursa mantuku münifi infaz edileceği beyaniyle tezkerei senaveri terkîm kılınıdı efendim.

14 şaban 1325, 9 eylül 1323

İradei seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzim olup Meclisi Vükelânın mazbatai mâruzası ve melfuflariyle beraber manzuru âli buyurulan işbu tezkerei sâmiyei sadaretpenâhileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefmütaallik buyurulmuş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülemrindir.

29 şaban 1325, 23 eylül 1323

**No: 174 — Teçhizatı Askeriye Nezareti hesabâtının dahî
Divanı Muhasebatça rüyet ve tetkik olunması
hakkında iradei seniye**

Arz tezkeresi

Teçhizatı Askeriye Nezareti Celilesince bin üç yüz yirmi bir senei maliyesi tahsilât ve sarfiyatıyla müdevveratı mübeyyin tanzim ve irsal olunan hesabâtın tetkiki zımında icra olunan tebligata cevaben Divanı

Muhasebat Riyaseti Behiyesinden varidolan tezkere üzerine bilmuhabere Nezareti Müşarünileyhadan alınıp leffen arz ve takdim olunan tezkerei cevabiyede Nezaretin talimatı mucibince her sene tanzim eylediği hesabı katı cedavili arzı hâkîpayı âli kılınmakta olmasına nazaran Divanı Muhasebata sair devairi Devlet misillü hesap vermesi lâzımgelip gelmiyeceği istifsar olunmuş ve Divanı Muhasebatın vezaifi esasıyesi iktizasınca kâffe devairi resmîyenin rüyet ve tetkiki hesabatıyla mükellef bulunmasına binaen Nezareti Müşarünileyhanın hesabatını dahi tetkik etmesi usul ve emsaline muvafık görünmüş olmakla olbapta her ne veçhile emrû fermanı hümayunu hazreti hilâfetpenahi şerefsünuh ve sudur buyurulursa mantuku âlisi infaz olunacağı beyaniyle tezkerei senaveri terkîm kılını efendim.

8 ramazan 1325, 2 teşrinievvel 1323

Iradei seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzîm olup melfuflariyle manzuru âli buyurulan işbu tezkerei sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefsudur buyurulmuş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülemrindir.

12 ramazan 1325, 6 teşrinievvel 1323

**No: 175 — 19 cemaziyelâhır 1296 tarihli Usulü Muhakematı
Cezaiye Kanunu muvakkatinin 125 inci
maddei kamesi**

5 şevval 1325, 29 teşrinievvel 1323

Cürmü vâkı cünha nev'inden madudolduğu halde müstantik maznununaleyhi mahkemeye irsal eyliyecek ve hâpsi müstelzim olan ceiramde maznunünaleyh zaten mevkuf ise hal ve sıfatı ve cürmün mahiyeti ve delâil ve emaratı mevcudenin derecei kuvveti nazarı dikkate alınarak yalnız mevkufen icrayı muhakemeye mahal olup olmadığının takdiri zımında olbaptaki lüzumu muhakeme kararnamesi, reisi mahkemeye tevdi olunacak ve bu bâptaki tevkif emrinin devamına lüzum

olmadığı reis canibinden ziri kararnameye işaret bulunduğu halde maznunünaleyhten bir ikametgâh senedi ahzile salıverilip muhakemesi gayri mevkuf olarak cereyan edecektir.

No.	Başlık	Düster Tertib	Cilt	Sahife	Kesim Cansız Sayı
	Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu Muvakkati	1	4	131	
	Eenayı mütafada tâbiyetini ketmedenler hakkında verilen hükümler muteber tutulup fakat ahkâmının mensub oldukları sefaretler vasıtasıyla icra ettirilmesine dair tezkereî sâmiye	1	4	362	
	Mevaddı Rûsumiyye dair dâvalara merci tayinine dair tezkereî sâmiye	1	4	367	
	Orman memur ve müstahdemlerinin usulü muhakemesine dair talimat	1	4	450	
	Mahkemelî Temyizde hükümleri nakız veya tasdikolunan ilâmat hakkında tezkereî sâmiye	1	4	703	
	Temiyiz Mahkemesi Başmüddeiumumîsiyle Muavinterinin vazâifine dair Tezkere	1	4	705	
	İlâmatı cezaiyenin infazı için müddeiumumilerin işaretleri kifayet edeceğine dair tezkere	1	4	707	
	Cinayata mütâallik daavinin sureti rüyeti hakkında tahrirat	1	4	715	
	Müddetini ikmalmeden mücriminin sureti tahliyelerine dair tahrirat	1	4	717	
	Mahkemelerden ödünolacak ahkâmın slâm şeklinde yazılmasına dair tahrirat	1	4	719	
	İlâmatı cezaiyenin infaz ve tebliğinin müddeiumumilere ait olduğuna dair tahrirat	1	4	721	
	Mahpus bulunan mücriminden vefat edenlerin kayıtlarının sureti terkline dair tahrirat	1	4	722	
	İhtar, şikâyetname ve sabitların müddeiumumilere verilmesine dair tahrirat	1	4	747	
	Ceraimden necet eden hukuku şahsiye dâvalarına dair ilâmatın suveri icrasına dair	1	4	754	
	İstinaf mahkemeleri nezdinde beyeti ithamiye teşkilne dair tezkereî sâmiye	Zeyl	1	12	
	Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu muvakkatının 51 inci maddesine müzeyyel fıkraî Kanuniye	1	5	385	
	Usulü Muhakematı Cezaiye Kanunu muvakkatının 130 uncu maddesinin tadili	1	5	616	
	Ceraimi şahsiyeden dolayı memurini mülkiye hakkında mahkûmî Adliyye tahkikat ve muhakematın suveri icrasına dair irade	1	6	496	
	Ceraimi müterake erbabından ölen memurun vasesel haklarında ikame olunaçak hukuku şahsiye dâvalarının mercii rüyeti hakkında irade	1	6	757	
	Usulü Muhakematı Cezaiye Kanununun bazı maddelerinin tadili	1	7	16	
	Usulü Muhakematı Cezaiye Kanunu muvakkatının 200 nci maddesinin tadili	1	7	1681	

**No: 176 — 19 cemaziyelâhır 1296 tarihli İcra Kanunu
Muvakkatının 9 uncu maddesine müzeyyel
fıkraî kanuniye**

5 şevval 1325, 29 teşrinievvel 1323

Şu kadar ki gerek tarihi tevdiinden ve gerek muamelâtu tenfiziyeye iptidar olunduktan sonra son muamele tarihinden itibaren altı mah

müddet alâkadaranı canibinden takip ve taharri olunmayan ilâmatı mü-
racaat vukuunda tenfizine devam olunmak üzere kaydına işaretle
hifzeder.

No.	Bağlık	Dü- tür Tartip	Cilt	Sahife	Rusul Cesme Sayı
	İlâmatı hukukiyenin sureti icrasına dair kanunun muvakkat	1	4	225	
	İlâmatı hukukiyeye ve icarîyesinin sureti icarîyesine dair tenkere	1	4	349	
	Mahakimden verilen ilâmların tenfiz ahkâmına ziemurini				
	Mülkiyenin müdahale etmemesine dair	1	4	704	
	İlâmatı hukukiyenin sureti icarîyesine dair Kanunu muvakkatın 39 uncu maddesine seyil	Zeyl	1	15	
	İlâmatı hukukiyenin sureti icrasına dair kanunun 39 uncu maddesi seyil	Zeyl	3	99	
	İcra Kanununun 53 üncü maddesine müzeyyel fıkrai Kanuniye	1	5	502	
	İcra Kanununun 50 nci maddesine müzeyyel fıkrai Kanuniye	1	5	517	
	İcra Kanununun 39 uncu maddesine müzeyyel fıkrai Kanuniye	1	5	758	
	İcra Kanunu muvakkatının 67 nci maddesine müzeyyel fıkra- ratı Kanuniye	1	5	854	
	İcra Kanununun 39 uncu maddesine, 2 şaban 1299 tarihinde teşvil olunan fıkraya müzeyyel fıkrai Kanuniye	1	5	897	
	İcra Kanununun 39 uncu maddesinin, 2 şaban 1299 tarihli seyiline tevfikân bilâ nafaka hapis edilmeleri hakkında irade	1	7	868	

**No: 177 — 19 cemaziyelâhır 1325 tarihli Devairi Sulhiye
Nizamnamesinin 1 inci maddesi muaddelesi [1]**

12 şevval 1325, 5 teşrinisani 1323

İdarei Umumiyei Vilâyat Nizamnamesinin elli altıncı maddesinde gösterildiği veçhile müdürlerin tahtı riyasetinde bulunan nahiyec-
lisleri Teşkilî Mahakim Kanununun üçüncü ve dördüncü maddelerinde
murakkam vezâifi adliye için her nahiyenin dâhili daire ve ma-
karrı idaresi olan karyelerin ihtiyar mecalisinden celp ve davet olu-
nacak dört âzadan ibaret olarak icabı halinde teşekkül eder. Ahalisi
sunufu muhtelifeye mensubolan mahallerde âzanın nisfı müslim ve nisfı
diğeri gayri müslim olur. Umuru tahririyesi nahiyec kâtibi ve mübağir-
liğe ait vazifesi de nahiyenin jandarmasıyla bekçi ve korucusu tarafın-
dan ifa kılınır.

No.	Bağlık	Tartip Dü- tür	Cilt	Sahife	Rusul Sayı Cesme
[1]	Nahiyec meclislerinin vezâifi sulhiye ve adliyei hakkında Nizamname	1	8	712	
	53 üncü maddesinin tedilii	1	8	767	

**No: 178 — Konya Ovasının irva ve iskası hakkında
Mukavelename**

17 şevval 1325, 10/13 teşrînîsani 1323/1907

Bir taraftan Hükümeti Seniye namına hareket eden Maliye Nazırı Devletlû Mehmet Ziya Paşa Hazretleri diğer taraftan Anadolu Osmanlı Demiryolu Şirketi nam ve hesabına hareket eden şirketi mezkûre Müdürü Umumisi Mösyö Edvar Höknen beyninde mevaddı âtiye karargir olmuştur :

Madde 1 — Konya Ovasının Beyşehir Gölü ve Beyşehir ve Çarşamba çayları suları vasıtasıyla irva ve iskası ve Karaviran Gölünün kurutulması ve bundan husulegelecek seksen bin dönüm arazinin dahi mezkûr sular vasıtasıyla irvası zımında iktiza eden ameliyatın işbu mukavelenameye merbut şartname ile haritai umumiye ahkâm ve münderecatına tevfikân Hazinei Celile hesabına olarak icrası Hükümeti Seniye tarafından Anadolu Osmanlı Demiryol Şirketine havale buyurulmuş ve şirketi mezkûre dahi o veçhile ameliyatı mezkûrenin icrasını taahhüdetmiştir.

Madde 2 —Bu işin mukaddema Hazinei Hassai Şahanece müzakeresi esnasında şirket tarafından keşfiyatı muktaziye icra kılınmış olmakla işbu mukavelenamenin tarihi taatisinden itibaren nihayet bir mah müddet zarfında bilcümle ameliyatın mükemmel harita ve projeleriyle tafsilât plân ve makatı ikişer nüsha olarak Ticaret ve Nafia Nezaretine takdim kılınacaktır. Salifüzzikir harita ve proje ve saire tarihi takdiminden itibaren üç mah müddet zarfında Nezaretçe bittetik haliyle veya icabeden tadilâtın icrasıyla tasdik edilecektir. Mezkûr üç mah müddet mürur edipte bu bapta şirkete bir gûna iş'ar vukubulmadığı takdirde şirket tarafından salifülbeyan harita ve projelere kabul ve tasdik edilmiş nazariyle bakılarak ameliyata bed'ü mübaşeret olunacaktır. Harita ve projeler Nezaretçe tadil edilipte işbu tadilâtın icrası bir mahtan ziyade vakte muhtaç olduğu surette müddeti inşaiye tadilâtı mezkûrenin icra ve ikmalıyla tetkik ve tasdikı için güzeran edecek müddet kadar temdit kılınacaktır.

Madde 3 — Şirket harita ve projelerin tarihi tasdikından itibaren dört mah zarfında ameliyata mübaşerete altı sene zarfında ikmal eylemeği taahhüdeder şu kadar ki işbu altı senenin ilk senesinin mevsimi sayfı ameliyat tezgâhlarının tesisine muhtastır. Karaviran Gölünün için-

deki çukurları Beyşehir Gölünün fazla sularını istiabedeceği tebeyyün ettiği takdirde Karaviran Gölünün ameliyatı tathiriyesinin itmamı ve seksen bin dönüm arazinin irvası ameliyatı tezgâhların ikmalî tesisinden itibaren üç sene zarfında ıçra ile arazi mezkûre kabîli zeri bir hale ifrağ edilecektir.

Ancak esbabı mücbireden mümbais ahvâlden dolayı ameliyat ne kadar müddet tatil olunursa müddeti ikmalîye dahi o kadar temdid edilecek ve şirket esbabı mücbirenin vukuunu derhal tahirten Ticaret ve Nafia Nezaretine ihbar eyliyecektir.

Madde 4 — Ticaret ve Nafia Nezareti esnayı ameliyatta ve hitamında ve ameliyatın kabul muamelesinin icrasına değin imalâtı vâkıayı bir veya bir kaç komiser vasıtasıyla muayene ve teftiş eyliyecektir. İşbu teftiş ve muayene masarifine mukabil şirket ameliyata mübaşeret için tâyin olunan müddetten itibaren ameliyatın kabulü katisine değin mahbemat tediyeye olunmak üzere senevi Ticaret ve Nafia Nezaretinin emrine iki yüz elli Osmanlı lirası ita edecektir.

Madde 5 — Bilcümle imalâtı türabiye ve sınaîye ile yollar küşadı ve mebanî lâzimenin inşası ve taş ve kum ihracı için icabeden arazi arazii haliye miriyeden ise meccanen şirkete teslim olunacağı gibi efrat uhdesinde bulunduğu halde dahi Maliye Nezaretince usul ve nizamına tevfikân bilistimlâk kezalik meccanen şirkete teslim olunacak ve muvakkaten işgali lâzımgelen arazi dahi ameliyatın devamı müddetine mahsus olmak üzere muvakkaten ve meccanen şirkete teslim olunacaktır. Berminvali muharrer gerek daimî ve gerek muvakkat suretle işgal edilecek araziye mütaallik haritalar ameliyat ilerledikçe şirket tarafından tanzim ve Ticaret ve Nafia Nezaretine takdim kılınacak ve tarihi takdiminden itibaren bir mah müddet zarfında Ticaret ve Nafia Nezaretince tetkik olunarak ya haliyle veya icabeden tadilâtın icrasıyla bitirdik Maliye Nezaretine irsal edilecek ve Nezareti Müşarünileyhaca da arazii mezkûre iki mah müddet zarfında şirkete teslim edilecektir. Şu kadar ki bazı esbabı mücbireden dolayı mezkûr arazi berveği muharrer üç mah müddet zarfında şirkete teslim olunmadığı takdirde ameliyat müddeti dahi tevhür eden müddet kadar temdid edilecek ve şirkete teslim olunmuş olan kâffei arazi hitamı ameliyatta tamamen Hükümeti Seniyyeye iade kılınacaktır.

Madde 6 — Ameliyatın icrası için gerek Memaliki Devleti Aliyeden ve gerek diyarı ecnebiyeden celp ve tedarik olunacak kâffei edevat

ve alelümum makineler ile malzeme her nevi dâhilî vergiden ve her gûna gümrük ithalât ve ihracat rüsumundan muaf tutulacak ve işbu mukavelenamede mevzuubahis olan ameliyata mütedair hususatta şirket damga rüsumuna tabi bulunacaktır.

Madde 7 — Ameliyatın icrasına muktazi olacak hatap ve kereste rüsumu nizamiyesi şirket tarafından tesviye ve ifa olunmak üzere miri ormanlarından kat'olunabilecektir. Şu kadar ki lüzumu olan kereste ve hatabın nevi ve miktarını ve hangi ormanlardan kat'olunacağını mübeyyin tanzim kılınacak cetveller mucibince şirketten Maliye Nezaretine ve Nezareti Müşarünileyhadan Orman ve Maadin ve Ziraat Nezaretine vukubulacak tebligat üzerine katiyatı mezkûre icra edilecek ve bu hususta ita kılınacak müsaade mezkûr cetvellerin Maliye Nezaretine takdim kılındığı tarihten itibaren bir mah müddet zarfında şirkete tebliğ kılınacaktır.

Madde 8 — İşletilmeye salih bir kısım ameliyatın ikmali şirket tarafından iş'ar olundukta kısmı mezkûr Ticaret ve Nafia Nezareti tarafından mansup bir fen komisyonu marifetiyle bilmuayene iktiza eylediği halde muvakkaten ahiz ve kabul olunacak ve kabulü muvakkat tarihinden itibaren bir sene sonra yine bir fen komisyonu marifetiyle ameliyatı vâkıa tekrar bilmuayene kaidei fenne muvafık ve şartname ahkâmına mutabık olduğu tahakkuk eylediği halde işbu komisyonun tanzim edeceği rapor üzerine Ticaret ve Nafia Nezareti tarafından katiyen kabulü muameləsi icra olunacaktır. Bir kısmın kabulü katisinin icrası da Hükümeti Seniye dilediği anda o kısmın işletme muamelâtına bed'ü mubaşeret edecektir. Bu suretle işletme muamelâtına bed'ü mübâşeret edilen kısmın umum ameliyatın kabulü katî zamanına kadar hüsnühalde muhafazası masarifi Hükümeti Seniyeye ait olmak üzere şirketin inzımanı muavenetiyle icra kılınacağı gibi umum ameliyatın kabulü katisinin icrası tarihinden itibaren beş sene müddet zarfında hüsnühalde muhafazası kezalik masarifi Hükümeti Seniyeye ait olmak üzere şirketin inzımanı muavenetiyle icra olunacaktır. İcabı takdirinde bir kısım ameliyatın kabulü muvakkatinin icrasında dahi Hükümeti Seniye o kısım işletmek hakkını haizse de ancak bu suretle işlettirilen kısım katiyen kabul olunmuş addedilecektir. İşbu mukavelenamede muayyen olan müddet esnasında her ne zaman Karaviran Gölü tathir olunur ve meydana çıkarılan arazi kabili iska bir hale getirilirse akabinde Hükümeti Seniye canibinden tesellüm muamelesi icra kılınacaktır.

Madde 9 — Jandarma ve polis memurları misillü memurini zabıtanın ikametini için icabeden barakalar şirket tarafından meccanen inşa olunacaktır.

Madde 10 — Ameliyatın umum güzergâhında mücerret imalâtın sureti muntazamada icrası ve hüsnühalde muhafazası esbabını temin edecek muhaberata münhasır olmak üzere şirket bir telgraf hattı tesis eyliyecek ve işbu hattı katiyen muhaberata hususiyede istimal edemeyecektir. Hitamı ameliyatta şirket imalâtı saire misillü bu hattı dahi kâffe teferuatıyla beraber hüsnü halde olarak Hükümeti Seniye'ye terk ve teslim eyliyecektir.

Madde 11 — Şirket istihdam edeceği memurin ve ameleli ve ameliyatın icrası için lüzumu olan bilcümle eşyayı Anadolu Osmanlı ve Bağdat Demiryolları katarlarıyla meccanen nakletmek salâhiyetini haiz olduğu gibi münhasıran ameliyatın icrasına ait olan mekâtip ve çantaları usulüne tevfikân posta memurininin kontrolüne tabi olmak şartıyla bir gûna posta ücreti ita eylemeksizin vesaiti mahsusasıyla nakletmeye mezdur. Şirket müstahdemînine ait hususi mektuplar atelûsul posta ücretine tabi olacak ve şirket bu misillü mektupları nakletmek için Memaliki Mahrusai Şahane cari olan Posta Nizamnamei Dâhilisi ahkâmına tevfikî muamele eyliyecektir.

İska edilecek arazi dâhilinde islâm muhacirleri iskân edilmek üzere Hükümeti Seniye canibinden kura teşkili tensip buyurulduğu takdirde olbaptaki mebanîye muktazi levazım ve edevat ile memur ve ameleli Demiryolu Şartnamesinde muayyen tarifinin nısıf ücretiyle nakletmeyi şirket taahhüt eder.

Madde 12 — Şirketin işbu mukavelename mucibince icra edeceği ameliyatın bedeli âtîde beyan olunacağı veçhile hesap olunacaktır. Şöyleki ameliyata bed'ü mübaşeret edildiği tarihten itibaren her altı ay müddet zarfında gerek ikmal edilen ve gerek derdesti icra bulunan ameliyatı mübeyyin olmak üzere zirdeki fiat cetveline tevfikân şirket tarafından muvakkat bir sîtuasyon tanzim edilecektir. Derdesti icra bulunan ameliyatın fiatı işbu ameliyatın meomuu masarifine vaz'edilecek vâhidi kıyasiye ve ameliyatın derecesine nispetle hesabedilecektir.

Marûzzikir sîtuasyon komiserlik canibinden bittetik muvafık ise haliyle tasdik ve icabı halinde tadil edildikten sonra şirket tarafından Ticaret ve Nafia Nezaretine takdim edilecek ve mezkûr sîtuasyonun tarihi takdiminden itibaren nihayet bir mah müddet zarfında kabul edilip edilmeyeceği Nezareti müşarünileyhadan şirkete tebliğ olunacak

ve olunmadığı takdirde mezkûr sîtuasyonlara Hükümeti Seniye canibinden kabul ve tasdik edilmiş nazariyle bakılacaktır.

[Nezaretî Müşarünileyha heyeti fenniyesince tetkik ve tasdik olunan sîtuasyonlar ba tezkere Maliye Nezaretine tevdi olunarak ve Maliye Nezaretince de her sîtuasyonun Ticaret ve Nafia Nezaretine tarihi takdimine nazaran üç mah mükaddemki tarihten itibaren mezkûr sîtuasyonlarda muharrer mebalîğ için faizi basit usuliyle ve senevi yüzde beş hesabıyla faiz yürütülecektir.

*Konya Ovasının irvası ve Karaviran Gölünün kurutulmasıyle
irvası için icra olunacak ameliyatın
nevi ve fiatı*

Madde No.	Ameliyatın beyanı	Fiat Frank	İcmal Frank
1	Beyşehir gölü ameliyatı		
a	Beyşehir Gölü sularını tutmak ve Beyşehir önündeki bent ve yolları tesis etmek için bin metre tulünde kebir sed	50 (Beher metre)	50.000
b	Beyşehir gölü dâhilinde bin metre tulünde bir kıta methal kanalının taraklanarak hafri	200	200.000
c	Beyşehir önündeki su bentleri : Çayın tahvili mecrasiyle göl sularını tutmak için iki kat batardo inşası ve tanzim ve tesviye ve tulumba vasıtasıyla	Frank	
	Suların tahliyesi	190.000	
	Temel inşası ve şivi	150.000	
	Kemerler ve duvarlar inşası	185.000	
	Makine aksamı	60.000	
	Mağaza	15.000	
		600.000	
			600.000
2	Beyşehir ve Çarşamba çaylarının ıslah ve tanzimi ve miyahı vâride mecarisiyle		

Madde No.	Ameliyatın beyanı	Fiat Frank	İcmal Frank
a	munsaplarının ıslahı sedlerin inşası tahliye kanalları ve su mehzaları müstesna olarak bu kısım üzerindeki ameliyatı sınaie : altmış kilometre tulünde on kıta Köprünün tamiratiyle birlikte Beyşehir çayı ve Qarşamba çayı üç kısım üzerine	21.000	Beher 1.260.000 kilometre
			2.110.000
	1) Bir köprünün tamiri ve üç köprünün müceddeden inşasıyle otuz yedi kilometre tulünde Qarşamba çayının ıslahı iki kıta suni şelâle inşası ve on dört kıta sel mahallerinin ameliyatı tedafüyesi	28.725	» 1.062.825
	2) Epya köprüsünden şimendifer hattına kadar üç kilometre tulünde mezkûr çayın ıslahı ve bir müceddet köprü inşası ve üç kıta köprü tamiriyle bir kıta dar köprü inşası	16.075	» 851.975
	3) Şimendifer hattının şimali şarki cihetinde yirmi beş kilometre tulündeki kısım üzerinde imalâtı sınaie olmaksızın ıslah ve tesviyesi	9.600	» 240.000
B	Karaviran havzası etrafında dolaşarak Balıkova boğazından geçerek müceddeden inşa olunan kanal vasıtasıyla mezkûr çayların birleştirilmesi sedler ve tahliye kanalları inşası su mehzaları müstesna olarak bu kısmın imalâtı sınaieyi		
a	1) Üç kıta köprünün tamirleri ve üç mahalde sellerin men'i için sedler inşasıyle beraber Karaviran havzası etrafına otuz kilometre tulünde kanal inşası	87.000	» 2.610.000
b	Dört kıta suni şelâle ve on mahalde sellerin men'i için sedler ve dört kıta köprünün müceddeden inşalarıyle beraber		

Madde No.	Ameliyatın beyanı	Fiat Frank	İcmal Frank
	Balıkova vâdisinde yirmi kilometre tulünde kanal inşası	56.260	Beher kilometre 1.125.200
			8.000.000
4	Konya ovasında ana cetveliyle ikinci ve üçüncü derecedeki kanallar ve tahliye ana kanallarıyla ikinci derece kanalları ve bunların sedleri yollar ve muvasala köprüleri ve yaylada iki kıta kebir su mehaza ve yine bu ovada bentler ve tahliye savakları ve ikinci kanallar için hılcümle su mehazları ve ana kanallarının derunlarında kapalı bentler		
a	Birinci kısım dâhilinde şimali garbide		
		Santim	
	1) Mecarı 250.000 dönüm	14,75	(Beher dönümü) 3.687.500
	2) İmalâtı sınaiye 250.000	7,25	» 1.812.500
b	İkinci kısım cenubu şarkide		
	1) Hafri cedavil 250.000 dönüm	10,25	» 2.562.500
	2) İmalâtı sınaiye 250.000 dönüm	6,75	» 1.687.500
5	Karaviran havzası ameliyatı		
	Ana kanalı ve ikinci derecede kanalları ve kaçamak-mahalline suları sevkedici kebir tahliye kanalıyla kurutma kanalları onların sedleri yollar muvasala köprüleri ve ittihat kanalında bir su mehazı ve ikinci derecede kanalların mehazları		
	1) Hafri cedavil 80.000 dönüm	12,25	» 980.000
	2) İmalâtı sınaiyesi 80.000 dönüm	6,50	» 520.000
6	İnşaatı muhtelif		
a	Mühendisler ve memurlar için ebniyeler ve küçük mağazalar	Maktuan	150.000
b	Mükemmel telgraf hattı tesisi	»	100.000
			19.500.000

İşbu cetvelde dönüm üzerine gösterilen fiat vahidi kıyasileri Karaviran göliyle Konya ovasının tathir ve irvası emrinde yapılacak imâlât ve hafriyat masarifinin mezkûr mahallerin dönüm üzerine olan satışına nispetle hesabedilmiştir.

İşbu mahallerde peyderpey vücuda getirilecek ameliyat için verilecek sîtuasyonlara indelmesaha taayyün edecek dönümden yüzde dört nispetinde tenzilât icrasıyla yüzde doksan altısı ithal olunacaktır. Bilûmum ameliyatın ikmaliyle kabulü muvakkat muamelesinin icrasında Hükümeti Seniye ile şirket tarafından tâyin olunacak memurlar marifetiyle müştereken mesahat icra olunarak berminali muharrer dönüm üzerine taayyün edecek mesahattan yüzde dört nispetinde tenzilât icra olunmak şartıyla balâdaki cetvelde muharrer fiat vahidi kıyasilerine göre masarifi hakikiye tâyin kılınacaktır. Şu kadar ki Hükümeti Seniye masarifi hakikiye olarak on dokuz milyon beş yüz bin frangı haddi gaye olmak üzere kabul ettiğinden masarifi mezkûre işbu miktarı tevavüz ederse fazlası Hükümeti Seniye'ye ait olmayacaktır. Masarifi hakikiye dun tahakkuk ederse miktarı mütehakkıka üzerine tesviye kılınacaktır. Bu suretle tahakkuk edecek miktarı masarife evvelce ita edilmiş olan sîtuasyonlarda muharrer mebaliğın faizi basit usuliyile ve yüzde beş hesabıyla olan faizi zam ve ilâve edilerek hâsıl olacak yekûn Hükümeti Seniyenin şirkete deyni olacak masarifi teşkil edecektir.

Madde 13 — Bilûmum ameliyatın ikmaliyle kabulü muvakkat muamelesinin icrası tarihinden itibaren madde-i sabıka mucibince tahakkuk edecek mebaliğ senevi yüzde beş faiz ve 1,072 resûlmal itası suretiyle otuz beş sene zarfında berveghiâti tahsisat ile tediye ve imha edilecektir. Şöyle ki :

Evvelâ demiryollar teminatiyle istikrazatı malûmei muhtelifeye tahsis kılınmış olan âşarın fazlalarından Düyunu Umumiye İdaresi vasıtasıyla maktuan senevi yirmi beş bin lirayı Osmani

«İşbu yirmi beş bin lira zikrolunan âşarı mevdua fazlalarından Bankı Osmaninin hesabı cari faizi ve şubeler ikramiyesiyle saireye muhassas yüz sekiz bin ve Rumeli Vilâyatı Selâse Şâhanesi masraf açığına tahsis olunan iki yüz elli bin lira ve Şark Şimendiferlerinin ücuratı nakliyesi karşılığı olan mürettebatı seneviye ile mezkûr fazlaların teşhizatı Askeriye Nezaretine ait kısmı ve işbu mukavelenamenin tarihi teatisine kadar bazı avanslar ve saire için havale edilmiş olan mebaliğ tediye olunduktan sonra kalacak fazladan tediye olunmak mukarrerdir»

Saniyen irva ve iska edilecek olan arazinin son beş sene âşarı hasılatının haddi vasatısından fazla vukubulacak hasılatı üşriye «âşarı mezkûre alelûsul müzayedede olunarak hasılatı Konya Bankı Osmanî şubesine tevdi ve takasiti seneviyeyi ikmal için salifüzzikir yirmi beş bin liraya zamîmeten mezkûr şube vasıtasıyla şirkete tesviye olunacaktır. Salisen Hükümeti Seniyece sureti münasibede icra edilecek umuru iskaiyeden mütahassıl ücurattan tamirâtı daime ile işletme masarifi ba-dettenzil kalacak hasılatı sâfiye.

Râbian tathir ve irva olunacak arazide muhacirini islâmiyenin iskân ettirileceği mahallerden başka ayrıca İslâm kariyeleri teşkil olunmak üzere fûruht olunacak arazi esmanî.

Berminvali muharrer masarifi mütehakkıka faiz ve resûlmalinin tesviye ve imhası için Hükümeti Seniye canibinden tediye olunacak tekasiti seneviyeye hasır ve tahsis olunacaktır.

Madde 14 — Maddei sabıkada muharrer tahsisat tekasiti seneviyeyi ifaya kifayet etmediği takdirde Hükümeti Seniye farkını varidatı sairesinden ikmal etmeyi mütaahhittir.

Madde 15 — On üçüncü madde mucibince tekasiti seneviyenin kabulü muvakkat muamelesinin icrası tarihinden itibaren emri tediyesine mübaşeret olunacak ise de on üçüncü maddede muharrer olduğu veçhile Hükümeti Seniye âşar fazlalarından senevi maktuan tediyesi meşrut olan yirmi beş bin lirayı kabulü muvakkat muamelesinden evvelki seneler zarfında dahî ita eyliyecek olup ancak herveçhi meşruh kabulü muvakkat tarihine kadar tediye olunacak mebalîğ ile bunların tarihî tediyelerinden itibaren kezalik kabulü muvakkat tarihine kadar yüzde beş hesabıyla faiz yekûnu her ne miktara balîğ olursa işbu miktar on ikinci madde ahkâmına tevfikân tayin edilecek masarifi mütahakkıktan bittenzil mebalîği mütebakiye berminvali muharrer yüzde beş faiz ve 1,072 resûlmal itası suretiyle tediye ve imha edilecektir.

Madde 16 — On üçüncü maddede muharrer muhassasat yekûnu tekasiti seneviyeden fazla bir miktara balîğ olursa fazlası resûlmal mahsubolunacağı gibi Hükümeti Seniye istediği zamanda cihatı uhradan dahî sarfiyatı mütahakkakanın kısmen ve tamamen tediyei resûlmaliyle otuz beş seneden evvel tesviyei hesapta muhtar bulunacaktır.

Madde 17 — Ameliyatın icrası müddetince mürur ve uburun duçarlıkta olmaması için şirket tarafından iktiza eden bilcümle tedabir ittihaz edilecek ve ameliyat feyzanı miyaha meydan vermiyecek bir

surette icra kılınacaktır. Ancak ırva ve iska için istimal edilmeyecek fazla sular ile tahliye edilen miyah Konya ovasının iska ve ırva edilen araziden münhat olan kısımlarına sevk ve isale ettirilecektir.

Madde 18 — İşbu mukavelename ile merbut şartname ahkâmının icra veya tefsirinden dolayı gerek Hükümeti Seniye ile şirket ve gerek şirket ile efradı nâs beyinlerinde zuhura gelecek bilcümle ihtilâfat ve daavi ait olduğu Mahakimi Devleti Aliyede rüyet olunacaktır.

Madde 19 — Şirket işbu mukavelename ile deruhte etmiş olduğu taahhüdâtı âhara terk ve ferağ edemeyecektir.

Madde 20 — Şirket Hükümeti Seniyenin devairi muhtelifesiyle Türkçe olarak muhabere edecektir.

İşbu mukavelename şereftastir buyurulan fermanı âliye tevfikân iki nüsha olarak bittanzim Dersaadet'te imza ve taati edilmiştir.

17 şevval sene 1325 ve 10/23 teşrîisani 1323 (1907)

Maliye Nazırı

Esseyit Mehmet Ziya

Höknen

İşbu mukavelenamenin on üçüncü maddesinin fıkrâi ulâsında ve on beşinci maddesinin son fıkrasında bilûmum amelîyatın ikmalîyle kabulü muvakkat muamelesinin icrası tarihinden itibaren tahakkuk edecek mebalîğın resûlmal tediyesinin sehven senevi 1,072 olduğu gösterilmiş ise de sebkededen iş'ara cevaben şerefîvarid olan 20 kânunusani sene 1323 tarihli ve 3430 numaralı tezkerei sâmiye mucibince bunun 1,1072 olmak üzere tashih olunduğunu mübeyyin şerh verilmiştir.

12 şubat sene 1323

Maliye Nazırı

Esseyit Mehmet Ziya

Höknen

Maliye Nezaretinden Mösyö Höknen'e

Mukavelenameye zeylen aynı tarihte tanzim ve taati olunan mektup suretidir :

Konya ovasının tathir ve ırvası hakkında bugün teati kılınmış olan mukavelenamenin on üçüncü maddesinde muharrer karşılıklardan maa-
da Hükümeti Seniye 27 muharrem 1306 ve 22 eylül 1304/4 teşrinievvel

1888 ve 28 recep 1310 ve 3/15 şubat 1308/1893 tarihli mukavelenameler ile buna zeyil olan 26 şaban 1315 ve 7/19 kânunusani 1313/1898 tarihli mukavelenamei munzamma mucibince hasılat fazlalarından şirkete itası temin kılınmış olan hisse şirkete kemakân tediye ve ita olunarak iska ameliyatına dair olan mukavelenamenin aktinden dolayı salifüz-zikir mukavelât ahkâmına halel gelmemek şartıyla işbu tathir ve imlâ ameliyatından dolayı Konya Ovasında yetiştirildiği komiserlik tarafından tasdik olunan mahsulât ücreti nakliyesinden Bağdat ve Ankara hatlarına ait olan hisseler tamamen Konya ovası tathir ve irva ameliyatından dolayı Konya ovası tathir ve irvası hakkında akdolunan mukavelenamenin on ikinci maddesi mucibince tahakkuk edecek masarifin faiz ve resülmaline karşılık tutulacağı gibi ücreti mezkûreden Konya hattına isabet eden hisseden dahi hattı mezkûrun anifülbeyan mukavelei munzammanın birinci maddesi ahkâmına tevfiakan kilometre başına yedi bin frank yani üç yüz yedi lira altmış dokuz kuruş hasılatı gayri sâfiyei seneviyeyi ikmal için lüzumlu olan meblâğ bilifraz mütebakisini dahi umuru iskaiye faiz ve resülmaline hasır ve tahsis etmeyi tensip buyurmuş ve bu suret esnayı müzakerede tarafı velâkâriyelerinden dahi kabul ve tasvibedilmiş olduğundan şirketçe sureti meşruha dairesinde ifayı muamele olunacağına ba tezkere (Nezarete iş'arı lüzumunun tebliği tevdidi measiri ihtiramkâriye vesile ittihaz kılını.

Dersaadet 10/23 teşrinisani 1323 (1907)

*Maliye Nezareti Celilesine 23 teşrinisani sene 1907 tarihiyle
Anadolu Demiryolu Şirketi Müdiriyetinden yazılan
cevapnamenin tercümesidir*

Mündericâtı aynen zirde gösterilen bu günkü tarihli tezkerei aliyei Nezaretpenahileri vâsılı desti tekrim oldu.

«Konya ovasının tathir ve irvası hakkında bu gün teati kılınmış olan mukavelenamenin on üçüncü maddesinde muharrer karşılıklardan maada Hükümeti Seniye 27 muharrem sene 1306 ve 22 eylül 1304/4 teşrinievvel 1888 ve 28 recep sene 1310 ve 3/15 şubat 1308/1893 tarihli mukavelenameler ile buna zeyil olan 26 şaban sene 1315 ve 7-19/1313-1898 tarihli mukavelei munzamma mucibince hasılat fazlalarından şirkete itası temin kılınmış olan hisse şirkete kemakân tediye ve ita olunarak iska ameliyatına dair olan mukavelenamenin aktinden dolayı salifüz-zikir mukavelât ahkâmına halel gelmemek şartıyla işbu tathir ve imlâ

ameliyatından dolayı Konya ovasında yetiştirildiği komiserlik tarafından tasdik olunan mahsulât ücreti nakliyesinden Bağdat ve Ankara hatlarına ait olan hisseler tamamen Konya ovası tathir ve irva ameliyatından dolayı Konya ovası tathir ve irvası hakkında akdolunan mukavelenamenin on ikinci maddesi mucibince tahakkuk edecek masarifin faiz ve resülmaline karşılık tutulacağı gibi ücreti mezkûreden Konya hattına isabet eden hisseden dahi hattı mezkûrun ânifülbeyan mukavelei munzammanın birinci maddesi ahkâmına tevfiakan kilometre başına yedi bin frank yani üç yüz yedi lira altmış dokuz kuruş hasılatı gayri sâfiye seneviye için lüzumu olan meblâğı bilifraz mütebakısını dahi umuru iskaiye faiz ve resülmaline hasır ve tahsis etmeyi tensip buyurmuş ve bu suret esnayı müzakerede tarafı vekâletlerinden dahi kabul ve tasvibedilmiş olduğundan şirketçe sureti meşruha dairinde ifayı muamele olunacaktır.»

Hususatı mesrudeye dair beynimizde ittifakı tam vâkı olduğunu cevaben arz ve beyana müsaraat ederim.

Konya ovasının irva ve iskası zımında icra edilecek ameliyata mahsus Şartname

- Birinci fasıl Ahkâmı umumiye
 İkinci » Ameliyatın tarif ve tasrihi beyanındadır
 Üçüncü » Malzeme ve edevatı inşaiyenin kabul ve tesellümü ve nerelerden celbedileceği ve cins ve nev'i ve sureti ihzar ve tehisi beyanındadır
 Dördüncü » Ameliyatın sureti icrası beyanındadır
 Beşinci » Ameliyatın derecesi terakkisi beyanındadır

BİRİNCİ FASIL

Ahkâmı umumiye beyanındadır

Madde 1 — Şartnamenin mevzuu beyanındadır.

İşbu şartnamenin muhteviyat ve münderecatı Konya Vilâyeti dâhilinde Beyşehir gölü sularının sedler ve mecralar inşaiyle tahı muhafazaya alınarak miyahı mezkûrenin Konya ovasına sevk ve isalesi ve orada taksim ve tevziyle gerek bu ovanın irva ve iskası ve gerek Karaviran havzasının tedricen kurutulmasıyla onun dahi irva ve iskası için icrası icabeden ameliyatı inşaiye muhtelifeye aittir.

İcra kılınacak ameliyat berveçhi âtidir:

Birincisi: Beyşehir gölü sularının akıtılmadığı zamanlarda fezezanların men'i için mezkûr gölün sevhili münhattasına bentler inşası

İkincisi: Asıl mezkûr gölün mahrecine tahminen (1000) metre tulünde bir cetvelin hafir ve küşadı

Üçüncüsü: Beyşehir ve çarşamba çaylarının tahminen (175) kilometre tulünde icrası lâzımgelen ameliyatı tanzimiye ve tevsiiye ile tarak ameliyatı ve mezkûr mecralar sevhilinin icabeylediği noktalarında ameliyatı tahkimiye icrası

Dördüncüsü: Karaviran gölünün etrafında olarak (29) kilometrelik bir kanal ve Balıkova boğazından mürur etmek üzere (22,250) kilometrelik diğer bir kanal hafriyle Beyşehir çayının Çarşamba oyanibine kesbi iltisak etmesi için mecmu tul (51,250) kilometreden ibaret cedavil inşası

Beşincisi: Mesahai sathiyesi (580,000) dönümden ibaret olan arazi üzerinde ve Konya ovasıyla yalnız ikinci derecede cetveller inşasına lüzumu olan Karaviran havzası dâhilinde irva ve iskaya ve tahliye miyaha mahsus birinci ve ikinci ve üçüncü derece cedavil inşası.

Altıncısı: Suları tevkif ve muhafaza için Beyşehirde kârgir bir bent ve suları ana cetveli dâhiline isale veya harice sevk için taştan mamul üç aded ana su mehazi ve ikinci ve üçüncü derece cetvellere mahsus «eklüz» tâbir olunur kapılı methal «kantara» bentleri ve cetvelleri tahhire ve taksimi miyaha mahsus kapılı bentler ve köprüler ve sifonlar ve saire inşası.

Yedincisi: Elyevm mevcudolan köprülerin yerine kaim olmak ve vesaiti ihtilâtiyei cedide tedarik eylemek üzere gerek Beyşehir ve Çarşamba çaylarının ve gerek bu iki çayı yekdiğerine rapteden cetvelin üzerine demir kirişler ve ağaç döşemeli olmak ve kâgir ayaklar üzerine mevzu bulunmak üzere mürur ve uburu âmmeye mahsus müceddeden on bir köprü ile mevcut on dört köprünün açıklıklarınca lâzımgelen tadilâtın icrası ve Çarşamba çayı üzerinde «beton arme» olarak bir su kemeri inşası ve Beyşehir ile Çarşamba çayları üzerinde tadil kılınacak köprüler ile mevcut olan köprülerin yerine kaim olarak inşa kılınacak köprülerin arzı mürur eyliecekleri yolların ehemmiyetiyle mütenasib olacağı gibi mezkûr köprülerin arzı hiç olmazsa şimdiki arzlarına müsavi bulunacaktır. Her gûna kazanın vukuunu menetmek üzere müceddeden inşa kılınacak köprülerin korkulukları metin olacaktır.

Sekizincisi: Suyun sureti cereyanını tadil ve tağyir eylemek üzere meccralarda kârgir şelâleler inşası

Dokuzuncusu: Sular ile beraber cereyan eden mevaddı muhtelifê yüzünden veya çökme ve inhidam vukuundan ve saireden tahaddüsü melhuz olan kaza ve muhataratın önü alınması için ana cetveline mun-sabolan suların ve hususiyle Çarşambaçayı boğazının nukatı mûna-sibesinde icabeden ameliyatı tahaffuziye ve tedafüiye icrası

Onuncusu: İrva ve iska edilecek arazi dâhilinde gerek umuma ve gerek işletme muamelâtına mahsus olmak üzere ayrıca turuku muvasala ve ihtilâtiye ve köprüler inşası

On birincisi: Bekçi kulübeleri ve mağazalar ve depolar ve memur-ların ikametine mahsus haneler ve saire inşası elhasıl Anadolu Demir-yolu Şirketi tarafından ita olunacak haritalar ve tarifât ve izahata tev-fikan irva ve iskaya mahsus icra edilecek imalâtu umumiyeye tamamen ve bilâ noksan teslim edilecektir.

İKİNCİ FASIL

Ameliyatın tarif ve tasrihi beyanındadır

Madde 2 — Beyşehir gölü ameliyatına dairdir.

Beyşehir gölünün sevhili münhattasına ve sığ olan mahallerine ita edilecek plânlar mucibince suların zayi edilmemesi için inşa olu-nacak bentler kısmı merkezisi balçıktan bir sath ve bunun tarafeyninde dahi suların süzülememesi için metin malzemedem müteşekkil iki aded mail sathlı imlânın inşası.

Mezkûr bentlerin şivleri ve hususiyle sulara maruz olan sathı ma-illleri ağaç ve çayır garsi veya taşlar tefrişiyle muhafaza olunacaktır.

İmlâların kaideleri icabı hale nazaran ya hattı münkesir şeklinde toprak dâhilinde kazılacak kademeler veyahut küşadedilecek bir hufre üzerine mevzu bulunacaktır.

İmlâların yeknasak bir şekilde olmasına ve bunların kemali dik-katle dökülmüş toprak tabakatından mürekkep bulunmasına sureti mah-susada ihtimam ve itina edilecektir.

Madde 3 — Beyşehir gölü mahrecinde inşa edilecek cetvel beya-nındadır.

Cetveli mezkûrun maksadı tesisi ve inşası ve irva ve iska mevsi-minin hitamında göl suyunun sathı muvakkaten en aşağı dereceye kadar tenzil ettirmekten ibarettir.

Mezkûr cetvel (1000) metre tulünde ve (60) metre arzında ve tahminen (1,50) metre derinliğinde bulunacak ve bu cetvel çamur ve kumdan mürekkebolan gölün ka'rı taraklanmak suretiyle inşa edilecektir. Hafriyat ve tahiratı mezkûreden hâsıl olan mevad istimale salih bulunduğü halde imlâların ameliyatı inşaiyesinde sarf ve istihlâk edilecek ve aksi takdirde uzaklara atılacaktır.

Madde 4 — Suların tevkif ve muhafaza-ı için Beyşehirde yapılacak bent beyanıdır.

Van tabir olunur mütaharrik kapıları bulunacak olan bendi mezkûrun ihdasında iki maksat olup maksadı mezkûrdan biri gölün sularının mevsimi şitada Beyşehir çayına men'i isalesinden ve diğeri irva ve iska mevsiminde Konya ovasına sevk ve isal edilecek miyahın tahtı intizama alınmasından ibarettir.

Mezkûr bent haddi âzami olarak suviyede otuz metre mikâp su sevkine müsait olmak üzere inşa edilecektir.

İşbu bendin tulü (55) metre olacak ve (1,50) metre açıklığında (15) aded gözü bulunacak ve mezkûr gözleri yekdiğerinden tefrik için aralarına (14) orta ayak inşa olunacak ve bu ayakların üzerine kemerler vaz'edilecektir.

Mezkûr gözlerin mütaharrik kapıları bulunacaktır. Temellerden itibaren beş metre irtifaında bulunacak olan kemerlerin döşemesi tahminen (9) metre arzında olacak ve işbu döşeme üzerinde bent kapılarının açılıp kapatılmasına mahsus alât vaz'edileceğü gibi işbu döşeme Beyşehir sahilinden içeri şehir sahiline geçmek üzere elyevm mevcut olan köprünün yerine geçit makamında istimal olunacaktır.

İmalâtı sınıyeden madudolan mezkûr bendin temelleri (56) metre tulünde ve (14) metre arzında ve (1,50) metre umkunda çimento betonundan mamul başlıca bir ıskaranın inşasını istilzam edecektir.

Mezkûr ıskaranın matanet ve resanetini temin için gerek suyun akıntı cihetine ve gerek akıntıya karşı olan cihetine imalâtı mahsusa inşa edilecektir. İşbu ıskara ön ve arka cihetlerine biri (14) metre arzında taşlar üzerine mevzu ve diğeri (20) metre arzında betondan mamul imalâtle ve küçük kıtada kesme taşlarla tahkim ve takviye edilecektir.

Bendin bidayet noktasından nihayet noktasına kadar icra edilecek ameliyatı tahkimiyei mezkûre salifülbeyan ıskarayı suların sızmasına ve toprağın aşınmasına karşı muhafaza eyliyecektir.

Gerek temellerin esnayı hafrinde ve gerek kâgir imalâtın hini icrasında su basmak tehlikesinin bertaraf edilmesi için iki sıra kazık ve direkten ve bunların balçıktan mamul «batardo» tabir olunur bir bent tesis ve inşa edilecek ve bunun inşası resimlere tevfikân icra olunacaktır.

Hafriyattan mütehasıl toprak ve sairenin istimaline salih bulunduğu şirketçe tebeyyün ederse ihracedilecek işbu mevât bentlerin ve amelîyat mahalleri civarında yapılacak yokuşların ve yolların ve sairenin inşası için nakliyat hakkında muayyen olan hudutlar dâhilinde olarak sarf ve istimal edilecektir. Sedlerin ayakları çimento betonundan inşa edileceği gibi bunların suya mâruz olan köşeleri ve kemerler ve duvarlar ve seddin kısmı balâsı ve iki başta mevcut olup toprağa istinad etmiş ayakları velhasıl aksamı sairei hariciyesi plânlarda irae olunduğu veçhile küçük ve büyük kıtada kesme taşlarla imal olunacaktır.

Seddin döşemesi etrafına sütunlar vaz ile ihata edilecektir.

Demirden ve ahşaptan mamul olacak olan sed kapılarının sühuletle açılıp kapanması ve suların ziyaden katıyen muhafazası için mezkûr kapılar sureti mahsusada tertübedilmiş tünçtan mamul çarklar ve bağlar ve levhalar vasıtasıyla hareket ettirilecektir.

Mezkûr sedde demir parmaklıklar vaz'olunacağı gibi memurlara mahsus köprüyü umuma mahsus köprüden tefrik için ayrıca bir parmaklık dahi ibdasedilecektir.

Madde 5 — Suyu sevk ve isale edecek mecra beyanındadır.

Bu mecra için en evvel yapılacak amelîyat Beyşehir'de inşa olunacak Kapılı Bentten itibaren (61,500) kilometreye kadar yani Kilisecik'te elyevm mevcut köprüünün (7) kilometre berisine kadar Beyşehir çayı mecrasının tanzim ve tevsiinden ibarettir. Mezkûr çay mecrasının miktarı hazırı samiyede (16) metre mikâp su isalesine müsâit olacak surette tevsi edilecek ve işbu maksadın hâsıl olabilmesi için tathirat ve hafriyatı mukteziye icra olunacaktır.

Hafriyat ve tathiratı mezkûreden mütehasıl toprak ve saire çevabihili münhattada bentler inşası için sarf ve istimal edilecek işbu amelîyatı mezkûrenin kâffesinin şirketçe tanzim edilecek plânlara ve haritalara ve maktalara ve işbu şartnamenin muhârevi olduğu şikâat münderecatına tevfikân icra edilmesi meçruttur.

Mezkûr mecranın istilzam edeceği ameliyatın ikinci kısmı onuncu maddede mevzu bahis olan iltisak cetveliyle Balıkova Boğazından mürrer edecek cetvelden ibaret olacaktır. İşbu mecraya mütaallik ameliyatın üçüncü kısmı dahi Balıkova Boğazının nihayetinden bed ile Bağdat demiryolunun 300×45 kilometresinde vâkı köprüünün 300 metre ötesine kadar yani ikinci cetvele kadar imtidadeden Çarşamba çayının yatağını teşkil edecektir. Mezkûr kısmın miktarı âzami olarak sâfi saniyede (15) metre mikâp hacminde suyun cereyan ve isalesi mümkün olacak surette tevsi edilecek ve bunun için yapılacak ameliyatın sureti tarz ve ıcrası Beyşehir çayı için vukubulacak ameliyatın aynı olacaktır.

Madde 6 — Karaviran havzasının kurutulması ve iskası beyanındadır.

Beyşehir gölünün suları muhafaza edileceğinden Karaviran havzasını istilâ eden miyahın miktarı bittabi haylıdan haylı azalmış bulunacaktır.

Suyun miktarını daha ziyade taklil eylemek ve tahtelârz nebean eden suların cari oldukları girdaplara sühuletle cereyanını temin etmek üzere «Ervana» körfezinin ciheti şarkisinde bulunan kayanın eteğine bir mecra inşa edilecektir.

Berveçhi muharrer kurutulmuş arazinin muhafazası için şirketin plânlarına tevfikân cedavilî muktaziye inşa olunacaktır.

Saniyede dört metre mikâp hacminde su isalesine müsait surette olamak ve irva ve iskaya mahsus bulunmak üzere yapılacak su mehazı iltisak cetvelinin baş cihetinde bulunacaktır. Mezkûr mehaz suları (ek-lüz) tabir olunur kapılı bendi havi ve kâgir ve betondan mamul sabit bir aded tahliye bendiyle dört gözlü bir su mehazinden ibaret olacaktır.

Madde 7 — Alibey Öyük yaylasında ihdas edilecek su mehazı beyanındadır.

Saniyede sâfi olarak (10) metre mikâp su isale edebilecek bir şube ile Konya ovasının Bağdat demiryolunun ciheti yemininde bulunan kısmı irva ve iska edilecektir.

Mezkûr şubenin mehdei Alibey Öyük yaylasında bulunacak ve lâzım olacak suyu bir mehaz vasıtasıyla Çarşamba çayından alacaktır. İmalâtı mezkûre suyun mecrasına arzani surette mevzu kapaklı bir muhafaza bendiyle kapılı bir bentten ibaret olacak ve işbu bent iska cetveli aalisinin başında ve yan cihetinde bulunacaktır. Mezkûr bent kapılı olarak kâgirden ve çimentolu betondan yekpare bir tarzda inşa edilecek ve kısmı balası kesme taşlarla bina olunacaktır.

Su me hazının eklüzü eşğinde mevaddı muhtelifenin teraküm ve iddiharını men için işbu bendin yan cihetinde iki göz lü kâgirden kapaklı tahliye bendi tesis edilecektir.

Yan cihetindeki bende gelince bu bent gerek şekilce ve gerek tak-simat ve tertibatça Beyşehir bendinin aynı olacaktır. İşbu bendin ka-biliyeti istiabiyesi (15) metre mikâp suya muadil olmak üzere yapılacak ve dokuz kapısı bulunacaktır.

Mezkûr bendin temelleri Beyşehir seddinin temelleri gibi betondan inşa olunacak ise de temel iskarasının esnayı inşasında su basmamak ve «batarado» tabir olunur muvakkat bendin tesisine lüzum kalmamak için nehrin mecrası muvakkaten tebdil edilecektir.

Madde 8 — Bostalcık'ta vücuda getirilecek su me hazı beyanındadır.

Konya ovasının Bağdat demiryolunun ciheti yasarında bulunan kısmı biri beş ve diğeri on beş metre mikâp hacminde suda aynı za-manda isale edebilecek iki su me hazıyla irva ve iska edilecektir.

İmalâtı sınaiyenin heyeti umumiyesi müstaraz bir vaziyette olmak ve tahliye eklüzleri bulunmak üzere bir sed ile Alibey Öyük yaylasında olduğu misillü aynı tarz ve usulde canibi iki su me hazından ibaret olacaktır.

Madde 9 — İskası icra edilecek arazi dâhilinde bulunacak imalâtı sınaie beyanındadır.

İmalâtı mezkûre berveçhi âti beyan olunur şöyle ki:

Evvelen - Cedavili asliyeden ikinci derece cedavile su almak için methal eklüzleri yani kapaklı bentler.

Saniyen - İkinci derece cedavilden üçüncü derece cedavile su al-mak için methal eklüzleri.

Salisen - Cedavili asliyenin tathiri için tahliye eklüzleri.

Râbian - Cetveli aslinin kaidesiyle tanzim ihtiyacı olmaksızın su sathının indirilmesi için tanzim ve taksimi-miyân eklüzleri.

Hâmisen - Cetvellerde bulunacak suları yolların veya su me cra-larının veyahut demiryolun altundan geçirmek için sifonlar.

İmalâtı mezkûrenin kâffesi kâgirden ve betondan ve demir boru-lardan yapılacaktır. Sütuhu hariciyenin bir kısmıyla köşeler ve kade-meler ve kapılarının pervazı ve aksamı saire büyük ve küçük kıtada kesme taşlar ile imal edilecektir.

Temeller ve iskaralar ve imalâtı tahkimiyei saire çimentolu betonla yapılacaktır. İmalâtın ön ve arka cihetinde bulunacak cedavilin döşemeleri ve şivlerin köşeleri ve saire kâgir olacak ve ameliyatı mezkûre şirketten verilecek plânlar mucibince icra edilecektir. Mezkûr ek-lüzler icabı hale göre ya yekdiğeriyle irtibatı bulunmak veya yekdiğ-gerinden müstakil veyahut köprüleri bulunmak suretiyle inşa edilecektir.

Madde 10 — Balıkova boğazı dâhilinde inşa edilecek iltisak cet-veli beyanındadır.

Cetveli mezkûr Karaviran havzasını kısmen dolaşarak Beyşehir ve Çarşamba çaylarını yekdiğeriine raptedecektir. Mezkûr cetvelin mak-tası saniyede alelâde on beş metre mikâp su isale edebilmek üzere he-sabedilmiştir.

Mezkûr cetvel (61,500) kilometreden bed ile dağın eteğini takip ve Saray köprüsünün altından mürur ettikten sonra Balıkova boğazına dâhil olacak ve badehu Bozkır'dan gelen Çarşamba çayına iltisak peyda eyliyecektir.

İşbu cetvelin tulü tahminen (51,250) kilometre olacak ve hafriyatı vâkıyadan hâsıl olacak toprak ve saire bu cetvele ait sedlerin inşası için istimal edilecektir.

Mezkûr toprak ve sairenin fazlası nakliyat hakkında muayyen olan hudutlar dâhilinde olarak bertaraf edilecektir.

Saray ve Balıkova köprüleri arasında bulunan arazi bataklık ol-duğundan plânlar mucibince buralarda bentler inşası ıktiza edecektir.

Madde 11 — İrva ve iska cetvelleri beyanındadır.

Cedavili mezkûre âtide beyan olunur şöyle ki:

Cedavili asliye	}	
İkinci derece cedavil	}	Bu cetveller irva ve iskaya mahsustur.
Üçüncü » »]	
Tahliye cedavili asliyesi		
İkinci derece tahliye cetveli		
Üçüncü » » »		

Cedavili mezkûre harita ve maktalara tevfikân Konya ovasında ve Karaviran havzasında tesis ve inşa edilecektir.

Ancak Karaviran gölünde üçüncü derece cetveller küşad olunmı-yacaktır. Ameliyatı mezkûreden mütehasıl toprak ve saire ve proje ve plânlarda irae edilen bentlerin ve yolların ve hendeklerin ve yo-

kuşların ve tarik ve döşemelerinin ve sairinin inşaat için vukubulacak nakliyat muayyen olan hudutlar dairesinde olarak sarf ve istimal edilecektir.

İstimale gayri salih olan veya fazla gelen mezkûr toprak ve saireler bertaraf edilecektir.

Şivleri muhafaza ve tahkim için icabı hale nazaran çayır ve çit ve harçsız duvarlar velhasıl inşaatı saire icra edilecektir.

Madde 12 — Mecrayı aslı üzerinde inşa edilecek köprüler beyanındadır.

Beyşehir ve Çarşamba çayları mecralarının tanzim ve tevsii ve Karaviran havzası etrafında ve Balıkova boğazında cedavil inşası cihetiyle elyem mevcut olan mürur ve ubura mahsus köprülerin açıklıklarınca tadilat icrasını istilzam edecektir. Bunlardan maada münakalât ve muvasalatı hazırlayı ipka ve muhafaza eylemek üzere müceddeden bazı imalâtı sınaie vücuda getirilecektir.

Bu bapta yapılacak imalât herveçhi âti tadedolunur şöyle ki:

1) Beyşehir köprüsü — Bu köprü hedmedilecek ve dördüncü maddede zikredilen ve seddin merbutatından olan köprü onun yerine kaim olacaktır.

2) Avdancık köprüsü — aynıyle kalacak açıklığının tadili veyahut kısmen tekrar inşası.

3) Avdancığın ikinci köprüsü — aynıyle kalacak açıklığının tadili veyahut kısmen tekrar inşası.

4) Beydemir dar köprüsü — aynıyle kalacak açıklığının tadili veyahut kısmen tekrar inşası.

5) Karahisar köprüsü — aynıyle kalacak açıklığının tadili veyahut kısmen tekrar inşası.

6) Bada köprüsü — aynıyle kalacak açıklığının tadili veyahut kısmen tekrar inşası.

7) Oresi köprüsü — aynıyle kalacak açıklığının tadili veyahut kısmen tekrar inşası.

8) Kürklü köprüsü — aynıyle kalacak açıklığının tadili veyahut kısmen tekrar inşası.

9) Karabulak köprüsü — aynıyle kalacak açıklığının tadili veyahut kısmen tekrar inşası.

10) Kilisecik köprüsü muhafaza edilecek ve iltisak cetvelinin üzerinde mezkûr köprü kurbünde diğer bir köprü inşa edilecektir.

(11) İltisak cetveli üzerinde bir köprü inşa olunacaktır.

(12) » » » diğer bir köprü inşa olunacaktır.

13) Saray köprüsünün cesameti hazırası temini ihtiyaca kifayet etmediğinden bu köprü muhafaza edilecektir.

14) Balıkova köprüsü }
15) Bademli » }
16) Subran » }
17) Karaca ardiç » }
18) Bavuk » }
19) Goca » }
20) Yelkapı » }
21) Ayasiraycık köprüsü aynıyle ipka edilecek açıklığı tadil ve kısmen tekrar inşa kılınacaktır.

} Bu köprüler müceddeden inşa edilecektir

22) Epa köprüsü tevsiian müceddeden inşa olunacaktır.

23) Yıkık » » » »

24) Dinink Sarayı köprüsü aynıyle ipka edilecek ve açıklığı tadil ve kısmen tekrar inşa kılınacaktır.

25) Balçikhisar köprüsü müceddeden inşa olunacaktır.

26) Ali bey Öyük yaylasında bulunan yayla dar köprüsü müceddeden inşa edilecektir.

27) Tavşan köprüsü }
28) Karaman » }
29) Bağdat demiryolunun 300×45 }
kilometresindeki köprü }
30) Seyyit köprüsü }

} Bu köprüler hali hazır ile ipka ve muhafaza edilecektir.

Mezkûr köprülerin tadili veya müceddeden inşası şirketten verilecek plânlar mucibince icra edilecektir. Eski bir köprünün hedmiyle yerine yeni bir köprünün esnayı inşasında mürur ve ubur munkati olmamak için ledelicap muvakkat bir köprü inşasıyla temini münakalât ve muvasalat olunacaktır.

Müceddeden inşa olunacak köprü döşemelerinin arzı üç buçuk metreden dört buçuk metreye kadar olmak üzere alelümum demir kirişler ile ahşap döşemeden müteşekkil ve tulâni kirişlerle mücehhez olarak iki kısımdan mürekkebolacaktır. Köprülerin iki ayakları ve kemerlerin mevzu bulunduğu sütunlar âdi kâgirden imal edilecek ve sütun köşeleri ve sütuhu hariciye ve köprünün temel anahtarları yatak-

lar ve saire icabı hale göre küçük ve büyük kesme taşlardan inşa edilecektir.

Temeller betondan olacak ve haricen taş döküntüleriyle muhafaza olunacaktır.

Suların hâsıl edeceği aşıntı ve tahribatı menetmek için köprülerin dâhil maktaları taşlar ile tefriş olunacaktır.

Mevcut köprülerin hedminden hâsıl olacak istimale salih enkas mümkün mertebe ameliyatı sairede kullanılacaktır ve meccanen şirkete mal olacaktır.

İrva ve iskaya mahsus birinci cetvelin aslı Çarşamba çayının üstünden mürur edeceğinden Çarşamba köprüsünün civarında bir su kemeri inşa edilecektir.

İşbu su kemerinin (35) metre tulünde ve (9) metre (50) santimetre arzında betondan mamul bir döşemesi olacak ve işbu döşeme kâğırden imal olunmuş dört sütun üzerine mevzu bulunacaktır. İskaya mahsus suyun temini cereyanı için mezkûr döşemenin üzerine kâğırden veyahut betonarmeden mamul küçük bir kanal inşa edilecektir.

Mezkûr su kemeri sair köprüler gibi inşa olunacaktır.

Madde 13 — Mecralarda yapılacak şelâleler beyanıdır.

Şelâlelerin maksadı tesisi suyun sürati cereyanını taklil etmekten ibarettir.

Bu şelâleler akıntıya karşı yapılmış bir sed ile suları abzetmek üzere seddin kaidesinde yapılmış bir havuzdan müteşekkil olacaktır.

İşbu seddin temelleri etrafı direklerle mahfuz bir mahalle çimentolu beton dökülerek zeminden yukarı olan kısmı âdi kâğırden ve kısmı balâsiyle miyahın sadematı şedidesine mâruz olan aksami kesme taştan olacaktır.

Suların akacağı havuz çimentolu betondan mamul bulunacak ve sıvalanmış olacaktır.

İmalâtı mezkûrenin ön ve arka cihetindeki maktalara bir tabaka balçık veya kum üzerine mevzu harçlı veya harçsız küçük kıtada kesme taşlar tefriş edilecektir.

Altı tane şelâle inşa edilecek ve bunlardan beşi su isalesine mahsus cetvelde ve bir tanesi dahi Karaviran havzasının iskasına mahsus cetveli aslide bulunacaktır.

Madde 14 — Munsapların muhafaza ve müdafaası beyanıdır.

Beyşehir ve Çarşamba çaylarına dökülen ikinci derece sular ile Balıkova boğazına cari olan sular bazı mevasimde bir çok mevat naklederek mecrayı asliye isal etmekte veyahut bunlar sel halini almakta olduğundan mevaddı mezkûrenin men'i cereyanıyla mahaziri mezkûrenin def'i ve izalesi zımında ikinci derecede olan mezkûr su yollarına sedler ve şelâleler ve imalâtı tedafüye saire inşa edilecektir.

Nısıf daire şeklinde olacak olan mezkûr sedler icabı hale nazaran ya harçlı veyahut harçsız kâğırden veya büyük ağaç köklerinden tesis ve inşa edilecektir.

İmalâtı mezkûre şirketin plânlarına tevfikân icra edilecektir.

Madde 15 — İska olunmuş arazi dâhilinde vesaiti ihtilâtiye beyanındadır.

Ameliyatı türabiyeye mahsus olan otuz sekizinci maddede bahsedileceği üzere cedavilin hafir ve inşasından mütehasıl toprak ve saire iska olunmuş havalide turuku muvasala ve ihtilâtiye inşası için sarf ve istimal olunacaktır.

Turuku mezkûreden en ziyade haizi ehemmiyet olanlar ya kırılmış taş veya çakıl taşlarıyla tefriş edilecek ve bu taşların altlarına bazen rıhtım konulacak ve bazen de konulmayacaktır. Cetveller üzerinden mürur ve ubur gerek kâğır köprüler ile ve gerek su yollarına ve eklüzlere merbut dar köprüler ve kâğırden veya ahşaptan mamul meabiri saire ile temin edilecektir.

Madde 16 — İnşa olunacak ebniye beyanındadır.

İşletme muamelâtına muktazi binalar ile bilhassa imalâtın sinaiye civarında bekçi haneleri ve mağazalar ve depolar ve idarehaneler ve emakin ve saire inşa edilecektir.

ÜÇÜNCÜ FASİLE

Malzeme inşaiyenin kabul ve tesellümü ve narelerden celp ve tedarik edileceği ve nevi ve cinsi ve bunların sureti ihzar ve tehisi beyanındadır

Madde 17 — Ameliyatı mezkûreye muktazi kâffe alât ve edevat ve ihdas edilecek bilcümle tesisat beyanındadır.

İcrayı hafriyata ve bundan mütehasıl toprakların nakline ve taşların ihracıyla el arabası ve vesaiti saire ile nakline mahsus alât ve

edevatla vagon ve salapurya ve sandal ve yük arabası ve tarak dubası ve alâtu hafriye ve vinç ve barçlarla tenece ve ihrarına mahsus zîlât mahsusa ve hututu hadidiyei âdiye ve dökövil hatları ve maktaeler ve tulumbalar ve kazma ve kürek misillü edevattı sagire ve konya ovasının iska ve irvası amelîyatıyla buna müteferri amelîyatı sairinin bittanzam icrasına muktazi her nevi edavatı müteharrike ve sabite ve sabihanın tedariki şirkete ait ve racidir. İmalâtın asası üzerinde tersimiyile icrasına muktazi alât ve edevattın tedariki dahi şirkete aittir.

Madde 18 — Mevat ve levazım inşaiye beyanındadır.

Gerek mevaddı iptidaiye ve gerek bunların imali için istimal edilen malzemenin en âlâ nevi ve cinsten olmaları ve bunların ait olacakları imalât ve inşaatı elverişli bulunmaları muktazidir.

Madde 19 — Harç için lüzümgelen kum beyanındadır.

Şirketin intihabedeceği kumluklardan ihraç ve harç imali için istimal edilecek kumun çakmak taşı nev'inden ve sâf köseli ve toprak ve mevaddı cenebiyei saireden muarra bulunması ve elde tutulup lensedildikte gıcırdaması ve icabı halinde büyük veya küçük kalburdan geçirilerek yıkanmış olması lâzımdır.

Madde 20 — Beton için lüzümgelen çakıl taşı ve kırma taş beyanındadır.

Çakıl ve kırma taşlardan her biri altı santim kütünde bir daireseden geçebilmesi ve işbu taşların iki santim hacminden düne parçalar ile kum ve mevaddı türübüden muarra bulunmaları lâzımdır.

Çakıl ve kırma taşlar betona karıştırılmadan evvel iyice yıkanması ve mezkûr taşların çakmak veya kireç veyahut öd taşı nev'inden olması icâbedir.

Madde 21 — Kaldirım ve balast imaline muktazi kırma taşlar beyanındadır.

Yolların ve goselerin tefrişatı için istimal edilecek kırma taşlar gayet sert ve nakabili incimat kireç taşı ve öd taşı nev'inden olması muktazidir.

Madde 22 — Ahşarı umumîye beyanındadır.

İktiza edecek her nevi taşlar şirketçe intihabedilen ocak ve yarmalardan ve en sert tabakattan ihraçedilecektir.

Madde 23 — İşlenmemiş taşlar beyanındadır.

Taşların çürük mahalleri kablelistimal kemali itina ile temizlenecek ve resanet ve metanetçe şüpheli olan veyahut hacmi pek küçük bulunan taşlar reddedilecektir. Mezkûr taşların sıklığı (40) kilogramı tecavüz etmeyecektir.

Âdi kâgir imalâta haricen istimal edilecek taşlar en büyük ve en güzel ve en sağlam taşlar meyanından intihabedilecek ve bunların boyları otuz ilâ (45) santimetre olacaktır.

Madde 24 — İşlenmiş taşlar beyanındadır.

Mezkûr taşlar ile yapılacak kâgir imalât için iktiza edecek taşlar en sağlam tabakattan ihracedilecek ve bunların damarlı ve yumuşak olmamasına itina olunacaktır.

Mezkûr taşların sütuhu hariciyesi kalem ile yontulmuş olacak ve taşların yan satırları amudi ve üst satırları ufki olarak yontulacaktır.

Bir sıraya vaz'edilecek taşların irtifai yekdiğerine müsavi olacak ve bu irtifa (25) santimetreden dun olmyacaktır.

Taşların duvar dâhilinde yekdiğerine merbut bulunan kısımları sütuhu hariciyeden bilitibar lâakal (15) satimetre derinliğinde olacaktır.

Taş sıralarının duvar dâhilinde bulunacak kısımları dahi ufka muvazi bir vaziyette bulunmak üzere mevzu olacaktır. Mail bir vaziyette bulunacak imalâti sınaiyeyi teşkil edecek taş sıraları dahi ufka muvazi olacak ve binaenaleyh sütuhu hariciye ile işbu taş sıraları bir zaviyei hâdde ve bir zaviyei münferice teşkil eyliyecektir.

Taşların sütuhu hariciyesi bunların nevi ve cinsine nazaran büyük veya orta veyahut ince kalem ile işlenecek ve etrafının iki santimetrelük mahalli oyulacaktır.

Madde 25 — Duvarcı çekiciyle işlenecek taşlar beyanındadır.

Duvarcı çekiciyle işlenmesi lâzımgelen mezkûr taşların haricen görünecek köşeleri gayet muntazam bir zaviyei kaime teşkil edecek ve bir şekli kaim tarzında olarak işbu taşların irtifai (18) santimetreden otuz santimetreye kadar olacaktır.

Madde 26 — Kesme taşlar beyanındadır.

Mezkûr taşlar ocakların en na kabili incimat ve en sert ve sağlam tabakattan intihap ve ihracedilecektir. İşbu taşlar ocaklarda herhangi kaide üzerine mevzu ise plânlara merbut resimler mucibince işlendikten sonra dahi aynı vaziyette bulunmaları için olveçhile yontulacaktır.

Mezkûr taşların harici kısımları icabı hale göre ince kalem veya ince taşı çekiciyle işlenecektir. Bu taşların irtibat mahalleri ve aşağı satırları kalın kalemle yontulacak ve iki taş arasında harç konulacak mahalli iltisak nihayet bir santimetre olacaktır.

Madde 27 — Tuğla beyanındadır.

İktiza edecek âdi tuğlalar memlekette mevcut veyahut ilerde ihdas edilecek en iyi tuğla ocaklarından celp ve tedarik edilecektir. Mezkûr tuğlaların sert ve muntazam kırılabilmesi ve sada çıkarması ve pişkin olması ve mümkün mertebe az miktar su bel'edebilmesi ve incimat edememesi ve mevaddı kilsiyeden âzade bulunması müstatil şekilde olması ve çarpık mahalleri bulunmaması lâzımdır.

Mezkûr tuğlaların tulü 23 santimetre ve arzı 11 santimetre ve sıhani 6 santimetre olacaktır.

Madde 28 — Mevaddı haşebiye beyanındadır.

Eşcarın ecnası ve envarı her ne olursa olsun katıyatı vâkıa mev-simi şitada icra edilecektir. İnşaatın temini metanet ve resaneti ve müddeti medide muhafaza edilebilmesi için mezkûr ağaçlar sağlam ve demarları doğru olması ve dondan hâsıl olmuş çatlaklardan muarra bulunması ve bere ve eskamdan muaf bir halde olması ve bozukluk ve çatlaklık ve mahzurlu düğümlü olmaması ve ağaçların kabuk ve tabakatı hariciyeden âzade bulunması hususlarına itina edilecektir.

İnşaatı istimal edilecek çam ağaçlarının reçineli olması mukta-zidir.

Madde 29 — Su kireci beyanındadır.

Mezkûr kireç şirket tarafından intihabedilecek en mâruf ocak ve fırın ve fabrikalardan ve en âlâ cinsinden olarak celbedilecektir. İşbu kireç elekten geçirilmiş olduğu halde sıkıca ağzı mesdut çuvallar derununda olarak teslim edilecek ve bu çuvallar üzerinde fabrikanın markası bulunacaktır. Mezkûr kireç çuvallar derununda olarak güzelce mesdut ve su ve rutubete ve yağmura veyahut tesirâtı havaiyei saireye karşı muhafaza edilmiş bulunan mağazalara vaz'edilecektir.

Madde 30 — Çimento beyanındadır.

İnşaatı iktiza edecek çimento yavaşça donmak hassasını haiz bulunan «Portlant» nev'inden olacak ve şirketçe intihab olunacak en mâruf fabrikalardan celbedilecektir.

Mezkûr çimento su kireci için yapıldığı veçhüzere aynı ihtimam ve itina ile muhafaza olunacaktır.

Madde 31 — Demir ve dökme ve tunç ve aksamı mihanikiye beyanındadır.

Dökme demir ve tunç ve somunlu vidalar için demir ve hına direkleri mevaddı hadidiyei saire en âlâ cinsinden olacaktır.

Mütenevvi demirler ve makineler aksamı ve hususiyle manovra icrasına ait alâti mahsusası şirketçe intihabedilecek en mâruf fabrikalardan tedarik edilecektir.

Mevaddı hadidiyei mezkûrenin Almanya madencileri şirketinin demir ve çelik teslimatı hakkında tertibylediği talimatta irae olunan şeraiti hâiz olması lâzımdır.

DÖRDÜNCÜ FASIL

Ameliyatın sureti icrası beyanındadır.

Madde 32 — Güzergâh ve imalâtın arazi üzerinde tersimi ve tesviyei türabiyyeye ait işaret kazıkları beyanındadır.

Ameliyat ilerledikçe şirketin memurları tarafından cedavilin mihrerleri arazi üzerinde kazıklar ile irae ve tersim ve tesviye ile tâyin olunacaktır.

Madde 33 — Kanallar ve bentler beyanındadır.

Gerek yeni mecralar tesis ve gerek mevcut bulunanların tanzimiyle iskaya ve şubatı lâzimenin meydana getirilmesi için yapılacak hafriyat lâyihai katiye maktalarına tamamen mutabık bulunacak ve hafriyat ve ameliyatı türabiye hakkında olan otuz yedinci maddede gösterilen eb'adı muhtevi bulunan şerait dairesinde icra edilecektir.

Hafriyatı mezkûreden mütehasıl toprak ve saire nakliyat hakkında tâyin olunan hudutlar dairesinde ve resimlere mutabık olarak yapılacak bentlerin ve çöcelerin ve sairenin inşası için sarf ve istimal olunacaktır.

Fazla olan toprak ve saire şirket tarafından intihabedilecek mahallere atılacak ve muayyen olan toprak miktarını ikmal için açılacak çukurların nerelerde bulunacağı şirket tarafından irae edilecektir.

Ameliyattan husulegelen türap ve hafriyat istimal edilmediği takdirde iska muamelâti sectedar olmamak ne bataklık ve nede miyahı rakideye mahal bırakmamak üzere ihracedildikleri mahalle karip bir

mahalle atılacaktır. Ameliyatın icrasına muktazi tûrabın ihracına mahsus çukurlar arazinin ahvali mevkiiyesi müsait oldukça suların mezkûr çukurlarda barındırılmıyacak bir surette hafrettirilecektir. Şurası mukarrerdir ki toprak depoları tesisi ve toprak ihracı için çukurlar küşadı zımnında şirkete lüzumu olup araz eyliyeceği arazi bilâ masarîf Maliye Nezareti tarafından kendisine ita ve teslim kılınacaktır. Ameliyatı mezkûrenin icrasında amele istihdamıyla su ve karada işliyen alâti hafriye gibi vesaiti mihanikiye istimal edilecektir.

Madde 34 — Tarak dubası vasıtasıyla serayı ameliyat beyanındadır.

Tarak dubasıyla vukubulacak ameliyat verilecek maktalara tevfikân icra olunacaktır. mezkûr duba ile ihraçedilecek mevât istimale salih olduğu halde imlâlarına tesisi için sarf ve istimal edilecek nakliyat hakkında muayyen hudut dairesinde icra olunacaktır. İstimale gayri salih olan fazla mevaddı tathiriye şirket tarafından intihabedilecek mahallere atılacaktır.

Madde 35 — İmalâtı sınaviye beyanındadır.

İmalâtı sınaviyenin eşkâli tanzim edilecek resimler ile tâyin edilecektir.

Madde 36 — Ameliyatı iptidaiye beyanındadır.

Ameliyatı iptidaiye ameliyat mahallinde mevcut olup mesafat teşkil edecek olan bircümle mevât ve sairinin refi ve tathirinden ibarettir. Bunların hedminden mütehasıl istimale salih olabilecek enkaz ve mevât şirketin malı olacaktır.

Arazinin ahvaline nazaran şirkete tanzim olunacak maktalara tevfikân mail arazi üzerinde bulunacak imlâların tahkim ve takviyesi ve toprakların güzelce yer ile birleştirilerek kaymaması için kademeler inşa edilecektir.

Madde 37 — Ameliyatı tûrabıye beyanındadır.

Ameliyatı tûrabıye verilecek maktalara tevfikân icra olunacaktır. Ameliyatı mezkûreden mütehasıl toprak ve saire imlâların ve bentlerin ve şoselerin inşası için istimal olunacak ve nakliyat için muayyen olan mesafat dairesinde icrayı muamele edilecektir.

Arazinin üst tabakasının kaldırılması ve suyu bentler haricine aktırılması için imlâ ameliyatına mübâzeretten evvel bentlerin kesidesi genişliğinde (künet) tahir olunur bir kanalın inşa ettirilmesi muktazıdır.

İmlâ ve bendin mümkün mertebe yokediğimizi takibeterek üüne tabaka tabaka olarak yapılacaktır. Bunların bievleri ve satlı âlâları kabâli

katî muamelesinin hini icrasında muayyen olan irtifa ve eb'adı muhafaza edebilmeleri için mezkûr imlâ ve bentlerin evvelce tâyin edilecek irtifada inşa edilmeleri elzemdîr. Çayırklar ve mevaddı nebatîye ve tarak duhasının tathiratından hâsıl olan çamurlar imlâlarda istimal olunmayacaktır. İmlâlarda istimal edilecek topraklar evvelce kabartılacak ve toprak kümeleri dağıtılarak imlânın yekpare bir kitle halinde olması temin edilecektir.

İmalâtı sınaîye kurbünde bulunacak imlâlar müsavi tabakalardan olarak bir ihtimam ve itinayı mahsus ile inşa edilecek ve (50) santîmetre umkunda çakıl taşları ile kâgîr imalâtten tefrik olunacaktır.

Kemerlerin üzerine toprak dökülmezden evvel üzeri iyice tokmaklanmış ve el arabaları ile taşınmış toprak ile setredilecek ve bu ilk tabakanın kalınlığı bir metre olacaktır. Toprak ehzi için hafredilecek çukurların mevki ve arz derinliği şirket tarafından tâyin edilecek ve bunların şiv ve kaideleri muntazam olacaktır.

Arazi muhtelif dâhilinde yapılacak yarmalara mahsus ameliyat esnayı inşaatta sular teraküm etmiyerek miyahın kolay ve daimî bir surette temini cereyanı noktâi nazarından icra edilecektir.

Dağlardan cari olacak suların şoseleri istilâ edememesi için yarmaların dağ cihetinden yekdiğerinden itibaren mesafatı muayyenede bulunmak üzere hendekler ve arklar inşa olunacaktır.

Kayalık olan yarmaların maktalarında çıkık peyda eden ârizalar ile yerlerinden oynamış olup bilâhara sukut etmeleri melhuz olan taşlar refedilecektir.

Madde 38 — Temeller için yapılacak hafriyat beyanıdır.

İmalâtı sınaîye ve müdafaa ve muhafaza imalâtına mahsus temellerin hafriyatı şirket tarafından irae edilecek eb'ada tevfikân icra edilecektir.

Ameliyatı hafriyeye ve icabı halinde toprağı tahkîm için yapılacak tahtaperdeleri birleştirmeye ve su tahliyesine muktazi vesaiti lâzime ihzar ve tehiye ve imalâtın hemen inşası için iktiza eden malzeme kâmilî tedarik edilmedikçe temellerin hafrine mübaşeret olunmayacaktır. Hafriyatı mezkûreden mütehasıl toprak ve sairinin istimale salih bulunduğu şirket tarafından tensibolunduğı halde mevaddı mezkûre nakliyat hakkında muayyen mesafat dairesinde olarak imlâların ve bentlerin ve yolların ve hendeklerin ve sairinin inşası için sarf ve istimal edilecektir.

Madde 39 — «Batardo» tabir olunur temel muhafaza sedleri ve temel kazıkları beyanındadır.

Kazıkların rekzi ve tahtaperdelerin birleştirilmesi için derececi ehemmiyetine nazaran ya el ile veyahut buhar ile müteharrik mandallı şahmerdanlar vasıtasıyla icra edilecektir.

Tokmağın miktarı sikleti ve ne kadar irtifadan sukut edeceği şirket tarafından tâyin edilecek ve kazık ile tahta perdeler lüzumu kadar dö-vülecektir.

Madde 40 — Harçların imali beyanındadır.

Kâgir imalâtta istimal edilecek muhtelif cins harçlar kireç ile kumdan ve çimento ile kumdan mürekkebolacaktır.

Bir metre mikâp kum derununa vaz'edilecek su kireciyle çimento miktarı ameliyatın nevi ve cinsine göre su kireci için (250) kilo (400) kilo ve çimento için (400) kilo ile yedi yüz kilo arasında tehalûf eder. Şurası meşruttur ki köprü ayaklarıyla köprü başları ameliyatı ve kemerler ve bunlara mümasil su sızmaması matlub olmıyan imalâtı mü-himmeden madut bulunan imalâtta istimal edilecek harçlarda lâakal (350) kilogram su kireci bulunacak ve su sızmaması matlubolan imalâtta ise istimal edilecek harcın esası çimento olacaktır. Kireç ile kum toz halinde olarak yekdiğerine iyice mezedilecek ve istihsal olunacak harcın katı ve mütecanis ve binaya tamamıyla kavuşmak hâssesine malik olabilmesi için her ne miktar su lâzımsa ondan fazla ilâve edilmiyecektir.

Çimento harcı imali için cari olan kaide su kireci imali için cari olan kaidenin aynı olacak ve fakat işbu harç daha ziyade ezilip yu-ğurularak daha az miktarda sıyu havi bulunacaktır.

Madde 41 — Beton beyanındadır.

Esasen beton berveçhi zir nispetlerde terkibedilecektir. Şöyle ki:

(2) payı su kireci

(3) > çakıl taşı

Ehemmiyetli olan imalât için beton harcı berveçhi âti nispetlerde terki bolunacaktır.

Evvelâ - Su sızmasını katiyen istilzam etmiyen imalât veya ak-samı imalât için.

(1) Payı çimento

(3) > kum

(7) > Çakıl taşı

Saniyen - Su sızmasını katıyen istilzam eden imalât veya ak-samı imalât için

- (1) Payı çimento
- (2) » kum
- (5) » çakıl taşı

Kuru olarak istimal edilecek olan beton istihzar edilmiş olduğu üzere mahalli inşaata kadar nakledilecek ve bu suretle naklolunacak beton yirmiden otuz santim sihaninde olmak üzere tabaka tabaka tefriş edilecek ve harç üste çıkıncıya kadar hafif hafif tokmakla vurulacaktır. Bir tabakanın tefrişine başlanıldıkta bu tabakanın kâmilten hitamı tefrişine kadar mütemadiyen işlenecektir.

Mezkûr tabakattan biri kesbi salâbet etmiye başlayınca bunun üzerine yapılacak diğer tabaka ile iyice temini raptı zımnında tasallübeden ilk tabakanın üzerinde bulunacak fazla kireçler güzelce kazanıp refedilecek ve badehu ikinci tabakanın imaline mübaşeret olunacaktır. Tah-telmiyah yapılacak temellere iktiza eden beton suyun sathı âlâsından itibaren akıtılacak ve tesviye olunarak tokmaklanacaktır.

Mezkûr beton ağaçtan yapılmış muhkem borular vasıtasıyle akıtılacak ve bu boruların aşağı cihetindeki ağızları betonla kaplanacak mahalle vazı ve ilka olunacaktır.

Beton ihzar edildiğini müteakıp yani havi olduğu kireç ve çimento donmuş başlamazdan evvel istimal olunması lâzımdır.

Madde 42 — İşlenmemiş taş ile yapılacak imalât beyanımdadır.

Ameliyatı inşaıyeye başlanılacak zamandan bir saat evvel taşların üzerine su dökülerek ıslandırılacaktır. Taşlar güzelce temizlendikten soara bol harç üzerine konulacak ve yekdiğerine metin surette sıkıştırılarak aralarında mümkün mertebe az boşluk kalmak üzere çekiçle tahkim edilecek ise de taşların yekdiğerine temas etmemesine itina edil-mek lâzımdır.

Taşların aralıkları harç ile güzelce imlâ edilecek ve çekiç ile kırılmış taş parçaları vaz'olunacaktır.

Çekiç darabatından kırılan taşlar kaldırılarak yerlerine diğerleri konulacaktır. Velhasıl metanet ve resaneti kâmileyi haiz kâgir imalâtın vücuda gelmesini temin için tedabiri muktaziye ittihaz edilecektir. Kâ-gir imalâtın pek çabuk kurumaması ve cüzice ratıp bir halde kalması için imalâtı mezkûre esnayı inşaatta süsgeçli bir kova ile ara sıra su-lenacaktır.

Saniyen - Su sızmasını katiyen istilzam eden imalât veya ak-samı imalât için

(1) Payı çimento

(2) » kum

(5) » çakıl taşı

Kuru olarak istimal edilecek olan beton istihzar edilmiş olduğu üzere mahalli inşaata kadar nakledilecek ve bu suretle naklolunacak beton yirmiden otuz santim sihaninde olmak üzere tabaka tabaka tefriş edilecek ve harç üstüne çıkınmaya kadar hafif hafif tokmakla vurulacaktır. Bir tabakanın tefrişine başlandıktan bu tabakanın kâmilien hitamı tefrişine kadar mütemadiyen işlenecektir.

Mezkûr tabakattan biri kesbi salâbet etmiye başlayınca bunun üzerine yapılacak diğer tabaka ile iyice temini raptı zammında tasallübeden ilk tabakanın üzerinde bulunacak fazla kireçler güzelce kazınıp refedilecek ve badehu ikinci tabakanın imaline mübaşeret olunacaktır. Tah-telmiah yapılacak temellere iktiza eden beton sıyun sathı âlâsından itibaren akıtılacak ve tesviye olunarak tokmaklanacaktır.

Mezkûr beton ağaçtan yapılmış muhkem borular vasıtasıyla akıtılacak ve bu boruların aşağı cihetindeki ağızları betonla kaplanacak mahalle vazı ve ilka olunacaktır.

Beton ihzar edildiğini mütaakıp yani havi olduğu kireç ve çimento donmuş başlamazdan evvel istimal olunması lâzımdır.

Madde 42 — İşlenmemiş taş ile yapılacak imalât beyanındadır.

Ameliyatı inşaıyeye başlanılacak zamandan bir saat evvel taşların üzerine su dökülerek ıslandırılacaktır. Taşlar güzelce temizlendikten sonra her harç üzerine konulacak ve yekdiğerine metin surette sıkıştırılarak aralarında mümkün mertebe az boşluk kalmak üzere çekiçle tahkim edilecek ise de taşların yekdiğerine temas etmemesine itina edilmek lâzımdır.

Taşların aralıkları harç ile güzelce imlâ edilecek ve çekiç ile kırılmış taş parçaları vaz'olunacaktır.

Çekiç darabatından kırılan taşlar kaldırılarak yerlerine diğerleri konulacaktır. Velhasıl metanet ve resaneti kâmileyi haiz kâgir imalâtın vücuda gelmesini temin için tedabiri muktaziye ittihaz edilecektir. Kâ-gir imalâtın pek çabuk kurumaması ve cüzice ratıp bir halde kalması için imalâtı mezkûre esnayı inşaatta süzgeçli bir kova ile ara sıra sulanacaktır.

Âdi kâgir imalât ufka muvazi olarak tahminen elli santimetre irtifaında tabakattan müteşekkil olacaktır. Gayet kalın olan kâgir imalât için mezkûr tabakatin yekdiğerine olan irtibatını takviye eylemek üzere lâzımgelen mahallere büyük taşlar vaz'edilecektir.

Elli santimetre ve bundan daha az umukta olan kâgir imalâtın müteşekkil olduğu taş sıralarının tulen birer metre mahallerine ayrıca birer taş konulacak ve bu taşın imalâta gömülmüş kısmı duvarın bütün derinliğinde olacaktır.

Temellerin tabakası süfliyesi inşa edilmek için büyük ve yassı taşlar istimal edilecektir. İlk tabaka taş temel çukurunun zeminini setretmiş olan üç santimetre umkunda harç üzerine vaz'edileceği gibi çukurun cidarlarına dahi harç konularak ondan sonra duvar yapılacaktır. Temellerinin ikinci kısmının sutuhu hariciyesi çırpı ile ve kenarları mala ile güzelce tesviye edilecek ve kenarlarda duvarların inşası için istimal olunmuş harcın aynı kullanılacaktır.

Temellerin fevkalârz olan kısmının sutuhu hariciyesini teşkil edecek taşların alt yüzleri ve köşeleri çekiçle güzelce işlenecek ve bu taşlar yekdiğeri üzerine muntazam surette vaz'edilebilmek için üst yüzleri dahi çekiçle tesviye edilerek haricen çırpiyle tanzim olunacaktır.

Sutuhu hariciyeyi teşkil eden taşlar arka cihette bulunacak olan duvar taşlarına iyice merbut bulunacaktır. En büyük taşlar kaideleri ufki olacak olan köşelerin inşasında istimal edileceği gibi köşeler dahi çekiçle dikkatlice işlenerek muntazam bir zaviyei kaima teşkil eyleyeceklerdir.

Duvar dâhiline nüfuz eden ve bir yüzü hariçte kalan ve butis tâbir olunan taşlarla döşemelik taşlar tertip ve tâyin olunmuş olan sırada vaz'edilecek ve mezkûr butis taşları adetçe döşemelik taşların nısfına muadil olacaktır.

Sutuhu hariciyede destek makamında olarak taş parçalarının istimali katiyen memnu olup iki taşlar arasında harç vaz'ı için mevcut iltisak mahallerinin umku (15) milimetreden ziyade olamayacaktır.

Taşların iltisak peyda eyledikleri mahaller yekdiğerini amuden takibetmemeleri veyahut sutuhu hariciyeyi kuzren kat'eylememeleri için mezkûr taşlar yekdiğerini kat'ederossine vâzi ve tertibolunmak lâzımdır. Kara cihetine nazır olan taşların sutuhu hariciyesi çırpiyle vaz'olunacak ve bu taşların hariç cepheleleri çekiçle işlenerek duvar dâhiline vasati olarak (35) santimetre kadar geçirilmiş bulunacaklardır. Harici yüzleri

bir sathı müstevi halinde bulunmak için ameliyat tedricen ilerledikçe taşların iltisak mahallerine harç tülâ edilecek ve mala ile perdahlana- caktır.

Üzerine sıva sürülecek olan kâgir imalâtın sathları kolayca sıva tutabilmek için perdahlanmayacaktır.

Madde 43 — Duvarcı çekiciyle işlenmiş taşlarla inşa edilecek kâ- gir imalât beyanındadır.

Mezkûr taşlar istimal olunmazdan evvel icabı halinde tathir ve su ile ykanacaktır. Bir sıra üzerinde bulunacak olan taşların umku yek- diğlerine müsavi olacak ve tahminen üç santimetre derinliğinde bir ta- baka harç üzerine ufka muvazi olarak vaz'edilecektir.

Mezkûr taşlar ağaç tokmakla yerleştirilecek ve gerek amudi ve gerek ufki olacak olan iltisak mahallerinin umku (15) milimetre ol- masına itina edilecektir. Sutuğu hariciyenin zaviyeleri muntazam su- rette olarak çırpıyla tertibolunacaktır. Mezkûr taşlar ocakta iken her- hangi kaide üzerinde mevzu ise işbu taşların inşaatta dahi mübhasıran aynı kaide üzerine vaz'ı mütezemdir.

Taşların amudi olan iltisak mahallerine çırpı ve mala ile güzelce harç sürülecek ve fakat dâhile nüfuz edebilecek sulu harç istimali ka- tiyen memnu olacaktır.

(Mezkûr taşların arka cihetinde yapılacak duvar âdi taşlarla inşa edilecektir.

Mezkûr taşlarla yapılacak imalât şöylece tertibolunacaktır.

Sürle ki: Butis tâbir olup duvar dâhiline giren ve bir yüzü dı- şarda kalan taşlarla döşemelik taşların yekdiğerini tevali edercesine yan yana vaz'ı suretiyle inşa edilecektir. Aynı imalâtın taş sıraları bey- nindeki irtifa farkı asla beş santimetreyi tecaviüz edemeyecek ve yek- diğerini veli ve takibeden iki taş sırasının irtifa farkı (2) santimetreden noksan olacaktır.

Yekdiğerini amuden kat'eden taşların iltisak mahalleri ekallen (15) santimetre olacak ve bir parça taşın iki parça taşı kâmilan kap- laması veyahut bir parça taşın iki parçadan ziyade taş ile setredilmesi katiyen memnudur.

Köşe taşlarının yukarı cihetine çıkan dılıların muntazam ve mü- kemmel hutûtu müstakime teşkil etmeleri muktazidir.

Madde 44 — İşlenmiş taşlarla yapılacak kâgir imalât beyanındadır.

Mezkûr taşlar için istimal edilecek harç elekten geçmiş kum ile imal olunacaktır. Duvarcı çekiciyle işlenmiş taşlar hakkında balâda dermeyan olunan kavaif ve şerait işbu işlenmiş taşlar için dahi aynıyle cari olacaktır. Köşe taşlarının yukarıya doğru çıkan dilileri (3) santimetre derinliğinde olarak oyulacak ve muntazam ve mükemmel bir hattı müstakim teşkil eyliyecektir.

Madde 45 — Kapak taşıyla yapılacak imalât beyanındadır.

Mezkûr kapak taşları bir tabaka harç üzerine vaz'edilecek ve bunlar ağaç tokmak vasıtasıyla yerleştirilecektir.

İşbu taşlar mümkün mertebe yekdiğerine temas ettirilecek ve iltisak mahallerine harç tılâ edilerek bu harç mala ile perdahlanacaktır.

Madde 46 — Kesme taştan yapılacak imalât beyanındadır.

Kesme taşlar için istimal olunacak harç elekten geçmiş kum ile imal olunacak ve mezkûr taşlar ocaklarda hangi kaide üzerinde mevzu ise mahalli inşaatta dahi aynı vaziyette bulunmaları iktiza edecektir.

Kesme taşlar üzerinde bulunacak çamur ve toz ve taş parçaları ve mevaddı sairenin def'i için mezkûr taşlar istimal edilmezden evvel bol su ile tathir edilecektir. Evvelce yapılmış olan inşaatta hâlel gelmemek ve taşlarda kırıklık peyda olmamak için mezkûr kesme taşlar kemali dikkatle yerleştirilecektir.

Küçük kıtada olan kesme taşlar tahminen (2) santimetre umkunda harç tabakası üzerine vaz'olunacak ve bunlar katiyen ve tamamen yerleşinceye kadar ağaç tokmak ile vurulacaktır. Büyük kıtada olan kesme taşlar tahminen (10) milimetre yüksekte kalmak üzere yumuşak ağaç parçaları üzerine vaz'edilecektir.

İki taş arasında hâsil olacak işbu boşluk güzelce işlenmiş harçla tamamen imlâ olunacak ve bunlara (fiş) tâbir olunur büyük dışı demir mismar vaz'edilecektir. Harcın vaz'ını mutaakip mezkûr ağaç parçaları ref'olunacak ve taşların güzelce yerleşmesi için ağaç tokmakla üzerlerine şiddetlice vurulacaktır.

Taşların amudi olan iltisak mahallerine dahi mezkûr şitle harç konulacaktır.

Gerek amudi ve gerek ufki olan iltisak mahallerinin umku (10) milimetre olacaktır. Kesme taş duvarlarının arka cihetinde yapılacak âdi kâgir imalât işlenmiş taş duvarlardır arka cihetinde yapılacak âdi kâgir imalâtın aynı olacaktır.

Madde 47 — Tuğla ile fevkalârz yapılacak imalât beyanındadır.

Tuğlalar fevkalârz yapılacak inşaatta istimal edilecek ve temellere konulmyacaktır. Tuğlalar istimal edildikçe ıslatılacaktır.

Tuğlaların iltisak mahallerinin umku (8) ilâ (10) milimetre olacaktır.

Tuğlalar bol harç üzerine vaz'edilecek ve iltisak mahallerinin umku tenakus etmek için yerlerine vaz'olunan tuğlalar güzelce dövülecektir.

Madde 48 — Kemerlerin kâgir imalâtı beyanındadır.

Kemerler yekdiğerini tevali etmek üzere muntazam taş sıraları inşaıyla kaideden bed' ve kemerin balâsında yekdiğerine birleşmek suretiyle inşa olunacaktır.

İnşaatı mezkûrede tuğla istimal olunduğu takdirde kemerlerin dâhili ve mukaar kısmının iltisak mahallerinin umku beş milimetreye tenzil edilebilecektir. Çekiçle tesviye edilmiş taşlarla kaplanacak olan kemerlerin inşası için mümkün mertebe uzun taşlar istimal olunacak ve bu taşlar evvelce tâyin edilen şekilde ihzar ve tehie edilecektir.

Aksanı hariciyeyi teşkil edecek taşların arkasında bulunacak kâgir imalât aynı zamanda olarak muntazam taş sıralarıyla kemerlerin sathı haricisine kadar yapılacaktır.

(Mezkûr kâgir imalât bu misillü inşaata elverişli ve ayrıca intihabolunmuş malzeme ile icra edilecektir.

Taşların kâffesi metin ve imtizaçlı surette olarak yekdiğerine raptedilecek ve kemerin nısıf kutru cihetine müteveccih bulunacaktır.

Bu taşların iltisak mahalleri hususiyle sathı haricide bulunacak olanlar sert ve mukavemetli taş parçalarıyla iyice tahkim ve takviye edilecektir.

Bunlara ait olan haritada gösterildiği veçhile kemerin kısmı haricisini teşkil eden malzemenin sathı âlâları mükemmel surette tesviye edilecektir.

Madde 49 — Kemerlerin sıvanması beyanındadır.

Kemerlerin üzeri bir tabaka harç ile setredilecektir.

İskeleler kâmilen refi ve kemerler güzelce yerleştikten sonra bu kemerler lâzımgelen harç ile sıvanacaktır. Kemerlerin sathı hariciyesinde bulunacak iltisak mahalleri setredilmeyecek ve kâgir imalât güzelce tathir ve bol su ile yıkanacaktır.

Harcın sathı düzgün olmak üzere tesviye edilecektir.

Zuhuru melhuz olan yarıklar kemali itina ile tamir olunacaktır.

Kemerlerin sıvası üzerine her zaman iyi işlenmiş ve kabartılmış toprak ferçedilecektir.

Madde 50 — Kâgir imalât nevâkısının ıslah ve ikmali ve iltisak mahallerinin sureti inşası beyanındadır.

Kâgir imalâta mevcut nevâkısın ikmali mahalli inşaatı naklolunan kesme taşlarda zuhuru melhuz olan noksanların tamiri ve sutuhu hariciyenin hini inşasında çıkık peyda eden taşların tesviyesiyle hali tabiisine ircaı ve iltisak mahallerinin arz ve istikametlerinin tanzimi ve kâgir imalâtın kâmilan hitamından sonra bunların tathir ve terbiyesi gibi ameliyatın icrasından ibarettir.

İltisak mahallerinin ıslahı demir kama ile icra edilecek ve bunun için evvelce tâyin olunacağı veçhile ya su kireci harcı veyahut elekten geçmiş kum ile karışık çimento harcı istimal olunacaktır.

İltisak mahallerinin üç santimetre derinliğinde kazılarak harç konulacak mahaller güzelce tathir edildikten sonra demir kama ile icabeden harç vaz'edilecektir.

İltisak mahalleri demir âletle perdah edilecekse de gümüğü bir renkte olmak için çok delkedilmeyecektir.

İltisak mahallerinin siyaha telvis olunması katiyen memnûdur.

İltisak mahallerinin mukaar kısmı bir santimetre derinliğinde olacaktır.

Madde 51 — Su içinde yapılacak kâgir imalât beyanındadır.

İmalâtı mezkûre intihabedilmiş ve işlenmemiş en büyük taşlardan yapılacak ve bu taşların beheri lâakal yüz desimetre mikâp hacminde olacaktır.

Mezkûr taşlar mümkün mertebe muntazam surette suya atılacak ve (grif) tâbir olunur âletle tanzim edilerek en büyük taş parçalarının suyun sathında bulunmasına itina olunacaktır.

İmalâtı mezkûre suyun sathından yukarı veyahut (40) santimetre derinliğinde icra edildiği takdirde taşlar el ile vaz'edilecek ve aralarında boşluk bulunmamasına ihtimam olunacaktır. Elhasıl gerek suyun haricinde bulunacak ve gerek harçsız duvarlara ve taş yakınılarına temel olacak olan taşların yekdiğerine kavuşmuş metin bir kitle halinde bulunmasına dikkat edilmesi lâzımdır.

Madde 52 -- Harçsız kâgir imalât beyanındadır.

Harçsız olarak inşa edilecek büyük ve küçük duvarlarda veya muhafaza duvarlarında muvazi satırları çekiçle işlenmiş taşların istimali lâzımdır.

Bu taşların umku lâakal (25) santimetre olacaktır.

Mezkûr taşlar ile yapılacak imalâtın temini metanet ve resaneti için gerek duvar dâhiline nüfuz edecek olan (butis) nam taşların ve gerek ahcarı sairenin muntazam surette vaz edilmesi ve taşlar iyice yerleştirilerek boş kalan mahallerin taş parçalarıyla imlâ ve bunların çekiçle tahkim olunması muktazidir.

Sutuhu hariciyenin iltisak mahalleri ve taşların kaideleri çekiçle tesviye edilecektir.

Muhafaza duvarlarının mahalli iltisakları gayri muntazam surette tertib edilmesi caiz ise de bunların istinadedecekleri mahallere mümkün mertebe muhkem bir surette merbut bulunmaları için taşların olveçhile yekdiğeri üzerine mevzu bulunması muktazidir.

Bu maksadı temin için mezkûr duvarların arka cihetlerinin iltisak mahallerine taş parçaları ve çakıllar vaz'olunacak badehu her bir taş çekiçle güzelce yerleştirilecektir.

Bazı yerlerde inşası icabeden harçlı depolar bu misillü imalât hakkında balâda dermeyan edilen usul ve kavaide tabi olacaktır.

Madde 53 -- Çayır ve çimen garsı ameliyatı beyanındadır.

Garsedilecek çayır parçaları beher dilâ lâakal (30) santimetre olarak murabba şeklinde olacak ve (10) santimetre sibanında bulunacaktır.

Mezkûr çayır parçaları kurumadan evvel lâzımgelen mahallere vaz'edilecektir.

Mezkûr çayır parçaları hemen istimal edilemediği takdirde kökleri yukarı cihette bulunmak üzere istif edilecek ve kurutmamak için sulanacaktır.

Şivler üzerine iyice tesviye olunmuş bir tabaka nebati toprak fersedildikten sonra murabbaü şekil olan mezkûr çayır parçaları rabıtalı surette vaz'edilecek ve (30) santimetre tulünde ağaç çivilerle tesbit ve takviye olunacaktır.

Yekdiğerine mütenazır olmak üzere vaz'olunacak çayırlar yukarda bulunacak tabakanın umku aşağıda bulunan tabakanın umkundan aynı irtifada olmak suretiyle tertibedilecektir.

Madde 54 — Toprakların çökmemesi için yapılacak çitler beyanındadır.

Mezkûr çitler uçları sivri (60) santimetre tulünde ve beş santimetre kalınlığında kabuklu kazıklardan mürekkebolacaktır.

Yekdiğerinden (60) santimetre mesafede rekzedilecek olan mezkûr kazıkların aralarına söğüt ağacı veya bu misillü çitlerin inşasına müsait metin eşcar dalları vazı ile tahkim olunacaktır.

Mezkûr kazıklar tokmak ile rekzedilecek ve kazıkların başları aradaki dallar hizasına gelinceye kadar toprağa gömülecektir.

Madde 55 — Mağrusat beyanındadır.

Bazı mahallerde şivleri suların tesirat ve hasaratına karşı muhafaza için iktiza eden eşcar ve nebatat mevasimi münasibede garsedilecektir.

Mağrusatı mezkûre şirketin tarifat ve talimatı mucibince söğüt veya akasya veya sair ağaç fidanlarıyla vücuda getirilecektir.

Tabii çimen bulunmıyan yerlerde çayır tohumu ekilerek vücuda getirilecektir.

Madde 56 — Kaldırımlar beyanındadır.

Kaldırım taşlarının tulü vasatı olarak 15 ten 20 ve irtifai 15 ten 16 santimetreye kadar bulunacak ve alelümum mustatil şekilde olacaktır.

Mezkûr taşlar on beş santimetre kalınlığında bir kum tabakası üzerine tefriş edilecek ve metin ve müstevi bir sathın vücudagelmesi için tokmakla güzelce dövülecektir.

Kaldırımların kenarları şirketin talimatı mucibince iki veya üç santimetre uzunluğunda taşlarla icra edilecektir.

Madde 57 — Yolların kırık taşlarla tefrişi beyanındadır.

İstimal edilecek taşların gayet sert ve incimat ile rutubete mukavemet edebilecek cinsten olmaları elzemdir.

Şirketçe tensibolunacak mahallere taş ferşiyatına temel olmak üzere inşa edilecek rıhtımın irtifai lâakal (15) santimetre olacaktır.

Mezkûr rıhtımları teşkil edecek olan taşların geniş olan kaideleri aşağıda bulunacak ve bunların aralarında mümkün mertebe az boşluk kalmasına itina edilecektir.

Rıhtımların kenarları iri taşla inşa kılınacaktır.

Kırma taşların her parçası beş santimetre kutrunda bir daireden sühuletle mürur edebilmek üzere ihzar ve تهیه edilecektir.

Kırma taşlar tedariki için istimal olunacak ahcarın gayet sert olması ve tefrişatın rıhtım üzerine veyahut rıhtımsız yapılması şirketin reyine muhavvel bulunacaktır.

İcabı halinde mevcut yolların bazı aksamınca tadilât icrasına lüzum görüldüğü takdirde müceddeden inşa kılınacak aksamın meyiller ile iniş ve yokuşları tadilât icra kılınan yolun aksamı sairesinde mevcut meyillerle iniş ve yokuşlar derecesinde olacaktır.

Madde 58 -- Ahşap inşaat beyanındadır.

İstimal edilecek kerestelerin eb'adı lâyhalarda gösterilen eb'ada tamamen muvafık bulunması ve bunlar iyice yıkandıktan sonra sutuğu erbaasının bıçkiyle tesviye edilmiş olması muktazidir.

Mezkûr kerestelerin şirket tarafından tanzim edilmiş resimlere tatbikan katı ve bu bapta verilecek umumî resimlerle Avrupa'da cari olan kavaidi fenniyeye tevfikı hareket olunması muktazidir.

Doğrama geçmelerinin dışıyla erkeği yekdiğerine iyice bendedilmiş olmasına ve kâffeten keresteler iyice iltisak peyda ederek aralarında boş yer bulunmamasına itina olunması lâbüttür.

Somunlu vidalara mahsus deliklerin kutru işbu vidaların kutruna müsavi olacak ve bu vidalar kerestelere sıkıca girmekle beraber çatlatılmıyacaktır.

Madde 59 — İmalâtı müteferria beyanındadır.

İşbu şartnamede ayrı ayrı tadat ve beyanı pek uzun ve külfetli olacak olan ameliyatı müteferria saire en iyi cins malzeme istimaliyle icra olunacak ve bunların ihzar ve tehiesi ve mahallerine yerleştirilmesi kavaidi fenniyeye tevfiakan kemali dikkat ve itina ile icra edilerek metaneti lâzimeyi haiz olmaları lâzımegelecektir.

BEŞİNCİ FASIL

Madde 60 — Ameliyatı umumiyenin tedricen ilerlemesi beyanındadır.

İcra edilen ameliyatın ne kadar ilerlemiş olduğunu mübeyyin bir kıta icmal ile yapılmış ameliyatı muhtelifenin yapılacak ameliyata nispeten yüzde kaçının icra edildiğini natık bir kıta cetvel her altı ayda bir şirket tarafından bittanzim ita olunacaktır.

İşbu şartname iki nüsha olarak bittanzim Dersaadet'te imza ve teati kılınmıştır.

**No: 179 — 2 şaban 1299 tarihli Posta Nizamnamesinin
32 nci maddesi**

19 şevval 1325, 12 teşrinisani 1323

Evvelâ bir postanenin muhterik veyahut postaya hâmil olan geminin garkolması saniyen müharebe veya emsali muhilli âsâyiş ahval gibi tedabiri maniai mahalliye fevkında bir hareket vukubulması ve salisen def'i kabil olmyan âfatı semaviyeden bir halin zuhuragelmesi esbabından dolayı vukubulabilecek ziyat müstesna olmak üzere bunlardan maada ahvalde postaya verilen taahhütlü bir mektup zayı olursa mürsile veyahut mürselünileyhe idare tarafından bir Osmanlı lirasından beş Osmanlı lirasına kadar tazminat verilecek ve bu mektubun ziyana bir memur tarafından sebebiyet verilmişse edilen tazmin o memurdan iki kat tahsil olunacaktır.

Zayı olan taahhütlü mekâtibin postaya tarihi tevdiinden itibaren bir sene zarfında ashabı ba istidaname müracaat etmedikleri takdirde ondan sonra tazminat ve saire talebine hakları olamayacaktır. Müddeti mezbure mukaddema zayı olup henüz ashabı tarafından müracaat olunmyan taahhütlü mektuplar hakkında işbu fıkrâi nizamiyenin tarihi neşrinden itibar olunup müddeti mezkûrenin mürurundan sonra vukubulacak müracaat mesmu olmayacaktır.

No.	Başlığı	Terkip	Büyük Cilt	Sahife	Resmî Gazete Sayı
	Posta Nizamnamesi	1	2	421	
	Posta Nizamnamesi [Tarifeli]	Zeyl	3	27	
	Nizamname tarifenin bazı maddelerinin tadili ve zeyli	1	6	152	
	Nizamnamenin 16 ncı maddesi muaddelenine müzeyyel fıkrâi Nizamiye	1	6	309	
	Nizamname ile tarifenin bazı maddesi muaddelenin ve müzeyyeli	1	6	712	
	Nizamnamenin 43 üncü maddesinin tadili	1	6	1386	
	Nizamnamenin 32 nci maddesi muaddelerinin tadiliyle maddesi mezkûreye müzeyyel fıkrâi Nizamiye	1	8	793	
	Posta Nizamnamesinin 59, 60, 61 inci maddeleri makamına kaim mevad	2	5	232	
	Posta Nizamnamesinin 82 nci maddesi muaddeleniyle zeyli makamına kaim maddesi Nizamiye	2	6	77	
	Posta Nizamnamesinin muaddel 27 nci maddesinin tadili hakkında maddesi Nizamiye	2	6	217	
	Posta Nizamnamesinin 27 nci maddesi muaddelenine müzeyyel fıkrâi	2	7	661	

**No: 180 — Rusya'dan gelmekte olan huccac için Dâhiliye
Sihhiye ve Zaptiye Nezaretleriyle Muhacirin Komisyonu
Riyasetinden müntehap birer memurdan mürekkep
olarak Anadolu Kavağı'nda muvakkaten müteşek-
kil Sevk Komisyonuna mahsus Talimat**

19 şevval 1325, 12 teşrinisani 1323

Evvelen - Rusya sevahilinden gelip Sinop Tahaffuzhanesinde beş gün karantinayı ikmal ve tedabiri tathiriye ve tephiriyeyi itmam eyliyen ve temiz pratikasını alan huccacın ya geldikleri vapurlara tekrar binerek veyahut Sinop limanında bulundurulacak huccac irkâbına mahsus vapurlara tahmil edilerek doğruca Kavak'a muvasalatlarında bu vapurlar ve hâmil oldukları huccacı kiram patentaları mucibince temiz iseler de ahiren bunlardan birisinin Dersaadet'te koleradan vefatı vukua gelmesinden dolayı huccacı mumaileyhimin Dersaadet'e ithalleri Meclisi Umuru Sihhiye kararıyla menolunduğundan huccacı mumaileyhimi hâmil vapurlar işbu talimat mucibince Bahri Siyah ve Sefit Boğazlarından imrar olunacaklardır.

Saniyen - Bu suretle Kavak'a gelecek vapurların evvelâ Kavak Karantinası tabibi tarafından evrakı sihhiyesi bilmuayene ahvali sihhiyesi yolunda olduğu tebeyyün ettirildikten sonra huccacın mekûlât ve erzak gibi bir alacakları olduğu veyahut Dersaadet bankaları ve tüccar ve hemşerileri üzerlerine muhavvel çek ve havaletleri olupta müracaat eyledikleri halde kendileri vapurdan çıkarılmaksızın mezkûr komisyon heyeti marifetiyle derhal mesulleri is'af olunacaktır.

Salisen - Kavak'a gelecek olan huccac vapurları içinde âdi yolcu bulunursa Meclisi Umuru Sihhiyenin kararına tevfikân bunlar Dersaadet'e gelebileceklerinden müslüman ve hıristiyan bu makule yolcular pasaport ve ziv ve kıyafetleriyle hüviyetleri komisyon tarafından derecei sübuta vardiıldıktan sonra vapurlardan bilihıraç Dersaadet'e gönderilecek ve içlerinde eşhası muzırır görülürse bazıtaca derhal muamelei lâzime ifa kılınacaktır.

Râbian - Şitanın hulûlü ve hastalığın devamı hasebiyle Rusya'dan berren ve bahren Memaliki Şahaneye muhaceretin vukuu menedildiğinden şayet bu vapurlar derununda muhacir bulunursa Kavak'a ihraç ve bir mahalli münasipte muvakkaten iskân ettirilerek keyfiyetin derhal iş'arı Komisyonun cümlei vezaifindedir.

Hâmisen - Sinop'tan Rus huccacını hâmil olan vapurların derunundaki huccacı hiç bir tarafa çıkarmaksızın Bahri Siyah ve Sefit Boğazlarından geçerek semti maksutları olan Cidde'ye azimet edecekleri misillü esnayı rahta Kavak ve İzmir ve Berut ve Rodos gibi merakizi sıhhiyeye dahi uğrıyarak istisabı resmlerine göre sıhhiye memurlarının nezareti altında olarak başka huccac almaları da meclisi sıhhiyenin cümlei mukarreratından olmasına ve Dersaadet'ten bu vapurlara binecek olan huccacı acenteler Kavak'a kadar götürmek mecburiyetinde bulunmasına binaen Hicaz'a gitmek üzere Kavak'tan binecek Dersaadet huccacının dahi vapurlara rükûbu hakkında her türlü muavenat ve teshilâtın iraesî de Komisyonun vezaifi mahsusasındandır.

Sâdisen - Huccacı hâmil olarak Kavak'a kadar gelipte şayet esbabı mücbireden dolayı Cidde'ye kadar gidemeyecek olan vapurlar derunundaki huccacı Kavak pişgâhında huccac ırkâbına mahsus bulunan ve Dersaadet'e uğramaksızın mevaddı sabıka mucibince hareket edecek olan diğer vapurlara nakledebileceklerinden işbu nakliyat hususunda dahi Komisyon heyeti tarafından dikkat ve nezareti mütemadiye icrası lâzımdır.

Sâbian - İşbu Komisyon Dâhiliye Nezareti Celilesine merbut bulunduğundan mucibi tereddüt ve istibah olacak bir hal zuhurunda Nezareti Müşarünileyhaya müracaatla alınacak emir ve talimata göre hareket edecektir.

Sâminen - Muamelâtı sıhhiyeden maada hiç bir sebep ve vesile ile vapurların hareketleri tavik ve tehir olunmak nizamâtı sıhhiyeye muğayir bulunduğundan Komisyon heyeti tulûdan gurubu şemse kadar Kavak'ta bulunarak vazifelerini bihakkın ifa edecekler ve aksî halde tahtı mesuliyete alınacaklardır.

Tâsian - Komisyonun vezaifinin teshili emrinde Hükümeti mahalliye ile Kavak'taki sıhhiye ve zabıta ve liman memurları her türlü muavenat icrasiyle mükelleftirler.

No: 181 — Mukavelât muharrirlikleriyle mahakimi Adliyece vekâlet tasdik ve tescilinde istifa olunan Mektebi Hukuk ianesinin ciheti maarife teslimi hakkında iradei seniye

Meclisi Mahsusu Vükelâ Mazbatası

Maarif Nezaretinden bilvürut meyanei çakeranemizde kıraat olunan tezkerede Dersaadet'teki Mektebi Hukuku Şahanenin mukaddema Adliye Nezaretinden fekki irtibatıyla Nezarete ilhak olunduğu sırada tahsisatı kadimesi Hazinemande edilmesine mebni o vakittenberi mezkûr mektep Heyeti İdare ve Talimiyesi maaşatıyla masarifatı sairesi varidatı maariften tesviye olunmakta bulunduğu halde yalnız dâva vekillerine verilen ruhsatnamelerden Adliyece istifa olunan harçlar Maarif Veznesine terkedilerek Mektebi Hukuk ianesi namıyla mukavelât muharrirlikleriyle mahakimi adliyece vekâlet tasdik ve tescilinden dolayı istifa olunan rüsum elhaletü hazihi Adliye Nezaretince alınmakta olmasına ve ianei mezkûre hasılatının Maarife aidiyeti tabii olmakla beraber Hazinei Celileden mürettep olan Maarif tahsisatının ahiren muvazenei umumiyeden çıkarılmasından naşi Maarif bütçesinde külli açık hâsıl olduğu ve sayei terakkiyatvayei hazreti hilâfetpenahide ahiren Selânik'te de bir mektebi hukuk küşat olunduğu gibi sair Vilâyatı Şahanede dahi iki mektebi hukukun daha tesisi mukarrer bulunmasına mebni bunlara karşılık olan ve Adliye Veznesine hiç bir taallük ve münasebeti kalmamış olan mezkûr iane hasılatının dahi mavuzialehine sarfolunmak üzere mezkûr ruhsatnameler harçları misillü badema Maarif Veznesine terk ve teslimi lüzumu dermeyan kılınmıştır. Sureti iş'ara nazaran mukavelât muharrirlikleri ve Adliye mahkemelerince vekâlet tasdik ve tescilinden dolayı alınmakta olan bazı rüsumun Mektebi Hukuk ianesi namıyla istifa edilmekte olduğu ve Mektebi Hukukun emri idaresi ahiren Maarif Nezaretine ilhak edilerek masarifi Nezareti Müşarünileyhaca tesviye olunmakta bulunduğu anlaşılmış ve sayei maarifvayei hazreti hilâfetpenahide Selânik Vilâyetiyle diğer iki mahalde üç mektebi hukukun daha küşadı makrunu müsaadei seniyei cenabı mülûkâne buyurularak Rumeli Vilâyatı Selâsei Şahanesi bütçesi meyânında Selânik Mektebi için karşılık bulunmasındaki müşkülât derkâr ve mektebi mezkûrun temini idaresi için icabeden karşılığın sureti uhra ile tedariki zaruri görünmüş idüğüne binaen Adliye Nezaretince mektep namına istifa edilmekte olan sâlifülârz harcın mavuzialehine sarf-

edilmek üzere ciheti Maarife teslimi tezekkür ve tensibedilerek tezkerei mâruza leffen arz ve takdim edilmiş olmakla olbapta ve katıbeî ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemir efendimizindir.

7 şevval 1325, 31 teşrinievvel 1323

Arz tezkeresi

Dersaadet'teki Mektebi Hukuku Şahane namına Adliye Nezareti Celilesince istifa olunan harçlar mavuzialehine sarfedilmek üzere aidiyeti cihetiyle Maarife terki hakkında Maarif Nezareti Celilesinden vârit olan tezkere Meclisi Mahsusu Vükelâca ledelmütalâa cereyan eden müzakereye tevfikân kaleme alınan mazbata leffen arz ve takdim kılınmış olmakla olbapta her ne veçhile iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefmütaallik buyurulursa mantuku âlisi infaz edileceği beyaniyle tezkerei senaveri terkîm kıldını efendim.

7 şevval 1325, 31 teşrinievvel 1323

İradei seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzim olup Meclisi Mahsusu Vükelânın mazbatai mâruzası ve melfufiyle beraber manzuru âli buyurulan işbu tezkerei sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefsudur buyurulmuş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülemrindir.

29 şevval 1325, 12 teşrinisani 1323

**No: 182 — 4 rebiyülevvel 1324 tarihli Emvali Eytam
Nizamnamesinin 99 uncu maddesine müzeyyel
fıkraî nizamiye**

29 şevval 1325, 22 teşrinisani 1323

Emvali eytamdan emvali menkule ve gayrimenkule terhin veya vefaen ferağ ederek istüdane edenlerin hitamı vâdede kendileri veya kefilleri tediyey devin etmedikleri halde elli birinci maddeye tevfikân bilmüzayede beyi ve farağ olunacak rehlinlerinin tellâliyesi terkât tellâliyeleri gibi yirmi sehime bittaksim Dersaadet'te altı sehimi bu işte hizmeti mesbuk olan Emvali Eytam İdaresi Heyetine ve on dört

sehimi münadilere ve taşrada tellâliyenin keza yirmi sehime taksimiyle on iki sehimi Eytam Müdürü ve maiyetine ve sekiz sehimi tellâla ait olacaktır.

No.	Başlığı	Düster Tertip	Cilti	Sahife	Resmî (Gazete Sayı)
	Emvali Eytam Nizamnamesi	1	1	270	
	Eytam sandıklarının sureti idare ve muhafazası hakkında Nizamname	1	1	276	
	Nizamnameve müseyyel fıkra	1	1	281	
	Nizamnamenin 6 ve 13 üncü maddelerine müzeyyel fıkra	1	1	277	
	Nizamnamenin 4 üncü maddesinin tadili	1	1	28	
	Nizamnamenin 6 nci maddesinin tadili	1	1	614	

No: 183 — Temettü Vergisi Nizamnamesi

16 zilkade 1325, 8 kânunuevvel 1323

Madde 1 — Vilâyet, liva, kaza merkezlerinde ve nüfusu umumiyesi iki binden ziyade olan mahallerde bulunan erbabı ticaret ve sanat ve hırfetten üçüncü maddede münderiç müstesniyattan maadası temettü vergisiyle mükelleftir.

Madde 2 — Şimendifer istasyonlarında ve iskelelerde ve vilâyet merkezleri arasındaki şoseler üzerinde bulunan han ve kahvehane ve gazino ve misafirhanelerle hamamlardan ve emtia ve zahire ambarlarından ve kısmı maktua tabi olan erbabı sanat ve ticaret ve hırfetten ve her nerede bulunursa bulunsun kâffeî müessesatı sinaiyeden temettü vergisi alınacaktır.

Madde 3 — Tarafı Devletten idare olunan mekâtipte ve mezuniyeti resmîye ile açılan mekâribi hususiyede ulûm ve sanayi ve el sine tedris ve talim edenler ve mekteplerin müstahdemîni sairesi müellifler ve kaza ve nahiye ve kurada bulunan etibba ve eczacılar ve bilûmum baytarlar ve nisvaudan olan kabilelerle resmî ve hususî hastane ve eytahane memurin ve hademesi belediyelerce mukayyet tulumbacılar ve inşaatta müstahdem reuçperler başkaca resim vermekie mükellef bulunan müskirat âmilleri müskirat ve tütün ve pul bayileri avcılar balık sayyatları, gemiciler, kayıkçılar, maden sahibi imtiyazları, maden işletme şirketleri, dükkân, ve mağaza açmaksızın mahsulâtını çiftliğinde yahut şehir ve kasabalarda veya pazar yerlerinde fûruht eden çiftlik ashabı kendi hayvanatını besliyen mandıra sahipleri şehir ve kasabalarda bulunan bilûmum zürra ile çoban ve bağcılar ve bahçivanlar ve

ba imtiyazı mahsus teşekkül eden şirketler müstahdemini meyanında üç yüz kuruştan dun aylığı olanlarla sinni on beşten dun olan bilûmum işçiler temettü vergisinden müstesnadır fakat bunlardan diğeri bir ticaret ve sanat ve hırfeti olanlar ona mahsus vergiyle mükellef tutulurlar.

Madde 4 — Sene içinde terhis olunan efradı nizamiye ve redifeye o sene temettü vergisi tarh olunmaz martın birinci gününden sonra silâh altına alınan ve temettü vergisiyle mükellef olup fakat zamamı tahsil henüz hulûl etmiyerek vergileri tahsil edilmemiş bulunan efradı nizamiye ve redifenin o seneye ait vergilerinin dahi meclisi idareleri mazhataları üzerine kayıtları terkin olunur.

Madde 5 — Temettü vergisi merakizi vilâyatça defterdar ve vergi ve tahsil müdürlerinden ve elviye merkezlerinde muhasebeci ve vergi ve tahsil memurlarından ve kazalarda mal müdürleriyle vergi kâtipleri (mal müdür muavinleri) ve tahsil memurlarından mürekkep teşekkül edecek komisyonlarca takarrür ettirilir ve mezkûr vergi iki kısım olup birinci kısmı zirde münderiğ oetvel mucibince istifâ olunur.

En mühim olanlar için Şarhi mahsus Kitap	Birinci sınıf Kurum	İkinci sınıf Kurum	Üçüncü sınıf Kurum	
5000	3000	1500	750	Bankerler ve muamelâtı sarrafiye ile meşgul şirket ve şahıslar ve toptan alış veriş eden her nevi emtia ve zahire ve üzüm ve incir ve saire tacirleriyle bu misillü muamelâtla işigal eden şirketler
—	400	250	150	Köşe sarrafları taşrada bulunan sarraflara mahsustur.
2500	1500	1000	500	Buhar. su, elektrik ve diğeri kuvayı muharrikeyi sınaie ile müteharrik fabrikalar
	500	400	300	Peynir ve sabun ve zeytin yağı ve makarna kâr-hane ve fabrika ve misaraları ve bezirhaneler
	200	150	100	Su değirmenleri } Şehir ve kasaba civarlarında
	75	50	25	Yel » } bulunanlardan dahi alınacaktır
	500	250	100	Su ve buharla müteharrik hizarlar
	2000	1000	500	Komisyoncular, kambiyo tellâlları ve acenteler
	200	150	100	Emlâk alım ve satım tellâlları ve emanetçiler
	10	30	20	Münadiler

En mühim olanlar için Sınıf, mahbûs Kuruş	Birinci sınıf Kuruş	İkinci sınıf Kuruş	Üçüncü sınıf Kuruş	
	300	200	100	Mimarlar ve mühendisler
	150	100	50	Ebniye kalfaları
	100	60	30	Kalemkârlar, dülger, duvarcı, sıvacı, boyacı, badanacı, mermerci ustaları
	250	150	75	Ticaretgâhlarda ve fabrika ve bilûmum imalât- hanelerde hizmet eden direktörler
	100	75	50	Ticaretgâhlarda ve fabrika ve bilûmum imalât- hanelerde hizmet eden işbaşılardan ve amele ve hammallerden gayri müstahdeminden
	30	20	10	Ticaretgâhlarda ve fabrika ve bilûmum imalât- hanelerde müstahdem amele ile hususi hanelerde bulunan hizmetkârlardan
	30	20	10	Kereste ve odun kat'eden bıçkıcılarla kömür imal eden ameleden
	30	20	10	Gezici esnaf
	30	20	10	El arabacıları ve hamallar
	50	30	20	Sergici esnafından
	20	15	10	Panayır yerlerinde sergi ve hayvan ticaretiyle meşgul olanlardan ve sergi açarak veyahut diğer suretle ticaret edenlerden her panayır için ales- seviye
	500	300	150	Celeplerden ve hayvanatı saire tüccarından
	40	30	20	Hokkabaz ve hayalci ve çalgıcıların her birinden
	100	80	40	İki atlı kira binek arabacılarından her araba için
	50	40	20	Tek atlı kira binek arabacılarından her araba için
	40	30	20	İki atlı kira yük » » »
	20	15	10	Tek atlı » » » »
---	---	---	15	Eşya naklinde müstahdem deveçilerden her deve için
---	---	---	10	Eşya naklinde müstahdem beygir ve katırcı- dan her beygir ve katır için
---	---	---	5	Eşya naklinde müstahdem merkepçilerden her merkep için

En muhim olanlar için Sınıfı mahsus Kuruş	Birinci sınıf Kuruş	İkinci sınıf Kuruş	Üçüncü sınıf Kuruş	
200	100	50		Deniz hamamları belediyeye ait olduğu halde mültezimlerden alınacaktır.
1000	500	250		Tiyatro kumpanyalarından ve sair lûbiyat takımıdan

İşbu cetvel mucibince dâhil olduğu sınıfın vergisi temettuatının yüzde üçünü tecavüz ettiğini ispat edenlerin sınıfları tenzil olunacağı gibi temettuatı seneviyesi üçüncü sınıftan dahi dışı olduğunu ispat edenlerden üçüncü sınıfın nısfı mertebesinde temettü vergisi ahz olunacaktır.

İkinci kısım: Bir nispeti muayyene üzerine tarholunur bu da üç nevidir :

Evvelâ - Birinci kısma dâhil olmayan ticaretgâh ve darüssınaalarla şirketlerden ve gayri ez müstesniyat tabip ve eczacılarla dişçiler ve dâva vekillerinden ve gazete sahibi imtiyazlarından icrayı sanat ve ticaret ve ameliyata mahsus mahallerin tahrircce olan kıymeti mukayyedelerinin binde üçü ve bulunduğu mahallin yalnız bir kısmında icrayı sanat ve ticaret ve ameliyat eylediği halde yalnız bu kısma ait kıymetin binde üçü alınır.

Saniyen - Ba imtiyazı mahsus teşekkül eden şirketler müstahdemlerinin vergileri ücreti seneviyelerinden şehri üç yüz kuruş hesabıyla üç bin altı yüz kuruş çıkarılarak kusurunun yüzde üçü nispetindedir. Şu kadar ki her senenin hulûlünden iki ay evvel müstahdeminin esami ve miktarı maaşlarını havi birer beyanname vermiye ve işbu beyannamelerde dâhil bulunan mükellefinin vergilerini miadi muayyeninde defaten tesviye eylemiye şirketler mecburdur.

Salisen - Erzak ve tarik mütaahhitleriyle âpar ve rüsumatı mütenevvia mültezimlerinin vergileri bedeli taahhüt ve iltizamın yüz bin kuruşa kadar olan miktarından yüzde onu ve yüz bin kuruştan ziyadesinden yüzde beşi temettü itibar edilerek işbu temettüün yüzde üçü nispetinde tarholunur.

Madde 6 — Temettü vergisinin tarihinde darüssınaa ve ticaretgâhlar nazarı itibara alınıp şürekânın taaddüdü her birinden başka başka vergi alınmasını icabetmez Mütaaddit ticaret ve hırfet ve sanatta

bulunanlara ayrı ayrı vergi tarholunacağı gibi bir şahsa veya şirkete ait ticaretgâh ve darüssınaaların şubeleri bulunduğu halde dahi bunların her biri başka başka vergiye tabi tutulur.

Madde 7 - Ticarethane ve darüssınaalar her sene iptidasından iki ay mukaddem sermayeye şerik olmıyan tezgâhtarlar, işbaşılar ve kâtiplerle amele ve hamalların esamisini mübeyyin bir beyanname vereceklerdir. Mal memurları işbu beyanname üzerine indelicap tahkikat icra ederler. Sene içinde ticaret ve sanat ve hırfete girenler senenin ilk altı ayı zarfında dâhil olmuşsa bir senelik ve ikinci altı ayı zarfında dâhil olduğu halde altı aylık vergi vereceklerdir. Birinci takım ilk ve ikinci takım ikinci taksiti işlerine başlamazdan evvel ifa ederler.

Madde 8 - Mezkûr beyannamelerde esamisi gösterilen müstahdemîn vergileri hakkında icabeden ihbarnameler ticaretgâh sahiplerine tebliğ olunacağı misillü mezkûr vergilerin tesviyesine ticaretgâh sahipleri meçhur ve miadında tesviye olunmıyan verginin mesuliyeti ticaretgâh sahiplerine ait olup bunlar hakkında (13) üncü maddenin hükmü icra olunur.

Madde 9 - İşbu nizamname mucibince erbabı ticaret ve hırfet ve sanata tarholunacak temettü vergilerinin miktarı ve ne türlü ticaret ve saire itibariyle ne hesap üzerine tevzi olunduğu beşinci maddede muharrer komisyon marifetiyle tanzim olunacak defter üzerine her sene kânunuevvelin on beşine kadar cevamiî şerife ve kilise ve hahamhane kapılarına talik olunacak pusulalarla mükellefine ihbar olunur. Mükellefin kânunusaninin on beşine kadar Hükümeti mahalliyeye takdim edecekleri istidanamelerle sureti itibar ve hesaba itiraz edebilirler. Müddeti mezkûra zarfında istidaname ile itiraz etmiyen mükellefinin vergileri kesbi katiyet eder.

Madde 10 - Mükellefin tarafından beşinci maddede muharrer komisyonlarca tarholunan vergilere itiraz vukuunda bir araya toplanarak belediye ve ticaret odalarının ve ticaret odası olmıyan yerlerde yalnız belediyelerce mükellefinin esbabı itirazı bidayeten bittetikik sınıfının tenzili kararlaştırıldığı halde esbabı mucibesı bu bapta canibi Hükümetten belediyeye havale edilmiş olması lâzımgelen arzuhal zirine mazbata suretinde tahrir ve resmen beşinci maddede muharrer olan ve bidayeten tarh ile vazifedar bulunan komisyona tevdi olunur. Belediyelerin bu bapta verecekleri karara mükellefinin itiraz hakkı olduğu gibi mezkûr verginin tarhına memur olan komisyonların dahi belediye-

nin gösterdiği esbabı mucibenin reddiyle eski kararlarında ısrara salâhiyetleri olup bu iki takdire göre dahi keyfiyet kânunusaninin on beşinden nihayetine kadar mahallî meclisi idarelerinde bittetik tabriren sureti katiyede ve kezalik esbabı mucibe tasrihiyle tahtı karara alınır komisyonlar tarafından mükellefinin sanat ve sınıflarınca ligarazin bir yanlışlık vukuagetirildiği ledetteftiş sabı olduğu takdirde mütecasirleri hakkında takibatı kanuniye icra ve noksan takdir olunan miktar kendilerine tazmin ettirilir gerek itiraz vukuunda evrakı itiraziye üzerine ve gerek hiç bir itiraz vukubulmaksızın yalnız defter üzerine verilecek işbu kararlardan sonra vergilerin miktarı mart iptidasında tevzi olunacak temettü tezkereleriyle mükellefine tebliğ olunur. Mukarreratı vâkıa kazaya aitse o kazanın merbut olduğu liva ve merkezi livadansa vilâyet memurini maliyesinin ve merkezi vilâyetçe takarrür eylemiş olduğu takdirde Hazinei Celilenin hakkı itirazı olup bu suretle bir itiraz vukuunda liva ve vilâyet meclisi idareleriyle meclisi maliyede icrayı tetkikat olunarak verginin miktarı sureti katiyede tahtı karara alınacağı misillü mükellefin dahi bu suretle icrayı tetkikat talebedebilirler. Şu kadar ki bu yolda itiraz vukuu ve tetkikat talebi verginin zammını veyahut tehiri tahsilini mucip olmayıp mahallî meclisi idaresinin tasdik ettiği miktar miadında tahsil olunarak kararı ahir üzerine fazlası ret ve noksanı ükmal olunur.

Madde 11 — Temettü vergisi iki taksitle alınır birinci taksit mart ve ikinci taksit eylül zarfında ifa olunur. Bu müddet zarfında verilmeyen taksitlere yüzde yirmi zammedilerek ay nihayetine kadar tediye etmeleri nisan ve teşrinievvelin birinci haftası zarfında ba ihbarname mükellefine ihtar olunur. Gerek temettü tezkerelerinin gerek ihbarnamelerin tebliğ olunduğunu tahsildarlar mükellefinin mühür ve imzalarıyla ispat etmeleri muktazidir. Ancak tezkere ve ihbarnameyi almaktan imtina edenler yahut tebliğ olunacağı zaman ticaret ve sanat ve hırfet mahallinde bulunmayanlar için tahsildarın derakap tanzim ve nihayet üç güne kadar memurini maliyeye teslim edeceği zabıtnameler kâfi addolunur.

Madde 12 — Tezkere ve ihbarnameleri tebliğ olunduğu halde nisan ve teşrinievvel nihayetine kadar vergilerini maa zam tediye etmemiş bulunan mükellefinin kabili haciz olan emvali Tahsilî Emval Nizamnamesine tevfiikan bilmüzayede satılarak istifayı matlup edilir. Bu misillü emvali mevcut olmaz veyahut mevcut olupta esmanı tahsilî lâzım-

gelen vergi ve cezanın tediyesine kâfi gelmezse işleri hini tediyeye kadar tatil olunmak suretiyle ifayı teklife mecbur tutulurlar.

Madde 13 -- Miadında defter vermeyen şirketlerin esamisini mübeyyin muhasebe ve mal kalemlerince tanzim olunacak pusulalar gümrük idareleriyle mahakimî nizamiyeden maada kâffeî devair ve şubatı Hükümete tebliğ olunarak bunların her ne suretle olursa olsun vukubulacak müracaatlarının muktezası defterlerin itasına kadar tehir olunacağı gibi vergiyi vaktü zamaniyle tesviye etmeyen şirketler müstahdemîninin vergileri dahi şirket ve ticaretgâh defterlerinden veyahut haricen icra olunacak tahkikat üzerine tarholunup mükellefini saire misillü şahıslarından mutalebe olunacak ve bu yolda tarholunacak vergilerin miktarı ve sureti tarhı hakkında hiç bir itiraz mesmu olmayacaktır.

Madde 14 -- Vergi miktarlarının ihbarı ve itirazatı vâkıanın tetkiki ve tezkere ve ihbarnamelerin tebliği tevhür ettiği halde vergilerin tahsilî tâyin olunan mehillerin müruruna kadar tehir olunur. Bundan ve devair ve şubatı Hükümete defter vermeyen ticaretgâh ve şirketlerin esamisini mübeyyin olarak ita olunacağı balâda beyan olunan pusulayı vermemesinden dolayı memunini aidesi birinci defasında tevbih ve ikinci defasında bir haftalık maaşlarının kat'ı suretiyle mücazat olunup mezkûr pusulaların ademi itası ve tevhürün üç defa vukuu eshabı azilden addolunur.

Madde 15 -- Birinci taksit zamanında katıyen terki ticaret ve sanat ve hîrfet edenlerden ikinci taksitin tahsilî lâzımgelmeyeceği gibi nispete tabi bir muameleyi terkle maktuiyete veyahut maktuiyete tabi bir mesleği terkle nispete tabi diğer bir işe mübaşeret edenlerden dahi başkaca vergi alınacağı cihetle evvelce matruh vergilerin ikinci taksiti tahsil olunmaz. Şu kadar ki mükellefinin terk ve tebdili sanat eylediğini Ticaret Odasından veya tabi olduğu veyahut olacağı esnaf kâhyalığından veya muteber üç tacir tarafından verilecek şahadetname ve ilmühaberle beraber ikinci taksiti tesviye olunmayan tezkereyi mal kalemine teslim ederek birinci taksidin tesviyesini müşîr yedinde bulunması lâzımgelen kuponu zahriye ettirmesi iktiza eder.

Madde 16 -- Sene iptidasından evvel beyannamelerini vermiş olan ticaretgâh sahipleri dahi müstahdeminden birinin veya bir kaçının birinci veyahut ikinci taksitin tesviyesinden mukaddem ticaretgâhını terkettikleri halde ihbarı keyfiyetle tezkere alınmışsa iade etmeleri lâzımgelir.

Bu makule müstahdeminin tahsili icabetmiyen vergileri tahakkuk defterine dâhil olmuşsa meclisi idare mazbatalariyle kayıtları terkân olunur. Bu bapta taksit müddetlerinin hulûlünden sonra vukubulacak müracaat hükümsüzdür.

Madde 17 — Tebdili mekân eden erbabı ticaret ve sanat ve hifret nakletmezden evvel tezkerelerini ibraz ile işaret ettireceklerdir. İfa etmiyenler tezkeresiz addolunur.

Madde 18 — Temettü vergisi tezkereleri ticaret ve sanat ve hifret için ruhsatı mutazammındır. Tezkeresiz ticaret ve hifret ve sanat icra edenlerden iki kat resim alınır. İşbu iki kat resmi vermiyenlerin evvel-emirde kabili haciz olan emvaline bilmüracaa istifayı matlubedilir. Bu gibi emvali olmıyan veya mevcut emvalinin bedeli düyununa tekabül edemiyenlerin işleri hini tediye kadar tatil olunur.

Madde 19 — Tezkeresiz ticaret ve sanat ve hifret edenleri tahriren haber verenlere cezaen alınacak iki kat resmin nisfi ita olunur.

Madde 20 — Yabancı ve gelip geçici erbabı sanat ve ticaret ve hifret yalnız bir taksit vergi vereceklerdir. Bir taksite mahsus tezkereyle ikinci taksit müddetinde icrayı muamele edenlerden ikinci taksit iki kat istifa kılınır.

Madde 21 — Temettü tezkereleri yirmi paralık damga resmine tabidir. Tekasitin istifasına mahsus makbuz kuponlarına pul ilsak olunmaz. Mükellefin tekasitin tesviye olunduğunu tezkereyle beraber makbuz kuponlarını irae ile ispat ederler.

Madde 22 — Temettü vergisi emvali umumiye tahsildarları vasıtasıyla tahsil olunur.

Madde 23 — İşbu nizamnamenin icrasına Maliye Nezareti memurdur.

—•—

**No: 184 — Temettü Vergisi Nizamnamesinin Dersaadet'ten
maada bilûmum Vilâyatı Şahanece yerli ve ecnebi
bîlcümle tüccar ve sanatkâran haklarında
tathikına dair iradei seniye**

Meclisi Mahsusu Vükelâ Mazbatası

Vilâyatı Selâse Şahanece temettü vergisi muamelâtının daha muntazam bir hale isali için Maliye Komisyonu tarafından tatil ve ıslahı

teklif olunan mevat hakkında Rumeli Vilâyatı Müfettişi Paşadan vukubulan iş'ar ve bu bapta bilmuhabere Maliye Nezaretinden alınan tezkere üzerine Şûrayı Devlet Mülkiye Dairesinden kaleme alınan işbu mazbata meyanei çakeranemizde kiraat ve mütalâa ve Nezareti Müşarünileyha ile tekrar muhabere olundu. Alınan tezkerei cevabiye mealinde bu bapta Müfettişi Müşarünileyh ile bilmuhabere varit olan mütalâa-namede icrasına lüzum gösterilen bazı tadilâta nazaran olbaptaki nizamname lâyihasında icabeden tashihatin ifa olunduğu ve kısmı maktua tabi mükellefinden nizamnamede munderiç cetvel mucibince dâhil olduğu sınıfın vergisi temettüatının yüzde üçünü tecavüz ettiğini ispat edenlerin sınıfları tenzil olunması ve temettüatı seneviyesi üçüncü sınıftan dahi dun olduğunu ispat edenlerden üçüncü sınıfın nisfi mertebesinde temettü vergisi ahzedilmesi musırrene teklif edilmiş olduğu cihetle maktu vergileri mübeyyin cetvelin nihayetinde bu yolda bir fıkrâ ilâve olunarak gerek evvelce tadilen tanzim edilen gerek bu defa Müfettişi Müşarünileyh ile bilmuhabere tadil ve sürh ile işaret olunan nizamname lâyihalarının gönderildiği ve mezkûr nizamname ahkâmının Dersaadet'çe ve bilûmum Vilâyatı Şahanece bilâtefrîki tebaiyyet bilcümle tüccar ve sanatkâran haklarında tathiki muktazi ise de Dersaadet'te icrayı ticaret ve sanat ve hırfetle meşgul olanlara Şehremanetince esnaf tezkeresi tevziyle temettü vergisi gibi bir resmi muayyen istifa edilmekte ve rüsumu mezkûrenin tadili hakkında Emaneti Müşarünileyhaca yapılan nizamname lâyihası derdesti tetkik ve müzakere bulunmakta olup Dersaadet'çe belediyeye ait olan resmi mezkûr Temettü Vergisi Nizamnamesi mucibince alınacak vergi makamına kaim olacağı tabii bulunduğu beyaniyle ifayı muktezası dermeyan olunmuş ve siyaki iş'ara nazaran zikrolunan nizamname ahkâmının tebaai ecnebiyeye de şamil olması hakkında İngiltere Müşaviri canibinden dermeyan olunan teklife Komisyonun diğer âzayı ecnebiyesi taraflarından dahi iştirak edildiği Müfettişi Müşarünileyhin cümlei iş'aratından bulunmuş olduğuna ve mezkûr Temettü Vergisi Nizamnamesinin bazı Vilâyatı Şahanece tadilâtına lüzum gösterilmekte olduğu gibi tadilen tanzim olunan nizamname lâyihası munderecatı dahi bittetkik icabı hal ve maslahata muvafık görüldüğüne binaen Dersaadet'ten maada bilûmum Vilâyatı Şahanece yerli ve ecnebi bilcümle tüccar ve sanatkâran haklarında tathik edilmek üzere muamelei muktaziyenin âfasi hususunun Nezareti Müşarünileyhaya havalesi ve Dâhiliye Nezaretine de malûmat itası bit-

tezekkür sâlifülbeyan nizamname lâyhaları leffen arz ve takdim kılınmış olmakla olbapta ve katıbeî ahvalde emrû ferman hazretî veliyülemir efendimizindir.

6 zilkade 1325, 28 teşrinisani 1323

Arz tezkeresi

Vilâyatı Selâseî Şahanece temettü vergisi muamelâtının daha mun-tazam bir hale isali için Rumeli Vilâyeti Müfettişi Devletlû Paşa Hazretî lerinin iş'arı ve Maliye Nezareti Celilesinin tezkerei cevabiyesi üzerine Şûrayı Devlet Mülkiye Dairesinden tanzim ve müzakeratı cariyeye göre Meclisi Mahsusu Vükelâdan tezyil edilen mazbata melfufatiyle beraber arz ve takdim kılınmış olmakla münderecatı hususunda her ne veçhile iradeî seniyeî hazretî hilâfetpenahi şerefmütaallik buyurulursa man-tuku âlisi infaz edileceği beyaniyle tezkerei senaveri terkîm kılındı efendim.

6 zilkade 1325, 28 teşrinisani 1323

Iradeî seniyeî mübelliğ hâmiş

Resideî desti tâzim olup Şûrayı Devletin Meclisi Vükelâdan mü-zeyyel mazbatayı mâruzası ve melfuffariyle beraber manzuru âli buyu-rulan işbu tezkerei sâmiyeî sadaretpenahileri üzerine mucibince iradeî seniyeî cenabı hilâfetpenahî şerefmütaallik buyurulmuş ve mezkûr maz-bataya hâmiş terkimiyle de tebliğ kılınmış olmakla olbapta emrû fer-man hazretî veliyülemrindir.

16 zilkade 1325, 8 kânunuevvel 1323

**No: 185 — Aşar Nizamnamesinin mültezimlerden alınacak
teminat ve kefalet ve tekasitin sureti tahsiliyesine müte-
dair mevaddının Hazineî Maliyeye ait rüsumat
hakkında da meriyeti mutazammın
iradeî seniye**

Maliye Nezaretinin Şûrayı Devlete havale buyurulan 22 temmuz 1323 tarih ve bin yüz doksan üç numaralı tezkeresi Tanzimat Dairesinde kıraat olundu.

Mealinde Âşar Nizamnamesinin bedellâtı üşriyenin sureti istifasına mütaallik ahkâmının idare ve ihalesi Hazinei Celileye ait rüsumat hakkında dahi meriyülcra tutulmasını mutazammın ittihaz olunan kararın tekasitin sureti tahsiliyesine de şumulü muhtacı müzakere görüldüğüne ve rüsumatı saireyi iltizam edenlerin iktidarı malilerinin Âşar Nizamnamesi mucibince berayı teminat irae edecekleri emlâkin kıymeti nispetinde tâyini hususu bittasrih şu cihetin dahi müphemiyetten kurtarılması muktezayı maslahattan bulunduğu dair Adliye Nezaretiyle Hazinei Celileden vukubulan iş'arat üzerine Şûrayı Devleti Tanzimat Dairesince kaleme alınıp Meclisi Mahsusu Vükelâdan tezyil olunan mazbatada bu bapteki evrak celp ve mütalâa olunarak âşar ihalâtında cari olan usule tevfikân canihî Hazineye ait rüsumat mültezimlerinin taksit müddetleri kemakân baki olmak üzere iktidarı malileri derecesine göre ifayı kefaletten müstesna tutulmaları rüsumatı mezkûre hakkında dahi mucibi teshilât ve haisi tezyidi rağbat olacağı muharrer olduğu cihetle o veçhile icrayı icabı hususuna bilistizan iradei seniyei cenabı hilâfetpenahî şerefmütaallik buyurulmuş olduğu anlaşıldığı beyanı âlisiyle ona göre ifayı muktezası 13 şubat 1321 tarihli tezkerei sâmiyede emir ve iş'ar buyurulmuş olup Âşar Nizamnamesinin yirmi üçüncü maddesinde âşar mültezimlerinin uhdelerinde bulunan sükna-larından ve zürrain taayyüş ve idarelerine kâfi ziraat arazisinden maada emlâkin defatiri tahririyece olan kıymetleri hini ihaledeki alım ve satım fiatına göre bittetik tenzil yahut tezyit ile tadil olunarak kuyudu tahririyece muamelei lâzime ifa olunmak üzere işbu kıymetten yüzde onundan maadasının iki katı olarak bir itibarı malî takdir olunup emlâki mezkûre bir taraftan mahcuz olmadığı halde o miktara yani elli bin kuruş kıymetli emlâk irae edenlerin doksan bin kuruşa kadar peylerinin tutulması ve hiç emlâki olmıyanlardan yahut uhdesindeki emlâk kıymetine göre tâyin olunacak itibarı maliden ziyade âşar almak arzu edenler bulunursa fazlası için onlardan diğer kefil alınması ve kırk ikinci maddesinde her taksitin vakti tediyesi mensubolduğu şehrin iptidasında duhul edip defaten yahut ceste ceste şehri mezkûr nihayetine kadar bilâ faiz ve ondan sonra her kaç gün mürur ederse gayei müddeti taksitten itibaren maa faiz ifası ve mültezimlerin hem tekasitten hem de eyyamı mütaahhire faizinden deyinleri bulunduğu halde teslimatı vâkialarının resülmalin edasına kadar tekasite mahsubiyle badehu faizin istihsali ve mültezimlerin ve kefillerinin fadei teminatı mutlaka faizinden kalan borçlarının dahi tamamen istihsaline menut olarak bir taksit

mensubolduğu şehrin gayesine kadar tediye olunmadığı ve asıl deyin senedi mukavelât muharriri tarafından musaddak olduğu halde bir kıta hacizname tanzim ve bidayet mahkemesi reisinin kararı üzerine mukavelât muharriri vasıtasıyla mültezim veya kefiline yahut her ikisine başka başka derhal tebliğ ve emvali menkulesi haciz ve tevkifle taksiti mezkûr tarihi tebliğden itibaren on gün zarfında tediye olunmazsa reis tarafından verilecek emir üzerine mezkûr taksit maa faiz icra memuru marifetiyle İcra Kanununa tevfikân evvelemirde nizamen fûruhtu mücaz olan emvali menkule ve kifayet etmezse kezalik fûruhtu mücaz olan emvali gayrimenkulesiyle âşar malından mevcut zahire bilbeyi tahsilî lâzımgeleceği muharrer olup iş'arı sabıktan Hazinenin maksadı da ihale suretiyle istifa edilmekte olan rûsumatın tıpkı âşar gibi Devletin bir varidatı olmak hasebiyle buna karşı alınacak teminat ve kefaletin ve tekasitin sureti tahsiliyesinin mevaddı mezkûrenin tâyin eylediği usul ve şeraite göre istihsal ve icrası hususunun karar altına alınması olduğu halde mazbatayı müzeyyelede yalnız «âşar ihâlâtında cari usule tevfikân canibi Hazineye ait bulunan rûsumat mültezimlerinin tekasit müddetleri kemakân baki olmak üzere iktidarı malileri derecesine göre itayı kefaletten müstesna tutulmaları» denilerek zatı madde halî müphemiyette kalmış olduğuna ve mevaddı mezkûre ahkâmının rûsumata da tatbiki mucibi teşhilât olmakla beraber rağbâtı tezyit ve hukuku Hazineyi temin edeceğine binaen tekasit müddetleri baki olmak üzere rûsumat hakkında da Âşar Nizamnamesinin salifüzzikir yirmi üçüncü ve kırk ikinci maddeleri ahkâmının meryeti tatbiki hakkında iradei seniyei hazreti hilâfetpenahinin istihsali lüzumu gösterilmiş ve sureti iş'ar muvafıkı maslahat bulunmuş olmakla bilistizan iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi şerefmütaallik buyurulduğu halde infazı mantuku mümfinin Adliye ve Maliye Nezaretlerine havalesi tezekkür kılmı olbapta emrû ferman hazreti menlehülemdir

22 zilkade 1325, 15 kûnunuevvel 1323

Meclisi Mahsusu Vükelâ Mazbatası

Şûrayı Devlet Maliye Dairesinin meyaneî bendegânemizde kıraat olunan işbu mazbatasında beyan ve esbabı izah olunduğu vechile Âşar Nizamnamesinin mültezimlerden alınacak teminat ve kefalete dair olan yirmi üçüncü maddesiyle iradei teminat ve kefalete ve tekasitin suveri tahsiliyesine ait bulunan kırk ikinci maddeleri ahkâmının tekasit müddetleri baki olmak üzere idare ve ihalesi Hazineî Celileye ait olan rû-

sumat hakkında dahi mer'i tutulması münasip ve temini hukuku Hazineyi mucip bulunmuş olduğundan ona göre ifayı muamele olunmasının Adliye ve Maliye Nezaretlerine iş'arı tezekkür kılınmakla olbapta ve katıbeı alvalde emrü ferman hazreti veliyülemir efendimizindir.

1 zilhicce 1325, 23 kânunuevvel 1323

Arz tezkeresi

Âşar Nizamnamesinin mültezimlerden alınacak teminat ve kefalete dair mevaddı mahsusasının Hazinei Celileye ait rüsumat hakkında dahi mer'i tutulması hakkında Şûrayı Devlet Maliye Dairesinin Meclisi Mahsusu Vükelâdan müzeyyel mazbatası leffen arz ve takdim kılınmış olmakla münderecatı hakkında her ne veçhile emrü fermanı hümayunu hazreti hilâfetpenahi şerefsünuh ve sudur buyurulursa hükmü celili infaz edileceği beyaniyle tezkerei senaveri terkim kılındı efendim.

1 zilhicce 1325, 23 kânunuevvel 1323

İradei seniyeyi mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzim olup melfufiyle manzuru âli buyurulan işbu tezkerei sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyeyi cenabı hilâfetpenahi şerefmütaallik buyurulmuş olmakla olbapta emrü ferman hazreti veliyülemrindir.

20 zilhicce 1325, 11 kânunusani 1323

No: 186 — Rumeli Vilâyatı Şahanesinde Selânik ve Manastır ve Kosova ve Serez ve hududu Yunaniye mıntakaları tarafından eşkıyayı mevcudenin tedip ve tenkilâtı için müttehiden tatbik ve ifa kılınacak tarama hareketinin sureti icrası hakkında Talimat

23 zilhicce 1325, 14 kânunusani 1323

Madde 1 — Her vilâyet dâhilinde nerelerde ne cinsten eşkıya çetesi mevcut olup kaçar kişiden mürekkep bulduklarına dair Rumeli Vilâyatı Şahanesi Müfettişliğince tanzim kılınıp birer sureti valilere ve Üçüncü Orduyu Hümayun Müşiriyet Vekâletine ita ve irsal edilen üç kıta cetvelin suretleri bu bapta bilûmum mıntaka ve müfrezelerce ma-

lûmat hâsil olmak üzere Vekâleti Müşarünileyhadan mıntaka kumandanlıklarına ve mezkûr kumandanlıklar tarafından dahi ikinci derecedeki mıntaka kumandanlıklarına ve onlardan dahi diğer mevaki ve müfrezeler kumandanlıklarına tebliğ edilecektir.

Madde 2 -- Maddeyi sabıkada beyan edilen tebligatın icrasını mütaakıp defterde esamisi ve mahalli cevelânları muharrer bulunan çete reisi ve efradının derdesti için ciheti askeriye ile mahalli memurini Hükümeti taraflarından icabedeceği kadar kuvvei askeriye ve memurini zabıta tahsis kılınıp eşirrayı merkume köylerinde ve dolaştıkları bildirilen mahallerde hafiyen taharri ve derdest edilecek ve şu suretle elde edilenler Hükümeti mahalliyeye teslim olunacakları gibi tutulmayanların dahi mevaddı âtiyede beyan edildiği surette icra kılınacak tarama hareketiyle istisal olunacaktır.

Madde 3 — Orduyu Hümayun Müşiriyet Vekâletiyle mıntaka kumandanları arasında biletraf muhabere edilerek bihakkın tedipleri ve vücutlarının imhası elzem olan çetelerin müttehiden takipleriyle behemehal ele geçirilmelerini kâfil olacak veçhile bir tarama hareketinin sureti icrası kararlaştırılacaktır.

Madde 4 — İcra edilecek işbu muhabere ile takrir olunacak sureti hareket ve harekete mübaşeret tarihi fevkalâde mahrem tutularak bu bapta eşirracı malûmat alınmasına meydan verilmeyecektir.

Madde 5 — Sinimi sabıkada mıntakalar tarafından müttehiden icra edilen ve ciddi ve müsmir neticeler veren tarama hareketlerinde olduğu üzere bu kere de iki mıntaka hududunda bulunan ve eşkıya güzergâhı ve cevelângâhı olan mevaki ve civar mıntakaları müfrezelerinin iştirakiyle ve takibi eşkıya hakkında evvelce tanzim olup mazharı tasvibi Hümayunu cenabı hilâfetpenahi bulunan Takibi Eşkıya Talimatına tevfikân mütaaddit müfrezeler tarafından sarılarak her taşın dibi aranırçasına taharri edileceği gibi mıntakalar dâhilinde bulunan bu misillü mahaller dahi o mıntakaya mensup müfrezeler tarafından kezalet olveçhile gayet müdekkikane surette aranacak mevcut eşirra behemahal elede edilecektir.

Madde 6 — Gerek iki mıntaka tarafından müttehiden ve gerek bir mıntaka dâhilinde müfrezeler tarafından müstereken icra edilecek taharri ve takip hareketleri behemehal bir hüsnü netice venecek surette ittihaz ve icra kılınacağından gece karanlığı ve civarda orman bulunması gibi mazeret serdiyle eşkıyanın firarlarına meydan verilmeyecek

ve şayet bu gibi bir hal vâkı olursa icra edilen hareket mıntaka kumandanlığı ve Müşiriyet Vekâleti tarafından tetkik ve firara meydan verenler izhar edilerek balâda zikrolunan talimatta beyan kılındığı üzere müsebbipler kanunen müstahak oldukları cezaya duçar edileceklerdir.

Madde 7 — İcra edilecek işbu tarama hareketinin muttariden ve muntazaman ifasına Müşiriyet Vekâletiyle mıntaka kumandanları nezaret edecekleri gibi harekte iştirak eden müfrezelere menatıkı hususiye kumandanları bilfiil kumanda edeceklerdir.

Madde 8 — İşbu taharri ve takip hareketinde bulunacak müfrezelere alelûsul polis ve jandarma ve komiser ve zâbit ve efradı ve icabında ahaliden kılavuz dahi terfik olunacaktır .

Madde 9 — Menatıkı hususiye kumandanları kendi mıntakaları dairesini o mıntaka dâhilinde eşkıya çetesi kalmadığına nefsince kanaat hâsıl oluncuya kadar tarama suretiyle taharriyata devam edilecektir.

Madde 10 — Vilâyatı Şahane devairi şu suretle levsi vücudu eşkıyadan kâmilen ve tamamen tathir edildikten sonra eşkıya gerizgâhı olan mahallerde fevkessabık takayyüdat icrasiyle hariçten eşirranın dahilüne meydan verilmeyeceği gibi şimdiye kadar hudus eden vekayi delâletiyle hangi kura ahalisinin yağma ve şekavete meyilleri olduğu anlaşılmış olacağından bu gibi katiyeler dahi sıkı bir tarassudu daimî altında tutulacaklardır.

Madde 11 - Ciheti askeriyece yapılacak işbu tarama hareketinin teshili icrası için mahallî mülkiye ve zabıta memurları dahi icabeden muaveneti deriğ etmiyecekler ve aksi halde duçarı mesuliyet olacaklardır. [Memurini mülkiye ve zabıta tarafından muaveneti muktaziye ifa ve müştereken hareket edilmek üzere mıntaka kumandanları icra edilecek harekâtın vilâyet valileriyle elviye mutasarrıflarına vaktü zamanıyla malûmat vermeleri lâzımdır. Vazifelerini hüsnü ifa ile yararlıkları görülecekler mazharı mükâfat olacaklardır.]

Madde 12 — İcra kılınan harekât netayici hakkında her mıntaka kumandanı alelûsul Makamı Vâlâyı Seraskeriye ve Orduyu Hümayun Müşiriyet Vekâletine ve Müfettişi Umumilîge ve Komisyonu Askeriye itayı malûmat edeceklerdir.

No: 187 — Tahrir ve tadili umumisi icra kılınacak mahaller hakkında Talimat

29 zilhicce 1325, 20 kânunusani 1323

Madde 1 — Tahrir ve tadili umumî muamelâtını takip ve teftiş eylemek üzere her vilâyet için erbabı haysiyet ve istikametten Hazinei Celilece bir müfettiş intihabolunarak bilistizan şerefsâdır olacak iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi üzerine memuriyeti icra olunacaktır.

Madde 2 — Tahrir ve tadil muamelâtının icrası için mahallerince tâyini icabeden memurin ve ketebe ve messahların erbabı ehliyet ve istikametten olmak üzere müfettiş ve defterdar ve vergi müdürü tarafından tercümei hal evrakı badettetik intihabolunarak tasdikı memuriyetleri Hazinei Celileye iş'ar edilecektir.

Madde 3 — Her fırkai tahririyenin refakatine biri Hükümet ve diğeri bedeli tarafından müntehabolmak ve tahmin muamelâtına vukuf ve malûmatı tammesi bulunmak üzere müstakim ve muktedir ashabı haysiyetten muhallef iki muhammin Hükümeti mahalliyece tâyin kılınacaktır.

Madde 4 — Tahrir ve tadili umumisi icra kılınacak yerlerde emlâk ve arazinin senedatı tasarrufiyesi görüldük tarih ve numarasıyla vakıf veya mülk olduğu defatiri tahririyeye kaydedilmek lâzimedden olduğundan tahrir ve tadile mübaşeret olunmadan evvel keyfiyet ahalice malûm olarak senedatı tasarrufiye ve evrakı saînei resmîye tehiye ve ibraz olunması lüzumu Hükümeti mahalliyece ve vilâyet gazetesıyla ilân olunmakla beraber şehir ve kasabat ve kura heyeti ihtiyariyesine de ha varaka tebliğ olunacaktır.

Madde 5 — Her fırkanın yevmî ameliyatı ne miktara balığ olursa el defterinin zirine şu kadar emlâk ve arazinin tahrir ve bunlara şu kadar kuruş kıymet vazı ve takdir edildiği kayıt ve işaret olunarak fırka memurlarıyla heyeti tahminiye tarafından mühürlenecektir.

Madde 6 — Tadili umumisi icra olunacak yerlerde mahalle ve cadde ve sokakların kuyudu atıka ile icrayı tatbikatında sühulet olmak üzere mümkün olduğu kadar evvelki tahrire göre tertibolunacaktır.

Madde 7 — Tahrir ve tadili umumisi icra edilecek mahallerdeki bilcümle emlâk ve araziye septi defter ve takdiri kıyem muamelâtını ifa için mahallât ve kura heyeti ihtiyariyesi memurini tahririyeye iraeve ve ashabını ihbara mecbur olacaktır.

Madde 8 — Emlâk ve arazinin kıymetleri muhamminler tarafından kemalî adil ve hakkaniyete tevfikân takdir ve tâyin olunacaktır. Takdiri kıymet semt ve mevki itibariyle işkelelerle demiryolu mevkiilerine civar ve ticaretgâh ve memurî umumî olan şerefli caddelerde kâin hane ve mağaza ve dükkân ve depo ve gazino ve han ve apartıman ve sairinin binasıyla arsanın miktarı zirai ve sathı ve tarzı inşası ve binanın eski veya yeni olması muvazaadan sâlim olduğuna kanaat hâsıl olan alım ve satım fiatı nazarı dikkate alınacak ve akaratın senevi getirdiği bedelî icardan tamirat ve sigorta ve masarîfi saireye mukabil kâğırde yüzde yirmi ve ahşapta yüzde yirmi beş nispetinde tenzil edilmek suretiyle tahakkuk edecek iradî sâfisi neye balîğ olursa mevkiinin şerefine göre kâğır olanların haddi asgar olarak on iki ve haddi âzam olmak üzere on yedi ve ahşap olanların haddi asgar olarak sekiz ve haddi gaye olmak üzere on iki seneliği itibar edilerek ona göre kıymet vaz'olunacak ve araziden icareye verilenler kıymetinin nihayet on seneliğine kadar icarei seneviyelerine ve icareye verilmeyenler kıymetinin değerine ve emsaline göre takdir edilecektir.

Madde 9 — Emlâk ve araziye kasden değerinden yüzde yirmi nispetinden daha duu veya fazla kıymet takdir ettiği ashabının veya memurini aidesinin itirazatı üzerine bilâhara İstinaf Komisyonu ile meclisi idarece cereyan edecek tetkikat üzerine takarrür eden kıymetle anlaşılın muhamminler tahtı mesuliyete alınacaktır.

Madde 10 — Emlâk ve araziye kıymet takdirini mütaakıp imlâ olunacak ihbarnameler sahibi mülke ve sahibi mülk taşrada ise vekiline ve mâtuh ve sabî ve mecnun olanların vasilerine verilmek üzere tarih vaz'ıyla heyeti ihtiyariyeye teslim ve koçanı tahtım veya imza ettirilecektir.

Madde 11 — Kıymet mevzuunun fahişliğini iddia eden ashabı emlâkin ihbarnamenin tebliği tarihinden itibaren on beş gün zarfında delâil iradiyle ve ihbarnamenin raptiyle verecekleri arzu haller ve duu takdir edilmiş olan kıymetler için de bidayeten fırka memuru tarafından mahallî vergi idaresine ita olunacak beyannamenin raptiyle veya doğrudan doğruya vilâyette vergi müdürü ve livada vergi memuru ve kazada mal müdür muavini tarafından tanzim olunacak müzekkereler Hükümeti mahalliyeye ita edilecek ve tetkiki için İstinaf Komisyonuna havale olunacaktır. İşbu komisyonlar meclisi idare âzasından bir zatın riyaseti tahtında olmak üzere belediye ve ticaret odasından birer âza ile vilâyetlerde vergi müdüründen ve livalarda vergi memurundan ve

kazalarda mal müdür muavinlerinden mürekkep olmak üzere teşkil edilecek ve belediye ve ticaret odası olmıyan mahallerde buralardan alınacak âzanın yerine muteberanı ahaliden iki zat tâyin olunacaktır.

Madde 12 — İhbarnamenin tebliği tarihinden on beş gün sonra vukubulacak itirazat hükümsüz addolunacaktır.

Madde 13 — İtiraz olunan emlâkin kıymetleri hakkında icabeden tetkikatı ifa eylemek üzere İstinaf Komisyonununun refakatinde biri Hükümet ve diğeri beledi namına müntahap ve evsafı matlubeyi haiz muhallef iki muhammin istihdam edilecektir.

Madde 14 — Bidayeten takdir olunup ashabı veya memurini aidesi tarafından itiraz edilen kıymetler İstinaf Komisyonlarınca itiraznamenin tebliği tarihinden itibaren on beş gün zarfında tetkik olunarak muhamminlerin takdir ettikleri kıymetler muvafık olduğu halde tasdik değilse komisyon maiyetinde müstahdem muhamminler marifetiyle tetkikatı lâzime ifa ve kıymeti hakikiye tâyin olunacak ve komisyonlar tarafından verilen kararlar vergi kalemlerine tevdi olunduğu tarihten itibaren on beş gün zarfında ihbarname ile tekrar sahibi mülke tebliğ edilecektir.

Madde 15 — İstinafen takarrür eden kıymetlere sahibi veyahut memurini aidesi tarafından on beş gün zarfında tekrar itiraz edilirse meclisi idarece müddeti nizamiyesi olan on beş gün zarfında tetkikatı lâzime icrasıyla adalet dairesinde kararı katileri icra kılınacaktır.

Madde 16 — Esnayı tahrirde müslim ve gayrimüslim nüfusu zükûru mevcude tahrir fırkaları tarafından septi defter edilecektir.

Madde 17 — Tahrir edilen nüfusu zükûr meyanında erbabı sanat ve ticaret sınıf sınıf defatiri mahsusuna kayıt ve imlâ edilerek bunlara Temettü Vergisi Nizamnamei cedidi mucibince temettüat vergisi tâyin ve takdir edilecektir.

Madde 18 — Tahrir ve tadil sırasında emlâk ve arazi ve nüfusu zükûrun kâmilten septi defter olunduğu mahallât ve kura heyeti ihtiyariyesi tarafından defatiri tahririyenin zeyillerine işaretle tahtim ve tasdik olunacaktır.

Madde 19 — Esnayı tahrir ve tadilde sahibi hazırı namına senet ibraz olunamıyan ve evvelce tarafeyn senediyle alınıp satılmış olan emlâk ve arazinin sureti resmîyede ferağ ve intikal muamelâtı icra olunarak senedi Hakaniye raptolunmak üzere mahalle ve kariye üzerine

defterleri tanzim ve bilâtehir Defterhakani idarelerine ba müzekkere ita olunacaktır.

Madde 20 – Bir kazanın hitamı tahririni mütaakıp alelûsul icabeden mizan cetveli tanzim ve meclisi idarece hadettastik her mucibi tahrir mürettehatın istifası için kararı mahsus isihsal olunmak üzere bilâ tehir Hazinei Celileye gönderilecek ve bir kazanın tahriri icra ve ikmal olunduktan sonra Hazinei Celileden alınacak mezuniyet üzerine diğer kazanın tahririne mübaşeret olunacaktır.

Madde 21 – Müfettişler tadilâtı umumiye muamelâtının nizam ve usulü dairesinde cereyan ettirilmesi vazifesiyle mükellef olduklarından dairei teftişleri dâhilinde bulunan kasaba ve kura tahririnde fırkaları devrederek barakâtlarını daima nazarı tetkik ve teftiş ile muamelâtı tahririyenin nizamı dairesinde selâmet ve intizamı cereyanına dikkat ve itina eyliyecektir.

Madde 22 – Gerek lieclittetik İstinaf Komisyonlarına ve gerek tasdik olunmak üzere idare meclislerine tevdi olunacak evrakı itiraziye üzerine komisyonlar ve meclisi idarelerden verilecek kararlarda hukuku Hazine ve ahalinin mütesaviyen muhafaza olup olmadığı ve evrakı itiraziyenin on dördüncü ve on beşinci maddeler hükmüne tevfikan müddeti nizamiyesinde tetkik edilip edilmediği müfettişler tarafından tahkik ve teftiş edilecek ve verilen kararlar yolsuz olduğu ve müddeti nizamiyesinin tecaviüz ettirildiğini gördüğü halde müsebbiplerin tahtı mesuliyete alınmalarını ve muvafık olmıyan kararın tashihi ve muamelâtın tehir ettirilmemesini Hükümeti mahalliyeden talebedecek ve semere göremediği takdirde doğrudan doğruya Hazineye iş'arı keyfiyet eyliyecektir.

Madde 23 – Fırkaı tahririye heyetinden vazifesini suiistimal eden veyahut ifayı vazife emrinde betaat ve rehaveti görülenlerin müfettiş tarafından hemen azil ve tebdiliyle yerlerine defterdarı vilâyet ve vergi müdürü marifeileriyle erbabı iktidardan diğerleri bilintihap canibi vilâyetten Hazinei Celileye iş'ar olunacaktır.

Madde 24 – Muamelâtı tahririyenin sureti cereyanına dair müfettişler tarafından Hazinei Celileye peyderpey malûmat ita olunacağı gibi icabeden mevad hakkında da Hazinei Celileden istizahı muamele edilecektir.

Madde 25 – Tahrir ve vergi muamelâtını rüyet ve ifa ile mükellef bulunan vilâyet vergi müdürleriyle liva vergi memurları ve kazalar

mal müdür muavinleri tadilatı umumiyenin sürati cereyanı zımında kayıt çıkarmakta ve tahrir mütaallik sair hususatta fırka memurlarına muaveneti kâmile icrasına mecbur olmakla beraber sureti cereyanı muamelede bir gûna sehiv ve hata vukuunu gördüklerinde derhal müfettişe ihbarı keyfiyetle tashihi muamele edecek ve hilâfı harekette bulunanlar mesul olacaktır.

Madde 26 -- Tahrir ve tadili umumî muamelâtı mühimmesinin hüsnü cereyanına Hükümeti mahalliyeye nezareti kâmile icra olunacağı gibi gerek müfettişin ve gerek memurini tahririyenin vazifelerine mütaallik hususat için vukubulacak müracaatları da nazarı dikkate alınarak her veçhile muavenet ve teshilât icra kılınacaktır.

Madde 27 — İşbu talimat hükmünün temadii icrasına Maliye Nezareti memurdur.

No: 188 — Adana Vilâyeti dâhilinde Seyhan ve Ceyhan nehirleri mecralarının bittanzim mümkün olan mahallerinin merakibi sağırei bahriye işliyecek hale ifrağı ve sedler ve bentler ve cetveller ve sair müessesatı smaiye inşası ve iktiza eden sondaj ameliyatının icrası ve civarda bulunan bataklıkların kurutulmasıyle icabeden mahallerin iskası için icabeden keşfiyat ve ameliyatın suveri icraiyesine dair Talimat

29 zilhicce 1325, 20 kânunusani 1323

Madde 1 -- Balâda beyan olunan keşfiyat ve ameliyatın icrası zımında dört sene müddet tâyin kılınmış ve masarifi muktaziyesi için Ziraat Bankasının sermayesiyle fazlai temettütündan senevi elliger bin lira verilmek üzere dört sene için iki yüz bin lira tahsis kılınmıştır.

Madde 2 -- Keşfiyat ve ameliyatı mezkûrenin icrasına muktazi plân ve profil ve projeler ile olbaptaki keşfiyatı katiye harita ve keşifnamelerinin tanzimi zımında erbabi iktidar ve tecrübeden şimdilik bir başmühendisle iki nefer fen memuru intihap ve tâyin ve izam kılınacak ve ilerde lüzum görünürse icabı kadar fen memuru tâyin ve Avrupa'dan bir mütihassıs mühendis celbedilecektir.

Madde 3 -- Tahsisatı mezkûreden tesviye olunmak üzere başmühendise şehri dört bin ve iki nefer fen memurlarına üçer bin kuruş maaş ve her birine nizamı dairesinde Adana'ya kadar harırah ve göttügüzar ve saire masarifi için başkaca şehri beş yüz kuruş verilecek ve

istihdam olunacak amele ücretleri ve levazımı kırtasiye ve saire için dahi üçü tarafından evrakı müsbitesiyle hesap verilmek üzere şehri üç bin kuruş müteferrika ve alât ve edevatı fenniye mubayaası için bir defaya mahsusen on beş bin kuruş tahsis olunacak ve ledeliktiza sondaj aletiyle teferruatının başkaca mubayaasıyle esmanı tahsisatı mezkûreden tesviye kılınacaktır.

Madde 4 — İkinci maddede beyan olunan keşfiyatı katiye haritaları memurini mumaileyhim marifetleriyle nihayet bir sene zarfında tanzim ve Ticaret ve Nafia Nezareti Celilesi Heyeti Fenniyesince tetkik olunarak ya haliyle veya icabeden tadilâtın icrasiyle tasdik edildikten sonra ameliyata esas ittihaz olunacaktır.

Madde 5 — Heyeti fenniye keşfiyatı katiyeye iptidar ettiği tarihten itibaren her ayda bir yapılan keşfiyatın derecatını mübeyyin mufassal bir rapor tanzim ve müştereken tahtim ederek Ticaret ve Nafia Nezaretine irsal edecektir.

Madde 6 — Heyeti fenniye Seyhan ve Ceyhan nehirlerinin tanzimi mecarisini ve bataklıkların kurutulmasını ve arazinin sureti iskasını irae eder on binde bir mikyasında bir haritai umumiyeye ile tul itibariyle beş binde bir ve irtifa itibariyle beş yüzde bir mikyasında maktai tulâne ve sed ve bentler ve cedavil gibi imalâtı sınaiyei saire ile mebaniyi ve ameliyatı mühim olan mevaki ile cetveller mekatunı ve sair bilcümle tafsilât ve teferruat plânlarını iki yüzde bir mikyasında tanzim edecek ve bahusus enharı mezkûrenin mevasimi muhtelifedeki tesviyelerini tetkik ve sarfiyatı miyahiyelerini ve açılacak iska cetvelleri derecatıyla meyillerini bunlardan cereyan ettirilecek miyahın mekadirini sureti katiyede tâyin eyliyecek ve yapılacak imalâtı sınaiyenin envaiyle hacimlerini ve yapılacak hafriyat ve ameliyatı türabiyenin ve teybis ve iska ameliyatı için istimaline lüzum görülecek kapak ve sifon ve emsali slâta hususiyenin ve esnayı ameliyatta kullanılması lâzımgelen araba ve kazma ve kürek gibi edevatın nevi ve miktarını ve bunların mahalli rayicine göre kaç kuruş masrafla mubayaa ve tedarik olunabileceğini mübeyyin muvazzah bir keşifname tanzim eyliyecek ve sureti meşruha dairesinde tanzim olunacak harita ve plân ve makatı ve evrakı fenniye saire ile keşifname yapılacak ameliyata esas ittihaz olunacaktır.

Madde 7 — Keşfiyatı katiye haritalarıyle evrakı fenniye saire ve keşifname Ticaret ve Nafia Nezareti Heyeti Fenniyesince tasdik olunduktan sonra evrakı mezkûre muhteviyatına tevfikân üç sene müddet

zarfında ikmal edilmek şartıyla lâzımgelen inşaat ve hafriyat ve ameliyatı saireye üptidar edilecek ve ameliyatı mezkûrenin suveri icraiyesi hakkında ayrıca bir talimat tanzim kılınacaktır.

Madde 8 — Ameliyata mübaşeret zamanı hulûl ettikte heyeti feniyei mevcude ile Dersaadet'ten muktêdir ve mütemen bir muhasibi mesul tâyin olunarak ondan ve meclisi idarei vilâyet ve dairei belediye âzasından ve mütemen birer zattan ve mahallî Ziraat Bankası memurundan mürekkeben bir komisyon teşkiliyle vukubulacak sarfiyat bu komisyon marifetiyle Nezareti Müşarünileyhannın teftişatı daimesi altında icra olunacak ve her ay Nezareti Müşarünileyhaca hesap ita edilecektir. Ve ledelicap Nezareti Müşarünileyhaca tahsisatı fenniyesinden harcırah itasıyle arasına mahsusen müfettişler dahi izam kılınacaktır.

Madde 9 — Tathirat ve ameliyatın ikmalinde meydana çıkacak arazinin bir kısmına o vakit bilistizan şerefsudur buyurulacak iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi mantuku âlisine tevfikan esasen ziraatle melûf olan muhacirini islâmiye ile seyyar halinde bulunan aşair iskân olunacak ve bir kısım ecanibin ve eşhası muzırranın temellük ve tavatun etmelerine meydan verilmemek üzere münhasıran civarındaki yerli zürra ve ahaliden ve tebaai Devleti Aliyeden ve Hükümeti Seniyece tensibedilecek tâliplere takayyüdatı mahsusa ve kararlaştırılacak bedelâtı münasibe ile parça parça satılacak ve bunun esmanı mezkûr bankaca varidatı saireye karıştırılmayıp ayrıca tenmiye edilecek ve satılacak araziden hâsıl olacak mebalîğ sarfedilecek paraya tekabül edinciye değin yapılacak sed ve bent ve cetvellerden istifade edecek ashabr araziden ahalinin istifadesini tahdit etmiyecek surette bir ücreti münasibe istifa olunacak ve sarfolunacak para tamamen istihsal olunduktan sonra ücreti mezkûre yalnız müessesatı mephusünanhanın hüsnühalde muhafazası için icrası tabii olan tamiratı âtiye ve daima masarifine ve istihdam edilecek bir kaç memurun maaşına kifayet edecek bir dereceye tenzil kılınacaktır.

Madde 10 — Hitamı ameliyatta hâsıl olacak arazinin sureti taksim ve fûruhtu ve kıymetinin ve vücuda getirilecek tesisattan istifade edecek ahaliden alınacak ücret miktarının tâyini hakkında ayrıca bir talimat kaleme alınacaktır.

Madde 11 — Memurini feniyenin keşfiyat için geçtiğüzarlarının temini zımında vilâyetçe yanlarına jandarma terfîk ve sair umuru memurelerince vâkı olacak müracaatları teshîl kılınacaktır.

Maddə 12 -- İşbu talimatın icrayı ahkâmına Ticaret ve Nafia Nezaretı memurdur.

—•—

**No: 189 — 18 rebiyülâhir 1323 tarihli Âşar Nizamnamesinin
51 inci maddei muaddelesi**

7 muharrem 1326, 28 kânunusani 1323

Mültezimîn ve küfelâ ve kura ahalisinden alınacak senedat meclisi idarei kazaca görölerek usul ve nizamına muvafakati anlaşıldıktan sonra senetlerin miktariyle ait olduğu mahal ve mültezimin ve kefilinin esamisini mübeyyin bir defteri tanzim olunarak bu defter senedatı mezkûre ile birlikte ve memurini maliyei mahalliyenin mesuliyeti altında kazada hıfız ve mezkûr defterin meclisi idarei kazadan musaddak bir nüshası livaca dahi kayıt ile malûmat olmak üzere livaya irsal olunacaktır. Kaza kaymakam ve mal müdürleri defteri mezkûrun liva muhasebeciliğine vusulünü tahriratı resmiye ile ispat etmedikçe bu bapta beriyüzzimme addolunmayacaktır. Bedeli iltizamı tekasiti muayyenesinde veyahut taksit zamanından sonra maa faiz tediye etmiş olan mültezimin ve ahali kuranın senetleri taraflarından vâkı olacak istida üzerine kaza mal kalemlerince tetkikatı lâzime ifa olunduktan sonra keyfiyet zahırlarına ve kayıtlarına şerh verilerek ahabına iade ve liva muhasebeciliğine malûmat ita kılınacaktır.

—•—

**No: 190 — Bahri Sefitten mürur edecek sefainin muamelâtı
sihhiyesine mütedair 27 zilkade 1310 tarihli nizamnamenin
Bahri Siyah Boğazına gelecek sefaine de teşmili
hakkında iradei seniye**

Meclisi Mahsusı Vükelâ Mazbatası

Bahri Sefitten gelip Kalei Sultaniye'de tevakkuf etmek istemiyen sefain hakkındaki nizamnamenin Karadeniz'den Bahri Siyah boğazına gelecek sefaine de teşmili meclisi kemteranemizce tanzim ve takdim olunan mazbatada arz ve istizan olunmuş idüğünden ve tekidi havi makamı Sadaretin tezkeresi manzuru âli buyurularak yolcu çıkarılmak yahut evrak ve eşyayı muzırta ve gümrüklere ait kaçak eşya nakil ve ihraç edilmek gibi ahval vukubulmamak ve boğazlara ait inzıbat ve

memnuiyete asla hâlel iras edilememek ve muayenei sıhhiye için memurini aidesinin rükûbiyle sefaini mezkûreye gidecek istimbottarda rûsumat ve zabıtanın birer memur bulundurulmak ve Bahri Sefit cihetinde dahi tatbik olunmak üzere keyfiyetin müzakeresiyle neticesinin arzı şerefsünuh ve sudur buyurulan emrû fermanı hümayunu cenabı hilâfetpenahi muktezayı münifinden bulunduğunu mübelliğ tezkerei hususiye meyanei abidanemizde kıraat edildi. Mazbatai mütেকaddimei kemteranemizde arz ve istizan olunduğu veçhile Bahri Sefit'ten gelip Kalei Sultaniye'de tevakkuf etmek istemiyen sefain hakkında mer'i olan nizamname mucibince tahsis olunan istimbotta o misillü sefain üzerine varılarak muamelei sıhhiye ifa edilmekte ve istimbott derununda bir memuru mahsus dahi bulundurulmakta olup Bahri Siyah boğazında ise tulûu şemsten guruba kadar kılâi şahane tarafından mürurlarına müsaade olunan sefain Kavak pişgâhında bittevakıf kaptanı yahut zâbitanından biri sandal ile karaya çıkararak ve muamelei sıhhiyeyi badelifa avdet ederek gerek zaman izaasınca gerek sert havalarda tehlike vukuunca bir çok müşkülât çekilmekte olduğundan esas madde zikrolunan nizamname hükmünün Bahri Siyah boğazından usulü mevzua ve müsaadei mahsusası veçhile geçecek sefain hakkında dahi teşmil ve tatbiki keyfiyeti bulunmasına ve sureti mâruzanın tatbikatınca hiç bir mahzur görülemediği Bahri Sefit boğazınca sebkeden tecarip ile mübeyyen olup maamafih muamelei sıhhiyeyi ifa etmek üzere sefaini merkumeye giden istimbotta memurini sıhhiyeden mauda memurini mahsusı bulundurulmakta olduğundan inzıbat noktai nazarınca muhassanatı görüldüğü gibi Bahri Siyah boğazından geçecek vapurlar üzerine gidecek istimbotta dahi memurini zabıta ve rûsumiyeden iki zatın mevcudiyetine bir şey denilmeyeceği anlaşılmasına mebni Bahri Sefit boğazında cari usule tamamıyla tefiki muamele edilmek ve bermucibi emrû fermanı hümayunu hazreti mülûkâne yolcu çıkarılmamak yahut evrak ve eşyayı muzırna ve gümrüklere ait kaçak eşya nakil ve ihraç edilmek gibi ahvalin ademi vukuuna itina edilmek ve boğazlara ait inzıbat ve memnuiyete asla hâlel iras edilememek ve mezkûr istimbottalarda rûsumat ve zabıtanın dahi birer memur bulundurulmak ve işbu hükmü emrû fermanı cenabı padişahi Bahri Sefit boğazında da tevsik ve teyit olunmak üzere Karadeniz boğazına gelecek ve zamanı muayyeninde kılâi şahane tarafından usulü veçhile müruruna müsaade gösterilecek sefaine dahi mahsus bir istimbotta memurini lâzime bulunduğu halde gidilerek muamelei sıhhiyenin ifası hususunda Bahri Sefit

boğazında tatbik olunmakta olan nizamname hükmüne tevfiği hareket olunması tensip kılınmış ise de olbapta ve katıbeî ahvalde emrû ferman hazretî veliyülemir efendimizindir.

9 muharrem 1326, 30 kânunusani 1323

Arz tezkeresi

Bahri Sefit boğazından geçmekte olan sefain hakkında canî muamelâta dair nizamnamenin Bahri Siyah boğazından mürur edecek sefaine dahî tatbîkî hakkında Meclisi Mahsusu Vükelâ mazbatasî üzerine şerefsâdır olan iradatı seniyeî hazretî hilâfetpenahiye mübelliğ tezkereî hususiyeî devletleri meclisi mezkûrede ledelmütalâa cereyan eden müzakereye tevfiikan kaleme alınan mazbata arz ve takdim kılınmış olmakla münderecatı hususunda her ne veçhile emrû fermanı hümayunu hazretî padişahi şerefmütaallik buyurulursa mantuku münifi infaz edileceği beyaniyle tezkereî senaveri terkian kılındı efendim.

9 muharrem 1326, 30 kânunusani 1323

Iradeî seniyeî mübelliğ hâmiş

Resideî desti tâzîm olan işbu tezkereî sâmiyeî sadaretpenahileri Meclisi Mahsusu Vükelânın mazbataî mâruzasiyle beraber manzuru âli buyurularak boğazların inzibatına ve mesdudiyeti esasına hiç bir veçhile halel getirilmemek ve sefaini harbiye müruru gibi bir yanlışlık asla vukua gelmemek şartıyla mucibince iradeî seniyeî cenabı hilâfetpenahi şerefsudur buyurulmuş ve mazbataî mezkûreye hâmiş terkimiyle de tebliğ kılınmış olmakla olbapta emrû ferman hazretî veliyülemirindir.

10 muharrem 1326, 31 kânunusani 1323

No: 191 — Hariçten Memaliki Şahaneye gelecek zehairin kemafissabık gümrük resmine tabi tutulması ve harice zabire çıkarılması memnuiyetinin ilgası hakkında iradeî seniye

Arz tezkeresi

Memaliki Mahrusai Şahanenin bazı cihatınca tehvini ihtiyacat için memaliki ecnebiyeden ithal olunacak zehairden gümrük resmi alınmaması ve bazı mahallerden harice zabire ihracının men'i hakkındaki

mukarreratını idamesine lüzum olup olmadığı hakkında tetkikat icra-
siyle neticesinin imbasına dair sebbeden iş'ara cevaben Dâhiliye Ne-
zaretî Cehilesinden alınan tezkere Meclisi (Mahsusu Vükelâda ledelmü-
talâa cereyan eden müzakereye tevfikân kaleme alınan mazbata arz
ve takdim kılınmakla olbapta her ne veçhile iradei seniyei hazreti hi-
lâfetpenahi şerefmütaallik buyurulursa mantuku münifi infaz oluna-
cağı beyaniyle tezkerei senaverî terkîm kılını efsendim.

16 muharrem 1326, 6 şubat 1323

İradeyi seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzim olan işbu tezkerei sâmiyei sadaretpenahileri
Meclisi Vükelânın mazbatasıyla beraber manzuru âli olarak ekmek fi-
atının yükselmek ve dolayısıyla bir politika rengi almamak üzere ber-
veçhi arz ve istizan ifayı muktezası hususuna iradei seniyei cenabı hilâ-
fetpenahi şerefmütaallik buyurulmuş ve bir de Şehremaneti memur-
larının her fırından bir çok akçe alarak bu sebeple fırıncıların ya fiata
zammetmek veyahut noksanülvezin ekmek çıkarmak mecburiyetinde
buldukları arz ve ihbar kılındığından bu gibi suiistimalâta da asla
meydan verilmemesi cümlei emrû fermanı hümayunu mülûkânenen
bulunmuş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülemrindir.

17 muharrem 1326, 7 şubat 1323

—●—

**No : 192 — Tebaai Osmaniyeden olup Tâbiyyet Kanununun
neşrinden sonra ecnebiyle izdivaç eden kadınların vefatında
ecnebi olan veresesinin hukuku intikaliyesi ve olbapta
konsoloshanelerinden verilecek ilmühâberlerin itibarı
hakkında iradei seniyei mübelliğ
tahriratı Meşihatpenahi**

İtalya tebaasından Mösyö İstefano Baruçi'nin vefat eden zevcesi
Katerina'nın pederi Pandeli tebaai Devleti Aliyeden olduğu cihetle
müteveffatı mezbure dahi Devleti Aliye tebaasından olup veraseti ken-
disiyle sagire kızına münhasır bulunduğu dair istihsal eylediği hüccet-
ti şer'iyeye istinaden kızı müteveffatı mezburenin Ayastafanos'ta muta-
sarrife olduğu bir bap haneden hissei irsiye iddiasına kıyam eyledi-
ğinden ve müteveffatı mezburenin İtalya'lı ile tezevvücu hesabıyla
İtalya tebaasından addolunması Tâbiyyet Kanunu ahkâmından iken

mezburenin tâbiyeti asliyesi mahfuz tutularak zevciyle kerimesinin hukuku irsiyesi payimal edilmekte bulunduğundan bahisle badezin ecnebihlerin veraseti hakkında mensuboldukları konsolâtodan veraseti havi ilmühaber olmadıkça mahakimi şer'iyeye hüccet tanzim ve ita edilmemesi ve müteveffatı mezburenin İtalyalı tanınması İtalya sefaretinin iltimas olunması üzerine keyfiyet Şûrayı Devlete ledelhavale olbapta Tanzimat Dairesinden tanzim ve Mülkiye Dairesinden tezyil edilip Meclisi Mahsusu Vükelâda mütalâa olunan mazbatada tebaai Devleti Aliyeden olan gayri müslimenin mücerret nefsinin tebaai ecnebiyeden olan kimseye tezviç etmesiyle ecnebi addolunamayacağı ve tâbiyeti mashubesinde müttehit olanlarla beyinlerinde zuhur eden irs ve sair hukuku şer'iyenin mahfuz kalacağı Fetvahaneden beyan olunduğu vâkı olan istifsar üzerine tarafı muhibbinden cevaben ishar olunmuş ise de Hükümeti Seniye tâbiyeti Osmaniye Kanunnamei Hümayununu neşir ile kendi tebaasının haiz olmaları lâzım gelen evsaf ve şeraiti tâyin ettiği cihetle tâbiyete mütaallik mesailde ancak kanunnamei mezkûr hükmüne tevfiği muamele olunmak lâzımgeldiğine ve mezkûr kanunnamenin yedinci maddesinde tebaai Devleti Aliyeden iken ecnebi ile tezevvüç eden kadın zevcinin vefatı tarihinden itibaren üç sene zarfında istida ederse tâbiyeti asliyesine ricat edebilir. Bu maddenin hükmü şahsa şâmildir. Tasarrufu emlak ve arazi maddesi nizamât ve kavanini umumiyesine tabidir diye muharrer olarak bu madde hükmünce ecanip ile izdivaceden nisvan zevçlerine tebaaen tâbiyeti ecnebiyede tanınmakta bulunduğuna mebni merkur İstefano'nun bali hayatında vefat etmiş olan zevcesi Katerine'nin İtalya Devleti tebaasından addolunması tabii ve madde mezkûrenin hükmü berveçhi mukarrer şahsa şâmil olarak tasarrufu emlak ve arazi maddesi nizamât ve kavanini umumiyesine tabi olduğundan ecnebihlerin Memaliki Osmaniye'de bulunan metrukâtı gayrimenkuleleri Devleti Aliyeye mer'i olan usulü irsiyeye tevfiakan Hükümeti Seniye marifetiyle intikal ettirilmek ve ecnebihlerin ecnebi vârislerinin sıfatı karabet ve verasetleri konsoloshane ilmühaberleriyle ispat olunmak muktazi olup ancak mevzuubahis olan husus hakkında meydanda bir hücceti şer'iyeye mevcut olmasına nazaran muamele meşruhanın hükmü kanun dairesine ircaı iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi istihsaline mütevakkıf olduğu ityan kılınmış ve tafsilâtı mepsuteden müstefat olduğu üzere Babı fetvaca salifüzzikir Tâbiyet Kanunnamei Hümayununun yedinci maddesinde ecnebi ile tezevvüceden nisvanı Osmaniye zevçlerinin mensubolduğu devlet tebaasından addolunacaklarına dair sarahati katiye olma-

dığı mülâhazasıyle miras hususunda bunlar tebaai Devleti Aliyeden addedilerek ona göre muamele ifası sureti iltizam olunmakta ise de mevaddı nizamiyenin tefsiri Şûrayı Devlete ait ve zikrolunan Tanzimat ve Mülkiye Daireleri mukarreratında ecnebi ile tezevvüceden Osmanlı kadınlarınının maddei mezkûre hükmünce zevçlerine tebaan ecnebi addedilecekleri musarrah olmasına ve kanunnamei mezkûrun tarihi neşrinden beri muamelât dahi bu yolda cereyan etmekte iken şimdi bunun tağyiri cihetine gidilmesi sefaretlerce mucibi şikâyat olarak bilâhara müskülâtı siyasiyeyi tevhit edeceğine binaen Şûrayı mezkûrece verilen salifülbeyan karar icabı hal ve maslahata muvafık görünmüş olduğundan zikrolunan veraset hüccetinin tehiri icrasıyle mahakimi şer'iyeye hususu mezkûr ve emsali hakkında Tâbiyyet Kanunu ahkâmına tevfiқан ecnebi ile tezevvüceden Osmanlı kadınları zevçlerinin mensubolduğu devlet tebaasından tanılarak haklarında ona göre muamelei şer'iyeye icrası hususunun tarafı muhibbiye ve salifüzikir Tâbiyyet Kanununun yedinci maddesinin fıkrai ahiresinde tasarrufu emlâk ve arazi maddesi Devletin nizamât ve kavanini umumiyesine tabi olduğu musarrah idüğü ve emlâki sırfe ve emsali mülk gedikler emvali menkule gibi miras veçhile tevarüs edip arazii emiriye ve akarâtı vakfiyenin muamelei intikaliyesi ise kanun ve nizamı mahsus dairesinde cereyan etmekte bulunduğu cihetle bu yolda yanlış muamelâta meydan verilmemesi hususunun dahi tafsil karariyle beraber Defterhakani Nezareti Celilesine tebliği ve Hariciye ve Adliye Nezareti Celilerine de malûmat itası hususlarına meclisi mezkûr karariyle bilistizan iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi şerefmütallik buyurularak icabı icra kılınmış olduğu beyaniyle Babı Meşihatçe de ona göre ifayı muktezası ba tezkerei sâmiyei sadâretpenahi iş'ar olunmuş ve tebaai Devleti Aliyeden iken ecnebi ile tezevvüceden nisvanın ber mantuku emrû fermânı hümayunu mülükâne mahakimi şer'iyeye dahi zevçlerine tebaan ecnebiye addiyle haklarında ona göre tevkii hükmedilmesi Dersaadet hükkâmı şer'iyesiyle merakizi vilâyat ve elviyei gayri mülhaka niyabeti şer'iyelerine izbar ve mülhakata gönderilmek üzere işbu tahriratın nüsahı kâfiyesi leffen tisyar edilmiş olmakla ifayı muktezasına himmet olunması siyakında şukkai muhibbi terkim kılındı.

Safer 1325, mart 1323

Arz tezkeresi

İtalya tebaasından Mösyö İstefano Baruçi'nin vefat eden zevcesi Katherine'nin pederi tebaai Devleti Aliyeden Pandeli'nin müteveffatı

mezbureye veraseti hakkında istihsal eylediği hücceti şer'îye ve olbapta vâkı olan müstediyat üzerine Şûrayı Devlet Tanzimat Dairesinden tanzim ve Mülkiye Dairesinden tezyil olunan mazbata Meclisi Mahsusu Vükelâda bilmütalâa cereyan eden müzakereye tevfikân büttezyil leffen arz ve takdim kılınmış olmakla olbapta her ne veçhile iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi şerefsünuh ve sudur buyurulursa mantuku âlisi infaz olunacağı beyaniyle tezkerei senaveri terkim kılındı efendim.

14 muharrem 1325, 4 şubat 1323

İradei seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzim olup Şûrayı Devletin Meclisi Vükelâdan müzeyyel mazbatasıyla beraber manzuru âli buyurulan işbu tezkerei sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefmütaallik buyurulmuş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülemrindir.

18 muharrem 1325, 8 şubat 1323

**No: 193 — Selânik ve Üsküp ve Manastır Jandarma Alayları
zâbitininin terfii meratip için sureti intihabatını
mutazammın Talimat**

18 muharrem 1326, 8 şubat 1323

Madde 1 — Jandarma zâbitininin terfii rütbeleri usulü kadimei cariyesine tevfikân ba iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi icra olunacak ve bunların terfileri tercümei halleri muhteviyatının matluba muvafık surette ve tezkiyeleri yolunda olmakla beraber ihraz edecekleri rütbelere ait vezaifi hüsnü ifaya liyakat ve ehliyetleri ve malûmat ve hasaili askeriyeleri âmir ve kumandanları tarafından musaddak bulunmaya mütevakkıf olacaktır.

Madde 2 — Selânik ve Manastır ve Üsküp Alayları mensubininin jandarma silkinden yetişmiş ve Orduyu Hümayunlardan neşet ederek fakat zâbit olmaksızın jandarmaya nakil ile zâbitlik rütbesini jandarma silkinde ihraz eylemiş olanlara mahsus olmak üzere ayrıca bir kıdem defteri tutulacaktır.

Madde 3 — Selânik ve Manastır ve Üsküp Alayları mensubininin vaktiyle Orduyu Hümayunlarda zâbitlik rütbesini ihraz eylemiş

ve zâbitlikle jandarma sınıfına nakletmiş olanlar için dahi kezalik ayrıca bir kıdem defteri tutulacaktır.

Madde 4 — İşbu talimatın tarihi tasdikından itibaren zikrolunan üç jandarma alayındaki açık mülâzımı sanilik mahalleri ya Selânik Jandarma Mektebinde ikmali tahsil eylemiş başçavuş ve çavuşların terfian tâyinleri ve yahut Orduyu Hümayulara mensubolup kezalik mektebi mezburda ikmali tahsil eylemiş mülâzımı sanilerin rütbei haliyeleriyle naklolunmaları suretleriyle kapatılacaktır.

Madde 5 — Jandarma silkine nakleylemiş ve balâda ikinci ve üçüncü maddelerde evsafı muharrer bulunmuş olan zâbitanın işbu üç alayın her birinde açılacak mahallere intihabı caiz olup fakat her rütbede açılacak üç mahalden ikisine Orduyu Hümayunlardan neşet etmiş ve zâbitlikle jandarmaya nakledilmiş olanlar ve diğer bir mahalle de sırf jandarmadan yetişmiş bulunanlar intihabedilecektir ve kablettensik jandarmadan yetişmiş ve henüz tensik edilmiyen jandarma taburlarına mensup bulunmuş olan zâbitan Selânik Jandarma Mektebine devam ve ikmali tahsil ile şahadetname almadıkça tensikatı icra olunan işbu üç alayın taburlarına terfi ve tâyin olunamayacaklardır.

Madde 6 — İşbu talimatın tarihi tasdikından itibaren zikrolunan Selânik ve Üsküp ve Manastır Alaylarında her rütbede açılacak mahallerden birinci ve ikincisine beşinci maddede beyan olduğu veçhile üçüncü maddede muharrer kıdem defteri mahsusunda mukayyet ve Orduyu Hümayunlardan menkul zâbitan ve üçüncü münhale de ikinci maddede muharrer kıdem defteri mahsusunda mukayyet ve jandarmadan yetişmiş zâbitan intihabolunacak ve dördüncü defa açılacak mahalle de yine üçüncü maddede muharrer kıdem defteri mahsusunda mukayyet bulunanlardan sırası gelen zâbitten başlanılıp evvelki gibi intihaba devam edilecektir ve her hangi rütbeden açılacak mahallere her iki kıdem defterinde mukayyet zâbitandan birini intihap için mezkûr rütbeden evvelce açılmış mahalle bundan evvel tâyin edilen zâbitan defter ve kıdemi nazarı dikkate alınıp hiç bir sebep ve suretle kıdem sırası bozulmayacaktır.

Madde 7 — Aynı kıdemde bulunan zâbitandan üçüncü maddede muharrer ve Orduyu Hümayunlardan menkul zâbitan terfii rütbe etmedikçe ikinci maddede gösterildiği üzere sırf jandarmadan neşet eden zâbitanın terfii caiz olmayacaktır. Eğer nöbeti nasp işbu jandarmadan yetişmiş zâbitanda olsa dahi bu makuleler açık bulunan mahalle bir

müddet rütbei hâliyeleriyle nakil ve tâyin edilerek terfii rütbesi kıdem sırasının hulûlüne yani aynı kıdemde bulunan Orduyu Hümayunlardan menkul zâbitanın terfii rütbe eylediklerinden sonraya talik olunacak ve bu suretle bir mahalle rütbei haliyesiyle tâyin olunan jandarmadan yetişmiş zâbitanın infikâk eylemiş olduğu mahalle diğeri intihap ve tâyin olunmayıp orası bir müddet açık tutulacaktır.

Madde 8 — *Hidematı mevdualarında fevkalâde bir surette hüsnü hizmet ve liyakatleri meşhûr olduğu Vilâyatı Şahane valilikleriyle fırkai hümayunlar ve jandarma alayları kumandanlıkları tarafından müttehiden tasdik olunan zâbitanın kıdem ve sıralarına bakılmayıp ilk açılacak mahalle terfian tâyinleriyle taltifleri caiz olacaktır ve hasbet-tensikat bu misillü fevkalâde terfiata dair olan tasdiknameler jandarma tensikatına memur paşa hazretleri tarafından ba takrir Müfettişi Umumilik canibine takdim olunacaktır.*

Madde 9 — *Orduyu Hümayunlardan zâbitlikle jandarmaya nakletmiş olan zâbitandan yüzbaşı ve mülâzimi evvel ve sani derecesinde bulunanların Orduyu Hümayunda nöbeti nasıpları geldikte açık mahal olmasa dahî âtideki maddede gösterilen kaide dâhilinde olarak jandarma sınıfında terfileri icra olunacaktır.*

Madde 10 — *Balâdaki madde mucibince Orduyu Hümayunca nöbeti nasıp kendisine intikal etmekten dolayı jandarmada terfii rütbe eden zâbitan terfi ettikleri rütbeyi haiz ve o rütbenin alâmeti farikasını hâmil olurlarsa da jandarma sınıfında bir yer açılıp beşinci madde mucibince nöbeti terfiin kendilerine intikaline kadar rütbei sabıkları muhassasatını alacak ve yine evvelki hizmetlerinde kullanılacaktır.*

Madde 11 — *Mevaddı sabıka mucibince Orduyu Hümayunda nöbeti nasıp gelmekten dolayı yüzbaşılığa terfi edilen mülâzımlar yüzbaşılık rütbesini haiz olmakla beraber beşinci maddede beyan olduğu gibi açık mahal zuhur edip oraya tâyin oluncuya kadar yüzbaşı vekili namıyla ve mülâzimi evvelik muhassasatıyla istihdam kılınacaklardır.*

Madde 12 — *Jandarma sınıfında müstahdem yüzbaşılardan Orduyu Hümayunlarca nöbeti nasıp kendilerine intikal edenler Kolağası nasbolunabilip fakat yine yüzbaşılık muhassasatı ita olunacaktır.*

Madde 13 — *Orduyu Hümayundan jandarma sınıfına naklolunan zâbitanın Orduyu Hümayunca nöbeti nasıpları geldikte keyfiyet Orduyu Hümayunlar Müşiriyeti Celilelerinden Müfettişi Umumiliğe bildirilecektir.*

Madde 14 — Mülâzimi sanilik rütbesiyle jandarmaya naklolunan ve Orduyu Hümayundaki kademine mebni rütbesi terfi edilen ve fakat açık mahal olmadığı için henüz mülâzimi sani hizmetini ifa eden bir zâbitin Orduyu Hümayunca tekrar kâdemi geldikte bir derece daha terfii rütbesiyle yüzbaşı nasbı caiz olabilirse de mülâzimi evvelik mahalli açılıncıya kadar yüzbaşılık rütbesini muhafaza etmek ve mülâzimi evvel muhassasatı almak üzere mülâzimi sani hizmetini ifaya mecbur olacaktır ve altı sene mütemadiyen bu halde kalan bir zâbit dilerse jandarmada açılacak bir mülâzimi evvelik mahalline tâyin olunacak ve arzu ederse Orduyu Hümayuna nakil ve avdet edebilecektir.

Madde 15 — Mülâzimi evvelik rütbesiyle jandarmaya nakletmiş ve Orduyu Hümayunda nöbeti nasbı hülûlüne mebni iki derece terfii rütbe eylemiş olupta açık mahal bulunmamasından dolayı mülâzimi evvel olarak müstahdem bulunmuş olan zâbitan yüzbaşı muhassasatı alacak ve altı sene hizmetten sonra arzu ederse Orduyu Hümayuna nakil ve avdet edebilecektir.

Madde 16 — Jandarma sınıfına yüzbaşılık rütbesiyle nakleden bir zâbit Orduyu Hümayundaki kademine mebni kolağası nasbolunabilirse de jandarmada binbaşılık rütbesine kesbi kâdem edinciye kadar yüzbaşılık muhassasatıyla yüzbaşılık hizmetinde istifdam olunacaktır.

Madde 17 — Sunufu muhtelifi askeriyeden jandarma sınıfına nakledilecek zâbitan için üçüncü madde mucibince tertibedilecek kâdem defteri bunların jandarma silkinde kesbedecekleri kâdemi irae edeceğinden doğrudan doğruya jandarma sınıfında icra olunacak terfii rütbeslerinde bu defterlerdeki kâdemleri nazarı itibarı alınıp esasen mensub oldukları sınıflardaki kâdem ve nöbeti nasıpları taharri olunmayacaktır.

Madde 18 — Orduyu Hümayunlardan binbaşılık rütbesiyle jandarmaya nakletmiş olan ümeranın Orduyu Hümayunca nöbeti nasıpları hülûl eylediği ve Selânik ve Üsküp ve Manastır Jandarma Alaylarında da hiç bir kâdemli kolağası bulunmadığı takdirde yine binbaşılık muhassasatı almak ve aynı vazifede bulunmak üzere jandarma sınıfında kaymakamlık rütbesine terfileri caiz olacak ve fakat mezkûr alaylarda kâdemli bir kolağası bulunduğu surette bu misillü binbaşılardan jandarma sınıfında terfileri mümkün olmayacağından mercii aslilerince hakkı terfiden mahrum kalmamak üzere bu misillûlar Orduyu Hümayunlara avdet edecek ve yerlerine jandarmadaki kâdemli kolağası binbaşı tâyin

edilecektir. Şu kadar ki Orduyu Hümayunlardan binbaşılık rütbesiyle jandarmaya nakleyleyip böyle nöbeti nasbı gelmemiş olanların üç sene jandarma tabur kumandanlığında bulunduktan sonra ordularına avdetleri caiz olabilecektir.

Madde 19 — Orduyu Hümayunlardan jandarmaya nakledip te jandarma sınıfında üç rütbe kat'etmiş yani mülâzimi sanilikle jandarmaya gelip orada binbaşı nasbedilmiş olanlar jandarma sınıfında tamam on beş sene edayı hizmet etmedikçe Orduyu Hümayunlara avdet talebinde bulunamayacaklardır.

Madde 20 — Jandarma sınıfında ifayı hizmet etmekte olan Orduyu Hümayundan yetişmiş zâbitan hüsnü niyetsizliğe veyahut Divanı Harbe tevdiini istilzam etmiyen hafif bir kabahate mebni Orduyu Hümayuna iade edildikleri takdirde ordularınca haklarında kanunen muamelei lâzime icra olunmak üzere sureti iadeleri ordularına bildirilecektir.

Madde 21 — Divanı harbe tevdi edilip muhakemeleri bilicra haklarında hüküm sâdir olmaktan dolayı ordularına iadeleri lâzımgelen zâbitanın ordularınca mücazâtı kanuniyelerinin icrası zımında haklarındaki evrak divanı harp mazbatasıyla beraber Orduyu Hümayunlara irsal olunacaktır.

Madde 22 — On dördüncü ve on beşinci ve on altıncı ve on sekizinci ve on dokuzuncu maddeler ahkâmı haricinde zâbitan Orduyu Hümayuna iltihaklarını talebedemeyeceklerdir.

Madde 23 — Yirminci ve yirmi birinci maddelerde beyan olunan shval haricinde olarak vazife ve talim ve inzibat hasebiyle tensik olunmuş taburlardan dahî ihracı iktiza eden gerek Orduyu Hümayundan menkul ve gerekse jandarmadan yetişmiş zâbitan rütbei haliyeleriyle işbu üç jandarma alayı taburlarından başka taburlara naklolunabilecektir.

Madde 24 — Esnayı tensikatta vazife ve inzibat hasebiyle tensik olunmuş taburlardan dahî ihracı iktiza eden gerek Orduyu Hümayun ve gerekse jandarma zâbitanı rütbei haliyeleriyle işbu üç jandarma alayı taburlarından başka jandarma taburlarına nakledilecektir.

Madde 25 — Orduyu Hümayunlardan menkul zâbitanın jandarma sınıfında müddeti istihdamlarındaki shval ve etvar ve ahlâkı ordularınca da malûm olmak ve icabeden tashihat ve vukuatı yürütölmek üzere her altı ayda bir kere bu misillûların birer tercümeihal varakaları mensuboldukları Orduyu Hümayun Müşiriyeti Celilesine takdim olunacaktır.

Madde 26 — Orduyu Hümayunlardan menkul zâbitandan terfi sıraları takarrübedenlerin jandarmada müddeti istihdamları zarfındaki harekât ve ahlâkına taallük eden kâffe mütalâat dahi başkaca canibi Müşiriyete bildirilecektir.

—•—

**No: 194 — Trablusgarp'ta zürram gayri eshabı emlâke Zirast
Bankasından vukubulacak İkrazat hakkında
Talimatname**

29 muharrem 1326, 19 şubat 1323

Madde 1 — Müstakrizlerin Devleti Aliye tebaasından ve ashabı emlâkten olmaları meşruttur.

Madde 2 — Bilcümle hanelerle her nevi akar ve emlâkin ve bahçelerle müstemilâtı ebniyenin rehin olarak kabulü caizdir.

Madde 3 — Medyuna terki lâzımgelen hane ve arazi terhin veya vefaen ferağ edilmişse fûruht olunacağı İcra Kanunnamesinin elli altıncı maddesi ahkâmından olmasına mebni süknahaneler dahi teminat olarak kabul edilecektir.

Madde 4 — Evvelâ mısıftan dun olan hissei sayısalı emvali gayri-menkule saniyen tapu senedatında mesahası muharrer olmiyan zeminsiz fevkani haneler salisen maa müstemilât sayımı kabul olan hanelerin yalnız birer ikişer mahzen veya odası teminat olarak kabul edilmiyecektir.

Madde 5 — Lieclilistikraz bankaya müracaat eden kimse tezkere-i Osmaniyesini ibraz edeceği gibi irae eyliyeceği teminatın nevi ve cinsiyle nerede bulunduğunu ve sureti tasarrufunu ve keyfiyeti sairesini mübeyyin bankaya senedi Hakani ibraz ve ita edecektir.

Madde 6 — Müstakriz terhin olunacak emlâkin hakikaten mutasarrıf olup her gûna münazaa ve ilişikten âri bulunduğuna ve vergisinin hangi seneye kadar alındığına ve selem ve faizle temini maiyet eden takımdan olmadığına dair mahallesi imam ve muhtarından istihsal edeceği bir kıta ilmühaberle bankaya müracaat edecektir.

Madde 7 — Bir müstakrizin bankadan istikraz ettiği parayı bilâhare ihtikâr veya selem veya faiz işlerinde istimal ettiği haber alınır ve meclisi idarei vilâyetçe bittahkik tebeyyün ederse mebalîği mukri-

zenin hulûlü vâdesine intizar edilmeyip emlâki merhunesi bilmüzayede satılarak bedelinden resülmal ve faiz ve masariften olan borcu tamamen tahsil olunacağı gibi bu bapta ki ilmühaberi mühürlemiş olan mahalle imam ve muhtarı da duçarı mücazat olacaaktır.

Madde 8 — Trablus kasabasında emvali gayrimenkulenin bidayeti tahrirdeki kıymetleriyle bilâhara vukubulan alım satım kıymetleri bil-mukayese dun olanı kıymeti hakika itibar edilecektir.

Madde 9 — Bidayeti tahrirden sonra kıymeti tezyidedilmiş olan emvali gayrimenkulenin kıymeti munzamması tamir ve tecdit veya bina ilâve edilmiş olmasından ve kürum ihdas ve eşcar garsedilmesinden neşet eylediği vergi ve tapu idarelerinden resmen ve tahriren tasdik olunursa bidayeti tahrir kıymetine bakılmayıp vergi kıymeti hazırası kıyemi hakikiye itibar olunacağı gibi bilâhara vergi kıymeti tenezzüil etmiş olursa yine kıyemi hazırai mutaddele esas itihaz edilecektir.

Madde 10 — Merkezi vilâyet mülhakatı bahçelerinin kıymeti hakikiyeleri tahrir kıymetine göre nahiye ve kariyeleri itibariyle bank Meclisi İdaresince tâyin olunacaktır.

Madde 11 — Sekizinci ve dokuzuncu ve onuncu maddeler mucibince tâyin olunacak kıyemi hakikiyeye nazaran kabulü mücaz olan hissei şayialı bahçeler mukabilinde sülüs ve sair nısıftan dun olmyan hisseli emvali gayrimenkule mukabilinde nısıf ve müstakillen tasarruf olunan bahçeler mukabilinde dahi kezalik nısıf ve mesken ve akar diğer bilûmum müstakil emvali gayri menkule mukabilinde dahi sülûsan derecelerinde akçe ikraz olunacaktır.

Madde 12 — Trablusgarp kasabasındaki emvali gayrimenkule mukabilinde şahsı vâhide on bin ve mülhakatındaki bahçe mukabilinde üç bin kuruşa kadar akçe ikraz edilecektir. Bundan ziyade akçe istikraz talebinde bulunanlar olduğu takdirde meclisi idarei vilâyet kararıyle nefsi Trablusgarp'ta şahsı vâhide nihayet on beş bin ve mülhakatında nihayet beş bin kuruşa kadar akçe ikraz edilebilecektir.

Madde 13 — Ziraat Bankası Nizamnamesi mucibince mebalığı mukrizeden senevi yüzde altı faiz alınacaktır.

Madde 14 — Müddeti ikraz üç mahtan üç seneye kadar olacak ve banka matlubu mukassaten istifa edilecektir.

Madde 15 — Balâda tâyin ve tahdit olunan miktardan dun akçe istikraz edenler hulûlü vâdeden evvel tekrar müraacatla haddi muayyen derecesine kadar ilâveten para alabileceklendir.

Madde 16 — Mebaliği mukrizeden yüzde bir hesabıyla resmi kaydiye alınmayacaktır.

Madde 17 — Şeraiti muharrere dairesinde aşabı emlakten olan taifei nisaya dahi akçe ikraz olunacaktır.

Madde 18 — Hulûlü vâdeden tekasitten biri tesviye edilmediği takdirde bir hafta sonra medyuna tediyeı deynetmesini mutazammın icra marifetiyle iki ay müddetle ihbarname tebliğ olunur.

Madde 19 — Balâdaki maddede beyan olunan iki ay müddetin hitamında dahi tesviyeı deynetmiyenlerin emvali merhuneleri icra ve banka nizamnameleri mucibince bilmüzayede satılacaktır.

Madde 20 — Rehin veya vefaen ferağ muamelesi bankaca müstakriz hakkında ihtiyar olunacak bilcümle masarifle işleyen faize dahi şâmil olacak yani resülmalden başka faiz ve masarifin ademi tediyesinden dolayı dahi merhun satılacaktır.

Madde 21 — Bedeli ihaleden müstakrizlerin resülmal ve faiz ve masariften olan borçları badelmahsup fazlası kalırsa kendilerine teslim olunacak ve şayet bedeli ihale tesviyeı deyne kifayet etmezse emvali sairelerine müracaatla bakiyeı matlup istifa edilecektir.

Madde 22 — Tebliğ olunan ihbarname üzerine tamamen tesviyeı deynedemiyenler asıl istikraz ettikleri mebaliğın rub'undan nisfına kadar verirlerse deyinlerine mahsuben kabul edilip bakisi bank şube meclisinin tensibiyle üç aydan bir seneye kadar imhal olunarak bu muamele olbaptaki deyin senedimin zahrına yazılıp müstakriza tahtim ettirilecek ve bunun için masraf alınmayacak ve müddeti muayyenenin hitamından evvel meblâğı müstakraz tamamen veya kısmen tesviye edildiği surette kabul edilip tarihi teslimata nazaran faiz hesap edilecektir.

Madde 23 — Müstakrizin vefatiyle deyin müeccel veya muaccel halini kesbedeceğını mübeyyin tebliğ olunacak ihbarname üzerine verese tesviyeı deyin veyahut kendi namlarına tecdidi senet etmezlerse emvali merhune bilmüzayede tâlibine ihale olunacak ve vefat edenlerin emvali bankaya merhun bulundukça tahrir ve tapu idarelerince olunacak yoklama esnasında verese namına muameleı intikaliye icra edilemeyecektir.

Madde 24 — Bilâ vâris vefat edenler zimmetindeki banka matlubatı müteveffamın emvali merhunesi icra dairesi marifetiyle fûruht edilerek esmanı hâsılasından ve kifayet etmediği halde emvali sairesine müracaatla ondan tamamen istifa olunur.

Madde 25 — İşbu mukarzerat tedlicap tadil ödilinciye kadar mer'iyüliera olacaktır.

Madde 26 — İşbu talimat ahkâmının tamamii icrasına vilâyetin nezareti tahtında olarak Ziraat Bankası şubesi memur ve ondan mesuldür.

Madde 27 — Zürrain gayriye akçe ikrazında işbu talimatnamede münderiç mevad ahkâmiyle Banka Nizamnamesinin buna mugayir olmıyan mevaddı ahkâmına tevfikı muamele olunacaktır.

**No: 195 — Ceza Kanununun 58 inci maddesinin 5 şaban 1321
taribli 2 nci maddei müzeyyesine müzeyyel**

fıkrai kanuniye

27 safer 1326, 17 mart 1324

Balâda murakkam zeyillerde beyan ve tadad olunan alâtı muhrıbe ve edevatı cariha ve mühlıke ile sair bu kabil eşyayı muzırreyi merakibi bahriye ve berriye ile Memaliki Mahrusai Şahaneye ithal ve erbabi fesattan olan eşhası hal ve sanatlarını bilerek mevaki muayyenesinin gayri mahalden ihraceyliyen ve bu makule fesede ile salifüzzikir alât ve edevatı muhrıbe ve eşyayı muzırreyi dâhili Memaliki Şahannede bir mahalden diğeri mahalle nakleden ve bu ahval ve keyfiyata vesatette bulunan vapur ve yelken ve sefain kaptanları ve sandalcılar ve kayıkçılarla eşhası saire fiillerinin derecesine göre muvakkaten küreğeri konulur.

**No: 196 — Dersaadet emlak vergilerini senesi içinde ve geçmiş
senelere ait vergilerini 1324 senesi nihayetine kadar**

tediye edenlere icra kılınacak tenzilâta dair

irade

Meclisi Mahsusı Vükelâ Mazbatası

Dersaadet emlak vergisinin temini tahsili zımında ittihazı lâzımgelen tedabire dair Maliye Komisyonu Âlisinden tanzim ve tahüm kılınan mazbata manzuru âli buyurularak icabı keyfiyetin alülusul müzekkeresiyle kararının arzı atebei ulya kılınması şerfsâdir olan iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi iktizayı âlisinden bulunduğunu mübelliğ tezkerei hususiye melfufiyle beraber meyanei bendegâne-

mizde kıraat olundu; mezkûr mazbatada Dersaadet emlak vergisinin her sene kısmı küllisi tahsil olunamıyarak bakayaya inzıam etmekte ve şimdiye kadar teraküm eden bakaya bir milyon lirayı tecavüz eylemekte olmasına ve usul ve vesaiti hâzıra ile icra olunan takibatın semeresi pek mahdud kalmasına binaen tahsilâtı tesri ve teshil edebilecek bir tedbiri müessir ittihazı muktazi ve vergilerini senesi içinde verencilere tenzilâtı münasibe ifa ve senesi zarfında vermiyenlerden memaliki sairenin ekserinde cari olduğu veçhile faiz istifa olunduğu halde tahsilâtça tesiri bedihi bulunduğundan gerek sükna gerek akar vergilerini senesi içinde tamamen tediye edenlere teğhizat ve maarif ve menafi hisseleri müstesna olmak üzere ikramiye olarak yüzde beş ve geçmiş senelere ait vergilerini senei hâliye nihayetine kadar nakden tesviye edenlere kozalık teğhizat ve maarif ve menafi hisseleri müstesna olmak üzere yüzde on nispetinde tenzilât icrası ve itat veren akar vergilerini senesi içinde ve sinîni sabıka akar vergilerini senei hâliye zarfında tediye etmiyenlerden yüzde dokuz faizi nizâmî istifası hususunun usul ittihazı ve mesken vergilerinin de takibi tahsilâtına bir kat daha itina olunması dermeyan olunmuş ve sureti iş'ar temin ve tesrii tahsilâta medar olacağı cihetle icabı hal ve maslahata muvafık bulunmuş olduğundan Dersaadet emlak vergisi hakkında herminvali muharrer muamele ifa olunmak üzere Maliye ve Dâhiliye Nezaretlerine tebligat ifası tezekkür ve mazbatayı mephusünanha leffen arz ve takdim kılınmakla olbapta ve kaubei ahvalde emrû ferman hazreti ve liyülemdir.

4 rebiyülevvel 1326, 23 mart 1324

Arz tezkeresi

Dersaadet emlak vergisinin tahsili zımında ittihazı lâzım gelen tedabire dair Maliye Komisyonu Âlisinin manzuru âli buyurulan mazbatası üzerine şerefsâdır olan iradei seniyei hazreti hilâfetpenahiyi mübelliğ tezkeresi hususiyei devletleri Meclisi Mahsusu Vükelâda ledelkırâe cereyan eden müzakerata tevfikân kaleme alınan mazbata melfufiyle arz ve takdim kılınmış olmakla münderecatı hakkında her ne veçhile iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi şeref mütaallik buyurulur ise mantuku âlisi infaz olunacağı beyaniyle tezkeresi senaveri terkim kıldını efendim.

4 rebiyülevvel 1326, 23 mart 1324

İradei seniyeyi mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzim olup Meclisi Mahsusu Vükelânın mazbatai mâruzası ve mevfufiyle beraber manzuru âli buyurulan işbu tezkerei sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefsudur buyurulmuş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülemrindir.

14 rebiyülevvel 1326, 2 nisan 1324

**No: 197 — Bağdat hattının Bulgurlu'dan Halif'e kadar temdidini
ve Telhabeş'ten Halep'e bir şube inşası hakkında 20 şubat
1318/5 mart 1903 tarihli Bağdat Demiryolu İmtiyaz
Mukavelenamesine müzeyyel mukavelei
munzamma**

Hükümeti Seniye Bağdat hattının Bulgurlu'dan Mardin civarında Halif nam mevkie kadar temdidine ve Telhabeş'ten Halep'e bir şube inşasına karar vermiş ve işbu hat ile şubenin tulü tahminen sekiz yüz kırk kilometre miktarında olup Bağdat hattının temdidine Düyunu Umumiyyeye muhtas varidat fazlası karşılık tutulmuş olduğundan sâlifüzzikir sekiz yüz kırk kilometre hattın Bağdat Demiryolu Mukavelenamesinin otuz beşinci maddesi mucibince beher kilometresi için on bir bin frank hesabıyla teminat akçesi Düyunu Umumiyyeye muhtas varidat fazlasından tesviye olunacaktır. Şu kadar ki fazlai mezkûre sâlifüzzikir yüz kırk kilometre hattın teminat akçesine kifayet etmediği halde sene âhirinde tahakkuk edecek noksanı Konya ve Adana Vilâyetlerinin ertesi sene ağnam rüsumunun hasılatı evveliyesiyle Halep Vilâyeti ağnam rüsumunun hasılatı evveliyesinden tazminatı harbiye karşılığının ifasından sonra bakıyesinden tesviye kılınacaktır.

İşletme masarifine gelince buna evvel beevvel sâlifüzzikir sekiz yüz kırk kilometre hattın hasılatı gayri sâfiyesi karşılık tutulmuştur. Şu kadar ki hattı mezkûrun hasılatı gayri sâfiyesi Bağdat Demiryolu Mukavelenamesinin otuz beşinci maddesi mucibince beher kilometre için muayyen olan dört bin beş yüz franktan noksan zuhur ettiği halde işbu noksanın dahi kezalik sene âhirinde tahakkuk edecek miktarı teminat akçesi karşılığı olan fazlai varidat müsait olduğu halde ondan ve olmadığı takdirde teminat akçesi noksanı gibi sâlifüzzikir üç vilâ-

yetin ertesî sene ağnam rüsumunun tahsilâtı evveliyesinden tesviye olunacaktır. Hasılatı gayri sâfiye kilometre başına dört bin beş yüz frangı tecavüz eylediği takdirde mezkûr otuz beşinci maddeye tevfikı muamele edilecektir.

Mukavelenamei aslinin üçüncü maddesi hükmünce inşa kılınacak aksama ait harita ve lâyhaların otuz beşinci maddenin beher kısma ait ahkâmının icrasiyle o kısım imtiyaz müddetinin bed'eylediği tarihten itibaren sekiz ay zarfında Ticaret ve Nafia Nezaretine itası ve bunların tarihi takdiminden itibaren üç mah müddet zarfında Nezareti Müşarünileyhaca tetkik ve tasdikı mukarrer ise de mezkûr üçüncü madde mucibince keşfiyatın sekiz ay zarfında ikmalî kabil olamayacağı cihetle Bulğurlu'dan Telhabeş ve Halep'e kadar olan kısım harita ve lâyhalarının işbu mukavelenamei munzammanın tarihi teatisinden itibaren bir sene ve Telhabeş'ten Halif'e kadar olan kısmın dahi yine tarihi mezkûrdan itibaren üç sene müddet zarfında Ticaret ve Nafia Nezaretine takdimi ve haritaların Nezareti Müşarünileyhaca tasdikı müddetinin dahi dört maha iblâğı ve sâlifüzzikir sekiz yüz kırk kilometre hattın işbu mukavelenamei munzammanın tarihi teatisinden itibaren sekiz sene zarfında inşa ve ikmalî mukarrerdir.

Sâlifüzzikir sekiz yüz kırk kilometre hattın inşası için Bağdat Demiryolu Mukavelenamesinin otuz beşinci maddesi mucibince ihracedilecek tahvilâtın mürettebatı seneviyesi işbu mukavelenamei munzamma ile aynı zamanda başkaca akit ve teati kılınacak bir mukavelename ile tâyin ve tahdit kılınacaktır.

İşbu mukavelei munzamma şerefsâdır olan iradei seniyei hazreti padişahi üzerine iki nüsha olarak bittanzim Dersaadet'te imza ve teati kılınmıştır.

Tarihi teati: 3 cemaziyellevvel 1326

20 mayıs 1324, 2 haziran 1908

İmza:

Hügnen

Helfrih

İmza:

Zihni

**No: 198 — Borsa muamelâtından dolayı istîfa olunmakta olan
resmin 1324 senesi maliyesi gayesine kadar nısfına
tenzili hakkında iradei seniye**

Şûrayı Devlet Maliye Dairesi Mazbatası

Maliye Nezaretinin 11 safer 1326 tarihinde Şûrayı Devlete havale buyurulan 9 safer 1326 tarih ve 2928 numaralı tezkeresi Maliye Dairesinde kıraat olundu.

Mealinde Borsa Nizamnamei cedidinin birinci maddesinde her nevi esham ve tahvilât hisse senedatı üzerine gerek peşin gerek vâdeli olarak icra olunacak borsa muamelâtından semeni müsemmanın her beş bin kuruş ve küsuru için mubayaada on para ve kezalik hini fûruhtunda dahi on para resim ahz olunacağı ve röpor muamelâtında da bu resmin nısfı alınacağı muharrer ise de Avrupa ve Amerika'da husule gelip el'an devam etmekte bulunan buhranı malî hasebiyle Avrupa'da bile Borsa muamelâtı gayet mahdut bir dairede devam eylemekte olup Dersaadet borsa muamelâtı ise zaten pek küçük mikyasta icra olunmakta olduğu gibi işbu buhranı malî sebebiyle de lâşey denilecek bir mertebeye tenezzül eylediği ve borsa dâhilindeki mubayaacıların adedi günden güne azalmakta bulunmasına ve madde mezkûrede muharrer resmi itaya kudretleri kâfi olamayacağı ifade edilmekte olmasına mebnî ilerde borsa muamelâtı tevessü ve tezayüt eylediği halde yine haddi nizamisine iblâğ ve irca edilmek üzere resmi mezburun muvakkaten nısf derecede istifasına müsaade olunması hakkında Borsa Komiserliğinin iş'arı muvafıktı nefsülemir bulunduğu beyaniyle istizanı keyfiyet olunmuştur.

Esbap ve mütalâatı mâruzaya nazaran resmi mezburun tenzili zaruri olduğu anlaşılmiş olup ancak üç yüz yirmi dört senesi gayesine kadar nısf derecede istifasına devam edilmesi münasip olacağından olveghile ifayı muamele olunmasının Nezareti Müşarünileyhaya havalesi tezekkür kılındı. Olbapta emrû ferman hazreti menlehülemdir.

6 rebiyülevvel 1326. 24 nisan 1324

Meclisi Mahsusu Vükelânın mazbatası müzeyyesi

Şûrayı Devlet Maliye Dairesinin meyanei bendegânemizde kıraat olunan işbu mazbatasında beyan ve esbabı izah olduğu veğhile Borsa Nizamnamei cedidinin birinci maddesinde her nevi esham ve tahvilât hisse senedatı üzerine gerek peşin gerek vâdeli olarak icra olunacak borsa muamelâtından semeni müsemmanın her beş bin kuruş ve küsuru

için hini mubayaada on para ve kezalik hini fûruhtunda dahi on para resim ahzolunacağı ve röpor muamelâtında bu resmin nisfı alınacağı muharrer ise de şu aralık borsa muamelâtının mahdudiyeti cihetiyle bu resim mubayaacılar için giran gelmekte bulunmasına mebni üç yüz yirmi dört senci maliyesi gayesine kadar muvakkaten resmi mezkûrun nisf derecede istifası zımında ifayı muktezasının Maliye Nezaretine tebliği tezekkür ve tensip kılınmakla olbapta ve katıbeî ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemir efendimizindir.

16 rebiyülâhîr 1326, 4 mayıs 1324

Arz tezkeresi

Her nevi esham ve tahvilât hisse senedatı üzerine icra olunan borsa muamelâtında alınmakta olan resmin senei haliye gayesine kadar muvakkaten nisf derecede istifasına dair Şûrayı Devlet Maliye Dairesinin Meclisi Mahsusu Vükelâdan müzeyyel mazbatası arz ve takdim olunmuş olmakla olbapta her ne veçhile iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi şerefsünuh ve sudur buyurulursa mantuku âlisi infaz edileceği beyaniyle tezkeresi senaveri terkim kılındı efendim.

16 rebiyülâhîr 1326, 4 mayıs 1324

İradei seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzim olup Şûrayı Devletin Meclisi Mahsusu Vükelâdan müzeyyel mazbatasıyla manzuru âli buyurulan işbu tezkeresi sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şeref mütaallik buyurulmuş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülemrindir.

26 rebiyülâhîr 1326, 14 mayıs 1324

**No: 199 — Devairi belediyece bilistimlâk tarika kalbedilen
emlâkten ferağ harcı alınmaması hakkında
iradei seniye**

Meclisi Mahsus Vükelâ Mazbatası

Dâhiliye Nezaretinin meyanei bendegânemizde kiraat ve mütalâa olunan tezkeresinde mektep ve hastane gibi müessesatı hayriye ile bunlara mütaallik emlâkten ferağ harcı aranılmaması iradei seniyei ce-

nabı hilâfetpenahi iktizayı âlisinden bulunduğundan devairi belediyece bilistimlâk tarika kalbedilmekte olan emlâkten dahi bunlara kıyasen ferağ harcı aranılmaması Şehremanetinden iş'ar olunduğu beyaniyle ifayı muktezası dermeyan olunmuş ve vâkıa tezkerei mezkûrede gösterildiği üzere tarika kalbedilen mezkûr emlâkin menafii müessesatı hayriye gibi umuma ait olup intizamı beldeye hâdim bu gibi teşebbüsâtın teshili icabı maslahata muvafık görünmüş olmakla tarika kalbedilmek için devairi belediyece istimlâk edilecek mahallerden ferağ harcı alınmıyarak muamelesinin icrası hususunun Defterhakani Nezaretine havalesi ve Dahiliye Nezaretine malûmat itası tezekkür kılındı. Olbapta ve katıbei ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemrindir.

12 rebiyülâhır 1326, 30 nisan 1324

Arz tezkeresi

Devairi belediyece bilistimlâk tarika kalbedilmekte olan emlâkten müessesatı hayriye gibi ferağ harcı aranılmaması hakkında Şehremaneti Celilesinin iş'arına atfen dâhiliye Nezareti Celilesinden mürsel tezkere Meclisi Mahsusu Vükelâda ledelmütalâa cereyan eden müzakere neticesini havi kaleme alınan mazbata arz ve takdim olunmuş olmakla olbapta her ne vechile iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şeref mütaallik buyurulursa mantuku münifi infaz olunacağı beyaniyle tezkerei senaveri terkim kılındı efendim.

12 rebiyülâhır 1326, 30 nisan 1324

İradei seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzim olup Meclisi Mahsusu Vükelânın mazbatai mâruzası ve mefluflariyle beraber manzuru âli buyurulan işbu tezkerei sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şeref mütaallik buyurulmuş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülemrindir.

27 rebiyülâhır 1326, 15 mayıs 1324

No: 200 — Vilâyatı Selâsei Şahanede müstahdem jandarma efradının muhafazai nukudu hakkındaki usulü havi talimatın I inci maddei musahhahası

2 cemaziyelevvel 1326, 19 mayıs 1324

1 — Jandarma efradı üzerinde külliyetli para bulunması mahzurdan sâlim olamayacağına mebni her nefer gerek memleketinden gelirken

getirdiği ve gerek maaşından biriktirdiği parayı nezdinde hıfzı meyyip icabettikçe ceste ceste veyahut kâffesini birden almak üzere doğrudan doğruya âmiri olan zâbite teslim edecek ve zâbiti mumaileyh dahi ikinci maddede bahis ve beyan olunan tasarruf cüzdanını mühürledikten sonra meblâğı mezkûru bölük kumandanına irsal eyliyecektir. Mıntaka merkezine bait olan karakollar efradı mensuboldukları merkezlere geldikçe veyahut doğrudan doğruya âmiri bulunan zâbitlerin karakollarına icra ettikleri devir ve teftişat esnasında nukudu mevcudelerini mumaileyhim zâbitana teslim etmekte muhayyerdirler.

No: 201 — % 4 faizli Bağdat demiryolunun Bulgurlu-Halif kısmı için 2 ve 3 üncü tertip istikraz mukavelenamesi

20 mayıs 1324, 2 haziran 1908

Şerefsâdır olan 19 mayıs 1324 tarihli iradei seniyei cenabı padişahî hükmü celiline tevfikân bir taraftan Hükümeti Seniye namına hareket eden Maliye Nazırı Devletlû Mehmet Ziya Paşa hazretleri ve diğer taraftan Bağdat Demiryolu Şirketi Şahaneî Osmaniyesine vekâleten şirketi mezkûre Meclisi İdare Âza ve Vekili Mösyö Edvar Hügnen ile Azadan Mösyö Şarl Helferih ve işbu mukavelenamenin Doyçe Banka ait mevaddı hakkında bankı mezkûre vekâleten Mösyö Edvar Hügnen ve Mösyö Şarl Helferih ve keza işbu mukavelenamenin Düyunu Umumiye İdaresine ait mevaddı hakkında müdahale eyliyen idarei mezkûre Meclisi Reisi Kumandan Leon Berje beyninde mevaddı âtiye karargir olmuştur. Hükümeti Seniye ile Anadolu Demiryolu Şirketi beyninde münakit 20 şubat 1318 yani (5 mart 1903) tarihli mukavelenamenin otuz beşinci maddesi ve Hükümeti Seniye ile Bağdat Demiryolu Şirketi Şahaneî Osmaniyesi beyninde işbu mukavele ile aynı zamanda imza edilmiş olan mukavelei munzamma mucibince mecmuu tulü tahminen sekiz yüz kırk kilometreden ibaret bulunan Bulgurlu-Halif hattıyla Telhabeş Halep şube hattı için kilometre başına ita olunan faiz ve resülmal akçesi taksiti senevisi hattı mezkûrun senevi on bir bin franklık teminatına muadil olmak üzere bir istikrazın akıt ve icrası Hükümeti Seniyece tahtı karara alınmakla istikrazı mezkûrun şeraiti mevaddı âtiyeye tevfikân takarrür etmiştir.

Düyunu Umumiyeî Osmaniyeye İdaresi Hükümeti Seniye canibinden işbu istikraza tahsis olunan düyunu Umumiyyeye muhtas varidat faz-

İasının tahsil ve cıbayetine memur olmakla o sıfatla mukaveleci hâzıraya müdahale etmektedir. Doyçe Bank işbu istikrazın mürettebatına memur olup kefalet etmekte olduğu heyeti maliyeye vekâleten müdahale etmektedir. Bu halde mevaddı âtiye karargir olmuştur.

Madde 1. — İki tertipten mürekkep olmak üzere Hükümeti Seniye tarafından bir istikraz aktedilecektir. Şöyle ki:

Bağdat demiryolu yüzde dört faizli istikrazı Osmanisi ikinci tertibi
Bağdat demiryolu yüzde dört faizli istikrazı Osmanisi üçüncü tertibi

İkinci tertip (108.000.000) frank yahut (88.128.000) mark veya (4.320.000) lira isterlin veyahut (51.840.000) Felemenk florini veya (4.752.000) lirayı Osmani resülmali itibarisi olmak üzere beheri (500) frank yahut (408) mark veya (20) lira isterlin veya (240) Felemenk florini veya (22) lirayı Osmani kıymeti itibarisinde hâmiline olarak (216.000) kıta tahvile münkasim olacaktır.

Bağdat demiryolu yüzde dört faizli istikrazı Osmanisinin üçüncü tertibi ise (119.000.000) frank yahut (97.104.000) mark veya (4.760.000) lira isterlin veya (57.120.000) Felemenk florini veya (5.236.000) lirayı Osmani kıymeti itibarisinde olmak üzere beheri (500) frank veyahut (408) mark veya (20) lira isterlin veya (240) Felemenk florini veya (22) lirayı Osmani kıymeti itibarisinde hâmiline olarak (238.000) tahvile münkasim bulunacaktır. (Altıncı maddeye müracaat oluna)

Madde 2 — İşbu istikrazın iki tertibi tahvilâtının senevi yüzde dörtten faizi bulunacak ve işbu faizin bedeli hâmillerin intihabına göre frank veya mark veya lira isterlin veya Felemenk florini veya lirayı Osmani olarak altı aydan altı aya yani her senenin efrenci iki kânunusani ve iptidayı temmuz tarihlerinde Dersaadet'te, Paris'te ve Berlin'de ve Frankfurt'ta Sürmayn'da ve Hamburg'da ve Londra'da ve Amsterdam'da ve Doyçe Bank tarafından hini hacette tâyin olunacak Avrupa'nın diğeri şehirlerinde tediye olunacaktır.

Bağdat demiryolu istikrazı Osmanisinin ikinci tertibinin tahvillerine merbut olan birinci kuponun vâdesi iptidayı temmuzu efrenci bin dokuz yüz sekiz tarihinde dühul edecek ve bin dokuz yüz sekiz senesinin altı aylık faizini havi olacaktır. Şurası mukarrerdir ki iptidayı kânunusani dokuz yüz sekiz tarihinden itibaren istikrazın neşri tarihine kadar senevi yüzde dört hesabıyla işliyecek faizler mezkûr kupona mahsuben tediye edilecek meblâğdan tenzil olunacaktır.

Bağdat demiryolu yüzde dört faizli istikrazı Osmanisinin üçüncü tertibi tahvilâtına merbut birinci kuponun duhulü vâdesi mezkûr tertibin Bağdat Demiryolu Şirketi Şahaneî Osmaniyesine teslimi tarihinde Doyçe Bank ile bilittifak Maliye Nezareti Celilesince tâyin edilecektir.

İşbu istikrazın iki tertibine mahsûs tahvilâtının bedeli Düyunu Umumiye İdaresi tarafından başabaştan dun bir fiatla mubayaa suretiyle tesviye kılınmak ve işbu mubayaat başabaştan dun bir fiatla icra olunmadığı takdirde sene besene kur'a keşidesiyle başabaş tediye olunmak ve balâda mezkûr her bir tertibin resûlmali itibarisi üzerine hesabedilmek üzere senevi yüzde (0.087538) resûlmale mahsup akçe tahsisiyle başabaş olarak beher tertibe ait ilk kuponun duhulü vâdesinden itibaren doksan yedi buçuk senede hâmillerin intihabına göre frank yahut mark veya lira isterlin veya Felemenk florini veya lirayı Osmani olarak tediye edilecektir.

Kur'alar her sene efrençî 2 kânunusani kuponunun duhulü vâdesinden iki mah evvelce keşide olunacak ve kur'ası çıkan tahvilâtın bedeli bu kuponun bedeliyle beraber aynı zamanda ifa edilecektir.

İkinci tertip tahvilâtının birinci kur'ası 2 teşrinisani efrençî 1908 tarihinde ve üçüncü tertip tahvilâtının brinci kur'ası ise bunlara ait ikinci kuponun duhul vâdesinden iki ay evvel çekilecektir.

Kur'alar ile mubayaat Dersaadet'te Düyunu Umumiyei Osmaniye Dairesinde ve İdarei mezkûre marifetiyle keşide olunacak ve her kur'anın neticei hâsılası idarei mezkûre canibinden nihayet kur'aların yevmi keşidesinin ferdası taahhütlü mektupla Doyçe Bank'a tebliğ edilmekle beraber akdemce keşide edilen kur'alarda isabet edip bedelleri tediye edilmek üzere henüz bankalara ibraz edilmeyen tahvilât numaralarını havi bir kıta cetvelle ilân edilecek ve yine Doyçe Bank vasıtasıyla işbu istikrazın tediye mürettebatına ait sair bilcümle ilânat misillü masarifi Hükümeti Seniyeeye ait olmak üzere Dersaadet'te iki ve Berlin'de iki ve Frankfurt'ta bir ve Hamburg'da bir ve Paris'te iki ve Londra'da bir ve Amisterdam'da dahi bir gazeteye derç ve ilân ettirilecektir.

Madde 3 — 20 şubat 1318 yani 5 mart 1903 tarihli mukavelename mucibince imtiyazı Anadolu Osmanlı Demiryolu Şirketine ihsan buyurulmuş olan Konya, Bağdat, Basra körfezi demiryolunun mecmu tulû tahminen sekiz yüz kırk kilometreden ibaret bulunan Bulğurlu, Halif hattı kısmıyla Telhabeş, Halep şube hattı için Hükümeti Seniyeeye tahsis olunan kilometre teminatının tediyesine karşılık olmak üzere Bağ-

dat demiryolu yüzde dört faizli istikrazı Osmanisinin ikinci ve üçüncü tertipleri canibi Hükümeti Seniyyeden Bağdat Demiryolu Şirketi Şahaneî Osmaniyesine teslim buyurulacak ve Şirketi mezkûrece dahi kabul edilecektir. İkinci tertip işbu mukavelenamenin imzası tarihinde ve üçüncü tertip ise Bağdat Demiryolu Şirketi Şahaneî Osmaniyesi tarafından muahharen irae edilecek tarihte ita olunacaktır.

Madde 4 — Tahvilâtın tabı ve imali masarifi Hükümeti Seniyyeye ait olacaktır. Tahvilâtı katiyenin nümunesi Bağdat Demiryolu Şirketi Şahaneî Osmaniyesi tarafından Dersaadet'te Maliye Nezareti Celilesine takdim olunduğu tarihten itibaren on beş gün zarfında Hükümeti Seniyyece tasvip buyurulacak ve şu müddet zarfında bir cevap alınamadığı halde takdim olunan nümuneye Hükümeti Seniyyece tasvip buyurulmuş nazariyle bakılacaktır.

Madde 5 — Hükümeti Seniyye işbu istikrazın Avrupa piyasalarında emisyon muamelesinin tesrii maksadiyle istikrazı mezkûrun miktarı mecmuu için emisyon muamelesiyle mükellef bankalar tarafından senedatı muvakkate tanzim ve ihracedilmesi zımında Bağdat Demiryolu Şirketi Şahaneî Osmaniyesine mezuniyet ita eder. Zikrolunan senedat muvakkatenin evvelce Hükümeti Seniyyenin nazarı tasvibi âlisine arz olunması iktiza etmiyecektir.

Madde 6 — Tahvilâtı kat'iyeye Maliye Nazırının matbu imzası vaz'olunacak ve müfettiş sıfatıyla mezuniyeti lâzimeyi haiz olarak canibi Hükümeti Seniyyeden tayin buyurulacak bir vekil tarafından dahi hattı destiyle imza edecektir. Zikrolunan vekilin Doyçe Bank tarafından vukubulacak talep tarihinden itibaren nihayet iki ay zarfında Berlin'e azimet etmiş olması lâzımgelecektir. Bundan başka Düyunu Umumiyeî Osmaniyeye İdare Meclisi Reisiyle Bağdat Demiryolu Şirketi Şahaneî Osmaniyesi Meclisi İdare Reisinin matbu imzaları dahi tahvilâtı mezkûreye vaz'olunacaktır. Tahvilâtı katiyenin metni Fransızca ve Türkçe ve Almanca ve İngilizce olacaktır.

İkinci tertibe mahsus tahvilât herveçhi âti taksim edilecektir. Şöyle ki: bir numaradan yüz altmış iki bin numaraya kadar birer tahvillik yüz altmış iki bin kıta (162.001) numaradan (172.800) numaraya kadar beşer tahvillik (10.800) kıta olacaktır. Üçüncü tertibin tahvilâtı herveçhi âti taksim edilecektir. Şöyle ki: (1) numaradan (178.500) numaraya kadar birer tahvillik yüz yetmiş sekiz bin beş yüz kıta (178.501) numaradan (190.400) numaraya kadar beşer tahvillik (11.900) kıta ola-

oaktır. Tahvilâtı katıye Hükümetin bilcümle sandıklarınca teminat veya kefalet akçesi makamında kabul olunacaktır.

Madde 7 — Vâdesi hulûl edip bedeli tesviye olunan kuponlarla mubayaa olunan veyahut kur'a isabet edip bedeli tesviye kılınan tahvilât Doyçe Bank marifetiyle zımbalanıp iptal olunduktan sonra Düyunu Umumiye İdaresine ita olunacak ve idarei mezkûre canibinden dahi Hazinei Celileye teslim kılınacaktır. Kur'a isabet eden tahvilâtın hini tediyesinde vâdesi henüz hulûl etmemiş olan kuponların cümlesi tahvile merbut bulunacak ve noksan olan kuponların bedelâtı kur'ası çıkmış tahvilin hâmiline verilecek meblâğdan tenzil edilecektir. Keza mubayaa tarikiyle bedeli tesviye edilen tahvilâtın vâdesi hulûl etmemiş olan bilcümle kuponların bu suretle mubayaa edilen tahvillere merbut bulunması muktazidir.

Madde 8 — Duhulü vâdelerinden itibaren beş sene müruruna kadar bedelâtı istifa olunmak üzere getirilmeyen kuponlarla kur'a isabet edipte vâcibülifa olduğu günden itibaren on beş sene zarfında bedelâtı alınmak üzere ibraz olunmayan tahviller Hazinei Celile menfaatine olarak müruru zamanla kâffe hukuktan sâkit olacaktır.

Madde 9 — İkinci tertip için (4414541) frank (4) santime ve üçüncü tertip için (4864170) frank ve (22) santime bâliğ olan faiz ve resülmal akçesi taksiti senevisinin ve işbu istikraza ait komisyon ve kambiyo masarifiyle ilânat ve sair masarifatın sureti muntazamada temini tediyesi zımnında 28 muharrem 1299 tarihli kararnamei hümayuna merbut olan kararnamei âlinin yedinci maddesi ahkâmı münifesinde Hükümeti Seniyyeye ait bulunan Düyunu Umumiyei Osmaniyyeye mahsus varidatı sâfiye fazlasından yüzde üç gümrük resmi munzamı badettenzil mütebaki meblâğ üzerinden ikinci tertip için (200.000) lirayı Osmani ve üçüncü tertip için (220.000) lirayı Osmani ki ceman (420.000) lirayı Osmani bir meblâğı muayyen canibi Hükümeti Seniyyeden tahvilâtı mezkûrenin resülmali itibarisinin tamamen teşviyesine kadar istikraz tahvilâtı hâmillerinin hesabına olarak sıfatı malûmeyî haiz Bağdat Demiryolu Şirketi Şahanei Osmaniyesine bir sureti münhasıra ve lâyetegayyerede olmak üzere hasrû tahsis buyurulmuştur.

Şurası mukarrerdir ki ikinci tertibe muhtas (200.000) lirayı Osmani üçüncü tertibe tahsis edilen (220.000) lirayı Osmaniye takaddüm edecektir. Tahsisatı mezbure âniñülbeyan fazlalı varidat hissesi üzerine muahharen vukubulacak tahsisattan mukaddem ve mümtaz bulunacaktır.

Şu kadar ki mezkûr (420.000) liralık tahsisat (2.500.000) isterlin liralık 1904 senesi yüzde dört faizli istikrazı Osmanîsinin mürettebatına tarafı Hükümeti Seniyyeden evvelce hasır buyurulan (124.059) lirayı Osmani ve (38) santim meblâğı seneviden sonra tediye olunacak ve bu hali mezkûr istikrazın resûlmali itibarisinin tamamen tesviyesine kadar devam edecektir. Bundan başka işbu istikraz mürettebatına hasır ve tahsis edilen (420.000) lirayı Osmanîlik meblâğı senevi mezkûr (1904) senesi yüzde dört faizli istikraza muhtas (124.059) lirayı Osmani ve (38) santim meblâğı maktu senevi çıktuktan sonra Düyunu Umumiyei Osmaniye fazlai varidatı sâfiye kısmından Hükümeti Seniyyeye ait hisse ile temin edilen âtideki muharrer avansların tamamii tediyesinden sonra vâcibiileda bulunacaktır. Mezkûr avanslar berveği âti irae olunur. Şöyle ki: evvelâ. Bankı Osmani tarafından 4/17 mart 1906 tarihinde ita edilen (200.000) lirayı Osmani avanstan 1908/1909 senesi iptidasında baki kalan (70.000) lirayı Osmani

Saniyen : Bankı Osmani tarafından 9/22 kânunuevvel 1906 tarihinde edilen avans (250.000) lirayı Osmani

Salisen: Bankı Osmani tarafından 14/27 nisan 1907 tarihinde edilen avans (200.000) lirayı Osmani.

Râbian: Doyçe Bank tarafından 24/6 kânunusani 1908 ve 1/14 mart 1908 tarihlerinde edilen avanslar (300.000) lirayı Osmani

Hâmisen : Anadolu Osmanlı Demiryolu Şirketi tarafından 28/12 mart 1908 tarihinde edilen avans (30.000) lirayı Osmani

Fazlai mezkûreden Hükümeti Seniyyeye ait hisse işbu istikrazın iki tertibine muhtas taksiti senevinin tediyesine kifayet etmediği halde sene âharında tahakkuk edebilecek noksan canibi Hükümeti Seniyyeden Konya ve Adana ve Halep Vilâyetlerinin ertesi sene ağnam rüsumunun hâsılatı evveliyesinden ikmal buyurulacaktır. Şurası mukarrerdir ki bu tahsisat Halep Vilâyeti ağnam rüsumundan evvelce mün'akit mukavelename mucibince sair bir cihete tahsis edilen senevi (40.000) lirayı Osmaninin tediyesinden sonra tesviye edilecektir. İşbu istikraza hasır ve tahsis edilen varidatın hiç bir sebep ve bahane ile ciheti tahsisinden fekki caiz olamayacaktır. Marüzzikir (420.000) lirayı Osmani tahsisattan başka Hükümeti Seniye Konya, Bağdat, Basra Körfezi demiryolunun tulü tahminen sekiz yüz kırk kilometreden ibaret bulunan Bulgurlu, Halif hattıyla Telhabeş, Halep gube hattının hasılatı gayri sâfiyei vassatisindeki hissesini tahvilâtı mezbure resûlmali itibarisinin tamamii tesviyesine kadar lâyetogayyer bir surette işbu istikraza karşılık tâyin ve

tahsis buyurur (Hükümeti Seniye ile Anadolu Osmanlı Demiryolu Şirketi beyninde mün'akit 20 şubat 1318 (5 mart 1903) tarihli mukavele-namenin otuz beşinci maddesine müracaat oluna) işbu hisse salifüzzikir mukavele-namenin kırkinci maddesi mucibince her sene tâyin oluna-caktır. Ancak şurası mukarrerdir ki mezkûr mukavele-namenin otuz be-şinci maddesinin on sekizinci fıkrası mucibince Konya, Bağdat, Basra Körfezi demiryolunun aksamı muhtelifesinin temini imali için mevkii tedavüle ihracedilecek tahvilâta mahsus olarak aksamı mezkûre hâsı-latından Hükümeti Seniyeye isabet eden miktarı hâsılat birleştirilecek ve bu suretle teraküm eden hasılat beher kısım için itibari olarak mev-kii tedavüle ihracedilmiş olan tahvilâtın miktarı aslisi nispetinde tah-vilâtın umumuna bilâ tefrik tahsis edilecektir.

Hükümeti Seniyenin işbu hissesi bir senenin hâsılatında tâyin edildiği halde Bağdat Demiryolu Şirketi Şahaneî Osmaniyesi işbu his-seyi istikraz mürettebatının hesabına olmak üzere Düyunu Umumiyeî Osmaniyeye İdaresine teslim edecek ve idarei merkume dahi senei cariyeye iptidayı temmuz kuponunun tediyesine muktazi mebalığden fazla ka-lacak miktarı nakten Hükümeti Seniyeye ita eyliyecektir. Hükümeti Se-niye işbu mukavele-namenin müddeti imtidadı zarfında mukaveleî mez-bureyi imza edenler beyninde ittifak hâsıl olmadıkça ve aynı kıymet ve teminatı haiz olmak üzere onlar tarafından kabul edilmiş varidatı saireyi istikrazı mezbure tahsis etmedikçe işbu istikrazın mürettebatı seneviyesine hassaten karşılık tahsis olunan varidatı tenkis veya tebdil edecek hiç bir gûna tadilât icra etmiyeceğini beyan eyler.

Madde 10 - 20 şubat 1318 (5 mart 1903) tarihli mukavele-namenin otuz beşinci maddesinin on ikinci fıkrası ahkâmına tevfiikan Bağdat Demiryolu Şirketi Şahaneî Osmaniyesi dahi sahibi imtiyaza kilometre başına ihsan buyurulan taksiti seneviden dolayı ihracedilmiş ve edilecek olan tahvilât hâmillerine Konya'dan Basra Körfezine kadar müm-tet olan hat ile şube hatlarını ve edevatı müteharrikesini lâyetegayyer ve âhara gayri kabili terk bir surette rehin olarak tahsis etmiştir. Bun-dan başka işletme masarifi tesviye olunduktan sonra şirketi mezbure mecmu tulü takriben (840) kilometreden ibaret bulunan Bulgurlu, Ha-lif hattı ile Telhabeş, Halep şube hattı hâsılatından mukavele-namenin (35) ve (36) ncı maddeleri ahkâmına tevfiikan taayyün edecek hissesini dahi aynı suretle tahsis eder. Ancak şirketin idaresine müdahale eyle-miye ahabı tahvilâtın asla hakkı olmayacaktır. Şirketin hissesiyle iş-letme masarifatı şirketin hesabınca tâyin olunarak masarifatı mez-

kûre hasılatından badettenzil hissei mezkûre ledelhace istikrazın mürettebatı hesabına olarak her senenin bilânçosunun içtimalı umumî tarafından tasdikını mütaakıp her sene Düyunu Umumiye İdaresine teslim edilecektir. Şayet Düyunu Umumiye Osmaniyeye İdaresi işbu tahsisatı istikrazın mürettebatına hasreylemek lüzumunu Bağdat Demiryolu Şirketi Şahane Osmaniyesinin her sene içtimalı umumî adisinden nihayet bir gün evveline kadar şirkete ihbar eylemezse şirketi merkume âñfüzzikir hasılatındaki hissesini serbestçe sarf ve istimal eylemeye mezdurur. Hükümeti Seniye dahi istikrazın mürettebatı hesabına olarak şirketin bu suretle ita eylemiş olacağı mebalîği şirkete tediyeye edecektir.

Madde 11 — Doyçe Bank Bağdat Demiryolu İstikrazı Osmanisinin ikinci ve üçüncü tertiplerinin faiz ve resûlmali mürettebatının tesviyesine işbu istikrazın müddetince lâyenazil surette memur olacaktır. Hükümeti Seniye işbu istikrazın iki tertibinin faiz ve resûlmal akçesi mürettebatı için gerek Doyçe Bank ve gerek onun tâyin edeceği bankalar tarafından tediyeye olunan mebalîğ üzerine Doyçe Banka yüzde bir rubu tahsis eder. Paris'te istikraz mürettebatının tesviyesi için Bankı Osmanî şimdiden tâyin olunmuş ve fakat bundan gayri diğer müessesatı sarrafiyenin tâyini hakkı muhafaza edilmiştir.

Madde 12 — Düyunu Umumiye Osmaniyeye İdaresi işbu mukavelenamenin dokuzuncu maddesinde gösterildiği üzere fazla varidattan Hükümeti Seniyeye ait olan hisseden evvelâ memaliki ecnebiyede frank ve mark ve İngiliz lirası ve Felemenk florini olarak kupon ve kur'ası çıkmış tahvilâtın tediyeye bedelâtından tevellüdedebilecek kambiyo farkları dâhil olduğu halde Bağdat demiryolu yüzde dört faizli istikrazı Osmanisinin ikinci ve üçüncü tertiplerinin faiz ve resûlmal akçesi mürettebatına muktazi olup Doyçe Bank tarafından sadece vukubulacak bir ihtar üzerine Düyunu Umumiye Osmaniyeye İdaresinden bankı mezkûra tediyeye edilecek olan mebalîği ve saniyen ikinci maddede zikrolunan ilânât masarifi ve on birinci maddede muharrer komisyonla kupon ve kur'ası isabet eden tahvilâtın irsaline ve sairye müteferri masarifatı cüziyeyi ifraz edecektir.

Diğer taraftan şurası sarahaten muharrerdir ki Düyunu Umumiye Osmaniyeye İdaresi Bağdat Demiryolu Şirketi Şahane Osmaniyesinden istikrazın mürettebatı hesabına olarak işbu mukavelenamenin dokuzuncu ve onuncu maddeleri mucibince ahzedeceği mebalîğ üzerine komisyon talebine asla hakkı olamayacaktır.

Madde 13 — İşbu istikraz tahvilâtının faiz ve resülmal akçesi mürettebatının tediyesine muktazi mebalîğ kuponların duhul vâdelerine ve kur'aları isabet eden tahvilâtın tarihi tediyelerine nihayet dört hafta kalıncıya kadar kâmilen Doyçe Bankın yedinde mevcut bulundurulmak üzere Düyunu Umumiyei Osmaniye İdaresi canibinden mezkûr bankaya tediyeye kılınacaktır. Mezkûr Doyçe Bank her teslimatı üç gün zarfında Hazinei Celilenin menafiine en ziyade elverişli surette marka tahvil eyledikten sonra hâsılını bir hesabı mahsusta Devleti Aliyeye maa faiz irat kaydedecek ve bu faizin miktarı Almanya Devleti Bankasının resmi iskonto fiyatından yüzde bir noksanıyla hesabedilecektir. İşbu faiz mezkûr Doyçe Bank Sandığına giren mebalîğin tevarihî teslimlerinden itibaren o mebalîğin ait olduğu altı aylık taksitin duhulü vâdesinden iki hafta evveline gelinceye kadar Hükümeti Seniye lehine yürütülecektir. Zikri sebkededen hesabı mahsus her senenin kânunusanisi ikisinde ve temmuzu iptidasında Doyçe Bankla Düyunu Umumiye İdaresi beyninde kat'olunacaktır.

Madde 14 — İşbu istikrazın iki tertibiyle işbu mukavelenameye ve onun mevkii icraya vaz'ına mütaallik kâffe evrak ve işbu istikrazın tahvilâtiyle iki tertip kuponların Memaliki Devleti Aliyede halen ve istikbalen damga resmiyle her nevi rûsum ve tekâliften muafıtır. Hükümeti Seniye tahvilât kuponlariyle resülmalinin tediyatı üzerine hiç bir gûna tenzilât ve tenkîsat icra etmemegi taahhüdeder. İşbu istikraz tahvilâtına ait ecnebi pulları masarifatı Bağdat Demiryolu Şirketi Şahanei Osmaniyesine ait olacaktır.

Madde 15 — İşbu istikrazın iki tertibine mahsus tahvilâtı için Doyçe Bank tarafından vâyin olunacak Avrupa borsalarında kot istih-saliyle buna müteferri mas-arif Bağdat Demiryolu Şirketi Şahanei Osmaniyesine ait olacaktır ve Hükümeti Seniye dahi sefaretleri marife-tiyle bu hususta tavassut buyuracaktır. Maliye Naziriyle Düyunu Umumiye İdare Meclis Reisi işbu istikrazın iki tertibinin neşrine dair iktiza eden ilânnameler ile beyannameleri imza eyliyeceklerdir.

Madde 16 — Hükümeti Seniye ahaliye lâakal iki mah evvelce ilâni keyfiyet ettikten sonra işbu mukavelenamenin hâisi tanzimi olan tahvilâtı her ne vakit isterse bedelâtını başbaşa tediyeye ederek mevkii tedavülde refeylemek hakkını muhafaza buyurur.

Hükümeti Seniye istikrazı mezkûrun henüz tedavülde bulunan tahvilâtının nakten ve başbaşa tediyesi ve yerlerine daha az faizli tahvilâtı saire ikamesi suretiyle her vakit Hazinei Celile menfaatine olarak bu

istikrazın iki tertibinin muamelei tahviliyesine iptidar etmek salâhiyetini dahi muhafaza buyurur.

Madde 17 — İşbu mukavelenamenin tefsir veya icrayı ahkâmından mütehaddis münazaat bir heyeti hakemiye marifetiyle faslü hasmolunacak ve ihtilâfta alâkadar olan her taraf bu bapta bir mah zarfında birer hakem nasbedecekler ve bunlar beyinlerinde uyuşamadıkları halde bir mümeyyiz tâyin eyliyecekler ve onun vereceği karar katiyül-hüküm ve âkidinin cümlesi hakkında mecburiyülicra olacaktır.

İşbu mukavelename üç nüsha olarak 20 mayıs 1324, 2 haziran 1908 tarihinde Dersaadet'te tanzim ve taati kılınmıştır.

*Bağdat Demiryolu Şirketi Şahane Osmaniyesi tarafından Nafta
Nezaretine Celilesine takdim kılınan 22 haziran 1908 tarihli
ve 7/146 numaralı mektubun tercümesidir*

Konya, Bağdat, Basra Körfezi demiryoluna dair 20 şubat 1318 (5 mart 1903) tarihli mukavelenamenin hini teatisinde hattı mezkûr civarında ecnebi muhacirinin ne celp ve ne de iskân edilmemesi Şirketi âcizanemizde taahhüt edilmişti.

Bu kere hattın Bulgurlu'dan Halif'e kadar temdidi ve Telhabeş-Halep şubesinin inşası hakkında 3 cemâziyelevvel 1326, 20 mayıs 1324 (2 haziran 1908) tarihinde aktedilen mukavelenamei munzamma mü-nasebetiyle marûlbeyan taahhüdatı vâkıya Şirketi âcizanemizce tama-miyle riayet edileceğinin tekidine müsaraat olunur. Olbapta.

Meclisi İdare Âzası ve Vekili

(İmza) : Hügnen

**No: 202 — İhtilâftı tâbliyetin tevarüs ve intikali emlâk
hususunda derecei tesirâtı hakkında iradei seniye**

Meclisi Mahsusu Vükelâ Mazbatası

Memaliki Şahanede istimlâke mezun olan ecanibin emlâkte hakkı tevarüs ve intikale nailiyetleri keyfiyetince tekevvün eden ihtilâfat ve

bundan dolayı süfera canibinden vukubulan müracaat üzerine cereyan eden tetkikat ve müzakeratı havi Şûrayı Devlet Mülkiye Dairesinden tanzim ve ita ve meyanei âbidanemizde kiraat olunan işbu mazbatada tafsilen beyan olunduğu üzere maslahat esasen üçe münkasım olup birincisi tebaai Devleti Aliyeden bir şahsın uhdesindeki emlâk ve akara tebaai ecnebiyeden olan evlât ve akaribinin hakkı tevarüs ve intikali maddesi olup bu gibilere Devletçe bir gûna hak ve salâhiyet verilmiş ve şimdiye kadar hiç bir taraftan itiraz vuku bulmamış olduğundan bu bapta muamelâtın kemakân cereyan etmesi ve ikincisi tebaai ecnebiye uhdesindeki arazii emiriye ve mevkufe ve icareteynli akarat ve müstagallât ve mukataalı emlâkin tebaai Devleti Aliyeden olan veresesine dahi intikali teamül iktizasından olduğundan teamülü mezkûr veçhile muameleye devam olunması muktazi olup asıl mevzuubahis olan mesele Memaliki Şahanede emlâki sırfeye malik olan bir ecnebinin hini vefatında tabi olduğu devletten başka bir veya muhtelif devlet tebaasından olan evlât ve akaribinin de emlâki sırfai mezkûreden hissedar edilip edilmemesine mütedair olan üçüncü kısımdan ibaret bulunmuş ve dairei mezkûrece bu madde hakkında ihtilâf vukuiyle ikiye inkısam eden âra beyninde tesavi hâsıl olmuştur. Vakıa âranın bir kısmı tarafından dermeyan olduğu üzere düveli ecnebiyeden bazıları memaliki dâhilindeki emlâk ve arazinin hakkı tasarrufunu kendi tebaasına hasretmiş olduğu gibi bazıları dahi ecanibe bu hakkı ita ile beraber bazı kuyut ile takyit ve bazıları da buna dair vaz'ettiği nizamâtı icabı hale göre tadil edip Hukuku Düvel ahkâmınca her hükümetin iktizayı menafiine göre veya menafii mütekabile esası üzerine bu gibi nizamâtı vazı ve tadile salâhiyeti derkâr bulunmuşsa da Hükümeti Seniye kavanini mevcude ile ilerde vaz'edeceği nizamata tabi olmak şartıyla Memaliki Şahanede ecanibe hakkı istimlâki bahş ve ihsan buyurmuş ve ihtilâfı dâr meselei şer'iyesi arazii emiriye ve mevkufe ve musakkafat ve müstagallâtı vakfiyemin intikalinde mabihüttatbâk olmayıp bunların sureti tasarruf ve intikali nizamâtı maşhusa ve mukarrerat ve teamüle müpteni ve istimlâke mezun olan ecanip hakkında da şimdiye kadar mer'i bulunmuş olduğuna ve Memaliki Şahanede sakin ecnebilere vefat edenlerin veresesi de ecnebi olduğu halde emvali menkulelerine Hükümeti Seniyece müdahale olunmıyarak konsolâtoları marifetiyle vârisleri beyninde taksim edilip yalnız uhdele- rindeki emlâkin muamelei intikaliyesi Defterhanece icra kılınmakta olduğu cihetle bu bapta nazarı dikkate alınacak cihet nizamâtı Devleti

Aliyeye tamamiyle tevfikı muamele kaziyesi olup emlâki sırfenin tevarüs ve intikalinde Devletçe mer'î olan kanun ise mirasa mütaallik olan mesaili şer'iyeden ibaret ve ihtilâfı dâr meselesi de o öümleden olmasına ve yekdiğere teaviün ve tenasur üzere bulunan hükümatı ecnebiye arasında mâniî irs olan ismet ve velâyetin ademi inkıtatı sebebiyle ihtilâfı dâr mutasavver olmayıp fi zamanına düveli mütehabe beyninde nuahodat ile münakit sulh ve müvalât baki ve kaidei teaviün ve tenasur mer'î oldukça onları murisleri uhdesindeki emlâkin hakkı tevarüsünden mahrum etmek kabil olamayacağına binaen araziî emiriye ve mevkufe ve musakkafat ve müstagallâtı vakfiyenin intikalinde mer'î olan nizamât ve teamül veçhile kemakân muamele olunmak ve emlâki sırfe ile alım satımında emlâki sırfe gibi muamele cereyan etmekte olan mukataalı arsalar üzerindeki mülk, ebniye ve eşcar ve kûrumun tevarüs ve inikali muamelâtı dahi miras hakkındaki taksimatı şer'iyeye tevfiқан ifa ve bu muamelenin multelif ve beyinlerinde sulh ve müsalemet müstakar olan devletler tebaasından vârisleri bulunan ecnebi-lerin uhdesindeki emlâki sırfe hakkında da tatbik ve icra olunması ve bu bapta ecanip tarafından hakkı müktesep şekline ifrağ olunabilecek bir gûna yanlışlık vukua getirilmemesine fevkalgaye itina kılınması hususlarının Defterhakani Nezaretine tebliğı ve tarafı Meşihatle Adliye ve Hariciye ve Evkaf Nezaretlerine malûmat itası tezekkür kılındı. Olbapta ve katıbeî ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemir efendimizindir.

7 rebiyülevvel 1326, 27 mart 1324

Arz tezkeresi

Ecanibin uhdesindeki emlâkin tevarüs ve intikalince tekevvin eden ihtilâfat üzerine cereyan eden tetkikat ve müzakeratı havı Şûrayı Devlet Mülkiye Dairesince tanzim ve Meclisî Mahsusı Vükelâca tezyif olunan mazbata arz ve takdim olunmakla olbapta her ne veçhile iradei seniyeî hazreti hilâfetpenahi şerefmütaallik buyurulursa mantuku âlisi infaz edileceğı beyaniyle tezkeresi senaveri terkim kılındı efendini.

7 rebiyülevvel 1326, 27 mart 1324

İradei seniyeyi mübellîğ hâmiş

Residei desti tâzim olup Meclisi Mahsusu Vükelânın mazbatası mâruzasıyla manzuru âli buyurulan işbu tezkerei sâmiyei sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahî şeref-mûteallik buyurulmuş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülemrindir.

8 cemazivelevvel 1326, 25 mayıs 1324

No: 203 — Alasonya Kasabası Dairei Belediyesince alınacak rüsum hakkında iradei seniye ve tarife

Şûrayı Devlet Maliye Dairesi Mazbatası

Dâhiliye Nezaretinin 5 safer 1326 tarihinde Şûrayı Devlete havale buyurulan 4 safer 1326 tarih ve dört bin yedi yüz kırk altı numaralı tezkeresi melfufatıyla Maliye Dairesinde kıraat olundu.

Mealinde Alasonya Kasabası abü havasının tevlidetmekte olduğu sıtma ve emsali hastabklardan dolayı muhtaç olduğu tanzifat ve imarata mahalli beledi varidatının azlığı mâni olduğu cihetle Manastır Şehrinde belediyece istifasına başlanılan duhuliye resmi tarifesine tevfikân ve kasabanın ihtiyacına göre yüzde elli nispetinde tenzilât icrasıyle taddilen tanzim kılınan melfuf tarife mucibince burada dahi resim ahzi istizan kılınmıştır.

Duhuliye resmi ahzi esasen Devletçe kabul edilmemiş olduğu cihetle burada dahi bu suretle resim ahzi emsali hakkında beyan olduğu veçhile münasip görülemeyip ancak Rumeli Vilâyatı Şahanesinin ahvali mevküyelerine nazaran ahzedilip edilmemesi hususunun tâyini takdiri âliye menut bulunduğu tezekkür ve evrakı mevcude leffen takdim kılındı. Olbapta emrû ferman hazreti menlehülemrindir.

5 rebiyülevvel 1326, 24 mart 1324

Meclisi Mahsusu Vükelâ Mazbatası

Şûrayı Devlet Maliye Dairesinin işbu mazbatası meyanei bende-gânemizde mütalâa ve Rumeli Vilâyatı Şahanesi Müfettişi Paşa ile muhabere olundu. Meallerinden müsteban olduğu veçhile Alasonya Kasabasının muhtacolduğu tanzifat ve imarata mahalli beledi varida-tının ademi kifayetine mehni Manastır Şehrinde belediyece istîfa olu-nan duhuliyeye resmi tarifesine tevfikân ve yüzde elli nispetinde tenzilât icrası suretiyle tadilen tanzim olunan tarife mucibince mezkûr Alasonya Kasabasında dahî resim ahzi münasip ve bazı emsaline muvafık gö-rünerek tarife ile Müfettişliğin olbaptaki tahriratı leffen arz ve takdim kılınmış olmakla müsaadei seniyei cenabı hilâfetpenahi olduğu halde mezkûr tarifenin kasabai mezburede mevkiî tatbika vaz'ı hususunun Manastır Vilâyetine tebliğinin Dâhiliye Nezaretine iş'arı ve Müfettişi mumaileyhe malûmat itası habında ve katıbeî ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemir efendimizindir.

Gurrei cemaziyelevvel 1326, 18 mayıs 1324

Arz tezkeresi

Alasonya Kasabasının tanzifat ve imaratına sarfolunmak üzere mahallî belediyesince alınacak rüsuma dair Şûrayı Devlet Maliye Daire-sinden tanzim ve Meclisi Mahsusu Vükelâdan tezyil kılınan mazbata arz ve takdim olunmakla olbapta her ne veçhile iradei seniyei hazreti hilâfetpenahi şerefmütaallik buyurulursa mantukı münifî infaz edi-leceği beyaniyle tezkerei senaveri terkîm kılındı efendim.

Gurrei cemaziyelevvel 1326, 18 mayıs 1324

İradei seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzîm olup Şûrayı Devletin Meclisi Vükelâdan mü-zeyyel mazbatasıyla beraber manzuru âli buyurulan işbu tezkerei sâ-miyei sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâ-fetpenahi şerefmütaallik buyurulmuş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülemrindir.

19 cemaziyelevvel 1326, 5 haziran 1324

Alasonya Kasabasına gelecek eşya ve erzaktan alınacak Belediye Rüşumu Tarifesi

Şu P.	Kuruş	P.	Kuruş	P.	Kuruş	P.	
beygirli abadan	20	—	10	—	5	—	5
1	—	—	30	—	20	—	15
1	—	—	30	—	10	—	5
1	20	—	30	—	10	—	5
1	20	—	30	—	10	—	5
1	—	—	20	—	5	—	5
1	—	—	20	—	5	—	5
—	—	—	—	1	—	—	20
1	—	—	20	—	15	—	5
1	—	—	20	—	10	—	5
2	—	1	10	1	—	—	20
—	—	—	—	1	—	—	—
—	—	—	—	1	—	—	—
1	—	—	30	—	20	—	10
—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	20	—	—

Merkep yükünden		
5	Tuğla ve kiremitten	} Satılık olmayıp doğruca ihtiyacı zatiye için hanelere gönderilecek mekûlât müstesnadır.
15	Keresteden	
5	Kireçten	
5	Kiyah ve samandan	
5	Kapak mermer değirmen taşı	
5	Üzüm, meyve, sebze, hostandan	
5	Peynir, sünnen	
20	Balık	
5	Fasulya, nohuttan	
5	Bal ve pekmezden	
20	Yapağı, pamuk, sade yağ	} Köylüler tarafından getirilecek nihayet üç dört krye yağ ve peynir müstesnadır.
—	{ Pirinç şeker ve bakkaliyeye ait kâffe eşya ile zeytin ve zeytin yağı ve emsali	
—	Manifatura ve emtiai saire	
10	{ Yunanistandan vürüdedecek kâffe eşya ve meyve ve mekûlât ve meşrubattan	} Eşyayı beytiye müstesnadır
—	{ Dakik gerek araba ile gerek hayvanla nakledilsin beher çuvalından beş para alınacaktır.	} Gerek kaza dâhilinden ve gerekse harici kazadan getirilecek buğday arpa çavdar mısır müstesnadır.
—	Tuz	

**No: 201—Mersayı Dersaadet'e hareket eden vapurlara
bağlanarak Boğaziçine gidip gelen büyük ve küçük
kayıklar hakkında müttehaz tedahiri inzibatiye
hakkında iradei seniye**

Meclisi Muhsusu Vükelâ Mazbatası

Mersayı Dersaadet'ten hareket eden şilep ve sair gemilerin arkasına bağlanarak Boğaziçine doğru gidip gelmekte olan büyük küçük kayıklar kaçakçılığa ve evrak ve eşyayı muzırta ve esliha ithalâtına ve eşhası şerirenin duhul ve hurucunu teshile hâdim olacağından ve Samatya ve Boğaziçinin hâli mahallerinde bunların derunlarındaki eşhası muzırta ile kaçakçılar istediği gibi hareket ve ihracata kesbi muvaffakiyet edeceklerinden gerek bir takım eşhasın firarına ve evrak ve esliha muzırta ve eşyayı nariyenin duhulüne ve gerek kıymettar eşyanın kaçırılıp gümrük hasılatınca külli zarar ve ziyân husulüne meydan kalmamak için Devletçe ihtiyarı masraf olunarak küçük ve seri muşlar tedarik ve bahriyece evsafı lâzimeyi haiz zâbitan ile memurini saire ikame ve icabeden tarasut mevkileri tayin ve bir nizamname tanzim ile bu gibi ahvalin katiyen önünün alınması zımında ittihaz olunacak kararın arzı atebeli ulya kılınması hakkında evvel ve âhır şerefsudur buyurulan iradatı seniyei hazreti hilâfetpenahiye mübelliğ tezakiri hususiye ve Rusya'dan gelen vapurlar derununda bazı Bulgar ve Ermeni fesedesinin tavfa sıfatiyle İstanbul'a geldikleri arz ve ihbar olduğundan eşhas ve eşyayı muzırta nakleden merakip ashabının sureti tecrimî için Ceza Kanunnamei Hümayununa bir maddei mahsusa ilâvesi mukaddema emrû ferman buyurulmasına mebnî bu hapta sebmeden iş'arata cevaben Adliye ve Bahriye ve Zaptiye Nezaretlerinden gelen tezkereler ile beraber meyanei çakeranemizde kıraat ve mütalâa olundu. Bahriye Nezaretinin tezkeresinde evvelâ Dersaadet ve civarına erhabî fesat ile eşyayı muzırta nakil ve ihracının külliye men'i için takibat ve teftişatı mütemadiyede kullanılmak üzere Liman Dairesinde altı kıta istimbot ve romorkör ile üç adet iki takım mürettepli ve dört çifte filika bulundurulması ve bundan başka Harem İskeleyi, Üsküdar, Yenikapı ve Kavak liman mevkilerine de keza iki takım mürettepli dört çifte birer filika tahsis iktiza edip zikrolunan yedi kıta filika ile mürettebatı lâzime Dairei Bahriyece tedarik ve Liman Dairesinin elyevm mevcut olan istimbotlarından işe yarıyanlar Tersanede tamir edileceği cihetle takriben altı bin liraya kadar yeniden dört kıta istimbot mubayaası lâzımgeleceğini,

saniyen vesaiti icraiyeden olan liman çavuşlarının ademi kifayeti cihetiyle bunların tensik ve tasnifi ve kırk ikiye iblâğı zımnında elyevm bunların maaşatı seneviyesi bulunan kırk dört bin yüz altmış kuruşa doksan bir bin dört yüz kırk kuruşun tahsisatı bahriyeye zammı icabedeceği, salisen *Lıman Dairesince* resmî bir kılavuz idaresi teşkil ve elyevm kılavuzluk edenlerden muktedir ve mutemen olanlar bu idarede istihdam olunmak üzere şimdilik yirmi beş nefer kılavuz ile altı kıta kuvvetli romorköre lüzum olup mezkûr romorkörlerin dahi on beş bin lira ile mubayaası kabil olacağı, râbian vapurlara su, kömür ve levazımı saire itası ve deniz bakkallığı icrası hususunun şerait ve teminatı lâzime ile tebaai Osmaniyeden münasip bir zata ihalesiyle bu muamelenin liman ve zabıta memurlarının nezaret ve teftişi daimisi tahtında cereyan ettirilmesi, hâmisen liman ve boğazlarda posta ve yük vapurlarının arkasına merakibi sağire bendi nizamem memnu olduğundan bu memnuiyetin muhafazasına itina ile beraber hilâfı memnuiyet hareket edenlerin cezalandırılması ve sefaini sağireyi cerretmek ve bu vesile ile de tarassudatta bulunmak üzere limanca iki ve daha ziyade romorkör bu işe tahsis olunması, sâdisen nizamem dâhiliyyi muhil surette seyrü sefer etmekte bulunan ecnebi kumpanyalarına ait mavna ve salapurya gibi merakibi sağirenin tedabiri münasibe ile tebaai Osmaniye uhdesine intikaliyle liman ve zabıta nizamemine tabi tutulması ve keza ecnebi kumpanyalarına ait ve cisreyn beyninde demirli olarak metruk bulunan depoların kaldırılması, sâbian maden kömürü iddihasına mahsus olmak üzere münasip bir mahalde depolar tesisi için bir daireye yahut tebaai Devleti Aliyeden tâlip olanlara imtiyaz itasıyle müteferrikan mevcut olan depoların ortadan kaldırılması, sâminen boğazlardan mürur eden sefaini ecnebiyenin hâmil oldukları fermant âlileri münasip bir ücret mukabilinde toplamak üzere Liman Dairesinden nara ferman sefinei hümayununa ve Kavak liman mevkiine kadar birer istimbot sevk edilmesi, tâsian Boğaziçinde karakol süfünü hümayunundan limanca istifade olunmak için süfünü mezkûrenin Liman Dairesine hasrı irtibatıyla beraber Boğaziçinin her iki sahilindeki iskelelere liman rüsumat ve zabıtanın birer memuru muvazzaf tayin olunması ve iskeleler beyninde bu memurların münavebeten ve bilicap müştereken tarassudatta bulundurulması ve sevahili şahanede kabotaj suretiyle icrayı seyrü sefer eden sefaini ecnebiyenin menolunması lüzumu gösterilmiş ve Zaptiye Nezaretinin tezkeresinde zabıtaca elyevm cari olan tedabir ve takayyüddattan bahisle bahren emri inzihatin bihakkın temini için Boğaziçinden Ayas-

tafanos'a kadar geştügüzar etmek üzere vaktiyle tahsis olunan dört istimbot muhtacı tamir olarak Tersanece hiç biri tamir ve iade olunmadığı ve emri inzibatın bihakkin temini sekiz aded istimbotun vücuduna ve elyevm, mevcut olan yirmi sandalda geceli gündüzlü ifayı vazife ettirilmek üzere müstahdem bulunan kırk dört nefer sandalcıya ilâveten yirmi nefer daha sandalcı istihdamına ve kayık ve sandal bulunan iskelelerin kâffesine Liman İdaresi tarafından dahi birer liman çavuşu ikamesine ve sandalcı ve kayıkçı esnafı Liman İdaresine merbut ise de bunların zabıta nezareti altında bulundurulması lâzimedden olmasıyle esnafı mezkûrenin miktarıyla müstahdem buldukları iskelelerde mevcut olan kethüda vekillerinin esamisini mübeyyin bir kıta defteri limandan salona ahiz ve kaydolunduktan sonra deniz zabıtası tarafından iki komiser marifetiyle mütemadiyen tahtı teftişte bulundurulmasına mütevakkıf bulunduğu dermeyan kılınmış ve eşhas ve eşyayı muzırna nakleden merakip ashabının sureti tecrimi hakkında Ceza Kanunnamesine bir madde mahsusa tezyili hakkında Adliye Nezaretinden vârit olan tezkere cevabiye üzerine Şûrayı Devlet Tanzimat Dairesinden kalemeye alınıp kezalik meyanei çakeranemizde mütalâa olunan mazbata münderecatına nazaran melfuf lâyihai kanuniyenin Ceza Kanunnamei Hümayununun elli sekizinci maddesinin ikinci zeyli makamına kaim olan madde müzeyyeleye tezyili lâzımgeleceği anlaşılmıştır. Bahriye Nezaretinin cümlei iş'aratından olan tedabiri inzibatiyeden istimbot ve romorkörlerin ve tarassut filikalarının tezyidi ve liman çavuşlarının tasnifiyle miktarı lâzımına iblâğı ve kılavuz romorkörleri işletilmesi maddeleri münasip olup bunlar için muktazi masarifin yirmi bir bin liraya halîğ olacağı ve liman çavuşları maaşatı için Bahriye bütçesine doksan bir bin dört yüz kuruş zammı lâzımgeleceği anlaşılmış ve hali malî iktizasınca bu akçenin defaten Hazinei Celileden tesviyesindeki müşkülât derkâr bulunmuş olmakla Bahriyeye sureti fevkalâdede iki bin beş yüz lira itasıyle vesaiti bahriye mezkûrenin sureti tedricede tedarik ve mübayaası münasip görünmüş ve zabıtaya ait istimbotların sürati mümkün ile tamiratının Tersanei Âmirece icrasıyle beraber sandalcı ve kayıkçı esnafının zabitanın dahi nezareti altında bulundurulmak üzere esnafı mezkûrenin miktarıyla müstahdem buldukları iskelelerde mevcut olan kethüda vekillerinin esamisini mübeyyin bir kıta defteri Liman İdaresinden Zabıta Dairesine bilita kaydolunduktan sonra deniz zabıtası tarafından iki komiser marifetiyle hemişe teftiş altında bulundurulmaları icabı hale ve salifülbeyan lâyihai kanuniye münderecatı maksat ve ma-

lahata muvafık bulunmuş olmakla ifayı muktezıyatının Adliye ve Bahriye ve Zaptiye Nezaretlerine havalesi ve Bahriye Nezaretinin tezkeresinde mevzu bahis olan diğer hususata gelince bunların kısmen ecnebilere ve binaenaleyh muahedata taallük ve münasebeti olduğu gibi resmî kılavuz idaresi teşkili ve kömür depolarının mevaki münasibede imtiyaz tahtında inşası gibi hususat arız ve amik şâyanı teemmül ve tetkik bulunduğu cihetle Liman Dairesinde Hariciye ve Ticaret ve Nafia hukuk müşavirlerinden birer zat hazır olduğu halde teşekkül edecek bir komisyonca biletraf tetkikat icra olunarak tanzim olunacak mazbata üzerine icabı keyfiyetin meyanei âbidanemizde dahi bilmüzakere kararının arz ve istizanı tezekkür ve salifülarz tezakir arz ve takdim kılınmış olmakla olbapta ve katıbe ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemir efendimizindir.

22 cemaziyelevvel 1326, 8 haziran 1324

Iradei seniyei mübelliğ hâmiş

Residei desti tâzim olan işbu tezkerei sâmiyei sadaretpenahileri Meclisi Mahsusu Vükelânın mazbatai mâruza ve melfuflariyle beraber manzuru âli olarak Reji İdaresince tütün kaçakçılarına karşı ittihaz ve takip olunan usulün pek ziyade faidesi görülmekte ve bu da kolcuların muayyen bir daire dâhilinde ifayı vazife etmelerinin tesiri olacağı derkâr bulunmakta olup emri tarassut ve takipte kullanılacak romorkörlerle tarassut sandalları da bu suretle devairi mahsusa tâyiniyle taksim edildikleri halde kaçakçıların sühuletle takip ve derdesti imkânı hâsıl olarak takibat tamamıyla semeredar olacağından ve binaenaleyh o vehile tertibat ve taksimatı lâzimenin icrası pek ziyade muvafıkı hal ve maslahat olacağı mülâhaza buyurulmakta idüğinden burasının Meclisi Vükelâca bilmüzakere kararlaştırılarak neticesi bamazbata arzı atebey ulya ve tertibatı mukarrereyi mübeyyin yapılacak harita üzerine tarassut mevkilerinin numara sırasıyla fenne tatbikan tâyin ve işaret olunarak takdim ve isra kılınmak üzere hususatı mâruzai sairenin berveçhi tezekkür ve istizanı ifayı muktezası şerefsudur buyurulan iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi iktizayı âlisinden bulunmuş ve mazbatai mezkûreye hâmiş terkimiyle de ifayı tebligat edilmiş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülemiridir.

23 cemaziyelevvel 1326, 9 haziran 1324

No: 205 – Harir kozası üşrü ambar hesabattının usulü rüyeti hakkında irade

Meclisi Vükelâ Mazbatası Müzeyyesi

Şûrayı Devlet Tanzimat Dairesinin Mülkiye Dairesinden müzeyyel işbu mazbatası meyanei bendegânemizde ledelmütalâa Mülkiye Dairesinin zeylinde beyan olunduğu üzere harir kozası üşrü ambar hesabattının rüyeti için mer'î olan usulün muvafığı maslahat olmaması eihetiyle badezin her sene fabrika ve mihanik bulunan mahallerden lüzumu hiss olunacak yerlerde Hükümeti mahalliyeye meclisi idare âzasından tâyin edilecek bir zat ile Orman ve Maadin ve Ziraat Nezareti ve Düyunu Umumiye İdarei Merkezîyesi taraflarından tâyin olunacak birer fen memuru ve mahallî Düyunu Umumiye memuru ve Ticaret ve Ziraat ve Sanayi Odası reisi ve keزالık meclisi idarei mahalliyeye fabrikacıların muteber ve mutemetlerinden intihabolunacak bir fabrikatör ve bir de koza tüccarından mürekkep bir komisyon marifetiyle fabrika ve mihanikler için gerek yaş gerek tam kuru koza zamanında ayrı ayrı nümuneler tutulup hesabattın tebeyyün edecek nispeti haririye üzerinden rüyet edilmesinin ve bu veçhile görülecek ambar hesapları neticesinde zuhur edecek fazlalardan yalnız yüzde iki tenziliyle mütebakisinden iki kat üşür istifasının muvakkaten usul ittihazı ve lüzumu hakikî hissedilirse anbarların her zaman ve bağıteten Düyunu Umumiye memurları tarafından muayenesiyle hesapları rüyet edilmek üzere şimdi mart ve nisan aylarında görülmekte olan muamelâtı hesabiyenin her sene kânunusanide rüyeti münasip ve menafii Hazineye muvafık görülmüş olduğundan olveçhile ifayı muktezasının Maliye Nezaretine havalesi tezekkür ve tensip kılınmış olmakla olbapta ve katbeî ahvalde emrû ferman hazreti veliyülemir efendimizindir.

18 cemaziyellevvel 1326, 4 haziran 1324

Arz tezkeresi

Harir kozası üşrü ambar hesabattının rüyeti için mer'î olan usulün tadilî hakkında Şûrayı Devlet Tanzimat Dairesinin Mülkiye Dairesinden müzeyyel mazbatası Meclisi Mahsusu Vükelâda ledelmütalâa cereyan eden müzakerata tevfikân hittezyil arz ve takdim kılınmış olmakla olbapta her ne veçhile iradeî seniyeî hazreti hilâfetpenahî şerefsünuh ve sudur buyurulursa mantukı âlîsî infaz edileceği beyaniyle tezkeresi se-na-veri terkim kılındı efendim.

18 cemaziyellevvel 1326, 4 haziran 1324

İradei seniyeyi mübellîğ hâmis

Residei desti tâzim olup Şûrayı Devletin Meclisi Mahsusu Vükelâdan müzeyyel mazbatasıyla manzuru âli buyurulan işbu tezkerei samiyeyi sadaretpenahileri üzerine mucibince iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi şerefmütaallik buyurulmuş olmakla olbapta emrû ferman hazreti veliyülemrindir.

28 cemazivelevvel 1326, 14 haziran 1324

No: 206 — Güzergâhındaki şelâlelerden kuvvei elektrikiye istihsalî hukukunun Hicaz Demiryoluna ihсан hakkında iradei seniyei hususiye

8 cemaziyelâhır 1326, 24 haziran 1324

Hamidiye Hicaz demiryolunda işliyen katarların cerri için hususiyile Havran küt'asının dağlık olan muntakası dâhilindeki meyilli mahallerde vukubulan mahrukat sarfiyatının derecesi ehemmiyeti calibi nazarı dikkat olup bu kısımda mevcut şelâlelerden bilistifade kuvvei elektrikiye muharrikleri işlettilmesi halinde Hayfa nam kısmının begayet tasarruflu bir surette işlettilmesi mümkün olacağından hattı âli güzergâhında altmış kilometre mesafe dâhilinde bulunan ve sahibî olmıyan şelâlelerin kuvvetinden istifade hukuku Komisyonu Âlinin manzuru hümayunu mülûkâne buyurulan mazbatası üzerine hattı âliye ihсан buyurulduğundan muamelei lâzimenin ifası şerefsâdır olan iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi iktizayı âlisinden olmakla olbapta emrû ferman hazreti menlehülemrindir.

No: 207 — Rumeli Vilâyatı Selâsei Şahanesinde Ziraat ve felâhatin istihsalî terakkiyatı hakkında Talimat

15 cemaziyelâhır 1326, 1 temmuz 1324

BİRİNCİ FASIL

Ziraati kadime ve asliyenin yani çiftçiliğın ıslahı

Madde 1. — Ziraati asliyenin yani doğrudan doğruya çiftçiliğın ıslahı başlıca toprağın bihakkin tehiyesi ve tohumun intihap ve zer'i ve mahsulün idraki gibi mütenevvi ameliyata ve ameliyatı mezkûreyi

hüsnü suretle ve idareli bir tarzda vücuda getirmeye vâbeste olduğundan vilâyatı mezkûre çiftçilerinin âlâtı cedidei ziraiyeyi sühuletle ve şeraiti mutedilede tedarik edebilmeleri ve âlâtı mezkûrenin tarzı istimallerini görüp tahsil eylemeleri zmnında ilerde adetleri teksir edilmek üzere şimdilik Selânik, Kosova, Manastır Vilâyetlerinin beherinde dörderden on iki hap alât ve edevatı ziraiye deposu ve alettediğ mevakii sairede dahi tesis olunmak üzere vilâyatı mezkûrenin her birinde birerden üç kıta tecrübe ve irae tarlası küşat ve teşkil kılınacaktır.

Madde 2 — Alât ve edevatı ziraiye depoları iki derecede olmak üzere mürettebolup birinci derecede olan üç depo Vilâyatı Selâsenin merkezleri olan Selânik, Üsküp ve Manastır'da ve ikinci derecede olan dokuz depodan üçü Selânik Vilâyetinin Serez, Karaferye, Istrumca ve üçü Kosova Vilâyetinin Piriştine, Pirzirin, Meiroviçe ve üçü dahi Manastır Vilâyetinin Ohri, Görice, Serfiçe mevkilerinde açılacaktır.

Birinci derecede depolarda mütenevvi pulluk, kalbur makinesi, mütenevvi tırmık hayvan çapası, minder, yalnız biçmiye mahsus orak makineleri, çayır makinesi elek, mısır tanelemiye mahsus makine, kırma makinesi, ot toplamaıya mahsus beygir tırmığı, maa lokomobil harman makinesi, aleti tasfif, Amerikan usulünde kovan, envay yayık, kaymak makinesi gibi bin lira kıymetinde alât ve edevatı ziraiyei cedide

Ve ikinci derece depolarda muhtelif pulluk, kalbur makinesi, tırmık, hayvan çapası yalnız biçmiye mahsus orak makinesi, elek, mısır tanelemiye mahsus makine, aleti tasfif, Amerikan usulünde kovan, muhtelif yayık kaymak makinesi gibi iki yüz lira kıymetinde olan alât ve edevatı cedidei ziraiye bulundurulacaktır.

Birinci, ikinci derecede tertibedilen depolara cemedilmiş olan alât ve edevatı cedidei ziraiyenin, harman makinesi müstesna olarak mubayaa kıymetleri üzerine nakliye, sigorta, depo kirası, memur masarifi misillü hususattan dolayı hiç bir şey zammedilmeyip alât ve edevatı mezkûre fabrika fiatiyle tâlibolan ehil zürraa ziraat komisyonlarından verilecek karar üzerine kefaleti mutebere ile beş senede mukassatan bedeli tediye edilmek şartıyla fûruht edilecek yani bir alât depoya mal olduğu kıymetten yüzde yirmi noksaniyle satılmış olacak ve bu veçhile alât ve edevatı cedidei ziraiyeyi istimal arzusunda bulunan ehli ziraate müsait şeraitle mubayaa edeceği alât ve edevat kıymetinin yüzde yirmisi nispetinde bir mükâfatı nakdiyede bulunmuş olacaktır. Bu müsaade ve mükâfattan bittabi ashabı ticaret istifade edemez. Satış dolayısıyla depoların duçar olacağı zarar ve ziyan ve sermayesinin te-

nakusu bütçesi muharrer fevkalâde tahsisiattan derhal tazmin edilerek satış mülâhesesiyle depoda eksilen alât ve edevat fabrikasından mü-saraaten celp ile tekrar mevkii fûruhta vaz'edilecektir.

Birinci derecede depolarda bulunan harman makineleri, harman zamanında mahallî ziraat muallimleri vasıtasıyla mutedil bir ücret ahzedilmek üzere müsait tarıklere tesadüf eyliyen çiftlikâta işlettilir harman makinesi mubayaasına tâlibolan büyük çiftçilere dahi mezkûr makinenin celp ve tedariki emrinde teshilâtı mümkünce irae kılınır.

Madde 3 — Alât ve edevatı ziraiye depolarının her biri mezkûr depoların teşkil edileceği mevakiye tâyin kılınacak ziraat muallimlerinin tahtı teftiş ve nezaretinde olmak üzere birer memur ve birer bekçiyle idare edilecektir.

(Madde 4 — Depoların maksadı tesisi zürrain sühuletle alât ve edevatı cedidei ziraiyeyi tedarik eylemelerine ve bu veçhile alât ve edevatı mezkûrenin istimalince olan fevât ve muhassestânın peyderpey Vilâyatı Selâsede tamimine matuf olduğundan depoların tarzı idareleriyle satış muamelâtını hüsnü suretle cereyan ettirmek için başkaca bir talimat tanzim kılınacaktır.

Madde 5 — Âtiyen mevaki sairei münasibede dahi tesis olunacak tecrübe ve irae tarlaları ikinci maddede beyan olunduğu üzere şimdilik üç kitadan ibaret olup bunlardan Selânik Vilâyetine ait olan tecrübe ve irae tarlası ziraati vilâyetin diğer livalarına faik ve vâsi olan Serez Sancağının merkeze karip bir mevkide ve Kosova Vilâyeti tecrübe ve irae tarlası mahallince bu nama olarak Üsküp Şehri civarında tedarik edilipte elyevm mahfuz bulunan arazi üzerinde ve Manastır Vilâyeti-min tecrübe ve irae tarlası dahi şehre yakın bulunmak şartıyla muba-yaaten tedarik olunacak tarlalar üzerinde tanzim ve teşkil ve (1) nu-maralı Islahı Hayvanat Talimat lâyihasında Kosova ve Manastır Vi-lâyetlerine mahsus olmak üzere teşkil kılınacağı beyan olunan iki bap aygır deposu dahi işbu iki vilâyetin tecrübe ve irae tarlaları üzerinde bina edilecektir.

Madde 6 — Tecrübe ve irae tarlaları arazisinin bir kısmı dut fidanlılığına ve eşcarı müsmireye ve ufak mikyasta bağa ve gül bah-çesine ve suni çayır ihdasına ve bir kısmı müfidolan yerli ve ecnebi tohumlarının tecrübe ve teksirine ve aksamı sairesi dahi usulü mûna-vebeji ziraate hasır ve tahsis kılınacaktır.

Madde 7 — Tecrübe ve irae tarlalarında bir müdür bir kâtip bir

hademe bir çiftçibaşı iki çiftçi yamağıyle iki çift öküz bir çift koşu beygiri istihdam edilecek kirizme ve bağ ve bahçe teşkili gibi ameliyatı cesime için ücret ve yevmiye ile hariçten çiftçi ve hayvan celbolunacak ve alât ve edevatı cedidei ziraiyesi dahi demirbaş kaydedilmek üzere civar depodan ehil zürraa ita edilen fiat veçhile verilecektir. Tecrübe ve irae tarlalarının usulü ziraati ve memurlarının vezai fi talimatı mahsusaya tabi olacaktır.

İKİNCİ FASIL

Hayvanatın ıslahı

Madde 8 - Hayvanatı ebliyenin ıslah ve teksiri ve müfidolupta Vilâyatı Selâsede ithalen ihdas edilecek ırkların tezyidi keyfiyeti bir numaralı talimatta münderiç bulunduğundan burada tafsilinden sarfı nazar kılınmıştır.

ÜÇÜNCÜ FASIL

Sanayi ziraiyenin ihdas ve tarzı tekemmülü

Madde 9 — Sanayi ziraiyeden böcekçilik, gülyağcılığı, arıcılık, küliyat istihsalâtı gibi ziraatin nazik aksamı himennihî taalâ birinci, ikinci ve üçüncü faslın ilk üç sene zarfında tamamen mevkii fiil ve tabika vaz'ından sonra ya mevcut ve müesses olan tecrübe ve irae tarlalarında yahut mevkii sairei münasibede yeniden tesis kılınacak tecrübe ve irae tarlalarında teşkil kılınacaksa da yalnız sütçülük ve peynirciliği şimdilik bir mevkide usulü cedideye ifrağ için Selânik Hamidi Ziraat Amelyat Mektebi Süthanesine altı ay devam etmek üzere Vilâyatı Selâse Şahane ahalisinden on ikişer efendi kabul ve bunların süthane işlerinde istihdamlarıyla hitamı müddette imtihanları bilicra yedlerine birer şahadetname ita olunacak ve bir kaç sene zarfında bu suretle mütehasıslar yetiştikten sonra sanayi mezkûrenin bir kat daha tamamı için Hükümeti Seniye canibinden mevkii mühimmede imalâthaneler tesis olunarak bunların idaresi tâlibolanlara meccanen tevzi edilecektir. Mezkûr süthanenin alât ve edevatı, bir hamam mâli peynir kazanı, kuvvei anilmerkeziyeli kaymak makinesi, iki aded yayık, suflest alâtı, palanga, alâtı tebrit ve letoz, muhtelif peynir baskısı, muhtelif peynir kalıbı ve saire, mûtaaddit süt kapları gibi takriben yüz liralık demirbaştan ibarettir.

DÖRDÜNCÜ FASIL

Ziraat memurları, ziraat komisyonları ve vezaifi

Madde 10 — Selânik, Manastır ve Kosova Vilâyetlerine birer ziraat müdürü ve Selânik Ziraat Müdüriyeti refakatine bir ziraat müdür muavini ve alât ve edevatı cedidei ziraiye depolarının teşkil olundukları mevaki merkezleri olmak üzere on iki ziraat muallimi ve Serez, Kosova, Manastır tecrübe ve irae tarlalarının birer tarla müdürü ve Selânik Süthanesine dahi mütehassıs bir ziraat memuru tâyin kılınur.

Ziraat müdürlerinin vezaifi memur oldukları vilâyatın muamelâtı ziraiye ve iktisadiyesine bîhakkın keşbi vukuf ederek terakkisi esbabını istikmal eylemek vilâyat dâhilindeki müessesatı ziraiyeyi uzaktan ve yakından nezaret tahtında bulundurarak temini terakkiyat ve tamimi fevaidine gayret ve emri ziraatı dıġarı sekte edecek ahval mevcutsa bertaraf edilmesi lüzumunu bilcümle teferruatıyla mensubolduġu makama iş'ar ve inba etmek depo olan mevakiye tâyin olunacak muallimlerin vezaifi alât ve edevatı ziraiyei cedidenin tamimine gayretle beraber mevasimi ziraatte ahali tarlaları üzerinde mezkûr alâtı cedide ile icra edeceġi usulü zer'iye ve hasadiye ve saireyi zürraa irae eylemek ve eyyamı sairede dairei memuriyeti dâhilinde lâakal senede yüz gün devredip ahvali ziraiyesince istihsali malûmat ile icabına göre ve münasip lisanla ehli ziraate fenni ziraatin kâffeı şubatı hakkında tefhimat ve talimatta bulunmaktır. Tecrübe ve irae tarlaları müdürleri dahi altıncı maddede gösterilen envay ziraatı memur oldukları tarlalarda usulü cedideye tevfikân tesis edecek maamafih memurini ziraatin vezaifi mahsusalarına dair ayrıca talimat ta tanzim kılınacaktır.

Madde 11 — Onuncu maddede vazife itibariyle sureti tâyinleri beyan olunan ziraat memurlarından başka terakkii ziraate hadim tesisat ve teşkilâta ait kâffeı mubayaat ve sarfiyatla memurin ve müstahdemini ziraatin maaş ve masarifatına karar ve havalesi üzerine ziraat bankasının sülûsanı temettüünden tesviye ettirmek ve ziraat müdürlerinden gayri bilcümle memurin ve müstahdemini ziraatı intihap ve tâyin eylemek ve alât ve edevatı cedidei ziraiye depolarıyla tecrübe ve irae tarlalarını nezareti mahsusası tahtında bulundurmak gibi hususat [1] numaralı talimat lâyhasının dördüncü maddesinde Vilâyatı Selâse Valilerinin riyasetlerinde olarak tarzı teşkili irae kılınan komisyonlara muhavvel bulunduğundan mezkûr komisyonlara «Ziraat ve Zabıtai Sıhhiye Komisyonları» namı verilecektir.

Depo ve tecrübe ve irae tarlası tesis edilen Vilâyatı Selâsenin sair mevakiinde dâhi mutasarrıf veya kaza kaymakamlarının tahtı riyasetlerinde mahallî ziraat muallimi, kaza baytarı, orman müfettiş muavini, Ziraat Bankası şube memuru ve çiftçilikte temeyyüz etmiş ashabı arazi ve sermayeden iki müntahap âzadan mürekkep «Ziraat Komisyonları» teşkil edilecektir.

İşbu komisyonlar merkezi vilâyet komisyonlarına ait aynı vazifeyi ifa ederlerse de mukarreratı vâkıalarını merkez komisyonlarının tasvîp ve tasdikına iktiran ettirerek mevkii icraya vaz'ederler.

Liva veya kaza komisyonları merkez komisyonları misillû on beş günde bir içtima ederler. Reisleri dâhil olduğu halde her içtima için âzasına yarımşar lira ücret verilir. Bu komisyonların zabıt ceridesini muallimi tutar. Birinci ve ikinci derecede müteşekkil ziraat komisyonlarının vezaifi sairesi hakkında ayrıca talimat tanzim kılınacaktır.

BEŞİNCİ FASIL

Teşvik ve mükâfat

Madde 12 — Teşvik ve mükâfatın terakki ve taaliî ziraate faidesi derkâr bulunduğuna mebni küşadedilecek ziraat sergilerinde ehli ziraatın mevkii teşhîre vaz'edecekleri her nevi mahsülâtı arziye ile yetiştirmiş oldukları hayvanattan dolayı kendilerine aledderecat mükâfatlar tertip ve tensip kılınacağı gibi işbu sergilerde mahsülâtı hayvaniye ve lebeniye ve haririye ve küuliye ve sair mahsusi şubeler bulundurulacaktır.

Ziraat sergilerinden başka herhangi bir kaza dâhilinde güzel hayvan yetiştiren ve iyi mahsul alan ve arazisini alâtı cedidei ziraiyeyi istimal ederek usulü dairesinde gübreleyip tehîe eyliyen zürraa mahsus müsabakalar tertibeyliyecektir. Mezkûr müsabakalarda ihrazı muvaffakiyet eden çiftçilere ziraat muallimlerinin takriri fennisi üzerine ziraat komisyonlarının kararına tevfikân damızlık hayvan veya alâtı cedideden münasip hedaya ita kılınacak ve bu suretle ihrazı muvaffakiyet edenlerin alât ve edevat ve hayvanatı mükemmel olduğu halde yeniden alât ve hayvan itasına mahal olmayıp mükâfatı nakdiye verilecek veyahut suveri münasibe ile taltif olunacaktır.

Talimatı mahsusa ahkâmına tevfikân her sene Vilâyatı Selâsei Şahanenin birinde teşkil kılınacak ziraat sergileri [1] numaralı ıslahı hayvanat lâyhisiyle işbu lâyihanın tamamen mevkii tathika vaz'ına yani üç sene sonraya talik kılınır.

ALTINCI FASIL

Islahatı ziraiye bütçesi

Madde 13 — Vilâyatı Selâsei Şahane ziraat memurlariyle alât ve edevatı cedidei ziraiye depoları ve tecrübe ve irae tarlaları müstahdeminin maaşatı ve müessesatı mezkûrenin masarifâtı şehriye ve seneviyei daimesi:

Selânik Vilâyeti

İcmal Kuruş	Senevi Kuruş	Şehri Kuruş	Nefer Aded	
	30.000	2.500	1	Ziraat müdürü
	12.000	1.000	1	» » Muavini
	2.400	200	1	Hademe ücreti
	600	50	—	Müteferrika ve kırtasiye
65.000	20.000	—	—	Harcırah tertibi
				<i>Birinci derece depo</i>
	9.000	750	1	Ziraat Muallimi
	4.800	400	1	Depo Memuru
	2.400	200	1	» Hademesi
	600	50	—	» müteferrikası
	5.000	420	—	» icarı
22.800	1.000	—	—	Ziraat Muallimi müteferrikası
				<i>İkinci derecede üç küçük depo</i>
	21.600	1.800	3	Ziraat Muallimleri
	14.400	1.200	3	Depo Memurları
	7.200	600	3	» Hademeleri
	1.800	150	—	» müteferrikası
	7.200	600	—	» icarları
	3.000	—	—	Ziraat Muallimleri müteferrikası
85.200	30.000	2.500	—	Mahalli Ziraat Komisyonları tahsisatı
				<i>Tecrübe ve irae tarlası teşkilâtı</i>
	9.000	750	1	Tarla Müdürü
	4.800	400	1	» Kâtibi
	3.000	250	1	Çiftçi Başısı
	4.800	400	2	Çiftçisi
	1.800	150	1	Çiftçi Yamağı

İcmal Kuruş	Senevi Kuruş	Şehri Kuruş	Nefer Aded
----------------	-----------------	----------------	---------------

	2.400	200	—	Müteferrika, mahrukat ve kırtasiyesi
31.200	5.400	450	—	Hayvanat yemi tahsisatı

Hara civarında ihdas olunacak süthane

	9.000	750	1	Süthane Memuru
	2.400	200	1	Hademe
13.800	2.400	200	—	Masarifi müteferrika

218.000

Kosova Vilâyeti

	18.000	1.500	1	Ziraat Müdürü
	1.800	150	1	Hademe ücreti
	600	50	—	Müteferrika ve kırtasiye
40.400	20.000	—	—	Harcırah tertibi

Birinci derece depo

	9.000	750	1	Ziraat Muallimi
	4.800	400	1	Depo Memuru
	2.400	200	1	Hademesi
	600	50	—	Müteferrikası
	2.400	200*	—	İcarı
20.200	1.000	—	—	Ziraat Muallimi müteferrikası

60.600

İkinci derecede teşkil edilecek üç küçük depo

	21.600	1.800	3	Ziraat Muallimleri
	14.400	1.200	3	Depo Memurları
	7.200	600	3	Hademeleri
	1.800	150	—	Müteferrikaları
	3.000	—	—	Ziraat Muallimleri müteferrikası
	30.000	2.500	—	Mahalli Ziraat Komisyonları tahsisatı
85.200	7.200	600	—	İcarları

İcmal Kuruş	Senevi Kuruş	Şehri Kuruş	Nefer Aded
----------------	-----------------	----------------	---------------

Tecrübe ve irae tarlası teşkilâtı

	9.000	750	1	Tarla Müdürü
	4.800	400	1	» Kâtibi
	3.000	250	1	Çiftçibaşısı
	4.800	400	2	Çiftçisi
	1.800	150	1	» Yamağı
	2.400	200	—	Müteferrika, mahrukat ve kırtasiye
31.200	5.400	450	—	Hayvanat yem tahsisatı

177.000

Manastır Vilâyeti

10.000				Müdiriyet tahsisatı
20.200				Birinci derece depo
85.200				İkinci derece teşkil edilecek üç küçük depo
31.200				Tecrübe ve irae tarlası teşkilâtı

177.000

Masarifi şehriye ve seneviyenin hulâsai beyanı

İcmal Kuruş	Şehri Kuruş P.
----------------	-------------------

218.000	18.166 20	Selânik Vilâyeti
177.000	14.750	Kosova »
177.000	14.750	Manastır »
10.000	—	Alât ve edevat satışından ziyar. olup her sene tazmini iktiza eden
100.000	—	Üç sene için depolarda vukubulan satışından dolayı noksan alâtın tedariki zımında depoların sermayesine her sene zammı iktiza eden

712.000

Madde 14 — Rumeli Vilâyatı Selâsei Şahanesinde tesis olunacak tecrübe ve irae tarlalarıyla alâtı ziraiye depolarının ve süthane ve sairinin masarifi iptidaiye ve tesisyesi:

İcmal		
Kuruş	Kuruş	
	60.000	Serez'de teşkil olunacak tecrübe ve irae çiftliği arazisi bedeli
	25.000	Serez'de teşkil olunacak tecrübe ve irae çiftliği inşaat masarifi
	5.000	Serez'de teşkil olunacak tecrübe ve irae çiftliği mefruşat ve sairesi
	10.000	Serez'de teşkil olunacak tecrübe ve irae çiftliği alât ve edevat bedeli
	6.000	Serez'de teşkil olunacak tecrübe ve irae çiftliği hayvanat bedeli
110.000	4.000	Serez'de teşkil olunacak tecrübe ve irae çiftliği tohumluk
60.000	60.000	Üç mevkide teşkil olunacak ikinci derecede depoların alât ve edevat esmanı beheri 20.000
100.000	100.000	Merkezde teşkil edilecek büyük depoda bulundurulacak alât ve edevat esmanı
		Üçüncü senede iştirak edilecek olan harman makinesi esmanı
35.000	25.000	Hara civarında teşkil edilecek süthanenin masarifi inşaiyesi
	10.000	Hara civarında teşkil edilecek süthanenin alât ve edevat esmanı
5.500	1.500	Ziraat Müdürü odasının mefruşatı
	4.000	Depoların mefruşat masarifi beheri 1.000
310.500		
	2.500	Tecrübe ve irae çiftliği arazisi mevcut olup yapılacak ebniyenin inşaat bedeli
	5.000	Mefruşatı saire
	6.000	Hayvanat bedeli
	10.000	Alât ve edevat esmanı
50.000	4.000	Tohumluk ve saire bedeli
60.000	60.000	Üç mevkide teşkil olunacak ikinci derecede depoların alât ve edevat esmanı beheri 20.000
100.000	100.000	Merkezde teşkil edilecek büyük deponun alât ve edevat esmanı
1.500	1.500	Ziraat Müdiriyet odası mefruşatı
4.000	4.000	Depoların mefruşatı beheri 1.000
215.500		

İcmal	Kuruş	Kuruş	
		60.000	Tecrübe ve irae çiftliği arazisi bedeli
		25.000	» » » inşaat masarifi
		5.000	Mefruşat ve saire
		6.000	Hayvanat bedeli
		10.000	Alât ve edevat bedeli
110.000	4.000		Tohumluk ve saire esmanı
60.000	60.000		Üç mevkide teşkil olunacak ikinci derecede depoların alât ve edevat esmanı beheri 20.000
100.000	100.000		Merkezde teşkil edilecek büyük deponun alât ve edevat esmanı
1.500	1.500		Ziraat Müdiriyet odası mefruşatı
4.000	4.000		Depoların mefruşatı beheri 1.000
275.500			

Depolarla tecrübe ve irae tarlalarının ve Selânik Süthanesinin masarifi tesisine iptidaiyesi hulâsası

İcmal	Kuruş	
310.500		Selânik Vilâyeti
215.500		Kosova »
275.500		Manastır »

801.500

Madde 15 — İşbu talimat lâyihası üç senede mevkii icraya vaz'edileceğine nazaran on üçüncü, on dördüncü maddelerde irae kılınan masarifi daime ve tesisine iptidaiyenin her seneye isabet eden mekadiri herveçhi zir irae olunur :

Birinci sene bütçesi

İcmal	Masarifi daime	İcmal	Masarifi iptidaiye
Kuruş		Kuruş	
63.200	Merkez depolarının teşkili	303.000	Merkez depolarının teşkili
62.400	Kosova ve Manastır tecrübe ve irae tarlalarının tesisi	160.000	Kosova ve manastır tecrübe ve irae tarlalarının tesisi
145.800	Ziraat Müdiriyetleri teşkilâtı	4.500	Ziraat Müdiriyetleri teşkilâtı
140.000	Masarifi fevkalâde		
411.400		467.500	

İkinci sene bütçesi

<i>Masarıfı daimi</i>		<i>Masarıfı iptidaiye</i>	
İcmal Kuruş		İcmal Kuruş	
411.400	Senei sabıkada muhdes merkez depolarının ve tecrübe ve irae tarlalarının ve ziraat müdiriyetlerinin ve masarifi fevkalâdesinin muhassasatı	110.000	Serez'de tesis olunacak tecrübe ve irae çiftliği masarifi iptidaiyesi
31.200	Serez'de tesis edilecek tecrübe ve irae çiftliği tahsisatı	126.000	Üç vilâyette teşkil olunacak altı adet ikinci derece deponun masarifi tesisatı
170.400	Üç vilâyette teşkil olunacak altı adet ikinci derecede depo masarifi	236.000	
—		—	
613.000			

Üçüncü sene bütçesi

613.000	Senei sabıkada muhdes depolar ve masarifi fevkalâde ve ziraat müdiriyetleri ve tecrübe ve irae tarlaları muhassasatı	63.000	Vilâyati selâsi şahane dâhilinde teşkil olunacak ikinci derecede daha üç deponun mefruşat ve alât ve edevat esmanı
85.200	Üç vilâyette teşkil olunacak ikinci derecede daha üç depo masarifi	35.000	Selânik'te hara civarında ittihaz olunacak süthane-nin masarifi iptidaiyesi
13.800	Selânik'te hara civarında teşkil olunacak süthane-nin masarifi dâimesi	—	
—		98.000	
712.000			

No: 208 — Rumeli Vilâyati Selâsi Şahanesinde hayvanatı ehliyenin ıslah ve tezyidi hakkında Talimat

15 Cemaziyelâhur 1326. 1 temmuz 1324

BİRİNCİ FASIL

Yerli ırkların emrazı sâriyeden vikayesi

Madde 1— Hayvanatı ehliyenin ıslahı cinsine teşebbüsten evvel mevcudunun ahvali sıhhiyelerini muhafaza icabedip bunun için düveli mütemeddineî sairede olduğu üzere vebayı bakari. zatülcemb. veyreceî sâri

Hummayı kılâi, cederii ağnam, cederii bakari, cederi feresî, marazi cima, cemre, urre ve ruam, sellürriei verine, daülkelp, takayyühü kademi ağnamı cerep, mandalara mahsus Vilâyatı Selâsei Şahanede telefatı külliyyei mucip (barbune) hastalıklarının herhangi bir mahalde zuhuru Hükümeti mahalliyyenin vâkıfane müdahalesiyle Zabıtai Sıhhiye Kavaidinin tatbikını icabettirir.

Madde 2 — Vilâyatı Selâsei Şahanede mevkii tatbika vaz'edilecek nizamname bidayeten Hüdavendigâr Vilâyetinde mevkii tecrübeye konulmak üzere tanzim edilip te meriyetine tarihinde iradei seniyei hazreti padişahi şerefimütaallik buyurulmuş olan . . . maddeden ibaret zabıtai Sıhhiye Nizamnamesidir. İleli sâriyenin kâffesine şâmil olmak üzere mevaddı umumiyeyi ihtiva eden işbu nizamnamenin esası muhafaza edilmek üzere ileli sâriyeden herhangi biri zuhura geldikte hastalığın derecei şiddet ve vüsatine şimeudiferler dahi dâhil olduğu halde turku umumiyenin güzergâhına hayvan pazarlarıyla panayırların muamelâtına göre ahalinin lâhim ihtiyacatı ve mahallî ticareti dahi nazarı dikkate alınmak üzere ayrıca bir talimat tanzim ve neşredilir. (İleli sâriyeden her biri kabili tadil olmak üzere başka başka talimatın tanzim ve tatbikını icabettirir)

Madde 3 — Vilâyatı Selâsei Şahanenin bahren ve berren Rûsumat idare ve memuriyetleri tesis ve teşkil buyurulmuş olan medahil ve maharicine zabıtai sıhhiye icabatı olarak etıbbayı bayariyeden muayene memurları ikame edilir. Muayene memurları Zabıtai Sıhhiye Nizamnamesine müteferri tarifeye tevfikan rûsumu muayyeneyi ahiz ve istifa etmek üzere talimatı mahsusa dairesinde ifayı vazife ederler.

Zabıtai sıhhiyenin dâhili Vilâyatı Selâsei Şahanede tamamii tatbiki zımında hudut muayene baytarlarından başka her vilâyetin merkez ve sancak mevkileri dahi dâhil olduğu halde her üç kazasına birer baytar ve büyük şehirlere mezbaha baytarları ve vilâyat muamelâtı baytariyesini nezareti mütemediye tahtında bulundurmamak ve refakatinde muharrerat ve muhaberata ve tatbikat ve tetkikatı fenniyyeye ve istatistik kayıt ve zaptetlemeye memur muavini olmak üzere her vilâyete birer umuru baytariye müfettişi tâyin kılınacak ve bunların vezaifi de talimatı mahsusa ahkâmına tabi tutulacaktır.

Madde 4 — Vilâyetin ahvali sıhhiyei hayvaniyesini takibederek icabına göre tedabini lâzimeyi ittihaz ve ifa etmek ve ileli sâriyeden biri zuhura geldikte ikinci maddenin fıkrâi ahiresine tevfikan talimatı dâhiliyyeyi tertip ve suveri tatbikiyesini takrir için on beş günde bir

defa içtîma eylemek üzere Valî vilâyetin tahtı riyasetinde vilâyetin ziraat müdürü ve baytar müfettişi ve muavini ve ticaret ve ziraat odalarından muntahap birer âzadan mürekkep zabıtaı sıhhiye komisyonu namıyla her vilâyette birer komisyon teşkil kılınacak ve reisten başka her içtîma için âzasına birer lira ücret ita edilecektir.

Komisyonun riyaseti saniyesine valî vilâyetin tensibiyle ziraat müdürü yahut baytar müfettişi intihap ve tâyin olunabilir.

Komisyonun zabıt ceridesi baytar müfettiş muavini tarafından tutulur. Zabıtaı sıhhiye komisyonunun talimatı mahsusa ahkâmına tabi tutulacak başlıca vezâifi şunlardır.

a - Dâhili vilâyette hidematı baytariyeye ait bilcümle maşat ve masarifatı her ayın on beşinde tahakkuk ettirerek sarfı lüzumunu tasdik eylemek tesisat ve teşkilâta ait kâffeı mubayaat ve masarifatı karar ve havalesi üzerine Ziraat Bankasının sülüsantı temettüünden sarfettirmek.

Nizamı mahsusuna tevfikân tâyin kılınacak etıbbayı baytariyeden başka bilcümle memurin ve hademeyi intihabetmek.

b - İtlâf edilecek hayvanatın tazminatı.

c - İleli sâriyenin ehemmiyet ve vüsatına göre istihdam edilecek gardiyanların intihabatiyle masarifi.

d - Mesakini hayvaniyeye, çiftliğe, meraya, kariyeye, pazar ve panayırlara, mezbahalara tatbiki icabeden muamelât ile aseps ve anti seps masarifi.

h - Telkih ve hücre telkihinin ağnama tatbiki ve masarifatının temini.

Madde 5 — Herhangi illeti sâriye dâhili vilâyette tarzı müstevliyi alıpta fevkalâde tedabiri istilzam eyledikte Valî vilâyet ticaret ve ziraat odaları heyatını dahi fevkalâde içtîmaa davet eder.

İKİNCİ FASIL

Yerli ırklarının fen dairesinde tetkik ve ıslahı ahvali

Madde 6 — Maksadı ıslaha vusul için hayvanatı mevcudenin tetkiki ahvali elzemdir.

Birinci faslı teşkil eden mevaddın Vilâyatı Selâsei Şahanede tamamı tatbiki halinde ileli sâriye zuhuruna meydan verilmiyeceği derkâr ve şayet ileli sâriyeden biri zuhura gelse dahi onun derhal emri itfası bedidar bulunduğundan kaza baytarları mütemadiyen memur ol-

dukları kazaları devredip hayvanatı ehliyeden başlıcaları olan zülhafirler ile müctirratı kebirenin ahvalini berveçhi âti tetkik ederler:

a) Kaza dâhilinde kaç re's at. kısarak, beygir mevcuttur. Bunlar yerli hayvanıdır. Hariçten mi gelmiştir. Hangi ırka mensup irtifa ve sıkleti bedeniyeleri nedir. Ne hizmette kullanılır. Ve fennen ne nevi hizmete elverişlidir. Mevcut atlardan aygırlık hizmetine yarıyan kaç re'stir. Kimin malıdır. İrki tağyir edecek fena aygırlar var mıdır.

b) Ester, merkepler hakkında dahi malûmatı lâzimeyi cemedeler.

c) Çift öküzleri kaç re'stir. Cüsse ve mensub oldukları ırk nedir. İnekler kaç re'stir. Ne miktar süt verir. Kaza dâhilinde ecnebi hayvanlardan hangi ırka mensup inek vardır. Ve kaç re'stir.

d) Koyun ve keçiler kaç re'stir. Ve ırkları nedir. Birbiri üzerine koyunlardan ne miktar yapağı ve süt alınır. Sıkleti bedeniyeleri nedir. Kaza baytarları matlubolan işbu malûmatı Hükümeti mahalliyenin muaveneti mutlakasıyla tarihi memuriyetinden itibaren hastalık meşguliyeti dâhil olmayarak nihayet altı ayda cemederek dairei memuriyetine münhasır olarak ıslahat hakkındaki mütalâatı mahsusai fenniyesiyle maan vilâyet haytar müfettişi vasıtasıyla mensub olduğu vilâyetin Valisine iş'ar eyliyecektir. Ve mümkün olabilirdiği takdirde her ırktan ve her cinsten ve her kabileden birer hayvanın fotoğrafla alınmış resmini dahi raporuna raptedecektir.

Kaza baytarları işbu maddenin fıkrai ulâsına taallük eden vazifesini ifadan sonra hastalık bulunmayan evkatta dahi memur olduğu kazalar hayvanatı hakkında tamiki tetkikat ile istihsal edeceği malûmatı peyderpey vilâyet baytar müfettişine bildirecektir. Elhasıl kaza baytarları bu meselei mühimmeden dolayı her ay birer rapor tanzim ve irsaline mecbur tutulacaktır.

Baytar müfettişleri kaza baytarlarından peyderpey vürudedecek raporları tetkik ederek tadil ve ıslaha muhtaç gördüğü takdirde iadeten ikmal ettirir. Mezkûr raporların istatistike ve suveri saire ile kayda taallük eden aksamını nümunesine tatbikan tutacağı deftere nakil ile icrayı icabına tevessül eder.

Madde 7 — Yerli ırklarının ıslahı için (1) ıstıfa usulüne riayet kaza baytarlarının vezaifi esasiyesi cümlesindedir.

(1) İstıfa aynı ırka mensup ve bazen aynı kabileden olan mütenasillerin muhtelif timsale ait olmamaları esası dahi muhafaza edilmek üzere keyfiyeti intihabiyle izdivaçlarından ibaret bir ameliyei zootekniyedir.

Usulü mezkûrenin tatbiki zımnında her cinsin eşhası mükemmelesi arasında sifad şart olduğundan kaza dâhilindeki atlardan aygırlık hizmetine elverişli olanlara Hükümeti mahalliye marifetiyle mezuniyet şahadetnamesi ita ettirilip muvafıki fen olmıyanlar dahi ihşa amelîyesine mâruz tutulur. Müctirratı kepire ve sagirede dahi aynı kavaide riayet kılınır. Kaza dâhilinde evsafı matlubede resen ve adeden mühim kısrak mevcudolupta işe yarar aygır bulunmazsa kaza baytarlarının ba rapor ifadesi ve Hükümeti mahalliye'nin talebi üzerine sifad zamanında vilâyetin aygır deposundan münasip aygırlar gönderilir.

(Müctirratı kepirede dahi aynı muamele ifa kılınır. Koyunların istifası hakkında ashabi hayvanat teşvik edilerek esmanı kendi taraflarından ita kılınmak üzere zabtaî sıhhiye komisyonlarının intihabı ve Valii vilâyetin emriyle münasip mahalden evsafı matlubede koçlar celbettirilir.

Madde 8 — Islahı ırk yalnız sifadın tanzimiyle mümkün olamayacağından kaza baytarları evkatı münasibede hayvanatın tarzi tağdiyesi hamil ve müddeti hamil, gebe hayvanların suret ve müddeti istihdamları emzirme, yavruların süttten kesilme zamanı, süt istihsalı yavruların tarzi tağdiyesi, mesakini hayvanıyenin usulü inşa ve tahliri, talim, tımar, teshin ve nagehzuhur afetlere karşı ittihazı icaheden tedabir ve tedavi hakkında da abalii kazaya malûmat ve tefhimatı lâzimeyi ifa eder.

ÜÇÜNCÜ FASIL

*Aygır dopoları ve ithalen ihdas ve teksir edilecek
ecnebi ırklarına dairdir*

Madde 9 - Memaliki Şahane hayvanatı feresiye ve bakariyesi Asya ırkından bulduklarından hayvanatı mezkûre için intihap kılınacak aygırların dahi ırkı mezkûre mensubiyeti lâzımdır. Bir çok ahvale karşı tesalüp (1) Memaliki Şahane hayvanatı feresiyesi için şavani tavsiye bir usulü mergube addedilemez. İkinci fasılda abali yedinde mevcut müntahap aygırların tefrikiyle şahadetname itası sureti kaza baytarlarına tevdi kılınmışsa da bununla maksat tamamiyle temin kılınamayacağından ilerde teksir edilmek üzere şimdilik Vilâyatı Selâsej Şahane'nin her birinin münasip mevkiinde birer aygır deposu küşadedi-

(1) Tesalüb aynı neve mensup fakat ırkları muhtelif bulunan eşhasın müca-maatını mutazammın bir usulü teksirdir.

lecek ve yalnız Selânik Vilâyetine ait olan depo ithalen ihdas ve teksir edilecek müfit ecnebi ırklarına da tahsis olunacağı cihetle mezkûr depo küçük miyasta bir nümune harası tarzında tertip ve teşkil kılınacaktır.

Madde 10 — Manastır ve Kosova Vilâyetleri aygır depolarında altışar re's Suriye atı, üçer re's Suriye aygır merkebi, ikişer re's Kırım boğası ve Selânik nümune harasında altı re's Arap aygırı, altı re's Arap kısağı bir re's Perşiron atı, beş re's Perşiron kısağı bir re's Urlof atı, beş re's Urlof kısağı, üç re's Suriye aygır merkebi, beş re's Suriye dişi merkebi, bir re's Mısır aygır merkebi, iki re's Mısır dişi merkebi, bir re's Fransa'nın (Puvato) aygır merkebi, iki re's dişisi.

Hayvanatı bakariyeden ve Suriye'nin beledi ve Yemen'in (Eb) sığırları ve Mentese'nin Öküslü ve Palya ve Kırım ve Felemenk ve Normando ve Vurham ve İsviçre cinslerinden biret boğa ve ikişer inek hayvanatı ganemiye ve müfteriyeden Kıvırcık ve Karaman ve Yemen'in Zimar ve Mısır ve (Merinos - Prekos) ve süddon ve dejli ve tiftik ve karaburun keçisi ve Mısır keçisi ve Malta cinslerinden ikişer re's koç ve teke ve umumundan beşer re's dişi koyun ve keçi bulundurulacaktır. Depolarla haranın sureti idareleri ve aygırlarla boğaların sifadda tarzı istihdamları başka başka talimata tabi tutulacaktır.

İ F A D E

Nesli feres Vilâyati Selâsei Şahanede duçarı tagayyür olduğundan nesli mezkûru ihya zımında vilâyati mezkûreye Asya ırkına mensup kısrakların ithali sureti vâridi hatır ise de bu usulün defaten tatbiki mebalîği mühimme sarfını müstelzim olduktan başka zürraın henüz hayvan yetiştirmek sanatındaki behresizlikleri dahi teşebbüsâtı vâkiyayı daima bisud bırakacağından himennihitaalâ işbu talimatın mevkii tatbik ve icraya vaz'ı zürraın tedricen bu cihete olan meylini tezyit ve malûmatını ikmal etmekle iki veya üç sene sonra teşkil kılınacak yarışlar, müsabakalar, mükâfatlar ve betahsis yevmen feyevma hayvanat ve mahsulâtı hayvaniyede vukuu tabii olan tezayüt dolayısıyla hayvan yetiştiriciler ile ashabi çiftlikât mühim istifade temin edecekleri cihetle o vakit bu emri hayrın binnefis tevessü eylemesi kespi suhulet eylemiş olur.

DÖRDÜNCÜ FASIL.

*Tensik edilen hidematı baytariyeden naşi istihdam kılınacak
etıbbayı baytariye depolarla hara idare memurları,
bütçeye daırdır*

Madde 11 — Vilâyatı Selâsei Şahanenin etıbbayı baytariye teşki-
lâtı berveçhi âtidir :

Nefer

Aded

12 Muayeneye memur etıbbayı baytariye

Manastır Vilâyeti

Nefer

Aded

7 Kaza baytarları
1 Mezbaha baytarı
1 Baytar müfettişi
1 » » Muavini

10

Bu vilâyetin merkez ve livalar da dâhi! olduğu halde yirmi iki kazası vardır. Üç kazasına bir baytar tâyin edilecek ve merkez kazası zamimei memuriyet olarak baytar müfettiş muavinine havale oluncaktır.

Kosova Vilâyeti

Nefer

Aded

10 Kaza baytarları
1 Mezbaha baytarı
1 Baytar Müfettişi
1 » » Muavini

13

Üç kazasına bir baytar tâyin edilecek ve merkez kazasına baytar müfettiş muavini memur olacaktır.

Selânik Vilâyeti

Nefer
Aded

9	Kaza baytarları
2	Mezbaha »
1	Baytar Müfettişi
1	» » Muavini

13

Üç kazasına bir baytar tâyin edilmek suretiyle teşkilâtı iera kılınır.

Madde 12 -- Depolarla hara teşkilâtı

Manastır Vilâyeti

Aded

1	Müdür Baytar
1	Kâtip, İstatistik ve Hesap Memuru
1	Nalbant Serhademdir
3	Seyis
1	Ambarcı

7

Kosova Vilâyeti

Aded

1	Müdür Baytar
1	Kâtip, İstatistik ve Hesap Memuru
1	Nalbant Serhademdir
3	Seyis
1	Ambarcı

7

Selânik Harası

Nefer
Aded

1	Müdür
---	-------

Nefer
Aded

1	Serhaytar Müdürü sani
1	Baytar
1	Muhasebe Kâtibi
1	» » refikî ve İstatistik Memuru
1	Mirahor
1	İnekhane Memuru
1	Ağıl Memuru
1	Nalbant
1	Anharcı
9	Dört beygire bir adam hesabıyla seyis
3	Dokuz ineğe bir adam hesabıyla inekçi
3	Çoban
1	Hademe

26

Madde 13 — [Bütçe] Vilâyatı Selâseî Şahane hizmetâtı baytarîye teşkilâtının masarifatı seneviyei daimesi

İcmal Kuruş	Yekûn şehri Kuruş	Beher neferin miktarı maaşı Kuruş	Aded	
108.000	9.000	750	12	Vilâyatı Selâseî Şahane medahil ve meharicine ikame edilecek muayene memurları
231.000	19.500	750	26	Vilâyatı Selâseî Şahane kaza baytarları harcırahları başkaca tesviye olunur
27.000	2.250	750	3	Vilâyatı Selâseî Şahane mezbaha baytarları
51.000	4.500	1.500	3	» » » Baytar Mü- fettişleri
36.000	3.000	1.000	3	Vilâyatı Selâseî Şahane Baytar Müfettişleri Muavinleri
459.000	38.250			
135.000	11.250			
324.000	27.000			

Muayene memurlarının maaşatı ber mucibi talimat muayeneî hayvanat rüsumundan ve mezbaha baytarlarının maaşları dahi varidatı belediyeden tesviye olunacağı cihetle minha

Madde 14 — Depolarla haranın masarifatı seneviyei daimesi

Manastır Deposu

İcmal Kuruş	Yekûn şehri Kuruş	Beher neferin miktarı maaş Kuruş	Nefer Aded	
9.000	750	750	1	Müdür
4.800	400	400	1	Kâtip
3.000	250	250	1	Nalbant
7.200	600	200	3	Seyis
3.600	300	300	1	Ambarcı
500	—	—	—	Beş neferin bir senelik elbisesi
10.800	900	150	6	Aygırların maa muvtabiye mekûlâtı
2.880	240	80	3	Aygır merkeplerin » »
2.400	200	100	2	Boğaların » »
2.400	200	—	—	Müteferrika tenvirat mahrukat dâhil ol- duğu halde
46.580	3.840			
46.580				ayın tarzda teşekkül edecek olan Kosova Vilâyeti deposunun masarifatı seneviyei daimesi

Selânik Harası

24.000	2.000	2.000	1	Müdür Baytar
14.400	1.200	1.200	1	Müdürü Sani Serbaytar
9.000	750	750	1	Baytar
9.000	750	750	1	Muhasebe Kâtibi
6.000	500	500	1	» refikî ve İstatistik Memuru
4.800	400	400	1	Mirahor
4.200	350	350	1	İnekhane Memuru
4.200	350	350	1	Ağıl Memuru
3.000	250	250	1	Nalbant
3.600	300	300	1	Ambarcı
21.600	1.800	200	9	Seyis
7.200	600	200	3	İnekçi
7.200	600	200	3	Çoban
2.400	200	200	1	Hademe
2.100	—	—	—	Yirmi bir neferin elbise behası
43.200	3.600	150	24	Beygirlerin maa muvtabiye mekûlâtı
13.440	1.120	80	14	Merkeplerin » » »
28.800	2.400	88,8	27	İneklerin mekûlâtı
18.480	1.540	20	77	Koyunların »
6.000	500	—	—	Tenvirat ve mahrukat dâhil olduğu halde müteferrika
232.620	19.210			

Masarifati şehriye ve senevîenin hulâsai beyanâtı

Kuruş Kuruş

324.000	27.000	Bavtarlar tahsisatı
16.580	3.840	Manastır Deposu
46.580	3.840	Kosova »
232.620	19.210	Selânik Harası
90.000	7.500	Üç vilâyet zabıtaı sâhîve komisyonlarına ve itlâf edilecek hayvanat tazminatına ve asepsi antisepsive sarfı tahmin edilen
60.000		Bavtarların harcırah tertibi
799.780		İşbu masarifati mütahakkıkaı şehriye ve senevîe Ziraat Bankasının temellüâtından tesvive edilecektir.

Madde 15 - Depolarla haranın masarifati iptidaivesi

Manastır Deposu

Yekûn Lira	Şehri Lira	Aded	
360	60	6	Suriye aygırı
60	20	3	Suriye aygır merkebi
30	15	2	Kırım Boğası
25			Masarifi tefrişîye
100			Depo için intihâbedilecek arazi bedeli
300			Deponun masarifi inşâivesi
875			

Kosova Deposu

875 Kosova Deposu

Selânik Harası

Yekûn Lira	Şehri Lira	Re's Aded	
360	60	6	Suriye atı
600	100	6	Arap kısrâğı
70	70	1	Perşiron atı
350	70	5	» kısrâğı
40	40	1	Urlof atı
200	40	5	» kısrâğı
75	25	3	Suriye aygır merkebi
100	20	5	» dişi merkebi

Yekûn Lira Aded	Şehri Lira	Re's Aded	
25	25	1	<i>Beygîrler ve merkep:</i>
40	20	2	Mısır merkebi
40	40	1	» dişi merkebi
80	40	2	Puvano aygır merkebi
			» dişi aygır merkebi

Kara sığırlar

30	30	1	Suriye beledi boğası
50	25	2	» » ineği
15	15	1	Yemen'in (Ep) boğası
40	20	2	» » ineği
7	7	1	Menteşe boğası
14	7	2	» ineği
6	6	1	Balya boğası
12	6	2	» ineği
20	20	1	Kırım boğası
40	20	2	» ineği
80	80	1	Felemenk boğası
160	80	2	» ineği
40	40	1	Normant boğası
80	40	2	» ineği
250	250	1	Dürham boğası
500	250	2	» ineği
80	80	1	İsviçre boğası
160	80	2	» ineği

Koyunlar ve keçiler

3	1½	2	Kıvırcık koçu
5	1	5	» koyunu
3	1½	2	Karaman koçu
5	1	5	» koyunu
3	1½	2	Yemen'in Zimar koçu
5	1	5	» » koyunu
6	3	2	Mısır koçu
10	2	5	» koyunu
40	20	2	Merinos Prekos koçu
50	10	5	» » koyunu
50	25	2	Sütton koçu
75	15	5	» koyunu
30	15	2	Vejli koçu
50	10	5	» koyunu

Yekûn Lira Aded	Şehri Lira	Re's Aded	
8	4	2	Tiftik teke
7½	1½	5	» keçisi
1	2	2	Karaburun tekesi
10	2	5	» keçisi
6	3	2	Mısır tekesi
15	3	5	» keçisi
6	3	2	Malta tekesi
15	3	5	» keçisi
150			Haranın masarifatı tefrişiyevie demirbaş eşyası için
100			Haranın arazisi
1.000	-		Masarifi inşaiyesi
5.370½			

Depolarla haranın masarifatı teşkilîyesinin hulâsası

Lira Aded	
875	Manastır Deposu
875	Kosova »
5.370½	Selânik Harası
7.120½	

Madde 16 — İşbu talimat ahkâmı Vilâyatı Selâseî Şahanece takdimülehem alelmühim kaidesine tevfikan birinci sene baytarlar teşkilâtından baytar müfettişleri muavinleri ve kaza baytarlarından lâakal nisfı intihap ve tâyin ve depolar ve hara inşaatı ikmal olunarak ıslaha hadim olupta Memaliki Şahane dâhilinde tedariki mümkün olan hayvanat muhayaa ve celbedilir ve ikinci sene kaza baytarlarının noksanı ikmal olunmakla beraber depolarla hara için muayyen olan yerli cinslerinin noksanı ikmal ve ecnebi cinslerinden bir kısmı mubayaa kılınır ve üçüncü sene koyunlardan Merinos - Prekos ve sığırlardan Dürham hayvanları gibi nazik ve kıymettar hayvanat dahî bilmubayaa haraya ithal edilmek suretiyle teşkilâtı mesrude üç senede kâmilen mevkii tabika vaz'edileceğine nazaran her senenin bütçesi herveçhi zir irae olunur.

Birinci sene bütçesi

İcmal Kuruş	Masarifi daimi	Masarifi iptidaiye	
		Lira	Aded
54.000	Baytar Müfettişleri maaşatı	425	Manastır Deposu
36.000	Baytar Müfettişleri Muavini	225	Nisif tertip hayvanatı
117.000	Kaza baytarları	425	Kosova Deposu
23.290	Senenin nisfı ahirinde teş-	225	Nisif tertip hayvanatı
23.290	kil kılınacak aygır. depo-	1.400	Selânik Harası
	larının ilk seneye isabet	1.323½	Haranın sülüs tertip hay-
	eden maaş ve masarifatı		vanatı
38.770	Senenin nisfı ahirinde teş-	4.023½	
	kil kılınacak haranın ilk se-		
	neye isabet eden maaş ve		
	masarifatı		
90.000	Zabıtai sıhhiye komisyon-		
	ları tahsisatı		
30.000	Nisif harcırah tertibi		
412.350			

İkinci sene bütçesi

İcmal Kuruş	Masarifi daimi	Masarifi iptidaiye	
		Lira	Aded
54.000	Baytar Müfettişleri maaşatı	225	Kosova Deposunun ikinci
36.000	» Müfettişi Muavinleri		tertup hayvanatı
234.000	Kaza baytarları	225	Manastır Deposunun ikinci
46.580	Manastır Deposu maaş ve		tertup hayvanatı
	masarifatı	1.323½	Selânik Harası sülüs
46.580	Kosova Deposu maaş ve		tertup hayvanatı
	masarifatı		
116.310	Selânik Harasının ikinci	1.773½	
	seneye isabet eden maaş ve		
	masarifatı		
90.000	Zabıtai sıhhiye komisyon-		
	ları tahsisatı		
60.000	Harcırah tertibi		
683.470	Yekûn		

Üçüncü sene bütçesi

İcmal Kuruş	<i>Masarıfı daimi</i>	<i>Masarıfı iptidaiye</i>	
		Lira Aded	
54.000	Baytar Müfettişleri maaşatı	13.230½	Harabın sülüsü ahire ter-
36.000	» Müfettişi Muavinleri		tip hayvanatı
234.000	Kaza baytarları		
46.580	Kosova Deposu maaş ve masarıfatı		
46.580	Manastır Deposu maaş ve masarıfatı		
232.620	Selânik Harasının maaş ve masarıfatı		
90.000	Zabıta sıhhiye komisyonları tahsisatı		
60.000	Harcırah tertibi		
799.780	Yekûn		

Yanlış Doğru Cetveli

Yanlış	Doğru	Sahife	Satır
mütenasip veya	mütenasip şirket veya	10	27
beraber	birer	58	3
müessiri	measiri	107	6
nısfı	nısf	110	11
22 ramazan	23 recep	127	11
17 şevval 1322	27 şevval 1322	128	4
muharrire	muharrere	131	1
olunmuş	olunmamış	142	30
mamulâtı	muamelâtı	144	23
tedrik	tefrik	150	25
emasına	ümenasına	177	16
küsur	kusur	179	4
âdadına	idadına	179	12
suhanı	sihanî	211	8 ve 17
sehin	sihan	211	35
suhaninin	sihaninin	212	7
etmesi	etmemesi	214	26
hacmi	hedmi	214	27
küsur	kusur	226	12
26 rehiyülâhır	26 rehiyülevvel	228	19
intihaba	intihap	241	30
akar	attar	248	34
itası	itayı	260	32
vücut	mevcut	262	28
sair	şair	267	22
mukannaası	mukniası	273	27
imal	imhal	282	3
16 cemaziyelâhır	16 cemaziyelevvel	294	3
istizharen	iztizharen	299	7
23	33	302	16
verilecek mal	verilecek	304	22
cedidede	ciddiyede	330	7
kilini	kiyelini	339	7
20	2	376	12
dair	Devair	385	3
Müberratı	Meherratı	417	1 V. S.
tebeddül	tebdil	422	6
me'seri	measiri	433	14
gümrükçüleri	gümrükçülükleri	433	22

Yanlış	Doğru	Sahife	Satır
altı yüz bin	altı yüz sekiz bin	483	7
muhziri sairenin	muhzir ve sairenin	516	19
28 rebiyülevvel	28 rebiyülâhır	564	3
28 rebiyülevvel	28 rebiyülâhır	566	32
5 nisan 1323	9 nisan 1323	697	5
Emval ve Eytam	Emvali Eytam	701	18
10/13	10/23	754	3
3	53	759	15
kapalı	kapulu	760	13
Vekâletlerinden	valâkâriyelerinden	765	12
12 teşrinisani	22 teşrinisani	797	21
yüz kırk	sekiz yüz kırk	836	22

1322 masarifi umumiye muvazene hulâsası

Tahtı İradei seniyei mülûkânede bulunan 1321 senesi muhassanatı	Z A M A I M			T E N Z İ L Â T			1322 senesi için tahsisi lâzım gelen	Dairelerince 1322 senesi için tahsisi talebolunan	1322 senesi için tahsisi lâzım gelen miktarın 1321 senesine nispetle		Nev'i Masarifat	Zammı teklif olunan
	Müceddeden zammolunan	Münakaleten zammolunan	Y E K Ü N	Tasarruf suretiyle	Münakale suretiyle	Y E K Ü N			Fazlası	Noksanı		
57 744 293							57 744 293	57 744 293				
34 482 068	1 317 168		1 317 168				35 799 286	35 799 236	1 317 168			
92 226 361	1 317 168		1 317 168				93 543 529	93 543 529	1 317 168			
548 872 762	33 792 652		33 792 652	34 963 203		34 963 203	547 702 211	547 702 211		1 170 551		
167 424 281	18 742 708		18 742 708	28 206 703		28 206 703	157 960 286	157 960 286		9 463 995		
716 297 043	52 535 360		52 535 360	63 169 906		63 169 906	705 662 497	705 662 497		10 634 546		
8 309 008							8 309 008	8 309 008				
4 809 239							4 809 239	4 809 239				
619 300							619 300	619 300				
28 906 327							28 906 327	28 906 327				
11 390 222	57 518		57 518	1 282		1 282	11 446 458	11 446 458	56 236			
1 368 000	150 000		150 000				1 518 000	1 518 000	150 000			
18 013 416	2 760 390	49 798	2 810 188	1 425 098	131 760	1 556 858	19 266 746	19 266 746	1 253 330			
5 918 772	28 350		28 350	23 466		23 466	5 923 656	5 923 656	4 884			
3 781 324				653 064		653 064	3 128 460	3 128 460		653 064		
1 864 899	68 145		68 145	62 454		62 454	1 870 590	1 870 590	5 691			
4 206 025	198 685		198 685	71 698		71 698	4 333 012	4 333 012	126 987			
3 965 472	986 843		986 843	461 106		461 106	4 491 209	4 491 209	525 737			
500 000							500 000	500 000				
93 652 284	4 249 931	49 798	4 299 729	2 698 168	131 760	2 829 928	95 122 005	95 122 005	2 122 865	653 064		
590 499 003	81 585 777		81 585 777		42 000	42 000	672 041 780	828 701 768	81 543 777			
55 907 169	4 934 385		4 934 385				60 841 554	73 989 057	4 934 385		156 659 988	
50 454 342	6 939 710		6 939 710				57 394 052	66 209 881	6 939 710		13 147 503	
96 320 156	11 500 306		11 500 306		4 200	4 200	107 816 262	107 816 262	11 496 106		8 815 829	
793 180 670	104 960 178		104 960 178		46 200	46 200	898 094 648	1 076 717 968	104 913 978		178 623 320	
110 581 084	3 672 432	279 030	3 951 462	315 600	125 998	441 598	114 090 948	115 586 295	3 509 864			
355 920							355 920	355 920				
1 322 316							1 322 316	1 322 316				
27 289 124	80 102	98 040	178 142				27 467 266	27 467 266	178 142			
25 039 962	123 150	69 600	192 750	153 405	201 030	354 435	24 878 277	24 878 277		161 685		
51 435 639	535 384		535 384				51 971 023	53 349 345	535 384			
788 823							788 823	788 823				
16 922 916	60 000		60 000	499 000		499 000	16 483 916	16 483 916		439 000		
92 068 006	7 347 828	36 000	7 383 828	129 000		129 000	99 322 834	100 151 559	7 254 828			
8 990 614	45 000	9 720	54 720				9 045 334	9 045 334	54 720			
32 152 225	10 492 631		10 492 631	2 458 773		2 458 773	40 120 085	40 268 284	7 967 858			
14 513 500	310 923		310 943		66 000	66 000	14 800 423	14 989 033	286 923			
49 452 447	6 997 426		6 997 426		24 000	24 000	56 449 873	60 331 796	6 997 426			
1 151 498	127 200	52 800	180 000				1 331 498	1 421 018	180 000			
9 102 080	613 000		613 000	138 000		138 000	9 577 080	9 577 080	475 000			
27 287 565	650 510		650 510	22 200		22 200	27 915 875	28 393 875	628 310			
24 405 353	844 647		844 647				25 250 000	25 250 000	844 647			
2 081 685				90 907		90 907	1 990 778	1 990 778		90 907		
926 244	17 833 403		17 833 403				18 759 647	18 759 647	17 833 403			
495 867 001	49 733 634	545 190	50 278 826	3 806 885	417 038	4 223 913	541 921 914	550 410 562	46 746 505	691 592		
5 000 000							5 000 000	5 000 000				
	10 000 000		10 000 000				10 000 000	10 000 000	10 000 000			
5 000 000	10 000 000		10 000 000				15 000 000	15 000 000	10 000 000			
2 196 223 279	222 796 273	594 988	223 391 261	69 674 959	594 988	70 269 947	2 349 344 593	2 536 456 561	165 100 516	11 979 202		

Hazinei hassai şahane
Şehzadegân ve salâtını ızam hazarâtı

DÜYUNU UMUMİYE
Düyunu muntazama
Düyunu gayrı muntazama

TAHSİSATI HAYRİYE VE MÜTEFERRIKA
Evkafı hümayun
Surrai hümayun
Bimarhane
Askerî tekaüt sandığı
Timar ve zeamet ve evkaf kurra ve memleha bedelâtı
Şihriyet
Çıraklık ve muhtacin
Mütekaidini mükiye ve maliye ve saire
Mâzulin
Yurtluk ve ocaklık
Tekâya taamiyesiyle lâhim tâyinatı
Hicaz mürettebatı ayniyesi
Reddiyat

DEVAIRI ASKERİYE
Nizamiye 156 659 988
Bahriye 13 147 503
Tophane 8 815 829
Jandarma 178 623 320

DEVAIRI MÜLKİYE
Dairei Sadaret ve Şûrayı Devlet ve Dahiliye 1 495 347
Âyan
Divanı muhasebat
İlmiye
Hariciye
Adliye 1 378 322
Mezahip
Ticaret ve Nafia
Maliye 828 725
Defteri hâkani
Rûsumat 148 201
Orman ve maadin ve ziraat 188 610
Telgraf ve posta 3 881 923
Umuru tibbiyei mükiye 89 520
Şihhiye 478 000
Zaptiye
İdarei mahsusâ
Ereğli maadini hümayunu
Taçhizatı askeriye 8 488 648

Devaire talep olunan ve sene ahırına kadar zuhuru melhuz olan masarifi iradei seniyei hazretî hilâfetpeşahiye iktiran edecek kısma karşılık olmak üzere vaz'olunan
Muhacirin tahsisi

Cem'an Yekûn 178 111 968

Hazinei Celileli Maliyeden gelen bütçeler üzerine komisyonu âlice bittetik tanzim

V A R İ D A T

KURUŞ

2 290 492 108

Hazinei Celilece tanzim kılınan muvazenei umumiye hülâsası mucibince 1322 senesi varidatı muhammenei âdiyesi komisyonu âlice icra edilen tetkikat üzerine zam ve tenzili lâzım gelen.

Tenzili lâzım gelen

18 759 647	{	Techizatı askeriye nezareti maaş ve masrafiyle oradan tesviyesi mürettep istikraz karşılığı olarak mevzu akçe olup fevkalâde bütçesine nakledilen.
2 810 824	{	Zikrolunan muvazenei umumiye hülâsasında vilâyeti selâsei şahane-ye ait olarak dâhil ve murakkam olan varidatın vilâyeti mezkûre müfettişi umumiliğinden bilvurut derdesti tetkik bulunan bütçede muharrer miktara nazaran fazlası olup tenzili lâzım gelen. (Müfredatı 2 numaralı hülâsada muharrerdir.)
21 570 471		

Zammı lâzım gelen

9 000 000	{	Hazinei Celileli Maliyeden mevru bütçede muharrer muhacirin tahsisatına sarf ve ita olunmak üzere tesis olunan piyangodan husuli tahmin olunan varidatı safiye
2 000 000	{	Orman ve maadin ve Ziraat Nezaretinin ahiren tetkik olunan hesabına nazaran tebeyyün eden fazlai varidatı mukabilinde vazolunan

11 000 000 11 000 000

10 570 471

10 570 471

Baki tenzili lâzım gelen

2 279 921 637

Baki 1322 senesi varidatı muhammenei umumiyesi olan

52 317 704

Varidatı mezkûrenin masarifi âdiye yekûniyle mukayesesinde noksanı bulunan

2 332 239 341

oluna 1322 senesi varidat ve masarifatı âdiyei umumiyesini mübeyyin hülâsa

M A S A R İ F A T

KURUŞ

2 349 344 593

Hazinei Celilece tanzim olunan muvazenei umumiye hülâsası mucibince 1322 senesi masarifatı âdiyei umumiyesi komisyonu âlice icra edilen tetkikat üzerine zam ve tenzili lâzım gelen

Düyunu gayri muntazamadan tenzili lâzım gelen

2 331 200	Demir yollar teminatı karşılığında (Tahakkukuna nazaran)
1 062 500	Ziraat Bankası istikrazı karşılığı
695 965	Fenerler iktikrazı faiz ve re'sülmali karşılığında (Varidatına nazaran)
1 444 922	Düyunu gayri muntazama faizleriyle emvâli eytam re'sülmali karşılığında (Tahakkukuna nazaran)
5 534 637	

Zammı icabeden

4 606 468	{	Mazulin sandığından hazineye alınan elli bin liranın gayriiez tediye bakiyesi
354 076	{	Meblâğı mezburun tarihi ahzından 321 senesi nihayetine kadar faizi
2 551 927	{	21 Eylül 1312 ve 30 Temmuz 1313 tarihlerinde mülkiye tekaüt sandığından hazinei celileye ikraz olunan elli bin liranın gariez tesviye bakiyesi bulunan kırk bin liranın müterakim faizi
7 512 471	{	Bundan dâhili muvazene olan kısmı olup mahsup olunan
6 023 834		

1 488 637

1 488 637

4 046 000

4 046 000

Baki tenzili lâzım gelen

18 759 647

{

Techizatı askeriye nezareti muhassasatiyle istikraz karşılığı olarak varidatına mütenaziren dâhil bulunan akça olup fevkalâde bütçesine naklolunan

5 000 000

{

Devairce vukua gelecek bazı muhassasat zamaimi mukabili geçen seneye kıyasen hazinei celilece bütçeye ilâve olunan akça olup tenzil edilen

27 805 647

27 805 647

2 321 538 946

{

Müfettişi umumilikten bilvurut derdesti tetkik bulunan bütçelerde vilâyeti selâsei şahane muhassasatı âdiyei mülkiye ve askeriyesi olarak muharrer mebalîğın muvazenei umumiye meyanında vilâyeti mezkûreye ait olmak üzere dâhil bulunan Muhassasata nispetle fazlası olup ilâve olunan (Müfredatı 3 numaralı hülâsada muharrerdir)

10 640 395

60 000

{

Orman ve maadin ve ziraat nezareti bütçesine Ser Mühendis Abdurrahman Bey maası olarak sehven noksan konulduğu cihetle lüzumu derci nezareti müşarünileyhadan bildirilen akça olup ilâve olunan

2 332 239 341

Yekûn

25 Şubat 1321

1322 Senesi varidatı umumiye muvazene hülâsası

Tahtı iradei seniyeyi mülûkânede bulunan 1321 senesi varidatı	Devairden alınan bütçeler mucibince 1322 senesi için tahmin olunan	1322 senesi varidatının 1321 senesi varidatına nispetle	
		Fazlası	Noksası
29 830 266	29 830 266		
233 519 753	234 957 450	1 437 697	
37 049 422	37 139 278	89 856	
100 199 853	135 428 591	35 228 738	
6 907 334	9 314 968	2 407 034	
468 267 804	485 018 175	16 750 371	
179 621 090	173 636 938		5 984 152
1 087 525	980 727		106 798
3 514 726	3 580 726	66 000	
25 865 664	30 628 988	4 763 324	
1 085 863 437	1 140 515 507	60 743 020	6 090 950
234 000 000	250 020 000	16 020 000	
81 000 000	100 700 000	19 700 000	
71 000 000	71 000 000		
26 000 000	26 000 000		
40 534 901	48 534 901	8 000 000	
11 093 844	11 093 844		
10 000 000	10 000 000		
14 815 984	15 035 984	220 000	
208 035	208 025		
9 000 000	9 000 000		
2 700 000	2 400 000		300 000
4 000 000	4 000 000		
458 744	458 244		
8 340 967	8 340 967		
	1 753 500	1 733 500	
513 151 965	558 525 465	45 673 500	300 000
31 933 296	34 655 463	2 722 167	
23 989 397	22 574 062		1 415 335
3 598 293	3 586 824		11 469
328 153	328 153		
59 849 139	61 144 502	2 722 167	1 426 804
23 258 916	22 616 194		642 722
3 331 674	3 251 989		79 685
5 194 000	4 682 300		511 700
20 139 140	19 819 040		320 100
3 705 258	3 808 146	102 888	
24 781 953	24 795 665	13 712	
41 033 963	42 174 860	1 140 897	
55 718 446	61 961 296	6 242 850	
272 000	312 000	40 000	
8 035 000	8 510 000	475 000	
120 000	226 000	106 000	
24 405 353	25 250 000	844 647	
4 056 360	4 255 007	198 647	
12 947 437	11 503 921		1 443 516
3 960 000	4 400 000	440 000	
926 244	18 759 647	17 833 403	
11 884 899	10 560 684		1 324 215
243 770 643	266 886 749	27 438 044	4 321 938
7 714 285	7 714 285		
113 631 600	113 631 600		
40 000 000	85 624 000	45 624 000	
35 000 000			35 000 000
10 000 000	5 300 000		4 700 000
6 000 000			6 000 000
5 000 000			5 000 000
81 150 000	51 150 000		30 000 000
11 000 000			11 000 000
14 000 000			14 000 000
2 500 000			2 500 000
500 000			500 000
326 495 885	263 419 885	45 624 000	108 700 000
2 229 1069	2 290 492 108	182 200 731	120 839 692

Nev'i varidat

Vergiler ve âşar ve saire

Dersaadet emlak ve akar vergisi
 Vilâyet emlak ve akar vergisi
 Vilâyet temettü vergisi
 Vilâyet bedeli askerisi
 Vergi tezakiri esmanî
 Âşar
 Ağnam
 Canavar
 Emlâki miriye muaccesesi ve bedeli icar hasılatı
 Rûsumu mütenevvia

Rûsumat ve hasılatı müteferrika

Gümrükler
 Tuz
 Tütün
 Müskirat
 Damga
 Saydı mahi (Saydı berri dahi bu meyandadır.)
 Duhan üşrü
 Harir üşrü
 Tömbeki beyiyesi
 Reftiye tediyatı ledettenzil rejinin zirde muharrer hazineye ait hissei temettüundan maada düyunu umumiye hissesi
 Hasılatı mütenevvia
 Tömbeki resmî inhisarı
 Belve — Vakarı hatnını işletilmesinden dolayı Bulgaristan emaretinden alınacak olan Şark demiryolları işletme hasılatından hükümeti seniyenin hissesi
 Dersaadet'ten Elariş'e kadar temdit olunacak hattı telğrafi için Köstence kablo kumpanyasından alınan dört yüz bin frankın bedeli

Devairi askeriyeye

Nizamiye
 Bahriye
 Tophane
 Jandarma

Devairi mülkiye

Dahiliye
 İlimiye
 Hariciye
 Adliye
 Ticaret ve Nafia
 Defteri hakani
 Orman ve maadin ve ziraat
 Telgraf ve Posta
 Zaptiye
 Sıhhiye
 Umuru tıbbiye mülkiye
 İdarei mahsusa
 Ereğli madeni hümayunu
 İdarei merkeziye ve vilâyet hasılatı müteferrikası
 Bankada merhun tahvilât faizi
 Teçhizatı askeriyeye Nezareti
 Edirne Selânik Manastır Kosva vilâyetleri hayvanatı ehliye rûsumu olup masarifi mahalliye karşılığı olarak mahallerine terk olunan

Varidatı saire

Duhan rejisinin hazineye ait hissei temettüü
 Maktu vergiler
 Gümrüklerin yüzde üç zammı
 Bedeli askerî zammı Bunun bu sene husulü tahmin olunan varidat belâde hesabı husus meyanında itihâl olmuştur
 Duhan üşrü fazlası
 Tuz ve harir rûsumu zammı
 Gaz depoları hasılatı
 Şahsi vergi
 Vergi tezakiri zammı
 Arzuhal kaydiyesi (Devairce istihsal olunan kaydiyeler daireleri bütçelerine dâhildir)
 Şebenderler hasılatının zammı (İşbu zam hakkında babâlıden istizan edildiğinden bu sene bütçesine birşey konulmadığı hariciye Nezaretinden bildirilmiştir.
 Alâmeti farika rûsumunun zammı (Nafia bütçesi meyanında dâhildir.)

Cümlei yekün

25 Şubat 1321

Envai hasılat	İzahat No. sı	Ezmine icraat		Hesabı vâkıdan nispeti muhtelifi üzerine verilen aidatın miktarı müfredatı										Aidatın sureti tarihinde yazılan muharreratı vâkıdın muhtelifi üzerine verilen tarihleri	Beher muamele işi verilen kâtibiye	Sureti hesabı	Mülâhazat	
		An	İlâ	Müşfiklere	Müşfiklere	Memurlara	Müşfiklere	Tapu kâtiplerine	Yoklama kâtiplerine	Müşfiklere	Müşfiklere	Müşfiklere	Müşfiklere					Müşfiklere
Daimi aidat																		
Arazii emiriye ve emlaktan	1	1313	1317			1	2						3	17 Şubat 1312	1			1
Arazi ve müsakkafatı mevkufeden	2	"	"			1	1	1						"	1			1
Arazii emiriye yoklaması aidatı	3	1280	1299			3	4	5	4	2			18	30 Haziran 1312				
Memur icraatından	4	1300	1312			3	4	5	4	2			18	"				
	5	1313	1317			2	2	4	4	2			14	17 Şubat 1312				
Müfettiş icraatından	6	Mart 1304	Temmuz 1304	3	1	1	1	5	4	2			18	Talimatı atika				
	7	Agustos 1304	Şubat 1308	3	1	2	5	4	2				18	30 Haziran 1312				
Emlak yoklaması aidatı	8	1290	1299			3	4	5	4	2			18	30 Haziran 1312	1			2
Memur icraatından	9	1300	1312			3	4	5	4	2			18	"	1			
	10	1313	1317			2	2	4	4	2			14	17 Şubat 1312	1			
Müfettiş icraatından	11	Mart 1304	Temmuz 1304	3	1	1	1	5	4	2			18	Talimatı atika				
	12	Agustos 1304	Şubat 1308	3	1	2	5	4	2				18	30 Haziran 1312				
Arazi ve müsakkafat ve müstegallâtı mevkufe aidatı	13	1291	1299			3	2	2	5	4			18	30 Haziran 1312				
Memur icraatından	14	1300	1312			3	2	2	5	4			18	"				
	15	1313	1317			2	1	1	4	4			14	17 Şubat 1312				
Müfettiş icraatından	16	Mart 1304	Temmuz 1304	3	1	1	1	5	4	2			18	Talimatı atika				
	17	Agustos 1304	Şubat 1308	3	1	1	1	5	4	2			18	30 Haziran 1312				
Balâdaki cetvelde muharrer tevziattan maada memurin ve ketebenin vukuu infisal ve mezuniyetlerinde tekrar icra edilen taksimatı muhtelifi ile olbapta bazı izahata dairdir.																		
Eslâf ve ahlâf aidatı	Defteri Hakani memurlarile tapu kâtiplerinin icra eyledikleri yoklama hasılatından badelininfisal vuku bulacak tahsilât aidatı ile nisf kâtibiye sülûsünün kendilerine ve sülûsünün haleflerine itası 7 Şaban 1296 tarihile Emlâk Nizamnamesinin yirminci maddesine zeylolan fıkrai nizamiye ahkâmından bulunmuştur.																	
Mahlûlât aidatı	Meydana çıkardıkları arazii mahlûlenin ihalesinden evvel infisal'eyleyen memurlar ile tapu ketebesine aidatı muayyeninin sülûsarı verilip sülûsünün haleflerine itası mülga meclisi idare kararile yazılan 22 Kânunuevvel 1298 tarihli tahrirâtı umumiyeye ile iş'ar kılınmıştır.																	
Cedavili mütedahile aidatı	Zamanı memuriyetine ait defter ve cetvelleri tanzim etmeksizin infisal eden memurin ve ketebeye bu müddete raci tahsilât aidatının sülûsarı verilerek sülûsünün de defter ve cetvelleri tanzim eden halefe itası meclisi mezkûr kararile yazılan 10 mart 1302 tarihli tahrirâtı umumiyeye ile iş'ar kılınmıştır.																	
Vekâlet zamanı aidatı	İşten el çektilen ve istihsalî mezuniyet eyliyen memurin ve tahsilât aidatının maaş hakkında cari olan usule tevfiKAN tesviyesi ledelistfisar Maliye Nezareti Celilesinin iş'arı üzerine 3 Eylül 1301 tarihli tahrirâtı umumiyeye ile tebliğ olunmuştur. Bu makule memurin maaşatı iradei seniye ve aliye ile mütehal olan mukarrerat veçhile eshabî mezuniyete ve netice muhakemeye göre tam veya nisf hesabile verilmekte veyahut hazine mande edilmekte olduğu vekillere dahi memuriyeti muvazzafa ise humsu ve açıkta bulunduğu surette nisf olarak ve asil ile vekilin işe mübaşeret ve infikâkleri tarihleri nazarı itibara alınarak maaşı yevmiyeye bittaksim kısıtlıyevm hesabile verilmekte olmasına binaen yukarıdan beri arz edilen taksimat bir de bu suretle duçarı teçzi olmakta bulunmuştur.																	
Tahsilâtı	Asakiri müstebdile kuponlarile irad ve masraf muamelesi icra ettirilen mebalighden tahsilâtı verilmemesi Maliye Nezareti Celilesinin iş'arı üzerine 17 kânunusani 1306 tarihli tahrirâtı umumiyeye ile tebliğ olunmuş ve bir de tahsilât müstahdem olmayan senelerde aidat verilmeyen maaşî firkai tahsilâtı marifetile kısmen tahsil olunarak emanat hesabına geçirilen ve ahiren bakiyesi tahsilât marifetile tahsil kılınmasından dolayı hasılât hesaplarına nakledilen mebalighden tahsilâtı sarfında tereddüt edilmekte bulunmuş ise de bu hal teşvişatı külliye müstelzim olduğu gibi zaten muamele mahsubiyeti icrası hususunda tahsilâtın tesiri takiplerinin de dahil bulunacağı mülâhazasına mebnî ittîraden ilmuamele bunlar ile ahalinin esnafı tahsilâtta tediyeye etmiyerek ferâğ ve intikal vukuu veya kefalet ve istikraz muamelâtı sıralarında kendileri teslimi sandık eyledikleri bakayadan dahi tahsilâtı sarfı mütalâa kılınmaktadır.																	
Tasfiyei düyun tahvilâtı	İşbu aidattan tasfiyei düyun tahvilâtına tabi olup ilgayı kavaim ve müdayanat kararnamele mucibince doksan dört senesi nihayetine kadar olan kısmın aşından doksan beş senesi aidatının humsundan dört kaime bir lira itibarıyla üç rub'u tenzil olunduktan sonra bakiyesi ile doksan altı senesinden doksan dokuz senesi nihayetine kadar müddete raci olan aidatın senesi hasılatından rubu derecesinde nakit olarak tesviyesi Maliye Nezareti Celilesinden iş'ar kılınmış ise de kararnamele münderecatına nazaran bu senelere ait bakayanın dahi farkları bittenzil bakiyesinin tahsilî lâzımgelip halbuki üçyüz senesinden itibaren kâffei bakayanın aslı nakden tahsil kılındığı cihetle tenzilâtı vâkıanın maaş ve masarifat misillü düyunata münhasır olacağı anlaşılmakta bulunduğundan doksan dokuz senesi nihayetine kadar olan bilcümle seneler aidatından kararı mahsus mucibince yalnız rub'unun tenzili icabedeceği mütalâa kılınmaktadır.																	
İstikrazî dahili tahvilât	Üçyüz ve üçyüz bir seneleri düyunatın istikrazî dahili tahvilâtı ile tesviyesi mukarrer olmasına binaen mezkûr senelere ait düyunun beher yüz kuruluşunun kuponun piyasa bedeli olan otuz kuruluş nakden veya irat ve masraf suretiyle tediyeye olunarak farkının irat kaydı Maliye Nezareti Celilesinin iş'arı üzerine 13 Şubat 1314 tarihli tahrirâtı umumiyeye ile tebliğ olunmuş ise de bu muamele teşevvüşatı hesabiyeye bâdi olmakla beraber kararı vâkıun maaş ve masarifat misillü düyuna münhasır olacağı anlaşılmakta bulunduğundan aidatın bundan istisnası tenzip kılınmıştır.																	
	Memurlara	Maiyet ketebesine	Tapu ve Emlâk ve Vakıf ketebesine	Yoklama ketebesine	Tahsilâtılara	Yekûnu aidat												Komiyosu mahsusuna tevhihden teçzi olan ve bu ketere Maliye Nezaretine derdesti tezkûr bulunan
	2	1	4	5	6	18	Her nevî yoklama hasılatından daimi											
	1	1	4	0	0	6												

1
Nispeti hâzıra üçyüz onüç senesinde icra kılınan tecilâtı umumiyeye sırasında Encümeni Nezaretçe yarı yarıya icrayı tenzilât ile tâyin olunmuş ise de tecilâtı mezkûre beş yüz kuruluş mütevaciz maazlardan yüzde ondan ibaret olmasına ve muamelâtı daimede seksen sekiz ve seksen dokuz tarihlerinde istihsal kılınan iradei seniye mantuku münifince arazii emiriye nin ve Emlâk Nizamnamesinin yirmi ve yirmi birinci maddeleri mucibince de emlâkin aidat nispeti asliyelere ikisi memurlara ve dördü tapu kâtiplerine olmak üzere yüzde altı bulunmasına nazaran yalnız tecilâta müstenit encümen kararı mezkûr iradei seniye ve nizamname ahkâmını tağyir edemeyeceği bir iki mabalden maada yerlerde beş yüz kuruluş mütevaciz aidat dahi ita olunmadığı cihetle komisyonca mezkûr yüzde altı nispeti asliye veçhile tesviyei aidat edilmesinin teklif olunması lüzum ve maslahata ve muktezayı maddelete müptenidir. Bu iki muamelede kâtibiye olarak tapu kâtiplerine birer kuruş verilir.

2
Bu dahi talimatı mahsusasının dokuz ve on birinci bendleri mucibince yüzde altı hesabile ita kılınmakta ve eylevm hasılatı vakfiyeden nispeti mezkûre veçhile alınmakta iken encümenin salıfuzkîr kararı sebebiyle tenzil olunmuş ise de berveçhi balâ tamamen itası lâzım gelir.

3, 4, 5
Arazii emiriye nin memurin icraatından olan yoklama hasılatından seksen sekiz ve seksen dokuz tarihlerinde istihsal kılınan salıfûlbeyan iradei seniye mantukunca yüzde on sekiz nispeti asliyesile verilen aidattan birinci ve ikinci kısımları Encümeni Nezaretçe mukaddema tadil edilmiş olduğu gibi üçüncü kısmı dahi üçyüz onüç senesinde icra kılınan tecilâtı umumiyeye sırasında kezalik Encümeni Nezaretçe memurlarla yoklama ketebesini aidatından yüzde bireri ve tapu ketebesini aidatının nisf tenzil olunmuştur.

6, 7
Müfettiş yoklaması aidatı filâsıl talimatı mahsusalarına tabi olduğu halde nispeti hâzıra veçhile itası Encümeni Nezaretçe tâyin olunmuştur.

8, 9, 10
Emlâk Nizamnamesinin yirmi ve yirmi birinci maddeleri hükmünce nispeti asliyesi yüzde on sekiz olan emlak yoklaması hasılatı aidatının memur icraatından olan birinci ve ikinci kısımları Encümeni Nezaretçe mukaddema tadil edilmiş olduğu gibi üçüncü kısmı dahi üç yüz on üç senesinde icra kılınan tecilâtı umumiyeye sırasında kezalik Encümeni Nezaretçe arazii emiriye yoklaması aidatı ile birlikte ve minvali muharrer veçhile tenzil kılınmıştır.

11, 12
Müfettiş yoklaması aidatı filâsıl talimatı mahsusalarına tabi olduğu halde nispeti hâzıra veçhile itası Encümeni Nezaretçe tâyin olunmuştur.

13, 14, 15
Talimatı mahsusasının dokuz ve on birinci bendleri mucibince arazi ve müsakkafatı mevkufe yoklaması hasılatından yüzde on sekiz aidat ita kılınmakta ve eylevm hasılatı mezkûrede nispeti mezkûre veçhile ifraz ve istihsal olunmakta iken memur icraatından olan birinci ve ikinci kısımları Encümeni Nezaretçe tadil edilmiş olduğu gibi mukaddema sureti muharrere veçhile üçyüz on üç senesinde icra kılınan tecilâtı umumiyeye sırasında da üçüncü kısmı kezalik Encümeni Nezaret kararıyla tadil ve tenzil kılınmıştır.

16, 17
Müfettiş yoklaması aidatı filâsıl talimatı mahsusalarına tabi olduğu halde nispeti hâzıra veçhile itası Encümeni Nezaretçe tâyin olunmuştur.

Defteri Hakani Nezareti
Muhasebesi
8 Teşrinievvel 1318

Numara

5

Gebze Kazasının üçyüz üç senesi aşar ihale defteridir.

Bedeli sabık			Bedeli lâhik			Zammı	Noksanı	No.	Esamî Kura	Esamî mültezimin ve küfela	Mûlahazat
Üşür	Hisseiane	Yekûn	Üşür	Hisseiane	Yekûn						
10000	1500	11500	20000	3000	23000	11500		1	Akhisar	18000'dan Keçork kafaletle Riv	
8000	1200	9200	6000	900	6900		2300	2	Akviran	Keza Hüseyin ağa Veli	Sabı-hi nakken hatır emr beğneli gâhî üsâdî eden dolmuş tevatürle vâkıfınan kasardan beşer olmuştur.
5000	750	5850	5000	750	5750			3	Tepecik	Ahbabı emlakçı Ali Nuhî	
23000	3450	26450	31000	4650	35650	11500	2300		Yekûn		
4000	600	4600						4	Köseler	Emaneten idaraya kalan	
10000	1500	11500							Matharlı		
8000	1200	9200							Mersinler		
22000	3300	25300							Yekûn		
									Fekasiti		
									Kuruş		
									5941	Temmuz 1303	
									5941	Ağustos "	
									5941	Eylül "	
									5941	T. evvel "	
									5941	T. sani "	
									5945	K. evvel "	
									35650	Yekûn	

Numara

6

Cilt numarası

Bilmüzayede ihale olunacak âşara mahsus pusulasıdır.

Varak №

Nev'i Âşar

Pusula tanzim ve mevkii müzayedeye vazolunduğu tarih.

İhale müddeti

ŞARTI UMUMİ

Müzayede ve ihale ve tekasitin sureti tahsili Âşar Nizamnamesinde beyan olunmuş olup mezkûr nizamnamenin kâffei münderعاتı işbu müzayedeye pusulasında aynen münderیع hükmünde olarak bu pusula pey süren mültezimin ve küfelâ ve ahali kura mezkûr nizamnamenin icap eylediği taahhüdatı kabul etmiş olacaktır. Bedeli müzayedeye hiç bir matluba takas ve mahsup edilmeyip nakden mal sandığına teslim olunacaktır.

ŞARAITİ HUSUSUYEI SAİRE

Taksit müddeti	Akçenin cinsi

Bedeli Sabık Kuruş	M ü l â h a z a t

Bedeli müzayedesi Kuruş	Esamii mültezimin ve küfelâ	Nakli yekûn Kuruş	Esamii mültezimin ve küfelâ

İhale olunacak âşara mahsus müzayedeye pusulasıdır.

Pusula numarası

Cilt № varak №

Nev'i âşar

Müzayedeye pusulasının tarihi

Numara

9

Kuruş	Para	
8 000		Karagürten Kariyesi
4 000		Altıntelli
5 000		Akpazar
4 000		Ebpük
3 000		Alacagüzük
24 000		Yekün

Mültezim Efendi ile kefil Efendinin aşar hesabı

Kuruş	Para	
4 000		Gayei Ağustos sene 31
4 000		- Eylül
4 000		- Teşrinievvel
4 000		- Teşrinisani
4 000		- Kanunuevel
4 000		- Kanunusani
24 000		Yekün

Mültezim Efendinin balada muharrer kura bedelâtı iltizamiyesinin birinci ağustos taksiti hesabı

Taksit bedeli	Tediyat	Tarihi tediyat	Eyyam	Âdad	No.	Mülâhazat
Kuruş	Kuruş		Adet			
4000	1000	15 Eylül 1318	15	15000		
	500	30 Eylül 1318	30	15000		
	1000	20 T. evvel 1318	50	5000		
	1500	30 T. evvel 1318	60	90000		
				170000		

170000
9
1530000 | 36500
1460 | 41917
700
365
3350
3285
650
365
285

Mültezim Efendinin balada muharrer kura bedelâtı iltizamiyesinden ikinci eylül taksiti hesabı

Taksit bedeli	Tediyat	Tarihi tediyat	Eyyam	Âdad	No.	Mülâhazat
Kuruş	Kuruş		Adet			

Mültezim Efendinin balada muharrer kura bedelâtı iltizamiyesinden üçüncü teşrinievvel taksiti hesabı

Taksit bedeli	Tediyat	Tarihi tediyat	Eyyam	Âdad	No.	Mülâhazat
Kuruş	Kuruş		Adet			

Mültezim Efendinin balada muharrer kura bedelâtı iltizamiyesinin dördüncü teşrinisani taksiti hesabı

Taksit bedeli	Tediyat	Tarihi tediyat	Eyyam	Âdad	No.	Mülâhazat
Kuruş	Kuruş		Adet			

Mültezim Efendinin balada muharrer kura bedelâtı iltizamiyesinin beşinci kanunuevvel taksiti hesabı

Taksit bedeli	Tediyat	Tarihi tediyat	Eyyam	Âdad	No.	Mülâhazat
Kuruş	Kuruş		Adet			

Mültezim Efendinin balada muharrer kura bedelâtı iltizamiyesinin altıncı kanunusani taksiti hesabı

Taksit bedeli	Tediyat	Tarihi tediyat	Eyyam	Âdad	No.	Mülâhazat
Kuruş	Kuruş		Adet			